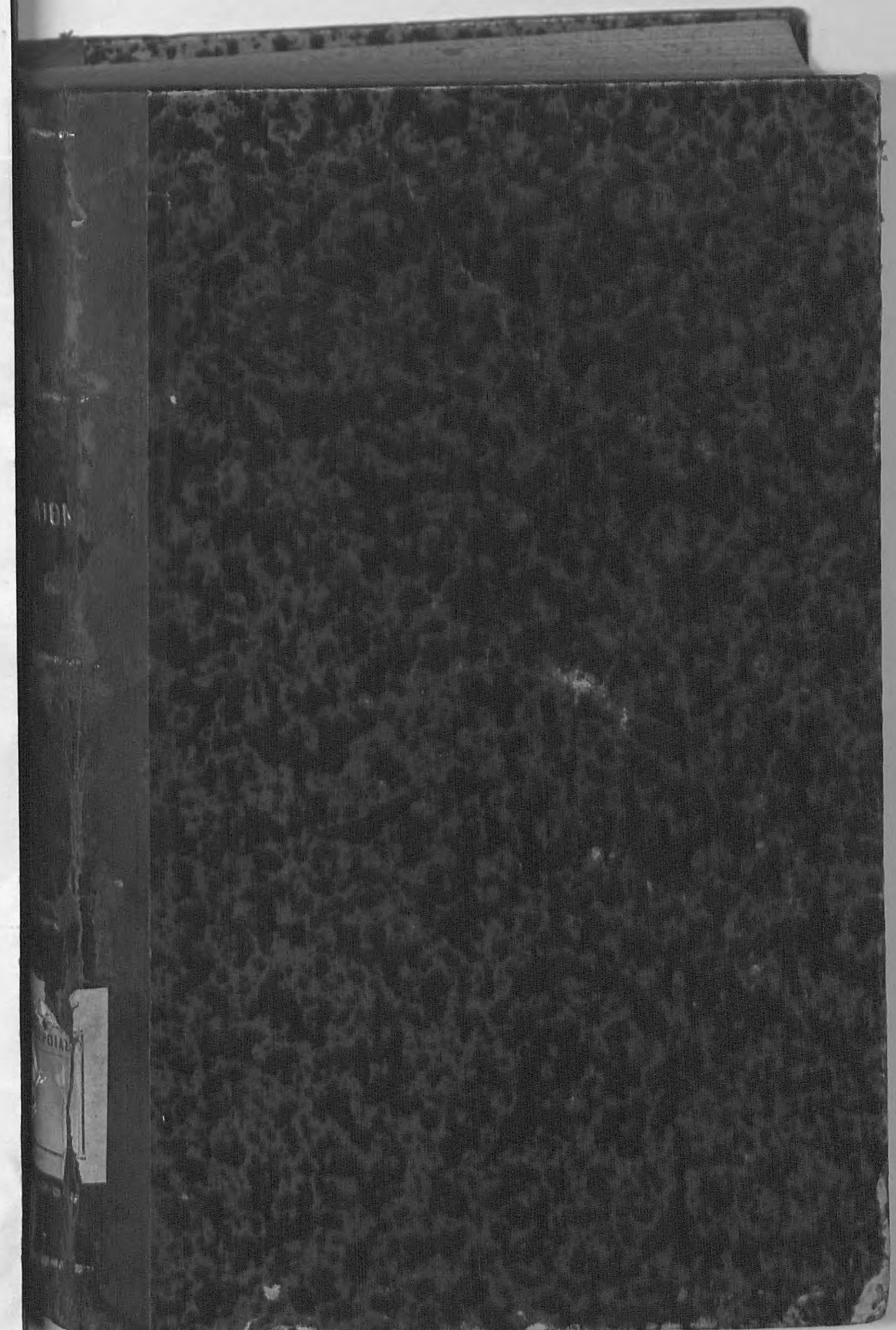

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΒΕΡΟΙΑΣ

+ 300
Nof 1229

Αριθ. ειλ.

ΔΟΡΕΑ

Αγορά

GRYTR 00276

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

Περὶ τῆς συναλλαγματικῆς (1)

1280. Κατὰ τὰς ἰδέας τοῦ Ἑμπορικοῦ ἡμῶν Νόμου ἡ συναλλαγματικὴ εἶνε κυρίως ἐν ἐκ τῶν μέσων δι' ὧν ἐκτελεῖται τὸ συνάλλαγμα τῆς συναλλαγῆς καὶ μάλιστα τὸ συνηθέστερον. Τόσον δὲ εἶνε τοῦτο βέβαιον ὥστε δὲν ὑπάρχει, δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ συναλλαγματικὴ ἂν δὲν ὑπάρχῃ ἐνταυτῷ συνάλλαγμα συναλλαγῆς.

Ἄν καὶ τὸ συνάλλαγμα τοῦτο εἶνε ἀναγκαῖα προϋπόθεσις τῆς συναλλαγματικῆς ἐν τούτοις ὁ Ἑμ. Ν. δὲν ὁμιλεῖ περὶ αὐτοῦ, ἀλλὰ μόνον περὶ ἐκείνης.

Ἀνάγκη ἐπομένως ἐξηγήσεων.

1281. Συνάλλαγμα συναλλαγῆς. Μελετῶντες τὰς ἐμπορικὰς πράξεις εἶδαμεν ὅτι ἡ ἐπὶ ἀμοιβῇ ἢ κολλύβῳ ἀνταλλαγὴ νομισμάτων ἐνὸς εἶδους πρὸς ἄλλα νομίσματα ἄλλου εἶδους ἢ καὶ ἑγγράφα τούτων παραστατικὰ ἤτοι χαρτονομίσματα, καλεῖται συναλλαγή. Ἀλλὰ συναλλαγή ἐπίσης καλεῖται καὶ ἡ σύμβασις διὰ τῆς ὁποίας τις ἀναλαμβάνει νὰ πληρώσῃ αὐτός, ἢ ἄλλος ἀντ' αὐτοῦ, ἐν ἄλλῳ τῆς συμβάσεως τόπῳ, ὠρισμένον χρηματικὸν ποσὸν ἢ ποσὸν νομισμάτων, ἀνθ' ὧν χρημάτων, πραγμάτων ἢ ἄλλων ἀντικειμένων ἀξίας ἔλαβε ἢ καὶ θὰ λάβῃ. Τοῦτο τὸ δεύτερον εἶδος τῆς συναλλαγῆς ὅπερ καὶ «ἀπὸ τόπου εἰς τόπον ἀποστολῇ χρημάτων» καλεῖται (ἀρθ. 2 § 7 τοῦ Ν. περὶ Ἀρμ. τῶν Ἑμπ.) εἶνε ἡ ἀναγκαῖα κατὰ τὸν ἔμπορ. ἡμῶν Ν. προϋπόθεσις τῆς συναλλαγματικῆς § 87.98.

1282. Σύστασις. Ἰκανότης. Ἀπόδειξις. Ὑποχρεώσεις τῶν μερῶν. Τὸ συνάλλαγμα τῆς συναλλαγῆς, ὡς σύμβασις μὴ ὑποβαλλομένη εἰς διατύπωσιν τινά, κταρτίζεται ἀπλῇ συναινέσει καὶ

(1) Αἱ συναλλαγματικαί, τὰ γραμμάτια εἰς διαταγὴν, αἱ ἐπιταγαὶ (cheque) καὶ ἐνίοτε τὰ ἐνεχυρόγραφα (warrants) καλοῦνται ἐν γένει : ἐμπορικὰ γραμμάτια (effets de commerce) ἀρθ. 449 § 2 ἐμ. Ν. ὡς συνήθη ἐν τῷ ἐμπορίῳ ἂν καί, πλὴν τῆς συναλλαγματικῆς, τὰ λοιπὰ δὲν εἶνε πάντοτε πράξεις ἐμπορικαί. Ὅτι τὸ effet ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἀποδίδεται διὰ τῆς λέξεως γραμμάτιον ἴδε τὰ ἀρθ. 90, 449 § 2 ἐμπ καὶ 407. Ποιν. Νόμου.

εἶνε ὑποχρεωτικὸν ἅμα τὰ μέρη συμφωνήσωσι περὶ τοῦ πληρωτέου πο-
σοῦ καὶ περὶ τοῦ χρόνου καὶ τόπου τῆς πληρωμῆς αὐτοῦ.⁽¹⁾ Ἐπειδὴ
δὲ κατὰ τὴν κρατοῦσαν γνώμην εἶνε πρᾶξις ἐμπορικὴ § 93 ἀπαιτεῖται
καὶ ἱκανότης πρὸς ἐπιχείρησιν ἐμπ. πράξεων § 150 ἢ δὲ ἀπόδειξις
γίνεται ὅπως πάσης ἐμπ. πράξεως § 801.

Αἱ ὑποχρεώσεις τῶν μερῶν εἶνε σαφεῖς· ὁ μὲν παρέχει ἢ ὑπόσχεται
νὰ παρέξῃ χρήματα ἢ πᾶσαν ἄλλην ἀξίαν⁽²⁾ πρὸς τὸν ἄλλον
ὅστις ὑπόσχεται νὰ πληρώσῃ αὐτὸς ἢ ἄλλος ἀντ' αὐτοῦ, ἐν ἄλλῳ
τῆς συμβάσεως τόπῳ, ὠρισμένον χρηματικὸν ποσὸν ἥτοι ποσὸν
νομισμάτων ἔστω καὶ ξένων ἢ μὴ κυκλοφορούντων⁽³⁾. Ἐὰν ὁ
πρῶτος ἐξεπλήρωσιν ἤδη τὴν ὑποχρέωσίν του τὸ συναλλάγμα εἶνε
ἐτεροβαρὲς ἄλλως ἀμφοτεροβαρὲς⁽⁴⁾.

1253. Φύσις τοῦ συναλλάγμ. τῆς συναλλαγῆς. Ὁ
ἀναλαμβάνων τὴν πληρωμὴν χρηματικοῦ ποσοῦ ἐν ἄλλῳ τόπῳ δὲν
παρέχει τὴν ὑπηρεσίαν ταύτην δωρεὰν καὶ οὕτως εἰπεῖν εἰς τὸ ἄρ-
τιον ἄλλ' ἐπ' ἀμοιβῇ, ἣτις καλεῖται κόλλυβον, ἐπικαταλλαγὴ
ἢ καὶ ἀπλῶς συναλλαγή.

Τοῦτο καὶ ἡ γνωστὴ κατὰ τὸν Μεσαίωνα τοῦ τόκου ἀπαγόρευ-
σις τῶν πολιτικῶν καὶ ἐκκλησιαστικῶν Νόμων, ἔτι δὲ καὶ ἡ ἐπιθυ-
μία, ἣν πάντοτε ἡσθάνοντο αἱ ἀρχαῖοι νομοδιδάσκαλοι ὅπως ὑπαγά-
γῃσι πᾶσαν σχέσιν εἰς τὰς παρὰ τοῦ Ρωμ. Δικαίου προβλεπομένας
πρὸς ἐξεύρεσιν τῶν ἐφαρμοστέων ἐπ' αὐτῆς κανόνων, ἠνάγκασαν αὐ-
τοὺς εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς νὰ θέσωσι τὸ ἐρώτημα : Τί εἶνε τὸ συναλλάγμα
τῆς συναλλαγῆς. Πάντες δὲ ἢ σχεδὸν πάντες ἀνεγνώριζον ὅτι δὲν εἶνε
δάνειον ἀλλὰ πώλησις ἢ ἀνταλλαγὴ χρημάτων παρόντων πρὸς ἀπόντα
(permutatio) καὶ ὅτι ἡ ἐπικαταλλαγὴ ἢ τὸ κόλλυβον (change)
δὲν εἶνε τόκος ἀλλὰ τὸ τίμημα τῆς συναλλαγῆς (pretium cambii)

(1) Pardessus 321.

(2) LyC. Tr. 4. 17. Pal. 485. Pardes. 319 Vidari La Cambiale 6.
καὶ ἄρθρ. 110 καθ' ὃ ἡ δοθεῖσα ἀξία δύναται νὰ εἶνε χρήματα, πραγματεῖται
κλπ. Κατὰ τοὺς παλαιότερους νομικοὺς καὶ τὸ διδόμενον ἔπρεπε νὰ ᾔνη χρή-
ματα. Pothier Contrat de Change No 2.

(3) Pardessus 320 LyC Tr. 4, 80 καὶ ἄρθρ. 143.

(4) LyC. Tr. 4. 22. Boistel 712· κατὰ τινες τὸ συναλλάγμα τῆς συ-
ναλλαγῆς εἶνε πάντοτε ἐτεροβαρὲς. Vidari la Cambiale 6.

ὅπως τὸ ἀσφάλιστρον εἶνε τὸ τίμημα τῶν κινδύνων (*pretium periculi*). ⁽¹⁾ Ἡ ἐρώτησις ἐξηκολούθησε καὶ πολλοὶ δέχονται· εἰσέτι τὴν παλαιὰν θεωρίαν τῆς ἀνταλλαγῆς ἢ πωλήσεως ⁽²⁾ ἄλλοι δὲ συγχίζοντες τὸ συνάλλαγμα τῆς συναλλαγῆς μὲ τὴν συναλλαγματικὴν, ἀνευρίσκουσιν ἐν τούτῳ καὶ ἐντολὴν καὶ ἐκχώρησιν ⁽³⁾. Σήμερον ὅτε πᾶσα σύμβασις εἶνε ὑποχρεωτικὴ καὶ ὁ κύκλος τῶν συμβάσεων δὲν εἶνε περιορισμένος ὀρθωτέρα φαίνεται ἡ γνώμη ἡ δεχομένη τὸ συνάλλαγμα τοῦτο *sui generis* διεπόμενον ἀπὸ τῆς συμφωνίας τῶν μερῶν καὶ ἀπὸ τὴν φύσιν τῶν πραγμάτων ⁽⁴⁾.

1284. Ἐμπορικότης τοῦ συναλλ. τῆς συναλλαγῆς. Ἐζητήθη ἂν τὸ συνάλλαγμα τῆς συναλλαγῆς εἶνε πράξις ἐμπορικῇ. Τὸ ζήτημα ἐτέθη ἐν Γαλλίᾳ καὶ εἰδικῶς διὰ τὰ γραμμάτια εἰς κατοικίαν ἤτοι τὰ γραμμάτια τὰ ὅποια ὑπογράφει τις εἰς ἕνα τόπον διὰ νὰ τὰ πληρώσῃ εἰς ἄλλον, συνήθως εἰς τὴν κατοικίαν του. Τὸ συνάλλαγμα τῆς συναλλαγῆς, ἔλεγον αἱ μὲν, εἶνε ἀποστολὴ χρημάτων ἀπὸ τόπου εἰς τόπον, τὸ δὲ γραμμάτιον εἰς κατοικίαν περιέχει καὶ αὐτὸ συνάλλαγμα συναλλαγῆς ἤτοι ἀποστολὴν χρημάτων ἀπὸ τόπου εἰς τόπον. Ἀλλὰ κατὰ τὸ ἄρθρ. 2 § 7 τοῦ Νόμου περὶ ἁρμοδιότητος τῶν ἐμποροδικείων (ἤτοι τὸ ἄρθρ. 632 § 7 τοῦ Γαλ. Ἐμπ. Νόμου) αἱ ἀπὸ τόπου εἰς τόπον ἀποστολαὶ χρημάτων κηρύσσονται πράξεις ἐμπορικαὶ μεταξὺ οἰωνδήποτε προσώπων. Ἄρα καὶ τὸ συνάλλαγμα τῆς συναλλαγῆς καὶ τὸ γραμμάτιον εἰς κατοικίαν εἶναι πράξεις ἐμπορικαὶ ⁽⁵⁾. Λόγω τῶν συνεπειῶν ἃς ἐπάγεται ἡ τοιαύτη θεωρία, συνεπειῶν αἰτινὰς βεβαίως δὲν ἦσαν εἰς τὸν σκοπὸν τοῦ Νόμου ἢ ἄλλη γνώμη παρὰ πολλῶν ὑποστηριζομένη ἀπὸ τὸ ὅτι οὔτε τὸ συνάλλαγμα τῆς συναλλαγῆς οὔτε τὸ γραμμάτιον εἰς κατοικίαν οὔτε

(1) Scaccia Tractatus de commerciis et cambio § 4 quaest. 4 No 1. 2. Jousse τίτλ. 5 σελ. 102. Savary parère 70. Pothier 51.

(2) Fremery κεφ. 15. Bedarride 25.

(3) Pardessus 319. Nougier 28. Pál. 485. Boistel 712.

(4) LyC. Tr. 4. 23. Δι' εἰδικῶς τινὰς συνεπειὰς τοῦ συναλλάγματος τῆς συναλλαγῆς ἴδε Pardessus 323—8 καὶ Ruben de Couder Dict. Vo Contrat de change 12 καὶ ἐπ.

(5) Pardessus 479. Fremery σελ. 98. Bedarride 690 Merlin Rep. Vo Ordre.

ἐπομένως ἢ ἀπὸ τόπου εἰς τόπον ἀποστολῇ χρημάτων εἶνε πράξεις ἐμπορικαί· αὐταὶ καθ' ἑαυτὰς καὶ μεταξὺ οἰωνοῦντες προσώπων, ἀλλὰ τότε μόνον, ὅταν παρουσιάζονται ὡς πράξεις κολλυθιστικάι ἢ τραπεζίτικαί ἤτοι γινόμεναι ἐπὶ κολλυθῶ ἢ ἀμοιβῇ δυνάμει τῆς § 4 τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ Νόμου περὶ ἀρμοδιότητος τῶν ἐμποροδικειῶν (ἄρθρ. 632 § 4 τοῦ Γαλ. Ἐμπ. Κώδικος)· καὶ οὐχὶ δυνάμει τῆς § 7 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου ἥτις φέρουσα : ἢ τὰς ἀπὸ τόπου εἰς τόπον ἀποστολὰς χρημάτων, δὲν ἀποτελεῖ ἰδίαν πρᾶξιν ἀλλ' εἶνε ἐπεξηγήσεις τῆς προηγουμένης λέξεως : συναλλαγματικάι. Κατὰ τὴν γνώμην ταύτην ἡ ἀποστολῇ χρημάτων ἀπὸ τόπου εἰς τόπον ἐπομένως καὶ τὸ συναλ. τῆς συναλλαγῆς εἶνε τότε μόνον πρᾶξις ἐμπορικὴ ὅταν παρουσιάζεται ὡς κολλυθιστικὴ ἢ τραπεζικὴ ἐργασία ἢ ὅταν γίνεται διὰ συναλλαγματικῆς (1).

Ἡ γνώμη αὕτη συμφωνοτέρα βεβαίως πρὸς τὸ πνεῦμα τοῦ νόμου κρατήσασα ἐπὶ πολὺ ἐγκατελείφθη, σήμερον δὲ ἐν Γαλλίᾳ κοινῶς διδάσκεται, ὅτι τὸ συνάλλαγμα τῆς συναλλαγῆς καὶ τὸ γραμματίον εἰς κατοικίαν, ὡς περιέχοντα ἀποστολὴν χρημάτων ἀπὸ τόπου εἰς τόπον εἶνε πράξεις ἐμπορικαί, τοῦτο δὲ εἶνε μᾶλλον ὑποστηρίξιμον παρ' ἡμῖν, ἐνθα καὶ τὸ κείμενον τῆς § 7 τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ Ν. περὶ Ἀρμ. διαφέρει τοῦ Γαλλικοῦ, ὡς ἐλάβομεν ἀφορμὴν νὰ σημειώσωμεν ἡδὴ § 98—101(2). Ἐννοεῖται, ὅτι ὁ παρέχων τὴν ἀξίαν ἤτοι ὁ ὑπὲρ οὗ ἡ πληρωμὴ δὲν ἐνέχεται ἐμπορικῶς ἐκτὸς ἂν ἦνε ἔμπορος, ἢ ἐνεργῇ καὶ οὗτος ἐμπορικὴν πρᾶξιν (3).

(1) LyC. Tr. 4. 22 καὶ 536. Tr. 4. 148. Bravard 3. σελ. 38. ἀλλὰ 6. 228. Boistel 46 καὶ 844. Ἀκ. 21 Αὐγ. 54. S. 54. 1. 571 ἢ D. 54. 1. 281. Ἀκ. 20 Νῆρ. 56. S. 57. 1. 233 ἢ D. 57. 1. 29. Ἐφ. Pau 28 Μαΐ. 59. S. 60. 2. 93. Ἀκ. 10 Ἀπρ. 61. D. 61. 1. 315 ἢ S. 61. 1. 532.

(2) Ἀκ. 24 Μαΐου 80. S. 80. 1. 309 ἢ D. 80. 1. 472. καὶ πρὸ αὐτοῦ Ἀκ. 4 Ἰαν. 43. S. 43. 1. 234. Σημίτου B. σελ. 38 σημ. Παλ 51 σημ. Ἐφ. Ἀθ. 910 (99) Μπ. 19. 135.

(3) LyC. Tr. 4. 84. Πρὸς κατανόησιν τῶν ἐν τῷ κειμένῳ πρέπει νὰ λάβωμεν ὑπ' ὄψιν ὅτι τὸ συνάλλαγμα τῆς συναλλαγῆς τὸ ὑποῖον εἶνε ὑπόσχεσις πληρωμῆς χρηματικοῦ ποσοῦ ἐν ἄλλῳ τῆς ὑπόσχεσεως τόπῳ, παρουσιάζεται ἐν τῇ πρᾶξει ἢ ὡς συνάλλαγμα αὐτοτελὲς ἢ μετ' ἄλλου συναλλάγματος τοῦ ὑποῖου χρησιμεύει ὡς ἐκτελέσις. Π. χ. ἀναλαμβάνετε ἐπὶ κολλυθῶ νὰ πληρώσητε εἰς Πάτρας δρ. 1000 τὰς ὑποίας σὰς ἐμέτρησα ἐνταῦθα ἐν Ἀθήναις.

1283. Ἐκτέλεισις τοῦ συναλλάγματος τῆς συναλλαγῆς. Ὁ ἀναλαμβάνων τὴν ὑποχρέωσιν νὰ πληρώσῃ ἐν ἄλλῳ τόπῳ χρηματικὸν ποσόν, ἥτοι ποσὸν νομισμάτων δύναται νὰ ἐκτελέσῃ ταύτην διαφοροτρόπως· μεταβαίνων π.χ. ὁ ἴδιος ἐκεῖ, ἀποστέλλων ἢ παραγγέλλων ἄλλον νὰ πράξῃ τοῦτο ἀντ' αὐτοῦ ἢ τέλος γράφων εἰς τὸν ἐκεῖ ἀνταποκριτὴν του. Συνηθέστερον ὅμως ἡ ἐκτέλεισις γίνεται διὰ συναλλαγματικῆς καὶ τόσον ἡ συνήθεια εἶνε βεβαία,

Τὸ συνάλλαγμα τῆς συναλλαγῆς εἶνε ἐπὶ τοῦ προκειμένου αὐτοτελές, εἶνε δὲ καὶ πρᾶξις ἐμπορικὴ διὰ σᾶς ὡς κολλυθιστικὴ ἐργασία (ἄρθρ. 2 § 4 τοῦ Ν. περὶ Ἀρμ. τοῦ ἐμπ.). Ἀλλ' ἂν αἶτε κολλυθίου ἀναλάβῃτε τὴν πληρωμὴν εἰς Πάτρας τοῦ ἄνω ποσοῦ εἶνε καὶ πάλιν τὸ συνάλλαγμα αὐτοτελές, ἀλλὰ, ἀνεξαρτήτως τῆς ιδιότητος ὅμων, εἶνε καὶ ἐμπορικόν; Ναὶ λέγει ἡ κρατοῦσα θεωρία, διότι δὲν εἶνε μὲν κολλυθιστικὴ ἐργασία ἐπὶ τοῦ προκειμένου τὸ συνάλλαγμα (ἄρθρ. 2 § 4 Ν. Ἀρμ.), εἶνε ὅμως «ἀπὸ τόπου εἰς τόπον ἀποστολῇ χρημάτων» (ἄρθρ. 2 § 7 Ν. Ἀρμ.) καὶ τοῦτο ἀρκεῖ, καθ' ὅσον «ἡ ἀποστολὴ χρημάτων ἀπὸ τόπου εἰς τόπον» εἶνε ἰδίᾳ ἐμπορικὴ πρᾶξις καὶ οὐχὶ ἐπεξήγησις τῆς λέξεως συναλλαγματικῆς. — Ἀλλὰ τὸ συνάλλαγμα τῆς συναλλαγῆς παρουσιάζεται εἰπομεν καὶ μετ' ἄλλου συναλλάγματος τοῦ ὁποίου χρησιμεύει ὡς ἐκτέλεισις: Π. χ. σᾶς δανείζω ἐν Ἀθήναις δρ. 1000 καὶ ὑπόσχεσθε νὰ πληρώσῃτε ταύτας ἐν Πάτραις εἰς ἐμὲ ἢ ἄλλον, — σᾶς πωλῶ ἐν Ἀθήναις τὴν ἐν Ἀθήναις οἰκίαν μου ἢ σᾶς ἐνοικιάζω ταύτην καὶ ὑπόσχεσθε τὸ τίμημα ἢ τὸ μίσθωμα νὰ πληρώσῃτε εἰς Πάτρας εἰς ἐμὲ ἢ εἰς ἄλλον. Καθ' ὅλας ταύτας τὰς περιπτώσεις καὶ ἄλλας παρεμφερεῖς εὐρισκόμεθα ἀναμφιβόλως πρὸ συναλλάγματος συναλλαγῆς ἥτοι πράξεως ἐμπορικῆς, κατὰ τὴν κρατοῦσαν γνώμην, μεθ' ὅλων τῶν συνεπειῶν αὐτῆς. Αἱ συνέπειαι αὗται καὶ ἰδίως ἡ προσωπικὴ κράτησις εἶχον πείσει τοὺς συγγραφεῖς καὶ τὴν Νομολ. (ἴδε ἀνωτέρω σημειώσεις) νὰ μὴ δέχωνται τὸ συνάλλαγμα τῆς συναλλαγῆς ὡς πρᾶξιν ἐμπορικὴν πάντοτε ἀλλὰ τότε μόνον ὅταν παρουσιάζεται ὡς κολλυθιστικὴ ἐργασία ἢ ἐκτελεῖται διὰ συναλλαγματικῆς, ἐκλαμβάνοντες τὴν ἐν § 7 τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ Ν. περὶ Ἀρμ. φράσιν «τὰς ἀπὸ τόπου εἰς τόπον ἀποστολὰς χρημάτων» ὡς ἐπεξήγησιν τῆς λέξεως συναλλαγματικῆς καὶ οὐχὶ ὡς ἀποτελοῦσαν ἰδίαν ἐμπορ. πρᾶξιν, κατ' ἀκολουθίαν δὲ τὸ Γραμματίσιον εἰς κατοικίαν, ὅπερ περιέχει προφανῶς συνάλλαγμα συναλλαγῆς, νὰ ἐξομοιωσῶσι πρὸς τὸ Γραμματίσιον εἰς διαταγὴν καὶ νὰ μὴ δέχωνται τοῦτο πρᾶξιν ἐμπορικὴν πάντοτε ἀλλὰ μόνον καθ' ὡς περιπτώσεις καὶ τὸ Γραμμ. εἰς διαταγὴν θεωρεῖται τοιαύτη. (LyC. Tr. 4. 536. Boistel 844). Εἰς τὴν κατάρτησιν δὲ τῆς προσωπικῆς κράτησεως ἀποδοτέα ἢ μεταβολὴ τῆς Γαλ. Νομολογίας ὑπὲρ τῆς κρατούσης ἥδη γνώμης.

ὥστε ἂν δὲν συμφωνηθῇ τρόπος ἄλλος τῆς ἐκτελέσεως νοεῖται ὅτι αὕτη γενήσεται διὰ συναλλαγματικῆς (1).

1256. Συναλλαγματική. Ἡ συναλλαγματική εἶνε ἔγγραφον ὑπὸ τύπον ἐπιστολῆς ἀνοικτῆς διὰ τοῦ ὁποίου τις καλούμενος ἐκδότης παργγέλλει ἄλλον καλούμενον δέκτην ἢ πληρωτὴν νὰ πληρώσῃ ἐν ἄλλῳ τῆς ἐκδόσεως τόπῳ, ὠρισμένον χρηματικὸν ποσόν, ἐν ὠρισμένῳ χρόνῳ, εἰς τὴν διαταγὴν τρίτου, ὅστις καλεῖται λήπτης ἢ κομιστὴς ἀντὶ ἀξίας, ἣν παρὰ τοῦ τρίτου τούτου ὁ ἐκδότης ὁμολογεῖ ὅτι ἔλαβε.

Ἴδου ὁ τύπος :

Ἐν Ἀθῆναις 15 Ἀπριλίου 1899. Διὰ δρ. 5000.

Τὴν 15 προσεχοῦς μηνὸς Μαΐου πληρώσατε εἰς τὴν διαταγὴν τοῦ κ. Κωνσταντίνου δρ. πέντε χιλιάδας ἀντίτιμον ἔλαβον παρ' αὐτοῦ εἰς μετρητὰ (ἐμπορεύματα, διὰ λ)σμοῦ).

Πρὸς τὸν κ. Πέτρον

εἰς Πάτρας.

(ὑπογρ.) Παῦλος.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρῳ προκύπτει, ὅτι ἐν πάσῃ συναλλαγματικῇ — πλὴν τῆς εἰς τὴν διαταγὴν τοῦ ἐκδότης ἐκδιδομένης — τρία ἀπ' ἀρχῆς ἀναφέρονται πρόσωπα· ὁ ἐκδότης, ὁ πληρωτὴς ἢ δέκτης, καὶ ὁ κομιστὴς ἢ λήπτης.

Ἐκδότης εἶνε ὁ λαμβάνων τὸ ἀντίτιμον, ὁ ὑπογράφων τὴν ἐντολὴν τῆς πληρωμῆς, ἥτις ὡς εἶπομεν πρέπει νὰ γίνῃ ἐν ἄλλῳ τῆς ἐκδόσεως τόπῳ καὶ εὐθυνόμενος διὰ τὴν πληρωμὴν.

Πληρωτὴς εἶνε ὁ πρὸς ὃν ἀπευθύνεται ἡ ἐντολὴ τῆς πληρωμῆς, ὅστις ἄμα δεχθῇ τὴν ἐντολὴν τοῦ ἐκδότης εὐθύνεται διὰ τὴν πληρωμὴν καὶ καλεῖται εἰδικώτερον δέκτης ἢ ἀποδέκτης.

Λήπτης εἶνε ἐκεῖνος, ὑπὲρ τοῦ ὁποίου δίδεται ἡ ἐντολὴ εἰς τὴν διαταγὴν τοῦ ὁποίου θὰ πληρώσῃ ὁ πληρωτὴς ἢ δέκτης. Ἐὰν οὗτος χρώμενος τῇ ρήτρᾳ εἰς διαταγὴν μεταβιβάσῃ τὴν συναλλαγματικὴν

(1) LyC. Tr. 4. 18. Ὁ τρόπος τῆς ἐκτελέσεως τοῦ συναλλάγματος τῆς συναλλαγῆς διὰ συναλλαγματικῆς κανονίζεται ἀπὸ τὰς συμφωνίας τῶν μερῶν καὶ τὴν συνήθειαν. Ἴδε τινα ἐν Pardessus 323 καὶ R. de Couder Dict. Vo Contrat de Change.

εἰς ἄλλον δι' ὀπισθογραφήσεως καλεῖται τότε ὀπισθογράφος ὁ δὲ νέος λήπτης κομιστής.

Ἐκτὸς ὅμως τῶν προσώπων τούτων δύνανται νὰ υπάρξωσι καὶ ἄλλα ἐν τῇ συναλλαγματικῇ π.χ. κατ' ἀνάγκην πληρωτῆς (ἄρθρ. 173 Ἐμπ. Ν.) τριτεγγυητῆς (ἄρθρ. 141 Ἐμπ. Ν.) δέκτης κατὰ παρέμ-
εασιν (ἄρθρ. 126 Ἐμπ. Ν.) κλπ. ὡς θελομεν ἴδει ἐν τοῖς κατέκαστα.

1257. Ἰδιάζοντα τῆς συναλλαγματικῆς. — Ἡ πλη-
ρωμὴ τῆς συναλλαγματικῆς ἐνδιαφέρει ὅχι μόνον τὸν κομιστὴν δι-
καιούμενον νὰ ὑπολογίζῃ ἐπὶ ταύτης πρὸς κανονισμόν τῶν ἰδίων
αὐτοῦ συμφερόντων, ἀλλὰ καὶ ἄλλα πρόσωπα εὐθυνόμενα διὰ ταύ-
την, ἔτι δὲ καὶ αὐτὴν τὴν ὑπαρξίν τοῦ τίτλου, ὅστις δὲν θὰ ἠδύνατο
νὰ ἀνταποκριθῇ πρὸς τοὺς σκοποὺς, δι' οὓς ἐδημιουργήθη ἄνευ ἰδια-
ζούσης τοῦ νομοθέτου μερίμνης.

Ἐνεκα τούτου 1) ἀνεγνωρίσθησαν εἰς τὸν κομιστὴν δικαιώματα
ἐκτεταμένα, ἀλλὰ καὶ ἐπεβλήθησαν καθήκοντα ἀπὸ τῆς ἐκπληρώ-
σεως τῶν ὁποίων ἐξηρτήθη ἡ ὁλοσχερὴς ἢ μὴ διατήρησις τῶν δι-
καιωμάτων αὐτοῦ (ἄρθρ. 160, 165, 168, 172, 177). 2) ἐκηρύ-
χθησαν πάντες οἱ ὅπως δῆποτε ὑπογράψαντες ἐν συναλλαγματικῇ
ἀλληλεγγύως ὑπεύθυνοι διὰ τὴν πληρωμὴν (ἄρθρ. 140). 3) ἡ συναλ-
λαγματικὴ ἀνεγνωρίσθη πρᾶξις ἐμπορικὴ μεταξὺ οἰωνδῆποτε προσώ-
πων διὰ πάντας τοὺς ὑπογράψαντας αὐτὴν ἀνεξαρτήτως τῆς ἰδιό-
τητος αὐτῶν καὶ τῆς πράξεως ἐπὶ εὐκαιρίᾳ τῆς ὁποίας ὑπέγραψαν
§ 35. 99. 3) δὲν ἐπετράπη πρότασις ἐνστάσεων μὴ ἐκκαθαρισμένων
(ἄρθρ. 729 Πολ. Δικ.) καὶ ἐπετράπη ἡ ἐκτέλεσις τῶν ἀφορώσων συν-
αλλαγματικῶν ἀποφάσεων νὰ γίνηται παραχρῆμα (ἄρθ. 866 Πολ.
Δικ.). 4) ἡ ὀπισθογράφσις. ἥτις εἶνε ἐκχώρησις ἑλαβὲν ἰδιάζοντα καὶ
ἐντελῶς διάφορον χαρακτῆρα καὶ τέλος αἱ ἐκ συναλλαγματικῆς ἀγω-
γαὶ ἐπεβλήθησαν εἰς σύνταμον παραγραφῇν ἄρθ. 189 Ἐμπ. Ν. Ὅλα
ταῦτα καλοῦνται εἰδικαὶ ἀσφάλειαι τῆς συναλλαγματικῆς.

1258. Συναλλάγματα ἐν τῇ συναλλαγματικῇ. Ἐκ
τῶν μέχρι τοῦδε προκύπτει ὅτι ἐν πάσῃ συναλλαγματικῇ ἀνευρί-
σκονται πλείονα τοῦ ἐνὸς συναλλάγματα μεταξὺ τῶν διαφόρων προ-
σώπων αὐτῆς. Καὶ ἀπαραιτήτως μὲν κατὰ τὰς ἰδέας τοῦ ἡμετέρου
νόμου συνάλλαγμα συναλλαγῆς μεταξὺ ἐκδότου καὶ λήπτου, συνάλ-
λαγμα δὲ ἐντολῆς μεταξὺ ἐκδότου καὶ δέκτου ἢ πληρωτοῦ. Ἐάν

ὑπάρξει ὁπισθογράφησις νέον ἐπιπροστίθεται συνάλλαγμα τὸ τῆς ἐκχωρήσεως· ἐν καὶ τριτεγγύησις καὶ ἐγγυήσεως. Ἡ ἀποδοχὴ καὶ ἡ πληρωμὴ κατὰ παρέμβασιν εἶνε συνήθως διαχειρίσις ἀλλοτρίων. Ἡ ὑπαρξίς ὅμως διαφόρων συναλλαγμαμάτων μεταξύ τῶν διαφόρων προσώπων, ἀποτελοῦσα ἀκριβῶς τὴν δυσκολίαν τῆς ὕλης, δὲν ἀφαιρεῖ ἐν τούτοις ἀπὸ τῆς συναλλαγματικῆς τὴν ιδιότητα τοῦ νὰ ἀποτελῇ αὕτη ἰδίαν πράξιν ἔχουσαν ἰδίους κανόνας καὶ ἴδια ἀποτελέσματα ἐντελῶς διάφορα τῶν ἐν αὐτῇ συναλλαγμαμάτων καὶ νὰ παρίσταται ὡς πηγὴ ἐνοχῆς ἰδίας, ἥτοι τῆς ἐνοχῆς ἐκ συναλλαγματικῆς.

1289. Συνάλλαγμα συναλλαγῆς καὶ συναλλαγματική. Ἡ διαφορὰ τοῦ συναλλάγματος τῆς συναλλαγῆς ἀπὸ τῆς συναλλαγματικῆς εἶνε προφανής. Καὶ τὸ συνάλλαγμα τῆς συναλλαγῆς καὶ ἡ συναλλαγματικὴ εἶνε πράξεις ἐμπορικαί· ἀλλὰ τὸ μὲν συνάλλαγμα τῆς συναλλαγῆς εἶνε συναινετικόν, ἡ δὲ συναλλαγματικὴ εἶνε πράξις πανηγυρικὴ, τῆς ὁποίας ὁ νόμος ὁρίζει τοὺς τύπους (ἄρθρ. 110). Τὸ συνάλλαγμα τῆς συναλλαγῆς εἶνε ὅτε μὲν ἀμφοτεροβαρές, ὅτε δὲ ἑτεροβαρές, ἐνῷ ἡ συναλλαγματικὴ, ἀφ' οὗ ὁ Νόμος ἀπαιτεῖ (ἄρθρ. 110) τὴν μείαν τοῦ δοθέντος ἀντιτίμου, εἶνε πάντοτε ἑτεροβαρές, ἥτοι παράγει ὑποχρεώσεις διὰ τὸν ἐκδότην μόνον καὶ ὅταν τὸ δοθὲν ἀντίτιμον συνίσταται εἰς ὑπόσχεσιν τοῦ λήπτου (1), εἰς τρόπον ὥστε ὁ μὴ δοὺς τὸ ἀντίτιμον λήπτης εὐθύνεται πρὸς τὸν ἐκδότην, ἀλλ' οὐχὶ ἐκ συναλλαγματικῆς, ἐνῷ ὁ μὴ λαβὼν ἔτι τὸ ἀντίτιμον αὐτῆς ἐκδότης· εὐθύνεται ἐκ συναλλαγματικῆς. Τέλος τὸ συνάλλαγμα τῆς συναλλαγῆς διέπεται ὑπὸ τῶν κανόνων τοῦ κοινοῦ δικαίου ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἰκανότητα τῶν μερῶν καὶ τὴν παραγραφὴν, ἐνῷ ἄλλοι κανόνες διέπουν ὡς πρὸς ταῦτα τὴν συναλλαγματικὴν (ἄρθρ. 113, 114, 189 ἐμπ. Ν.).

1290. Χρησιμότης τῆς συναλλαγματικῆς. Ἡ συναλλαγματικὴ ὡς μέσον ἐκτελέσεως τοῦ συναλλάγματος τῆς συναλλαγῆς παρουσιάζεται ὡς ὄργανον μεταφορᾶς χρημάτων ἀπὸ τόπου εἰς τόπον, ὄργανον δι' οὗ ἀποφεύγεται ἡ πραγματικὴ μεταφορά, οἱ κίνδυνοι καὶ τὰ ἐξόδα τὰ συμπροκαρτοῦντα ταύτην καὶ παρκάμπτονται αἱ δυσκολίαι αἱ προκύπτουσιν ἐκ τῆς διαφορᾶς τοῦ νομί-

(1) LyG. Tr. 4. 84. Bravard 3. 59.

σματος, όταν ἡ μεταφορὰ πρόκειται νὰ γίνη εἰς ἡ ἀπὸ ἔθνος ἔχον διάφορον νομισματικὸν σύστημα.

Αὐτὴν χρησιμότητα εἶχον κατὰ πρῶτον λόγον ὑπ' ὅψιν οἱ συντάχεται τοῦ ἔμπ. Νόμου.

Ἀπὸ τῆς εὐρέσεως ὅμως τῆς ρήτρας εἰς διαταγὴν λόγῳ τῶν συνεπειῶν, αἵτινες κατ' ἀνάγκην ἀπεδόθησαν αὐτῇ, ἡ συναλλαγματική μετὰ τῶν ἐγγυήσεων, δι' ὧν περιεβλήθη ἡ πληρωμὴ αὐτῆς, ἐχρησίμευσε καὶ χρησιμεύει καὶ ὡς ὄργανον πληρωμῆς, ἥτοι νόμισμα καὶ ὡς ὄργανον πίστεως· αὐτὴ δὲ ἡ ὅψις δὲν φαίνεται διαφυγοῦσα ἐντελῶς τὸν ἔμπ. ἡμῶν νόμον.

1261. Ὅργανον μεταφορᾶς. Διὰ νὰ ἐννοήσωμεν ὅπως δῆποτε τὰς ὑπηρεσίας, τὰς ὁποίας παρέχει ἡ συναλλαγματικὴ ὑπὸ τοιοῦτην ἔννοιαν πρέπει νὰ λάβωμεν ὑπ' ὅψιν, ὅτι ἐν ἐκάστη ἀγορᾷ ὑπάρχουσιν ἔμποροι, οἵτινες εἶνε δανεισταί, καὶ ἄλλοι οἵτινες εἶνε ὀφειλέται ἄλλων ἐμπόρων, ἄλλης ἀγορᾶς. Ἐμποροὶ Ἀθηνῶν ὀφείλουσιν εἰς ἐμπόρους Πατρῶν καὶ ἔμποροι Πατρῶν ὀφείλουσιν εἰς ἐμπόρους Ἀθηνῶν· ἔμποροι Ἑλλήνες ὀφείλουσιν εἰς ἐμπόρους Ἀγγλοὺς ἢ Γάλλους καὶ ἔμποροι Ἀγγλοὶ ἢ Γάλλοι ὀφείλουσιν πρὸς Ἑλλήνας. Ἀνευ τῆς συναλλαγματικῆς ἔπρεπε οἱ ἔμποροι ὀφειλέται τῶν Ἀθηνῶν νὰ στείλωσι τὴν ὀφειλὴν τῶν εἰς Πάτρας καὶ οἱ ἔμποροι ὀφειλέται τῶν Πατρῶν νὰ στείλωσι τὴν ὀφειλὴν τῶν εἰς Ἀθήνας. Καὶ πάλιν οἱ Ἑλλήνες ἔμποροι ἔπρεπε νὰ στείλωσι τὴν ὀφειλὴν τῶν εἰς τὴν Ἀγγλίαν ἢ τὴν Γαλλίαν καὶ οἱ Ἀγγλοὶ ἢ Γάλλοι ἔμποροι ἔπρεπε νὰ στείλωσι τὴν ὀφειλὴν τῶν εἰς τὴν Ἑλλάδα. Καὶ ταῦτα θὰ συνεβαῖνον καὶ ἐπὶ τῇ ὑποθέσει ὅτι κατέφευγον εἰς τὸ συναλλάγμα τῆς συναλλαγῆς διότι καὶ διὰ τοῦ συναλλάγματος τούτου πάλιν ἡ μεταφορὰ θὰ ἐγένετο, ἀλλὰ παρ' ἄλλου. Ἐννοεῖ τις εὐκόλως τὰς δυσκολίας, τὰς δαπάνας καὶ τοὺς κινδύνους τῆς τοιαύτης τακτικῆς. Αἱ δυσκολίαι θὰ ἦσαν μεγαλείτεροι, όταν ἡ ἀποστολὴ τῶν χρημάτων ἔπρεπε νὰ γίνη ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἢ εἰς τὸ ἐξωτερικόν, διότι τότε ὁ ὀφειλέτης ἔπρεπε νὰ εὕρῃ καὶ νόμισμα ἔχον κυκλοφορίαν ἐν τῷ τόπῳ τοῦ δανειστοῦ του.

Ὅλα τὰ ἄτοπα ταῦτα ἐκλείπουν διὰ τῆς συναλλαγματικῆς καὶ ἰδοῦ. Ἐχω νὰ λάβω χιλίας λίρας εἰς Λονδίνον καὶ σεῖς ἔχετε νὰ πληρώσῃτε χιλίας λίρας εἰς Λονδίνον. Ἡ κανονικὴ καὶ ἀνευ συναλ-

λαγματικῆς ὁδὸς εἶνε ἡ ἐξῆς· Ὁ ὀφειλέτης μου νὰ στείλῃ εἰς ἐμέ τὰς χιλίας λίρας ἐνταῦθα, σεῖς δὲ νὰ στείλητε τὰς ὀφειλομένας χιλίας εἰς Λονδίνον. Οὕτω ἔχομεν δύο μεταφορὰς κατ' ἀντίστροφον διεύθυνσιν.

Λαμβάνων τὰς χιλίας λίρας ἐγὼ πρέπει νὰ τὰς ἀλλάξω πρὸς νόμισμα κυκλοφοροῦν ἐν Ἑλλάδι καταφεύγων εἰς τοὺς κολλυβιστάς, ἐὰν δὲν ἔπραξε τοῦτο ὁ ὀφειλέτης μου Ἀγγλος ἐν Λονδίῳ. Διὰ νὰ στείλετε δὲ σεῖς τὰς ὀφειλομένας χιλίας λίρας εἰς Λονδίνον πρέπει νὰ καταφύγετε καὶ σεῖς εἰς τὸν κολλυβιστὴν διὰ νὰ ἀγοράσητε λίρας ἢ ἂν στείλετε νόμισμα ἐλληνικὸν ὁ δανειστής σας Ἀγγλος θὰ ἀλλάξῃ τοῦτο πρὸς λίρας κυκλοφορούσας ἐκεῖ.

Ἐὰν ἀντὶ τῶν δύο τούτων μεταφορῶν κατ' ἀντίστροφον διεύθυνσιν λάβω παρ' ὑμῶν ἐδῶ τὰς 1000 λίρας, τὰς ὁποίας ὀφείλετε εἰς Λονδίνον καὶ ἐκδώσω ἐπὶ τοῦ ἐν Λονδίῳ ὀφειλέτου μου συναλλαγματικὴν εἰς τὴν διαταγὴν σας ἴσου ποσοῦ· σεῖς δὲ λαμβάνοντες τὴν συναλλαγματικὴν μου τὴν ὀπισθογραφήσητε εἰς τὴν διαταγὴν τοῦ ἐν Λονδίῳ δανειστοῦ σας, ὅστις δυνάμει ταύτης μεταβαίνει καὶ πληρώνεται παρὰ τοῦ ἐκεῖ ὀφειλέτου μου, θὰ συμβῇ ὥστε καὶ ἐγὼ νὰ λάβω τὰς λίρας μου καὶ σεῖς νὰ πληρώσητε τὰς ἰδικὰς σας ἄνευ μεταφορᾶς, ἄνευ ἀποστολῆς. Οὔτε ὁ Ἀγγλος ὀφειλέτης μου ἔστειλε πρὸς ἐμέ οὔτε σεῖς πρὸς τὸν δανειστὴν σας Ἀγγλον· ἐὰν δὲ ὑποθέσωμεν πολλὰς ἐκκτέρωθεν ὀφειλὰς ἐννοοῦμεν τὴν μεγάλην ὑπηρεσίαν, ἣν παρέχει ὑπὸ τὴν ἔποψιν τῆς μεταφορᾶς τοῦ χρήματος ἡ συναλλαγματικὴ.

1262. Παρέμβασις τραπεζιτῶν. Ἀλλ' ἡ λειτουργία τῆς συναλλαγματικῆς θὰ ᾔτο περιορισμένη καὶ ἐπομένως καὶ ἡ χρησιμότης αὐτῆς μικρὰ ὑπὸ τὴν ἔποψιν τῆς μεταφορᾶς τοῦ χρήματος ἄνευ τῆς σκοπίμου παρεμβάσεως τῶν Τραπεζιτῶν.

Εἰς τὸ παράδειγμα τὸ ὁποῖον ἐλάβομεν ὑποθέσαμεν γνωστὸν ὅτι ἐγὼ εἶχον νὰ λάβω καὶ ὅτι σεῖς εἶχατε νὰ στείλητε χιλίας λίρας εἰς Λονδίνον. Πλὴν τοῦτο δὲν συμβαίνει πάντοτε, καὶ διὰ τοῦτο παρενέβησαν οἱ Τραπεζίται καὶ οἱ κολλυβισταί. Ἀντὶ νὰ τρέχω πρὸς ἀναζήτησιν ὑμῶν ἢ ἄλλου ἔχοντος νὰ στείλῃ 1000 λίρας εἰς Λονδίνον καταφεύγω εἰς Τραπεζίτην ἢ κολλυβιστὴν καὶ ἐκδίδων εἰς διαταγὴν τούτου συναλλαγματικὴν ἐπὶ τοῦ ἐν Λονδίῳ ὀφειλέτου μου λαμ-

βάλω παρ' αὐτοῦ τὰς χιλίας μου λίρας πληρώνων τὸ κόλλυβον. Ὁ Τραπεζίτης ἢ κολλυβιστὴς δύναται νὰ ἀναμείνῃ σὰς ἢ ἄλλον ἔχοντα νὰ ἀποστείλῃ χιλίας λίρας εἰς Λονδίνον καὶ λαμβάνων πάλιν παρ' ὑμῶν ἢ τοῦ ἄλλου τὰς χιλίας λίρας τὰς ὁποίας ἔδωκε καὶ τὸ κόλλυβόν του ὁπισθογραφεῖ εἰς διαταγὴν ὑμῶν ἢ τοῦ ἄλλου τὴν συναλλαγματικὴν ἣτις στέλλεται πρὸς πληρωμὴν.

Ἀλλὰ καὶ ὁ τρόπος οὗτος εἶνε σπάνιος καὶ ἥκιστα πρακτικός, διότι ὑποτίθωσιν ὅτι σεῖς ἔχετε ἀνάγκην ποσοῦ Ἰσού καὶ πληρωτέου εἰς τὴν προθεσμίαν ἀκριβῶς ἐκείνην καθ' ἣν λήγει ἡ ἰδική μου συναλλαγματικὴ.

Διὰ τοῦτο ὁ Τραπεζίτης δὲν κρατεῖ τὴν συναλλαγματικὴν ἀναμένων ἀγοραστὴν ἀλλὰ στέλλει ταύτην εἰς τὸν τόπον τῆς πληρωμῆς πρὸς τὸν ἐκεῖ ἀνταποκριτὴν του, ὅστις ἐνεργεῖ τὴν εἰσπραξίν καὶ φέρει τὸ ποσὸν τῆς εἰσπράξεως εἰς πίστωσιν τοῦ μεταξὺ των ὑφισταμένου τρεχομένου.

Ἄμα παρουσιασθῇ ἀγοραστὴς ἥτοι ἄλλος θέλων νὰ στείλῃ, ὁ Τραπεζίτης ἐκδίδει συναλλαγματικὴν ἰδίαν εἰς διαταγὴν τοῦ ἀγοραστοῦ ἐπὶ τοῦ ἀνταποκριτοῦ του ὅστις τὴν πληρώνει μὲ τὸ ὑπάρχον ἐκ προηγουμένων εἰσπράξεων χρεῶνων τὸν λογαριασμόν των.

Τὰ αὐτὰ πράττει καὶ ὁ ἀνταποκριτὴς ἂν εἶνε Τραπεζίτης διὰ τὰς συναλλαγματικὰς τὰς ὁποίας ἀγοράζει καὶ αἰτίνες εἶνε πληρωτέαι εἰς τὸν τόπον τοῦ ἀνταποκριτοῦ του.

Οὕτω διὰ τῆς παρεμβάσεως τῶν Τραπεζιτῶν δύναται νὰ ἔχῃ τις ἐν πάσῃ στιγμῇ συναλλαγματικὴν δι' οἰονδήποτε ποσόν, δι' οἰονδήποτε λῆξιν καὶ δι' οἰονδήποτε μέρος πληρωτέαν. Αὕτη εἶνε κατὰ στοιχειώδη ἐκθεσιν ἡ λειτουργία τῆς συναλλαγματικῆς ὡς ὄργανου μεταφορᾶς χρημάτων.

1263. Ὅργανον πληρωμῆς καὶ μέσον πίστεως. Ἡ ρήτρα εἰς διαταγὴν καὶ αἱ συνέπειαι αἰτίνες ἀπεδόθησαν εἰς αὐτὴν ἔτι δὲ καὶ αἱ ἐγγυήσεις δι' ὧν περιβάλλεται ἡ πληρωμὴ τῆς συναλλαγματικῆς κατέστησαν ταύτην ὄργανον πληρωμῆς ἥτοι νόμισμα ἐμπορικόν καὶ διὰ τῆς προεξοφλήσεως μέσον πίστεως.

Ἐχω νὰ λάβω παρ' ὑμῶν χιλίας δραχμάς, ἀλλ' ὀφείλων χιλίας δραχμάς εἰς τὸν Α., ἐκδίδω ἐφ' ὑμῶν συναλλαγματικὴν εἰς διαταγὴν τοῦ Α. ἀλλ' ὁ Α. ὀφείλων εἰς τὸν Β. ὁπισθογραφεῖ ταύτην εἰς

τὴν διαταγὴν τοῦ Β. ἀλλ' ὁ Β. ὀφείλων εἰς τὸν Γ. ὀπισθογραφεῖ ταύτην εἰς διαταγὴν τοῦ Γ. Ἐὰν πληρώτῃτε τὴν συναλλαγματικὴν εἰς τὸν Γ. διὰ τῆς μιᾶς ταύτης πληρωμῆς, πληρώνεται τὸ χρέος σας πρὸς ἐμέ, τὸ χρέος ἐμοῦ πρὸς τὸν Α. τὸ χρέος τοῦ Α. πρὸς τὸν Β. καὶ τὸ χρέος τοῦ Β. πρὸς τὸν Γ. Ἡ συναλλαγματικὴ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἐπέχει τόπον νομίσματος ὑπὸ τοιαύτην ἔννοιαν ὅτι καθίστησι περιττὴν ἢ περιορίζει τὴν χρῆσιν αὐτοῦ.

Ἐὰν εἰς τὸ ἀνωτέρω παράδειγμα ὑποθέσωμεν ὅτι ὁ Γ. ἔχει ἀνάγκην χρημάτων πρὸ τῆς λήξεως τῆς συναλλαγματικῆς δύναται νὰ ὀπισθογραφήσῃ ταύτην εἰς Τραπεζίτην ὅστις προθύμως θὰ πληρώσῃ τὸ ἀντίτιμον αὐτῆς κρατῶν τὸν προεξοφλητικὸν τοῦ τόκου διότι οὐδένα διατρέχει κίνδυνον λόγῳ τῶν ἰδιαίτερων ἐγγυήσεων δι' ὧν περεβάλλεται ἡ πληρωμὴ τῆς συναλλαγματικῆς, ἂν τὰ πρόσωπα τὰ ἐν αὐτῇ ὑπογεγραμμένα ὡσι φερέγγυα.

Ὑπὸ τοιαύτην ἔννοιαν ἡ συναλλαγματικὴ παρουσιάζεται ὡς μέσον πίστεως, ἡ δυνατότης δὲ τῆς προεξοφλήσεως συντελεῖ πολὺ εἰς τὸ νὰ χρησιμεύῃ ὡς εἴπομεν ἀνωτέρω καὶ ὡς μέσον πληρωμῆς.

1264. Ἄλλαι χρησιμότητες τῆς συναλλαγματικῆς. Αἱ ἀσφάλειαι καὶ ἐγγυήσεις δι' ὧν περεβλήθη ἡ πληρωμὴ τῆς συναλλαγματικῆς καὶ αἱ συνέπειαι αἰτίνες ἀναγκαίως ἀπεδόθησαν εἰς τὴν ρήτρην εἰς διαταγὴν καὶ τὴν λόγῳ ταύτης ὀπισθογράφησιν κατέστησαν τὴν συναλλαγματικὴν ἐπίφοβον μὲν ὅπλον εἰς χεῖρας τῶν τοκογλύφων πρὸς κάλυψιν τοκογλυφικῶν δανείων καὶ ἀπογύμνωσιν ὠρισμένης τάξεως δυστυχῶν ἐπικίνδυνον δὲ μέσον πίστεως εἰς χεῖρας τῶν ἐν στενοχωρίᾳ ἐμπόρων ⁽¹⁾.

(1) Τὸ δανείζεσθαι δὲν εἶνε φυσικὴ οὕτως εἰτεῖν ἐργασία τοῦ ἐμπόρου καὶ οἱ ἐν στενοχωρίᾳ ἐμποροὶ δυσκόλως ἐπιτυχάνουσι δάνεια ἀπλᾶ ἢ καὶ ἐνυπόθηκα τὸ μὲν διότι ἡ αἴτησις δανείου ἐγείρει ὑπονοίας, τὸ δὲ διότι τὸ ἄρθρ. 449 τοῦ Ἑμπ. Νόμ. εἶνε ἀρκετὸν κώλυμα. Ἐνεκα τούτου καταφεύγουσιν εἰς τὴν προσέφωλιν συναλλαγματικῶν τὰς ὁποίας ἐκδίδουσιν ἐπὶ ἄλλου μεθ' οὗ εἶνε συνεννοημένοι, ὅστις δὲν ὀφείλει εἰς αὐτοὺς τίποτε καὶ ὅστις ἀποδέχεται ἐπὶ τῇ ἐλπίδι ὅτι μέχρι τῆς λήξεως ὁ ἐκδότης θὰ δυνηθῇ ν' ἀποστείλῃ τ' ἀπαιτούμενα πρὸς πληρωμὴν. Ἐὰν ὁ ἐκδότης ἐπικειμένης τῆς λήξεως βλέπῃ ὅτι δὲν θὰ δυνηθῇ ν' ἀποστείλῃ τὰ πρὸς πληρωμὴν ἐκδίδει ἄλλην συναλλαγματικὴν, τὴν προεξοφλεῖ εἰς Τραπεζίτην ἐπίσης καὶ ἀποστέλλει τὸ τίμημα ἵνα χρησιμεύσῃ εἰς πληρωμὴν τῆς πρώ-

1265. Ἱστορία. Τὸ συναλλάγμα τῆς συναλλαγῆς ἀνταποκρινόμενον εἰς ὠρισμένην ἀνάγκην εἶνε ἀρχαιοτάτον καὶ ἔχνη αὐτοῦ εὐρίσκονται ἐν τε τῷ Ρωμαϊκῷ Δικαίῳ καὶ εἰς τοὺς Ἑλληνας καὶ Λατίνους συγγραφεῖς (1). Δὲν εἶνε ὁμῶς ἀκριβῶς γνωστὸν πότε καὶ παρὰ τινων εὐρέθη ἡ συναλλαγματικὴ καὶ πολλὰ περὶ τούτου ἔγρα-

της. Ἐὰν πάλιν ἐπικειμένης τῆς λήξεως τῆς δευτέρας συναλλαγματικῆς ὁ ἐκδότης προβλέπῃ ὅτι δὲν θὰ δυνηθῇ ν' ἀποστείλῃ τὰ πρὸς πληρωμὴν, ἐκδίδει τρίτην, τὴν προεξοφλεῖ καὶ στέλλει τὸ τίμημα ἵνα χρησιμεύσῃ εἰς πληρωμὴν τῆς δευτέρας καὶ οὕτω καθεξῆς τετάρτην ἢ πέμπτην μέχρις οὗ αἱ ὑποθέσεις του εὐοδοθῶσιν ἢ λάβωσι τὸ μοιραῖον τέλος. Αὗται αἱ συναλλαγματικαὶ καλοῦνται ἐν τῇ χρηματιστικῇ γλώσσῃ *billets de complaisance* γραμμάτια εὐνοίας. Ἐὰν ὑποθέσωμεν ὅτι ἐκεῖνος ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐκδίδει ὁ ἐκδότης ποιεῖται τὸ αὐτὸ καὶ σύρει ἐπὶ τοῦ ἐκδότου, ὅπερ εἶνε σύνθηες, τοιούτου εἶδους συναλλαγματικὰς τότε καλοῦνται *διασταυρούμενα πυρὰ* (*cross firing-feu croisé*). Ἐνίστε ὁ ἐκδότης ἐκδίδει ἐπὶ προσώπου μετὰ τοῦ ὁποίου εἰς οὐδεμίαν σχέσιν ἢ συνενόησιν εὐρίσκεται, χρώμενος τῇ ρήτρᾳ «ἔνευ ἀποδοχῆς» καὶ ἐλπίζων ὅτι κατὰ τὴν λῆξιν δύναται νὰ πληρώσῃ ἢ καὶ μὴ ἔχων τοιαύτην ἐλπίδα ἢ γνώμην, καὶ τότε καλεῖται εἰς τὸν ἀέρα ἢ εἰς τὰ ἀνοικτὰ (*tirage en l'air*). Ἐννοεῖται ὅτι εἰς τὸ αὐτὸ ἀποτέλεσμα φθάνουσιν ὅχι δι' ἐκδόσεως ἀλλὰ καὶ δι' ὀπισθογραφῆσεως συναλλαγματικῶν ἢ καὶ διὰ γραμματίων εἰς διαταγὴν, ἢ ὀπισθογράφῃς μάλιστα εἶνε προσφορώτερος τρόπος ἵνα μὴ ἐγείρῃσι τὰς ὑπονοίας τῶν Τραπεζιτῶν. Τόσον δὲ ἡ συνῆθεια εἶνε διαδεδομένη ὥστε καὶ πρακτορεῖα ὑπῆρξαν καὶ ὑπάρχουσι παρέχοντα εὐκολίας πρὸς ἔκδοσιν καὶ κυκλοφορίαν τοιούτων συναλλαγματικῶν ἢ γραμματίων. Ἴδε Courcelle—Seneuil *Traité theorique et pratique des Opérations de Banque* Βιβλ. 3. κεφ. 2 § 4 σελ. 170 καὶ ἐπ. Αἱ τοιαῦται συναλλαγματικαὶ ὅταν εἶνε βεβαιωμένον ὅτι εἶνε τοιαῦται, ὅπερ προφανῶς δυσκολώτατον, ἐθεωρήθησαν ὡς πράξεις ἀντικείμεναι εἰς τὴν δημοσίαν τῆξιν καὶ ἀθέμιτοι μὴ τίττουσαι ἀγωγὴν ὑπὲρ τῶν ἐν γνώσει τῆς ἰδιότητος ταύτης διατελούντων καὶ δυνάμεναι νὰ δώτῃσι χώραν εἰς καταδίωξιν ἐπὶ ἀπάτῃ Ἀκ. 13 Ἰαν. 49. D. 49. 1. 134. Ἀκ. 24 Ἰαν. 78. S. 79. 4. 151. Ἀκ. 18 86ρ. 86 S. 86. 1. 476. Ἐφ. Bordeaux 6 Μαρτ. 68 D. 70. 4. 102. Rousseau du trafic des billets de complaisance d'après la loi civile et la loi penal. Ruben de Couder Dict. Vo billets de complaisance. Drarnard *Traité des effets de complaisance* 1880. Vidari *la Cambiale* 49. Lyc. *Precis* 1007.

(1) Ἱστοκρατ. Τραπεζ. § 19. Κικέρ. ἐπιτ. πρὸς Ἀττικ. 421, 542, 745. Εἰσηγ. III XV § 5. Πανδ. N. 141 § 4. (45: 1).

φησαν (1). "Οπως δὴποτε εἶνε βέβαιον ὅτι ὑπῆρχον συναλλαγματικαὶ καὶ κατὰ τὸν 13 αἰῶνα (2). Ἀπὸ τῆς εὐρέσεως ὁμως τῆς ρήτρας εἰς διαταγὴν ἣτις δὲν φαίνεται ἀρχαιοτέρα τοῦ 17 αἰῶνος (3) ἡ συναλλαγματικὴ ἔλαβε τὴν τελείαν αὐτῆς ἀνάπτυξιν καταστᾶσα καὶ ὄργανον πληρωμῆς καὶ μέσον πίστεως.

1266. Νομικὴ φύσις τῆς συναλλαγματικῆς. Νέαι θεωρίαι. Ἡ συναλλαγματικὴ εἶπμεν ὅτι εἶνε ἔγγραφον, ὅτι εἶνε τὸ σύνθηδες μέσον δι' οὗ πραγματοποιεῖται τὸ συνάλλαγμα τῆς συναλλαγῆς ἀπὸ τοῦ ὁποίου διαφέρει, ὅτι περιβάλλεται ἡ πληρωμὴ αὐτῆς δι' ἐγγυήσεων καὶ ἀσφαλειῶν ἰδιαιτέρων καὶ περιλαμβάνει διάφορα συναλλάγματα μεταξὺ τῶν διαφόρων προσώπων τὰ ὅποια ἀναφέρονται ἐν αὐτῇ.

Ἄλλὰ τὰ ἔγγραφα χρησιμεύουσιν εἴτε πρὸς ἀπόδειξιν (ad probationem) εἴτε ὡς στοιχεῖον κύρους ἐνοχῆς τινος (ad solemnitatem). Καὶ ὅτι ἡ συναλλαγματικὴ χρησιμεύει ὡς ἀπόδειξις καὶ ὡς στοιχεῖον κύρους τῆς ἐνοχῆς ἐνταῦθα εἶνε ἀναμφισβήτητον. Ἄλλὰ ποίας ἐνοχῆς χρησιμεύει ὡς ἀπόδειξις καὶ ὡς στοιχεῖον κύρους.

Τοῦ συναλλάγματος τῆς συναλλαγῆς καὶ τῶν ἄλλων συναλλαγμάτων τὰ ὅποια περιλαμβάνονται καὶ ὑφίστανται μεταξὺ τῶν διαφόρων προσώπων τῶν ἀναφερομένων ἐν τῇ συναλλαγματικῇ ; Βεβαίως ὄχι, διότι τότε αἱ ἀγωγαὶ αἱ ἐκ τῆς συναλλαγματικῆς προκύπτουσιν ἔπρεπε νὰ διέπωνται ἀπὸ τοῦ κανόνα ἐκάστου συναλλάγματος περιεχομένου ἐν αὐτῇ ὅπερ δὲν εἶνε ἀκριβὲς ἀπέναντι τῶν διατάξεων τοῦ Ἑμπορικοῦ Νόμου ὑποβάλλουσιν εἰς ἰδιαιτέρους περιορισμούς καὶ κανόνας τὰς ἐκ συναλλαγματικῆς προκυπτούσας ἀγωγὰς (ἄρθρ. 160, 168, 170, 189). Ἄν δὲ ἡ ἐνοχὴ ἡ παραγομένη ἐκ τῆς συναλλαγματικῆς δὲν εἶνε ἡ ἐνοχὴ τῶν ἐν αὐτῇ περιεχομένων συναλλαγμάτων ἔπεται ὅτι εἶνε ἄλλη ὑφισταμένη ἅμα οἱ ὅροι τοῦ Νόμου ὑπάρξωσι ἤτοι ἡ ἐνοχὴ ἐκ συναλλαγματικῆς καὶ τοῦτο εἶνε τὸ ἀκριβές.

Ἄλλ' ἐν ᾧ ἡ ἐκ συναλλαγματικῆς ἐνοχὴ εἶνε ἰδιαιτέρα ὡς ἔχουσα ἀποτελέσματα ἐντελῶς διάφορα πάσης ἄλλης καὶ ἰδίως τῶν ἐν αὐτῇ περιεχομένων συναλλαγμάτων, δὲν εἶνε ἐν τούτοις αὐτοτελὴς καὶ

(1) Ἴδε ἰδίως Πάλλη 490 καὶ τοὺς παρ' αὐτῇ.

(2—3) LyC. Tr. 4. 19 καὶ 20.

αὐθόπαρκτος, διότι δὲν ὑπάρχει οὔτε δύναται νὰ ὑπάρξῃ, ἐὰν δὲν συνυπάρχῃ ἔστω καὶ κατὰ τὸ φαινόμενον συναλλάγμα συναλλαγῆς, ὅπερ ὁμως δύναται νὰ ὑπάρξῃ, ἄνευ συναλλαγματικῆς. Τὸ περιέργον δὲ εἶνε, ὅτι ἡ ἐνοχὴ ἢ προκύπτουσα ἐκ τῆς συναλλαγματικῆς εἶνε ἐντελῶς διάφορος τῆς ἐνοχῆς τῆς προκυπτούσης ἐκ τοῦ συναλλαγματος τῆς συναλλαγῆς διὰ τὴν ὑπηρεσίαν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ ὁποίου εὐρέθη ἡ συναλλαγματικὴ.

Ὑπὸ τοιαύτην ἔννοιαν ἡ συναλλαγματικὴ παρουσιάζεται ὡς τίτλος περιλαμβάνων καὶ πιστοποιῶν διάφορα συναλλάγματα. Τίτλος ὁμως τίκτων ἐνοχὴν ἰδίαν καὶ ἐντελῶς διάφορον τῶν συναλλαγμάτων τὰ ὅποια περιλαμβάνει, ἥτοι τὴν ἐνοχὴν ἐκ συναλλαγματικῆς, ἀλλὰ τίτλος ἐπαναλαμβάνομεν μὴ ὑφιστάμενος ἄνευ τοῦ συναλλάγματος τῆς συναλλαγῆς.

1267. Γερμανικὴ θεωρία. Τὰ ἀνωτέρω καὶ ἡ παρατήρησις—ὅτι ἡ συναλλαγματικὴ κατέστη τίτλος πίστεως καὶ τίτλος πληρωμῆς § 1263—ὅτι ἐν τῇ πράξει καταχολιεύεται ἡ διάταξις τοῦ Νόμου περὶ ἀποστολῆς χρημάτων ἢ τηρεῖται κατὰ τρόπον σχεδὸν κωμικόν, — ὅτι ἡ συναλλαγματικὴ περιβεβλημένη διὰ τῶν ἐγγυήσεων, δι' ὧν περιβάλλεται δύναται νὰ παράσχῃ ὑπηρεσίας καὶ ὅταν ᾖνε πληρωτέα εἰς τὸν αὐτὸν τῆς ἐκδόσεως τόπον καὶ—ὅτι καὶ ἤδη ἔχομεν ἐνοχὴν ἐκ συναλλαγματικῆς ἄνευ συναλλάγματος συναλλαγῆς, ἀφ' οὗ ἐπιτρέπεται ἡ ὀπισθογράφησις νὰ γίνῃ ἐν τῷ αὐτῷ τῆς πληρωμῆς τόπῳ. Αὗται λέγομεν αἱ παρατηρήσεις καὶ ἡ ἄλλη—ὅτι κατὰ τοῦ καλῆς πίστεως κομιστοῦ, τίποτε σχεδὸν δὲν προτείνεται, ἔδωκαν ἀφορμὴν νὰ διατυπωθῇ ἡ ἰδέα, ὅτι συναλλαγματικὴ καὶ ἐπομένως ἐνοχὴ ἐκ συναλλαγματικῆς δύναται νὰ ὑπάρξῃ καὶ ἄνευ τοῦ συναλλαγματος τῆς συναλλαγῆς καὶ ὅτι, ἀφ' οὗ ἡ συναλλαγματικὴ εἶνε τίτλος πίστεως καὶ ὄργανον πληρωμῆς, ἥτοι εἶδος Τραπεζογραμματίου ἢ χαρτονομίσματος ἐμπορικοῦ, ἀρκεῖ πρὸς δημιουργίαν αὐτοῦ ἢ θέλησις τοῦ ὑποχρέου, θέλησις ἐκδηλουμένη κατὰ τρόπον ρητὸν καὶ σαφῆ (Weisel) καὶ κατὰ τοὺς τύπους τοῦ Νόμου, ἀνεξαρτήτως τῆς αἰτίας δι' ἣν ἐξεδόθη καὶ ἥτις ὡς μὴ ἐνδιαφέρουσα δὲν εἶνε ἀνάγκη νὰ ἐκφρασθῇ, διότι ὁ διὰ συναλλαγματικῆς ὑποχρεούμενος—ὅπως ἡ Τράπεζα ἐκδίδουσα τραπεζογραμμάτια—δὲν ὀφείλει πρὸς ὀρισμένον πρόσωπον, ἀλλὰ πρὸς τὸ κοινόν, ὃ ἐστὶ πρὸς ἐκεῖνον, ὅστις θέλει

παρουσιασθῇ κομιστὴς κατὰ τὴν πληρωμὴν καὶ ὅστις ἐκ τῶν προτέρων δὲν εἶνε γνωστός, ἔνεκα τῆς ὀπισθογραφώσεως καὶ τῶν συνεπειῶν αὐτῆς.

Αὐτὴν τὴν θεωρίαν καθ' ἣν ἡ συναλλαγματικὴ ἐξομοιοῦται πρὸς τὸ τραπεζογραμματίον διετύπωσαν ὡς ἐξῆς·

1) Ὁ τίτλος δὲν εἶνε μόνον ἡ ἀποδείξις, ἀλλὰ καὶ ὁ φορεὺς (trager) τῆς ὑποσχέσεως (Versprechens). Τὸ πᾶν ἔγκειται ἐν τῷ τίτλῳ.

2) Πᾶν ὅ,τι εἶνε ἐκτὸς τοῦ τίτλου δὲν δύναται νὰ ἐπηρεάσῃ τὴν πραγματοποιήσιν αὐτοῦ. Ἡ συναλλαγματικὴ εἶνε ἐντελῶς ἀνεξάρτητος τῶν σχέσεων αἰτινὲς ἐχρησίμευσαν αὐτῇ ὡς βάσις ἢ αἰτία· εἶνε τίτλος τοῦ ἐμπορίου ἀφρηρημένος, ἀφρηρημένη ὑπόσχεσις πληρωμῆς.

3) Ἡ μονομερὴς ὑπόσχεσις (Zusage) τῆς πληρωμῆς ἀποτελεῖ τὴν ἐκ συναλλαγματικῆς ἐνοχλήν, καὶ ἀπειθύνεται ταυτοχρόνως πρὸς τὸ κοινόν. Ἡ συναλλαγματικὴ ἐπομένως δὲν ὑποτίθησι δοῦναι καὶ λαβεῖν οὔτε εἶνε προῖον ἀμφοτεροβαροῦς πράξεως καὶ ἰδίᾳ συναλλαγματος συναλλαγῆς.

Κατὰ τὴν θεωρίαν ταύτην ἐκλείπει ἡ διαφορὰ μεταξύ χρήματος καὶ ἐνοχλῆς καὶ ἡ συναλλαγματικὴ κυμαίνεται μεταξύ τοῦ πραγματικοῦ καὶ τοῦ ἐνοχικοῦ δικαίου μεταξύ τοῦ δημοσίου καὶ τοῦ ιδιωτικοῦ. Τὸ δικαίωμα τοῦ κομιστοῦ πρέπει νὰ νοηθῇ ὡς πραγματικὸν ἠνωμένον μὲ τὴν κατοχήν τοῦ τίτλου.

Ἡ θεωρία αὕτη διατυπωθεῖσα ἐν ἀρχῇ ὑπὸ τοῦ Einert νομομαθοῦς Σάξωνος δύναται νὰ κληθῇ Γερμανικὴ (1).

Ἐπὶ τῇ βάσει ταύτης συνετάχθη ὁ Γερμανικὸς Νόμος τῆς 24 Νοβρίου 1848 συμπληρωθεὶς διὰ τῶν καλουμένων 8 Νεαρῶν, κατὰ

(1) Einert das Wechselrecht nach dem Bedürfnisse des Wechselgeschäfts im neunzehnten Jahrhunderte 1839. Ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν σύνταξιν τοῦ ἐμπ. Κώδικος τῆς Γαλλίας ἐγένετο ἡ παρατήρησις ὅτι τὸ συνάλλαγμα τῆς συναλλαγῆς ἦτοι ἡ μεταφορὰ χρημάτων ἀπὸ τόπου εἰς τόπον δὲν ἔπρεπε νὰ ᾔνη ἀποκλειστικὴ βᾶσις τῆς συναλλαγματικῆς, ἐπεκράτησεν ὅμως ἡ γνώμη ν' ἀκολουθήσῃ καὶ κατὰ τοῦτο τὸ Διάταγμα τοῦ 1673. Locré XVIII σελ. 112. Femery études σελ. 96. Bravard 3. 61 σημ. 2. Lyc Tr. 4. 44.

τὸν Ἰανουάριον τοῦ 1863 ὅστις χρησίμευσεν ὡς ἀφετηρία καὶ πρό-
τυπον εἰς ὅλα σχεδὸν τὰ κράτη. ⁽¹⁾

1268. Συνέπεται τῆς Γερμ. θεωρίας. Ἰταλ. Κώδιξ.
Αἱ συνέπεται τῆς Γερμανικῆς θεωρίας εἶνε προφανεῖς : κατ' αὐτήν :

1) δὲν εἶνε ἀνάγκη ἡ συναλλαγματικὴ νὰ ἐκδίδωται ἀπὸ τόπου
εἰς τόπον.

2) αἱ διατυπώσεις ἀπλοποιοῦνται καὶ ἡ συναλλαγματικὴ κυκλο-
φορεῖ ὡς νόμισμα.

3) πᾶς ἱκανὸς πρὸς τὸ συναλλάττεσθαι κατὰ τὸ Πολ. Δίκαιον
δύναται νὰ ὑποχρεωθῇ διὰ συναλλαγματικῆς, ἀλλὰ :

4) διὰ νὰ ὑπάρξῃ συναλλαγματικὴ πρέπει διὰ ρητῆς ρήτηρας
τοῦ τίτλου νὰ ἐκδηλωθῇ τοῦτο καὶ δὴ ὅτι ὁ ὀφειλέτης ἐννοεῖ νὰ ὑπο-
χρεωθῇ διὰ συναλλαγματικῆς.

Ἰδοῦ πῶς διευτυπώθησιν αὐταὶ ἐν τῷ Ἰταλικῷ ἐμπορικῷ Κώδικι,
ὅστις δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἡ τελευταία ἔκφρασις τῆς γερμανικῆς
θεωρίας, κατ' αὐτόν.

1) δὲν ἀπαιτεῖται μεταφορὰ χρημάτων ἀπὸ τόπον εἰς τόπον, ἄρα
ἡ συναλλαγματικὴ δύναται νὰ ᾔνε πληρωτέα καὶ εἰς τὸν αὐτὸν τόπον.

2) δὲν εἶνε ἀνάγκη ν' ἀναφέρηται ἡ ληφθεῖσα ἀξία οὔτε κατὰ
τὴν ἐκδόσιν οὔτε κατὰ τὴν ὀπισθογράφησιν.

3) Περί προβλέψεως δὲν γίνεται οὔτε κἂν λόγος, διότι εἶνε γε-
γονὸς σχέσιν ἔχον μὲ τὴν συναλλαγματικὴν, ἀλλὰ μὴ προκύπτον ἐξ
αὐτῆς καὶ μὴ δυνάμενον νὰ μεταβάλλῃ τὴν νομικὴν αὐτῆς ὑπόστασιν,

4) Ἡ συναλλαγματικὴ εἴτε πληρωτέα εἰς τὸν αὐτὸν τόπον εἴτε
εἰς ἄλλον, εἴτε ὑπογεγραμμένη παρ' ἐμπορίου εἴτε μὴ, εἶνε πάντοτε
πρᾶξις ἐμπορικὴ, καθὼς καὶ τὸ γραμ. εἰς διαταγὴν, μεθ' οὗ ἐξω-
μοιώθη, ἀλλὰ :

(1) Συμφώνως πρὸς τὴν Γερμανικὴν θεωρίαν εἶνε : ὁ Αὐστριακὸς τῆς 25
Ἰαν. 50, ὁ Βελγικὸς τῆς 20 Μαΐου 72, ὁ Οὐγγρικὸς τῆς 5 Ἰουν. 76, ὁ Δα-
νικὸς τῆς 7 καὶ 28 Μαΐου 80, ὁ Σουηδικὸς τῆς 7 Μαΐου 80, ὁ Νορβηγικὸς
17 Ἰουν. 80, ὁ Ἀγγλικὸς 18 Αὐγ. 82· ὁ Ἰταλικὸς 31 Ὀκτ. 82, ὁ Ἰσπα-
νικὸς (1885), ὁ Ρουμουνικὸς (1887), ὁ Πορτογαλικὸς (1888). Σχεδὸν κατὰ
τὴν μαρτυρίαν τῶν Lyc. Tr. 4. 44 bis μόνον ἐν Ἑλλάδι, ἐν ταῖς Κάτω
Χώραις (Νομ. τοῦ 1838) καὶ ἐν Τουρκίᾳ (Ν. 1850) διατηρεῖται ὁ ἔρος τῆς
ἀπὸ τόπου εἰς τόπον ἐκδόσεως τῆς συναλλαγματικῆς, διότι καὶ ἐν Γαλλίᾳ
κατηργήθη διὰ τοῦ Ν. τῆς 9 Ἰουν. 94.

5) Δὲν ὑπάρχει συναλλαγματική, ἐὰν ὁ τίτλος δὲν χαρακτηρίζεται δι' εἰδικῆς ρήτρης ὡς τοιαύτη (1).

1269. Ἡ διαφορὰ μεταξὺ τῆς Γερμανικῆς θεωρίας καὶ τῆς ἄλλης τῆς καλουμένης παλαιᾶς, εἶνε προφανής. Κατ' ἀμφοτέρας τὰς θεωρίας ἔχομεν τίτλον τίκτοντα ἐνοχὴν ἰδίαν, ἀλλ' ἐν ᾧ κατὰ τὴν παλαιὰν θεωρίαν ὁ τίτλος εἶνε ἀπόδειξις τοῦ συναλλάγματος τῆς συναλλαγῆς, ὅπερ χρησιμεύει εἰς αὐτὸν καὶ ὡς αἰτία, κατὰ τὴν Γερμ. θεωρίαν ὁ τίτλος δὲν εἶνε οὐδενὸς συναλλάγματος ἀπόδειξις, δὲν προϋποτίθῃσιν, ἢ τουλάχιστον δὲν ἀπαιτεῖ, κανὲν συνάλλαγμα ὡς αἰτίαν, αὐτὸς ὁ τίτλος εἶνε ἡ αἰτία τῆς ἐνοχῆς, ἀνεξαρτήτως τῆς αἰτίας, ἥτις ἔδωκε χώραν εἰς δημιουργίαν αὐτοῦ καὶ ἥτις αἰτία δύναται νὰ ὑπάρξῃ καὶ μετὰ τὴν δημιουργίαν καὶ συντέλεσιν αὐτοῦ.

Κατὰ τὴν παλαιὰν θεωρίαν διὰ νὰ δημιουργήσῃ τις συναλλαγματικήν, πρέπει νὰ εὐρίσκεται ἀπέναντι ἄλλου, μετὰ τοῦ ὁποίου συνῆψε συνάλλαγμα συναλλαγῆς, πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ ὁποίου παρέχει τὴν συναλλαγματικήν. Κατὰ τὴν Γερμανικὴν ὁμως θεωρίαν διὰ νὰ δημιουργήσῃ τις συναλλαγματικήν, ἀρκεῖ νὰ θέλῃ καὶ νὰ ἐκδηλώσῃ ἐπὶ τοῦ χάρτου τὴν θέλησίν του καθ' ὠρισμένον τρόπον, ἥτοι κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ Νόμου : Ἀμφοτέραι αἱ θεωρίαι συμπίπτουσι κατὰ τοῦτο, ὅτι ὁ τίτλος τίκτει ἐνοχὴν ἰδίαν, ἀλλὰ διίστανται, διότι ἡ μὲν ἀπαιτεῖ ὡς βᾶσιν τοῦ τίτλου συνάλλαγμα συναλλαγῆς, ἡ δὲ οὐδὲν συνάλλαγμα ὡς βᾶσιν ἀπαιτεῖ, ἀρκουμένη εἰς τὴν θέλησιν τοῦ ὀφειλέτου.

1270. Τίτλος τίκτων ἐνοχὴν ἰδίαν μόνον τῇ θελήσει τοῦ ὀφειλέτου, χωρὶς νὰ ᾔνῃ ἀνάγκη νὰ στηρίζεται ἐπὶ συμβάσεως, ἥτις νὰ χρησιμεύῃ αὐτῷ ὡς αἰτία, εἶνε παράδειγμα μοναδικὸν ἐν τῷ Δικαίῳ καὶ τελείᾳ ἀνατροπῇ τῶν περὶ συναλλαγμάτων ἀρχῶν. Πρὸς ἐξήγησιν δ' ἀκριβῶς τούτου ἐπλάσθησαν αἱ θεωρίαι : τοῖς γράμμασιν ἐνο-

(1) Vidari. La Cambiale § 21 καὶ 61 καὶ ἄρθρ. 251 Ἰταλ. Ἐμπ. Κώδ. ἰοῦ τύπος συναλλαγματικῆς κατὰ τὸν Ἰταλ. Νόμον :

Ἐν Ἀθήναις τῇ

Μετὰ ἓνα μῆνα ἀπὸ σήμερον πληρώσατε θυνάμει τῆς προύσης συναλ-
λαγματικῆς εἰς τὸν κ. Ν. δραχμὰς . . .

(Ὑπογραφή)

Πρὸς τὸν κ. Φ. Εἰς Ἀθήνας ἢ Εἰς Πάτρης

χῆς — τῆς Sine causa debendi — τῆς κυκλοφορίας — τῆς ἐκδόσεως, τῆς προσωποποίησεως κλπ. (1).

Κατὰ τὴν παλαιὰν θεωρίαν παρατηρεῖται τοῦτο τὸ ἰδιάζον, ὅτι ὁ τίτλος τίττει ἐνοχὴν ἐντελῶς διάφορον τῶν συναλλαγμαμάτων, τὰ ὅποια περιλαμβάνει καὶ τὰ ὅποια χρησιμεύουσι αὐτῷ ὡς αἰτία. Κατὰ τὴν νέαν θεωρίαν αὐτὸς ὁ τίτλος αὐτὸ τὸ ἔγγραφον τίττει ἐνοχὴν καὶ εἶνε ἡ αἰτία αὐτῆς.

1271. Τὰ ἐν Γαλλίᾳ. Ἐν Γαλλίᾳ διὰ τοῦ νόμου τῆς 9ης Ἰουν. 1894 ἀπεσθέρθη ἡ § 1 τοῦ ἀρθ. 110 τοῦ ἐμπ. Νόμου καὶ σήμερον ἐκεῖ δὲν εἶνε ἀνάγκη ὁ τόπος τῆς πληρωμῆς νὰ ᾔη διαφοράς τοῦ τόπου τῆς ἐκδόσεως. Ὡς πρὸς τὰ λοιπὰ ὅμως ἡ Γαλλικὴ ἐπιστήμη ἐμμένει εἰς τὴν κοινὴν θεωρίαν τῶν ἐνοχῶν μηδὲν ἀποδεχομένη τὰς Γερμανικὰς θεωρίας παρ' ὅλας τὰς γενομένας ἀποπειράς (2).

Διὰ τὴν γαλλικὴν ἐπιστήμην ἡ συναλλαγματικὴ — μετὰ τὰ ἀναπτυχθέντα περὶ προβλέψεως — εἶνε ἐκχώρησις ἀπαιτήσεως χρηματικῆς πραγματευσίμου καὶ ἐμπορικῆς — ἐκχώρησις γενομένη ὑπὸ τύπον πανηγυρικὸν ἔγγραφον, συνεπάγουσα σιωπηρὰν ἐγγύησιν τῶν διαδοχικῶν ἐκχωρητῶν, καὶ παράγουσα νομικὰς συνεπειὰς αὐστηρὰς καὶ κατὰ τοῦ δικαιοῦχου αὐτοῦ ἂν ᾔη ἀμελής. Ὅπως δὲ πᾶσα ἐκχώρησις ὑποτίθῃσιν αἰτίαν οὕτω καὶ ἡ ἐκδοσις συναλλαγματικῆς καὶ ἡ ὁπισθογράφησις, ἐν ᾗ τοῦτο παρουσιάζεται τὸ ἰδιαιτέρον, ὅτι ἡ ἐλλειψὶς αἰτίας δὲν δύναται νὰ προταθῇ κατὰ παντὸς κομιστοῦ.

Τὸ πανηγυρικὸν καὶ ἔγγραφον τῆς συναλλαγματικῆς δὲν παρουσιάζει τι τὸ ἰδιαιτέρον, ἀφ' οὗ ἔχομεν καὶ ἄλλας πανηγυρικὰς πράξεις. Τὸ γεγονός δὲ ὅτι ἡ ἐνάσκησις τοῦ δικαιώματος εἶνε προσκεκολλημένη εἰς τὸν τίτλον οὐδὲν σημαίνει, διότι τοῦτο δύναται νὰ γίνη καὶ διὰ συμφωνίας.

Ἐν ἄλλαις λέξεσιν ἡ Γαλλικὴ ἐπιστήμη δὲν δύναται νὰ ἐννοήσῃ ἐνοχὴν δημιουργουμένην ὑπὸ τοῦ τίτλου καὶ τὸν χωρισμὸν τῆς αἰτίας τῆς συναλλαγματικῆς ἀπὸ τῆς αἰτίας τῆς συμβάσεως, ἥτις ἔδωκε χώραν πρὸς συντέλεσιν ἐκείνης.

(1) Τὰς θεωρίας ταύτας ἐκτιθεμέναι παρὰ τοῦ καθηγητοῦ Kuntze ἴδ. ἐν Endemann Τόμ. 5 § 10 καὶ ἐπ. μετάφρασις Ἰταλική 1896.

(2) Derbay De la clause à l'ordre. Wahl, traité des titres au porteur.

Διὰ τοὺς Γάλλους obligatio abstracta εἶνέ τι ἀκατάληπτον καὶ ἡ συναλλαγματική, ἐκτὸς ἰδιαιτέρων τινων, ἐξακολουθεῖ διεπομένη ἀπὸ τὰς γενικὰς περὶ ἐνοχῶν ἀρχάς, ὅπως τὸ δάνειον καὶ ἡ ἀγοραπωλησία (1).

Δὲν πρέπει ἐν τούτοις νὰ ἀρνηθῶμεν, ὅτι ἡ Γερμανικὴ θεωρία γόνιμος εἰς συνεπείας ἐχρησίμευσεν ἐν πολλοῖς καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς Γάλλους πρὸς ἐξήγησιν διαφόρων δυσκολιῶν, τὰς ὁποίας παρέσχεν ἡ ὕλη τῆς συναλλαγματικῆς, δυνάμεθα δὲ ἄνευ ὑπερβολῆς νὰ βεβαιώσωμεν, ὅτι πολλαὶ συνέπειαι τῆς Γερμανικῆς θεωρίας λεληθότως οὕτως εἰπεῖν, ἐγένοντο δεκταὶ ἐν Γαλλίᾳ, ὥς ἐπιβαλλόμεναι ὑπ' αὐτῆς τῆς φύσεως τῶν πραγμάτων.

1272. Διαίρεσις. — 1) Ἐκδοσις καὶ τύποι τῆς συναλλαγματικῆς (ἄρθρ. 110 - 112 Ἑμπ. Ν.).

2) Μεταβιβάσις τῆς συναλλαγματικῆς (Περὶ ὀπισθογραφήσεως) (ἄρθρ. 136 - 139).

3) Ἑγγυήσεις ἀσφαλίζουσαι τὴν πληρωμὴν κατὰ τὴν λήξιν : α) Περὶ προβλέψεως (ἄρθρ. 115 - 117 β) περὶ ἀποδοχῆς (ἄρθρ. 118 - 128 γ) περὶ τρισεγγυήσεως (ἄρθρ. 141 - 142) δ) περὶ ἀλληλεγγύης (ἄρθρ. 140 Ἑμπ. Ν.).

4) Περὶ προθεσμίας καὶ περὶ πληρωμῆς τῆς συναλλαγματικῆς. (129 - 135 καὶ 153 - 159).

5) Μὴ πληρωμὴ καὶ συνέπειαι. (ἄρθρ. 162 - 167).

6) Ἐκπτώσεις τοῦ ἀμελοῦς κομιστοῦ, (ἄρθρ. 160, 163, 168, 171).

7) Εἰδικὴ παραγραφὴ (ἄρθρ. 189).

8) Συναλλαγματικαὶ ἀτελεῖς ἢ ἐλλειπεῖς, ὑποβολιμαῖαι καὶ πλαστοί (ἄρθρ. 112).

9) Ἰκανότης ἐπὶ συναλλαγματικῶν καὶ συναίνεσις (ἄρθρ. 113-144).

1) Ἐκδοσις καὶ τύποι τῆς συναλλαγματικῆς

1273. Ἐκ τοῦ ἄρθρ. 110 τοῦ Ἑμπ. Νόμου ὀρίζοντος τί πρέπει νὰ περιέχῃ ἡ συναλλαγματικὴ, ἵνα θεωρῇται τοιαύτη, ἐκ τῶν ἄρθρων 150 - 154 κανονιζόντων τί γίνεται, ὅταν ἡ συναλλαγματικὴ ἀπωλεσθῇ καὶ ἐκ τοῦ ἄρθρ. 49 τοῦ Νόμου περὶ χαρτοσήμου ἔπεται.

(1) Thaller Traite elementaire de Droit Commercial § 1094.

1) "Οτι ἀπαραιτήτως ἡ συναλλαγματικὴ πρέπει νὰ γίνηται ἐγγράφως καὶ ὅτι ἄγραφος ἢ προφορικὴ συναλλαγματικὴ δὲν εἶνε δυνατόν (1).

2) "Οτι πᾶν ἔγγραφον περιέχον τὰ ὑπὸ ἀρθ. 110 ὀριζόμενα εἶνε συναλλαγματικὴ καὶ ἂν τὰ μέρη ὠνόμασαν αὐτὸ ἄλλως (2), ἐνῷ δὲν εἶνε ἂν ὀνομασθῇ μὲν δὲν περιέχῃ. ὅμως τὰ ὑπὸ τοῦ ἀρθρ. 110 ἀπαιτούμενα (3).

3) "Οτι πάντα τὰ ὑπὸ ἀρθρ. 110 ἐμπ. Ν. ὀριζόμενα πρέπει νὰ ἀνευρίσκωνται ἐν αὐτῷ τῷ σώματι τῆς συναλλαγματικῆς καὶ δὲν ἀρ-

(1) LyC. Tr. 4. 56. Boistel 718. Pάλ. 493. ἡ ΑΠ. 94 (1872) Πειρ. 3680 φέρει "ὅθεν ἐπιτρέπεται ἡ διὰ μαρτύρων ἀπόδειξις τῆς ἐκδόσεως συναλλαγματικῆς ὑπερβαίνουσης τὰς 50 δρ. ἐὰν δὲν προτείνεται ἀπόλεια». Τὸ ὑπερβαίνουσας τὰς 50 δρ. βεβαίως παρέλκει. "Ιδε ἐν τούτοις ἐφ. 'Αθ. ἐν § 773 σημ. 1.

(2) LyC. Tr. 4. 99. Nouguier § 316 καὶ 949. Dalloz effets de Com. 240. ΑΠ. 219 (67). Alauzet 1297. Boistel 779. Contra. Bravard 3. 87 σημ. Dalloz effets de Com. 909. φρονούντες ὅτι ἂν τὸ ἔγγραφον τὸ περιέχον τὰ τοῦ ἀρθρ. 110 ὠνομάσῃ ἄλλως π. γ. ἐντολὴ ἢ ἐπιταγὴ (mandat), δὲν ἐπάγεται πάντα τὰ ἀποτελέσματα τῆς συναλλαγματικῆς (ἀποδοχὴν, διαμαρτυρίαν, ἐγγύησιν τοῦ ἀρθρ. 120), ἀλλ' ἡ γνώμη αὕτη δὲν ἐπεκράτησεν. Ἄλλο τὸ ζήτημα ἂν διὰ ρήτρας δύνανται νὰ μεταβληθῶσιν ἢ τροποποιηθῶσιν αἱ συνέπειαι τῆς συναλλαγματικῆς καὶ ἂν ἡ ὀνομασία αὕτη ἐπέχει τόπον ρήτρας § 1278.

(3) LyC. Tr. 4. 62. Bravard 3. 30 σημ. 'Η ἀπόφ. 783 (92) ἐφ. 'Αθ. ἐν Θεμ. 3. 316 ἀποφαίνεται ὅτι ὁρθῶς ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφ. τὴν περὶ ἐξοφλήσεως ἔνασιν παρέπεμψεν εἰς ἰδιαιτέραν συζητήσιν ὡς ἀνεκκαθάριστον ἀφ' οὗ κατὰ τὸ ὑπ' ἀριθ. 3312 δανειστικὸν συμβόλαιον συνεφωνήθη μεταξὺ τῶν διαδίκων ὅτι αἱ ἐκδοθεῖσαι ὁμολογίαι πρὸς κάλυψιν τοῦ δανείου νὰ ἐξομοιοῦνται πρὸς συναλλαγματικάς, ἡ δὲ τοιαύτη συμφωνία, ὡς μὴ ἀντιβαίνουσα εἰς τὴν δημοσίαν τάξιν, εἶνε ἰσχυρὰ μεταξὺ τῶν διαδίκων. 'Η θεωρία τῆς ἀποφ. δύνатаι μέχρι τινος νὰ ὑποστηριχθῇ, (ἴδε ἐν τούτοις ἐφ. Αἰθρ 1 Феб. 60 S. 60. 2. 77 διὰ τὴν ἀρμοδιότητα καὶ 'Ακ. 9 Δ6ρ. 72 S. 73.4. 11 διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἀρθρ 164). Μοι φαίνεται ὅμως ὅτι ὑπερέβη τὰ ὅρια ἡ ἀπόφ. ἐφ. Ναυπλ. 764 (98) Θεμ. 9. 514 δεχθεῖσα κατὰ πλειοψηφίαν ὅτι ἡ ἔλλειψις ἐν τῇ συναλλαγματικῇ (τοῦ ληφθέντος ἀντιτίμου) δὲν ἐξετάζεται ἐξ ἐπαγγέλματος ἀλλὰ κατὰ πρότασιν (ἀρθρ. 150 καὶ 170 Πολ. Δικ.) Κατὰ τοὺς ἀκολουθοῦντας τὴν Γερμ. θεωρίαν Κώδικας πρέπει ὁ τίτλος νὰ ὀνομάζεται ρητῶς συναλλαγματικὴ. § 1268.

κεῖ ἡ δι' ἄλλου μέσου ἀποδειξίς τῆς ὑπάρξεως τούτων ⁽¹⁾, πρέπει δὲ κατ' ἀρχὴν ν' ἀνταποκρίνωνται πρὸς τὴν ἀλήθειαν ⁽²⁾.

4) Ὅτι διὰ τὴν ὑπάρξιν συναλλαγματικὴ καὶ ἐπομένως ἐνοχὴ ἐκ συναλλαγματικῆς παρ' ἡμῖν, δὲν ἀρκεῖ ἡ ἱκανότης καὶ ἡ τήρησις τῶν ὑπὸ τοῦ ἐμπ. Νόμου διαγραφομένων, ἀλλ' ἀπαιτεῖται πρὸς τούτοις τελεία καὶ μάλιστα ἐξ ὑπαρχῆς συμμόρφωσις πρὸς τὸν Νόμον περὶ χαρτοσήμου (ἄρθ. 38 § 3 καὶ 49 τοῦ Νόμου περὶ χαρτοσήμου). ⁽³⁾

1274. Τοῦ νόμου σιωπῶντος ἡ συναλλαγματικὴ εἶνε πάντοτε ἢ σχεδὸν πάντοτε ἔγγραφον ἰδιωτικόν, ἐνίοτε δὲ καὶ δημόσιον, ἐὰν ὁ ἐκδότης δὲν δύναται ἢ δὲν θελῇ νὰ ὑπογράψῃ καὶ δὲν προτιμᾷ τὴν διὰ πληρεξουσίου ἔκδοσιν. Ὅταν ᾖ ἐκδοτικὸν ἔγγραφον ἐφαρμόζονται ἐπ' αὐτῆς αἱ περὶ τούτων διατάξεις τῆς Πολ. Δικ. (ἄρθ. 409) ἥτοι δὲν εἶνε ἀνάγκη νὰ γραφῇ διὰ χειρὸς τοῦ ἐκδότη, ἀρκεῖ ἡ ὑπογραφή καὶ ἂν ταύτην μόνην γνωρίζῃ ὁ ἐκδότης νὰ γράψῃ ἔστω καὶ καθ' ὑπαγόρευσιν τῶν στοιχείων παρ' ἄλλου ⁽⁴⁾. Ἡ ὑπογραφή ὅμως εἶνε ἀπαραίτητος καὶ δὲν ἀναπληροῦται οὔτε διὰ μονογραφῆς, οὔτε διὰ σφραγίδος ἢ ἄλλου σημείου ⁽⁵⁾.

(1) LyC. Tr. 4. 56.

(2) Ἀρθ. 112. Ἐφ. Ἀθ. 2362 (94) Θεμ. 6. 55. Ἐφ. Ναυπλ. 323 (95) Θεμ. 6. 653. Ἐφ. Ἀθ. 295 (95) Θεμ. 6. 394. καὶ κατωτέρω περὶ ἀτελῶν, ἐλλειπῶν, ὑποβολιμαίων καὶ πλαστῶν συναλλαγματικῶν.

(3) Ἴδε Κεφ. I.

(4) Vidari. La Cambiale 56.

(5) LyC. Tr. 4. 58. 59. Πάλ. 493. Οἰκ. Ἐγγ. § 152. Ἀπ. 284 (62) Πειρ. 3684. Τὸ ἐφ. Ναυπλ. 664 (90). Ἐφ. Δικ. Τομ. 2 σελ. 25 ζητ. I ἐδέχθη κατὰ πλειονοψηφίαν «ὅτι ἡ ὑπογραφή τοῦ ἐκδότη δὲν εἶνε ἀπαραίτητος ἀναγκαῖα οὔτε ἡ ἔλλειψις αὐτῆς καθίστασι τὴν συναλλαγματικὴν ἄκυρον» δικαίως δ' ἐπικρίνεται ὑπὸ τοῦ ἐκεῖ ἐγκρίτου δικηγόρου καὶ φίλου κ. Σπ. Γιαννουπόλου ὡς παραβιάζουσα τὰς στοιχειωδεστέρας ἀρχὰς περὶ ἰδιωτικῶν ἐγγράφων.—Μόνον ἐπὶ συναλλαγμ. εἰς διαταγὴν τοῦ ἐκδότη, τελειοποιουμένων δι' ὀπισθογραφίσεως, ἐδέχθησαν ὅτι ἡ ἐν τῇ ὀπισθογραφίσει ὑπογραφή τοῦ ἐκδότη ἀναπληροῖ τὴν ἐλλείπουσαν ἐν τῷ σώματι, λόγῳ τῆς θεωρίας ὅτι αἱ συναλλαγματικαὶ αὐταὶ ἀπὸ τῆς ὀπισθογραφίσεως καὶ διὰ ταύτης τελειοποιοῦνται καὶ καθίστανται συναλλαγματικαί. LyC. Tr. 4. 91. Béguyer 3. 46. Ἀκ. 16 Ἰουν. 46. S. 46. 4 783 ἢ D. 46. 1. 378. R. de Couder V^o Lettre de Change 112.

1275. Περί ικανότητος ἐν τῇ συναλλαγματικῇ ὁμιλοῦμεν κατωτέρω ἐν ἰδίῳ τίτλῳ. Περί δὲ τοῦ χαρτοσήμου ἐπὶ συναλλαγματικῆς καὶ ἐν γένει ἐπὶ τῶν ἐμπορικῶν ἐγγραφῶν ἀφιερούμεν ἰδιαίτερον κεφάλαιον (κεφ. I). Ἐνταῦθα περιοριζόμεθα εἰς τὴν ἐξέτασιν τῶν ὑπὸ τοῦ Ἐμπ. Νόμου ἀπαιτουμένων ὄρων πρὸς ὑπαρξίν συναλλαγματικῆς ἀνεξαρτήτως τοῦ ζητήματος τῆς ικανότητος καὶ τοῦ Ν. περὶ χαρτοσήμου.

1276. Τί πρέπει νὰ περιέχῃ ἡ συναλλαγματικὴ, ἵνα θεωρῇται τοιαύτη, ἀναγράφουσι τὰ ἄρθρ. 110 καὶ 111 Ἐμπ. Ν. ἔχοντα οὕτω :

Ἄρθρ. 110. « Ἡ συναλλαγματικὴ ἐκδίδεται εἰς ἓνα τόπον διὰ νὰ σταλῇ εἰς ἄλλον. Πρέπει νὰ ᾔηνε χρονολογημένη, καὶ νὰ φανερώνη τὴν πληρωτέαν ποσότητα, τὸ ὄνομα τοῦ μέλλοντος νὰ πληρώσῃ, τὸν χρόνον καὶ τὸν τόπον, καθ' ὃν πρέπει νὰ γενῇ ἡ πληρωμή, τὸ εἰς χρήματα, εἰςπραγματείας, διὰ λογαριασμοῦ, ἢ καθ' ὅποιονδήποτε ἄλλον τρόπον δοθὲν ἀντίτιμον (κύτῃς). Γίνεται δὲ εἰς διαταγὴν τρίτου τινος ἢ τοῦ ἐκδότου αὐτοῦ. Πρέπει νὰ διαλαμβάνῃ ἂν ᾔηνε πρώτη, δευτέρα, τρίτη, τετάρτη κλπ. ».

Ἄρθρ. 111. « Ἡ συναλλαγματικὴ δύναται νὰ ἐκδοθῇ πρὸς ἓνα τινα καὶ νὰ πληρωθῇ εἰς τὴν κατοικίαν ἄλλου. Δύναται προσέτι νὰ ἐκδοθῇ κατὰ διαταγὴν καὶ εἰς λογαριασμὸν τρίτου τινος. »

1277. Ὅροι ἀπαραίτητοι. Ὅροι δυνητικοὶ τοῦ Νόμου. — Ἐκ τῆς παραβολῆς καὶ ἐπισταμένης ἀναγνώσεως τῶν δύο τούτων ἄρθρων προκύπτει, ὅτι ὅροι τινες πρέπει ἀπαραιτήτως ν' ἀνευρίσκωνται εἰς πᾶσαν συναλλαγματικὴν· ἄλλοι δὲ ὅτι εἶνε δυνατόν νὰ εὑρεθῶσιν ἐν ὀρισμένῃ συναλλαγματικῇ. Οἱ πρῶτοι καλοῦνται ἀπαραίτητοι ἢ ἀναγκαῖοι, οἱ δεῦτεροι δυνητικοὶ καὶ τοιοῦτοι εἶνε : — ἡ ἐκδοσις συναλλαγματικῆς εἰς τὴν διαταγὴν τοῦ ἐκδότου — ἡ ἐκδοσις διὰ λογαριασμὸν ἄλλου — ἡ ἀναγραφὴ κατοικίας πρὸς πληρωμὴν — ἡ σημείωσις κατ' ἀνάγκην πληρωτοῦ — καὶ ἡ ἐκδοσις τῆς συναλλαγματικῆς εἰς πλείονα ἀντίτυπα.

1278. Ὅροι δυνητικοὶ τῶν συμβαλλομένων. — Ἄλλ' ἐκτὸς τῶν δυνητικῶν τούτων ὄρων τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου ὑποδεικνυμένων, ὑπάρχουσι καὶ ἄλλοι, τοὺς ὁποίους κύτοι οἱ συμβαλλόμενοι δύνανται νὰ ἀναγράψωσιν ἐν τῇ συναλλαγματικῇ, εἴτε διὰ νὰ τροποποιήσωσιν εἴτε διὰ νὰ περιορίσωσι τὰ νόμιμα αὐτῆς ἀποπελέσματα,

διότι ἡ συναλλαγματικὴ καίτοι περιβεβλημένη δι' αὐστηρῶν καὶ πανηγυρικῶν τύπων, διαμένει ἐν τούτοις κατὰ τὰς ἰδέας τοῦ Νομοθέτου ἡμῶν συνάλλαγμα, δεκτικὸν ἐπομένως πάσης ἐπιπροσθέτου ρήτρας, τροποποιούσης ἢ περιορίζουσας τὰ νόμιμα αὐτοῦ ἀποτελέσματα, ἀρκεῖ ἡ ρήτρα αὕτη νὰ μὴ ἀπαγορεύεται ἀπὸ τὸν Νόμον ἢ νὰ μὴ ἀντίκειται εἰς τὴν φύσιν τοῦ συναλλάγματος, ἢ εἰς τὴν δημοσίαν τάξιν.

Εἶνε ἀρχὴ ὅτι ἐπὶ συναλλαγμάτων ὁ κανονισμὸς τῶν ἀποτελεσμάτων αὐτῶν ὑπὸ τοῦ Νόμου ὑποτίθεται γενόμενος ἐν σιωπῇ τῶν συμβαλλομένων, οἵτινες ὑπὸ τὴν ἐπιφύλαξιν τῶν ἄνω περιορισμῶν δύνανται νὰ κανονίσωσι ταῦτα ἄλλως. Καὶ τοῦτο ἰσχύει καὶ δι' ἐκεῖνα τὰ συναλλάγματα, τὰ ὅποια ὑπῆχθησαν εἰς αὐστηροὺς πανηγυρικοὺς τύπους ⁽¹⁾.

Συνήθεις ρήτραι ἢ ὅροι ἀναγραφόμενοι ὑπὸ τῶν συμβαλλομένων ἐν τῇ συναλλαγματικῇ εἶνε ἡ ρήτρα: μετὰ εἰδοποιήσιν ἢ ἄνευ ἄλλης εἰδοποιήσεως· ἡ ρήτρα ἀνεξόδου ἐπιστροφῆς· ἡ ρήτρα ἄνευ εὐθύνης· ἡ ρήτρα ἄνευ ἀποδοχῆς καὶ ἄλλαι τινες ⁽²⁾.

1279. Ἡσφαλισμέναι συναλλαγματικαὶ διὰ φορτωτικῆς, Ὑποθήκης, Ἐνεχύρου. — Ἐνίστε ἡ συναλλαγματικὴ συνοδεύεται ὑπὸ φορτωτικῆς πρὸς μείζονα ἀσφάλειαν τοῦ κομιστοῦ ἢ καὶ αὐτοῦ τοῦ ἀποδέκτου ἢ ἐκδότου. Τότε δὲ ἡ συναλλαγματικὴ καλεῖται ἠσφαλισμένη (*traite documentaire*) ⁽³⁾. Ἄλλοτε πάλιν ἀσφαλίζεται δι' ὑποθήκης ἢ ἐνεχύρου. Ὅμιλοῦμεν περὶ ὅλων τούτων.

α'. Ἀναγκαῖοι ἢ ἀπαραίτητοι ὅροι τῆς συναλλαγματικῆς.

1280. Οὗτοι εἶνε ἐκεῖνοι, οἵτινες πρέπει νὰ ἀνευρίσκωνται

(1) *LyC. Tr.* 4. 99. *Bravard* 3. 30 σημ. καὶ *'Ακ.* 4 *'Απρ.* 31. *S.* 34. 1. 225 *'Ακ.* 1 *Δβρ.* 41. *S.* 42. 1. 163. καὶ *'Ακ.* 11 *Δβρ.* 49. *S.* 50. 1. 121. ἐπὶ τῆς ἀρχῆς. *'Εφ. Douai* 4 *Λύγ.* 47. *S.* 48. 2. 725.

(2) Π. χ. ἄνευ ὁπισθογραφῆσεως, ἄνευ ἀλληλεγγύης, ἄνευ προσωπικῆς κρατήσεως. *Bravard* 3. 30 σημ.

(3) Τὴν *traite documentaire* μεταφράζουσι τινες (*Πάλ.* 510α) ἐπ' ἄγνων συναλλαγματικῶν, νομίζω ἀκριβεστέραν, ἂν καὶ γενικὴν, τὴν λέξιν *ἠσφαλισμένην*. Ὑπέγγυος εἶνε λέξις παθητικὴ, ἐπὶ τοῦ προκειμένου δὲ δὲν εἶνε ἡ συναλλαγματικὴ ἀλλ' ἡ φορτωτικὴ ὑπέγγυος.

εἰς πᾶσαν συναλλαγματικὴν καὶ ἀναγράφονται εἰς τὸ ἄρθρον 110 τοῦ Ἑμπ. Νόμου.

1281. 1) Ἀπὸ τόπου εἰς τόπον: Κατὰ τὸ ἄρθ. 110 τοῦ Ἑμπ. Ν. ἡ συναλλαγματικὴ ἐκδίδεται εἰς ἓνα τόπον διὰ νὰ σταλῇ, ἢτοι νὰ πληρωθῇ εἰς ἄλλον. Ἡ ἀξίωσις αὕτη τοῦ Νομοθέτου εἶνε ἀπαύγασμα τῆς κεντρικῆς ιδέας αὐτοῦ, ὅτι ἡ συναλλαγματικὴ εἶνε ἰδίως τρόπος ἐκτελέσεως τοῦ συναλλάγματος τῆς συναλλαγῆς § 1250. Περὶ τοῦτου σημειωτέα εἰδικώτερον ταῦτα :

1) Ἡ κατοικία τοῦ ἐκδότου καὶ τοῦ πληρωτοῦ εἶνε ἐντελῶς ἀδιάφορος, δύναται δὲ νὰ ᾔη καὶ ἡ αὐτή, ἀρκεῖ ὁ τόπος τῆς ἐκδόσεως τῆς συναλλαγματικῆς νὰ ᾔη διάφορος τοῦ τόπου τῆς πληρωμῆς αὐτῆς. (1)

(1) LyC. Tr. 4. 78. Alauzet 1232. Ραλ. 494. Bravard 3. 54. Τοῦτο ἰσχύει καὶ διὰ τὰς συναλλαγμ. εἰς διαταγὴν τοῦ ἐκδότου· δύναμις δηλαδὴ νὰ ἐκδώσω ἐν Ἀθήναις ἐπὶ τοῦ ἐν Ἀθήναις Α συναλλαγματικὴν πληρωτέαν εἰς Πειραιᾶ εἰς τὴν ἰδίαν μου διαταγὴν. Ἡ πρὸς τελειοποίησιν τῆς συναλλαγματικῆς ταύτης τακτικὴ ὑποσημασίωσις δὲν δύναται κατὰ τὴν κρατούσαν γνώμην νὰ γίνῃ ἐν Πειραιεῖ. Δύναται ὅμως νὰ γίνῃ ἐν Ἀθήναις ἢ ἀλλοῦ. Ὁ τόπος ἐπαμένως τῆς πληρωμῆς (καὶ οὐχὶ τῆς ἀποδοχῆς) σκοπεῖται. Ἀλλ' ἐπὶ τῶν συναλλαγματικῶν εἰς διαταγὴν τοῦ ἐκδότου ποῖος εἶνε τόπος ἐκδόσεως ; Εἶνε ὁ ἀναφερόμενος τυχὸν ἐν τῷ τίτλῳ ἢ ὁ ἀναφερόμενος ἐν τῇ ὑποσημασίῳσι ἢ τις τελειοποιεῖ τοῦτον εἰς συναλλαγματικὴν : Ἡ ΑΠ. 184 (60) ἐν Πειρ. 3684 φαίνεται δεχομένη τὸ δεῦτερον καὶ τοῦτο εἶνε σύμφωνον πρὸς τὴν θεωρίαν τὴν κρατούσαν ὅτι διὰ τῆς ὑποσημασίωσις τελειοποιεῖται εἰς συναλλαγματικὰς οἱ τοιοῦτοι τίτλοι καὶ ὅτι ἡ ὑποσημασίωσις πρέπει νὰ γίνῃ, διὰ νὰ ὑπάρχῃ διαφορὰ τόπου, ἐν ᾧ τῇ πληρωμῆς τόπῳ. Κατὰ ταῦτα συναλλαγματικὴ εἰς διαταγὴν τοῦ ἐκδότου, ἐκδοθεῖσα ἐν Ἀθήναις, ἀποδεχθεῖσα ἐν Ἀθήναις, πληρωτέα ἐν Ἀθήναις καὶ ὑποσημασθεῖσα πρὸς τελειοποίησιν ἐν Πειραιεῖ εἶνε συναλλαγματικὴ τελεία. LyC. Tr. 4. 90. Ἐντελῶς τὸ ἐναντίον ἀποφαίνεται ἡ Ἐφ. Ἀθ. 112 (96) Θεμ. 7. 279 κατὰ πλειονοψηφίαν δεχομένη ὅτι συναλλαγματικὴ εἰς διαταγὴν τοῦ ἐκδότου ἐκδοθεῖσα ἐν Ἀθήναις, ἀποδεχθεῖσα ἐν Ἀθήναις, (πληρωτέα ἐν Ἀθήναις;) καὶ ὑποσημασθεῖσα ἐν Πειραιεῖ δὲν εἶνε συναλλαγματικὴ. Διὰ νὰ φθάσῃ ὅμως εἰς τὸ συμπέρασμα τοῦτο ἡ πλειονοψηφία ἠναγκάσθη νὰ δεχθῇ τὴν ἤδη ἐγκαταλειμμένην γνώμην ὅτι ἡ συναλλαγματικὴ εἰς διαταγὴν τοῦ ἐκδότου εἶνε τελεία συναλλαγματικὴ καὶ ἄνευ ὑποσημασίωσις. Ἡ Ἐφ. Ἀθ. 354 (98) Θεμ. 9. 331 ἀπαιτεῖ διαφορὰν τόπου ὑποσημασίωσις καὶ ἀποδοχῆς, ἐσφαλμένως βεβαίως.

2) Ὑπάρχει συναλλαγματική καὶ ἐπομένως ἐνοχὴ ἐκ συναλλαγματικῆς ἐὰν ἡ ἀπὸ τόπου εἰς τόπον ἐκδοθεῖσα συναλλαγματική, διὰ μεταγενεστέρως συμφωνίας συμφωνηθῇ νὰ πληρωθῇ ἐν αὐτῷ τῆς ἐκδόσεως τῆς τόπῳ. Ἀρκεῖ νὰ μὴ πρόκειται περὶ περιγραφῆς τοῦ Νόμου. (1).

3) Τοῦ νόμου μὴ ὀρίζοντος ποία πρέπει νὰ ᾔνε ἡ ἀπόστασις τοῦ τόπου τῆς ἐκδόσεως ἀπὸ τοῦ τόπου τῆς πληρωμῆς, ἀλλ' ἀπλῶς ἀπαιτοῦντος διαφορὰν τόπων, ὁ δικαστὴς ἐκτιμᾷ κυριαρχικῶς πότε ὑφίσταται, ὀφείλων λόγῳ τῶν πολλῶν καὶ ποικίλων ἀναγκῶν τοῦ ἐμπορίου νὰ ᾔνε ὡς πρὸς τοῦτο εὐκόλος (2). Πολλοὶ δέχονται, ὅτι ἀρκεῖ οἱ δύο τόποι νὰ κεῖνται εἰς δύο διαφοροὺς δήμους. (3)

1282. 2) Ὑπογραφὴ ἐκδότου. Ὁ ἐκδότης εἶνε ὡς εἵπομεν ὁ δημιουργὸς τοῦ τίτλου ὁ εὐθυνόμενος διὰ τὴν ἀποδοχὴν καὶ διὰ τὴν πληρωμὴν τῆς συναλλαγματικῆς. Περί τούτου τὸ ἄρθρον 110 δὲν ὁμιλεῖ εἶνε ὅμως ἀναμφισβήτητον ὅτι εἶνε ἀπαραίτητος ἡ ὑπογραφὴ αὐτοῦ § 1274.

1283. 3) Ὅνομα λήπτου ἢ κομιστοῦ. Τὸ ἄρθ. 110 φέρει, ὅτι ἡ συναλλαγματικὴ γίνεται εἰς διαταγὴν τρίτου τινος ἢ τοῦ ἐκδότου αὐτοῦ. Ὁ τρίτος οὗτος εἶνε ὁ λήπτης ἢ κομιστής, ἥτοι ὁ πρῶτος κύριος τῆς συναλλαγματικῆς. Συνήθως ὁ λήπτης ἢ κομιστής παρέχει τὴν ἀξίαν τῆς συναλλαγματικῆς, ἀλλὰ δύναται καὶ ἄλλος νὰ πράξῃ τοῦτο. Δὲν εἶνε ὅμως ἀνάγκη ν' ἀναφέρεται τὸ ὄνομα αὐτοῦ οὔτε καθίσταται διὰ τοῦτο δανειστής ἢ ὀφειλέτης τῶν ἐν τῇ συναλλαγματικῇ προσώπων, διότι αἱ σχέσεις του εἶνε ἐκτὸς τῆς συναλλαγματικῆς. Ὁ παρέχων τὴν ἀξίαν δύναται νὰ ἐνεργῇ κατ' ἐντολήν, νὰ ᾔνε ὀφειλέτης τοῦ λήπτου ἢ νὰ παρέχῃ πίστωσιν εἰς αὐτόν. (4)

Ὅταν ἡ συναλλαγματικὴ γίνεται εἰς διαταγὴν τοῦ ἐκδότου τότε

(1) LyC. Tr. 4. 78. Alauzet 1238. Πάλ. 494.

(2) LyC. Tr. 4. 78 bis Alauzet 1238.

(3) Boistel 717. Πάλ. 494 σημ. Dalloz Effets de Com. 47.

(4) Κατὰ τὴν ἀρχὴν καθ' ἣν ἡ συναλλαγματικὴ πρέπει νὰ φέρῃ, ἐν ἑαυτῇ, τὰ στοιχεῖα τῆς ὑπάρξεως καὶ τοῦ κύρους αὐτῆς ἡ ἑλλειψὶς κομιστοῦ καθίστησιν ἄκυρον τὴν συναλλαγματικὴν erga omnes οὔτε ἀναπληροῦται ἡ ἑλλειψὶς ἐκ τῆς μνείας τοῦ δάντος τὴν ἀξίαν ἢ δι' ἄλλων ἀποδείξεων. LyC. Tr. 4. 67, 68. Pardessus 338. Alauzet 1245. Contra Nouguiet 192, Dalloz effets de Com. 106.

δὲν ὑπάρχει κυρίως κομιστὴς καὶ μέχρι τῆς ὀπισθογραφήσεως φαίνεται ὡς τοιοῦτος ὁ ἐκδότης.

1284. 4) Ρήτρα εἰς διαταγὴν. Δὲν ἀρκεῖ ἡ συναλλαγματική νὰ ἀναφέρῃ τὸ ὄνομα τοῦ λήπτου ἢ κομιστοῦ, ἀλλὰ πρέπει πρὸς τούτοις νὰ ᾔηε καὶ εἰς τὴν διαταγὴν αὐτοῦ, διότι ἡ συναλλαγματική εἶνε καὶ τίτλος κυκλοφορίας § 1260 καὶ ἐπ.

Διὰ τῆς ρήτρας εἰς διαταγὴν ὁ ἐκδότης παρέχει τὸ δικαίωμα εἰς τὸν κομιστὴν νὰ μεταβιβάσῃ δι' ὀπισθογραφήσεως τὴν συναλλαγματικὴν ὅταν καὶ ὅπου θέλει, καὶ ὑπόσχεται πρὸς πάντα ὅστις ᾔθελε γίνεῖ ἐν τῷ μέλλοντι κομιστὴς τὴν ἀποδοχὴν καὶ τὴν ἐν τῇ λήξει πληρωμὴν αὐτῆς καὶ τοῦτο ἀπευθείας.

Ἐκ τοῦ ὅτι ὁ Ν. ἀπαιτεῖ, ὥστε ἡ συναλλαγματικὴ νὰ γίνεταί εἰς διαταγὴν τρίτου τινος ἔπεται,

1) ὅτι ἡ ρήτρα εἰς διαταγὴν εἶνε ἀπαραίτητος καὶ συναλλαγματικῇ ἐκδεδομένη ὑπὲρ τινος ὡς κομιστοῦ, χωρὶς ἐν αὐτῇ νὰ ᾔηε καὶ εἰς τὴν διαταγὴν αὐτοῦ δὲν εἶνε συναλλαγματικὴ καὶ ἂν περιέχῃ πάντας τοὺς λοιποὺς ὅρους τοῦ νόμου (1). Ἀλλ' ἡ ἔκφρασις εἰς διαταγὴν δὲν εἶνε πανηγυρικὴ καὶ πᾶσα ἰσοδύναμος ταύτῃ πληροῖ τὴν ἀξίωσιν τοῦ Ν. (2).

2) Ὅτι ἡ συναλλαγματικὴ δὲν δύναται νὰ γίνῃ εἰς τὸν κομιστὴν, οὔτε ὑπάρχει συναλλαγματικὴ ἂν τὸ ὄνομα τοῦ ἀρχικοῦ λήπτου ᾔηε ἐν λευκῷ τοῦλάχιστον μέχρι τῆς συμπληρώσεώς του. (3)

(1) LyC. Tr. 4. 70 Alauzet 1245. Boistel 720

(2) Οὕτω αἱ φράσεις : ἢ εἰς πάντα νόμιμον κομιστὴν ἢ εἰς τὴν διάθεσίν του, θεωροῦνται ἰσοδύναμοι πρὸς τὴν : ἢ εἰς τὴν διαταγὴν του, δὲν ἐθεωρήθη ὅμως ἐπαρκὴς ἡ φράσις en sa faveur (πρὸς ὄφελός του;) Boistel αὐτ. Pard. 339. ὁ ΑΠ. 140 (48) Πειρ. 3725 ἐθεώρησε γραμμάτιον εἰς διαταγὴν τὸ ὁμόλογον δι' οὗ ὑπόσχεται τις νὰ πληρώσῃ πᾶσόν τι εἰς τὸν Α ἢ εἰς ἄλλον τινα παρουσάσοντα αὐτό

(3) Δὲν ἀμφισβητεῖται ὅτι ἡ συναλλαγματικὴ τῆς ὁποίας τὸ ὄνομα τοῦ κομιστοῦ εἶνε ἐν λευκῷ δὲν εἶνε συναλλαγματικὴ. Ἐρωτᾶται μόνον ἐν Γαλλίᾳ τί εἶνε ὁ τίτλος αὐτὸς καὶ σχεδὸν ὅλοι δέχονται ὅτι εἶνε τίτλος εἰς τὸν κομιστὴν ἔγκυρος. LyC. Tr. 4. 72. Bravard 3. 113. διότι ὡς ἐλαττωμέν ἀφορμὴν νὰ σημειώσωμεν, ᾤδῃ § 530—533 ἐν Γαλλίᾳ δὲν ἀμφισβητεῖται τὸ ζήτημα ὅτι δύναται τις νὰ ἐκδώσῃ τίτλον εἰς τὸν κομιστὴν. Boistel 853. (6 Alauzet 1539. Ἐφ. Rennes 27 Μαρτ. 43 ἐν S. 44, 2. 250 ἢ Dalloz eff.

3) Ἡ ρήτρα εἰς διαταγὴν δὲν ὑπονοεῖται, ἀλλὰ πρέπει ρητῶς νὰ ἀναγράφεται ἐν τῷ τίτλῳ. (1)

1288. 5) Ὅνομα πληρωτοῦ. Ἡ μνεία τοῦ ὀνόματος τοῦ πληρωτοῦ, ἥτοι ἐκείνου, ὅστις διατάσσεται νὰ πληρῶσῃ καὶ οὐχὶ ἐκείνου παρὰ τῷ ὁποίῳ θὰ γίνῃ ἡ πληρωμὴ, γίνεται συνήθως κατωθι: τῆς συναλλαγματικῆς ἐπ' ἀριστερᾷ ὑπὸ τύπον διευθύνσεως πρέπει ὅμως καὶ ἀρκεῖ νὰ ᾔνῃ τοιαύτη, ὥστε νὰ μὴ προκύπτῃ ἀμφιβολία περὶ τὸ πρόσωπον εὐθυνομένου τοῦ ἐκδότη τοῦ δια τούτου. (2)

Ἡ ἀποδοχὴ καλύπτει τὴν ἀνακρίθειαν τοῦ ὀνόματος τοῦ πληρωτοῦ οὐχὶ ὅμως καὶ τὴν παντελεῖ ἔλλειψιν τῆς μνείας αὐτοῦ. (3)

(de Com. 921 φαίνονται διαφωνοῦντες). Παρ' ἡμῖν τίτλοι εἰς τὸν κομιστὴν δὲν εἶνε δυνατοὶ § 530, ἐπομένως ἡ ἐν λευκῷ κομιστοῦ συναλλαγματικὴ οὐδεμίαν ἔχει ἰσχὺν πρὶν συμπληρωθῇ. Ἐκρίθη μάλιστα σχετικῶς ὅτι συναλλαγματικὴ εἰς διαταγὴν τοῦ ἐκδότη, μὴ φέρουσα τὴν ὑπογραφήν τοῦ ἐκδότη οὔτε τινα ὀπισθογράφειν, ἀλλὰ μόνον τὴν ὑπογραφήν τοῦ πληρωτοῦ δὲν εἶνε συναλλαγματικὴ οὔτε ὡς ἀρχὴ ἐγγράφου ἀποδείξεως χρησιμεύει Ἐφ. Ἀθ. 800 (96) Θ. 9. 27. Ἐξαίρεσιν πρέπει νὰ δεχθῶμεν διὰ τὴν ἐν λευκῷ ὀπισθογράφειν. Ἀλλὰ δύναται ὁ κάτοχος νὰ συμπληρώσῃ τὰ ἐν λευκῷ; Δὲν ἀμφισβητεῖται αὐτῷ τοιοῦτον δικαίωμα ἅμα εἶνε συνέπεια συμφωνίας, μάλιστα τὸ δικαίωμα δὲν ἀλλοιῦται ἐκ τοῦ θανάτου τοῦ δόντος τὴν ἐντολὴν ἐκδότη ἢ πληρωτοῦ. Ἐφ. Bordeaux 29 Μαρτ. 1854 S. 54 2. 703. Ἐφ. Bastia 15 Δεβ. 58 S. 59. 2. 29 ἢ D. 59. 2. 142 (εἶχεν ἀφεθῇ ἐν λευκῷ τὸ ὄνομα τοῦ κομιστοῦ καὶ ἡ πληρωτέα ποσότης). Ἡ ἄνευ δικαιώματος συμπλήρωσις; Κατὰ τὴν ΑΠ. 129 (91) Μπ. 11. 118 ἢ Θ. 2. 362 καὶ τὴν ΑΠ. 173 (94) Θεμ. 6. 102 εἶνε πλαστογραφία, ἐνῷ δὲν εἶνε κατὰ τὴν ΑΠ. 9 (93) Μπ. 13. 536 ἢ Θεμ. 4. 84.

(1) Διὰ τοὺς ἀκολουθοῦντας τὴν Γερμ. θεωρίαν Κώδικας ἡ ρήτρα ὑπονοεῖται ὑπὸ τοιαύτην ἔννοιαν ὅτι ἡ συναλλαγματικὴ μεταβιβάζεται δι' ὀπισθογράφσεως ἐχούσης συνεπειὰς ὀπισθογράφσεως καὶ ἂν δὲν ᾔνῃ εἰς διαταγὴν ἀρ. 251 Ἰταλ. Ἐμπ. K. Vidari la Cambiale § 64. Τοιαύτη ὑπονομένη ρήτρα ὑπεστηρίχθη καὶ ἐν Γαλλίᾳ διὰ τὰ ἀγωγιστήρια § 1111 — Ἐκ τοῦ ὅτι ἡ συναλλαγματικὴ πρέπει ἀπαραιτήτως νὰ ᾔνῃ εἰς διαταγὴν ἔπεται ὅτι πᾶσα ρήτρα ματαιοῦσα τὰς συνεπειὰς αὐτῆς π. χ. ἀπαγορεύουσα τὴν ὀπισθογράφειν, καθίστησιν ἄκυρον τὴν συναλλαγματικὴν, ἐδέχθησαν ἐν τούτοις ὅτι ἡ ρήτρα ἢ ἀπαγορεύουσα τὴν ὀπισθογράφειν πρὸ τῆς λήξεως δὲν ἐπιδρᾷ ἐπὶ τοῦ χαρακτῆρος τῆς συναλλαγματικῆς. Ἐφ. Montpellier 31 Μαρ. 59. S. 59. 2. 688.

(2) Pardessus 335. Alauzet 1236.

(3) Boistel 719 σημ. 5.

1286. Ἡρωτήθη ἂν ὁ ἐκδότης δύναται νὰ σημειώσῃ ὡς ὄνομα πληρωτοῦ τὸν ἑαυτὸν τοῦ ἢ καὶ ἄλλον πλὴν νομικῶς μετ' αὐτοῦ ἐν ἀποτελοῦντα πρόσωπον. Ἐπικρατεῖ δὲ καὶ ὀρθῶς ἡ ἀποφατική γνώμη, διότι ἐλλείπει οὐσιώδους ὅρος τοῦ νόμου, τοῦ ὁποῖου ἄλλως τε αἱ διατάξεις περὶ ἀποδοχῆς καὶ περὶ προβλέψεως νοοῦνται μόνον ὅταν τὸ πρόσωπον τοῦ πληρωτοῦ εἴναι ὄχι μόνον φυσικῶς ἀλλὰ καὶ νομικῶς διάφορον τοῦ ἐκδότης. (1)

1287. 6) Τόπος ἐκδόσεως τῆς συναλλαγματικῆς. Περὶ

(1) "Οτι ὁ τίτλος εἶναι ἔγκυρος δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία, διότι εἶναι γραμμάτιον εἰς κατοικίαν § 401 ἀλλὰ δὲν εἶναι συναλλαγματική. Ἰδού ἀναλυτικώτερον πῶς ἐξητάσῃ τὸ ζήτημα : 1) δύναται τις νὰ σημειώσῃ πληρωτὴν τὸν ἑαυτὸν τοῦ ; Ὡς πρὸς τοῦτο πάντες σχεδὸν ἀποφαίνονται ἀποφατικῶς *LyC. Tr. 4. 75. Boistel 719. Bravard 3. 37. Alauzet 1237. Pardessus 335. Contra. Horson Quest 51. Ruben de Couder lettre de ch. 57.* 2) δύναται νὰ σημειώσῃ πληρωτὴν τὸ ὑποκατάστημά του ; Κατὰ τὸν *Pardessus 335* καὶ τὸν *Bedarride 74 καὶ 75 Naï*, διότι ἕκαστον τῶν ὑποκαταστημάτων ἔχει ἰδίαν ὑπαρξιν καὶ ἀποτελεῖ ἐμπορικῶς οὕτως εἶπεῖν ἰδίαν καὶ χωριστὴν προσωπικότητα. Εἰς τοῦτο παρατηροῦσιν ὅτι ἡ ὑπαρξὶς πλειόνων καταστημάτων εἰς διάφορα μέρη δὲν ἀποκλείει τὴν ὑπαρξιν μιᾶς περιουσίας καὶ ἐνὸς ὀφειλέτου, διὰ τοῦτο καὶ ἡ πτώχευσις εἶναι μία. *LyC. Tr. 4. 75 σημ. Boistel 719. Alauzet 1287.* 3) δύναται τις νὰ σημειώσῃ πληρωτὴν τὸν ἐπάλληλον ἢ πράκτορά του ; Κατὰ τὸν *Pardessus 335* "Ὁχι. Κατὰ τὸν *Bedarride 75 Naï*, διότι ἡ ἀπαγόρευσις τοῦ νὰ ἐκδῶσῃ τις ἐφ' ἑαυτοῦ (ῥῆται νὰ σημειώσῃ τὸν ἑαυτὸν τοῦ πληρωτὴν) σκοπὸν ἔχει νὰ ἐμποδίσῃ τὸν ἐκδότην ἀπὸ τοῦ ν' ἀναλάβῃ αὐτὸς ὕλικῶς καὶ προσωπικῶς τὴν ὑποχρέωσιν τῆς πληρωμῆς, δὲν ἐφαρμόζεται ἐπομένως ὁσάκις ἡ ὑποχρέωσις αὕτη ἀνατίθεται πράγματι εἰς ἄλλον οἰανδήποτε θέσιν κατέχοντα ἀπέναντι τοῦ ἐκδότης. Τοῦτο ἐδέχθη ἡ τοῦ ἐφ. *Rouen 20 Αὐγ. 45. S 46. 2. 255 ἢ D. 46. 2. 108* καὶ τὸ *Ἀκ. 21 Μαΐου 84. S. 85. 1. 117 ἢ D. 84 3. 291*. Κατὰ τὰς ἀποφάσεις ταύτας ὁ πράκτωρ ἦτο ὀφειλέτης καὶ δασίλογος. "Ενεκα τούτου οἱ *LyC* αὐτ. καὶ *Boistel* αὐτ. δέχονται ὅτι δύναται νὰ σημειωθῇ πληρωτὴς ὁ πράκτωρ ἢ ὁ ἐπάλληλος τοῦ ἐκδότης μόνον ὅταν ᾔνε ὀφειλέτης ἢ πρόκειται προσωπικῶς καὶ οὐχὶ ὑπὸ τὴν ιδιότητά του νὰ ὑποχρεωθῇ, διότι τότε δὲν εἶναι νομικῶς τὸ αὐτὸ πρόσωπον. Ἡ ἐφ. *Πατρῶν 1104 (94) Θεμ. 6. 235* ἔχει ὑπ' ὅψιν ἐκδοσιν συναλλαγματικῆς ἐπὶ συνεταίρου καὶ φαίνεται δεχομένη τὴν ἐν τῇ κειμένῃ γνώμην. *Alauzet* αὐτ. — Κατὰ τὸν *Pardes. 335* 1) Τὰ αὐτὰ ἐφαρμόζονται καὶ ἐπὶ συναλλαγματικῆς ἐκδομένης ὑπὸ ὑπαλλήλου ἢ πράκτορος ὑπὸ τὴν ιδιότητά του ἐπὶ τοῦ κυρίου καὶ 2) τὴν ἀτίλειαν ταύτην τῆς συναλλαγματικῆς δὲν δύναται νὰ ἐπικαλεσθῇ ὁ ἐκδότης.

ρῶν τοῦ ἐκδότου τέλειος καὶ περιβεβλημένος δι' ὅλων τῶν διατυπώσεων, τῶς ὁποίας ὁ Νόμος ἀπαιτεῖ ⁽¹⁾ 3) ὁ χρόνος τῆς πληρωμῆς πρέπει νὰ ᾔηνε ὄχι μόνον ρητῶς ἐκπεφρασμένος, ἀλλὰ καὶ βέβαιος καὶ ὠρισμένος, μὴ ὑποκείμενος εἰς αἵρεσιν ἢ προθεσμίαν ἀβεβαίαν ⁽²⁾.

1292. 11) Τὸ δοθὲν ἀντίτιμον. Ἦτοι ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἔλαβεν ὁ ἐκδότης διὰ νὰ ἐκδώσῃ τὴν συναλλαγματικὴν καὶ τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖ τὴν αἰτίαν τῆς ἐνοχλῆς αὐτοῦ. Ἡ ἀξίωσις αὐτῆ τοῦ Νομισθέντος δὲν δικαιολογεῖται, διότι ἡ αἰτία δὲν ἐνδιαφέρει τοὺς τρίτους, ὅπως δὲ ἀπαιτεῖ ταύτην ὁ Νόμος καταντᾷ ἐντελῶς τυπική. Ἐν τούτοις ἡ διάταξις εἶνε σαφὴς καὶ ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τῆς συναλλαγματικῆς ⁽³⁾.

Καὶ ὄχι μόνον πρέπει νὰ ἀναφέρηται τὸ δοθὲν ἀντίτιμον, ἀλλὰ πρὸς τούτοις καὶ εἰς τί τοῦτο συνίσταται. Τοῦτο σημαίνει ἡ φράσις «εἰς χρήματα, εἰςπραγματείας, διὰ λογαριασμοῦ ἢ καθ' οἷονδῆποτε ἄλλον τρόπον». Ἀρα πᾶσα ἐκφρασις μὴ δηλοῦσα ἀκριβῶς καὶ σαφῶς εἰς τί συνίσταται τὸ δοθὲν ἀντίτιμον, δὲν εἶνε ἐπαρκὴς, οὔτε θεωρεῖται ἐκπληροῦσα τὴν ἀπαίτησιν τοῦ Νόμου ⁽⁴⁾.

(1) LyC. Tr. αὐτ. Bedarride 79.

(2) LyC. Tr. αὐτ. Bravard 3. 67. Alauzet 1238. Ὡς μὴ περιέχουσαι χρόνον βέβαιον καὶ ὠρισμένον πληρωμῆς καὶ ἐπομένως ἄκυροὶ ὡς τοιαῦται ἐθεωρήθησαν αἱ συναλλαγματικαὶ αἱ πληρωτέαι: κατὰ τὸν θάνατόν τινος Ἐφ. Toulouse 6 Ἰαν. 37 S 37. 2. 239. ἢ Dalloz effets de Com. 76: μετὰ ἔρ' εἰας, ἀφ' ἧς γίνετι δεκτός τις ὡς ἀντικαταστάτης εἰς τὸν στρατὸν Ἐφ. Riom. 1 Ἰουλ. 46. S. 47. 2. 7. ἢ D. 47. 2. 47. — ἅμα πωληθῇ τὸ κατάστημα τοῦ ἐκδότου Ἐμπ. Σηκ. 30 76p. 90. Ἐν Θεμ. 3. 58: ἡ ρήτρα δι' ἧς ὁ ἐκδότης ἐπεφυλάχθη κατὰ τὴν λήξιν τ' ἀναγιώσῃ ἐθεωρήθη ὡς καθιστώσα τὴν συναλλαγματικὴν ἄνευ προθεσμίας Alauzet 1238. Δύναται συναλλαγματικὴ τις νὰ ἔχῃ διαδοχικὰς προθεσμίας λήξεως κατὰ δόσεις: Naï. LyC. Tr. 4. 82 καὶ 156. ΑΠ. 467 (66)· συλ. Γκίνη 128. Κατὰ τὸν Ἰταλ. Κώδ. ἀρ. 252 Ὅχι.

(3) Contra Ἐφ. Ναυπλ. 764 (98) Θεμ. 9. 574 δεχθεῖσα κατὰ πλειονοψηφίαν ὅτι ἡ ἑλλειψις ἐν τῇ συναλλαγματικῇ τοῦ δοθέντος ἀντίτιμου δὲν ἐξετάζεται ἐξ ἐπαγγέλματος ἀλλὰ κατὰ πρότασιν § 4273. Dal. ef. de Com. Sup. 44.

(4) Οὕτω ἐθεωρήθησαν ὡς ἀνεπαρκεῖς καὶ μὴ ἐκπληροῦσαι τὴν ἀπαίτησιν τοῦ Ν. αἱ ἐκφράσεις: ἀξία ληφθεῖσα. Ἐφ. Αἰξ. 29 Ἀπρ. 44. S. 45. 2. 114. ἀξία μεταξὺ μας—περὶ ἧς συνενοήθημεν,—ἢ ἀντίτιμον παρ' ἐμοὶ—ἀξία κατὰ τὴν συμφωνίαν μας τῆς σήμερον—ληφθεῖσα πρὸς ἱκανοποίη-

Ἡ δοθεῖσα ἀξία κατὰ τὸν Ν. δύναται νὰ συνίσταται 1) εἰς χρήματα : τοῦτο ἐκφράζεται ἐν τῇ πράξει διὰ τῆς φράσεως : ἀξία ληφθεῖσα τοῖς μετρητοῖς (1) ἢ 2) εἰς ἐμπορεύματα· ὅταν ὁ ἐκδότης ἐκδίδῃ τὴν συναλλαγματικὴν πρὸς πληρωμὴν τῆς ἀξίας ἐμπορευμάτων, τὰ ὅποια ἡγόρασε παρὰ τοῦ λήπτου ἢ κομιστοῦ· ἢ 3) εἰς λογαριασμὸν, ἥτοι πίστωσιν. ἢ παρέχει ὁ ἐκδότης πρὸς τὸν λήπτην, ἐκδίδων τὴν συναλλαγματικὴν. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἡ ἀξία σημειῖται : ἀξία ληφθεῖσα εἰς λογαριασμὸν ἢ διὰ λογαριασμοῦ. Ἐὰν μεταξὺ τοῦ ἐκδότου καὶ κομιστοῦ ἢ λήπτου ὑπάρχῃ τρεχούμενος, θὰ χρεωθῇ ὁ λήπτης μὲ τὴν ἀξίαν καὶ θὰ πιστωθῇ ὁ ἐκδότης, ἀλλ' ἡ ὑπαρξίς λογαριασμοῦ τρεχομένου, ἂν καὶ ὑποδεικνύεται διὰ τῆς φράσεως, δὲν εἶνε ἀναγκαῖα, ἀρκεῖ ἡ φράσις, ἥτις σημαίνει, ὡς εἶπομεν, ὅτι ὁ ἐκδότης ἐπίστωσε τὸν λήπτην μὲ τὴν ἀξίαν τῆς συναλλαγματικῆς (2).

Ὁ Νόμος προστίθῃσιν 4) ἢ καθ' ὅποιονδήποτε ἄλλον τρόπον. Τοῦτο δὲν σημαίνει ὅτι δύναται ἡ ἀξία νὰ ἐκδηλωθῇ ὅπωςδήποτε, ἀλλὰ μόνον ὅτι δύναται νὰ χρησιμεύσῃ ὡς αἰτία καὶ πᾶσα ἄλλη ἐνοχὴ τοῦ ἐκδότου πρὸς τὸν λήπτην ἀρκεῖ αὕτη νὰ σημειωθῇ εἰς τί συνίσταται καὶ νὰ ᾖνε θεμιτή. Π. γ. εἰάν ὁ ἐκδότης ὀφείλῃ πρὸς τὸν λήπτην τίμημα ἀκινήτου (3), ἐνοίκια (4) προηγούμενας συναλλαγματικὰς (5), δάνειον, δωρεάν, δύναται πρὸς πληρωμὴν τῶν ὀφειλῶν τούτων νὰ ἐκδώσῃ συναλλαγματικὴν ἀναγράφων ἐν αὐτῇ ὡς ληφθεῖσαν ἀξίαν τὰς ὀφειλὰς ταύτας (6).

σίν μου. *LyC. Tr. 4. 83. Alauzet 1243. Boistel 726. Pél. 500.* ἡ ἐκφρασις ἀνθ' ὧων ἐλαβον (valeur en échange) θεωρεῖται ἐν Γαλλίᾳ ἐπαρκῆς Ἐφ. Orleans 7 Δεφ. 58. Alauzet 1243. Παρ' ἡμῖν ἡ ἐκφρασις οὐδ' ἄλλας τόσας σήμερον ἐλαβον ἐθεωρήθη ἀνεπαρκῆς ΑΠ. 353 (55) Πειρ. 3685.

(1) Boistel 726. Bravard 3. 60.

(2) Alauzet 1241. 1357, Ἐφ. Ἀθ. 2. 260 (93) Θεμ. 5. 43.

(3) Alauzet 1243. *LyC. Tr. 4. 83.*

(4) Ἀκ. 4 Αὐγ. 52. D. 52. 1. 300

(5) Ἀκ. 2 Αὐγ. 71 S. 71. 1. 149 ἢ D. 72. 1. 115.

(6) Ἡ δωρεὰ πρέπει νὰ ᾖνε ἔγκυρος καὶ πρὸς τοῦτο ὑπενθυμίζομεν τὰ φ' νομίσματα, τὴν Νεαρὰν τοῦ Λέοντος καὶ τὸ ἔρθρ. 48 τοῦ Ν. περὶ χαρτοσήμου. Καλλιγὰ Τ. § 132.—Τὸ ζήτημα ἂν διὰ συναλλαγματικῆς δύναται νὰ γίνῃ δωρεὰ εἶνε ἄλλο· πρέπει δὲ νὰ λυθῇ κατὰ τὰς διακρίσεις τὰς ἐπιβαλλομένας ὑπὸ τῶν ἄνω νόμων. *LyC. Tr. 4 22.*

1293. Ἡ ἀναγραφὴ τῆς ληφθείσης ἀξίας, ἤτοι τῆς αἰτίας, ἐν τῇ συναλλαγματικῇ ἔχει χαρακτῆρα τυπικὸν καὶ ἀφορᾷ εἰς τὰς σχέσεις τοῦ ἐκδότου καὶ λήπτου. Ἐκ τούτου ἔπεται 1) ὅτι διὰ τοὺς καλῇ τῇ πίστει τρίτους ἀρκεῖ ἡ μνεῖα τῆς ληφθείσης ἀξίας κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ Νόμου, ἀδιαφόρως ἂν αὕτη ᾗνε εἰλικρινὴς ἢ μὴ ⁽¹⁾. 2) ὅτι ἡ ἐκ τῆς μνεῖας τυχὸν προκύπτουσα ἐνοχὴ τοῦ λήπτου πρὸς τὸν ἐκδότην δὲν εἶνε ἐνοχὴ ἐκ συναλλαγματικῆς οὔτε πάντως ἐμπορικῇ, ἀλλ' εἶνε ἐνοχὴ ἄλλη κοινὴ τῆς ὁποίας ὁ χαρακτῆρ ὀρίζεται εἴτε ἐκ τῆς φύσεως τῆς πράξεως εἴτε ἐκ τῆς ιδιότητος τῶν συμβαλλομένων· ὡς ὑφισταμένη δὲ μεταξὺ ἐκδότου καὶ λήπτου εἶνε ἐντελῶς ξένη πρὸς πάντα τὰ λοιπὰ πρόσωπα τῆς συναλλαγματικῆς, ἥτις ὑπὸ τοιαύτην ἔννοιαν παρουσιάζεται ὡς πρᾶξις οὐσιωδῶς ἑτεροβαρῆς ⁽²⁾. 3) ὅτι εἰς τὰς συναλλαγματικὰς τὰς ἐκδιδομένας εἰς τὴν διαταγὴν τοῦ ἐκδότου, ἐπειδὴ λήπτης διάφορος τοῦ ἐκδότου δὲν ὑπάρχει, δὲν γράφεται ἐν τῷ σώματι ἡ ληφθεῖσα ἀξία, ἀναγράφεται ὁμῶς ἀναγκαιῶς εἰς τὴν τελειοποιουσαν τὰς τοιαύτας συναλλαγματικὰς ὀπισθογράφησιν ⁽³⁾.

1294. Ἀνανέωσις. Τὸ ζήτημα ἂν ἡ ἐκδοσις (ἀποδοχὴ ἢ ὀπισθογράφησις) συναλλαγματικῆς παρ' ὀφειλέτου ὑπὲρ τοῦ δανειστοῦ τοῦ ἀποτελῇ ἀνανέωσιν ἐξητάσαμεν ἀλλαχοῦ § 798 καὶ λύεται κατ' ἀρχὴν ἀποφατικῶς διότι αἱ συναλλαγματικαὶ ἐθεωρήθησαν πάντοτε ἐκδιδόμεναι pro solvendo καὶ οὐχὶ pro soluto, ἐκτὸς ἂν προκύπτῃ τὸ ἐναντίον ἐκ τῶν περιστάσεων π. χ. ὁ δανειστὴς (λήπτης) ἔδωκεν ἀνεπιφυλάκτως ἐξόφλησιν ⁽⁴⁾.

(1—3) Alauzet 1243. Bravard 3. 59. LyC. Tr. 4. 84. Ἐκρίθη ὅτι ἡ ἐν τῇ συναλλαγματικῇ ἀναφερομένη ψευδὴς αἰτία δὲν βλάπτει ἅμα ὑπάρχει ἄλλη πραγματικῇ. Εἶχεν ἀναγραφῇ αἰτία εἰς λογαριασμὸν ἐνῶ ἄληθης αἰτία ἦτο ἀνανέωσις προηγουμένων συναλλαγματικῶν. Ἀκ. 16 Δδρ. 79 S. 81. 1. 421. ΔΠ. 303 (91) Μπ. 11. 411. — Ἀθέμιτος αἰτία; Κατωτέρω περὶ ὑποβολιμαίων συναλλαγματικῶν.

(4) LyC. Tr. 4. 85. Ἐρ. Ἀθ. 1513 (91) Θ. 2. 665. Ὁ Vidari La Cambiale 86 φρονεῖ ὅτι ἡ ἐκδοσις συναλλαγματικῆς ὑπὲρ δανειστοῦ ἀποτελεῖ πάντοτε ἀνανέωσιν ἐκτὸς ἐναντίας συμφωνίας διότι δύο ἐνοχαὶ διὰ τὴν αὐτὴν ὀφειλὴν δὲν εἶνε δυναταί. Ὁ Thaller § 1095 ὑποστηρίζει ὅτι ἡ ἐκδοσις συναλλαγματικῆς εἶνε δόσις ἀντὶ καταβολῆς (datio in solutum) ἐπάγουσα ἀπόσβεσιν τῆς προηγουμένης ἐνοχῆς, ἐπειδὴ ὁμῶς ὁ ἐκδότης εἶνε ἐγγυητὴς

β') Δυνητικοὶ ὅροι ὑπὸ τοῦ Νόμου ὑποδεικνύμενοι.

1295 Ὅσα μέχρι τοῦδε ἐμελετήσαμεν πρέπει νὰ ἀνευρίσκωνται εἰς πᾶσαν συναλλαγματικὴν καὶ ἀποτελοῦσιν ὡς εἶπομεν τοὺς ἀναγκαίους ἢ ἀπαραιτήτους ὅρους τὸ *Sine qua non* πρὸς ὑπαρξίν συναλλαγματικῆς. Ἄλλ' ὁ νόμος ἀναγνωρίζει καὶ ὑποδεικνύει τὸ δυνάτον καὶ ἄλλων ὅρων τοὺς ὁποίους ἐκαλέσαμεν δυνητικούς, καὶ τοιοῦτοι εἶνε εἶπομεν § 1277 ἡ ἐκδοσις συναλλαγματικῆς εἰς διαταγὴν τοῦ ἐκδότου, ἡ ἐκδοσις διὰ λ/σμὸν ἄλλου, ἡ ἀναγραφὴ κατοικίας πρὸς πληρωμὴν, ἡ σημείωσις κατ' ἀνάγκην πληρωτοῦ καὶ ἡ ἐκδοσις τῆς συναλλαγματικῆς εἰς πλείονα ἀντίτυπα.

1296. 1. Συναλλαγματικὴ εἰς τὴν διαταγὴν τοῦ ἐκδότου. Ὑπάρχουσι περιστάσεις κατὰ τὰς ὁποίας ὁ ἐκδότης εὐρίσκειται εἰς τὴν ἀνάγκην καὶ ἔχει συμφέρον νὰ καταφύγῃ εἰς τὴν ἐκδοσὶν τοιούτων συναλλαγματικῶν. Θέλει π. χ. νὰ εὐκολύνῃ τὴν διαπραγματεύσιν αὐτῶν ἥτις εἶνε εὐχερεστέρα ἅμα ὑπάρχει ἀποδοχὴ φρεγγύου ἀποδέκτου, θέλει νὰ ἔχῃ εἰς τὰς διαφόρους ἀγορὰς ἐνθα θὰ μεταβῇ συναλλαγματικὰς ἀποδεδεγμένας ὑπὸ τοῦ Τραπεζίτου τοῦ τὰς ὁποίας θὰ μεταβιβάσῃ εἰς τοὺς διαφόρους πωλητὰς ἐμπορευμάτων μεθ' ὧν θὰ συναλλαχθῇ καὶ τοὺς ὁποίους δὲν γνωρίζει ἐκ τῶν προτέρων. Ἐνδέχεται ἐπίσης νὰ ἀμφιβάλλῃ ἂν ὁ ἀποδέκτης θὰ ἀποδεχθῇ καὶ δὲν τολμᾷ νὰ ἐκδώσῃ συναλλαγματικὴν εἰς διαταγὴν λή-

τῆς πληρωμῆς ἥτις δὲν ἔλαβε χώραν, ὁ κομιστὴς (δανειστὴς) δυνάμει τῆς σιωπηρᾶς ἀνατρεπτικῆς αἰρέσεως τοῦ ἄρθρ. 1184 τοῦ Γ. Κωδ. δύναται νὰ διαλύσῃ τὴν ἀνανέωσιν καὶ νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὰς προηγουμένας ἀσφαλείας του. Ὁ αὐτὸς συγγραφεὺς ἐπάγεται ὅτι ὁ κομιστὴς (δανειστὴς) ὀφείλει νὰ ἐκπληρώσῃ πάντα τὰ καθήκοντα τοῦ ἐπιμελοῦς κομιστοῦ καὶ ἀποκρούεται διὰ τῆς παραγραφῆς τοῦ ἄρθρ. 189 καὶ ἂν ἡ προτέρα ἐνοχὴ ὑπόκειται εἰς 30ετῇ. Τὸ τελευταῖον τοῦτο δὲν δέχονται οἱ *LyC.Tr.* 4, 85. Οὕτε ἡ Γαλλικὴ Νομολογία εἶνε σταθερά. Κατὰ τὸ Ἀκ. 8 Μαΐου 50 D 50. 1, 158 ἢ S. 50. 1, 597 ὁ δανειστὴς (κομιστὴς) δὲν ἀποκρούεται ὑπὸ τῆς παραγραφῆς τοῦ ἄρθρ. 189. Τοῦτο ἐδέχθη καὶ τὸ Ἐφ. Bordeaux 18 Μαρ. 90 D. 91. 1, 231. Ἀλλὰ τὸ Ἀκ. 4 Δεβ. 78 S. 79. 1, 103 ἢ D. 79. 1, 14 φαίνεται ὑποδεικνύον τὴν ἐναντίαν λύσιν. Μᾶλλον συνάδουσα πρὸς τὴν Νομολ. τοῦ 50 φαίνεται ἡ Ἀκ. 8 Ἰαν. 79 S. 79. 1, 403. ἀλλ' ἐκεῖ ὁ δανειστὴς εἶχεν ἐκδώσει ἄνευ τῆς συνανέσεως τοῦ ὀφειλέτου συναλλαγματικὴν ἐπ' αὐτοῦ. Ἀντιστρόφως παρουσιάσθη τὸ ζήτημα παρ' ἡμῖν. Ἐφ. Ναυπλ. 707 (89) ἢ 397 (90) ἐν Ἐφ. Δικ. 1. φυλ. 44 ζήτ. 5.

πτει μὴ ἐπιθυμῶν νὰ ὑποστῇ τὰς συνεπείας ἀρνήσεως ἀποδοχῆς. Καθ' ὅλας ταύτας τὰς περιπτώσεις καὶ ἄλλας ὁμοίας ἐνδείκνυται ἡ ἐκδο-
σις συναλλαγματικῆς εἰς διαταγὴν τοῦ ἐκδότου. Ἀκριβῶς εἰπεῖν εἰς
τὸ αὐτὸ ἡδύνατο νὰ φθάσῃ ἀποτέλεσμα ὁ ἐκδότης εἰς ἀντὶ νὰ ἐκ-
δώσῃ τὴν συναλλαγματικὴν εἰς διαταγὴν τοῦ ἐξέδιδε ταύτην ὑπὸ
ὄνομα λήπτου ἐν λευκῷ, ἀλλ' ἡ τοιαύτη τακτικὴ εἶνε ἐπικίνδυνος
διότι ἂν παραπέσῃ ἡ συναλλαγματικὴ δύναται νὰ συμπληρωθῇ τὸ
ὄνομα τοῦ λήπτου παρὰ τινος κακῆς πίστεως. Ἔνεκα τούτου προτι-
μᾶται ἡ ἐκδοσις εἰς διαταγὴν. Ἰδοὺ ὁ τύπος τῆς συναλλαγματικῆς
ταύτης :

Ἐν Ἀθήναις τὴν διὰ δρ. 1000

Τὴν πληρώσατε εἰς τὴν ἰδίαν μου διαταγὴν δραχμὰς χιλίας.

B.

Πρὸς τὸν κ. T.

Εἰς Πάτρας

1297. Ἐζητήθη ἂν ὁ τίτλος οὗτος ὡς ἔχει ἀνωτέρω ᾔνε
συναλλαγματικὴ ἢ ἂν πρὸς τοῦτο ἀπαιτεῖται καὶ ὀπισθογράφησις καὶ
ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ποῦ πρέπει νὰ γίνῃ αὕτη.

Τινὲς στηριζόμενοι εἰς τὸ ἄρθρ. 110 καθ' ὃ ἡ συναλλαγματικὴ
ἐκδίδεται εἰς ἓνα τόπον διὰ νὰ σταλῇ εἰς ἄλλον καὶ δύναται νὰ
γίνῃ εἰς τὴν διαταγὴν τοῦ ἐκδότου, ἔτι δὲ καὶ εἰς τὸ ἄρθρ. 112 ὅπερ
ἀπαριθμοῦν τὰς ἐλλείψεις ἔνεκα τῶν ὁποίων ἡ συναλλαγματικὴ κη-
ρύσσεται ἀπλῇ ὑπόσχεται δὲν ἀναφέρει τὴν ἔλλειψιν ὀπισθογραφήσεως
ἐπὶ συναλλαγματικῆς εἰς διαταγὴν ὡς καθιστῶσαν τὴν συναλλαγμα-
τικὴν ταύτην ἀπλὴν ὑπόσχεσιν, ὑπεστήριξαν ὅτι ὁ ἄνω περιγραφεὶς
τίτλος εἶνε συναλλαγματικὴ καὶ ἄνευ οἰασθῆποτε ὀπισθογραφήσεως,
ἐπαγομένη τὰς συνεπείας αὐτῆς καὶ ὅτι συνεπῶς ἡ ὀπισθογράφησις
ἂν γίνῃ δύναται νὰ γίνῃ καὶ ἐν αὐτῷ τῷ τόπῳ τῆς πληρωμῆς ⁽¹⁾.

Ἡ γνώμη αὕτη κρατήσασα ἐπὶ τινι χρόνῳ ἐγκατελείφθη σχεδὸν
ἐντελῶς, σήμερον δὲ κοινῶς διδάσκεται ὅτι ἡ εἰς διαταγὴν τοῦ ἐκδό-

(1) Massé ὑπὸ τὴν ἀπόφ. τοῦ Ἀκ. τῆς 10 Ἰουλ. 39 ἐν S. 39 1. 737.
Ἀκ. 2 Αὐγ. 54 S. 54. 1. 605 ἢ D. 55. 1. 25. Ἀκ. 27 Νῆρ. 83 S. 85.
1. 72. Ἐρ. Ἀθ. 112 (96) ἐν Θειμ. 7. 279 καὶ μειοψ.

του συναλλαγματική εἶνε ἀτελής ὡς τοιαύτη πρὸ τῆς ὀπισθογραφῆσεως, ἰσχύουσα, ἂν ὑπάρχῃ ἀποδοχή, ὡς γραμματίον εἰς διαταγὴν, καὶ ὅτι καθίσταται συναλλαγματικὴ τελεία μόνον διὰ τῆς ὀπισθογραφῆσεως, ἥτις ὅμως διὰ τοῦτο πρέπει νὰ ᾔνε τακτικὴ καὶ νὰ γίνῃ ἐν τόπῳ ἄλλῳ ἐκείνου τῆς πληρωμῆς.

Ἡ γνώμη αὕτη στηρίζεται ἐπὶ τῆς ἀρχῆς ὅτι πᾶσα συναλλαγματικὴ ὑποτίθῃσιν ἀναγκαιῶς συνάλλαγμα συναλλαγῆς μεταξὺ ἐκδότης καὶ λήπτης (χομιστοῦ) τοιοῦτον δὲ δὲν ὑφίσταται ἐπὶ τῶν τοιούτων συναλλαγματικῶν εἰμὴ ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ὀπισθογραφῆσεως τακτικῆς γενομένης ἐν ἄλλῳ τῆς πληρωμῆς τόπῳ ⁽¹⁾.

Ἐκ τοῦ ὅτι ἡ εἰς διαταγὴν τοῦ ἐκδότης συναλλαγματικὴ εἶνε ἀτελής πρὸ τῆς ὀπισθογραφῆσεως καὶ ἀπλοῦν σχεδίου, ἔχουσα, ἂν ἐγένετο ἀποδεκτή, ἰσχὺν γραμματίου εἰς διαταγὴν, ἔπεται ὅτι πᾶσαι αἱ ἀτέλειαι αὐτῆς δύνανται νὰ ἀναπληρωθῶσι καὶ ἀναπληροῦνται διὰ τῆς ὀπισθογραφῆσεως καὶ ὅτι ἀρκεῖ ἐκ τοῦ σώματος καὶ τῆς ὀπισθογραφῆσεως, ἥτις πρέπει νὰ ᾔνε τακτικὴ, νὰ προκύπτῃ τὰ παρὰ τοῦ

(1) Bravard 5. 42. Boistel 732. LyC. Tr. 4. 91. Alauzet 1247. 'Ακ. 31 'Ιαν. 70. S. 70. 1. 255 ἢ D. 70. 1. 118. 'Ακ. 2 Αὐγ. 71 S. 71. 1. 149 ἢ D. 72. 1. 115. ΑΠ. 184 (60) Πειρ. 3681 'Εφ. 'Αθ. 126 (90) Θ. 1. 73. 'Εφ. 'Αθ. 635 (94) Θ. 6. 28. 'Εφ. 'Αθ. 354 (98) Θεμ. 9. 331. 'Εφ. 'Αθ. 110 (99) Μπ. 19 135. — Ἡ τοιαύτη ὀπισθογράφησις πρέπει νὰ ᾔνε τακτικὴ, Boistel 732. 'Ακ. 31 'Ιαν. 70 ἀνωτέρω δύνανται νὰ γίνῃ καὶ μετὰ τὴν λήξιν ΑΠ 219 (67) ἐν συλλογῇ Μπαλάνου καὶ Γκίνη σελ. 139. Dalloz effets de Com. 410. Τὸ 'Ακ. 2 Αὐγ. 54 S. 54. 1. 605 ἢ D. 55. 1. 24 ἐδέχθη ὅτι ἡ ὀπισθογράφησις δύναται νὰ γίνῃ καὶ ἐν τῷ τόπῳ τῆς πληρωμῆς ὅταν τὸ ληφθὲν ἀντίτιμον ἐδόθῃ ἀλλαγῇ, παρὰ τὸν κανόνα ὅτι ἡ συναλλαγματικὴ πρέπει νὰ φέρῃ ἐν ἑαυτῇ τὰ στοιχεῖα τοῦ κύρους αὐτῆς. Ὁ καθηγητὴς μου Rataud ὑπεστήριξεν (Revue Critique 28 σελ. 481) ὅτι ἅμα ἡ συναλλαγματικὴ εἰς διαταγὴν τοῦ ἐκδότης γίνῃ δεκτὴ καὶ περιέχῃ συνάλλαγμα συναλλαγῆς, εἶνε τελεία καὶ ἄνευ ὀπισθογραφῆσεως ἡ ὅπερ τὸ αὐτὸ ἡ ὀπισθογράφησις δύναται νὰ γίνῃ καὶ ἐν τῷ τόπῳ τῆς πληρωμῆς. Ὁ Α. ἐκ Πατρῶν εὐρίσκεται ἐνταῦθα καὶ ἀνθ' ὅσων τῷ ἔδωκα δέχεται ἐνταῦθα συναλλαγματικὴν εἰς διαταγὴν μου πληρωτέαν ἐν Πάτραις. Ὑπάρχει τελεία συναλλαγματικὴ λέγει διότι ὑπάρχει συνάλλαγμα συναλλαγῆς· ἀλλὰ τῷ παρετηρήθη εὐλόγως ὅτι τὸ συνάλλαγμα τῆς συναλλαγῆς πρέπει νὰ ὑφίσταται ὅχι μεταξὺ ἐκδότης καὶ πληρωτοῦ ἀλλὰ μεταξὺ ἐκδότης καὶ λήπτης (χομιστοῦ). LyC. Tr. αὐτόθι. ἴδε ἀνωτ. § 1281.

ἄρθ. 110 ἀπαιτούμενα πρὸς ὑπαρξίν συναλλαγματικῆς ⁽¹⁾.

1298. 2. Συναλλαγματικὴ κατὰ διαταγὴν καὶ διὰ λογαριασμὸν ἄλλου. Κατὰ δύο τρόπους δύναται τις νὰ ἐκδώσῃ συναλλαγματικὴν διὰ λογαριασμὸν ἄλλου, ὅστις ἐνταῦθα καλεῖται διατάκτης. Ἡ ἐπ' ὀνόματι τοῦ διατάκτου (παραγγελέως) καὶ ὡς πληρεξούσιος ἢ ἀντιπρόσωπος αὐτοῦ ἢ ἐν ἰδίῳ ὀνόματι.

Κατὰ τὴν πρώτην περίπτωσιν ὁ παραγγελοδόχος εἶνε ἀπλοῦν ὄργανον μηδεμίαν ἔχων εὐθύνην ἀρκεῖ νὰ εἶχεν ἐντολὴν νὰ ἐνῆργησεν ἐντὸς τῶν ὁρίων αὐτῆς καὶ νὰ προκύπτῃ ἐκ τῆς συναλλαγματικῆς ὅτι ἐνεργεῖ ἐπ' ὀνόματι τοῦ διατάκτου ὅστις εἶνε καὶ θεωρεῖται ἐκδό-
της ⁽²⁾.

Διαφέρει ὅμως ἡ δευτέρα περίπτωσις καθ' ἣν ὁ ἐντολοδόχος ἢ παραγγελοδόχος ἐκδίδει τὴν συναλλαγματικὴν οὐχὶ πλέον ὡς πληρεξούσιος ἢ ἀντιπρόσωπος τοῦ ἄλλου καὶ ἐπ' ὀνόματι αὐτοῦ ἀλλ' ἐν ἰδίῳ αὐτοῦ ὀνόματι, ἥτοι καθ' ὃν τρόπον ἐνεργοῦσι συνήθως οἱ παραγγελοδοχοὶ § 965. Περὶ τῆς περιπτώσεως ταύτης καὶ μόνης ὁμιλοῦσι τὰ ἄρθρ. 111 § 2 καὶ 115 τοῦ Ἐμ. Ν. διότι ἡ πρώτη περίπτωσις διέπεται ἐντελῶς ἀπὸ τῶν κανόνων περὶ ἐντολῆς § 1028.

Συνήθως ὁ διατάκτης (παραγγελεύς) ὑποδεικνύεται ἐν τῇ συναλ-

(1) Bravard 3. 46. Boistel 732. Οὕτω ἀναπληροῦται διὰ τῆς ὀπισθογραφῆσεως ἡ ἑλλείψις ἐν τῷ σώματι τῆς ὑπογραφῆς τοῦ ἐκδότου Ἀκ. 46 Ἰουν. 46. S. 46. 1. 783 ἢ D. 46 1. 378. τῆς χρονολογίας, ἢ τῆς ἡμερησίως ἀξίας. Ἀκ. 43 Ἰαν. 70 S. 70. 1. 255 ἢ D. 70. 1. 148. Ἡ τακτικὴ ὀπισθογράφησις δύναται νὰ γίνῃ καὶ παρ' αὐτάκτου κομιστοῦ (ἢ αὐτῇ ἀπόφ.). Ἐν τούτοις ἐνῶ τὰς ἐλλείψεις τοῦ σώματος τῆς συναλλαγματικῆς ἀναπληροῖ ἢ ὀπισθογράφῃσι, τὰς ἐλλείψεις τῆς ὀπισθογραφῆσεως δὲν ἀναπληροῖ τὸ σῶμα διότι ἡ ὀπισθογράφησις διατηρεῖ τὸν χαρακτῆρα αὐτῆς ὡς τοιαύτη, ἃρα πρέπει νὰ ᾔνη τακτικὴ. Alauzet 4247. Dalloz effets de Com. 141.

(2) Οὕτω ἐνεργοῦσι οἱ διάφοροι πληρεξούσιοι ἢ πράκτορες τῶν ἐμπόρων ἢ Τραπεζιτῶν—οἱ διεύθυνται τῶν ἀνωνύμων ἐταιριῶν,—οἱ ἐκκαθαρίζονται. § 654 : Κατ' ἀρχὴν πρὸς ἑκάστων συναλλαγματικῆς ἐπ' ὀνόματι καὶ διὰ λ[ογ]ισμὸν ἄλλου ἀπαιτεῖται ἰδιδικὴ ἐντολὴ ἢ καὶ γενικὴ παρέχουσα ὅμως τῷ ἐκδότῃ καὶ τὸ δικαίωμα τοῦτο : (διεύθυνται ἀνωνύμων ἐταιριῶν § 422. Ἐκκαθαρίζονται § 654). Ὁ ἔχων ἐντολὴν νὰ πληρώσῃ συναλ. δὲν ὑποτίθεται ἔχων τοιαύτην πρὸς ἑκάστων ἢ ὀπισθογράφῃσιν.—Ὁ ἀνευ ἐντολῆς ἐκδίδων ; εἶνε neg. gestor εὐθυνόμενος προσωπικῶς. Vidari la Cambiale § 45 46. Ἴδε καὶ Ἀπ. 329 (67) Πειρ. 3756.

λαγματικῇ εἴτε ὀλογράφως εἴτε διὰ τῶν ἀρχικῶν τοῦ ὀνόματός του γραμμάτων, ἀλλὰ τουτο δὲν εἶνε ἀπαραίτητον καὶ ἡ συναλλαγματικὴ ἢ ἐκδομένη κατὰ διαταγὴν καὶ διὰ λογαριασμὸν ἄλλου εἶνε δυνατόν νὰ μὴ περιέχῃ καμμίαν ἐνδειξιν ὅτι ἐκδίδεται κατὰ διαταγὴν καὶ διὰ λογαριασμὸν ἄλλου. Εἴτε ὑποδεικνύεται ὁ διατάκτης εἴτε μὴ αἱ συνέπειαι εἶνε αἱ αὐταί (1). Μόνον πρὸς ἀποφυγὴν πλάνης ὀφείλει ὁ κατὰ διαταγὴν ἐκδότης νὰ εἰδοποιήσῃ τὸν πληρωτὴν ὅτι ἡ ἐκδοθεῖσα συναλλαγματικὴ εἶνε κατὰ διαταγὴν καὶ ὅτι ἀποδεχόμενος ἡ πληρώμων ἔχει τὸν διατάκτην μόνον ὑπεύθυνον καὶ οὐχὶ αὐτόν (2).

1299. Συνέπειαι. Αἱ συνέπειαι τῆς τοιαύτης ἐκδόσεως κανονίζονται ἐν μέρει μὲν ὑπὸ τῶν κανόνων ἐντολῆς ἢ παραγγελίας ἐν μέρει δὲ ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 115 τοῦ 'Εμ. Ν. καθ' ὃ ὁ διατάκτης ὀφείλει πρόβλεψιν, ὁ δὲ κατὰ παραγγελίαν ἐκδότης μένει πάντοτε προσωπικῶς ὑπεύθυνος μόνον ὡς πρὸς τοὺς ὀπισθογράφους καὶ τὸν κομιστὴν.

Ἐκ τούτων ἔπεται :

1) ὅτι ὁ κατὰ παραγγελίαν ἄλλου ἐκδότης εἶνε ἐκδότης μετὰ πασῶν τῶν συνεπειῶν τῆς ιδιότητος ταύτης μόνον ἀπέναντι τοῦ κομιστοῦ καὶ τῶν ὀπισθογράφων, οὐχὶ δὲ καὶ ἀπέναντι τοῦ πληρωτοῦ ἐκτὸς ἂν οὗτος ἐδέχθη ἢ ἐπλήρωσε κατὰ παρέμβασιν (3).

2) ὅτι ὁ διατάκτης καὶ ὅταν ἀκόμη ἐν τῇ συναλλαγματικῇ φαίνεται τὸ ὄνομά του εἴτε ὀλογράφως εἴτε διὰ τῶν ἀρχικῶν γραμμάτων (4), εἶνε ξένος ἀπέναντι τοῦ κομιστοῦ καὶ τῶν ὀπισθογράφων, οἵτινες μόνον τὴν τοῦ ἄρθρ. 1025 τῆς Πολ. Δικ. ἀγωγὴν ἐὰν ὑπάρχῃ ἔχουσι κατ' αὐτοῦ ὡς δανεισταὶ τοῦ ἐκδότου ἢ δέκτου (5).

3) Μεταξὺ τοῦ διατάκτου καὶ τοῦ πληρωτοῦ καθὼς καὶ μεταξὺ τοῦ διατάκτου καὶ τοῦ κατὰ παραγγελίαν ἐκδότου ὑπάρχει σχέσις παραγγελίας διεπομένη ἀπὸ τούς περὶ αὐτῆς κανόνας, αἱ δὲ ἐκατέρωθεν τικτόμεναι ἀγωγαὶ δὲν εἶνε ἀγωγαὶ ἐκ συναλλαγματικῆς ἀλλ'

(1—2) Boistel 733. LyC. Tr. 4. 96. Παλ. 507.

(3) LyC. αὐτ.

(4—5) Boistel 733 LyC. Tr. 4. 96. Παλ. 507.

ἐκ τῆς παραγγελίας ὑποκείμεναι οὐχί εἰς τὴν πενταετῇ ἀλλ' εἰς τὴν κοινὴν παραγραφὴν⁽¹⁾.

1300. Χρησιμότης. Αἱ συναλλαγματικαὶ κατὰ διαταγὴν καὶ διὰ λ/σμὸν ἄλλου ἐκδίδονται εἴτε διότι ὁ διατάκτης δὲν θέλει ἐκ φόβου μειώσεως τῆς πίστεώς του νὰ φαίνεται ἐκδότης εἴτε διότι δὲν δύναται ὡς μὴ ἱκανὸς νὰ ὑποχρεωθῇ ἐκ συναλλαγματικῆς εἴτε διότι εὕρισκει συμφέρον ἐν τῇ τοιαύτῃ ἐκδόσει λόγῳ τῆς διαφοροῦ ἐπικαταλλαγῆς ἢ ἄλλης αἰτίας.

1301. 3. Ἀναγραφὴ κατοικίας πρὸς πληρωμὴν. Ἡ συναλλαγματικὴ δύναται νὰ ἐκδοθῇ πρὸς ἓνα τινα καὶ νὰ πληρωθῇ εἰς τὴν κατοικίαν ἄλλου, φέρει τὸ ἄρθρ. 111.

Εἶπομεν ὅτι ἡ συναλλαγματικὴ πρέπει ν' ἀναφέρῃ τὸν τόπον τῆς πληρωμῆς. Ἐὰν δὲ δὲν ἀναφέρῃ τοιοῦτον τότε τόπος πληρωμῆς ἐκλαμβάνεται ἡ σημειουμένη ρητῶς κατοικία τοῦ πληρωτοῦ § 1288. Χάριν ὁμῶς εὐκολίας εἴτε τοῦ κομιστοῦ εἴτε καὶ τοῦ πληρωτοῦ δύναται νὰ σημειωθῇ παρὰ τοῦ ἐκδότου ἢ καὶ τοῦ πληρωτοῦ ὅτι ἡ πληρωμὴ θὰ γίνῃ εἰς τὴν κατοικίαν ἄλλου. Π.χ. ἐκδίδεται συναλλαγματικὴ ἐπὶ τοῦ Α. εἰς Ἀθήνας. Ἡ συναλλαγματικὴ αὕτη εἶνε πληρωτέα ἐν Ἀθήναις εἰς τὴν κατοικίαν τοῦ Α. καὶ ἐκεῖ πρέπει νὰ ζητηθῇ ἡ πληρωμὴ. Ἐὰν ὁμῶς ὁ Α. δὲν ἔχῃ σταθερὰν κατοικίαν ἐν Ἀθήναις ἢ φρονῇ ὅτι ἐνδεχόμενον νὰ ἀπουσιάζῃ κατὰ τὴν λήξιν, τότε παρακαλεῖ τὸν ἐκδότην νὰ σημειώσῃ κατοικίαν πληρωμῆς ἄλλην. Π.χ. τὴν κατοικίαν ἢ τὸ κατάστημα τραπεζίτου τινος ἢ ἐμπόρου. Τοῦτο σημαίνει τὸ ἀναγινωσκόμενον συνήθως εἰς τὰς συναλλαγματικὰς: Πληρώσατε εἰς τὴν διαταγὴν τοῦ δεῖνα καὶ εἰς τὸ κατάστημα τοῦ δεῖνα. Ἡ σημείωσις κατοικίας πληρωμῆς δύναται νὰ γίνῃ καὶ παρὰ τοῦ ἀποδέκτου κατὰ τὴν ἀποδοχὴν, ἄρθρ. 123. Ἐχει δὲ ἔννοίαν ὅτι ἐν τῇ κατοικίᾳ ταύτῃ πρέπει νὰ ζητηθῇ ἡ πληρωμὴ καὶ νὰ συνταχθῇ τὸ ἐπὶ μὴ πληρωμῇ διαμαρτυρικόν⁽²⁾.

1302. 4. Κατ' ἀνάγκην πληρωτὴς. Ἐὰν ὁ ἐκδότης φρονῇ ὅτι ὁ ἀποδέκτης εἶνε δυνατόν νὰ μὴ ἀποδεχθῇ ἢ νὰ μὴ πληρώσῃ τὴν ἐπ' αὐτοῦ ἐκδοθεῖσαν συναλλαγματικὴν δύναται πρὸς ἀποφυγὴν δα-

(1) LyC. Tr. 4. 95.

(2) LyC. Tr. 4. 97. Boistel 735. Παλ. 506.

πανῶν νὰ σημειώσῃ ἄλλο πρόσωπον ἵνα ἀποδεχθῇ ἢ πληρώσῃ ἐν ἀνάγκῃ ἢ ὅπως ἐκφράζεται ὁ Νόμος χρείας καλούσης (ἄρθρ. 173). Τὸ πρόσωπον τοῦτο καλεῖται κατ' ἀνάγκην πληρωτὴς καὶ εἶνε οὕτως εἰπεῖν ὁ ἐπιβοηθητικὸς πληρωτὴς ἐν ἣ περιπτώσει ὁ κύριος δὲν ἐκτελέσει τὴν ἐντολὴν τοῦ ἐκδότου.

Ἡ σημείωσις κατ' ἀνάγκην πληρωτοῦ γίνεται συνήθως παρὰ τοῦ ἐκδότου ἐπὶ τῆς συναλλαγματικῆς κάτωθι τῆς διευθύνσεως τοῦ κυρίου πληρωτοῦ διὰ τῆς μνείας «ἐν ἀνάγκῃ πρὸς τὸν κ. δεῖνα» ἢ καὶ διὰ χωριστοῦ ἐγγράφου⁽¹⁾, δύναται ὁμως νὰ γίνῃ καὶ παρ' ὀπισθογράφου κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον, καὶ ἔχει σημασίαν διὰ τὴν ἀποδοχὴν καὶ τὸ διαμαρτυρικὸν ὡς θέλομεν ἰδεῖ.

1303. 5) Πλείονα ἀντίτυπα. Ὑπάρχει ἐνίοτε συμφέρον ὅπως συναλλαγματικὴ τις ἐκδοθῇ εἰς πλείονα ἀντίτυπα. Τοῦτο γίνεται εἴτε πρὸς εὐκολίαν τοῦ κομιστοῦ εἴτε καὶ αὐτοῦ τοῦ ἐκδότου. Ὁ κομιστὴς π. χ. φοβεῖται μὴ παραπέσῃ τὸ μόνον ἀντίτυπον καὶ θέλει νὰ ἔχῃ ἄλλο ἢ ἄλλα. Ἡ θέλει νὰ σταλῇ τὸ ἐν πρὸς ἀποδοχὴν καὶ τὰ ἄλλα νὰ τὰ διαπραγματευθῇ εἰς ἄλλας ἀγοράς. Ἐνίοτε τὸ συμφέρον τῆς ἀποδοχῆς καὶ διαπραγματεύσεως ὑφίσταται καὶ ὑπὲρ αὐτοῦ τοῦ ἐκδότου, ἐπὶ συναλλαγματικῶν δὲ ληγουσῶν μετὰ χρόνον ἀπὸ τῆς ἐμφανίσεως ἢ ἐκδιδομένων ἐπὶ ἀπομεμακρυσμένων μερῶν, ἢ ἐκδοσίς πλειόνων ἀντιτύπων εἶνε συνηθεστάτη, ὡς εὐκολύνουσα τὴν ἀποδοχὴν χωρὶς ἐκ τούτου νὰ παρακωλύεται ἡ διαπραγματεύσεις.

Περὶ τῶν πλειόνων ἀντιτύπων ἔχομεν τὰ ἄρθρ. 110 § 3 καὶ τ' ἄρθρ. 147 148 150 καὶ 151 Ἑμ. Ν. καὶ τὸ ἄρθρ. 15 § γ' τοῦ Ν. περὶ χαρτοσήμου.

Κατὰ τὰς διατάξεις ταύτας·

1) ὁ ἐκδότης καὶ μόνος αὐτὸς ἔχει δικαίωμα νὰ ἐκδώσῃ πλείονα ἀντίτυπα τῆς αὐτῆς συναλλαγματικῆς καὶ οὐδεὶς ἄλλος.

2) Ἐκαστὸν ἀντίτυπον πρέπει νὰ ἀναφέρῃ ἀπαραιτήτως ἂν εἶνε πρώτη, δευτέρα, τρίτη, τετάρτη κλπ. εἰς τρόπον ὥστε νὰ φαίνεται ὅτι εἶνε ὁ αὐτὸς τίτλος ἐκδεδομένος εἰς πλείονα ἀντίτυπα δηλ. πρωτότυπα, καὶ οὐχί τίτλοι διάφοροι.

(1) LyG. Tr. 4. 98. Pál. 508. Boistel 734.

3) τὰ ἀντίτυπα εἶνε καὶ πρέπει νὰ ᾔνε καθ' ὅλα ὁμοία ⁽¹⁾ διότι εἶνε τόσα πρωτότυπα τῆς συναλλαγματικῆς, ἔχουσι κατ' ἀρχὴν τὴν αὐτὴν ἀξίαν καὶ δι' οὐδὲν ὅτε δύναται νὰ ζητηθῇ ἡ πληρωμὴ, εἴτε ἀναφέρεται εἴτε μὴ ὅτι ἡ πληρωμὴ τοῦ ἐνὸς ἀκυροῖ τὰ λοιπὰ (ἄρθρ. 147) ⁽²⁾ ἐὰν ὅμως ὑπάρχῃ ἐπὶ τινος ἀποδοχῇ τότε α) ἡ πληρωμὴ ζητεῖται διὰ μόνου τούτου καὶ οὐχὶ δι' ἄλλου (ἄρθρ. 148) β) ἐν περιπτώσει ἀπωλείας τοῦ ἀποδεδεγμένου ἐφαρμόζεται τὸ ἄρθρ. 151.

1304. Ἀντίγραφον. Ἐντελῶς διάφορον τῶν ἀντιτύπων εἶνε τὸ ἀντίγραφον τὸ ὁποῖον ἐκδίδωσι ὅχι πλέον ὁ ἐκδότης ἀλλὰ πᾶς κομιστής τῆς συναλλαγματικῆς καὶ τὸ ὁποῖον δὲν κανονίζεται ὑπὸ τοῦ Νόμου ἀλλ' εἰσέχθη ὑπὸ τῆς συνήθειας ὡς μὴ ἀπαγορευόμενον.

Κατ' ἀρχὴν ἐκτὸς ἐναντίας συμφωνίας ὁ ἐκδότης δὲν δύναται νὰ ἀρνηθῇ εἰς τὸν κομιστὴν τὴν ἐκδοσιν πλεονόντων ἀντιτύπων ἅμα εἰς οὐδεμίαν ὑποβάλληται δαπάνην ἢ καὶ ὑποβάλληται εἰς τοιαύτην κατὰ συνήθειαν ὅμως βαρύνουσιν αὐτόν ⁽³⁾. Ἐνδέχεται ὅμως συναλλαγματική τις νὰ ἐξεδῇ εἰς ἓν μόνον ἀντίτυπον καὶ ὁ κομιστής ἔχων ἀνάγκην νὰ μὴ δύναται νὰ λάβῃ ἄλλο, μὴ εὐρίσκων ἢ μὴ ἔχων προχίρους τὸν ἐκδότην καὶ τοὺς ὀπισθογράφους, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἐκδίδει ἀντίγραφον αὐτὸς ὁ ἴδιος ἢ τοὶ ἀντιγράφει πιστῶς τὴν συναλλαγματικὴν ὡς ἔχει μεθ' ὅλων τῶν ἐπ' αὐτῆς ὀπισθογραφῆσεων καὶ μετὰ τοῦτο γράφει: ἀκριβὲς ἀντίγραφον ἢ ἕως ἐδῶ ἀντίγραφον καὶ ὑπογράφει. Αὐτὸ καλεῖται ἀντίγραφον τῆς συναλλαγματικῆς.

Ἐχων τὸ ἀντίγραφον τοῦτο ὁ κομιστής δύναται νὰ διαπραγματευθῇ τὴν συναλλαγματικὴν τῆς ὁποίας τὸ πρωτότυπον ἔχει σταλῇ πρὸς ἀποδοχὴν, ὀπισθογραφῶν τὸ ἀντίγραφον καὶ σημειῶνων ἐπ' αὐτοῦ ὅτι τὸ πρωτότυπον εὐρίσκεται πρὸς ἀποδοχὴν παρὰ τῷ κ. δεῖνι, ὅστις ὀφείλει νὰ παραδῶσιν πρὸς τὸν κομιστὴν τοῦτο ⁽⁴⁾.

Ἄλλοτε τὸ ἀντίγραφον παραδίδει εἰς τὸν νέον κομιστὴν ὁ τέως τοιοῦτος μετὰ τοῦ πρωτοτύπου, ὅπερ ὀπισθογραφεῖ εἰς τὴν διαταγὴν του. Τότε ὅμως πρέπει ἀπαραιτήτως νὰ ἀναφέρεται εἰς τὸ ἀν-

(1) Δέχονται ὅμως ὅτι παρὰλειψις τις δύναται νὰ διορθωθῇ εἰς τὰ ἄλλα. LyC. Tr. 4. 104. Alauzet 1414. Pάλ. 505.

(2) Alauzet 1416. Pard. 392 καὶ 399. Dalloz effets de Com. 564.

(3) Alauzet 1423. Vidari la Cambiale 94.

(4) LyC. Tr. 4. 105. Pάλ. 505. Alauzet 1417.

τίγραφον τὸ ὁποῖον ἐκδίδει ὁ τέως κομιστὴς καὶ ἡ ὀπισθογράφησις αὐτοῦ πρὸ τῶν λέξεων: «'Ακριβὲς ἀντίγραφον ἢ ἕως ἐδῶ ἀντίγραφον» διότι, ἂν δὲν ἀναφέρεται εἰς τὸ ἀντίγραφον ἡ ὀπισθογράφησις τοῦ ἢ ὑπάρχουσα εἰς τὸ πρωτότυπον πρὸ τῶν λέξεων τούτων, ἀλλὰ κατόπιν, δύναται νὰ ἐκληφθῇ τὸ ἀντίγραφον ὡς νέος τίτλος χωριστὸς τοῦ πρωτοτύπου καὶ νὰ νομίσωσι οἱ τρίτοι ὅτι τὸ πρωτότυπον δὲν ὀπισθογραφήθη ἀλλ' ὅτι μένει εἰς χεῖρας τοῦ κομιστοῦ τοῦ ἐκδόσαντος τὸ ἀντίγραφον, διὰ νὰ δοθῇ εἰς τὸν συνεπεῖα ὀπισθογραφήσεως τελευταῖον κομιστὴν τοῦ ἀντιγράφου· ἐνῷ ἂν ἀντιγράψῃ καὶ τὴν ὀπισθογράφησιν αὐτοῦ φαίνεται ἐξ αὐτῆς ὅτι τὸ πρωτότυπον ἔχει ὁ κομιστὴς τοῦ ἀντιγράφου ⁽¹⁾.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω προκύπτει ἡ οὐσιώδης διαφορὰ ἡ ὑπάρχουσα μεταξὺ τῶν ἀντιτύπων καὶ τοῦ ἀντιγράφου. Τὸ ἀντίτυπον εἶνε πρωτότυπον τῆς συναλλαγματικῆς, ἣτις ἐκλαμβάνεται ἐκδοθεῖσα εἰς τόσα πρωτότυπα, ἐκδίδεται παρὰ μόνου τοῦ ἐκδότου καὶ οὐχὶ ἄλλου καὶ δύναται δι' αὐτοῦ νὰ ζητηθῇ ἡ πληρωμὴ, ἐνῷ τὸ ἀντίγραφον, δὲν εἶνε πρωτότυπον, δὲν ἐκδίδεται ὑπὸ τοῦ ἐκδότου ἀλλ' ὑπὸ παντὸς κομιστοῦ καὶ δὲν δύναται νὰ ἐπιδιωχθῇ δι' αὐτοῦ ἡ πληρωμὴ ἀλλὰ μόνον ἡ παρὰδρσις τοῦ πρωτοτύπου ⁽²⁾.

γ') Δυνητικοὶ ὅροι ἢ ρῆτραι ἀναγραφόμεναι παρὰ τῶν συμβαλλομένων

1305. Σκοπὸς τῶν ρητρῶν τούτων εἶνε ἡ τροποποιήσις ἡ ὁ περιορισμὸς τῶν νομίμων ἀποτελεσμάτων τῆς συναλλαγματικῆς, διότι ὡς εἶπομεν ἀλλαχοῦ § 1278 ἡ συναλλαγματικὴ διαμένει συνάλλαγμα δεκτικὸν πάσης ἐπιπροσθέτου ρήτρας τροποποιούσης ἢ περιορίζουσας τὰ νόμιμα αὐτοῦ ἀποτελέσματα.

Τοιούτου εἶδους ρήτρας δύνανται οἱ συμβαλλόμενοι νὰ ἀναγράψωσιν ἐπ' ἁπείρον ἀρκεῖ νὰ μὴ ἀντίκεινται εἰς τὸν Νόμον ἢ τὴν δημοσίαν τάξιν. Αἱ συνηθέστεραι εἶνε: ἡ ρήτρα μετὰ εἰδοποίησιν ἢ ἄνευ ἄλλης εἰδοποιήσεως ἡ ρήτρα ἀνεξόδου ἐπιστροφῆς, ἡ ρήτρα ἄνευ εὐθύνης, ἡ ρήτρα ἄνευ ἀποδοχῆς.

1306 1) Μετὰ εἰδοποίησιν ἢ ἄνευ ἄλλης εἰδοποιή-

(1—2) Ράλλ. 505. Alauzet 1417. LyC. Tr. 4. 105.

σεως. Εἰς τὰς συναλλαγματικὰς εὐρίσκεται ἐνίοτε ἀναγεγραμμένη ἡ μία ἢ ἡ ἄλλη ρήτρα, ἀλλ' ἀμφοτέραι ἀφορῶσι εἰς τὰς σχέσεις τοῦ ἐκδότου καὶ πληρωτοῦ μηδὲν ἑπηρεάζουσαι τὴν συναλλαγματικὴν καὶ τὰς ἐκ ταύτης συνεπείας. Ὁ πληρωτὴς ὀφείλει νὰ συμμορφωθῇ πρὸς τὴν ἐν τῇ συναλλαγματικῇ ἀναγεγραμμένην ρήτραν εὐθυνόμενος ἀπέναντι τοῦ ἐκδότου ἐὰν παραβῇ ταύτην ⁽¹⁾.

1307. 2. Ἀνέξοδος ἐπιστροφῆ. Ὁ κομιστὴς συναλλαγματικῆς ὅστις δὲν ἐπληρώθῃ κατὰ τὴν λήξιν ὀφείλει νὰ συντάξῃ διαμαρτυρικὸν τὴν ἐπομένην (ἄρθρ. 162) καὶ νὰ κινηθῇ κατὰ τοῦ ἐκδότου καὶ τῶν ὀπισθογράφων ἐντὸς βραχείας προθεσμίας (ἄρθρ. 165 κλπ.) ἐὰν ποινῇ ἐκπτώσεως τῶν κατ' αὐτῶν δικαιωμάτων αὐτοῦ. Ἀλλὰ ταῦτα συνεπάγονται δαπάνας. Ἐνδέχεται δὲ νὰ πρόκειται περὶ μικροῦ ποσοῦ, ἢ ὁ ἐκδότης νὰ ὑποπτεύῃ ὅτι ἡ συναλλαγματικὴ δὲν θὰ γίνῃ δεκτὴ ἢ δὲν θὰ πληρωθῇ παρὰ τοῦ πληρωτοῦ ἐξ ἀνεχρείας, δυστροπίας ἢ ἀπουσίας, ἢ τέλος νὰ πρόκειται περὶ πελάτου ὃν ὁ ἐκδότης δὲν ἐπιθυμεῖ νὰ δυσχεραίσῃ διὰ συντάξεως διαμαρτυρικοῦ ἐπὶ μὴ πληρωμῇ. Πρὸς ἀποφυγὴν τῶν ἐξόδων ἀφ' ἐνὸς καὶ πρὸς διατήρησιν τῶν δικαιωμάτων τοῦ κομιστοῦ ἀφ' ἑτέρου συνομολογεῖται μεταξὺ ἐκδότου καὶ κομιστοῦ ὅτι ὁ τελευταῖος ἐν περιπτώσει μὴ πληρωμῆς διατηρεῖ ἀκέραια τὰ δικαιώματά του κατὰ τῶν ὑποχρέων χωρὶς νὰ συντάξῃ διαμαρτυρικὸν καὶ χωρὶς νὰ κινηθῇ δικαστικῶς κατὰ τούτων ἐντὸς τῆς τεταγμένης προθεσμίας. Ἡ συνομολογία αὕτη γίνεται εἴτε ἰδιαιτέρως, εἴτε ἐγγεγραφομένης ἐν τῇ συναλλαγματικῇ τῆς ρήτρας «ἀνέξοδος ἐπιστροφῆς» ἢ ἄλλης ἐκφράσεως ἀναλόγου ⁽²⁾.

1308. Περὶ τοῦ κύρους τῆς ρήτρας ταύτης ὑγέρθησαν ἀμ-

(1) Ἐὰν ἡ συναλλαγ. σιωπᾷ καὶ ὁ πληρωτὴς δὲν ἔχει εἰδοποιήσιν; Κατ' ἀρχὴν ὀφείλει νὰ μὴ ἀποδεχθῇ, ἐκτὸς ἂν πρόκειται περὶ ἐλαχίστου ποσοῦ καὶ ὁ ἐκδότης συνηθίζει νὰ εἰδοποιῇ διὰ μεγάλα μόνον. Bravard 3 : 77. Lyc. Tr. 4. 10. Pal. 510.

(2) Π. γ. ἀνεξ. ἐξόδων. Alauzet 1457. ἀνεξ. διαμαρτυρίας καὶ ἀγωγῆς. Ἀπ. 69 (86) Μπ. 5, 536. Ἀνεξ. διαμαρτυρίας; Κατὰ τὴν πλειοψηφίαν τῆς Ἐφ. Ἀθ. 1076 Θεμ. 2. 598, εἶνε ἰσοδύναμος τῇ ρήτρᾳ ἀνεξ. ἐπιστροφῆς καὶ σημαίνει ἀπαλλαγὴν καὶ ἀπὸ τῆς ἀγωγῆς κατὰ τὴν μειοψ. μόνον ἀπαλλαγὴν διαμαρτυρικοῦ σημαίνει.

ριβολίαί εν Γαλλίᾳ ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ἀντίκειται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ Ν., ἀδιακρίτως ἀπαγγέλλοντος ἔκπτωσιν τῶν δικαιωμάτων τοῦ κομιστοῦ διὰ τὴν μὴ τήρησιν τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρ. 162 καὶ 165 (1) ἀλλ' ἐπεκράτησεν ἡ γνώμη ὅτι οἱ συμβαλλόμενοι δύνανται νὰ παραιτηθῶσι τῶν ὑπὲρ αὐτῶν ἀναγεγραμμένων δικαιωμάτων (2).

Παρ' ἡμῖν δὲν ὑπῆρξεν ἀμφιβολία περὶ τοῦ κύρους τῆς ρήτηρας ἢ μᾶλλον τῆς ὑπὸ τὴν ρήτηραν συμφωνίας (3) καὶ λόγῳ τοῦ ἄρθρ. 49 τοῦ Νόμου περὶ χαρτοσήμου ὅπερ κηρύσσει ἀπολύτως ἄκυρον τὴν ρήτηραν ἢ συμφωνίαν ἀνεξόδου ἐπιστροφῆς μόνον προκειμένου περὶ συναλλαγματικῶν ἢ γραμματίων εἰς διαταγὴν μὴ γεγραμμένων ἐπὶ ἀναλόγου χαρτοσήμου (4).

1309. Ἀναγραφὴ παρ' ἐκδότου ἢ ὀπισθογράφου. Συνήθως ἡ ρήτηρα ἀναγράφεται ὑπὸ τοῦ ἐκδότου καὶ τότε ἰσχύει δι' ὅλους ἤτοι δι' αὐτόν, τοὺς ὀπισθογράφους καὶ πάντα κομιστήν. Ἄν ὅμως ἀναγραφῇ ὑπὸ τινος ὀπισθογράφου εἶνε βέβαιον ὅτι δὲν ἀφορᾷ τοὺς πρὸ αὐτοῦ δικαιουμένους εἰς τὴν τήρησιν τῶν νομίμων διατυπώσεων, εἶνε βέβαιον ἐπίσης ὅτι ἀφορᾷ αὐτόν μὴ δυνάμενον νὰ προτείνῃ ἀπαράδεκτον διὰ τὴν μὴ τήρησιν αὐτῶν, ἀλλ' ἀφορᾷ καὶ τοὺς μετ' αὐτόν ὀπισθογράφους οἵτινες δὲν ἐπανελάβον τὴν ρήτηραν ; Τινὲς φρονοῦσι ὅτι ἡ ρήτηρα μὴ ἀποτελουσα μέρος τοῦ τίτλου δὲν δύναται νὰ ἔχῃ ἀποτέλεσμα εἰμὴ μόνον διὰ τὸν γράψαντα αὐτὴν καὶ οὐχὶ διὰ τοὺς κατόπιν οἵτινες μὴ ἐπαναλαβόντες τὴν ρήτηραν ἠννόησαν νὰ μείνωσιν ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ κοινοῦ δικαίου (5) ἀλλ' ἐπικρατεῖ μᾶλ-

(1) *allos effets de Com.* 647.

(2) *Boistel* 737 *LyC. Tr.* 4. 400 bis. *Bravard* 3 78. Ἀκ. 26 Δερ. 93 Θεμ. 5. 558 *Dal. ef. deCom. Sup.* 276.

(3) ΑΠ. 252 (1866). ΑΠ. 69 (86). ΑΠ. 24 (87) ἐν Συλλογῇ Γκίνχ, σελ. 59 ἢ Μπ. 6. 541. Κατὰ τὴν τελευταίαν ταύτην ἡ λευκὴ ὀπισθογράφησις παρέχει τῷ κομιστῇ δικαίωμα ὀπισθογραφήσεως κατὰ τὸ ἄρθρ. 137 οὐχὶ ὅμως καὶ δικαίωμα συνομολογίας ρήτηρας ἀνεξόδου ἐπιστροφῆς. Ἐφ. Πατρῶν 82 (98) Θ. 9. 205. Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς. Ἐφ. Ἀθ. 2229 (92)—1182 (93)—1284 (93) Θεμ. 4. 121 : 503. 524.

(4) Τὸ ἄρθρ. 49 τοῦ Ν. περὶ Χαρτ. εἶνε ὅμοιον πρὸς τὸ ἄρθρ. 8 τοῦ Γαλ. Ν. 5 Ἰουν. 50, ἀλλ' ἐκεῖ κατὰ τὴν συζήτησιν ἐγένετο ἡ ἐξήγησις ὅτι ὁ Ν. δὲν ἐννοεῖ δι' ἐπιχειρήματος ἀντιδικαστολῆς νὰ λύσῃ τὸ ζήτημα τοῦ κύρους τῆς ρήτηρας *Bravard* 3 77.

(5) *Pardessus* 425.

ἡ γνώμη ὅτι καὶ δι' αὐτοὺς ἔχει ἀποτελέσματα ἡ ρήτρα καὶ διότι ταύτης ἔλαβον γνώσιν καὶ δὲν ἐξεδήλωσαν ἐναντίαν πρόθεσιν καὶ διότι κατ' ἀρχὴν ὁ ἐκχωρητὴς (ὁπισθογράφος) δύναται νὰ ἐπιβάλη οἷους δὴποτε ὅρους θέλει κατὰ τὴν ἐκχώρησιν ⁽¹⁾. Ἀντιστρόφως ὁ ὁπισθογράφος διὰ ρητῆς δηλώσεως δύναται νὰ μὴ δεχθῇ τὴν ὑπάρχουσαν ρήτραν ὅτε αὕτη δὲν θὰ ἰσχύῃ οὔτε δι' αὐτὸν οὔτε διὰ τοὺς μετ' αὐτόν, διατελοῦντας πλέον ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ κοινοῦ δικαίου ⁽²⁾.

1310. Σκοπὸς τῆς ρήτρας εἶνε ἡ μὴ ἐκπλήρωσις ὠριμένων διατυπώσεων, διαμαρτυρικοῦ καὶ ἀγωγῆς, ἡ ἀποφυγὴ διαπνύων καὶ ἡ διατήρησις τῶν δικαιωμάτων τοῦ κομιστοῦ ἀκεραίων. Ἐπομένως οὔτε τῶν λοιπῶν ὑποχρεώσεων τοῦ ἀπαλλάσσεται ὁ κομιστὴς οὔτε νέαι ἐπιβάλλονται αὐτῷ πλὴν τῶν ἐκ τῆς ρήτρας ἀπορρεουσῶν. Ἐκ τούτου ἔπεται ὅτι ὀφείλει ὡς πᾶς κομιστὴς νὰ ζητήσῃ τὴν πληρωμὴν κατὰ τὴν λήξιν διότι δὲν νοεῖται ἀναγωγὴ ἄνευ ἀρνήσεως πληρωμῆς ⁽³⁾. Δὲν ὀφείλει ὅμως νὰ βεβαιώσῃ τὴν ἄρνησιν τῆς πληρωμῆς διὰ διαμαρτυρικοῦ, δὲν ὀφείλει ἐπίσης νὰ κινηθῇ δικαστικῶς κατὰ τῶν ὑποχρέων ἐντὸς τῆς προθεσμίας τοῦ ἀρθρ. 165. Τοῦτο μάλιστα δὲν εἶνε δικαίωμα ἀλλ' ὑποχρέωσις ἀπορρέουσα ἐκ τῆς ρήτρας ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ὅτι ἂν συντάξῃ διαμαρτυρικὸν καὶ ἂν κινηθῇ δικαστικῶς ἐντὸς τῆς προθεσμίας τοῦ ἀρθρ. 165 τὰ ἐξῶς εἶνε εἰς βᾶρος τοῦ ⁽⁴⁾. Δικαιοῦται εἰς τόκους ἀπὸ τῆς ἡμέρας καθ' ἣν ἔπρεπε νὰ συνταχθῇ τὸ διαμαρτυρικὸν ἥτοι τῆς ἐπομένης τῆς λήξεως ⁽⁵⁾ καὶ διατηρεῖ κατὰ τῶν ὑποχρέων, οὗς ἀφορᾷ ἡ ρήτρα, πάντα

(1) Alauzet 1457. Boistel 737. LyC. Tr. 4. 377. Πάλ. 509.

(2) Alauzet 1457. Boistel 737.

(3) LyC Tr. 4. 376. Contra AP. 24 (81) Μπ. 6. 541. «δὲν ἀπαιτεῖται ν' ἀναφέρηται ἐν τῇ ἀγωγῇ ὅτι ὁ ἐνάγων ἐνεφάνισε τὸ γραμμάτιον κατὰ τὴν λήξιν» AP. 69 (86) Μπ. 5. 536. «ἡ ρήτρα ἄνευ διαμαρτυρίας καὶ ἀγωγῆς σημαίνει ἀπάλλαγὴν συντάξεως διαμαρτυρικοῦ καὶ ζητήσεως πληρωμῆς κατὰ τὴν προθεσμίαν».

(4) LyC. Tr. 4. 376. Ἐφ. Paris 20 Νῆρ. 52 D. 54. 5. 279.

(5) LyC. Tr. 4/ 376. Ἐφ. Ἀθ. 2229 (92). 1182 (93). 1284 (93). Θεμ. 4. 121. 503. 524. οἱ τόκοι κατὰ τὰς ἀποφάσεις ταύτας εἶνε συμβατικοὶ καὶ οὐχὶ ὑπερθέσεως.

τὰ δικαιώματα αὐτοῦ μὴ ὑφιστάμενος τὰ ἐκ τῶν ἄρθρ. 162 καὶ 165 ἀπαράδεκτα.

1311. Εἰδοποιήσεις. Ἡ γνώμη τινῶν ὅτι ὁ κομιστὴς ὁ δυνάμει τῆς ρήτηρας μὴ συντάξας διαμαρτυρικὸν ἐπὶ μὴ πληρωμῇ οὐχ ἦττον ὀφείλει ἐντὸς τῆς προθεσμίας τῶν ἄρθρ. 165—167 νὰ εἰδοποιήσῃ τοὺς ὑποχρέους περὶ τῆς μὴ πληρωμῆς ἐπὶ ποινῇ ἐκπτώσεως⁽¹⁾ ἐπιβάλλει ὑποχρέωσιν πρόσθετον καὶ ἀντικειμένην εἰς αὐτὴν τὴν ρήτηραν διότι ἡ βεβαίωσις ὅτι τὴν ὑποχρέωσιν ταύτην ἐξετέλεσεν ὁ κομιστὴς ἀπαιτεῖ δαπάνην. Ἀκριβεστέρα φαίνεται ἡ ἄλλη γνώμη καθ' ἣν ὁ κομιστὴς εἶνε ἐντολοδόχος εὐθυνόμενος ὅχι ἀπλῶς διότι παρῆλθεν ἡ προθεσμία τοῦ ἄρθρ. 165 ἀνευ εἰδοποιήσεως, ἀλλὰ κατὰ τοὺς ὅρους τῆς ἐντολῆς εἰς ἀποζημιώσεις ἀπέναντι ἐκείνου ὅστις μὴ ἐγκαίρως εἰδοποιηθεὶς ὑπέστη ζημίαν ἐνεκὸν ἐπελθούσης ἀφαιρεγγυότητος τινὸς τῶν πρὸς αὐτὸν ὑποχρέων⁽²⁾. Ἐκ τῆς ιδιότητος ταύτης τοῦ κομιστοῦ πρέπει νὰ δεχθῶμεν ὅτι ὀφείλει ἐξαιρητικῶς νὰ συντάξῃ διαμαρτυρικὸν παρὰ τὴν ρήτηραν, ἂν ὑπάρχῃ περίπτωσις κατὰ παρέμβασιν πληρωμῆς δι' ἣν ἀπαιτεῖται πάντως διαμαρτυρικὸν (ἄρθρ. 158)⁽³⁾.

Κατὰ τὴν γνώμην τινῶν ἐν τῇ ρήτηρᾷ περιλαμβάνεται καὶ ἡ ρήτρα ἀνευ ἀποδοχῆς, εἰς τρόπον ὥστε ὁ κομιστὴς οὔτε ἐπὶ μὴ ἀποδοχῇ διαμαρτυρικὸν δύναται νὰ συντάξῃ⁽⁴⁾.

1312. Ποῦ καὶ πῶς γράφεται. Συνήθως ἡ περὶ ἀνεξόδου ἐπιστροφῆς συμφωνία γράφεται ἐπὶ τῆς συναλλαγματικῆς, ἀλλὰ δύναται νὰ γίνῃ καὶ διὰ χωριστῆς πράξεως⁽⁵⁾ πάντοτε ὅμως τη-

(1) Ἐφ. Paris 7 Ἰαν. 45 S. 45 2 566.

(2) LyC. Tr. 4. 378. Bravard 3. 82. Boistel 818. Alauzet 1456.

(3) LyC. Tr. 4. 376.

(4) LyC. Tr. 4. 228. Bravard 3. 83. Boistel 818. Alauzet 1458. Contra Ἀκ. 6 Ἰουν. 53 S. 53. 1. 472 ἢ D. 53. 1. 181.

(5) Ἀκ. 17 Ἰαν. 56. D. 56. 1. 301 (συμφωνία περὶ μὴ κοινοποιήσεως διαμαρτυρικοῦ διὰ πάντα τὰ μεταξὺ τῶν μεταβιβαζόμενα γραμμάτια). Ἀκ. 2 Ἰουλ. 56 D. 57. 1. 41 (ἐγγύησις γραμ. μετ' ἀπαλλαγῆς πάσης διατυπώσεως). Ἡ ρήτρα δύναται καὶ σιωπηρῶς νὰ συνομολογηθῇ Ἀκ. 16 Ἀπρ. 76. S. 77. 1. 29. Εἰδικῶς ἡ ὁπισθογραφῶν, εἰς διαταγὴν Τραπεζικοῦ οἴκου ὅστις κατὰ τὰ καταστατικὰ ἢ τιμολόγιό του, (τὰ ὅποια γνωρίζει), δὲν εὐθύνεται διὰ τὴν μὴ ἐγκαίρως συντάξιν διαμαρτυρικοῦ, λογίζεται σιωπηρῶς δεχ-

ρουμένης ἀκεραίας τῆς διατάξεως τοῦ ἀρθρ. 49 τοῦ Ν. περί χαρτοσήμου καὶ κατὰ τρόπον μὴ ἀφίνοντα ἀμφιβολίαν ὅτι ἐτέθη παρ' ἐκείνου παρ' οὗ φαίνεται γραφείσα (1).

1313. 3. Ρήτρα ἀνευ εὐθύνης ἢ κατ' ἀποκοπὴν. Ὁ ἐκδίδων συναλλαγματικὴν ἢ ὁ ὀπισθογραφῶν τοιαύτην ἢ γραμματίον εἰς διαταγὴν, εὐθύνεται διὰ τὴν πληρωμὴν αὐτῶν ἥτοι ἐγγυᾶται καὶ τὴν φερεγγυότητα τοῦ ὀφειλέτου (ἀρθρ. 140, 164, 187). Κατὰ τὴν ἀρχὴν ὅμως ἣν ἐδέχθημεν § 1278 δύναται νὰ συνομολογηθῇ τὸ ἐναντίον ἥτοι ὅτι δὲν εὐθύνεται διὰ τὴν πληρωμὴν καὶ τοῦτο γίνεται διὰ τῆς ρήτρας «ἀνευ εὐθύνης» ἢ ἄλλης ἀναλόγου, ἥτις εἶνε περίπου ἐπάνοδος εἰς τὸ κοινὸν δίκαιον καὶ σημαίνει ἐν γένει ὅτι ὁ κομιστὴς μόνον ὑπεύθυνον ἔχει τὸν ὀφειλέτην.

1314. Ἐννοια τῆς ρήτρας. Κυρίως εἰπεῖν ἡ ρήτρα ὅπως τοῦλάχιστον ἐρμηνεύεται, δὲν εἶνε καθ' αὐτὸ ἐπάνοδος εἰς τὸ κοινὸν δίκαιον εἰμὴ διὰ τὴν ἐκδότην ἐπὶ συναλλαγματικῆς καὶ διὰ τὸν πρῶτον ὀπισθογράφον ἐπὶ γραμ. εἰς διαταγὴν. Οὗτοι πραγματικῶς ὑπαρχούσης τῆς ρήτρας εὐθύνονται ὡς ἐκχωρηταὶ τοῦ κοινοῦ δικαίου ἥτοι διὰ τὴν ὑπαρξίν τῆς ἀπαιτήσεως καὶ διὰ δόλον (2). Διὰ τοὺς λοιποὺς ὀπισθογράφους συναλλαγματικῆς ἢ γραμματίου εἰς διαταγὴν ἡ ρήτρα δὲν εἶνε ἐπάνοδος εἰς τὸ κοινὸν δίκαιον μόνον ἀλλὰ καὶ τι περισσώτερον, διότι οὗτοι δὲν εὐθύνονται διὰ τὴν ὑπαρξίν τῆς ἀπαιτήσεως ἀλλὰ μόνον διὰ τὴν ὑπαρξίν τοῦ τίτλου (ἀν ᾗνε γνήσιος

οεῖς τὴν ρήτραν 'Ακ. 9 96ρ. 70 S. 71. 1. 140. D. 70. 4. 350 ὁμοία 'Ακ. 28 'Ιουλ. 85. S. 86. 1. 20. καὶ 'Ακ. 26 Δεφ. '93. Θεμ. 5. 558 'Αποδεικνύεται δι' ὅλων τῶν μέσων 'Ακ. 8 'Ιαν. 78 S. 78. 1. 252. LyC. Tr. 4. 379. Boistel 818.

(1) Ἡ ρήτρα ἀνεξ. ἐπιστροφῆς τίθεται παρὰ τοῦ ἐκδότη τοῦ ἐν τῷ μέσῳ τῆς διευθύνσεως τοῦ πληρωτοῦ ἄλλοτε κατωθεν τῆς ὑπογραφῆς τοῦ μετὰ μονογραφῆς ἢ ἰδιοχείρως, παρὰ δὲ τοῦ ὀπισθογράφου πρὸ τῆς ὑπογραφῆς τοῦ ἢ μετ' αὐτὴν ἰδιοχείρως. Alauzet 1457. Παλ. 509. Ἡ καλὴ πίστις τοῦ κομιστοῦ ὅτι πράγματι ἡ ρήτρα προέρχεται ἐξ ἐκείνου παρὰ τὴν ὑπογραφήν τοῦ ὁποίου εὐρίσκεται δὲν ἀπαλλάσσει τοῦτον τῶν συνεπειῶν τῆς ἐκπτώσεως 'Εφ. Toulouse 2 Μαΐου 55 S. 55. 2. 720. Alauzet 1457.

(2) Ν. 74 § 3 Π. (21. 2) ἢ Βασίλ. 70 (19. 11). LyC. Tr. 4. 101. 'Ακ. 31 Μαΐου 64 S. 64. 1. 249 ἐνθα καὶ σημ. 'Ακ. 3 Φεβρ. 85 S. 85. 1. 291. Bravard 3. 171.

καὶ οὐχὶ πλαστός) καὶ διὰ δόλον⁽¹⁾. 'Εὰν οἱ ὀπισθογράφοι ἠϋθύνοντο κατὰ τὸ κοινὸν δίκαιον καὶ ἂν καὶ δι' αὐτοὺς ἡ ρήτρα ἦτο ἐπ' ἀνόδοις εἰς τὸ Πολ. Δικ. ἔπρεπε καὶ οὗτοι, ὡς ἐκχωρηταί, νὰ εὐθύνωνται καὶ διὰ τὴν ὑπαρξίν τῆς ἀπαιτήσεως. Διὰ τοῦτο εἶπομεν ὅτι ἡ ρήτρα διὰ τοὺς ὀπισθογράφους δὲν εἶνε μόνον ἐπ' ἀνόδοις εἰς τὸ κοινὸν δίκαιον, ἀλλὰ καὶ τι πλεόν.

Ἡ διαφορὰ τῆς εὐθύνης στηρίζεται εἰς τὸν λόγον τοῦ ἀδίκου πλουτισμοῦ, διότι ὁ ἐκδότης ἐπὶ συναλλαγματικῆς καὶ ὁ πρῶτος ὀπισθογράφος ἐπὶ γραμ. εἰς διαταγὴν ἔλαβον τὸ ἀντίτιμον τῆς ἐκδόσεως ἢ ὀπισθογραφῆσεως μηδὲν παρασχόντες εἰς ἀντάλλαγμα ἀφ' οὗ ἡ ἀπαιτήσις των καθ' ὑπόθεσιν δὲν ὑφίσταται· ἐνῶ οἱ λοιποὶ ὀπισθογράφοι ἔλαβον μὲν καὶ οὗτοι ἀλλ' ὅ,τι εἶχον ἤδη δώσει διὰ νὰ γίνωσι κομιστά.⁽²⁾

Κατὰ ταῦτα ὁ μὲν ἐκδότης συναλλαγματικῆς μετὰ ρήτρας ἄνευ εὐθύνης, εὐθύνεται διὰ τὴν ὑπαρξίν τῆς ἀπαιτήσεως ἥτοι· ἂν δὲν ὑπάρχῃ πρόβλεψις, οἱ δὲ ὀπισθογράφοι μόνον διὰ τὴν ὑπαρξίν τοῦ τίτλου καὶ οὐχὶ καὶ τῆς ἀπαιτήσεως. Ἀμφότεροι ὁμῶς διὰ δόλον.⁽³⁾

Εἰδικώτερον σημειωτέα ταῦτα:

1) Ἡ ρήτρα δύναται νὰ γραφῇ ἐπὶ τοῦ τίτλου εἴτε παρὰ τοῦ ἐκδότου ὅτε ἰσχύει καὶ δι' ὅλους τοὺς ὀπισθογράφους ἄνευ ἐπαναλήψεως⁽⁴⁾ εἴτε παρὰ τινος ὀπισθογράφου ὅτε ἰσχύει δι' αὐτὸν καὶ μόνον καὶ οὐχὶ διὰ τοὺς πρὸ αὐτοῦ ἢ μετ' αὐτόν, ἐκτός ἂν ἐπανέλαβον τὴν

(1) LyC. Tr. 4. 133. 'Ακ. 29 Αὐγ. 54 S. 55. 1. 191 ἐνθα καὶ 'Εφ. Bordeaux 9 Δεβ. 52.

(2) LyC. Tr. 4. 101. Bravard 3. 85. Παλ. 508 α'.

(3) 'Εθεωρήθη δόλος καὶ ὁ ὀπισθογράφος ἐκτελέσθη ὑπεύθυνος διότι κατὰ τὸν χρόνον τῆς ὀπισθογραφῆσεως ἐγνώριζεν ὅτι ὁ ὀφειλέτης ἦτο ἐν παύσει πληρωμῶν. 'Εφ. Αἰχ 8 Ἰαν. 67 S. 68. 2. 18 ἢ D. 67. 2. 223. ἐφηρημένη δὲ, τὸ ἀρθρ. 348 θεωρηθείσης τῆς ρήτρας ὡς ἀσφαλείας καθ' ἣν ὁ ὀπισθογράφος εἶνε ἀσφαλιζόμενος καὶ ὁ κομιστὴς ἀσφαλιστὴς Laurin 591.

(4) LyC. Tr. 4. 102. 'Εὰν ἡ ρήτρα ἦν ἐπὶ τοῦ σώματος γραμματίου εἰς διαταγὴν τεθειμένη ὑπὸ τοῦ ἐκδότου· Τὸ 'Ακ. 11 Δεβ. 49 S. 50. 1. 121 ἢ D. 50. 1. 47 εἶπεν ὅτι τότε μόνος ὁ ἐκδότης εἶνε ὑπεύθυνος ἐπομένως αὐτὸς ὁ πρῶτος ὀπισθογράφος. Κατὰ τὸν Alauzet 1377 καὶ 1378 καὶ ὁ ὀπισθογράφος ἐνέχεται πάντοτε ὡς κοινὸς ἐκχωρητής.

ρήτραν, διότι ἐκάστη ὀπισθογράφησις ἀποτελεῖ ἰδιαιτέραν πράξιν.⁽¹⁾

2) Δύναται ἐπίσης νὰ συνομολογηθῇ ἰδιαιτέρως ὅτε ἔχει ἀποτέλεσμα μόνον διὰ τοὺς συμβαλλομένους.⁽²⁾

3) Τέλος ἄλλοτε προκύπτει ἐκ τῶν σχέσεων τοῦ ὀπισθογράφου καὶ κομιστοῦ. Οὕτω ὁ παραγγελιοδόχος ὅστις ὀπισθογραφεῖ εἰς διαταγὴν τοῦ παραγγελέως συναλλαγματικὴν ἢ γραμματίον, τὰ ὁποῖα κατ' ἐντολὴν καὶ διὰ λογαριασμόν τούτου ἡγόρασε, δὲν εὐθύνεται ἀπέναντι αὐτοῦ, ἐκτός ἂν ᾗνε *del credere*, εὐθύνεται ὅμως ἀπέναντι παντὸς ἄλλου κομιστοῦ, ἂν δὲν γράψῃ τὴν ρήτηρ ἄνευ εὐθύνης.⁽³⁾

1313. Ρήτρα ἄνευ ἀποδοχῆς. Διὰ τῆς ρήτρας ταύτης ὁ ἐκδότης ἀπαγορεύει εἰς τὸν κομιστὴν τὸ δικαίωμα νὰ ζητήσῃ τὴν ἀποδοχὴν τῆς συναλλαγματικῆς, εἴτε διότι νομίζει ὅτι ὁ πληρωτὴς θὰ δυσκολευθῇ νὰ ἀποδεχθῇ, μὴ ἔχων ἀκόμη πρόβλεψιν, εἴτε διότι θελεῖ νὰ διατηρήσῃ ἀκέραια τὰ δικαιώματά του ἐπὶ τῆς προβλέψεως καὶ νὰ μὴ ἀποκτήσῃ τοιαῦτα ἐπ' αὐτῆς ὁ κομιστής. Πρέπει ὅμως ἡ ρήτρα νὰ ᾖνε σαφῶς ἐκπεφρασμένη καὶ δὲν ὑπονοεῖται οὔτε ἐκ τοῦ ὅτι ἐδόθη τριτεγγύησις οὔτε ἐκ τοῦ ὅτι ὁ τίτλος καίτοι ἔχων ὅλα τὰ προσόντα τῆς συναλλαγματικῆς δὲν ὠνομάσθη συναλλαγματικὴ ἀλλ' ἐντολὴ ἢ ἐπιταγὴ (*mandat*).⁽⁴⁾

Ὁ κομιστής, ὑπαρχούσης τοιαύτης ρήτρας, ὑφίσταται τὴν δαπάνην ἐὰν συντάξῃ, διαμαρτυρικὸν ἐπὶ μὴ ἀποδοχῇ, καὶ δὲν δύναται νὰ ποιήσῃται χρῆσιν τῶν δικαιωμάτων τὰ ὁποῖα ἀναγράφει ὑπὲρ αὐτοῦ τὸ ἄρθρ. 120.

Κατὰ τινὰς εἶδομεν § 1311 ἐν τῇ ρήτρᾳ ἀνεξόδου ἐπιστροφῆς περιλαμβάνεται καὶ ἡ ἄνευ ἀποδοχῆς ὑπὸ τοιαύτην ἔννοιαν ὅτι ὁ κομιστής ὑπαρχούσης ρήτρας ἀνεξόδου ἐπιστροφῆς δύναται μὲν νὰ ζητήσῃ τὴν ἀποδοχὴν ἀλλὰ δὲν δύναται νὰ συντάξῃ διαμαρτυρικὸν ἐπὶ μὴ ἀποδοχῇ καὶ νὰ ἐπικαλεσθῇ τὰ τοῦ ἄρθρ. 120 πρὶν ἢ ἀπο-

(1) *LyC. Tr.* 4. 134. *Bravard* 3. 171. *Alauzet* 1378. *Boistel* 758. *Contra* *Pard.* 348.

(2) *Pard.* 348. *Alauzet* 1378.

(3) *LyC. Tr.* 4. 134. bis. *Alauzet* 1280. 'Ερ. 'Αθ. 1229 (94) Θερμ. 5. 348 σκεψ. 2.

(4) *Dalloz* *effets de Com.* 277. 909. *LyC. Tr.* 4. 192. *Alauzet* 1544. *Bravard* 3. 262. *Boistel* 779 καὶ ἄνωτ. § 1273.

ταθῇ πρὸς τοὺς ὑπευθύνους.⁽¹⁾

1316. Ἀλλαι ρῆτραι. Καὶ ἄλλας ρήτρας δύνανται νὰ συνομολογήσωσιν οἱ συμβαλλόμενοι, ἀρκεῖ αὐταὶ νὰ μὴ ἀπαγορεύονται ἀπὸ τὸν Νόμον ἢ νὰ μὴ ἀντίκεινται εἰς τὴν δημοσίαν τάξιν ἢ τὴν φύσιν τοῦ συναλλάγματος § 1278. Οὕτω δύναται νὰ συνομολογηθῇ ὅτι δὲν θὰ ἐνέχεται τις διὰ προσωπικῆς κρατήσεως, ἢ ἀλληλεγγῶς.⁽²⁾ ἢ ὅτι ἡ συναλλαγματικὴ δὲν δύναται νὰ ὀπισθογραφῇ μέχρι τῆς λήξεως. § 128. 43. σημ. 1. ἢ ὅτι ἡ ἀποδοχὴ αὐτῆς θὰ ζητηθῇ ἐντὸς ὁρισμένης προθεσμίας.⁽³⁾

δ') Συναλλαγματικαὶ ἠσφαλισμέναι δι' ἐνεχύρου, ὑποθήκης ἢ φορτωτικοῦ.

Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι ἡ πληρωμὴ τῆς συναλλαγματικῆς δύναται νὰ ἀσφαλισθῇ δι' ὑποθήκης ἢ δι' ἐνεχύρου.⁽⁴⁾ ἀλλὰ τοῦτο

(1) LyC. Tr. 4. 228. Bravard 3. 83.

(2) Bravard 3. 30.

(3) LyC. Tr. 4. 193. Dalloz Effets. de Com. 285.

(4) Ἡ παραχώρησις τῆς ὑποθήκης πρέπει νὰ γίνῃ διὰ συμβολαιογραφικοῦ ἐγγράφου, δὲν εἶνε ὁμῶς ἀνάγκη, ὡς ὑπέθεσαν τινες (Ράλ. 493. 503 α') καὶ ἡ συναλλαγματικὴ αὐτὴ νὰ γίνῃ συμβολαιογραφικῶς (ἄρθρ. 19 Ν. ὑποθ. καὶ Καλ. Β. § 442). Ἐν Γαλλίᾳ διὰ τῆς ὀπισθογραφῆσεως τῆς συναλλαγματικῆς μεταβιβάζεται καὶ ἡ πρὸς ἀσφάλειαν αὐτῆς δοθεῖσα ὑποθήκη τοῦλάχιστον κατὰ τὴν κρατοῦσαν γνώμην (LyC. Tr. 4. 129. Alauzet 1349. Boistel 752. Dalloz Sup. ef. de Com. 150). Παρ' ἡμῖν δυσκολίας παρουσιάζει τὸ ἄρθρ. 48 τοῦ Ν. περὶ Χαρτ. καθ' ὃ «πᾶσα σύμβασις ἔχουσα ἀντικείμενον τὴν σύστασιν, τὴν μετᾶθεσιν ἢ ἀλλοίωσιν πραγματικῶν δικαιωμάτων ἐπὶ τῶν ἀκινήτων δέον νὰ γίνῃ διὰ συμβολαιογραφικοῦ ἐγγράφου» ἄρα, δύναται τις νὰ ὑποστηρίξῃ, ἡ ὀπισθογράφῃσι δὲν ἀρκεῖ πρὸς μεταβίβασιν καὶ τῆς ὑποθήκης ἥτις δὲν ἀποσβέννεται ἀλλὰ μένει ἀσφαλιζουσα τὰς εὐθύνas τοῦ ὀπισθογράφου. (ΑΠ. 174 (97) Θ. 8. 612,) τὸ δὲ ἄρθρ. 15 τοῦ Ν. τῆς 12 Ἰουλ. 90 περὶ ὑποθήκης τῶν πλοίων, καθ' ὃ διὰ τῆς ὀπισθογραφῆσεως μεταβιβάζεται καὶ τὸ ὑποθηκικὸν δικαίωμα, παρέχει ἐν ἐπὶ πλέον ἐπιχείρημα ἐξ ἀντιδιαστολῆς. Νομίζω ὅτι μετ' ἴσης δυνάμεως δύνανται νὰ ὑποστηρίχῃσι καὶ παρ' ἡμῖν τὰ ἐν Γαλλίᾳ διδασκόμενα, διότι καὶ παρ' ἡμῖν ἰσχύει ὁ κανὼν τοῦ ἄρθρ. 1692 Γαλ. Κ. ὅτι διὰ τῆς ἐκχωρήσεως μεταβιβάζονται εἰς τὸν ἐκδοχέα τὰ ἐνέχυρα, αἱ ὑποθήκαι καὶ οἱ ἐγγυηταὶ καὶ μάλιστα ἄνευ ἀνάγκης ἰδιαίτερας μνείας Ν. 2. 6. 23 Π. (18. 4) Ν. 6—7 Κωδ. (4. 10) Ν.

δὲν εἶνε σύνηθες. Σύνηθες εἶνε νὰ ἀσφαλίζεται ἡ πληρωμὴ τῆς συναλλαγματικῆς διὰ φορτωτικοῦ συνοδευοντος αὐτήν. (1) Τότε ἡ συναλλαγματικὴ καλεῖται ἡσφαλισμένη ἢ κατὰ τινὰς § 1279 ὑπέγγυος (traite documentaire).

Εἰς τὰς ἡσφαλισμένας ταύτας συναλλαγματικὰς (traites documentaires) ὁ νομιστὴς πρὸς ἀσφάλειάν του εἶνε ἐν ταύτῃ καὶ κο-

8 Κωδ. (4. 39). Καλλιγᾶ 3 § 449. Ἐν τούτῳ ἦνε ἀκριβὲς καὶ εἶνε, ἔπεται ὅτι ἡ ὑποθήκη ἡ ἀσφαλίζουσα τὴν ἐκχωρουμένην ἀπαιτήσιν μεταβιβάζεται εἰς τὸν ἐκδοχέα οὐχὶ διὰ τῆς συμβάσεως περὶ ἐκχώρησεως, ἀλλὰ διὰ τῆς θελήσεως τοῦ Ν. ἀποδίδοντος εἰς τὴν ἐκχώρησιν τῆς ἀπαιτήσεως καὶ τοῦτο τὸ ἀποτέλεσμα ὡς αὐτοδικαίως οὕτως εἰπεῖν ἐπερχόμενον καὶ ἄνευ ἀνάγκης ἰδιαίτερας μνείας. Τὸ ἄρθρ. 48 λοιπὸν τοῦ Ν. περὶ Χαρτ. δὲν ἐφαρμόζεται ὅταν ἡ μεταβίβασις τοῦ πραγματικοῦ δικαιοῦματος εἶνε συνέπεια τῆς θελήσεως τοῦ Ν. ἀλλ' ἐπὶ δικαιοπραξιῶν ἐχουσῶν ἀντικείμενον τὴν μεταβίβασιν τοιούτων δικαιωμάτων. Ἀντικείμενον τῆς ὀπισθογραφήσεως δὲν εἶνε ἡ ὑποθήκη ἀλλ' ἡ ἀπαιτήσις, ἂν δὲ εἰς τὴν μεταβίβασιν τῆς ἀπαιτήσεως ὁ Ν. ἀποδίδει ὠρισμένας συνέπειας δὲν ἔπεται ὅτι θὰ ἐφαρμοσθῇ τὸ ἄρθρ. 48 τοῦ Ν. περὶ Χαρτ. ἀφ' οὗ αἱ συνέπειαι ἐπέρχονται αὐτοδικαίως χωρὶς νὰ γίνῃ καὶ μνεία περὶ τούτων, καὶ ἂν ὁ ἐκδοχεὺς ἡγνῶει τὰς ὑπαρχούσας ἀσφαλείας καὶ ἂν πρόκειται περὶ ἀσφαλειῶν κτηθεισῶν μετὰ τὴν ἐκχώρησιν (Ν. 6 Π. [18. 4] ἢ Βασιλ. 10. 8', 6). Ἀληθὺς ἐν Γαλλίᾳ δὲν ὑπάρχει τὸ τὸ ἄρθρ. 48 τοῦ Ν. περὶ Χαρτ. ἀλλὰ καὶ ἐκεῖ ἐκ τῶν ἄρθρ. 2452 καὶ 2184 τοῦ Γαλ. Κωδ. ἐκ τοῦ ἄρθρ. 692 τῆς Γαλ. Πολ. Δικ. καὶ ἐκ τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ Ν. τῆς 23 Μαΐου 1855 μᾶλλον φαίνεται προκύπτειν ὅτι ἡ ἐκχώρησις ἀπαιτήσεως ἡσφαλισμένης δι' ὑποθήκης πρέπει νὰ γίνεταί δι' ἐπισήμου ἐγγράφου· αἱ ἀνάγκαι ὅμως τῆς πίστεως ἐπέβαλον νὰ δεχθῶσι τὸν κανόνα τοῦ ἄρθρ. 1692 Γαλ. Κωδ. (ἴδε Laurin Cours 584).

Τὸ ἐνέχυρον πρὸς ἀσφάλειαν τῆς συναλλαγματικῆς συνιστάται εἴτε κατὰ τὸν Ν. περὶ ἐνεχύρου εἴτε κατὰ τοὺς εἰδικούς Ν. ΔΚΘ' τῆς 18 Ἀπριλ. 1880 — ΛΟΓ' τῆς 12 Μαρτ. 1883, ΒΡΝ' τῆς 13]15 Φεβρ. 93 καὶ τὸν ΒΤ4Η' τῆς 31 Μαρτ. 96. ἴδε § 926—954. Τὸ ἐνέχυρον μεταβιβάζεται διὰ τῆς ὀπισθογραφήσεως ἀλλὰ πρέπει ὁ νομιστὴς νὰ κατέχῃ τὸ ἐνέχυρον αὐτὸς ἢ ἄλλος ἀντ' αὐτοῦ § 930—933 (LyG. Tr. 4. 106).

(1) Εἶδος ἐνεχυρίσεως εἶνε ὑπὸ τὴν ἐπιφύλαξιν τῶν κατωτέρω λεχθεισομένων αἱ ἡσφαλισμέναι συναλλαγματικαί (traites documentaires). Περὶ τῶν συναλλαγματικῶν τούτων: Thaller 1183. Boistel 776. Ruben de Couder let. de Change. 273. Πάλ. 510 α'. LyC. Tr. 4. 106. Dalloz Suppl. effets de Com. 76. 84. 172. Πείρα σελ. 5018.

μιστής φορτωτικού ὀπισθογεγραμμένου εἰς τὴν διαταγὴν τοῦ εἴτε μέχρι τῆς ἀποδοχῆς εἴτε μέχρι τῆς πληρωμῆς τῆς συναλλαγματικῆς.

Αἱ τοιοῦτου εἵδους συναλλαγματικαὶ ἐκδίδονται ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ πωλήσεως ἢ παραγγελίας πωλήσεως ἐμπορευμάτων εἰς μέρη ἀπομακρυσμένα. Ἰδοὺ δὲ κατὰ στοιχειώδη ἔκθεσιν ποῖα εἶνε ἡ λειτουργία αὐτῶν.

Ὁ Α ἐκ Λονδίνου μοί γράφει καὶ μένομεν σύμφωνοι νὰ στείλω αὐτῷ ὠρισμένον ποσὸν σταφιδοκαρποῦ τῆς δεῖνα παραγωγῆς ἐπὶ ὠρισμένῳ τιμήματι, διὰ τὸ τίμημα δὲ νὰ ἐκδώσω (σύρω) ἐπ' αὐτοῦ συναλλαγματικὴν.

Ἐννοεῖται ὅτι δύναμαι νὰ στείλω τὸν σταφιδοκαρπὸν καὶ κατόπιν νὰ σύρω ἐπ' αὐτοῦ συναλλαγματικὴν διὰ τὸ τίμημα, ἀλλὰ διὰ νὰ ἦμαι ἀσφαλὴς καὶ διὰ νὰ διευκολύνω τὴν διαπραγματεύσειν τῆς συναλλαγματικῆς (διότι πιθανόν οὔτε ἐγὼ νὰ ἦμαι γνωστὸς εἰς τὴν ἀγορὰν οὔτε ὁ Α) ἐκδίδω ἐπὶ τοῦ Α συναλλαγματικὴν εἰς διαταγὴν τοῦ κομιστοῦ ἀλλ' ἐν ταύτῃ ὀπισθογραφῶ εἰς τὴν διαταγὴν τοῦ αὐτοῦ κομιστοῦ διὰ τακτικῆς ὀπισθογραφῆσεως ἢ ἐν λευκῷ τὸ φορτωτικὸν ἐξ οὗ δηλοῦται ὅτι ἐφόρτωσα διὰ Λονδίνον τὸ ποσὸν τοῦ σταφιδοκαρποῦ ὃ μοί ἐζήτησεν ὁ Α.

Ὁ κομιστής οὕτω ἔχει εἰς τὴν διαταγὴν τοῦ καὶ τὴν συναλλαγματικὴν καὶ τὸ φορτωτικόν, τὰ ὅποια ἐκτὸς ἐναντίας συμφωνίας ὀπισθογραφεῖ καὶ αὐτὸς εἰς ἄλλον.⁽¹⁾

Ὁ τελευταῖος κομιστής παρουσιαζόμενος εἰς τὸν ἐν Λονδίνῳ πληρωτὴν Α, ἂν μὲν εὐρίσκη ὅτι οὗτος εἶνε φερέγγυος ἢ τοιαύτην ἔχη συμφωνίαν ζητεῖ τὴν ἀποδοχὴν τῆς συναλλαγματικῆς μόνον, ἥς γενομένης, παραδίδει τὸ φορτωτικὸν ἂν ἦν ἐν λευκῷ ἢ τὸ ὀπισθογράφει εἰς διαταγὴν τοῦ «ἀξία ληφθεῖσα τοῖς μετρητοῖς εἰς προκαταβολὴν ἐπὶ τοῦ φορτίου». Ἄν ὅμως δὲν κρίνῃ αὐτὸν ἀρκετὰ φερέγγυον ἀναμένει τὴν πληρωμὴν τῆς συναλλαγματικῆς καὶ τότε μεταβιβάζει ἢ παραδίδει εἰς αὐτὸν τὸ φορτωτικόν.

(1) Ἡ ΑΠ. 9 (70) ἐν Πειρ. 5018 φαίνεται ἔχουσα ὑπ' ὄψιν συμφωνίαν περὶ μὴ μεταβιβάσεως τῶν φορτωτικῶν πρὸ τῆς λήξεως τῆς συναλλαγματικῆς καὶ ἀπαίτησιν τοῦ ἐκδότη κατὰ τοῦ πρώτου κομιστοῦ διὰ τὸ μετὰ τὴν πληρωμὴν τῶν συναλλαγμ. ὑπόλοιπον τίμημα τοῦ φορτίου.

Πιθανόν ὅμως ὁ Α τοῦ Λονδίνου νὰ μὴ ᾖ ἀγοραστής ἀλλὰ νὰ ᾖ ἀπλῶς παραγγελιοδόχος εἰς τὸν ὁποῖον στέλλω τὸ φορτίον διὰ νὰ τὸ πώλῃ καὶ κατὰ τὰ συμφωνηθέντα ἢ τὰ ἐπιζόμενα ἐκδίδω ἐπ' αὐτοῦ συναλλαγματικὴν. Πάλιν γίνεται τὸ αὐτό. Ὁ κομιστής τῆς συναλλαγματικῆς ἔχει εἰς διαταγὴν τοῦ τὸ φορτωτικὸν καὶ τὴν συναλλαγματικὴν καὶ ἐνεργεῖ κατὰ τὸν αὐτὸν ὡς ἄνω τρόπον.

Ὅπως δύναται τις νὰ ἐννοήσῃ αἱ συναλλαγματικά· αἱ διὰ φορτωτικοῦ συνοδευόμεναι σκοποῦσι ὅτε μὲν τὴν ἀσφάλειαν τοῦ ἐκδότη (πωλητοῦ ἢ ἀποστολέως) ὅτε τὴν ἀσφάλειαν τοῦ κομιστοῦ (ἂν ὁ ἐκδότης δὲν ᾖ πολὺ φερέγγυος ἢ γνωστός) ἄλλοτε τὴν ἀσφάλειαν τοῦ δέκτου μὴ ἐννοοῦντος νὰ δώσῃ τὸ τίμημα (ἂν ᾖ ἀγοραστής) ἢ προκαταβολὴν (ἂν ᾖ παραγγελιοδόχος) ἂν δὲν λάβῃ τὸ πρᾶγμα.

1317. Δικαιώματα τοῦ κομιστοῦ. Εἶνε ὅμως δυνατόν ἡ συναλλαγματικὴ νὰ μὴ γίνῃ δεκτὴ ἢ νὰ μὴ πληρωθῇ ὅτε ἐρωτᾶται ποῖα δικαιώματα ἔχει ὁ κομιστής τῆς συναλλαγματικῆς ἐπὶ τοῦ (τιμήματος) τοῦ φορτίου τοῦ ὁποῖου τὸ φορτωτικὸν εὐρίσκεται εἰς τὴν διαταγὴν τοῦ; Τοῦτο ἐξαρτᾶται ἐν γένει ἐκ τῆς συμφωνίας ρητῆς ἢ ὑπονοουμένης καὶ ἐκ τοῦ χαρακτῆρος τῆς σχέσεως ἥτις ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὑφίσταται μεταξὺ τοῦ ἐκδότη καὶ τοῦ κομιστοῦ.

Καλῶς ἐχόντων τῶν πραγμάτων ὁ κομιστής θα περιορισθῇ εἰς τὴν ἐνέργειαν τῶν νομίμων διατυπώσεων (διαμαρτυρικοῦ καὶ ἀγωγῆς κατὰ τῶν ὑποχρέων) καὶ εἰς τὸ δικαίωμα τῆς παρακατασχέσεως τὸ ὁποῖον ἀναγνωρίζεται αὐτῷ ἀκόπως.⁽¹⁾

Ἀλλὰ δύναται νὰ προβῇ εἰς τὴν πώλησιν τοῦ φορτίου καὶ ἐκ τοῦ τιμήματος νὰ πληρωθῇ; Ἡ Γαλλικὴ Νομολογία πρὸ τοῦ Ν. τῆς 23 Μαΐου 1863 § 926 ἀνεγνώρισεν εἰς τὸν κομιστὴν τοιοῦτον δικαίωμα ἐπὶ φορτίου στελλομένου πρὸς πώλησιν καὶ μὴ γενομένου δεκτοῦ ὑπὸ τοῦ πληρωτοῦ (παραγγελιοδόχου). ⁽²⁾ Νομίζω ὅμως ὅτι ὁ κομιστής ἐκτὸς συμφωνίας ἢ συνθηκῆς ἄλλης κανονικοῦσης τὰ περὶ τούτου, πρέπει νὰ κριθῇ ὡς ἐντολοδόχος ἀδυνατῶν νὰ ἐκτελέσῃ τὴν ἀνατεθεῖσαν αὐτῷ ἐντολήν. Ὁ κομιστής εἰς τὰς σχέσεις τοῦ πρὸς τὸν ἐκδότην εἶνε ἐντολοδόχος ἔχων ἐντολήν ὅχι νὰ πώλῃ τὸ φορτίον

(1) Boistel 776.

(2) Ἀκ. 15 Δεβ. 56. S. 58. 1. 801 ἢ D. 56. 1. 445. Ἐδε καὶ τὴν ΑΠ. 46 (71) ἐν Περ. 5018.

ἀλλὰ νὰ παραδώσῃ εἰς τὸν πληρωτὴν τὸ φορτωτικὸν ἐπὶ ἀποδοχῇ ἢ πληρωμῇ τῆς συναλλαγματικῆς. Ἡ ἄρνησις τοῦ πληρωτοῦ καθίστησιν ἀδύνατον τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐντολῆς τοῦ ἐπομένως ἔχει δικαίωμα καὶ καθῆκον νὰ συμμορφωθῇ πρὸς τὰ περὶ τούτου ρηθέντα § 1067 καὶ 996.

1318. Πτώχευσις ἐκδότου. Ἐτι δυσκολώτερον εἶνε τὸ ζήτημα ἂν πρὸ τῆς ἀποδοχῆς ὁ ἐκδότης πτωχεύσῃ, διότι, τότε ἐρωτᾶται ἐὰν ὁ κομιστὴς ἔχῃ ἀποκλειστικὸν δικαίωμα νὰ πληρωθῇ ἐκ τοῦ τμήματος τοῦ φορτίου ἢ ἂν τὸ τίμημα τοῦτο θὰ περιέλθῃ ὁλόκληρον εἰς τὴν ὁμάδα. Ἐνέχυρον ἢ προνόμιον δὲν δύναται τις νὰ ὑποστηρίξῃ ἐκτὸς ἂν συντρέχωσιν οἱ ὅροι τοῦ Νόμου περὶ ἐνεχύρου ἢ τοῦ ἄρθρ. 93 — τοῦ Ἐμ. Νόμου.

Πρὸ τῆς δυσκολίας ταύτης εὔρεθεῖσα ἡ Γαλλ. Νομολογία πρὸ τοῦ Ν. τῆς 23 Μαΐου 1863 παρέκαμψε τὸν σκόπελον διὰ τῆς λεγομένης θεωρίας τῆς κυριότητος τῆς προβλέψεως· ὡς θὰ ἴδωμεν μελετώντες τὰ περὶ προβλέψεως διδάσκεται κοινῶς σήμερον ὅτι ὁ κομιστὴς τῆς συναλλαγματικῆς εἶνε κύριος τῆς προβλέψεως ὑπὸ τοιαύτην ἔννοιαν ὅτι δὲν ἀνήκει πλέον αὕτη εἰς τὴν ὁμάδα τῶν δανειστών τοῦ ἐκδότου ἀλλ' εἰς τὸν κομιστὴν δικαιούμενον νὰ πληρωθῇ δι' αὐτῆς οὕτως εἰπεῖν προνομιακῶς. Πρόβλεψις δὲ κατὰ τὴν Νομολογίαν δὲν εἶνε μόνον ἡ ὀφειλὴ τοῦ πληρωτοῦ κατὰ τὴν λήξιν (ἄρθρ. 116)· ἀλλὰ καὶ τὸ τίμημα τῶν ἐμπορεύματων τὰ ὅποια στέλλονται εἰς τὸν πληρωτὴν εἴτε ὡς παραγγελιοδόχον πωλήσεως εἴτε ὡς ἀγοραστὴν αὐτῶν διὰ νὰ πληρώσῃ τὴν ἐπ' αὐτοῦ ἐκδοθεῖσαν συναλλαγματικὴν. Καὶ εἶνε πρόβλεψις ἐφ' ἧς ἔχει ἀποκλειστικὰ δικαιώματα ὁ κομιστὴς ὅχι μόνον ὅταν ἐδέχθῃ καὶ παρέλαβε τὰ ἀποστελλόμενα ἐμπορεύματα ὁ πληρωτὴς ἀλλὰ καὶ ὅταν ταῦτα δὲν παρελήφθησαν παρ' αὐτοῦ ἀλλ' εὕρισκονται εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ κομιστοῦ τοῦ φορτωτικοῦ τοῦ συνοδεύοντος τὴν συναλλαγματικὴν ⁽¹⁾.

(1) Ἡ ἄνω ἀπόφ. τοῦ Ἀκ. καὶ ἡ τῆς 17 Αὐγ. 59. ἐν S. 60. 1. 62 ἢ D. 59. 1. 347. Κατ' ἀρχὴν τὸ τίμημα τῶν ἀποστελλομένων πρὸς πώλησιν ἢ φύλαξιν ἐμπορευμάτων τότε ἀποτελεῖ πρόβλεψιν ὅταν ὁ παραγγελιοδόχος (πληρωτὴς) παρέλαβε ταῦτα καὶ ἐδέχθῃ τὴν ἐντολὴν (LyC. Tr. 4. 186 καὶ Dalloz cf. de Com. Sup. 75.

᾿Ωθοῦσα περαιτέρω τὰς συνεπειὰς ἡ Γαλλικὴ Νομολογία ἔφθασε νὰ ἀναγνωρίσῃ ὡς θέλομεν ἰδῆ ἐκτενέστερον ἐν τῷ περὶ προβλέψεως, ὅτι ὁ κομιστὴς ἔχει δικαιώματα ἀποκλειστικὰ ἐπὶ τῆς προβλέψεως καὶ ὅτι ἐπομένως ὑπάρχει περίπτωση εἰς τὴν ἐφαρμογῆς, συντρέχόντων τῶν ὄρων, καὶ τῶν ἀρθρ. 449 καὶ 450 τοῦ Ἐμ. Νόμου ὑπὲρ τῆς ὁμάδος (1).

Οὕτω διὰ τῆς θεωρίας τῆς προβλέψεως περιεσώθησαν τὰ δικαιώματα τοῦ κομιστοῦ τοιούτων συναλλαγματικῶν τὰ ὅποια ἄνευ ταύτης θὰ ἦσαν φαντασιώδη, διότι ἐνέχυρον ἢ προνόμιον δὲν ἡδύνατο νὰ ὑποστηριχθῇ εἰμὴ ἐφ' ὅσον συνέτρεχον οἱ ὅροι τοῦ Ν. περὶ ἐνέχυρου ἢ τοῦ ἀρθρ. 93 τοῦ Ἐμ. Νόμου. Τὰ ἐν Γαλλίᾳ διδασκόμενα πρὸ τοῦ Ν. τῆς 23 Μαΐου 1863 ἐφαρμόζονται ἀπαραλλάκτως καὶ παρ' ἡμῖν.

1319. Τὰ ἐν Γαλλίᾳ μετὰ τὸν Ν. τῆς 23 Μαΐου 1863 ἐν σχέσει πρὸς τὰ παρ' ἡμῖν. Ἀλλ' ἐν Γαλλίᾳ ἡ ἀσφάλεια τοῦ κομιστοῦ τοιούτων συναλλαγματικῶν συνοδευομένων ὑπὸ φορτωτικῶν κατέστη θετικωτέρα διότι μετὰ τὸν Ν. τῆς 23 Μαΐου 1863 τὸν τροποποιήσαντα τὰ ἀρθρ. 91 — 95 τοῦ Ἐμ. Κώδ. δύναται νὰ συνομολογηθῇ ἐνέχυρον δι' ἐμπορικὴν πρᾶξιν καὶ νὰ ἀποδειχθῇ κατὰ τὸ ἀρθρ. 109 ἥτοι διὰ παντός νομίμου μέσου, διὰ δὲ τὸ προνόμιόν του ἀρκεῖ ὁ δανειστὴς νὰ ἔχῃ εἰς τὴν διάθεσίν του τὸ ἐνεχυριαζόμενον καθ' ἓνα τῶν ὑπὸ τοῦ ἀρθρ. 92 κατονομαζομένων τρόπων ἐν οἷς καὶ διὰ φορτωτικοῦ εἰς διαταγὴν τοῦ § 1047. Ἐκεί λοιπὸν ἥδη ἀρκεῖ νὰ συνομολογηθῇ ἐπὶ τῶν τοιούτων συναλλαγματικῶν τὸ ἐνέχυρον διὰ νὰ ὑφίσταται ὑπὲρ τοῦ κομιστοῦ ὅστις δυνάμει τοῦ εἰς διαταγὴν τοῦ φορτωτικοῦ λογίζεται ἔχων εἰς τὴν διάθεσίν του τὸ ἐμπόρευμα καὶ εἶνε ἐνεχυροῦχος δανειστὴς.

(1) Ἀκ. 47 Δερ. 50. S. 51. 1. 414. D. 52. 1. 208. ἡ ἀνωτ. ἐπ. τοῦ Ἀκ. 15 Δερ. 56. Ἀκ. 3 Ἀπρ. 83. S. 85. 1. 79. Ἀκ. 1 Φεβρ. 88 S. 90. 1. 394 ἢ D. 88. 1. 213. LyC Tr. 4. 166. Θεωρεῖται ὡς πληρωμὴ χρέους μὴ ληξιπροθέσμου ἢ μετὰ τὸν Ν. 23 Μαΐου 1863 ὡς ἐνέχυρον προγενεστερὰς ὀφειλῆς ἂν στέλλεται μετὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς συναλλαγματικῆς, τὸ ὅποιον ἐπὶ τῶν tr. documentaires δὲν συμβαίνει. Ὁ Bravard 5 255 ἀποκρούει ἐντελῶς καὶ κατὰ πάσαν περίπτωσιν τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἀρθρ. 449 (ἀρθρ. 446 Γαλ.) καὶ ἔχειται ἐνδεχομένην μόνον τοῦ ἀρθρ. 450 (447 Γαλ.).

Τότε μόνον ἐν Γαλλίᾳ καταφεύγουσιν εἰς τὴν θεωρίαν τῆς προ-
βλέψεως, ὅταν δὲν συνωμολογήθῃ ἐνέχυρον ἢ δὲν ᾔνε δυνατόν ἢ ἀπό-
δειξις αὐτοῦ.

Παρ' ἡμῖν διὰ τῶν Νόμων ΩΚΘ' τῆς 18 'Απριλίου 1880. ΑΟΓ'
τῆς 12 Μαρτίου 1883. ΒΡΝ' τῆς ¹³/₁₅ Φεβρ. 1893 καὶ τοῦ τέ-
λευταίου ΒΤΣΗ' τῆς 31 Μαρτίου 1896, κατέστη εὐχερεστέρα ἢ
ἐνεχυρίαις ἐμπορευμάτων ἄνευ διατυπώσεων ἐπομένως καὶ παρ'
ἡμῖν σήμερον ὁ κομιστὴς συναλλαγματικῆς δύναται νὰ συνομολογήσῃ
ἐνέχυρον ἐπὶ τῶν ἐμπορευμάτων διὰ τὰ ὅποια ἔχει εἰς τὴν διατα-
γὴν του φορτωτικὸν κατὰ τοὺς τύπους τοὺς ἀναγραφόμενους εἰς
τοὺς ἄνω Νόμους. 'Αλλ' ἵνα ἔχῃ ὁ κομιστὴς δικαίωμα συστάσεως
ἐνεχύρου κατὰ τὸν τρόπον τὸν ἀναγραφόμενον εἰς τοὺς Νόμους τούτους
πρέπει νὰ εἶνε 1) Τράπεζα τῆς ὁποίας τὰ καταστατικά ἐνεκρίθησαν
διὰ Β. Διατάγματος ἥτοι ἀνώνυμος ἑταιρία (Ν. ΑΟΓ') ἢ 2) νὰ
ᾔνε ἔμπορος ἢ Τραπεζίτης εἰς τὸν ὁποῖον ρητῶς διὰ Β. Διατάγμα-
τος νὰ ἀπεδόθῃ τὸ δικαίωμα συστάσεως ἐνεχύρων κατὰ τὸν τρόπον
τὸν ἀναφερόμενον εἰς τοὺς ἄνω νόμους (ἄρθρ. 2 τοῦ Ν. ΒΤΣΗ').
ὥστε παρ' ἡμῖν ἡ θεωρία τῆς προβλέψεως εἶνε ἡ μόνη κατὰ κανόνα
ἄγκυρα σωτηρίας τῶν δικαιωμάτων τοῦ κομιστοῦ τοιούτων συναλ-
λαγματικῶν.⁽¹⁾

1320. 'Εν Γαλλίᾳ κατὰ τὸ ἄρθρ. 93 τοῦ 'Εμ. Νόμου ὡς
ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ Νόμου τῆς 23 Μαΐου 1863 διὰ νὰ πωληθῇ
τὸ ἐμπορικὸν ἐνέχυρον πρέπει πρὸ 8 ἡμερῶν νὰ εἰδοποιηθῇ ὁ ὀφειλέ-
της. 'Επὶ τοῦ προκειμένου ὀφειλέτης εἶνε ὁ ἐκδότης τῆς συναλλαγ-
ματικῆς ὅστις βεβαίως δὲν εὐρίσκεται εἰς τὸν τοπὸν τῆς πληρωμῆς,
ἐπὶ τῇ ὑποθέσει λοιπὸν ὅτι ὁ πληρωτὴς δὲν ἀπεδέχθη ἢ δὲν ἐπλή-

(1) Τὴν ἐρμηνείαν τῶν Ν. ΩΚΘ', ΑΟΓ' καὶ ΒΡΝ' ἴδε ἐν § 950—954.
'Εκ τῆς παραβολῆς τῶν Νόμων τούτων οἵτινες ἔχουσι συνταχθῇ ἀπροσέκτως
φρίνεται προκύπτουσα ἡ ἐξῆς διαφορά: "Ὅταν δανειστὴς εἶνε Τράπεζα ἀνώ-
νυμος ἑταιρία ἢ σύστασις τοῦ ἐνεχύρου γίνεται δι' ἀπλῆς ἐγγραφῆς εἰς τὰ
βιβλία τῆς (Ν. ΩΚΘ' καὶ ΑΟΓ'), ὅταν ὁμοίως δανειστὴς εἶνε Τραπεζίτης ἢ
ἔμπορος ἐκ τῶν ἐχόντων διὰ Β. Διατάγμ. δικαίωμα συστάσεως τοιούτων ἐνε-
χύρων δὲν ἀρκεῖ ἡ ἀπλὴ ἐγγραφή εἰς τὰ βιβλία του, ἀλλὰ διὰ τοὺς τρίτους
ἀπαιτεῖται καὶ ἔγγραφον συντεταγμένον κατὰ τοὺς τύπους τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ
Ν. ΒΡΝ' ἢ 3 τοῦ Ν. ΒΤΣΗ'.

ρωσε τὴν συναλλαγματικὴν καὶ ὁ κομιστὴς θέλει νὰ πωλήσῃ τὸ ἐνέχυρον ἥτοι τὰ ἐμπορεύματα τῆς φορτωτικῆς ἣν κατέχει πρέπει νὰ κοινοποιήσῃ εἰς τὸν ἐκδότην, ἀλλὰ τοῦτο εἶνε δυσχερὲς πολλάκις δὲ καὶ ἀδύνατον, διὰ τοῦτο ὑποστηρίζουσιν ὅτι ἡ κοινοποίησις τοῦ ἄρθρ. 93 δύναται νὰ γίνῃ καὶ πρὸς τὸν ἀποδέκτην ὅστις δὲν ἀπεδέχθη, διότι ἡ διὰ τοῦ ἐνεχύρου ἀσφαλιζομένη ἀπαίτησις δὲν εἶνε ἡ ἀπαίτησις τοῦ κομιστοῦ κατὰ τοῦ ἐκδότου ἀλλ' ἡ ἀπαίτησις ἣν ὁ ἐκδότης διὰ τῆς ἐκδόσεως τῆς συναλλαγματικῆς ἐξεχώρησε τῷ κομιστῇ κατὰ τοῦ πληρωτοῦ, ὅστις ὑπὸ τοιαύτην ἔννοιαν εἶνε ὀφειλέτης ⁽¹⁾.

Αἱ αὐταὶ δυσκολίαι δύνανται νὰ προκύψωσι καὶ παρ' ἡμῖν διότι κατὰ τοὺς ἄνω Νόμους ἀπαιτεῖται προειδοποίησις τοῦ ὀφειλέτου πρὸ 8 ἡμερῶν. Πρέπει νὰ δεχθῶμεν τὰ ἐν Γαλλίᾳ διδασκόμενα ;

2) Μεταβίβασις τῆς συναλλαγματικῆς. Περί ὀπισθογραφῆσεως (ἄρθρ. 136—139).

1321. Ἡ συναλλαγματικὴ εἶνε ἀπαίτησις χρηματικὴ, προσκεκολλημένη μέχρι τινος εἰς τὸν τίτλον καὶ τὴν ὑπαρξίν αὐτοῦ (ἄρθρ. 150—155)· ἀλλὰ πάντοτε ἀπαίτησις. Μεταβιβάζεται ἐπομένως ὡς πᾶσα τοιαύτη καὶ δὴ καὶ διὰ κληρονομίας ἢ κληροδοσίας.

Εἰδικὸς ὁμοῦ καὶ συνήθης τρόπος μεταβιβάσεως τῆς κυριότητος τῆς συναλλαγματικῆς εἶνε ἡ ὀπισθογράφησις, διὰ τοῦτο δὲ καὶ διὰ τὰ ἰδιάζοντα ἀποτελέσματα ἅπερ αὕτη ἐπάγεται ὁ Ἐμ. Νόμος ὠμίλησε μόνον περὶ αὐτῆς.

1322. Ἱστορία. Ἀρχικῶς ἡ μεταβίβασις τῆς συναλλαγματικῆς ἐγένετο διὰ τῶν συνήθων τρόπων, τὴν πληρωμὴν δὲ αὐτῆς ἠδύνατο νὰ ζητήσῃ ὁ ὀνομαστὶ ἀναφερόμενος ἐν τῷ τίτλῳ κομιστὴς ἢ πᾶς ἄλλος κομιστὴς δυνάμενος ν' ἀποδείξῃ ὅτι ὁ τίτλος παρεδόθη αὐτῷ πρὸς τοῦτο ὑπὸ τοῦ ἀρχικοῦ.

Ὀλίγον κατ' ὀλίγον φαίνεται γενικευθεῖσα ἡ συνήθεια ἐν Ἰταλίᾳ, καὶ ἐν Γαλλίᾳ νὰ γράφῃ ἐπὶ τοῦ τίτλου κάτωθι ἡ ὀπισθεν αὐτοῦ ὁ ἀρχικὸς κομιστὴς σημειώσιν τινα νομιμοποιούσαν τὸν ἤδη κομιστὴν νὰ ζητήσῃ τὴν πληρωμὴν.

(1) Boistel 776 σημ.

Ἡ σημείωσις αὕτη ἐγένετο διὰ τῆς φράσεως, πληρώσατε εἰς τὸν δεῖνα, ἢ ἐξωφλήθη. Αὕτη εἶνε ἡ ἀρχὴ τῆς ὀπισθογραφήσεως (1).

Ἄλλ' οὕτω ἡ ὀπισθογράφησις παρουσιάζεται ὡς ἀπλούστερος τρόπος μεταβιβάσεως τῆς συναλλαγματικῆς καὶ οὐδὲν πλέον. Ὁ κομιστὴς εἶχεν ὑπεύθυνον τὸν ἐκδότην μόνον ἥστις ἀρχικῶς ἦτο καὶ ὁ πληρωτὴς, καὶ τὸν πληρωτὴν ἂν ἀπεδέχθη, τὸν δὲ ὀπισθογράφων κατὰ τοὺς ὅρους τῆς ἐκχωρήσεως. Ἐξ ἄλλου ὁ κομιστὴς ἐθεωρεῖτο ἐκδοχεὺς καὶ ὑφίστατο τὰς ἐκ τοῦ προσώπου τοῦ ἀρχικοῦ κομιστοῦ ἐνστάσεις (2).

Ἀπὸ τῆς εὐρέσεως ὅμως τῆς ρήτηρας εἰς διαταγὴν ἣτις εἶνε μεταγενεστέρα τῆς ὀπισθογραφήσεως, ἕνεκα τῶν συνεπειῶν αἰτίνες ἀποδόθησαν εἰς αὐτὴν καὶ τὴν λόγῳ ταύτης ὀπισθογράφησιν. ἡ ὀπισθογράφησις δὲν εἶνε μόνον ἀπλοῦς τρόπος μεταβιβάσεως ἀλλὰ καὶ μία ἐτι ἐγγύησις περὶ τῆς πληρωμῆς τῆς συναλλαγματικῆς, ἥτις ἐφ' ὅσον περιβάλλεται δι' ὀπισθογραφῆσεων ἐπὶ τοσοῦτον καθίσταται μᾶλλον ὄργανον πληρωμῆς καὶ μέσον πίστεως § 1263. (3)

1323. Σύστημα τοῦ Νόμου. Περὶ ὀπισθογραφῆσεως ὁ Ν. ἀνέγραψε 4 ἄρθρα τὰ ἐξῆς :

Ἄρθρον 136 Ἡ κυριότης τῆς συναλλαγματικῆς μεταβιβάζεται ἀπὸ ἑνα εἰς ἄλλον διὰ τῆς ὀπισθογραφῆσεως.

Ἄρθρον 137. Ἡ ὀπισθογράφησις πρέπει νὰ εἶνε χρονολογημένη, νὰ ἐκφράζη τὴν δοθεῖσαν ἀξίαν τῆς συναλλαγματικῆς καὶ νὰ

(1) Endemann 5 § 42 μεταφρ. Ἰταλ. Boistel 766.

(2) Vidari. La Cambiale 49. 101.

(3) Εὐρίσκονται ἀντίτυπα συναλλαγμ. Νεαπόλεως μετ' ὀπισθογραφῆσεως χωρὶς νὰ ᾔνε εἰς διαταγὴν μέχρι τοῦ 1600. — Ἐν Ν. τῆς Νεαπόλεως τοῦ 1607 ἀναφέρεται ὅτι αἱ συναλλαγματικαὶ αἱ πληρωταὶ εἰς τινὰ ἢ εἰς τὴν διαταγὴν του (al tale od à chi ordinerà) δὲν δύνανται νὰ ὀπισθογραφῶσιν εἰμὴ ἅπαξ, ὁ Νόμος οὗτος ἐπεκυρώθη διὰ διατάγματος (prammatica) τοῦ 1617. Ὁ Macleod κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Vidari ἰσχυρίζεται ὅτι ἡ ρήτρα εἰς διαταγὴν ἦτο γνωστὴ ἐν Ἀγγλίᾳ κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Ἐδουάρδου IV καὶ Ἑρρίκου III καὶ εὐρίσκεται ἐν συναλλαγματικῇ ὑπὸ χρονολογίαν 15 Σεπτεμβρ. 1589. — Ἐν Γαλλίᾳ τὸ πρῶτον νομοθετικῶς ἀνεγνωρίσθη ἡ ρήτρα διὰ τοῦ Διατάγμ. τοῦ 1673. Περὶ τούτων: Vidari la Cambiale 49. Marghieri εἰσχ. εἰς τὴν μετάφρασιν Thöl. § 20. Dalloz effets de Com. 366. Lyc. Tr. 4. 70. Beudant ὑπὸ τὴν ἀπ. Ἀκ. 8 Μαΐου 78. D. 78. 1. 241.

φανερὸν, τὸ ὄνομα ἐκείνου εἰς τὴν διαταγὴν τοῦ ὁποίου μετέβη.

Ἄρθρον 138. Ἡ ὀπισθογράφησις ἂν δὲν ἔγινε κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ προηγουμένου ἄρθρου δὲν προσεنعί μεταφορὰν κυριότητος ἀλλ' ἔχει ἀπλῶς ἰσχὺν ἐπιτροπικοῦ.

Ἄρθρον 139. Καταδιώκεται ὡς πλαστογράφος ὅστις προχρονολογεῖ τὰς ὀπισθογραφήσεις.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω προκύπτει ὅτι ἡ ὀπισθογράφησις δὲν ἔχει πάντοτε τὴν αὐτὴν ἐννοίαν, τὸν αὐτὸν σκοπὸν καὶ τὰ αὐτὰ ἀποτελέσματα. Ὅτε μὲν αὕτη ἔχει ὡς ἀποτέλεσμα καὶ σκοπὸν τὴν μεταθεῖθαι τῆς κυριότητος τῆς συναλλαγματικῆς καὶ τοῦτο γίνεται κατὰ τὸν Ν. ὅταν συντρέχωσιν οἱ ὅροι τοῦ ἄρθρ. 137· ὅτε ἡ ὀπισθογράφησις καλεῖται τακτικὴ, ἄλλοτε σκοπὸν καὶ ἀποτέλεσμα ἔχει τὴν παροχὴν ἐντολῆς εἰς τὸν κομιστὴν ὅπως εἰσπράξῃ τὸ ἀντίτιμον τῆς συναλλαγματικῆς ἢ ἐνεργήσῃ ὅλα τὰ πρὸς τοῦτο ἀπαιτούμενα καὶ τοῦτο γίνεται ἢ ὅταν ρητῶς ἀναγραφῇ ἐν τῇ ὀπισθογραφῇ, τοιοῦτος σκοπὸς ἢ ὅταν δὲν τηρηθῶσι οἱ ὅροι τοῦ ἄρθρ. 137 τότε δὲ ἡ ὀπισθογράφησις καλεῖται λόγῳ ἐντολῆς ἢ ἀτακτος.

Κατ' ἄλλας νομοθεσίας ἡ ὀπισθογράφησις δύναται νὰ γίνῃ οὐχὶ ἐπὶ σκοπῷ μεταθεῖθαι τῆς ἐντολῆς, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ σκοπῷ ἐνεχυρίσεως τοῦ τίτλου. Τοῦτο ἐδέχθη καὶ ὁ Ν. τοῦ 1896 περὶ Γεν. Ἀποθηκῶν ⁽¹⁾.

(1) Παρ' ἡμῖν εἵπομεν ἤδη § 944 ὅτι ἐνεχυρίσεις τῶν τίτλων εἰς διαταγὴν δι' ὀπισθογραφῆσεως δὲν εἶνε δυνατὴ διότι, ὅπως ἐν Γαλλίᾳ πρὸ τοῦ Ν. τῆς 23 Μαΐου 1863, αἱ περὶ ἐνεχύρου διατάξεις τοῦ Πολ. Δικ. ἐφαρμόζονται καὶ εἰς τὸ ἐμπ. ἐνέχυρον § 926. 927. Ἡρωτήθη ὁμως τοῖα θὰ ἦνε τὰ ἀποτελέσματα ὀπισθογραφῆσεως μὲ αἰτίαν : ἀξία λόγῳ ἐνεχύρου, ἀσφαλείας, ἐγγυήσεως (valeur en garantie); Ἐν Γαλλίᾳ πρὸ τοῦ Ν. τῆς 23 Μαΐου 1863 ἂν καὶ ἐδέχοντο ἐν γένει κατ' ἀρχὴν ὅτι αἱ περὶ ἐνεχύρου διατάξεις τοῦ Πολ. Δικ. διέπουσι καὶ τὸ ἐμπορ. ἐνέχυρον καὶ δι' ὀπισθογραφῆσεως ἐνεχυρίσεις δὲν εἶνε δυνατὴ, οὐχ ἥττον πᾶσαν κατέβαλον προσπάθειαν ὅπως περὶ τῶν ἐντολῶν τὴν ὀπισθογράφησιν μὲ αἰτίαν : valeur en garantie θεωροῦντες ταύτην οὐχὶ ὡς ἐνεχυρίσιν τοῦ τίτλου καὶ ἐπομένως ὑποβαλλομένην εἰς τὰς διατάξεις περὶ ἐνεχύρου, ἀλλ' ὡς ὀπισθογράφησιν τακτικὴν ἐνεχούσαν τὸν ἕρον ὅτι τὰ μέρη θὰ κανονίσωσι κατόπιν τὴν ἀμοιβαίαν αὐτῶν θέσιν. Οὕτω δὲ διὰ τῆς ἐρμηνείας τῆς ρήτρας ἐφθασαν ὡς δι' ἄλλης ὁδοῦ εἰς τὸ αὐτὸ

1324. Φύσις Νομική τῆς ὀπισθογραφήσεως. "Ενεκα τῶν ἰδιαζόντων ἀποτελεσμάτων τὰ ὁποῖα ἐπάγεται ἡ τακτικὴ ὀπι-

πρακτικὸν ἀποτέλεσμα. Ἡ τελευταία ἀπόφ. τοῦ 'Ακ. πρὸ τοῦ Ν. τῆς 23 Μαΐου 1863 εἶνε ἡ τῆς 31 Μαρτίου 1863 (S 63. 1. 296 ἢ D. 63. 1. 292). Ἰδοὺ τὰ πραγματικά περιστατικά : ὁ Α. ὑπέγραψε 5 γραμμ. ἐκ φρ. 10 χιλ. ἕκαστον εἰς τὴν διαταγὴν τοῦ Β. ὅστις μετεβίβασε ταῦτα δι' ὀπισθογραφῆσεως εἰς τὸν Γ. ὁ Γ. ὀφείλων εἰς τὸν Δ. δρ. 30 χιλ. περίπου μετεβίβασε λόγῳ ἀσφαλείας τὰ γραμμ. ταῦτα εἰς τὸν Δ. δι' ὀπισθογραφῆσεως με ἀίτιαν *valeur en garantie*. Κατὰ τὴν λήξιν ὁ Β. ὑπεστήριξεν ὅτι τὰ γραμμάτια ταῦτα εἶνε ἄκυρα καὶ ἐστερημένα αἰτίας διότι εἶχον ἀντικείμενον τοχογλυφικὸν δάνειον τὸ ὁποῖον ὁ Γ. ὤφειλε νὰ δώσῃ καὶ δὲν ἔδωκεν εἰς τοὺς Α. καὶ Β. ὅτι ὁ Δ. κατέχει τὰ γραμμάτια ὡς ἐνεχυροῦχος δανειστής τοῦ Γ. ἀλλὰ μὴ συμμορφωθείς πρὸς τὸν Ν. περὶ ἐνεχύρου, ὀφείλει νὰ ἐπιστρέψῃ ταῦτα πρὸς τὸν Β. ἂφ' οὗ ἀποδεικνύει τὸν ἰσχυρισμὸν του ὅτι ταῦτα εἶνε ἄνευ αἰτίας. Τὸ Πρωτοδικεῖον καὶ τὸ Ἐφετεῖον τῶν Παρισίων ἐδέχθησαν ὅτι πράγματι τὰ γραμμ. ἦσαν ἐστερημένα αἰτίας μεταξὺ Α. Β. καὶ Γ. ἀλλ' ὁ Δ. εἶπον εἶνε ἐνεχυροῦχος δανειστής καὶ δὲν ὀφείλει νὰ ἐπιστρέψῃ τὰ γραμμάτια εἰμὴ ἂφ' οὗ λάβῃ φρ. 30 χιλ. περίπου τὰ ὁποῖα τοῦ ὤφειλεν ὁ Γ. καὶ πρὸς ἀσφάλειαν τῶν ὁποίων ὁ Γ. μετεβίβασε τὰ γραμμάτια με ἀίτιαν *valeur en garantie*. Κατεδίκασαν ἐπομένως τὸν Δ. νὰ ἐπιστρέψῃ τὰ γραμμάτια εἰς τὸν Β. ἂφ' οὗ λάβῃ παρὰ τοῦ Β. ὅ,τι εἶχε νὰ λάβῃ παρὰ τοῦ Γ. δηλ. τὰς 30 χιλ. φρ. Εἰς τὸ ἐπιχείρημα ὅτι ὁ Δ. δὲν συνεμορφώθη με τὸν Ν. περὶ ἐνεχύρου, τὸ Ἐφετεῖον ἀπήντησε (συμφώνως πρὸς τὴν ἀπ. τοῦ 'Ακ. τῆς 18 Ἰουλ. 1848 τὴν ἐκδοθεῖσαν εἰσηγήσει τοῦ Troplong ἣν ἐσημειώσαμεν ἤδη § 941) ὅτι αἱ διατάξεις περὶ ἐνεχύρου δὲν ἐφαρμόζονται ἐπὶ τοῦ ἐμπορ. ἐνεχύρου. Ἐπιληφθὲν τῆς ὑποθέσεως τὸ 'Ακ. δὲν ἐπανέλαβε τὴν ἄνω ἐπὶ τῇ εἰσηγήσει τοῦ Troplong ἀπόφασίν του ἀλλ' ἄλλην καὶ σχεδὸν κατὰ λέξιν τὴν τῆς 6 Αὐγ. 45 ἐν S. 45. 1. 563. ἢ D. 45. 1. 392. Δὲν εἶπε πλέον ὅτι ἡ ὀπισθογραφῆσις με ἀίτιαν *valeur en garantie* εἶνε ἐνεχυρίσις ἐμπορικὴ καὶ ὅτι δὲν ἐφαρμόζονται αἱ περὶ ἐνεχύρου διατάξεις εἰς τὰς ἐμπ. ἐνεχυρίσεις, ἀλλὰ τούναντίον εἶπεν ὅτι ἡ τοιαύτη ὀπισθογραφῆσις δὲν εἶνε ἐνεχυρίσις, ἀλλ' εἶνε ὀπισθογραφῆσις τακτικὴ, κατὰ τὴν ὁποίαν οἱ συμβαλλόμενοι, ὅπως ἐπὶ ὀπισθογραφῆσεως με ἀίτιαν διὰ λήσμοῦ, ἐπιφυλάσσονται νὰ κανονίσωσι τὴν ἀμοιβαίαν αὐτῶν θέσιν κατόπιν. Ὁ κομιστὴς λοιπὸν διὰ τοιαύτης ὀπισθογραφῆσεως γίνεται κύριος καὶ μόνον ὀφείλει νὰ συμμορφωθῇ πρὸς τὰ συντεθειμένα οὕτω δὲ ἀπέριψε τὴν ἀναίρεσιν, δεχθὲν ὅτι καλῶς τὸ Ἐφετεῖον κατεδίκασε τὸν Β. νὰ πληρώσῃ φρ. 30 χιλ. εἰς τὸν Δ. διὰ νὰ ἀναλάβῃ παρ' αὐτοῦ τὰ γραμμάτια του. Ἰδοὺ τὸ σκεπτικὸν τῆς ἀποφ. κατ' ἐλευθέραν μετάφρασιν : « Ἐπειδὴ κατὰ τὰ ἀρθρ. 136 καὶ 137 τοῦ Ἐμπ. Κ. ἡ κυριότης τῶν συναλλαγματικῶν καὶ τῶν γραμμ. εἰς διαταγὴν μεταβιβάζον-

σθογράφησις, καὶ τὰ ὅποια εἶνε ἐντελῶς διάφορα ἐκείνων τῆς ἐκχω-

ται διὰ τῆς ὀπισθογραφήσεως. Ἐπειδὴ κατὰ τὸ ἄρθρ. 138 τότε μόνον ἡ ὀπισθογράφησις δὲν μεταβιβάζει τὴν κυριότητα ὅταν δὲν ἐγένετο κατὰ τὰς ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 137 ὀριζομένας διατυπώσεις. Ἐπειδὴ ἐκ τῶν ἄρθρ. 110 καὶ 188 ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰ ἄρθρ. 137 καὶ 187 τοῦ αὐτοῦ Κώδ. προκύπτει ὅτι ἡ ἐν τῇ ὀπισθογραφῇ τῶν τίτλων εἰς διαταγὴν ἀπαιτούμενη μνεία τοῦ δοθέντος ἀντιτίμου δύναται νὰ γίνῃ εἰς χρήματα, εἰς πραγματείας, διὰ λησμοῦ ἢ καθ' οἰονόησιν ἄλλον τρόπον. Ἐπειδὴ ἡ ἔκφρασις: ἀξία πρὸς ἀσφάλειαν (valeur en garantie) πληροῖ τὴν θέλησιν τοῦ Νόμου, ὅπως καὶ ἡ ἔκφρασις ἀξία διὰ λογαριασμοῦ (valeur en compte), μὲ τὴν παρατήρησιν ὅτι τόσον εἰς τὴν μίαν ὅσον καὶ εἰς τὴν ἄλλην περίπτωσιν τὰ μέρη ἐπιφυλάσσονται νὰ καθορίσωσι τὴν ἀμοιβαίαν αὐτῶν θέσιν διὰ τοῦ κανονισμοῦ τῶν ἐργασιῶν αὐτῶν. Ἐπειδὴ ἡ ὀπισθογράφησις συναλλαγματικῶν ἢ γραμματίων εἰς διαταγὴν μὲ αἰτίαν valeur en garantie δὲν ἀποτελεῖ ἐνεχυρίασιν κινήτου ὀριζομένην ὑπὸ τῶν ἄρθρ. 2071 καὶ 2072 τοῦ Ναπολ. Κώδ. (ἄρθρ. 1 Ν. περὶ Ἐνεχ.) καὶ διεπομένην ἀναγκαιῶς ὑπὸ τῶν ἄρθρ. 2074 καὶ 2085 τοῦ αὐτοῦ Κώδ. (ἄρθρ. 2 καὶ 3 Ν. περὶ Ἐνεχ.), ἀλλὰ μεταβιβάζει τὴν κυριότητα τοῦ τίτλου ὑπὸ τὴν ἐπιφύλαξιν τῶν μερῶν νὰ κανονίσωσι κατόπιν τὴν ἀμοιβαίαν αὐτῶν θέσιν. — Ὅμοια Ἐφ. Orleans 24 Ιουν. 1868 S. 68 2.304 ἢ D. 68.2.195 μὲ αἰτίαν valeur en garantie de mon compte. *Ὅταν ᾖνε βεβαιωμένον ὅτι ἡ ὀπισθογράφησις ἢ τακτικὴ ἐγένετο ἐπὶ σκοπῷ ἐνεχυριάσεως, πάλιν ἡ Γαλ. Νομολ. ἐφήρμοσε ἐνίοτε τὰς αὐτὰς σκέψεις ἥτοι ἐθεώρησε τὴν ὀπισθογράφησιν μεταβιβάζουσαν τὴν κυριότητα, τὸν δὲ σκοπὸν ὡς ὅρον τῆς μεταβιβάσεως ὁ Α. ὀφείλων πρὸς τὸν Β. χρηματικὸν ποσὸν μετεβίβασεν αὐτῷ διὰ τακτικῆς ὀπισθογραφῆσεως μὲ αἰτίαν ἀξία ληφθεῖσα εἰς μετρητά, συναλλαγματικὰς πληρωτέας παρὰ τοῦ Γ. ὁ Β. ὅμως ἔδωκεν ἀπόδειξιν ἰδιόχειρον εἰς τὸν Α. δι' ἧς ὁμολόγηε ὅτι τὰς μεταβιβάσεως αὐτῷ συναλλαγματικὰς τὰς κρατεῖ λόγῳ ἐνεχύρου δι' ἀσφάλειαν τοσούτου ποσοῦ παρ' αὐτοῦ ὀφειλομένου. Ζητηθείσης τῆς ἐπιστροφῆς τῶν συναλλαγματικῶν τὸ Ἐφ. Montpellier δι' ἀποφ. 5 Μαρτ. 1825 εἶπεν ὅτι διὰ τῆς ὀπισθογραφῆσεως μετεβιβάσθη ἡ κυριότης τὸ δὲ ἀντέγραφο δὲν μεταβάλλει τὴν ὀπισθογράφησιν εἰς ἐνεχυρίασιν ἀλλ' ἀποτελεῖ ὅρον τῆς μεταβιβάσεως. Ἡ κατ' αὐτῆς ἀναίρεσις ἀπερρίφθη Ἀκ. 17 Μαρτ. 29. Ἰδε τὰς ἀπ. ταύτας ἐν Dalloz effets de Com 430. Τουναντίον τὸ Ἀκυρ. 12 Ἰαν. 42 S. 42. 1. 4. 38. ἢ D. 42. 1. 129. ἐδέχθη ὅτι ὅταν ὁ συνειπὼν τακτ. ὀπισθογρ. κομιστῆς ὁμολογῇ κατέχειν λόγῳ ἐνεχύρου ὑπόκειται εἰς τὰς ἐκ τοῦ ὀπισθογράφου ἐναστάσεις. Ἄλλο τὸ ζήτημα τοῦ κύρους τῆς τοιαύτης ἐνεχυριάσεως Aubry et Rau 4. § 432 σημ. 13. Ἐὰν ἡ ὀπισθογράφησις ᾖνε ἄτακτος, ὁ κομιστῆς δὲν δύναται νὰ ἰσχυρισθῇ ἐνεχυρίασιν, ἀλλ' οὔτε μεταβίβασιν ὑπὸ ὅρον. Massé 4. 2895 συγκεχυμένα παρὰ Καλλιγᾶ Β. § 357.

ρήσεως ὡς θέλομεν ἰδεῖ εὐθὺς ἀμέσως ἠρωτήθη τί εἶνε ἡ ὀπισθογράφησις ἢτοι τὸ συναλλάγμα τὸ μεταξὺ ὀπισθογράφου καὶ κομιστοῦ διὰ τῆς ὀπισθογραφῆσεως τελειούμενον. Οἱ ἐπιχειρήσαντες νὰ ἀνέυρωσι τοῦτο μεταξὺ τῶν γνωστῶν συναλλαγματῶν ἀπέτυχον καὶ ἦτο φυσικὸν ἀφ' οὗ τὸ συναλλάγμα διεπλάσθη ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀναγκῶν τῆς πίστεως καὶ τῆς κυκλοφορίας τοῦ τίτλου περιεβλήθη δὲ δι' ἀποτελεσμάτων τὰ ὁποῖα δὲν εὕρισκονται ἡνωμένα εἰς οὐδὲν ἐκ τῶν γνωστῶν συναλλαγματῶν. Ὅτι ἡ ὀπισθογράφησις ὁμοιάζει πρὸς διάφορα συναλλάγματα εἶνε βέβαιον, ἀλλ' εἶνε ἐπίσης βέβαιον ὅτι μετ' οὐδενὸς τούτων καθ' ὅλα συμπίπτει. Διὰ τοῦτο πρακτικωτέραν ἂν καὶ οὐχὶ ἀκριβεστέραν νομίζω τὴν γνώμην τὴν θεωροῦσαν τὴν ὀπισθογράφησιν ὡς ἐκχώρησιν ἰδιαζούσης φύσεως καὶ ἰδιαζόντων ἀποτελεσμάτων ὅσον ἀφορᾷ τὴν εὐθύνην τοῦ ἐκχωρητοῦ (ὀπισθογράφου) καὶ τὴν ἔκτασιν τῶν δικαιωμάτων τοῦ κομιστοῦ⁽¹⁾.

1328. Ὅπισθογράφησις μεταβιβαστικὴ κυριότητος ἢ τακτικῆς. Ἰκανότης. Ἡ ὀπισθογράφησις εἶνε ἀπαλλοτριώσις ἀπαίτησεως, ἄρα, ὅπως ἐπὶ πάσης ἀπαλλοτριώσεως, πρέπει ὁ ἀπαλλοτριῶν νὰ εἶνε κύριος καὶ ἰκανὸς πρὸς τοῦτο ἢ νὰ ἔχῃ ἐντολὴν τοῦ κυρίου.⁽²⁾

(1) Thaller 1208. LyC. Tr. 4. 114. Bravard 3. 143. Ἐφ. Ἀθ. 170 (98) Θεμ. 9. 228 Ἡ γνώμη καθ' ἣν ἡ ὀπισθογράφησις εἶνε ἀνανέωσις ἢ σύμβασις ὑπὲρ τρίτου ἐξηγεῖ τὰ δικαιώματα τοῦ κομιστοῦ ἀλλὰ δὲν ἐξηγεῖ τί γίνεται πλεον ἢ ἀνανέωσις ὅταν μὴ πληρωθεῖς τῆς συναλλαγματικῆς ὁ ὀπισθογράφος ὅστις διὰ τῆς ἀνανέωσεως ἔπαυσε νὰ ᾔνῃ δανειστής, στρέφεται κατὰ τῶν ὑποχρέων ἐναγόμενος ἢ πληρώων. Οἱ ἀκολουθοῦντες τὴν γερμανικὴν θεωρίαν εὕρισκουσιν ὅτι τὸ μεταξὺ ὀπισθογράφου καὶ κομιστοῦ συναλλάγμα εἶνε ὅμοιον πρὸς ἐκεῖνο μεταξὺ ἐκδότης καὶ λήπτης, ἐκδόσεως—κυκλοφορίας § 1270 Vidari la Cambiale 105. Thöl. 251. Κατὰ τὸν Pothier C. de Change 79 εἶνε συναλ. συναλλαγῆς, ἀλλὰ τοῦτο εἶνε ἀκριβὲς ὅταν ἡ ὀπισθογράφησις γίνεται ἐν ἄλλῃ τῆς πληρωμῆς τόπῳ. Ἡ Ἐφ. Ἀθ. 2701 (94) Θ. 6. 122 τὴν θέλει sui generis πώλησιν μετ' ἐγγυήσεως κατὰ τοὺς LyC καὶ διάφορον τῆς ἐκχωρήσεως.

(2) Ἡ ἐντολὴ πρέπει νὰ εἶνε εἰδική Ἐφ. Πατρῶν 82 (98) Θεμ. 9. 205, ἢ παρέχουσα τῷ ἐντολοδόχῳ τοιοῦτον δικαίωμα § 1298 σημ. 2. Θεωροῦνται ἔχοντες δικαίωμα ὀπισθογραφῆσεως τακτικῆς: ὁ κομιστὴς συνεπείχεται τοῦ ὀπισθογραφῆσεως, οἱ διαχειρισταὶ ἐταιριῶν § 332 422, οἱ ἐκκαθαρίζονται § 654: Ὁ ἐπίτροπος ἀνηλίκου ἢ ἀπηγορευμένου δύναται νὰ ἐκχωρήσῃ

Ἄλλ' ἡ ὀπισθογράφῃς τίκτει καὶ ἐκ συναλλαγματικῆς ἐνοχὴν κατὰ τοῦ ὀπισθογράφου, διὰ τὴν ἔχῃ ἐπομένως αὕτη καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο πρέπει οὗτος νὰ κέκτηται τὴν ἱκανότητα τοῦ ὑποχρεοῦσθαι ἐκ συναλλαγματικῆς.

Ἀνίκανοι ἐν γένει πρὸς ἀπαλλοτρίωσιν εἶνε οἱ ἀνήλικοι, οἱ ἀπηγορευμένοι, οἱ ὑπὸ δικαστικὸν ἀντιλήπτορα διατελοῦντες καὶ οἱ ἐν πτωχεύσει.

Ἀνίκανοι δὲ πρὸς ἀνάληψιν ἐνοχῆς ἐκ συναλλαγματικῆς εἶνε πάντες οἱ ἀνίκανοι πρὸς ἐπιχείρησιν ἐμπορικῶν πράξεων § 150 (ἀνικανότης συμπίπτουσα σχεδὸν μὲ τὴν ἀνωτέραν) καὶ πρὸς τούτοις κατὰ ρητὴν θέλησιν τοῦ Νόμου αἱ γυναῖκες, εἴτε ἄγαμοι, εἴτε ὑπανδροί, εἴτε χῆραι, αἵτινες καίτοι ἱκαναί, ἐὰν ὦσιν ἐνήλικοι, πρὸς ἐπιχείρησιν ἐμπορικῶν πράξεων εἶνε ἐν τούτοις ἀνίκανοι νὰ ὑποχρεωθῶσι ἐκ συναλλαγματικῆς ἐκτὸς ἂν ἐμπορευῶνται δημοσίᾳ ἄρθρ. 113.

Κατ' ἀρχὴν ἡ ἀνικανότης πρὸς ἀπαλλοτρίωσιν ἐπάγεται τὴν ἀκύρωσιν τῆς ὀπισθογραφῆσεως ἐν ᾧ ἡ ἀνικανότης πρὸς ἀνάληψιν ὑποχρεώσεως ἐκ συναλλαγματικῆς μεταβάλλει τὴν ὀπισθογράφῃς εἰς ἐκχώρησιν ἀπέναντι τοῦ ὀπισθογράφου.

Οἱ κανόνες οὗτοι εἶνε ἀληθεῖς, δὲν εἶνε ὁμῶς πάντοτε καὶ κατὰ πάσαν περίπτωσιν ἀκριβεῖς οὔτε ἐντελῶς ἀναμφισβήτητοι ὡς θελομέν ἐξηγηθῇ ἐκτενῶς ἐν τῷ τίτλῳ περὶ ἱκανότητος ἐν τῇ συναλλαγματικῇ.

Τουναντίον διὰ τὴν γίνῃ τις κομιστὴς συναλλαγματικῆς δι' ὀπισθογραφῆσεως ἀρκεῖ ἡ πρὸς ἀπόκτησιν ἐν γένει ἱκανότης τοῦ Πολ. Δικ. ⁽¹⁾.

1326. Διατυπώσεις. Ἀφ' οὗ ὁ Ν. ὀρίζει τί πρέπει νὰ περιέχῃ ἡ ὀπισθογράφῃς ἔπεται ὅτι ὅπως καὶ ἡ συναλλαγματικὴ πρέπει νὰ γίνεταί ἐγγράφως καὶ ὅτι ἄγραφος ὀπισθογράφῃς δὲν εἶνε δυνατὴ § 1273.

(Κρασσὴ Οἶκ. 284) ἔρα καὶ νὰ ὀπισθογραφῇ χωρὶς νὰ συμμορφωθῇ πρὸς τὸ ἄρθρ. 61 τοῦ Ν. περὶ ἐπιτροπείας ΑΠ. 283 (66) Πειρ. 3757. Ἐφ. Αθ. 398 (97) Θεμ. 8. 458. Ὁ ἐπ' ὀνόματι καὶ διὰ λησμον ἄλλου ὀπισθογραφῶν πρέπει πρὸς ἀποφυγὴν εὐθύνης ἢ συγχύσεως νὰ ὀρίξῃ τοῦτο ἀκριβῶς καὶ σαφῶς. Δὲν θεωρεῖται ἐπαρκὴς πρὸς ἀποφυγὴν εὐθύνης ἡ φράσις: διὰ τὸν δεῖνα Alauzet 1362, αὐτὴ ἡ φράσις κατ' ἐπιτροπὴν καὶ ὑπογραφῇ. Θεωρεῖται ὁμῶς ἐπαρκὴς ἡ φράσις κατ' ἐπιτροπὴν τοῦ δεῖνα. LyC. Tr. 4. 116.

(1) LyC. Tr. 4. 116

Γράφεται ἐπὶ τοῦ τίτλου καὶ μάλιστα ὀπισθεν αὐτοῦ ἢ καὶ ἔμπροσθεν ὧς ἰδιωτικὸν ἔγγραφον δὲν εἶνε ἀνάγκη νὰ γραφῇ διὰ χειρὸς τοῦ ὀπισθογράφου ἀρκεῖ ἡ ὑπογραφή αὐτοῦ ἥτις ὁμως εἶνε ἀπαράιτητος καὶ δὲν ἀναπληροῦται: (ἄρθρ. 409 Πολ. Δικ.) § 1274. ⁽¹⁾

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 137 πρέπει :

1) Νὰ ᾔνε χρονολογημένη.

2) Νὰ ἐκφράζη τὴν δευτέραν ἀξίαν τῆς συναλλαγματικῆς καὶ

3) Νὰ φανερόνη τὸ ὄνομα ἐκείνου εἰς τὴν διαταγὴν τοῦ ὁποῖου μετέβη.

Ἰδοὺ ὁ τύπος.

Πληρώσατε εἰς τὴν διαταγὴν τοῦ κ. δεῖνα ἀντίτιμον ἔλαβον παρ' αὐτοῦ εἰς μετρητὰ (ἐμπορεύματα, διὰ λ/σμου.)

Ἐν. τὴν.

Ὑπογραφή.

1327. Χρονολογία. Αὕτη εἶνε ἀπαραίτητος καὶ δὲν δύναται νὰ ἀναπληρωθῇ ⁽²⁾ χρησιμεύει δὲ ἐνταῦθα πρὸς ἔλεγχον τῆς ἱκανότητος τοῦ ὀπισθογράφου καὶ πρὸς ἀπόδειξιν, ὅτι ἡ ὀπισθογραφῆσις δὲν ἐγένετο κατὰ τὴν ὑποπτον ἐποχὴν ἢ μετὰ τὴν πώχευσιν αὐτοῦ καὶ πρὸς περιγραφὴν τῶν ἄρθρ. 445, 449 καὶ 450 τοῦ Ἐμ. Ν. ἐνίοτε δὲ καὶ διὰ τὴν ἔκτασιν τῆς τριτεγγυήσεως. Διὰ τοῦτο καὶ ἡ προχρονολόγησις τῆς ὀπισθογραφῆσεως τιμωρεῖται ὡς πλαστογρα-

(1) LyC Tr 4. 117. Boistel 748. ἡ λευκὴ ὁμως ὀπισθογραφῆσις δὲν δύναται νὰ τεθῇ ἔμπροσθεν ἀλλὰ πάντοτε ὀπισθεν ἵνα μὴ ἐκληφθῇ ὡς τριτεγγυήσις. Ἐπειδὴ ὁ ἀριθμὸς τῶν ὀπισθογραφῆσεων δὲν εἶνε ὠρισμένος προστίθεται ἐν ἀνεπαρκείᾳ τοῦ τίτλου προσάρτημα ἡ ἐπιμήκυνσις (allonge) ἐν ἡ ἑξακολουθοῦσιν αἱ ὀπισθογραφῆσεις λαμβανομένων προφυλάξεων κατὰ πάσης καταχρήσεως, ἥτις δύναται νὰ γίνῃ εἴτε διὰ δημιουργίας ἄλλης συναλλαγματικῆς εἴτε δι' ἐπικολλήσεως τῆς allonge εἰς ἄλλην συναλλαγματικὴν. Πάλλ. 526. Ἡ Ἐφ. Ἀθ. 1804 (94) Θ. 5. 589 ἀξιοῦσα χαρτοσήμανσιν τῆς allonge (ἄρθρ. 20 ὁ Ν. χαρτ.) δὲν μοι φαίνεται ὀρθή καὶ διότι ἡ allonge θεωρεῖται ἑξακολουθήσις τῆς συναλ. καὶ διότι ἡ ἐπὶ τοῦ τίτλου ὀπισθογραφ. δὲν ὑπόκειται εἰς ἴδιον τέλος. Ἡ ὀπισθογραφῆσις δύναται νὰ γίνῃ καὶ εἰς τὸ ἀντίγραφον § 1304 Πάλλ. αὐτ. LyC. Tr. αὐτ — Διὰ χωριστοῦ ἔγγραφου; § 1334.

(2) Οὔτε δι' ἐκείνης τῆς τριτεγγυήσεως ἢ τοῦ διαμαρτυρικοῦ μὴ ἀποδοχῆς. Ἐθεωρήθη ἀνεπαρκὴς ἡ δῆλωσις τῆς χρονολογίας διὰ τῆς φράσεως : ὡς ἄνω, : ὡς ὀπισθεν (ut supra-ut retro). Alauzet 1356. Dalloz effets de Com. 388. 389. Πάλλ. 528.

πία (άρθρ. 139) ἐνῷ δὲν τιμωρεῖται ἡ τῆς συναλλαγματικῆς § 1289.

Ὁ Νομοθέτης ἐθεώρησε ὅτι ὁ ἔχων συναλλαγματικὴν εἰς χεῖρας του ἔχει λόγῳ τῆς φερεγγυότητος τῶν ἄλλων ὑπογραφῶν τῶν εὐρισκομένων ἐν αὐτῇ καὶ ἀνεξαρτήτως τῆς ἰδικῆς του πραγματικῆς περιουσίαν ἣν δύναται νὰ ἀφαιρέσῃ ἀπὸ τοὺς δανειστάς αὐτοῦ κατὰ τὰς παραμονὰς τῆς πτωχεύσεώς του ἢ καὶ κατόπιν δι' ὀπισθογραφήσεως, ὑπὸ χρονολογίαν ἀρχαιοτέραν, εἴτε ὑπὲρ τινος τῶν δανειστῶν του εἴτε ὑπὲρ ἄλλου μεθ' οὗ εἶνε συνεννοημένος. Διὰ τοῦτο ἐτιμώρησε καὶ αὐστηρῶς τὴν προχρονολόγησιν τῆς ὀπισθογραφήσεως.

Δὲν ἀπέδωκεν ὁμῶς σημασίαν εἰς τὴν ἐκδοσιν τῆς συναλλαγματικῆς καὶ τὴν προχρονολόγησιν ταύτης, διότι δὲν παρουσιάζει δι' αὐτὸν τοὺς αὐτοὺς κινδύνους οὔτε βλάπτει ἀμέσως τοὺς δανειστάς. Ὁ εἰς τὰς παραμονὰς τῆς πτωχεύσεώς του ἢ μετὰ τὴν πτώχευσίν του ἐκδίδων συναλλαγματικὴν ὑπὸ χρονολογίαν ἀρχαιοτέραν, ἐπειδὴ ἡ τοιαύτη συναλλαγματικὴ μόνον ἀσφάλειαν παρουσιάζει τὴν φερεγγυότητα τοῦ ἐκδότου, δὲν θὰ εὖρῃ κομιστήν, ἀλλὰ τινα μεθ' οὗ θὰ συνεννοηθῇ καὶ ὅστις τὸ πολὺ θὰ παρουσιασθῇ εἰς τὴν πτώχευσιν ὡς δανειστὴς ὑποκείμενος εἰς τὴν διάταξιν τοῦ ἀρθ. 599. Δὲν πρόκειται λοιπὸν κατὰ τὸν Νομοθέτην περὶ ἀποκρύψεως περιουσίας ἐπὶ βλάβῃ τῆς ομάδος, ἀλλὰ μόνον περὶ προσθήκης ἐνὸς εἰσέτι δανειστοῦ ψευδοῦς, δι' ὃν τὸ ἀρθ. 599 ἀρκεῖ.

Μετὰ τὰ ἀναπτυχθέντα περὶ τῆς κυριότητος τῆς προβλέψεως, ὡς θελομεν ἶδει ἐν καιρῷ, ἡ γνώμη τοῦ Νομοθέτου δὲν εἶνε πλέον ἀκριβής, διότι καὶ ἡ ἐκδοσις τῆς συναλλαγματικῆς, μεταβιβάζουσα τὴν κυριότητα τῆς προβλέψεως, παρουσιάζει ἤδη τοὺς αὐτοὺς κινδύνους καὶ εἶνε ἀφαίρεσις ἢ ἀπόκρυψις τοῦ ἐνεργητικοῦ. Τοῦτο ἐπεισέτινας, ὡς ἐσημειώσαμεν ἤδη § 1289 νὰ δεχθῶσιν, ὅτι καὶ ἡ προχρονολόγησις τῆς συναλλαγματικῆς τιμωρεῖται κατὰ τὸ ἀρθ. 139, ἀλλ' ὡς ὀρθῶς παρατηρήθη τὰς ἐλλείψεις τῶν ποιν. διατάξεων δὲν ἀναπληροῖ ποτὲ ἡ ἐρμηνεία.

1328. Ἐννοία τοῦ ἀρθρου 139. Μολονότι τὸ ἀρθ. 139 σιωπᾷ ἐδέχθησαν ἐν τούτοις ἐπὶ τῇ βάσει τῶν γενικῶν ἀρχῶν τοῦ Ποιν. Δικαίου (ἀρθρ. 38 Ποιν. Νόμ.), ὅτι ἡ προχρονολόγησις τῆς ὀπισθογραφήσεως τότε μόνον τιμωρεῖται, ὅταν ὑπάρχῃ ἐκ μέρους τοῦ

ὀπισθογράφου δολία προαίρεσις, ἥτοι σκοπὸς δημιουργίας ἀνυπάρχων δικαίων ἐπὶ βλάβῃ τινός. Κατὰ πᾶσαν ἄλλην περίπτωσιν ἢ προχρονολόγησις τῆς ὀπισθογραφήσεως ὅχι μόνον δὲν τιμωρεῖται, ἀλλὰ τοῦ Ν. μὴ ἀπαγγέλλοντος ἀκυρότητα ἐπάγεται πάντα τ' ἀποτελέσματα τῆς ὀπισθογραφήσεως. ⁽¹⁾

Ἐκ τοῦ ὅτι ὁ Ν. ἀπαιτεῖ τὴν χρονολογίαν καὶ τιμωρεῖ τὴν προχρονολόγησιν, ὡς πλαστογραφίαν, δὲν ἔπεται, ὅτι αὕτη ἀποδεδεικνύει μέχρι προσβολῆς ἐπὶ πλαστότητι, ἀλλὰ μόνον μέχρις ἀποδείξεως τοῦ ἐναντίου διὰ παντός μέσου. ⁽²⁾

1329. Τόπος. Περὶ τοῦ τόπου ὁ Νόμος δὲν ὁμιλεῖ ἂν καὶ συνήθως τίθεται. Ἐπὶ τῶν συναλλαγματικῶν ὅμως εἰς διαταγὴν τοῦ ἐκδότου τῶν τελειουμένων δι' ὀπισθογραφήσεως § 1296 ἡ σημείωσις τοῦ τόπου τῆς πρώτης ὀπισθογραφήσεως εἶναι ἀπαραίτητος πρὸς ἀπόδειξιν, ὅτι δὲν ἐγένετο αὕτη ἐν τῷ τόπῳ τῆς πληρωμῆς, καὶ ὅτι ὑπάρχει συναλλάγμα συναλλαγῆς. ⁽³⁾

1330. Δοθεῖσα ἀξία. Καὶ ἐνταῦθα ἐφαρμοζονται πάντα τὰ ρηθέντα ἐν § 1292 περὶ τῆς συναλλαγματικῆς ἀπαρἀλλάκτως, πᾶν ὅ,τι ἐκεῖ θεωρεῖται ἐπαρκὲς εἰς ἐκδήλωσιν τῆς ληφθείσης ἀξίας ἢ τοῦ δοθέντος ἀντιτίμου καὶ εἰς τί τοῦτο συνίσταται, θεωρεῖται ἐπαρκὲς πρὸς ἐκδήλωσιν τῆς ἀξίας καὶ ἐνταῦθα. ⁽⁴⁾

(1) Ἀκ. 21 Δερ. 64. §. 65. 1. 45 ἢ D. 65. 1. 30. LyC. Tr. 4. 121. Alauzet 1374. Boistel 750. Ἐφ. Ἀθ. 2376 (94). Θ. 6. 56. Ἐφ. Paris 13 Ἰουν. 92 ἐν Θ. 4. 447. ἢ προχρονολόγησις καὶ διὰ μαρτύρων Ἐφ. Ἀθ. 6 47. (93) Θ. 4. 299. Ἡ ἀναγκὴ περὶ τὴν χρονολογίαν τῆς ὀπισθογραφήσεως εἶναι συνήθης ὅταν ὁ κομιστὴς συνεπεῖρ λευκῆς ἢ λευκῶν ὀπισθογραφῶν συμπληροῖ ταύτας διότι δὲν εἶναι εἰς θέσιν νὰ γνωρίξῃ ἀκριβῶς τὸν χρόνον ἐκάστης ὀπισθογραφήσεως ἴδε ΑΠ. 173 (94) Θ. 6. 102. καὶ Ἀκ. 10 Μαΐου 65. §. 65. 1. 258. D. 65. 1. 275.

(2) Ράλλ. 527. LyC. Tr. 4. 121.

(3) Alauzet 1338. Boistel 749.

(4) Δυσκολίας παρουσιάσεν ἡ δῆλωσις τῆς ἀξίας διὰ τῆς φράσεως 1) ἀντίτιμον διὰ λόγου (valeur en compte), ἀλλ' ἐπεκράτησεν ἡ γνώμη ὅτι ἡ τοιαύτη δῆλωσις πληροῖ τὴν θέλῃσιν τοῦ Ν. ὅτι ἡ ὀπισθογραφῆσις εἶναι τακτικὴ καὶ ὅτι ὁ κομιστὴς δὲν εἶναι ὑπόχρεως ν' ἀποδείξῃ ὅτι εἶναι δανειστής τοῦ ὀπισθογράφου ΑΠ. 374 (66) Περ. 3695. Ἀκ. 5 Αὐγ. 58 D. 59. 1. 123 ἢ §. 60. 1. 136. Dalloz ef. de Com. 420. Alauzet 1357 ἐλλὰ Ἀκ. 14 Ἰουν. 82. §. 85. 1. 489; 2) ἀξία λόγῳ ἐνεχύρου, ἐγγυήσεως, ἀ-

1331. Ὄνομα καὶ διαταγὴ κοιμιστοῦ. Ἐπίσης ἐφαρ-
μοζόνται τὰ ρηθέντα ἐν § 1283 καὶ 1284 καὶ ἡ ρήτρα εἰς διατα-
γὴν εἶνε ἀπαραίτητος. ⁽¹⁾

1332. Διάφοροι ρήτραι. Ὅπως ἐν τῇ συναλλαγματικῇ,
οὕτω καὶ ἐν τῇ ὀπισθογραφῇ δύνανται νὰ ἀναγραφῶσι διάφοροι
ρήτραι ἢ ὅροι περιορίζοντες ἢ τροποποιῶντες τὰς συνεπείας ταύτης
κατὰ τὸν κανόνα, ἐν ἀνεπτύξαμεν ἀλλαγῇ § 1278. Συνήθεις ρήτραι
εἶνε ἡ ἄνευ εὐθύνης § 1313 ἡ σημείωσις κατ' ἀνάγκην πληρωτοῦ §
1302 ὁ ὁρίσμος προθεσμίας πρὸς ἀποδοχὴν § 1316.

1333. Διαγραφὴν ὀπισθογραφῆσεως. Ἡρωτήθη ἂν ὁ
ὀπισθογράφος δύναται νὰ διαγράψῃ τὴν ἐπὶ τῆς συναλλαγματικῆς
ὀπισθογράφησίν του. Τὸ ζήτημα κυρίως εἶνε πότε τὸ συνάλλαγμα
θεωρεῖται τετελεσμένον. Ἐφαρμόζονται δὲ αἱ γενικαὶ ἀρχαὶ § 780.
Οὕτω ἐπὶ παρόντων τὸ συνάλλαγμα θεωρεῖται πλήρες, ἅμα ὁ ὀπι-
σθογράφος ὑπογράψῃ καὶ παραδῶσῃ ἐκὼν εἰς τὸν κοιμιστὴν τὸν τί-
τλον, ἄρα πρὸ τούτου ἡ διαγραφὴ εἶνε δυνατὴ. Ἐπὶ ἀπόντων τὸ
συνάλλαγμα εἶνε πλήρες ἅμα ὁ κοιμιστὴς λάβῃ γνῶσιν τῆς ὑπὲρ
αὐτοῦ γενομένης ὀπισθογραφῆσεως ἄρα ἡ διαγραφὴ εἶνε πρὸ τούτου
παλιν δυνατὴ. ⁽²⁾

σφαλείας (valeur en garantie) ἀλλὰ καὶ αὕτη ἐθεωρήθη ἐπαρκὴς πρὸς τα-
κτικὴν ὀπισθογράφησιν ἐνέχουσα ὡς καὶ ἡ ἀνωτέρω μόνον τὸν ὅρον ὅτι τὰ
μέρη θὰ κανονίσωσι κατόπιν τὴν ἀμοιβαίαν αὐτῶν θέσιν ἴδε § 1323 σημ. 1.

(1) Ἡ ἀνακρίβεια περὶ τὸ ὄνομα ὅταν δὲν ὑπάρχῃ ἀμφιβολία περὶ τῆς
ταυτότητος δὲν βλάπτει Ἄκ. 46 Ἰουν. 46. D. 46. 2, 742. Ἡ παράλειψις
τῆς ρήτρας εἰς διαταγὴν ἔχει κατὰ τὸν Dalloz effets de Com. 404 τὴν
ἐννοίαν ὅτι ὁ κοιμιστὴς ἔχει ἐντολὴν νὰ ζητήσῃ τὴν πληρωμὴν καὶ νὰ κατα-
διώξῃ οὐχὶ ὁμῶς καὶ νὰ μεταβιβάσῃ. Alauzet 1358. Ἐὰν τὸ ὄνομα παρα-
λειφθῇ ἢ μείνῃ ἐν λευκῷ ἡ ὀπισθογράφησις θεωρεῖται ἐν λευκῷ. Κατὰ τὸν
Vincens 2. σελ. 241 εἶνε ἄκυρος. Dalloz αὐτ. 403.

(2) Bravard 160. 161. LyC. Tr. 4. 127. Alauzet 1348. Thol. § 107
μέταφ. Ἱταλ. καὶ ἰδίως Ἄκ. 7 Μαρτ. 82 D. 82. 1. 147 ἢ S. 83. 1. 243
εἰσηγγήσῃ τοῦ Demangeat. Κατὰ τὴν ἀπ. ταύτην ἡ δι' ὀπισθογραφῆσεως
κυριότης τοῦ τίτλου μεταβιβάζεται εἰς τὸν κοιμιστὴν ἀφ' ἧς οὕτως ἔλαβε καὶ
ἀπεδέχθη τοῦτον ἄρα ἐὰν ὁ ὀπισθογράφος μετὰ τὴν ὀπισθογράφησιν καὶ τὴν
ἀποστολὴν τοῦ τίτλου ἀλλὰ πρὸ τῆς παραλαβῆς αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ κοιμιστοῦ
πτωχεύσῃ, ἡ τοιαύτη ὀπισθογράφησις δὲν ἀποτελεῖ πληρωμὴν δι' ἐμπορι-
κῶν γραμμῶν (ἄρθρ. 449) καὶ ὁ τίτλος ἀνήκει εἰς τὴν ὁμάδα καὶ Ἄκ.

1334. Ὁπισθογράφῃσις διὰ χωριστοῦ ἐγγράφου. Ὁ Ν. θέλει τὴν ὀπισθογράφῃσιν νὰ γίνεταί ἐπὶ τοῦ τίτλου. Τοῦτο προκύπτει καὶ ἐκ τοῦ ὀνόματος αὐτῆς καὶ ἐκ τῶν ἀρθρῶν 137 καὶ 138, ὅτι ἡ ὀπισθογράφῃσις δύναται νὰ γίνη οὐχὶ ἐπὶ τοῦ τίτλου, ἀλλὰ διὰ χωριστοῦ ἐγγράφου δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ εἶνε ἀναμφισβήτητον. Ἐν μάλιστα ὁ κομιστὴς ἦνε ἀγράμματος καὶ δὲν θέλη νὰ ἐνεργήσῃ τὴν ὀπισθογράφῃσιν διὰ πληρεξουσίου, αὕτη δὲν εἶνε δυνατὴ εἰμὴ διὰ δημοσίου ἐγγράφου. Ἀλλ' ἔχει τὰς αὐτὰς συνεπείας; Τινὲς στηριζόμενοι ἐπὶ τῆς σιωπῆς τοῦ Νόμου δέχονται τὴν καταφατικὴν λύσιν. ⁽¹⁾ Ἄλλοι ἀναχωροῦντες ἐκ τῆς ἀρχῆς, ὅτι πᾶσα ἐνοχὴ ἐκ τῆς συναλλαγματικῆς πηγάζουσα πρέπει νὰ βεβαιῶται ἐπὶ τοῦ τίτλου θεωροῦσι τὴν τοιαύτην ὀπισθογράφῃσιν ἰσοδυναμοῦσαν πρὸς ἐκχώρησιν. Καὶ ἡ γνώμη αὕτη φαίνεται κρατοῦσα ⁽²⁾

Φλωρεντίας 9 Δεβ. 87 ἐν Σ. 88. 4. 15. Διάφορα πῶς παρὰ Endemann 5 § 42 μετάφρ. Ἰταλ. Ἀντὶ τῆς διαγραφῆς δύναται νὰ γίνη νέα ὀπισθογράφῃσις (contre passation) ὑπὲρ τοῦ ὀπισθογράφου παρὰ τοῦ κομιστοῦ, ἀλλὰ τοῦτο συνεπάγεται εὐθύνην. Ἀναγνωρίζουσιν ἐπίσης τὸ δικαίωμα εἰς τὸν ὀπισθογράφον ὅστις ἐπλήρωσε νὰ διαγράψῃ τὴν ὀπισθογράφῃσιν του καὶ τὰς μετ' αὐτόν, παραδίδων τὴν συναλλαγματικὴν εἰς τοὺς πρὸ αὐτοῦ Pard. 348. Πάλ. 348.

(1) Alauzet 1344. Bedarride 288.

(2) Pardes. 343. LyC. Tr. 4.118. Bravard 3. 160 σημ. Boistel 748. ΑΠ. 137 (90) Μπ. 10. 260 ἢ Θ. 1. 266. ΑΠ. 2 (92) Μπ. 11. 458 ἢ Θ. 3.148. ΑΠ. 270 (93) Θ. 4.457. Ὅλαι αἱ ἀποφ. αὗται δὲν φαίνονται ποιούμεναι διάκρισιν μεταξὺ ὀπισθογραφῆσεως διὰ χωριστοῦ ἐγγράφου καὶ ἐκχώρησεως· ἀλλὰ δέχονται ὅτι ἡ μεταβίβασις τῆς συναλλαγματικῆς μὴ γενομένη ἐπὶ τοῦ σώματος εἶνε ἐκχώρησις εἴτε ὡς πρὸς τὴν εὐθύνην τοῦ ὀπισθογράφου εἴτε ὡς πρὸς τὰ δικαιώματα τοῦ κομιστοῦ θεωρουμένου ἀπλοῦ ἐκδοχέως. Ἡ Ἐφ. Ἀθ. 2701 (94) Θ. 6. 122 προκειμένου περὶ ὀπισθογραφῆσεως ἐπὶ ἀντιγράφου πράξεως συμβολαιογραφικῆς δι' ἧς καθηρτίσθη ὁ εἰς διαταγὴν τίτλος ἐδέχθη ὅτι ἡ τοιαύτη ὀπισθογράφῃσις εἶνε ὀπισθογράφῃσις διὰ χωριστοῦ ἐγγράφου, ἰσχύουσα ὡς ἐκχώρησις, ἀπέριψε δὲ τὴν ἀγωγὴν, διότι ἡ ὀπισθογράφῃσις εἶνε sui generis μετέχουσα τῆς πωλῆσεως καὶ ἐγγυήσεως καὶ δὲν εἶνε ἐκχώρησις! Εἶνε ἐν τούτοις λίαν ἀμφίβολον ἂν τοιαύτη ὀπισθογράφῃσις πρέπει νὰ θεωρηθῇ ὡς διὰ χωριστοῦ ἐγγράφου γενομένη. Ἰδε ΑΠ. 61 (45) Πειρ. 3694. Οἱ κινδύνου τοὺς ὁποίους φοβεῖται ἡ ἀπόφ. δὲν εἶνε ἐπιχείρημα σοβαρόν, διότι τοιοῦτους κινδύνους ἔχομεν ἐπὶ συναλλαγμ. εἰς πλείονα ἀντίτυπα § 1303 καὶ ἐπὶ ὀπισθογραφῆσεως φορτωτικοῦ ὅπερ ὡς γνω-

1338. 'Αποτελέσματα τῆς τακτικῆς ὀπισθογραφί-
σεως. Ἡ ὀπισθογράφησις ἡ τακτικὴ ἦτοι ἡ γενομένη συμφώνως
πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθ. 137 παρὰ τοῦ ἔχοντος ὅχι μόνον τὴν
ικανότητα τοῦ ἀπαλλοτριῶν ἀλλὰ καὶ τοῦ ὑποχρεοῦσθαι ἐκ συναλ-
λαγματικῆς, ἀπὸ τῆς στιγμῆς καθ' ἣν θεωρεῖται τελεία § 1333 ἐπά-
γεται τὰ ἐξῆς τρία οὐσιώδη ἀποτελέσματα, δι' ὧν καὶ διακρίνεται
τῆς ἐκχωρήσεως.

1) Ὁ κομιστὴς καθίσταται κύριος τῆς συναλλαγματικῆς (τίτλου
καὶ ἀπαιτήσεως) ἀπέναντι πάντων (erga omnes) (τρίτων καὶ
ὀφειλέτου) ἄνευ ἄλλης τινος διατυπώσεως ἢ γνωστοποιήσεως, καὶ
κατ' ἀρχὴν μεθ' ὅλων τῶν παρακολουθημάτων αὐτῆς. (1)

2) Ὁ ὀπισθογράφος δὲν εὐθύνεται μόνον διὰ τὴν ὑπαρξίν τῆς
ἀπαιτήσεως καὶ διὰ δόλον, ἀλλ' ἐγγυᾶται πρὸς τὸν κομιστὴν καὶ
πρὸς πάντας τοὺς μετ' αὐτὸν τοιοῦτους, κυρίως καὶ οὐχὶ ἐπικουρι-
κῶς δι' εὐθύνης εἰς ὁλόκληρον (ἀρθ. 140) τὴν ἀποδοχὴν καὶ τὴν
πληρωμὴν αὐτῆς κατὰ τὴν λήξιν. Τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο δύναται
νὰ συνομολογηθῇ ῥητῶς ἐπὶ ἐκχωρήσεως, ἢ νὰ ματαιωθῇ ἐπὶ ὀπι-
σθογραφίσεως διὰ τῆς ρήτρας ἄνευ εὐθύνης, περὶ ἧς εἵπομεν ἐν ἐκ-
τάσει § 1313.

3) Ὁ κομιστὴς δὲν θεωρεῖται ἐκδοχεὺς τῶν δικαιωμάτων τοῦ
ὀπισθογράφου ἀλλὰ κύριος τῶν δικαιωμάτων τῶν πηγαζόντων ἐκ τοῦ
τίτλου· δὲν ἔχει τὰ δικαιώματα τὰ ὅποια εἶχεν ὁ ὀπισθογράφος καὶ
οὐδὲν πλέον, ἀλλ' ἔχει δικαιώματα ἴδια, πάντα τὰ ἐκ τοῦ τίτλου πη-
γάζοντα ὥσπερ αὐτὸς ἦτο ἐξ ἀρχῆς τοῦ τίτλου κομιστὴς. Αἱ κατὰ
τῶν ὑποχρέων ἀγωγαὶ τοῦ κομιστοῦ δὲν εἶνε ἀγωγαὶ κατ' ἐκχώρησιν.
ἀλλ' ἀγωγαὶ ἀνήκουσαι αὐτῷ οὕτως εἴπειν πρωτοτύπως οἱ δὲ ὑπόχρεοι
ἐκλαμβάνονται ὡς ἀρχικοὶ καὶ ἀπ' εὐθείας τοῦ κομιστοῦ ὀφειλόμενοι. (2)

στὸν συντάσσεται εἰς τετραπλοῦν ἀρθ. 281. Ἡ ΑΠ. 332 (55) Περ. 3737
ἐδέχθη ὅτι ἡ διὰ συμβολ. πράξεως ἐκχώρησις Γραμ. εἰς διαταγὴν ἐκδεδο-
μένου συμβολαιογραφικῶς εἶνε ὀπισθογράφησις ὡς πρὸς τὰ δικαιώματα τοῦ
κομιστοῦ καθ' οὗ δὲν προτείνονται αἱ κατὰ τοῦ ἐκχωρητοῦ ἐνστάσεις. Ἴδε
καὶ Ἐφ. Νευπλ. 11 (90) ἐν Ἐφ. Δικ. 1. 27.

(1) Περὶ ἐνεχύρου καὶ ὑποθήκης ἴδε σελίδα 655.

(2) Ἰδίως Endemann V. § 42. 3. Thöl § 101 — 106 μετὰφρ. Ἰταλ.
Vidari la Cambiale 104. 119.

Τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο γονιμώτατον εἰς συνεπείας ὡς θέλομεν ἰδεῖ εὐθὺς ἀμέσως καὶ περὶ οὗ ἐντελής ὑπάρχει ὁμοφωνία, πηγάζει κατὰ τινας μὲν ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ Νόμου⁽¹⁾ κατ' ἄλλους δὲ ἐκ συνηθείας ἢ ἐκ τῆς ρήτηρας εἰς διαταγὴν, ἣτις ἔχει τὴν ἐννοίαν ὅτι ὁ εἰς διαταγὴν ὀφείλων ὀφείλει μέχρι τινὸς εἰς τὸν τίτλον καὶ ὑπόσχεται ἐκ τῶν προτέρων ν' ἀναγνωρίσῃ δανειστὴν τοῦ πάντα νόμιμον τοῦ τίτλου κομιστήν⁽²⁾. Τὸ βέβαιον εἶνε ὅτι ἄνευ τοῦ ἀποτελέσματος τούτου ἡ κυκλοφορία τῆς συναλλαγματικῆς θὰ ἦτο δυσχερὴς καὶ δὲν θὰ ἠδύνατο αὕτη νὰ καταστῇ ὅπως κατέστη ὄργανον πληρωμῆς καὶ μέσον πίστεως § 1263.

1336. Αἱ πρακτικαὶ συνέπειαι τοῦ τρίτου τούτου ἀποτελέσματος δύνανται νὰ ἀναχθῶσι κατὰ στοιχειώδη ἔκθεσιν εἰς τὰς ἐξῆς δύο:

1) Ὁ κομιστὴς ἔχει κατὰ τῶν ὑποχρέων (δέκτου, ὀπισθογράφων ἐκδότου) πάντα τὰ δικαιώματα τὰ ἐκ τοῦ τίτλου ὑπὲρ αὐτοῦ πηγάζοντα καὶ ἐνασκεῖ ταῦτα ὡς ἂν εἴ ἦτο ἐξυπαρχῆς τοῦ τίτλου κομιστῆς.

2) Κατὰ τοῦ κομιστοῦ συνεπῶς οἱ ὑπόχρεοι δὲν δύνανται νὰ προτείνωσι τὰς ἐνστάσεις ἃς εἶχον ἢ ἠδύνατο νὰ προτείνωσι κατὰ τοῦ ὀπισθογράφου.

Κατ' ἐφαρμογὴν τῶν κανόνων τούτων δὲν προτείνονται κατὰ τοῦ κομιστοῦ

1) Ἡ ἐνστάσις τοῦ Ἀναστ. Νόμου διότι ὁ κομιστὴς δὲν εἶνε ἐκδοχεὺς, ἀλλὰ κύριος τῆς ἀπαιτήσεως καὶ τοῦτο ἐξ ὑπαρχῆς. ⁽³⁾

2) Ἡ ἐνστάσις ἐκ τοῦ Ν. περὶ καταργήσεως τῆς προσωπικῆς κρατήσεως ἢ τῆς ἀναρμοδιότητος. ⁽⁴⁾

(1) Ἦτοι ἐκ τῶν ἀρθρ. 136. 137 καὶ 164 Ἑμπ. Ν. Ἀκ 18 Μαΐου 50 D. 50. 1 166.

(2) LyG. Tr. 4. 130. Boistel 754. Bravard 3. 139. Thaller 1218.

(3) ΑΠ. 118 (66) ΑΠ. 406 (78) Πειρ. 7897 καὶ 7905 καὶ ἄλλας ἐν συλλογῇ Γκίνη 259. ἴδε Ἑφ. Δικ. 1. 27 παρατηρήσεις τοῦ κ. Σπ. Γιαννοπούλου καὶ ἐν Θ. 2. 157 καὶ 185 ὁμοίως τοῦ τότε πρωτοδίκου καὶ ἡδὴ προέδρου κ. Σπ. Τσαγρή. Κατὰ τὸ Ἀκ. 9 Δέρ. 56. S. 57. 1 586 ἡ ὀπισθογράφησις εἶνε ἰσχυρὰ καίτοι γενομένη ἀντὶ μικροτέρου ποσοῦ ἅμα εἶνε σπουδαία καὶ ἄνευ δόλου· ἄρα ἡ ἐνστάσις τοῦ Ἀναστ. Ν. δύναται νὰ προταθῇ ὑπὸ τὸν τύπον ὅτι ἡ ὀπισθογράφησις δὲν εἶνε σπουδαία καὶ ἄδολος. § 1338.

(4) Διὰ τοῦ Ν. ΒΧΟΣ' τῆς 9 Μαρτίου 1900 ἡ προσωπικὴ κράτησις ἐπὶ

3) Αἱ ὑπὲρ τοῦ πληρωτοῦ καὶ ἐν γένει τοῦ ὑποχρέου καὶ κατὰ τοῦ ὀπισθογράφου τυχὸν ὑφιστάμεναι πρὸ τῆς ὀπισθογραφήσεως ἐνστάσεις, τοῦ συμψηφισμοῦ ἢ τῆς ἀφέσεως ⁽¹⁾ τῆς πληρωμῆς ⁽²⁾ τοῦ

ἐμπορικῶν διαφορῶν δὲν ἀπαγγέλλεται εἰμὴ κατὰ τῶν ἐμπόρων μόνον. Ὑπαρχούσης ἐπομένως συναλλαγματικῆς μεταξὺ ἀλλοδαπῶν μὴ ἐμπόρων δὲν ἀπαγγέλλεται προσωπικῇ κράτησις. Ἐὰν ὅμως ἡ συναλλαγματικὴ ὀπισθογραφῇ ὑπὲρ ἡμεδαποῦ, τότε ὁ ὀφειλέτης ἀλλοδαπὸς εὐθύνεται καὶ διὰ προσωπικῆς κρατήσεως δυνάμει τοῦ ἀρθρ. 999 § 2. Ὡς πρὸς δὲ τὴν ἀρμοδιότητα : δὲν θὰ ἐφαρμοσθῇ πλέον τὸ ἀρθρ. 27 Πολ. Δικ. ἀλλὰ τὸ ἀρθρ. 28 (Οἰκ. Ἐγγ., § 45 LyC. Tr. 4. 130 bis Ἀκ. 9 Δ6ρ. 56 S. 57. 1. 586). Ἡ ὀπισθογράφησις ὑπὲρ τῆς Ἑθν. Τραπεζῆς ποῖα θὰ ἔχῃ ἀποτελέσματα ὡς πρὸς τὴν προσωπικὴν κράτησιν : Ὁ ἀνωτέρω Ν. ΒΧΟΣ ἐν ἀρθρ. 11 διετήρησε τὰ κεχωρηγμένα εἰς Τραπεζας προνόμια περὶ προσωπικῆς κρατήσεως. Προνόμιον ἡ Ἑθν. Τράπεζα ἔχει μόνον τὸν Ν. ΨΓ' τῆς 16 Δ6ρ. 1861 καθ' ὃν «εἰς τὰς ἐργασίας τῆς Τραπεζῆς προστίθεται καὶ ἡ ἐπὶ προσωπικῇ ἐγγυήσει εἰς μὴ ἐμπόρους ἰδίως ἐκ τῆς γεωργικῆς τάξεως χρηματικὴ χορήγησις ἐπὶ γραμματίοις τριτεγγυημένοις ἢ ἐπὶ προεξοφλήσει συναλλαγματικῶν καὶ γραμματίων εἰς διαταγὴν. Πᾶς δὲ ἀπ' εὐθείας μετὰ τῆς Τραπεζῆς εἴτε ὡς ὀφειλέτης εἴτε ὡς ἐγγυητὴς ἢ ὀπισθογράφος διὰ προσωπικῆς ἐγγυήσεως συναλατόμενος ὑπάγεται εἰς τὴν ἀρμοδιότητα τῶν ἐμποροδικῶν καὶ ὑπόκειται εἰς προσωπικὴν κράτησιν κατὰ τὰ ἀρθρ. 999 § α' καὶ 1003 τῆς Πολ. Δικ.» Κατὰ τὸν Ν. τοῦτον ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸν ἀνωτέρω ΒΧΟΣ διὰ προσωπικῆς κρατήσεως ἐνέχεται πρὸς τὴν Ἑθν. Τράπεζαν μόνον ὁ μετ' αὐτῆς συναλλαχθεὶς ἀπενθείας εἴτε εἶναι ἔμπορος εἴτε μὴ. Πάντες οἱ λοιποὶ οἱ ἐν τῷ τίτλῳ εὐρισκόμενοι καὶ μὴ συναλλαχθέντες ἀπ' εὐθείας ἐνέχονται διὰ προσωπικῆς κρατήσεως ἂν ᾖνε ἔμποροι κατὰ τὸν γενικὸν κανόνα· ἄρα ὁ ὀπισθογραφῶν εἰς τὴν Ἑθν. Τράπεζαν συναλλαγματικὴν εὐθύνεται διὰ προσωπικῆς κρατήσεως αὐτὸς ὡς συναλλαχθεὶς ἐκ τῶν λοιπῶν δὲ ὑπογραφείων μόνον οἱ ἔμποροι. Ἀν δεχθῶμεν ὅμως ὅτι ὁ συνεπείχων ὀπισθογραφήσεως κομιστὴς εἶνε ἀπενθείας καὶ οὐχὶ κατ' ἐκχώρησιν δανειστῆς πάντων τῶν ἐκ τῆς συναλλαγματικῆς ὑποχρέων πρέπει νὰ δεχθῶμεν ὅτι οὗτοι θεωροῦνται συναλλαχθέντες ἀπ' εὐθείας καὶ νὰ φθάσωμεν εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι πάντες ἐνέχονται διὰ προσωπικῆς κρατήσεως πρὸς τὴν Ἑθν. Τράπεζαν ἅμα αὕτη ᾖνε κομιστὴς συνεπείχων ὀπισθογραφήσεως. Ἀν ὀπισθογράψῃ ἡ Ἑθν. Τράπεζα : θὰ ἰσχύσῃ ὁ γενικὸς κανὼν

(1) Α 1. 28 (45) Πειρ. 3737 σημ. Ἀκ. 5 Ἰαν. 64 D. 64. 1. 140 ἢ S. 64. 1. 83. LyC. Tr. 130 bis. Boistel 755.

(2) ΑΠ. 47 (51) ΑΠ. 177 (76) Πειρ. 3737. «Ὁ συνεπείχων ὀπισθογραφῆσεως κομιστὴς συναλαγμ. ἢ γραμ. εἰς διαταγὴν εἶνε ἀπ' εὐθείας δανειστῆς τοῦ ὑπογράψαντος αὐτὰ καὶ δὲν ὑπόκειται εἰμὴ εἰς ὅσας ἐνστάσεις ἀφορῶσι

δόλου ⁽¹⁾ τῆς ἐλλείψεως αἰτίας ἢ τῆς ἀθεμίτου αἰτίας, τῆς μὴ ἐκ-
πληρώσεως τοῦ ὅρου ἢ τοῦ σκοποῦ καὶ ἐν γένει τῶν συμπεφωνημέ-
νων ⁽²⁾, καθὼς καὶ πᾶσα οἰαδήποτε ἄλλη.

1337. Καλὴ πίστις. Ἠρωτήθη ὅμως ἂν τὰ αποτελέ-
σματα ταῦτα τῆς ὀπισθογραφήσεως ὡς πρὸς τὰς ἐνστάσεις τὰς ἐκ
τοῦ προσώπου τοῦ ὀπισθογράφου πηγαζούσας καὶ ὑφισταμένας πρὸ
τῆς ὀπισθογραφήσεως ἐπέρχονται πάντοτε καὶ ἀδιακρίτως ὑπὲρ παν-
τὸς κομιστοῦ. Τινὲς ἐφαρμόζοντες τὸν κανόνα ἀπολύτως δέχονται

τὸ πρόσωπόν του καὶ ἡ ἀρχὴ αὕτη ἰσχύει καὶ ὅταν ἡ ὀπισθογράφῃς ἐγέ-
νετο μετὰ τὴν λήξιν καὶ ὅταν ὁ ὑπογράφας αὐτὰ ἀποδέκτης ἰσχυριζόμενος
ἐξόφλησιν δὲν ἐφρόντισε νὰ λάβῃ τὴν συναλλαγμ. ἢ τὸ γραμ. ἐφ' οὗ ἡ ἀπο-
δοχὴ του. Ὁμοίᾳ ΑΠ. 35 (92) Θ. 3. 229 καὶ ΑΠ. 87 (93) Θ. 4. 167.
LyC. αὐτ.

(1) ΑΠ. 62 (64) ἐν Πείρᾳ 3739. LyC. Tr. αὐτ. Dalloz effets de
Com. 437. Thaller 1231. Boistel 755 δόλος εἶνε καὶ ἡ κατάχρησις τῆς
ἐν λευκῷ ὑπογραφῆς καὶ ἡ παρὰ τὴν συμφωνίαν συμπλήρωσις αὐτῆς. Boi-
stel 757. 'Ακ. 20 Αὐγ. 72 S. 73. 2. 49 ἢ D. 73. 5. 183 καὶ 'Ακ. 13
Φεβρ. 83. S. 84. 1. 107 εἰσηγ. Riviere.

(2) ΑΠ. 177 (76) Πείρ. 3737 γραμμάτιον εἰς διαταγὴν ὑπογραφὴν ὑπὲρ
τινας διὰ νὰ τὸ ἐπιδείξῃ εἰς τοὺς δανειστά, του καὶ θεθὲν ὑπὸ τούτου εἰς
κυκλοφορίαν.—ΑΠ. 246 (60) Πείρ. 3739 ὅμοιον ἐκδεδομένον διὰ παράνομα
δικηγορικὰ δικαιώματα. 'Ακ. 10 'Ιουν. 72 D. 72 1. 262 συναλλαγματικὴ
ἐν ἣ ὑπέγραψέ τις κατὰ χάριν ὡς ἐκδότης. 'Εφ. Orleans 24 'Ιουν. 68 D.
68. 2. 195 ἢ S. 68. 2. 301. Γραμμ. εἰς διαταγὴν λόγῳ προικός, ἥς ἐξη-
τήθη ὁ χωρισμὸς πρὸ τῆς λήξεως. 'Ακ. 2 Αὐγ. 71 S. 71. 1. 149 ἀποδοχὴ
συναλλαγ. δι' ἀντίτιμον μετοχῶν εταιρίας, ἥτις δὲν ἐπραγματοποιήθη. 'Ακ.
3 Φεβρ. 47. D. 47. 1. 68 ἢ S. 47. 1. 209 γραμμ. με αἰτίαν δι' ἀντικατά-
στασιν ἐν τῷ στρατῷ, ἣν ὁ ὀπισθογράφος καὶ ὑπόχρεως δὲν ἐνήργησεν. Ὡς
πρὸς τὴν ἐλλείψιν αἰτίας ἐν γένει ἴδε πρὸς τούτοις 'Ακ. 30 Μαρτ. 83 S.
84. 1. 154 ἢ D. 84. 1. 292 καὶ 'Ακ. 29 Μαρτ. 87. S. 87. 1. 160. D. 87
1. 451. Περὶ ἀθεμίτου (ἐκ παιγνίου). 'Ακ. 12. 'Αρ. 1854 D. 54. 1. 140
καὶ 413 καὶ 'Ακ. 27 'Απρ. 70 D. 70. 1. 278. Κατὰ τὰς ἀποφάσεις ταύτης ὁ
πληρώσας εἰς τὸν κομιστὴν γραμμάτιον ἢ συναλλαγματικὴν ἐξ ἀθεμίτου αἰ-
τίας ἔχει ἀγωγὴν κατὰ τοῦ ὀπισθογράφου πρὸς ἀνάληψιν τῶν δοθέντων καὶ
δὲν θεωρεῖται ἡ ὑπογραφή τοῦ γραμμ. ἢ τῆς συναλλαγματικῆς ὡς πληρωμὴ
ἢ καταβολή. Boistel 757 LyC. Tr. 4. 482 bis ἢ 'Εφ. 'Αθ. 955 ἐν Θ. 11.
153. ἐδέχθη τούναντίον ὅτι ἡ ἀποδοχὴ συναλλαγματικῆς δι' αἰτίαν ἀθεμίτου
(ἔρθρ. 436 Πιν. Ν.) ἀποτελεῖ καταβολήν. 'Εκ τῶν ἀνωτέρω ἀποφάσεων

τὴν καταφατικὴν γνώμην. ⁽¹⁾ Εἴτε ἐκ τοῦ Νόμου πηγάζει τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο, εἴτε ἐκ συνηθείας εἶνε ἀνάγκη πρὸς κυκλοφορίαν τοῦ τίτλου καὶ πρέπει νὰ ἐπέρχεται ὑπὲρ παντὸς κομιστοῦ, ὅστις συνεμρφώθη πρὸς τὸν Νόμον ἄνευ ἄλλης ἐξετάσεως.

Εἰς ταῦτα ἀπαντῶσιν οἱ ἄλλοι ὅτι τὰ ὑπερβολικὰ ἀποτελέσματα τῆς ὀπισθογραφήσεως ἀπεδόθησαν εἰς αὐτὴν πρὸς εὐκολίαν τῆς κυκλοφορίας τοῦ τίτλου καὶ οὐχὶ πρὸς προστασίαν τῆς κακῆς πίστεως, ἐπομένως ἅμα ὁ κομιστὴς εἶνε κακῆς πίστεως οὐδεὶς λόγος ὑπάρχει ὅπως ἡ ὀπισθογράφησις ἔχει τ' ἄνω ἀποτελέσματα, διότι τοῦτο δὲν θὰ ἦτο προστασία τοῦ τίτλου, ἀλλὰ προστασία τῆς κακῆς πίστεως.

1338. Ἡ γνώμη ἡ ποιουμένη διάκρισιν μεταξὺ κομιστοῦ καλῆς, καὶ κομιστοῦ κακῆς πίστεως, καὶ ἐπιτρέπουσα τὴν πρότασιν ἐνστάσεων κατὰ τοῦ τελευταίου, ὃν θεωρεῖ ἄπλουν ἐκδοχέα, φαίνεται μᾶλλον κρατοῦσα. ⁽²⁾ Διαφωνία ὅμως ὑφίσταται ὡς πρὸς τὸν ὀρισμὸν τῆς κακῆς πίστεως. Κατὰ τοὺς μὲν κακὴ πίστις ἐνταῦθα εἶνε ἡ κατὰ τὴν ὀπισθογράφησιν καὶ οὐχὶ κατόπιν γνώσεως ὑπάρξεως ἐνστάσεων παραλυσουσών τὸ δικαίωμα τοῦ ὀπισθογράφου. ⁽³⁾

προκύπτει ὅτι προκειμένου περὶ αἰτίας ἀρκεῖ διὰ τὸν κομιστὴν ν' ἀναγράφεται τοιαύτη ἐν τῷ τίτλῳ θεμιτὴ καὶ δὲν εἶνε οὗτος ὑπόχρεως νὰ ἐξετάσῃ οὔτε ἂν ἦνε αὕτη ἀληθὴς ἢ πραγματικὴ οὔτε ἂν ἐξεπληρώθῃ ὁ ὑποδεικνυόμενος ὅρος ἢ συμφωνία ἰδίως τὴν ἄνω 'Απ. 'Ακ. 3 Φεβρ. 47. Alauzet 1341. Ραλ. 531 α'. Τὸ αὐτὸ πρέπει νομίζω νὰ δεχθῶμεν καὶ ὅταν διὰ τὴν ἐν τῷ τίτλῳ ὑποδεικνυομένην αἰτίαν ἀπαιτοῦνται διατυπώσεις π. γ. ἐπὶ προικὸς—ῥωρεῶς—πώλησεως ἀκινήτου. Ὁ κομιστὴς τίτλου μὲ αἰτίαν τοιαύτην δὲν ἔχει νὰ ἐξετάσῃ ἂν ἡ προίξ, ἡ ῥωρεὰ ἢ ἡ πώλησις τοῦ ἀκινήτου συνέστησαν νομίμως καὶ κατὰ τὸν Ν. περὶ χαρτοσήμου. Ἄλλο τὸ ζήτημα τῆς καλῆς πίστεως περὶ ἧς ἀμέσως.

(1) Thaller 1230—1240. Bravard 3. 139—141 καὶ Boistel 755 μόνον διὰ τὴν ἐνστάσιν τοῦ ἄρθ. 27 Πολ. Δικ., τοῦ συμφητισμοῦ, τῆς συγχύσεως (confusio) καὶ τοῦ δόλου.

(2) Lyc Tr. 4. 131. 'Ακ. 2 Δεκ. 46. 1, 47. 4. 35. "Ολαὶ αἱ ἀποφ. τῆς § 1336 σημ. 2. φαίνονται δεχόμεναι τὴν διάκρισιν μεταξὺ κομιστοῦ καλῆς πίστεως καὶ κομιστοῦ κακῆς πίστεως. ΑΠ. 177. (76). Πειρ. 7897 ΑΠ. 62. (64) Πειρ. 3739. Alauzet 1341 Boistel 757 ὡς πρὸς τὰς λοιπὰς ἐνστάσεις.

(3) ΑΠ. 246. (60). Πειρ. 3739. 'Ακ. 19 Μαρτ. 60. S. 61. 1. 168. 'Ακ. 18 'Οκτρ. 86 S. 86. 1. 470. 'Ακ. 25 'Ιουν. 90. D. 90. 1. 469.

Κατ' άλλους ἡ τοιαύτη γνώσις μόνη δὲν ἀρκεῖ, ἀλλὰ πρέπει πρὸς τούτοις ὁ κομιστὴς νὰ κατέστη συνένοχος ἀληθοῦς δόλου ἐπὶ τῷ σκοπῷ τοῦ νὰ ἐπιτευχθῇ πληρωμὴ, ἢν ἄλλως ὁ ὀφειλέτης ἠδύνατο νὰ ἀρνηθῇ. (1)

Εἰς ταῦτα ἀπαντᾷ ἡ πρώτη γνώμη ἡ ἀπόλυτος, ἡ δεχομένη ὅτι κατὰ τοῦ κομιστοῦ συνεπείᾳ τακτικῆς ὀπισθογραφῆσεως οὐδεμία ἐνστάσις ἐκ τοῦ προσώπου τοῦ ὀπισθογράφου προτείνεται, ὅτι ἡ γνώσις μόνη δὲν ἀρκεῖ, ἀλλὰ πρέπει ὁ κομιστὴς μηδὲν δοῦς νὰ ἐγένετο τοιοῦτος ἀπλῶς καὶ μόνον πρὸς ματαίωσιν τῶν ἐνστάσεων καὶ πρὸς ἐπιτυχίαν τῆς πληρωμῆς, ἥτις δὲν θὰ ἐπιτυγχάνετο ἀνευ τῆς παρεμβάσεώς του.

Ἐὰν κκίτοι γνωρίζων τὴν ὑπαρξίν ἐνστάσεων ἔδωκεν ἐν τούτοις τὸ ἀντάλλαγμα ὅπως γίνῃ κομιστὴς, ἡ γνώσις οὔτε βλάπτει, οὔτε καθίστασι τοῦτον ὀλιγώτερον κύριον. Δὲν εἶνε ὀλιγώτερον κύριος οὔτε ὁ ἀγοραστὴς ὅστις ἐν γνώσει ὅτι τὸ ἀγορασθὲν ἐπωλήθη ἤδη εἰς ἄλλον μὴ μεταγράψαντα ἢ μὴ παραλαβόντα μεταγράφει τὸν τίτλον τοῦ ἢ παραλαμβάνει τὸ πρᾶγμα, οὔτε ὁ ἐκδοχεὺς ὅστις ἐν γνώσει ὅτι ἡ ἀπαίτησις ἔχει ἐκχωρηθῇ εἰς ἄλλον μὴ γνωστοποιήσαντα, γνωστοποιεῖ τὴν ἐκχώρησιν εἰς τὸν ὀφειλέτην.

Ὅλον τὸ ζήτημα κατὰ τὴν γνώμην ταύτην εἶνε τοῦτο: Ὁ κομιστὴς εἶνε σοβρὸς, ἔδωκε τὸ ἀντίτιμον διὰ νὰ γίνῃ τοιοῦτος, ἢ μηδὲν δοῦς ἢ κερμάτιά τινα (2) παρίσταται ὡς κομιστὴς διὰ νὰ ἐπιτευχθῇ ἡ πληρωμὴ ἀκόπως καὶ ἀκινδύνως καὶ νὰ μετᾷσχῃ ἴσως τῆς ἐπιδιωκομένης λείας διατελῶν ἐν ἀθεμίτῳ συνεταγισμῷ μετὰ τοῦ ὀπισθογράφου;

Κατὰ τὴν πρώτην περίπτωσιν ἡ γνώσις τῶν ἐνστάσεων τῶν παραλυσσῶν τὰ δικαιώματα τοῦ ὀπισθογράφου εἶνε ἀβλαβὴς καὶ τὸ

(1) LyC. Tr. 4. 131. Pél. 531 i. f. Ἡ γνώμη αὕτη δὲν μοι φαίνεται σαφής. Σημαίνει ἄρα γε ὅτι ἀπαιτεῖται καὶ σκοπὸς ματαίωσης τῶν ἐνστάσεων; Καὶ διὰ τί τῆς; ὁ κομιστὴς ἢ εἶνε σοβρὸς καὶ ἐρωτᾶται ἂν ἡ γνώσις βλάπτῃ ἢ δὲν εἶνε εἰμῇ συναίτιος καὶ τότε εἶνε περιττὴ ἢ ἀπόδειξις τοῦ σκοποῦ καὶ τῆς γνώσεως, διότι ἀρκεῖ ἡ ἐνστάσις ὅτι οὐδὲν ἔδωκε. Κατὰ τὸ Ἄκ. 9 Δδρ. 56. S. 57 1. 586 ἡ ὀπισθογράφησις εἶνε ἰσχυρὰ καίτοι γενομένη ἀντὶ μικροτέρου ποσοῦ ἅμα εἶνε σπουδαία καὶ ἀνευ δόλου § 1336.

(2) Ἴδε ἐν τῇ ἀνωτ. σημ. τὴν Ἄκ. 9 Δδρ. 56.

πολὺ δυνάμεθα νὰ εὐρεθῶμεν ἀπέναντι κομιστοῦ κακοήθους, ἢ κα-
κεντρεχοῦς, ὅστις ὅμως συμμορφωθείς πρὸς τὸν Νόμον ἔχει δικαίωμα
ὡς πᾶς πρὸς τοῦτον συμμορφούμενος νὰ ἐπικαλεσθῇ αὐτὸν καὶ νὰ ζη-
τήσῃ παρὰ τῶν ὑποχρέων τὴν πληρωμὴν δυνάμει τῆς ὑπὲρ αὐτοῦ
ὀπισθογραφήσεως καὶ τῶν συνεπειῶν αὐτῆς, τὰς ὁποίας οὗτοι ὑπο-
γράψαντες τίτλον εἰς διαταγὴν ἐκ τῶν προτέρων ἀπεδέχθησαν.

Κατὰ τὴν δευτέραν περίπτωσιν τὸναντίον ἢ γνώσις τῶν ἐλατ-
τωμάτων βλάπτει οὐχὶ αὐτὴ καθ' ἑαυτήν, ἀλλὰ διότι ὁ κομιστὴς
εἶνε κατὰ τὸ φαινόμενον τοιοῦτος κρύπτων ὀπισθὲν τοῦ τὸν ἀληθῆ
κομιστὴν (ὀπισθογράφον), θέλων νὰ ἐπωφεληθῇ τῶν διατάξεων τοῦ
Νόμου, χωρὶς νὰ συμμορφωθῇ πρὸς αὐτόν, μὴ ἔχων πράγματι οὐδὲν
ἐννομον συμφέρον κινδυνεύον καὶ ὦν κατ' ἐπίφασιν τακτικὸς, πράγ-
ματι δὲ ἄτακτος κομιστὴς.

Ἡ γνώμη αὕτη εἶνε βεβαίως συμφωνοτέρα πρὸς τὸ πνεῦμα τῆς
ἀκωλύτου κυκλοφορίας τοῦ τίτλου, ἀπαλλάττουσα τὸν δικαστὴν
πάσης ἐρεῦνης ἅμα εὐρίσκεται ἀπέναντι ἀληθοῦς καὶ σοβαροῦ κοι-
στοῦ, συνεπεστέρα δὲ πρὸς τὰ ἀναγνωριζόμενα ἀποτελέσματα τῆς
ὀπισθογραφήσεως ὅταν ὑφίστανται οἱ ὅροι τοῦ Νόμου.

Τὸ συμπέρασμα ὅλης ταύτης τῆς συζητήσεως εἶνε ὅτι κατὰ τὴν
κρατοῦσαν γνώμην ὁ κακῆς πίστεως κομιστὴς δὲν ἀπολαύει τῶν
πλεονεκτημάτων τῆς ὀπισθογραφήσεως, ἀλλ' εἶνε καὶ θεωρεῖται ἀπλοῦς
ἐκδοχὺς ὑφιστάμενος πάσας τὰς συνεπείας τῆς ιδιότητός του ταύτης.

1338. Ἐνστάσεις προτεινόμεναι κατὰ παντὸς κοι-
μιστοῦ. Ὑπάρχουσιν ἐν τούτοις ἐνστάσεις προτεινόμεναι κατὰ παν-
τὸς κομιστοῦ καὶ κατ' αὐτοῦ τοῦ καλῆς πίστεως. Αὗται εἰσι: ἡ τῶν
τυπικῶν ἐλλείψεων τῆς συναλλαγματικῆς—ἡ τῆς ἀνικανότητος—ἡ
τῆς βίας καὶ ἡ τῆς πλαστογραφίας ἢ γνησιότητος.

1339. Τυπικαὶ ἐλλείψεις. Τυπικὴ ἐλλείψις ὑπάρχει ὅταν
ἐν τῷ τίτλῳ δὲν περιλαμβάνονται ὅλοι ἐκεῖνοι οἱ ὅροι οἱ ὑπὸ τοῦ
Νόμου ἀπαιτούμενοι ὅπως οὗτος χαρακτηρισθῇ συναλλαγματικὴ. Π.
χ. ἐλλείπει ἡ χρονολογία § 1289 δὲν εἶνε εἰς διαταγὴν § 1284 δὲν
ἀναφέρει τὸ ληφθὲν ἀντίτιμον ἢ καθ' ὃν τρόπον ὀρίζει ὁ Νόμος § 1292
δὲν ἔχει κομιστὴν § 1283 δὲν φαίνεται ἐκδοθεῖσα ἐν ἄλλῳ τόπῳ ἐκεί-
νου τῆς πληρωμῆς § 1287. Καθ' ὅλας ταύτας τὰς περιπτώσεις δὲν
ὑπάρχει συναλλαγματικὴ μὴ ὑφισταμένων τῶν ὅρων τοῦ Νόμου.

ἐπειδὴ δὲ αἱ ἐλλείψεις αὗται εἶνε ἀναγκαίως καταφανεῖς προτείνονται κατὰ παντός κομιστοῦ, διότι οὐδεὶς ἀγνοεῖ τὸν Νόμον. ⁽¹⁾

Ὡς πρὸς τὰς οὐσιαστικὰς ἐλλείψεις, ἤτοι τὰ ψεύδη ἢ τὰς ἀνακρίβειας τῆς συναλλαγματικῆς ἂν καὶ ἐφ' ὅσον αὗται ἀποτελοῦσι ὑποβολήν (ἄρθ. 112), προτείνονται ὡς θέλομεν ἰδεῖ ἐν τῷ περὶ ὑποβολιμαίων συναλλαγματικῶν τμήματι κατὰ μόνου τοῦ κακῆς πίστεως κομιστοῦ. ⁽²⁾

1340. Ἀνικανότης. Τὴν ἰδίαν ἀνικανότητα δύναται τις νὰ προτείνῃ κατὰ παντός κομιστοῦ καὶ κατ' αὐτοῦ τοῦ καλῆς πίστεως. Ἄνευ τῆς ἀρχῆς ταύτης ἡ προστασία τῶν ἀνικάνων θὰ ἦτο ἀνεπαρκής. Ὁ ἀνίκανος δὲν ὑποτίθεται ὑποσχεθεὶς πρὸς πάντα ὅστις ἤθελε παρουσιασθῇ κομιστῆς τοῦ τίτλου, διότι καὶ ὑπὸ τοιαύτην ἔποψιν ἡ ὑπόσχεσις του εἶνε ἄνευ ἀποτελέσματος. Κατ' ἀρχὴν ἡ ἀνικανότης τινος τῶν ἐκ συναλλαγματικῆς ὑποχρέων δὲν ἐπιδρᾷ ἐπὶ τῆς εὐθύνης τῶν ἄλλων ὑποχρέων (ἄρθ. 113—114). ἄρα τὴν ἀνικανότητα ἄλλου ὑποχρέου δὲν δύναται τις νὰ ἐπικαλεσθῇ. Ἐξαίρεσιν ἐδέχθη ἡ Νομολογία ἐπὶ τριτεγγυήσεως, ὡς θέλομεν ἰδεῖ. ⁽³⁾

1341. Βία. Εἶνε ἐνδεχόμενον ἡ ἐκδοσις, ἡ ὀπισθογράφησις, ἡ ἀποδοχή ἢ καὶ αὐτὴ ἡ τριτεγγυήσις νὰ ᾖνε προτὸν βίας. Κατὰ ρητὴν θέλησιν τοῦ Νόμου ἡ περὶ βίας ἀγωγή ἢ ἐνστασις προτείνεται παρὰ τοῦ βιασθέντος κατὰ παντός ἄρα καὶ κατὰ τοῦ καλῆς πίστεως κομιστοῦ. ⁽⁴⁾

1342. Πλαστογραφία. Τὴν περὶ πλαστογραφίας ἢ μὴ γνησιότητος τῆς ὑπογραφῆς αὐτοῦ ἐνστασιν δύναται τις νὰ προτείνῃ κατὰ παντός κομιστοῦ. Τοῦτο εἶνε συνέπεια τῆς ἀρχῆς, καθ' ἣν οὐδεὶς ὑποχρεοῦται ἐκ συναλλαγματικῆς ἂν δὲν ὑπογράψῃ καὶ μάλιστα ἐπὶ τοῦ τίτλου (ἐκτός ἐπὶ τριτεγγυήσεως ἄρθ. 142.) ⁽⁵⁾

Ἐνεκα τοῦ ἀρθ. 140 ἀναγράφοντος τὴν ἀρχὴν, ὅτι ὅλοι οἱ ὑπογράφοντες, παραδεχθέντες ἢ ὀπισθογραφήσαντες συναλλαγματικὴν

(1) Boistel 727. 756. LyC. Tr. 4. 472.

(2) LyC. Tr. 4. 478. Boistel 729.

(3) LyC. Tr. 4. 488. Boistel 742.

(4) Boistel 756. LyC. Tr. 4. 203. Καλ. Γ. § 87. Wan-Wetter-Oblig II. § 95.

(5) Boistel 756. LyC. Tr. 4. 201 bis.

εἶνε ἀλληλεγγύως ὑπεύθυνοι πρὸς τὸν κομιστὴν ἔπρεπε νὰ δεχθῶμεν ὅτι ἡ πλαστότης ἢ ἡ μὴ γνησιότης τῆς ὑπογραφῆς ὑποχρέου τινος δὲν ἐπηρεάζει τὴν εὐθύνην τῶν ἄλλων ὑποχρέων, ἐπομένως ὁ ὑπόχρεος δὲν δύναται νὰ προτείνῃ τὴν πλαστότητα ἢ τὴν μὴ γνησιότητα τῆς ὑπογραφῆς ἄλλου ὑποχρέου. Τοῦτο δὲν ἐδέχθη ἡ Νόμολογία ἐφαρμοζούσα ἄλλας ἀρχὰς ὡς θέλομεν ἰδεῖ ἐν τῷ τμήματι περὶ ὑποβολιμαίων καὶ πλαστῶν συναλλαγματικῶν.

1343. Τὸ ἀρθ. 729 τῆς Πολ. Δικ. Μόλις εἶνε ἀνάγκη νὰ σημειωθῇ, ὅτι τὸ ἀντικείμενον τοῦ ἀρθρου τούτου εἶνε ἐντελῶς διάφορον τοῦ ζητήματος τοῦ ἐξεταζομένου ἐνταῦθα. Τὸ ἀρθρ. 729 Π. Δ. δὲν ἀφορᾷ εἰς τὸ ζήτημα ποῖαι ἐνστάσεις προτείνονται ἐπιτυχῶς κατὰ τοῦ κομιστοῦ, ἀλλ' ὀρίζει δικονομικῶς ποῖαι ἐνστάσεις λαμβάνονται ὑπ' ὄψει καὶ ἐξετάζονται ἀμέσως καὶ ποῖαι παραπέμπονται εἰς ἰδιαιτέρην συζήτησιν καὶ τοῦτο ἀδιακρίτως εἴτε πρόκειται περὶ ἐνστάσεων ἐκ τοῦ προσώπου τοῦ ὀπισθογράφου, εἴτε πρόκειται περὶ ἐνστάσεων ἐκ τοῦ προσώπου τοῦ κομιστοῦ.

1344. Ὅπισθογράφησις μετὰ τὴν λῆξιν. : Ἡ ὀπισθογράφησις γίνεται συνήθως πρὸ τῆς λήξεως. Ἀλλὰ δύναται νὰ γίνῃ καὶ μετὰ τὴν λῆξιν ὅτε ἐρωτᾶται ἂν αὕτη ἔχῃ τὰς αὐτὰς συνεπείας.

Εἶχεν ὑποστηριχθῇ ἄλλοτε ὅτι αἱ συνέπειαι τῆς ὀπισθογραφῆσεως ἀνεγνωρίσθησαν ὡς ἀνάγκη ἢ εὐνοια πρὸς κυκλοφορίαν τῆς συναλλαγματικῆς. Ἀλλ' ἡ ἀνάγκη αὕτη ὑφίσταται μόνον μέχρι τῆς λήξεως καὶ οὐχὶ μετ' αὐτήν. Μετὰ τὴν λῆξιν ἡ συναλλαγματικὴ ἢ πληρώνεται καὶ πᾶσαι αἱ ἐξ αὐτῆς πηγάζουσαι ὑποχρεώσεις ἀποσβέννυνται ἢ δὲν πληρώνεται καὶ τότε πάλιν δὲν ὑπάρχει συναλλαγματικὴ ἀλλ' ἐνοχὴ ἢ ἀπαίτησις ἐκ συναλλαγματικῆς μὴ διεπομένη ὑπὸ τοῦ ἀρθρου 136, ὅπερ ὁμιλεῖ περὶ μεταβιβάσεως τῆς κυριότητος τῆς συναλλαγματικῆς καὶ οὐχὶ περὶ τῶν ἐκ ταύτης πηγάζουσων ὑποχρεώσεων. Ἀρα ἡ μετὰ τὴν λῆξιν ὀπισθογράφησις εἶνε ἐκχώρησις ὑπὸ πᾶσαν ἔποψιν. (1)

Ἡ γνώμη αὕτη ἐγκατελείφθη σήμερον ἐντελῶς καὶ παρὰ τῶν συγγραφέων καὶ παρὰ τῆς Νομολογίας. Οὕτε ὁ Ν. ποιεῖται διάκρι-

(1) Pardessus 351. Nougner 679 καὶ ἀποφάσεις ἐν Dalloz effets de Com. 408. Τοῦτο ἐδέχθη ὁ Βελγ. Κώδ. ἀρθρ. 26, ὁ Ἰταλ. ἀρθρ. 260.

σιν μεταξύ συναλλαγματικῆς καὶ ἐνοχῆς ἐκ συναλλαγματικῆς οὔτε περὶ εὐνοίας ἢ ἐξαιρέσεως πρόκειται. Ἡ ὀπισθογραφῆσις καὶ τὰ ἀποτελέσματα αὐτῆς εἶνε συνέπεια τῆς ρήτηρας εἰς διαταγὴν ἣτις ρήτρα δύναται νὰ ἀναγραφῇ ὡς θὰ ἴδωμεν καὶ εἰς τίτλον μὴ ἐμπορικὸν καὶ ἣτις ἔχει τὴν ἔννοιαν ὅτι ὁ τίτλος μεταβιβάζεται δι' ὀπισθογραφῆσεως. Ἀν δὲ ἡ ἔννοια τῆς ρήτηρας ἦνε αὕτη, καὶ εἶνε, ἡ λῆξις τοῦ τίτλου δὲν δύναται νὰ ἀλλοιώσῃ οὐσιώδη ὅρον αὐτοῦ ἐν σιωπῇ τοῦ Ν. οὔτε νὰ δικαιολογήσῃ διάκρισιν ὑπ' οὐδενὸς κειμένου ὑποστηριζομένην. (1)

Διαφέρει ἂν ὁ τίτλος παραγαγὼν ἤδη τὰ ἀποτελέσματα αὐτοῦ ἔπαυσεν ὑφιστάμενος κατὰ τρόπον ἐξ αὐτοῦ τούτου προκύπτοντα. (2).

Καὶ ἡ μὲν ἀρχὴ εἶνε περίπου βεβαία, δυσκολίας ὅμως παρουσίασαν τὰ καθέκαστα.

Δὲν φιλονικεῖται ὅτι ἐπὶ συναλλαγματικῶν εἰς διαταγὴν τοῦ ἐκδότου καὶ δι' ὀπισθογραφῆσεως τελειοποιουμένων § 1296 ἡ πρώτη ὀπισθογραφῆσις δύναται νὰ γίνῃ καὶ μετὰ τὴν λῆξιν. Τινὲς τῶν παρὰ τιθεμένων ἀποφάσεων τοῦ Ἀρείου Πάγου τοιαύτην ὀπισθογραφῆσιν φαίνονται ἔχουσαι ὑπ' ὄψιν.

Φιλονικεῖται ὅμως τὸ ζήτημα μέχρι ποίας ἐποχῆς εἶνε δυνατὴ ἡ μετὰ τὴν λῆξιν ὀπισθογραφῆσις.

Κατὰ τινας ἡ ὀπισθογραφῆσις εἶνε δυνατὴ μέχρι τοῦ διαμαρτυρικοῦ οὗ γενομένου δὲν ὑπόκειται πλέον συναλλαγματικῇ ἀλλ' ἐπιδίκος ἀπάτησις. (3)

(1) Bravard 3. 154. LyC Tr. 4. 135. Boistel 751. Pél. 529. Ἀκ. 25 Ἰουλ. 55. S. 56. 1. 25. ἢ D. 55. 1. 288. Ἀκ. 18 Αὐγ. 56 S. 57. 1. 586. ἢ D. 57. 1. 39. ΑΠ. 47 (51) ΑΠ. 80 (54) ΑΠ. 163 (61) ΑΠ. 219 (67) ΑΠ. 246 (60) ΑΠ. 336 (61) ἐν Πείρ. 3696 ἢ ἐν συλ. Γκίνη-Μπαλάνου 138. Ἐπίσης ΑΠ. 35 (92) Θ. 3. 229. ΑΠ. 231 (94) Θ. 5. 469. Τινὲς τῶν ἀποφάσεων τούτων ὡς ἐσημειώσαμεν ἤδη § 1297 σημ. ἔχουσιν ὑπ' ὄψιν τὴν πρώτην ὀπισθογραφῆσιν τὴν τελειοποιούσαν τὰς συναλλαγματικὰς τὰς ἐκδιδόμενας εἰς διαταγὴν τοῦ ἐκδότου.

(2) Ὁ κατὰ παρέμβασιν πληρώσας δὲν δύναται ἐπικαλούμενος τὸ ἄρθρ. 159 νὰ ὀπισθογραφῇ τὴν συναλ. διότι τὸ ἄρθρ. 136 ὑποτίθῃσις κομιστὴν ἐξ ὀπισθογραφῆσεως. LyC Tr. 4. 136. Alauzet 1351 Dalloz ef. de Com 409.

(3) Alauzet 1351 Ἐφ. Ἀθ. 2111 (92) Θ. 4. 87. Dalloz effets de Com. 409. ἄρθρ. 10 Γερμ. Ν.

Κατ' άλλους οὔτε ἡ σύνταξις διαμαρτυρικοῦ οὔτε ἡ ἐγερθεῖσα ἀγωγή εἶνε κώλυμα πρὸς ὀπισθογράφησιν ἀλλὰ μόνον ἡ τελεσιδικία διότι τότε ἡ ἐκ τοῦ δεδικασμένου ὑποκαθίσταται εἰς τὴν ἐκ συναλλαγματικῆς ἀπαίτησιν δηλ. τότε ὁ τίτλος εἰς διαταγὴν δὲν ὑφίσταται πλέον.⁽¹⁾

Νομίζω τὰς διακρίσεις ταύτας ἐντελῶς αὐθαίρετους. Ἄμα δεχθῶμεν ὡς ἐδέχθημεν ὅτι ἡ ὀπισθογράφησις εἶνε συνέπεια τῆς ρήτηρας εἰς διαταγὴν καὶ ὅτι ἡ ρήτρα δὲν ἀλλοιοῦται διὰ τῆς λήξεως τοῦ τίτλου, πρέπει ἀναγκαιῶς νὰ δεχθῶμεν ὅτι ἡ ὀπισθογράφησις εἶνε δυνατὴ ἐὰν καὶ ἐφ' ὅσον ὑφίσταται τίτλος εἰς διαταγὴν, τοιοῦτος δὲ προφανῶς ὑπάρχει καὶ μετὰ τὴν τελεσιδικίαν εἴτε αὕτη ἀποτελεῖ ἀνανέωσιν εἴτε μή. Ἡ τελεσιδικία καθὼς καὶ πᾶσα ἄλλη πράξις τοῦ ὀπισθογράφου μὴ φαινομένη καὶ μὴ προκύπτουσα ἐκ τοῦ τίτλου δὲν δύναται νὰ παραβιάσῃ ἢ νὰ ἐπηρεάσῃ τὰ δικαιώματα τοῦ κομιστοῦ διότι ὁ κομιστὴς δὲν εἶνε οὔτε θεωρεῖται ἐκδοχεὺς ἢ εἰδικὸς διάδοχος τοῦ ὀπισθογράφου § 1335.

Ἡ παρατήρησις ὅτι ἐνδεχόμενον ὁ τελεσιδικίᾳ καταδικασθεὶς πληρωτὴς νὰ πληρώσῃ δις καταπίπτει πρὸ τῆς ἄλλης ὅτι ὁ πλη-

(1) Ἐφ. Πατρ. 1145 (94) Ἐφ. Ἀθ. 771 (95). Θ. 6. 267 καὶ 586. Αἱ ἀποφάσεις αὗται καὶ ἡ ἀνωτέρω ἐξεδόθησαν ἐπὶ συντ. κατασχέσεως ἐνεργηθείσης εἰς χεῖρας τοῦ πληρωτοῦ κατὰ τοῦ κομιστοῦ. Εἰς τὸ ἐπιχείρημα δὲ τοῦ ἀρθρ. 920 § 3 τῆς Πολ. Δικ. ἀντετάχθη ὅτι ἀπὸ τοῦ διαμαρτυρικοῦ ἢ ἀπὸ τῆς τελεσιδικίας δὲν ὑφίσταται συναλλαγματικὴ. Ἐν Γαλλίᾳ τὸ ἀρθρ. 920 τῆς Πολ. Δικ. δὲν ὑπάρχει καὶ πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ ἀκατασχέτου ποιοῦνται χρῆσιν μόνον τοῦ ἀρθρ. 149 τοῦ Ἐμ. Νόμοιο μὲ τὴν διαφορὰν ὅτι ἐκεῖ μὴ ὑπάρχοντος τοῦ ἀρθρ. 920 δέχονται ὅτι δύναται νὰ γίνῃ κατάσχεσις εἰς χεῖρας τοῦ πληρωτοῦ ἐναντίον τοῦ ἤδη κομιστοῦ ὅστις ὁμοῦς δύναται νὰ ματαιώσῃ ταύτην ὀπισθογραφῶν τὸν τίτλον. Bedarride 508. Bravard 3. 345. Ἀκ. 20 Μαΐου 85. D. 86. 1. 82 ἢ S. 88. 1. 262. Ἐὰν λοιπὸν ἐν Γαλλίᾳ ὁ κομιστὴς καθ' οὗ ἡ κατάσχεσις μένῃ ὁ αὐτός, ὁ πληρωτὴς ὀφείλει νὰ ἀρνηθῇ τὴν πληρωμὴν μέχρις ἀρσεως τῆς κατασχέσεως, ἐνῷ παρ' ἡμῖν λόγῳ τοῦ ἀρθρ. 920 τῆς Πολ. Δικ. ὁ πληρωτὴς ὀφείλει νὰ πληρώσῃ καὶ τοὶ ὑπαρχούσης κατασχέσεως. Μόνοι οἱ LyC Tr. 4. 313 φαίνονται ὑποστηρίζοντες τὰ παρ' ἡμῖν καὶ ἀποδίδοντες εἰς τὸ ἀρθρ. 149 τοῦ Ἐμ. Ν. τὴν ἔννοιαν ἣν ἔχει παρ' ἡμῖν τὸ 920 τῆς Πολ. Δικ. Τὸ Ἀκ. 21 Ἰουλ. 55 S. 56. 1. 25 ἢ D. 55. 1. 288 ἔχει ὑπ' ὄψιν συντηρητικὴν κατάσχεσιν ἐπικυρωθεῖσαν πλὴν μετακυρωθεῖσαν διὰ μεταγενεστέρως ὀπισθογραφῆσεως.

ρώτης ὀφείλει πάντοτε νὰ πληρώσῃ ἀναλαμβάνων τὸν τίτλον τοῦ εἴτε ὑπάρχει εἴτε μὴ τελεσιδικία κατ' αὐτοῦ, δυνάμενος ν' ἀρνηθῇ τὴν πληρωμὴν καὶ ὑπαρχούσης τελεσιδικίας, ἂν δὲν παραδίδηται αὐτῷ ἐξωφλημένη μάλιστα καὶ ἡ συναλλαγματικὴ ἢ ἐν ἀπώλειᾳ ταύτης ἂν δὲν δοθῇ αὐτῷ ἐγγύησις (ἄρθρ. 152) ⁽¹⁾ «Ὁ ἐκδότης γραμμ. εἰς διαταγὴν (καὶ ἐπομένως καὶ ὁ ἀποδέκτης συναλλαγματικῆς) εἵπεν ὁ Ἄρ. Πάγος πληρώσας αὐτὸ εἰς ἐκεῖνον εἰς τὴν διαταγὴν τοῦ ὁποίου τὸ ἐξέδωκε καὶ μὴ ἀναλαβὼν αὐτὸ δὲν ἀπαλλάσσεται ἀπὸ τῆς ἀπαιτήσεως τοῦ διὰ τακτικῆς ὀπισθογραφήσεως (καὶ μετὰ τὴν πληρωμὴν γενομένης) τρίτου κομιστοῦ ἐκτὸς ἂν ὁ κομιστὴς οὕτως ᾔνε κακῆς πίστεως.» ⁽²⁾

Κατ' οὐδὲν διαφέρει ὡς πρὸς τὰ ἀποτελέσματα ἡ πληρωμὴ ἀπὸ τοῦ δεδικασμένου εἴτε τοῦτο παράγει ἀνανέωσιν εἴτε μὴ. ⁽³⁾

Οὕτε ὑπάρχει λόγος νὰ δεχθῶμεν ὅτι ὁ τίτλος εἰς διαταγὴν παύει ὡν τοιοῦτος μετὰ τὴν τελεσιδικίαν καὶ δὲν παύει μετὰ τὴν πληρωμὴν ἢ οἰανδῆποτε ἄλλην ἀπόσβεσιν ἐπελθούσαν ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ ὀπισθογράφου. Ἄρα οὔτε τὸ δεδικασμένον εἶνε κώλυμα. ⁽⁴⁾

(1) Ἐφ. Grenoble 9 Αὐγ. 64. D 64. 2. 205. Ἐφ. Paris 20 Αὐγ. 66. S. 67. 2. 40

(2) ΑΠ 177 (76) Πειρ. 7897 ἄνωτ. § 1336. ΑΠ. 274 (84) ΑΠ. 152 (90) καὶ ΑΠ. 87 (93) Θ. 4. 167 καὶ Πειρ. 3740 ὅτι ἡ ἔνστασις τῆς ἐκκρεμοδικίας δὲν προτείνεται κατὰ τοῦ κομιστοῦ.

(3) Περὶ τῆς φύσεως τῆς ἐκ τοῦ δεδικασμένου ἀνανεώσεως Ἐφ. Ν. 11 (90) Ἐν ἐφ. Δ. 2. 114 εἰσηγ. κ. Μ. Μαρούδη «Ἐπειδὴ ἡ καταδικαστικὴ ἀπόφασις τίττει μὲν νέαν ἀγωγὴν τὴν τοῦ δεδικασμένου πλὴν δὲν συνεπάγεται ἀνανέωσιν ἧγουν δὲν καταναλίσκει τὴν παλαιὰν ἐνοχὴν, διότι ἡ ἐκ τοῦ δεδικασμένου ἐνοχὴ κατὰ τὸ ποσὸν μόνον εἶνε ἀνεξάρτητος τῆς παλαιᾶς, διὸ ὑπόκειται εἰς ἰδίαν παραγραφὴν τὴν τριακονταετῆ, εἰς ἰδίαν ἀνανέωσιν Ν. 4. § 4. Π. (42. 1) Ν. 2. Κωδ. (7. 53) ἐστὶ κληρονομητὴ καίτοι τῆς παλαιᾶς ἀκληρονομήτου οὐσῆς, ἐστὶν ἐκχωρήσιμος Ν. 6. § 3 Π. (42. 1) κατ' οὐσίαν ὁμῶς ἐστὶν αὕτη ἐκείνη ἡ παλαιὰ ἐνοχὴ ἐν τῇ δικαστικῇ ἀποφάσει μεταγγισθεῖσα, τὰ πλεονεκτήματα ἢ μειονεκτήματα ἐκείνης διατηροῦσα οἷον τὸ τῆς εὐπορίας εὐεργέτημα Ν. 41 § 2 Π. (42. 1). Ν. 17 § 2. Π. (23. 3) τὴν τοῦ Μακεδονεῖου ἢ Βελλειανεῖου δόγματος Ν. 11. Π. (14. 6) Ν. 8 § 2. Π. (6. 1)» — καὶ Ἐφ. Ἀθ. 2997 (94) Θ. 6. 486.

(4) Ἰδε τὴν ἄνω ἀπ. Ἀκ. 25 Ἰουλ. 55 ἐν S. 56. 1. 25 ἢ D. 55. 4. 288 εἰσηγ. Renouard. Dalloz eff. de Com. 556. Alauzet 1411.

Ἡ ἐφαρμογὴ τῶν ἀρθρ. 162 καὶ 165 παρουσίασεν ἄλλας δυσκολίας. Ἐν γένει ὁμῶς δέχονται ὅτι τὰ ἐκ τούτων ἀπαράδεκτα δὲν δύναται νὰ ἐπικαλεσθῇ πρὸς ἀποφυγὴν τῆς ἐκ τῆς ὀπισθογραφῆσεως εὐθύνης ὁ μετὰ τὴν λήξιν ὀπισθογραφήσας.⁽¹⁾

1343. Ὅπισθογράφησις ὑπὲρ τινος τῶν ἐκ τῆς συναλλαγματικῆς ὑποχρέων. Εἶνε δυνατόν συναλλαγματικὴ τις νὰ ὀπισθογραφηθῇ ὑπὲρ τινος ὑποχρέου ἥδη ἐκ ταύτης ἢ φαινομένου ἐν αὐτῇ, ὅτε ἐρωτᾶται ποῖα ἔσονται τὰ ἀποτελέσματα, εἴτε τὸν τίτλον κρατήσῃ ὁ ὑπόχρεως καὶ ἥδη κομιστής, εἴτε μεταβιβάσῃ τοῦτον εἰς ἄλλον διὰ νέας ὀπισθογραφῆσεως.

Τὸ ζήτημα κυρίως εἶνε ποῖα τὰ ἀποτελέσματα τῆς συγχύσεως (confusio) ἐν σχέσει πρὸς τὴν ὀπισθογράφησιν. Ἐλλείπει εἰδικῆς διατάξεως ἐφηρμόσθησαν ὅτε μὲν αἱ γενικαὶ ἀρχαὶ περὶ συγχύσεως λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν τῆς σχέσεως τῶν διαφορῶν ὑποχρέων, ὅτε δὲ τὰ εἰδικὰ ἀποτελέσματα τῆς ὀπισθογραφῆσεως.

1346. Ὅπισθογράφησις ὑπὲρ τοῦ ἐκδότου ἢ τινος ὀπισθογράφου. Ἐπὶ τῇ ὑποθέσει ὅτι οὗτος κρατεῖ τὸν τίτλον, ἐπειδὴ εὐθύνεται πρὸς πάντας τοὺς μετ' αὐτὸν οὗτοι ἀπαλλάσσονται, δυνάμει τῶν ἀρχῶν τῆς συγχύσεως, ἀποκρούοντες τοῦτον διὰ τῆς ἐνστάσεως τοῦ δόλου, διότι quem de evictione tenet actio eundem agentem repellit exceptio, ὁ ἐκδότης ἐπομένως θὰ ἔχῃ ὑπεύθυνον μόνον τὸν ἀποδέκτην ἂν ἀπεδέχθῃ, ὁ δὲ ὀπισθογράφος τοὺς πρὸ αὐτοῦ καὶ τὸν ἐκδότην ἐτι δὲ καὶ τὸν ἀποδέκτην ἂν ἀπεδέχθῃ.⁽²⁾

Ἐὰν ὁμῶς ὁ ἐκδότης ἢ ὁ ὀπισθογράφος ὀπισθογραφῇ ἐκ νέου τὸν τίτλον ὑπὲρ ἄλλου κομιστοῦ ; Κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς συγχύσεως ὁ νέος κομιστής ἔπρεπε νὰ ἔχῃ ὑποχρέους μόνον ἐκείνους οὓς εἶχεν ὁ ὀπισθογράφος αὐτοῦ πλεον αὐτὸν τοῦτον. Δὲν ἐφαρμόζουσιν ὁμῶς τὰς

(1) Ὁ μετὰ τὴν λήξιν ὀπισθογραφῶν εὐθύνεται πρὸς τὸν κομιστὴν καὶ ἂν δὲν συνετάχθῃ ἐξ ἀδυναμίας διαμαρτυρικὸν καὶ ἂν δὲν ἐκινήθῃ ἢ κατ' αὐτοῦ ἄγωγῇ ἐντὸς τῆς προθεσμίας τοῦ ἀρθρ. 165, ἀλλ' ἕως πότε ; μέχρι παραγραφῆς ; Ὁ Bravard 3. 468 προτείνει τὴν ἀνάλογον ἐφαρμογὴν τοῦ ἀρθρ. 160 διότι ἡ λήξασα συναλλαγματικὴ κατ' οὐδὲν διαφέρει τῆς ἐν ὄψει πληρωτέας.

(2) LyC. Tr. 4. 137. Boistel 753. Alauzet 1353. Ax. 10 Φεβρ. 80. S. 80. 1. 203. D. 80. 1. 343. Εἰσηγ. Massé.

ἀρχὰς ταύτας ἀλλὰ τὰς ἀρχὰς τῆς ὀπισθογραφήσεως καθ' ἃς ὁ κομιστής λογίζεται ὡς ἐξ ἀρχῆς δανειστής πάντων τῶν ἐν τῇ συναλλαγματικῇ ὑπογραψάντων καὶ οὐχὶ ἐκδογεὺς τῶν δικαιωμάτων τοῦ ὀπισθογράφου § 1335. Ὁ νέος λοιπὸν κομιστής ἔχει ὑπευθύνους πάντας τοὺς ἐν τῇ συναλλαγματικῇ ὑπογράψαντας, ἐν ἄλλαις λέξεσιν τὰ ἀποτελέσματα τῆς συγχύσεως ματαιοῦνται καὶ αὕτη ἐκλαμβάνεται ὡς μηδέποτε λαβοῦσα χώραν. ⁽¹⁾

1347. Ὁπισθογράφῃσις ὑπὲρ τοῦ πληρωτοῦ ἢ δέκτου, Δυσκολώτερον εἶνε τὸ ζήτημα ὅταν ἡ ὀπισθογράφῃσις γίνῃ ὑπὲρ τοῦ δέκτου ἢ πληρωτοῦ.

Ἐὰν οὗτος δὲν ἀπεδέχθῃ τὴν συναλλαγματικὴν εἶνε τρίτος ἐπομένως κομιστής ἔχων ὅλα τὰ δικαιώματα τούτου. Λόγος περὶ συγχύσεως δὲν δύναται νὰ γίνῃ· διότι οὐδεμίαν ὑποχρέωσιν ἔχει ἐκ τῆς συναλλαγματικῆς καὶ ἐπὶ τῇ ὑποθέσει ὅτι ἔχει πρόβλεψιν καθ' ὅσον καὶ τότε δὲν εἶνε ὀφειλέτης ἐκ συναλλαγματικῆς. Δύναται ἐπομένως νὰ ὀπισθογραφῇ τὴν συναλλαγματικὴν ἢ νὰ τὴν κρατήσῃ συντασσων κατὰ τὴν λήξιν διαμαρτυρικὸν ἐπὶ τοῦ ἑαυτοῦ του καὶ κινούμενος κατὰ τῶν ὑποχρέων ὡς πᾶς κομιστής. ⁽²⁾

Ἐὰν ὅμως εἶχεν ἀποδεχθῇ ἤδη τὴν συναλλαγματικὴν τότε κατὰ τινὰς μὲν δύναται καὶ πάλιν νὰ θέσῃ εἰς κυκλοφορίαν τὸν τίτλον διὰ νέας ὀπισθογραφήσεως πρὸ τῆς λήξεως ματαιουμένων οὕτω τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς συγχύσεως ὡς πρὸς τὴν εὐθύνην τῶν ὀπισθογράφων ἥτις ἀναζή. ⁽³⁾ Κατ' ἄλλους ὅμως ἐπειδὴ ὁ πληρωτὴς ἀποδεχθεὶς κατέστη κύριος ὀφειλέτης ὑπὸ προθεσμίαν ἢ ὀπισθογράφῃσις ὑπὲρ αὐτοῦ ἐπιφέρει τελείαν καὶ ὀριστικὴν σύγχυσιν ἢ ἀκριβέστερον ἰσοδυναμεῖ πρὸς πληρωμὴν πρὸ τῆς λήξεως ἐπάγουσαν ἀπόσβεσιν τῆς ἐνοχῆς. Δὲν δύναται ἐπομένως κατὰ τὴν γνώμην ταύτην νὰ θέσῃ ἐκ νέου εἰς κυκλοφορίαν τὴν συναλλαγματικὴν διὰ νέας ὀπισθογραφήσεως ἢ ἂν θέσῃ ταύτην, ὁ νέος κομιστής δὲν θὰ ἔχῃ ὑπευθύ-

(1) LyC. Tr. 4. 137. Boistel 753. Alauzet 1353. 'Ακ. 10 Φεβρ. 80. S. 80. 1. 203. D. 80. 1. 343. Εἰσηγ. Massé.

(2) LyC. Tr. 4. 137. Boistel 753 (3η ἐκδ.). 'Ακ. 27 Νόρ. 83 S. 85. 1. 72.

(3) Boistel 753. Pardes. 237. Βελγ. Κωδ. ἀρθ. 28 καὶ ἀρθ. 10 Γερμ.

νους τοὺς ὀπισθογράφους καὶ τὸν ἐκδότην, διότι τούτων ἡ εὐθύνη ἀπεσβέσθη ἤδη. ⁽¹⁾

1348. Χαρακτὴρ τῶν ἀρθρ. 136 καὶ 137. Τὸ ἀρθρ. 136 τίθησιν ὡς κανόνα ὅτι ἡ κυριότης τῆς συναλλαγματικῆς μεταβιβάζεται δι' ὀπισθογραφῆσεως. Τὸ δὲ ἀρθρ. 137 ὀρίζει τί πρέπει νὰ διαλαμβάνη ἡ ὀπισθογράφησις ἵνα ἔχῃ τὸ ἀνωτέρω ἀποτέλεσμα.

Τεθέντος ὅτι ἐτηρήθησαν οἱ ὅροι τοῦ Νόμου ἐπιτρέπεται ἅντα-πόδειξις ἢτοι ἡ ἀπόδειξις ὅτι ἡ ὀπισθογράφησις δὲν ἐγένετο ἐπὶ σκοπῷ μεταβιβάσεως τῆς κυριότητος τῆς συναλλαγματικῆς ἀλλ' ἐπὶ σκοπῷ ἄλλῳ π. χ. ἐντολῆς, ἐνεχύρου, παρακαταθήκης κτλ ; Τὸ ζήτημα ἐγείρεται ὅταν ἐν τῇ ὀπισθογραφῇσι ἀναγράφεται ληφθὲν ἀντίτιμον ἐνῷ τοιοῦτον δὲν ἐλήφθη. Εἶνε δὲ ζήτημα ὑποβολῆς ἢτοι ψευδοῦς ἀναγραφῆς οὐσιώδους ὅρου τῆς ὀπισθογραφῆσεως λυόμενον ἐν μέρει μὲν ὑπὸ τῶν γενικῶν ἀρχῶν ἐν μέρει δὲ ὑπὸ τῶν κανόνων περὶ ὑποβολῆς τῶν ὅρων τῆς συναλλαγματικῆς.

Κατὰ ταῦτα προτείνει τὴν εἰκονικότητα ἢ ὑποβολὴν τοῦ τιμή-ματος τῆς ὀπισθογραφῆσεως:

1) Ὁ ὀπισθογράφος (ἢ οἱ δανεισταὶ του) κατὰ τοῦ κομιστοῦ μεθ' οὗ συνηλλάχθη ἢ καὶ παντὸς κομιστοῦ κακῆς πίστεως καὶ τῶν δανειστῶν αὐτοῦ οἵτινες δὲν εἶνε τρίτοι. ⁽²⁾

(1) Ἀκ. 19 Φεβρ. 48 S. 48. 1. 385 ἢ D. 48. 1. 87. Πάλλ. 531 6. LyC. Tr. 4. 137. Massé 2232. Alauzet 1352. Κατὰ τοὺς τελευταίους τούτους τὸ αὐτὸ ἀποτέλεσμα ἐπέρχεται καὶ ἂν ὁ πληρωτὴς καίτοι μὴ ἀποδεχθεὶς εἶχεν ὁμῶς πρόβλεψιν διότι καὶ τότε εἶνε ὀφειλέτης. Ἀλλ' ὡς παρατηροῦσιν οἱ LyC. ἡ ὀφειλὴ τότε δὲν εἶνε ἐκ συναλλαγματικῆς καὶ τὸ σπουδαιότερον δὲν προκύπτει ἢ σύγχυσις ἐξ αὐτοῦ τοῦ τίτλου. Κατὰ τὸν Vidari la Cambiale 128 ἡ ἀπαξ ἐπελθοῦσα σύγχυσις δὲν ματαιοῦται διὰ τῆς νέας ὀπισθογραφῆσεως.

(2) LyC. Tr. 4. 145. Alauzet 1340. Boistel 768. Ἐφ. Ἀθ. 2260 (93) Θ. 6. 56. ΑΠ. 1 καὶ 2 (84) Συλλ. Γκίνη 134. Ἀκ. 3 Αὐγ. 76. S. 77. 1. 349. D. 77. 1. 311. Ἀκ. 31 Ἰουλ. 78. S. 79. 1. 123 καὶ Ἀκ. 4 Δεβρίου 79 S. 80. 1. 158.—Ἐν συγκρούσει δανειστῶν; οἱ LyC αὐτ. ἀκολουθοῦντες τὸν Riviere 408 δέχονται ἐπικρατεστέρους τοὺς δανειστὰς τοῦ κομιστοῦ, ἀλλ' οἱ δανεισταὶ δὲν εἶνε πάντοτε τρίτοι. Ἀκ. 29 Δεβρίου 58 S. 59. 1. 97.—Ἡ ἄνω ἀπ. Ἀκ. 3 Αὐγ. 76, ἐδέχθη ὅτι ὁ ὀπισθογράφος ὁ ἀξιῶν ὅτι εἶνε κύριος τῆς συναλλαγματικῆς δύναται νὰ ἐνεργήσῃ συντηρητικὴν κατὰσχασιν εἰς χεῖρας τοῦ πληρωτοῦ καὶ δὲν ἀντίκειται τὸ ἀρθ. 149. Οἱ

2) 'Ο πληρωτής ἂν ἔχῃ νὰ ἀντιτάξῃ ἐνστάσεις ἐκ τοῦ προσώπου τοῦ ὀπισθογράφου, διότι τότε μόνον ἔχει συμφέρον.⁽¹⁾

Ἡ ἀπόδειξις γίνεται *omni modo* διότι εἰς ὑποθέσεις ἀφορώσας τὴν ἐμπορίαν καὶ τὰς συναλλαγματικὰς ὁ κανὼν τοῦ ἄρθρ. 303 Πολ. Δικ. δὲν ἐφαρμόζεται· ἄρθρ. 304 Πολ. Δικ. καὶ § 831.⁽²⁾

1349. 'Οπισθογράφοις λόγῳ ἐντολῆς ἢ ἁτακτος. Σκοπὸς τῆς ὀπισθογραφῆσεως δὲν εἶνε πάντοτε ἡ μεταβίβασις τῆς κυριότητος τῆς συναλλαγματικῆς, ἀλλὰ δύναται νὰ ᾔνε μόνον ἡ παροχὴ ἐντολῆς πρὸς τὸν κομιστὴν ἵνα ἐνεργήσῃ τὴν εἰσπραξίν § 1323 Τὴν τοιαύτην ἐντολὴν παρέχει ὁ ὀπισθογράφος εἴτε ρητῶς, ἀναγράφων ἐν τῇ ὀπισθογραφῇ φράσιν ἐνδεικτικὴν τῆς ἐντολῆς ⁽³⁾ εἴτε

LyC καὶ 'Αχ. 3 'Ιαν. 72. D. 73. I. 73, δέχονται ὅτι τοιαύτην κατάσχεσιν δύναται νὰ ἐνεργήσῃ καὶ οἱ δανισταὶ τοῦ ὀπισθογράφου, ὅπερ καὶ παρ' ἡμῶν ἄκριβες ἂν πρόκειται περὶ συνδίκων, ἀπαράδεκτον ὅμως ἂν πρόκειται περὶ ἀτομικοῦ δανιστοῦ λόγῳ τοῦ ἄρθ. 920 Πολ. Δικ.

(1) Δέχονται ἐν γένει ὅτι ὁ ὀφειλέτης προτείνει τὴν εἰκονικότητα τῆς ἐκχωρήσεως, διότι ἔχει συμφέρον νὰ δικασθῇ μετὰ προσώπου, εἰς ὃ προσήκει τὸ δικαίωμα (ἄρθ. 68 Πολ. Δικ.) ΑΠ. 185 (98) Θ. 9. 610. 'Εφ. 'Αθ. 126 (99) Θ. 10. 490. 'Εφ. Πατ. 220 (99). Θ. 11. 108 καὶ τὰς αὐτ. ὁρθοτάτας παρατηρήσεις τοῦ κ. Θρ. 'Αγγελοπούλου 'Αθανάτου. 'Εντελῶς διάφορον νομίζω τὸ ζήτημα ἐπὶ ὀπισθογραφῆσεως. 'Ο προτείνων εἰκονικότητα τῆς ὀπισθογραφῆσεως πληρωτῆς ἰσχυρίζεται ὅτι αὕτη κατ' οὐσίαν εἶνε ἁτακτος, ἀλλ' ὡς θὰ ἴδωμεν § 1350 ὁ κομιστὴς συνεπεῖα ἀτάκτου ὀπισθογραφῆσεως δύναται νὰ ἐπιδιώξῃ τὴν πληρωμὴν τῆς συναλλαγματικῆς δικαστικῶς καὶ ἐν ἰδίῳ ὀνόματι, ἥτοι δὲν ἐφαρμόζονται ἐπ' αὐτοῦ τὰ ἄρθρα 68 καὶ 533 τῆς Πολ. Δικ. ἅρα ἡ ἐνστάσις τῆς εἰκονικότητος ἐφ' ὅσον διατυπῶται ζηρῶς καὶ δὲν συνοδεύεται δι' ἐνστάσεων ἐκ τοῦ προσώπου τοῦ ὀπισθογράφου εἶνε ἀπαράδεκτος ἐλλείψει συμφέροντος. ΑΠ. 29 (63) Πειρ. 3700. Διὰ τοῦτο νομίζω καὶ τὴν ΑΠ. 109 (55) Σουλ. Γκίνη 133 καὶ τὴν 'Εφ. 'Αθ. 874 (91) Θ. 2. 505 ἀντικειμένως εἰς τὸ ἄρθ. 138 'Εμ. Ν., ὅπερ δρίζει ἐν τῇ εἰδικῇ περιπτώσει τὰς συνεπεῖας τῆς εἰκονικότητος Boistel 767. LyC. Tr. 4. 146. *Ἄν ὅμως ἡ εἰκονικότης στρέφεται κατὰ τῆς πρώτης ὀπισθογραφῆσεως ἐπὶ συναλλαγματικῆς εἰς διαταγὴν τοῦ ἐκδότου § 1296 δύναται βεβαίως νὰ προταθῇ μόνη, διότι τότε ἀφορᾷ εἰς τὸ κύρος τῆς συναλλαγματικῆς ἐλλείψει ἀντιτίμου. 'Εφ. 'Αθ. 1067 (99) Θ. 11. 186. ΑΠ. 35 (70) Πειρ. 2691. ὅτι ἡ ἐνστάσις τῆς εἰκονικότητος ἀπαράδεκτος δυνάμει τοῦ ἄρθ. 729 Π. Δικ. 'Εφ. Π. 585 (94) Θ. 6. 11. 'Εφ. 'Αθ. 952 (99) Θ. 11. 152.

(2) LyC. Tr. 4. 145 Alauzet 1340.

(3) Π.χ. πληρώσατε διὰ Ἀσμὸν μου εἰς τὴν διαταγὴν τοῦ δεῖνα Boistel

πραλείπων ὅρον τινὰ τῆς ὀπισθογραφῆσεως οὐσιώδη § 1326, διότι κατὰ τὸ ἄρθ. 138 ἡ ὀπισθογράφησις ἀν δὲν ἔγινε κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ προηγουμένου ἄρθρου δὲν προξενεῖ μεταφορὰν κυριότητος ἀλλ' ἔχει ἀπλῶς ἰσχὺν ἐπιτροπικοῦ.

Αὕτῃ ἡ λόγῳ ἐντολῆς ὀπισθογράφησις καλεῖται καὶ ἄτακτος, παρουσιάζεται δὲ ἐν τῇ πράξει· ἢ ἐν μέρει κατὰ τινὰς μόνον ὅρους ἑλλιπῆς ἢ ἐντελῶς, καθ' ὅλους τοὺς ὅρους, συνισταμένη εἰς μόνην τὴν ὑπογραφὴν τοῦ ὀπισθογράφου, ὅτε καλεῖται εἰδικώτερον λευκῇ ἢ ἐν λευκῷ. Περί τῆς ἐν λευκῷ ὁμιλοῦμεν ἰδιαίτερος.

1380. Τὰ δικαιώματα καὶ καθήκοντα τῶν συμβαλλομένων (ὀπισθογράφου καὶ κομιστοῦ) εἴτε πρὸς ἀλλήλους εἴτε ἀπέναντι τῶν τρίτων διέπονται ἐν γένει ὑπὸ τῶν κανόνων τῆς ἐντολῆς ἢ παραγγελίας. Οὕτω ὁ ὀπισθογράφος διαμένει κύριος τῆς συναλλαγματικῆς· ἄρα δύναται ν' ἀνακαλέσῃ τὴν ἐντολὴν, ν' ἀπαιτήσῃ ἢ νὰ δεχθῇ τὴν πληρωμὴν, νὰ ζητήσῃ τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ τίτλου, νὰ διεκδικήσῃ αὐτὸν ἐν τῇ πτωχεύσει τοῦ κομιστοῦ (ἄρθρον 580 E. N.) νὰ ζητήσῃ λογοδοσίαν ἢ ἀποζημίωσιν διὰ τὴν μὴ ἐκτέλεσιν ἢ μὴ ἀκριβῆ τοιαύτην τῆς ἐντολῆς κατὰ τὰ εἰωθότα ἢ τὰ συντεθειμένα ⁽¹⁾.

Ὁ κομιστὴς εἶνε ἐντολοδόχος μετ' εὐρυτάτης ἐξουσίας ἔχων δικαίωμα καὶ καθήκον νὰ ἐκτελέσῃ τὴν ἐντολὴν κατὰ τὰ συντεθειμένα ἢ τὰ εἰωθότα καὶ νὰ ἐνεργήσῃ πᾶν ὅ,τι ἀπαιτεῖται ὅπως ἐπιτευχθῇ ἡ πληρωμὴ τῆς συναλλαγματικῆς παρουσιάζων ταύτην πρὸς ἀποδοχὴν πρὸς πληρωμὴν. παρέχων τὴν δέουσαν ἐξοφλητικὴν ἀπόδειξιν, συντάσσων τὰ οἰκεία διαμαρτυρικὰ (ἄρθ. 119, 162) λαμβάνων πᾶν συντηρητικὸν ἢ ἐξασφαλιστικὸν (ἄρθ. 120, 172) μέτρον καὶ κινούμενος ἐμπροσθέντος (ἄρθ. 165) κατὰ τῶν ὑποχρέων, ἐν ἰδίῳ μάλιστα ὀνόματι ⁽²⁾. Δὲν ἀμφισβητεῖται ὅτι ὁ τοιοῦτος κομιστὴς δύνα-

760 ἢ πληρώσατε εἰς τὴν διαταγὴν τοῦ δεῖνα ἀξίαν πρὸς εἰσπραξίαν (Valeur en recouvrement) LyC. Tr. 4. 143.

(1) LyC. Tr. 4. 138. Boistel 760. Bravard. 3. 174. Pzλ. 533, διὰ τὴν λογοδοσίαν Ἐφ. Πατρῶν 263 (98). Θ. 9. 380.

(2) Μέχρι τινὸς ἡ Γαλλ. Νομολ. ἐκυμαίνεται. Κατὰ τοὺς μὲν ὁ κομιστὴς συνεπεῖχ' ἀτάκτου ὀπισθογραφῆσεως ἡδύνατο νὰ ἐνέξη, τοὺς ὑποχρέους ἐν ἰδίῳ ὀνόματι, κατὰ τοὺς δὲ ὡφεῖλε ἐν τῷ δικηγράφῳ τῆς ἀγωγῆς ν' ἀναφέρῃ ὅτι ὡς ἐπίτροπος ἢ ἐντολοδόχος ἐνάγει (ἄρθ. 68 καὶ 533 Πολ. Δικ.) ἴδε Dalloz offets de Com. 456 καὶ 459. Τὸ Ἀκ. 24 Δεβρίου 50 S. 51, 1. 26 ἢ D.

τα· νὰ ὑποκαταστήσῃ ἄλλον δι' ἀτάκτου ὀπισθογραφήσεως, οὔτε πλέον ὅτι δύναται νὰ μεταβιβάσῃ τὸν τίτλον καὶ διὰ τακτικῆς ὀπισθογραφήσεως (1).

Ἄν καὶ ὁ τοιοῦτος κομιστὴς ἔχῃ δικαιώματα καὶ ἐξουσίας οὐδὼς σχεδὸν διαφέροντα ἐκείνων τοῦ κυρίου, δὲν ὑποτίθεται ὅμως ἔχων ἐντολὴν νὰ ποιήσῃται χρῆσιν τοῦ τίτλου πρὸς πλήρωσιν τῶν ἰδίων αὐτοῦ ἀναγκῶν (2) καὶ ἐξ ἄλλου διαμένει πάντοτε ἐντολοδόχος. Ἐπομένως

51. 1. 31 καὶ Ἀκ. 8 Ἀπρ. 56. S. 56. 1. 804. D. 56. 1. 204 ἐπὶ ὀπισθογραφήσεως ἀτάκτου ἑλλείπει χρονολογίας καὶ ἀγωγῆς ἐπ' ὀνόματι τοῦ κομιστοῦ ἀπορρίψαν τὴν ἐνστάσιν τῆς νομιμοποιήσεως, εἶπεν ὅτι οὗτος ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ζητήσῃ τὴν πληρωμὴν καὶ τὰ ἐνασκήσῃ τὰς σχετικὰς ἀγωγὰς, ἐπιτρεπομένου εἰς τὸν ἐναγόμενον ν' ἀντιτάξῃ ὅσας ἔχει κατὰ τοῦ ὀπισθογραφήσαντος ἐνστάσεις· τὸ αὐτὸ ἐδέχθη καὶ ὅταν ἡ ὀπισθογραφῆσις ἦεν ἐν λευκῇ Ἀκ. 20 Ἰουλ. 64. D. 64. 1. 415. S. 64. 1. 414. Παρ' ἡμῖν ρητῶς ἐνομολογήθη, ὅτι ὁ τοιοῦτος κομιστὴς ἐνάγει ἐν ἰδίῳ ὀνόματι, ἀλλὰ προτείνονται κατ' αὐτοῦ αἱ κατὰ τοῦ ὀπισθογραφήσαντος ἐνστάσεις ΑΠ. 318 (57) ΑΠ. 336 (61) ΑΠ. 92 καὶ 272 (63) Περ. 3700 ἢ Σουλ. Γκίνη 129—130. Ἡ ΑΠ. 275 (92) Μπ. 12. 440 ἢ [Θ. 4, 2 ἐκδοθεῖσα ἐπὶ λευκῆς ὀπισθογραφήσεως ἐπανελάβε τὰ αὐτὰ καὶ ὅτι ὁ τοιοῦτος κομιστὴς καλῶς συνομολογεῖ ὑποθήκην μετὰ τοῦ ὀφειλέτου Dalloz. eff. de Com. 479. Μόνον ἡ ΑΠ. 186 (47) φαίνεται δεχομένη ὅτι ὁ τοιοῦτος κομιστὴς ὀφείλει νὰ ἐνέξῃ ὡς ἐντολοδόχος ἢ ἐπίτροπος. Τέλος ἡ ΑΠ. 324 (68) φέρει «ἡ ἀτάκτος ὀπισθογράφῃσις ἰσχύει ἀπὸ ἐντολῆς καὶ τὸ κατὰ τοῦ ἐντολοδόχου δεδικασμένον ἰσχύει καὶ κατὰ τοῦ ἐντολέως, διότι ἀμφότεροι παριστῶσι τὸ αὐτὸ πρόσωπον. N. 11 § 9 Π. (44. 2) B. 51. (2. 10)». Σουλ. Γκίνη 130.

(1) Bravard 3, 173. Boistel 760 LyO. Tr. 4, 139. Pál. 534. Ἀκ. 10 Μαΐου 65. S. 65. 1. 258 ἢ D. 65. 1. 275 καὶ Ἀκ. 14 Ἰαν. 73 D. 73, 1. 235 ἢ S. 73, 1. 46. ΑΠ. 336. (61) Περ. 3700, οἱ ἀρνούμενοι εἰς τὸν ἀτάκτον κομιστὴν τοιοῦτον δικαίωμα στηρίζονται εἰς τὸ nemo dat quod non habet καὶ εἰς τὴν παρατήρησιν, ὅτι διὰ τῆς ὀπισθογραφήσεως στερεῖται ὁ κύριος τοῦ δικαιώματος τῆς ἀνακλήσεως Rivière σελ. 406· οἱ ἀναγνωρίζοντες δὲ ἐρμηνεύουσι τὴν ἐντολὴν ὡς περιλαμβάνουσαν καὶ τὸ δικαίωμα τοῦτο.

(2) Ἰδοὺ μία ἐφαρμογὴ: Ὁ Α. παρέδωκεν εἰς τὸν Β. (μειστήν) συναλλ. μετὰ λευκῆς ὀπισθογραφήσεως ἵνα οὗτος διαπραγματευθῇ τὴν πώλησιν αὐτῆς. Ὁ Β. ὀφείλων πρὸς τὸν Γ. παρέδωκε τούτῳ τὴν συναλλ. ὡς εἶχε ἀπέναντι τοῦ χρέους του. Ὁ Γ. συνεπλήρωσε τὴν λευκὴν ὀπισθογραφῆσιν διὰ τακτικῆς ὀπισθογραφήσεως ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἀναγράφας ἄξιαν διὰ λησμοῦ ὥστε ἐ-

1) Ἡ ἐντολὴ αὐτοῦ παύει ὅπως πᾶσα τοιαύτη § 1061.

2) Τὰ ἀνωτέρω δικαιώματα ἔχει καὶ ἐνασκει ἐὰν καὶ ἐφ' ὅσον ὑφίσταται ἡ ἐντολή. Ἡ παῦσις ὁμως αὐτῆς δὲν προτείνεται κατ' ἀρχὴν κατὰ τῶν καλῆς πίστεως τρίτων § 1070.⁽¹⁾

3) Ὁ πληρωτὴς καὶ ἐν γένει οἱ ὑπόχρεοι δὲν δύνανται νὰ προτείνωσι ὅσας ἐνστάσεις ἔχουσι κατ' αὐτοῦ ἐνάγοντος, ἀλλὰ μόνον τὰς ἐκ τοῦ προσώπου τοῦ ὀπισθογράφου ⁽²⁾ εἴτε αὐταὶ ὑφίσταντο πρὸ

φαίνεται ἡ ὀπισθογράφησις ὡς γενομένη παρὰ τοῦ Α. εἰς τὴν διαταγὴν τοῦ Γ. Ζητηθείσης τῆς ἐπιστροφῆς τοῦ τίτλου παρὰ τοῦ Α. κατὰ τοῦ Γ. τὸ Ἀκ. ἐπέτρεψε ταύτην παρὰ τὴν ὑπάρχουσαν τακτικὴν ὀπισθογράφησιν, εἰπὸν ὅτι ἂν οὐ εἶνε βέβαιον ὅτι ὁ Β. δὲν ἐπλήρωσε τὸ τίμημα εἰς τὸν Α. δὲν εἶχε δικαίωμα νὰ διαθέσῃ τὸν τίτλον πρὸς ἀπόσβεσιν τῶν χρεῶν τοῦ πρὸς τὸν Γ. ὅστις διατελὼν ἐν γνώσει δὲν εἶνε καλῆς πίστεως. Ἀκ. 14 Ἰαν. 82. D. 84. 1. 224 ἢ S. 85. 1. 489 ἐνθα καὶ σημ. τοῦ Labbé. Ὁμοίᾳ ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ζητήματος Ἐφ. Lyon 25 Μαΐου 41. S. 42. 2. 167. Κατ' ἀκριβολογίαν ὁ κομιστὴς ἔχων δικαίωμα διαθέσεως τοῦ τίτλου εἶνε δοσίλογος τοῦ τιμήματος καὶ οὐχὶ τοῦ τίτλου, κατ' οὐδὲν δὲ διαφέρει ἡ περίπτωσις καθ' ἣν διὰ τοῦ τιμήματος τῆς ὀπισθογραφῆσεως ἢ μεταβιβάσεως πληρώνει τὰ χρεῖα τοῦ ἀπὸ τὴν περίπτωσιν καθ' ἣν ἀντὶ τοῦτου μεταβιβάζει εἰς τὸν δανειστὴν τοῦ ἐπὶ συμφηρισμῷ τὸν τίτλον.

(1) LyC. Tr. 4. 149. Bravard 3. 179. Ἐκρίθη ὁμως: 1) ὅτι ὁ κομιστὴς δὲν δύνανται μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ὀπισθογράφου ἐν λευκῷ νὰ συμπληρώσῃ τὴν ὀπισθογράφησιν ὑπὲρ τινος καλῆς πίστεως παρ' οὐ ἔλαβε τὴν ἀξίαν Ἀκ. 9 N6p. 42 καὶ τοῦτο ἰσχύει καὶ διὰ τὴν πρώτην ἐν λευκῷ ὀπισθογράφησιν ἐπὶ συναλλ. εἰς διαταγὴν τοῦ ἐκδότου. Ἀκ. 6 Ἰαν. 45. Ἰδε τὰς ἀποφ. ταύτας ἐν Dalloz effets de Com. 486. 2) ἡ μετὰ τὴν πτώχευσιν τοῦ ὀπισθογράφου ἐν λευκῷ πληρωμὴ εἰς τὸν κομιστὴν εἶνε ἄκυρος καὶ ἂν ἡγνῶσι ταύτην ὁ πληρωτὴς, διότι ἡ πτώχευσις ὑποτίθεται γνωστὴ πρὸς ὅλους μετὰ τὴν ἀπόφ. τὴν κηρύττουσαν ταύτην. Ἀκ. 17 Δεβ. 56. S. 57. 1. 440. D. 57. 1. 41. Ὁμοίᾳ ἢ Ἀκ. 5 Ἰαν. 64. S. 64. 1. 83 διὰ τὴν μετὰ τὴν πτώχευσιν τοῦ ὀπισθογράφου ὀπισθογράφησιν.—Ὡς πρὸς τὴν ἀπαγόρευσιν; § 1065 καὶ Oix. Ἐγγ. § 206.

(2) LyC. αὐτ. 142. Bravard 3, 174. Boistel 760. Παλ. 533. ΑΠ. 287 (52) ΑΠ. 318 (57). Σουλ. Γκίνη 127.—Δὲν ἀναγνωρίζεται εἰς τὸν κομιστὴν συνεπεὶ ἀτάκτου ὀπισθογραφῆσεως 1ον) τὸ δικαίωμα νὰ συμπληρώσῃ διὰ προσθήκης τὴν ἄτακτον ὀπισθογράφησιν, διότι ὑποτίθεται γενομένη σκοπίμως ἐλλιπής: Pardes. 346. Ἡ ἐν τῇ ὀπισθογραφῇσι προσυήκη εἰς μετρητὰ ἐθεωρήθη πλαστογραφία. ΑΠ. 28 (92) Θ. 3, 247. 2ον) τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ ὀπισθογραφήσῃ τὸν τίτλον ἄλλως ἢ διὰ τῶν ὄρων τοῦ

τῆς ὀπισθογραφῆσεως, εἴτε ἐγεννήθησαν κατόπιν καὶ μετὰ τὴν ἀγωγὴν ⁽¹⁾.

1381. Εὐθύνη λόγῳ ὀπισθογραφῆσεως. Ὁ κομιστὴς συνεπεῖχ' ἀτάκτου ὀπισθογραφῆσεως δύναται νὰ μεταβιβάσῃ τὸν τίτλον διὰ τακτικῆς ὀπισθογραφῆσεως. Ἡρωτήθη ὅμως ἂν εὐθύνεται διὰ τοῦτο ἀπέναντι τοῦ νέου κομιστοῦ καὶ ἔαν, εὐθυνομένου τούτου εὐθύνεται καὶ ὁ ἐντολέυς του (ὀπισθογράφος) καὶ διὰ τί. Ἡ δυσκολία προέρχεται ἐκ τοῦ ὅτι ὁ τοιοῦτος κομιστὴς εἶνε ἐντολοδόχος τοῦ ὀπισθογράφου, ὅστις φαίνεται ἐν τῇ συναλλαγματικῇ καὶ μεθ' οὗ ἀποτελεῖ ἐν πρόσωπον· κατὰ τοὺς κανόνας δὲ τῆς ἐντολῆς ἢ τῆς παραγγελίας ὁ εἰς ἐκ τῶν δύο πρέπει νὰ εὐθύνεται καὶ οὐχὶ ἀμφότεροι. Ἐὰν ὁ τοιοῦτος κομιστὴς ἐνεργῶν τὴν ὀπισθογράφῃσιν γράψῃ ρητῶς πρὸ τῆς ὑπογραφῆς του ὅτι διὰ λ/σμὸν τοῦ ἐντολέως του (ὀπισθογράφου) ἐνεργεῖ, δέχονται ὅτι δὲν ὑπέχει εὐθύνην, διότι προφανῶς ἐνεργεῖ ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἐντολέως.⁽²⁾ Ἀλλ' ἂν δὲν γράψῃ ρητῶς πρὸ τῆς ὑπογραφῆς του τὴν δῆλωσιν ταύτην; τότε κατὰ τοὺς μὲν αὐτὸς μόνος εὐθύνεται ὡς παραγγελιοδόχος ὁ δὲ παραγγελεὺς οὐχί,⁽³⁾ κατὰ τοὺς δὲ εὐθύνονται ἀμφότεροι παραγγελεὺς καὶ παραγγελιοδόχος δυνάμει τοῦ ἀρθρ. 140 καθ' ὃ πάντες οἱ ὑπογράψαντες συναλλαγματικὴν εἶνε ἀλληλεγγύως ὑπεύθυνοι πρὸς τὸν κομιστήν.⁽⁴⁾

1382. Χαρακτὴρ τοῦ ἀρθρ. 138. Εἶνε δυνατόν ἡ ὀπι-

ἀρθρου 137. Δὲν δύναται ἐπομένως: νὰ συνομολογήσῃ τὸν ὅρον τῆς ἀνεξόδου ἐπιστροφῆς ἢ ἄνευ διαμαρτυρίας καὶ ἀγωγῆς § 1307. Ἐφετ. Limoges 25 Μαρτ. 46, S. 46. 2. 363. ΑΠ. 24 (87) Μπ. 6, 541. Ἐφ. Πατρ. 82 (98). Θ. 9. 205 (ἴδε ὅμως ΑΠ. 75 (56) ἐν Πειρ. 3702) νὰ παρατείνῃ τὴν προθεσμίαν Ἐφ. Lyon 17 Ἰουλ. 49, D. 54, 5, 284 ἢ νὰ μεταβάλῃ τὴν ὀπισθογράφῃσιν εἰς τριτεγγύησιν ἂν πρόκειται περὶ λευκῆς. Ἐφετ. Limoges 40 Μαΐου 44, D. 46, 4, 179. LyC Tr. 4, 149.

(1) Ἀχ. 24 Δεβρίου 1850. S. 51, 1, 26 ἢ 51, 1, 31 καὶ Οἰκ. Ἐγχειρ. § 232 σημ. 5.

(2) Boistel 761 ἴδε ἄνωτ. § 1325 σημ. 2.

(3) Rivieue σελ. 407. Bravard 3.465.

(4) Boistel 761. LyC. Tr. 4, 141. Παλ. 534. Κατὰ τὸν Alauzet 1372 ὁ παραγγελεὺς εὐθύνεται ὡς τοιοῦτος, ὁ δὲ παραγγελιοδόχος ὡς τριτεγγυητὴς διότι κατὰ τοῦ παραγγελιοδόχου δὲν προτείνονται ἐνστάσεις ἐκ τοῦ προσώπου τοῦ ἐντολέως § 1029. 1350.

σθογράφησις νὰ ᾔνε κατὰ τύπους ἄτακτος ἐνῶ πράγματι καὶ κατ' οὐσίαν εἶνε τακτική. Τοῦτο συμβαίνει· ὅταν ἐπληρώθῃ τὸ ἀντίτιμον ἀλλ' ἐκ παραδρομῆς ἢ ἄλλης αἰτίας ἢ ὀπισθογράφησις δὲν περιλαμβάνει πάντα τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 137 ἀπαιτούμενα. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει δύναται ὁ κομιστὴς νὰ ἀποδείξῃ ὅτι ἐπλήρωσε τὸ ἀντίτιμον καὶ ὅτι ἐπομένως εἶνε κύριος τῆς συναλλαγματικῆς;

Εἶπον τινές, ὅτι ἀφ' οὗ ὁ Νόμος ἀπαιτεῖ ὠρισμένας διατυπώσεις καὶ ὀρίζει τὰς συνεπείας τῆς μὴ ἐκπληρώσεως τῶν διατυπώσεων τούτων πᾶσα ἀποδείξις πληρωμῆς τοῦ ἀντιτίμου εἶνε ματαία ἐκ μέρους τοῦ κομιστοῦ, ὅστις τὸ πολὺ εἶνε δανειστής τοῦ ὀπισθογράφου ἀλλὰ ποτὲ κύριος τοῦ τίτλου ⁽¹⁾. Ἄλλοι ὑποστηρίζοντες ὅτι ἡ ὀπισθογράφησις θεωρεῖται πάντοτε ὑπὸ τοῦ Νομοθέτου καθ' ὅλας τὰς διατάξεις αὐτοῦ ὡς τρόπος μεταβιβάσεως τῆς κυριότητος, ἐκλαμβάνουσι τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 138 ὡς ἐξαιρέσιν ἥτοι τεκμήριον *juris* καθ' οὗ ἐπιτρέπεται ἀνταπόδειξις ὅχι μόνον *omni modo* ἀλλὰ καὶ *erga omnes* (ὀπισθογράφου - ἐκδότου - πληρωτοῦ), διότι ἡ τοιαύτη ἀνταπόδειξις ἔχει ὡς ἀποτέλεσμα νὰ ἀποδώσῃ εἰς τὴν ὀπισθογράφησιν τὸν συνήθη αὐτῆς χαρακτῆρα, ἥτοι τὸ μεταβιβαστικόν τῆς κυριότητος ⁽²⁾.

Μέση τις ὁδὸς ἀκολουθεῖται σήμερον. Κατ' αὐτὴν :

Μεταξὺ τῶν συναλλαξαμένων μερῶν (κομιστοῦ καὶ ὀπισθογράφου) ἐπιτρέπεται ἡ ἀπόδειξις καὶ διὰ τεκμηρίων ⁽³⁾, ὅτι κατεβλήθη τὸ τίμημα, καὶ ὅτι συνεπῶς ὁ κομιστὴς δὲν εἶνε ἐντολοδόχος τοῦ ὀπισθογράφου, ἀλλὰ κύριος τοῦ τίτλου. Ἐθεωρήθη ἄδικον ὁ ὀπισθογράφος νὰ λάβῃ δις τὸ ἀντίτιμον τῆς ὀπισθογραφήσεως.

Ἀπέναντι ὅμως τῶν τρίτων ἡ ἄτακτος ὀπισθογράφησις διατηρεῖ τὸν χαρακτῆρα καὶ τὰ ἀποτελέσματα αὐτῆς, μὴ ἐπιτρεπομένης κατ' αὐτῶν τῆς παρὰ τοῦ κομιστοῦ ἀποδείξεως ὅτι ἐπλήρωσε τὸ ἀν-

(1) Ἀρ. 15 Ἰοῦν. 31 S. 31, 1, 441. Dalloz effets de Com. 475.

(2) Massé 1574, ἐνθα καὶ πλήρης ἱστορία τῆς Γαλλ. Νομολογίας ἐπὶ τοῦ ζητήματος. Ἀρ. 12 Ἰαν. 69. D. 72, 1, 125. Ἐφ. Orleans 17 Δεβρίου 87. D. 88, 2, 260. Ἐφ. Paris 25 Νοεμβρ. 89. D. 90, 2, 349.

(3) Ἀρ. 16 Δεβρίου 79. D. 80, 1, 197. S. 81, 1, 421. ΑΠ. 198 (63) Περ. 3747, ὅτι ἡ τοιαύτη δίκη ἐμπορικῇ.

τίτιμον καὶ ὅτι εἶνε κύριος τοῦ τίτλου καὶ οὐχί ἐντολοδόχος (1). Ἐφήρμωσαν δηλαδὴ καὶ ἐνταῦθα τοὺς κανόνας περὶ ὑποβολῆς. Ἡ γνώμη αὕτη φαίνεται σήμερον κρατοῦσα καὶ μόνον συζητεῖται ἐν ἐκάστη εἰδικῇ περιπτώσει ποῖος εἶνε τρίτος. (2)

1383. Ὅπισθογράφῃσις λευκὴ ἢ ἐν λευκῷ. Ἡ πλέον ἀτακτος ὀπισθογράφῃσις εἶνε ἡ λευκὴ ἢ ἐν λευκῷ ἥτοι ἐκείνη ἐν ἣ δὲν ἀναφέρεται τὸ ὄνομα τοῦ κομιστοῦ καὶ ἥτις συνήθως συνίσταται

(1) LyC. Tr. 4, 148. Boistel. 766. Bravard 3, 179. Alauzet 1363. Pal. 533. Thaller 1267. Dalloz effets de Com. 456 διαφόρους ἀποφάσεις καὶ Dalloz Supp. 178.

(2) Τρίτοι εἶνε ἐν γένει πάντες οἱ ἐκ τῆς συναλλαγματικῆς ἐνεχόμενοι (ἐκδότης—ὀπισθογράφος—πληρωτὴς—τριτεύουχης), πλὴν τοῦ ἀμέσου ὀπισθογράφου τοῦ συναλλαχθέντος μετὰ τοῦ κομιστοῦ Dalloz eff. de Com. 465. Ἀνεγνωρίσθη ἐπίσης ὅτι τρίτοι δὲν εἶνε καὶ οἱ δανεισταὶ (σύνδικοι) τοῦ τοιοῦτου ὀπισθογράφου ἄρα καὶ κατ' αὐτῶν ἀποδεικνύει τὴν κυριότητά του ὁ κομιστής. Ἀκ. 29 Δ]βρίου 58 D. 59, 1, 25 ἢ S. 59, 1, 97, ἐνθα καὶ σημ. τοῦ Massé, Boistel 767. Bravard 3, 183. Ὁ ὀπισθογράφος τῆς ὀπισθ. τοῦ ὀπισθογράφου ἂν καὶ αὕτη ἦγε ἀτακτος; ἰδοὺ ὁ Α. ὀπισθογράφησεν ἀτάκτως (ἐν λευκῷ) εἰς τὸν Β καὶ οὗτος πάλιν ἐν λευκῷ εἰς τὸν Γ. Ὁ Γ. βεβαίως δύναται ν' ἀποδείξῃ κατὰ τοῦ Β ὅτι ἐπλήρωσε τὸ τίμημα, ἀλλὰ δύναται ν' ἀποδείξῃ καὶ κατὰ τοῦ Α; Τὸ Ἀκ. 7 Αὐγ. 67 S. 67, 1, 381 εἶπε· Ναι, διότι ὁ Β εἶνε ἐντολοδόχος τοῦ Α ὑποχρεῶν αὐτὸν διὰ τῶν πράξεων του. Τὸ Ἐφ. Paris 18 Δεβ. 50 D. 54, 5, 284 εἶχε δεχθῇ, ὅτι ὁ Α ζητεῖ καλῶς τὸν τίτλον παρὰ τοῦ Γ. μὴ δυναμένου ν' ἀποδείξῃ κατ' αὐτοῦ ὅτι ἐπλήρωσε τὸ τίμημα εἰς τὸν Β· ἴδε καὶ Dalloz eff. de Com. 466. Ὡς πρὸς τὸ δεδικασμένον ἴδε § 1350 σημ. 2. Ὁ πληρωτὴς εἶνε κατὰ κανόνα τρίτος· ἐδέχθησαν ὅμως ὅτι δὲν εἶνε τρίτος καὶ δὲν δύναται πλέον νὰ προτείνῃ κατὰ τοῦ κομιστοῦ ἐναγάζεις ἐκ τοῦ προσώπου τοῦ ὀπισθογράφου: Ἐὰν ἀνεγνώρισεν τὸν κομιστὴν ὡς κύριον Ἀκ. 17 Αὐγ. 81 S. 82, 1, 81 D. 82, 1, 340. Ἐὰν ἐζήτησε καὶ ἔλαβε παρ' αὐτοῦ προθεσμίαν καὶ ἀνέλαβε πρὸς αὐτὸν προσωπικὴν ὑποχρέωσιν Ἐφετ. Bordeaux 14 Μαΐου 72 S. 72, 2, 263. D. 74, 2, 10, ὅταν ἐκρίθη ἐπὶ παρουσίᾳ του εἰς δίκην μετὰ τοῦ κομιστοῦ καὶ κληρονόμων τοῦ ὀπισθογράφου, ὅτι ὁ τίτλος ἀνήκει κατὰ κυριότητα εἰς τὸν κομιστὴν Ἀκ. 21 Φεβρ. 70. S. 71, 1, 76. Πρωτήθη ἐπίση. ἂν ὁ ὀπισθογράφος, καθ' οὗ ἀπέδειξεν ὁ κομιστής ὅτι ἐπλήρωσε τὸ τίμημα ἐνέχεται πρὸς αὐτὸν ἐκ συναλλαγματικῆς καὶ ὡς ὀπισθογράφος εἰς ὁλόκληρον καὶ διὰ προσωπ. κρατήσεως· τὸ Ἀκ. 5 Ιουλ. 43 S. 44, 1, 51 εἶπε· Ναι, καὶ τὴν ἀπ. ἀποδοκιμάζει ὁ Bravard 3 183. Dalloz eff. de Com. 473.

εἰς τὴν ὑπογραφὴν τοῦ ὀπισθογράφου ὀπισθεν τοῦ τίτλου. ⁽¹⁾

Ἡ χρῆσις τῆς λευκῆς ὀπισθογραφῆσεως εἶνε ἀρκούντως παλαιὰ καὶ συνηθεστάτη. ⁽²⁾ Ἐξοικονομεῖ χρόνον, ἐπιτρέπει τὴν μεταβίβασιν τῆς συναλλαγματικῆς ἀπὸ χειρὸς εἰς χεῖρα ὑπὸ περιορισμένην εὐθύνην, εὐκολύνει τὴν διαπραγματεύσιν ὅταν ἀκόμη δὲν ᾔνε γνωστός ὁ νέος κομιστής, εἶνε ἐπιτηδεῖα πρὸς διατήρησιν τοῦ ἀναγκαιοτάτου εἰς τὸ ἐμπόριον ἀπορρήτου καὶ τέλος περιβάλλει τὴν συναλλαγματικὴν δι' ὧν τῶν πλεονεκτημάτων ἀλλὰ καὶ δι' ὧν τῶν μειονεκτημάτων τῶν τίτλων εἰς τὸν κομιστήν.

Συνηθέστατα αἱ πρὸς προεξόφλησιν στελλόμεναι συναλλαγματικαὶ ὀπισθογράφονται ἐν λευκῇ πρὸς ἀποφυγὴν διαγραφῆς, ἐπιδρώσεως ἐπὶ τῆς πίστεως τοῦ τίτλου, ἐν περιπτώσει ἀρνήσεως.

1354. Κατ' ἀρχὴν ἡ ὀπισθογράφησις ἡ λευκὴ διέπεται ἀπὸ τοὺς αὐτοὺς κανόνας τῆς ἀτάκτου, ἐφαρμοζομένους ἀπαραλλάκτως καὶ ἐνταῦθα. ⁽³⁾ Ὁ κομιστής εἶνε ἐντολοδόχος, ὁ ὀπισθογράφος εἶνε

(1) Ἴδε § 1331. Οἱ ἔμποροι ἀποστέλλοντες γραμμ. εἰς διαταγὴν ἢ συναλλαγματικὰς πρὸς ἄλλους ἐμπόρους ἢ τραπεζίτας διὰ νὰ ἐπιδιώξωσι τὴν πληρωμὴν συνειθίζουσι νὰ γράφωσιν ὀπισθεν τοῦ τίτλου τὴν ὑπογραφὴν των καὶ καὶ πρὸ αὐτῆς τὴν λέξιν: *Exquité* ἢ τὴν φράσιν: πρὸς ἐξόφλησιν (*pour acquit*). Κατ' ἐμπορικὴν συνήθειαν θεωρεῖται τοῦτο ἰσοδύναμον πρὸς ἄτακτον (λευκὴν) ὀπισθογράφησιν καὶ ὁ κομιστής ἔχει δικαίωμα νὰ λάβῃ πάντα τὰ μέτρα πρὸς πληρωμὴν καὶ νὰ συντάξῃ διαμαρτυρικὸν ἐν ἰδίῳ ὀνόματι Ruben de Couder *Lettre de Change* 579 ἐνθα καὶ Νομολ. Boistef 763. Ὅλοι ἀναγνωρίζουσιν ὅτι ἡ πληρωμὴ γίνεται καλῶς εἰς τὸν τοιοῦτον κομιστήν Bravard 3.352. Thaller 1289. *LyC Tr.* 4.298. Ἐπειδὴ τὴν αὐτὴν φράσιν μεταχειρίζονται καὶ διὰ τὴν ἐξόφλησιν τοῦ τίτλου, ὡς θέλομεν ἰδεῖ ἐν τῷ περὶ πληρωμῆς μέρει, ἐκρίθη ὅτι κατὰ τοῦ κομιστοῦ τοιοῦτου τίτλου δύναται νὰ ἀποδειχθῇ ἡ ἐξόφλησις καὶ τούναντίον κατὰ τοῦ πληρωτοῦ κατέχοντος, ἡ μὴ ἐξόφλησις Dalloz. *eff. de Com.* 584. Alauzet 1414.

(2) Ἡ συνήθεια τῆς ἐν λευκῇ ὀπισθογραφῆσεως ἀνάγεται εἰς τὸν 17 αἰῶν. *LyC Tr.* 4.149. Ὅλοι σχεδὸν οἱ νεώτεροι Κῶδ. δέχονται τὴν λευκὴν ὀπισθογρ. ὡς μεταβιβάστικὴν κυριότητος. Βελγ. 27. Ἰταλ. 258. Γερμ. 12. 13. Ρουμ. 279. Πορτογ. 300. Ἀγγλικὸς (1882) 32. Τοῦτο ἐδέχθη παρ' ἡμῶν καὶ ὁ Ν. τοῦ 1896 περὶ Γεν. Ἀποθηκῶν ἀρθρ. 20.

(3) Ὅτι ἡ λευκὴ ἄτάκτος ΑΠ. 228 (59) ΑΠ. 337 (66) Πειρ. 3702. ΑΠ. 173 (94) Θ. 6. 102. *LyC. Tr.* 4. 149. Boistel 763. Ράλλ. 532.

κύριος. Τὰ δικαιώματα καὶ καθήκοντα αὐτῶν εἶνε τὰ αὐτὰ ὡς ἐπὶ τῆς ἀτάκτου ὀπισθογραφήσεως § 1350.

Ὅπως ἐπὶ τῆς ἀτάκτου ὀπισθογραφήσεως εἶνε δυνατόν ὁ κομιστὴς νὰ ᾔηνε πράγματι κύριος ὡς παρασχὼν τὸ ἀντίτιμον, οὕτω καὶ ἐπὶ τῆς λευκῆς. Ἐγείρονται ἐπομένως τὰ αὐτὰ ζητήματα τὰ ὅποια ἐζητάσαμεν § 1352 λυόμενα κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον.

1355. Διαφοραί. Ὑπάρχουσιν ὅμως διαφοραὶ καὶ τινες δυσκολίαι προκύπτουσιν ἐξ αὐτῆς τῆς φύσεως τῶν πραγμάτων.

Τὰ δικαιώματα τοῦ κομιστοῦ ὅστις ἐπλήρωσε τὸ τίμημα, ὁ τρόπος τῆς μεταβιβάσεως τοῦ τίτλου καὶ ἡ ἐκ ταύτης εὐθύνη παρουσιάζουσι διαφοράς, τὸ ζήτημα δὲ τῶν δικαιωμάτων τοῦ κομιστοῦ ἐν περιπτώσει ἀπωλείας, κλοπῆς ἢ ὑπεξαίρέσεως τοῦ τίτλου εἶνε ἐνταῦθα δυσκολώτερον ἐλλείψει νομοθετικῆς διατάξεως.

Δύο λέξεις περὶ ὧν τούτων.

1356. Δικαιώματα τοῦ κομιστοῦ. Ὁ κομιστὴς συνεπιείξ ὀπισθογραφήσεως ἐν λευκῇ εἴτε ἐπλήρωσε τὸ τίμημα εἴτε μὴ εἶνε κομιστὴς ἀτακτος ἔχων ὅλα τὰ δικαιώματα ἐκείνου § 1350, τὰ ὅποια ἐνασκει ἐὰν καὶ ἐφ' ὅσον ὑφίσταται καὶ δὲν ἔπαυσεν ἡ ἐντολὴ αὐτοῦ.

Ἐὰν ἐπλήρωσε τὸ τίμημα δύναται ὡς πᾶς ἀτακτος κομιστὴς ν' ἀποδείξῃ τοῦτο κατὰ τὰς ἐν τῇ § 1352 διακρίσεις καὶ νὰ ἀποκρούσῃ τὴν κατ' αὐτοῦ ἀγωγὴν τοῦ ὀπισθογράφου (ἢ τῶν δανειστῶν του) περὶ πληρωμῆς τοῦ τιμήματος ἢ περὶ ἐπιστροφῆς τοῦ τίτλου. Ἄλλ' ἐκτὸς τῶν δικαιωμάτων τούτων ὁ κομιστὴς συνεπιείξ λευκῆς ὀπισθογραφήσεως, ὅστις ἐπλήρωσε εἰς τὸν ὀπισθογράφον, ἢ εἰς τὸν ἔχοντα ἐντολὴν νὰ διαπραγματευθῇ τὸν τίτλον ἐντολοδόχον του τὸ τίμημα ⁽¹⁾ λογίζεται ἔχων καὶ τὴν ἐντολὴν νὰ συμπληρώσῃ τὴν ὀπισθογράφησιν ἀναγράφων διὰ τακτικῆς ὀπισθογραφήσεως κομιστὴν τὸν ἑαυτὸν του ⁽²⁾. Ἀπὸ τῆς συμπληρώσεως δὲ καθίσταται πλέον

(1) Ἐφ. Metz 5 Αὐγ. 69. S. 70. 2. 120.

(2) ΑΠ. 173 (94) Θ. 6. 102. Εἰσηγ. κ. Μανδραπήλια. Ἐν τῇ ἀποφάσει ταύτῃ περιλαμβάνονται καὶ λύονται σχεδὸν τὰ σπουδαιότερα ζητήματα τὰ ἐπὶ λευκῆς ὀπισθογρ. ἐγείρομενα. LyC. Tr. 4. 149. Alauzet 1360. Bravard 3. 175. Boistel 764. Ἀκ. 21 Δεβ. 64 S. 65 1. 45. D. 65. 1. 30. τὴν συμπλήρωσιν ἐνεργεῖ ὁ κομιστὴς καὶ κατόπιν ἐὰν καὶ ἅμα ἐγένετο

τακτικὸς κομιστὴς ἔχων ὅλα τὰ δικαιώματα τὰ ἀναγνωριζόμενα εἰς τὸν τακτικὸν κομιστὴν ⁽¹⁾.

Ἐπειδὴ ὁμως διὰ τὴν συμπλήρωσιν καὶ μέχρι τῆς συμπληρώσεως εἶνε ἐντολοδόχος, ἔπεται ὅτι τὴν συμπλήρωσιν ὀφείλει νὰ κάμῃ διαρκούσης τῆς ἐντολῆς αὐτοῦ καὶ πρὶν ἢ ἐπέλθῃ γεγονός ἐπάγον τὴν παῦσιν αὐτῆς π. χ. θάνατος, πτώχευσις, ἀπαγόρευσις. Ἐπερχομένου τοῦ γεγονότος τοῦ ἐπάγοντος τὴν παῦσιν τῆς ἐντολῆς ἡ συμπλήρωσις εἶνε ἀδύνατος ὑπὸ τοιαύτην ἔννοιαν, ὅτι θὰ ἐφαρμολογήσῃ τὰ τῆς § 1352 ἥτοι θὰ θεωρηθῇ ἄτακτος κομιστὴς πληρώσας τὸ τίμημα ⁽²⁾. Περὶ τῆς χρονολογίας τῆς συμπληρώσεως ἐφαρμοζονται τὰ ρηθέντα § 1327 καὶ ὑποτίθεται αὕτη εἰλικρινὴς μέχρι ἀποδείξεως τοῦ ἐναντίου ⁽³⁾. Ὑπὸ τὴν ἐπιφύλαξιν τῶν σημειωθέντων ἐν § 1350 ἡ παῦσις τῆς ἐντολῆς δὲν βλάπτει κατ' ἀρχὴν τοὺς καλῆς πίστεως τρίτους ⁽⁴⁾.

Αὕτη εἶνε ἡ μόνη οὐσιώδης διαφορὰ ὡς πρὸς τὰ δικαιώματα τοῦ κομιστοῦ ὅστις ἐπλήρωσε τὸ τίμημα. Ἐπὶ κοινῆς ἀτάκτου ὀπισθογραφῆσεως ὁ κομιστὴς ὁ πληρώσας τὸ τίμημα ἔχει δικαίωμα νὰ ἀποδείξῃ τοῦτο § 1352 δὲν δύναται ὁμως νὰ συμπληρώσῃ τὴν ὀπισθογράφειν διότι αὕτη ὑποτίθεται γενομένη ἐπὶ τῆς § 1350. Τουναντίον ἐπὶ ὀπισθογραφῆσεως ἐν λευκῷ ὁ κομιστὴς ὅστις ἐπλήρωσε τὸ τίμημα λογίζεται ἔχων καὶ τὸ δικαίωμα τῆς συμπληρώσεως ⁽⁵⁾.

θανευστῆς τοῦ ὀπισθογράφου Dal. et de Com. 482. καὶ μετὰ τὴν λῆξιν 'Ακ. 3. 'Απρ. 48. S. 48. 1. 279.

(1) Bravard 3. 179. 'Ακ. 14 'Ιουν. 82. S. 85. 1. 489. D. 84. 1. 224. Ὑπαρχουσῶν πολλῶν λευκῶν ἀρκεῖ μία τακτικὴ πρὸς ὀριστικὴν μεταβίβασιν τοῦ τίτλου 'Ακ. 14 'Ιαν. 73 S. 73. 1. 16. 1. 73. 1. 235.

(2) 'Ακ. 21 Δεσ. 64. S. 65. 1. 44. D. 65. 1. 30.

(3) LyC. Tr. 4. 149 σημ. 3 σ. 116. Κατὰ τοὺς Alauzet 1360 καὶ Bedarride 332. Ἡ συμπλήρωσις τῆς ὀπισθογραφῆσεως δύναται νὰ γίνῃ καὶ μετὰ τὴν ἀνάκλησιν τῆς ἐντολῆς ἂν τὸ τίμημα ἐπληρώθῃ πρὸ ταύτης. Χρονολογία δὲ τῆς ὀπισθογραφῆσεως πρέπει νὰ τεθῇ ἐκείνη τῆς πληρωμῆς τοῦ τιμήματος. 'Ακ. 3 'Απρ. 48 D. 48. 1. 82.

(4) LyC. Tr. 4. αὐτόθι.

(5) Εἰς τὸν συνεπείρ λευκῆς ὀπισθογραφῆσεως κομιστὴν ὅστις δὲν ἐπλήρωσε τὸ τίμημα ἂν καὶ ἀναγνωρίζεται ἀπόλυτον σχεδὸν δικαίωμα διαθέσεως τοῦ τίτλου § 1350 δὲν ἀναγνωρίζεται ὁμως εἰς αὐτὸν τὸ δικαίωμα νὰ συμ-

1387. Τρόποι μεταβιβάσεως. Εὐθύνη. Ἡ μεταβίβασις τῆς συναλλαγματικῆς παρὰ κομιστοῦ συνεπεῖα κοινῆς ἀτάκτου ὀπισθογραφῆσεως καθ' ἓνα μόνον τρόπον δύναται νὰ γίνη· διὰ νέας ὀπισθογραφῆσεως. Ἡ τοιαύτη δὲ ὀπισθογράφησις μίαν καὶ ὁμοίομορφον συνεπάγεται διὰ τοῦτον εὐθύνην § 1351. Τὸναντίον ἡ μεταβίβασις τῆς συναλλαγματικῆς παρὰ κομιστοῦ συνεπεῖα ὀπισθογραφῆσεως ἐν λευκῇ δύναται νὰ γίνη :

1. Δι' ὀπισθογραφῆσεως.
2. Διὰ παραδόσεως τοῦ τίτλου ὡς ἔχει ἀπὸ χειρὸς εἰς χεῖρα.
3. Διὰ συμπληρώσεως τῆς λευκῆς ἐπ' ὀνόματι καὶ εἰς διαταγὴν τοῦ νέου κομιστοῦ.

Ἀλλὰ ποία ἡ ἐκ ταύτης εὐθύνη :

1388. Ὅταν ἡ μεταβίβασις γίνεται δι' ὀπισθογραφῆσεως ἔχομεν πλήρη τὰ ἀποτελέσματα ταύτης καὶ διὰ τὸν ὀπισθογράφον τέως κομιστὴν καὶ διὰ τὸν ἐντολέα αὐτοῦ § 1351.

1389. Ὅταν ὅμως ἡ μεταβίβασις γίνεται διὰ παραδόσεως ἢ διὰ συμπληρώσεως, ὁ τέως κομιστὴς δὲν εἶνε βεβαίως ὀπισθογράφος οὔτε διὰ τοῦτον ἔχομεν εὐθύνην ἐξ ὀπισθογραφῆσεως καὶ ἐν γένει ἐκ συναλλαγματικῆς, διότι διὰ νὰ ὑπάρξῃ τοιαύτη ἀπαιτεῖται ὑπογραφή τοῦ ὑποχρέου καὶ μάλιστα ἐπὶ τοῦ τίτλου, ἔχομεν ὅμως ἄλλην εὐθύνην. Ἀλλὰ ποίαν :

Κατ' ἀκριβολογίαν ὁ τοιοῦτος κομιστὴς μεταβιβάζων διὰ παραδόσεως ἢ διὰ συμπληρώσεως τὸν τίτλον ἔπρεπε νὰ εὐθύνεται ὅτε μὲν ὡς ἐκχωρητὴς ἐὰν πληρώσας τὸ τίμημα ἦτο πράγματι κύριος τοῦ τίτλου, ὅτε δὲ ὡς ἐντολοδόχος ἦτοι διὰ τὴν ὑπαρξίν τῆς ἐντολῆς αὐτοῦ. Ἐπεκράτησεν ὅμως νὰ θεωρῇται πάντοτε ὑπεύθυνος ὡς ἐντολο-

πληρώσῃ ὑπὲρ ἑαυτοῦ τὴν ὀπισθογράφησιν. Ἡ τοιαύτη μάλιστα ἄνευ δικαιώματος συμπλήρωσις ἂν γίνετο ἐπὶ σκοπῇ ἰδιοποιήσεως τοῦ τίτλου εἶνε πλαστογραφία ΑΠ. 129. (91) Θ. 2. 362. ΑΠ. 173 (64) Θ. 6. 102 καὶ δὲν εἶνε κατὰ τὴν ΑΠ. 9 (93) Μπ. 13. 536. ἀκολουθοῦσαν τὰ ἐν Γαλλίᾳ ἔνθα ἡ τοιαύτη συμπλήρωσις εἶνε κατάχρησις ἐμπιστοσύνης (abus de confiance) ἄρθ. 407 Γ. Ποιν. Ν. ἂν γίνετο παρὰ τοῦ εἰς ὃν ἐνεπιστεῦθη ὁ τίτλος, πλαστογραφία δὲ ἂν γίνετο παρὰ εὐρέτου ἢ κλέπτου *Blanche* 3 § 257 καὶ 6 § 200 ἴδε § 1350. Οἱ *Boistel* 763. καὶ *LyC. Tr.* 4. 149. *Alauzet* 1360 ἀδιακρίτως δέχονται τὴν συμπλῆρ. πάντοτε ὡς κατάχρ. ἐμπιστοσύνης ἐσφαλμένως. Κατὰ τὰ ἐν § 1348 ὁ ὀπισθογράφος δύναται ν' ἀποδείξῃ ὅτι δὲν ἔλαβε τὸ τίμημα.

δόχος εὐθυνόμενος διὰ τὴν ὑπαρξίν τῆς ἐντολῆς αὐτοῦ ἤτοι διὰ τὴν γνησιότητα τῆς ὑπογραφῆς μόνου τοῦ τελευταίου ὀπισθογράφου ἐν-τολέως του ⁽¹⁾.

1360. Κλοπή — Ὑπεξαίρεσις — Εὗρεσις. Ἡ λευκὴ ὀπισθογράφῃσι δὲν καθίστησι βεβαίως νόμῳ τὴν συναλλαγματικὴν τί-τλον εἰς τὸν κομιστὴν διεπόμενον ἀπὸ τοὺς περὶ ἐκείνων κανόνας, περιβάλλει ὁμῶς πράγματι ταύτην δι' ὅλων τῶν πλεονεκτημάτων καὶ δι' ὅλων τῶν μειονεκτημάτων τῶν τοιούτων τίτλων. ⁽²⁾

Ἐν τῇ λευκῇ ὀπισθογραφῇσι ἀναγνωρίζονται δικαιώματα εἰς τὸν κομιστὴν τοῦ τίτλου χωρὶς ἐν τούτῳ νὰ ἀναφέρεται τὸ ὄνομα αὐτοῦ· ἤτοι ἀποδίδονται δικαιώματα εἰς τὴν κατοχήν. Ὁ κατέχων τίτλον εἰς διαταγὴν μετὰ λευκῆς ὀπισθογραφῆσεως θεωρεῖται μέχρις ἀποδείξεως τοῦ ἐναντίου νόμιμος τοῦ τίτλου κομιστῆς δυνάμενος νὰ ἐνασκήσῃ πάντα τὰ δικαιώματα τὰ ὅποια ἀναγνωρίζονται εἰς τὸν τοιοῦτον κομιστὴν § 1350. Οὔτε ὀφείλει νὰ ἀποδείξῃ ὅτι καὶ νο-μίμως ἐκτήσατο τὸν τίτλον, διότι τοῦτο θὰ ἰσοδυναμῇ πρὸς τελείαν ἄρνησιν τοῦ κύρους καὶ τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς λευκῆς ὀπισθογρα-φῆσεως, τὰ ὅποια ἐν τούτοις δὲν φιλονικοῦνται.

Ἄλλ' ἡ κατοχὴ δύναται νὰ μὴ ᾔνε συνέπεια παραδόσεως ἐκ μέρους τοῦ δικαιούχου ἀλλὰ συνέπεια κλοπῆς, ὑπεξαίρεσεως, εὗρεσεως.

Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ποῖοι κανόνες ἐφαρμόζονται ὅσον ἀφορᾷ τὰ δικαιώματα τῶν τρίτων οἵτινες καλῇ τῇ πίστει ἔλαβον τὸν τίτλον παρὰ τοῦ κλέπτου, τοῦ εὐρέτου ἢ τοῦ ὑπεξαιρέτου πληρώσαντες τὸ τίμημα ;

Ὡς θὰ ἴδωμεν ἐν τῷ περὶ πληρωμῆς τῆς συναλλαγματικῆς μέ-ρει ἡ πρὸς τοὺς τοιούτους κομιστὰς πληρωμὴ γινομένη καλῇ τῇ πί-στει κατὰ τὴν προθεσμίαν, ἄνευ ἀντιστάσεως καὶ ὑπὸ τινος κατὰ συνήθειαν προφυλάξεως εἶνε ἔγκυρος ὑπὸ τοιαύτην ἔννοιαν ὅτι ὁ

(1) Ἀκ. 22 Φεβρ. καὶ 30 Μαΐου 48. D. 48. 1. 119 ἢ S. 48. 1. 262 καὶ 504 ἐνθα καὶ σημ. LyC. Tr. 4. 149. Allauzet 1346.

(2) Ἡ λευκὴ ὀπισθογράφῃσι δὲν μεταβάλλει τὴν φύσιν τοῦ τίτλου ἢ τὸν τρόπον τῆς μεταβιβάσεως τῆς κυριότητος αὐτοῦ οὔτε καθίστησι τοῦτον τίτλον εἰς τὸν κομιστὴν, διὰ παραδόσεως μεταβιβαζόμενον καὶ διεπόμενον ὑπὸ τοῦ κανόνος, ἐπὶ κινητῶν ἡ κατοχὴ ἐπέχει τόπον τίτλου. Ἐφ. Paris 25 Νῆρ. 86. D. 87. 2. 110.—LyC. Tr. 4. 151. 321.

πληρωτῆς ἐλευθεροῦται καὶ ὁ ἀληθὴς κύριος δὲν ἔχει ἀγωγὴν κατ' αὐτοῦ. ⁽¹⁾

Ἄλλ' ὁ ἀληθὴς δικαιοῦχος μόνον κατὰ τοῦ κλέπτου, τοῦ εὐρέτου ἢ τοῦ ὑπεξαίρετου ἔχει ἀγωγὴν ; Ὁ τρίτος ὁ καλῇ τῇ πίστει παρὰ τοῦ κλέπτου ἢ ὑπεξαίρετου λαβὼν τὸν τίτλον καὶ πληρώσας τὸ τίμημα, δύναται ν' ἀντιτάξῃ κατὰ τοῦ ἀληθοῦς δικαιοῦχου τὴν ὑπὲρ αὐτοῦ παρὰ τοῦ κλέπτου γενομένην ὀπισθογράφειν ἢ τὸν ἰσχυρισμὸν ὅτι ἐπλήρωσε τὸ τίμημα πρὸς ἐφαρμογὴν τῶν τῆς § 1352 :

Πολλοὶ δέχονται ὅτι ὁ κομιστὴς ὁ καλῆς πίστεως, ὁ ἔχων ὑπὲρ ἑαυτοῦ τακτικὴν ὀπισθογράφειν, εἶνε κύριος ἀπέναντι πάντων καὶ αὐτοῦ τοῦ ἀληθοῦς κυρίου. διότι διαβλέπουσιν ἐν τῇ ἀπωλείᾳ, ἐν τῇ κλοπῇ ἢ ἐν τῇ ὑπεξαίρεσει πταίσμα ἢ ὑπαιτιότητα τοῦ κυρίου ἐπὶ βλάβῃ τοῦ κομιστοῦ καὶ διότι πᾶσα ἄλλη ἐκδοχὴ εἶνε ἀναίρεσις τῆς κυκλοφορίας τοῦ τίτλου ὑπὸ λευκὴν ὀπισθογράφειν καὶ ἰσοδυναμεῖ πρὸς ὑποχρέωσιν τοῦ κομιστοῦ τῆς λευκῆς ὀπισθογραφῆσεως νὰ ἀποδεικνύῃ ἐκάστοτε τὴν νόμιμον αὐτοῦ κτῆσιν. Ἐφαρμόζουσιν ἐν ἄλλαις λέξεσι τὸν κανόνα ὅτι κατὰ τοῦ καλῆς πίστεως κομιστοῦ οὐδεμία ἐκ τοῦ προσώπου τοῦ ὀπισθογράφου ἑνστάσις προτείνεται. ⁽²⁾

Ἀκριβεστέρα εἶνε ἡ ἄλλη γνώμη καθ' ἣν τὰ δικαιώματα τοῦ ἀληθοῦς κυρίου ὑφίστανται ἀπέναντι παντὸς κομιστοῦ καὶ αὐτοῦ τοῦ καλῆς πίστεως. Ἀμα δεχθῶμεν ὅτι ἡ συναλλαγματικὴ μετὰ λευκῆς ὀπισθογραφῆσεως δὲν εἶνε τίτλος εἰς τὸν κομιστὴν ἀλλὰ τίτλος εἰς διαταγὴν πρέπει ἀναγκαιῶς νὰ δεχθῶμεν ὅτι δὲν ἐφαρμόζονται ἐπ' αὐτῆς αἱ διατάξεις περὶ ἐκείνων. Οὐτε ἀρκεῖ ἡ καλὴ πίστις πρὸς ἀπόσβεσιν τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀληθοῦς κυρίου ἄνευ ρητῆς τοῦ νομοθέτου διατάξεως ἣτις ἐπὶ τοῦ προκειμένου δὲν ὑπάρχει. Ἡ παρατήρησις ὅτι κατὰ τοῦ καλῆς πίστεως κομιστοῦ δὲν προτείνονται ἑνστάσεις ἐκ τοῦ προσώπου τοῦ ὀπισθογράφου § 1336 εἶνε ἀκριβὴς ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ὅτι ὁ ὀπισθογράφος εἶνε κύριος καὶ οὐχὶ κλέπτης, εὐρέτης ἢ ὑπεξαίρετης. Οὐδεὶς δύναται νὰ ὑποστηρίξῃ, ἐλλείψει κρι-

(1) LyC. Tr. 4. 297. Boistel 803. Thaller 1290. Bravard 3. 347.

(2) LyC. Tr. 4. 321. Boistel 763. Alauzet 1360. 1401. 1410. Pardessus 455. Ἐσημειώσαμεν ἤδη § 1356 ὅτι οἱ τρεῖς πρῶτοι θεωροῦσι κατὰ τὴν ἐμπιστοσύνην καὶ τὴν παρὰ τοῦ κλέπτου ἢ εὐρέτου συμπλήρωσιν ἐνῶ εἶνε πλαττογραφία Blanche 3 § 257 καὶ 6 § 200.

μένου, ὅτι ὁ παρὰ μὴ κυρίου λαμβάνων γίνεται κύριος μόνον διότι εἶνε καλῆς πίστεως. ⁽¹⁾

Ὅτι ἡ πρώτη γνώμη ἡ κρατοῦσα περίπου καὶ πρακτικὴ εἶνε καὶ μέχρι τινος δικαία δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία, ἀλλὰ τὸ ζήτημα δὲν εἶνε τοῦτο. ⁽²⁾

1361. Δωρεὰ δι' ὀπισθογραφήσεως. Ἡρωτήθη ἐν Γαλλίᾳ ἂν δύναται νὰ γίνη δωρεὰ :

(1) Thaller 1287. καὶ ἡ ΑΠ. 173 (94) Θ. 6. 102 ἂν καλῶς ἐνόησα. Τὸ ζήτημα δὲν συζητεῖται ὅταν πρόκειται περὶ καταχρήσεως ἐμπιστοσύνης (abus de confiance) ἤτοι μεταβιβάσεως τοῦ τίτλου παρ' ἐκείνου εἰς ὃν ἐνεπιστεύθη Dalloz eff. de Com. 872. Ἐφ. Lyon 13 Αὐγ. 51. S. 53. 2. 226 D. 53. 2. 30. καὶ τὰ ἐν § 1336. Ἐπὶ κλοπῆς καὶ ἐπομένως καὶ εὐρέσεως δὲ Dalloz αὐτ. 487 φαίνεται δεχόμενος διεκδίκησιν καὶ κατὰ τοῦ καλῆς πίστεως κομιστοῦ κατὰ τὸ ἄρθρ. 2279 Γαλλ. Κ. ὅπερ ὡς ἐσημειώσαμεν ἤδη § 487 ἐπιτρέπει διεκδίκησιν τῶν κινητῶν (καὶ τῶν τίτλων εἰς τὸν κομιστὴν) ἐπὶ ἀπωλείας καὶ κλοπῆς καὶ κατὰ τοῦ καλῆς πίστεως κατόχου. Τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρ. 2279 Γαλλ. Κ. προτείνει καὶ ὁ Βέλγος Namur 616 καὶ ὁ Beauregard ἐν Revue Critique de Legisl. et de Jurisprud. σελ. 439. Οἱ Aubry et Rau 8 § 756 σημ. 8 ἐπὶ καταχρ. ἐμπιστοσύνης δὲν δέχονται διεκδίκησιν, δέχονται ὅμως τοιαύτην καὶ κατὰ τοῦ καλῆς πίστεως κομιστοῦ ἐν περιπτώσει ἀπωλείας ἢ κλοπῆς. Πρὸς τοιαύτην διάκρισιν φαίνεται μᾶλλον τείνουσα ἡ Γαλλ. Νομολ. ἴδε τὴν Ἀκ. 13 Φεβρ. 83. S. 84. 1. 107 καὶ Ἀκ. 20 Μαρ. 82 S. 82. 1. 169. D. 82. 1. 245 Εἰσηγ. Riviere. Ἡ ἐξομοίωσις τῶν τίτλων εἰς διαταγὴν μετὰ λευκῆς ὀπισθογρ. πρὸς τοὺς τίτλους εἰς εἰς τὸν κομιστὴν ἐγένετο ὑπὸ τῆς Νομολ. διὰ τὰς δωρεάς Dalloz eff. de Com. 474 καὶ κατωτ. § 1362. Ἡ παρὰ τοῦ κλέπτου μεταβίβασις διὰ παρὰδόσεως εἶνε ἀπάτη ἄρθρ. 396 Ποιν. Ν.

(2) Ὁ παρὰ τοῦ κλέπτου λαβὼν καὶ πληρώσας δύναται νὰ συμπληρώσῃ ὑπὲρ ἑαυτοῦ τὴν ὀπισθογράφησιν, ἀλλὰ δύναται καὶ ἀφ' ἧς μάθει ὅτι ὁ τίτλος εἶνε προῖον κλοπῆς ; Νομίζω ὅτι δὲν θὰ ἐφαρμόσωμεν τὸν κανόνα ὅτι ἡ ἐπιγινομένη κακὴ πίστις δὲν βλάπτει, ἀλλὰ τὸν ἄλλον ὅτι ἡ συμπλήρωσις τῆς λευκῆς ὀπισθογραφήσεως εἶνε συνέπεια ὑποτιθεμένης πρὸς τοῦτο ἐντολῆς, ἣτις δὲν ὑφίσταται ἅμα εἶνε βέβαιον ὅτι ὁ δοὺς (κλέπτης) δὲν εἶχε δικαίωμα νὰ δώσῃ ταύτην. Ἡ συμπλήρωσις λοιπὸν μετὰ τὴν γνώσιν θὰ ἦνε πλαστογραφία. ὅπως εἶνε καὶ ἡ παρ' αὐτοῦ τοῦ κλέπτου ἢ εὐρέτου ὁποσδήποτε γινομένη. ΑΠ. 173 (94) Θ. 6. 102. Οὔτε δύναται νομίζω ὁ τοιοῦτος κομιστὴς ἂν ὁ τίτλος ἔμεινε ἐν λευκῇ ν' ἀποδείξῃ κατὰ τοῦ ἀληθοῦς δικαιοῦχου ὅτι ἐπλήρωσε τὸ τίμημα πρὸς τὸν κλέπτην § 1352, διότι ὁ κλέπτης δὲν εἶνε ἐντολοδόχος τοῦ ἀληθοῦς δικαιοῦχου ὅστις συνεπῶς εἶνε τρίτος.

1ον) δι' όπισθογραφήσεως.

2ον) διά παραδόσεως τίτλου εις διαταγήν μετά λευκής όπισθογραφήσεως είτε του δωρητου είτε άλλου.

1362. Τα έν Γαλλία. Προς κατανόησιν των εκεί διδασκομένων, τὰ όποια είνε έντελώς διάφορα των παρ' ήμιν, ως θα ίδωμεν εύθως άμέσως, πρέπει νά γνωρίζομεν ότι έν Γαλλία :

1) Πάσα προῶζις δωρεᾶς πρέπει νά γίνη ένώπιον συμβολαιογράφου επί ποινή άκυρότητος (άρθ. 931 Γ. Κώδ.).

2) Ότι αί κεκαλυμμένα δωρεά (donations deguisées) δηλ. αί υπό τύπον συναλλάγματος άμφοτεροβαρούς π. χ. άγοραπωλησίας γινόμεναι είναι ισχυράί άμα έτηρήθησαν οί τύποι όχι της δωρεᾶς αλλά του συναλλάγματος.

3) Είνε ισχυρά ή δωρεά κινητών όταν ταῦτα παραδίδωνται τινι επί σκοπῷ δωρεᾶς (dons manuels).

Συμφώνως προς τὰς άρχάς ταύτας αίτινες είνε σχεδόν άναμφισβήτητοι (1) ή όπισθογράφησις ήτις θα άνέγραφεν αίτίαν ή ληφθέν άντίτιμον λόγῳ δωρεᾶς είνε άτακτος διότι προς ύπαρξιν δωρεᾶς άπαιτεῖται συμβολαιογραφικόν έγγραφον, όπερ καθ' ύπόθεσιν επί του προκειμένου δέν ύπάρχει. Διαφέρει αν ή δωρεά έγένετο και συνέστη ήδη διά συμβολαιογραφικόν έγγραφον, ή δέ όπισθογράφησις γίνεται προς έκτέλεσιν άπλώς της δωρεᾶς, διότι τότε δέν πρόκειται περί δωρεᾶς δι' όπισθογραφήσεως.

Εάν όμως ό όπισθογράφος δωρητής άντί νά γράψη αίτίαν ή ληφθέν άντίτιμον λόγῳ δωρεᾶς, γράψη άντίτιμον ληφθέν εις μετρητά, εις έμπορεύματα κλπ. έν φ' πράγματι οὐδέν έλαβε, ή δι' όπισθογραφήσεως δωρεά είνε τελεία, ως δωρεά κεκαλυμμένη (deguisée) ματαία δέ είνε ή άπόδειξις ότι ό όπισθογράφος οὐδέν έλαβεν, αλλά πρόκειται περί δωρεᾶς, διότι ή υπό τύπον συναλλάγματος δωρεά, ως είπομεν, είνε ισχυράί άμα έτηρήθησαν οί τύποι του συναλλάγματος ύφ' ό' αὔτη συνέστη. (2)

Δυσκολώτερον παρουσιάσθη τό ζήτημα διά τὰς δωρεᾶς τὰς γινόμενας διά παραδόσεως του τίτλου μετά λευκής όπισθογραφήσεως είτε

(1) Aubry et Rau Τομ. 7 § 659.

(2) Aubry et Rau 1. § 35.

τοῦ δωρητοῦ εἴτε ἄλλου.

Ἡ παράδοσις ἐπὶ σκοπῷ δωρεᾶς εἶπον τινὲς ἐφαρμόζεται εἰς τὰ κινητὰ τὰ ἐνσώματα, διότι τούτων αὕτη ἀρκεῖ νὰ μεταβιβάσῃ τὴν κυριότητα, λόγῳ τῆς ἀρχῆς ὅτι ἡ κατοχὴ ἐπέχει τόπον τίτλου (ἄρθ. 2279 Γαλ.Κώδ.). Δὲν ἐφαρμόζεται ὁμῶς εἰς τὰ ἀσώματα κινητὰ, διότι ἡ κυριότης αὐτῶν, ἐκτὸς ἂν ᾔνε τίτλοι εἰς τὸν κομιστὴν, δὲν μεταβιβάζεται διὰ παραδόσεως. Ἡ λευκὴ ὀπισθογράφησις λοιπὸν τίτλου εἰς διαταγὴν μὴ μεταβιβάζουσα τὴν κυριότητα αὐτοῦ εἰς τὸν κομιστὴν δὲν δύναται νὰ ἀποτελέσῃ τρόπον δωρεᾶς διὰ παραδόσεως. Ἐὰν ἡ λευκὴ ὀπισθογράφησις ἢ ἡ παράδοσις ἐγένετο ἐπὶ σκοπῷ μεταβιβάσεως τῆς κυριότητος εἰς τὸν κομιστὴν, οὗτος ὀφείλει νὰ ἀποδείξῃ τὸν σκοπὸν ἐναντίον τοῦ τεκμηρίου τοῦ ἄρθρ. 138 § 1352 καὶ τότε θὰ ἔχωμεν κεκαλυμμένην δωρεάν. (1)

Ἡ Νομολογία ὁμῶς ἐξωμοίωσε τοὺς τίτλους εἰς διαταγὴν μετὰ λευκῆς ὀπισθογραφήσεως πρὸς τοὺς τίτλους εἰς τὸν κομιστὴν καὶ ἐδέχθη ὅτι καὶ οὗτοι δύνανται ὅπως οἱ τίτλοι εἰς τὸν κομιστὴν νὰ γίνωσιν ἀντικείμενον ἐγγειροθέτων δώρων διὰ παραδόσεως. (2)

Καὶ ταῦτα μὲν τὰ ἐν Γαλλίᾳ.

1363. Τὰ παρ' ἡμῖν. Δυσκολώτερα εἶνε τὰ παρ' ἡμῖν ἔνθα ὡς γνωστὸν τὰ περὶ δωρεῶν διέπονται ὑπὸ τῆς Νεαρᾶς 50 τοῦ Λέοντος, ὑπὸ τοῦ ἄρθ. 48 τοῦ Ν. περὶ χαρτοσήμου, καὶ ὑπὸ τὸ ἄρθ. 300 τῆς Πολ. Δικ.

Ἡ Νεαρχὴ 50 τοῦ Λέοντος εὐρισκομένη ἐν Ἀρμενοπούλῳ Γ'. α. 17 φέρει αἶνα ἢ μέχρι τῶν 500 νομισμάτων τιμωμένη δωρεὰ εἰ καὶ ἄγραφος εἴη τρισὶ μάρτυσι κυρουμένη φέρῃ τὸ βέβαιον, ἢ δὲ ὑπὲρ τὰ φ' νομ. τιμωμένη δωρεὰ ἔγγραφος μὲν οὖσα ἀναθέητος διαμένη ἐγγράφου δὲ συστάσεως ἐρήμη γνωρίζομένη ἀβεβαία ἢ κατὰ τὸ ὑπερβαῖνον μέτρον τῶν φ' νομισμάτων καὶ ὑπὸ μάρτυσιν ὁ τῆς δωρεᾶς ἀντιποιοῦμενος ταύτης ἀντιποιεῖται καὶ δεόν τούτῳ τῷ τρόπῳ ἐξεταζομένης ἰσχύειν ἢ ἀκυροῦσθαι τὰς δωρεάς».

Τὸ ἄρθρ. 48 τοῦ Ν. περὶ Χαρτοσ. ὀρίζει ὅτι τὰ ἔγγραφα δω-

(1) LyC. Tr. 4. 151 bis.

(2) Ἐφ. Bordeaux 7 Ἀπρ. 51. S. 51. 2. 186. Ἀκ. 21 Αὐγ. 37. S. 37. 1. 366. Ἐφ. Paris 23 Ἰαν. 40. S. 40. 2. 229 ἢ Dalloz ef de Com. 474. Aubry et Rau 7 § 659 σημ. 22.

ρήσεως... γίνονται πάντοτε ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος ἐπισήμως ἐνώπιον συμβολαιογράφου.

Τέλος τὸ ἄρθρ. 300 Πολ. Δικ. δὲν ἐπιτρέπει τὴν διὰ μαρτύρων ἀποδείξιν ἐπὶ ἀντικειμένων τῶν ὁποίων ἡ ἀξία ὑπερβαίνει τὰς 50 δρ.

1364. Γνωμαί. Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν διατάξεων τούτων φρονοῦσι τινὲς προκῦπτον ὅτι πᾶσα δωρεὰ κινητῶν παρ' ἡμῖν ὑπερβαίνουσα τὰς 50 δρ. πρέπει νὰ γίνη καὶ νὰ ἀποδεικνύεται διὰ συμβολαιογραφικοῦ ἐγγράφου ἄλλως εἶνε ἄκυρος τοῦ ἐγγράφου ἀπαίτουμένου *ad solemnitatem*, ἅρα δὲν δύναται νὰ ἀποδειχθῇ δι' ὅρκου ἢ δικ. ὁμολογίας.⁽¹⁾

Ἄλλοι ἐκλαμβάνοντες ὅτι τὸ ἐγγραφοῦ οὐχὶ πρὸς σύστασιν (*ad solemnitatem*) ἀλλὰ πρὸς ἀπόδειξιν (*ad probationem*) ἀπαίτεται, γνωματεύουσιν ὅτι ἡ δωρεὰ κινητῶν οἰουδήποτε ποσοῦ ἀποδεικνύεται δι' ὅρκου ἢ δικαστ. ὁμολογίας, οὐχὶ ὅμως καὶ δι' ἐγγράφου ἰδιωτικοῦ ἀλλὰ μόνον δημοσίου.⁽²⁾

Μέσσην ὁδὸν ἀκολουθοῦσιν ἄλλοι. Κατ' αὐτοὺς ἡ δωρεὰ κινητῶν μέχρι μὲν τῶν 500 νομισμάτων ἀποδεικνύεται δι' ὅρκου ἢ δικαστ. ὁμολογίας οὐχὶ δὲ καὶ δι' ἰδιωτικοῦ ἐγγράφου, πέραν δὲ τῶν 500 νομισμάτων μόνον δι' ἐγγράφου δημοσίου.⁽³⁾

Περὶ τῶν κεκαλυμμένων δωρεῶν ἔχομεν τουναντίον διατάξεις ὅτι ἐφαρμόζονται τὰ περὶ δωρεῶν.⁽⁴⁾

Τὰ περὶ δωρεῶν ἐπίσης ἐφαρμόζονται κατ' ἀρχὴν καὶ εἰς τὰ ἐγχειρόθετα δῶρα, διότι παρ' ἡμῖν δὲν ἰσχύει ὁ κανὼν τοῦ Γαλ. Δικαίου ὅτι ἐπὶ κινητῶν ἡ κατοχὴ ἐπέχει τόπον τίτλου εἰ μὴ μόνον προκειμένου περὶ τίτλων εἰς τὸν κομιστὴν § 494.⁽⁵⁾

Τὰ ζητήματα λοιπὸν τὰ ὁποῖα ἐθέσαμεν ἐν § 1361 τὰ ἐν Γαλλίᾳ τιθέμενα θὰ λυθῶσι παρ' ἡμῖν ἀναλόγως τῆς γνώμης ἣν ἀποδέχεται τις περὶ τοῦ κύρους τῶν δωρεῶν.

(1) Ἴδε Γ. Δουβουνιώτην ἐν τῇ ὑπ' αὐτοῦ μεταφράσει τοῦ Dernburg Ἑνοχ. § 108 σημ. 11.

(2) Παππαρηγοπ. Ἑνοχ. § 272.

(3) Καλλιγᾶ Γ. § 132.

(4) W. Wetter Oblig. 3. § 170 IV.

(5) Ὡς ὁρθῶς παρατηρεῖ ὁ Παππαρ. Ἑνοχ. § 272 εἰς τὸν ἐνάγοντα πρὸς ἀνάληψιν τοῦ ἐγχειροθέτου δώρου ἐφαρμόζεται τὸ ἄρθρ. 300 Πολ. Δικ.

Τὸ ζήτημα δὲν ἐγείρεται ἂν ὑποθέσωμεν ὅτι περὶ τῆς δωρεᾶς συνετάχθη συμβολ. ἔγγραφον, ἡ δὲ ὀπισθογράφησις γίνεται πρὸς ἐκτελέσειν τῆς τοιαύτης δωρεᾶς.

Ἐὰν ὁμως ἐγένετο μὲν σύμβασις περὶ δωρεᾶς ἀλλὰ δὲν συνετάχθη συμβολαιογραφικὸν ἔγγραφον περὶ ταύτης, τότε ἡ ὀπισθογράφησις ἡ ἔχουσα αἰτίαν ἢ ληφθὲν ἀντίτιμον «λόγω δωρεᾶς» εἶνε κατὰ τὴν πρώτην γνώμην ἄτακτος ἐλλείψει ἀντιτίμου καὶ ὁ κομιστὴς δὲν εἶνε κύριος, ἐνῶ κατὰ τὰς ἄλλας γνώμας δὲν εἶνε ἄτακτος ἢ τουλάχιστον δὲν εἶνε μέχρι τοῦ ποσοῦ τῶν 500 νομισμάτων καὶ ὁ κομιστὴς δύναται νὰ ἀποδείξῃ δι' ὅρκου ἢ δικαστικῆς ὁμολογίας τὴν δωρεάν.

Ἡ αὐτὴ λύσις καὶ αἱ αὐταὶ διακρίσεις ἐπιβάλλονται, μὲ τὴν διαφορὰν ὡς πρὸς τὸ βάρος τῆς ἀποδείξεως, ἂν ἀναφέρεται μὲν ἐν τῇ ὀπισθογραφήσει ληφθὲν ἀντίτιμον πράγματι ὁμως δὲν ἐλήφθη τοιοῦτον καὶ πρόκειται περὶ δωρεᾶς κεκαλυμμένης, ἐνῶ ἐν Γαλλίᾳ ἴδωμεν ὅτι αἱ τοιαῦται δωρεαὶ εἶνε ἰσχυραί.

Τὴν αὐτὴν λύσιν καὶ τὰς αὐτὰς διακρίσεις νομίζω πρέπει νὰ δεχθῶμεν καὶ διὰ τὴν δωρεάν τὴν γενομένην διὰ παραδόσεως τοῦ τίτλου μετὰ λευκῆς ὀπισθογραφήσεως, μὲ τὴν διαφορὰν ὅτι ὁ κομιστὴς εἶνε καὶ ἐκλαμβάνεται ἄτακτος, δυνάμενος νὰ δείξῃ τὸ ἐναντίον κατὰ τὰς διακρίσεις τῆς § 1352.

Ἡ ἐν Γαλλίᾳ γενομένη ὑπὸ τῆς Νομολογίας ἐξομοίωσις τῶν τίτλων εἰς διαταγὴν μετὰ λευκῆς ὀπισθογραφήσεως πρὸς τοὺς τίτλους εἰς τὸν κομιστὴν δὲν εἶνε νομίζω παρ' ἡμῖν ὑποστηρίξιμος, διότι παρ' ἡμῖν ἡ ἐκδοσις τίτλων εἰς τὸν κομιστὴν δὲν εἶνε ὅπως ἐν Γαλλίᾳ ἐλευθέρα § 530. Ἀληθῶς καὶ ἐκεῖ ὅπως καὶ παρ' ἡμῖν ἡ λευκὴ ὀπισθογράφησις θεωρεῖται ἄτακτος, ἀλλ' ἐκεῖ πᾶς τις δύναται νὰ δημιουργήσῃ τίτλον εἰς τὸν κομιστὴν, ἂν οὐ δὲ τοῦτο δύναται, ἔπεται ὅτι δύναται νὰ δημιουργήσῃ πᾶν ἰσοδύναμον οἷος εἶνε ὁ τίτλος εἰς διαταγὴν μετὰ λευκῆς ὀπισθογραφήσεως.

Ἄν ὑποθέσωμεν ὅτι ὁ κομιστὴς ἔλαβεν ἤδη τὸ ἀντίτιμον; ἐν Γαλλίᾳ δέχονται ὅτι πρόκειται περὶ ἐγγειροθέτου δώρου καὶ ἐπομένως περὶ ἐγκύρου δωρεᾶς, ἐνῶ παρ' ἡμῖν θὰ ἐφαρμόσωμεν τοὺς κανόνας περὶ δωρεῶν ἐν γένει. ⁽¹⁾

(1) Lyc Tr. 4. 151 bis.

1363. Μεταβίβασις τῆς συναλλαγματικῆς δι' ἐκχώρησης. Ἡ ὀπισθογράφσις εἶνε ὁ ἀπλούστερος καὶ φυσικώτερος τρόπος μεταβιβάσεως τῆς συναλλαγματικῆς ἀλλὰ δὲν εἶνε προφανὴς ὁ μόνος, διότι ἡ συναλλαγματικὴ δύναται νὰ εὐρεθῇ ἐν κληρονομίᾳ, νὰ ἀποτελέσῃ ἀντικείμενον κληροδοσίας, ἢ νὰ μεταβιβασθῇ διὰ κοινῆς ἐκχώρησεως. Φιλονεικοῦνται ὁμῶς τὰ ἀποτελέσματα τῆς τοιαύτης μεταβιβάσεως.

Κατὰ τινὰς ἡ μεταβίβασις αὕτη εἶνε τελεία ἐκχώρησις εἴτε ὡς πρὸς τὴν εὐθύνην τοῦ ἐκχωρητοῦ, εἴτε ὡς πρὸς τὰ δικαιώματα τοῦ ἐκδοχέως (κομιστοῦ). Ὁ ἐκχωρητὴς εὐθύνεται, ἐκτὸς ἐναντίας συμφωνίας, ὡς πᾶς τοιοῦτος [καὶ οὐχὶ ὡς ὀπισθογράφος § 1335, καὶ πάλιν ὁ ἐκδοχεὺς δὲν ἔχει τὰ δικαιώματα τοῦ κομιστοῦ ἀλλὰ τοῦ ἐκδοχέως, προτείνονται ἐπομένως κατ' αὐτοῦ ἔστω καὶ καλῆς πίστεως πᾶσαι αἱ ἐκ τοῦ προσώπου τοῦ ἐκχωρητοῦ ἐνατάσεις ὅπως προτείνονται εἰς πάντα ἐκδοχέα. ⁽¹⁾

Κατ' ἄλλους καὶ ἡ γνώμη αὕτη εἶνε ὀρθότερα ἢ καὶ δὲν ἐπικρατεῖ, μεταξὺ ἐκχωρητοῦ καὶ ἐκδοχέως ἐφαρμόζονται οἱ κανόνες τῆς ἐκχώρησεως ἥτοι ὁ ἐκχωρητὴς εὐθύνεται ὡς τοιοῦτος καὶ οὐχὶ ὡς ὀπισθογράφος, διότι ἡ ἐκλογὴ τοῦ τρόπου τῆς μεταβιβάσεως ὑποτίθεται γινομένη ἐπίτηδες καὶ ἐπὶ σκοπῷ ἀποφυγῆς τῶν συνεπειῶν τοῦ συνήθους τρόπου ἥτοι τῆς ὀπισθογραφώσεως. Ὡς πρὸς τὰ δικαιώματα ὁμῶς τοῦ κομιστοῦ (ἐκδοχέως) ἀπέναντι τοῦ πληρωτοῦ καὶ τῶν λοιπῶν ὑποχρέων ὁ τρόπος τῆς μεταβιβάσεως δὲν ἔχει ἐπιρροήν, διότι τὰ δικαιώματα ταῦτα δὲν ἀπορρέουσιν ἐκ τοῦ τρόπου τῆς μεταβιβάσεως ἀλλ' ἐκ τῆς φύσεως τοῦ τίτλου, ἥτις δὲν μεταβάλλεται ἐξ ἐκείνου. Ὁ ἐκδοχεὺς ἐπομένως κατὰ τὴν γνώμην ταύτην εἶνε κομιστὴς μεθ' ὅλων τῶν δικαιωμάτων τούτου καὶ οὐχὶ ἀπλοὺς ἐκδοχεὺς. ⁽²⁾

(1) Boistel 747. 'Αχ. 1 Φεβρ. 76. D. 78. 1. 229. 'Αχ. 9 'Ιουλ. 67. D. 68. 1. 73. ΑΠ. 137 (90) Θ. 1. 266 ἢ Μπ. 10. 260. ΑΠ. 2 (92) Θ. 3. 148. Μπ. 11. 458. ΑΠ. 270 (93) Θ. 4. 457. 'Εφ. Ν. 523 (95) ἐν 'Εφ. Δ. 5. 149. 'Η 'Εφ. Ν. 11 (90) 'Εφ. Δ. 2. 114 ἐδέχθη τὴν ἐνστάσιν τοῦ 'Αναστ. Νόμου προτεινομένην κατὰ τοῦ ἐκδοχέως ἀποφ. τελεσιδίκου ἐκδοθείσης ἐπὶ ἀγωγῆς ἐκ συναλλαγματικῆς.

(2) Alauzet 1346. LyC. Tr. 4. 155. ΑΠ. 332 (52) Πειρ. 3739 καὶ σημ. τοῦ κ. 'Επ. Γιαννοπούλου ὑπὸ τὴν 'Εφ. Ν. 11 (90). 'Εφ. Δ. 4. 113 καὶ τὴν 'Εφ. Ν. 323 (95) 'Εφ. Δ. 5. 149. Ὁ ἐκδοχεὺς δύναται νὰ ὀπι-

Ὁ κληρονόμος τοῦ κομιστοῦ λογίζεται συνεχίζων τὸ πρόσωπον τοῦ-
του ἐπομένως καὶ τὰ δικαιώματα αὐτοῦ ἔχει καὶ διὰ τῶν αὐτῶν ἐν-
στάσεων ἐκβάλλεται. Ὁ κληροδόχος κατὰ τὰς πηγὰς εἶνε ἐκδοχεὺς
ἄρα ἐφαρμόζονται τὰ περὶ ἐκχωρήσεως.

1366. Ρήτρα καὶ τίτλοι εἰς διαταγὴν. (1) Ἡ ὀπισθο-
γράφησις εἶνε συνέπεια τῆς ρήτρας εἰς διαταγὴν, ἥτις ἔχει τὴν ἐν-
νοίαν ὅτι ὁ ὀφειλέτης ἀποδέχεται ἐκ τῶν προτέρων ὡς δανειστήν αὐ-
τοῦ πάντα νόμιμον τοῦ τίτλου κομιστήν § 1335.

Κατὰ τὸν ἐμπ. Ν. ἡ συναλλαγματική (ἄρθρ. 110) καὶ τὸ γραμ.
εἰς διαταγὴν (ἄρθρ. 188) πρέπει ἀναγκάτως νὰ ᾔνη εἰς διαταγὴν
§ 1284, ἐνῶ τὸ ναυτικὸν συμβόλαιον (ἄρθρ. 313) καὶ τὸ φορτωτι-
κὸν (ἄρθρ. 281) δύνανται νὰ ᾔνε. Ἀλλ' ἐκτὸς τῶν τίτλων τούτων
ὑπάρχουσι καὶ ἄλλοι. Οἱ τίτλοι οὗτοι περὶ ὧν ὁ Ν. δὲν ὁμιλεῖ δύναν-
ται νὰ γίνωσιν εἰς διαταγὴν καὶ ἂν γίνωσι ἡ τούτων ὀπισθογράφησις
θὰ ἔχῃ πάσας τὰς συνεπείας τῆς ὀπισθογραφῆσεως οἷας ἐμελετήσαμεν
μέχρι τοῦδε :

Τὸ ζήτημα ἐτέθη διὰ τὰς μετοχὰς τῶν ἐταιριῶν § 518 διὰ τὰ
ἀσφαλιστήρια τὰ ναυτικὰ ἢ μὴ (ἄρθρ. 332) διὰ τὸ ἀγωγιαστή-
ριον (ἄρθρ. 102) διὰ τὰ γραμμάτια ὑπὸ ὄρον ἢ ἄνευ ὀρίσμενης
λήξεως ἢ διαδοχικῶν λήξεων καὶ ἐν γένει πάντα τίτλων ἐμπορικῶν ἢ
μὴ, εἴτε ὑπὸ τύπον ἰδιωτικοῦ εἴτε ὑπὸ τύπον δημοσίου ἐγγράφου.

Εἰπὸν τινες, ὅτι ἡ ὀπισθογράφησις εἶναι ἐξαίρεσις τοῦ κοινοῦ
δικαίου, ἐξαίρεσις ἐπιβληθεῖσα ὑπὸ τῆς ἀνάγκης τοῦ ἐμπορίου, ὡς
τοιαύτη δὲ πρέπει νὰ περιορισθῇ εἰς ἐκείνους τοὺς τίτλους περὶ ὧν
ὁ Ν. ὁμιλεῖ. Ἐπειδὴ ὅμως ὁ Νόμος περὶ ἀρμοδιότητος ἐν ἄρθρ. 6

σθογραφῆσι καὶ ἡ ὀπισθογράφησις θὰ ἔχῃ ἀποτελέσματα ὀπισθογραφῆσεως :
Ἀμφότερα τὰ ζητήματα λύει καταφατικῶς ὁ Vidari la Cambiale 147, μὲ
τὴν διαφορὰν ὅτι ὁ ἐκχωρητὴς δὲν ἐνέχεται ὡς ὀπισθογράφος. Ὁ Dutruc
Dict. du Contentieux Commercial V^o Endossement 7 ὑποστηρίζει ὅτι ἡ
γενομένη ἐκχώρησις διαρρηγνύουσα τὴν ἄλυσιν τῶν ὀπισθογραφῆσεων καθί-
στησι τὸν τίτλον ἀνεπίδεκτον ὀπισθογραφῆσεως καὶ μόνον μεταβιβάσιμον δι'
ἐκχωρήσεως.

(1) Ἴδε Γ. Φιλαρέτου περὶ τίτλων εἰς διαταγὴν καὶ ὀπισθογραφ., ἐν «Νο-
μικῇ» 1. 231. Σπ. Δαμασκηνοῦ περὶ ὀπισθογραφῆσεως 1892. Τῆς καλλί-
στης ταύτης μελέτης μόλις τελευταίως ἡδυνήθην νὰ προμηθευθῶ ἀντίτυπον,
καὶ λυποῦμαι μὴ λαβὼν ταύτην ὑπ' ὄψιν πρότερον.

καὶ ὁ ἐμπορικὸς ἀρθ. 189 φαίνεται δεχόμενος καὶ γραμμάτια εἰς διαταγὴν πολιτικῆς φύσεως, ἔπεται ὅτι πρέπει τὸ πολὺ νὰ δεχθῶμεν τὴν ρήτηραν εἰς διαταγὴν καὶ τὴν συνεπέα ταύτης ὀπισθογράφῃσιν δυνάτην μόνον ἐπὶ τίτλων, ἔστω καὶ πολιτικῶν, ἐν οἷς ἀνευρίσκονται οἱ ὅροι τοῦ ἀρθ. 188 τοῦ ἐμπορ. Νόμου περὶ γραμματίων εἰς διαταγὴν. ἦτοι ἐπὶ τίτλων ἐχόντων ἀντικείμενον ὠρισμένην χρηματικὴν ποσότητα πληρωτέαν ἐν ὠρισμένῳ χρόνῳ, διότι τοῦτο εἶνε τὸ χαρακτηριστικὸν τοῦ γραμμ. εἰς διαταγὴν.

Ἄλλ' οὔτε αἱ μετοχαὶ τῶν ἐταιριῶν, οὔτε τὰ ἀσφαλιστήρια, οὔτε τὰ ἀγωγιαστήρια οὔτε τὰ γραμμ. ὑπὸ ὅρον ἢ ἄνευ ὠρισμένης λήξεως ἢ διαδοχικῶν λήξεων ἔχουσιν ἀντικείμενον ὠρισμένην χρηματικὴν ποσότητα πληρωτέαν ὡς ὠρισμένῳ χρόνῳ. Ἄρα δὲν ἔχουσι τοὺς χαρακτῆρας τοῦ γραμμ. εἰς διαταγὴν καὶ ἐπομένως δὲν δύναται νὰ ᾔνη εἰς διαταγὴν ἢ ἂν ᾔνη ἡ τούτων ὀπισθογράφησις ἔχει ἰσχὺν ἐκχώρησεως εἴτε ὡς πρὸς τὴν εὐθύνην τοῦ ὀπισθογράφου εἴτε ὡς πρὸς τὰ δικαίωματα τοῦ κομιστοῦ, εἴτε ὡς πρὸς τὰ δικαίωματα τῶν τρίτων, οὐδέποτε ὅμως ἰσχὺν ὀπισθογραφήσεως.

Τὸ ἀρθ. 1690 τοῦ Γ. Κώδ. ἐξακολουθοῦσι ἵνα θεωρήσῃ τὴν ἐκχώρησιν τελείαν ἀπέναντι τῶν τρίτων (δανειστῶν τοῦ ἐκχωρητοῦ) ἀπαιτεῖ γνωστοποίησιν ταύτης εἰς τὸν ὀφειλέτην ἢ ἀποδοχὴν αὐτοῦ ἐν ἐπισήμῳ ἐγγράφῳ. Ἐπὶ ὀπισθογραφήσεως τουναντίον εἶδομεν § 1335 ὅτι ὁ κομιστὴς γίνεται κύριος *erga omnes* ἄνευ γνωστοποιήσεώς τινος. Ἄλλ' ἡ ἐξαίρεσις αὕτη ἐπιβληθεῖσα ὑπὸ τῆς ἀνάγκης πρέπει νὰ περιορισθῇ εἰς τὰς περιπτώσεις τοῦ Νόμου καὶ δὲν δύναται νὰ συνομολογηθῇ, διότι τὸ ἀρθρ. 1690 γεγραμμένον ἵνα προστατεύσῃ τὰ δικαίωματα τῶν τρίτων εἶνε προφανῶς δημοσίας τάξεως. ⁽¹⁾

(1) Dalloz *eff. de Com.* 372. Laurent *principes de Droit Civil* Τόμ. 24 § 498. Ὁ συγγραφεὺς οὗτος ἐπικαλεῖται καὶ ἐπιχείρημα ἐξ ἀντιδιαστολῆς ἐκ τῶν ἀρθρ. 311 καὶ 313 διὰ τὰ ἐνώπιον συμβολαιογράφου ἔγγραφα εἰς διαταγὴν. Vasseur *Sociétés* 1. § 479. Dubois ὑπὸ τὴν Ἀκ. 41 Αὐγ. 73 ἐν S. 75. 1. 169. ἐν τῷ γραμμ. εἰς διαταγὴν ὑπῆρχεν ἡ ρήτρα ὅτι τὸ παρὸν εἶνε ἄκυρον ἂν ὁ κομιστὴς M. πληρωθῇ ὡς ἐλπίζω πρὸ τῆς προθεσμίας. — Ὁ Thaller 1248 ἀναγνωρίζει: ὅτι ἡ τοιοῦτων τίτλων ὀπισθογράφησις ἐπάγεται μεταβίβασιν *erga omnes* κατὰ τὰ λοιπὰ ὅμως (εὐθύνῃ ὀπισθογράφου, δικαίωματα κομιστοῦ) εἶνε ἐκχώρησις ἐφ' ἧς οὐδεμία περὶ συναλλαγματικῆς διάταξις ἐφαρμόζεται.

Ἡ γνώμη αὕτη δὲν ἐπεκράτησε διότι οὔτε τὸ ἀρθρ. 1690 Γαλλ. Κώδ. ἐθεωρήθη δημοσίας τάξεως οὔτε ἡ συμφωνία περὶ μεταβιβάσεως τοῦ τίτλου δι' ὀπισθογραφήσεως ἤτοι ἡ συνομολογία τῆς ρήτρας εἰς διαταγὴν ἐξελήφθη ἀθέμιτος ἢ ἀντικειμένη εἰς ἀπαγόρευσιν τινα.

Κοινῶς δὲ διδάσκεται σήμερον ὅτι πᾶς τίτλος εἴτε ἐμπορικὸς εἴτε μὴ, εἴτε ὑπὸ τύπον ἰδιωτικὸν εἴτε ὑπὸ δημόσιον, εἴτε ἔχων τὰ προσόντα τοῦ ἀρθρ. 188 τοῦ Ἐμπ. Ν. εἴτε μὴ δύναται νὰ συνταχθῇ εἰς διαταγὴν καὶ συνεπῶς νὰ μεταβιβασθῇ δι' ὀπισθογραφήσεως ἐχούσης πάσας τὰς συνεπείας ταύτης, διότι ἡ ρήτρα εἰς διαταγὴν ἐρμηνεύεται ἔχουσα τὴν ἔννοιαν ὅτι ὁ ὀφειλέτης ἀποδέχεται ἐκ τῶν προτέρων ὡς δανειστήν του πάντα νόμιμον τοῦ τίτλου κομιστήν.

Τοιαύτη δὲ συνομολογία οὔσα θεμιτὴ δύναται νὰ γίνῃ ὅχι μόνον ἐπὶ τίτλων ἐχόντων ἀντικείμενον ὠρισμένην χρηματικὴν ποσότητα ἐν ὠρισμένῳ χρόνῳ πληρωτέαν, ἀλλ' ἐπὶ παντὸς τίτλου οἰονδήποτε καὶ εἶνε τὸ ἀντικείμενον αὐτοῦ. Οὔτε ὑπάρχει λόγος νὰ θεωρηθῇ θεμιτὴ ἡ ρήτρα ἐν τίτλῳ περὶ ὠρισμένου χρηματικοῦ ποσοῦ πληρωτέου ἐν ὠρισμένῳ χρόνῳ νὰ μὴ θεωρηθῇ δὲ τοιαύτη ἐν τίτλῳ περὶ ἄλλων ἀντικειμένων.

Ἀμα δεχθῶμεν τὴν θέλησιν τῶν μερῶν πανίσχυρον, ἐφ' ὅσον δὲν πρόκειται περὶ συνομολογίας ἀθέμιτου ἢ ἀπηγορευμένης, ἡ ἐκ τοῦ ἀντικειμένου διάκρισις τῶν τίτλων εἶνε αὐθαίρετος ⁽¹⁾. Ταῦτα διδασκόμενα ἐν Γαλλίᾳ ἐφαρμόζονται καὶ παρ' ἡμῖν ⁽²⁾.

1367. Συνέπειαι. Αἱ συνέπειαι τῆς θεωρίας ταύτης εἶνε προφανεῖς κατ' αὐτήν :

1) Πᾶς τίτλος οἰονδήποτε καὶ ᾗνε τὸ ἀντικείμενον αὐτοῦ καὶ ὁ

(1) Ἄχ 8 Μαΐ. 78 ἐν S. 78. 1. 292 ἢ D. 78. 1. 241 ἐνθα καὶ σημ. τοῦ Beudant, ἐπρόκειτο περὶ δανείου συνομολογηθέντος συμβολαιογραφικῶς καὶ πληρωτέου εἰς διαταγὴν τοῦ δανειστοῦ. Ἄχ 7 Μαΐ. 79. S. 79. 1. 421. D. 79. 1. 307. περὶ ποσοῦ πληρωτέου εἰς τὴν διαταγὴν τινος ἀνευ ὠρισμένης λήξεως § 1291 (ἐντὸς ἔτους ἀπὸ τῆς τελείας ἀποπερατώσεως τοῦ δεινὰ ἔργου). Boistel 746. 839. Alauzet 1342. LyC. Tr. 3. 98 καὶ 4. 156. Bravard 3. 143.

(2) Γ. Φιλαρέτου, Σ. Δαμασκηνοῦ § 16. ΑΠ. 397 (64) Σουλ. Γκίνη 137

τύπος, δύναται νὰ συνταχθῇ εἰς διαταγὴν καὶ νὰ μεταβιβασθῇ δι' ὀπισθογραφήσεως.

2) Ἡ τοιαύτη ὀπισθογράφησις διέπεται ὑπὸ τῶν κανόνων τῶν ἀρθρῶν 136, 137 καὶ 138 Ἐμπ. Ν. καὶ ἐπάγεται τὰ αὐτὰ ὡς ἐπὶ συναλλαγματικῆς ἀποτελέσματα ἦτοι·

α') Πρέπει νὰ συνταχθῇ κατὰ τὸ ἀρθ. 137 § 1326 ἄλλως εἶνε ἄτακτος καὶ ἔχει ἰσχὺν ἐπιτροπικοῦ § 1349⁽¹⁾.

β') Ὁ ὀπισθογράφος εἶνε ἐγγυητὴς τῆς πληρωμῆς κατὰ τὴν λήξιν καὶ εἰς ὁλόκληρον ὀφειλέτης μετὰ τῶν λοιπῶν ⁽²⁾.

γ') Ὁ κομιστὴς γίνεται κύριος τῆς ἀπαιτήσεως *erga omnes* ἅνευ τινὸς γνωστοποιήσεως § 1335⁽³⁾.

δ') Ὅπως ἐπὶ συναλλαγματικῆς ὁ κομιστὴς δὲν θεωρεῖται ἐκδοχεὺς τοῦ ὀπισθογράφου, ἀλλ' ἀρχικὸς τοῦ τίτλου κύριος μὴ ὑφιστάμενος ἐπομένως τὰς ἐκ τοῦ προσώπου ἐκείνου ἐνστάσεις § 1335.⁽⁴⁾

1362. Τίτλοι μὴ εἰς διαταγὴν. Προφανῶς ἡ ὀπισθογράφησις τοιούτων τίτλων δὲν εἶνε δυνατὴ, διότι ἡ ρήτρα εἰς διαταγὴν πρέπει νὰ ᾖ ρητὴ καὶ δὲν ὑπονοεῖται § 1284. Ἐὰν ὅμως γίνῃ ἔχει ἰσχὺν ἐκχωρήσεως καθ' ὅλα ⁽⁵⁾.

Ἐφ. Ἀθ. 254 (98) Θ. 9. 264. ΑΠ. 332 (55) Πειρ. 3739. Ἐφ. Π. 1758 (94) Θ. 5. 568.

(1) *LyC. Tr.* 4. 157. Κατὰ τὸν Thaller 1248 σημ. δὲν εἶνε ἀνάγκη ἡ ὀπισθογράφησις νὰ περιέχῃ τὰ τοῦ ἀρθρ. 137.

(2) *LyC.* αὐτόθ. Ἐφ. Ἀθ. 254 (98) Θ. 9. 264. *Contra* Thaller 1253.

(3) *LyC.* αὐτ. Thaller 1249 καὶ τὴν σημ. τῆς σελ. 709.

(4) *LyC.* αὐτ. *Contra* Thaller 1252 καὶ ἡ Γαλ. Νομολ. ἡ τις δέχεται ὅτι καὶ κατὰ τοῦ καλῆς πίστεως κομιστοῦ ἀσφαλιστηρίου εἰς διαταγὴν προτείνεται ἡ ἐνστάσις τοῦ ἀρθρ. 348. Ἐφ. Paris 3 Φεβρ 91. S. 94. 2. 301 καὶ Ἀκ. 19 Δεβ. 92 S. 95. 1. 225 ἐνθα καὶ σημ. τοῦ Tissier. Ἀκ. 31 Ἰουλ. 93 S. 94. 1. 212 καὶ D. 95. 1. 137 ἐνθα καὶ σημ. τοῦ Levillain. Ἰδε ἐπίσης Lyon-Caen ἐν τῇ *Revue Critique de Legsit. et de Jurisp* 1892 σελ. 361 καὶ 1894 σελ. 489· Ἰδε ἐν τούτοις Ἀκ. 9 Νέβρ. 96. D. 97. 1. 16. Κατὰ τὸν Thaller (σελ. 706, 707, 708 σημ.) ἐπὶ τῶν τοιούτων τίτλων δὲν ἐφαρμόζεται τὸ ἀρθρ. 139 οὔτε τὸ 149, ἐφαρμόζεται ὅμως τὸ 150 *LyC Tr.* 6. 1457.

(5) *LyC. Tr.* 4. 157. Alauzet 1343. Δαμασκηνοῦ § 16· Ἰδε τὰ ἐν § 1111 καὶ 1284. Ἐκρίθη ἐν τούτοις ὅτι ὁ ὀπισθογράφων τίτλον μὴ εἰς διαταγὴν ὑποτίθεται ἐγγυώμενος περὶ τῆς πληρωμῆς Ἀκ. 8 ἸΝέβρ. 32 ἐν Dalloz *ef. de Com.* 433.

3) Ἐγγυήσεις ἀσφαλίζουσαι τὴν πληρωμὴν
τῆς συναλλαγματικῆς.

1369. Ἡ πρόβλεψις (ἄρθρ. 115—117), ἡ ἀποδοχὴ (ἄρθρ. 118—128), ἡ τριτεγγυήσις (ἄρθρ. 141—142) καὶ ὑπότινα ἔποψιν καὶ αὐτὴ ἡ ἀλληλεγγύη (ἄρθρ. 140) εἶνε μέσα ἀσφαλίζοντα τὴν πληρωμὴν τῆς συναλλαγματικῆς, ἐκτὸς τῶν κοινῶν (ἐνεχύρου καὶ ὑποθήκης σελ. 655) καὶ τινῶν ἄλλων τὰ ὅποια ἐσημειώσαμεν ἥδη § 1257. Ἄλλ' ὅπως πᾶσαι αἱ ἀσφάλειαι, τὰ μέτρα ταῦτα τὰ ὑπὸ τοῦ Ἐμπ.Ν. εἰδικῶς ἀναγραφόμενα δὲν ἀφορῶσι εἰς τὸ κύρος ἢ τὴν ὑπαρξίν τῆς συναλλαγματικῆς οὔτε εἶνε ἀπαραίτητα, δύναται ἐπομένως νὰ ὑπάρξῃ συναλλαγματικὴ ἄνευ προβλέψεως, ἄνευ ἀποδοχῆς § 1315, ἄνευ τριτεγγυήσεως καὶ ἄνευ ἀλληλεγγύης § 1316.

α') Περὶ προβλέψεως

1370. Τὸ ζήτημα ἂν πρὸς πληρωμὴν συναλλαγματικῆς τινος ὑπάρχῃ πρόβλεψις ἢ ὅχι ἔχει σημασίαν:

- 1) Διὰ τὰς σχέσεις τοῦ ἐκδότου καὶ πληρωτοῦ.
- 2) Διὰ τὰ δικαιώματα τοῦ ἀμελοῦς κομιστοῦ ἀπέναντι τοῦ ἐκδότου καὶ
- 3) Διὰ τὰ δικαιώματα τοῦ κομιστοῦ ἐπ' αὐτῆς.

1371. Σχέσεις ἐκδότου καὶ πληρωτοῦ. Ὁ ἐκδότης ἐκδίδων τὴν συναλλαγματικὴν ὑπόσχεται πρὸς τὸν κομιστὴν τὴν ἀποδοχὴν αὐτῆς καὶ τὴν πληρωμὴν κατὰ τὴν λήξιν (ἄρθρ. 118), παραγγέλλει δὲ τὸν πληρωτὴν νὰ ἀποδεχθῇ καὶ νὰ πληρώσῃ. Ἄλλ' ἵνα ἐκτελέσῃ τὴν ἐντολὴν ταύτην τοῦ ἐκδότου ὁ πληρωτὴς πρέπει ἢ νὰ ὑπάρχῃ λόγος ὑποχρεῶν τοῦτον εἰς ἐκτέλεσιν ἢ νὰ συναινέσῃ εἰς τοῦτο καὶ νὰ χορηγηθῶσιν αὐτῷ τὰ μέσα. Ἡ συναινέσις μάλιστα τοῦ πληρωτοῦ ἐκλαμβάνεται γινομένη ὑπὸ τὸν ὅρον «ἂν παρασχεθῶσιν αὐτῷ τὰ μέσα». (1) Τὰ μέσα ταῦτα, χωρὶς ἐνταῦθα ν' ἀκριβολογῶμεν, καλοῦνται ἐν γένει πρόβλεψις.

Εἶνε ὁμως δυνατόν ὁ πληρωτὴς καίτοι συναινέσας καὶ λαβὼν

(1) Dalloz eff. de Com 266.

πρόβλεψιν καὶ ἐν γένει ὀφείλων νὰ ἐκτελέσῃ τὴν ἐντολὴν τοῦ ἐκδότη, νὰ μὴ δεχθῇ καὶ νὰ μὴ πληρώσῃ τὴν συναλλαγματικὴν καὶ τοῦναντίον νὰ δεχθῇ καὶ νὰ πληρώσῃ ταύτην καίπερ μὴ ἔχων πρόβλεψιν.

Ἐκ τούτου γεννῶνται ζητήματα εὐθύνης μεταξὺ ἐκδότη καὶ πληρωτοῦ λόγῳ ἐκτελέσεως ἢ μὴ ἐκτελέσεως τῆς ἐντολῆς, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐξασκεῖ σπουδαιοτάτην ἐπιρροὴν τὸ ἄλλο: ἂν ὑπάρχῃ πρόβλεψις ἢ ὄχι.

Περὶ τῶν δικαιωμάτων καὶ ὑποχρεώσεων τὰ ὁποῖα προκύπτουσι συνήθως ἐκ τῆς ἐκτελέσεως τῆς ἐντολῆς ἢ ἐκ τῆς μὴ ἐκτελέσεως ταύτης ὁ Ν. δὲν ἡττολόγηται. Ἀνέγραψε μόνον μίαν διάταξιν ἐν ἀρθρ. 117· ὅτι: «ἡ ἀποδοχὴ ὑποθέτει τὴν πρόβλεψιν», διάταξιν ἣτις ἔχει τὴν ἐννοίαν, ὅτι οὐ δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἔχῃ ἄλλην, ὅτι ὁ πληρωτὴς ἀποδεχόμενος ἢ πληρώνων τεκμαίρεται λαβὼν πρόβλεψιν ⁽¹⁾. Ἰσχύουσιν ἐπομένως κατὰ τὰ λοιπὰ αἱ γενικαὶ ἀρχαί, ἡ συμφωνία καὶ ἡ συνήθεια ⁽²⁾. Τοῦτο εἶναι τὸ πρῶτον ἐνδιαφέρον τὸ ὁποῖον παρουσιάζει τὸ ζήτημα· ἂν ὑπάρχῃ πρόβλεψις ἢ ὄχι.

1372. Δικαιώματα τοῦ ἀμελοῦς κομιστοῦ κατὰ τοῦ ἐκδότη. Ὁ Ν. ἐκήρυξεν πάντας τοὺς ὑπογράψαντας παραδεχθέντας ἢ ὀπισθογραφῆσαντας συναλλαγματικὴν, ἀλληλεγγύως (εἰς ὁλόκληρον) ὑπευθύνους διὰ τὴν πληρωμὴν αὐτῆς πρὸς τὸν κομιστὴν (ἀρθρ. 140. 164). Καὶ τὸν μὲν ἀποδεχθέντα ἀπολύτως καὶ πάντοτε ἀνευ τινὸς περιορισμοῦ μέχρι παραγραφῆς, τὸν ἐκδότην ὅμως καὶ τοὺς ὀπισθογράφους μόνον ἂν ὁ πληρωτὴς, εἴτε ἀποδεχθεὶς εἴτε μὴ, δὲν πληρώσῃ.

Ἀλλὰ διὰ νὰ ἔχῃ ὁ κομιστὴς δικαίωμα νὰ κινηθῇ κατὰ τῶν ὀπισθογράφων καὶ τοῦ ἐκδότη πρέπει κατὰ ῥητὴν θέλησιν τοῦ Ν. νὰ βεβαιώσῃ διὰ διαμαρτυρικοῦ ἐπισήμου καὶ ἐμπροθέσμου τὴν μὴ παρὰ τοῦ πληρωτοῦ πληρωμὴν καὶ νὰ στραφῇ κατ' αὐτῶν ἐντὸς ὁρισμένης προθεσμίας (ἀρθρ. 162. 165).

Ἐὰν ὁ κομιστὴς συμμορφωθῇ πρὸς τὰς δύο ταύτας ἐπιταγὰς τοῦ Νόμου ἔχει εἰς ὁλόκληρον ὑπευθύνους τὸν ἐκδότην καὶ τοὺς ὀπισθογράφους εἴτε ἀπεδέχθη ὁ πληρωτὴς εἴτε μὴ εἴτε ὑπάρχῃ πρόβλεψις

(1) LyC Tr. 4.169. Ἀκ. 13. Μαρ. 89. S. 91, 1.350. D. 90.1. 249. Ἀκ. 11 Νῆρ. 94. S. 92. 1. 17 ἐνθα καὶ σημ. τοῦ Garçonnet.

(2) Thaller 1154.

εἶτε ὄχι. Ἀρκεῖ ὅτι ὁ πληρωτὴς δὲν ἐπλήρωσεν.

Ἐὰν ὅμως ὁ κομιστὴς δὲν συμμορφωθῇ πρὸς τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ Ν. τότε εἶνε ἀμελὴς καὶ κατὰ μὲν τῶν ὀπισθογράφων ἀπόλυσι πᾶν δικαίωμα ἄνευ ἄλλης ἐξετάσεως διότι οὗτοι ἔδωκαν ἤδη ὅ,τι ἔλαβον, κατὰ δὲ τοῦ ἐκδότου γάνει ἐπίσης πᾶν δικαίωμα μόνον ἂν οὗτος δείξῃ ὅτι ὑπῆρχε πρόβλεψις κατὰ τὴν προθεσμίαν τῆς συναλλαγματικῆς (ἄρθρ. 170) διότι τότε δὲν πλουτεῖ ἀδίκως.

Τοιοῦτον ἐν γενικαῖς γραμμαῖς τὸ σύστημα τοῦ Ν. καὶ τὸ ἐνδιαφέρον, ὅπερ παρουσιάζει ἡ ὑπαρξίς προβλέψεως ὡς πρὸς τὰ δικαιώματα τοῦ ἀμελοῦς κομιστοῦ ἀπέναντι τοῦ ἐκδότου.

1373. Δικαιώματα τοῦ κομιστοῦ ἐπὶ τῆς προβλέψεως. Περὶ τοιούτων δικαιωμάτων ὁ Ν. δὲν ὠμίλησε, οὔτε εἶχε λόγον. Τὸ μόνον ὅπερ εἶπε καὶ ἠδύνατο ἀβλαβῶς νὰ παραλείψῃ, εἶνε ὅτι ὁ ἀμελὴς κομιστὴς ὑπαρχούσης προβλέψεως μόνον κατὰ τοῦ πληρωτοῦ δύναται νὰ στραφῇ (ἄρθ. 110). Ἡ Νομολογία ὅμως καὶ σχεδὸν ὅλοι αἱ συγγραφεῖς πλὴν μεμετρημένων ἐπὶ τῇ βλέπει ὅτι ἡ ἀναγνώρισις δικαιωμάτων εἰς τὸν κομιστὴν ἐπὶ τῆς προβλέψεως θὰ συνετέλει εἰς τὴν μείζονα κυκλοφορίαν τοῦ τίτλου ἐπλάσαν τὴν καλουμένην θεωρίαν τῆς κυριότητος τῆς προβλέψεως, καὶ ἀνεγνώρισαν εἰς τὸν κομιστὴν δικαιώματα. Περὶ τῆς θεωρίας ταύτης ὀμιλοῦμεν κατωτέρω ἐκτενῶς.

1374. Τί ἐστὶ πρόβλεψις καὶ εἰς τί συνίσταται. Τί εἶνε πρόβλεψις, εἰς τί συνίσταται ἡ πρόβλεψις καὶ πότε ὑπάρχει πρόβλεψις εἶνε διὰ τὸν Ν. ἡμῶν ἀναγινωσκόμενον ἄνευ προκαταλήψεως ζήτημα ἐν καὶ οὐχὶ διάφορα. Ὑπάρχει πρόβλεψις, λέγει τὸ ἄρθρον 116, ἂν κατὰ τὴν προθεσμίαν τῆς συναλλαγματικῆς ἐκείνος πρὸς τὸν ὁποῖον αὕτη ἐξεδόθη χρεωστῇ πρὸς τὸν ἐκδότην (ἢ τὸν διατάκτην) ποσότητα τοῦλάχιστον ἴσην μὲ τὴν ἀξίαν τῆς συναλλαγματικῆς.

Ἡ κατὰ τὴν λήξιν λοιπὸν τῆς συναλλαγματικῆς ὀφειλὴ τοῦ πληρωτοῦ πρὸς τὸν ἐκδότην ἢ τὸν διατάκτην ποσοῦ ἴσου εἶνε πρόβλεψις εἰς τοῦτο συνίσταται ἡ πρόβλεψις καὶ τότε ὑπάρχει πρόβλεψις. Οὗτος εἶνε ὁ κανὼν.

1375. Πρᾶξις. Ἀλλ' ἐν τῇ πράξει δὲν ἀκριβολογεῖται. Καλοῦσι δ' ἐν γένει πρόβλεψιν πᾶσαν ἐν γένει εἰς χεῖρας τοῦ πληρωτοῦ

ἄξιαν δυναμένην νὰ χρησιμεύσῃ ἀμέσως ἢ ἐμμέσως πρὸς πληρωμὴν τῆς συναλλαγματικῆς.

Ὁ ἐκδότης ἀποστέλλει εἰς τὸν πληρωτὴν ἔμπορεύματα, ἵνα διὰ τοῦ τιμήματος αὐτῶν πληρωθῇ ἡ συναλλαγματικὴ ἢ στέλλει γραμμάτια ἢ συναλλαγματικὰς ἵνα εἰσπραχθῶσι καὶ πληρωθῇ αὕτη. Καθ' ὅλας τὰς περιστάσεις ταύτας καὶ ἄλλας ὁμοίας λέγουσιν, ὅτι ἐκδότης ἔστειλεν ἢ ἔχει πρόβλεψιν εἰς ἔμπορεύματα, εἰς γραμμάτια.

Καὶ ἐφ' ὅσον κατὰ τὴν λῆξιν δυνάμεθα ν' ἀνεύρωμεν ὀφειλὴν τοῦ πληρωτοῦ πρὸς τὸν ἐκδότην ἴσου ποσοῦ κατὰ τὸν κανόνα τοῦ ἄρθ. 116 ἡ ἀκυρολεξία εἶνε μόνον τοιαύτη. Ἄν ὁμως δὲν δυνάμεθα κατὰ τὴν λῆξιν ν' ἀνεύρωμεν ὀφειλὴν τοῦ πληρωτοῦ πρὸς τὸν ἐκδότην ἴσου ποσοῦ ἢ φράσις πρόβλεψις εἰς ἔμπορεύματα ἢ εἰς γραμμάτια, εἶνε ἀνακρίβεια, ἀντικρυς ἀντικειμένη εἰς τὸν Ν.

1376 Νομολογία. Εἰς τὴν ἀνακρίβειαν ταύτην τῆς πράξεως περιέπεσε καὶ ἡ Νομολογία. Θέλουσα αὕτη νὰ ἀναγνωρίσῃ δικαιώματα εἰς τὸν κομιστὴν ἐπὶ τῆς προβλέψεως ἐδέχθη ὅτι ὑπάρχει πρόβλεψις διὰ τὰ δικαιώματα τοῦ κομιστοῦ ἐπὶ ταύτης καὶ ὅταν ὁ πληρωτὴς δὲν εἶνε ὀφειλέτης κατὰ τὴν λῆξιν, ἀλλὰ καὶ μετὰ τὴν λῆξιν καὶ ὅταν δὲν ᾔνε ἴσου ποσοῦ, ἀλλὰ καὶ μικροτέρου. Ὡθούσα δὲ περαιτέρω τὴν ἐπιθυμίαν ν' ἀναγνωρίσῃ δικαιώματα εἰς τὸν κομιστὴν ἔφθασε νὰ δεχθῇ ὅτι πρόβλεψις εἶνε καὶ τὰ ἔμπορεύματα καὶ ἐν γένει αἱ ἄξιοι αἱ εἰς χεῖρας τοῦ πληρωτοῦ εὐρισκόμεναι καὶ ὅτι ὁ κομιστὴς ἔχει δικαίωμα νὰ πληρωθῇ ἐπὶ τῆς τιμῆς τούτων προνομικῶς οὕτως εἶπεν καὶ ἂν ταῦτα πωληθῶσι πολὺ μετὰ τὴν λῆξιν. Πρόβλεψις εἰς ἔμπορεύματα ἀπέναντι τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθ. 116 ὀρίζοντος ταύτην εἰς ὀφειλὴν τοῦ πληρωτοῦ πρὸς τὸν ἐκδότην, ἴσου ποσοῦ καὶ κατὰ τὴν λῆξιν, εἶνε τελεία ἀνατροπὴ τῶν διατάξεων τοῦ Ν., τὴν ὁποίαν οὔτε ἡ ζωηρὰ ἐπιθυμία ἀναγνωρίσεως δικαιωμάτων εἰς τὸν κομιστὴν οὔτε ἡ σύγχυσις τῶν μέσων πρὸς τὸ ἀποτέλεσμα δύναται νὰ δικαιολογήσῃ.

1377. Συμπέρασμα. Τὸ συμπέρασμα εἶνε ὅτι οὔτε ἡ πρᾶξις οὔτε ἡ Νομολογία ἀκριβολογεῖ περὶ τὸν ὅρισμόν καὶ τὸν χαρακτηρισμόν τῆς προβλέψεως. Καὶ προκειμένου περὶ τῶν δικαιωμάτων τοῦ κομιστοῦ ἐπ' αὐτῆς ἡ Νομολογία ἀπομακρύνεται ἐντελῶς ἐκ τοῦ ὁρισμοῦ, ὃν διετύπωσε τὸ ἄρθ. 116 χαρακτηρίζουσα πρόβλεψιν

πάσαν αξίαν εἰς χεῖρας τοῦ πληρωτοῦ. Προκειμένου ὁμως περὶ τῶν σχέσεων τοῦ ἐκδότου καὶ πληρωτοῦ ἢ περὶ τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀμελοῦς κομιστοῦ ἀπέναντι τοῦ ἐκδότου ἡ Νομολογία περιορίζεται ἐντὸς τῶν ὁρῶν τοῦ ἀρθ. 116. ⁽¹⁾

Εἴμεθα ἠναγκασμένοι νὰ ἐξετάσωμεν τὴν πρόβλεψιν ὑπὸ τὰς συνθηθετέρας αὐτῆς μορφᾶς καὶ ὑπὸ τὸ τριπλοῦν ἐνδιάφερον, ὅπερ παρουσιάζει § 1370 ὑποδεικνύοντες ἐν ἐκάστη περιπτώσει τὰς παρεκβάσεις τῆς Νομολογίας πρὸς προστασίαν τῶν δικαιωμάτων τοῦ κομιστοῦ.

Ἡ πρόβλεψις εἰς ὀφειλὴν τοῦ πληρωτοῦ — ἡ πρόβλεψις εἰς ἐμπορεύματα, — εἰς ἐμπορ. γραμμάτια — ἢ εἰς πίστωσιν εἶνε αἱ συνθηθεστεραι μορφαὶ ὑπὸ τὰς ὁποίας παρουσιάζεται ἡ τοῦλάχιστον πραγματοποιεῖται.

1378. Πρόβλεψις συνισταμένη εἰς ὀφειλὴν τοῦ πληρωτοῦ. Ὑπάρχει πρόβλεψις λέγει τὸ ἀρθ. 116 ἐὰν κατὰ τὴν προθεσίαν τῆς συναλλαγματικῆς ἐκεῖνος εἰς τὸν ὁποῖον αὕτη ἐξεδόθη χρεωστῇ πρὸς τὸν ἐκδότην (ἢ τὸν διατάκτην) ποσότητα τοῦλάχιστον ἴσην μετὰ τὴν αξίαν τῆς συναλλαγματικῆς.

Ἐκ τοῦ ἀρθρου τούτου, ὅπερ εἶνε ἡ βᾶσις, ὁ τύπος καὶ ὁ κανὼν τῆς προβλέψεως προκύπτει ὅτι διὰ νὰ ὑπάρξῃ πρόβλεψις ἀπαιτεῖται:

1. Ὅφειλὴ τοῦ πληρωτοῦ πρὸς τὸν ἐκδότην ἢ διατάκτην.
2. Ὅφειλὴ ποσοῦ ἴσου πρὸς τὴν αξίαν τῆς συναλλαγματικῆς.
3. Ὅφειλὴ κατὰ τὴν λῆξιν ἣτοι ληξιπρόθεσμος καὶ ἀπαιτητὴ, κατὰ τὴν λῆξιν τῆς συναλλαγματικῆς.

Ἐπειδὴ δὲ τῆς συναλλαγματικῆς ἀντικείμενον εἶνε χρήματα ἔπεται ὅτι ἡ ὀφειλὴ τοῦ πληρωτοῦ πρέπει νὰ ᾔηνε ὁμοειδὴς καὶ πληρωτέα εἰς τὸν αὐτὸν τόπον. Δὲν εἶνε ὁμως ἀνάγκη νὰ ᾔηνε ἐκκαθρισμένη καὶ ἀναμφισβήτητος διότι ταῦτα δὲν εἶνε συστατικά τῆς ὀφειλῆς. ⁽²⁾

(1) Ὁ Βελγ. Ν. τῆς 20 Μαΐου 72 διετήρησεν ἐν ἀρθρ. 5 τὴν διατάξιν τοῦ ἀρθρ. 116, ἀλλ' ἐν ἀρθρ. 6 δέχεται ὅτι ἡ πρόβλεψις δύναται νὰ συνίσταται εἰς ὠρισμένον πρᾶγμα (corps certain et déterminé). Κατὰ τὸν Namur Code de Com. Belge revisé § 453 ἡ πρόβλεψις δύναται νὰ συνίσταται εἰς ὀφειλὴν τοῦ πληρωτοῦ.

(2) Dallez eff. de Com. 267, 268. Thaller 1158. Bravard 3.453. ἴδε ἐν τούτοις Alauzet 1263. καὶ Ακ. 9 Ἰουν. 41. S. 41. 1. 715.

Κατά τινα γνώμην (1), ἥτις φαίνεται κρατοῦσα, ἀλλὰ δὲν εἶνε ἡ ὀρθή (2), ἡ ὀφειλὴ πρέπει πρὸς τοῦτοις νὰ ᾔηε καὶ διαθέσιμος ᾔτοι ὁ πληρωτὴς νὰ μὴ ᾔηε ἐν πτωχεύσει πρὸ τῆς λήξεως.

* Ἀρα δὲν ὑπάρχει πρόβλεψις, ὅταν δὲν ὑφίσταται ὀφειλή, ἡ δὲν ὑφίσταται πλέον ἢ δὲν παρουσιάζῃ τοὺς ἄνω χαρακτηῖρας.

Ἐπομένως :

1) Ὁ πληρωτὴς δύνανται, ἐκτὸς ἐναντίας συμφωνίας ἢ συνθηίας, ν' ἀρνηθῇ τὴν ἀποδοχὴν καὶ πληρωμὴν τῆς συναλλαγματικῆς ἐὰν ἡ ὀφειλὴ αὐτοῦ δὲν ᾔηε κατὰ τὴν λῆξιν ἀπαιτητή, δὲν ᾔηε ἴση ἀλλὰ μικροτέρα, ἢ δὲν ᾔηε ὁμοειδὴς καὶ πληρωτέα εἰς τὸν αὐτὸν τόπον (3).

2) Ὁ ἐκδότης ἀποκρούει τὸν ἀμελῆ κομιστὴν μόνον διὰ τῆς ἀποδείξεως ὀφειλῆς τοῦ πληρωτοῦ ἐχούσης τοὺς ἄνω χαρακτηῖρας.

Ταῦτα εἶνε ἀναμφισβήτητα.

Ἡ Νομολογία ὁμως καίτοι δεχομένη ταῦτα, σύμφωνα ἄλλως πρὸς τὸ ἄρθ. 116, προβαίνει περαιτέρω. Προκειμένου περὶ τῶν δικαιωμάτων τοῦ κομιστοῦ ἐπὶ τῆς προβλέψεως δέχεται, ὅτι ὑπάρχει πρόβλεψις ὑπὸ τὴν ἐποψιν ταύτην μόνον καὶ ὅταν ἡ ὀφειλὴ δὲν ᾔηε ληξιπρόθεσμος (4) καὶ ὅταν αὕτη δὲν ᾔηε ἴση, ἀλλὰ μικροτέρα (5).

Ἐκ τοῦ ὅτι ἡ πρόβλεψις πρέπει νὰ ὑπάρχῃ κατὰ τὴν λῆξιν, ἔπεται ὅτι εἶνε ἀδιάφορον πότε ἡ ἀποτελοῦσα ταύτην ὀφειλὴ ἔλαβε χώραν ἂν πρὸ τῆς ἐκδόσεως τῆς συναλλαγματικῆς ἢ μετ' αὐτήν, ἀρκεῖ νὰ ὑφίσταται κατὰ τὴν λῆξιν. Ὡς πρὸς τὰ δικαιώματα ὁμως τοῦ κομιστοῦ ἐπὶ τῆς προβλέψεως, ὑπάρχει πρόβλεψις καὶ ὅταν ἡ ὀφειλὴ ἐγεννήθῃ μετὰ τὴν λῆξιν (6).

(1) Alauzet 1493. Bravard 3. 453. Namur 453. Ακ 10 Δερ. 51 S. 52. 1. 5. ἐνθα καὶ σημ. τοῦ Massé Ακ. 30 Ἀπρ. 60. S 60. 1. 881. D. 60. 1. 259.

(2) LyC. Tr. 4. 410 bis. Boistel 827. καὶ Laurin Cours 710.

(3) ΑΠ. 403 (65) Περ. 3706. Σουλ. Γκίνη 193 καὶ ΑΠ. 314 (39). Ἐφ. Paris 30 Νερ. 91. D. 92. 2. 94. Boistel 771. LyC. Tr. 4. 164. 165. Alauzet αὐτ. Dalloz ef de Com. 205. 268. Ράλ. 536.

(4) Ακ. 20 Ἰουν. 54. D. 54. 1. 305. S. 54. 1. 593.

(5) Ἐφ. Rouen 1 Δερ. 54. D. 55. 2. 122. S. 56. 2. 692. Alauzet 1281.

(6) Dalloz 205. 206. Alauzet 1281.

Κατὰ πᾶσαν ὁμως περίπτωσιν δὲν ἀναγνωρίζονται εἰς τὸν κομιστὴν δικαίωματα ἐπὶ τῆς προβλέψεως κατὰ τὴν κρατοῦσαν τοῦλάχιστον γνώμην, ἂν αὕτη γίνεται κατὰ παραβίασιν τῶν περὶ πτωχεύσεως κανόνων (ἄρθ. 449, 450) καὶ δὴ ἐντὸς τῆς ὑπόπτου ἐποχῆς, διότι ἀποτελεῖ πληρωμὴν χρέους μὴ ληξιπρεθέσμου ἢ πληρωμὴν εἰς ἐμπορεύματα. Τὴν ἀκυρότητα ὁμως ταύτην οὐσαν ὑπὲρ τῆς ὁμάδος δὲν ἐπικαλεῖται ὁ πληρωτής⁽¹⁾. Καὶ ἡ μὲν περὶ τούτου ἀρχὴ εἶνε περίπου βεβαία, αἱ ἐφαρμογαὶ ὁμως δὲν εἶνε σύμφωνοι πάντοτε πρὸς τὴν ἀρχὴν⁽²⁾.

(1) 'Αχ. 12 Μαρ. 61. S. 62 1. 964. D. 61. 1. 447. 'Αχ. 27 Μαρτ. 78. S. 78. 1. 311.

(2) Ἡ ἀποστολὴ προβλέψεως θεωρεῖται ὑπὸ τῶν μὲν ὡς πληρωμὴ χρέους ὑφισταμένου καὶ ἀπαιτητοῦ πρὸς τὸν κομιστὴν ἂν δὲν ἀπεδέχθῃ ὁ πληρωτής, πρὸς τὸν πληρωτὴν δὲ ἂν οὗτος ἀπεδέχθῃ, καὶ ἐν γένει ἐκπλήρωσις ὑποχρεώσεως ὑποπίπτουσα μόνον εἰς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 450, οὐχὶ ὁμως καὶ τοῦ ἄρθρ. 449 (Bravard 5 256. Boistel 945. Thaller 1181. 'Ἐφ. 'Αθ. 330 (97) Θ. 8. 364)· ὑπὸ τῶν δέ, καὶ ἡ γνώμη αὕτη φαίνεται κρατοῦσα, ὡς πληρωμὴ χρέους μὴ ἀπαιτητοῦ εἴτε πρὸς τὸν κομιστὴν εἴτε πρὸς τὸν πληρωτὴν, ἂν ἀπεδέχθῃ, ἐπομένως ὑποπίπτουσα εἰς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 449 ἂν ἐγένετο κατὰ τὴν ὑποπτον ἐποχὴν. Alauzet 2525 LyO. Tr. 7. 335. Renouard Faillites I σελ. 372. Ἡ Γαλ. Νομολ. εἶνε σταθερὰ ὡς πρὸς τὴν ἀρχήν: ὅτι ἡ ἀποστολὴ προβλέψεως εἶνε πληρωμὴ χρέους μὴ ἀπαιτητοῦ (ἢ εἰς ἐμπορεύματα) εἴτε πρὸς τὸν κομιστὴν εἴτε πρὸς τὸν πληρωτὴν ἂν οὗτος ἀπεδέχθῃ. Δὲν ἐφαρμόζει ὁμως τὴν ἀρχὴν ταύτην πάντοτε ἀλλὰ μόνον προκειμένου περὶ ἀποστολῆς ἐμπορευμάτων καὶ ἐν γένει προβλέψεως κατὰ τὴν ὑποπτον ἐποχὴν πρὸς πληρωμὴν προεχθεδομένης ἤδη συναλλαγματικῆς. Δὲν φαίνεται ὁμως ἐφαρμόζουσα τὴν ἀρχὴν οὔτε ἐπὶ ἐκδόσεως καὶ ἀποστολῆς συγχρόνου κατὰ τὴν ὑποπτον ἐποχὴν οὔτε ἐπὶ ἐκδόσεως συναλλαγματικῆς κατὰ τὴν ὑποπτον ἐποχὴν διὰ πρόβλεψιν προϋπάρχουσας καὶ ἀποσταλεῖσας πρὸ τῆς ὑπόπτου ἐποχῆς. Οὕτω ἐκήρυξεν ἄκυρον ὑπὲρ τῆς ὁμάδος (ὡς πληρωμὴν χρέους μὴ ἀπαιτητοῦ καὶ εἰς ἐμπορεύματα ἄρθρ. 449) τὴν ἀποστολὴν ἐμπορευμάτων κατὰ τὴν ὑποπτον ἐποχὴν λόγῳ προβλέψεως συναλλαγματικῆς προεχθεδομένης ἤδη. 'Αχ. 18 Δεφ. 50. S. 51. 1. 494. D. 51. 1. 29. Εἰσηγ. Renouard 'Ομοία 'Αχ. 24 'Ιαν. 60. S. 60. 1. 789. D. 60. 1. 71. 'Ομοία 'Αχ. 3 'Απρ. 85. S. 85. 1. 79. 'Ομοία 'Αχ. 1 Φεβρ. 88. S. 90. 1. 394. D. 88. 1. 213. Ἐπίσης ἐθεωρήθη, ἡ λόγῳ προβλέψεως ἀποστολὴ ἐμπορευμάτων κατὰ τὴν ὑποπτον ἐποχὴν πρὸς τὸν πληρωτὴν ὅστις ἀτεδύχθη ὡς πληρωμὴ χρέους πρὸς αὐτὸν μὴ ἀπαιτητοῦ.

1378. Ὁφειλὴν διὰ συναλλαγματικῆς εἰσπράξιμος. Ἀλλ' ἀρκεῖ ὅτι ἔχει τις λαμβάνειν παρὰ τινος ἕτω καὶ ποσὸν ἴσον καὶ ὁμοειδές, ἵνα ἐκδώσῃ ἐπ' αὐτοῦ συναλλαγματικὴν; Καὶ δύναται ὁ τοιοῦτος ἐκδότης νὰ ἀποκρούσῃ τὸν ἀμελῆ κομιστὴν ἀποδεικνύων ἀπλῶς ὅτι κατὰ τὴν λήξιν τῆς ὑπ' αὐτοῦ ἐκδοθείσης συναλλαγματικῆς ἦτο δανειστὴς ὅπως δῆποτε τοῦ πληρωτοῦ ;

Τὸ ζήτημα κυρίως εἶνε ἂν δύναται τις νὰ ἐκδώσῃ συναλλαγματικὴν ἐπὶ τοῦ ἰδίου ὀφειλέτου πρὸς εἰσπραξίν τῶν ὑπ' αὐτοῦ ὀφειλομένων καὶ φιλονικεῖται.

Κατὰ τοὺς μὲν ἀπολύτως ὁ δανειστὴς δὲν ἔχει τοιοῦτον δικαίωμα ἄνευ τῆς συναινέσεως τοῦ ὀφειλέτου, τοῦ ὁποίου ἡ θέσις προφανῶς χειροτερεῖται. ⁽¹⁾ κατὰ τοὺς δὲ ἐπὶ ἐμπόρων καὶ διὰ χρέη ἐμπορικῆς ἐπιτρέπεται κατὰ συνήθειαν ἡ εἰσπραξις δι' ἐκδόσεως συναλλαγματικῆς ⁽²⁾. Ὡς πρὸς τὰ δικαιώματα ὅμως τοῦ κομιστοῦ ἐπὶ τῆς προβλέψεως ἀρκεῖ ὁ πληρωτὴς νὰ ᾖ ὁφειλέτης ὅπως δῆποτε πρὸς τὸν ἐκδότην ⁽³⁾.

'Ακ. 30 Μαΐου 59. S. 59. 1. 748. D. 59. 1. 462. Ὁμοία 'Ακ. 22 Δεβ. 69. S. 70. 1. 210. D. 70. 1. 80. Ὁμοία 'Εφ. Toulouse 12 Μαρτ. 99. Μπ. 19. 139, ἐνθα καὶ παρατηρήσεις τοῦ Ἀρεοπαγίτου κ. Β. Παππαδοπούλου. — Ἐπὶ ἐκδόσεως κατὰ τὴν ὑποπτον ἐποχὴν καὶ ταυτοχρόνῳ ἀποστολῆς ἐμπορευμάτων τὸ μὲν 'Ακ. 15 Δεβ. 56. S. 58. 1. 801. D. 56. 1. 445. καὶ 'Ακ. 17 Αὐγ. 59 D 59. 1. 347. S. 60. 1. 62. προκειμένου περὶ ἡσφαλισμένων συναλ. (traites documentaires) § 1317 ὑποδεικνύει πῶς τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἀρθρ. 449 τὸ δὲ 'Εφ. Bordeaux 30 'Ιαν. 61. S. 61 2. 398 εἶπεν ὅτι δὲν ἐφαρμόζεται τὸ ἀρθρ. 449 καὶ τὴν ἀπόφ. ταύτην δέχεται ὁ Alauzet 1290. Ἐπίσης τὸ 'Ακ. 20 'Ιουν. 54. S. 54. 1. 593. D. 54 1. 305 ἐπὶ προϋπαρχούσης προβλέψεως καὶ συναλλαγματικῆς ἐκδοθείσης κατὰ τὴν ὑποπτον ἐποχὴν εἶπεν ὅτι δὲν ἐφαρμόζεται τὸ ἀρθρ. 449 καὶ σύμφωνος φαίνεται ὁ Renouard Faillites 1. σελ. 373 Ἐν τούτοις καὶ κατὰ τὰς δύο ταύτας περιστάσεις καὶ οἱ αὐτοὶ κίνδυνοι ὑπάρχουσι καὶ οἱ αὐτοὶ λόγοι ἐφαρμογῆς τοῦ ἀρθρ. 449. Ὡς πρὸς τὴν παραταθὴν ἐπὶ ἐμπορευμάτων κατωτέρω § 1379.

(1) Pardes. 364. Boistel 780. Alauzet 1295. Dalloz effets de Com. 299. 'Εφ. Lyon 12 Μαΐου 47. S. 48. 2. 177.

(2) Bravard 3. 268. LyC. Tr. 4. 224. Πάλλ. 545.

(3) 'Ακ. 10 'Απρ. 78. S. 78. 1. 447. D. 78. 1. 289. Εἶχεν ἐκδοθῇ συναλ. ἐπὶ μὴ ἐμπόρου ὅστις ἦτο ὀφειλέτης τοῦ ἐκδότου καὶ δὲν ἀπεδέχθη.

1379. Πρόβλεψις εἰς ἐμπορεύματα. Ἐξηγήθημεν ἤδη § 1376 ὅτι δὲν κυριολεκτοῦμεν, ἀλλ' ὅτι καταγράφομεν τί ἐγένετο δεκτὸν περὶ τὴν ρητὴν καὶ σαφῇ διάταξιν τοῦ ἄρθ. 116.

Ἐμπορεύματα δύνανται ν' ἀποσταλῶσι εἰς τὸν πληρωτὴν 1) διότι τὰ ἡγόρασεν αὐτός ἢ 2) διὰ νὰ τὰ πωλήσῃ ἢ 3) δι' ἄλλην αἰτίαν συνήθως παρακαταθήκην (consignation).

Ἐὰν τὰ πρὸς πώλησιν ἢ παρακαταθήκην σταλέντα ἐμπορεύματα ἐπωλήθησαν πρὸ τῆς λήξεως, ἔχομεν καὶ κατὰ τὰς τρεῖς περιπτώσεις ὀφειλὴν τοῦ πληρωτοῦ πρὸς τὸν ἐκδότην, εὐρισκόμεθα ἐντὸς τῶν ὅρων τοῦ ἄρθ. 116 καὶ ἐπομένως θὰ ἐφαρμόσωμεν αὐτὸ εἴτε ὅσον ἀφορᾷ τὰς σχέσεις ἐκδότου καὶ πληρωτοῦ, εἴτε ὅσον ἀφορᾷ τὰ δικαιώματα τοῦ ἀμελοῦς κομιστοῦ ἀπέναντι τοῦ ἐκδότου, εἴτε ὅσον ἀφορᾷ τὰ ἐπὶ τῆς προβλέψεως ἀναγνωρίζόμενα δικαιώματα τοῦ κομιστοῦ καὶ ἂν τὸ τίμημα αὐτῶν ὀφείλεται παρὰ τοῦ ἀγοραστοῦ (1). Ἐκρίθη μάλιστα ὅτι ἡ ἀδικαιολόγητος ἄρνησις τοῦ πληρωτοῦ νὰ πωλήσῃ τὰ ἐμπορεύματα δὲν παραβιάπτει τὰ δικαιώματα τοῦ κομιστοῦ ἐπὶ τῆς προβλέψεως, ἥτις ὑφίσταται δι' αὐτὸν (2) καὶ τουναντίον ἡ δικαιολογημένη ἄρνησις τοῦ πληρωτοῦ ματαιώνει τὴν ὑπαρξίν τῆς προβλέψεως ὑπὲρ τοῦ κομιστοῦ (3).

Ἄλλ' ἂν τὰ πρὸς πώλησιν ἢ πρὸς παρακαταθήκην σταλέντα ἐμπορεύματα δὲν ἐπωλήθησαν πρὸ τῆς λήξεως, ἀλλὰ μετ' αὐτὴν ἢ δὲν ἐπωλήθησαν διόλου; Ὑπάρχει πρόβλεψις;

Συνήθως αἱ ἀποστολαὶ ἐμπορευμάτων πρὸς παραγγελιοδόχους κανονίζονται ὑπὸ συμφωνίας, καθ' ἣν ὁ παραγγελιοδόχος ἀναλαμβάνει τὴν ὑποχρέωσιν ν' ἀποδεχθῇ καὶ νὰ πληρώσῃ συναλλαγματικὰς τοῦ ἐκδότου (ἀποστολέως) ὠρισμένου ποσοῦ (τὰ $\frac{2}{3}$ τῆς ἀξίας) ὑπὸ τύπον προκαταβολῆς ἐπὶ τῶν ἐμπορευμάτων. Εἶδομεν δὲ μελετῶντες τὰ περὶ προνομίου τοῦ παραγγελιοδόχου ὅτι καὶ ἡ ἀποδοχὴ συναλλαγματικῆς θεωρεῖται προκαταβολή § 1039 σημ. 2.

Ἐφ' ὅσον λοιπὸν ὑπάρχει συμφωνία πρόκειται περὶ προβλέψεως

(1) Ἐφ. Douai 24 Αὐγ. 44. S. 45. 2. 158.

(2) Ἐφ. Dijon. 27 Δεσ. 71. D. 74. 2. 237.

(3) Ἀκ. 19 Ἰαν. 47. S. 47. 1. 431. D. 47. 1. 109.

συνισταμένης εἰς πίστωσιν τοῦ πληρωτοῦ περὶ τῆς ὁμιλοῦμεν ἀμέσως § 1381 (1).

Ἄν ὁμως δὲν ὑπάρχῃ συμφωνία ἢ ὅπερ τὸ αὐτὸ ἂν ὁ ἐκδότης ἐξέδοτο ἐπὶ τοῦ πληρωτοῦ συναλλαγματικῆς ποσοῦ ἀνωτέρου τοῦ συμφωνηθέντος καὶ ἐν γένει κατὰ παράβασιν τῶν συντεθειμένων, ὑπάρχει πρόβλεψις ; Ἀναμφιβόλως ὄχι, διότι δὲν ὑπάρχει ὀφειλὴ τοῦ πληρωτοῦ πρὸς τὸν ἐκδότην κατὰ τὴν λῆξιν (ἄρθ. 116). Δὲν δύναται ἐπομένως ὁ ἐκδότης οὔτε νὰ παραπονεθῇ κατὰ τοῦ πληρωτοῦ ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι δὲν ἐδέχθη καὶ δὲν ἐπλήρωσε τὴν ἐπ' αὐτοῦ συναλλαγματικὴν (2), οὔτε νὰ ἀποκρούσῃ τὸν ἀμελῆ κομιστὴν ἰσχυριζόμενος, ὅτι εἶχεν εἰς χεῖρας τοῦ πληρωτοῦ πρόβλεψιν ἥτοι ἐμπορεύματα, τὰ ὅποια δὲν ἐπωλήθησαν ἢ ἐπωλήθησαν μετὰ τὴν λῆξιν (3). Ὡς πρὸς τὰ δικαιώματα ὁμως τοῦ κομιστοῦ ἐπὶ ταύτης ἡ Νομολογία ἐδέχθη ὅτι κατ' ἀμφοτέρας τὰς περιπτώσεις ἥτοι καὶ ὅταν τὰ ἐμπορεύματα ἐπωλήθησαν μετὰ τὴν λῆξιν καὶ ὅταν δὲν ἐπωλήθησαν διόλου καὶ ὅταν ἐστάλησαν μετὰ τὴν λῆξιν (4) ὑπάρχει πρόβλεψις ὑπὸ τὴν ἔννοιαν, ὅτι ὁ κομιστὴς ἔχει δικαίωμα νὰ πληρωθῇ ἐκ τοῦ τιμήματος τούτων κατ' ἀποκλεισμόν τῶν δανειστῶν τοῦ ἐκδότη (5).

Ἄλλ' ἵνα τὸ τίμημα τῶν ἐμπορευμάτων τούτων χρησιμεύσῃ ὡς πρόβλεψις ὑπὸ τὴν ἔποψιν τῶν ἐπ' αὐτῆς δικαιωμάτων τοῦ κομιστοῦ πρέπει :

1) Νὰ παρέλαβε νὰ ἔχῃ εἰς τὴν διάθεσίν του καὶ νὰ ἐδέχθῃ ταῦτα ὁ πληρωτὴς (6), καθὼς καὶ τὸν προορισμὸν αὐτῶν (7).

(1) Dalloz effets de Com. 208.

(2) Ἀκ. 14 Μαρτ. 62. S. 62. 1. 1031. ὑπέρβασις πιστώσεως.

(3) Nouguiet 346. Pardessus 398. Ἐφ. Douai 21 Αὐγ. 44. S. 45. 2. 158. Dalloz effets de Com. 208.

(4) Dalloz ef. de Com. 205 206. Alauzet 1281.

(5) Ἀκ. 3 Αὐγ. 35. S. 35. 1. 866. Dalloz ef. de Com. 205 καὶ 232. Alauzet 1282 Boistel 775. Ἀκ. 21 Μαΐου 84. D. 84. 1. 291. S. 85. 1. 117.

(6) Ἀκ. 20 Μαρτ. 50. S. 50. 1. 249. Ἀκ. 14 Μαΐου 73. S. 73. 1. 374. D. 73. 1. 428. Ἀκ. 1 Φεβρ. 88. S. 90. 1. 394. D. 88. 1. 213. LyC. Tr. 4. 166. Ἡ ἰδικοιολόγητος ἄρνησις ἰσοδυναμεῖ πρὸς ἀποδοχὴν Ἐφ. Dijon 27 Δεβρ. 71. D. 74. 2. 237. καὶ τουναντίον ἡ δεδικοιολογημένη Ἀκ. 19 Ἰαν. 47. S. 47. 1. 431. , 47. 1. 109. Ἐξαίρεσιν ἐδέχθησαν ἐπὶ τῶν

2) Ἡ ἀποστολὴ τούτων κατὰ τινὰς δὲ καὶ ἡ παραλαβὴ νὰ μὴ γίνῃ εἰς ἐποχὴν ὑποπίπτουσιν εἰς τὰς διατάξεις τῶν ἀρθ. 449 καὶ 450· διότι ἡ ἀποστολὴ προβλέψεως θεωρεῖται πληρωμὴ χρέους μὴ ληξιπροθέσμου ἢ πληρωμὴ εἰς ἐμπορεύματα (1).

Ἐκ περισσοῦ παρατηροῦμεν, διότι παρ' ὧν ἀναγράφεται ὅτι κύριος τῶν πρὸς πώλησιν ἢ παρακαταθήκην σταλέντων ἐμπορευμάτων διαμένει ὁ ἐκδότης φέρων τοὺς κινδύνους τῆς ἀπωλείας ἢ χειροτερεύσεως καὶ δικαιοῦμενος ἂν ὑπάρχῃ περιπτώσει νὰ ζητήσῃ ἀποζημίωσιν παρὰ τοῦ πληρωτοῦ κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ κοινοῦ δικαίου (2). Αὕτη εἶνε ἡ πρόβλεψις εἰς ἐμπορεύματα.

1380 Πρόβλεψις εἰς ἐμπορικὰ γραμμάτια. — Ἐὰν ἀντὶ ἐμπορευμάτων ὁ ἐκδότης ἀποστείλῃ εἰς τὸν πληρωτὴν συναλ-

ήσφαλισμένον συναλ. (Tr. documentaires) ὡς ἐσημειώσαμεν ἤδη § 1318 σημ.

(7) Ἡ ἀποδοχὴ τοῦ προορισμοῦ εἶνε ἀναγκαία ὅταν μεταξὺ ἐκδότης καὶ πληρωτοῦ ὑπάρχῃ λογαριασμός καὶ ἐν γένει δοσοληψία· διὰ τοῦτο ἐκρίθη 1) ὅτι τὸ τίμημα τῶν ἐμπορευμάτων τῶν ἀποσταλέντων τῷ πληρωτῇ ἄνευ ἐξηγήσεως δὲν ἀποτελεῖ πρόβλεψιν καὶ καλῶς ἀνεγράφη εἰς τὸν ἀλληλόλογον. Ἐφ. Lyon 9 Αὐγ. 48. D. 49. 2. 67. S. 49. 2. 164. 2) ἐπὶ ἀποστολῆς μετὰ ταυτοχρόνου προορισμοῦ ὁ πληρωτὴς δύναται νὰ μὴ δεχθῇ τὰ οὕτω ἀσστελλόμενα, δὲν δύναται ὅμως νὰ μεταβάλῃ τὸν προορισμὸν καὶ νὰ συμψηφίσῃ τὸ τίμημα εἰς ἀπαίτησίν του κατὰ τοῦ ἐκδότης, ἀλλ' ὀφείλει τοῦτο εἰς τὸν κομιστήν, Ἐφ. Rouen 6 Ἰαν. 49. S. 49. 2. 70. D. 51. 2. 104. 3) ὅτι ἡ δήλωσις τοῦ προορισμοῦ πρέπει νὰ ᾔνε σαφής. Ἀκ. 4 Ἀπρ. 65 S. 65. 1. 455. D. 65. 1. 233. καὶ νὰ γίνῃ δεκτὴ παρὰ τοῦ πληρωτοῦ, δὲν ἀρκεῖ δὲ ἡ μεταξὺ τοῦ ἐκδότης καὶ κομιστοῦ συμφωνία. Ἐφ. Rouen 24 Ἀπρ. 45. S. 45. 2. 66. καὶ Ἀκ. 9 Ἰουλ. 40. S. 40. 1. 969. D. 40. 1. 264. καὶ Ἀκ. 9 Ἰουν. 41. S. 41. 1. 705. Boistel 771.

(1) Ἰδὲ τὴν σημ. 2 σελ. 748. Ἀρκεῖ ἡ ἀποστολὴ ἢ πρέπει καὶ ἡ παραλαβὴ παρὰ τοῦ πληρωτοῦ νὰ γίνῃ πρὸ τῆς ὑπόπτου ἐποχῆς; Τὸ Ἀκ. 3 Φεβρ. καὶ 7 Δεβρ. 35 S. 35. 1. 96 καὶ 897 εἶπεν ὅτι δὲν βλάπτει ἂν τὰ ἐμπορεύματα ἐφθασαν εἰς τὸν πληρωτὴν μετὰ τὴν πτώχευσιν τοῦ ἐκδότης. Ὁ Alauzet 1290 φρονεῖ ὅτι ὁ πληρωτὴς πρέπει νὰ παρέλαβε πραγματικῶς ἢ νὰ ἔχῃ εἰς τὴν διαθέσιν του (διὰ φορτωτικοῦ, ἀγωγιαστηρίου κλπ. ἀρθρ. 93 § 856. 932) τὰ ἐμπορεύματα πρὸ τῆς ὑπόπτου ἐποχῆς, ἀλλ' ἡ ἀπ. Ἀκ. 24 Ἰαν. 60. S. 60. 1. 790. D. 60. 1. 71 ἣν ἐπικαλεῖται ἔχει ὑπ' ὄψιν ἀποστολὴν κατὰ τὴν ὑποπτον ἐποχὴν.

(2) Boistel 775 LyC. Tr. 4. 166. Pard. 390.

λαγματικὰς ἢ γραμματία ὀφειλόμενα παρὰ τρίτων ἵνα διὰ τοῦ εἰσπραχθησομένου τιμήματος πληρωθῇ ἡ συναλλαγματικὴ ἐφαρμοζομένη ἀπαρалаάτως τοὺς αὐτοὺς περὶ ἐμπορευμάτων κανόνας καὶ τὰς αὐτὰς διακρίσεις ⁽¹⁾. Ἐνίοτε χρησιμεύει ὡς πρόβλεψις γραμμάτων τοῦ ἐκδότου εἰς τὴν διαταγὴν τοῦ πληρωτοῦ ⁽²⁾. Ἄλλοτε δὲ γραμμάτων ἢ συναλλαγματικῇ τοῦ πληρωτοῦ τῆς ὁποίας κομιστὴς εἶνε ὁ ἐκδότης ⁽³⁾. ἔτι δὲ καὶ ἀμοιβαία γραμμάτια ἢ συναλλαγματικά ⁽⁴⁾.

1381. Πρόβλεψις εἰς πίστωσιν. Δυσκολώτερον εἶνε τὸ ζήτημα ὅταν ἡ πρόβλεψις συνίσταται εἰς πίστωσιν, ἣν συνήνεσε νὰ

(1) Lyc. Tr. 4. 167. Thaller 1160. Ἐκρίθη 1) ὅτι τὰ πρὸς εἴσπραξιν ἀποστελλόμενα ἀποτελοῦσι πρόβλεψιν ἀπὸ τῆς εἰσπράξεως καὶ ἂν ἐχερῶθη εἰς τὸν λογαριασμόν του πρὸς τὸν ἐκδότην ὁ πληρωτής. Ἐφ. Paris 26 Φεβ. 66 ἐν Dutruc Dict. L. de Ch. 145. Ἐφ. Π. 834 (98) Θ. 10. 214. Contra Boistel 771. ἀπὸ τῆς χρεώσεως. 2) ὁ πληρωτής διὰ τοῦ εἰσπραχθέντος ποσοῦ ἔχει δικαίωμα νὰ πληρωθῇ διὰ τὴν συναλ. ἣν ἀπεδέχθη κατ' ἀποκλεισμόν κομιστῶν ἄλλων συναλ. ληγουσῶν τὴν αὐτὴν ἡμέραν Ἐφ. Paris 31 Δεβ. 50. D. 54. 5. 400. 3) δὲν δύναται ὁ πληρωτής νὰ συμφηφίσῃ εἰς ἀπαίτησίν του κατὰ τοῦ ἐκδότου τὸ ὅλον τίμημα γραμ. στελλομένου αὐτῷ πρὸς εἴσπραξιν μετὰ τὴν ὑπόδειξιν ὅτι μέρος τοῦ τιμήματος θὰ χρησιμεύσῃ πρὸς πληρωμὴν ὠρισμένης συναλλαγμ. Ἀκ. 18 Μαΐου 68. S. 68. 1. 29 D. 68. 1. 233.

(2) Ἐκρίθη ὅτι δὲν ἀποτελεῖ πρόβλεψιν γραμ. ὑπογεγραμμένον ὑπὸ τοῦ ἐκδότου εἰς τὴν διαταγὴν τοῦ πληρωτοῦ λήγον πρὸ τῆς συναλλαγματικῆς, ὅπερ ὅμως δὲν ἐπληρώθη. Ἀκ. 14 Μαΐου 62. S. 62. 1. 719. D. 62. 1. 238.

(3) ΑΠ. 308 (84) Μπ. 4. 395. Συλλ. Γκίνη 194 «κατὰ τὴν ὁρθὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρ. 116 ἡ πρόβλεψις δύναται νὰ συνίσταται καὶ εἰς ἀπαίτησιν ἐκ συναλλαγματικῆς κατὰ τοῦ πληρωτοῦ ἀνήκουσαν εἰς τὸν ἐκδότην ἐτέρας συναλλαγμ. ὡς κομιστὴν, ἀρκεῖ μόνον κατὰ τὴν λήξιν τῆς συναλλαγμ. νὰ ὑπάρχῃ τὸ ἐκ τῆς συναλλαγμ. ταύτης χρέος, διότι ἐὰν ὁ ἐκδότης συναλλ. ὅστις ἦτο καὶ κομιστὴς ἐτέρας συναλλαγμ. κατὰ τοῦ αὐτοῦ πληρωτοῦ κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐκδόσεως, ἐπαυσε κατόπιν νὰ ᾔνη τοιοῦτος διὰ μεταβιβάσεως αὐτῆς εἰς ἄλλον δὲν ὑπάρχει πρόβλεψις ὡς ἐπίσης δὲν ὑπάρχει πρόβλεψις ἐὰν μετὰ τὴν λήξιν τῆς προθεσμίας τῆς συναλλαγμ. ἐγένετο κομιστὴς τῆς ἐτέρας συναλλαγμ. Περίπου ὁμοίᾳ Ἐφ. Grenoble 21 Ἰουν. 67. ἐν Dutruc Dict. let de ch. 141.

(4) Ὁ ἐκδότης δὲν λογίζεται ἔχων πρόβλεψιν παρὰ τῷ πληρωτῇ ἐκ τοῦ ὅτι ἀπεδέχθη συναλλαγμ. τοῦ πληρωτοῦ ἀνωτέρου ποσοῦ λήγουσαν μετὰ τὴν λήξιν τῆς ἰδιότης του. Dalloz ef. de Com. 209. Alauzet 1283. Boistel 771. ἴδε § 1039 σήμ.

παράσχη ὁ πληρωτὴς πρὸς τὸν ἐκδότην εἴτε ἀπλῶς εἴτε ὡς προκαταβολὴν ἐπὶ τῶν εἰς χεῖράς του ἀξιῶν § 1379.

Ἄναμφιβόλως ὁ πληρωτὴς ὀφείλει νὰ δεχθῇ καὶ νὰ πληρώσῃ τὴν συναλλαγματικὴν, ἐφ' ὅσον αὕτη ἐκδίδεται κατὰ τὰ ρητῶς ἢ σιωπηρῶς συντεθειμένα καὶ ὑπὸ τὰς ἀναγκαίας προϋποθέσεις τῶν τοιοῦτου εἶδους ἐργασιῶν, εὐθυνόμενος ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει καὶ ὑπὸ τοιαύτην ἔννοίαν εἶνε βεβαίως ὀφειλέτης τοῦ ἐκδότη § 1378.

Ἄλλὰ δύναται ὁ ἐκδότης ν' ἀποκρούσῃ τὸν ἀμελῆ κομιστὴν ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι εἶχε πρόβλεψιν συνισταμένην εἰς πίστωσιν παρὰ τῷ πληρωτῇ; Τοῦτο ὑποστηρίζεται ⁽¹⁾, ὅπως καὶ τὸ ἐναντίον ⁽²⁾. Ἀμφιβάλλω ὅμως, ἂν αἱ ἀπόλυται αὐταὶ λύσεις ἦνε ἔρθαι, καὶ θὰ ἔδεχόμην κατὰ τὸ πνεῦμα τοῦ νόμου, ὅτι ὁ ἐκδότης τότε μόνον ἀποκρούει νικηφόρως τὸν ἀμελῆ κομιστὴν, ὅταν ἀποδείξῃ ὅχι μόνον τὴν ὑπὲρ αὐτοῦ πίστωσιν, ἀλλὰ καὶ ζημίαν ἢ θυσίαν, ἣν διὰ ταύτην ἢ ἔνεκα ταύτης ὑπέστη καὶ τοῦλάχιστον ἴσῃν.

1382. Ἀλληλοχρεῶς. Διάφορα πῶς εἶνε ἔὰν ὁ ἐκδότης καὶ πληρωτὴς εὐρίσκωνται ἐν σχέσει ἀλληλοχρεοῦ λογαριασμοῦ. Διαρκοῦντος τοῦ ἀλληλοχρεοῦ καὶ μέχρι τῆς στάσεως ἢ κανονισμοῦ αὐτοῦ δὲν ὑπάρχει δανειστὴς καὶ ὀφειλέτης. Ὁ ὀφειλέτης καὶ δανειστὴς ἀναφαίνονται κατὰ τὸν κανονισμόν, ὅστις γίνεται καθ' ὠρισμένας ἐποχὰς ἢ δι' ὠρισμένους λόγους. Τοῦτο καλεῖται ἀδιαίρετον τοῦ ἀλληλοχρεοῦ.

Λόγῳ τῆς ἀρχῆς ταύτης 1) ὑπάρχει πρόβλεψις ἂν κατὰ τὴν λῆξιν τῆς συναλλαγματικῆς ὁ ἀλληλοχρεῶς ἔχει κλεισθῇ καὶ δεῖκνυσι τὸν πληρωτὴν ὀφειλέτην τοῦ ἐκδότη ἔστω καὶ ἂν ἡ ἐκδοσις ἐγένετο διαρκοῦντος τοῦ λογαριασμοῦ ⁽³⁾.

2) Τοῦναντίον δὲν ὑπάρχει πρόβλεψις ἂν κατὰ τὴν λῆξιν ὁ λογαριασμός δὲν ἔχει κλεισθῇ καὶ ἐπὶ τῇ ὑποθέσει ὅτι ἂν ἐκλείετο κατὰ

(1) LyC. Tr. 4. 168. i f. ἂν καὶ ἡ ὅλη φράσις φαίνεται ἀρνητικὴ. Οἱ Alauzet 1281. Boistel 771. Bedarride 1. 153 δέχονται ὅτι ὑπάρχει πρόβλεψις ἀλλὰ περὶ ἐκπτώσεως δὲν ὁμιλοῦσι. Dalloz ef. de Com. 208.

(2) Thaller 1158. καὶ ὁ Alauzet 1283 δὲν δέχεται τὴν ἀπλὴν χρέωσιν ἐν τῷ λ]σμῷ ὡς πρόβλεψιν.

(3) Ἀκ 20 Ἰουν. 54. S. 54. 1 593. D. 54. 1. 305.

ταύτην θὰ ἀνεδείκνυε ὀφειλέτην τοῦ ἐκδότου τὸν πληρωτὴν ⁽¹⁾.

Υπάρχει ὁμως κατὰ τὴν Νομολογίαν πρόβλεψις ὅσον ἀφορᾷ τὰ ἐπὶ ταύτης δικαιώματα τοῦ κομιστοῦ μόνον, ἂν ὁ λογαριασμός κατὰ τὸ κλεισίμον αὐτοῦ, γενόμενον καὶ μετὰ τὴν λήξιν ἀποδείξῃ ἀντί-ζυγον (solde) ὑπὲρ τοῦ ἐκδότου ⁽²⁾.

Ἐὰν μετὰ τοῦ ἀλληλοχρέου ὑπάρχῃ καὶ παροχὴ πιστώσεως ἐφαρμόζονται τὰ ἐκτεθέντα ἐν § 1301.

Ἄλλ' ἐν τῷ ἀλληλοχρέῳ ὑπάρχει καὶ ἄλλη ἀρχή, καθ' ἣν τὰ παρὰ τῶν συμβαλλομένων πρὸς ἀλλήλους παραδιδόμενα ἢ ἡ ἀξία αὐτῶν, γίνονται ἐκτὸς ἐναντίας συμφωνίας, ἰδιοκτησία τοῦ λαμβάνοντος καὶ μεταβάλλονται εἰς ἄρθρον τοῦ λογαριασμοῦ ⁽³⁾.

Λόγῳ τῆς ἀρχῆς ταύτης, ἥτις καὶ φιλονικεῖται ⁽⁴⁾ καὶ τῆς ὁποίας ἡ ἀνάπτυξις δὲν ἀνήκει ἐνταῦθα, τὸ τίμημα τῶν ἐμπορευμάτων, τὰ ὅποια ὁ ἐκδότης ἀποστέλλει πρὸς τὸν πληρωτὴν, μεθ' οὗ εὐρίσκεται εἰς ἀλληλόχρεον δὲν ἀποτελεῖ πρόβλεψιν ἂν μὴ εἰδικῶς ὀρίσθῃ καὶ συμφωνηθῇ τοῦτο ⁽⁵⁾.

1383. Τίς ὀφείλει πρόβλεψιν. Κατὰ τὸ ἄρθρον 115 ἡ πρόβλεψις γίνεται παρὰ τοῦ ἐκδότου ἢ παρ' ἐκείνου εἰς λογαριασμὸν τοῦ ὁποίου ἡ συναλλαγματικὴ θέλει ἐκδοθῇ (διατάκτου). Ὁ κατὰ παραγγελίαν ἄλλου ὁμως ἐκδότης μένει προσωπικῶς ὑπεύθυνος μόνον πρὸς τοὺς ὀπισθογράφους καὶ πρὸς τὸν κομιστὴν.

Ταῦτα εἶνε σύμφωνα πρὸς τὰ ἐν § 1299 ἐκτεθέντα, καθ' ἃ ὁ διατάκτης εἶνε ξένος πρὸς τοὺς ὀπισθογράφους καὶ κομιστὰς καὶ μόνος ὑπεύθυνος ἀπέναντι αὐτῶν εἶνε ὁ ἐκδότης. Ἡ παρὰ τοῦ διατάκτου ὁμως γενομένη πρόβλεψις ὠφελεῖ τὸν ἐκδότην ὑπὸ τὴν ἐννοίαν ὅτι ἀποκρούει τὸν ἀμελῆ κομιστὴν ἀποδεικνύων, ὅτι ἡ συναλλαγματικὴ εἶχεν ἐκδοθῇ κατὰ διαταγὴν καὶ ὅτι ὁ διατάκτης εἶχε παρὰ τῷ πληρωτῇ πρόβλεψιν, εἶνε δὲ ἀδιάφορον ἂν ἐκ τῆς συναλλαγματικῆς δὲν

(1) Ἐφ. Lyon 9 Αὐγ. 48. S. 49. 2. 164 καὶ LyC. Tr. 4. 837 παρ' ᾧ καὶ τοὺς ἀντιφρονούντας. καὶ Ἐφ. Πατρ 834 (98) Θ. 10. 214.

(2) LyC. αὐτ. καὶ τὴν ἄνω ἀπόφ. Ἀκ. 20 Ἰουν. 54. S. 54. 1. 593. D. 54. 1. 305.

(3) LyC. Tr. 4. 806.

(4) Boistel Theorie juridique du Compte courant § 13.

(5) Ἴδε τὰς ἐφαρμογὰς τῆς ἀρχῆς ἐν § 1379 σημ. 7 σελ. 722. καὶ τὴν ἄνωτ. ἀπ. Ἐφ. Πατρῶν.

προκύπτει ὅτι αὕτη ἐξεδόθη κατὰ διαταγὴν· διότι τὸν κομιστὴν ἐνδιαφέρει ἡ ὑπαρξίς τῆς προβλέψεως καὶ οὐχὶ τὸ πρόσωπον τὸ χορηγοῦν ταύτην ⁽¹⁾.

Εἰς τοὺς ὀπισθογράφους ὁ Ν. δὲν ἐπιβάλλει ὑποχρέωσιν πρὸς παροχὴν προβλέψεως. Οὕτε ἐνδιαφέρει αὐτοὺς ἡ ὑπαρξίς αὐτῆς, ἐκτὸς ἂν γίνωσι κομιστὰι ἀμελεῖς.

1384. Ἀποδείξεις τῆς προβλέψεως. Ζήτημα ἀποδείξεως δύναται νὰ γεννηθῇ :

1) Μεταξὺ ἐκδότου καὶ πληρωτοῦ.

2) Μεταξὺ ἐκδότου καὶ ἀμελοῦς κομιστοῦ.

3) Μεταξὺ κομιστοῦ καὶ πληρωτοῦ ἢ μεταξὺ κομιστοῦ καὶ τῶν δανειστῶν (συνδίκων) τοῦ ἐκδότου.

1385. Μεταξὺ ἐκδότου καὶ πληρωτοῦ. Ἐὰν ὁ ἐκδότης ἰσχυρίζεται ὅτι εἶχε πρόβλεψιν, ἔπρεπε κατὰ τοὺς γενικοὺς κανόνας νὰ ἀποδείξῃ τὸν ἰσχυρισμὸν του τοῦτον, καὶ ὅταν ἐδέχθη καὶ ἐπλήρωσεν ὁ πληρωτὴς, διότι ὁ ἀποδεχόμενος ἐντολὴν καὶ ἐκτελὼν ταύτην δὲν ὑποτίθεται λαβὼν τὰ μέσα.

Τὴν ἐναντίαν ἀρχὴν καθιεροῖ τὸ ἄρθρον 117 ἀναγράφον ὅτι ἀφ' ἀποδοχῇ ὑποθέτει τὴν πρόβλεψιν». Ἐὰν λοιπὸν ὁ πληρωτὴς δὲν ἀπέδεχθη ἢ ἐλλείψει ἀποδοχῆς δὲν ἐπλήρωσε, εἰς τὸν ἐκδότην ἐνάγοντα μένει νὰ δείξῃ ὅτι εἶχε πρόβλεψιν, δι' ὧν τῶν μέσων τὰ ὁποῖα ἐπιτρέπει ἡ σχέσις, ἢν ἐπικαλεῖται ὡς αἰτίαν τῆς πρὸς αὐτὸν ὀφείλῃς τοῦ πληρωτοῦ.

Τρὺναντίον ἂν ὁ πληρωτὴς ἀπέδεχθη ἢ ἐπλήρωσε, λογίζεται λαβὼν πρόβλεψιν καὶ ὀφείλει αὐτὸς πλέον νὰ ἀποδείξῃ κατὰ τοῦ ἐκδότου ὅτι ἐπλήρωσε μὴ ἔχων πρόβλεψιν, δι' ὧν τῶν μέσων, διότι πρόκειται περὶ ἐντολῆς ἐμπορικῆς.

Εἶνε ἡ μόνη δυνατὴ ἐρμηνεία τῆς διατάξεως ταύτης, ἥτις κατὰ πᾶσαν ἄλλην δὲν ἔχει ἔννοιαν ⁽²⁾.

(1) Dalloz ef. de Com. 243. Alauzet 1279. LyC. Tr. 4. 162. 408.

(2) Bravard 3. 272. 273. Boistel 834. LyC. Tr. 4. 169 bis. 'Ακ. 'Ακ. 13 Μαρ. 89 S. 91. 1. 530 D. 90. 1. 249 καὶ 'Ακ. 11 Νῆρ. 91. S. 92. 1. 17 ἐνθα καὶ σημ. τοῦ Garçonnet. Πάλ. 536. Contra Alauzet 1291. Pardessus 389. Nougier 379. ὑποστηρίζοντες ὅτι τὸ τεκμήριον τοῦ ἄρθρ. 117 ἐφαρμόζεται μόνον εἰς τὰς σχέσεις τοῦ πληρωτοῦ πρὸς τοὺς

Τὸ ἄρθρον ἐξακολουθεῖ, ὅτι ἡ ἀποδοχὴ εἶνε ἀπόδειξις τῆς προβλέψεως ὡς πρὸς τοὺς ὀπισθογράφους· ἀλλ' ἡ διάταξις αὕτη δὲν ἔχει κανένα σκοπὸν, διότι τὸ ζήτημα τῆς προβλέψεως δὲν ἐνδιαφέρει ποσὺς τοὺς ὀπισθογράφους, παρέμεινε δ' ἐν τῷ ἄρθρῳ ἐξ ἀβλεψίας καὶ ἐξηγεῖται ἱστορικῶς ⁽¹⁾.

1386. Μεταξὺ ἐκδότου καὶ ἀμελοῦς κομιστοῦ. Διὰ τὴν ἀποκρούσιν ὁ ἐκδότης τὸν ἀμελῆ κομιστὴν ὀφείλει νὰ ἀποδείξῃ, ὅτι εἶχε πρόβλεψιν κατὰ τὴν λήξιν (ἄρθ. 170) καὶ τοῦτο εἴτε ἐγένετο ἀποδοχὴ τῆς συναλλαγματικῆς εἴτε μὴ (ἄρθ. 117), διότι τὸ ἐκ τῆς ἀποδοχῆς τεκμήριον κατὰ ρητὴν θέλησιν τοῦ Ν. δὲν προτείνεται κατὰ τοῦ κομιστοῦ.

Δὲν δύναται ἄρα ὁ ἐκδότης νὰ ἀποκρούσῃ τὸν ἀμελῆ κομιστὴν ἐπὶ τῷ λόγῳ, ὅτι ἐγένετο δεκτὴ ἡ συναλλαγματικὴ, καὶ ὅτι ἡ ἀποδοχὴ ὑποθέτει τὴν πρόβλεψιν, ἀλλ' ὀφείλει νὰ ἀποδείξῃ τὴν ὑπαρξίν τῆς προβλέψεως δι' ὅλων τῶν μέσων, τὰ ὁποῖα ἐπιτρέπει αὐτῷ ἡσχέσις, ἣν ἐπικαλεῖται ὡς αἰτίαν τῆς πρὸς αὐτὸν ὀφειλῆς τοῦ πληρωτοῦ ⁽²⁾.

1387. Ἡρωτήθη ποίαν ἔννοιαν ἔχει ἡ φράσις «ἀδι' ἄλλας τόσας ἐλάβετε παρ' ἐμοῦ εἰς μετρητὰς πρὸς χρῆσίν σας ἢ εἰς ἐμπορεύματα κλπ.» ἡ ἀπαντῶσα συνήθως εἰς συναλλαγματικὰς ἐκδομένας εἰς διαταγὴν τοῦ ἐκδότου καὶ ἀποδεδεγμέναις παρὰ τοῦ πληρωτοῦ, καὶ ἂν ἡ τοιαύτη ὁμολογία τοῦ πληρωτοῦ ἀποτελῇ ἡ δύνα-

κομιστὰς καὶ οὐχὶ μεταξὺ πληρωτοῦ καὶ ἐκδότου, ὅστις ἐναγόμενος ὑπὸ τοῦ πληρώσαντος πληρωτοῦ ὀφείλει νὰ δείξῃ ὅτι εἶχε πρόβλεψιν καὶ δὲν δύναται νὰ ἐπικαλεσθῇ τὸ τεκμήριον τοῦ ἄρθ. 117 § 1.

(1) Κατὰ τὰ Διατ. τοῦ 1673 (Τίτλ. V ἄρθ. 16) καὶ οἱ ὀπισθογράφοι ὤφειλον νὰ ἀποδείξωσι τὴν πρόβλεψιν. Ἀλλ' ὅταν ὑπῆρχεν ἀποδοχὴ ἐδέχοντο ὅτι ἤρκει πρὸς ἀπόδειξιν (Pothier 158). Τοῦτο ἀρχικῶς ἐδέχθησαν καὶ οἱ συντάκται τοῦ Κώδ. ἀλλὰ δεχθέντες κατόπιν ἐν τῷ αὐτῷ ἄρθρῳ καὶ ἐν ἄρθ. 169 καὶ 170 ὅτι μόνος ὁ ἐκδότης χρεωστεῖ ν' ἀποδείξῃ τὴν πρόβλεψιν παρέλειψαν νὰ διαγράψωσι τὴν φράσιν τὴν ἀναφερομένην εἰς τοὺς ὀπισθογράφους. Loaré 18. σελ. 43. 97. 105. 106 ἢ LyC. Tr. 4. 170 σημ.

(2) LyC. Tr. 4. 171. Τὸ παρὰ τοῦ ἐκδότου κατὰ τοῦ ἀμελοῦς κομιστοῦ ἐπικαλούμενον ἰδιωτικὸν ἔγγραφον πρὸς ἀπόδειξιν τῆς προβλέψεως δὲν εἶνε ἀνάγκη νὰ ἔχῃ βεβαίαν χρονολογίαν Dalloz ef. de Com. 257.

ται ν' αποτελέσῃ ἀπόδειξιν τῆς προβλέψεως ὑπὲρ τοῦ ἐκδότου πρὸς ἀποκρούσιν τοῦ ἀμελοῦς κομιστοῦ.

Ἡ Νομολογία ἀλληλοδιαδόχως δέχεται ὅτε μὲν ὅτι ἀκατὰ τὰ συνδυασμένα ἄρθ. 117 καὶ 170 Ἑμπ. Ν. ἡ ὑπαρξίς τῆς προβλέψεως πρέπει νὰ ἐξάγεται ἄλλοθεν καὶ οὐχὶ ἐκ μόνης τῆς συναλλαγματικῆς καὶ ὅτι κατὰ τὸ ἄρθρ. 265 Πολ. Δικ. αἱ ἐξώδικοι ὁμολογίαι ἀποδεικνύουσι κατὰ τοῦ ὁμολογήσαντος καὶ οὐχὶ ὑπὲρ αὐτοῦ καὶ ὅτι ἐπομένως ἡ ἐν τῇ συναλλαγματικῇ ἄνω φράσις οὐδὲν σημαίνει τοῦ ἐκδότου ὀφείλοντος νὰ ἀποδείξῃ ἄλλως τὴν πρόβλεψιν ⁽¹⁾.

Ἄλλοτε δὲ αὐτοὶ ἡ φράσις δι' ἄλλας τόσας τὰς ὁποίας παρ' ἐμοῦ ἐλάβετε, δύναται νὰ χρησιμεύσῃ εἰς τὸ δικαστήριον τῆς οὐσίας ὡς ἀποδείξις ὑπάρξεως προβλέψεως ἄνευ παραβιάσεως τῶν ἄρθ. 117 καὶ 170 Ἑμπ. Ν. ⁽²⁾.

Ὅτι ἡ πρώτη γνώμη ἐσφαλμένως ἐρμηνεύει καὶ κακῶς ἐφαρμόζει τὰ παρατιθέμενα ἄρθρα τοῦ Ἑμπ. Ν. καὶ τῆς Πολ. Δικ. εἶνε προφανές. Οὔτε τὸ ἄρθ. 117, οὔτε τὸ ἄρθ. 170 Ἑμπ. Ν. ἀπαιτοῦσι ἀποδείξιν ἄλλοθεν, ἀλλὰ τὸ πρῶτον περιορίζεται ἀπλῶς νὰ ἀποκλείσῃ τὸ ἐκ τῆς τυχόν ἀποδοχῆς τεκμήριον ἀπέναντι τοῦ ἀμελοῦς κομιστοῦ, ὃν δὲν ἀποκρούει ὁ ἐκδότης ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ἡ συναλλαγματικὴ ἐγένετο ἀποδεκτὴ καὶ ἡ ἀποδοχὴ ὑποθέτει τὴν πρόβλεψιν, τὸ δὲ ἄρθρ. 170 ἀναγράφει τὸν γενικὸν κανόνα, ὅτι ἀποδειχθείσης ὑπὸ τοῦ ἐκδότου τῆς ὑπάρξεως προβλέψεως ὁ (ἀμελής) κομιστὴς μόνον κατὰ τοῦ πληρωτοῦ ἔχει ἀγωγὴν.

Δὲν εἶνε ἐπομένως ἀκριβές, ὅτι ὁ Ν. ἀπαιτεῖ τὴν ἀπόδειξιν τῆς προβλέψεως ἄλλοθεν, ὅπως δὲν εἶνε ἀκριβές ἡ διὰ προσθήκης ἐρμηνεία ⁽³⁾.

(1) ΑΠ. 167 (60) Πειρ. 3704 ΑΠ. 44 (62) καὶ ΑΠ. 119 (47), ἐν Σουλ. Γκίνη 197. ΑΠ. 254 (74) Πειρ. 7899 Ἑφ. Ἀθ. 977 (90) Θ. 1. 395 ΑΠ. 354 (95) Θεμ. 6 579.

(2) ΑΠ. 327 (65) Πειρ. 3706 ΑΠ. 153 (78) Πειρ. 7901 ΑΠ. 128 (90) Μπ. 10. 219. Θ. 1. 265 Ἑφ. Ἀθ. 888 (90) Θ. 1. 395 ΑΠ. 305 (91) Θ. 3. 36 Ἑφ. Ἀθ. 352 (91) Θ. 2. 392 Ἑφ. Ἀθ. 396 καὶ 452 (96) Θ. 7. 375 καὶ 381 Ἑφ. Ἀθ. 572 (99) Θ. 11. 24.

(3) Ἴδε τὰς παρατηρήσεις τοῦ κ. Ἀγγελοπούλου ἐν Θεμ. 7. 376. 9. 586 καὶ 11. 24 Ἐννοεῖται ὅτι ὁ κομιστὴς δύναται νὰ ἀποδείξῃ ὅτι ἡ φράσις κατὰ συνήθειαν τίθεται καὶ ἐτέθη καὶ ἐν γένει ὅτι ὁ ἐκδότης δὲν

1388. Μεταξύ κομιστοῦ καὶ πληρωτοῦ ἢ μεταξὺ κομιστοῦ καὶ τῶν δανειστῶν τοῦ ἐκδότου. Καὶ μεταξὺ κομιστοῦ καὶ πληρωτοῦ δύναται νὰ γεννηθῇ ζήτημα ἀποδείξεως προβλέψεως ἂν οὗτος δὲν ἀπεδέχθῃ ὁ δὲ κομιστὴς δὲν θέλει ἢ δὲν δύναται νὰ καταδιώξῃ τὸν ἐκδότην (ἄρθρ. 170).

Ἐνίοτε πάλιν ὁ κομιστὴς ἔχει συμφέρον αὐτὸς νὰ ἀποδείξῃ ἀπέναντι τῶν δανειστῶν (συνδίκων) τοῦ ἐκδότου τὴν ὑπαρξίν προβλέψεως παρὰ τῷ πληρωτῇ ὅστις δὲν ἀπεδέχθῃ ἢ εὐρίσκεται καὶ οὗτος ἐν πτωχεύσει, διὰ νὰ ὑποστηρίξῃ τὰ ἐπ' αὐτῆς εἰς αὐτὸν ἀναγνωριζόμενα ὑπὸ τῆς Νομολογίας δικαιώματα ὡς θελομεν ἰδεῖ εὐθὺς ἀμέσως.

Κατ' ἀμφοτέρας τὰς περιπτώσεις ταύτας ὁ κομιστὴς εἶνε ἐκδοχεὺς τοῦ ἐκδότου καὶ ἀποδείκνυσιν τὴν ὑπαρξίν τῆς προβλέψεως, καθ' ὃν τρόπον θὰ ἀπεδείκνυε ταύτην ὁ ἐκδότης αὐτός (1).

1389. Δικαιώματα τοῦ κομιστοῦ ἐπὶ τῆς προβλέψεως. Θεωρία τῆς κυριότητος. Ὅταν ὁ ἐκδότης καὶ ὁ πληρωτὴς ᾖ ἐν *in bonis* ζήτημα δικαιωμάτων τοῦ κομιστοῦ ἐπὶ τῆς προβλέψεως δύναται μὲν νὰ ἐγερθῇ, ἀλλὰ δὲν ἔχει σπουδαιότητα, διότι ὁ κομιστὴς καὶ ἂν ᾖ ἀμελὴς ἔχει τοὺς ὑπευθύνους (ἄρθ. 121, 140, 170). Εἶνε ὁμοῦς δυνατόν :

- 1) Ὁ ἐκδότης ὁ ἔχων πρόβλεψιν νὰ πτωχεύσῃ πρὸ τῆς λήξεως καὶ νὰ μὴ ὑπάρχῃ ἀποδοχή· ἢ
- 2) Νὰ ὑπάρχῃ μὲν ἀποδοχή, ἀλλὰ νὰ πτωχεύσῃ ὁ ἔχων εἰς χει-

ὑπῆρξε ποτὲ δανειστὴς τοῦ πληρωτοῦ ἢ ἔπαυσεν ὢν τοιοῦτος (ἄρθρ. 171). Ἐκρίθη μάλιστα ὅτι ἀποχρῶσα ὁμολογία τοῦ ἐκδότου ὅτι δὲν ὑπῆρξε πρόβλεψις εἶνε ὁ ἰσχυρισμὸς αὐτοῦ ὅτι ἐξέδωκε τὴν συναλλαγματικὴν πρὸς χάριν τοῦ ἀποδέκτου ΑΠ 199 (47) Σουλ. Γκίνη 194. Δὲν ὑπεστηρίχθη καθ' ὅσον γνωρίζω, ἐνῷ δύναται, ὅτι ἡ φράσις τιθεμένη ἐν γνώσει τοῦ κομιστοῦ καὶ μὴ ἀντιλεγόντος δύναται νὰ σημαίνῃ ἢ κανονισμὸν τοῦ βήρους τῆς ἀποδείξεως διάφορον τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρ. 117 καὶ 170 ἢ συμφωνίαν νὰ μὴ εὐθύνεται ὁ ἐκδότης ἀπέναντι τοῦ ἀμελοῦς κομιστοῦ. Τοιαύτη συμφωνία ἥτις εἶνε διάφορος τῆς ρήτηρας ἀνευ εὐθύνης § 1313 δὲν μοι φαίνεται ἀντικειμένη εἰς διάταξιν τινὰ § 1305. Ὑπὸ τοιαύτην ἐννοίαν ΑΠ. 153 (78) Πειρ. 7901, ἥτις οὐδ' ἀνταπόδειξιν δέχεται.

- (1) LyC. Tr. 4. 183. 415. Boistel 830.

ράς του τὴν πρόβλεψιν πληρωτῆς, ὁ δὲ κομιστὴς νὰ μὴ δύναται νὰ στραφῇ κατὰ τοῦ ἐκδότου εἴτε διότι εἶνε ἀμελὴς εἴτε διότι καὶ ὁ ἐκδότης αὐτὸς εὐρίσκεται ἐν πτωχεύσει.

Κατ' ἀμφοτέρας τὰς περιπτώσεις ταύτας ἐγείρεται τὸ ζήτημα, ἂν ὁ κομιστὴς ἔχῃ δικαιώματα καὶ ποῖα ἐπὶ τῆς προβλέψεως, διότι κατ' ἀμφοτέρας τὰς περιπτώσεις οὐδεμίαν ἄλλην ἔχει ἐγγύησιν περὶ τῆς πληρωμῆς.

1390. Πτώχευσις τοῦ ἐκδότου. Τὸ ζήτημα τίθεται ὡς ἑξῆς· Ὁ ἐκδότης ἀπέστειλε ἢ ἔχει πρόβλεψιν, ἀλλὰ πρὸ τῆς λήξεως πτωχεύει. Τί θὰ γίνῃ ἢ εἰς χεῖρας τοῦ πληρωτοῦ πρόβλεψις; θὰ τὴν ἀναλάβωσιν οἱ σύνδικοι τοῦ ἐκδότου καὶ ὁ κομιστὴς θὰ συντρέξῃ μετὰ τῶν λοιπῶν δανειστῶν τοῦ ἐκδότου ἢ θὰ μείνῃ εἰς χεῖρας τοῦ πληρωτοῦ, ἵνα πληρωθῇ κατὰ τὴν λῆξιν ὁ κομιστὴς;

Καὶ πάλιν ἐὰν ὑποθέσωμεν, ὅτι ὁ πληρωτὴς ἀπεδέχθη τὴν συναλλαγματικὴν, ἐπερχομένης τῆς πτωχεύσεως τοῦ ἐκδότου, θὰ κρατήσῃ τὴν πρόβλεψιν ὁ πληρωτὴς, ὅστις πάντως εἶνε ὑπόχρεως (ἄρθ. 121) λόγῳ τῆς ἀποδοχῆς τοῦ πρὸς τὸν κομιστὴν μὴ ἐνδιαφερόμενον διὰ τὴν πρόβλεψιν ἢ θὰ ἀναλάβωσι ταύτην οἱ σύνδικοι τοῦ ἐκδότου καὶ ὁ πληρωτὴς θὰ συντρέξῃ μετὰ τῶν λοιπῶν δανειστῶν;

1391. Ἀποδοχή. Ἐὰν ὁ πληρωτὴς ἀπεδέχθη τὴν συναλλαγματικὴν, ὅλοι δέχονται ὅτι ἡ πρόβλεψις θὰ μείνῃ παρ' αὐτῷ, καὶ οἱ σύνδικοι τῆς πτωχεύσεως τοῦ ἐκδότου δὲν δύναται νὰ ἀναλάβωσι ταύτην· διότι δὲν ἀναλαμβάνονται τὰ πρὸς ἐκτέλεσιν ἐντολῆς δοθέντα ὅταν αὕτη, γενομένη δεκτὴ, παρήγαγεν ἀποτελέσματα ἀμετάκλητα διὰ τὸν ἐντολοδόχον, καθ' ὅσον θεωροῦνται ὡς ἀποτελοῦντα ἐν ὅλῳ ἀδιάσπαστον μετὰ τῆς ἐντολῆς. Εἶνε δὲ ἀδιάφορον ἂν ἡ πρόβλεψις ἐγένετο ἢ ἐστάλη πρὸ τῆς ἀποδοχῆς ἢ μετ' αὐτὴν (1). Ἀρκεῖ νὰ μὴ ἐστάλη κατὰ τὴν ὑποπτον ἐποχὴν, διότι ὡς ἐσημειώσαμεν ἡδὴ § 1377, 1379, ἡ τοιαύτη ἀποστολὴ θεωρεῖται ὡς πληρωμὴ χρέους μὴ ἀπαιτητοῦ εἴτε ἐμπορευμάτων εἴτε πρὸς τὸν κομιστὴν ἂν δὲν ἀπεδέχθη ὁ πληρωτὴς εἴτε πρὸς τὸν πληρωτὴν ἂν οὗτος ἀπεδέχθη.

(1) Bravard 3.474. Boistel 772. Lyc. Tr. 4.175. Ἡ κατὰ τὴν ὑποπτον ἐποχὴν σταλίσαι πρόβλεψις ἀναλαμβάνεται ὁ δὲ ἀποδεχθεὶς πληρωτὴς μένει ὑπόχρεως ἀπέναντι τοῦ κομιστοῦ.

1392. Είδικὸς προορισμός. Ἀναγνωρίζονται ἐπίσης δικαιώματα εἰς τὸν κομιστὴν ἐπὶ τῆς προβλέψεως ὡς αὕτη διὰ συμφωνίας ρητῆς ἢ σιωπηρᾶς μεταξὺ ἐκδότου καὶ πληρωτοῦ εἰδικῶς προωρίσθη διὰ τὴν πληρωμὴν τῆς συναλλαγματικῆς, εἴνε δὲ ἀδιάφορον ἂν ἀποδοχῇ τῆς συναλλαγματικῆς δὲν ἐγένετο διόλου, ἢ ἐγένετο μετὰ τὴν πτώχευσιν τοῦ ἐκδότου, διότι δέχονται ὅτι τότε ἔχοντες ἐκχώρησιν ἢ μεταβίβασιν τῆς κυριότητος⁽¹⁾. Ἐπὶ τῶν ἡσφαλισμένων μάλιστα συναλλαγματικῶν (tr. documentaires), οἵτινες εἶνε εἶδος προορισμοῦ εἰδομεν § 1318 ὅτι προέβησαν καὶ περαιτέρω ἦτοι ἐδέχθησαν δικαιώματα τοῦ κομιστοῦ ἐπὶ τῆς προβλέψεως (ἐμπόρευσμάτων) καὶ ὅταν δὲν ἐδέχθη ταύτην ὁ πληρωτὴς δηλ. ἐδέχθησαν προορισμὸν διὰ συμφωνίας μεταξὺ ἐκδότου καὶ κομιστοῦ καὶ οὐχὶ πληρωτοῦ.

1393. Μὴ ἀποδοχή. Ἐὰν ὅμως ὁ πληρωτὴς δὲν ἀπεδέχθη ἢ δὲν ὑπάρχη κατὰ τ' ἀνωτέρω εἰδικὸς τῆς προβλέψεως προορισμός, τὸ ζήτημα ἀναφαίνεται ἐν ὅλῃ αὐτοῦ τῇ πληρότητι καὶ τότε τίθεται ἀκριβῶς τὸ ἐρώτημα ἂν ὁ κομιστὴς ἔχῃ δικαιώματα ἐπὶ τῆς εἰς χεῖρας τοῦ πληρωτοῦ προβλέψεως καὶ ποῖα.

Ἄν λάβωμεν ὑπ' ὄψιν τὰ κείμενα καὶ ἐξετάσωμεν ταῦτα ἄνευ προκαταλήψεως ἰδοῦ τί εὐρίσκομεν περὶ ἀμελοῦς κομιστοῦ ἐφαρμοζόμενον ἀναμφιβόλως καὶ ἐπὶ ἐπιμελοῦς.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 170 ἀχάνει ὁ κομιστὴς (ὁ ἀμελής) πᾶν δικαίωμα κατὰ τοῦ ἐκδότου ἂν οὗτος ἀποδείξῃ, ὅτι ὑπῆρχε πρόβλεψις κατὰ τὴν προθεσμίαν τῆς συναλλαγματικῆς. Εἰς τοιαύτην περίπτωσιν ὁ κομιστὴς δὲν δύναται νὰ ἐνέξῃ εἰμὴ μόνον ἐκείνον, πρὸς τὸν ὁποῖον ἡ συναλλαγματικὴ εἶχεν ἐκδοθῇ» δηλ. τὸν πληρωτὴν.

Τὸ δὲ ἄρθρον 171 ἐξακολουθεῖ ὅτι καὶ κατὰ τοῦ κομιστοῦ (τοῦ ἀμελοῦς) συνέπειαι τῆς εἰς τὰ προηγούμενα τρία ἄρθρα ὀριζομένης ἐκπτώσεως παύουν ἂν ἐκδοτῆς μετὰ τὴν παρέλευσιν τῶν περὶ τοῦ διαμαρτυρικοῦ, τῆς γνωστοποιήσεως τοῦ διαμαρτυρικοῦ ἢ τῆς εἰς τὸ δικαστήριον κλήσεως ὠρισμένων προθεσμιῶν ἔλαβε διὰ λογαριασμοῦ, συμψηφισμοῦ ἢ ὅπωςδήποτε ἄλλως τὰ πρὸς πληρωμὴν τῆς συναλ-

(1) Dalloz ef. de Com. 224—226 καὶ τὰς παρ' αὐτῷ ἀσφασεις. LyC. Tr. 4. 176.

λαγματικῆς προσδιορισμένα χρήματα, ὁ δὲ κομιστὴς ἀναλαμβάνει τὰ κατὰ τῶν εἰρημένων δικαιώματά του».

Τί σημαίνουν ταῦτα ;

1) "Οτι ὁ ἐκδότης εἶνε κύριος τῆς προβλέψεως μέχρι τῆς λήξεως δυνάμενος ν' ἀναλάβῃ ταύτην, ἀφοῦ ὀφείλει αὐτὴν κατὰ τὴν λήξιν.

2) "Οτι ὁ ἐκδότης εἶνε κύριος τῆς προβλέψεως καὶ μετὰ τὴν λήξιν δυνάμενος ν' ἀναλάβῃ ἐπίσης ταύτην καὶ εὐθυνόμενος μόνον ἀπέναντι τοῦ κομιστοῦ ἔστω καὶ ἀμελοῦς.

3) "Οτι ὁ κομιστὴς οὔτε πρὸ τῆς λήξεως οὔτε μετὰ τὴν λήξιν, ἔχει δικαίωμα ἐπὶ τῆς προβλέψεως παρακωλύον τὴν ἀνάληψιν αὐτῆς παρὰ τοῦ ἐκδότου.

Ἄν δὲ τὰ δικαιώματα ταῦτα ἔχῃ ὁ ἐκδότης διατελὼν *in bonis*, ἔχουσι προφανῶς τὰ αὐτὰ καὶ οἱ δανεισταὶ αὐτοῦ ἥτοι οἱ σύνδικοι μὴ ὑπαρχούσης ἐναντίας διατάξεως ἐν τῷ Νόμῳ.

Τοῦτο πραγματικῶς ὑπεστήριζάν τινες ἰσχυρισθέντες ὅτι ὁ κομιστὴς εἶνε ἐντελῶς ξένος πρὸς τὴν πρόβλεψιν μηδὲν δικαίωμα ἔχων ἐπ' αὐτῆς, διατελούσης εἰς τὴν πλήρη διάθεσιν τοῦ ἐκδότου ἢ τῶν συνδίκων αὐτοῦ, ἐκτὸς ἂν ὡς εἴπομεν ἐγένετο ἀποδοχὴ τῆς συναλλαγματικῆς ἢ ὑπάρχῃ, εἰδικὸς τῆς προβλέψεως προορισμός. (*Dela-marre et Lepoittevin* 5. § 258—294. *Fremery études* σελ. 135. *Dalloz ef. de Com.* 226—228.

1394. Θεωρία τῆς Νομολογίας. Ἡ γνώμη αὕτη συμφωνοτέρα ἴσως πρὸς τὰ κείμενα ἐγκατελείφθη λίαν ἐνωρίς. Σήμερον δὲ γενικῶς διδάσκεται ὅτι ὁ κομιστὴς εἶνε κύριος τῆς προβλέψεως ἥτοι ἔχει δικαίωμα νὰ πληρωθῇ ἐξ αὐτῆς καὶ δι' αὐτῆς ἀποκλειστικῶς καὶ κατὰ προτίμησιν παντὸς ἄλλου καὶ ὅτι τὸ δικαίωμα τοῦτο τοῦ κομιστοῦ δὲν παραβιάπτει οὔτε ἡ ἐκ μέρους δανειστοῦ τινος τοῦ ἐκδότου συντηρητικὴ κατάσχεσις, οὔτε ἡ ἐπερχομένη πτώχευσις τοῦ ἐκδότου, οὔτε ἡ παρὰ τούτου κατόπιν ἑκδοσις καὶ ἄλλων σύναλλαγματικῶν. Ἐν ἄλλαις λέξεσιν ὁ κομιστὴς εἶνε ἐκδοχεὺς τῆς ἀπαιτήσεως τοῦ ἐκδότου.

Καὶ ταῦτα μὲν ἂν ἡ πρόβλεψις συνίσταται εἰς ὀφειλὴν τοῦ πληρωτοῦ πρὸς τὸν ἐκδότην. Ἄν ὅμως συνίσταται εἰς ἐμπορεύματα μὴ πωληθέντα ἢ κυριότης τοῦ κομιστοῦ δὲν ἀναφέρεται εἰς ταῦτα ἀλλ' εἰς τὸ τίμημα αὐτῶν ἥτοι : ὁ κομιστὴς δὲν λογίζεται κύριος τῶν ἐμ-

πορευμάτων, ἀλλ' ἔχων δικαίωμα νὰ πληρωθῇ κατὰ προτίμησιν ἐκ τοῦ τιμήματος αὐτῶν, διότι εἶνε κύριος τῆς ἀπαιτήσεως τοῦ τιμήματος § 1379.

Ὡς ἐλάβομεν ἀφορμὴν νὰ σημειώσωμεν ἤδη ἡ Νομολογία, ἥτις εἶνε καὶ ὁ δημιουργὸς τῶν δικαιωμάτων τοῦ κομιστοῦ ἐπὶ τῆς προβλέψεως προσβῆ καὶ πέραιτέρω. Ἐθεώρησε πρόβλεψιν καὶ ἀνεγνώρισε εἰς τὸν κομιστὴν δικαιώματα ἐπ' αὐτῆς, ὀφειλὰς τοῦ πληρωτοῦ, αἰτίνες κατ' ἀκριβολογίαν καὶ κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ Νόμου (ἄρθρ. 116) δὲν εἶνε πρόβλεψις. Οὕτω ἐθεώρησε πρόβλεψιν, ἐφ' ἧς ἔχει δικαιώματα ὁ κομιστὴς τὴν ὀφειλὴν τοῦ πληρωτοῦ, ἥτις δὲν εἶνε ληξιπρόθεσμος κατὰ τὴν λῆξιν τῆς συναλλαγματικῆς, ἥτις δὲν εἶνε ἴση, ἀλλὰ μικροτέρα, ἢ δὲν ὑπάρχει κατὰ τὴν λῆξιν, ἀλλ' ἐγεννήθη κατόπιν § 1378 καὶ ἐν γένει πᾶσαν ἀξίαν εἰς χεῖρας τοῦ πληρωτοῦ δυναμένην νὰ χρησιμεύσῃ ἀμέσως ἢ ἐμμέσως πρὸς πληρωμὴν τῆς συναλλαγματικῆς § 1375.

1398. Ἐπιχειρήματα. Πρὸς ὑποστήριξιν τῆς γνώμης ταύτης εἶπον ὅτι ὁ ἐκδίδων ἡ ὀπισθογραφῶν συναλλαγματικὴν ἐκχωρεῖ, μεταβιβάζει καὶ πωλεῖ εἰς τὸν κομιστὴν τὰ δικαιώματα, τὰ ὅποια ἔχει ἢ θὰ ἔχῃ ἐναντίον τοῦ πληρωτοῦ κατὰ τὴν λῆξιν καὶ τὰ ὅποια εἶνε ἡ πρόβλεψις τὴν ὅποیان ὀφείλει (ἄρθ. 115), διότι ἡ πρόβλεψις εἶνε ἀναγκαία προϋπόθεσις τῆς ἀποδοχῆς, τὴν ὅποیان ἐπίσης ὀφείλει (ἄρθ. 118). Ἡ ἰδέα τῆς ἐκχωρήσεως δὲν εἶνε νέα. Ὅλοι οἱ ἀρχαιότεροι νομοδιδάσκαλοι θεωροῦσι τὴν συναλλαγματικὴν ὡς πώλησιν ἢ ἐκχώρησιν, αὕτη δὲ ἐξηγεῖ, διατί ὁ ἔχων πρόβλεψιν ἐκδότης μεταβάλλεται ἀπὸ ὀφειλέτου εἰς ἐγγυητὴν (ἄρθ. 170) καὶ διὰ τὴν ἐν τῇ συναλλαγματικῇ οὗτος δὲν ὑπόσχεται, ἀλλὰ διατάσσει τὸν πληρωτὴν νὰ πληρώσῃ. Ἡ πρκατήρησις ὅτι ἐνδεχόμενον νὰ μὴ ὑπάρξῃ πρόβλεψις ἢ ὑπάρχουσα νὰ διατεθῇ ὑπὸ τοῦ ἐκδότου δὲν σημαίνει ὅτι ὁ κομιστὴς δὲν ἔχει δικαιώματα, ἀλλὰ μόνον ὅτι ἐν δεδομένη περιπτώσει δὲν δύναται νὰ πραγματοποιήσῃ ταῦτα.

Ὅτι δὲ τοιαύτη εἶνε ἡ γνώμη τοῦ Νόμου, ἐξακολουθοῦσι, προκύπτει ἐκ τοῦ ἄρθ. 149. Κατὰ τὸ ἄρθρον τοῦτο «δὲν συγχωρεῖται ἀντίστασις εἰς τὴν πληρωμὴν εἰμὴ μόνον, ὅταν ἀπωλεσθῇ ἡ συναλλαγματικὴ, ἢ ὅταν ὁ κομιστὴς πτωχεύσῃ». Ἐὰν δεχθῶμεν ὅτι ὁ κομιστὴς δὲν ἔχει δικαιώματα ἐπὶ τῆς προβλέψεως πρέπει νὰ δεχθῶ-

μεν, ὅτι οἱ σύνδικοι τῆς πτωχεύσεως τοῦ ἐκδότου δύνανται ν' ἀναλάβωσι ταύτην καὶ ν' ἀπαγορεύσωσι εἰς τὸν πληρωτὴν τὴν δι' αὐτῆς πληρωμὴν τοῦ κομιστοῦ. Ἀλλὰ τοῦτο θ' ἀπετέλει τρίτην περίπτωσιν ἀντιστάσεως, ἐκτὸς τῶν δύο τοῦ ἄρθ. 149, ὅπερ ἀναμφιβόλως ἔχει χαρακτηρὰ περιοριστικόν. Ἀφ' οὗ δὲ ἀντίστασις ἐκ μέρους τῶν συνδίκων τοῦ ἐκδότου δὲν ἐπιτρέπεται, ἔπεται ὅτι ἀναγνωρίζεται εἰς τὸν κομιστὴν τὸ δικαίωμα νὰ πληρωθῇ διὰ τῆς προβλέψεως. Εἰς ταῦτα προστίθεται ὅτι: Ἡ εἰς τὸν κομιστὴν ἀναγνώρισις δικαιωμάτων ἐπὶ τῆς προβλέψεως συντελεῖ εἰς τὴν κυκλοφορίαν τοῦ τίτλου, διότι οὕτω ὁ κομιστὴς μόνον τὸν κίνδυνον τρέχει τῆς μὴ ὑπάρξεως προβλέψεως οὐχὶ δὲ καὶ τὸν ἄλλον τοῦ νὰ εὕρεθῇ ἐστερημένος ἐκ τῆς πρὸ τῆς λήξεως ἐπελθούσης πτωχεύσεως τοῦ ἐκδότου (1).

1396. Συμπέρασμα. Ὅσον ἀσθενῇ καὶ ἂν φαίνωνται καὶ κατεδείχθησαν (2) τὰ ἐπιχειρήματα ταῦτα, σήμερον δὲν φιλονικεῖται πλέον ὅτι ὁ κομιστὴς ἔχει δικαιώματα ἐπὶ τῆς προβλέψεως καὶ ὅτι εἶνε κύριος αὐτῆς ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ὅτι ἔχει δικαίωμα νὰ πληρωθῇ δι' αὐτῆς καὶ ἐξ αὐτῆς κατὰ προτίμησιν παντὸς ἄλλου καὶ ὅτι πρόβλεψις ὑπὸ τὴν ἔποψιν τῶν ἐπ' αὐτῆς δικαιωμάτων τοῦ κομιστοῦ εἶνε ὅχι μόνον ἡ κατὰ τὴν λήξιν ἱτου ποσοῦ ὀφειλῇ τοῦ πληρωτοῦ πρὸς τὸν ἐκδότην (ἄρθ. 116), ἀλλὰ πᾶσα ὀφειλὴ ἔστω καὶ μικρότερα, μὴ ὑπάρχουσα κατὰ τὴν λήξιν, ἀλλὰ γεννηθεῖσα κατόπιν καὶ ἐν γένει πᾶσα ἀξία εἰς χεῖρας τοῦ πληρωτοῦ δυνάμενη νὰ χρησιμεύσῃ ἀμέσως ἢ ἐμμέσως πρὸς πληρωμὴν τῆς συναλλαγματικῆς. Δὲν ἀναγνωρίζονται ὁμῶς δικαιώματα εἰς τὸν κομιστὴν ἐπὶ τῆς προβλέψεως.

1ον. Ὅταν ἡ πρόβλεψις ἐγένετο κατὰ τὴν ὑποπτον ἐποχὴν (ἄρθ. 447, 450) ὡς ἐλάβομεν ἀφορμὴν νὰ σημειώσωμεν ἤδη § 1379.

2ον. Ὅταν ὁ ἐκδότης ἀνέγραψεν ἐν τῇ συναλλαγματικῇ τὴν ρῆτραν ἀνευ ἀποδοχῆς § 1315, διότι ἡ ἀναγραφὴ τῆς ρήτηρας θεωρήθη σημαίνουσα ὅτι ὁ ἐκδότης διατηρεῖ τὰ ἐπὶ τῆς προβλέψεως δι-

(1) Boistel 773. LyC.Tr. 4.179. Alauzet 1285. Thaller 1420 ἐκδ 6'. Dalloz effets de Com. 229. 230 καὶ Suppl. 87 καὶ Ἀκ. 19 Νῆρ. 50 S. 51. 1. 20 ἢ D. 54. 5.286.—Ἀκ.21 Μαΐου 84. S. 85.1.64 ἢ D. 84.1.291.

(2) Delamarre et Lepoitevin 5 § 258—294.

καιώματα αὐτοῦ καὶ δὲν ἐννοεῖ νὰ ἀποκτήσῃ ἐπ' αὐτῆς τοιαῦτα ὁ κομιστής ⁽¹⁾.

3ον. Ὅταν ἡ συναλλαγματικὴ θεωρηθῇ ἀπλὴ ὑπόσχεσις ⁽²⁾.

1397. Ἐφαρμογαί. Κατ' ἐφαρμογὴν τῆς θεωρίας ταύτης, τῆς ὁποίας βάσις καὶ κεντρικὴ ιδέα εἶνε ὅτι ὁ ἐκδότης διὰ τῆς ἐκδόσεως τῆς συναλλαγματικῆς ἐκχωρεῖ καὶ μεταβιβάζει πρὸς τὸν κομιστὴν τὰ δικαιώματα, τὰ ὅποια ἔχει ἢ θὰ ἔχῃ ἐπὶ τοῦ πληρωτοῦ ἐδέχθησαν τὰ ἐξῆς :

1ον. Ὁ κομιστής πρὸς πληρωμὴν αὐτοῦ ἐνασκαί κατὰ τοῦ ἔχοντος πρόβλεψιν πληρωτοῦ τὰ δικαιώματα τοῦ ἐκδότη οὐχὶ ὡς δανειστής καὶ δυνάμει τοῦ ἀρθ. 1025 τῆς Πολ. Δικ., ἀλλ' ὡς ἐκδοχεὺς τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἐκδότη.

Τοῦτο σημαίνει α') ὅτι ἡ ἀγωγή τοῦ κομιστοῦ κατὰ τοῦ ἔχοντος πρόβλεψιν πληρωτοῦ, ὅστις δὲν ἀπεδέχθη, δὲν εἶνε ἐκ συναλλαγματικῆς οὔτε πάντως ἐμπορικῆς, ἀλλ' εἶνε ἡ ἀγωγή ἡ πηγάζουσα ἐκ τῆς σχέσεως τοῦ ἐκδότη καὶ πληρωτοῦ β') ὅτι ὁ πληρωτὴς προτείνει κατὰ τοῦ κομιστοῦ, ὅστις εἶνε ἐκδοχεὺς, πάσας τὰς ἐνστάσεις, τὰς ὁποίας εἶχεν κατὰ τοῦ ἐκδότη (ἐκχωρητοῦ) ⁽³⁾.

2ον. Ὁ πληρωτὴς δύναται νὰ πληρώσῃ τὴν ὀφειλὴν αὐτοῦ πρὸς τὸν ἐκδότην καὶ ἐν γένει νὰ ἐπιστρέψῃ τὴν πρόβλεψιν ματαιῶν οὕτω τὰ ἐπ' αὐτῆς δικαιώματα τοῦ κομιστοῦ, ἐκτός ἂν ἀπαγορευθῇ αὐτῷ ἡ πληρωμὴ ἢ ἡ ἐπιστροφή ⁽⁴⁾.

3ον. Ἡ μετὰ τὴν ἐκδοσιν τῆς συναλλαγματικῆς ἐνεργηθεῖσα ὑπὸ δανειστοῦ τιнос τοῦ ἐκδότη συντηρητικὴ κατάσχεσις ἐπὶ τῆς

(1) LyC. Tr. 4. 181. Ἀκ. 2 Μαρτ. 57. D. 57. 1. 119. Dalloz eff. de Com. 226 καὶ Sup. 89.

(2) LyC. Tr. 4. 181. Ἀκ. 27 Νῆρ. 65 D. 66. 1. 56 ἢ Sup. 90.

(3) LyC. Tr. 4. 183. Ἀκ. 1 Ἰουν. 58. D. 53. 1. 387 S. 58. 1. 807.

(4) LyC. Tr. 4. 184. Boistel 774. Ἡ ἀπαγόρευσις γίνεται δι' εἰδοποιήσεως καὶ δὲν εἶνε ἀνάγκη νὰ γίνῃ διὰ συντηρητικῆς κατασχέσεως Ἀκ. 1 Ἰουν. 58. D. 53. 1. 387. S. 58. 1. 807. Τὸ διαμαρτυρικὸν ἐπὶ μὴ πληρωμῇ δὲν ἰσοδυναμεῖ πρὸς ἀπαγόρευσιν Ἀκ. 11 Μαΐου 53. D. 53. 1. 142 ἢ S. 53. 1. 401 ἢ Sup. Dal. 98 ἄρα ὁ πληρωτὴς τοῦ ὁποίου τὸ χρέος πρὸς τὸν ἐκδότην δὲν ἦτο εἰσέτι ἀπαιτητὸν κατὰ τὴν λῆξιν καὶ τὴν σύνταξιν τοῦ διαμαρτυρικοῦ καλῶς πληρώνει κατόπιν ἄλλους κομιστάς διότι τὸ συνταχθέν διαμαρτυρικὸν δὲν ἐπέχει τόπον ἀπαγορεύσεως.

προβλέψεως, εἶνε ἄνευ ἀποτελέσματος διὰ τὸν κομιστὴν δικαιούμενον νὰ λάβῃ ταύτην κατὰ τὴν λήξιν παρὰ τὴν κατάρχεσιν καὶ τοῦτο ἀδιαφύρως ἂν ἡ συναλλαγματικὴ ἐγένετο ἢ μὴ ἀποδεκτὴ ὑπὸ τοῦ πληρωτοῦ (1).

4ον. Ὁ πληρωτὴς ὁ γνωρίζων τὴν ἐκδοσιν τῆς συναλλαγματικῆς δὲν δύναται νὰ προτείνῃ κατὰ τοῦ τοῦ κομιστοῦ συμφηφισμὸν εἴτε δι' ἀπαίτησιν του κατὰ τοῦ ἐκδότου γεννηθεῖσαν μετὰ τὴν ἔκδοσιν εἴτε συντελεσθέντα μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ ἐκδότου πάλιν μετὰ τὴν ἔκδοσιν (2).

5ον. Ἐπὶ πλείονων συναλλαγματικῶν ἐκδοθεισῶν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ πληρωτοῦ μὴ ἔχοντος ἐπαρκῆ πρὸς πληρωμὴν ἀπασῶν πρόβλεψιν ἀκολουθοῦνται οἱ ἐξῆς κανόνες·

α') Ὑπάρχοντος εἰδικοῦ προορισμοῦ τῆς προβλέψεως αὕτη χρησιμεύει πρὸς πληρωμὴν τῶν συναλλαγματικῶν, ὑπὲρ ὧν προωρίσθη (3).

β') Ἐλλείψει εἰδικοῦ προορισμοῦ ὁ πληρωτὴς δικαιούται νὰ χρησιμοποίησιν τὴν πρόβλεψιν πρῶτον ὑπὲρ ἐκείνων τὰς ὁποίας ἀπεδέχθη καὶ εἴτα ὑπὲρ τῶν λοιπῶν κατὰ τὴν τάξιν τῆς ἐμφανίσεως (4).

γ') Ἐπερχομένης πτωχεύσεως τοῦ ἐκδότου καὶ μὴ ὑπαρχούσης ἀποδοχῆς ἢ εἰδικοῦ προορισμοῦ ἐφαρμόζεται, ὡς πρὸς τὰ δικαίωματα τῶν κομιστῶν περὶ τῆς προβλέψεως, ὁ κανὼν *prior tempore potior jure*, λαμβανομένου ὑπ' ὄψει τοῦ χρόνου τῆς ἐκδόσεως· ὁ κομιστὴς ἐπομένως τῆς συναλλαγματικῆς, ἥτις ἐξεδόθη προγενεστέρως προτιμᾶται ἐκείνου τῆς ἐκδοθείσης μεταγενεστέρως, διότι ὁ μεταγενέστερος κομιστὴς ἔχει ἐπὶ τῆς προβλέψεως τὰ δικαίωματα τοῦ

(1) Boistel 774. 'Εφ. Rouen 1 Δεφ. 54. D. 55.2.122. S. 56. 2. 692.

(2) LyC. Tr. 4. 185. ἄλλ' ὁ πληρωτὴς συμφηφίζει τὰ πρὸς αὐτὸν ὀφειλόμενα πρὸς τὸ τίμημα ἐμπορευμάτων σταλέντων αὐτῷ παρὰ τοῦ ἐκδότου ἔστω καὶ ἂν μεταξὺ ἐκδότου καὶ κομιστοῦ συνεφωνήθῃ ὅτι τὸ τίμημα τοῦτο θὰ χρησιμεύσῃ πρὸς πληρωμὴν τῆς συναλλαγματικῆς § 1392. Dalloz eff. de Com. 221 καὶ 271. Sup. 100 ἐνθα καὶ Νομολ.

(3) LyC. Tr. 4. 186. Alauzet 1284.

(4) LyC. αὐτ. Alauzet αὐτ.

ἐκδότου, ἦτοι ὅ,τι ὑπελείπετο αὐτῷ ἐκ τῆς προηγουμένης ἐκχωρήσεως (ἐκδόσεως) (1).

Ἡ χρονολογία ὁμῶς τῆς ἐκδόσεως καίτοι προγενεστέρα δὲν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ἂν ἐν τῇ συναλλαγματικῇ ὑπάρχῃ ἢ ρήτρα ἀνευ ἀποδοχῆς, ἥτις εἶπομεν § 1396 σημαίνει, ὅτι ὁ ἐκδότης διατηρεῖ ἐπὶ τῆς προβλέψεως τὰ δικαιώματα αὐτοῦ. Συνεπῶς τότε μόνον ὁ κομιστὴς τοιαύτης συναλλαγματικῆς δύναται νὰ ἐπιληφθῇ τῆς προβλέψεως, ὅταν πᾶσαι αἱ δεκτικαὶ ἀποδοχῆς συναλλαγματικαὶ ἐξοφληθῶσι (2).

1398 Πτώχευσις τοῦ πληρωτοῦ. Ἐκ τῆς ἀρχῆς ὅτι ὁ κομιστὴς ὡς πρὸς τὴν πρόβλεψιν εἶνε ἐκδοχεὺς τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἐκδότου ἐδέχθησαν τὰς ἐξῆς λογικὰς ἄλλως τε συνεπειάς.

1ον. Ἐὰν ἡ πρόβλεψις συνίσταται εἰς ὀφειλὴν τοῦ πληρωτοῦ πρὸς τὸν ἐκδότην, ὁ κομιστὴς ἐκδοχεὺς αὐτοῦ εἶνε κτηνὸς δανειστής συντρέχων μετὰ τῶν λοιπῶν.

2ον. Ἐὰν ὁμῶς συνίσταται εἰς ἀντικείμενα (ἐμπορεύματα, γραμμάτια), τῶν ὁποίων ἡ κυριότης διακρίνεται παρὰ τῷ ἐκδότη, ἢ ἀκριβέστερον τῶν ὁποίων ἐπιτρέπεται διεκδίκησις κατὰ τὰ ἀρθρ. 580—582, ὁ κομιστὴς ἔχει τὰ αὐτὰ δικαιώματα, τὰ ὅποια ἔχει καὶ ὁ ἐκδότης καὶ δύναται νὰ διεκδικήσῃ ταῦτα οὐχὶ ὡς κύριος, ἀλλ' ὡς ἔχων δικαίωμα νὰ πληρωθῇ ἐξ αὐτῶν καὶ δι' αὐτῶν κατὰ προτίμησιν παντὸς ἄλλου καὶ κατ' ἀποκλεισμόν τῶν δανειστῶν τοῦ τε πληρωτοῦ καὶ τοῦ ἐκδότου (3).

Ὡς ἐλάβομεν ἀφορμὴν νὰ σημειώσωμεν ἤδη ζήτημα κυριότητος προβλέψεως ἀναφαίνεται ἐνταῦθα ἰδίως ὅταν καὶ ὁ ἐκδότης ᾖ ἐν πτωχεύσει ἢ ὅταν ὁ κομιστὴς ᾖ ἀμελής.

Τὸ τελευταῖον μάλιστα τοῦτο εἶδομεν § 1378 ὅτι φιλονεικεῖται, διότι τινὲς προσκολλώμενοι εἰς τὸ γράμμα τῶν ἀρθρ. 117 καὶ 170 ἀπαιτοῦντων πρόβλεψιν κατὰ τὴν προθεσμίαν (λῆξιν) τῆς συναλ-

(1) LyC. αὐτ. Alauzet αὐτ. Boistel 774. Ἐφ. Rouen 24 Ἀπρ. 45. D. 47. 2. 201 S. 47. 2. 65 καὶ Ἐφ. Rouen 15 Ἰαν. 57. D. 57. 2. 566. S. 57. 2. 566.

(2) LyC Tr. 4. 186. Alauzet 1284. Ἐφ. Nimes 18 Ἀπρ. 55. S. 55. 2. 488. D. 55. 2. 215. Ἐφ. Paris 6 Ἰουν. 55 καὶ Ἀξ. 2 Μαρτ. 57. D. 57. 1. 119. S. 57. 1. 510.

(3) LyC. Tr. 4. 173. Boistel 775. Alauzet 1288.

λαγματικῆς ισχυρίζονται ὅτι ὁ ἀμελής κομιστὴς δὲν ἀποκρούεται ὑπὸ τοῦ ἐκδότου ὅταν ὁ ἔχων πρόβλεψιν πληρωτῆς πτωχεύσῃ πρὸ τῆς λήξεως, καθ' ὅσον δὲν ὑπάρχει τότε πρόβλεψις ἥτοι ὀφειλὴ κατὰ τὴν προθεσμίαν ἢ ἀκριθέστερον ἢ πρόβλεψις δὲν εἶνε διαθέσιμος ⁽¹⁾, ἐν ᾧ ἄλλοι ἐπὶ τοῦ ἄρθ. 160 στηριζόμενοι δέχονται, ὅτι ὁ ἀμελής κομιστὴς ἀποκρούεται ὑπὸ τοῦ ἐκδότου ἀποδεικνύοντος μόνον ὅτι εἶχε πρόβλεψιν ἀδιάφορον ἢ αὐτὴ δὲν ἦτο διαθέσιμος κατὰ τὴν λήξιν ἔνεκα τῆς πτωχεύσεως τοῦ πληρωτοῦ ⁽²⁾.

6.) Περὶ ἀποδοχῆς.

1399. Πρέπει νὰ ἐπαναλάβωμεν ὅτι ἡ ἀποδοχὴ δὲν εἶνε τι ἀπαραίτητον πρὸς ὑπαρξιν συναλλαγματικῆς § 1369, ἀπαραίτητον εἶνε μόνον ἡ ἐν αὐτῇ σημείωσις τοῦ ὀνόματος τοῦ πληρωτοῦ § 1285.

1400. Κατὰ τὸ ἄρθρον 118 ὁ ἐκδότης καὶ οἱ ὀπισθογράφοι συναλλαγματικῆς τινος εἶνε ἀλληλεγγύως ὑπεύθυνοι περὶ τῆς ἀποδοχῆς καὶ τῆς κατὰ τὴν προθεσμίαν πληρωμῆς αὐτῆς. Τοῦτο σημαίνει ὅτι οὗτοι ὑπόσχονται πρὸς τὸν κομιστὴν ὅχι μόνον ὅτι ὁ πληρωτὴς θὰ πληρώσῃ κατὰ τὴν λήξιν, ἀλλὰ καὶ ὅτι πρὸ αὐτῆς θὰ ἀποδεχθῇ τὴν συναλλαγματικὴν.

1401. Ἡ χρησιμότης τῆς ἀποδοχῆς εἶνε προφανής. Πρὸ τῆς ἀποδοχῆς ὁ πληρωτὴς εἶνε ξένος πρὸς τὴν συναλλαγματικὴν καὶ ἐπὶ τῇ ὑποθέσει ὅτι ἔχει πρόβλεψιν ἢ ὑπεσχέθῃ τὴν ἀποδοχὴν § 1381 διότι καὶ τότε δὲν εὐθύνεται ἐκ συναλλαγματικῆς.

Διὰ τῆς ἀποδοχῆς καὶ ἀπὸ ταύτης ὁ πληρωτὴς συναινῶν εἰς τὴν ἐντολὴν ἢ ἐπιταγὴν τοῦ ἐκδότου, οἷα διατυποῦται, καθίσταται ὀφειλέτης τῆς συναλλαγματικῆς, ἥτις περιβαλλομένη οὕτω διὰ νέας ἐγγυήσεως εὐχερέστερον κυκλοφορεῖ.

1402. Κατ' οὐσίαν ἐξεταζομένη καὶ ἀνεξαρτήτως τοῦ νομικοῦ αὐτῆς χαρακτηρὸς ἡ ἀποδοχὴ εἶνε ὑπόσχεσις πληρωμῆς τῆς συναλλαγματικῆς. Ἀλλ' ὥς θέλομεν ἰδεῖ ἐν τοῖς καθέκαστα πᾶσα

(1) Bravard 3. 453. Alauzet 1493. Ἀρ. 16 Δέρ. 51. S. 52. 1. 5. Dalloz eff. de Com. 210 καὶ Sup. 311.

(2) Boistel 827. LyC. Tr. 4. 410 bis διάφορα τῶν ἐν § 173 σημ. 1.

υπόσχσεις πληρωμῆς τῆς συναλλαγματικῆς δὲν εἶνε ἀποδοχὴ. ἀλλ' ἐκείνη μόνον, ἣτις γίνεται παρὰ τοῦ πληρωτοῦ, ἣτις ἀπευθύνεται πρὸς τὸν κομιστὴν, ἣτις συντελεῖται καθ' ὠρισμένους τύπους καὶ ἔχει ὠρισμένα προσόντα, καὶ ἣτις, κατὰ τὴν κρατοῦσαν τοῦλάχιστον γνώμην, αἰτίαν ἔχει καὶ προϋπόθεσιν τὴν ἐντολὴν ἢ ἐπιταγὴν τοῦ ἐκδότου.

1403. Τὸ ζήτημα, ἂν ἐν δεδομένη περιπτώσει εὐρισκώμεθα πρὸ ἀποδοχῆς συναλλαγματικῆς ἔχει σημασίαν 1) διὰ τὴν λύσιν τοῦ ἄλλου ζητήματος: ἂν ὁ ἐκδότης καὶ οἱ ὀπισθογράφοι παρέσχον εἰς τὸν κομιστὴν τὴν ἀποδοχὴν τοῦ πληρωτοῦ, ἣν κατὰ τὸ ἀρθ. 118 ὀφείλουσι § 1400 καὶ 2) διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν περὶ ἀποδοχῆς συναλλαγματικῆς κανόνων.

1404. Δικαιώματα καὶ ὑποχρεώσεις τοῦ κομιστοῦ. Κατ' ἀρχὴν :

- 1) Πᾶσα συναλλαγματικὴ εἶνε δεκτικὴ ἀποδοχῆς.
- 2) Ἡ ἀποδοχὴ εἶνε δικαίωμα καὶ οὐχὶ ὑποχρέωσις τοῦ κομιστοῦ ὑπὸ τὴν ἐννοίαν ὅτι οὗτος εἶνε ἐλεύθερος νὰ ζητήσῃ τὴν ἀποδοχὴν ἢ νὰ μὴ ζητήσῃ ταύτην, νὰ στραφῇ κατὰ τῶν ὑποχρέων ἐν περιπτώσει ἀρνήσεως ἢ νὰ μὴ στραφῇ, μηδεμίαν ἔχων εὐθύνην ἢ ὑφιστάμενος ἔκπτωσιν διὰ τὴν χρῆσιν ἢ μὴ τῶν δικαιωμάτων αὐτοῦ τούτων (1).

Κατ' ἐξάίρεσιν.

- 1) Αἱ συναλλαγματικαὶ αἱ πληρωτέαι ἐν ὧσι δὲν εἶνε δεκτικαὶ ἀποδοχῆς.

2) Ὅταν ἐν τῇ συναλλαγματικῇ ὑπάρχῃ ἡ ρήτρα ἄνευ ἀποδοχῆς § 1315 ὁ κομιστὴς δὲν ἔχει δικαίωμα νὰ ζητήσῃ τὴν ἀποδοχὴν καὶ νὰ στραφῇ κατὰ τῶν ὑποχρέων ἐν περιπτώσει ἀρνήσεως. Ἀλλ' ὡς παρατηρήσαμεν ἤδη § 1315 ἡ ρήτρα πρέπει νὰ ᾔνε ρητὴ (2).

3) Ὅταν ἐν τῇ συναλλαγματικῇ ἀναγράφεται ἡ ρήτρα ὅτι πρέπει νὰ παρουσιασθῇ πρὸς ἀποδοχὴν ἐντὸς βραχυτάτου χρόνου ἢ ἐντὸς ὠρισμένης προθεσμίας, ὁ κομιστὴς ὀφείλει νὰ ἐμφανίσῃ ταύ-

(1) LyC. Tr. 4. 191.

(2) LyC. Tr. 4. 192.

την πρὸς ἀποδοχὴν τὸ ταχύτερον ἢ ἐντὸς τοῦ ἀναγραφομένου χρόνου.

Παραβγαίνων τὴν ρήτηραν οὐδεμίαν μὲν τῶν δικαιωμάτων αὐτοῦ ἐκπίπτωσιν ὑφίσταται, εὐθύνεται ὅμως ἀπέναντι τοῦ ἐκδότης εἰς ἀποζημίωσιν κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ κοινοῦ δικαίου ὡς μὴ ἐκτελέσας τὰ συντεθειμένα ἤτοι τὴν ἀναληφθεῖσαν ἐντολὴν ⁽¹⁾. Ἐὰν δὲ ἡ ρήτρα ἐτέθη παρὰ τινος ὀπισθογράφου εὐθύνεται πρὸς μόνον τοῦτον ⁽²⁾.

4) Ὅταν ἡ συναλλαγματικὴ ᾔνε πληρωτέα μετὰ χρόνον, (ἡμέρας, μῆνας, συνηθείας) ἀπὸ τῆς ὕψους, ὁ κομιστὴς ὀφείλει νὰ ζητήσῃ τὴν ἀποδοχὴν αὐτῆς ἐπὶ ποινῇ ἐκπτώσεως καὶ μάλιστα ἐντὸς τῶν προθεσμίων τοῦ ἄρθρου 160, ἐκτὸς ἐναντίας συμφωνίας.

5) Κατὰ τὸ ἄρθρ. 123 ἡ ἀποδοχὴ συναλλαγματικῆς πληρωτέας εἰς ἄλλον τόπον παρ' ἐκεῖνον ὅπου διατρίβει ὁ ἀποδέκτης πρέπει νὰ σημειώσῃ τὸν τόπον ὅπου πρέπει νὰ γενῇ ἡ πληρωμὴ, (ὅταν τοιοῦτος δὲν σημειοῦται ἐν τῷ σώματι). Ἄρα ἐπὶ τοιούτων συναλλαγματικῶν ἡ ἀποδοχὴ εἶνε ἀνάγκαια, οὐχὶ ὅμως ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τῆς συναλλαγματικῆς ἢ ἐκπτώσεως τοῦ κομιστοῦ, ἀλλ' ἀπλῶς πρὸς καθορισμὸν τοῦ μέρους, ἐνθα θὰ ζητηθῇ ἡ πληρωμὴ ⁽³⁾.

(1) LyC. Tr. 4. 193. Boistel 779. Dalloz eff. de Com. 284. Bravard 3. 264.

(2) LyC. αὐτ. Ἐφ. Rennes 21 Ἰουν. 41. S. 41. 2. 542. Dalloz eff. de Com. 285. ἡ ρήτρα δύναται νὰ συνομολογηθῇ καὶ ἀγράφως ὅτε ἰσχύει μόνον μεταξύ τῶν συμβληθέντων. Dalloz αὐτ.

(3) Τὸ ἄρθρ. 123 ἔχει ὑπ' ὄψιν συναλλαγματικὴν πληρωτέαν εἰς ἄλλον τόπον ἐκεῖνον τῆς κατοικίας τοῦ πληρωτοῦ καὶ μὴ ἀναφέρουσιν τὸν τόπον (τὸ κατὰστημα—οἰκίαν) ἐνθα θὰ γίνῃ ἡ πληρωμὴ. Π. χ. ἐξ Ἀθηνῶν ἐκδίδω συναλλαγματικὴν ἐπὶ τοῦ Α. ἐν Πύργῳ πληρωτέαν εἰς Πάτρας χωρὶς νὰ ὀρίξω εἰς ποῖον μέρος (οἰκίαν ἢ κατὰστημα) θὰ γίνῃ ἡ πληρωμὴ. Τότε ἀπαιτεῖται ἀποδοχὴ καὶ ἐν τῇ ἀποδοχῇ σημειώσῃς τοῦ μέρους (οἰκίας ἢ κατὰστηματος) τῆς πληρωμῆς· ἂν ὅμως ὁ Α. διατάσσεται νὰ πληρῶσῃ ἐν Πάτραις καὶ εἰς τὸ κατὰστημα τοῦ δεῖνα ἡ ἀποδοχὴ δὲν εἶνε ἀνάγκαια. Ἄλλ' ὡς εἰπομένη ἐν τῷ κειμένῳ ἡ ἀποδοχὴ δὲν ἀπαιτεῖται ἐνταῦθα ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος ἢ ἐκπτώσεως Alauzet 1319 καὶ ὁ κομιστὴς δύναται νὰ μὴ ζητήσῃ τὴν ἀποδοχὴν ἢ μετὰ τὴν ἄρνησιν νὰ ἐφησυχάσῃ, καὶ μόνον θὰ δυσκολευθῇ περὶ τὴν σύνταξιν τοῦ διαμαρτυρικοῦ ἐπὶ μὴ πληρωμῇ διότι ὡς θὰ ἴδωμεν κατὰ τινος τοῦτο πρέπει νὰ συνταχθῇ εἰς τὴν κατοικίαν τοῦ πληρωτοῦ, κατ' ἄλλους εἰς τὸν τόπον τῆς πληρωμῆς (Πάτρας) μετὰ προηγουμένην

Ἀλλὰ καὶ ὅταν ἡ συναλλαγματικὴ ᾔνε πληρωτέα μετὰ χρόνον, (ἡμέρας, μῆνας, ἢ συνηθείας) ἀπὸ τῆς ὀφείως καὶ ὅταν ᾔνε πληρωτέα εἰς ἄλλον τόπον παρ' ἐκεῖνον ὅπου διατρίβει ὁ ἀποδέκτης δέχονται πολλοὶ ὅτι τ' ἄνω ἄρθρα (160 καὶ 123) δὲν ἀπαιτοῦσιν ἀποδοχὴν, ἀλλ' ἀπλῶς ἐμφάνισιν καὶ ὅτι ὁ κομιστὴς δὲν ὀφείλει νὰ ζητήσῃ τὴν ἀποδοχὴν, ἀλλ' ἀρκεῖ νὰ παρουσιάσῃ τὴν συναλλαγματικὴν εἰς τὸν ἀποδέκτην, ἵνα σημειώσῃ, ἐπ' αὐτῆς τὴν ἡμέραν τῆς ἐμφανίσεως διὰ νὰ τρέξῃ ἡ προθεσμία ἢ τὸν τόπον (κατοικίαν) τῆς πληρωμῆς. Κατὰ τὴν γνώμην ταύτην δύναται νὰ ὑπάρξῃ συναλλαγματικὴ πληρωτέα μετὰ χρόνον, (ἡμέρας, μῆνας ἢ συνηθείας) ἀπὸ τῆς ὀφείως καὶ μετὰ τῆς ρήτηρας ἄνευ ἀποδοχῆς ⁽¹⁾.

1408. Πότε καὶ πῶς ζητεῖται ἡ ἀποδοχὴ. Ἰδεὺ περὶ τούτων τί δυνάμεθα νὰ σημειώσωμεν.

1) Ἡ ἀποδοχὴ δύναται νὰ ζητηθῇ ἐν πάσῃ στιγμῇ πρὸ τῆς ἡμέρας τῆς λήξεως ⁽²⁾ ἀρκεῖ ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως νὰ παρῇλθε χρονικὸν διάστημα ἱκανὸν ἵνα εἰδικοποιήσῃ ὁ ἐκδότης τὸν πληρωτὴν.

Ἡ γνώμη τινων ⁽³⁾, ὅτι πρέπει ἐνταῦθα νὰ ἐφαρμοσθῇ ἀναλόγως τὸ ἄρθ. 165 § 2 καὶ νὰ παρέλθωσι τόσαι ἡμέραι ὅσαι εἶναι τὰ μυριόμετρα διαιρούμενα διὰ τοῦ $2\frac{1}{2}$ δὲν εἶνε δόκιμος, διότι ἡ διάταξις τοῦ ἄρθ. 165, ὡς αὐθαίρετος δὲν εἶνε δεκτικὴ ἀναλόγου ἐφαρμογῆς ⁽⁴⁾.

2) Τὴν ἀποδοχὴν δύναται νὰ ζητήσῃ ὁ κομιστὴς ἢ καὶ πᾶς κάτοχος τοῦ τίτλου, χωρὶς μάλιστα νὰ ᾔνε ὑπόχρεως νὰ ἀποδείξῃ τὴν

ἔρευναν (ἄρθρ. 173). Dalloz eff. de Com. 755. Sup. 323. Bravard 3.436. Alauzet 1510. LyC. Tr. 4. 354. Ἐὰν ὁ πληρωτὴς δὲν σημειώσῃ μέρος πληρωμῆς κατὰ τὴν ἀποδοχὴν; Ὑπάρχει ἄρνησις ἀποδοχῆς. Bravard 3. 246. Alauzet 1319

(1) LyC. Tr. 4. 194. Bravard 3. 241.

(2) Ἐπειδὴ κατὰ τὸ ἄρθρ. 125 ὁ πληρωτὴς ἔχει δικαίωμα διασκέψεως ἐπὶ 24 ὥρας ἔπεται ὅτι ἡ ἐμφάνισις πρέπει νὰ γίνεται ἄνευ βλάβης τοῦ δικαιώματος τούτου Bravard 3. 250. Ἡ κατὰ τὴν λήξιν ἢ μετὰ τὴν λήξιν ἀποδοχὴ εἶνε ματαία οὐχὶ ὅμως καὶ ἀπαράδεκτος, ἰσχύει δὲ ὡς ἀποδοχὴ διὰ τὸν πληρωτὴν ἄνευ βλάβης τῶν δικαιωμάτων τοῦ κομιστοῦ. Endemann V. § 50. 2. μεταφ. Ἰταλ. καὶ Dalloz eff. de Com. 292.

(3) Pardessus 359.

(4) LyC. Tr. 4. 196.

ἐντολήν, ἣν πρὸς τοῦτο ἔχει καὶ ἐν γένει νὰ νομιμοποιηθῇ ⁽¹⁾.

3) Ἡ ἀποδοχὴ ζητεῖται εἰς τὴν κατοικίαν τοῦ πληρωτοῦ καὶ ἐν ἀρνήσει τούτου εἰς τὴν κατοικίαν τοῦ κατ' ἀνάγκην πληρωτοῦ § 1302.

Εἰς τὴν κατοικίαν τοῦ πληρωτοῦ ζητεῖται ἡ ἀποδοχὴ καὶ ὅταν ἡ συναλλαγματικὴ ᾔνε πληρωτέα εἰς τὴν κατοικίαν ἄλλου τινος ⁽²⁾.

4) Ὁ πληρωτὴς δύναται ἅμα ἐμφανιζομένης τῆς συναλλαγματικῆς ν' ἀποδεχθῇ παραχρῆμα ἢ νὰ ἀρνηθῇ τὴν ἀποδοχὴν αὐτῆς. Ἐχει πρὸς τούτοις δικαίωμα νὰ κρατήσῃ ταύτην ἐπὶ ἀποδείξει καὶ νὰ διασκεφθῇ ἐπὶ 24 ὥρας ὑπολογιζομένης ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμήν ⁽³⁾. Ἀν μετὰ τὰς 24 ὥρας δὲν ἀποδώσῃ αὐτὴν ἀποδεδεγμένην ἢ ἀναπόδεκτον ὁ ἐπισχὼν (πληρωτὴς) δὲν λογίζεται ἀποδεχθεὶς, ἀλλ' εἶνε μόνον ὑπεύθυνος ν' ἀποζημιώσῃ τὸν κομιστὴν κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ κοινοῦ δικαίου (ἄρθ. 125) ⁽⁴⁾.

1406. Προσόντα τῆς ἀποδοχῆς. Ἡ ὑπόσχεσις τῆς πληρωμῆς τῆς συναλλαγματικῆς ἐκ μέρους τοῦ πληρωτοῦ ἵνα θεωρηθῇ ἀποδοχὴ § 1403 πρέπει :

1) Νὰ γίνῃ παρ' ἱκανοῦ.

2) Νὰ γίνῃ ἄνευ ὀρων.

3) Νὰ γίνῃ κατ' ὠρισμένας διατυπώσεις.

Ἐὰν ἡ ἀποδοχὴ τοῦ πληρωτοῦ δὲν ἔχει τὰ ἄνω προσόντα, δὲν εἶνε ἀποδοχὴ, δὲν ἐφαρμόζονται ἐπομένως ἐπ' αὐτῆς τὰ περὶ ἀποδοχῆς, ὁ δὲ κομιστὴς ἔχει δικαίωμα νὰ στραφῇ κατὰ τοῦ ἐκδότη καὶ

(1) LyC. Tr. 4. 196. Bravard 3. 249. Alauzet 1296. Pardes. 360. Boistel 779. Τὸ ἄρθρ. 18 τοῦ Γερμ. Κ. εἶνε ρητὸν Endeman V. § 50. 5. Vidari la Cambiale 162. Ἐπὶ τῶν εἰς διαταγὴν τοῦ ἐκδότη συναλλαγματικῶν αὕτη ζητεῖται συνήθως πρὸ τῆς ὀπισθογραφήσεως ἢτοι πρὸ τῆς τελειοποιήσεως § 1296, ὡς πρὸς τὴν ἐν λευκῷ ἀποδοχὴν ἴδε σημ. 3 σελ. 631 καὶ Alauzet 1307.

(2) LyC. Tr. 4. 197. Bravard 3. 249. Alauzet 1319 Dalloz eff. de Com. 289 καὶ Sup. 108.

(3) Boistel 784. Alauzet 1328.

(4) LyC. Tr. 4. 198. Ἐν Γαλλίᾳ τιμωρεῖται καὶ ποινικῶς ὡς ἔνοχος καταγρήσεως ἐμπιστοσύνης (abus de confiance) ἄρθρ. 408 Γαλ. Ποιν. Κώδ. Ἀκ. 28 Ἰουλ. 77. D. 78. 1. 331. S. 78. 1. 144. Boistel 784. i f. Παρ' ἡμῖν εἶναι ἔνοχος ὑπεξαίρεσεως ἄρθρ. 385 ἢ τοῦ ἄρθρ. 424 ;

τῶν ὀπισθογράφων καὶ νὰ θεωρήσῃ ἄρνησιν ἀποδοχῆς πᾶσαν ὑπό-
σχῃσιν πληρωμῆς ἐστερημένην τῶν ἄνω προσόντων.

1407. Ἰκανότης. Διὰ νὰ ἀποδεχθῇ τις συναλλαγματι-
κὴν μετὰ συνεπειῶν ἀποδοχῆς πρέπει νὰ ἔχῃ τὴν ἱκανότητα τοῦ
ὑποχρεοῦσθαι ἐκ συναλλαγματικῆς. Ἄρα ἡ παρ' ἀνικάνου ἀποδοχὴ
συναλλαγματικῆς δὲν εἶνε ἀποδοχὴ δι' αὐτὸν δυνάμενον νὰ προτείνῃ
τὴν ἀνικανότητα αὐτοῦ κατὰ παντὸς κομιστοῦ ἔστω καὶ καλῆς πί-
στεως, δὲν εἶνε ὅμως οὔτε ἡ ὀφειλομένη εἰς τὸν κομιστὴν, ὅστις ἔχει
τὸ δικαίωμα νὰ θεωρήσῃ τὴν τοιαύτην ἀποδοχὴν ὡς ἄρνησιν ἀπο-
δοχῆς ⁽¹⁾.

1408. Ἄνευ ὄρων. Ὁ πληρωτὴς ὀφείλει ἢ νὰ δεχθῇ
τὴν συναλλαγματικὴν οἷα διατυποῦται ὑπὸ τοῦ ἐκδότου καθ' ὅλον
αὐτῆς τὸ περιεχόμενον (χρόνον, τόπον, ποσόν, νόμισμα, πληρωμῆς),
ἢ νὰ ἀπορρίψῃ ταύτην. Πᾶσα ἀποδοχὴ παρεκκλίνουσα ἀπὸ τῶν
ὄρων τῆς συναλλαγματικῆς δὲν εἶνε ἡ ὀφειλομένη πρὸς τὸν κομιστὴν
καὶ ἰσοδυναμεῖ πρὸς ἄρνησιν ἀποδοχῆς, διότι ὁ κομιστὴς ἔχει δι-
καίωμα νὰ ἀπαιτήσῃ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ συναλλάγματος οἷον διету-
πώθῃ μεταξύ αὐτοῦ καὶ τοῦ ἐκδότου. Τοῦτο ἐκφράζει τὸ ἄρθ. 124,
καθ' ὃ ἡ ἀποδοχὴ δὲν δύναται νὰ γίνῃ ὑπὸ συνθήκας, ἥτοι ὑπὸ αἰ-
ρεσιν ⁽²⁾.

Αἰρεσις ἢ συνθήκη ἐνταῦθα ἔχει εὐρυτέραν ἔννοιαν καὶ δὲν ση-
μαίνει μόνον περιορισμὸν τῆς εὐθύνης τοῦ πληρωτοῦ ἀπέναντι τοῦ
κομιστοῦ δι' ἀναγραφῆς γεγονότος καθιστῶντος ἀβεβαίαν τὴν πληρω-
μὴν ἢ ἀβεβαίον τὸν χρόνον αὐτῆς § 1291 (π. χ. δέχομαι ἂν πωλήσω
τὰ εἰς χεῖράς μου ἐμπορεύματα—ἂν μοὶ σταλῇ πρόβλεψις—ἂν συμβῇ
τοῦτο ἢ ἐκεῖνο). ἀλλὰ σημαίνει ἐν γένει πάντα περιορισμὸν τῶν δι-
καιωμάτων τοῦ κομιστοῦ, πᾶσαν παρέκκλισιν ἀπὸ τῶν ὄρων τῆς
συναλλαγματικῆς, πᾶσαν τροποποίησιν τούτων εἴτε ὡς πρὸς τὸν χρό-
νον, εἴτε ὡς πρὸς τὸν τόπον, εἴτε ὡς πρὸς τὸ νόμισμα θὰ ἐλέγομεν
καὶ ὡς πρὸς τὸ ποσὸν ἂν ἔλειπε τὸ ἄρθ. 124 § 1409.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἔπεται, ὅτι ἡ ἀποδοχὴ τοῦ πληρωτοῦ ἐν ἡ οὗ-
τος ἀναγράφει ὅτι δέχεται διὰ νὰ πληρώσῃ εἰς τὸν ἑαυτὸν του (διότι

(1) LyC. Tr. 4. 200

(2) LyC. Tr. 4. 204. Boistel 788. Bravard 3. 225.

εἶνε δανειστής τοῦ κομιστοῦ), ἢ ὅπου ἀποφασίσαι τὸ δικαστήριον (ἐνεκα ἐνεργηθείσης κατασχέσεως) εἶνε ἀποδοχὴ περιορίζουσα τὰ δικαιώματα τοῦ κομιστοῦ καὶ ἐπομένως ἀποδοχὴ ὑπὸ συνθήκην ⁽¹⁾ ἐνῷ δὲν εἶνε ὑπὸ συνθήκην ἢ μὴ περιορίζουσα τὰ δικαιώματα τοῦ κομιστοῦ ἀλλ' ἀναγράφουσα γεγονότα ἀφορῶντα εἰς τὰς σχέσεις τοῦ πληρωτοῦ πρὸς τὸν ἐκδότην πρὸς διαφύλαξιν δικαιωμάτων κατ' αὐτοῦ, π. γ. δέχομαι ἄνευ προβλέψεως § 1385⁽²⁾.

1409. Μερικὴ ἀποδοχή. Τοῦ κανόνος ὅτι ἡ ἀποδοχὴ πρέπει νὰ ᾔηνε ἄνευ περιορισμοῦ, τὸ ἄρθρ. 124 καθιεροῖ μίαν ἐξαιρῶσιν ὀρίζον ὅτι ἡ ἀποδοχὴ δύναται νὰ περιορισθῇ εἰς μέρος τῆς ἐν τῇ συναλλαγματικῇ διαλαμβανομένης ποσότητος ὅτε ὁ κομιστής ὀφείλει νὰ διαμαρτυρηθῇ διὰ τὸ ὑπόλοιπον.

Ἡ τελευταία φράσις τοῦ ἁρθρου τούτου δὲν σημαίνει ὅτι πάντως ὁ κομιστής ἐπὶ μερικῆς ἀποδοχῆς πρέπει νὰ διαμαρτυρηθῇ καὶ νὰ στραφῇ κατὰ τῶν ὑποχρέων ⁽³⁾, ἀλλὰ σημαίνει ὅτι ἐπὶ μερικῆς ἀποδοχῆς ἐὰν θελήσῃ, ὡς ἔχει δικαίωμα, νὰ διαμαρτυρηθῇ πρέπει νὰ διαμαρτυρηθῇ διὰ τὸ ὑπόλοιπον μόνον ⁽⁴⁾.

1410. Ἀποτελέσματα ἀποδοχῆς ὑπὸ συνθήκην ἢ ὄρον. Ἡρωτήθη ποῖαι εἶνε αἱ συνέπειαι ἀποδοχῆς γενομένης ὑπὸ συνθήκην ἢ αἵρεσιν, εἴτε ἀπέναντι τῶν ὑποχρέων (ἐκδότου καὶ ὀπισθογράφων) εἴτε ἀπέναντι τοῦ ὑπὸ ὄρον δεχθέντος πληρωτοῦ.

1411. Α') Ἀπέναντι τῶν ὑποχρέων. Ἀναμφιβόλως ὁ κομιστής εἰς ὃν ἐδόθη ἀποδοχὴ ὑπὸ ὄρον δύναται νὰ στραφῇ κατὰ τῶν ὀπισθογράφων καὶ ἐκδότου καὶ νὰ ζητήσῃ ἐγγύησιν ὡς ἐν περιπτώσει ἀρνήσεως ἀποδοχῆς.

Ἄλλ' ἐὰν ἐφησυχασῇ;

(1) LyC. Tr. 4. 205. Alauzet 1321. Bravard 3. 228. Boistel 788. Dalloz eff. de Com. 303 καὶ Sup. 113. Ἐὰν ὁ κομιστής χωρὶς νὰ διαμαρτυρηθῇ διὰ τὴν τοιαύτην ἀποδοχὴν μεταβιβάσῃ τὴν συναλλαγματικὴν; Κατὰ τοὺς μὲν προτείνεται κατὰ τοῦ νέου κομιστοῦ ὁ περιορισμὸς τῆς ἀποδοχῆς LyC. Tr. 4. 205 σημ. 2. Bedarride 1. 233. κατὰ τοὺς δὲ δὲν προτείνεται κατὰ τούτου ἀλλὰ θεωρεῖται ἡ συναλλαγματικὴ ὡς μὴ ἀποδεχθεῖσα Alauzet 1322. Dalloz eff. de Com. 303 καὶ Sup. 113.

(2) LyC. Tr. 4. 205. Dalloz eff. de Com. 304. Bravard 3. 225.

(3) Alauzet 1324.

(4) LyC. Tr. 4. 208. Boistel 788.

Ἐπειδὴ κατὰ κανονα ἡ ἀποδοχὴ καὶ αἱ ἐκ τῆς ἀρνήσεως τῆς ἀποδοχῆς συνέπειαι (ἄρθρ. 120) εἶνε δικαίωμα τοῦ κομιστοῦ § 1404 δύναται οὗτος καίτοι δεχθεὶς τοιαύτην ἀποδοχὴν νὰ παρουσιασθῇ κατὰ τὴν λῆξιν, νὰ ζητήσῃ τὴν πληρωμὴν καὶ ἐν ἀρνήσει συμμορφούμενος πρὸς τὰ παντὶ κομιστῇ ἐπιβαλλόμενα καθήκοντα νὰ στραφῇ κατὰ τῶν ὑποχρέων, διότι ἡ παραμέλησις τῶν ἐκ τῆς ἀρνήσεως ἀποδοχῆς πηγαζόντων ὑπὲρ τοῦ κομιστοῦ δικαιωμάτων οὐδόλως παραβιάπτει τὰ κατὰ τὴν λῆξιν δικαιώματα αὐτοῦ καὶ καθήκοντα ⁽¹⁾.

Ἐὰν ὁμως ἡ προθεσμία τῆς πληρωμῆς παρῆλθεν χωρὶς νὰ ἐνεργήσῃ τὰ εἰς αὐτὸν ὡς εἰς πάντα κομιστὴν ἐπιβαλλόμενα (διαμαρτυρικόν, ἀγωγὴν) εἶνε ἀμελήσις καὶ θὰ κριθῇ ὡς τοιοῦτος ⁽²⁾.

1412. Β') Ἀπέναντι τοῦ πληρωτοῦ. Ἐὰν ὁ ὅρος ἡ συνθήκη ὑφ' ἣν ἀπεδέχθη ὁ πληρωτὴς ἐξῆλθεν ἢ ἡ προθεσμία ἦν κατὰ τὴν ἀποδοχὴν ἔθετο ἔληξεν ἀναμφιβόλως εὐθύνεται πρὸς τὸν κομιστὴν.

Ἄλλ' εὐθύνεται ἐκ συναλλαγματικῆς ;

Τινὲς φρονοῦσιν ὅτι ἐλλείπει ἐιδικῆς διατάξεως ἡ εὐθύνη τοῦ τοιοῦτου πληρωτοῦ δὲν εἶνε ἢ ἐκ συναλλαγματικῆς, διότι οὗτος δὲν ἀπεδέχθη τὴν ἐντολὴν τοῦ ἐκδότου ἤτοι τὴν συναλλαγματικὴν ἀλλὰ συνωμολόγησε μετὰ τοῦ κομιστοῦ ἰδίαν ἐνοχὴν τῆς ὁποίας ἡ φύσις καὶ τὰ ἀποτελέσματα πρέπει νὰ κριθῶσι κατὰ τοὺς κανόνας τοῦ κοινοῦ δικαίου καὶ ἥτις εἶνε πολιτικὴ ἢ ἐμπορικὴ κατὰ τὰς περιστάσεις ⁽³⁾.

Ἐπικρατοῦσα φαίνεται ἡ ἄλλη γνώμη καθ' ἣν ἡ ἀποδοχὴ συναλλαγματικῆς ὑπὸ ὄρον ἐξελθόντα εἶνε ἰσοδύναμος πρὸς τὴν ἀνευ ὄρου τὰ αὐτὰ ἔχουσα ἀποτελέσματα ⁽⁴⁾.

1413. Διατυπώσεις. Διὰ νὰ ἔχωμεν ἀποδοχὴν συναλλαγματικῆς δὲν ἀρκεῖ ὁ ἀποδεχόμενος πληρωτὴς νὰ ᾔνῃ ἱκανὸς § 1407 καὶ ἡ ἀποδοχὴ νὰ γίνῃ ἀνευ ὄρων § 1403 πρέπει πρὸς τούτοις ἡ ἀποδοχὴ νὰ συντελεσθῇ καθ' ὠρισμένας διατυπώσεις. Ἄν ταῦτα δὲν συντρέχωσιν οὔτε οἱ κανόνες περὶ ἀποδοχῆς ἐφαρμόζονται οὔτε ὁ

(1—2) LyC. Tr. 4. 206. Bravard 3. 227.

(3) Bravard 3. 226.

(4) LyC. Tr. 4. 207.

ἐκδότης καὶ οἱ ὀπισθογράφοι λογιζονται ἐκπληρώσαντες τὴν ὑποχρέωσιν αὐτῶν ἀπέναντι τοῦ κομιστοῦ § 1400 ὅστις ἔχει δικαίωμα νὰ στραφῇ κατ' αὐτῶν καὶ νὰ ζητήσῃ ἐγγύησιν (ἄρθρ. 120) ὅπως ἐν περιπτώσει μὴ ἀποδοχῆς.

1414. Ὑπογραφή—Δεκτή. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 122 ἡ ἀποδοχὴ πρέπει νὰ ᾔνη ὑπογεγραμμένη, δηλοῦται δὲ διὰ τῆς λέξεως δεκτὴ. Ἡ ὑπογραφή ἐπομένως τοῦ πληρωτοῦ ἢ τοῦ ἀντιπροσώπου αὐτοῦ τοῦ ἔχοντος εἰδικὴν ἐντολὴν μετὰ τῆς λέξεως δεκτὴ, ἀποτελεῖ τὴν ὅλην διατύπωσιν τῆς ἀποδοχῆς.

Ἡ ὑπογραφή εἶνε ἀπαραίτητος καὶ δὲν ἀναπληροῦται οὔτε διὰ μονογραφῆς οὔτε διὰ σφραγίδος ἢ ἄλλου σημείου § 1274. Ἡ ὑπογραφή μόνη ἄνευ τῆς λέξεως δεκτὴ θεωρεῖται ὡς ἀποδοχὴ ἐν λευκῷ δυνάμενη παρὰ παντός νὰ συμπληρωθῇ ⁽¹⁾.

Ἡ λέξις δεκτὴ δύναται νὰ γραφῇ παρ' οἰουδήποτε, μὴ οὐσα δὲ πανηγυρικὴ ἀναπληροῦται δι' ὁποιασδήποτε ἄλλης ἰσοδυνάμου σαφῶς καὶ ἀνεκδοιάστως δηλούσης τὴν πρόθεσιν τοῦ πληρωτοῦ νὰ δεχθῇ τὴν συναλλαγματικὴν ⁽²⁾.

(1) LyC. Tr. 4. 209. Boistel 781. Bravard 3. 231. Alauzet 1307. * Ἄν δὲν συμπληρωθῇ; Κατὰ τινὰς εἶνε ἄκυρος l'alloy eff. de Com. 314. κατ' ἄλλους ἰσχύει ὡς τριτεγγήσις δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 140 Alauzet 1307. Boistel αὐτ. μόνη ὑπογραφή μετὰ τῆς λέξεως δεκτὴ ἢ ἄλλης ἀναλόγου ἐπὶ χάρτου ἢ χαρτοσήμου ἐν λευκῷ εἶνε ἄνευ ἐννοίας διὰ τὸν κατέχοντα πρὶν συμπληρωθῇ. Dalloz eff. de Com. 314. Εἶδομεν δὲ § 1284 σημ. 3 ὅτι παρ' ἡμῖν συναλλαγματικὴ εἰς διαταγὴν τοῦ ἐκδότου μὴ φέρουσα τὴν ὑπογραφήν τοῦ ἐκδότου ἢ τινὰ ὀπισθογράφῃσιν ἀλλὰ μόνον τὴν ὑπογραφήν τοῦ πληρωτοῦ δὲν ἐθεωρήθη συναλλαγματικὴ οὔτε ὡς ἀρχὴ ἐγγράφου ἀποδείξεως Ἐφ. Ἀθ. 800 (96) Θ. 9. 27.

(2) Ὡς ἰσοδύναμοι θεωροῦνται αἱ φράσεις: θὰ πληρώσω, δέχομαι, μά- λιστα, ναί, εὐχαρίστω. Δὲν ἐκλαμβάνεται ἐπαρκῆς ἡ λέξις ἐθεωρήθη ἢ ἡ φράσις ἐθεωρήθη διὰ τὴν πληρωμὴν (vu pour payer). LyC. Tr. 4 209. Boistel 781. Alauzet 1335. κατὰ μέζονα λόγον ὅταν τὸ ἐθεωρήθη ἐτέθη ἄνευ ὑπογραφῆς καὶ ἂν συνηθίζονται τοιαῦτα ἀποδοχαὶ ἐν τῷ τόπῳ. Dalloz eff. de Com. 311. Alauzet αὐτ. Κατὰ τὸν Bedarride 1 214 ἡ λέξις ἐθεωρήθη μεθ' ὑπογραφῆς ἐπὶ μὲν συναλλαγματικῶν πληρωτέων μετὰ χρόνον ἀπὸ τῆς ὀψείως δὲν εἶνε ἀποδοχὴ, ἀλλὰ χρησιμεύει πρὸς καθορισμὸν τῆς λήξεως, εἶνε ὅμως ἐπὶ τῶν πληρωτέων εἰς ὠρισμένον χρόνον διότι ἄλλως δὲν ἔχει ἔννοιαν.

Ἡ χρονολογία ἐπὶ ἀποδοχῆς δὲν ἀπαιτεῖται εἰμὴ εἰς ἐκείνας τὰς συναλλαγματικὰς αἰτῖνες εἶνε πληρωτέαι μετὰ χρόνον (ἡμέρας, μῆνας, συνηθείας) ἀπὸ τῆς ἐμφανίσεως, ἀλλὰ καὶ τότε οὐχὶ ἐπὶ ποινη ἀκυρότητος διότι τὸ αὐτὸ ἄρθρ. 122 ὀρίζει ὡς θέλομεν ἰδεῖ ἐκτενέστερον ἐν τῷ περὶ προθεσμίας καὶ περὶ πληρωμῆς μέρει ὅτι ἡ ἀχρονολόγητος ἀποδοχὴ κατασταίνει τὴν συναλλαγματικὴν πληρωτέαν εἰς ὀρισμένην προθεσμίαν λογιζομένην ἀπὸ τῆς χρονολογίας αὐτῆς. Οὕτε ἡ ἀναγραφὴ τῆς πληρωτέας ποσότητος εἶνε ἀναγκαία ἐν τῇ ἀποδοχῇ ἐκτὸς ἂν ἡ ἀποδοχὴ ᾗ μερικὴ (1).

1415. Ἡ ἀποδοχὴ πρέπει νὰ γίνεταί ἐγγράφως καὶ ἐπὶ τοῦ τίτλου. Ἐκ τῆς ὅλης οἰκονομίας τοῦ Νόμου φαίνεται ὅτι ἡ ἀποδοχὴ πρέπει νὰ γίνεταί ἐγγράφως καὶ ἐπὶ τοῦ τίτλου αὐτοῦ. τίτλος δὲ εἶνε τὸ ἀντίτυπον § 1303 οὐχὶ δὲ καὶ τὸ ἀντίγραφον § 1404. Ἡρωτήθη ὁμως ἂν τοῦτο εἶνε ἀπαραίτητον καὶ ἂν δύναται νὰ ὑπάρξῃ ἀποδοχὴ εἴτε ἀγράφως εἴτε διὰ χωριστοῦ ἐγγράφου.

Τὸ ζήτημα δὲν εἶνε ἂν εὐθύνεται ὁ προφορικῶς ἢ διὰ χωριστοῦ ἐγγράφου ὑποσχεθεὶς τὴν πληρωμὴν τῆς συναλλαγματικῆς. Περὶ τούτου δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία, ἰδίως ἀπέναντι ἐκείνου πρὸς ὃν ὑπέσχθη. Τὸ ζήτημα εἶνε ἂν ἡ εὐθύνη τούτου εἶνε ἐκ συναλλαγματικῆς, ἂν θὰ θεωρηθῇ αὗτος ἀποδέκτης εὐθυνόμενος εἰς ὁλόκληρον (ἄρθρ. 140) μὴ δυνάμενος νὰ προτείνῃ κατὰ τοῦ κομιστοῦ ἐνστάσεις, δυνάμενος νὰ ἐπικαλεσθῇ τὴν σύντομον παραγραφὴν τοῦ ἁρθρου 189, ἂν ὁ ἐκδότης καὶ οἱ ὀπισθογράφοι οἱ εὐθυνόμενοι διὰ τὴν ἀποδοχὴν δύνανται νὰ θεωρηθῶσι ἐκπληρώσαντες τὴν ὑποχρέωσιν των ταύτην ἀπέναντι τοῦ κομιστοῦ διὰ τῆς τοιαύτης τοῦ πληρωτοῦ ἀποδοχῆς.

1416. Γραφῇ. Ἄν καὶ τὰ ἱστορικὰ προηγούμενα δὲν πᾶν ῥέχουσιν ἀπροσμάχητον ἐπιχείρημα ἀλλὰ τουναντίον (2), ἐν τούτοις

(1) Ἀκ. 17 Δεβ. 84. S 87. 1. 309 ἢ D. 85. 1. 102. Lyc. Tr. 4. 211 ἄρα μὴ γράφων τὴν ποσότητα δὲν εἶνε ἀμελής καὶ δύναται νὰ προτείνῃ καὶ ἀποδείξῃ κατὰ παντὸς κομιστοῦ ὅτι μετὰ τὴν ἀποδοχὴν ἡλλοιώθη ἡ συναλλαγματικὴ ὡς πρὸς τὸ ποσόν.

(2) Ἀρχικῶς ἡ ἀποδοχὴ τῆς συναλλαγματικῆς ἐγίνετο προφορικῶς καὶ κατὰ τρόπον κάπως παράδοξον Dalloz eff. de Com. 306. Thaller 1439 σημ. 1. Τὸ Διάταγμα τοῦ 1673 (τίτλ. 5 ἄρθρ. 2) ἐπέβαλε νὰ γίνεταί ἐγγρά-

σήμερον πάντες δέχονται λόγω τοῦ ἄρθρ. 122 ὅτι ἡ ἀποδοχή τῆς συναλλαγματικῆς πρέπει νὰ γίνεται καὶ νὰ ἀποδεικνύεται ἐγγράφως, ὅτι ἡ γραφὴ ἀπαιτεῖται ἐνταῦθα ad solemnitatem καὶ ὅτι ἄγραφος ἢ προφορικὴ ἀποδοχή δὲν εἶνε δυνατὴ ὑπὸ τὴν ἐννοιαν ὅτι τοιαύτη ἀποδοχή δὲν ἔχει ἰσχὺν καὶ ἀποτελέσματα ἀποδοχῆς, ἀλλ' εἶνε ὑπόσχεσις πολιτικὴ ἢ ἐμπορικὴ κατὰ τὰς περιστάσεις, ὑπόσχεσις κρινομένη κατὰ τὸ κοινὸν δίκαιον ⁽¹⁾.

1417. Χωριστὴ πρᾶξις. Δὲν εἶνε ὁμοῦς σύμφωνα ὡς πρὸς τὸ ἄλλο ἂν ἡ ἀποδοχή δύναται νὰ ἔχῃ ἀποτελέσματα ἀποδοχῆς ὅταν γίνεται διὰ χωριστοῦ ἐγγράφου.

Πολλοὶ ἀναχωροῦντες ἐκ τῆς ἀρχῆς ὅτι διὰ νὰ ὑπάρξῃ ἐνοχὴ ἐκ συναλλαγματικῆς πρέπει νὰ προκύπτῃ ἐξ αὐτῆς καὶ νὰ βεβαιῶται ἐν αὐτῇ. ἐκτὸς ἂν, ὡς ἐπὶ τριτεγγυήσεως (ἄρθρ. 142), ὁ Νόμος διατάσσει ἄλλως, δέχονται ὅτι ἀποδοχή διὰ χωριστοῦ ἐγγράφου δὲν εἶνε δυνατὴ, ἐπικαλοῦνται δὲ τὰ ἄρθρ. 122, 125 καὶ 174 τὰ ὁποῖα ὑποτιθέασιν ἀναγκαιῶς τὴν ἀποδοχὴν ἐπὶ τῆς συναλλαγματικῆς καὶ τὸ ἄρθρ. 142 ὅπερ προκειμένου περὶ τριτεγγυήσεως ἥτις δὲν εἶνε ἀναγκαῖα διὰ τὴν κυκλοφορίαν τοῦ τίτλου ἀλλὰ μᾶλλον καθίστασι τοῦτον ὑποπτον, ῥητῶς ἐπέτρεψε ταύτην διὰ χωριστοῦ ἐγγράφου ⁽²⁾.

Ἡ ἐναντία γνώμη στηριζομένη εἰς τὸ ἐπιχείρημα ὅτι δὲν ἀπαγορεύεται ὑπὸ τοῦ νόμου ἡ τοιαύτη ἀποδοχή καὶ εἰς τὰς προπαρασκευαστικὰς ἐργασίας τοῦ Κώδικος φαίνεται μᾶλλον κρατοῦσα ⁽³⁾.

Ἀλλὰ καὶ οἱ τὴν γνώμην ταύτην ἀσπαζόμενοι δὲν εἶνε καθ' ὅλα σύμφωνα, ἡ δὲ Νομολογία δὲν εἶπε τὴν τελευταίαν αὐτῆς λέξιν.

Καμμία δυσκολία δὲν παρουσιάζεται κατὰ τὴν γνώμην ταύτην,

φωσ ἀλλ' ὁ Pothier (Contrat 3, Change 43) ἐρμηνεύων τὴν διάταξιν ὑποστηρίζει ὅτι ἡ γραφὴ ἀπαιτεῖται πρὸς ἀπόδειξιν (ad probationem) καὶ οὐχὶ πρὸς σύστασιν (ad solemnitatem) καὶ ὅτι ἐπομένως μόνον ἡ διὰ μαρτύρων ἀπόδειξις ἀποκλείεται οὐχὶ δὲ καὶ ἡ δι' ὅρκου ἢ δι' ὁμολογίας καὶ τὴν γνώμην τοῦ Pothier ἀποδέχονται οἱ Pardessus 365 καὶ Nouguier 477.

(1) LyC. Tr. 4. 213. Boistel 781. Bravard 3. 235. Alauzet 1307. Dalloz eff. de Com. 307.

(2) LyC. Tr. 4. 213. Bravard 3. 234. Massé 2559.

(3) Boistel 783. Alauzet 1310. Pardessus 367. Παλ. 549 — Dalloz eff. de Com. 315. Ἀρ. 19 Νέρ. 89. S. 90. 1. 204 ἢ D. 90. 1. 400.

ὅταν ὁ πληρωτὴς ἀποδέχεται τὴν συναλλαγματικὴν διὰ χωριστῆς καὶ αὐτοτελοῦς οὕτως εἰπεῖν ἐπὶ τούτῳ πράξεως ἀποδοχῆς εἴτε ἐπιστή-
μου εἴτε ἰδιωτικῆς.

Ἄλλ' ὅταν ἀποδέχεται δι' ἐπιστολῆς, ἠρωτήθη :

Ἄρκει ἡ ἐπιστολὴ τῆς ἀποδοχῆς ἡ ἀπευθυνομένη πρὸς τὸν ἐκ-
δότην ;

Καὶ πάλιν ἡ ἐπιστολὴ τῆς ἀποδοχῆς καὶ ἐπομένως ἡ ἀποδοχὴ
δύναται ν' ἀναφέρεται καὶ εἰς μελλούσας καὶ μήπω ἐκδοδομένας
συναλλαγματικὰς ;

Πάντες συμφωνοῦσι ὅτι ἡ ἐπιστολὴ πρέπει νὰ περιέχῃ ἀποδο-
χὴν ἥτοι ὑπόσχεσιν πληρωμῆς καὶ οὐχὶ ὑπόσχεσιν ἀποδοχῆς. Τοῦτο
δὲ εἶνε ζήτημα τῆς ἀνεξελέγκτου ἐκτιμήσεως τοῦ δικαστοῦ τῆς οὐ-
σίας ⁽¹⁾.

Τεθέντος ὅτι ἡ ἐπιστολὴ περιέχει ἀποδοχὴν ἥτοι ὑπόσχεσιν πλη-
ρωμῆς :

Κατὰ τινὰς ἡ ἐν τῇ ἐπιστολῇ ἀποδοχὴ πρέπει ν' ἀναφέρεται εἰς
συναλλαγματικὴν ἐκδοδομένην ἥδη εἶνε δὲ ἀδιάφορον ἂν ἡ ἐπιστολὴ
ἀπευθύνεται πρὸς τὸν ἐκδότην ἢ τὸν κομιστὴν. Εἶνε πάντοτε ἀπο-
δοχὴ διὰ χωριστοῦ ἐγγράφου. Ἐὰν ὁμῶς ἡ ἐν τῇ ἐπιστολῇ ἀπο-
δοχὴ ἀναφέρεται εἰς συναλλαγματικὴν μήπω ἐκδοθεῖσαν ἔστω καὶ ἂν
ἡ ἐπιστολὴ ἀπευθύνεται πρὸς τὸν κομιστὴν δὲν εἶνε ἀποδοχὴ ⁽²⁾.

Κατ' ἄλλους ἡ ἐν τῇ ἐπιστολῇ ἀποδοχὴ δύναται ν' ἀναφέρεται
εἰς ἐκδοθεῖσας ἢ ἐκδοθησομένας συναλλαγματικὰς, ἀλλὰ πρέπει ἡ ἐπι-
στολὴ ν' ἀπευθύνεται πρὸς τὸν κομιστὴν καὶ δὲν ἀρκεῖ νὰ ἀπευθύ-
νεται πρὸς τὸν ἐκδότην, ἐπὶ πλέον πρέπει νὰ προκύπτῃ ὅτι ἡ ὑπό-
σχεσις πληρωμῆς δὲν γίνεται πρὸς ὠρισμένον κομιστὴν ἀλλὰ πρὸς
πάντα κομιστὴν ⁽³⁾.

Ἄλλὰ καὶ τοῦ κανόνος τούτου ἐδέχθησαν ἐξαιρέσεις ⁽⁴⁾.

(1) Ἀξ. 19 Νῆρ. 89. S. 90. 1 204 ἢ D. 90. 1. 400.

(2) Olivier Revue Pratique Τόμ. 5. σελ. 242.

(3) Alauzet 1311. Boistel 783. Dalloz eff. de Com. 317 καὶ Sup. 123.

(4) Οὕτω ἐκρίθη 1) ὅτι ὁ ὑποσχεθεὶς λόγῳ πιστώσεως τὴν ἀποδοχὴν καὶ
πληρωμὴν συναλλαγματικῶν δὲν δύναται νὰ ἀρνηθῇ εἰς τὸν κομιστὴν τὴν
ἀποδοχὴν καὶ πληρωμὴν συναλλαγματικῆς ἐκδοθείσης πρὸς πραγματοποίη-
σιν τῆς πιστώσεως ταύτης συμφώνως πρὸς τὰ συντεθειμένα ὧν ἔλαβε γνῶσιν

1418. Ἀποτελέσματα τῆς ἀποδοχῆς. Διὰ τῆς ἀποδοχῆς καὶ ἀπὸ ταύτης ὁ ἀποδέκτης καθίσταται ἄμεσος, εἰς ὁλόκληρον (ἄρθρ. 140) καὶ κύριος ὀφειλέτης τῆς συναλλαγματικῆς ἀμετακλήτως (ἄρθρ. 121) ἀπέναντι τοῦ ἤδη κομιστοῦ ἢ καὶ παντὸς ἄλλου τοιούτου μὴ δυνάμενος νὰ προτείνῃ κατ' αὐτοῦ κατὰ τὰ ἐν § 1336 ἀκριβέστερον εἰρημένα εἰμὴ τὴν παραγραφὴν τοῦ ἄρθ. 189 καὶ ὅσας προσωπικὰς κατὰ τοῦ ἤδη ἐνάγοντος ἔχει ἐνστάσεις⁽¹⁾.

Ἄμεσος ὀφειλέτης. Ἐσημειώσαμεν ἤδη § 1335 ὅτι ὁ κομιστὴς δὲν λογίζεται ἐκδοχεὺς τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἐκδότου ἢ τῶν ὀπισθογράφων ἀλλὰ κύριος τοῦ τίτλου ἄρα ἡ ἐνοχὴ τοῦ ἀποδεχθέντος πληρωτοῦ πρὸς τὸν κομιστὴν εἶνε ἄμεσος καὶ οὐχὶ κατ' ἐκχώρησιν, ἔτι δὲ αὐτοτελὴς καὶ ἀνεξάρτητος πάσης σχέσεως ἢ αἰτίας ὑφισταμένης μεταξὺ τοῦ πληρωτοῦ καὶ τοῦ ἐκδότου. Αἰτία (causa debendi) ἐπομένως τῆς ὀφελῆς τοῦ ἀποδεχθέντος πληρωτοῦ πρὸς τὸν κομιστὴν εἶνε μόνη ἡ ἀποδοχὴ⁽²⁾.

Ἀμετακλήτως ὀφειλέτης. Ὁ ἀποδεχόμενος τὴν συναλλαγματικὴν λέγει τὸ ἄρθρ. 121 ἀναδέχεται τὴν ὑποχρέωσιν νὰ τὴν πληρῶσῃ καὶ δὲν δύναται νὰ ἀνακαλέσῃ τὴν ἀποδοχὴν του οὐδὲ ἂν ὁ ἐκδότης ἤθελε περιπέσει πρὸ τῆς ἀποδοχῆς εἰς πτώχευσιν χωρὶς αὐτὸς νὰ τὸ εἰξεύρῃ.

Τὸ ἄρθρον τοῦτο ἐκλαμβάνοντες τινες ὡς ἀπόλυτον συμπεραίνουσι ὅτι ὁ ἀποδέκτης δὲν δύναται νὰ προτείνῃ κατὰ τοῦ καλῆς πίστεως κομιστοῦ εἰμὴ τὴν παραγραφὴν καὶ ὅσας προσωπικῶς κατὰ τοῦ ἤδη ἐνάγοντος τυχὸν ἔχει ἐνστάσεις.

Ἄρα δὲν δύναται νὰ προτείνῃ οὔτε τὰς ἐνστάσεις τῆς πλάνης,

ὁ κομιστὴς οὔτε νὰ ὑποστηρίξῃ ὅτι ἀνεκάλεσε τὴν πίστωσιν Ἐφ. Rouen 19 Μαρτ. 64. D. 62. 2. 11. Ἀκ. 11 Μαρτ. 63. D. 63. 1. 194. S. 63. 1. 396. Alauzet 1315. 2) ὁ πληρωτὴς ὀφείλει νὰ πληρῶσῃ τὸν κομιστὴν καίτοι μὴ ἀποδεχθεὶς ἂν ἡ συναλλαγματικὴ ἐξεδόθῃ πρὸς τὸ συμφέρον μόνον καὶ τῇ αἰτήσῃ αὐτοῦ καὶ ἔλαβε γνῶσιν τούτου ὁ κομιστὴς. Ἀκ. 2 Δεβ. 70. D. 74. 5. 184. Dalloz Sup. eff. de Com. 124.

(1) LyC. Tr. 4. 218.

(2) Endemann V. § 53. 1. μεταφρ. Ἰταλ.

τοῦ δόλου ⁽¹⁾ ἢ τῆς βίας ⁽²⁾ οὔτε τὴν ἔνστασιν ὅτι ἡ ὑπογραφή τοῦ ἐκδότου εἶνε πλκπτή ⁽³⁾ ἢ τὴν ἔνστασιν τῆς ιδίας αὐτοῦ ἀνικανότητος ⁽⁴⁾.

Ἄλλοι ἀποδεχόμενοι τὸν κανόνα τοῦ ἀρθρ. 121 περιορίζουσι τοῦτον εἰς ἐκεῖνα τὰ θέματα τὰ ὅποια ἔχουσι προσωπικὸν χαρακτῆρα ἤτοι τὸν δόλον καὶ τὴν πλάνην ὡς πρὸς τὴν βίαν ὅμως καὶ τὴν ἀνικανότητα δέχονται προτεινομένους καὶ κατὰ τοῦ καλῆς πίστεως κομιστοῦ, συμφώνως πρὸς τὸ κοινὸν δίκαιον μὴ καινοτομήσαντος τοῦ Ἐμπ. Κώδ. ⁽⁵⁾.

1419. Πλαστὴ ὑπογραφή ἐκδότου. Ἰδιαιτέρας δυσκολίας παρουσίασε τὸ ζήτημα ἂν ὁ ἀποδέκτης δύναται νὰ ἀνακαλέσῃ τὴν ἀποδοχὴν του ὅταν μετὰ τὴν ἀποδοχὴν ἢ καὶ τὴν πληρωμὴν, ἀνακαλυφθῇ ὅτι ἡ ὑπογραφή τοῦ ἐκδότου εἶνε πλκπτή. Διὰ τοὺς δεγομένους ὅτι ὁ κανὼν τοῦ ἀρθρ. 121 εἶνε γενικὸς καὶ ἀπόλυτος ἡ ἀποφατικὴ λύσις εἶνε ἐνδεδειγμένη ⁽⁶⁾.

Ἡ γνώμη ὅμως αὕτη δὲν ἐπικρατεῖ ἀλλ' ἡ ἄλλη καθ' ἣν δύναται ὁ ἀποδέκτης ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ν' ἀνακαλέσῃ τὴν ἀποδοχὴν του καὶ τὴν πληρωμὴν καὶ κατ' αὐτοῦ τοῦ καλῆς πίστεως κομιστοῦ. Πρὸς ὑποστήριξιν τῆς γνώμης ταύτης εἶπον οἱ μὲν ὅτι πρόκειται περὶ οὐσώδους πλάνης ⁽⁷⁾ προφανῶς ἐσφαλμένως, διότι ὁ Ν. δὲν διακρίνει, τοῦναντίον μάλιστα φαίνεται ἀποκλείων τὴν ἀποκατάστασιν ἢ ἀνάκλησιν λόγῳ πλάνης· ἄλλοι θεωρητικώτερον προσεπάθησαν νὰ ὑποστηρίξωσι καὶ ὑπεστήριξαν ὅτι ἡ ἐνοχὴ τοῦ ἀποδεχθέντος ἀ-

(1) Ὁ ἐν γνώσει τῆς πτωχεύσεως τοῦ ἐκδότου παρουσιάζων τὸν τίτλον πρὸς ἀποδοχὴν κομιστῆς δὲν διαπράττει δόλον ὡς χρώμενος τῷ δικαίῳ αὐτοῦ· ἄλλως ἡ ἀποσιώπησις μόνον εἰς τὰς παρὰ τοῦ Ν. ὁρισμένας περιστάσεις (ἀρθρ. 348). ἀποτελεῖ δόλον. Alauzet 1305. LyC.Tr 4.202. Dalloz eff. de Com. 334.

(2) Bravard 3. 258.

(3) LyC. Tr. 4. 201 bis. Thaller 1226. Alauzet 1408.

(4) Ἐν Dalloz eff. de Com. 341.

(5) LyC. Tr. 4. 202—203. Dalloz eff. de Com. 341. Boistel 786 καὶ Bravard 3. 224 διὰ τὴν ἀνικανότητα μόνον.

(6) LyC. Tr. 3. 201 bis. Thaller 1226. Alauzet 1408.

(7) Boistel 786.

ποδέκτου εἶνε μὲν αὐτοτελὴς καὶ ἀνεξάρτητος πάσης σχέσεως πρὸς τὸν ἐκδότην, ἀλλ' ἔχει αἰτίαν (*cousam debendi*) καὶ ἀναγκαίαν προϋπόθεσιν ὅχι τὴν ἀποδοχὴν, ἀλλὰ τὴν ἐντολὴν τοῦ ἐκδότου ἣτις ἐπὶ τοῦ προκειμένου δὲν ὑπάρχει⁽¹⁾.

Τὸ βέβαιον εἶνε ὅτι ἡ γνώμη αὕτη εἶνε πρακτικὴ καὶ δικαία ἐπιρρίπτουσα τὴν ζημίαν οὐχὶ ἐπὶ τοῦ ἀκάκου καὶ ἀπροσέκτου πληρωτοῦ ἀλλ' ὡς θέλομεν ἐξηγηθῇ ἐν τῷ τμήματι περὶ πλαστῶν συναλλαγματικῶν, ἐπ' ἐκείνου ὅστις συνηλλάχθη μετὰ τοῦ πλαστογράφου καὶ διὰ τοῦτο καὶ ἐπεκράτησε. Τὰ περὶ πλαστῆς ὑπογραφῆς τοῦ ἐκδότου ἐφαρμόζονται καὶ ἐπὶ πάσης ἀλλοιώσεως τῶν ὄρων τῆς συναλλαγματικῆς (ποσόν, χρόνος, νόμισμα).

1420. Ἀλλὰ ἀποτελέσματα. Ἐκτὸς τῶν ἄνω ἀποτελεσμάτων ἡ ἀποδοχὴ συνεπάγεται καὶ ἄλλα ὡς πρὸς τὴν πρόβλεψιν περὶ ὧν ἡσχολήθημεν ἥδη § 1385· ἐτι δὲ ὡς πρὸς τὸν ἐκδότην καὶ τοὺς ὀπισθογράφους, οἵτινες λογιζονται ἐκπληρώσαντες τὴν πρώτην αὐτῶν ὑποχρέωσιν καὶ ἂν κατόπιν συναινέσει τοῦ κομιστοῦ καὶ πληρωτοῦ ἡ ἀποδοχὴ διεγράφη⁽²⁾.

1421. Πότε ἄρχονται. Διαγραφὴ ἀποδοχῆς. Τὸ ζήτημα εἶνε πότε τὸ συνάλλαγμα τῆς ἀποδοχῆς εἶνε πλήρες διὰ τὸν πληρωτὴν καὶ τίθεται πρὸς λύσιν ἄλλου. Ἐνεκα τοῦ ἀρθρου 125 ἐπιτρέποντος εἰς τὸν πληρωτὴν νὰ κρατήσῃ τὴν συναλλαγματικὴν ἐπὶ 24 ὥρας, ἀκριβεστερά φαίνεται ἡ γνώμη, καθ' ἣν ἡ ἀποδοχὴ εἶνε τελεία οὐχὶ ἀπὸ τῆς ὑπογραφῆς, ἀλλ' ἀπὸ τῆς στιγμῆς τῆς ἐπιστροφῆς καὶ ἐκουσίας παραδόσεως τοῦ ἀποδεδεγμένου τίτλου εἰς τὸν κομιστὴν εἴτε ἐντὸς τῶν 24 ὥρων εἴτε μετὰ τὴν παρέλευσιν τούτων⁽³⁾. Ἄρα μέχρι τῆς στιγμῆς ταύτης ὁ πληρωτὴς δύναται νὰ διαγράψῃ τὴν ἀποδοχὴν αὐτοῦ ἀκινδύνως καὶ ἄζημίως. Ἡ γνώμη

(1) Thöl, § 72 μεταφρ. Ἱταλ. ἴδε καὶ ΑΠ. 31 (96) καὶ τὴν ὑπ' αὐτὴν Γνωμ. τοῦ κ. Τζιθανοπούλου καὶ ΑΠ. 258 (96). ἐν Θ. 7. σελ. 210 καὶ 533.

(2) Bravard 3. 256. LyC. Tr. 4. 217. Boistel 785. Ἐν τῷ μέρει περὶ τῶν συνεπειῶν τῆς μὴ πληρωμῆς ἐξετάζομεν τ' ἀποτελέσματα τῆς ἀποδοχῆς ὡς πρὸς τὸν ἐκδότην ἥτοι τὸ ζήτημα ἂν ὁ ἀποδέκτης ἀποδεχόμενος εὐδύνεται καὶ πρὸς τὸν ἐκδότην ἐκ συναλλαγματικῆς.

(3) LyC Tr. 4. 215. Alauzet 1330. Boistel 786. Bravard 3. 254 σημ. 3.

τινῶν ⁽¹⁾, ὅτι τὴν διαγραφὴν δύναται νὰ ἐνεργήσῃ μόνον ἐντὸς τῶν 24 ὥρων καὶ οὐχὶ κατόπιν εἶνε αὐθαίρετος.

Ἐὰν ὅμως ὁ πληρωτὴς καίτοι κατέχων καὶ μὴ παραδοὺς εἰσέτι τὸν ἀποδεδεγμένον τίτλον εἰδοποίησεν ὅτι ἀπεδέχθη καὶ κρατεῖ τοῦτον, ἵνα τὸν παραδώσῃ εἰς τὸν κομιστὴν τοῦ δευτέρου ἀντιτύπου § 1303 δέχονται, ὅτι ἡ ἀποδοχὴ εἶνε πλήρης καὶ δὲν δύναται πλέον ὁ πληρωτὴς νὰ διαγράψῃ αὐτήν ⁽²⁾.

1422. Νομικὴ φύσις καὶ χαρακτὴρ τῆς ἀποδοχῆς.
Ἔνεκα τῶν ἰδιωζόντων ἀποτελεσμάτων, τὰ ὁποῖα ἐπάγεται ἡ ἀποδοχὴ, ἠρωτήθη τί εἶνε.

Ἡ γνώμη τινῶν, ὅτι εἶνε ἐγγύησις (fidejussio) ⁽³⁾ ἢ ἀντιφώνησις (constitutum) δὲν φαίνεται δόκιμος, διότι, ὡς παρετηρήθη ἡ ἐνοχὴ τοῦ πληρωτοῦ εἶνε ἐντελῶς διάφορος τῆς ἐνοχῆς τοῦ ἐκδότου καὶ τῶν ὀπισθογράφων.

Ὁ ἐκδότης καὶ οἱ ὀπισθογράφοι ὑπόσχονται πρὸς τὸν κομιστὴν ὅτι ὁ πληρωτὴς θὰ ἀποδεχθῇ καὶ θὰ πληρώσῃ τὴν συναλλαγματικήν, καὶ ὅτι ἂν οὗτος δὲν δεχθῇ ἢ δὲν πληρώσῃ εὐθύνονται αὐτοὶ πρὸς ἀποζημιώσιν.

Ἐντελῶς διάφορος εἶνε ἡ ἐνοχὴ τοῦ πληρωτοῦ ἢ ἐκ τῆς ἀποδοχῆς πηγάζουσα· ὁ πληρωτὴς διὰ τῆς ἀποδοχῆς ὑπόσχεται ὅχι ὅτι ἄλλος, ἀλλ' ὅτι αὐτὸς θὰ πληρώσῃ καὶ τοῦτο ἀνεξαρτήτως πάσης σχέσεως ἢ αἰτίας προϋπαρχούσης μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ ἐκδότου ἢ τῶν ὀπισθογράφων. Δὲν εἶνε τοῦτο μόνον.

Ἡ ἐνοχὴ τοῦ ἀποδεχθέντος πληρωτοῦ ὑφίσταται καὶ ὅταν δὲν ὑφίσταται ἐνοχὴ τοῦ ἐκδότου ἢ τῶν ὀπισθογράφων, διότι καθ' ὑπόθεσιν οὗτοι εἶνε ἀνίκανοι νὰ ὑποχρεωθῶσιν ἢ νὰ ὑποχρεωθῶσιν ἐκ συναλλαγματικῆς (ἄρθρ. 113, 114), τὸ ὁποῖον σημαίνει πάλιν ὅτι δὲν πρόκειται περὶ τῆς αὐτῆς, ἀλλὰ περὶ διαφοροῦ ἐνοχῆς.

Διὰ τοῦτο ἀκριβεστέραν νομίζω τὴν γνώμην καθ' ἣν ἡ ἀποδοχὴ

(1) Bedarride I. 183. Ἐφ. Paris 30 N6p. 91. D. 92. 2. 94.

(2) Dalloz ef de Com. 320 καὶ Sup. 125. LyC Tr. 4. 215. Alauzet 1329. Ἀλ. 7 Mar. 81. Δ. 82 1. 133.

(3) Bravard 3 224 ἴδε καὶ τοὺς παρὰ τοῦ Thöl § 71 σημ. 3 παρατιθεμένους.

εἶνε ὑπόσχεσις πληρωμῆς χρηματικοῦ ποσοῦ αὐτοτελῆς καὶ ἀνεξάρτητος, μόνην αἰτίαν καὶ προϋπόθεσιν (causam debendi) ἔχουσα τὴν θέλησιν τοῦ ὑποχρέου ἢ κατ' ἄλλους καὶ τὴν ἐντολὴν τοῦ ἐκδότη § 1419 πολλὴν τὴν ἀναλογίαν παρουσιάζουσα πρὸς τὴν ἐπερώτησιν ἢ τὸ receptum τῶν Ρωμαίων ⁽¹⁾.

1423. Ἀποδοχὴ δι' ἀνώτερον ποσόν. Ἐάν ἡ ἀποδοχὴ γίνῃ διὰ ποσόν ἀνώτερον τοῦ ἐν τῇ συναλλαγματικῇ φερομένου, δέχονται ὅτι εἶνε ἄκυρος ὡς πρὸς τὸ ὑπερβάλλον ⁽²⁾.

1424. Ἀρνήσεις ἀποδοχῆς καὶ συνέπειαι. Ἐμφανιζομένης τῆς συναλλαγματικῆς πρὸς ἀποδοχὴν ὁ πληρωτὴς δύναται:

1) Νὰ δηλώσῃ, ῥητῶς, ὅτι δὲν ἀποδέχεται ταύτην ἢ νὰ μὴ ἐκφρασθῇ διόλου.

2) Νὰ ἀποδεχθῇ τὴν συναλλαγματικὴν ἀλλ' οὕτως, ὥστε ἡ ἀποδοχὴ αὐτοῦ νὰ μὴ θεωρῇται ἀποδοχὴ ἢ νὰ μὴ θεωρῇται ἡ ὀφειλομένη πρὸς τὸν κομιστὴν § 1406 ⁽³⁾.

Κατὰ τὰς περιστάσεις ταύτας καθὼς καὶ ὅταν δὲν ἦνε δυνατόν νὰ εὑρεθῇ ὁ πληρωτὴς ⁽⁴⁾ ὑπάρχει ἄρνησις ἀποδοχῆς.

1425. Συνέπειαι. Ἐνεκα τῆς μὴ ἀποδοχῆς δυνατόν:

1) Ὁ κομιστὴς νὰ ἐξασκήσῃ τὰ δικαιώματα αὐτοῦ.

2) Νὰ γεννηθῶσι δικαιώματα καὶ ὑποχρεώσεις μεταξὺ ἐκδότη καὶ πληρωτοῦ καὶ

3) Νὰ λάβῃ χώραν ἡ καλουμένη ἀποδοχὴ κατὰ παρέμβασιν.

1426. Δικαιώματα τοῦ κομιστοῦ. Ὁ κομιστὴς δύναται καὶ μετὰ τὴν ἄρνησιν τῆς ἀποδοχῆς νὰ ἐφησυχάσῃ, νὰ μὴ βεβαιώσῃ ταύτην διὰ διαμαρτυρικοῦ, νὰ μὴ κινήσῃ κατ' οὐδενὸς καὶ νὰ ἀναμείνῃ τὴν λήξιν, ἐκτὸς ἂν ἐπεβλήθῃ αὐτῷ ἡ ἐμφάνισις πρὸς ἀ-

(1) Thöl § 71 σημ. μεταφρ. Ἱταλ. Περι τοῦ Receptum. Wangerl's Obligations 1. § 71.

(2) Endemann V. § 52. 4 μεταφρ. Ἱταλ.

(3) Π. γ. εἶνε ἀνίκανος § 1407 ἢ ἀπεδέχθῃ ὑπὸ ὅρους ἢ συνθήκας § 1408 ἢ ἀποδέχεται ἀγράφως ἢ ἐγγράφως μὲν ἀλλὰ διὰ χωριστοῦ ἐγγράφου καὶ οὐχὶ ἐπὶ τῆς συναλλαγματικῆς § 1415. 1417 ἢ δὲν ὀρίζει κατοικίαν ὅταν τοῦτο εἶνε ἀναγκαῖον § 1404 ἢ δὲν γράφει τὴν χρονολογίαν τῆς ἀποδοχῆς ἐπὶ συναλλαγματικῆς πληρωτέας ἀπὸ τῆς ὕψους § 1404.

(4) Endemann V. § 50 3. d.

παδοχὴν § 1404 ἢ ἂν πρόκειται περὶ συναλλαγματικῆς πληρωτέας μετὰ χρόνον ἀπὸ τῆς ὕψεως ἄρθρ. 160 § 1404 οὔτε ἔχει ὑποχρέωσιν τινὰ ἢ εὐθύνην ἵνα εἰδοποιήσῃ τὸν ἐκδότην καὶ τοὺς ὀπισθογράφους περὶ τῆς μὴ ἀποδοχῆς, διότι οὐδαμοῦ τοῦ Νόμου ἀναγράφεται τοιαύτη ὑποχρέωσις ⁽¹⁾ § 1311.

Δύναται ὁμοῦ καὶ νὰ μὴ ἐφησυχάσῃ.

1427. Κατὰ τοῦ πληρωτοῦ. Καὶ κατὰ μὲν τοῦ πληρωτοῦ, ὅστις εἶνε ξένος πρὸς τὴν συναλλαγματικὴν ὁ κομιστὴς οὐδὲν ἔχει δικαίωμα καὶ μόνον λόγῳ τῆς θεωρίας τῆς προβλέψεως § 1397 δύναται ὡς ἐκδοχεὺς τοῦ ἐκδότου νὰ ἐνασκήσῃ κατ' αὐτοῦ τὰ δικαιώματα ἐκείνου ⁽²⁾.

1428. Κατὰ τῶν λοιπῶν. Ἐχει ὁμοῦ δικαίωμα νὰ στραφῇ κατὰ τοῦ ἐκδότου καὶ τῶν ὀπισθογράφων ἢ τριτεγγυητῶν εἴτε καθ' ὅλων ὁμοῦ εἴτε καθ' ἑνὸς μόνου καὶ νὰ ζητήσῃ ἐγγύησιν (ἄρθρ. 120) ⁽³⁾.

1428. Ὅροι. Ἀλλ' ἵνα ἐνασκήσῃ τὸ δικαίωμα τοῦτο πρέπει νὰ βεβαιώσῃ τὴν ἄρνησιν τῆς ἀποδοχῆς διὰ διαμαρτυρικοῦ (ἄρθρον 119) καὶ νὰ κοινοποιήσῃ τὸ διαμαρτυρικὸν τοῦτο εἰς ἐκεῖνον ἢ ἐκεῖνους παρ' ὧν ζητεῖ ἐγγύησιν (ἄρθρ. 120) ⁽⁴⁾.

Τὸ διαμαρτυρικὸν συντάσσεται ὅπως καὶ τὸ ἐπὶ μὴ πληρωμῇ καὶ κατὰ τοὺς αὐτοὺς τύπους (ἄρθρ. 173), ἐγγύησιν δὲ ἐνταῦθα λέγων ὁ Ν. ἐννοεῖ τὴν προσωπικὴν ἥτοι ἐγγυητὴν καὶ οὐχὶ ἄλλην, οὔτε ἐφαρμόζεται τὸ ἄρθρ. 940 τῆς Πολ. Δικ., ἃφ' οὗ ὁ Νόμος ὀρίζει εἰδικῶς καὶ τὸ εἶδος τῆς ἐγγυήσεως καὶ πῶς αὕτη δύναται νὰ ἀναπληρωθῇ ⁽⁵⁾.

1429. Εὐθύνῃ τοῦ ἐγγυητοῦ. Ὁ ἐγγυητὴς τοῦ ἐκδότου ἢ ὀπισθογράφου δὲν εἶνε ἀλληλέγγυος εἰμὴ μετ' ἐκείνου, ἐνεκα τοῦ ὁποίου ἐγγυήθη (ἄρθρ. 120) καὶ εὐθύνεται μόνον ὅπως ἐκεῖνος. Τὸ αὐτὸ ρητέον καὶ διὰ τὸν ἐγγυητὴν τοῦ τριτεγγυητοῦ.

1430. Δικαιώματα καὶ ὑποχρεώσεις τῶν ὑποχρέων.

(1) Lyc. Tr. 4. 226. Boistel 789.

(2) Lyc. Tr. 4. 223. ΑΠ. 167. (78).

(3) Alauzet 1302. Boistel 790.

(4) Περὶ τῆς ρήτηρας «ἀνεξόδου ἐπιστροφῆς» § 1311 καὶ 1315 i. f

(5) Lyc. Tr. 4. 240. Boistel 791 Contra Alauzet 1300

Ἐκεῖνος, παρ' οὗ ζητεῖται ἐγγύησις δηλ. ἐγγυητὴς ὀφείλει νὰ πα-
ράσχῃ ταύτην μετὰ τῶν ἐξόδων τοῦ διαμαρτυρικοῦ ⁽¹⁾. Δύναται
ὁμως ἂν προτιμᾷ νὰ ἐξοφλήσῃ τὴν συναλλαγματικὴν, ἀλλὰ τότε
δὲν δικαιουται εἰς προεξοφλητικόν τόκον, ἐκτός δὲ τῶν ἐξόδων τοῦ
διαμαρτυρικοῦ, πρέπει νὰ πληρώσῃ καὶ τὴν δαπάνην τῆς ἐπισυναλ-
λαγῆς ἂν ἡ πληρωμὴ γίνεται εἰς ἄλλον τόπον ἐκεῖνου τῆς συναλλαγ-
ματικῆς (ἄρθρ. 120) ⁽²⁾.

Δὲν εἶνε τοῦτο μόνον.

Ἐκεῖνος παρ' οὗ ζητεῖται ἡ δύναται νὰ ζητηθῇ ἐγγυήσις εἴτε ἔδωκε ταύτην εἴτε μὴ ἔχει δικαίωμα νὰ στραφῇ κατὰ πάντων ἡ καθ' ὅποιονδήποτε τῶν πρὸ αὐτοῦ ὑποχρέων καὶ νὰ ζητήσῃ ἐγγυήσιν δηλ. ἐγγυητὴν, τούτων ἔχόντων τὰ αὐτὰ πάλιν δικαιώματα κατὰ τῶν πρὸ αὐτῶν (3).

Εἰδικώτερον σημειωτέα ταῦτα.

1) Ἀντικείμενον τῆς ὀφειλῆς τῶν ὑποχρέων εἶνε ἡ ἐγγύησις, δηλ. ἡ παροχὴ ἐγγυητοῦ οὐχὶ δὲ καὶ ἡ πληρωμὴ, ἥτις εἶνε δικαίωμα

(1) LyC, αὐτ., 231. Alauzet 1301.

(2) *LyC.* αὐτ. *Alauzet* αὐτ. ὁ πληρῶνων ἔχει δικαίωμα νὰ ζητήσῃ τὸν τίτλον, ἀλλ' ἂν ὁ ζητῶν τὴν ἐγγύησιν ὀπισθογρ. δὲν δύναται νὰ παραδώσῃ αὐτὸν δέχονται τινες μὲν ὅτι κατ' ἀνάγκην πρέπει νὰ δοθῇ ἐγγύησις μόνον *Pardessus* 387. *Nouguier* 380. ἄλλοι ὅτι δὲν ἐφαρμόζεται τότε τὸ ἄρθρ. 120. *Namur* 83. καὶ τέλος ἄλλοι ὅτι ἐπιτρέπεται νὰ κατατεθῇ τὸ ποσὸν τῆς συναλλ. *Alauzet* 1334. *Dalloz* ef. de *Com.* 280. *LyC*, *Tr.* 4. 248 σημ. 4.—Διὰ τῆς πληρωμῆς ὁ ὑπόχρεως, ἂν μάλιστα ἦν ὁ τελευταῖος ὀπισθογράφος, δὲν ὑποκαθίσταται αὐτοδικαίως εἰς τὰ δικαιώματα τοῦ κομιστοῦ μὴ ὑπαρχούσης παρ' ἡμῖν τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 1251 § 3 τοῦ Γαλ. Κωδ. ἐπεὶ δὲ ὀφείλει νὰ ζητήσῃ τὴν πληρωμὴν κατὰ τὴν λήξιν πρέπει ν' ἀναγνωρίσωμεν αὐτῷ τὸ δικαίωμα ἢ νὰ διαγράψῃ τὴν ὀπισθογραφησίν του καὶ τὰς μετ' αὐτῆν διὰ νὰ φαίνεται κομιστής ἢ νὰ ζητήσῃ νὰ ὀπισθογραφηθῇ ὑπὲρ αὐτοῦ πάλιν ἡ συναλλαγματικὴ § 1348.

(3) Καὶ οἱ LyC. Tr. 4. 235 καὶ ὁ Boistel 790 φαίνονται παραδεχόμενοι ὅτι τότε μόνον ὁ ὑπόχρεως δύναται νὰ ζητήσῃ παρὰ τοῦ πρὸ αὐτοῦ ἐγγυήσιν ὅταν ἔδωκε τοιαυτὴν ἥδη αὐτὸς εἰς ἄλλον. Τοῦτο μοι φαίνεται ἀνακριθὲς ἔνεκα τοῦ ἄρθρου 120 ἐπιβάλλοντος τὴν ἐγγυήσιν ἀπὸ τῆς γρῶστοποιήσεως τοῦ διαμαρτυρικοῦ ἀδιακρίτως. Νομίζω μάλιστα ὅτι ὁ ὑπόχρεως εἰς ἐγγυήσιν δύναται νὰ ζητήσῃ τοιαύτην παρὰ τῶν πρὸ αὐτοῦ καὶ ἂν δὲν ἐζητήθῃ ἀκόμη παρὰ τούτου ἀρκεῖ νὰ δύναται νὰ ζητηθῇ. ἴδε τοὺς LyC. Tr. 4. 248 σὺμ. 4.

αὐτῶν ἀπόλυτον καὶ οὐχὶ ὑποχρέωσις· ἄρα ὁ πληρώσας ὀπισθογρά-
φος ἢ τριτεγγυητὴς μόνον ἐγγυητὴν δύναται νὰ ζητήσῃ παρὰ τῶν
πρὸ αὐτοῦ οὐχὶ δὲ καὶ τὴν πληρωμὴν ⁽¹⁾.

2) Ὁ δικαιοῦμενος εἰς ἐγγύησιν λαμβάνων μίαν παρ' αἰουδή-
ποτε λογίζεται ἱκανοποιηθείς. Ἡ γνώμη τινων, ὅτι δικαιούται νὰ
λάβῃ τόσας ἐγγυήσεις ὅσοι εἶνε οἱ ὑπόχρεοι, ἐγκατελείφθη σήμερον
ἐντελῶς, διότι καὶ ἐπὶ συνοφειλετῶν εἰς ὁλόκληρον ἢ παρ' ἑνὸς πλη-
ρωμῇ, (ἥτις ἐπὶ τοῦ προκειμένου εἶνε ἡ παροχὴ ἐγγυητοῦ) ἀποσβέν-
νει τὴν ἐνοχὴν τῶν λοιπῶν ⁽²⁾.

3) 'Επὶ μερικῆς ἀποδοχῆς § 1409 τὰ περὶ ἐγγυήσεως ἢ πληρω-
μῆς ἐφαρμόζονται διὰ τὸ ὑπόλοιπον ⁽³⁾.

4) Ὑποχρέωσιν πρὸς παροχὴν τῆς ἐγγυήσεως τοῦ ἄρθρ. 120 ἔχουσι καὶ αἱ γυναῖκες αἱ μὴ ἐμπορευόμεναι δημοσίᾳ δι' ἃς ἡ συναλλαγματικὴ λογίζεται κατὰ τὸ ἄρθρ. 113 ἀπλῇ ὑπόσχεσις, ὅταν ἐξέδωκαν ἢ ὀπισθογράφησαν συναλλαγματικὴν, ἣτις δὲν ἐγένετο δευτέρας. Διότι ἡ ἐγγυήσις δὲν εἶνε συνέπεια τῆς ἐνοχῆς ἐκ συναλλαγματικῆς, ἀλλὰ συνέπεια συμφωνίας. Ὁ ἐκδότης καὶ οἱ ὀπισθογράφοι εὐθύνονται διὰ τὴν ἀποδοχὴν (ἄρθρ. 118) ἡ εὐθύνη δ' αὐτῶν ἐν περιπτώσει μὴ ἀποδοχῆς συνίσταται κατὰ τὸ ἄρθρ. 120 ἡ εἰς ἀποδοχὴν ἐγγυήσεως ἢ εἰς πληρωμὴν. Ἡ γυνὴ ἐπομένως ἡ μὴ ἐμπορευομένη ἱκανὴ ν' ἀναλάβῃ διὰ συμφωνίας τὰς ὑποχρεώσεις τοῦ ἐκδότης ἢ τοῦ ὀπισθογράφου ἥτοι τὴν παροχὴν ἐγγυήσεως ἐν περιπτώσει μὴ ἀποδοχῆς, δείκνυσιν ἐναργῶς διὰ τῆς ἐκλογῆς τοῦ τύπου, ὅτι ἐννοεῖ νὰ ἀναλάβῃ τὰς ὑποχρεώσεις ταύτας, ὅταν γίνεται ἐκδότης ἢ ὀπισθογράφος συναλλαγματικῆς, ἣτις δι' αὐτὴν εἶνε ἀπλῇ ὑπόσχεσις (4).

1431. Εὐθύνη τοῦ μὴ δεχθέντος πληρωτοῦ. Ὁ πληρωτὴς μὴ ἀποδεχόμενος τὴν συναλλαγματικὴν οὐδεμίαν εὐθύνην φέρει ἀπέναντι τοῦ ἐκδότης ἐκτὸς ἂν ᾖ ὁφειλέτης κατὰ τὰ ἐν § 1378

(1) LyC. Tr. 4. 235. Alauzet 1302

(2) LyC. Tr. 4. 234. Bravard 3. 283. Alauzet 1300.

(3) LyC. Tr. 4. 233.

(4) Bravard 3. 288. 'Αρ. 30 'Ιαν. 49. S. 49. 1. 225 ἔνθα καὶ σημ.
τοῦ Massé.

ἀκριβέστερον ρηθέντα ἢ ἂν ὑποσχέθῃ τὴν ἀποδοχὴν, ἀλλὰ καὶ τότε

1) Εὐθύνεται κατὰ τοὺς ρητούς ἢ ὑπονοούμενους ὅρους τῆς ὑποσχέσεώς του (1).

2) Ἡ εὐθύνη αὐτοῦ περιλαμβάνουσα πᾶσαν ἐκ τῆς μὴ ἀποδοχῆς ζημίαν ἢ βλάβην δὲν εἶνε ἐκ συναλλαγματικῆς, ἀλλὰ πολιτικῆ ἢ ἐμπορικῆ κατὰ τὰς περιστάσεις (2).

1432. Κατὰ παρέμβασιν ἀποδοχῆ. Τρίτη ἐνδεχομένη συνέπεια τῆς μὴ ἀποδοχῆς εἶνε ἡ κατὰ παρέμβασιν καλουμένη ἀποδοχὴ περὶ ἧς τὸ ἄρθρ. 126 φέρει «Γενομένου τοῦ ἐπὶ μὴ ἀποδοχῇ διαμαρτυρικοῦ δύναται τρίτος τις παρεμβαίνων ὑπὲρ τοῦ ἐκδότη τοῦ ὑπὲρ τινος τῶν ὀπισθογράφων ν' ἀποδεχθῇ τὴν συναλλαγματικὴν».

Διὰ τὰ ἔχωμεν κατὰ τὸ ἄρθρον τοῦτο ἀποδοχὴν κατὰ παρέμβασιν πρέπει ἀπαραιτήτως καὶ ἀναγκαίως πρῶτον νὰ ὑπάρξῃ διαμαρτυρικὸν ἐπὶ μὴ ἀποδοχῇ καὶ δεύτερον ὁ παρεμβαίνων νὰ ᾖ τῆς δηλ. μὴ ἐνεχόμενος ἤδη ἐκ τῆς συναλλαγματικῆς (ἐκδότης ὀπισθογράφος ἢ ἐγγυητὴς κτῶν) ἄρα :

1) Ἐὰν δὲν συνταχθῇ διαμαρτυρικόν, ἡ παρὰ τρίτου ἀποδοχὴ δὲν εἶνε οὔτε ἀποδοχὴ οὔτε ἀποδοχὴ κατὰ παρέμβασιν, ἀλλὰ θεωρεῖται ὡς τριτεγγύησις (3).

(1) Ὑπονοούμενος ὅρος τῆς ὑποσχέσεως τοῦ πληρωτοῦ εἶνε ἡ ἀποστολὴ προβλέψεως καὶ ὅτι ὁ ἐκδότης θὰ ᾔνῃ in bonis. Dalloz ef. de Com. 266. 297 Endemann V. § 51.

(2) LyC. Tr. 4. 225. Endemann V. 51. Τὸ ζήτημα ἂν ὁ ἐκδότης ἢ ὁ κομιστὴς δύναται νὰ ὑποχρεώσῃ δικαστικῶς τὸν ὑποσχεθέντα ἀλλὰ δυστροποῦντα πληρωτὴν νὰ ἀποδεχθῇ, τῆς ἀποφάσεως ἐπεχούσης μετὰ προθεσμίαν, τόπον ἀποδοχῆς, λύουσί τινες καταφατικῶς Namur Code Belge Revisé 54. Endemann aut., ἄλλοι δ' ἀποφατικῶς LyC. Tr. 4. 225. Dalloz ef. de Com. 297. Κατὰ τοὺς Γάλλους ὁ ὑπόχρεος εἰς ἀποδοχὴν δύναται νὰ ἀρνηθῇ ἀζημίως ταύτην ἂν ἡ συναλλαγμ. ἐξεδόθῃ κατὰ παραβίαν τοῦ N. περὶ Χαρτοσήμου ὡς ὑποκείμενος εἰς ποινὴν, ἄρθρ. 5 τοῦ N. τῆς 5 'Ιουν. 50. LyC Tr. 4. 224. Παρ' ἡμῖν τὸ ἄρθρον 49 τοῦ N. περὶ Χαρτ. ἀπειλεῖ ποινὴν ἀλλὰ τοιαύτην δὲν ἀναγράφει εἰς τὰ κατωτέρω ἄρθρα· τὸ δὲ ἄρθρον 53 δὲν ἀναφέρεται εἰς τὰς συναλλαγματικὰς (ἴδε τὴν ἐρμ. τοῦ N. περὶ Χαρτοσήμου ὑπὸ Δ. Παππαευστρατίου ὑπὸ τὸ ἄρθρ. 49 σημ. 5).

(3) Ὅτι ὁ τοιοῦτος ἀποδέκτης εὐθύνεται εἶνε ἀναμφισβήτητον ἕνεκα τοῦ ἄρθρου 140· δέχονται δὲ ὅτι εἶνε τριτεγγυητὴς διότι δὲν εἶνε δυνατόν νὰ

2) Ἡ παρὰ τοῦ ἐκδότης καὶ τῶν ὀπισθογράφων ἢ τῶν ἐγγυη-
τῶν τούτων ἀποδοχὴ δὲν εἶνε ἀποδοχὴ κατὰ παρέμβασιν, διότι ἐνέ-
χονται ἐκ τῆς συναλλαγματικῆς καὶ δὲν εἶνε τρίτοι.

3) Ὁ μὴ ἀποδεχθεὶς πληρωτῆς δὲν εὐθύνεται ἐκ συναλλαγμα-
τικῆς ἄρα εἶνε τρίτος καὶ δύναται νὰ ἀποδεχθῇ κατὰ παρέμβασιν
εἴτε ὑπὲρ τινος τῶν ὀπισθογράφων ἢ δὲν θέλῃ, νὰ ἔχῃ ὑπεύθυνον
τὸν ἐκδότην μόνον, εἴτε ὑπὲρ τοῦ ἐκδότης ἢ ἡ συναλλαγματικὴ ᾗνε
ἐκδεδομένη διὰ λ[σμον τρίτου τινος διατάκτου § 1298 καὶ δὲν θέλῃ
νὰ ἔχῃ ὑπεύθυνον τοῦτον, ἀλλὰ τὸν ἐκδότην § 1299 (1).

4) Ἐπειδὴ ἡ κατὰ παρέμβασιν ἀποδοχὴ τίκτει ἐνοχὴν ἐκ συν-
αλλαγματικῆς, ἔπεται ὅτι δὲν ὑπάρχει ἀποδοχὴ κατὰ παρέμβασιν
ἂν ὁ ἀποδεχόμενος εἶνε ἀνίκανος νὰ ὑποχρεωθῇ ἐκ συναλλαγματι-
κῆς (2).

Προσόντα καὶ διατυπώσεις. Ὅπως ἡ κοινὴ ἀποδοχὴ οὕτω
καὶ ἡ κατὰ παρέμβασιν πρέπει νὰ ᾗνε ἄνευ ὄρων § 1408 καὶ δύνα-
ται νὰ ᾗνε μερικὴ § 1409 (3).

Κατὰ ῥητὴν ἀπαίτησιν τοῦ Νόμου αἱ παρέμβασεις σημειοῦται
εἰς τὸ διαμαρτυρικὸν καὶ ὑπογράφεται παρὰ τοῦ παρεμβαίνοντος,
ὅπερ κατὰ τινὰς μὲν σημαίνει ὅτι ἡ ὑπογραφή τίθεται ἐν τῷ δια-
μαρτυρικῷ (4), κατ' ἄλλους δὲ καὶ ὀρθότερον ἐπὶ τῆς συναλλαγμα-
τικῆς (5).

1433. Ἀποτελέσματα τῆς κατὰ παρέμβασιν ἀπο-
δοχῆς. Διατάξεις πλήρεις περὶ τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς κατὰ πα-
ρέμβασιν ἀποδοχῆς δὲν ἔχομεν. Ἐξ ὧν ὁμως καὶνται ἐν τῷ Νόμῳ
προκύπτει σαφῶς ὅτι κατὰ τὴν γνώμην τοῦ Νομοθέτου ἡ κατὰ

δῶσθαι τις εἰς αὐτὸν ἄλλην ιδιότητα LyC. Tr. 4. 242. Bravard 3. 294.
Alauzet 1331. Ἀμφίβολον ὅμως εἶνε ἂν ὁ χαρακτηρισμὸς ᾗνε ἀκριβοῦς.
Endemann V. § 55. Ἐπεικῶς ἐδέχθησαν ὅτι ὁ πληρωτῆς δύναται νὰ ἀπο-
δεχθῇ κατὰ παρέμβασιν ἄνευ διαμαρτυρικοῦ. Ἀχ. 11 Μαΐου 68 D. 68. 1.
241. Alauzet 1332. LyC. Tr. 4. 242.

(1) Ἰδε τὴν ἀνωτ. σημ. ἐν τέλει. LyC. Tr. 4. 240.

(2) LyC. αὐτ.

(3) LyC. αὐτ. 241.

(4) Bedarride 1. 247.

(5) LyC. αὐτ. 243.

παρέμβασιν ἀποδοχή δὲν εἶνε ἀποδοχή, ἀλλὰ μᾶλλον τριτεγγύσις.

1434. Ὡς πρὸς τὸν παρεμβαίνοντα. Ὁ κατὰ παρέμβασιν ἀποδέκτης βεβαίως καθίσταται ὀφειλέτης τῆς συναλλαγματικῆς ἀμετακλήτως καὶ ἂν κατόπιν ὁ πληρωτὴς ἐδέχθη ⁽¹⁾, πλὴν δὲν εὐθύνεται ὅπως ὁ ἀποδεχόμενος ἀποδέκτης § 1418, ἀλλ' εὐθύνεται μόνον ὅπως ἐκεῖνος, ὑπὲρ τοῦ ὁποίου παρενέβη ἢ χάριν τοῦ ὁποίου ἐδέχθη· ἄρα ὅπως ὁ ἐκδότης, ἂν παρενέβη ὑπὲρ τοῦ ἐκδότου ἢ ὅπως ὁ ὀπισθογράφος ἂν παρενέβη ὑπὲρ τούτου.

Τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο δὲν ἀναγράφεται ἐν τῷ Νόμῳ ῥητῶς προκύπτει ὁμως σαφῶς ἐκ τῶν ἄρθρ. 126, 127 καὶ 159. Κατὰ τὰ ἄρθρα 126 καὶ 127 παρεμφερῆ πρὸς τὸ ἄρθρ. 142· ἡ παρέμβασις γίνεται ὑπὲρ τοῦ ἐκδότου ἢ τινος τῶν ὀπισθογράφων, γνωστοποιεῖται δὲ ἄνευ ἀναβολῆς εἰς ἐκεῖνον, ἕνεκα τοῦ ὁποίου ἐγένετο. Ἄν ἡ εὐθύνη τοῦ κατὰ παρέμβασιν δεχομένου ἦτο ἡ τοῦ κοινου ἀποδέχτου ἢ ἐν τοῖς ἄρθροις τούτοις διάκρισις ὑπὲρ τίνος γίνεται ἡ παρέμβασις δὲν θὰ εἶχεν ἔννοιαν, ἀφ' οὗ εἶναι γνωστόν, ὅτι ἡ εὐθύνη τοῦ ἀποδέχτου εἶνε ἐντελῶς διάφορος ἐκείνης τοῦ ἐκδότου καὶ τῶν ὀπισθογράφων § 1282. 1418.

Ἐτι ἀνεξήγητον θὰ ἦτο τὸ ἄρθρ. 159, καθ' ὃ ὁ κατὰ παρέμβασιν πληρώων (ἔστω καὶ κατὰ παρέμβασιν ἀποδέκτης) ὑποκαθίσταται εἰς τὰ δικιωμάχια τοῦ κομιστοῦ, διότι, ὡς θὰ ἴδωμεν, ὁ ἀποδέκτης δεχόμενος καὶ πληρώων ὑπεύθυνον ἔχει μόνον τὸν ἐκδότην ἢ τὸν διατάκτην § 1299 οὐδέποτε δὲ τοὺς ὀπισθογράφους· ἄρα ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 142 περὶ τριτεγγυήσεως ἐφαρμόζεται καὶ ἐνταῦθα ἦτοι ὁ παρεμβαίνων, ὅπως καὶ ὁ τριτεγγυητὴς ὑπόκειται εἰς τὰς αὐτὰς ὑποχρεώσεις, εἰς τὰς ὁποίας ὑπόκειται ἐκεῖνος ὑπὲρ οὗ παρενέβη, καὶ αἵτινες προφανῶς δὲν εἶνε αἱ ὑποχρεώσεις τοῦ ἀποδεχομένου πληρωτοῦ. Διὰ τοῦτο εἵπομεν ἀνωτέρω, ὅτι ἐν τῇ διανοίᾳ τοῦ Νομοθέτου ἡ κατὰ παρέμβασιν ἀποδοχή δὲν εἶνε ἀποδοχή, ἀλλὰ τριτεγγυήσις καὶ ὡς θὰ λάβωμεν ἀφορμὴν νὰ ὑποστηρίξωμεν μεταξὺ τριτεγγυήσεως καὶ κατὰ παρέμβασιν ἀποδοχῆς ὁ Νόμος δὲν φαίνεται ποιούμενος διάκρισιν

(1) LyC. Tr. 4. 245. Alauzet 1334.

τοῦλάχιστον ὡς πρὸς τ' ἀποτελέσματα ⁽¹⁾.

1438. Ὡς πρὸς τὸν ὑπὲρ οὗ ἡ παρέμβασις. Τὴν παρέμβασιν ὀφείλει ὁ παρεμβαίνων νὰ γνωστοποιήσῃ ἄνευ ἀναβολῆς εἰς τὸν ὑπὲρ οὗ αὕτη ἐγένετο, οὗτος δὲ καὶ ἂν ὁ κομιστὴς ἐφησυχάσεν εἰς τὴν το.αὐτὴν ἀποδοχὴν καὶ δὲν ἐποιήσατο χρῆσιν τοῦ ἄρθρ. 120 ἔχει δικαίωμα νὰ στραφῇ κατὰ τὸν πρὸ αὐτοῦ ὑποχρέων καὶ νὰ ζητήσῃ ἐγγύησιν συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 120 καὶ τὰ ῥηθέντα ἐν § 1430.

Τοῦ Ν. μὴ ὀρίζοντος ἡ γνωστοποιήσις γίνεται κατὰ πάντα τρόπον συνήθως δι' ἐπιστολῆς, εἰς τὰ δικαστήρια δὲ ἀπόκειται νὰ ἐκτιμῇσιν ἐν ἐκάστη εἰδικῇ περιπτώσει κατὰ πόσον ὁ παρεμβαίνων ὑπῆρξεν ἀμελὴς περὶ τὴν εἰδοποίησιν καὶ ἐκ τούτου ἐζημιώθη, ὁ ὑπὲρ οὗ ⁽²⁾.

Διὰ τῆς ἀποδοχῆς οὐδὲν δικαίωμα ἀποκτᾷ ὁ παρεμβαίνων κατ' ἐκεῖνου ὑπὲρ οὗ παρενέβη, οὔτε δύναται νὰ κρατήσῃ τὰ τυχὸν παρ' αὐτοῦ εἰς τὸν ὑπὲρ οὗ παρενέβη ὀφειλόμενα ⁽³⁾ καὶ μόνον μετὰ τὴν πληρωμὴν ὑποκαθίσταται εἰς τὰ δικαιώματα τοῦ κομιστοῦ κατὰ τὰς ἐν ἄρθρ. 159 διακρίσεις· ἂν ὅμως ἐνεργῇ κατ' ἐντολὴν ἔχει τὰ δικαιώματα παντὸς ἐντολοδόχου § 1015 ⁽³⁾.

1436. Ὡς πρὸς τὸν κομιστὴν. Ἡ κατὰ παρέμβασιν ἀποδοχὴ παρυσιάζεται ἐν τῇ πράξει· ἢ ὡς πράξις αὐθόρμητος ἢ τοι διαχειρίσις ἀλλοτρίων ἢ ὡς πράξις κατ' ἐντολὴν.

Ἡ ἐντολὴ δύναται νὰ δοθῇ ἰδιαιτέρως ἢ ἐπὶ τοῦ τίτλου, τὸ τελευταῖον συμβαίνει ὅταν ὁ ἐκδότης ἢ ὁ ὀπισθογράφος ἀναγράφῃ ἐν τῇ συναλλαγμᾷ κατ' ἀνάγκην πληρωτὴν. § 1302.

Παρ' οἰουδὴποτε καὶ ἂν γίνῃ ἡ κατὰ παρέμβασιν ἀποδοχὴ ἔστω καὶ παρὰ τοῦ κατ' ἀνάγκην πληρωτοῦ τοῦ φαινομένου ἐν τῷ τίτλῳ δὲν εἶνε ὑποχρεωτικὴ διὰ τὸν κομιστὴν, ὅστις καίτοι διατηρῶν τοὺς παρεμβάντας ὑπευθύνους δύναται νὰ στραφῇ κατὰ τὸν ὑποχρέων (ἐκδότου-ὀπισθογράφων-ἐγγυητῶν) καὶ νὰ ζητήσῃ ἐγγύησιν κατὰ τὸ ἄρθρ. 120 § 1428⁽⁴⁾. Τοῦτο δὲ εἶνε ἀληθὲς καὶ ὅταν ὁ ἀποδέ-

(1) Παλ. 558. LyC. 4. 245. Dalloz ef. de Com. 358. Alauzet 133.

(2-3) LyC. Tr. 4. 248. Παλ. 557 i f. Dalloz ef. de Com. 357.

(4) Κατὰ τὸν Γερμ. Ν. ἄρθρ. 56 καὶ τὸν Ἰταλ. 279 διὰ τῆς ἀποδοχῆς.

κτης αὐτὸς δέχεται κατὰ παρέμβασιν, διότι καὶ τότε ὁ ἐκδότης καὶ οἱ ὀπισθογράφοι δὲν παρέσχον τὴν ἦν ὤφειλον ἀποδοχὴν τοῦ πληρωτοῦ εἰς τὸν κομιστὴν, ἀλλ' ἀποδοχὴν κατὰ παρέμβασιν, ἥτις εἵπομεν δὲν εἶνε ἀποδοχὴ, διότι δὲν ἔχει τὰ αὐτὰ ἀποτελέσματα ⁽¹⁾.

Ἄλλ' ἡ ἀποδοχὴ κατὰ παρέμβασιν δὲν εἶνε πρᾶξις ματαία. Εἶνε ἐνδεχόμενον ὁ παρεμβὰς νὰ ἦνε φερέγγυος καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὁ κομιστὴς θὰ ἐφησυχάσῃ ἢ ἂν κινηθῇ θ' ἀποκρουσθῇ παρὰ τῶν ὑποχρέων δυναμέων ν' ἀντιτάξωσιν αὐτῷ, ὅτι ζητεῖ ἐγγύησιν τὴν ὁποίαν ἤδη ἔχει ⁽²⁾.

1437. Πλείονες παρεμβαίνοντες. Ἐπὶ πλείονων παρεμβαινόντων δὲν ἐφαρμόζεται τὸ ἄρθρ. 159, διότι ἐνταῦθα δὲν πρόκειται περὶ πληρωμῆς, ἥτοι πρᾶξεως ἀποκλειούσης πᾶσαν ἄλλην ὁμοειδῆ, ἀλλὰ περὶ εὐθύνης, ἥτις νομικῶς δύναται νὰ συνυπάρξῃ μετ' εὐθύνης ἄλλων. Πάντες λοιπὸν οἱ ἐφεύμενοι νὰ ἀποδεχθῶσι κατὰ παρέμβασιν εἶνε δεκτοὶ ὅσοιδήποτε καὶ ἂν ἦνε καὶ ἀδιακρίτως ⁽³⁾.

1438. Πτώχευσις τοῦ πληρωτοῦ ἢ τῶν λοιπῶν ὑποχρέων. Ἀμα ὁ πληρωτὴς ἀποδεχθῇ τὴν συναλλαγματικὴν καὶ ἡ ἀποδοχὴ αὐτοῦ φέρει τὰ προσόντα ἀποδοχῆς § 1406 ὁ ἐκδότης καὶ οἱ ὀπισθογράφοι λογιζονται ἐκπληρώσαντες τὴν πρώτην ὑποχρέωσιν αὐτῶν πρὸς τὸν κομιστὴν, ὅστις μέχρι τῆς λήξεως οὐδὲν δικαίωμα

τοῦ κατ' ἀνάγκην πληρωτοῦ ὁ κομιστὴς στερεῖται τοῦ δικαιώματος νὰ ζητήσῃ ἐγγύησιν. Τοῦτο κατὰ Vidari La Cambiale 206 ἔπρεπε νὰ δεχθῶμεν καὶ ἂν ὁ Ν. ἐσιώπα, διότι εἶνε ἀποτέλεσμα συμφωνίας, ἥτοι ἡ σημείωσις κατ' ἀνάγκην πληρωτοῦ σημαίνει ὅτι ὁ κομιστὴς δέχεται ἀντὶ τῆς ἀποδοχῆς τοῦ πληρωτοῦ ἐκείνην τοῦ κατ' ἀνάγκην τοιοῦτου καὶ δὲν δύναται ἔχων ταύτην νὰ παραπονεθῇ καὶ νὰ ζητήσῃ ἄλλην ἐγγύησιν. Ἡ γνώμη αὕτη λογικὴ ἄλλως τε δὲν φαίνεται ὑποστηριζομένη ἐν Γαλλίᾳ ἕνεκα τῆς γενικότητος τοῦ ἄρθ. 128 ἰδίως Bravard 3. 304 σημ. 1 καὶ LyC. Tr. 4. 239. Ὡστε παρ' ἡμῖν ἡ σημείωσις κατ' ἀνάγκην πληρωτοῦ ὑποχρεοῖ μὲν τὸν κομιστὴν νὰ ζητήσῃ καὶ παρ' αὐτοῦ τὴν ἀποδοχὴν καὶ νὰ διαμαρτυρηθῇ (ἄρθρ. 173), ἀλλὰ ἡ ἀποδοχὴ τούτου δὲν στερεῖ τὸν κομιστὴν τοῦ δικαιώματος νὰ ζητήσῃ ἐγγύησιν κατὰ τὸ ἄρθρον 120.

(1) Boistel 794 i. f. Contra LyC. Tr. 4. 247. Alauzet 1331.

(2) Bravard 3. 305. LyC. Tr. 4. 246. Alauzet 1334.

(3) LyC. Tr. 4. 249. Boistel 824 ὑπὲρ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρ. 159. Alauzet 1334.

ἔχει κατ' αὐτῶν. Τοῦτο δὲ εἶνε ἀληθές, καὶ ὅταν ὁ κομιστὴς παρητήθη κατόπιν τῆς ἀποδοχῆς, ἣν ἤδη ἔλαβε § 1420.

Εἶνε ὅμως ἐνδεχόμενον μετὰ τὴν ἀποδοχὴν ὁ πληρωτὴς νὰ πτωχεύσῃ, ἢ νὰ πτωχεύσῃ ὁ ἐκδότης (ἢ τις τῶν ὀπισθογράφων), ὅτε ἐρωτᾶται τί γίνεται.

Περὶ τούτου ἔχομεν ῥητὰς διατάξεις ἐν ἄρθρ. 163 καὶ 447 τοῦ Ἐμπ. Ν.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 163 αἶν ὁ ἀποδεχθεὶς τὴν συναλλαγματικὴν πτωχεύσῃ πρὸ τῆς προθεσμίας ὁ κομιστὴς δύναται νὰ διαμαρτυρηθῇ καὶ νὰ κάμῃ τὰς ἀπαιτήσεις του.

Κατὰ δὲ τὸ ἄρθρ. 447· αἶν ὁ πτωχεύσας ἦνε ἐκδότης γραμματίου εἰς διαταγὴν, ἀποδέκτης συναλλαγματικῆς, ἢ ἐκδότης αὐτῆς ἔλλειψι ἀποδοχῆς, οἱ λοιποὶ ἐνεχόμενοι ὑποχρεοῦνται νὰ δώσωσιν ἐγγύησιν περὶ τῆς ἐμπροθέσμου πληρωμῆς ἐὰν δὲν προτιμῶσι νὰ πληρώσωσιν ἀμέσως, ἥτοι ἐφαρμόζεται τὸ ἄρθρ. 120.

Ἐκ τῶν διατάξεων τούτων προκύπτει·

1) Ὅτι ἡ πτώχευσις τοῦ ὀπισθογράφου ἐπερχομένη εἴτε πρὸ τῆς ἀποδοχῆς εἴτε μετὰ τὴν ἀποδοχὴν οὐδὲν δικαίωμα παρέχει εἰς τὸν κομιστὴν.

2) ὅτι ἡ πτώχευσις τοῦ πληρωτοῦ ὅστις ἀπεδέχθη, παρέχει εἰς τὸν κομιστὴν τὸ δικαίωμα νὰ ἐπικαλεσθῇ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθ. 120 ἥτοι νὰ ζητήσῃ ἐγγύησιν § 1428.

3) ὅτι ἡ πτώχευσις τοῦ ἐκδότου, ἂν μὲν ἡ συναλλαγματικὴ ἐγένετο ἤδη ἀποδεκτὴ ὑπὸ τοῦ πληρωτοῦ εἶνε γεγονός μὴ παρέχον δικαίωμά τι εἰς τὸν κομιστὴν ὀφείλοντα ν' ἀρκεσθῇ εἰς τὴν ἀποδοχὴν. Ἄν ὅμως ἡ συναλλαγματικὴ δὲν ἐγένετο ἀποδεκτὴ ὑπὸ τοῦ πληρωτοῦ, ὁ κομιστὴς ἔχει δικαίωμα νὰ ζητήσῃ ἐγγύησιν παρὰ τῶν λοιπῶν ὑποχρέων· ἄρα τότε μόνον ἡ πτώχευσις τοῦ ἐκδότου λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν, ὅταν ἡ συναλλαγματικὴ δὲν ἐγένετο δεκτὴ.

Ὁ Ν. δὲν ὀρίζει τί γίνεται ἂν ὁ πληρωτὴς πτωχεύσῃ πρὸ τῆς ἀποδοχῆς, διότι εἶχεν ὑπ' ὄψιν του τὰ ἐκ τῆς συναλλαγματικῆς ἤδη ὑπόχρεα πρόσωπα. Ἄλλ' εἶνε προφανές ὅτι, τοῦ πληρωτοῦ μὴ δυναμένου νὰ δώσῃ ἔγκυρον ἀποδοχὴν, ὑπάρχει ἄρνησις ἀποδοχῆς παρέχουσα εἰς τὸν κομιστὴν τὸ δικαίωμα νὰ διαμαρτυρηθῇ καὶ νὰ

ζητήση ἐγγύησιν κατὰ τὸ ἄρθρ. 120. ⁽¹⁾

Διαφέρει ἂν ἐν τῇ συναλλαγματικῇ ὑπάρχη ἡ ρήτρα ἄνευ ἀποδοχῆς § 1315, διότι τότε τοῦ κομιστοῦ μὴ ἔχοντος δικαίωμα ἐπὶ τῆς ἀποδοχῆς, ἡ πτώχευσις τοῦ πληρωτοῦ πρὸ τῆς λήξεως εἶνε νομικῶς δι' αὐτὸν ἄνευ σημασίας ⁽²⁾.

γ' Περὶ τριτεγγυήσεως

1439. Ὅρισμός. Ὑπὸ τὴν ἐπιφύλαξιν τῶν κατωτέρω ρηθισμένων ἡ τριτεγγυήσις εἶνε ἡ ἐγγύησις συναλλαγματικῶν καὶ γραμματίων εἰς διαταγὴν (ἄρθρ. 141. 187)· ἤτοι ἡ ἐγγύησις ἣν τρίτος τις παρέχει ὑπὲρ τοῦ ἐκδότη, τοῦ ὀπισθογράφου ἢ τοῦ ἀποδέκτου συναλλαγματικῆς ἢ ὑπὲρ τοῦ ἐκδότη ἢ ὀπισθογράφου γραμματίου εἰς διαταγὴν ἐμπορικῆς ἢ μὴ. ⁽³⁾

Ὁμιλοῦμεν ἐνταῦθα περὶ τριτεγγυήσεως συναλλαγματικῶν.

1440. Διαφοραί. Αἱ μόναι διαφοραὶ τῆς τριτεγγυήσεως ἀπὸ τῆς κοινῆς ἐγγυήσεως ἀναγράφονται ἐν τῷ Ἐμ. Ν. (ἄρθ. 142). ἀναφέρονται δὲ εἴτε εἰς τὴν σύστασιν εἴτε εἰς τὰ ἀποτελέσματα αὐτῆς. Οὕτω :

1) Πρέπει νὰ ᾔνε ἔγγραφος. Ἀγραφος ἢ προφορικὴ ἡ τριτεγγυήσις δὲν εἶνε δυνατὴ ὑπὸ τὴν ἐννοίαν ὅτι ἰσχύει ὡς ἐγγύησις κοινὴ ἢ ἄλλο τι, οὐδέποτε δὲ ὡς τριτεγγυήσις. ⁽⁴⁾

2) Ὁ τριτεγγυητὴς στερεῖται τῶν εὐεργετημάτων τῆς διζήσεως καὶ διαιρέσεως καὶ εἶνε εἰς ὁλόκληρον ὑπεύθυνος ἀπέναντι τοῦ κομιστοῦ. ⁽⁵⁾

3) Ἐν ᾧ κατὰ κανόνα ἡ ἐγγύησις, ἔστω καὶ χρέους ἐμπορικῆς, δὲν εἶνε πρᾶξις ἐμπορικὴ § 124, ἡ τριτεγγυήσις τούναντίον εἶνε πάν-

(1) LyC. Tr. 4. 238.

(2) LyC. αὐτ. καὶ § 1407

(3) LyC. Tr. 4. 250. Boistel 795. Alauzet 1384. Bravard 3. 307. Pél. 559. ΑΠ. 37 (82) Μπ. 2. 23.

(4) LyC. Tr. 4. 255. Boistel 796. Alauzete 1385. Παλ. 560. Bravard 3. 312. Ἐφ. Ἀθ. 565 (92). Θεμ. 3. 216. Dalloz ef. de Com. 501.

(5) LyC. Tr. 4. 263. Bravard 3. 315. Boistel 797. Παλ. 561.

τοτε καὶ δὴ ἐκ συναλλαγματικῆς ἢ ἐκ γραμματίου εἰς διαταγὴν ⁽¹⁾
ἐκτός ἂν ἀναφέρεται εἰς γραμμᾶτια εἰς διαταγὴν μὴ ἐμπορικὰ διὰ
τὸν ὑπὲρ οὗ ⁽²⁾.

Τὰ ἀποτελέσματα ὁμῶς ταῦτα κατὰ ρητὴν τοῦ Ν. διάταξιν
(ἄρθ. 142) ἐπιτρέπεται οἱ συμβαλλομενοὶ νὰ ματαιώσωσι ἢ τροπο-
ποιήσωσι διὰ συνομολογιῶν διαφόρων, τοῦθ' ὅπερ σημαίνει ὅτι δὲν
ἀποτελοῦσι τὴν οὐσίαν τῆς τριτεγγυήσεως.

1441. Παρεπομένη σύμβασις. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἐπι-
ταί, ὅτι ἡ τριτεγγυήσις εἶναι κατ' οὐσίαν ἐγγυήσις μετ' ἰδιαζόντων
ἀποτελεσμάτων καὶ διέπεται ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ Ἐμ. Ν. ἐφ'
ὅσον τοιαῦται ὑπάρχουσι, κατὰ τὰ λοιπὰ δὲ ὑπὸ τῶν περὶ ἐγγυή-
σεως κανόνων τοῦ Ἀστ. Δικ. ⁽³⁾.

1442. Κυρία σύμβασις. Ἡ ἀνωτέρω γνώμη στηριζομένη
ἐπὶ τῶν κειμένων τὰ ὅποια ἐπιτρέπουσι τὴν διὰ συμφωνίας ματαιώ-
σιν πάντων ἀνεξαίρετως τῶν συνεπειῶν τῆς τριτεγγυήσεως δὲν εἶνε
ἡ μόνη· ὑπεστηρίχθη δὲ καὶ παρ' ἡμῖν μετ' ἀρκετῆς δυνάμεως,
ὅτι ἡ τριτεγγυήσις δὲν εἶνε ἐγγυήσις, δὲν εἶνε σύμβασις παρεπομένη

(1) LyC. Tr. 4. 262. Boistel 797. ΑΠ. 216 (86) ἐν Σουλ. Γκίνη 273.
'Εκρίθη μάλιστα ὅτι ἡ τριτεγγυήσις παρὰ γυναικὸς μὴ ἐμπορευομένης καί-
τοι ἀποτελοῦσα δι' αὐτὴν ἀπλὴν ὑπόσχεσιν (ἄρθρ. 113) εἶνε οὐχ ἥττον ἐ-
νοχὴ ἐμπορικῇ, ἐπομένως ὁ χρόνος τῆς συστάσεως αὐτῆς δύναται νὰ ἀποδει-
χθῇ διὰ παντὸς μέσου. Ἀκ. 21 Ἀπρ. 69. S. 69. I. 350. D. 69. I. 407.
'Εφ. Grenoble 23 Νῆρ. 70 S. 71. 2 12 D. 71 2. 173. Contra Bra-
nard 6. 375. Ἐφ. Ἀθ. 819 (99) Θεμ. 11. 75.

(2) LyC. Tr. 4. 521. Ἐφ. Λαρίσσης 262 (99) Θεμ. 10. 543.

(3) ΑΠ 37 (82) Μπ. 2. 23. ΑΠ. 266 (92) Θεμ. 3. 658 ΑΠ. 115
(97) Θεμ. 8. 550. α' Ἡ ἐν τοῖς ἄρθρ. 141 καὶ 142 ἀναφερομένη τριτεγγυή-
σις εἶνε αὕτη ἡ τοῦ ἀστικοῦ δικαίου σύμβασις τῆς ἐγγυήσεως ἣτις διέπεται
ὑπὸ τῶν τοῦ Ἀστ. δικαίου κανόνων καὶ δὴ ὡς πρὸς τὸ ὅτι παρέπεται τῇ
κυρίᾳ ἐνοχῇ προϋποτιθεῖσα τὴν ὑπαρξίν αὐτῆς καὶ ὡς πρὸς τὸ ὅτι ἀρμόζουσι
τῇ ἐγγυητῇ πᾶσαι αἱ τοῦ πρωτοφειλέτου ἐνστάσεις· αἱ δὲ κανόνες οὗτοι ἐτρο-
ποποιήθησαν ὑπὸ τοῦ Ἐμ. Ν. μόνον ὡς πρὸς τὰ ἐν τῷ ἄρθρ. 142 ἀναφερό-
μενα ἀποτελέσματα, ὅτι δηλαδὴ ἐν τῇ τριτεγγυήσει ὑφίσταται ἡ αὕτη ἐνοχὴ
ἡ βαρύνουσα τοὺς ἐκδότας καὶ ὀπισθογράφους πλὴν ἐναντίας συμβάσεως·
'Ομοίως: Ἐφ. Ἀθ. 444 (92) Θεμ. 3. 187. Ἐφ. Ἀθ. 644 (95) Θεμ. 6.
521.— Ἐφ. Πατρῶν 79 (99) Θεμ. 10. 510. Ἐφ. Ἀθ. 1275 (99) Θεμ. 11 236
καὶ μειοψ. τῆς Ἐφ. Ἀθ. 542 (92) Θεμ. 3. 212.

ἀλλὰ κυρία αὐτοτελὴς καὶ ἀνεξάρτητος πάσης ἄλλης, δὲν ἐφαρμόζονται ἐπομένως ἐπ' αὐτῆς τὰ περὶ ἐγγυήσεως ἀλλὰ μόνον οἱ κανόνες τῆς ιδιότητος ἣν ἀπεδέχθη ὁ τριτεγγυητὴς διὰ τῆς τριτεγγυήσεως.

Ὁ τριτεγγυητὴς τοῦ ἐκδότου τοῦ ὀπισθογράφου ἢ τοῦ ἀποδέκτου δὲν εἶνε ἐγγυητὴς αὐτοῦ ἄνευ διζήσεως, ἐνεχόμενος ὅπως αὐτὸς καὶ ὅταν καὶ αὐτὸς ἄλλ' εἶνε συνεκδότης, συνοπισθογράφος, συναποδέκτης ἐνεχόμενος ὡς τοιοῦτος, ἀνεξαρτήτως τῆς εὐθυνης ἐκείνου ὑπὲρ οὗ ἐγγυήθη (1).

Αἱ πρακτικαὶ συνέπειαι τῆς θεωρίας ταύτης εἶνε προφανεῖς.

Κατ' αὐτήν :

1) Ὁ τριτεγγυητὴς ἐνέχεται καὶ ὅταν ἐκεῖνος ὑπὲρ οὗ ἔδωκε τὴν τριτεγγυήσιν δὲν ἐνέχεται εἴτε διότι ἡ ἐνοχὴ αὐτοῦ εἶνε ἄκυρος, εἴτε διότι ἡ ἐνοχὴ αὐτοῦ εἶνε ἀνύπαρκτος. Οὕτω ὁ τριτεγγυηθεὶς ἐκδότην, ὀπισθογράφον ἢ ἀποδέκτην, τοῦ ὁποῦ ἡ ὑπογραφή εἶνε πλαστή εὐθύνεται ἐν τούτοις ὡς ἐκδότης, ὀπισθογράφος ἢ ἀποδέκτης (2).

2) Ὁ τριτεγγυητὴς ὡς ἀναλαμβάνων ἰδίαν καὶ κυρίαν ὑποχρέωσιν καὶ οὐχὶ παρεπομένην εἶνε μόνον εἰς ὁλόκληρον ὀφειλέτης καὶ οὐδὲν πλέον, δὲν δύναται ἐπομένως νὰ ἀντιτάξῃ κατὰ τοῦ κομιστοῦ ἐνστάσεις ἐκ τοῦ προσώπου τοῦ ὑπὲρ οὗ ἡ τριτεγγυήσις, τὰς ὁποίας κατὰ τὸ Ἀστ. Δικ. ἔχει δικαίωμα ὁ ἐγγυητὴς νὰ ἐπικαλεσθῇ, οὔτε δύναται νὰ ἀσκήσῃ ἄλλα δικαιώματα ἢ νὰ ὑποβληθῇ εἰς ἄλλας ὑποχρεώσεις ἐκείνων παντὸς εἰς ὁλόκληρον ὀφειλέτου (3).

§ 443. Ἐπιχειρήματα. Ἡ γνώμη αὕτη διδασκομένη ἀλαχοῦ δι' ἄλλους λόγους, καὶ τῆς ὁποίας σπέρματα δύναται τις ν' ἀνεύρῃ καὶ ἐν τῷ Ρωμ. Δικ. (4), κύρια ἐπιχειρήματα φέρει 1) τὸ

(1, 2, 3) Ἐφ. Ἀθ. 171 (91) Θεμ. 2. 234. Εἰσηγ. κ. Π. Θανοπούλου καὶ Ἐφ. Ἀθ. 543 (92) Θεμ. 3. 242 Εἰσηγ. κ. Ε. Λουκούδη μετ' ἰσχυρᾶς μειοψ. Endemann V. § 56. 2. Thol § 135 ἢ 280 μετὰ φρ. Ἰταλ. Ἀκ. Γερμ. 10 Νδρ. 97. Θ. 9. 367. [

(4) Κατὰ τὸν Ν. 25 Πανδ. 46. 1, ὁ ἐγγυηθεὶς ἀνήλικον, ἄσωτον ἢ παράφρονά δὲν βοηθεῖται, ἄρα ἡ ἐνοχὴ αὐτοῦ εἶνε κυρία ἐνῶ κατὰ τὸν Ν. 6. Π. 45. 1 ὁ ἐγγυηθεὶς ἄσωτον ἢ παράφρονά βοηθεῖται, ἄρα ἡ ἐνοχὴ αὐτοῦ εἶνε παρεπομένη· ἴδε Dernburg Ἐνοχ. § 77 ἰσημ. 2 καὶ 78 σημ. 4, μετὰ φρ. Δουβουνιώτου.

ἄρθρ. 141 καθ' ὃ, ἀφ' οὗ ἡ τριτεγγύσις δίδεται πρὸς ἀσφάλειαν τῆς πληρωμῆς τῆς συναλλαγματικῆς καὶ οὐχὶ ὑπὲρ τοῦ ἐκδότου ἢ ἀποδέκτου αὐτῆς, ἔπεται ὅτι ἡ περὶ ταύτης σύμβασις δὲν εἶνε παρεπομένη ἄλλης, ἀλλ' αὐτοτελὴς καὶ κυρία καθιστῶσα ὑπεύθυνον εἰς ὁλόκληρον τὸν τριτεγγυητὴν ἀπέναντι τοῦ κομιστοῦ. 2) τὸ ἄρθρον 142, καθ' ὃ ὁ τριτεγγυητὴς εἶνε εἰς ὁλόκληρον ὑπόχρεως ἀπέναντι τοῦ κομιστοῦ, ἦτοι δὲν ἔχει τὸ εὐεργέτημα τῆς διζήσεως (καὶ προφανῶς καὶ τῆς διαιρέσεως), τὰ ὅποια θὰ εἶχεν ἂν ἦτο ἐγγυητὴς.

Εἰς ταῦτα δύναται τις νὰ προσθήσῃ καὶ ἄλλο ἐπιχείρημα ἐκ τῶν ἁρθρῶν 113 καὶ 114 ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἄρθρ. 140.

1441. Ἀνασκευή. Ὅσον πρακτικὴ καὶ ἂν φαίνεται ἡ γνώμη αὕτη δὲν εἶνε δυνατόν νὰ ὑποστηριχθῇ περ' ἡμῖν, διότι ἐκτὸς τῶν ἄλλων (1) δύναται νὰ παρατηρηθῇ καὶ παρετηρήθῃ, ὅτι ἡ ἀσφάλεια περὶ ἧς ὁμιλεῖ τὸ ἄρθρ. 141 εἶνε βεβαίως προσωπικὴ. Ἀλλ' ἡ προσωπικὴ ἀσφάλεια καλεῖται ἐν τῷ δικαίῳ ἐγγύσις (2). Ἀφ' οὗ δὲ ὁ Ἐμ. Ν. περιωρίσθη νὰ κανονίσῃ μόνον διαφόρως τὰ ἀποτελέσματα τῆς τοιαύτης ἐγγυήσεως καὶ ἰδίως τὴν ἑκτασιν αὐτῶν, σπεύσας παρעוθὺς νὰ δηλώσῃ, ὅτι δὲν θεωρεῖ ταῦτα οὐσιώδη, διότι

(1) Κατὰ τὴν μειοψηφίαν τῆς Ἐφ. Ἀθ. 543 (92) Θ. 3. 212. Ὅτι ἡ τριτεγγύσις δὲν εἶνε κυρία ἀλλὰ παρεπομένη σύμβασις προκύπτει 1) ἐκ τοῦ τύπου αὐτῆς, καθ' ὅσον δὲν ὑποβάλλεται εἰς τὰς διατυπώσεις τῶν συναλλαγμ. καὶ γραμμ. ἀλλὰ δύναται νὰ γίνῃ δι' οἰουδήποτε ἐγγράφου καὶ δι' ἐπιστολῆς (Bedarride 362. Alauzet 1385) νὰ περιλαμβάνῃ τριτεγγύσιν πλειόνων συναλλαγματικῶν, νὰ παρασχεθῇ ὑπὲρ συναλ. καὶ γραμ. μὴπω ἐκδεδομένων, ὅτε ἡ ὑπαρξὶς τῆς τριτ. ἤρτηται ἀπὸ τῆς ἀναβλητικῆς αἰρέσεως τῆς ἐκδόσεως τῶν γραμματίων, ὅπερ δὲν ἤθελε συμβαίνειν ἂν ἡ τριτεγγύσις καθ' ἑαυτὴν ἔτικτεν αὐτοτελῇ ὑποχρέωσιν ἀσχετίως πρὸς τὴν ὀφειλὴν τοῦ ὑπὲρ οὗ αὕτη. 2) ἐκ τῆς ἐκτάσεως τῆς τριτεγγυήσεως, διότι δύναται νὰ γίνῃ οὐ μόνον ὑπὲρ πάντων ἀλλ' ὑπὲρ τινων, ὑπὲρ μέρους χρόους, ὑπὸ περιοριστικούς ὅρους καὶ προθεσμίας. 3) ἐκ τῶν ἀποτελεσμάτων, διότι ὁ τριτεγγυητὴς ἐλευθεροῦται διὰ τῶν ἐνστάσεων δι' ὧν ἀπαλλάσσεται καὶ ὁ πρωτοφειλέτης π. χ. παραγραφῆς καὶ καθ' ἣν περίπτωσιν δὲν ἔχει συμπληρωθῇ αὕτη ὡς πρὸς τὸν τριτεγγυητὴν (Alauzet 1393) καὶ ἐκ τοῦ δικαιώματος τῆς ἀναγωγῆς ὅπερ ἀναγνωρίζεται ὁμοφώνως τῷ καταβαλόντι ἐγγυητῇ (N. 17. Πανδ. 46. 1).

(2) Vidari la Cambiale 225.

οἱ συμβαλλόμενοι δύνανται νὰ ματαιώσωσι ταῦτα, ἔπεται λογικῶς, ὅτι ἡ τριτεγγύησις ἐλλείψει διατάξεως προδιδούσης ἄλλην τοῦ Ν. γνώμην (1) παραμένει κατὰ τὰ λοιπὰ ἐγγύησις, ἤτοι σύμβασις παρεπομένη καὶ διεπομένη ἀπὸ τοὺς περὶ ταύτης κανόνας. Οὕτε εἶνε πειστικώτερον τὸ ἄλλο ἐπιχείρημα, διότι εἶνε γνωστόν καὶ μεμαρτυρημένον ὅτι ἡ ἐγγύησις δὲν παύει οὕσα παρεπομένη σύμβασις ἐκ τοῦ ὅτι ὁ ἐγγυητὴς στερεῖται τοῦ εὐεργετήματος τῆς διζήσεως (2).

Τὰ ἄρθρα 113 καὶ 114 ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἄρθρ. 140 θὰ παρείχεν ἴσως ἐπιχείρημα ἂν εἴχομεν διατάξιν ὡς ἐν Ἰταλίᾳ (3) ὁρίζουσαν τί γίνονται οἱ τριτεγγυηταί· ἄλλ' ὅπως ἔχουσι, περιοριζόμενα ἀπλῶς νὰ κανονίσωσι τὴν τύχην τῶν ἀνικάνων, δὲν ἐπιτρέπουσι ἐπιχείρημα ἐξ ἀντιδιαστολῆς ἀπηλλαγμένον τῆς μομφῆς τοῦ ἐν ἀρχῇ αἰτεῖσθαι.

Διὰ τοῦτο ἡ γνώμη αὕτη ἂν καὶ λίαν πρακτικὴ φαίνεται σήμερον παρ' ἡμῖν ἐγκαταλειφθεῖσα (4).

144B. Τρόποι ἐγγυήσεως. Ἡ ἐγγύησις συναλλαγματικῶν ἢ γραμματίων εἰς διαταγὴν γίνεται ἐν τῇ πράξει ἢ διὰ τριτεγγυήσεως φανεράς καὶ κατὰ τοὺς τύπους αὐτῆς ἢ δι' ἐγγυήσεως τοῦ κοινοῦ δικαίου ἢ διὰ κεκαλυμμένης καὶ ἀφανοῦς οὕτως εἰπεῖν ἐγγυήσεως. Ἐπειδὴ ἡ τριτεγγύησις δίδει ὑπονοίας περὶ τῆς φερεγγυότητος τοῦ ὑπὲρ οὗ αὕτη παρέχεται, συνθηέστατα ὁ θέλων νὰ δώσῃ ἐγγύησιν ὑπὲρ τίνος γίνεται ἐκδότης, ὁπισθογράφος ἢ ἀποδέκτης συναλλαγματικῆς ἢ ἐκδότης ἢ ὁπισθογράφος γραμματίου εἰς διαταγὴν. Οὕτω δὲ λόγῳ τῆς εὐθύνης, ἣν ἐκ τοῦ Νόμου ἔχει ἡ ιδιότης, ἣν ἀναλαμβάνει εὐκολύνεται ἡ κυκλοφορία καὶ ἰδίως ἡ προεξόφλησις εἰς ἐκεῖνα τὰ ἰδρύματα τὰ ὅποια ἀπαιτοῦσι πλείονας τῆς μιᾶς ὑπογραφάς, ἐνίοτε μάλιστα ὁ ὑπὲρ οὗ ἡ ἐγγύησις φαίνεται κομιστής. Εἶνε προφανές, ὅτι ἐνταῦθα δὲν πρόκειται περὶ τῆς ἀφανοῦς ταύ-

(1) Κατὰ τὸ ἄρθρ. 275 Ἰταλ. Ἐμπ. Κ. ὁ τριτεγγυητὴς εὐθύνεται ἐκ συναλλαγματικῆς καὶ ὅταν ἡ ἐνοχὴ τοῦ ὑπὲρ οὗ δὲν εἶνε ἔγχυρος. Ὑπὸ τὸ αὐτὸ πνεῦμα καὶ τὸ ἄρθρ. 81 Γερμ. Κωδ. καὶ ἐν τούτοις ὁ Vidari la Cambiale 225 ὑποστηρίζει ὅτι ἡ τριτ. εἶνε ἐγγύησις.

(2) Dernburg Ἑνοχ. § 78. 1, μετάφρ. Δουδουνιώτου.

(3) Ἰδε ἀνωτ. σημ. 1.

(4) Ἰδε ἀνωτ. σελ. 765 σημ. 3.

της ἐγγυήσεως, ἀλλὰ περὶ τῆς φανεράς.

Ὁ ὑπογράψας ἐν συναλλαγματικῇ ὡς ἐκδότης, ὀπισθογράφος ἢ ἀποδέκτης, ἔστω καὶ λόγῳ ἐγγυήσεως, εὐθύνεται ἀπέναντι τοῦ κομιστοῦ ὡς ἐκδότης, ὀπισθογράφος ἢ ἀποδέκτης καὶ ἐν γένει ὅπως ἐκεῖνος τὴν ιδιότητα τοῦ ὁποίου ἀνέλαβε, μὴ δυνάμενος νὰ προτείνῃ οὔτε κατὰ τοῦ γινώσκοντος κομιστοῦ, ὅτι ὑπὸ τὴν ιδιότητα ταύτην ὑπάρχει ἐγγυήσις, διότι ἡ ἀνάληψις ὠρισμένης ιδιότητος σημαίνει συμφωνίαν περὶ εὐθύνης, ἣν ἐπάγεται ἡ ἀναληφθεῖσα ιδιότης ⁽¹⁾.

1446. Ὅροι τῆς τριτεγγυήσεως. Ἐξ ὧν μέχρι τοῦδε εἰπομεν προκύπτει ὅτι διὰ νὰ ἔχωμεν τριτεγγυήσιν πρέπει :

1) Νὰ ὑπάρχῃ ἤδη (ἢ νὰ ὑπάρξῃ) ἐνοχὴ ἐκ συ.αλλαγματικῆς ἢ ἐκ γραμματίου εἰς διαταγὴν ἔστω καὶ μὴ ἐμπορικοῦ

2) Ὁ παρέχων τὴν τριτεγγυήσιν νὰ ᾔνῃ τρίτος καὶ ἱκανός.

3) Νὰ συντελεσθῇ καθ' ὠρισμένας διατυπώσεις ἥτοι ἐγγράφως.

1447. Ἐνοχὴ ἐκ συναλλαγματικῆς ἢ γραμματίου εἰς διαταγὴν. Οὐχὶ πᾶσα ἐνοχὴ ἐξ αἰουδήποτε τίτλου, ἀλλὰ μόνον ἡ ἐκ συναλλαγματικῆς ἢ ἐκ γραμματίου εἰς διαταγὴν πηγάζουσα εἶνε δεκτικὴ τριτεγγυήσεως. Ἡ τριτεγγυήσις ἐνοχῆς ἐξ ἄλλου τίτλου δὲν εἶνε δυνατὴ ὑπὸ τὴν ἐννοίαν ὅτι ἰσχύει ὡς ἐγγυήσις ἢ ἄλλο τι. Κατὰ τινὰς ἀρκεῖ ὁ τίτλος νὰ ᾔνῃ εἰς διαταγὴν ⁽²⁾.

(1) Ἐφ. Ἀθ. 14651 (57) ἐν Πειρ. 3711 σημ. Rouen 19 Δεβ. 46. D. 49. 2. 208 ἢ Dalloz ef de Com. 500 καὶ 511. Ὁ συνυπογράψας μετὰ τοῦ ἐκδότης εἰς γραμ. εἰς διαταγὴν δὲν εἶνε ἐγγυητής. Ἀκ. 8 Ἰουλ. 50 S. 50 1. 22. Ὁ ὀπισθογρ. συναλλ. δὲν δύναται νὰ ἰσχυρισθῇ ὅτι κατὰ χάριν ὑπέγραψε καὶ δὲν ἤννοε νὰ ἐνεργήσῃ ἐμπ. πράξιν. Τότε μόνον ἡ ὀπισθογραφῆσις ἔχει ἰσχύον τριτεγγυήσεως ὅταν ὁ ὀπισθογράφος δὲν ὑπῆρξε ποτὲ κομιστής. Ἀκ. 16 Ἰαν. 88 S. 88. 1. 457. D. 88. 1. 69. Contra ΑΠ. 164 (53) ἐν Συλλ. Γκίνη 259: «ἐὰν ὁ ἐναγόμενος ἰσχυρίσθῃ ὅτι κατὰ χάριν ἔθεσε τὴν ὑπογραφὴν του ὡς ἐκδότης ἥτοι ἐπρότεινεν ὅτι δὲν εἶνε πρωτοφειλέτης δύνανται κατ' ἔφεσιν νὰ προτείνῃ τὴν ἐνστάσιν τῆς διζήσεως διότι δὲν εἶνε νέος πραγμ. ἰσχυρισμός».

(2) Dalloz eff. de Com. Sup. 206. Ἐφ. Ἀθ. 16,023 (58) ἐν Πειρ. 3709. «εἰς ναυτοδάνειον ἐπὶ διαταγῇ ὁ τριτεγγυητής μένει ὑπόχρεως καὶ πρὸς ἐκείνους εἰς οὓς δι' ὀπισθογραφῆσεως μεταβιβάζεται τὸ συμβόλαιον» δὲν παύει δὲ ἡ τριτεγγυήσις ἂν καὶ δι' ἰδιαίτερου ἐγγράφου δοθεῖσα ὅταν ρητῶς δὲν συμφωνήθῃ τὸ ἐναντίον».

1448. Τρίτος. Τοιοῦτος εἶνε ὁ μὴ ἐνεχόμενος κατὰ τὸν χρόνον τῆς τριτεγγυήσεως ἐκ τοῦ τίτλου· ἀρα καὶ ὁ μὴ ἀποδεχθεὶς πληρωτῆς § 1432(1).

1448 bis. Ἰκανότης. Ὁ τριτεγγυητὴς διὰ τῆς τριτεγγυήσεως ἀναλαμβάνει τὴν αὐτὴν θέσιν καὶ τὴν αὐτὴν ἐνοχὴν, ἣν ἔχει ὁ ὑπὲρ οὗ καὶ εὐθύνεται ἀπαρἀλλάκτως ὅπως καὶ ἐκεῖνος. Ἀρα ὁ τριτεγγυητὴς ἐκδότου, ὁπισθογράφου ἢ ἀποδέκτου συναλλαγματικῆς πρέπει νὰ ᾔνε ὄχι μόνον ἱκανὸς πρὸς τὸ συναλλάττεσθαι ἢ ἐπιχειρεῖν ἐμπορικὰς πράξεις, ἀλλὰ καὶ ἱκανὸς πρὸς ἀνάληψιν ἐνοχῆς ἐκ συναλλαγματικῆς (ἄρθρ. 113). Τοῦναντίον πρὸς τριτεγγύησιν γραμματίου εἰς διαταγὴν ἐμπορικοῦ ἢ μὴ, ἀρκεῖ ἡ ἱκανότης τοῦ συναλλάττεσθαι καὶ τοῦ ἐγγυᾶσθαι. Ἀλλ' ἡ ἀπαγόρευσις δὲν εἶνε κώλυμα § 146.

1449. Διατυπώσεις. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 142 ἡ τριτεγγύησις γίνεται ἐπὶ τῆς συναλλαγματικῆς αὐτῆς ἢ δι' ἐγγράφου χωριστοῦ. Εἶνε ἡ μόνη διατύπωσις περὶ ἧς ὁμιλεῖ ὁ Ν.

Ἐκ τούτου ἔπεται, ὅτι ἡ τριτεγγύησις ἀπαραιτήτως πρέπει νὰ γίνεται ἐγγράφως. Ἡ ἔγγραφος ἢ προφορικὴ τριτεγγύησις δὲν εἶνε δυνατὴ ὑπὸ τὴν ἐννοιαν ὅτι ἰσχύει ὡς ἐγγύησις, ἀλλ' οὐδέποτε ὡς τριτεγγύησις. Ἡ γραφὴ ἀπαιτεῖται ἐνταῦθα οὐχὶ ad probationem καὶ πρὸς ἀποκλεισμόν τοῦ μέσου τῶν μαρτύρων (2), ἀλλὰ πρὸς σύστασιν ad solemnitatem (3).

1450. Ἐπὶ τοῦ τίτλου. Τοῦ Ν. σιωπῶντος πᾶσα ἔκφρασις ὑποδηλοῦσα τὴν πρόθεσιν τοῦ τριτεγγυητοῦ (4) μετὰ τῆς ὑπο-

(1) LyC. Tr. 4. 251. Alauzet 1386. Boistel 795. Bravard 3. 311. Ἐπὶ τριτεγγυήσεως τοῦ πληρωτοῦ μετὰ τὴν λήξιν τρίτος νομίζω εἶνε ὁ ἐκδότης ὁ ἔχων πρόβλεψιν καὶ ὁ ὁπισθογράφος, ἐὰν ὁ κομιστὴς ᾔνε ἀμελής. Ἐάν τις ἐνεχόμενος ᾔδῃ ἐκ τῆς συναλ. γίνῃ καὶ τριτεγγυητὴς· νομίζω ὅτι δὲν εἶνε ἀνίσχυρος ἐφ' ὅσον ἀναλαμβάνει ὑποχρέωσιν βαρυτέραν ἐκεῖνης ἣν ἔχει, διότι κατὰ ταῦτο εἶνε τρίτος. Οἱ συγγραφεῖς δέχονται ἀδιακρίτως ὅτι εἶνε ἀνωφελής.

(2) Alauzet 1386. LyC. Tr. 4. 252. Εἴδομεν ἀνωτέρω § 1440 ὅτι καὶ ὅταν θεωρῇται ἀπλὴ ὑπόσχεσις (ἄρθρ. 113) εἶνε ἐμπορικὴ.

(3) LyC. Tr. 4. 225. Boistel 796. Alauzet 1385. Πάλ. 560 Bravard 3. 312. Ἐφ. Ἀθ. 565 (92) Θεμ. 3. 216. Dalloz ef. de Com. 501.

(4) Οὕτω θεωροῦνται ἐπαρκεῖς αἱ φράσεις· δι' ἐγγύησιν—διὰ τριτεγγύησιν—διὰ δρ. (τίσας)—ἐγγυητῆς καὶ πληρωτῆς—ἀλληλεγγύως ὑπόχρεως. Βοί-

γραφῆς αὐτοῦ ἀρκεῖ. Καί μόνη ἡ ὑπογραφή τρίτου ἐπὶ τῆς συναλλαγματικῆς ἄνευ τινὸς μνείας θεωρεῖται ὡς λόγῳ τριτεγγυήσεως τεθεισα καὶ ἐπάγεται διὰ τὸν ὑπογράψαντα τὰς συνεπειὰς τῆς τριτεγγυήσεως, ἅμα δὲν εἶνε δυνατόν νὰ δοθῇ εἰς αὐτὴν ἄλλη ἔννοια. Τοῦτο διδασκόμενον παρ' ὧν (1) εἶνε συνέπεια τῆς ἀρχῆς τοῦ ἄρθρου 140, καθ' ὃ πάντες οἱ ὑπογράψαντες συναλλαγματικὴν εἶνε ἀλληλεγγύως ὑπεύθυνοι πρὸς τὸν κομιστήν.

Τῶντι διὰ νὰ ἔχη τις εὐθύνην ἐκ συναλλαγματικῆς πρέπει νὰ ᾔνε ἢ ἐκδότης ἢ ὀπισθογράφος ἢ ἀποδέκτης δεχθεὶς ἢ τριτεγγυητὴς τινὸς τούτων, Ἀφ' οὗ δὲ εἰς τὸν οὕτω θέμενον τὴν ὑπογραφήν αὐτοῦ δὲν δύναται νὰ ἀποδοθῇ ἡ ιδιότης τοῦ ἐκδότου, τοῦ ὀπισθογράφου ἢ τοῦ ἀποδέκτου, ἔπεται ὅτι μένει ἡ τοῦ τριτεγγυητοῦ πρὸς διακιολογίαν τῆς εὐθύνης ἐκ συναλλαγματικῆς, ἣν κατὰ τὸ ἄρθρ. 140 ὑπογράφας ὑπέχει.

Ἐπειδὴ καὶ ἡ ὀπισθογράφος ἡ λευκὴ ἢ ἐν λευκῷ γίνεται δι' ἀπλῆς ἐπὶ τοῦ τίτλου ὑπογραφῆς § 1353 ἐγείρεται ἐνίοτε ζήτημα ἂν ἡ ἐπὶ τοῦ τίτλου ἄνευ τινος μνείας ὑπογραφή ἐτέθη λόγῳ ὀπισθογραφῆσεως ἢ λόγῳ τριτεγγυήσεως, καὶ τοῦτο ἔνεκα τῶν διαφορῶν συνεπειῶν τὰς ὁποίας ἐκάστη τῶν ιδιοτήτων τούτων ἐπάγεται. Κανὼν γενικὸς δὲν εἶνε δυνατόν νὰ διατυπωθῇ καὶ τὸ ζήτημα ἐξαρτᾶται ἐκ τῶν περιστάσεων ιδίως παρ' ἡμῖν, ἐνθα ἡ λευκὴ ὀπισθογράφος δύναται νομικῶς νὰ γίνῃ καὶ ἐπὶ τοῦ ἔμπροσθεν μέρους τοῦ τίτλου καὶ οὐχὶ ἀπαραιτήτως ἐπὶ τοῦ ὀπισθεν μὴ ὑπαρχούσης διατάξεως ὡς ἀλλοχοῦ, ἀλλὰ ὀρίζουσας (2). Δέχονται ἐν τούτοις, ὅτι ἡ ὑπογραφή ἐπὶ τοῦ ἔμπροσθεν μέρους τοῦ τίτλου ἅμα δὲν εἶνε δυνατὴ ἄλλη ἐξήγησις θεωρεῖται τεθεῖσα λόγῳ τριτεγγυήσεως,

stel 796. LyC. Tr. 4. 256. Alauzet 1384. Dalloz eff. de Com. 506. 507. Ἡ ἐκτίμησις κατ' ἀρχὴν διαφεύγει τὸν ἔλεγχον τοῦ Ἀρ. Πάγου. ΑΠ. 351 (95) Θ. 6. 578, ἀλλὰ βεβαιουμένων τῶν στοιχείων δύναται νὰ χαρακτηρίσῃ ἄλλως Ἀκ. 34 Δέρ. 51 S. 52. 1. 92 D. 52. 1. 17. Dalloz ef. de Com. 502 ἢ Sup. 200.

(1) LyC. Tr. 4. 256. Bravard 3. 312. Boistel 796. Alauzet 1384. Pél. 560.

(2) Κατὰ τὸ ἄρθρ. 258 Ἰταλ. Ἐμπ. Ν. καὶ 12 Γερμ. ἡ ἐν λευκῷ ὀπισθογράφος γίνεται πάντοτε ὀπισθεν.

ἐνῷ τούναντίον ἢ ἐπὶ τοῦ ὀπισθεν τότε ἐκλαμβάνεται λόγῳ τριτεγγυήσεως, ὅταν ἀποκλείεται τὸ δυνατόν τῆς ὀπισθογραφήσεως ⁽¹⁾.

1481. Χρονολογία. Οὔτε περὶ χρονολογίας ὁμιλεῖ ὁ Ν. ἄρα δὲν εἶνε ἀναγκαία. Ἐάν ὁμως δεήσῃ ἡ ἀποδειχθῆ αὕτη, ἡ ἀπόδειξις θὰ γίνῃ, διὰ παντός μέσου, ὅπως πάσης ἐμπορικῆς πράξεως ⁽²⁾.

1482. Διὰ χωριστοῦ ἐγγράφου. Αἱ πλείσται τῶν νεωτέρων νομοθεσιῶν δὲν δέχονται τὴν τριτεγγύησιν δυνατόν διὰ χωριστοῦ ἐγγράφου, ἀλλὰ μόνον ἐπὶ τοῦ τίτλου καὶ διότι πᾶσα ἐνοχὴ ἐκ συναλλαγματικῆς πηγάζουσα πρέπει νὰ προκύπτῃ ἐξ αὐτῆς καὶ νὰ βεβαιῶται ἐν αὐτῇ καὶ διότι συντελεστικωτέρα διὰ τὴν πίστιν εἶνε ἡ μὴ ἀπόκρυψις τῆς ἀληθείας ⁽³⁾. Τοῦτο ἴσχυε καὶ ἐν Γαλλίᾳ ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ Διατάγματος τοῦ 1673 (Τίτλ. 5, ἄρθρον 33), ὅπερ ἐθεώρει ἀπλήν ἐγγύησιν τὴν διὰ χωριστοῦ ἐγγράφου τριτεγγύησιν.

Κατὰ τὴν σύνταξιν ὁμως τοῦ ἐμπορ. Κώδ. εἶχεν ἀναπτυχθῆ συνθήχεια ἐναντία καὶ ταύτην καθιέρωσαν οἱ συντάκται αὐ-

(1) Οὕτω ἡ ὑπογραφή ἐν λευκῷ ἐκείνου ὅστις φαίνεται εἴτε ἐκ τοῦ τίτλου εἴτε ἐκ τῆς ἀνωτέρω ὀπισθογρ. κομιστῆς εἶνε προφανῶς λόγῳ ὀπισθογραφήσεως λευκῆς, ἐνῷ εἶνε λόγῳ τριτεγγυήσεως ἡμα δὲν φαίνεται κομιστῆς LyC. Tr. 4, 257. Τόσον θεωροῦσι βέβαιον τὸν κανόνα ὥστε ἐθεωρήθη τριτεγγύησις καὶ ἡ ὀπισθογράφησις τοῦ τίτλου παρὰ μὴ δικαιοῦχου. Ἀκ. 16 Ἰαν. 88 S 88. 1. 457 ἢ D 88. 1 69. ὁ Α. εἶχεν ἐκδώσει γραμ. εἰς διαταγὴν τοῦ Β. ὁ Γ. ἔθετο ὀπισθεν τὴν ὑπογραφὴν τοῦ ἐν λευκῷ. Κατόπιν ὁ Β. δικαιοῦχος ἔγραψε πρὸ τῆς ὑπογραφῆς τοῦ Γ. ὀπισθογράφησιν ὑπὲρ ἑαυτοῦ καὶ κατόπιν ὀπισθογράφησεν εἰς ἄλλον τὸν τίτλον. Τοιοῦτοτρόπως ἐκ τοῦ τίτλου ἐφαίνετο ὅτι ὁ Β. ἦτο ὁ ἀρχικὸς δικαιοῦχος (κομιστῆς ἀλλ' ἐφαίνετο πρὸς τούτοις ὅτι ἦτο καὶ κομιστῆς συνεπεία ὀπισθογραφήσεως τοῦ Γ. ὅστις δὲν ὑπῆρξε ποτε δικαιοῦχος (κομιστῆς). Τὸ Ἀκ. διὰ τῆς ἄνω ἀπ. εἶπεν ὅτι ὁ Γ. εἶνε τριτεγγυητής — Ἐπὶ σειρὰς ὑπογραφῶν ἐν λευκῷ ἐφαρμόζονται τὰ αὐτὰ ἥτοι θεωροῦνται λόγῳ ὀπισθογραφήσεως, εἰς τὸν ἴσχυριζόμενον δὲ ὅτι πρόκειται περὶ τριτεγγυήσεως μένει νὰ δεῖξῃ τοῦτο διότι ἡ τριτεγγύησις δὲν τεκμαίρεται. Pardes. 396. Dalloz ef. de Com 521. Bravard 3. 312. Ἐνίοτε καὶ ἡ ἀπόστασις δύναται νὰ χρησιμεύσῃ πρὸς λύσιν τοῦ ζητήματος. Εἶνε δύσκολον νὰ ὑποθέσῃ τις ὅτι πρόκειται περὶ ὀπισθογραφήσεως ὅταν ἡ ὑπογραφή ἐν λευκῷ εἶνε τόσον ἐγγὺς τῆς ἄλλης ὥστε δὲν χωρεῖ συμπλήρωσις.

(2) LyC. Tr. 4. 256. Εἶνε ἐμπορικὴ καὶ ὅταν θεωρῆται ἀπλή ὑπόσχεσις (ἄρθρ. 113) Ἀκ. 21 Ἀπρ. 69 D. 69. 1. 407 S. 69. 1. 350 ἀνωτ. σελ. 765 σημ. 1.

(3) ἄρθρ. 274 Ἰταλ. Ἐμπ. Κώδ. ἄρθρ. 81 Γερμ.

τοῦ ἐπὶ τῇ βλέψει, ὅτι καὶ ὁ τρόπος οὗτος δύναται ἐν πολλοῖς νὰ ᾔηε χρήσιμος, εἴτε διότι ἡ τριτεγγύησις ἐγείρει ὑπονοίας περὶ τῆς φερεγγυότητος τοῦ ὑπὲρ οὗ, εἴτε διότι ὁ τριτεγγυητὴς θέλει νὰ δώσῃ τὴν ἐγγύησίν του πρὸς ὠρισμένον μόνον πρόσωπον, ἢ ὑπὸ δρους περιορίζοντας τὴν εὐθύνην αὐτοῦ, εἴτε διότι δὲν θέλει νὰ φαίνεται ἡ ὑπογραφή του ἐπὶ συναλλαγματικῶν καὶ γραμματίων εἰς διαταγὴν⁽¹⁾.

1483. Πῶς γίνεται. Πῶς γίνεται ἡ διὰ χωριστοῦ ἐγγράφου τριτεγγύησις ὁ Ν. δὲν ὀρίζει. Ἐπομένως διὰ παντὸς ἐγγράφου εἴτε δημοσίου εἴτε ἰδιωτικοῦ καθ' οἷονδῆποτε τρόπον συντεταγμένου δύναται νὰ γίνῃ αὕτη. Ἀρκεῖ ἐκ τοῦ ἐγγράφου νὰ προκύπτῃ ἡ πρόθεσις τοῦ τριτεγγυητοῦ⁽²⁾ καὶ ἡ ταυτότης τοῦ τίτλου⁽³⁾.

(1) Dalloz eff. de Com. 503 Bravard 3. 313.

(2) Ἐσημειώσαμεν ἤδη § 1450 σημ. ὅτι ἡ ἐκτίμησις διαφεύγει τὸν ἔλεγχον τοῦ Ἀρ. Πάγου. ΑΠ. 351 (95) Θεμ. 6. 578. «Ἐπειδὴ ἐκτιμήσαν τὸ Πρωτ. τὸ ἐπικαλούμενον ἔγγραφον τριτεγγυήσεως διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφ. ἐδέξατο ὅτι διὰ τοῦ ἐγγράφου τούτου δὲν συνέστη τριτεγγύησις περὶ ἐκδοθησομένου γραμματίου εἰς διαταγὴν ἥτοι τοῦ ἐπιδίκου ἀλλ' ἐδόθη ἐγγύησις πιστώσεως μέχρι ὁρ. 500, ἡ δὲ ἐκτίμησις αὕτη τοῦ ἐγγράφου διαφεύγει τὸν ἔλεγχον τοῦ Ἀρείου Πάγου» Massé 4. 2725, ἀλλὰ βεβαιουμένων τῶν στοιχείων δύναται νὰ χαρακτηρίσῃ ἄλλως Ἀκ. 31 Δ6ρ. 51 S. 52. 1. 92 D. 52. 1 17. Dalloz ef. de Com. 502 ἢ Sup. 200 — Ὁ κατ' ἐντολὴν ἄλλου παραδούς τινι συναλλαγματικὴν, λαβὼν τὸ ἀντίτιμον καὶ ὑποσχεθεὶς αὐτῷ ἐγγράφως ὅτι θὰ ἐπιστρέψῃ τὰ ληφθέντα ἂν ἡ παραδοθεῖσα συναλλαγματικὴ δὲν πληρωθῇ κατὰ τὴν λήξιν ἐθεωρήθη τριτεγγυητὴς. Ἐφ. Dijon 30 Ἰαν. 66 D. 66. 2. 39. Dalloz Sup. 214.

(3) Ἐκρίθη 1) ὅτι ὁ ἐγγυηθεὶς τὴν πληρωμὴν αὐτῇ ὀρισμένων συναλλαγματικῶν ἀλλὰ συναλλαγμ. ὠρισμένου ποσοῦ ἢ ὅδ' ἐκδεδομένων, καὶ ἄλλου ποσοῦ μὴπω ἐκδεδομένων ὑπὸ τὸν ὅρον νὰ παραδοθῇ αὐτῷ ποσὸν ἐμπορευμάτων δὲν εἶνε τριτεγγυητὴς διότι δὲν δύναται νὰ ὀρισθῇ ποίας συναλλαγμ. ἀφορᾷ ἡ τριτεγγύησις Dalloz ef. de Com. 512. Τοῦτο δύναται νὰ συμβῇ ἐπὶ μελλόντων τίτλων ἂν ὁ πιστοῦχος ἐκδώσῃ ἀνωτέρου ποσοῦ. 2) Τὸ ἔγγραφον διὰ τοῦ ὁποίου τις μὴ ἔμπορος ἐγγυᾶται τινι τὴν πληρωμὴν μέχρι τινος ποσοῦ συναλλαγμ. καὶ γραμ. εἰς διαταγὴν τὸ ὁποῖα μετεβιβάσθησαν αὐτῷ παρὰ τρίτου δύναται νὰ θεωρηθῇ τριτεγγύησις, ὑποβάλλουσα τὸν τριτεγγυητὴν εἰς τὴν ἐμπ. δικαιοδοσίαν ἂν καὶ δὲν ὀρίξῃ τὰ γραμματία εἰς τὰ ὁποῖα ἀναφέρεται, ἀρκεῖ ὅτι ὀρίξῃ τὴν ἐμπορ. φύσιν τῶν ἐγγράφων, τὴν ἔκτασιν καὶ τὴν διάρκειαν τῆς ἐγγυήσεως. Ἀκ. 22 Φεβρ. 69 S. 59 1. 256. D. 69. 1. 515 ἢ Dalloz eff. de Com. 214. Boistel 796. Ἰδε καὶ κατωτ. περὶ μελλόντων τίτλων.

Συνήθως γίνεται δι' ἐπιστολῆς ⁽¹⁾ ἢ πινακίου ἢ πίνακιδίου (bordereau) ὑπογεγραμμένου ⁽²⁾, ὅταν μάλιστα πρόκειται περὶ πλείονων διότι καὶ πλείονας δύναται τις νὰ τριτεγγυηθῇ διὰ τοῦ αὐτοῦ ἐγγράφου συναλλαγματικῶς ⁽³⁾. Διὰ τὴν ταυτότητα τοῦ τίτλου συνειθίζουσι ἄλλοτε μὲν νὰ ἀντιγράφωσιν αὐτὸν ὁλόκληρον ἐν τῷ ἐγγράφῳ, ἄλλοτε δὲ, ἰδίως ἐπὶ πολλῶν, νὰ περιγράψωσι τοῦτον κατὰ τὰ οὐσιωδέστερα αὐτοῦ μέρη (ἐκδότης, ἀποδέκτης—ὀπισθογράφος—ποσὸν—τόπος ἐκδόσεως, πληρωμῆς κτλ.) ⁽⁴⁾.

1484. Μέλλοντες τίτλοι. Ἡρωτήθη ὅμως ἂν ἡ τριτεγγυήσις, διὰ χωριστοῦ βεβαίως ἐγγράφου, ᾗνε δυνατὴ ἐπὶ μελλόντων τίτλων ᾗται μὴπω ἐκδοθέντων.

Τὸ ζήτημα ἐτέθη ἰδίως διὰ τὰς ἐγγυήσεις, αἵτινες παρέχονται διὰ πιστώσεις πραγματοποιηθησομένης διὰ (ἐκδόσεως—ὀπισθογραφήσεως—ἢ ἀποδοχῆς) συναλλαγματικῶν ἢ καὶ γραμματίων εἰς διαταγὴν. Ἡρωτήθη δηλαδή, ἂν ὁ ἐγγυητὴς πιστώσεως, οὕτω πως πραγματοποιηθησομένης, μεταβάλλεται εἰς τριτεγγυητὴν τῶν τίτλων ἅμα οὗτοι λάβωσιν ὑπαρξῆν καὶ ἂν ἐπομένως ἡ τοιαύτη ἐγγυήσις εἶνε τριτεγγυήσις τῶν μελλόντων τίτλων.

Τινὲς ἀναχωροῦντες ἐκ τῆς ἀρχῆς, ᾗν ἀνευρίσκουσι καὶ εἰς τοὺς ὅρους τοῦ Ἑμ. Ν. (ἄρθρ. 141, 142), ὅτι δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ παρεπομένη σύμβασις ἀνευ κυρίας, δέχονται ἐν γένει ὅτι ἡ τριτεγ-

(1) Alauzet 1385 Κατὰ τὴν Ἑφ. Πατρῶν 545 (94) Θεμ. 5. 650 ἡ δι' ἐπιστολῆς (διὰ χωριστοῦ ἐγγράφου) τριτεγγυήσις δὲν ἀπαιτεῖται νὰ γραφῇ ἐπὶ ἀναλογ. χαρτοσήμου διότι τοιοῦτο τέλος ἐπληρώθη ἐν τῇ κυρίᾳ ἐνοχικῇ σχέσει. Contra παρατηρήσεις Θέμιδος Alauzet 1393 Κατὰ τὸν κ. Δ. Παπαευστρατίου «Ἑρμ. τοῦ Ν. περὶ τελῶν χαρτοσημοῦ» ἄρθρ. 15 γ' σημ. 13 αἱ τριτεγγυήσις διὰ χωριστοῦ ἐγγράφου ὑπόκειται εἰς τέλος ἀναλογικὸν καὶ μάλιστα κατὰ τὴν κλίμακα τοῦ ἄρθρ. 12 Ν. Χ. ὡς μὴ συμπεριλαμβανομένης ταύτης ἐν τοῖς ἀπαριθμουμένοις ἐν τῷ ἄρθρ. 15 ἐγγράφοις».

(2) Τὴν λέξιν bordereau ἀποδίδει πινακίδιον ὁ Ν. περὶ χαρτοσημ. ἄρθρ. 21 § 1ε'. καὶ σημειῶσιν τὸ ἄρθρ. 109 § 4 Ἑμ. Ν. Κατὰ τὴν Ἑθν. Τραπε. τὸ bord. d'escompte εἶνε πινακίον προξοφλήσεως. Κατ' οὐδεμίαν περίπτωσιν ἐννοῶ νὰ γίνω καὶ ἀνάδοχος λέξεων.

(3) Lyc. Tr. 4. 260.

(4) Boistel 796. Alauzet 1384 καὶ τὴν σημ. 3 τῆς σελ. 773.

γύησις μελλόντων τίτλων δὲν εἶνε δυνατὴ ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ὅτι ἰσχύει ὡς ἐγγύησις ⁽¹⁾.

Ἡ γνώμη αὕτη δὲν ἐπικρατεῖ, ἀλλ' ἡ ἄλλη, καθ' ἣν ἡ τριτεγγύησις ὅπως καὶ ἡ ἐγγύησις δύναται νὰ δοθῇ ἰσχυρῶς καὶ ὑπὲρ μελ-
λούσης ἐνοχῆς. Δὲν ὑπάρχει ὁμως συμφωνία τῶν ὁπαδῶν τῆς γνώ-
μης ταύτης ὡς πρὸς τὰ καθέκαστα.

Κατὰ τοὺς μὲν διὰ νὰ ὑπάρξῃ τριτεγγύησις μελλόντων τίτλων
πρέπει ἐν τῷ ἐγγράφῳ τῆς τριτεγγυήσεως νὰ ὀρίζεται ἡ φύσις αὐ-
τῶν, τὸ ποσὸν καὶ ὁ χρόνος τῆς ἐκδόσεως ⁽²⁾.

Κατ' ἄλλους δὲν εἶνε ἀνάγκη νὰ ὀρίζεται οὔτε τὸ ποσὸν οὔτε ὁ
χρόνος, ἀρκεῖ ἐν τῷ ἐγγράφῳ ἡ δήλωσις ὅτι τριτεγγυᾶται τοὺς μέλ-
λοντας νὰ ἐκδοθῶσι τίτλους ἀνευ ἄλλου προσδιορισμοῦ, ἵνα θεωρηθῇ
ὁ δηλῶν ὡς τριτεγγυητὴς ἅμα καὶ ἔαν ἐκδοθῶσιν οἱ τίτλοι ⁽³⁾.

(1) Nougier 858. 859. Bedarride 364—367 allox' eff de Com.
520 ἔνθα καὶ ἀποφ. Ἐφ. Paris 12 Ἀπρ. 34 καὶ ὑπὸ τινι ἔννοιαν ἡ Ἐφ.
Ἀθ. 595 (94) Θ. 5. 220 Εἰς. κ. Γίαισεμολαδᾶ κατωτέρω καταχωριζομένη.

(2) Ἀκ. 25 Ἰαν. 47. S. 47. 1. 253. D. 47 1. 103 ἡ Dalloz eff. de
Com. 519. Ἡ ἀπόφ. αὕτη ἀφοῦ τίθησι τὸν κανόνα θεωρεῖ τριτεγγύησιν τὴν
ἐπιστολὴν διὰ τῆς ὁποίας τις ἐγγυᾶται πρὸς τινι ἀλληλεγγύως μέχρι τινος
ποσοῦ τὴν πληρωμὴν τῶν γραμμ. καὶ συναλλαγμ. τὰ ὁποία θὰ διαπραγμα-
τευθῇ μετ' αὐτοῦ ὀρισμένον πρόσωπον ἐντὸς ὀρισμένου χρόνου. Ὁμοίως
Ἀκ. 27 Αὐγ. 67. S. 67 1. 375. D. 67. 1. 499. Ἡ Ἀκ. 11 Ἰουλ. 59.
S. 60. 1. 174. D. 59. 1. 392 ἔχει ὑπ' ὄψει συναλ. μελλούσας ἀορίστου
ποσοῦ ἐφ' ὧν θὰ ὑπέγραψεν ὁ τριτεγγυητὴς ὡς ἐντολοδόχος τοῦ ὑπὲρ αὐ-
τοῦ Boistel 796. Alauzet 1385. Ἐφ. Ἀθ. 595 (94) Θ. 5. 220. Εἰς. τοῦ δι-
κηγροῦ κ. Π. Γίαισεμολαδᾶ. «Ὅταν ἡ τριτεγγ. δίδεται δι' ἰδιαίτερου ἐγ-
γράφου δέον ἡ πρόθεσις τῆς τριτεγγυήσεως νὰ προκύπτῃ ἀνεκδοκαστικῶς ἐκ
τούτου δι' ὅσον οἶδον τε ἀκριβοῦς προσδιορισμοῦ τοῦ ἀσφαλιζομένου γραμμα-
τίου καθ' ὅσον ἂν ἡ διὰ τοῦ ἐγγυητικοῦ ἐγγράφου ἀναλαμβανομένη ὑποχρέω-
σις ἀφορᾷ εἰς πληρωμὴν οὐχὶ ὀρισμένου γραμματίου ἀλλὰ πιστώσεως ἀπέ-
ναντι τῆς ὁποίας δύναται νὰ ἐκδοθῶσι μεταγενεστέρως γραμμάτια ἢ συναλ-
λαγμ. ἡ τοιαύτη ἐνοχὴ δὲν ἀποτελεῖ τριτεγγύησιν ἴδε ἀνωτ. σελ. 773 σημ. 3.

(3) Bravard 3. 318 σημ. 1. ΑΠ. 186 (95) Θ. 6. 338. Ἡ ἐν ἄρθρ.
141 καὶ 142 Εμπ. Ν. ἀναφεριμένη καὶ κανονιζομένη τριτεγγύησις εἶνε
σύμβασις ἀναγομένη μὲν ἐν γένει εἰς τὴν σύμβασιν τῆς ἐγγυήσεως σκο-
ποῦσα δὲ τὴν ἐξασφάλισιν τῶν συναλλαγματοῦν καὶ γραμματ. εἰς διαταγὴν
(ἄρθρ. 187). Κατὰ δὲ τὸ ἄρθρ. 142 δύναται νὰ δοθῇ ἡ ἐπὶ τοῦ ἀσφαλιζομέ-
νου τίτλου ἡ δι' ἰδιαίτερου ἐγγράφου. Αὕτη δὲ ἡ δι' ἰδιαίτερου ἐγγράφου σύ-

Ἄλλοι κατ' ἀκριβεστέραν διατύπωσιν ἀπαιτοῦσι ἀφ' ἑνὸς νὰ προκύπτῃ ἐκ τοῦ ἐγγράφου ὅτι ὁ ἐγγυητὴς σκοπὸν εἶχε καὶ ἡννοεῖ νὰ ἐγγυηθῇ τὴν πληρωμὴν συναλλαγματικῶν καὶ ἐξ ἄλλου νὰ ᾔνε δυνατόν νὰ προσδιορισθῶσι αἱ συναλλαγματικαὶ εἰς τὰς ὁποίας ἀναφέρεται ἡ ἐγγύησις αὐτοῦ αὕτη ⁽¹⁾.

Ἐπὶ πιστώσεων λοιπὸν πραγματοποιουμένων διὰ συναλλαγματικῶν ἢ γραμματίων εἰς διαταγὴν κατὰ τὰς δύο τελευταίας γνώμας, αἵτινες κατὰ τὴν διατύπωσιν μόνον διαφέρουσι, ἀπαιτεῖται καὶ ἀρκεῖ ἐκ τοῦ ἐγγράφου νὰ προκύπτῃ ἡ συμφωνία ὅτι ἡ πίστωσις θὰ πραγματοποιηθῇ διὰ (ἐκδόσεως, ὀπισθογραφήσεως ἢ ἀποδοχῆς) συναλλαγματικῶν ἢ γραμματίων εἰς διαταγὴν, ἵνα ὁ παρασχὼν τὴν ἐγγύησιν θεωρηθῇ τριτεγγυητὴς τῶν πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς συμφωνίας ταύτης συναλλαγματικῶν καὶ γραμματίων. Ἐὰν ὁμοῦς τοιαύτη συμφωνία δὲν προκύπτῃ τότε ὁ ἐγγυητὴς διαμένει ἐγγυητὴς τῆς πιστώσεως καὶ δὲν μεταβάλλεται εἰς τριτεγγυητὴν τῶν συναλλαγματικῶν ἢ γραμματίων, τὰ ὁποία ἤθελον τυχόν ἐκδοθῇ οὕτως εἰπεῖν ἐκ τῶν ὑστέρων πρὸς πραγματοποίησιν αὐτῆς καὶ ἐπὶ τῇ ὑποθέσει ὅτι ἡ ἐκδόσις αὐτῶν εἶνε ἀνάγκαια ⁽²⁾.

στασις τῆς τριτεγγυήσεως ἰσχύει δεδομένη καὶ πρὸς ἀσφάλειαν μελλόντων τίτλων ἐκ συναλλαγματικῶν ἢ γραμ. εἰς διαταγὴν (ὑπὸ τὸν ὅρον ἐννοεῖται τῆς ἐκδόσεως αὐτῶν) καὶ ὅταν οὗτοι ᾔνε ἀπροσδιόριστοι κατὰ ποσὸν ἢ χρόνον, διότι τὸ ρηθὲν ἄρθρ. 142 οὐδένα ὅρον ἢ περιορισμὸν ἢ τύπον τίθησιν ἐπὶ τῆς δι' ἰδιαιτέρου ἐγγράφου συστάσεως τῆς τριτεγγυήσεως καὶ διότι ἐλλειπούσης ὡς πρὸς τοῦτο ἀπαγορευτικῆς διατάξεως τοῦ Ἐμπ. Ν ἐφαρμοστέον τὸ κοινὸν δίκαιον καὶ δὴ τὸ Ἀστυκόν. Κατὰ δὲ τὰς διατάξεις αὐτοῦ τὰς ἀναφερομένας ἐν τοῖς Ν. 55 Πανδ (46 1) ἢ Βασίλ. 4 καὶ 55 (26. 1) ἡ ἐγγύησις δίδεται ἰσχυρῶς καὶ ὑπὲρ μελλούσης ἐνοχῆς ἔστω καὶ ἀπροσδιορίστου κατὰ ποσὸν καὶ χρόνον, ρητῶς διατυπουμενοῦ ἐν τοῖς Βασιλικαῖς «ἐὰν ἐπερωτήσῃ σε ὅσα καὶ οἰαδῇποτε δανείσω καὶ ἐπὶ τούτῳ δῶς μοι ἐγγυητὰς καὶ μετὰ ταῦτα πολλάκις δανείσω καὶ σὺ ἐνέχῃ καὶ οἱ ἐγγυηταί».

(1) Namur 1. 126.

(2) Laurin Cours 655. Ἐφ. Caen 17 Ἰουν. 73. D. 75 2. 128. Ἐφ. Ἀθ. 595 (94)Θ. 5 220. Ὡς ὑπερβολικὴ θεωρεῖται ἡ Ἐφ. Colmar 4 Μαΐου 64. 2. 230 καθ' ἣν ἡ ἐγγύησις ᾔν παρῆσχε τις ὑπὲρ ἐμπορίου πρὸς τινα (τραπεζίτην) δι' ὅλας τὰς τραπεζιτικὰς ἐργασίας τὰς ὁποίας ὁ ὑπὲρ οὗ ἡ ἐγγύησις ἔμπορος θὰ κάμῃ μετ' αὐτοῦ, ἀπὸ ὠρισμένης ἐποχῆς, εἶνε τριτεγγυήσις τῶν συναλλ. καὶ γραμματίων τῶν ὁποίων ἡ κυκλοφορία καθίσταται ἀνάγκαια εἰς

1488. Ἀποτελέσματα τῆς τριτεγγυήσεως. Ταῦτα εἶνε αἱ διαφοραὶ αὐτῆς ἀπὸ τῆς ἐγγυήσεως τῆς κοινῆς § 1440 καὶ συνοψίζονται ἐν τῷ ἄρθρ. 142 καθ' ὃ :

α' Ὁ προσφέρων τριτεγγύησιν ὑπόκειται εἰς τὰς αὐτὰς μὲ τοὺς ἐκδότας καὶ ὀπισθογράφους ὑποχρεώσεις καὶ εἶνε πρὸς τὸν κομιστὴν ἀλληλεγγύως ὑπεύθυνος ἐκτὸς ἂν οἱ συναλλαττόμενοι συνεφώνησαν ἄλλως πως».

Ἐκ τοῦ ἄρθρου τούτου καὶ ἐκ τῆς γενικότητος αὐτοῦ προκύπτει ὅτι ὁ τριτεγγυητὴς :

Α) Εἶνε ἀλληλεγγύως, ἥτοι εἰς ὁλόκληρον ὑπεύθυνος ⁽¹⁾ ἀπέναντι τοῦ κομιστοῦ ἅρα δὲν ἔχει οὔτε τὸ εὐεργέτημα τῆς διζήσεως οὔτε τὸ εὐεργέτημα τῆς διαιρέσεως ⁽²⁾.

Β) Ὑπόκειται εἰς τὰς αὐτὰς ὑποχρεώσεις τὰς ὁποίας ἔχει ἐκείνος ὑπὲρ οὗ ἔδωκε τὴν τριτεγγύησιν ἥτοι ἀναλαμβάνει τὴν αὐτὴν ἐνοχὴν καὶ εὐθύνεται ἀπαράλλάκτως ὅπως ἐκεῖνος. Τοῦτο σημαίνει ὅτι ἐπὶ συναλλαγματικῶν καὶ γραμματίων εἰς διαταγὴν ἐμπορικῶν διὰ τὸν ὑπὲρ οὗ, ἡ ἐνοχὴ τοῦ τριτεγγυητοῦ δὲν εἶνε μόνον ἐμπορικὴ, ἀλλὰ καὶ ἐκ συναλλαγματικῆς ἢ γραμματίου εἰς διαταγὴν (ἄρθρ. 729 Πολ. Δικ. ἄρθρ. 189 Ἑμπ. Ν.) ⁽³⁾. Σημαίνει πρὸς τοὺτοις ὅτι ὁ

τὰς σχέσεις τῶν δύο ἐμπορ. οἰκων. Ἐκρίθη ἐπίσης ὅτι ἡ πιστωτικὴ ἐπιστολὴ δύναται νὰ θεωρηθῇ τριτεγγύησις τῶν πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς πιστώσεως συναλλ. καὶ γραμ. εἰς διαταγὴν καὶ ὅταν ἡ ἐπιστολὴ δὲν ἐξεφρίζετο ὅτι ἡ πίστις θὰ πραγματοποιηθῇ οὕτω. Ἐφ. Bourges 23 Αὐγ. 23 καὶ 9 Ἀπρ. 24 ἐν Dalloz eff. de Com. 519. Massé 4. 2726.

(1) Περὶ τῆς ἐννοίας τοῦ ἀλληλεγγύως ἴδε κατωτέρω περὶ τῆς ἀλληλεγγύης.

(2) ΑΠ. 226 (76) Σουλ. Γκίνη 272. Boistel 797. Alauzet 1390. Bravard 3. 315. Πάλλ. 561. Dalloz eff. de Com. 524 ἐνθα καὶ ἐπικρίνεται, καὶ ἀποφ. Ἐφ. Montpellier 16 Νῆρ. 39 ἀναγνωρίζουσα τὸ εὐεργέτημα τῆς διαιρέσεως. Ἐκρίθη ὅτι ὁ τριτεγγυητὴς καταδικαζόμενος δὲν δύναται νὰ ζητήσῃ νὰ πωληθῇ προηγουμένως τὸ ἐνέχυρον τὸ ὑπὸ ὀπισθογράφου δοθέν Ἐφ. Lyon 17 Μαρτ. 81 Π. 81. 2. 247. S. 82. 2. 28.

(3) Ἡ ἀρχὴ εἶνε βεβαία. Ἐφ. Ἀθ. 1904 (93) Θ. 4. 632. Ἐφ. Ἀθ. 2551 (93) Θεμ. 5. 75. ΑΠ. 216 (89) Σουλ. Γκίνη LyC. Tr. 4. 282. Bravard 3. 315. Boistel 797. Πάλλ. 561. Dalloz eff. de Com. 527 καὶ Sup. 220. Ὑπεστηρίχθη μόνον ὅτι ὁ τριτεγγυητὴς διὰ χωριστοῦ ἐγγράφου ἐπὶ συναλλαγματικῶν καὶ ὁ τριτεγγυητὴς ἐπὶ γραμ. εἰς διαταγὴν δὲν ὑπόκειται

κομιστής ἔχει κατὰ τοῦ τριτεγγυητοῦ τὰ δικαιώματα, τὰ ὅποια ἔχει κατὰ τοῦ ὑπὲρ οὗ ἡ ἐγγύησις, ἐνασκει δὲ ἡ διατηρεῖ ταῦτα κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ὅρους καὶ ὑπὸ τὰς αὐτὰς δια-
τυπώσεις.

1456. 'Εκ τούτων παρέπεται·

1) "Οτι ὁ ἐγγυητής τοῦ ἐκδότου εἶνε οὕτως εἰπεῖν συνεκδότης, εὐθύνεται διὰ τὴν ἀποδοχὴν καὶ διὰ τὴν πληρωμὴν (ἄρθ. 118) καὶ ἀποκρούει τὸν δι' αὐτὸν ἀμελεῖ κομιστὴν ἀποδεικνύων ὅτι ὑπῆρχε πρόβλεψις (ἄρθρ. 170) καὶ ἂν ὁ κομιστής οὗτος δὲν εἶνε ἀμελεῖς διὰ τὸν ἐκδότην (1).

2) "Οτι ὁ τριτεγγυητής τοῦ ὀπισθογράφου εἶνε συνοπισθογρά-
φος καὶ ἀποκρούει τὸν ἀμελεῖ κομιστὴν ἀδιαφόρως ἐπίσης ἂν οὗτος

εἰς προσωπικὴν κράτησιν ἐκτός ἂν ᾗνε ἔμπορος ἢ ἂν καὶ δι' αὐτὸν ἡ πράξις ᾗνε ἐμπορικὴ λόγῳ τοῦ ἄρθρ. 7 τοῦ Ν. περὶ ἄρμ. τῶν ἐμπ. (ἴδε τὴν 'Εφ. 'Αθ. 2551 (93) Θ. 5. 75). Alauzet 1389. 'Εφ. Caen 24 'Ιαν. 48. D. 49. 2. 192 'Εφ. Bordeaux 10 Δεβ. 50. D. 54. 5. 28. 'Εφ. 'Αθ. 1275 (99) Θ. 11. 75. Μετὰ τὸν Νόμ. ΒΧΟΣ τῆς 9 Μαρτ. 900 περὶ προσωπ. κρατή-
σεως τὸ ζήτημα καὶ παρ' ἡμῖν δὲν ἐγείρεται. 'Εγείρεται ὅμως ὑπὸ ἄλλον
τύπον: ὁ τριτεγγυητής ἔμπορος ὑπόκειται εἰς προσπ. κράτησιν ὅταν ἐκεῖνος
ὑπὲρ οὗ ἐγγυήθῃ δὲν ὑπόκειται; (π. χ. δὲν εἶνε ἔμπορος ἢ ἡ συναλ. θεω-
ρεῖται ἡπλὴ ὑπόσχεσις ἄρθρ. 112, 113). 'Εν Γαλλίᾳ ἐφήρμοσαν ἐν γένει τὴν
ἀρχὴν ὅτι ἡ τριτεγγύησις δὲν δύναται νὰ ᾗνε ἐκτενεστέρα τῆς κυρίας, ἐπο-
μένως ὁ τριτεγγυητής δὲν ὑπόκειται εἰς προσπ. κράτησιν ὅταν δὲν ὑπόκει-
ται καὶ ὁ ὑπὲρ οὗ, εἶχον δὲ δεχθῇ ὅτι κατὰ τοῦ τριτεγγυητοῦ συναλλαγμ.
ἡπλὴς ὑπόσχεσεως (λόγῳ ὑποβολῆς τόπου (ἄρθρ. 112)) δὲν ἀπαγγέλλεται
προσπ. κράτησις. 'Εφ. Paris 12 Δεβ. 37 καὶ 12 'Ιουλ. 43 ἐν Dalloz eff. de
Com 529. 'Εν τούτοις δύναται νὰ ὑποστηριχθῇ παρ' ἡμῖν ὅτι ὁ τριτεγγυη-
τὴς ἔμπορος ὑπόκειται εἰς προσπ. κράτησιν ἅμα ἢ ἐνοχὴ τοῦ ὑπὲρ οὗ εἶνε
ἐμπορικὴ ἐκ συναλ. ἢ ἐκ γραμματίου εἰς διαταγὴν· διότι περὶ ἐμπορικῆς πρά-
ξεως πρόκειται καὶ ἔμπορος εἶνε. Οὕτω ὁ ἔμπορος τριτεγγ. ὑποχρέου τινος ἐκ
συναλλαγμ. ἢ γραμμ. εἰς διαταγὴν ἐμπορικοῦ δι' αὐτὸν εὐθύνεται διὰ προσπ.
κρατήσεως καὶ ἂν ὁ ὑπὲρ οὗ, ὡς μὴ ἔμπορος, δὲν εὐθύνεται. 'Επίσης ὁ
τριτεγγυητής ἔμπορος συναλλ. ἡπλὴς ὑπόσχεσεως (ἄρθρ. 112, 113) εὐθύνε-
ται διὰ προσπ. κρατήσεως ἂν ἡ συναλ. ἔγῃ ἰσχύον γραμμ. εἰς διαταγὴν ἐμπορι-
κοῦ διὰ τὸν ὑπὲρ οὗ.

(1) LyG. Tr. 4. 26. Alauzet 1391. Boistel 797. Παλ. 561 καὶ ἡ
κατωτ. σημ.

δὲν ἦνε ἀμελής διὰ τὸν ὀπισθογράφον (1).

3) Ὅτι ὁ τριτεγγυητὴς τοῦ πληρωτοῦ ἐπὶ συναλλαγματικῶν ἢ τοῦ ἐκδότου ἐπὶ γραμματίων εἰς διαταγὴν, εἶνε συναποδέκτης καὶ διαμένει ὑπόχρεως ὅπως ἐκεῖνος μέχρι παραγραφῆς (2). Ὑπάρχει ὁμως διαφορὰ. Ὁ τριτεγγυητὴς τοῦ ἐκδότου, τοῦ ὀπισθογράφου ἢ τοῦ ἀποδέκτου εἶνε καὶ ἐγγυητὴς δύναται ἐπομένως κατὰ τὰ περὶ ἐγγυήσεως κρατοῦντα νὰ ἐπικαλεσθῇ καὶ τὰς ἐνστάσεις τοῦ ὑπὲρ οὗ ἢ ἐγγύησις.

Κατ' ἐφαρμογὴν τῆς τελευταίας ταύτης παρατηρήσεως δέχονται ὅτι ὁ τριτεγγυητὴς προτείνει κατὰ τοῦ κομιστοῦ ἐκ τοῦ προσώπου τοῦ ὑπὲρ οὗ ἢ ἐγγύησις τὰ ἀπαράδεκτα ἢ ἐκπτώσεις τῶν ἄρθρων 168—170 καὶ τὴν παραγραφὴν τοῦ ἄρθρ. 189 (3).

Γ) Τοῦ Νόμου μὴ διακρίνοντας τὰ ἀνωτέρω Α καὶ Β ἀποτελέσματα τῆς τριτεγγυήσεως εἶνε τὰ αὐτὰ διὰ τὸν τριτεγγυητὴν εἴτε αὕτη γίνεται ἐπὶ τοῦ τίτλου, εἴτε διὰ χωριστοῦ ἐγγράφου, (4) εἴτε

(1) Οἱ ἀνωτέρω καὶ Bravard 3. 476. Τὸ 'Ακ. 25 'Ιαν. 47 S. 47. 1. 253 ἢ D. 47. 1. 103 ρητῶς ἀποφάσκειται ὅτι καὶ ἐπὶ τριτεγγυητοῦ ὀπισθογράφου ἐφαρμόζεται τὸ ἄρθρ. 165 καὶ τὸ 168 — Ἐκτὸς ἂν ὑπάρχῃ ἡ ρήτρα ἄνευ διαμκρυρίας καὶ ἀγωγῆς § 1307. 'Ακ. 22 Φεβρ. 69. S. 69. 1. 256. D. 69. 1. 515.

(2) Οἱ ἀνωτέρω καὶ 'Ακ. 16 'Ιαν. 82. S. 82. 1. 110. D. 82. 1. 287. 'Ακ. 16 'Ιαν. 88. S. 88. 1. 457. D. 88. 1. 69 καὶ Dalloz eff. de Com. 530.

(3) Αἱ λύσεις αὗται εἶνε νομικῶς ἄμεμπτοι, ἀμφιβάλλω ὁμως ἂν εἶνε ὀρθαί. Ἴδου περὶ τίνος πρόκειται. Ὁ κομιστὴς συνέταξεν ἐμπροθέσμως καὶ ἐγκύρως διαμαρτυρικὴν ἐπὶ μὴ πληρωμῇ καὶ ἐντὸς τῆς προθεσμίας τοῦ ἄρθρ. 165 ἐκινήθη κατὰ μόνου τοῦ τριτεγγυητοῦ τοῦ ὀπισθογράφου καὶ οὐχὶ καὶ κατὰ τοῦ ὀπισθογράφου. Δύναται ὁ ἐναγθεὶς τριτεγγυητὴς νὰ προτείνῃ κατὰ τοῦ κομιστοῦ τὰ ἀπαράδεκτα ἢ ἐκπτώσεις τοῦ ἄρθρ. 168, ἥτοι ὅτι ἡ ἀγωγή εἶνε ἀπαράδεκτος κατ' αὐτοῦ ἀφ' οὗ εἶνε κατὰ τοῦ ὑπὲρ οὗ ἢ ἐγγύησις ὀπισθογράφου. Ναι λέγει ὁ Alauzet 1393 πραγματευόμενος ad hoc τὸ ζήτημα καὶ ὁ Boistel 797 i. f. Ἀλλὰ τότε τί γίνεται τὸ δικαίωμα τοῦ κομιστοῦ τὸ ἀναμφισβήτητον τοῦ νὰ ἐνέξῃ οἰονδήποτε θέλει ἐκ τῶν ὑποχρέων; Ἐπὶ παραγραφῆς ἐδέχθησαν ὅτι ὁ τριτεγ. προτείνει τὴν δετῇ τοῦ ὑπὲρ οὗ καὶ ὅταν αὐτὸς ὑπόκειται εἰς 30ετῇ. Ἐφ. Paris 13 Μαρτ. 54 S. 55. 2. 201. D. 55. 2. 294. Ἐφ. Aix 22 Μαΐου 58 S. 59. 2. 299. Alauzet αὐτ. Boistel αὐτ. καὶ 831 i. f. All. 83 (70) Περ. 3728.

(4) LyO. Tr. 4. 259. Boistel 797. Bravard 3. 317.

οὗτος ἔλαβε τι διὰ τὴν ἐγγυηθῆ εἶτε μὴ ⁽¹⁾. εἶτε αὕτη ἐδόθη πρὸ τῆς λήξεως ἢ μετὰ τὴν λήξιν, διότι ὡς εἵπομεν ἥδη § 1342 ἡ λήξις οὕτε ἐπηρεάζει, οὕτε μεταβάλλει τὴν φύσιν τοῦ τίτλου ⁽²⁾.

1437. Συνήθως εἶνε γνωστὸν ὑπὲρ τίνος ἐγγυᾶται ὁ τριτεγγυητής· ἐν ἀμφιβολίᾳ δὲ λογίζεται ὑπὲρ τοῦ ἐκδότου, διότι τούτου ἡ τριτεγγύησις εἶνε ἐπωφελεστέρα ⁽³⁾.

1438. Διάφοροι συμφωνίαι. Ρητῶς ἐπιτρέπει ὁ Ν. εἰς τὸν τριτεγγυητὴν τὴν δώσῃ τὴν ἐγγύησιν αὐτοῦ ὑπὸ περιορισμοὺς, ἥτοι τὴν τροποποίησιν ἢ τὴν ματαιώσῃ τὰ ἀποτελέσματα τῆς τριτεγγυήσεως. Οὕτω δύναται νὰ συνομολογήσῃ ὅτι δὲν ὑπόκειται εἰς προσωπικὴν κράτησιν, ὅτι εὐθύνεται ἄνευ ἀλληλεγγύης ἥτοι μετὰ τοῦ εὐεργετήματος τῆς διζήσεως (ἢ καὶ διαιρέσεως), ὅτι δὲν ἐγγυᾶται τὴν πληρωμὴν, ἀλλὰ μόνον τὴν ἀποδοχὴν, ὅτι ἐγγυᾶται ὑπὸ ὅρον, ἐφ' ὧρισμένον χρόνον, δι' ὧρισμένον ποσόν, ἢ πρὸς ὧρισμένον πρόσωπον ⁽⁴⁾.

Ἄλλ' αἱ τοιαῦται συνομολογίαι πρέπει νὰ προκύπτωσι σαφῶς καὶ νὰ ἀναφέρονται ἐν τῷ αὐτῷ ἐγγράφῳ, ἐνθα καὶ ἡ τριτεγγύησις. Ἄρα ἐπὶ τριτεγγυήσεως ἐπὶ τοῦ τίτλου δὲν προτείνονται κατὰ τοῦ καλῆς πίστεως κομιστοῦ οἱ δι' ἰδιαιτέρου ἐγγράφου περιορισμοί⁽⁵⁾.

1439. Μεταβίβασις τῆς τριτεγγυήσεως. Διὰ τῆς ὀπισθογραφήσεως ἢ μεταβιβάσεως τοῦ τίτλου μεταβιβάζεται αὐτοδικαίως καὶ ἄνευ ἰδιαιτέρως μνείας εἰς τὴν νέον κομιστὴν καὶ ἡ τριτεγγύησις, ὅπως πᾶσα ἄλλη ἀσφάλεια § 1335, εἶτε αὕτη ἐγένετο

(1) LyC. αὐτ. 253. Ἐφ. Ἀθ. 1904 (93) Θεμ. 4. 632. Ἐφ. Ἀθ. 2551 (93) Θ. 5. 75.

(2) LyC. αὐτ. 264. Bravard 3. 321. Alauzet 1392. Contra Dalloz eff. de Com. 534.

(3) LyC. αὐτ. 263. Boistel 797.

(4) LyC. αὐτ. 265 Bravard 3.315. Alauzet 1387. Boistel 797 Πάλ. 561. Ἡ φράσις ἕως τῆς λήξεως καὶ ἐν περιπτώσει μὴ πληρωμῆς κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ἐθεωρήθη σημαίνουσα ὅτι ὁ τριτεγγυητής εὐθύνεται μόνον διὰ τὴν πληρωμὴν κατὰ τὴν λήξιν καὶ δὲν εὐθύνεται ἂν κατόπιν ἀκουσθῇ αὕτη ὡς ὑποπίπτουσα εἰς τὴν διάταξιν τοῦ ἀρθρ. 450 Ἀκ. 10 Μαΐ. 58 S. 59. 1. 161 D. 58. 1. 283. Bravard αὐτ. 316.

(5) Boistel 797.

ἐπὶ τοῦ τίτλου εἶτε διὰ χωριστοῦ ἐγγράφου, ἐκτὸς ἂν ἐδόθη πρὸς ὠρισμένον κομιστήν. ἀλλὰ τοῦτο πρέπει νὰ προκύπτῃ σαφῶς ⁽¹⁾.

Ἡ γνῶμη τινῶν ⁽²⁾, ὅτι ἡ ἐπὶ τοῦ τίτλου τριτεγγύησις εἶνε *in rem* καὶ μεταβιβάζεται παντοτε διὰ τῆς ὀπισθογραφήσεως, ἐνῷ ἡ διὰ χωριστοῦ ἐγγράφου, καὶ δὴ δι' ἐπιστολῆς, εἶνε *in personam* καὶ ἐκλαμβάνεται δοθεῖσα ὑπὲρ ὠρισμένου προσώπου, δὲν στηρίζεται εἰς τὸν Ν. μηδεμίαν ποιούμενον διάκρισιν ⁽³⁾.

1460. Δικαιώματα τοῦ τριτεγγυητοῦ. Περὶ τῶν δικαιωμάτων τοῦ τριτεγγυητοῦ καταδιωκομένου ἢ πληρώνοντος, ὁμιλοῦμεν ἐν τῷ τμήματι τῷ ἐπιγραφομένῳ «μὴ πληρωμὴ καὶ συνέπειαι».

1461. Ὀπισθογράφησις, Ἀποδοχή, Τριτεγγύησις. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 141 ἐκτὸς τῆς ἀποδοχῆς καὶ τῆς ὀπισθογραφήσεως ὑπάρχει καὶ ἡ τριτεγγύησις ἀσφαλίζουσα τὴν πληρωμὴν τῆς συναλλαγματικῆς. Ὑπάρχει ὁμως διαφορὰ. Ἐν τῇ ὀπισθογραφῇ σκοπὸς δὲν εἶνε ἡ ἐγγύησις, ἀλλ' ἡ μεταβίβασις τοῦ τίτλου ἡ δὲ εὐθύνη ἡ πηγάζουσα ἐκ τοῦ Ν., καὶ οὐχὶ ἐκ συμβάσεως δὲν ἀφορᾷ εἰς ἄλλοτρίαν, ἀλλ' εἰς ἰδίαν ἐνοχλήν. Τὸ αὐτὸ καὶ ἐπὶ ἀποδοχῆς· ὁ ἀποδεχόμενος δὲν ἐγγυᾶται οὔτε ἀναλαμβάνει ἄλλοτρίαν, ἀλλὰ συνομολογεῖ ἐπίσης ἰδίαν ἐνοχλήν ⁽⁴⁾.

δ'. Περὶ ἀλληλεγγύης ⁽⁵⁾

1462. Ἴδου πῶς ἔχει τὸ ἄρθρ. 140. "Ὅλοι οἱ ὑπογράψαντες,

(1) LyC. Tr. 4. 265. Alauzet 1387. Ράλλ. 562.

(2) Bravard 3. 320. Dalloz eff. de Com. 525. "Ὅταν ἡ τριτεγ. ᾖ *in personam* ὁ τριτεγ. εὐθύνεται μόνον ἀπέναντι τοῦ κομιστοῦ πρὸς ὃν ἡ τριτεγ. ὅπως καὶ ὁ ὑπὲρ αὐτοῦ, ὁ κατόπιν κομιστὴς ὁμως δύναται νὰ ποιήσῃται χρῆσιν τοῦ ἄρθρ. 1025 Πολ. Δίκ. Bravard αὐτ.

(3) LyC. αὐτ. 265.

(4) Bravard 2. 307.

(5) Ἴδε μελέτην τοῦ ἤδη Ἐφέτου κ. Σπ. Τσαγρῆ ἐν Θ. 4 146 ὑπὸ τὸν τίτλον «Ποία ἡ ἀλληλεγγύη ἐπὶ συνυποχρέων ἐκ συναλλαγματικῆς καὶ γραμ. εἰς διαταγήν».

παραδεχθέντες ἢ ὀπισθογραφήσαντες συναλλαγματικὴν, εἶνε ἄλλη-
λεγγύως ὑπεύθυνοι πρὸς τὸν κομιστήν.

Κατὰ τοῦ ἄρθρου τούτου διευτυπώθησαν δύο μομφαί. 1) ὅτι δὲν ὁμιλεῖ περὶ τοῦ τριτεγγυητοῦ, ἐνῶ καὶ οὗτος εἶνε ἄλληλεγγύως ὑπεύθυνος εἰς τὸν κομιστήν (ἄρθρ. 142) καὶ 2) ὅτι φαίνεται ἀνα-
γράφον τὴν ἄλληλεγγύην ὑπὲρ μόνου τοῦ κομιστοῦ, ἐνῶ αὐτὴν ἐπι-
καλοῦνται ὅχι μόνον οἱ γενικοὶ καὶ εἰδικοὶ διάδοχοι αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ
ὁ κατὰ παρέμβασιν πληρωτὴς ἄρθρ. 159 § 1· καὶ οἱ ὀπισθογράφοι
ἄρθρ. 164 § 2 καὶ ἐν γένει πᾶς δανειστής ἐκ συναλλαγματικῆς κατὰ
τῶν πρὸς αὐτὸν ὑποχρέων. ⁽¹⁾

Αἱ παρατηρήσεις αὗται εἶνε ἀκρίβεις. Ἐκ τῆς γενικότητος δὲ
τοῦ ἄρθρου ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰ ἄρθρ. 118. 120. 142. 164 καὶ
167 προκύπτει ὅτι πάντες οἱ ἐνεχόμενοι ἐκ συναλλαγματικῆς ἐνέ-
χονται ἄλληλεγγύως· καὶ ὅτι ἡ ἄλληλεγγύη αὕτη ὑφίσταται κατ'
αὐτῶν εἴτε οὗτοι ὑπέγραψαν ὑπὸ τὴν αὐτὴν εἴτε ὑπέγραψαν ὑπὸ διὰ-
φορον ἕκαστος ἰδιότητα.

Οὕτω ὁ ἐκδοτὴς, οἱ ὀπισθογράφοι, ὁ ἀποδεχθεὶς πληρωτὴς καὶ
οἱ τριτεγγυηταὶ τούτων, εἶνε ἄλληλεγγύως ὑπεύθυνοι, ἄλληλεγγύως
ὁμῶς ὑπεύθυνοι εἶνε καὶ οἱ συνεκδόται, οἱ συνοπισθογράφοι, οἱ συνα-
ποδεχθέντες καὶ οἱ συνεγγυηταὶ αὐτῶν. ⁽²⁾

1463. Ἐννοια τῆς ἄλληλεγγύης. Ἐκ τῶν παραδόσεων
τοῦ Ἀστ. Δικαίου καὶ ἐκ τῆς ἐτυμολογίας τῆς λέξεως ἄλληλεγγύως
εὐρισκομένης εἰς κείμενα αὐτοῦ ⁽³⁾ ἡδύνατο τις νὰ συμπεράνῃ ὅτι
πρόκειται περὶ ἐνοχῆς καθ' ἣν ἕκαστος τῶν συνοφειλετῶν ἐνέχεται
ἐν μέρει μὲν ὡς πρωτοφειλέτης ἐν μέρει δὲ ὡς ἐγγυητὴς τῶν λοι-
πῶν. Προφανῶς ἐνταῦθα ἡ λέξις δὲν ἔχει τοιαύτην ἔννοιαν, ἀλλὰ
σημαίνει ὅτι ἕκαστος ἐνεχόμενος ἐκ συναλλαγματικῆς εἶνε ὀφειλέτης
τοῦ ὅλου καὶ ὅτι ὁ δανειστής ἔχει δικαίωμα νὰ ζητήσῃ τὸ ὅλον παρ'

(1) Bravard 3. 217.

(2) Bravard 3. 221. LyG. Tr. 4. 268.

(3) Νεαρά 99. Ἡ ΑΠ. 121 (76) Πειρ. 5443 φέρει ὁ ὅρος ἄλληλεγγύη
τῆς Ν. 99 δὲν ὑποχρεοῖ τοὺς συνοφειλέτας εἰς ὁλόκληρον ἀλλ' ἕκαστον εἰς
τὸ οἰκτεῖον μέρος καὶ ὡς ἐγγυητὴν εἰς τὸ μέρος τοῦ συνοφειλέτου. Νομίζω
ὅτι ὅπου οἱ νεώτεροι Ν. ὁμιλοῦσι περὶ ἄλληλεγγύης πρέπει νὰ δεχθῶμεν ὅτι
πρόκειται περὶ συνενοχῆς ἢ περὶ ἐνοχῆς εἰς ὁλόκληρον.

οιουδήποτε ἐκ τῶν ἐνεχομένων. Τοῦτο προκύπτει σαφῶς ἐκ τοῦ ἄρθρ. 164 διὰ τοὺς ὀπισθογράφους καὶ τὸν ἐκδότην, δὲν ὑπάρχει δὲ λόγος νὰ δεχθῶμεν ὅτι τὸ ἀλληλεγγύως ἔχει ἄλλην ἔννοιαν, προκειμένου περὶ ἀποδεκτῶν ἢ τριτεγγυητῶν.

1464. Ἰδιάζοντα. Ἐκ τῆς ἐν γένει διασκευῆς τῶν περὶ συναλλαγματικῆς διατάξεων καὶ ἰδίᾳ ἐκ τῶν ὅρων τοῦ ἄρθρου 164 προκύπτει ὅτι ἐν πάσῃ συναλλαγματικῇ ἐχοῦσῃ ὀπισθογράφους, ἔχομεν δύο οὕτως εἰπεῖν ἀλληλεγγύας. Μίαν ὑπὲρ τοῦ κομιστοῦ καὶ μίαν ὑπὲρ τῶν ὀπισθογράφων. Ἡ ὑπὲρ τοῦ κομιστοῦ ἀλληλεγγύη βαρύνει πάντας ἀνεξαιρέτως τοὺς ἐκ συναλλαγματικῆς ἐνεχομένους ὑφ' οἵανδήποτε ιδιότητα. Τούναντίον ἡ ὑπὲρ τοῦ ὀπισθογράφου βαρύνει πάντας ἐπίσης πλὴν τῶν ὀπισθογράφων τῶν μετ' αὐτόν.

Καὶ ἄλλο τὸ ἰδιάζον παρουσιάζει ἡ ἀλληλεγγύη ἐπὶ συναλλαγματικῆς, ὡς πρὸς τὴν ἐνάσκησιν καὶ τὴν ὑπαρξίν αὐτῆς. Ὁ ἔχων δύο ἢ πλείοτερους ὑπεθύνους ἀλληλεγγύως, καθ' ἣν ἔννοιαν ἐδώκαμεν ἄνωτέρω, δύναται νὰ κινηθῇ κατὰ κανόνα μετὰ τὴν προθεσμίαν καθ' οἴουδήποτε θέλει καὶ ὁπόταν θέλῃ μέχρι παραγραφῆς.

Τοῦτο δὲν εἶνε ἀκριβὲς ἐπὶ συναλλαγματικῆς εἰμὴ διὰ τοὺς ἀποδεχθέντας ἀποδέκτας τοῦ ἄρθρ. 121 καὶ διὰ τοὺς μὴ ἔχοντας πρόβλεψιν ἐκδότας καὶ τοὺς τριτεγγυητὰς αὐτῶν (ἄρθρ. 170). Διὰ τοὺς λοιποὺς ὑποχρεοῦς καθὼς καὶ διὰ τὸν ἔχοντα πρόβλεψιν ἐκδότην τὸ ἐκλεκτικὸν δικαίωμα τοῦ δανειστοῦ, ὅστις ἐνταῦθα εἶνε ὁ κομιστὴς ἢ ὁ ὀπισθογράφος, γεννᾶται μόνον μετὰ τὸ διαμαρτυρικὸν ἐπὶ μὴ πληρωμῇ καὶ ὑπὸ τὸν ὅρον τῆς συντάξεως αὐτοῦ ἄρθ. 164. (1)

Δὲν εἶνε τοῦτο μόνον ἀλλ' ἡ ἀλληλεγγύη παύει βαρύνουσα τὸν ἔχοντα πρόβλεψιν ἐκδότην καὶ τοὺς ὀπισθογράφους, ἐτι δὲ καὶ τὸ δικαίωμα αὐτὸ τὸ δι' αὐτῆς προστατευόμενον, εἰάν ὁ δανειστής δὲν συντάξῃ διαμαρτυρικὸν ἢ συντάξας δὲν κινηθῇ ἐντὸς ὠρισμένης προθεσμίας ἄρθρ. 167 169.

Ταῦτα θὰ κατανοηθῶσιν εὐχερῶς ὅταν φθάσωμεν εἰς τὰ καθέκαστα καὶ ἰδίως εἰς τὴν ἐξέτασιν τῶν δικαιωμάτων καὶ ὑποχρεώσεων τοῦ κομιστοῦ καὶ τῶν διαφόρων ὑποχρεῶν.

(1) Boistel 798. Τὸ αὐτὸ σύστημα τοῦ διαμαρτυρικοῦ ἀκολουθεῖ ὁ N. καὶ διὰ τὴν ἐγγύησιν τοῦ ἄρθρ. 120.

1468. Φύσις τῆς ἀλληλεγγύης. Ἀκριβῶς διότι ὁ δανειστής δύναται, ὑπὸ τὴν ἐπιφύλαξιν τῶν ἄνω ἐκτεθέντων, νὰ ζητήσῃ τὸ ὅλον παρ' οἰουδὴποτε ὑποχρέου, ἠρωτήθη ἂν ἡ ἀλληλεγγύη τοῦ ἄρθρ. 140 καὶ ἐν γένει τῶν ἐκ συναλλαγματικῆς ἐνεχομένων ἦνε συνενοχὴ (*obligatio correalis — solidarité parfaite*) ἢ ἐνοχὴ εἰς ὁλόκληρον (*obligatio in solidum*) μᾶλλον δὲ πρόσφορος πρὸς τὰ περὶ συνενοχῆς καὶ εἰς ὁλόκληρον ἐνοχῆς διδασκόμενα φαίνεται ἡ γνώμη καθ' ἣν: μεταξὺ τῶν ἐνεχομένων ὑπὸ τὴν αὐτὴν κοινὴν ιδιότητα (π.χ. συνεκδότης) καθὼς καὶ μεταξὺ αὐτῶν καὶ τῶν τριτεγγυητῶν αὐτῶν ἡ σχέσις εἶνε συνενοχὴ ⁽¹⁾ (*oblig. correalis*) ἐνῶ μεταξὺ τῶν ἐνεχομένων ὑπὸ διάφορον ιδιότητα καὶ ἐν γένει πάντων τῶν λοιπῶν ἡ σχέσις εἶνε εἰς ὁλόκληρον ἐνοχὴ ⁽²⁾ (*obligatio in solidum — Solidarité imparfaite*)

1466. Ἐννοια τοῦ ζητήματος. Τὸ ζήτημα ἂν ἡ ἐκ τῆς

(1) Ἐφ. Ἀθ. 476 (96) Θ. 9. 426. Κατὰ τὸ Ρ. Δικ. ἡ διακοπὴ τῆς παραγραφῆς κατὰ τοῦ ἐγγυητοῦ διακόπτεται ταύτην καὶ διὰ τὸν πρωτοφειλέτην Καλλιγᾶ Ι. § 303. Κρασσᾶ Ι. § 209. Ἐν Γαλλίᾳ μᾶλλον δέχονται ὅτι ἡ κατὰ τοῦ ἐγγυητοῦ ἔστω καὶ ἀλληλεγγύου δὲν διακόπτεται ὡς πρὸς τὸν πρωτοφειλέτην Aubry et L'au 2 § 215 c.

(2) Dernburg Ἐνοχ. § 71 σημ. 12. Μετάφρ. Δυσθουὺν Μομφερράτου Ἐνοχ. § 23 i. f. Ἐφ. Ἀθ. 1374 (95) Θ. 7. 73. Ἐφ. Λαρ 279 (99) Θ. 10. 544. Ἡ Ἑλλ. Νομολογία ἐδέχετο ὅτι ἡ ἀλληλεγγύη τοῦ ἄρθρ. 140 εἶνε συνενοχὴ καὶ ἐφήρμοζε τοὺς περὶ αὐτῆς κανόνας οὕτω: κατὰ τὴν Α'Π. 253 (69) Πειρ. 4. 2891 ἢ Σουλ. Γκίνη 159 «ἡ διακοπὴ τῆς παραγραφῆς (τοῦ ἄρθρ. 189) διακόπτεται ταύτην καὶ ὡς πρὸς τοὺς ἀλληλεγγύως ὑποχρέους ἢ συνοφειλέτας κατὰ τὸν Ν. 5 Κ. (8. 40) ἢ Β. 26 3 § 7». Κατὰ τὴν Α'Π. 406 (78) Παραρ. 4 Πειρ. 427 «ἡ μεταξὺ ὀπισθογράφων καὶ τοῦ ἐκδότη ἀλληλεγγύη εἶνε συνενοχὴ». Ὁμοίᾳ ἐπὶ παραγραφῆς Ἐφ. Ν. 446 (90) Ἐφ. Δικ. 1 φυλ. 48. ζητ. 4. Ὁμοίᾳ ἐπὶ παραγραφῆς ἡ Ἐφ. Ἀθ. 2024 (92) Θ. 4. 43. Ἀπὸ τίνος ὁμως ἤρξατο ποιουμένη τὴν ἐν τῷ κειμένῳ διάκρισιν. Οὕτω αἱ σημειωθείσαι Ἐφ. Ἀθ. 1374 (95) Θ. 7. 73. εἰσηγ. κ. Πεταλᾶ, ἡ Ἐφ. Λαρίσ. 279 (99) Θ. 10 544 εἰσηγ. κ. Κοκκίνῃ ἐφήρμοσαν τὰς ἀρχὰς τῆς εἰς ὁλόκληρον ἐνοχῆς ἐπὶ παραγραφῆς. Ἡ Ἐφ. Π. 808 (96) Θ. 8 379 εἰσηγ. κ. Σπιθάκῃ ἐφήρμοσε τὰς ἀρχὰς τῆς εἰς ὁλόκληρον ἐνοχῆς ὡς πρὸς τὴν ἀναγωγὴν μεταξὺ συνοφειλετῶν ὑπὸ τὴν αὐτὴν ιδιότητα μάλιστα. Ἐπίσης ὁ Α'Π. 143 (99) Θ. 10. 420 ἢ Μπ. 19. 67 εἰσηγ. κ. Β. Παππαδοπούλου χαρακτηρίζει ρητῶς τὴν μεταξὺ ἐκδότη καὶ πληρωτοῦ ἀλληλεγγύης

συναλλαγματικῆς ἀλληλεγγύῃ ἦνε συνενοχὴ ἢ ἐνοχὴ εἰς ὁλόκληρον ἐτέθη ἐν Γαλλίᾳ καὶ περ' ἡμῖν ἰδίως διὰ τὴν διακοπὴν τῆς παραγραφῆς, δύναται ὁμως νὰ τεθῇ καὶ δι' ἀπάσας τὰς διαφοράς, αἵτινες διδάσκονται ὡς ὑφιστάμεναι, μεταξὺ τῆς συνενοχῆς καὶ τῆς εἰς ὁλόκληρον ἐνοχῆς καὶ δὴ ὅσον ἀφορᾷ τὸν συμψηφισμόν, τὴν ἀνανέωσιν, τὴν ἄφεσιν καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἀναγωγῆς ⁽¹⁾

1467. Διάφοροι γινώμαι. Σήμερον ἡ γνώμη καθ' ἣν αἱ ἀλληλέγγυοι ἐνοχοὶ κατὰ τὸ Ρ. Δικ. διακρίνονται εἰς συνενοχὰς καὶ εἰς ὁλόκληρον ἐνοχὰς δύναται νὰ θεωρηθῇ κρητοῦσα καὶ μόνον ἀμφισβήτησις ὑπάρχει περὶ τὰ ἀποτελέσματα καὶ περὶ τὸ διακριτικὸν γνώρισμα τῆς συνενοχῆς ἀπὸ τῆς ἐνοχῆς εἰς ὁλόκληρον. ⁽²⁾

Ἡ ἐπικρατοῦσα καὶ κοινοτέρα θεωρία, καθ' ἣν ἡ οὐσιώδης καὶ κυρία διαφορὰ μεταξὺ συνενοχῆς καὶ ἐνοχῆς εἰς ὁλόκληρον συνίσταται εἰς τὸ ὅτι ἐπὶ συνενοχῆς ἔχομεν μίαν ἐνοχὴν, ἐνῶ ἐπὶ ἐνοχῆς εἰς ὁλόκληρον πλείονας, ἐξηγεῖ πολλὰ τῶν διαφορῶν ἀποτελεσμάτων τῆς εἰς ὁλόκληρον ἐν σχέσει πρὸς τὰ τῆς συνενοχῆς, ἀλλὰ δὲν ἐξηγεῖ οὔτε διδάσκει πότε εὐρισκόμεθα πρὸ συνενοχῆς καὶ πότε πρὸ ἐνοχῆς εἰς ὁλόκληρον οὔτε παρέχει ἀσφαλὴ καὶ ἀνκμφίβητον πρὸς τοῦτο κανόνα. Οὔτε ὑπῆρξαν εὐτυχέστεροι οἱ ἐκ τῶν Γάλλων ἀποδεχόμενοι, καὶ κατὰ τὸν Γαλλ. Κώδικα, ὑφισταμένην τὴν διάκρισιν μεταξὺ συνενοχῆς (Solidarité parfaite) καὶ εἰς ὁλόκληρον ἐνοχῆς (Soli-

γύν ὡς εἰς ὁλόκληρον ἐνοχὴν καὶ ἐφαρμόζει τοὺς περὶ αὐτῆς κανόνας ὡς πρὸς τὴν ἀναγωγήν Ἡ Ἐφ. Ἀθ. 476 (96) Θ. 9. 426 ἔχει ὑπ' ὄψιν τριτεγγυητὴν καὶ ὀφειλέτην ἥτοι συνενοχὴν, ἡ δὲ Ἐφ. Π. 510 (99) Θ. 11. 394. συνοφειλέτας, καὶ κατωτέρω σημ.

(1) Περὶ τούτων πάντων Dernburg Ἐνοχ. 70—75 Wan-Wetter Oblig. 51—54. Μομφερράτου Ἐνοχ. § 24—31. Ἡ ΑΠ. 321 (75) Περ. 7901 ἐπὶ ἀφέσεως ἐφαρμόζει τὰ περὶ συνενοχῆς. Ἐπὶ ἀνανέωσεως ἡ Ἐφ. Π. 269 (99) Θ. 11. 172 ἐφαρμόζουσα ὡς λέγει τοὺς κανόνας περὶ ἐνοχῆς εἰς ὁλόκληρον δέχεται ὅτι ἡ ὑπὸ τοῦ ἐκδότου ἀνατίσει προτείνεται καὶ ὑπὸ τοῦ ἀποδέκτου. Ἀλλὰ κατὰ τὸν Dernburg Ἐνοχ. § 75 ἡ ἀνανέωσις εἶνε ἐξακολούθησις τῆς νομικῆς σχέσεως ἐν νέᾳ μορφῇ καὶ οὐχὶ τελικὴ ἱκανοποίησις, ἄρα δὲν προτείνεται ἀπὸ συνοφειλέτου εἰς ὁλόκληρον Ὡς πρὸς τὴν ἀναγωγήν καὶ τὴν παραγραφὴν ἀνωτ. σημ.

(2) Ἡ ἀνωτ. σημ.

darité imparfaite—in solidum).⁽¹⁾ Διὰ τοῦτο οἱ πλείστοι ἐκεῖ ἀποκρούουσι τὴν διάκρισιν ἀλλὰ ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τῆς παραγραφῆς τοῦ ἄρθρου 189, δι' ἄλλης ὁδοῦ φθάνουσιν εἰς τὸ αὐτὸ ἀποτέλεσμα μετ' ἐκείνων οἵτινες ἀποδέχονται ταύτην. ⁽²⁾

1 68. Ἀπλαῖ ὑποσχέσεις. Ἡρωτήθη ἂν ἡ ἀλληλεγγύη ὑφίσταται ὅταν ἡ συναλλαγματικὴ λογίζεται ἀπλαῖ ὑπόσχεσις εἴτε

(0) Aubry et Rau 4 § 208 ter. Bravard 3. 218 Κατὰ τὸν Mourlon repet. ecrites sur le Code Nap. 2 σελ. 570 Ἡ ἀλληλεγγύη μεταξὺ προσώπων τὰ ὁποῖα ἠνώθησαν, συνεταιρισθῶσιν διὰ τὰ ὑποχρεωθῶσιν ὁμοῦ ἢ γενικώτερον τὰ ὁποῖα ἐξελέξαντο ἄλληλα, εἶνε συνενοχὴ (solidarité parfaite) Συνενοχὴ ἐπίσης εἶνε ἡ ἀλληλεγγύη ἢ ἀπαγγέλλει ὁ Ν. κατὰ προσώπων τὰ ὁποῖα συνδέονται διὰ κοινοῦ συμφέροντος καὶ γνωρίζονται. Τουναντίον ἡ ἀλληλεγγύη ἢ ἀπαγγελλομένη κατὰ προσώπων τὰ ὁποῖα δὲν γνωρίζονται, δὲν ἐξελέξαντο ἄλληλα, ἀλλὰ τυχαίως συναντῶνται ὡς συνοφειλέται ἄνευ ἐσωτερικοῦ δεσμοῦ εἶνε εἰς ὁλόκληρον ἐνοχὴν (solidarité imparfaite ἢ in solidum). Ἀκριβέστερον διατυπώνει τὴν τελευταίαν ἰδέαν ὁ Dernburg Ἐνοχ § 71. «Ὅταν πολλοὶ δι' ὑποσχέσεως ἀλλὰ κεχωρισμένως ἀναλαμβάνουσι τὴν αὐτὴν παροχὴν λ. χ. οἱ ἐκ συναλλαγματικῆς ὀφειλέται οἵτινες τὴν συναλλαγματικὴν ὀφειλὴν ὑπόσχονται ἀνεξαρτήτως ἀπ' ἀλλήλων ὡς ἐκδότηι, ὁπισθογράφῳ ἢ ἀποδέκτῃ τῆς συναλλαγματικῆς εἶνε ἅπλοὶ εἰς ὁλόκληρον ὀφειλέται».

(1) LyC. Tr. 4. 267 Demolombe Oblig. 3 § 290. Διατριβὴ Τσαγρῆ. Καὶ οἱ μὲν καὶ οἱ δὲ δέχονται ὅτι ἡ διακοπὴ τῆς παραγραφῆς κατὰ τινος τῶν ἐκ συναλλαγμ. ὑποχρέων διακόπτει ταύτην καὶ κατὰ πάντων τῶν ὑπὸ τὴν αὐτὴν κοινὴν ιδιότητα ἐνεχομένων καὶ τῶν τριτεγγυητῶν αὐτῶν, καὶ τανάπαλιν, κατὰ τοὺς κανόνας περὶ συνενοχῆς. Οὕτω ἡ διακοπὴ κατὰ τοῦ ἐκδότης διακόπτει διὰ τὸν συνεκδότην καὶ τὸν ἐγγυητὴν καὶ τανάπαλιν, ἡ διακοπὴ κατὰ τοῦ ὁπισθογράφου διακόπτει διὰ τὸν συνοπισθογράφον καὶ τὸν ἐγγυητὴν, ἡ διακοπὴ κατὰ τοῦ ἀποδέκτου διακόπτει διὰ τὸν συναποδέκτην καὶ τὸν ἐγγυητὴν. LyC. Tr. 4. 445. Ἀκ. 19 Μα. 84 S. 85. 4. 123. D. 84. 1. 286. Ἐφ. Ἀθ. 1374 (95) Θ. 7.73. Ἐφ. Λαρ. 279 (99) Θ. 10.544. Καὶ οἱ μὲν καὶ οἱ δὲ δέχονται ὅτι ἡ διακοπὴ τῆς παραγραφῆς κατὰ τινος τῶν ἐκ συναλλ. ὑποχρέων ὑπὸ διαφορῶν ιδιότητα δὲν διακόπτει ταύτην ὡς πρὸς τοὺς λοιποὺς π. χ. ἡ κατὰ τινος ὁπισθογράφου δὲν διακόπτει διὰ τοὺς λοιποὺς ὁπισθογράφους ἢ διὰ τὸν ἐκδότην ἢ πληρωτὴν, ἀλλὰ τοῦτο οἱ μὲν ἐκλαμβάνουσιν ὡς ἀποτέλεσμα τῆς ὑφισταμένης εἰς ὁλόκληρον ἐνοχῆς, οἱ δὲ ὡς προκύπτον ἐκ τῶν ἄρθρ. 167 καὶ 168 ὡς θέλομεν ἐξηγηθῆ ἐν τῇ περὶ παραγραφῆς μέρει.

ὡς ἀτελὲς § 1669 εἴτε ὡς ὑποβολιμαία (ἄρθρ. 112) § 1672 εἴτε ὡς ὑπογεγραμμένη παρὰ γυναικὸς μὴ ἐμπορίου (ἄρθρ. 113 § 1733).

ὑπάρχουσιν οἱ φρονούντες, ὅτι ἡ ἀλληλεγγύη τοῦ ἄρθρου 140 ἐγγράφη διὰ τὰς συναλλαγματικὰς καὶ τὰ γραμμάτια εἰς διαταγὴν μόνον καὶ ὅτι ἐπομένως δὲν ὑφίσταται ἅμα ἡ συναλλαγματικὴ λογίζεται ἀπλὴ ὑπόσχεσις δι' ἀτέλειαν ἢ δι' ὑποβολὴν ἢ ἅμα τὸ γραμ. εἰς διαταγὴν εἶνε ἀτελές ⁽¹⁾. Ἐπίσης ἀλληλεγγύη δὲν ὑφίσταται διὰ τὴν μὴ ἐμπορευομένην γυναῖκα, τὴν ὑπογράψασαν ὑφ' οἰκνδῆ-ποτε ιδιότητα συναλλαγματικὴν, ἥτις εἶνε δι' αὐτὴν ἀπλὴ ὑπόσχεσις (ἄρθρ. 113) ⁽²⁾.

Ἡ γνώμη αὕτη οὕτω πῶς διατυπουμενὴ εἶνε ἀπόλυτος, στηρίζεται δέ ὡς πρὸς τὰς γυναῖκας, ἐπὶ τῆς ἐσφαλμένης βάσεως, ὅτι αἱ μὴ ἐμπορευόμεναι, δὲν δύνανται νὰ ὑπογράψωσιν οὔτε γραμματίον εἰς διαταγὴν.

Μελετώντες τὰ περὶ ἀτελῶν καὶ ὑποβολιμαίων συναλλαγματικῶν θὰ ἴδωμεν ὅτι αὗται εἶνε γραμμάτια εἰς διαταγὴν, ὅταν περιέχωσι τοὺς ὅρους τούτων· ἄρα τότε ἡ ἀλληλεγγύη ὑφίσταται δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 187 ρητῶς καὶ ἀδιακρίτως παραπέμποντος εἰς τὸ ἄρθρ. 140 § 1772.

Ἐπίσης ἡ γυνή, ἡ μὴ ἐμπορευομένη, δὲν εἶνε ἀνίκανος νὰ ὑπογράψῃ γραμ. εἰς διαταγὴν ἐμπορικὸν ἢ μὴ, δότι τὸ ἄρθρ. 187 μὴ παραπέμπον εἰς τὸ ἄρθρ. 113 σαφῶς δηλοῖ ὅτι τὸ τελευταῖον τοῦτο δὲν ἐφαρμόζεται ἐπὶ γραμματίων εἰς διαταγὴν § 1786.

Κατὰ ταῦτα ὅταν ἡ ἀτελής ἢ ἡ ὑποβολιμαία συναλλαγματικὴ ἢ ἡ ὑπογεγραμμένη παρὰ γυναικὸς μὴ ἐμπορίου, ἀποτελῇ γραμ. εἰς διαταγὴν, ἡ ἀλληλεγγύη ὑφίσταται δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 187 καὶ τὸ πολὺ ἐπιβάλλεται ἐνίοτε, ὑπαρχόντων τῶν ὁρῶν, ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ Βελγικανοῦ Δόγματος ἢ τῆς Νεαρᾶς 134 κεφ. 8 ⁽³⁾.

Ἄλλ' ἐὰν ἡ ἀτελής ἢ ἡ ὑποβολιμαία συναλλαγματικὴ δὲν ἀποτελῇ γραμματίον εἰς διαταγὴν ἢ ἂν τὸ γραμματίον εἰς διαταγὴν ἦνε ἀτελές, ἀλληλεγγύη κατ' ἀρχὴν δὲν ὑφίσταται, ἐκτὸς ἂν ἐξ ἄλλου λόγου δύναται αὕτη νὰ ὑποστηριχθῇ. ⁽⁴⁾

Ἐξαίρεσιν ἐσημειώσαμεν ἤδη § 1367 ὡς πρὸς τὰς συνεπείας τῆς ὀπισθογραφώσεως τίτλου εἰς διαταγὴν, δεχθέντες ὅτι ὁ ὀπισθογράφος τοιοῦτου τίτλου εἶνε ἐγγυητὴς τῆς πληρωμῆς καὶ εἰς ὁλόκληρον ὀφειλῆς μετὰ τοῦ ἐκδότου τοῦ τίτλου καὶ τῶν λοιπῶν ὀπισθογράφων. ⁽⁵⁾

(1) Alauzet 1263, 1381.—(2) Alauzet 1382.—(3) Εφ. Α6, 252 (99) Θ. 10.537 —(4) Π χ. λόγῳ δόλου Αχ 9 Δ6ρ 72.8, 73.1.11 ἢ Δ. 73.1.228.

(5) Lyc. Tr. 4, 157. Boistel 730. Τοιαύτη φαίνεται καὶ ἡ γνώμη τοῦ ΑΠ. 41 (82) Μπ. 2, 49 ἢ Γκίνη 257. Προκειμένου περὶ συναλλαγμ. ἀνατονημένου ἐκδοθείσης ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ Ν. Σ' τῆς 5 Ἀπριλίου 67 καὶ ἐπομένως ἀκύρου, εἶπεν ὅτι ἀπὸ ταύτης ἐφαρμόζονται, οὐχὶ αἱ περ.

Ἐπειδὴ δὲ τὰ ἀτελῆ γραμ. εἰς διαταγὴν καὶ αἱ ἀτελεῖς ἢ αἱ ὑποβολιμαῖαι συναλλαγματικαί, αἱ μὴ ἔχουσαι τὰ στοιχεῖα τοῦ γραμ. εἰς διαταγὴν, εἶνε πάντοτε τίτλοι εἰς διαταγὴν, ἔπεται ὅτι θὰ ἐφαρμοσθῶσιν ἐπ' αὐτῶν ὡς πρὸς τὴν εὐθύνην τοῦ ὀπισθογράφου τὰ ἐν § 1367.

1469. Ἀποκλεισμὸς ἀλληλεγγύης. Κατὰ τὸν κανόνα, ὃν ἐξεθέσαμεν ἀλλαγῶ § 1278 ἡ ἀλληλεγγύη δύναται νὰ ἀποκλεισθῇ, νὰ ματαιωθῇ, ἢ νὰ περιορισθῇ. Συνήθως τοῦτο γίνεται διὰ τῆς ρήτρας ἄνευ εὐθύνης ἢ ἄλλης ἀναλόγου § 1314. ⁽¹⁾

4) Περὶ τῆς Προθεσμίας καὶ περὶ τῆς Πληρωμῆς τῆς Συναλλαγματικῆς.

Α'. Περὶ τῆς προθεσμίας.

1470. Προθεσμία ἡ λῆξις τῆς συναλλαγματικῆς καλεῖται ὁ χρόνος τῆς πληρωμῆς αὐτῆς ἢ τοῖ ἡμέρα καθ' ἣν αὕτη εἶνε ἀπαιτητὴ καὶ πληρωτέα.

Εἰς τὴν προθεσμίαν ἡ τὴν λῆξιν καὶ δὴ τὸν ὅρισμόν αὐτῆς ὁ Ν. ἀπέδωκε σημασίαν, ἰδίως διότι, κατ' αὐτὴν καὶ μετ' αὐτὴν, ἐπέβαλεν εἰς τὸν κομιστὴν καθήκοντα, ἀπὸ τῆς ἐκπληρώσεως τῶν ὁποίων ἐξήρτησε τὰ δικαιώματα αὐτοῦ ἀπέναντι τῶν διαφόρων ὑποχρέων (ἄρθρα 162, 165, 169, 170). Διὰ τοῦτο ἄφ' ἐνὸς μὲν ὥρισε ὅτι ἡ λῆξις πρέπει, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος, νὰ ἀναφέρεται ἐν τῷ τίτλῳ § 1291 ἄφ' ἐτέρου δὲ ἀνέγραψε κατὰ ποῖον τρόπον πρέπει νὰ ἀναφέρεται αὕτη διὰ νὰ εἶνε βεβαία, ἀποκλείσας οὕτω πάντα ἄλλον.

1471. Πῶς ὁρίζεται. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 129 αἱ συναλλαγματικαὶ ἐκδίδονται πληρωτέαι.

1) Ἐν ὄψει.

2) Ἀπὸ τῆς ὄψεως

{	μετὰ μίαν ἢ περισσοτέρας ἡμέρας
{	μετὰ ἓνα ἢ καὶ περισσοτέρους μῆνας
{	μετὰ μίαν ἢ καὶ περισσοτέρας συνθεσίας.

εὐθύνης τοῦ ἐκχωρητοῦ διατάξεις τοῦ Ἀστ. Δικ., ἀλλ' αἱ ἀναγραφόμεναι ἐν ἄρθρ. 187 τοῦ Ἐμ. Ν., ἐν αἷς περιλαμβάνονται, σὺν τοῖς ἄλλοις, οὐ μόνον αἱ περὶ προθεσμίας διὰ τὴν ἐγερσιν τῆς ἀγωγῆς παντὸς κομιστοῦ, ἀλλὰ καὶ αἱ εἰς τὸ ἀλληλεγγύον τῶν ὑπογραφέντων τῶν ἐγγράφων τούτων ἀφορώσαι». Contra Dalloz ef. de Com. 942. Alauzet 1381. 1263. Thaller ἐκδ. 6' § 1337. κατ' αὐτούς, μὴ ὑφισταμένης ἀλληλεγγύης, ὁ κομιστὴς ἔχει ὑπεύθυνον μόνον τὸν μεταβιβάσαντα αὐτῷ τὸν τίτλον ὀπισθογράφον, ὅστις πάλιν εὐθύνεται πρὸς αὐτὸν οὐχὶ ὡς ὀπισθογράφος ἀλλ' ὡς ἐκχωρητής· ἴδε καὶ Pardessus 464 καὶ ἐπ.

(1) Διὰ τὸν παρραγγελιοδόχον § 1414 i. f. Κατὰ τὴν Ἐφ. Ἀθ. 1644 (99) Θεμ. 11. 342, ἡ συμφωνία περὶ μὴ εὐθύνης δι' ὀπισθογράφῃσιν εἶνε ἀστικῆς φύσεως καὶ μισοψ.

ἔχοντας διάφορον ἡμερολόγιον, καθ' ὅσον εὐκολύνει τὸν ὑπολογισμὸν ⁽¹⁾. Τὸ βέβαιον εἶνε ὅτι παρ' ἡμῖν εἶνε ὁ μᾶλλον ἐπικίνδυνος ὁρισμὸς τῆς λήξεως, ἔνεκα τοῦ ζητήματος, ὅπερ δὲν ἐλύθη εἰσέτι ἂν δηλ. ἡ ἡμέρα τῆς ἐκδόσεως ὑπολογίζεται ἢ οὐ εἰς τὴν προθεσμίαν ὡς θέλομεν ἐξηγηθῇ εὐθὺς ἀμέσως.

1475. Μεθ' ἡμέρας ἀπὸ τῆς χρονολογίας. Ἐν Γαλλίᾳ διδάσκεται παρ' ὅλων ὅτι συναλλαγματικὴ ἐκδοθεῖσα τὴν 1 τοῦ μηνὸς καὶ πληρωτέα μετὰ 15 ἡμέρας λήγει τὴν 16, διότι ἡ ἡμέρα τῆς ἐκδόσεως δὲν ὑπολογίζεται, καὶ τὸ διαμαρτυρικὸν πρέπει νὰ συνταχθῇ τὴν 17, καθ' ὅσον αὕτη εἶνε ἡ ἐπομένη τῆς λήξεως ⁽²⁾ Εἰς τοῦτο προέρχονται διότι ἐκεῖ ἰσχύει κατὰ τὴν μαρτυρίαν ὅλων ὁ κανὼν ὅτι ἡ ἡμέρα ἀφ' ἧς (dies à quo) δὲν ὑπολογίζεται εἰς τὴν προθεσμίαν (dies à quo non computatur in termino). ⁽³⁾

Παρ' ἡμῖν ἰσχύει ἀναντιρρήτως ὁ ἀντίθετος κανὼν ἥτοι ἡ ἡμέρα ἡ ἀφ' ἧς ὑπολογίζεται εἰς τὴν προθεσμίαν ⁽⁴⁾ Διὰ τοῦτο ἴσως ὁ Ἀρ. Πάγος ἐπιληφθεὶς τοῦ ζητήματος ἐπὶ γραμματίου εἰς διαταγὴν ἐκδομένου τὴν 11 Ἰουλίου καὶ πληρωτέου μετὰ 85 ἡμέρας ἀπὸ σήμερον» ἀπεφάνθη ὅτι ἡμέρα λήξεως τούτου εἶνε ἡ 3 Σεπτεμβρίου καὶ ὅτι ἐπομένως εἶνε ἐκπρόθεσμον τὸ διαμαρτυρικὸν τὸ συνταχθὲν τὴν 5 76ρίου. ⁽⁵⁾

(1) LyC. Tr. 4 276. Bravard 3. 195.

(2) LyC. Tr. 4. 277. Boistel 723. Alauzet 1336. Dalloz ef. de Com 362.

(3) Anbry et Rau I § 49 σημ. 15· μόνον ὁ Merlin ἐν Repertoire Vo Delai 1 § 3 ὑπεστήριξε διὰ μακρῶν τὰ κατὰ τὸ Ρωμ. Δ. ἰσχύοντα.

(4) Καλλιγᾶ I § 322. Κρασσᾶ I § 202.

(5) ΑΠ. 193 (94) Θ. 5. 405 ἢ Σουλ. Γκίνη σελ. 50 «Ἐπειδὴ τὸ ἐφετεῖον δέχεται ἐν τῇ ἀνεξελέγκτῳ αὐτοῦ ἐξουσίᾳ ὅτι ὁρίσθεισης ἐν τῷ ἐπιδίκῳ γραμματίῳ τῆς προθεσμίας πρὸς πληρωμὴν εἰς ἡμέρας 85 ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως διὰ τῶν λέξεων ἀπὸ «σήμερον» καθωρίσθη δι' αὐτοῦ ὅτι συμπεριλαμβάνεται καὶ ἡ ἡμέρα αὕτη εἰς τὸν ὑπολογισμὸν τῆς προθεσμίας, ἐπὶ τούτου δὲ σκεψάμενον τὸ δικαστήριον τῆς οὐσίας ὅτι τὸ γραμματίον τὸ ἐκδοθὲν τὴν 11 Ἰουνίου ἔληξε τὴν 3 76ρίου ἥτοι τὴν 85 ἡμέραν, ἅτε ἐχόντων τοῦ μὲν Ἰουνίου ἡμέρας 30 τοῦ δὲ Ἰουλίου καὶ Αὐγούστου ἀνὰ 31 ἡμέρας ὁρθῶς ἀπεφάνετο ὅτι ἡμέρα πρὸς σύνταξιν τοῦ διαμαρτυρικεῦ ἦτο ἡ 4 76ρίου ἥτοι ἡ ἐπαύριον τῆς προθεσμίας ὡς ὀρίζει τὸ ἄρθρ. 162 τοῦ Ἐμ. Ν. Ἐκπρόθεσμω»

Ἐπιληφθεὶς ὁμοῦ καὶ αὐθις τοῦ ζητήματος ἀπεφάνθη ὅτι ἡ ἡμέρα τῆς ἐκδόσεως δὲν ὑπολογίζεται οὔτε ἐπὶ ἡμερῶν οὔτε ἐπὶ μηνῶν, ὅπως ἐπὶ συνηθειῶν, καὶ τοῦτο ἐξάγεται ἐκ τῆς προθέσεως μετὰ καὶ ἐκ τοῦ ἄρθρ. 132. (1)

Οὕτω ὁ Ἄρ. Πάγος ἔλυσε τὸ ζήτημα συμφώνως πρὸς τὰ ἐν Γαλλίᾳ διδασκόμενα διὰ τὴν λήξιν μεθ' ἡμέρας, περιέπλεξεν ὁμοῦ τοῦτο διὰ τὴν λήξιν μετὰ μῆνας ὡς θελομεν ἐξηγηθῇ εὐθὺς.

1476. Μετὰ μῆνας ἀπὸ τῆς χρονολογίας. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 132 αἱ μῆνες εἶνε ἀπαράλλακτοι ὡς ὀρίζονται εἰς τὸ Γρηγοριανὸν ἡμερολόγιον».

Τὴν διάταξιν ταύτην ἐρμηνεύοντες ἐν Γαλλίᾳ δέχονται ὅτι μὴν δὲν εἶνε διάστημα 30 ἡμερῶν, ἀλλὰ τὸ διάστημα ἀπὸ τῆς χρονολογίας μηνός τινος μέχρι τῆς αὐτῆς χρονολογίας τοῦ ἐπομένου μηνός.

Οὕτω ἀπὸ τῆς 1 Ἰαννουαρίου μέχρι τῆς 1 Φεβρουαρίου εἶνε εἰς μὴν· ἀπὸ 1 Φεβρουαρίου μέχρι 1 Μαρτίου εἶνε εἰς μὴν· ἀπὸ 1 Μαρτίου μέχρι 1 Ἀπριλίου εἰς μὴν κτλ. εἶνε δὲ ἀδιάφορον ἂν τὸ χρο-

δὲ τοῦτο τὴν 5 Ἰουλίου ἐγένετο, καὶ ἀπέριψεν ὡς ἀπαράδεκτον τὴν ἀγωγὴν ἀπειθυνομένην κατὰ τοῦ ἀναρρεσιβλήτου ὡς ὑπισθογράφου (ἄρθρ. 168 τοῦ Ἐμ. Ν.), οὐ δ α μ ὤ ς δ ἔ π α ρ ε θ ῖ α σ ε τ ὸ ἄ ρ θ ρ. 132 τοῦ αὐτοῦ Ἐμ. Ν. διότι τοῦτο προβλέπει περὶ προθεσμιῶν τεταγμένων εἰς συνηθείας περιόου κατὰ τὰ εἶρημένα δὲ ν πρόκειτα ἰν.

(8) ΑΠ. 366(96) Θ. 8. 83 ἢ Συλλ. Γκίνη σελ. 254. Ἐπειδὴ ἐκ τῶν ἄρθρ. 129 καὶ 132 τοῦ Ἐμ. Ν. ἐξάγεται σαφῶς ὅτι ὅταν αἱ συναλλαγματικαὶ εἶνε πληρωτέαι μετὰ μίαν ἢ περισσοτέρας ἡμέρας ἢ συνηθείας ἢ μετὰ ἓνα ἢ περισσοτέρους μῆνας ἀπὸ τῆς χρονολογίας αὐτῶν ἢ προθεσμίας ἄρχεται ἀπὸ τῆς ἐπαύριον τῆς χρονολογίας χωρὶς νὰ συμπεριλαμβάνεται ἐν τῇ προθεσμίᾳ ἡ ἡμέρα τῆς ἐκδόσεως. Τοῦτο δὲ ἐξάγεται ἰδίως ἐκ τῆς προθέσεως «μετὰ» καὶ ἐκ τοῦ ἄρθρ. 132 Ἐμ. Ν. ὅπερ κανονίζει τὸ χρονικὸν διάστημα τῆς συνηθείας καὶ τῶν μηνῶν, τῆς ἡμέρας μὴ χρηζούσης τοιοῦτου κανονισμοῦ, λέγει ὅτι ἡ συνηθεία εἶνε τριακονθήμερον χρονικὸν διάστημα λογιζόμενον ἀπὸ τῆς ἐπαύριον τῆς χρονολογίας τῆς συνάλλαγματικῆς, οἱ δὲ μῆνες εἶνε ἀπαράλλακτοι ὅπως εἰς τὸ Γρηγοριανὸν ἡμερολόγιον. Τὸ ἐναντίον δὲ εἰπὼν τὸ Πρωτοδικεῖον καὶ ὑπολόγισαν ἐν τῇ προθεσμίᾳ καὶ τὴν ἡμέραν τῆς ἐκδόσεως τοῦ ἐν τῇ ἀγωγῇ Γραμ. εἰς διαταγὴν, ὅπερ κατὰ τὸ ἄρθρ. 189 Ἐμ. Ν. ἐξομοιοῦται καὶ ὡς πρὸς τὸ ἐν λόγῳ θέμα τῇ συναλλαγματικῇ. παρηρμήνευσεν τὰς ἀνωτέρω διατάξεις αὐτοῦ».

νικόν διάστημα μεταξὺ τῶν δύο χρονολογιῶν εἶνε πλεον ἢ ἔλλειπτον τῶν 30 ἡμερῶν. ⁽¹⁾

Κατὰ ταῦτα συναλλαγματικὴ ἐκδοθεῖσα τὴν 1 Ἰαννουαρίου πληρωτέα μετὰ 1. 2, 3, μῆνας λήγει τὴν 1 Φεβρουαρίου τὴν 1 Μαρτίου ἢ τὴν 1 Ἀπριλίου.

Ὁ κανὼν ἢ τρόπος οὗτος τοῦ ὑπολογισμοῦ καλεῖται ἀπὸ ἡμερομηνίας εἰς ἡμερομηνίαν (ἀπὸ πόστου εἰς πόστον) καὶ εἶνε ὁ μόνος καθ' ὃν οἱ μῆνες διατηροῦνται ἀπαράλλακτοι ὡς ὀρίζονται εἰς τὸ Γρηγοριανὸν ἡμερολόγιον συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρ. 132 § 2, τὸ ὁποῖον κατ' ἄλλον ὑπολογισμόν δὲν εἶνε δυνατόν νὰ ἐφαρμοσθῇ. ⁽²⁾

Ἐὰν ὁ μὴν τῆς λήξεως εἶνε μακρότερος; Ἐφαρμόζουσι πάλιν τὸν κανόνα. Οὕτω συναλλαγματικὴ ἐκδοθεῖσα τὴν 28 (ἢ τὴν 29 ἂν δίσσεκτος) Φεβρουαρίου πληρωτέα μετὰ ἓνα μῆνα, λήγει τὴν 28 ἢ 29 Μαρτίου καὶ ὅχι τὴν 31. ⁽³⁾

Ἐὰν ὁ μὴν τῆς λήξεως εἶνε βραχύτερος; Ἐφαρμόζονται ἀναλόγως τὰ τοῦ ἄρθρου 134 ἥτοι αἱ ἐλλείπουσαι ἡμέραι θεωροῦνται ὡς αἱ ἑορτάσιμοι ἢ δὲ συναλλαγματικὴ λήγει τὴν παραμονὴν τῆς ἡμέρας ἣτις λείπει. Οὕτω συναλλαγματικὴ ἐκδοθεῖσα τὴν 31 Ἰαννουαρίου πληρωτέα μετὰ ἓνα ἢ μετὰ 3 μῆνας, λήγει τὴν 28 (ἢ 29) Φεβρουαρίου ἢ τὴν 30 Ἀπριλίου. ⁽⁴⁾

(1) Auboy et Rou I § 49 σημ. 12, LyC. Tr. 4. 278. Alauzet 1336. Bravard 3. 197. Τὸ Ἀκ. 16 Φεβρ. 1818 Bravard αὐτ. ἢ ἐν Dalloz ef. de Com. 362 παρατηρεῖ ὅτι καὶ ἐπὶ τῆς ἰσχύος τοῦ Διαταγμ. τοῦ 1673 ὁ ὑπολογισμὸς ἐπὶ μηνῶν ἐγένετο οὕτω. (2) Ἡ ἀνωτ. σημ. καὶ ἰδίως Bravard 198. Ἡ ΑΠ 362 (94) Θ. 6. 21 ὑπελόγησεν οὕτω τοὺς μῆνας διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Ν. ΩΤΔ' (80).

(3) Bravard 3 199 ἔνθα καὶ Ἀκ. 16 Φεβρ 1818 ἢ Dalloz ef. de Com. 362. LyC. Tr. 4. 279. Beistel 723. Alauzet 1336. Μόνος ὁ Fremery Ande ὑπεστήριξεν ὅτι συναλλαγματικὴ ἐκδοθεῖσα τὴν 28 (ἢ 29 ἂν βίσσεκτος) Φεβρ. μετὰ ἓνα μῆνα λήγει τὴν 31 Μαρτίου· διότι τότε ἔχομεν πλήρη μῆνα κατὰ τὸ ἡμερολόγιον, ἀλλ' ἡ γνώμη αὕτη ἀπεκρούσθη ὡς ἀντιβαίνουσα εἰς τὴν καθολικὴν συνήθειαν τοῦ ὑπολογισμοῦ τῶν μηνῶν. Ἐὰν ὅμως ἡ ἄνω συναλλ. ἐξεδόθη ὑπὸ χρονολογίαν τέλος Φεβρουαρίου (καὶ οὐχὶ 28 ἢ 29 Φεβρ.) δέχονται τότε τὸν ὑπολογισμόν τοῦ Fremery ἥτοι ὅτι αὕτη λήγει τὴν 31 Μαρτίου. LyC. αὐτ. Alauzet αὐτ.

(4) Bravard 3. 198. Boistel 723. LyC. Tr. 4. 279.

Ταῦτα διδασκόμενα ὁμοφώνως ἐν Γαλλίᾳ, ἐνθα ὡς εἵπομεν ἰσχύει ὁ κανὼν ὅτι ἡ ἡμέρα ἡ ἀφ' ἧς (*dies à quo*) δὲν ὑπολογίζεται, ἐφαρμόζονται κατὰ μείζονα λόγον παρ' ἡμῖν, καὶ διότι ἐπιβάλλονται ἐξ αὐτῆς τῆς διατάξεως τοῦ ἀρθρ. 132, ὅπερ προκειμένου περὶ συνηθείας ρητῶς ἐξαίρει τὴν ἡμέραν τῆς ἐκδόσεως, καὶ διότι εἶνε σύμφωνα πρὸς τὸν παρ' ἡμῖν ἰσχύοντα κανόνα ὅτι ἡ ἡμέρα ἡ ἀφ' ἧς (*dies à quo*) ὑπολογίζεται εἰς τὴν προθεσμίαν.

Ἐν τούτοις ὁ Ἀρειὸς Πάγος εἰς τὴν τελευταίαν ἀπόφασιν ἣν ἀνωτέρω ἐσημειώσαμεν ἀποφαίνεται ὅτι ὅταν αἱ συναλλαγματικαὶ ᾖνε πληρωταὶ μετὰ ἑνα ἢ περισσοτέρους μῆνας ἀπὸ τῆς χρονολογίας αὐτῶν ἡ προθεσμία ἀρχεται ἀπὸ τῆς ἐπαύριον τῆς χρονολογίας χωρὶς νὰ συμπεριλαμβάνεται ἐν τῇ προθεσίᾳ ἡ ἡμέρα τῆς ἐκδόσεως. ⁽¹⁾

Τί ἀκριβῶς ἠθέλησε νὰ εἴπῃ ὁ Ἀρ. Πάγος διὰ τῆς φράσεως ταύτης, δὲν εἶνε εὐκόλον νὰ βεβαιώσῃ τις. Ἐὰν δέχεται τὰ ἐν Γαλλίᾳ ἢ βεβαίως ὅτι ἡ ἡμέρα τῆς ἐκδόσεως δὲν ὑπολογίζεται δὲν ἔχει καμμίαν ἔννοιαν, διότι ὁ ὑπολογισμὸς ἀπὸ χρονολογίας εἰς χρονολογίαν, ὁ ἐπιβαλλόμενος ὑπὸ τοῦ ἀρθροῦ 132 ἐπὶ μηνῶν δὲν ἐγείρει τοιοῦτον ζήτημα οὔτε παρὰ Γάλλοις, ἐνθα ἐπαναλαμβάνομεν ἰσχύει ὁ κανὼν ὅτι ἡ ἡμέρα ἡ ἀφ' ἧς (*dies à quo*) δὲν ὑπολογίζεται.

Ἐὰν δὲν δέχεται τὰ ἐν Γαλλίᾳ, ἐνεκα τοῦ ἀρθρ. 132 § 1 καὶ τῆς λέξεως μετὰ, δύναται τις νὰ παρατηρήσῃ ὅτι τὸ ἀρθρ. 132 δὲν καθιεροῖ διὰ τὴν συνῆθειαν κανόνα τοῦ Αστ. Δικαίου δι' ἡμᾶς ἀλλ' ἐξαίρεσιν αὐτοῦ, ἐπομένως τὸ ἐξ αὐτοῦ ἐπιχείρημα δὲν δύναται νὰ εἶνε ἢ *simili* ἀλλ' ἢ *contrario* καὶ ἐπ' ἀνόδος πρὸς τὸ κοινὸν δίκαιον καθ' ὃ ἡ ἡμέρα ἡ ἀφ' ἧς ὑπολογίζεται. Διὰ τοὺς Γάλλους τὸ ἀρθρ. 132 § 1 εἶνε καθιέρωσις τοῦ κοινοῦ κανόνος καὶ ἐν τούτοις ἐκεῖ τὸν κανόνα τοῦτον δὲν δέχονται διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῶν μη-

(1) ΑΠ. 366 (96) Θ. 8. 83 ἀνωτ. σελ 791.

(2) Ὁ ὑπολογισμὸς τῶν Γάλλων στηρίζεται εἰς τὸ πλάσμα ὅτι οἱ μῆνες πάντες εἶνε 30 ἡμερῶν καὶ ἐπομένως ὁ ἀπὸ πόστου εἰς πόστον ὑπολογισμὸς εἶνε ἀκριβής, διότι πράγματι δὲν περιλαμβάνεται ἡ ἡμέρα ἡ ἀφ' ἧς. Ἀπὸ τῆς 15 Ἀπριλίου μέχρι τῆς 15 Μαΐου εἶνε 31 ἡμέραι. Ἴδε τὴν ΑΠ. 362 (94) Θ. 6. 21.

νων⁽²⁾. Ούτε εἶνε νομίζω ισχυρότερον τὸ ἐκ τῆς λήξεως μετὰ ἐπιχείρημα ἀφ' οὗ αὐτὸς ὁ "Αρειος Πάγος ἐδέχθη εἰς γραμματίον πληρωτέον μετὰ 85 ἡμέρας ἀπὸ σήμερον ὅτι ἡ ἡμέρα ἡ ἀφ' ἧς (dies à quo) ὑπολογίζεται, συμφώνως πρὸς τὸν γενικὸν καὶ παρ' ἡμῖν ισχύοντα κανόνα καὶ ἀφ' οὗ οὕτω πως μέχρι τοῦδε ἡρμηνεύθη ἡ ἔννοια τῆς λήξεως μετὰ ἐπὶ μηνῶν. ⁽¹⁾

Ἐὰν λάβωμεν κατὰ λέξιν τὰς φράσεις τῆς ἀποφάσεως φθάνομεν εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι συναλλαγματικὴ ἐκδοθεῖσα τὴν 1 Ἰαννουαρίου πληρωτέα μετὰ ἓνα μῆνα λήγει τὴν 2 Φεβρουαρίου καὶ οὐχὶ τὴν 1 Φεβρουαρίου. ἀφ' οὗ ἡ ἡμέρα τῆς ἐκδόσεως δὲν ὑπολογίζεται. Πραγματικῶς δὲ τοιοῦτον τι ὑπεστηρίχθη ἀλλ' ἄνευ ἐπιτυχίας. ⁽²⁾

Τὸ ζήτημα ἐν τούτοις διαμένει ζήτημα, καὶ ἡ κοινοτέρα σύνεσις ἐπιτάσσει τὴν σύνταξιν δύο διαμαρτυρικῶν μέχρις οὗ εἴτε αὐτὸς ὁ "Αρ. Πάγος ἐξηγηθῇ σαφέστερον εἴτε ἡ Νομοθετικὴ ἐξουσία ἐπιβάλλει χεῖρα.

1477. Μετὰ συνηθείας ἀπὸ τῆς χρονολογίας. Κατὰ τὸ ἄρθρον 132 ἡ συνήθεια εἶνε τριακονθήμερον χρόνου διάστημα λογιζόμενον ἀπὸ τὴν ἐπαύριον τῆς χρονολογίας τῆς συναλλαγματικῆς. "Ολοὶ δέχονται ὅτι ἡ ἑκτασις τῆς συνηθείας ὑπολογίζεται κατὰ τὸν Ν. τοῦ τόπου τῆς πληρωμῆς. ⁽³⁾

1478. Λῆξις ἐν ἑορτῇ. Ἄν ἡ προθεσμία ἡμέρα (λήξις) τῆς συναλλαγματικῆς εἶνε κατὰ Νόμον ἑορτάσιμος ἡ πληρωμὴ γίνεται τὴν παραμονήν, ἄρθ. 134. Τὸ διαμαρτυρικὸν ὅμως πάντοτε τὴν ἐπομένην τῆς λήξεως, ἐκτὸς ἂν ᾗνε καὶ αὕτη ἑορτάσιμος ὅτε γίνεται τὴν ἐπιούσαν ἄρθ. 162. ⁽⁴⁾

1479. Ἐν ὄψει. Ἡ ἐν ὄψει πληρωτέα συναλλαγματικὴ παρουσιάζει πλεονεκτήματα διὰ τὸν κομιστὴν καὶ μειονεκτήματα διὰ

(1) ἌΠ. 193 (94) Θ. 5. 405. ἴδε σημ. 7 καὶ 9.

(2) Ἐφ. Π. 1025 (98) Θ. 10. 380. Εἶχεν ἐκδοθῇ γραμμ. εἰς διατάγην τὴν 10 Μαρτίου πληρωτέον μετὰ 4 μῆνας. Τὸ διαμαρτυρικὸν συνετάχθη τὴν 11 Ἰουλίου καὶ ὁ ὀπισθογράφος ἐναγόμενος ἱσχυρίζετο ὅτι ἔπρεπε νὰ συνταχθῇ τὴν 12 διότι ἡ ἡμέρα τῆς ἐκδόσεως δὲν ὑπολογίζεται.

(3) Ράλ. 562 ε'' LyC. Tr. 4. 277. Boistel 723.

(4) Ὡς ὁρθῶς παρατηρήθη πρόκειται περὶ ἑορτῶν τὰς ὁποίας ὡς τοιαύ-

τὸν πληρωτὴν. Ὁ ἔχων τοιαύτην συναλλαγματικὴν δὲν εἶνε ἡναγ-
κασμένος, ὅπως ἐπὶ τῶν λοιπῶν συναλλαγματικῶν, νὰ παρουσιασθῇ
κατὰ τὴν λήξιν καὶ νὰ ζητήσῃ τὴν πληρωμὴν. Τὴν λήξιν προσδιο-
ρίζει αὐτὸς ὁ ἴδιος παρουσιάζων ταύτην πρὸς πληρωμὴν κατὰ τὰς
ἀνάγκας καὶ τὰ συμφέροντα αὐτοῦ, διότι ἡ ἐν ὅψει συναλλαγματικὴ
πληρώνεται ἅμα ἐμφανισθῇ, ἄρθρ. 130. Ἀκριβῶς δὲ τὰ πλεονε-
κτῆματα ταῦτα εἶνε μειονεκτῆματα διὰ τὸν πληρωτὴν, ὅστις εἶνε
ἐνδεχόμενος νὰ καταληφθῇ ἀπάράσκευος. Διὰ τοῦτο ἡ χρῆσις τῶν
συναλλαγματικῶν τούτων εἶνε σπανία καὶ διὰ μικρὰ μᾶλλον ποσά.

Ἡ ἐν ὅψει πληρωτέα συναλλαγματικὴ ἔχει δύο ἀνωμαλίας: 1)
δὲν εἶνε δεκτικὴ ἀποδοχῆς § 1404. 2) ὁ κομιστὴς ὀφείλει νὰ ζητή-
σῃ τὴν πληρωμὴν αὐτῆς ἐντὸς ὠρισμένης προθεσμίας ἐπὶ ποινῇ
ἐκπτώσεως τῶν δικαιωμάτων αὐτοῦ κατὰ τῶν ὀπισθογράφων καὶ
κατὰ τοῦ ἔχοντος πρόβλεψιν ἐκδότου, τοὺς ὁποίους ὁ Ν. δὲν ἠθέλησε
νὰ ἀφίση ἐν ἀβεβαιότητι μέχρι παραγραφῆς (ἄρθρ. 160).

Αἱ προθεσμίαι ἐντὸς τῶν ὁποίων ὁ κομιστὴς ὀφείλει νὰ ζητήσῃ
τὴν πληρωμὴν εἶνε 6 καὶ 8 μηνῶν, ἐνὸς καὶ δύο ἐτῶν, κατὰ τὰς

τας ἀναγνωρίζει: ἡ Πολιτεία καὶ οὐχὶ ἡ Ἐκκλησία. Bravard 3. 196. Τοι-
αύτας ἡμεῖς κυρίως δὲν ἔχομεν, ἔχομεν ὅμως ἑορτὰς καθ' ἃς περιορίζονται αἱ
ἐργασίμοι ὥραι τῶν δημοσίων γραφείων καὶ ταύτας θεωροῦσιν ἑορτὰς καὶ διὰ
τὴν ἀπὸδοσιν ἐνθα τὸ αὐτὸ ἐγείρεται ζήτημα (ἄρθ. 147 καὶ 193 Πολ. Δικ.).
Κατὰ τὸ Δ. τῆς 22 Νῆρ. 33 τοιαῦται ἑορταὶ εἶνε αἱ Κυριακαὶ—τὸ νέον ἔτος—
τὰ Θεοφάνεια—τοῦ Εὐαγγελισμοῦ—ἡ Μεγάλῃ Παρασκευὴ καὶ τὸ Μέγα Σάβ-
βατον—ἡ δευτέρα τοῦ Πάσχα καὶ ἡ δευτέρα τῆς Πεντηκοστῆς—τοῦ Ἀγίου
Γεωργίου—τῆς Ἀναλήψεως—τῶν Ἀγίων Ἀποστόλων—τῆς Κοιμήσεως τῆς
Παναγίας—τοῦ Ἀγίου Δημητρίου—αἱ δύο ἡμέραι τῆς τοῦ Χριστοῦ Γεννή-
σεως Πρὸς τούτοις παρατηρητέα καὶ ταῦτα: 1) Ἡ ἑορτὴ τοῦ Εὐαγγελι-
σμοῦ συμπέπτουσα τὴν Μεγάλῃ Παρασκευῇ μετατίθεται κατὰ τὴν ἐκκλη-
σιαστικὴν τάξιν εἰς τὴν Τρίτην τῆς Διακαινησίμου, ἥτις τότε εἶνε ἑορτάσι-
μος. ΑΠ 114 (57) Πείρ. 1283. 2) Ἑορτὴ τῶν Ἀγίων Ἀποστόλων θεω-
ρεῖται ἡ 29 Ἰουνίου (Πέτρου καὶ Παύλου) καὶ οὐχὶ ἡ 30. Ἐφ. Ἀθ. 2186
(92) Θ. 4 108 καὶ Ἐφ. Π. 269 (97) Θ. 9. 79. 3. Ἐκ τοῦ ὅτι τὸ Διά-
ταγμα τῆς 4 Ἀπριλ. 1848 περιώρισε τὰς ἐργασίμους ὥρας τῶν δημ. γρα-
φείων καθ' ὅλην μεγάλῃν ἑβδομάδα, οὐδόλως ἔπεται ὅτι πᾶσαι αἱ ἡμέραι
τῆς ἑβδομάδος ταύτης ἐλογίσθησαν ἑορτάσιμοι· ἥτοι ἑορτάσιμοι εἶνε μόναι αἱ
ἀναφερόμαι εἰς τὸ ἀνωτέρω Δ. τῆς 22 Νῆρ. 33. ΑΠ. 90 (93) Θ. 4. 168.
Ἰδε Οἰκον. Ἐγγ. § 90 σημ. 21. Πείρ. 1282.

ἐν ἄρθρῳ 160 διακρίσεις. Ἰσχύουσι δὲ περὶ αὐτῶν αἱ ἐξῆς δύο ἀρχαὶ ἐν τῷ αὐτῷ ἄρθρῳ ἀναγραφόμεναι.

1) Πᾶσι, πλὴν τῆς ἐξαμήνου, διπλασιάζονται ἐν καιρῷ θαλασσίῳ πολέμου.

2) Πᾶσαι διὰ συνομολογίας τῶν μερῶν δύνανται νὰ συντηθῶσι ἢ νὰ ἐπεκταθῶσι. (1)

1480. Μετά (ἡμέρας—μῆνας—συνηθείας) ἀπὸ τῆς ὀψείας. Ὁ τύπος οὗτος εἶνε συνηθέστερος, διότι συμβιβάζεται κατὰ τὸ δυνατόν καὶ τὰ συμφέροντα τοῦ κομιστοῦ, μὴ ὄντος ὑποχρέου νὰ ζητήσῃ τὴν πληρωμὴν εἰς ὠρισμένην ἡμέραν, καὶ τὰ συμφέροντα τοῦ πληρωτοῦ, μὴ κινδυνεύοντος νὰ εὗρεθῇ ἄνευ παρασκευῆς.

Περὶ τοῦ ὑπολογισμοῦ τῆς προθεσμίας ἰδίως ἐπὶ ἡμερῶν καὶ μηνῶν ἐφαρμόζονται τὰ ρηθέντα § 1475. 1476. Ἐνταῦθα ἡ ἡμέρα ἀφ' ἧς (dies à quo) εἶνε ἡ τῆς ἀποδοχῆς ἢ τῆς ἀρνήσεως τῆς ἀποδοχῆς.

Αἱ συναλλαγματικαὶ περὶ ὧν ὁ λόγος ἦται αἱ πληρωτέαι μετὰ χρόνον ἀπὸ τῆς ὀψείας ἔχουσι δύο τὰ ἰδιάζοντα.

1) ὁ κομιστὴς ὀφείλει ἐντὸς ὠρισμένης προθεσμίας 6 καὶ 8 μηνῶν, ἐνὸς καὶ δύο ἐτῶν, κατὰ τὰς διακρίσεις τοῦ ἄρθρου 160 ὅπερ ἐφαρμόζεται καὶ ἐνταῦθα νὰ ζητήσῃ τὴν ἀποδοχὴν ἢ νὰ βεβαιώσῃ τὴν ἀρνήσιν, ἐπὶ ποινῇ ἐκπτώσεως τῶν δικαιωμάτων αὐτοῦ κατὰ τῶν ὀπισθογράφων καὶ κατὰ τοῦ ἐκδότου ἂν οὗτος ἔχῃ πρόβλεψιν.

2. Ἡ ἀποδοχὴ πρέπει νὰ εἶνε χρονολογημένη § 1414.

1481. Αἵτησις ἀποδοχῆς. Ἐμφάνισις. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 131 ἡ προθεσμία (λῆξις) συναλλαγματικῆς τινος πληρωτέας μετὰ (ἡμέρας—μῆνας—συνηθείας) ἀπὸ τῆς ὀψείας προσδιορίζεται ἐκ τῆς χρονολογίας τῆς ἀποδοχῆς ἢ τοῦ ἐπὶ μὴ ἀποδοχῇ διαμαρτυρικοῦ. Ἐρωτήθη ὅμως ἂν ὁ κομιστὴς δύναται νὰ ἀρκεσθῇ εἰς ἀπλὴν θεώρησιν τοῦ τίτλου μετὰ χρονολογίας καὶ ὑπογραφῆς τοῦ πληρωτοῦ

(1) LyC. Tr. 4. 281. Σημειωτέον ὅτι τὸ ἄρθρ. 160 ἐφαρμόζεται εἴτε ἡ συναλλαγματικὴ ἐξεδόθη ἀλλοχού καὶ εἶνε πληρωτέα ἐν Ἑλλάδι (ἄρθρ. 160 § 1) εἴτε ἐξεδόθη ἐν Ἑλλάδι καὶ εἶνε πληρωτέα ἀλλοχού (ἄρθρ. 160 § 5). Bravard 3. 206. LyC. Tr. 4. 653. Ἐφαρμόζεται ἐπίσης ἐπὶ συναλ. ἐκδομένων ἐν Ἑλλάδι καὶ πληρωτέων ἐν Ἑλλάδι. Boistel 810. Bravard αὐτ. καὶ Ἀκ. 3 Ἰαν 55 S. 55. 1. 28. Δ 55. 1. 14 ἢ Dalloz ef de Com. Sup 263.

ἐὰν τὴν θεώρησιν ταύτην ἐννοεῖται συναινῇ νὰ ἐνεργήσῃ ὁ πληρωτής. Τὸ ζήτημα δὲν εἶνε ἂν ἡ θεώρησις αὕτη ἰσχύῃ ὡς ἀποδοχή, διότι τοιαύτη δὲν εἶνε § 1414 σημ. 2.

Τὸ ζήτημα εἶνε ἂν, διὰ νὰ τρέξῃ ἡ προθεσμία ἐπὶ τοιούτων συναλλαγματικῶν, ἦνε ἀπαραίτητον νὰ ὑπάρξῃ ἀποδοχὴ ἢ ἄρνησις ἀποδοχῆς βεβαιωμένη ἢ ἂν ἀρκῇ πρὸς τοῦτο καὶ ἡ θεώρησις (visa) ἢ ἀπλῇ μετὰ χρονολογίας καὶ ὑπογραφῆς.

Πολλοί, ἐνεκα τῶν ἄρθρ. 122, 131 καὶ 160 τὰ ὅποια ὁμιλοῦσι περὶ ἀποδοχῆς, δέχονται ὅτι διὰ νὰ τρέξῃ ἡ προθεσμία ἀπαιτεῖται ἀναγκαιῶς ἀποδοχὴ ἢ ἄρνησις ἀποδοχῆς βεβαιωμένη καὶ ὅτι πᾶς ἄλλος τρόπος εἶνε προσθήκη εἰς τὸν Νόμον⁽¹⁾.

Ἡ ἄλλη γνώμη καθ' ἣν ἀρκεῖ καὶ ἡ ἀπλῇ θεώρησις φαίνεται μᾶλλον ὑποστηριζομένη⁽²⁾. Ἀλλὰ τὸ οὐσιωδέστερον ἐπιχείρημα αὐτῆς ὅτι ὁ Ν. ὁμιλήσας περὶ ἀποδοχῆς εἶχεν ὑπ' ὄψει τὸ συνήθως γινόμενον καὶ δὲν ἐνόει οὔτε νὰ ἐπιβάλλῃ τὴν ἀποδοχὴν, ἀφοῦ αὕτη εἶνε δικαίωμα τοῦ κομιστοῦ § 1404, οὔτε νὰ ἀποκλείσῃ πάντα ἄλλον τρόπον, μὴ ὑπάρχοντος λόγου, δὲν εἶνε τελείως πειστικόν. Κατὰ τὴν γνώμην ταύτην ὡς ἐσημειώσαμεν ἤδη § 1404 δύναται νὰ ὑπάρξῃ συναλλαγματικὴ πληρωτέα μετὰ χρόνον (ἡμέρας-μῆνας-συνηθείας) ἀπὸ τῆς ὥφews μετὰ τῆς ρήτηρας ἀνευ ἀποδοχῆς.

1482. Χρονολογία τῆς ἀποδοχῆς. Ὁ κομιστὴς τῶν μετὰ χρόνον ἀπὸ τῆς ὥφews πληρωτέων συναλλαγματικῶν ὀφείλει ὅχι μόνον νὰ ζητήσῃ ἐντὸς τῶν προθεσμιῶν τοῦ ἄρθρ. 160 τὴν ἀποδοχὴν ἀλλὰ καὶ τὴν χρονολόγησιν αὐτῆς, δικαιούμενος ἐν ἀρνήσει νὰ συντάξῃ διαμαρτυρικὸν ἐπὶ μὴ ἀποδοχῇ, διότι ἐν τῇ εἰδικῇ περιπτώσει, ἡ ἀχρονολόγητος ἀποδοχὴ ἰσοδυναμεῖ πρὸς ἄρνησιν καὶ δὲν εἶνε ἡ ὀφειλομένη § 1424⁽³⁾.

Ἐὰν ὅμως παραλειφθῇ ἡ χρονολογία ; ἡ ἀποδοχὴ δὲν εἶνε βεβαίως ἄκυρος, καὶ ὁ ἀποδέκτης εἶνε ἀναμφιβόλως ὑπόχρεως (ἄρθρ. 121)⁽⁴⁾, ἀλλ' ἡ ἀχρονολόγητος ἀποδοχὴ κατασταίνει κατὰ τὸ ἄρθρ.

(1) Alauzet 1365. Pardessus 366. Dalloz eff. de Com. 263 καὶ 383.

(2) LyC. Tr. 4. 283. Boistel 722. Bravard 3. 211.

(3) LyC. Tr. 4. 287. Alauzet 1309. Boistel 782.

(4) Bravard 3. 414.

122, τὴν συναλλαγματικὴν πληρωτέαν εἰς τὴν ὀρισμένην προθεσμίαν λογίζομένην ἀπὸ τῆς χρονολογίας αὐτῆς.

Ἡ λύσις αὕτη τοῦ Ν. εἶνε λογικὴ ἐὰν ἐναπομένη προθεσμία. Ἐὰν ὅμως ἡ προθεσμία ἐξέπνευσεν ἤδη εἶνε ἀδικοτάτη, διότι ὁ κομιστὴς εὐρίσκεται ἀπρόοπτος ἐστερημένος καὶ ἑκπρωτος τῶν δικαιωμάτων αὐτοῦ.

Ἴδου πῶς τίθεται τὸ ζήτημα :

Τὴν 1 Ἰουλίου ἐξεδόθη συναλλαγματικὴ πληρωτέα μετὰ ἓνα μῆνα ἀπὸ τῆς ὀψεως. Ὁ κομιστὴς παρουσιάζει ταύτην πρὸς ἀποδοχὴν τὴν 15 Ἰουλίου ἀλλ' ἡ ἀποδοχὴ δὲν χρονολογεῖται.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 122 ἡ συναλλαγματικὴ αὕτη εἶνε πληρωτέα τὴν 1 Αὐγούστου (ἢ κατὰ τὴν Νομολογίαν § 1476 τὴν 2 Αὐγούστου) διότι ἡ προθεσμία ἀρχίζει ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως ἥτοι ἀπὸ τῆς 1 Ἰουλίου (ἄρθρ. 122).

Ἐὰν ὅμως ὁ κομιστὴς, ὡς ἔχει δικαίωμα (ἄρθρ. 160), παρουσιάσῃ τὴν ἄνω συναλλαγματικὴν πρὸς ἀποδοχὴν τὸν Νῆριον καὶ ἡ ἀποδοχὴ δὲν χρονολογηθῇ, τότε κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ Νόμου (ἄρθρ. 122) ἡ συναλλαγματικὴ αὕτη ἔληξεν ἤδη ἀπὸ τοῦ Αὐγούστου καὶ ὁ κομιστὴς εἶνε ἤδη ἑκπρωτος τῶν δικαιωμάτων αὐτοῦ ἥτοι ἀμελής.

Ἔνεκα τῶν ἀποτελεσμάτων τούτων εἶπον τινες ὅτι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἐπιτρέπεται εἰς τὸν κομιστὴν ν' ἀποδείξῃ τὴν χρονολογίαν τῆς ἀποδοχῆς διὰ παντὸς μάλιστα μέσου (1). Ἀλλ' ἡ γνώμη αὕτη ἀπεκρούσθη ὡς ἀντικειμένη εἰς τὴν ἀρχὴν καθ' ἣν αἱ ἐλλείψεις τῆς συναλλαγματικῆς δὲν ἀναπληροῦνται δι' ἀποδείξεων § 1273.

Ἄλλοι διακρίνουσι, κατὰ τούτους : ἐὰν αἱ προθεσμίαι τοῦ ἄρθρ. 160 παρῇλθον ἤδη, ἡ ἑκπρωσις τοῦ κομιστοῦ εἶνε ὀριστικὴ, ἐὰν ὅμως δὲν παρῇλθον καὶ ὁ κομιστὴς εὐρίσκεται ἐντὸς αὐτῶν, δύναται νὰ ζητήσῃ ἐκ νέου τὴν ἀποδοχὴν ἢ νὰ βεβαιώσῃ τὴν ἄρνησιν (2).

Ἀλλὰ καὶ τὴν γνώμην ταύτην ἀποκρούουσι ὡς ἀντικειμένην εἰς τὸ ἄρθρ. 122 (3).

(1) Nougier 1. 498. Ruben de Couder V^o L. de Change No 382.

(2) Bravard 3. 418. Pardessus 420.

(3) LyC. Tr. 4.285. Dalloz eff. de Com. 308. Bedarride 222. Πάλ. 562 Θ'. Ἔνεκα τοῦ ἄρθρ. 125 παρέχοντος 24ωρον διάστημα διασκέψεως εἰς τὸν πληρωτὴν § 1405 ἡρωτήθη ποῖαν ἐνταῦθα πρέπει νὰ φέρῃ χρονολογίαν ἢ

1483. Ἀρθρ. 135. Πᾶσα πρὸς χάριν ἐξ εὐνοίας κατ' ἔθος ἢ κατὰ τοπικὴν συνήθειαν ἀναβολὴ τῆς πληρωμῆς τῆς συναλλαγματικῆς καταργεῖται. Διὰ τοῦ ἄρθρου τούτου ὁ Ν. ἠθέλησε νὰ προστατεύσῃ τὸν κομιστὴν κατὰ πάσης ἀναβολῆς καὶ νὰ πείσῃ αὐτὸν ὅτι ἡ πληρωμὴ θὰ γίνῃ κατὰ τὴν προθεσμίαν.

Β' Περὶ τῆς πληρωμῆς.

1484. Ἡ πληρωμὴ τῆς συναλλαγματικῆς, ἡ ἀπρόσκοπτος καὶ κατὰ τὴν προθεσμίαν, δὲν ἐνδιαφέρει μόνον τὸν κομιστὴν, ὅστις ἴσως ἐπὶ τῇ βλέψῃ ταύτης ἐκάνονισε τὰ τῶν ἰδίων ὑποχρεώσεων ἀλλὰ καὶ πάντας τοὺς ὑποχρέους, τοὺς διὰ τὴν πληρωμὴν εὐθυνομένους, ἔτι δὲ καὶ αὐτὴν τὴν ὑπαρξίν τοῦ τίτλου, τοῦ ὁποίου ἡ χρησιμότης ἄλλως θὰ ἦτο λίαν ἀμφίβολος.

Εἰς τὴν σκέψιν ταύτην ὀφείλομεν τὰς ἐξαιρετικὰς διατάξεις τὰς ὁποίας εὐρίσκομεν ἐν τῷ Ἐμπ. Ν. περὶ πληρωμῆς καὶ αἵτινες ἀναγόνται·

- 1) Εἰς τὴν κυρίως πληρωμὴν.
- 2) Εἰς τὴν πληρωμὴν ἐν περιπτώσει ἀπωλείας τοῦ τίτλου καὶ
- 3) Εἰς τὴν πληρωμὴν κατὰ παρέμβασιν.

Ἐκ τούτου ἐπεταὶ ὅτι, μὴ ὑπαρχούσης διατάξεως ἐν τῷ Ἐμπ. Ν. ἐφαρμόζεται καὶ ἐπὶ πληρωμῆς τὸ κοινὸν δίκαιον, ἥτοι αἱ περὶ ἐκτελέσεως (solutio) ἀρχαὶ κατὰ τὸν κανόνα, ὃν ἐξεθέσαμεν ἀλφαριθμητικῶς § 27 (1). Ἀλλ' ἡ πληρωμὴ δὲν εἶνε ὁ μόνος τρόπος ἀποσβέσεως τῆς ἐκ συναλλαγματικῆς ἐνοχῆς. Ἡ ἐκ συναλλαγματικῆς ἐνοχὴ ἀποσβέννυται, ὅπως πᾶσα ἄλλη, διότι ὡς πρὸς τοῦτο κατ' οὐδὲν τῶν λοιπῶν διαφέρει. Ἀλλ' ἂν ἡ πληρωμὴ δὲν εἶνε ὁ μόνος, εἶνε ὁ μόνος συνηθέστερος καὶ διὰ τοῦτο ὁ Ν. ὠμίλησεν. Οἱ κανόνες ἄρα περὶ πληρωμῆς ἐφαρμόζονται, διὰ τὴν ταυτότητα τοῦ λόγου ὑπαρχόντων τῶν ὄρων, καὶ εἰς πάντας τοὺς ἄλλους τρόπους ἀποσβέσεως.

ἀποδοχῇ, τῆς παραδόσεως ἢ τῆς ἐπομένης. Κατὰ τοὺς LyC. Tr. 4. 286 τῆς παραδόσεως ἐπὶ ποιῇ διαμαρτυρίας, διότι τὸ ἄρθρ. 125 εἶνε εὐκολία τοῦ πληρωτοῦ. Νομίζω ὅτι ἀφοῦ μέχρι τῆς ἐπιστροφῆς τοῦ τίτλου ὁ κομιστὴς δὲν ἔχει δικαίωμα νὰ διαμαρτυρηθῇ ἐπὶ μὴ ἀποδοχῇ ὁρροτέρα θὰ ἦνε ἡ ἐναντία λύσις.

(1) LyC. Tr. 4. 289.

α) Περί τῆς κυρίως πληρωμῆς.

1485. Οἱ κανόνες οἱ ἐξαιρετικοί, τοὺς ὁποίους ὁ Ἐμπ. Ν. ἀνέγραψε περί πληρωμῆς ἀνάγονται εἰς τὸν χρόνον, εἰς τὸ κύρος καὶ ἐν μέρει εἰς τὸν τρόπον τῆς πληρωμῆς. Κατὰ τὰ λοιπὰ οὐδὲν ἔκαινοτόμησε.

1486. Α'. Χρόνος τῆς πληρωμῆς. Ὡς πρὸς τὸν χρόνον τῆς πληρωμῆς ὁ Ν. διέτύπωσε τρεῖς κανόνας, ἐκ τῶν ὁποίων ὁ εἰς ἰδίως ἀποτελεῖ ἐξίρρεσιν τοῦ κοινοῦ δικαίου.

1) Κατὰ τὸ ἄρθρ. 161 ὁ κομιστὴς ὀφείλει νὰ ζητήσῃ τὴν πληρωμὴν κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς προθεσμίας. Κατὰ δὲ τὸ ἄρθρ. 162 ἡ ἄρνησις τῆς πληρωμῆς πρέπει νὰ ἀποδειχθῇ τὴν ἐπαύριον τῆς προθεσμίας δι' ἐγγράφου τὸ ὅποιον ὀνομάζεται διαμαρτυρικόν.

Κύρωσις τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 162 εἶνε ὡς θὰ ἴδωμεν ἐν καίρῳ τὰ ἄρθρ. 168 καὶ 170 ἥτοι ὁ κομιστὴς θεωρεῖται ἀμελής.

2) Κατὰ τὸ ἄρθρ. 135 πᾶσα πρὸς χάριν, ἐξ εὐνοίας, κατ' ἔθος ἢ κατὰ τοπικὴν συνήθειαν ἀναβολὴ τῆς πληρωμῆς τῶν συναλλαγματικῶν καταργεῖται. Κατὰ δὲ τὸ ἄρθρ. 157 οἱ δικασταὶ δὲν δύνανται νὰ παρατείνουν δι' ἀναβολῆς τὴν πληρωμὴν τῆς συναλλαγματικῆς⁽¹⁾.

Παραμφορῆς καὶ ὑπὸ τὸ αὐτὸ πνεῦμα εἶνε ἡ διάταξις ἣν θὰ ἀνεύρωμεν κατόπιν τοῦ ἄρθρ. 149 καθ' ὃ «δὲν συγχωρεῖται ἀντίστασις εἰς τὴν πληρωμὴν εἰμὴ μόνον ὅταν ἀπωλεσθῇ ἡ συναλλαγματικὴ ἢ ὅταν ὁ κομιστὴς πτωχεύσῃ».

3) Κατὰ τὸ ἄρθρ. 146 «ὁ κομιστὴς συναλλαγματικῆς τινος δὲν δύνανται νὰ βιασθῇ εἰς τὸ νὰ δεχθῇ πρὸ τῆς προθεσμίας τὴν πληρωμὴν.

(1) Ἐνεκα τοῦ ἄρθρ. 1244 Γαλ. Κώδ. ἐπιτρέποντος εἰς τὸν δικαστὴν νὰ χορηγῇ προθεσμίαν εἰς τὸν ὀφειλέτην καὶ νὰ ἀναστέλλῃ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἄρθρ. 157 εἶνε ἐν Γαλλίᾳ ἐξαιρέσις τοῦ κοινοῦ δικαίου. Θὰ ἦτο καὶ παρ' ἡμῖν ἂν ἔρχουεν ὁ Ν. 21 Ἰ. Ἰ. Π. (12. 1). Κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου τούτου ἐδέχθησαν ὅτι ὁ ἐναγόμενος δὲν ἔχει τὴν ἐνστασιν τῆς ἐγγυήσεως καὶ τῆς ὁμοδικίας (ἄρθρ. 561 Πολ. Δικ.). Ἀκ. Βρυξελλῶν 1 Δέκ. 1832 καὶ 10 Μαΐου 1836 ἐν Dalloz effets de Com. 336. ὑπὸ τὸ αὐτὸ πνεῦμα Ἐφ. Ἀθ. 13.569 (56) ἐν Πειρᾷ 5. 3713 § 84. Δύνανται ἐκ τοῦ ἄρθρου τούτου νὰ ὑποστηρικθῇ ὅτι δὲν ἐπιτρέπεται ἀναστολὴ κατ' ἀποφάσεως ἐκ συναλλαγμα-

Τὸ ἄρθρον τοῦτο ἀποτελεῖ ἀληθῆ ἐξαίρεσιν εἰς τὸν κανόνα ὅτι ἡ προθεσμία κατ' ἀρχὴν εἶνε ὑπὲρ τοῦ ὀφειλέτου δυναμένου νὰ παραιτηθῇ ἐν πάσῃ στιγμῇ § 543 καὶ ἀναγνωρίζει ὅτι ἐνταῦθα αὕτη εἶνε καὶ ὑπὲρ τοῦ δανειστοῦ (κομιστοῦ).

Ἡ διάταξις εἶνε εὐεξήγητος. Ἡ συναλλαγματική, λόγῳ τῆς ἀκωλύτου κυκλοφορίας, ἣτις ἔχει ἀσφαλισθῇ αὐτῇ διὰ τῆς ρήτηρας εἰς διαταγὴν, εἶνε ἀληθὲς ἐμπόρευμα ὑποκείμενον εἰς τὸν ἀναλλοίωτον νόμον τῆς προσφορᾶς καὶ ζητήσεως καὶ ἐπηρεαζόμενον ἀπὸ τὰς διακυμάνσεις τῆς ἀγορᾶς. Ἐὰν ἐπετρέπετο ἡ πληρωμὴ πρὸ τῆς προθεσμίας προφανῶς θὰ ἐλάμβανε χώραν τότε μόνον ὅταν ὁ πληρωτὴς εὕρισκε συμφέρον ἐν τῇ ἐπικαταλλαγῇ ἢτοι τῇ διαφορᾷ ἣτις πολλάκις συμβαίνει μετὰ συνάλλαγματικῆς καὶ νομίσματος, ἀλλ' οὕτω θὰ ἐπτερείτο ὁ κομιστὴς ὅλων τῶν πλεονεκτημάτων ἐπὶ τῇ βλείψει τῶν ὁποίων ἐγένετο τοιοῦτος, ἐνῷ ἀφ' ἑτέρου θὰ ὑφίστατο μόνος τὰς συνεπειὰς ἀσυμφόρου ἐπικαταλλαγῆς.⁽¹⁾

1487. Ἐξαιρέσεις. Τοῦ ἀνωτέρω κανόνος ὑπάρχουσι δύο ἐξαιρέσεις. 1) Κατὰ τὸ ἄρθρ. 120 ὁ ἐκδότης καὶ οἱ ὀπισθογράφοι παρ' ὧν ζητεῖται ἐγγυητὴς λόγῳ μὴ ἀποδοχῆς ἔχουσι δικαίωμα ἀντὶ τούτου νὰ πληρώσωσι § 1430. 2) ὅταν ἔχῃ συμφωνηθῇ ἡ προεξόφλησις.⁽²⁾

1488. Β'. Κῦρος τῆς πληρωμῆς. Κατὰ τὸ κοινὸν δίκαιον διὰ νὰ ἔχωμεν ἔγκυρον πληρωμὴν πρέπει :

1) ὁ πληρώνων νὰ ᾖ ἱκανός· καὶ

2) ὁ δεχόμενος τὴν πληρωμὴν νὰ ᾖ ἱκανὸς καὶ δικαιούχος.

Οὐδεμίαν ἐπιρροὴν κατ' ἀρχὴν ἔχει διὰ τὸ κῦρος τῆς πληρωμῆς ὁ χρόνος καθ' ὃν κῆται γίνεται. Διαφόρως ἐκκονίσαι τὰ τοῦ ζητήματος τούτου ὁ Ἐμ. Ν. ὡς πρὸς τινὰ σημεῖα.

1489. Ἰκανότης πληρώνοντος. Ὡς πρὸς τοῦτο οὐδόλως ἐκαινοτόμησεν ὁ Ἐμ. Ν. καὶ ἡ πληρωμὴ παρ' ἀνικάνου (ἀνηλίκου-ἀπηγορευμένου-πτωχεύσαντος) εἶνε πάντοτε ἄκυρος, εἴτε ἐγένετο

τικῆς· Ναι ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰ ἄρθρ. 733, 735 καὶ 766 § 2 Πολ. Δικ.

(1) Laurin Cours 660. LyC. Tr. 4, 292.

(2) LyC. Tr. 4, 292. Ἐφ. Rouen 17 Μαΐου 1871 S 72. 2, 192 D. 72. 2, 165.

πρὸ τῆς λήξεως εἴτε ἐγένετο κατὰ τὴν λῆξιν, ἀδιαφόρως ἂν ὁ κοιμιστὴς ἦτο καλῆς πίστεως ἢτοι ἡγνός· τὴν ἀνικανότητα, κατὰ τὴν ἀρχὴν ὅτι ἡ ἀνικανότης προτείνεται κατὰ πάντων⁽¹⁾.

Εἰδικὴν διάταξιν ἔγραψεν ὁ Ν. ἐν ἄρθρῳ 452. ὅσον ἀφορᾷ τὴν πληρωμὴν συναλλαγματικῶν ἢ γραμματίων εἰς διαταγὴν μετὰ τὴν ὀρισθεῖσαν ἐποχὴν τῆς παύσεως τῶν πληρωμῶν καὶ πρὸ τῆς κηρυττούσης τὴν πτώχευσιν ἀποφάσεως, ὀρίσας ὅτι, ὑπαρχόντων τῶν ἐν τῷ αὐτῷ ἄρθρῳ ἀναφερομένων ὄρων, ἡ πρὸς ἀνάκλησιν τῆς πληρωμῆς ἀγωγὴ δύναται νὰ κινηθῇ ἐπὶ μὲν συναλλαγματικῶν κατὰ τοῦ ἐκδότου ἢ τοῦ διατάκτου, ἐπὶ δὲ γραμματίων εἰς διαταγὴν κατὰ μόνον τοῦ πρώτου ὀπισθογράφου.

1490. Λαμβάνων ἱκανὸς καὶ δικαιοῦχος. Ἡ ἀρχὴ αὕτη μένει· ἐπίσης ἀναλλοίωτος ὅταν ἡ πληρωμὴ γίνεται πρὸ τῆς λήξεως· ἀλλοιοῦται ὅμως ἐπαισθητῶς ὅταν ἡ πληρωμὴ γίνεται κατὰ τὴν λῆξιν § 1493.

1491. Πρὸ τῆς λήξεως. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 144 αἰσθίς πληρῶση συναλλαγματικὴν πρὸ τῆς προθεσμίας εἶνε ὑπεύθυνος περὶ τοῦ κύρους τῆς πληρωμῆς. » Τοῦτο σημαίνει· ὅτι κατὰ πάντα ἐφαρμόζεται τὸ κοινὸν δίκαιον. Ἐὰν πληρῶση ἐπομένως πρὸς ἀνίκανον ἢ πρὸς μὴ δικαιοῦχον, ἡ γενομένη πληρωμὴ εἶνε ἄκυρος ὑπὸ τὴν ἐννοίαν ὅτι θὰ πληρῶση πάλιν εἴτε πρὸς τὸν ἀντιπρόσωπον τοῦ ἀνικάνου εἴτε πρὸς τὸν ἀληθῆ κύριον. Ἡ διάταξις κεῖται ὀρθῶς, διότι, τῆς πληρωμῆς μὴ ἐπιβαλλομένης, οὐδεὶς λόγος ὑπῆρχεν ἐφαρμογῆς ἐξαιρετικῶν διατάξεων.

1492. Ἐπερχομένη ἀνικανότης. Ἠρωτήθη τί γίνεται ὅταν ἡ πληρωμὴ ἐγένετο ὅχι πρὸς ἀνίκανον, ἀλλὰ πρὸς ἱκανόν, ὅστις ὅμως πρὸ τῆς λήξεως κατέστη ἀνίκανος π. χ. ἐπτώχευσεν ἢ ἀπηγορεύθη.

Τινὲς φρονοῦσι ὅτι ὁ πληρωτὴς ὀφείλει νὰ πληρῶσιν αὐθις κατὰ τὴν λῆξιν εἰς τὸν ἐπίτροπον ἢ τὸν σύνδικον, διότι πληρώσας πρὸ τῆς λήξεως ἐστέρησεν αὐτοὺς δικαιωμάτων τὰ ὅποια θὰ ἀπέκτων ἂν ἡ πρὸ τῆς λήξεως πληρωμὴ δὲν ἐγένετο⁽²⁾.

Ἄλλοι διακρίνουσι μεταξὺ ἀπαγορεύσεως καὶ πτωχεύσεως· ἐπὶ ἀπα-

(1) LyC. Tr. 4. 300. Bravard 3. 357.

(2) Nougier 918.

γορεύσεως δὲν δέχονται δυνατὴν ἄλλην πληρωμὴν εἰς τὸν ἐπίτροπον διότι, τούτου ὄντος ἀντιπροσώπου τοῦ ἀπηγορευμένου, θὰ εἶχομεν πληρωμὴν δις εἰς τὸ αὐτὸ πρόσωπον. Τούναντίον ἐπὶ πτωχεύσεως οἱ σύνδικοι δύνανται νὰ ζητήσωσι τὴν ἐκ νέου πληρωμὴν, ὡς ἀντιπρόσωποι τῆς ομάδος ἥτις ἐκ τῆς προώρου πληρωμῆς ἐζημιώθη⁽¹⁾.

Ἐπικρατεῖ καὶ ὁρθῶς ἡ γνώμη καθ' ἣν οὔτε ἐπὶ πτωχεύσεως οἱ σύνδικοι δύνανται νὰ ζητήσωσι νέαν πληρωμὴν. Ἡ ὁμὰς τῶν δανειστῶν εἶνε διάδοχος καὶ οὕτως εἰπεῖν ἀντιπρόσωπος τοῦ πτωχεύσαντος, ἔχεν δὲ κατ' ἀρχὴν τὰ δικαιώματα ἐκείνου. Τότε μόνον ἡ ὁμὰς εἶνε τρίτος ὅταν πρόκειται περὶ πράξεων ἀπευθυνομένων κατ' αὐτῆς τὰς ὁποίας ὁ Ν. προσβάλλει ὡς τοιαύτας (ἄρθρ. 449. 450). Ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἔχομεν πράξιν ἀπευθυνομένην κατὰ τῆς ομάδος ἥτοι ζημιοῦσαν αὐτὴν ἀλλὰ δὲν ἔχομεν διατάξιν ἀκυροῦσαν τὴν πράξιν.

Αἱ διατάξεις ἅς ἔχομεν τῶν ἄρθρ. 449 καὶ 450 ἀφορῶσιν εἰς πληρωμὰς κατὰ τὰς ὁποίας ὁ πτωχεύσας εἶνε ὀφειλέτης καὶ οὐχὶ δανειστής. Ἄρα μόνον ἡ γενικὴ διατάξις τοῦ ἄρθρ. 450, ὑπαρχόντων τῶν ὅρων, δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ⁽²⁾.

1493. Πληρωμὴ κατὰ τὴν λήξιν. Πρὸ τῆς λήξεως, μὴ ἐπιβαλλομένης τῆς πληρωμῆς, ὁ πληρωτὴς δεχομένου τοῦ κομιστοῦ, ἂν θέλῃ νὰ πληρώσῃ, ἔχει ἢ τοῦλάχιστον ὑποτίθεται ὅτι ἔχει καὶ τὸν καιρὸν καὶ τὰ μέσα ἵνα ἐξετάσῃ ἂν ὁ κομιστὴς ᾖ ἱκανὸς καὶ ἂν ᾖ ὁ δικαιοῦχος. Δὲν ὑπῆρχε λοιπὸν λόγος ἐπιβάλλων τὴν ἀπομάκρυνσιν ἀπὸ τῶν κανόνων τοῦ κοινοῦ δικαίου προκειμένου περὶ τοιαύτης πληρωμῆς.

Ἐντελῶς διάφορος εἶνε ἡ θέσις τοῦ πληρωτοῦ κατὰ τὴν λήξιν.

Ἐπερχομένης τῆς λήξεως ὁ πληρωτὴς εὐρίσκειται εἰς τὴν δίλημμα ἢ νὰ πληρώσῃ εὐθυστόμενος διὰ τὸ κύρος τῆς πληρωμῆς, ἂν ὁ κομιστὴς τύχῃ ὢν ἀνίκανος ἢ μὴ δικαιοῦχος, ἢ νὰ ἀρνηθῇ τὴν πληρωμὴν καὶ νὰ ἐπισύρῃ καθ' ἑαυτοῦ ὅλας τὰς συνεπείας ἀδικαιολογήτου ἐκ τῶν ὑστέρων ἀρνήσεως.

Ἡ θέσις τοῦ πληρωτοῦ εἶνε ἔτι μᾶλλον δυσχερὲς καθ' ὅσον ἀγνοεῖ συνήθως τίς εἶνε ὁ δικαιοῦχος, διότι ὁ εἰς διαταγὴν ὀφείλων δὲν ὀφείλει πρὸς ὠρισμένον πρόσωπον ἀλλ' εἰς ἐκείνον

(1) Bravard 3. 344.

(2) LyC. Tr. 4 296 Πάλ. 566.

ὅστις θὰ παρουσιασθῇ κομιστής κατὰ τὴν λήξιν.

Ἐνίοτε μάλιστα εἶνε καὶ ἀδύνατον εἰς αὐτὸν νὰ προβῇ εἰς ἐρεύ-
νας καὶ ἂν θέλῃ, ἔλλείψει χρόνου ἢ ἔλλείψει μέσων προκειμένου
ιδίως περὶ συναλλαγματικῶν ὀπισθογραφεισῶν εἰς διάφορα μέρη εἴτε
τῆς αὐτῆς εἴτε διαφόρων ἐπικρατειῶν.

ὑπὸ τοιαύτας συνθήκας εἶνε φανερόν ὅτι ἢ οὐδεὶς θὰ συνήνει νὰ
γίνῃ πληρωτῆς ἢ οὐδεὶς θὰ συνήνει νὰ γίνῃ κομιστής⁽¹⁾. Ταῦτα
κατιδῶν ὁ νομοθέτης ἔγραψε τὸ ἄρθρ. 145 καθ' ὃ «ὅστις πληρώσει
συναλλαγματικὴν εἰς τὴν προθεσμίαν τῆς καὶ χωρὶς τινος ἐναντιώ-
σεως θεωρεῖται νομίμως ἀπὸ πληρωμῆς πάσης εὐθύνης.»

1494. Ἐννοία τοῦ ἁρθροῦ 145. Κατὰ τὸ ἄρθρ. τοῦτο
ὕγειως ἐρμηνευόμενον ὁ πληρωτῆς πληρώων κατὰ τὴν προθεσμίαν
ἀπαλλάσσεται αὐτὸς καὶ δὲν ἔχει κάμειαν εὐθύνην διὰ τὸ κύρος τῆς
πληρωμῆς ἐκτὸς ἂν ὑπάρχῃ ἐναντίωσις ἢ ἀντίστασις ἥτις κατὰ τὸ
ἄρθρ. 149 ἐπιτρέπεται μόνον ἐπὶ ἀπωλείας τοῦ τίτλου ἢ πτωχεύ-
σεως τοῦ κομιστοῦ καὶ ἐκτὸς ἂν ἦνε δόλιος ἢ ἀμελής.

Δόλιος εἶνε ὅταν γνωρίζῃ ὅτι ἡ πληρωμὴ τὴν ὁποίαν ἐνεργεῖ
εἶνε ἄκυρος εἴτε διότι ὁ κομιστής δὲν εἶνε ἱκανὸς εἴτε διότι ὁ κομι-
στῆς δὲν εἶνε ὁ ἀληθὴς δικαιούχος καὶ ἐν γένει δὲν εἶνε ὁ ἔχων δι-
καίωμα νὰ ζητήσῃ τὴν πληρωμὴν.

Ἀμελής δέ, ὅταν ἐνεργῇ τὴν πληρωμὴν χωρὶς νὰ λάβῃ τὰς
συνηθιζομένας προφυλάξεις εἰς τοιοῦτου εἶδους πληρωμὰς καὶ αἰτινες
καλοῦνται διατυπώσεις τῆς πληρωμῆς.

Κατὰ πᾶσαν ἄλλην περίπτωσιν εἶνε ἀνεύθυνος διὰ τὸ κύρος τῆς
πληρωμῆς ἥτοι ἡ πληρωμὴ εἶνε ἔγκυρος δι' αὐτόν.

Καὶ ταῦτα μὲν ἐν γένει. Εἰδικώτερον ὁ πληρωτῆς δύναται νὰ
εὐρεθῇ ἢ ἀπέναντι κομιστοῦ ἀνίκανου ἢ ἀπέναντι κομιστοῦ μὴ δι-
καιούχου καὶ ἐν γένει μὴ ἔχοντος δικαίωμα νὰ ζητήσῃ τὴν πληρω-
μὴν ἢ ἀπέναντι τίτλου πλαστοῦ. Δύο λέξεις περὶ ὧν τούτων.

1495. Κομιστῆς ἀνίκανος. Ὁ κομιστής εἶνε ἀνήλικος,
— εἶνε ἀπηγορευμένος ἢ εἶνε ἐν πτωχεύσει. Κατὰ πάσας τὰς περι-
πτώσεις ταύτας ἢ πρὸς τὸν ἀνίκανον πληρωμὴ εἶνε ἔγκυρος διὰ τὸν
πληρωτὴν ἀρκεῖ νὰ ἐγένετο κατὰ τὴν λήξιν ἄνευ ἀντιστάσεως (ἄρθρ.

(1) Bravard 3. 353. LyC. Tr. 4. 293.

149) άνευ δόλου και άνευ άμελείας⁽¹⁾.

1496. Κομιστής μη δικαιούχος. Ὁ κομιστής δὲν εἶνε ὁ δικαιούχος καὶ ἐν γένει ὁ ἔχων δικαίωμα νὰ ζητήσῃ τὴν πληρωμὴν — ἡ ὑπὲρ αὐτοῦ ὀπισθογράφῃσις εἶνε πλαστή — ἔκλεψε ἢ εὔρε τὸν τίτλον ὀπισθογραφημένον ὑπὲρ τοῦ ἀληθοῦς κυρίου καὶ παρουσιάσθη αὐτ' αὐτοῦ — ἢ εὔρεν ἢ ἔκλεψεν τίτλον μετὰ λευκῆς ὀπισθογραφήσεως καὶ συνεπλήρωσε τοῦτον δι' ὀπισθογραφήσεως ὑπὲρ αὐτοῦ — ἢ συνεπλήρωσε ἀπλῶς τοῦτον διὰ τῆς λέξεως ἐξωφάληθη. Καθ' ὅλας ἐπίσης τὰς περιπτώσεις τούτας ἡ πληρωμὴ γινομένη κατὰ τὴν λῆξιν άνευ ἀντιστάσεως (ἄρθρ. 149,) άνευ δόλου καὶ άνευ άμελείας § 1494 εἶνε ἔγκυρος διὰ τὸν πληρωτὴν.⁽²⁾

(1) LyC. Tr 4. 297 Boistel 803. Alauzet 1399. 1420 Bravard 3. 347. Pάλ. 566 Ἐκ τοῦ ὅτι ἡ ἀπαγόρευσις καὶ ἡ πτώχευσις ὑποτίθενται γνωσταὶ τοῖς πᾶσι ὑποστηρίζουσι τινες ὅτι ὁ πληρωτὴς δὲν ἀπαλλάσσεται πληρώων κατὰ τὴν λῆξιν ἐν ἀγνοίᾳ εἰς ἀπηγορευμένον ἢ πτωχεύσαντα, καὶ ὅτι ἐπομένως ἐφαρμόζεται τὸ κοινὸν δίκαιον Bedarride 2. 375. Nouguier 896. Dalloz eff de Com. 583. Ἀκ. 17 Δ6ρ. 56 D. 57. 1. 44 ἢ S. 57. 1. 440. ἐνθα καὶ σημ. Gauthier ἴδε καὶ σελ. 692 σημ. 1. ἀλλ' ὡς παρατηρήθη τότε τὸ ἄρθρ 149 ἐπιτρέπον τὴν ἀντίστασιν ἐν περιπτώσει πτωχεύσεως δὲν ἔχει ἔννοιαν καὶ εἶνε περιττόν, δὲν ἔχει δὲ ἔννοιαν ἐπίσης οὔτε τὸ 145. Ἀρα εἶνε ἐξαιρέσεις σημαίνουσα ὅτι τότε μόνον ἡ πτώχευσις τοῦ κομιστοῦ ἐπιδρᾷ ἐπὶ τοῦ κύρους τῆς πληρωμῆς ὅταν ἐγένετο τῷ πληρωτῇ γνωστὴ δι' ἀντιστάσεως. Ἀν τοῦτο ἦνε ἀκριβὲς διὰ τὴν πτώχευσιν ἦτοι γνωστὴν ἀνικανότητα, εἶνε ἐπίσης ἀκριβὲς διὰ τὴν ἄλλην γνωστὴν ἀνικανότητα ἦτοι τὴν ἀπαγόρευσιν καὶ ἐν γένει διὰ πάσας τὰς ἀνικανότητας. Ὑπὸ τοιαύτην ἔννοιαν ἰδίως Alauzet 1420.

(2) Ἡ ἄνωτ. σημ. καὶ Ἐφ Aix 25 Ν6ρ. D. 71. 2. 26. ἡ πληρωμὴ ἐγένετο εἰς πρόσωπον ὅπερ παρουσιάσθη ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦ ἀληθοῦς κομιστοῦ ἐθεωρήθη δὲ ἔγκυρος, ἂν καὶ ἐν τῇ ὑπογραφῇ ἦν ἔθετο ἔλειπεν ἐν γράμματι, διότι ὁ πληρωτὴς ἐπλήρωσεν ὑπὸ τὰς συνήθεις προφυλάξεις ζητήσας τὴν διευθυσίν του καὶ τὴν ἐπιστολὴν δι' ἧς ἔλαβε τὴν συναλλαγματικὴν. — Λί ἐν τῷ κειμένῳ λύσεις προκύπτουσιν ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν ἄρθρ. 145 καὶ 149. Κατὰ τὸ 145 ἡ κατὰ τὴν λῆξιν πληρωμὴ άνευ ἀντιστάσεως εἶνε ἔγκυρος, κατὰ δὲ τὸ 149 ἀντίστασις ἐπιτρέπεται μόνον ἐπὶ ἀπώλειας τοῦ τίτλου ἢ πτωχεύσεως τοῦ κομιστοῦ. Ἀρα ἡ ἀπώλεια ὅπως καὶ ἡ πτώχευσις δὲν εἶνε κώλυμα πρὸς ἔγκυρον πληρωμὴν εἰμὴ ὅταν γίνῃ ἀντίστασις. Ἀλλὰ διὰ νὰ ἔχωμεν πληρωμὴν καὶ ἀπώλειαν πρέπει νὰ ὑποθέσωμεν ἀναγκαιῶς ὅτι αὕτη γίνεται πρὸς ἄλλον ἢ τὸν ἀληθὴ κύριον, τοσούτῳ μᾶλλον καθ' ὅσον περὶ

1497. Πλαστός τίτλος. Ἡ ὑπογραφή τοῦ ἐκδότου εἶνε πλαστή ἢ εἶνε πλαστή ἡ ὑπογραφή ἐνός ἢ πάντων τῶν ὀπισθογράφων

Ὅταν ἡ ὑπογραφή τοῦ ἐκδότου ᾖνε πλαστή ὁ πληρωτής πληρώνων δὲν ἔχει ὑπεύθυνον προφανῶς τὸν ἐκδότην, ὅστις οὐδεμίαν εὐθύνην φέρει διὰ τὴν πλαστογραφηθεῖσαν ὑπογραφὴν του, ἐκτός ἂν ᾖνε ἔνοχος μεγάλης ῥαθυμίας. Οὕτε ἐγείρεται ζήτημα μεταξὺ πληρωτοῦ καὶ ἀληθοῦς κομιστοῦ περὶ τοῦ κύρους τῆς πληρωμῆς ὥστε ὁ πληρωτής ὀχυρούμενος ὅπισθεν τοῦ ἄρθρ. 145 νὰ παραπέμψῃ τὸν ἀληθῆ κομιστὴν εἰς τὸν λαβόντα. Τὸ μόνον ζήτημα ὅπερ ἐγείρεται ἐνταῦθα καὶ τὸ ὁποῖον εἶνε ἐντελῶς ἀσχετόν πρὸς τὸ θέμα εἶνε τοῦτο : ὁ πληρωτής πληρώνων εἰς κομιστὴν ἱκανὸν καὶ δικαιοῦχον συναλλαγματικὴν ἐν τῇ ὁποίᾳ ἡ ὑπογραφή τοῦ ἐκδότου εἶνε πλαστή, ἔχει δικαίωμα νὰ ἀναζητήσῃ τὰ πληρωθέντα παρὰ τοῦ λαβόντος ἢ μόνην ἀγωγὴν ἔχει τὴν κατὰ τοῦ δράστου τῆς πλαστογραφίας :

Τὸ ζήτημα ἐθίζμεν ἀλλαχοῦ § 1419. Θὰ ἐξετάσωμεν δὲ ἐν καιρῷ. Ἐπὶ τοῦ παρόντος σημειοῦμεν ὅτι ἐπικρατεῖ ἡ γνώμη καθ' ἣν ὁ πληρωτής πληρώνων τοιαύτην συναλλαγματικὴν δικαιοῦται νὰ ἀναζητήσῃ τὰ πληρωθέντα καὶ παρὰ τοῦ λαβόντος.

Διαφέρει ὅταν ἡ ὑπογραφή ὀπισθογράφου τινὸς ἢ πάντων ᾖνε πλαστή. Τότε ἐγείρεται ζήτημα κύρους τῆς πληρωμῆς μεταξὺ τοῦ πληρωτοῦ καὶ τοῦ ἀληθοῦς κυρίου. Ἀλλὰ καὶ τότε ὁ πληρωτής ὅστις ἄλλως δὲν εἶνε ὑπόχρεως νὰ γνωρίζῃ τὰς ὑπογραφὰς τῶν διαφόρων ὀπισθογράφων (1) διὰ τοῦ ἄρθρου 145 ἀποκρούει τὸν ἀληθῆ

τῆς πληρωμῆς εἰς τὸν ἀληθῆ κύριον ἐν περιπτώσει ἀπωλείας ἔχομεν εἰδικὰς διατάξεις (ἄρθρ. 150 καὶ ἐπ.). Καὶ πάλιν διὰ νὰ παρουσιασθῇ κομιστής ὁ εὐρών, ὁ κλέψας, ὁ ὑπεξαίρεσας (ἢ ὁ παρὰ τούτου λαβὼν) πρέπει ἀναγκαίως νὰ συντελεσθῇ ἡ πλαστογραφία ἢ πλαστοπροσωπία (ἀπάτη). Καὶ εἰς ταῦτα ἀνάγονται αἱ ἐν τῷ κειμένῳ περιπτώσεις. Περὶ τοῦ ὅτι ἡ ἄνευ δικαιώματος καὶ ἐπὶ σκοπῷ ἰδιοποιήσεως συμπλήρωσις τῆς λευκῆς ὀπισθογραφῆσεως ἀποτελεῖ πλαστογραφίαν ΑΠ. 129 (91) Θ. 2. 362. ΑΠ. 173 (94) Θ. 6. 102. ΑΠ. 132 (900) Θ. 11. 402. Ἰδε καὶ σελ. 698 σημ. 5. Πλαστογραφία εἶνε καὶ ἡ συμπλήρωσις τῆς ἀτάκτου ΑΠ. 28 (92) Θ. 3. 247. Ἰδε σελ. 692. σημ. 2.

(1) LyC. Tr. 4. 297. Alauzet 1401.

κύριον ὅστις μόνον κατὰ τοῦ λαβόντος καὶ τοῦ δῶστον τῆς πλαστογραφίας ἔχει ἀγωγὴν (1)

1498. Γ'. Τρόπος πληρωμῆς. Πῶς γίνεται ἡ πληρωμή: Αἱ συναλλαγματικαί, λέγει τὸ ἀρθ. 143, πρέπει νὰ πληρώνωνται μὲ νομίσματα τοιαῦτα, ὅποια εἶνε τὰ ἐν αὐταῖς διαλαμβανόμενα. 2

Ἐκ τῆς γενικότητος τοῦ ἀρθρου προκύπτει ὅτι τὸ νόμισμα δύναται νὰ ᾖ ἢ ἐμεδασπὸν ἢ ξένον ἢ καὶ μὴ κυκλοφοροῦν. Ἀρκεῖ νὰ ᾖ νόμισμα § 1290.

Ἄλλ' ἡ διάταξις τοῦ ἀρθρ. 143 εἶνε κανὼν τοῦ κοινοῦ δικαίου ἢ ἐξαίρεσις αὐτοῦ ;

1499. Τὰ μεταλλικὰ νομίσματα παρ' ἡμῖν. Κατὰ τὸ Ρ. Δίκ. ὅπως τοῦλάχιστον ἐρμηνεύεται ἐπιτρέπεται νὰ συμφωνηθῇ ὥστε ἡ πληρωμὴ χρηματικῆς ὀφειλῆς νὰ γίνῃ εἰς ὠρισμένον νόμισμα. Αὐτὴν τὴν ἐννοίαν ἀποδίδουσι εἰς τὸν Ν. 99 Πανδ. (46, 3) Βασίλ. Ν. 99 (26. 5) αὐτὸ δανειστής οὐκ ἀναγκάζεται ἄλλου τύπου νομίσματα λαβεῖν ἐὰν ἐκ τούτου βλάπτεται (2). Ἐὰν εἴχομεν αὐτὴν καὶ μόνην τὴν διάταξιν, τὸ ἀρθρ. 143 εἶνε προφανῶς ἐπανάληψις τοῦ κοινοῦ δικαίου. Ἄλλ' ἔχομεν καὶ ἄλλας διατάξεις :

1) Κατὰ τὸν Ν. ΣΔ' τῆς 10 Ἀπριλίου 1867, τὸ ἀργυροῦν πεντάδραχμον καθὼς καὶ τὰ ἐκ χρυσοῦ νομίσματα τῶν δρ. 5, 10, 20, 50 καὶ 100 εἶνε δεκτὰ ὑπὸ τοῦ δημοσίου Ταμείου καὶ τῶν ιδιωτῶν κατὰ τὴν ἐπ' αὐτῶν τετυπωμένην ἀξίαν ἥτοι τὴν ὀνομαστικὴν (ἀρθρ. 4).

2) Κατὰ τὰ ἀρθρ. 14 καὶ 15 τοῦ αὐτοῦ Νόμου εἶνε δεκτὰ ἐπίσης ὑπὸ τοῦ δημοσίου καὶ τῶν ιδιωτῶν καὶ τὰ νομίσματα τῶν ξένων ἐπικρατειῶν. Καὶ τὰ μὲν νομίσματα τῶν ἐπικρατειῶν, αἵτινες ἔχουσι νομισματικὴν μονάδα ἴσην πρὸς τὴν ἡμετέραν κατὰ τὸ βάρος καὶ τὸν τίτλον ἥτοι τὰ τῆς Λατινικῆς καλουμένης ἐνώσεως (Γαλλίας, Ἰταλίας, Βελγίου, Ἑλβετίας) εἶνε δεκτὰ εἰς τὴν ὀνομαστικὴν αὐτῶν ἀξίαν, τὰ δὲ τῶν λοιπῶν εἰς τὴν ἀξίαν ἣν ἀναγρά-

(1) Buistel 803. Alauzet αὐτ. LyC. αὐτ. Περὶ τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀληθοῦς κυρίου ἀπέναντι ἄλλου κομιστοῦ συνεπέξ πλαστογραφίας § 1360 καὶ κατωτέρω περὶ τῆς πληρωμῆς ἐν περιπτώσει ἀπωλείας

(2) Wan-Wetter Cblig. § 59. Μομφερράτου Ἑνοχ. § 36.

φει ἡ διατίμησις αὐτῶν ἥτις γίνεται διὰ Β. Διατάγματος καὶ κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ ἀρθρ. 15.

Τοιαύτη διατίμησις ἐγένετο διὰ Β. Διατάγματος τῆς 30 Ἰανουαρίου 1893 διὰ τὰ χρυσᾶ νομίσματα διαφόρων ἐπικρατειῶν ⁽¹⁾. Ἐκ τῶν ἄνω διατάξεων προκύπτει ὅτι παρ' ἡμῖν νόμιμον κυκλοφορίαν ἔχουσι καὶ τὰ ἑλληνικὰ μεταλλικὰ νομίσματα καὶ τὰ τῆς Λατινικῆς καλουμένης ἐνώσεως καὶ τὰ νομίσματά τῶν ἄλλων ἐπικρατειῶν, ἀλλὰ τὰ τελευταῖα ταῦτα κατὰ τὴν διατίμησιν. Καὶ δὲν ἔχουσι μόνον νόμιμον ἀλλὰ καὶ ἀναγκαστικὴν, ὅπερ καθ' ἡμᾶς τὸ αὐτό, ὑπὸ τὴν ἐννοίαν ὅτι ὁ ὀφειλέτης δύναται νὰ πληρῶσθαι τὸ χρέος τοῦ εἰς οἰονδήποτε νόμισμα ἡμεδαπὸν ἢ ξένον θέλει, τοῦ δανειστοῦ μὴ δυναμένου νὰ ἀποκρούσῃ τὴν τοιαύτην πληρωμὴν.

Τόσον δὲ εἶνε βέβαιον ὅτι τὰ ἄνω ἡμεδαπὰ καὶ ξένα μεταλλικὰ νομίσματα ἔχουσιν ἀναγκαστικὴν κυκλοφορίαν παρ' ἡμῖν ὥστε τὸ ἀρθρ. 678 τοῦ Ποιν. Νόμου τιμωρεῖ μὲ πρόστιμον ἐκεῖνον ὅστις εἰς τὰ κοινὰ συμβόλαια δὲν θέλει νὰ δέχεται ἢ παντελῶς ἢ κατὰ τὴν παρὰ τῆς κυβερνήσεως τεταγμένην τιμὴν νομίσματα γνήσια καὶ ἀνόθευτα κυκλοφοροῦντα νομίμως ἐντὸς τοῦ Βασιλείου.⁽²⁾

Ἐὰν ᾖναι ἀληθὲς ὅτι ὁ μὴ δεχόμενος νομίσματα γνήσια καὶ ἀνόθευτα νομίμως κυκλοφοροῦντα ἐντὸς τοῦ βασιλείου διαπράττει ἀδίκημα, ἔπεται ὅτι ἡ συμφωνία περὶ πληρωμῆς εἰς ὀρισμένον νόμισμα εἶνε ἀθέμιτος ὡς ἀποκλείουσα πάντα τὰ λοιπὰ.

Ἄρα τὸ ἀρθρ. 143 ἐπιτρέπον τοιαύτας συμφωνίας, εἶνε ἐξαιρέσεις

Σπεύδομεν νὰ δηλώσωμεν ὅτι τοιοῦτόν τι δὲν ὑπεστηρίχθη ἀλλὰ πάντες δέχονται ὅτι τὸ ἀρθρ. 143 εἶνε ἀναγραφή τοῦ κοινοῦ δικαίου καὶ οὐχὶ ἐξαιρέσεις αὐτοῦ.⁽³⁾

1499. Ἐννοια καὶ συνέπεται τοῦ ὀρισμοῦ τοῦ νομίσματος. Πρέπει νὰ κατανοηθῇ καλῶς ποῖαν ἐννοίαν καὶ ποῖαν

(1) ἦτοι Ἀγγλίας, Αἰγύπτου, Αὐστρίας, Γερμανίας, Δανίας, Ἑνωμένων Πολιτειῶν Ἀμερικῆς, Ἰσπανίας, Ρωσσίας καὶ Τουρκίας.

(2) Τὸ ἀρθρ. 678 Ποιν. Ν. εἶνε ὅμοιον πρὸς τὸ ἀρθρ. 475 § 11 τοῦ Γαλ. Ποιν. Ν. περὶ τῆς ἐννοίας τοῦ ὁποῖου ἴδε F. Helie 6 § 2847 καὶ Blanche 7 § 379.

(3) Aubry et Rau 4 § 318 σημ. 12. Οἶκον. Ἑνοχ. § 191. σημ. 11. Μομφερράτου Ἑνοχ. § 36 II. LyC. Tr. 4. 301. Boistel 799.

σημασίαν καὶ συνεπειάς ἔχει ὁ ἐν τῇ συναλλαγματικῇ καὶ ἐν γένει ἐν τῇ συμβάσει καθορισμὸς τοῦ νομίσματος τῆς πληρωμῆς, διότι ἐκ τῆς ὁρθῆς ἀντιλήψεως τοῦ ζητήματος τούτου λύνονται πλείστα ἄλλα περὶ τῶν ὁποίων ἀτελειώτος ὑπάρχει ἀμφισβήτησις.

1800. Τὰ ἐν Γαλλίᾳ. Ἐνεκα τῶν προπαρασκευαστικῶν ἐργασιῶν καὶ τοῦ ἄρθρ. 338 Ἐμ. Ν. φρονούσι τινὲς ἐν Γαλλίᾳ ὅτι ὁ ὀφειλέτης, ὅστις ἐπὶ τοῦ προκειμένου εἶνε ὁ πληρωτὴς, δύναται νὰ πληρώσῃ καὶ δι' ἄλλου νομίσματος ἔχοντος νόμιμον κυκλοφορίαν πληρώωνων ἐννοεῖται καὶ τὴν ἐπικαταλλαγὴν (change) ἐὰν τοιαύτη ὑπάρχῃ. Τότε δὲ μόνον κατ' αὐτοὺς ὀφείλει νὰ πληρώσῃ εἰς τὸ ὀρισμένον ἐν τῇ συναλλαγματικῇ νόμισμα (ἡμεδαπὸν ἢ ξένον) ὅταν ἐν αὐτῇ τῇ συναλλαγματικῇ ὑπάρχῃ ῥῆτρα σημαίνουσα τοῦτο π.χ. πληρώσατε χίλια Ναπολεόνεια, χιλίας λίρας Τουρκίας, χιλίας λίρας Ἀγγλίας, χίλια δολλάρια καὶ οὐχὶ ἄλλως (et non autrement) ἢ πληρώσατε χίλια Νάπολεόνεια ἢ δολλάρια πραγματικὰ (effectifs-reels). Πάντοτε ὅμως, ἐκτὸς ἐναντίας ἀποδείξεως, ὁ κομιστὴς τεκμαίρεται ἔχων τὸ δικαίωμα νὰ ζητήσῃ τὴν πληρωμὴν εἰς τὸ ὀρισμένον νόμισμα.⁽¹⁾

Τὴν γνώμην ταύτην ἀποκρούουσιν ἄλλοι φρονούντες ὅτι ὁ ἐν τῇ συναλλαγματικῇ ὀρισμὸς τοῦ νομίσματος ἔχει χαρακτηρὰ ἀποκλειστικόν, ὑπὸ τὴν ἐννοίαν ὅτι ὁ πληρωτὴς ὀφείλει νὰ πληρώσῃ διὰ τοῦ ἐν αὐτῇ ἀναγραφομένου νομίσματος συμφώνως πρὸς τὴν ἀρχὴν ὅτι ἄλλο ἀντ' ἄλλου οὐ καταβάλλεται.⁽²⁾

Ἡ πρακτικὴ διαφορὰ τῆς τελευταίας γνώμης θὰ ἦτο ὅτι ὁ ὀφειλέτης ὀρισμένων κατ' εἶδος νομισμάτων δὲν εἶνε ὀφειλέτης χρηματικοῦ ποσοῦ ἀλλ' ὀφειλέτης ἀντικαταστατῶν, μὴ παρέχων δὲ ταῦτα ἐνέχεται εἰς ἀποζημιώσιν ἐν γένει, ἥτις ἐνδέχεται νὰ ᾔη ἀνωτέρα ἢ καὶ διάφορος τῆς ἀποζημιώσεως διὰ καθυστέρησιν χρηματικοῦ ποσοῦ.

Τοιοῦτον τι δὲν ὑπεστηρίχθη οὔτε ἐν Γαλλίᾳ.

1801. Τὰ παρ' ἡμῖν. Τὰ χρήματα καὶ ἐν γένει τὰ νομίσματα εἶνε οὐσιωδῶς ἀντικαταστατὰ καὶ ὅταν ᾔη ὀρισμένα κατ'

(1) Bravard 3. 326. Pál. 567. Boistel 799.

(2) LyC. Tr. 4. 301. Pard. 204. 401. Ν. 2 § 1. Π. (12. 1) ἢ Βασιλ. Ν. 2. (23. 1).

εἶδος, διότι ὁ ὅρισμός τοῦ εἶδους δὲν μεταβάλλει τὴν φύσιν αὐτῶν. Τοῦτο δὲ εἶνε ἀληθές καὶ ἐπὶ νομισμάτων μὴ ἐχόντων νόμιμον κυκλοφορίαν.⁽¹⁾

Ὁ ὀφείλων 100 λίρας Ἀγγλίας ἢ 100 εἰκοσάδραγμα ἑλληνικά ἢ 10 δίστηλα ἰσπανικά εἶνε ὀφειλέτης ἀντικαταστατῶν ὅπως εἶνε τοιοῦτος ὁ ὀφείλων 100 κοιλὰ σίτου Βόλου ἢ 5 ἵππους ἀραβικούς. Οἱ κανόνες ἐπομένως περὶ ὀφειλῆς ἀντικαταστατῶν ἐφαρμόζονται κατ' ἀρχὴν καὶ ἐπὶ ὀφειλῆς χρημάτων ἢ ὀφειλῆς νομισμάτων.⁽²⁾

Ἄλλ' ὁ ὀφειλέτης νομισμάτων ὠρισμένου εἶδους ἔστω καὶ μὴ κυκλοφορούντων εἶνε ὅχι μόνον ὀφειλέτης ἀντικαταστατῶν ἀλλὰ καὶ ὀφειλέτης χρηματικοῦ ποσοῦ, διότι χρῆμα εἶνε τὸ νόμισμα ἐν γένει. Ἐφαρμόζονται ἐπομένως ἐπὶ τῆς ὀφειλῆς αὐτοῦ πᾶσαι αἱ διατάξεις περὶ χρηματικῶν ὀφειλῶν.⁽³⁾

Τούτων θεέντων τὸ κύριον ζήτημα ἐνταῦθα εἶνε τοῦτο: Ποία ἢ εὐθύνη, τοῦ ὀφειλέτου ἀντικαταστατῶν ἢ ὠρισμένου εἶδους νομισμάτων, μὴ ἐκπληροῦντος τὴν ὑποχρέωσιν αὐτοῦ.

1302. Ἐπὶ ὀφειλῆς ἀντικαταστατῶν. Διδάσκεται ἐν γένει ὅτι ὁ ὀφείλων ἀντικαταστατὰ (ἔχοντα ἀγοραῖαν ἀξίαν) καὶ μὴ παρέχων ταῦτα ὀφείλει 1) τὴν ἀξίαν αὐτῶν κατὰ τὸν χρόνον καὶ τόπον τῆς παραδόσεως ἂν τοιοῦτος ὠρίσθῃ. Ἄλλως τὴν ἀξίαν αὐτῶν κατὰ τὸν χρόνον καὶ τόπον τῆς ἀγωγῆς. ὑπαρχούσης δὲ καὶ ὑπερμερείας ὀφείλει τὴν ἀνωτέραν μεταξὺ αὐτῆς καὶ τῆς ἀγωγῆς ἀξίαν. 2) πᾶσαν ἄλλην ἀποζημίωσιν κατὰ τὰς γενικὰς περὶ διαφέροντος ἀρχάς.⁽⁴⁾

(1—3) Οἶκον. Ἐνοχ. § 191. Μομφερ. Ἐνοχ. § 35. 36.

(4) Μομφερράτου Ἐνοχ. § 47. Καλλιγᾶ Γ. § 406. 496. Wan-Wetter Oblig. § 16 καὶ 60. Dernburg Ἐνοχ. § 45 μετὰ φρ. Δουλουνιώτου. Κατὰ τὴν ΑΠ. 180 (81) Σουλ. Γκίνη σελ. 20 ἀπὸ ἀγοραστῆς διὰ τὴν μὴ ἐμπρόθεσμον παράδοσιν τοῦ πωληθέντος ἐμπορεύματος ἔχει μόνον δικαίωμα νὰ ζητήσῃ τὴν διαφορὰν τῆς ἀξίας κατὰ τὴν ὠρισμένην πρὸς παράδοσιν ἡμέραν ἀπὸ τῆς ἀξίας τοῦ ἐμπορεύματος κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς συνάψεως τῆς ἀγοραπωλησίας καὶ οὐχὶ κατὰ τὴν ἡμέραν εἰς ἣν κατεδικάσθη ἀπέναντι τρίτου διὰ τὴν μὴ ἔγκαιρον τοῦτον παράδοσιν. Ν. 22. Π. (12. 1) ἢ Βουλ. Ν. 22 (23. 1) Ν. 4 Π. (13. 3) ἢ Βουλ. Ν. 10 (24. 8) καὶ Ν. 11. Π. (42. 1). Ταῦτα δὲ ἰσχύουσιν ἐν πάσῃ περιπτώσει καὶ οὐχὶ ἀπλῶς ἐὰν τὸ πωληθὲν ἀπωλέσθῃ καὶ δὲν δύναται νὰ παραδοθῇ αὐτούσιον. Κατὰ τὴν ΑΠ. 348 (87) Σουλ. Γκίνη

1503. 'Επὶ ὀφειλῆς νομισμάτων. Κατὰ τὸ Ρωμ. Δικ. ἡ τουλάχιστον κατὰ τοὺς ἑρμηνευτὰς αὐτοῦ. ὁ ὀρισμὸς τοῦ νομίσματος δὲν ἔχει κατ' ἀρχὴν χαρακτῆρα ἀποκλειστικόν, ὁ δὲ ὀφειλέτης δύναται νὰ πληρώσῃ καὶ εἰς ἄλλο νόμισμα ἔχον νόμιμον κυκλοφορίαν ὅταν ὁ δανειστὴς δὲν ἔχῃ συμφέρον νὰ λάβῃ τὸ συμφωνηθὲν — ὅταν τὸ συμφωνηθὲν δὲν ὑφίσταται — ἢ ὅταν κατέστη τόσον σπάνιον ὥστε δὲν εἶνε δυνατόν νὰ εὑρεθῇ εἰμὴ ἐπὶ μεγάλη τιμῇ. (1)

Κατὰ τοὺς αὐτοὺς ἑρμηνευτὰς ὅταν ἀντικείμενον τῆς ὀφειλῆς εἶνε ἀριθμὸς νομισμάτων ὠρισμένης κατηγορίας εἴτε ἡμεδαπῶν εἴτε ξένων δὲν πρόκειται περὶ ὀφειλῆς χρηματικῆς ἀλλὰ περὶ ὀφειλῆς ἀντικαταστατῶν. Καὶ βεβαίως ὁ ὀφειλέτης ὀφείλει νὰ παράσχῃ τὸ ὀφειλόμενον καὶ ἂν ἡ ἀγοραία ἀξία αὐτοῦ ᾔνε μεγάλη. Ἐὰν ὁμοῦς τὰ ὀφειλόμενα νομίσματα δὲν ὑφίστανται πλέον ἢ λόγῳ σπανιότητος ἢ τιμῇ αὐτῶν ᾔνε ὑπερβολικὴ λέγουσιν, οἱ ἑρμηνευταί, ὅτι τότε ἡ ὀφειλὴ μεταβάλλεται εἰς ὀφειλὴν χρηματικὴν, τῆς ὁποίας τὸ ποσὸν ὀρίζεται κατὰ τοὺς μὲν ἐκ τῆς ὀνομαστικῆς (2) κατὰ τοὺς δὲ ἐκ τῆς ἀγοραίας (3) ἀξίας αὐτῶν κατὰ τὸν χρόνον τῆς πληρωμῆς, ἐὰν ᾔνε ἐν κυκλοφορίᾳ, ἄλλως ἐκ τῆς ἐσωτερικῆς ἢ μεταλλικῆς αὐτῶν ἀξίας. (4)

1504. Ὁ Ν. 22 Μαΐου 1882. Νομίζω ὅτι οἱ ἀνωτέρω κανόνες οὐδόλως συμβάλλουσι πρὸς λύσιν τοῦ ζητήματος ὅπερ μᾶς ἀπασχολεῖ καὶ τὸ ὅποῖον ἐντελῶς ἠπλοποιήθη μετὰ τὸν Ν. τῆς 22 Μαΐου 1882.

σελ. 119 ὁ ὀφειλὼν ὠρισμένης μεταχρᾶς ἐταιρίας καὶ μὴ παρὰ τοὺς ταύτας ἐμπροσθέντος ὑπερήμερος καταστάς ὀφείλει τὴν κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀγωγῆς κατ' ἐκλογὴν τοῦ ἐνέχοντος μεγαλειτέραν ἀξίαν τῶν μεταχρῶν εἶτε αὕτη συμπίπτει πρὸς τὸν χρόνον τῆς συμβάσεως εἶτε πρὸς τὸν τῆς ὑπερημερίας Ν. 3 § 3. Ν. 21 § 3 Π. (19. 1). Δύναται ἐκ τῶν ἄνω κειμένων καὶ ἐκ τοῦ ἀρθρ. 880 § 2 τῆς Πολ. Δικ. νὰ ὑποστηριχθῇ ὅτι ὁ ὀφειλέτης ἀντικαταστατῶν εἶνε ὀφειλέτης τῆς ἀγοραίας αὐτῶν ἀξίας κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς λήξεως καὶ ὅτι ἡ ὀφειλὴ του μεταβάλλεται εἰς χρηματικὴν :

(1) Wan-Wetter Obling § 59. Dernburg 'Ενοχ. § 26. Μομφερ. 'Ενοχ. § 36. Στήριζονται ἐπὶ τοῦ Ν. 71 § 3 Π. (30) ὅστις ἐν τοῖς Βασιλ. Ν. 69 (44. 1) δὲν ἀποδίδεται καλῶς.

(2) Wan-Wetter Oblig. § 59 II.

(3) Μομφερ. 'Ενοχ. § 36 II.

(4) Wan-Wetter αὐτ. Μομφερ. αὐτ.

Ὁ ὀφειλέτης ἀριθμοῦ νομισμάτων ὠρισμένου εἵδους εἶνε ὀφειλέτης ἀντικαταστατῶν ἀλλ' εἶνε καὶ ὀφειλέτης χρηματικοῦ ποσοῦ διότι τὰ νομίσματα καὶ τὰ μὴ κυκλοφοροῦντα εἶνε χρήματα· ὡς ὀφειλέτης χρηματικοῦ ποσοῦ οὐδεμίαν ἄλλην εὐθύνην φέρει πλὴν τῶν κατὰ τὸν Ν. τῆς 22 Μαΐου 1882, ὡς ὀφειλέτης δ' ἀντικαταστατῶν ὀφείλει τὴν ἀγοραίαν ἀξίαν τῶν νομισμάτων κατὰ τὸν χρόνον τῆς λήξεως § 1502 καὶ ἀρθρ. 880 § 2 Πολ. Δικ.

Ἄν ᾗνε ἀκριβὲς ὅτι οὗτος ὀφείλει τὴν ἀγοραίαν ἀξίαν τῶν νομισμάτων ἔπεται ὅτι τὴν ὀφειλὴν του ταύτην οὖσαν κοινὴν δύναται νὰ πληρώσῃ κατὰ τὰς γενικὰς ἀρχὰς δι' οἰουδήποτε νομίσματος ἔχοντος νόμιμον κυκλοφορίαν ἐν τῷ Κράτει. Καὶ εἰς τοῦτο τὸ συμπέρασμα ἤθελομεν νὰ καταλήξωμεν ἥτοι ὅτι ὁ ὀφειλέτης ἀριθμοῦ νομισμάτων κατ' εἶδος ὠρισμένων εἶνε ὀφειλέτης τῆς ἀγοραίας αὐτῶν ἀξίας κατὰ τὴν λήξιν, καὶ ὅτι εἰς τοῦτο καὶ μόνον ἔγκειται ἡ εὐθύνη αὐτοῦ.⁽¹⁾

Αὐτὴν τὴν ἐννοιαν ἔχει καὶ ἡμᾶς ὁ ὀρισμὸς τοῦ νομίσματος ἐν τῇ συναλλαγματικῇ ὅτι δηλ. ὁ ὀφειλέτης δύναται ἀντὶ τῶν νομισμάτων νὰ πληρώσῃ τὴν ἀγοραίαν αὐτῶν ἀξίαν κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς λήξεως δι' οἰουδήποτε ἄλλου νομίσματος ἔχοντος νόμιμον κυκλοφορίαν.

1503. Μὴ ὀρισμὸς τοῦ νομίσματος. Ἐάν τὸ νόμισμα τῆς πληρωμῆς δὲν ὀρίζεται ἐν τῇ συναλλαγματικῇ ἡ πληρωμὴ γίνεται διὰ παντός νομίσματος ἔχοντος νόμιμον κυκλοφορίαν ἐν τῷ τόπῳ τῆς πληρωμῆς κατὰ τοὺς γενικοὺς περὶ πληρωμῆς χρηματικῶν χρεῶν κανόνας.

1506. Ἀναγκαστικὴ κυκλοφορία. Εἴπομεν ὅτι ἐπιτρέπεται νὰ ὀρισθῇ τὸ νόμισμα εἰς ὃ ἡ συναλλαγματικὴ εἶνε πληρωτέα

(1) Ὅτι ὁφειλὴ νομισμάτων ὠρισμένων κατ' εἶδος εἶνε ὀφειλὴ χρηματικοῦ ποσοῦ Οἶκον. Ἐνοχ. § 191. Aubry et Rau 4 § 318. σημ. 9 καὶ § 396 4ο. Περὶ τοῦ Ν. τῆς 22 Μαΐου 1882 ἴδε § 788 καὶ ἐπ.—Ὁ Ν. 2 § 8 Π. (13 4) ἡ Βασιλ. Ν. 2 (24. 9) ἔχει ὑπ' ὄψιν συμφωνίαν πληρωμῆς χρηματικοῦ ποσοῦ ἐν ᾧ τὸ τόπῳ καὶ δέχεται ὅτι διὰ καθυστέρησιν δὲν ὀφείλεται μόνον τόκος ἀλλὰ τὸ διαφέρειον ἐν γένει, διὰ τοῦτο τινες ἐκλαμβάνουσι τοῦτον ὡς ἐξαίρεσιν ἄλλοι δ' ὡς κανόνα. Καλλ. Γ. 406. W. Wetter Oblig. § 16. Β. Σήμερον δὲ Ν. οὗτος δὲν ἰσχύει καταργηθεὶς ὑπὸ τοῦ Ν. τῆς 22 Μαΐου 1882.

§ 1499 καὶ ὅτι ὁ ὅρισμός τοῦ νομίσματος ἔχει τὴν ἔννοιαν ὅτι ὁ ὀφειλὴς ἤτοι ὁ πληρωτὴς ὀφείλει νὰ πληρώσῃ ἢ τὸ ὠρισμένον νόμισμα ἢ τὴν ἀγοραζίαν αὐτοῦ ἀξίαν εἰς νομίσματα ἔχοντα νόμιμον κυκλοφορίαν ἐν τῷ τόπῳ τῆς πληρωμῆς § 1504.

Ἡρωτήθη ὁμῶς ἂν οἱ ἀνωτέρω κανόνες μεταβάλλωνται ὑπαρχούσης ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας τῶν τραπεζικῶν γραμματίων. Τὸ ζήτημα κυρίως εἶνε ἂν ὑπαρχούσης ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας, ἐπιτρέπεται συμφωνία πληρωμῆς εἰς μεταλλικὸν νόμισμα, καὶ ποῖαι θὰ ἦνε αἱ συνέπειαι τῆς τοιαύτης συμφωνίας. Τίθεται δὲ περὶ πάντων τῶν ἔχόντων παρ' ἡμῖν νόμιμον κυκλοφορίαν μεταλλικῶν νομισμάτων εἴτε ἡμεδαπῶν εἴτε ξένων § 1499.

Τὸ ζήτημα συνεζητήθη παρ' ἡμῖν εὐρέως καὶ σχεδὸν ἀπὸ πάσης ἐπόψεως διεμορφώθησαν δὲ τρεῖς ἢ μᾶλλον δύο γνώμαι.

1507. 1η γνώμη. Κατ' αὐτὴν ἡ συμφωνία πληρωμῆς εἰς μεταλλικὸν νόμισμα, ὑπαρχούσης ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας τῶν τραπεζικῶν γραμματίων, εἶνε ἄκυρος ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ὅτι ὁ ὀφειλὴς δύναται νὰ πληρώσῃ τὴν ὀφειλὴν αὐτοῦ εἰς τραπεζικὰ γραμμάτια ἐν ἰσοτιμίᾳ ἤτοι κατὰ τὴν ὀνομαστικὴν αὐτῶν ἀξίαν.

Κατὰ τὴν γνώμην ταύτην, ἐὰν διαρκούσης τῆς ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας δανεισθῇτε ἐν εἰκοσάδραχμον ἑλληνικὸν ἢ ἐν εἰκοσάφραχμον γαλλικὸν ἢ μίαν λίραν λίραν Ἀγγλίας ἢ μίαν λίραν Τουρκίας καὶ ὑποσχεθῇτε νὰ ἐπιστρέψῃτε ἐκείνα ἢ ταύτας μετὰ τινὰ χρόνον ἔστω καὶ ἂν προσθέσῃτε ὅτι θὰ τὰ ἐπιστρέψῃτε εἰς τὸ αὐτὸ νόμισμα, ἡ τοιαύτη ὑπόσχεσίς σας εἶνε ἄκυρος καὶ ἔχετε δικαίωμα νὰ πληρώσῃτε εἴκοσι μόνον δραχμὰς εἰς τραπεζικὰ γραμμάτια διὰ τὴν ὀφειλὴν σας τοῦ εἰκοσαδράχμου τοῦ Ἑλληνικοῦ ἢ τοῦ εἰκοσαφράχμου τοῦ Γαλλικοῦ, 25 καὶ $\frac{16}{100}$ εἰς τραπεζικὰ γραμμάτια πάλιν διὰ τὴν λίραν Ἀγγλίας, διότι τοιαύτη εἶνε ἡ διατίμησις αὐτῆς κατὰ τὸ Διάταγμα τῆς 30 Ἰανουαρίου 1893 τὸ ἐκδοθὲν πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ ἀρθρ. 15 τοῦ Νόμου ΣΔ' τῆς 10 Ἀπριλίου 1867 καὶ δραχμὰς 22 καὶ $\frac{71}{100}$ εἰς τραπεζικὰ γραμμάτια ἐπίσης διὰ τὴν λίραν Τουρκίας, διότι οὕτω διατιμᾶται ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω διατάγματος.

1508. Ἐπιχειρήματα. Πρὸς ὑποστήριξιν τῆς γνώμης ταύτης ἐπικυλοῦνται τὸ γράμμα τοῦ διατάγματος δι' οὗ ἐπεβλήθη παρ'

ημιν ἡ ἀναγκαστικὴ κυκλοφορία τῶν τραπεζικῶν γραμματίων καὶ τὸ πνεῦμα καὶ τὸν σκοπὸν αὐτῆς.

Τὸ Διάταγμα περὶ ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας τῆς 20 Ἰουλίου 1885 ὅπου ἐκυρώθη διὰ τοῦ Ν. ΑΣΟΓ' τῆς 4 Ἰουλίου 1885 ὀρίζει ρητῶς λέγουσι ὅτι τὰ τραπεζικὰ γραμμάτια τῶν τραπεζῶν, Ἑθνικῆς Ἰονικῆς καὶ Ἡπειροθεσσαλίας, θέλουσι κυκλοφορεῖ ὑποχρεωτικῶς ὡς νόμιμον νόμισμα ἐπὶ τῇ ὀνομαστικῇ ἀξίᾳ αὐτῶν ἐντὸς τοῦ Κράτους.

Ἄλλ' ὀνομαστικὴ ἀξία σημαίνει προφανῶς ἰσοδύναμος τῇ μεταλλικῇ. διότι ἄλλως δὲν ἔγει ἐννοίαν. Ὅταν λέγωμεν ὅτι τὸ τραπεζικὸν γραμμάτιον τῶν 25 δραχμῶν κυκλοφορεῖ ὡς νόμισμα ἐπὶ τῇ ὀνομαστικῇ αὐτοῦ ἀξίᾳ ἐννοοῦμεν ὅτι ἰσοδυναμεῖ πρὸς 25 μεταλλικὰς δραχμὰς ἢ πρὸς 5 μεταλλικὰ πεντάδραμα, διότι αἱ μεταλλικαὶ δραχμαὶ ἢ τὰ μεταλλικὰ πεντάδραμα ἦσαν μέχρι τοῦδε τὸ νόμισμα τοῦ Κράτους εἰς ὃ προσετέθη καὶ ἄλλο ἴσης ὀνομαστικῆς ἀξίας δηλ. μεταλλικῆς.

Ἐξ ἄλλου αὐτὸ τὸ διὰ Ν. κυρωθὲν Διάταγμα περὶ ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας ἀπαγορεύει τὰς τοιαύτας συμφωνίας, διότι ἀφ' οὗ ἀκυροὶ πᾶσαν προὔπαρχουσιν τοιαύτην διὰ τῆς ἐν αὐτῷ φράσεως «μὴ λαμβανομένης ὑπ' ὄψει ἄλλης συμφωνίας προὔπαρχούσης» κατὰ μείζονα λόγον ἄκυροὶ πᾶσαν συσταθισομένην ὑπὸ τὸ κράτος αὐτοῦ.

Καὶ εἶχε λόγον ἐξακολουθοῦσι νὰ ἀπαγορεύσῃ, ὁ Ν. τοιαύτας συμφωνίας ἥτοι συμφωνίας ὀρίζουσας τὴν πληρωμὴν εἰς μεταλλικὸν νόμισμα, διότι αὗται ἀποκλείουσαι τὸ τραπεζικὸν γραμμάτιον τείνουσιν εἰς τὸν ἐξευτελισμὸν καὶ τὴν ὑποτίμησιν αὐτοῦ παρὰ τὸν σκοπὸν τοῦ Νόμου ὅστις ἠθέλησε νὰ καταστήσῃ τὸ τραπεζικὸν γραμμάτιον ἀληθὲς νόμισμα εἰς τὴν ὀνομαστικὴν αὐτοῦ ἀξίαν ἥτοι ἰσότημον τοῦ μεταλλικοῦ καὶ ὅστις ὡς ἀφορῶν εἰς τὸ νόμισμα καὶ τὴν πίστιν τοῦ κράτους, εἶνε προφανῶς δημοσίας τάξεως⁽¹⁾.

(1) Διατρεχὰ τῶν κ. κ. Θεοδωρίδου καὶ Μπαλάνου ἐν Μπ. 5. 273—322 καὶ 6. 21—129—163—466. Ἀγγελοπούλου Ἀθανάτου ἐν Θ. 5. 394 καὶ 551. Δ. Τσιθανοπούλου Εἰσγ. ΑΠ. ἀγόρευσις ἐν Θ. 5. 502. Μομφερράτου Ἐνοχ. § 37. LyC. Tr. 4. 762. Ἀκ. 11 Φεβρ. 73. D. 73. 1. 177. S. 73. 1. 97 ἐνθα καὶ σημ. τοῦ Labbé. Ἐφ. Ἀθ. μισοψ. τῆς 158 (91) Θ. 2. 393. Ἐφ. Ἀθ. 309 (96) Θ. 7 74 Εἰσγ. κ. Ε. Ἀγγελοπούλου (ἐπὶ λι-

1809. 2α γνώμη. Κατὰ τὴν γνώμην ταύτην 1) ἐπιτρέπεται ὑπὸ τὸ κράτος τῆς ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας συμφωνία περὶ πληρωμῆς εἰς ὠρισμένον μεταλλικὸν νόμισμα, διότι καὶ τὸ νόμισμα εἶνε ἐμπόρευμα οὐ ἡ ἀγορὰ καὶ ἡ πώλησις ὑπόκειται εἰς τὰς συνεπείας τοῦ κοινοῦ δικαίου.

2) Ἡ φράσις τοῦ κυρωθέντος διὰ Νόμου Β. Διατάγματος περὶ ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας «μὴ λαμβανομένης ὑπ' ὄψει ἄλλης συμφωνίας προϋπαρχούσης» ἀφορᾷ εἰς συμφωνίας περὶ πληρωμῆς εἰς μεταλλικὸν νόμισμα πρὸ τοῦ Ν. περὶ ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας καὶ σημαίνει ὅτι ὁ πρὸ τῆς ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας ὀφείλων δύναται συμφωνίας εἰς μεταλλικὸν νόμισμα δύναται νὰ πληρώσῃ τὸ χρέος αὐτοῦ εἰς τραπεζικὰ γραμμάτια ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ὀνομαστικῆς αὐτῶν ἀξίας, ἥτοι ἐν ἰσοτιμίᾳ⁽¹⁾.

1810. 3η Γνώμη. Ἰδοὺ πῶς διευτυπώθη ἡ γνώμη αὕτη εἰς τὴν τελευταίαν ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου⁽²⁾.

Ἐπειδὴ κατὰ τὴν ὀρθὴν ἐρμηνείαν τῶν Ν. ΑΣΟΓ' ΑΓΟΔ' καὶ ΑΣΟΕ' τῆς 4 Νεβρίου 1885 τὰ γραμμάτια τῶν Τραπεζῶν, Ἐθνικῆς Ἰονικῆς καὶ Ἑπηρεοθεσσαλίας, κυκλοφοροῦσιν ἀναγκαστικῶς ἐπὶ τῇ ὀνομαστικῇ αὐτῶν ἀξίᾳ ὡς νόμιμον νόμισμα καὶ εἶνε ὑποχρεωτικῶς δεκτὰ πρὸς ἐξόφλησιν χρεῶν, ἐναντία δὲ συμφωνίαι περὶ τοῦ παραδεκτοῦ αὐτῶν δὲν ἰσχύουσι, συμφωνίαι ὅμως περὶ καταβολῆς τοῦ χρέους εἰς μεταλλικὸν νόμισμα, χρυσὸν ἢ ἄργυρον δὲν ἀπαγορεύονται καὶ ἐπομένως ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ δεκτὰ μὲν εἰσὶν ἀναγκαστικῶς καὶ τὰ τραπεζικὰ γραμμάτια πρὸς ἐξόφλησιν χρεῶν ἀλλὰ κατὰ τὴν σχετικὴν αὐτῶν ἀξίαν πρὸς τὸ μεταλλικὸν νόμισμα, χρυσὸν ἢ ἄργυρον. Ὅτι δὲ ταύτην τὴν ἔννοιαν ἔχουσι οἱ ρηθέντες νόμοι προκύπτει ἐκ τοῦ κειμένου αὐτῶν καὶ ἐκ τῶν ἐν τῇ Βουλῇ κατὰ τὴν ψήφισιν των συζητήσεων καθ' ἃς ὁ εἰσηγούμενος τοὺς νόμους ὑπουργὸς ἐδήλωσεν ὅτι ταύτην τὴν ἔννοιαν ἔχουσιν ἥτοι ὅτι «δύναται ὁ

ρῶν ὁθωμ.) Ὑφ. Ἀθ. 680 (96) Θ. 7. 207 Εἰσηγ. Δουκάκης. Πρ. Σύρου 147 (95) Θ. 7. 79. Εἰσηγ. κ. Λυσσίπου.

(1) Καλλιγὰ Ἐνοχ. § 65, διὰ τὰς συμφωνίας τὰς πρὸ τῆς ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας ΑΠ. 264 (94) Θ. 5. 394.

(2) ΑΠ. 96 (900) Θ. 11. 322 ἢ Μπ. 20. 23. Εἰσηγ. κ. Ἠλιάδου.

ὀφειλέτης νὰ πληρώσῃ εἰς τραπεζογραμμάτια, διότι μετὰ τὴν ἀναγκαστικὴν κυκλοφορίαν εἶνε νόμισμα τῆς ἐπικρατείας, ἀλλὰ θέλει πληρώσει καὶ ὃν τρόπον ἀνταλλάσσεται ἡ λίρα πρὸς τὰ τραπεζογραμμάτιον ἰσχύουσι δὲ περὶ τούτου ὅλαι αἱ περὶ ἀνταλλαγῆς τῶν νομισμάτων δικτάξεις» ὑπὸ τὴν ἐννοίαν δὲ ταύτην ἐψηφίσθησαν οἱ ρηθέντες Νόμοι ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ πρὸς δῆλωσιν τούτου κατ' ἀπαίτησιν τοῦ Νομοθετικοῦ σώματος κατεχωρίσθη αὐτολεξεῖ ἐν τοῖς ἐπισήμοις πρακτικοῖς ὁλόκληρος ἡ σχετικὴ τοῦ εἰσηγησαμένου τὸν Νόμον ὑπουργοῦ ἀγόρευσις. (Πρακτ. συνεδρ. τῆς Βουλῆς τῆς ἐκτάκτου Συνόδου τῆς I Βουλευτικῆς Περιόδου καὶ συνεδριάσεις IB' καὶ II' τῆς 24 καὶ 25 8βρίου 1885) (1).

Ὡς δύναται τις εὐχερῶς νὰ ἐννοήσῃ ἡ τρίτη γνώμη ἡ τῆς Νο-

(1) Ὑπὸ τὴν αὐτὴν ἐννοίαν πλήρης πραγματεία τοῦ κ. Ἑμ. Λυκούδη ἐν Θεμ. 1 σελ. 83, 104 114 ΑΠ. 18 (98) Εἰσηγ. κ. Ἡλιάδου, Θ. 8, 322 ἐνθα καὶ σύμφωνος ἀγορεύσεις τοῦ ἀντείσ. ΑΠ. κ. Μανιάκη ΑΠ. 103 (97). Θ. 8, 531. Εἰσηγ. κ. Μενελάου.—Ἐφ. Ααρ. 158 (91) Θ. 2, 393, Εἰσηγ. κ. Σ. Ἀραβαντινοῦ μετὰ μειψ. (συμφ. πληρωμῆς εἰς χρυσόν). Ἐφ. Ἀθ. 547 (92) Θ. 3, 214 Εἰσηγ. κ. Λυκούδη (συμφωνία πληρωμῆς τῆς διαφοράς). Ἐφ. Ἀθ. 1185 (93) Θ. 4, 505 Εἰς. κ. Λόντου (ἀγωγή περὶ πληρωμῆς εἰς χρυσόν). Ἐφ. Π. 28 (94) Θ. 5, 394 Εἰς. κ. Βώρου (συμφωνία πληρωμῆς εἰς ἄργυρον). Πρ. Ἀθ. 9266 (94) Θ. 5, 551 Εἰς. κ. Δ-Παπαμιχαλοπούλου (συναλ. ἐκδοθεῖσα ἐν Λυὼν πληρωτέα ἐν Ἀθῆναις). Ἐφ. Ἀθ. 1435 (95) Θ. 7, 86 Εἰς. κ. Νίδερ καταδίκη εἰς χρυσόν (ὁθ. λίρας) ἐπὶ συμβάσεως καταρτισθείσης καὶ ἐκτελεστέας ἐν Σμύρνῃ. Ἐφ. Ἀθ. 1637 (95) Θ. 7, 91 Εἰς. κ. Πεταλᾶ (αἰτήσεις πληρωμῆς λιρῶν ἢ τῆς ἀξίας αὐτῶν). Ἐφ. Ἀθ. 826 (95) Θ. 7, 244 Εἰς. κ. Πεταλᾶ (δάνειον ἐξοφλητέον ἐν Ἀθῆναις δι' ἐπιταγῶν (chèques) ἐπὶ Παρισίων) ἐν τῇ πολυσελίδῳ ταύτῃ ἀποφάσει ἐξετάζεται τὸ ζήτημα ἀπὸ διαφόρων ἀπόψεων ὅπως καὶ ἐν τῇ διατριβῇ τοῦ κ. Λυκούδη. Ἐφ. Π. 1251 (95) Θ. 7, 461 Εἰς. κ. Σπιθάκη (λίραι Ἀγγλίας) τὰ ἐπιχειρήματα τῆς ἀποφ. ταύτης ἐδέχθησαν κατόπιν αἱ ἀποφ. τοῦ ΑΠ.—Ἐφ. Π. 834 (98) Θ. 10, 214 Εἰς. κ. Χατζάκου (λίραι Ἀγγλίας). Ἐφ. Ἀθ. 952 (99) Θ. 11, 152 Εἰς. κ. Σπιθάκη (καταδίκη εἰς λίρας Τουρκίας ἢ τῆς ἀγοραίας ἀξίας αὐτῶν). Σημειωτέον ὅτι προκειμένου περὶ ἀρμοδιότητος ἢ ἐκκλητοῦ ἢ Ἐφ. Ἀθ. 3112 (94) Θ. 6, 248 Εἰς. κ. Πρωτοπαπᾶ δέχεται ὅτι ἡ δρομαστικὴ ἀξία τῶν μεταλλικῶν νομισμάτων λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ἢ Ἐφ. Ἀθ. 179 (99) Θ. 10, 506 δέχεται τούναντίον ὅτι ἡ ἀγορά.

μολογίας εἶνε ἡ δευτέρα ἥτοι ἡ γνώμη τοῦ μακαρίτου Καλλιγᾶ ἀνεπτυγμένη.

1811. Κρίσεις. Χωρίς νὰ εἰσέλθωμεν εἰς συζήτησιν τοῦ θέματος ἐκτενῆ, διότι θεωροῦμεν τοῦτο ἐξηντλημένον, φρονοῦμεν ὅτι ἡ τρίτη γνώμη εἶνε ἡ ὀρθοτέρα καὶ ὅτι ἡ πρώτη παραγνωρίζει καὶ τὴν φύσιν καὶ τὸν σκοπὸν τῆς ἀναγκαστικῆς ἀποδίδουσα εἰς αὐτὴν ἔννοιαν καὶ σημασίαν τὴν ὁποίαν οὔτε ἔχει οὔτε δύναται νὰ ἔχη.

1812. Τὰ πρὸ τῆς ἀναγκαστικῆς Πρὸ τῆς ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας τῶν τραπεζικῶν γραμματίων νόμισμα τοῦ Κράτους ἦτο παρ' ἡμῖν τὸ ἀργυροῦν πεντάδραχμον καὶ τὰ χρυσᾶ τῶν 5, 10, 20, 50 καὶ 100 δραχ. Πρὸς τούτοις δὲ τὰ τῆς αὐτῆς ἀξίας χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ νομίσματα τῶν ἐθνῶν τῆς Λατινικῆς καλουμένης Ἐνώσεως, ἥτοι τῆς Γαλλίας, Ἰταλίας, Βελγίου καὶ Ἑλβετίας.

Μετὰ τὸ διάταγα τῆς 30 Ἰανουαρίου 1893 τὸ ἐκδοθὲν πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ ἀρθ. 15 τοῦ Νόμου ΣΔ' τῆς 10 Ἀπριλίου 1867 προσετέθη καὶ νέα τάξις, τὰ χρυσᾶ νομίσματα τῶν ἄλλων Κρατῶν, τὰ διὰ τοῦ διατάγματος τούτου διατιμηθέντα.

Σήμερον ἐπομένως νομίσματα μεταλλικὰ νομίμως κυκλοφοροῦντα παρ' ἡμῖν εἶνε τὰ ἑλληνικὰ, τὰ τῆς Λατινικῆς Ἐνώσεως καὶ τὰ τῶν ἄλλων Κρατῶν τὰ χρυσᾶ τὰ διατιμηθέντα ὑπὸ τοῦ Διατ. τῆς 30 Ἰανουαρίου 1893.

Τὰ νομίσματα ταῦτα ἐκυκλοφόρουν τὰ μὲν ἑλληνικὰ καὶ τὰ τῆς λατινικῆς ἐνώσεως κατὰ τὴν ἐπ' αὐτῶν τετυπωμένην ἀξίαν, ἥτοι κατὰ τὴν ὀνομαστικὴν αὐτῶν ἀξίαν (ἀρθ. 4 καὶ 15 τοῦ Ν. ΣΔ' τῆς 10 Ἀπριλ. 1867). Τὰ δὲ τῶν λοιπῶν Κρατῶν κυκλοφοροῦσιν ἀπὸ τοῦ Διατάγ. τῆς 30 Ἰανουαρίου 1893 κατὰ τὴν ὑπ' αὐτοῦ γενομένην διατίμησιν.

Τὰ μεταλλικὰ νομίσματα τὰ ἑλληνικὰ καὶ τὰ τῆς λατινικῆς ἐνώσεως εἶχον ὅχι μόνον νόμιμον, ἀλλὰ καὶ ἀναγκαστικὴν κυκλοφορίαν ὑπὸ τὴν ἔννοιαν, ὅτι ὁ μὲν ὀφειλέτης ἠδύνατο πληρῶνων δι' αὐτῶν νὰ ἐλευθερωθῇ, ὁ δὲ δανειστής ἦτο ὑπόχρεως νὰ δεχθῇ ταῦτα πρὸς πληρωμὴν καὶ μάλιστα ὡς εἴπομεν ἀνωτέρω εἰς τὴν ὀνομαστικὴν αὐτῶν ἀξίαν.

Τόσον δὲ εἶναι ἀκριβές, ὅτι τὰ μεταλλικὰ ταῦτα νομίσματα εἶχον ἀναγκαστικὴν κυκλοφορίαν, ὥστε τὸ ἀρθ. 678 Ποιν. Ν. τι-

μωρεὶ ἐκείνον, ὅστις δὲν θέλει νὰ δέχεται ἢ παντελῶς ἢ κατὰ τὴν παρὰ τῆς κυβερνήσεως τεταγμένην τιμὴν νομίσματα γνήσια καὶ ἀνόθευτα κυκλοφοροῦντα νομίμως ἐντὸς τοῦ Βασιλείου.

Μετὰ τὸ διάταγμα τῆς 30 Ἰαν. 1893 ἀναγκαστικὴν κυκλοφορίαν ἔχουσι παρ' ἡμῖν καὶ ὅλα τὰ χρυσὰ τῶν ξένων Κρατῶν τὰ ὑπ' αὐτοῦ διατιμηθέντα καὶ προστατεύονται ἐπίσης ὑπὸ τῆς διατάξεως τοῦ 678 τοῦ Ποιν. Ν., διότι τὸ Διάταγμα τῆς διατιμῆσεως ἐξεδόθη πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν ἀρθ. 14 καὶ 15 τοῦ Ν.ΣΔ τῆς 10 Ἀπρ. 1867, καθ' ἃ τὰ νομίσματα τῶν ξένων ἐπικρατειῶν εἶνε δεκτὰ ὑπὸ τοῦ Δημοσίου Ταμεῖου καὶ τῶν ιδιωτῶν ἐπὶ τῇ διατιμῇ αὐτῶν ἥτις κατὰ τὸ ἀρθ. 15 γίνεται διὰ Β. Διατάγματος.

Πρὸ τῆς ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας τὰ τραπεζικὰ γραμμάτια τῶν τραπεζῶν τῶν ἔχουσιν δικαίωμα ἐκδόσεως τοιούτων ἦσαν ἔγγραφα, δι' ὧν ἡ ἐκδοῦσα Τράπεζα ὡμολόγει ἐαυτὴν ὀφειλέτριαν τοῦ ἐν αὐτοῖς ἀναφερομένου ποσοῦ καὶ ὑπέσχετο τὴν πληρωμὴν αὐτοῦ εἰς τὸν κομιστὴν ἐπὶ τῇ ἐμφανίσει τοῦ τίτλου. Ἡ κυκλοφορία αὐτῶν ἦτο προαιρετικὴ ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ὅτι οὔτε ὁ ὀφειλέτης ἤλευθεροῦτο καταβάλλων τοιαῦτα ἀντὶ μεταλλικοῦ νομίσματος οὔτε ὁ δανειστής ἦτο ὑπόχρεως νὰ δεχθῇ αὐτά (1). Ὁ ἔχων τραπεζογραμματίον εἶχεν ἔγγραφον ἐμφαινόν ὅτι ἐδικαιοῦτο νὰ λάβῃ παρὰ τῆς Τραπεζῆς τὸ ἐν αὐτῷ ἀναφερόμενον ποσὸν εἰς μεταλλικὰ νομίσματα, δὲν εἶχεν ὅμως νόμισμα. Ἐνεκὰ τῆς πίστεως καὶ πεποιθήσεως, ὅτι εἰς πᾶσαν στιγμὴν τὸ τραπεζογραμματίον ἠδύνατο νὰ μεταβληθῇ εἰς μεταλλικὰ νομίσματα ἐκυκλοφορεῖ ἀντὶ νομίσματος, ἀλλὰ δὲν ἦτο νόμισμα εἰμὴ τῇ συνκινέσει τῶν μερῶν. Οὔτε ἡ κυκλοφορία αὐτοῦ ἐπροστατεύετο ὑπὸ τοῦ ἀρθ. 678 τοῦ Ποιν. Ν. Μόνον εἰς τὰ ταμεῖα τοῦ Κράτους ἦσαν δεκτὰ ὑποχρεωτικῶς τὰ τῆς Ἑθνικῆς (2).

(1) Aubry et Rau 4 § 318 σημ. 7. Ἀκ. 7 Ἀπρ. 56. S. 57. 1 403. Bravard 3 327.

(2) Κατὰ τὸ ἀρθ. 7 τοῦ Ν. 19 Αὐγ. 41 τὰ τραπεζικὰ γραμμάτια (τῆς Ἑθνικῆς) δὲν ὑπόκεινται εἰς ἀναγκαστικὴν συναλλαγὴν καθ' ὅσον ἀφορᾷ τοὺς ιδιώτας, ἐπομένως ἡ Τράπεζα καὶ τὰ ὑποκαταστήματα αὐτῆς χρεωστοῦν ὅταν ζητηθῇ ἡ ἐξαργύρωσις των νὰ τὰ ἀνταλλάξωσιν ἀμέσως καὶ ἄνευ ἀντιρρήσεως μὲ νομίμως κυκλοφοροῦντα νομίσματα. Τὰ Ταμεῖα ὅμως τοῦ Κράτους ὀφιοχρεοῦνται νὰ τὰ δέχωνται ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ὀνομαστικῆς ἀξίας των ἀντὶ μετρητῶν εἰς τὰς παρὰ τῶν ιδιωτῶν πρὸς αὐτὰ γινομένης πληρωμῆς.

1813. Μετὰ τὴν ἀναγκαστικὴν. Μετὰ τὴν ἀναγκαστικὴν ἢ κατὰστασις τῶν μεταλλικῶν νομισμάτων ἔμεινεν ἡ αὐτή, μετεβλήθη δὲ οὐσιωδῶς ἡ τῶν τραπεζικῶν γραμματίων

Τὰ τραπεζικὰ γραμμάτια δὲν εἶνε πλέον ἔγγραφα, εἶνε νομίσματα. Ὁ ἔχων τραπεζικὸν γραμμάτιον δὲν ἔχει ἔγγραφον ἐμφαίνον ὅτι δικαιοῦται νὰ λάβῃ παρὰ τῆς ἐκδούσης αὐτὸ Τραπεζῆς νομίσματα, ἀλλ' ἔχει νόμισμα. Ἡ κυκλοφορία αὐτῶν δὲν εἶνε προαιρετικὴ, ἀλλ' εἶνε ἀναγκαστικὴ, ὥς ἡ τῶν μεταλλικῶν νομισμάτων, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ὅτι ὁ ὀφειλέτης ἐλευθεροῦται καταβάλλον τοιαῦτα καὶ ὁ δανειστὴς εἶνε ὑπόχρεως νὰ δεχθῇ αὐτὰ καὶ ἐπὶ τῇ ποινῇ τῇ ὀριζομένῃ ὑπὸ τοῦ ἀρθ. 678 τοῦ Π. Ν.

Παρὰ τὰ νομίσματα ἐκ μετάλλου ἐνομοθετήθη καὶ ἄλλο ἔσθις ὀνομαστικῆς ἀξίας, νόμισμα πιστωτικὸν ἐκ χάρτου. Ἡ ἀξία τῶν μεταλλικῶν ἔγκειται ἐν αὐτοῖς, ἡ ἀξία τῶν τραπεζικῶν γραμματίων ἔγκειται ἐν τῇ πίστει τῆς ἐκδιδούσης αὐτὰ Τραπεζῆς καὶ ἐν τῇ πίστει τοῦ Κράτους διὰ λογαριασμὸν τοῦ ὁποίου ἐκδίδονται.

1814. Ἀναίρεσις τῆς 1ης γνώμης. 1ον ἐπιχείρημα. Καὶ τώρα διὰ τί ὑπαρχούσης ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας τῶν τραπεζογραμματίων δὲν ἐπιτρέπεται συμφωνία πληρωμῆς εἰς ὠρισμένον μεταλλικόν, ἐν ᾧ τοιαύτη ἐπιτρέπετο ὑπὸ τὸ κράτος τῆς κυκλοφορίας τῶν μεταλλικῶν νομισμάτων μόνον;

Δὲν ἦτο ὁ Ν. περὶ νομισμάτων δημοσίας τάξεως τότε; δὲν ἔχουσι καὶ τὰ μεταλλικὰ νομίσματα ἀναγκαστικὴν κυκλοφορίαν; δὲν προστατεύεται ἡ κυκλοφορία αὐτῶν ὑπὸ τοῦ ἀρθ. 678 τοῦ Ποιν. Ν; Βεβαίως ναί.

Ἀλλὰ λέγουσιν ὁ Ν. περὶ ἀναγκαστικῆς ὀρίζει ὅτι τὰ τραπεζογραμματία θὰ λαμβάνωνται ὑποχρεωτικῶς εἰς τὴν ὀνομαστικὴν αὐτῶν ἀξίαν ἥτοι ἐν ἰσοτιμίᾳ πρὸς τὰ μεταλλικά. Οὐδεὶς ἀντιλέγει. Ἀλλὰ μήπως τὸ ἀρθ. 4 τοῦ Ν. ΣΔ' τῆς 10 Ἀπριλίου 1867 δὲν λέγει τὸ αὐτὸ ἥτοι ὅτι τὰ μεταλλικὰ νομίσματα εἶνε δεκτὰ εἰς τὴν ἐπ' αὐτῶν τετυπωμένην ἀξίαν ἥτοι τὴν ὀνομαστικὴν; Ἡ ὀνομαστικὴ ἀξία παύει ἐνταῦθα νὰ ᾔνε ὀνομαστικὴ;

Ἡ πρέπει λοιπὸν νὰ δεχθῶμεν ὅτι τοιαύτη συμφωνία ἀπολύτως καὶ πάντοτε ἀπαγορεύεται; ἢ πρέπει νὰ δεχθῶμεν ὅτι ἐπιτρέπεται καὶ ὑπὸ τὸ κράτος τῆς ἀναγκαστικῆς, τῆς ὁποίας σκοπὸς καὶ μόνος

ἦτο νὰ καταστήσῃ τὸ τραπεζογραμμάτιον νόμισμα τοῦ Κράτους.

Ὁ Ν. τὴν ὀνομαστικὴν μόνον ἀξίαν τῶν νομισμάτων ὀφείλει καὶ δύναται νὰ ὀρίσῃ, τὴν ἀγοραίαν ὀρίζει νόμος ἄλλος, ὅστις δυστυχῶς δὲν ψηφίζεται ὑπὸ τῆς Βουλῆς.

Πρέπει νὰ ὑποθέσωμεν ὅτι ὁ νομοθέτης ἡγνόμενός ἐστι τοις στοιχείω-
δέστατα ταῦτα τῆς οἰκονομικῆς ἐπιστήμης; Αἱ ἐν τῇ Βουλῇ συζη-
τήσεις δὲν ἀποδεικνύουσι τοῦτο ἀλλὰ τὸναντίον· ἐὰν οἱ οἰκονο-
μικοὶ νόμοι καὶ ἰδίως ὁ ἀμείλικτος τῆς προσφορᾶς καὶ ζητήσεως
ἦτο δυνατόν νὰ τροποποιηθῶσι διὰ Ν. ὑπὸ τῆς Βουλῆς ψηφισμέ-
νων πολλὰ ζητήματα κατατρύχοντα τὴν ἀνθρωπότητα θὰ εἶχον
λυθῇ. Δυστυχῶς τοῦτο δὲν εἶνε δυνατόν· ἡ πείρα δὲ τῶν ἐθνῶν ἀ-
πέδειξε ὅτι οἱ οἰκονομικοὶ νόμοι ὅπως οἱ φυσικοὶ καὶ οἱ ἠθικοὶ εἶνε
ὅχι μόνον ἀμετάβλητοι, ἀλλὰ καὶ ἐκδικουῦνται παραβιάζόμενοι ὑπὸ
τῶν ἀνθρωπίνων τῶν ὑπὸ Βουλῆς ψηφισμένων.

§ 15. 2ον. Ἐπιχείρημα. Ἐν τούτοις ἐξακολουθοῦσιν ὁ
Ν. εἶνε σαφής. Ἀφ' οὗ δὲν λαμβάνει ὑπ' ὄψιν συμφωνίας προϋ-
παρχούσας κατὰ μείζονα λόγον δὲν ἐπιτρέπει συμφωνίας ὑπὸ τὸ
κράτος αὐτοῦ.

Ἀλλ' ἐν πρώτοις ὡς παρετηρήθη τὸ ἐκ τῆς φράσεως τοῦ Ν.
προκύπτει ἐπιχείρημα δὲν εἶνε βεβαίως τὸ ἂ fortiori ἀλλὰ τὸ ἂ
contrario ὡς ἀποδεικνύουσι αἱ ἐν τῇ Βουλῇ συζητήσεις καὶ ἐξηγή-
σεις τοῦ εἰσηγητοῦ τοῦ Ν. Καὶ βεβαίως ὡς πολὺ ὀρθῶς ἐγράφη⁽¹⁾ ἡ
ἐρμηνεία δὲν εἶνε αὐθεντική, προέρχεται ὁμῶς ἀπὸ ἐκείνους, οἵτινες
συντάξαντες καὶ ψηφίσαντες τοὺς Ν. τούτους εἶνε προδήλως καὶ εἰς
θείσιν κρείττονα ὑπὲρ πάντα ἄλλον νὰ γινώσκωσι τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν
αὐτῶν⁽²⁾.

(1) Ἐφ. Π. 1251 (95) Θ. 7. 461 Εἰς. κ. Σπιθᾶκη.

(2) Ὅτι ὁ Ν. ἐν γνώσει ἔγραψε τὸ προϋπαρχούσης προκύπτει ἐκ τοῦ
ἑξῆς: Δυνάμει τοῦ Ν. ΣΗΗ' τῆς 10 Δεβ. 1868 ἡ Κυβέρνησις εἶχε δι-
καίωμα νὰ ἐκδῶτῃ χαρτονομίσματα. ἐξέδοτο μάλιστα καὶ διάταγμα περὶ τού-
του τῆς 23 Δεβ. 1868, ἀλλὰ τὴν 30 Δεβ. 1868 μεταβαλοῦσα γνώμην συ-
νήψε δάνειον καὶ ἐπέβαλε τὴν ἀναγκαστικὴν κυκλοφορίαν διὰ ταυτοχρόνου
Διατάγματος. Εἰς τὸ ἄρθρ. 4 τοῦ Διατ. τῆς 23 Δεβ. 1868 περὶ χαρτονομί-
σματος ἐφέρετο ἡ φράσις μὴ λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν οἰαδήποτε ἄλλης συμ-
φωνίας προϋπαρχούσης ἢ μελλούσης. Τὸ ἄρθρ. 4 τοῦ Διατ. τῆς 30 Δεβ.
1868 περὶ ἀναγκαστ. κυκλοφορίας εἶνε ἀπαράλλακτον πρὸς τὸ ἄρθρ. 4 τοῦ

Ἀνεξαρτήτως ὅμως τούτου ἡ φράσις τοῦ Ν. δὲν ἀναφέρεται εἰς τὰ τραπεζικά γραμμάτια, διότι ταῦτα πρὸ τοῦ Ν. δὲν εἶχον ὑποχρεωτικὴν ἀλλὰ προαιρετικὴν κυκλοφορίαν. Ἀφ' οὗ δὲ ὁ δανειστής ἠδύνατο νὰ μὴ δεχθῇ, διότι δὲν ἦτο ὑπόχρεως, τραπ. γραμμάτια δὲν εἶχεν ἀνάγκην νὰ συμφωνήσῃ ὅτι ταῦτα ἀποκλείονται. Ἀναφέρεται ἐπομένως εἰς συμφωνίας περὶ ὠρισμένου μεταλλικοῦ νομίσματος ἐπὶ ἀποκλεισμῷ ἄλλου μεταλλικοῦ.

Ἀλλὰ τότε ποῖαν ἔννοιαν ἔχει;

Ἐχει τὴν ἔννοιαν τὴν ὁποῖαν ἔχει τὸ ἄρθρ. 1895 τοῦ Γ. Κώδ. ἢ οἱ Ν. 94 § 1. Π. (46.3) καὶ Ν. 1 Π. (18.1) ὅπως τοῦλάχιστον ἐρμηνεύονται.

Ἰδοὺ περὶ τίνος πρόκειται.

Εἶνε ζήτημα ἐν τῇ νομικῇ ἐπιστήμῃ πῶς γίνεται ἡ πληρωμὴ ὅταν πρὸ αὐτῆς ἡ ἐσωτερικὴ ἀξία τοῦ νομίσματος μεταβάλλεται ἢ δὲ ὀνομαστικὴ διατηρεῖται.

ὑποθέσατε ὅτι ὀφείλω δραχμὰς, ἀλλὰ κατὰ τὸν χρόνον τῆς πληρωμῆς ἡ δραχμὴ ἀντὶ νὰ ᾔνῃ 5 γραμ. ἀργύρου ὡς ἦτο κατὰ τὸν χρόνον τοῦ δανείου εἶνε 3, ἢ εἶνε 8 καὶ ὀνομάζεται πάλιν δραχμὴ. Ἐρωτᾶται τί θὰ πληρώσω. Πολλοὶ ἐρμηνεύονται τοῦ Ρωμ. Δικαίου δέχονται ὅτι θὰ πληρώσω πάλιν δραχμὰς ἀνεξαρτήτως τῆς ἐσωτερικῆς ἀξίας καὶ ἐπομένως θὰ ὠφελῇθω ἐὰν ἡ ἐσωτερικὴ ἀξία τῆς δραχμῆς ἡλαττώθῃ, θὰ ζημιωθῶ δὲ ἂν ἡ ἐσωτερικὴ ἀξία τῆς δραχμῆς πύξῃθῃ ἀρκεῖ ὅτι ἔμεινε τὸ αὐτὸ ὄνομα⁽¹⁾. Αὐτὴν τὴν γνώμην ἐδέχθη καὶ τὸ ἄρθρ. 1895 τοῦ Γαλλ. Κώδικος⁽²⁾.

Διατ. τῆς 23 Δεβ. 68, δὲν ἔχει ὅμως τὴν φράσιν ἢ μετ' οὐσης σκοπίμως ἀποκοπεῖσαν. Ἀπαρρίλακτον εἶνε τὸ ἄρθρ. 1 τοῦ Διατ. τῆς 20 Δεβ. 1885 δι' οὗ ἐπεβλήθη καὶ διαρκεῖ ἡ ἀναγκαστικὴ κυκλοφορία. Θέλω νὰ εἶπω ὅτι ὁ Νομοθέτης ἐγνώριζε τὸ ζήτημα. — Ὁ Ν. τῆς 12 Αὐγ. 70 δι' οὗ ἐπεβλήθη ἐν Γαλλίᾳ ἡ ἀναγκαστικὴ δὲν περιέχει διόλου τὴν φράσιν «μὴ λαμβανομένης κλπ» οὕτε ὅτι θὰ λαμβάνωνται τὰ τραπεζικά γραμμάτια εἰς τὴν ὀνομαστικὴν αὐτῶν ἀξίαν, ἀλλ' ἀπλῶς θὰ λαμβάνωνται ὡς νόμιμον νόμισμα (comme monnaie legale). Ὁ Ν. τῆς 1 Μαΐου 1866, ὁ ἐπιβαλὼν ἐν Ἰταλίᾳ τὴν ἀναγκαστικὴν εἶνε ὁμοιος τῷ ἡμετέρῳ ἄνευ τῆς λέξεως «πρὸς παραχούσης» (ὅδε Λυκούδη Θ. 1. 105).

(1) Wan-Wetter Oblig. § 59. Contra Καλ. Ἐνοχ. § 64. 65. Μομφερ. Ἐνοχ. § 36.

(2) Pont 8 § 205 Aubry et Rau 4. § 318 σημ. 10.

Αὐτὸ τὸ ζήτημα ἡδύνατο νὰ ἐγεροθῇ διὰ τῆς εἰσαγωγῆς τῆς ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας τῶν τραπεζ. γραμματίων. Ἡ ἀναγκαστικὴ κυκλοφορία εἰσάγει καὶ δημιουργεῖ νέον νόμισμα, τὸ ὁποῖον προφανῶς ὄχι μόνον δὲν ἔχει τὴν αὐτὴν ἀλλὰ τὸναντίον δὲν ἔχει καμμίαν ἐσωτερικὴν ἀξίαν καὶ ἔχει μόνον ὀνομαστικὴν ἥτοι τὸ αὐτὸ ὄνομα. Καὶ τοῦτο ἠθέλησεν ὁ Ν. νὰ λύσῃ, δεχθεὶς τὴν γνώμην τοῦ Γαλλ. Κώδικος ἥτις εἶνε καὶ γνώμη πολλῶν ἐρμηνευτῶν τοῦ Ρωμ. Δικαίου⁽¹⁾

Αὐτὴν τὴν ἔννοιαν ἔχει ἡ φράσις μὴ λαμβανομένης ὑπ' ὄψεως ἄλλης συμφωνίας προὑπαρχούσης.

Καὶ διὰ τοῦτο ἐν Γαλλίᾳ ἐν τῷ Ν. τῆς 12 Αὐγούστου 1870 τῷ εἰσαγαγόντι καὶ ἐκεῖ τὴν ἀναγκαστικὴν παρελείφθη ἡ φράσις, ἥτις ὑπῆρχεν εἰς προηγούμενα, διότι ἐθεωρήθη ὅτι τὸ ἄρθρ. 1895 ἀρκεῖ. Καὶ παρ' ἡμῖν ἐπίσης ἡδύνατο νὰ παραλειφθῇ καὶ τὸ ζήτημα θὰ ἐλύετο κατὰ τὰς ἀρχὰς τὰς ὑποίας εἵπομεν.

Ἄλλ' ἐκ τοῦ ὅτι ὁ Ν. ὠμίλησε περὶ τοῦ παρελθόντος, διότι ἐνόμισεν ὅτι εἶχεν ἀνάγκην, δὲν ἔπεται ὅτι τὸ αὐτὸ ἰσχύει καὶ διὰ τὸ μέλλον. Ἡ σιωπὴ δὲ αὐτοῦ δὲν εἶνε τυχαία, ἀφ' οὗ ὑπῆρχε προηγούμενον⁽²⁾, ἀλλὰ σκόπιμος, διότι ἐγνώριζε καλῶς ὅτι τὸ ζήτημα τῆς ἀγοραίας τιμῆς τῶν πραγμάτων καὶ ἐν γένει τῶν ἀξιών δὲν ὀρίζεται ὑπὸ Νόμων ψηφιζομένων ὑπὸ τῆς Βουλῆς ἀλλ' ὑπὸ ἄλλων οἵτινες οὔτε ψηφίζονται οὔτε μεταβλητοὶ εἶνε.

1816. **3ον Ἐπιχείρημα.** Ἄλλ' ἂν ἐπιτρέψωμεν τοιαύτας συμφωνίας ἐξευτελιζόμεν τὸ τραπεζ. γραμματίον καὶ ἀναιροῦμεν τὸν σκοπὸν τοῦ Ν. ὅστις ἦτο νὰ καταστήσῃ τοῦτο ἰσότημον τοῦ μεταλλικοῦ. Ὅλα ταῦτα δὲν εἶνε ἀκριβῆ.

Οὔτε περὶ ἐξευτελισμοῦ πρόκειται οὔτε περὶ ἀναιρέσεως τοῦ σκοποῦ τοῦ Ν. Σκοπὸς τοῦ Ν. ἦτο νὰ καταστήσῃ τὸ Τραπεζ. γραμματίον, ἀπὸ ἐγγράφου χρεωστικοῦ, νόμισμα, ἔχον ὠρισμένην ὀνομαστικὴν ἀξίαν, κατέστησε δὲ τοῦτο τοιοῦτον, ὅπως κατέστησε τὸ ἀργυροῦν πεντάδραχμον ἢ τὸ χρυσοῦν εἰκοσάδραχμον. Σκοπὸς τοῦ Νόμου δὲν ἦτο ἡ πραγματικὴ τῶν νομισμάτων ἰσοτιμία, διότι τοῦτο εἵπομεν διαφεύγει τὸ κράτος αὐτοῦ, εἴτε περὶ μεταλλικῶν νομισμά-

(1) Τὰς διαφόρους γνώμας παρὰ Καλλιγᾶ Ἐνοχ. 64. 65 καὶ Μομφερ Ἐνοχ. § 36.

(2) Ἴδε τὴν σημ. 2 τῆς σελ. 820.

των πρόκειται είτε περί πιστωτικῶν. Καί τὰ μεταλλικά νομίσματα καί τὰ πιστωτικά ἔχουσι παρὰ τῇ ὀνομαστικῇ καί ἀγοραίαν ἀξίαν. Τὴν ὀνομαστικὴν τὴν ὀρίζει ὁ Νόμος, τὴν ἀγοραίαν τὴν ὀρίζει ὁ ἄλλος τῆς προσφορᾶς καί τῆς ζητήσεως.

Τὰ διάφορα μεταλλικά νομίσματα λόγῳ τῆς ἐσωτερικῆς αὐτῶν ἀξίας ἔχουσι παγκόσμιον κυκλοφορίαν εἴτε ὡς νομίσματα εἴτε ὡς ἐμπορεύματα. Καί ἐν τούτοις ποτὲ σχεδὸν δὲν εὐρίσκονται ἐν ἰσοτιμίᾳ πρὸς ἄλληλα ἂν καί ὁ μόνος νόμος ὑφ' οὗ διέπονται εἶνε ὁ καθολικός τῆς προσφορᾶς καί τῆς ζητήσεως.

Τὰ πιστωτικά νομίσματα δὲν ὑπόκεινται μόνον εἰς τὸν καθολικὸν νόμον ἀλλὰ καί εἰς τὸν ἄλλον τῆς ἀσφαλείας. Τὰ τραπεζ. γραμμάτια οὐδεμίαν ἔχουσιν ἐσωτερικὴν ἀξίαν, ἡ ἀξία αὐτῶν ἐγκείται εἰς τὴν πίστιν τῆς ἐκδόουσης Τραπεζῆς καί εἰς τὴν πίστιν τοῦ κράτους διὰ λογαριασμὸν τοῦ ὁποίου ἐκδίδονται. Ἐπὶ πλέον δὲ ἡ κυκλοφορία αὐτῶν εἶνε περιορισμένη ἐντὸς τῶν ὁρίων τοῦ Κράτους μὴ δυναμένη ἐκ τῆς φύσεως τῶνπραγμάτων νὰ ὑπερβῇ αὐτὰ.

Τὰ μειονεκτήματα ἐπομένως τοῦ πιστωτικοῦ νομίσματος εἶνε προφανῆ.

Εἶνε δυνατόν νὰ ὑποθέσῃ τις ὅτι ἡγνώνει ταῦτα ὁ Νομοθέτης καί ὅτι ἦτο τόσο ἀπλοῦς, ἂν μὴ τι ἄλλο, ὥστε νὰ νομίσῃ ὅτι δύναται νὰ λύσῃ διὰ νόμου καὶ μάλιστα σιωπηρῶς τὸ ζήτημα τῆς πραγματικῆς ἰσοτιμίας τῶν νομισμάτων; Καί ἐπιτρέπεται εἰς τοὺς ἐρμηνευτὰς αὐτοῦ ἡ ἀπόδοσις τοιαύτης ἐννοίας;

Ἄλλ' ἐξευτελίζονται ἢ ἀποκλείονται τὰ τραπεζ. γραμμάτια διὰ τῶν τοιούτων συμφωνιῶν;

Ἐὰν ἡ συμφωνία περὶ πληρωμῆς εἰς ὠρισμένον μεταλλικὸν νόμισμα ἐσήμαινε τέλειον ἀποκλεισμὸν τῶν Τραπεζ. γραμματίων τὸ ἐπιχείρημα θὰ εἶχε ἐννοίαν, καὶ θὰ ἐνόουν καὶ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἀρθρ. 678 τοῦ Π. Ν. Ἄλλ' ὡς διὰ μικρῶν καταδείξαμεν § 1504 ἡ τοιαύτη συμφωνία σημαίνει ὅτι ὁ φειλέτης ὀφείλει τὴν ἀγοραίαν ἀξίαν τοῦ συμφωνηθέντος νομίσματος καὶ τὴν ἀγοραίαν ταύτην ἀξίαν δύναται νὰ πληρῶσῃ δι' οἰουδήποτε νομίσματος ἔχοντος κυκλοφορίαν ἐν τῷ τόπῳ τῆς πληρωμῆς καὶ ἐπομένως καὶ διὰ Τραπεζ. γραμματίων διότι καὶ ταῦτα εἶνε νόμισμα.

Αὕτη εἶνε ἡ καθ' ἡμᾶς ὁρθὴ ἀντίληψις τοῦ ζητήματος καὶ κατ'

αὐτὴν καὶ μόνην τὸ τραπ. γραμμάτιον δρᾷ ὡς ἀληθὲς νόμισμα πα-
ρέχων πᾶσαν τὴν ἐνεργὸν χρησιμότητα αὐτοῦ χωρὶς νὰ χρησιμεύῃ ἐν
ταύτῃ πρὸς ἐξαπάτησιν τῶν ἀπλουστέρων⁽¹⁾.

1517. Μερικὴ πληρωμὴ. Κατὰ τὸ κοινὸν δίκαιον ὁ δα-
νειστὴς δὲν εἶνε ὑπόχρεως νὰ δεχθῇ μερικὴν πληρωμὴν, Ν. 41 § 1
Π. (22. 1). Ὁ κανὼν οὗτος ἐφαρμόζεται καὶ ἐπὶ συναλλαγματικῶν;

Τὸ ζήτημα δὲν ἐγείρεται ὅταν ὑπάρχῃ μερικὴ ἀποδοχὴ. § 1409.
Τότε προφανῶς ὁ κομιστὴς ὀφείλει νὰ δεχθῇ τὴν μερικὴν πληρωμὴν
διότι ἄλλως ἡ μερικὴ ἀποδοχὴ δὲν ἔχει ἔννοιαν.

Ἐπίσης ὁ κομιστὴς ὀφείλει νὰ δεχθῇ τὴν μερικὴν πληρωμὴν καὶ
νὰ διαμαρτυρηθῇ διὰ τὸ ὑπόλοιπον, ὅταν δὲν ὑπάρχῃ διόλου ἀποδοχὴ,
διότι ἀφ' οὗ εἶνε δεκτὴ ἡ μερικὴ ἀποδοχὴ κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον
καὶ κατὰ μείζονα εἶνε καὶ ἡ μερικὴ πληρωμὴ.

Ἄν ὅμως ἐγένετο ἀποδοχὴ ἀπεριόριστος;

Εἶπον τινὲς ὅτι τότε μόνον εἶνε δυνατὴ ἡ μερικὴ πληρωμὴ ὅταν
ὁ κομιστὴς θέλῃ καὶ συναινῇ καὶ ὅτι τὸ ἄρθρ. 156 δὲν εἶχε σκοπὸν
νὰ ἀναγράφῃ ἐξαίρεσιν εἰς τὸν κανόνα τοῦ κοινοῦ δικαίου ἀλλὰ σκο-
πὸν εἶχε νὰ δώσῃ τὸ δικαίωμα εἰς τὸν κομιστὴν νὰ δεχθῇ ἂν θέλῃ
μερικὴν πληρωμὴν χωρὶς νὰ τρέχῃ κανένα κίνδυνον· τοῦτο δὲ διότι
πρὸ τοῦ Ἐμ. Κώδ. ὑποστηρίζετο ὅτι ἡ ἀποδοχὴ μερικῆς πληρω-
μῆς ἦτο ἀνκένωσις ἀπαλλάσσουσα ἀπέναντι τοῦ κομιστοῦ πάντας
τοὺς λοιπούς, πλὴν τοῦ πληρωτοῦ, ὑποχρέους⁽²⁾.

Μᾶλλον φαίνεται ὑποστηρίξιμον ὅτι παρὰ τὸν κανόνα τοῦ κοινοῦ
δικαίου ἐπιτρέπεται ἀδιακρίτως μερικὴ πληρωμὴ τῆς συναλλαγματι-
κῆς. Τοῦτο εἶνε συμφωνότερον πρὸς τὸ πνεῦμα τοῦ νόμου ἐπιδιώκον-
τος πάντοτε τὴν ἀνακούφισιν τῆς θέσεως τῶν ὑποχρέων καὶ πρὸς τὸ
γράμμα τοῦ ἄρθρ. 156, ὅπερ κανονίζον τὰς συνεπειὰς τῆς μερικῆς
πληρωμῆς φαίνεται ἄνευ ἐπιφυλάξεως ἢ διακρίσεως δεχόμενον τὸ ду-
νατὸν αὐτῆς.⁽³⁾

(1) Λουκούδης. Θ. 1. 430. Ἐφ. Ἀθ. 28 (94) Θ. 5. 394 Εἰσηγ. κ. Βώ-
ρου. Ἐφ. Ἀθ. 826 (95) Θ. 7 244 Εἰσ. κ. Πιερὰ καὶ Πρ. Ἀθ. 9. 266
(94) Θ. 5. 551 Εἰσ. κ. Παπαμιχαλοπούλου.

(2) Alauzet 1434. Nougier 912. Bedarride 2 § 446. Dalloz eff. de
Com. 557. 582. Ἐφ. Π. 1251 (95) Θ. 7. 461 Εἰσ. κ. Σπιθάκη, ΑΠ.
103 (97) Θ. 8. 531. «ἡ διάταξις Ν. 41 § 1 Π. (22. 1) δὲν κατηργήθη ὑπὸ
τοῦ ἄρθρου 156 Ἐμ. Ν. διότι δι' αὐτοῦ δὲν ἐπιβάλλεται ὡς ὑποχρεωτικὴ
ἡ ἀποδοχὴ τῆς μερικῆς τοῦ χρέους πληρωμῆς».

(3) Lyc. Tr. 4. 305. Boistel 801 Bravard 3. 333. Παλ. 567.

1818. Τίς ζητεῖ τὴν πληρωμὴν καὶ παρὰ τίνος. Τὴν πληρωμὴν ζητεῖ 1) ὁ κύριος τοῦ τίτλου. Κύριος δὲ εἶναι ἐκεῖνος εἰς τὴν διαταγὴν τοῦ ὁποῦ ἐξεδόθη ἡ συναλλαγματικὴ ἂν δὲν ὑπάρχουν ὀπισθογραφῆσεις ἢ ἐκεῖνος ὅστις διὰ σειρᾶς συνεχοῦς καὶ ἀδιαρρήκτου ὀπισθογραφῆσεων τακτικῶν φαίνεται τελευταῖος κομιστής § 1519. 2) ὁ ἀντιπρόσωπος ἢ ἐντολοδόχος τοῦ κυρίου, τῆς ἐντολῆς παρεχόμενης ἢ δι' ἀτάκτου ὀπισθογραφῆσεως § 1349 ἢ διὰ χωριστῆς πράξεως συνήθως δι' ἐπιστολῆς. Ὡς κομιστής συνεπεῖα ἀτάκτου ὀπισθογραφῆσεως λογίζεται καὶ ὁ κατέχων τὸν τίτλον μεθ' ὑπογραφῆς καὶ ἐξοφλήσεως τοῦ τελευταίου κομιστοῦ § 1353 (1).

Ζητεῖται δὲ παρὰ τοῦ πληρωτοῦ πρῶτον καὶ ἀπαραιτήτως εἴτε ἀπεδέχθῃ οὗτος τὴν συναλλαγματικὴν εἴτε ἡρνήθῃ τὴν ἀποδοχὴν καὶ ἐν γένει δὲν ἀπεδέχθῃ. Τοῦτο δὲ καὶ ἐὰν ὑπάρχῃ ἀποδοχὴ κατὰ παρέμβασιν § 1432 ἢ κατ' ἀνάγκην πληρωτῆς § 1302. Μόνον ὅταν ὁ πληρωτῆς ἀρνηθῇ, πρέπει ἡ πληρωμὴ νὰ ζητηθῇ παρὰ τῶν ἄλλων (ἀρβρ. 173) (2).

1819. Διατυπώσεις ἢ προφυλάξεις τῆς πληρωμῆς. Εἶδομεν ὅτι ἡ κατὰ τὴν λήξιν ἄνευ ἀντιστάσεως πληρωμὴ τῆς συναλλαγματικῆς εἶναι ἔγκυρος διὰ τὸν πληρωτὴν ἐκτός ἂν οὗτος ἦν δόλιος ἢ ἀμελής. Καὶ δόλιος εἶναι εἰπομεν ὅταν γνωρίζῃ ὅτι ἡ πληρωμὴ τὴν ὁποίαν ἐνεργεῖ εἶναι ἄκυρος, ἀμελής δὲ ὅταν ἐνεργῇ τὴν πληρωμὴν χωρὶς νὰ λάβῃ τὰς συνηθιζομένας προφυλάξεις εἰς τοιοῦτου εἶδους πληρωμᾶς § 1494. Αἱ διατυπώσεις αὗται ἢ προφυλάξεις δὲν ἀναγράφονται ὑπὸ τοῦ Ν. ἐπιβάλλονται ὁμως ὑπ' αὐτῆς τῆς φύσεως τῶν πραγμάτων καὶ εἶναι τοιαῦται ὥστε καὶ ἂν δὲν ὑπῆρχε συνήθεια, ὁ πληρωτῆς ἔπρεπε νὰ θεωρῇται ἀμελής μὴ τηρῶν αὐτάς.

Οὕτω ὁ πληρωτῆς ὀφείλει :

1) Νὰ ζητήσῃ τὴν ἐμφάνισιν τοῦ τίτλου καὶ νὰ μὴ ἀρκεσθῇ εἰς διαβεβαιώσεις. Νὰ βεβαιωθῇ δὲ κατὰ τὸ δυνατόν περὶ τῆς ταυτό-

(1) LyC. Tr. 4. 298. Ἐκρίθη ὅτι ὁ πληρωτῆς καλῇ τῇ πίστει καὶ ἄνευ ἀντιστάσεως πληρώσας συναλλαγματικὴν εἰς τὸν ἔχοντα ἐντολὴν νὰ ζητήσῃ κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς λήξεως τὴν ἀποδοχὴν μόνον, ἐλευθεροῦται ἂν καὶ ὑπὲρ τοῦ ἐντολοδόχου τούτου οὐδεμία ὑπῆρχεν ὀπισθογραφῆσις. Ἀκ. 7 Αὐγ. 72. D. 74. 5. 182. S. 72. 1. 429.

(2) LyL. Tr. 300. Alauzet 1398. Boistel 824.

τητος τοῦ κομιστοῦ ⁽¹⁾ τῆς κατοικίας καὶ διαμονῆς αὐτοῦ ⁽²⁾.

2) Νὰ ἐξετάσῃ ἂν αἱ ὀπισθογραφῆσεις ᾗνε ἐν τάξει ἦτοι ἂν δὲν διακόπτεται ἡ ἀλληλουχία αὐτῶν καὶ ἂν ἡ ὑπογραφή τοῦ ἐκδότης ᾗνε γνησίᾳ. Τῶν ὀπισθογράφων τὰς ὑπογραφὰς δὲν εἶνε ὑπόχρεως νὰ γνωρίζῃ ὁ πληρωτής ⁽³⁾.

(1) Pardessus 401. LyC. Tr. 4. 298. Endemann V § 64. 9. Contra Alauzet 1398.

(2) Thaller 1519. 'Εφ. Αἰς 25 Ν6ρ. 69 D. 71. 2. 26. ἡ πληρωμὴ θεωρήθη ἔγκυρος διὰ τὸν πληρωτὴν ὅστις ἐζήτησε τὴν ἐπιστολὴν τῆς ἀποστολῆς καὶ τὴν διεύθυνσιν τοῦ παρουσιασθέντος ἀντὶ τοῦ ἀληθοῦς κομιστοῦ.

(3) 'Αλλ' οὔτε ὁ κομιστὴς εἶνε ὑπόχρεως νὰ ἀποδείξῃ τὴν γνησιότητα τῆς ὑπογραφῆς ὅλων τῶν ὀπισθογράφων ἢ νὰ γνωρίζῃ αὐτάς. Τοῦτο καὶ ἀδύνατον εἶνε ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον καὶ ἰσοδυναμεῖ πρὸς τελείαν ματαίωσιν τῆς κυκλοφορίας τοῦ τίτλου καὶ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 145. Μόνον τὴν γνησιότητα τῆς ὑπογραφῆς τοῦ τελευταίου ὀπισθογράφου ᾗτοι ἐκείνου μετ' οὗ συνηλλάχθη ὀφείλει νὰ γνωρίζῃ ὁ κομιστὴς ἢ ὁ ὀπισθογράφος, ὁ ἐνάγων τοὺς πρὸ αὐτοῦ καὶ τὸν ἐκδότην. Merlin Vo Endossement 4. Pardessus 452. Alauzet 1401. Bravard 3. 359 σημ. 2. LyC. Tr. 4. 297. 'Εκ τῶν ἀνωτέρω διδασκομένων παρ' ὅλων ὡς προκυπτόντων ἐκ τοῦ ἄρθρ. 145 καὶ ἐπιβαλλομένων ὑπ' αὐτῆς τῆς φύσεως τῶν πραγμάτων καὶ τῆς ἀνάγκης τῆς κυκλοφορίας τοῦ τίτλου, ἔπεται ὅτι ὁ ἀποδέκτης μὴ εὐθυνόμενος διὰ τὴν γνησιότητα τῶν ὀπισθογραφῶν καὶ ἐν γένει διὰ τὸ κύρος τῆς πληρωμῆς § 1494 δὲν ἔχει ἔννομον συμφέρον νὰ προτείνῃ τὴν μὴ γνησιότητα τῶν ὀπισθογραφῶν οὔτε ὁ κομιστὴς καὶ ἐν γένει ὁ ἐνάγων εἶνε ὑπόχρεως νὰ ἀποδείξῃ τὴν γνησιότητα πασῶν. 'Επειδὴ δὲ ὁ κομιστὴς καὶ ἐν γένει ὁ ἐνάγων ἀρκούντως νομιμοποιεῖται ἔχων ὑπὲρ ἑαυτοῦ ὀπισθογραφῆσιν, ἣτις λογίζεται γνησίᾳ μέχρι ἀποδείξεως τοῦ ἐναντίου, ἔπεται ὅτι ἡ ἔνστασις τοῦ ἐναγομένου ὅτι πᾶσαι αἱ ὑπογραφαὶ τῶν ὀπισθογράφων καὶ ἡ τοῦ τελευταίου δὲν εἶνε γνήσιαι, ἐν τῇ εἰδικῇ ταύτῃ περιπτώσει, δὲν εἶνε ἔνστασις νομιμοποιήσεως ἢ γνησιότητος ἀλλὰ κοινὴ ἀκυρότητος τῆς ὑπὲρ τοῦ κομιστοῦ ὀπισθογραφῆσεως, τὴν ἀποδείξιν τῆς ὁποίας φέρει ὁ ἐνιστάμενος καὶ ἣτις ὑπόκειται προφανῶς εἰς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 729 τῆς Πολ. Δικ. Οὔτε ἐφαρμόζονται νομίζω τὰ τῶν ἄρθρ. 437 καὶ 438 Πολ. Δικ. Contra Oik. 'Εγγ. § 165. Οἱ ἄνω σημειωθέντες συγγραφεῖς φαίνονται δεχόμενοι ὅτι ὁ κομιστὴς (ἐνάγων) μόνον τοῦ τελευταίου ὀπισθογράφου τοῦ μετ' αὐτοῦ συναλλαχθέντος τὴν γνησιότητα τῆς ὑπογραφῆς ὀφείλει νὰ ἀποδείξῃ. Pard. αὐτ. Alauzet αὐτ.—'Ο Γερμ. Ν. ἄρθρ. 36 καὶ ὁ 'Ιταλ. ἄρθρ. 287 τιθέασιν ρητῶς τοὺς αὐτοὺς κανόνας: «ὁ κάτοχος συναλλαγματικῆς ὀπισθογραφημένης ἀποδεικνύει τὴν κυριότητά του ἐπ' αὐτῆς δι' ἀδιακόπου

3) Ν' ἀναλάβῃ τὸν τίτλον καὶ μάλιστα ἐξωφλημένον διότι μόνῃ ἡ κατοχὴ δὲν ἀρκεῖ. (1)

Ἐὰν ὑπάρχῃ ἡ ῥήτρα μετὰ εἰδοποίησιν § 1306 ὁ πληρωτὴς εἶνε ἀμελὴς πληρῶνων ἄνευ εἰδοποιήσεως. (2) Εἶνε ἐπίσης ἀμελὴς πληρῶνων ὑπαρχούσης ἀντιστάσεως λόγῳ ἀπωλείας τοῦ τίτλου ἢ πτωχεύσεως τοῦ κομιστοῦ (ἄρθρ. 149).

1320. Ἀπόδειξις τῆς πληρωμῆς. Ζήτημα πληρωμῆς δύναται νὰ ἐγερθῇ μεταξύ τοῦ κομιστοῦ καὶ τῶν διαφόρων ὑποχρέων ἢ μεταξύ τῶν διαφόρων ὑποχρέων.

Κατ' ἀρχὴν ἡ μαρτυρικὴ ἀπόδειξις εἶνε δυνατὴ ὅπως ἐπὶ πάσης ἐμπορικῆς πράξεως.

Ἄλλ' ὁ δικαστὴς πρέπει νὰ ᾔνῃ ἐνταῦθα φειδωλότερος περὶ τὴν χρῆσιν τοῦ μέσου τούτου, προκειμένου περὶ ἀποσβέσεως ἐνοχῆς ἐγκειμένης μέχρι τινος ἐν τῷ τίτλῳ, μετὰ δυσκολίας δὲ πρέπει νὰ ἀκούσῃ

σειρᾶς ὀπισθογραφῆσεων φθανούσης μέχρις αὐτοῦ — αἱ διαγεγραμμέναι ὀπισθογραφῆσεις λογίζονται ὡς μὴ γεγραμμέναι — ὁ πληρωτὴς δὲν εἶνε ὑπόχρεως νὰ ἐξετάσῃ τὴν γνησιότητα τῶν ὀπισθογραφῆσεων. Ἑρμηνεύοντες τὰς διατάξεις ταύτας δέχονται ὅτι ὁ κομιστὴς λογίζεται κύριος καὶ ὅτι ὁ ἀποδέκτης δὲν ἔχει οὔτε καθήκον οὔτε δικαίωμα νὰ ἐξετάσῃ τὸ γνήσιον καὶ ἐν γένει τὸ ἔγκυρον (λόγῳ ἀνικανότητος) τῶν ὀπισθογραφῆσεων, καὶ μόνον δικαίωμα ἔχει νὰ προτείνῃ τὴν ἀκυρότητα ἢ τὴν πλαστότητα τῆς τελευταίας ὀπισθογραφῆσεως ἥτις ὁμῶς λογίζεται ἔγκυρος καὶ γνησία μέχρις ἐναντίας ἀποδείξεως ὑπὸ τοῦ ἐνισταμένου ἴδε Brauer ἐν Bravard 3. 359 σημ. 2. Vidari la Cambiale 267 καὶ 267 bis Endemann V § 64, 8. Σχετικὴ ἡ ΑΠ. 129 (91) Θ. 2. 362.

(1) Μὴ ἀναλαμβάνων τὸν τίτλον ὁ πληρωτὴς εὐθύνεται εἴτε ἀπέναντι νέου κομιστοῦ καλῆς πίστεως, ἂν ἔχῃ ἀποδογῇ (ἄρθρ. 146) εἴτε ἀπέναντι τῶν διαφόρων ὑπευθύνων ἂν οὗτοι ὑποχρεωθῶσι νὰ πληρώσωσιν ἐκ νέου εἰς νέον κομιστὴν. Bravard 3. 361 καὶ ΑΠ. 87 (93) Θ. 4. 167 καὶ ἄλλας ἐν σελ. 685 σημ. 2. Ἡ ἐξόφλησις ἀπαιτεῖται διότι ὡς θὰ ἴδωμεν § 1521 ἡ κατοχὴ τοῦ τίτλου μόνῃ δὲν ἀρκεῖ καὶ διότι ὁ κομιστὴς, ἐὰν δὲν ᾔνῃ ὁ ἀληθὴς, ἡναγκασμένος νὰ διαπράξῃ διὰ τῆς ἐξοφλήσεως καὶ πλαστογραφίαν, πλὴν τῆς ἀπάτης, ἴσως ὀπισθογραφῇ. Ἐκρίθη μάλιστα ὅτι ὁ πληρωτὴς πληρώσας κατὰ τὴν λήξιν, ἄνευ ἀντιστάσεως πρὸς κομιστὴν μένει ἐν τούτοις ὑπόχρεως πρὸς τὸν ἀληθῆ, ἂν δὲν ἐζήτησεν ἐξόφλησιν παρὰ τοῦ λαθόντος. Ἐμπ. Σηκουάνα 8 Μαρτ. 43 ἐν Bravard 3. 363 σημ. 3 ἢ ἐν Nouguier 899. Alauzet 1411.

(2) Thaller § 1519 ἐκδ. 6'.

τὸν ἰσχυριζόμενον ἐξόφλησιν καὶ μὴ προσάγοντα τὸν τίτλον ἔστω καὶ ἀνεξόφλητος ἢ μὴ δικαιολογούμενος τὴν μὴ προσαγωγὴν.⁽¹⁾ Ἄλλο τὸ ζήτημα ἂν ἡ πληρωμὴ δύναται νὰ προταθῇ κατὰ τοῦ καλῆς πίστεως κομιστοῦ § 1336.

1331. Τεκμήριον ἐκ τῆς κατοχῆς τοῦ τίτλου. Ἡρωτήθη ποίαν ἔννοίαν ἔχει ἡ παρά τινος ὑποχρέου κατοχὴ τῆς συναλλαγμα-
τικῆς ἄνευ ἐξόφλησεως. Τὸ ζήτημα εἶνε ἂν τὸ ἐκ τῆς ἀποδόσεως
τοῦ χρεωστικοῦ ἐγγράφου τεκμήριον τοῦ κοινοῦ δικαίου ἐφαρμόζεται
καὶ ἐνταῦθα.⁽²⁾ Παρὰ τινος διαφωνοῦντας⁽³⁾ ἐπικρατεῖ καὶ ὁρθῶς ἡ

(1) Ἰδοὺ τὰ τῆς Νομολογίας: Ὅτι καὶ διὰ μαρτύρων Ἐφ. Π. 269 (99) Θ. 11. 172 καὶ διὰ βιβλίων Ἐφ. Ἀθ. 2366 (94) Θ. 6. 55 — Δὲν ἀπαιτεῖται ἡ ἐξόφλησις νὰ γίνῃ ἐπὶ τοῦ σώματος τῆς συναλλαγματικῆς ΑΠ. 161 (63) Πειρ. 5. 3712. Ἐπὶ τῆς allonge (ἐπιμηκύνσεως) ἡ Ἐφ. Ἀθ. 1804 (94) Θ. 5. 589 δὲν ἐδέχθη δυνάτην τὴν ἐξόφλησιν, ἀπήτησε δὲ καὶ ἰδίαν χαρτοσήμνσιν, ἐσφαλμένως, διότι ἡ allonge εἶνε ἐξαιρουμένη τοῦ τίτλου, ἡ δὲ ἐξόφλησις τῶν συναλλαγματικῶν δὲν ὑπόκειται εἰς τέλος — Ἡ πρότασις ὅτι ἡ συναλ. ἐξωφλήθη παρ' ἄλλου διπισθογράφου δὲν προτείνεται τὸ πρῶτον ἐνώπιον τοῦ Ἀρ. Πάγου ΑΠ. 118 (50) Πειρ. 5. 3715. Ὡς ἐσημειώσαμεν καὶ ἀλλαχοῦ § 1353 σημ. 1 κατὰ τοῦ πληρωτοῦ κατέχοντος τὸν τίτλον *δεδωλημένον* δύναται νὰ ἀποδείξῃ ὁ κομιστὴς τὴν μὴ ἐξόφλησιν διὰ παντός μέσου Ἀκ. 18 Αὐγ. 52 D. 53. 1. 111. S. 53 1. 211. ἢ ἐν Bravard 3. 364. σημ. καὶ τούναντίον κατὰ τοῦ κομιστοῦ ὁ πληρωτὴς τὴν ἐξόφλησιν. Dalloz ef. de Com. 584 Alauzet 1411. Κατὰ τὸν ΑΠ. 161 (63) Πειρ. 5. 3712 τὸ ἐκ τῆς κατοχῆς τοῦ ὁμολόγου τεκμήριον, περὶ οὗ κατωτέρω. δὲν εἶνε ἐκ τῶν τοῦ ἄρθρου. 273 τῆς Πολ. Δικ. καὶ ἐπιτρέπεται ἀναπόδειξις.

(2) Ἰδε μελέτην Ἰ. Ἀρσεντινοῦ ἐν Θ. 1. 181 καὶ ἐκτενῆ Π. Τσαλδάρη ἐν Θ. 8450 καὶ 466.

(3) ΑΠ. 271 (84) Μπ. 4. 383 ἢ Σουλ. Γαίνη σελ. 262 ἀμόνον τὸ γεγονός τῆς κατοχῆς τῆς συναλλαγματικῆς δὲν ἀποτελεῖ ὑπὲρ τοῦ ὀφειλοντος τὴν πληρωμὴν ἀπόδειξιν ὅτι πράγματι ἐπλήρωσε μὴ ἐφαρμοζόμενον ἐπὶ συναλλαγματικῶν τοῦ νομίμου τεκμηρίου τῆς ἐκ τῆς ἐπιστροφῆς εἰς τὸν ὀφειλέτην τοῦ χρεωστικοῦ ἐγγράφου συναγομένης καταβολῆς, διότι δύναται νὰ συμβῇ ὥστε διὰ τοῦ γεγονότος τῆς ἀπωλείας τῆς συναλλαγ. ἢ διὰ τῆς παραδόσεως αὐτῆς πρὸ τῆς πληρωμῆς εἰς τὸν ὀφειλέτην πρὸς ἐξέλεγχιν αὐτὴ νὰ εὑρεθῇ εἰς χεῖρας αὐτοῦ ἂν καὶ δὲν ἐξωφλήσεν αὐτήν. Boistel 800. Alauzet 1411. Pardessus 401. Daloz ef. de Com. 585. Bravard 3. 363 σημ. 3. Ακ. 18 Αὐγ. 1852 S. 53. 1. 211. D. 53 1. 111. Aubry et Rau 4. 323 ἐσμ. 38. Πρὸς κατανόησιν τῶν ἐν Γαλλίᾳ διδασκομένων πρέπει νὰ γνωρίζω-

καταφατική γνώμη ⁽¹⁾ Δὲν εἶνε ὁμως σύμφωναοι ἰδίως παρ' ἡμῖν ὅσον ἀφορᾷ τὰς προϋποθέσεις καὶ τὴν σημασίαν τοῦ τεκμηρίου.

μεν ὅτι καὶ ἐκεῖ κατὰ τὸ ἄρθρ. 1282 Γαλ. Κωδ. ἡ ἐκουσία ἀπόδοσις τοῦ ἰδιωτικοῦ ἐγγράφου ἀποτελεῖ τεκμήριον ἀφάσεως ἢ πληρωμῆς. "Ὅτι κατὰ τοῦ τεκμηρίου τούτου ὑπαγομένου εἰς τὸ ἄρθρ. 1352 καὶ μὴ ἐνδιαφέροντος τὴν δημοσίαν τάξιν ἐπιτρέπεται ἀνταπόδειξις ἀλλὰ μόνον δι' ὅρκου ἢ δι' ὁμολογίας καὶ οὐχὶ διὰ μαρτύρων. Ὁ δανειστής ἐπομένως τὸ ἐκ τῆς ἐκουσίας ἀποδόσεως τεκμήριον δύναται νὰ πολεμήσῃ ἢ ἀποδεικνύων κατὰ τοὺς γενικοὺς περὶ ἀποδείξεως κανόνας ὅτι τὸ ὁμολογον ἀπέδωκε τῷ ὀφειλέτῃ ἐπὶ ἐπιστροφῇ π. χ. λόγῳ ἐντολῆς ἢ παρακαταθήκης ἢ ἀποδεικνύων δι' ὅρκου ὁμως ἢ δι' ὁμολογίας καὶ οὐχὶ διὰ μαρτύρων ὅτι τὸ ὁμολογον ἀπέδωκεν οὐχὶ λόγῳ ἀφάσεως ἢ λόγῳ πληρωμῆς (Aubry et Rau. 4 § 323, σημ. 39.) "Ὡστε ὅταν οἱ Γάλλοι λέγουσι ὅτι τὸ τεκμήριον τοῦ ἄρθρ. 1282 Γ. Κ. δὲν ἐφαρμόζεται ἐπὶ συναλλαγματικῶν ἐννοουσιν ὅτι κατὰ τοῦ τεκμηρίου ἐπιτρέπεται ἀπόδειξις καὶ διὰ μαρτύρων, ἥτις ἐπαναλαμβάνομεν δὲν θὰ ἐπετρέπετο ἂν ἐφηρμόζετο τὸ ἄρθρ. 1282. Πρὸς ὅλους τοὺς ἄνω σημειωθέντας συγγραφεῖς καὶ τὸ 'Ακ. διαφωνοῦσιν οἱ LyO. Tr. 4. 297, bis ἰσχυρίζομενοι ὅτι ἐφαρμόζεται καὶ ἐπὶ συναλλαγμ. τὸ ἄρθρ. 1282 ἥτοι δὲν ἐπιτρέπεται ἀνταπόδειξις διὰ μαρτύρων, διότι τὰ τεκμήρια τοῦ κοινοῦ δικαίου ἐφαρμόζονται καὶ ἐπὶ τοῦ Ἐμπορικοῦ, ἐκτὸς διατάξεως ἐναντίας. Ἐν ἄλλαις λέξεσιν ἐν Γαλλίᾳ ὅλοι δέχονται τὸ τεκμήριον ὅπως καὶ ἡμεῖς τὸ ἐννοοῦμεν, ἀλλ' ἐπὶ συναλλαγμ. διαφωνοῦσιν ὡς πρὸς τὰ μέσα τῆς ἀνταποδείξεως ἐνεκα τοῦ ἄρθρ. 1352 Γ. Κ. τῶν μὲν ἰσχυριζομένων ὅτι ἐπιτρέπονται καὶ μάρτυρες, τῶν δὲ οὐ. Ἐκ τούτων ἐννοεῖ τις τὴν πλάνην τῆς ΑΠ271(84) Μπ. 4. 383. Σὺλλ. Γαίση σελ. 262 ἀνεξετάστως ἀποδεχθείσης τὰ ἐν Γαλλίᾳ διδασκόμενα καὶ ἀναγραφάσης ὡς κανόνα ὅτι ἐπὶ συναλλαγματικῶν δὲν ἐφαρμόζεται τὸ τεκμήριον. Ἐν Γαλλίᾳ ὁ κατέχων τὴν συναλλαγματικὴν λογίζεται κατέχων λόγῳ ἀφάσεως ἢ λόγῳ πληρωμῆς. εἰς τὸν δανειστήν δὲ μένει νὰ δείξῃ τὸ ἐναντίον καὶ διὰ μαρτύρων κατὰ τοὺς μὲν, ἄνευ μαρτύρων κατὰ τοὺς δέ. Αὐτὴν τὴν ἐννοίαν ἔχει ἐν Γαλλίᾳ τὸ ζήτημα ἂν τὸ τεκμήριον ἐφαρμόζεται ἐπὶ συναλλαγματικῶν. Παρ' ἡμῖν ὁ ΑΠ. 161 (63) Πειρ. 5 3712 ὁρθῶς εἶπεν ὅτι τὸ τεκμήριον δὲν εἶνε ἐκ τῶν τοῦ ἄρθρ. 273 τῆς Πολ. Δικ. καὶ ἐπιτρέπεται ἀνταπόδειξις. Μὴ ὑπάρχοντος δὲ τοῦ ἄρθρ. 1352 Γ. Κ. ἡ ἀνταπόδειξις θὰ γίνῃ κατὰ τοὺς γενικοὺς κανόνας. "Ὡστε παρ' ἡμῖν ἡ γνώμη τῶν ἐν Γαλλίᾳ ἄνω σημειωθέντων ὡς διαφωνούντων ἐκεῖ εἶνε ἡδὲν ὅπως τὴν ἐξηγήσαμεν, ἐὰν καταβῶσθαι νὰ εἰμεθα σαφεῖς.

(1) Ἡ ἄνωτ. σημείωσις. Ἀραβικινὸς αὐτ. Τσαλδάρη αὐτ. IX i f. LyO. Tr. 4. 297 bis Ὡς πρὸς τὴν ἀρχήν. ΑΠ. 132 (90) Θ. 1. 277. Ἐφ. Π.

Ἀναμφιβόλως διὰ τὴν ἐπικαλεσθῆναι τὸ τεκμήριον ὃ ὀφειλέτης πρέπει νὰ κατέχῃ τὸ χρεωστικὸν καὶ ἡ κατοχὴ αὐτοῦ νὰ ᾖ συνέπεια ἐκουσίας ἀποδόσεως ἐκ μέρους τοῦ δανειστοῦ ἢ τοῦ ἀντιπροσώπου αὐτοῦ τοῦ ἔχοντος δικαίωμα νὰ ἐνεργήσῃ εἰσπραξίν ἢ ἄφῃσιν ἢ ἀπόδοσιν. ⁽¹⁾

Ἀλλ' ἐκ τῆς κατοχῆς καὶ μόνης τεκμαίρεται ἡ ἐκουσία ἀπόδοσις ἢ πρέπει καὶ αὕτη ὡς στοιχεῖον τοῦ τεκμηρίου νὰ ἀποδειχθῇ ὑπὸ τοῦ ὀφειλέτου ;

Κατὰ τοὺς μὲν ἡ κατοχὴ μόνη δὲν ἀρκεῖ, ἀλλὰ πρέπει ὁ ἐπικαλούμενος τὸ τεκμήριον ὀφειλέτης νὰ ἀποδείξῃ κατὰ τοὺς γενικούς μάλιστα περὶ ἀποδείξεως κανόνας καὶ τὴν ἐκουσίαν ἀπόδοσιν, ⁽²⁾ κατὰ τοὺς δὲ ἡ κατοχὴ τοῦ χρεωστικοῦ ἀρκεῖ ⁽³⁾ εἰς τὸν δανειστήν δὲ ἐπικεῖται νὰ δείξῃ διὰ παντός μέσου ὅτι τὸ χρεωστικὸν περιῆλθεν εἰς τὸν ὀφειλέτην συνεπειᾷ δόλου, ὑπεξαίρεσεως, κλοπῆς,

1239 (95) Θ. 7. 431. Εἰς. x Ποταμιάνου. Ἐφ. Ἀθ. 451 (96) Θ. 7 361. Εἰς. x. Θ. Μαριολοπούλου.

(1) Aubry et Rau. 4. § 323 σημ. 27. 32. Ἀραβαντινὸς αὐτ. Τσαλδάρης αὐτ. VI καὶ VIII.

(2) Ἀραβαντινὸς αὐτ. ἐνθα καὶ ἀποφ. τῶν Γερμ. Δικαστηρίων. Τσαλδάρης αὐτ. VIII Κατὰ τὴν ΑΠ. 132 (90) Θ. 1. 277 ὑπαρχόντων πλειοτέτερων τίτλων (συναλ. εἰς πλείονα ἀντίτυπα) ἀπαιτεῖται ἡ ἀπόδοσις πάντων.

(3) Aubry et Rau. 4. § 323 σημ. 32. Ραλ. 527. Ἐφ. Ν. 248 (49) Πειρ. 3. 3202. Οἱ Γάλλοι δέχονται ὅτι ὁ ὀφειλέτης κατέχων εἶνε ἐναγόμενος καὶ τεκμαίρεται νομίμως κατέχων μέχρις ἀποδείξεως τοῦ ἐναντίου ὑπὸ τοῦ δανειστοῦ διότι τὸ παράνομον τῆς κατοχῆς δὲν τεκμαίρεται. Καὶ ἡ ἀντίληψις αὕτη εἶνε ἡ ὀρθή. Ἡ πρκατήρησις ὅτι ἡ ἀπόδοσις εἶνε στοιχεῖον καὶ πρέπει νὰ ἀποδειχθῇ ὑπὸ τοῦ ὀφειλέτου ὅστις ἐνταῦθα εἶνε ἐνιστάμενος (552 § 1 Πολ. Δικ.) δὲν μοί φαίνεται βέσιμος (Τσαλδάρης αὐτ. VIII.) Ἡ ἀπόδοσις βέβαια εἶνε στοιχεῖον ἀλλὰ δὲν πρόκειται περὶ τούτου, ἀλλὰ περὶ τοῦ ἂν ἡ κατοχὴ ἀποτελῇ ἀπόδειξιν (τεκμήριον) καὶ τῆς ἀποδόσεως. Ἀφ' οὗ ἡ κατοχὴ λογίζεται νομίμως κτηθεῖσα μέχρις ἀποδείξεως τοῦ ἐναντίου καὶ τὸ ἀζήμιμα *beati possidentes* εἶνε παρ' ἡμῖν ἐν πλήρει δράσει δὲν ὑπάρχει λόγος νὰ δεχθῶμεν ἐνταῦθα ἐξαίρεσιν, ἥτις θὰ ἰσοδυναμεί πρὸς τελείαν ματαίωσιν τοῦ τεκμηρίου καὶ τοῦ σκοποῦ τοῦ Ν. ὅστις διὰ τούτου καθιέρωσε τὸ *plurimumque fit*, θὰ ἐξελαχμθάνετο δὲ καὶ ἀνακόλουθος ὁ Ν. ἐπιβάλλων εἰς τὸν ὀφειλέτην ἀπόδειξιν ματαίουσαν σχεδὸν πάντοτε τὸ τεκμήριον τὸ ὁποῖον ἐν τούτοις αὐτὸς διετύπωσε κατὰ τὸ συνήθως γινόμενον ἀκριβῶς πρὸς προστασίαν τοῦ ἀπροσέκτου, εὐπίστου ἢ ἀμαθοῦς ὀφειλέτου.

ἀπωλείας καὶ ἐν γένει λόγου ἀποκλείοντος τὴν ἐκουσίαν ἀπόδοσιν.⁽¹⁾

Μεγαλειτέρα ἀσυμφωνία ἐπικρατεῖ ὡς πρὸς τὴν σημασίαν τοῦ τεκμηρίου.

Κατὰ τοὺς μὲν τὸ τεκμήριον εἶνε τεκμήριον πληρωμῆς, ⁽²⁾ κατ' ἄλλους τεκμήριον ἀφέσεως, ⁽³⁾ καὶ κατ' ἄλλους οὔτε τεκμήριον πληρωμῆς οὔτε τεκμήριον ἀφέσεως, ἀλλὰ τεκμήριον ὅτι δὲν ὑπάρχει χρέος, ὅτι τὸ χρέος ἀποσβέσθη, ὅτι ὁ ὀφειλέτης ἀπηλλάγη καὶ ὅτι ὁ δανειστής ἱκανοποιήθη καὶ οὐδὲν ἔχει νὰ ἀπαιτήσῃ πλέον. ⁽⁴⁾

Καὶ πάλιν οἱ τῆς τελευταίας ταύτης γνώμης ὁπαδοὶ ἦτοι οἱ ὑποστηρίζοντες ὅτι τὸ τεκμήριον δὲν εἶνε οὔτε πληρωμῆς οὔτε ἀφέσεως, ἀλλὰ τεκμήριον ἐν γένει ἀποσβέσεως τοῦ χρέους, δὲν εἶνε σύμφωνοι, ὡς πρὸς τὸν χαρακτήρα τοῦ τεκμηρίου.

Κατὰ τοὺς μὲν τὸ τεκμήριον ἔχει χαρακτήρα τύπικόν μόνον ἦτοι ἀποδεικτικόν. Κατ' αὐτοὺς ὁ ὀφειλέτης ἐναγόμενος ὀφείλει νὰ προτείνῃ λόγον τινα εἰδικὸν ἀποσβέσεως ἐκ τῶν γνωστῶν π. χ. ἄφεςιν, συμψηφισμόν, πληρωμὴν, ἀνκνέωσιν κλπ. δὲν ὀφείλει ὅμως καὶ ν' ἀποδείξῃ τὸν λόγον, ὃν ἐπικαλεῖται, διότι τὸ ἐκ τῆς κατοχῆς τοῦ χρεωστικοῦ τεκμήριον ἀρκεῖ νὰ θεωρηθῇ οὗτος ἀληθής, τοῦ δανειστοῦ δυναμένου ἐννοεῖται νὰ ἀποδείξῃ τὸ ἀναληθές ἢ τὸ ἀβάσιμον τοῦ προτεινομένου ἀποσβέσεως λόγου ⁽⁵⁾.

Κατὰ τοὺς ἄλλους τὸ τεκμήριον ἔχει χαρακτήρα οὐσιαστικόν. Κατ' αὐτοὺς ὁ ὀφειλέτης ἐναγόμενος δὲν ἔχει ἀνάγκην νὰ ἐπικαλε-

(1) Aubry et Rau 4. § 323 σημ. 33 διότι πρόκειται περὶ γεγονότων ἀπλῶν (faits purs et simples)· τὸ γεγονός ἐνταῦθα εἶνε ὅτι ἡ κατοχὴ δὲν εἶνε συνέπεια ἐκουσίας ἀποδόσεως· Contra Τσαλδάρης αὐτ. VIII σημ. 4 καὶ Ἀραβαντινὸς αὐτ.

(2) ΑΠ. 271 (84) Μπ. 4. 383 ἢ Συλλ. Γκίνη σελ. 262. ΑΠ. 132 (90) Θ. 1. 277. Ραλ. 564. Ἐφ. Ν. 248 (1849) Πειρ. 5. 3202 καὶ οἱ παρὰ Τσαλδάρη Ι. σημειούμενοι.

(3) Ἀραβαντινὸς αὐτ. καὶ οἱ παρὰ Τσαλδάρη αὐτ. Ι. σημειούμενοι. Ἐφ. Αθ. 1239 (95) Θ. 7. 431. Εἰσ. κ. Ποταμιάνου Ἐφ. Αθ. 451 (96) Θ. 7. 361. Εἰσ. κ. Θ. Μαρτιοπούλου. Κατὰ τοὺς Γάλλους ἐπηρεαζομένους ἐκ τοῦ ἄρθ. 1283 τὸ τεκμήριον εἶνε ἡ ἀφέσεως ἢ πληρωμῆς κατ' ἐκλογὴν τοῦ ὀφειλέτου. Aubry et Rau 4. § 323. σημ. 34.

(4) Τσαλδάρη αὐτ. Ι. ἐνθα καὶ ἀνάπτυξις τῶν γνώμῶν τῶν Hoffmann καὶ Buchner.

(5) Θεωρία τοῦ Buchner ἐν Τσαλδάρη αὐτ. Ι. ἡ θεωρία τῶν Γάλλων.

σθῆ καὶ νὰ προτείνη κανένα λόγον ἀποσβέσεως ἐκ τῶν γνωστών. Λόγον ἀποσβέσεως ἀποτελεῖ αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν ἡ ἐκουσία ἀπόδοσις τοῦ ὁμολόγου, ἥτις εἶνε τυπικὴ σύμβασις ἀποσβέσεως, ὅπως ἦτο ἡ acceptilatio τῶν Ῥωμαίων. Ὁ ὀφειλέτης ἄρα ἐναγόμενος ἀρκεῖ νὰ παρουσιάσῃ τὸ ὁμολόγον καὶ νὰ ἀποδείξῃ (κατὰ τοὺς δεχομένους καὶ τοῦτο ἀναγκαῖον) καὶ τὸ γεγονὸς τῆς ἐκουσίας ἀποδόσεως, ἵνα ἀποκρούσῃ τὴν ἀγωγὴν τοῦ δανειστοῦ, ὅστις ὅμως δύναται νὰ ἀποδείξῃ κατὰ τοὺς γενικοὺς περὶ ἀποδείξεων κανόνας, ὅτι ἡ ἀπόδοσις ἐγένετο ἐπὶ ἐπιστροφῇ καὶ ἐν γένει δι' ὠρισμένον λόγον ἐντελῶς ἀποκλείοντα τὴν ἰδέαν τῆς ἀποσβέσεως π. χ. λογῶ παρακαταθήκης ἢ ἐντολῆς (μεταφορᾶς, ἐλέγχου, ἐξαργυρώσεως) ἢ ὅτι αὕτη ἐγένετο ἐπὶ τῇ ἐσφαλμένῃ προϋποθέσει χωρησάσης ἢ μελλούσης νὰ χωρήσῃ ἀποσβετικῆς αἰτίας τῶ ὄντι ὅμως μὴ ὑπαρξάσης ἢ μὴ πραγματοποιηθείσης ⁽¹⁾. Ἐκάστη τῶν γνωμῶν τούτων ἐπάγεται διχοφορὰς οὐσιαστικὰς τε καὶ δικονομικὰς. ⁽²⁾

Τὸ ζήτημα ἂν τὸ τεκμήριον προτείνεται παρὰ τῶν συνοφειλετῶν λύεται κατὰ τὴν ἀποδιδόμενην εἰς αὐτὸ ἔννοιαν ⁽³⁾. Περὶ τοῦ ἄλλου δὲ ἦτοι ἂν τὸ τεκμήριον δύναται νὰ χρησιμεύσῃ ὡς βάσις ἢ αἰτία ἀνχγωγῆς κατὰ συνοφειλέτου ἐπικρατεῖ ἡ ἀποφατικὴ γνώμη περιορίζουσα τὸ τεκμήριον μόνον ἀπέναντι τοῦ δανειστοῦ ⁽⁴⁾.

1822. Ἀποτελέσματα τῆς πληρωμῆς. Διὰ τῆς πληρωμῆς τῆς ὑπὸ τοῦ πληρωτοῦ ἐνεργουμένης καὶ ἐγκύρου § 1493 ἀποσβέννυται ἡ ἐκ συναλλαγματικῆς ἐνοχῆ καὶ πάντες οἱ ἐκ τῆς συν-

(1) Θεωρία τοῦ Hoffmann ἐν Τσαλδάρῃ αὐτ. I. καὶ VI. Ὡς πρὸς τὴν ἀναπόδειξιν τοῦ δανειστοῦ συμφωνοῦσιν ἐντελῶς ἐν Γαλλίᾳ. Aubry et Rau 4 § 323. σημ. 39

(2) Περὶ τούτων Τσαλδάρῃ αὐτ. VI.

(3) Δηλ. ἂν ἦνε τεκμήριον πληρωμῆς ἡ ἀποσβέσεως ἐφαρμόζονται τὰ περὶ πληρωμῆς, ἂν ἀφέσσεως τὰ περὶ ἀφέσεως. Τσαλδάρῃ αὐτ. VII. Κατὰ τὸ ἀρθρ. 1284 τοῦ Γ. Κώδ. ἡ ἐκουσία ἀπόδοσις ὠφελεῖ καὶ τοὺς συνοφειλέτας. Aubry et Rau 4 § 323 σημ. 31.

(4) Aubry et Rau 4 § 323 σημ. 36. Τσαλδάρῃ αὐτ. VII. Οἱ ὀπισθογράφοι εἶνε συνοφειλέται ἀπέναντι τοῦ κομιστοῦ· συνοφειλέται ἐπίσης ἀπέναντι παντὸς ὀπισθογράφου μετ' αὐτοῦς, ἀλλὰ δὲν εἶνε συνοφειλέται πρὸς ἀλλήλους, ἐπομένως ὁ ἐν τῷ κειμένῳ κανὼν νομίζω δὲν ἐφαρμόζεται διότι ὁ ὀπισθογράφος ἐνάγων εἶνε δανειστής δὲν εἶνε συνοφειλέτης.

αλλαγματικῆς ὑπόχρεοι ἀπαλλάσσονται ἄρθ. 156. Διαφέρει ἂν ἡ πληρωμὴ γίνῃ παρὰ τινος ἄλλου ὑποχρέου ἢ τρίτου.

1523. Κατάθεσις. Οὐδεμία ἀμφιβολία ὅτι ὁ πληρωτὴς δύναται μετὰ τὴν λήξιν, ἔκ δὲ ἐμφανίζεται ὁ κομιστής, νὰ καταθέσῃ τὰ ὀφειλόμενα εἴτε παρὰ τινι συμβολαιογράφῳ τοῦ τόπου, ἔνθα ὀφείλεται ἢ ἐκτελέσῃ δηλ. τοῦ τόπου τῆς πληρωμῆς, εἴτε παρὰ τῷ Γραμματεῖ τοῦ Πρωτοδικείου, εἰς ὃ ὑπάγεται ὁ τόπος τῆς ἐκτελέσεως (ἄρθρ. 4 τοῦ Ν. 20ΠΖ τῆς 30 Μαΐου 1882 ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ Νόμου ΒΙΓ' τῆς 11 'Ιουλίου 1892). Ἐπειδὴ δὲ ὁ κομιστής εἶνε ἄγνωστος δὲν ἀπαιτεῖται προηγούμενη προσφορά (1).

1524. Ἄλλοι τρόποι ἀποσβέσεως τῆς ἐκ τῆς συναλλαγματικῆς ἐνοχῆς. Ἡ ἐκ συναλλαγματικῆς ἐνοχῆς δὲν ἀποσβέννεται μόνον διὰ τῆς πληρωμῆς, ἀλλὰ καὶ δι' ὅλων τῶν ἄλλων τρόπων ἀποσβέσεως τῶν ἐνοχῶν ἐν γένει, ἐφαρμοζομένων κατ' ἀρχὴν καὶ ἐπ' αὐτῶν διὰ τὴν ταχυτῆτα τοῦ λόγου τῶν κανόνων περὶ πληρωμῆς. Οὕτω ἡ ἐκ συναλλαγματικῆς ἐνοχῆς ἀποσβέννεται διὰ τῆς ἀνανεώσεως, διὰ τῆς ἀφέσεως, διὰ τῆς συγχύσεως, διὰ τοῦ συμψηφισμοῦ.

Ὡς εἰδικοί τρόποι ἀποσβέσεως τῆς ἐκ τῆς συναλλαγματικῆς ἐνοχῆς δύναται νὰ θεωρηθῶσι τὰ ἀπαράδεκτα ἢ ἐκπτώσεις τῶν ἄρθρων 168—170 καὶ ἡ πενταετής παραγραφή τοῦ ἄρθρ. 189. Ἐνίοτε καὶ αὕτη ἡ καταστροφή τοῦ τίτλου ἐπάγεται ἀπόσβεσιν ἂν ὁ κομιστής δὲν δυνήθῃ νὰ δεῖξῃ ὅτι ἦτο τοῦτου κύριος. Ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τίς προτείνει τὸν λόγον τῆς ἀποσβέσεως, ἐφαρμόζονται ἐν γένει αἱ περὶ ὀφειλετῶν ἀλληλεγγύων καὶ εἰς ὁλόκληρον ἀρχαί τοῦ κοινοῦ δικαίου. Ἐπειδὴ ὅμως οἱ συνοφειλέται ἐπὶ συναλλαγματικῆς εἶνε τοιοῦτοι μόνον ἀπέναντι τοῦ κομιστοῦ καὶ ἐν γένει τοῦ ἐνάγοντος καὶ οὐχὶ καὶ πρὸς ἀλλήλους πάντοτε, ἔπεται ὅτι κατ' ἀρχὴν ὁ ἐκ συναλλαγματικῆς ὑπόχρεως τότε μόνον δύναται νὰ ἐπικαλεσθῇ λόγον τινα ἀποσβέσεως, ὅταν οὗτος ἦνε καὶ δι' αὐτὸν τοιοῦτος (2).

(1) Καλλιγὰ Γ' § 514. LyC. Tr. 4. 309. ΑΠ 73 (92) Θ. 3. 312.

(2) Μὴ εἰκαζομένης τῆς ἀνανεώσεως δέχονται ὅτι ἡ ἐκδοσις νέων τίτλων δὲν ἀποτελεῖ κατ' ἀρχὴν ἀνανέωσιν ἰδίως ἂν οἱ πρῶτοι ἔμειναν εἰς χεῖρας τοῦ

1525. Ἀντίστασις εἰς τὴν πληρωμὴν. Κατὰ τὸ ἄρθ. 149 δὲν συγχωρεῖται ἀντίστασις εἰς τὴν πληρωμὴν εἰμὴ μόνον ὅταν ἀπολεσθῇ ἡ συναλλαγματική, ἢ ὅταν ὁ κομιστὴς πτωχεύσῃ,

Τὸ ἄρθρον τοῦτο ἄφ' ἐνὸς μὲν εἶνε συμπλήρωσις τοῦ ἄρθρου 145 ἄφ' ἐτέρου δὲ ἐπανάληψις καὶ συμπλήρωσις τοῦ ἄρθρου 920 § 3 τῆς Πολ. Δικ., καθ' ὃ εἶνε ἀκατάσχετα τὰ ἐκ συναλλαγματικῆς χρή-

1526. Συμπλήρωσις τοῦ ἄρθρου 145. Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ πρὸς τὸ ἄρθ. 145 ὑπεστηρίξαμεν ὡς προκῦπτον ὅτι ἡ πτώχευσις τοῦ κομιστοῦ καὶ ἡ ἀπώλεια τοῦ τίτλου δὲν εἶνε αὐταὶ καθ' ἑαυτὰς κώλυμα πρὸς ἔγκυρον πληρωμὴν, ἀλλὰ τότε μόνον, ὅταν γίνῃ συνεπείρᾳ αὐτῶν ἀντίστασις.

Ἐπειδὴ δὲ ἡ πτώχευσις εἶνε ἀνικανότης, ἥτις ὑποτίθεται παρ' ὅλων γνωστῇ συνεπεράναμεν ὅτι τὸ αὐτὸ ἐφαρμόζεται καὶ ἐπὶ ἀπαγορεύσεως, ἥτις ἐπίσης εἶνε ἀνικανότης παρ' ὅλων γνωστῇ καὶ κατὰ

θανεῖστοῦ, οὔτε ἡ συμφωνία δι' ἧς τροποποιεῖται ἡ ὀφειλὴ ὡς πρὸς τὸ ποσόν, τὸν χρόνον τῆς πληρωμῆς καὶ τοὺς τόκους. Alauzet 1375, ΑΠ. 148 (74) Πειρ. Παρ. Β. 1. σελ. 5568 καὶ διαφόρους ἀπ. ἐν Dalloz ef. de Gom. 600 καὶ Sup. 256. Ἄλλως μεταξὺ ἐκδότου καὶ κομιστοῦ Ακ. 19 Νῆρ. 88 S. 89. 1. 72 LyC. Tr. 4 310. Κατὰ τὴν Ἐφ. Π. 269 (99) Θ. 11, 172 Εἰς κ. Χατζάκου 1) ἡ ἀνανέωσις ἢ ἡ πληρωμὴ ἐκ μέρους τοῦ ἐκδότου προτείνεται καὶ ὑπὸ τοῦ πληρωτοῦ, 2) ἡ παρὰ τοῦ ἐκδότου ἐκδόσις γραμματίων εἰς ὄραχμας μὲ διάφορον προθεσίαν διὰ τὴν μὴ πληρωθεῖσαν καὶ διαμαρτυρηθεῖσαν ἐν Ἀγγλίᾳ συναλλαγματικὴν εἰς λίρας δὲν εἶνε ἀνανέωσις ἀλλὰ κατὰ προσθήκην τίτλος. Περί τῆς ἐκ τοῦ δεδικασμένου ἀνανεώσεως κατωτέρω § 1528. Κατὰ τὸν Dernburg Ἐνοχ. § 75 ἡ ἀνανέωσις εἶνε ἐξακολούθησις τῆς νομικῆς σχέσεως ἐν νέᾳ μορφῇ καὶ οὐχὶ τελικὴ ἰκανοποίησις ἣρα δὲν προτείνεται ὑπὸ συν-οφειλέτου εἰς ὁλόκληρον ἴδε καὶ § 797. Ἐπὶ ἀφύσεως ἐφαρμόζεται τὸ κοινὸν δίκαιον λαμβανομένου ὑπ' ὅψιν ὅτι κύριος ὀφειλέτης εἶνε ὁ ἀποδέκτης καὶ ὅτι οἱ ὀπισθογράφοι εἶνε μὲν συνοφειλέται ἀλλὰ εἶνε καὶ ὀφειλέται πρὸς ἀλλήλους ἔχοντες ἀναγκῶς μέχρι τοῦ ἐκδότου, ὅστις πάλιν εἶνε κύριος ὀφειλέτης ἐλλείψει ἀποδοχῆς ἢ ἐν ἀποδοχῇ κύριος μετὰ τὸν ἀποδέκτην. Wan-Wetter Oblig § 52. Dernburg Ἐνοχ. § 73 καὶ 75. LyC Tr. 4 310. Alauzet 1376. ἴδε ΑΠ. 231 (75) Πειρ. Παρ. Β' 1. σελ. 701 διὰ τὴν ὑπὲρ συνεγγυητοῦ ἄφεσιν. Ὡς πρὸς τὴν ἄφεσιν συνεπείρᾳ συμβιβασμοῦ ἄρθ. 555 Ἐμ. Ν. Ἐπὶ συγχύσεως ἐφαρμόζεται ἐπίσης τὸ κοινὸν δίκαιον. Εἰδικὴν περίπτωσιν συγχύσεως ἐσημειώσαμεν τὴν ὀπισθογράφῃσιν ὑπὲρ τινος ὑποχρέου § 1345 καὶ ἐπ. Ὡς πρὸς τὸν συμφηρισμὸν ἐπίσης καὶ § 1336.

μειζονα λόγον ἐπὶ τῆς ἀνηλικιότητος, ἥτις δὲν ὑποτίθεται γνωστὴ (§ 1495).

Ὡς πρὸς τὴν ἀπώλειαν ἐδέχθημεν ἐπίσης, ὅτι αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν ἄνευ ἀντιστάσεως δὲν εἶνε κώλυμα πρὸς ἔγκυρον πληρωμὴν καὶ ἐπομένως δύναται νὰ ὑπάρξῃ ἔγκυρος διὰ τὸν πληρωτὴν πληρωμὴ πρὸς μὴ νόμιμον τοῦ τίτλου κομιστήν, διότι ἄλλως οὐδέτερον τῶν δύο τούτων ἄρθρων θὰ εἶχεν ἔννοιαν § 1496 (1).

1827. Ἐπανάληψις καὶ συμπλήρωσις τοῦ ἁρθρου 920 Πολ. Δικ. Ἀκατάσχετον. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 920 § 3 τῆς Πολ. Δικ. δὲν δύναται νὰ κατασχεθῶσι χρεὴ ἐκ συναλλαγματικῶν εἰμὴ μόνον ἐν τῇ περιπτώσει τοῦ ἁρθρ. 149 τοῦ Ἑμ. Ν. ἥτοι ὅταν ἀπολεσθῇ ἡ συναλλαγματικὴ ἢ ὅταν ὁ κομιστὴς πτωχεύσῃ. Ὁ Ν. ἐφοβήθη τὰς ἐκ συμπαϊγνίας μετὰ τοῦ πληρωτοῦ κατασχέσεις πρὸς ἐπιβράδυνσιν τῆς πληρωμῆς, ἐσκέφθη δ' ἴσως ὅτι κατάσχσεις ἀπαιτήσεως στηριζομένης εἰς τίτλον εἰς διαταγὴν εἶνε τι ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἄσκοπον, διότι δύναται νὰ μακχιωθῇ ἐν πάσῃ στιγμῇ δι' ὀπισθογραφήσεως τοῦ τίτλου εἰς διαταγὴν ἄλλου, ὅστις ὡς γνωστὸν λόγῳ τῶν ἀποτελεσμάτων τὰ ὅποια ἀποδίδονται εἰς τὴν ὀπισθογράφῃσιν θεωρεῖται ἐξ ὑπαρχῆς κύριος αὐτοῦ καὶ οὐχὶ ἐκδοχεὺς τοῦ ὀπισθογράφου (2). Ἡ κατὰ πρᾶξιν τοῖς ἁρθρ. 920 § 3 τῆς Πολ. Δικ. γενομένη κατάσχσεις εἶνε ἄκυρος ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ὅτι ὁ πληρωτὴς ὀφείλει νὰ πληρῶσθαι χωρὶς ν' ἀναιμείνῃ τὴν ἄρσιν (3).

1828. Χρέος ἐκ συναλλαγματικῆς. Καὶ ἡ μὲν ἀρχὴ

(1) Bravard 3. 347. Alauzet 1420.

(2) Ὑπάρχουσιν οἱ φρονούντες ὅτι τὸ ἄρθρ. 920 § 3 Πολ. Δικ. καὶ τὸ ἄρθρ. 149 Ἑμ. Ν. σκοπὸν ἔχουσι τὴν προστασίαν τῆς κυκλοφορίας τῆς συναλλαγματικῆς καὶ ὅτι ἐπομένως ἐφαρμόζονται ἐπὶ χρεῶν ἐκ συναλλαγματικῆς, καὶ λόγῳ τοῦ ἁρθρ. 187, ἐπὶ χρεῶν ἐκ γραμματίων εἰς διαταγὴν μόνον οὐχὶ δὲ ἐπὶ παντὸς τίτλου εἰς διαταγὴν. Thaller ἐκδ. α' σελ. 707 σημ. 3 Οἰκ. Ἑγχ. § 268, σημ. 3. Ἑρ. Ἀθ. 249 (90) Θ. 1. 169 Εἰς. κ. Λυκούδη. Ἐπικρατεῖ ὁμοῦ ἡ γνώμη ὅτι τὰ ἄρθρα ταῦτα εἶνε συνέπεια τῆς ῥήτρας εἰς διαταγὴν καὶ ἐπομένως ἐφαρμόζονται ἐπὶ παντὸς εἰς διαταγὴν τίτλου. ΑΠ. 381 (93) Θ. 4. 562. ΑΠ. 415 (94) Θ. 6 87 ἢ Μπ. 14. 467. Ἰδε τὴν σημ. 2 τῆς § 518 καὶ § 1366.

(3) Alauzet 1419 καὶ διὰ τὰ ἐν Γαλλίᾳ ἔνθα ὡς εἶπομεν δὲν ὑπάρχει τὸ ἄρθρ. 920 § 3 Πολ. Δικ. τὰ ἐν σελ. 684 σημ. 1.

τοῦ ἀκατασθέντος τῶν ἐκ συναλλαγματικῆς χρεῶν εἶνε παρ' ἡμῖν βεβαία καὶ ἀναμφισβήτητος οἰανδήποτε γνώμην καὶ ἂν δεχθῇ τις περὶ τῶν τίτλων εἰς διαταγὴν ἐν γένει. Διαφωνία ὁμως ὑπάρχει ἰδίως ὡς πρὸς τὸ ζήτημα πότε ἔχομεν ἐκ συναλλαγματικῆς χρεός.

Κατὰ τοὺς μὲν χρεός ἐκ συναλλαγματικῆς ἔχομεν μέχρι τῆς λήξεως ⁽¹⁾. Κατ' ἄλλους καὶ μετὰ τὴν λήξιν μέχρι τῆς ἀγωγῆς ⁽²⁾ καὶ κατ' ἄλλους τέλος μέχρι τῆς τελεσιδικίας, διότι ἀπὸ ταύτης λόγω τῆς ἀνανεώσεως ἀποσβέννεται ἢ προτέρα ἐνοχὴ καὶ ἄρχεται νέα, ἢ ἐκ τοῦ δεδικασμένου, μεθ' ὃ δὲν ὑπόκειται πλέον χρεός ἐκ συναλλαγματικῆς, ἀλλὰ κοινὴ ὀφειλή ⁽³⁾.

Ὅτι ἦτο ἀκριβὲς ἢ ἄνω γνώμη ἂν ἠδύνατο ν' ἀποδείξῃ, ἔστω καὶ κατὰ τὰς Ρωμαϊκὰς ἰδέας, ὅτι τὸ δεδικασμένον παράγει ἀνανεώσιν οἷαν ἐννοοῦμεν τὴν ἐκ συμβάσεως τοιαύτην, ἥτοι ἐπὶ τῇ τελείᾳ ἐξαφανίσει τῆς προτέρας ἐνοχῆς καὶ ὅτι δὲν εἶνε ἀναγνώρισις ἀπλὴ καὶ ἐνίσχυσις τῆς προτέρας ἐνοχῆς μόνον, ἀλλὰ καὶ ἀσθένωσις αὐτῆς ἐνίσταται.

Ἀλλὰ τοιοῦτόν τι δὲν εἶνε ὑποστηρίξιμον ⁽⁴⁾. Ἀντὶ δὲ πάσης συζητήσεως ἐπὶ ζητήματος μὴ ἀμφισβητουμένου παρατίθηναι δύο ἀποφάσεις τῶν παρ' ἡμῖν ἐφεισίων μετὰ ζηλευτῆς ἀκριβεῖας διατυπούσας τὰ περὶ τῆς φύσεως καὶ τοῦ χαρακτῆρος τῆς ἐκ τοῦ δεδικασμένου ἀνανεώσεως.

Ἰδοὺ ἡ μία ⁽⁵⁾.

(1) Nougier § 932.

(2) Ἐφ. Ἀθ. 2111 (92) Θ. 4 87 Εἰσ. κ. Λυκούδη.

(3) Ἡ μειοψ. τῆς ἄνω ἀπ. Ἐφ. Π. 1145 (94) Θ. 6. 267 Εἰσ. κ. Στεφανοπούλου. « Ἡ ἔγερσις τῆς ἀγωγῆς δὲν μεταβάλλει τὸν χαρακτήρα τῆς ἀπαιτήσεως οὗτης ἐκ γραμ. εἰς διαταγὴν παρὰ μόνον μετὰ τὴν τελεσιδικίαν ὅτε πλέον ὑπάρχει ἀπαίτησις ἐκ τοῦ δεδικασμένου. » Ἐφ. Ἀθ. 771 (95) Θ. 6. 586 Εἰσ. κ. Λόντου « Ἡ ἔγερσις τῆς ἀγωγῆς οὐδὲν μεταβάλλει τὸν χαρακτήρα τῆς ἀπαιτήσεως καθ' ὅσον. ἐνὸς ἀποφ. δικαστικῆς δὲν ὑποκαταστήσῃ εἰς τὴν ἐκ συναλλαγμ. ἀπαίτησιν τὴν ἐκ δεδικασμένου, ἐξακολουθεῖ ὑφιστάμενος ὁ ἀρχικὸς χαρακτήρ τῆς ἀπαιτήσεως ὡς ἀπαιτήσεως ἐκ συναλλαγματικῆς. »

(4) Περὶ τῆς ἐκ τοῦ δεδικασμένου ἀνανεώσεως Wan-Wetter Oblig. 3. § 234 i. f. Molitor Oblig 2 § 1027. 1028 Καλ. Ἐνοχ. § 549. 550.

(5) Ἐφ. Ν. 41 (90) ἐν Ἐφ. Δ. 2. 414 Εἰσ. κ. Μ. Μαρούδη.

« Ἡ καταδικαστικὴ ἀπόφασις τίκειται μὲν νέαν ἀγωγὴν τὴν τοῦ δεδικοσμένου, πλὴν δὲν συνεπάγεται ἀνανέωσιν ἡγούρ δὲν καταναλί- σκει τὴν παλαιὰν ἐνοχὴν, διότι ἡ ἐκ τοῦ δεδικοσμένου ἐνοχὴ κατὰ τύπον μόνον εἶνε ἀνεξάρτητος τῆς παλαιᾶς, διὸ ὑπόκειται εἰς ἰδίαν πα- αγραρὴν τὴν τριακονταετῇ, εἰς ἰδίαν ἀνανέωσιν Ν. 4 § 4 Π. (42.1) Ν. 2 Κωδ. (7.53) ἐστὶ κληρονομικὴ καίτοι τῆς παλαιᾶς ἀ- κληρονομήτου οὔτης, ἐστὶν ἐκχωρήσιμος Ν. 6 § 3 Π. (42.1) κατ' οὐσίαν ὁμως ἐστὶ αὐτὴ ἐκείνη ἡ παλαιὰ ἐνοχὴ ἐν τῇ δικαστικῇ ἀ- ποφάσει μεταγγιθεῖσα, τὰ πλεονεκτήματα ἢ μειονεκτήματα ἐκεί- νης διατηροῦσα οἷον τὸ τῆς εὐπορίας εὐεργέτημα Ν. 41 § 2 Π. (42,1) Ν. 17. Π. (23.3) τὴν τοῦ Μακεδονεῖου ἢ Βελλειανεῖου δόγ- ματος Ν. 11. Π. (14.6) Ν. 8 § 2 Π. (6.1).

Ἰδοὺ καὶ ἡ ἄλλη (1)

Ἐπειδὴ ἀφ' οὗ ἡ ἀρχικὴ ἀπαίτησις ἦτο χρέος ἐξ ἐμπορικῆς αἰ- τίας ὀφειλόμενον τοιαύτης φύσεως ἀπομένει αὐτὴ καὶ μετὰ τὴν τε- λεσιδικίαν καὶ ὅσον νόμῳ ἢ μεταβολῇ ἢ ἐπάγεται ἡ καταδικαστικὴ ἀπόφασις εἶνε ὅτι δι' αὐτῆς λαμβάνει μείζονα ἐντάσιν ἢ τοῦ κατα- δικασθέντος ὑποχρέωσις διαμενούσης μετὰ τὴν καταδικαστικὴν ἀπό- φασιν τῆς ἐνοχῆς καὶ διὰ πλείονος μόνον δυνάμει ἐπιρρωσθείσης κατ' οὐσίαν δ' ὡς ἔχει μεταγγισθείσης ἐν τῇ δικαστικῇ ἀποφάσει μετὰ τῶν αὐτῶν πλεονεκτημάτων ἢ μειονεκτημάτων αὐτῆς· Ν. 20 § 1. Ν. 13 § 4 Π. (22. 1.) Ν. 3 — pr. (24. 3.) Ν. 17. § 2 Π. 42. 1) Ν. 41 § 2. Π. (14. 6.) Ν. 11. Π. (16. 1).

Ἐὰν τὰ ἀνωτέρω ᾔνε ἀκριβῆ καὶ εἶνε, ἔπειτα ὅτι χρέος ἐκ συναλ- λαγματικῆς ὑφίσταται καὶ μετὰ τὸ δεδικοσμένον καὶ ὅτι τοῦτο δὲν εἶνε κώλυμα ἐρχομοῦ τοῦ ἀρθ. 920 § 3. ὅπως δὲν εἶνε κώλυμα καὶ τῆς ὀπισθογραφήσεως ὡς ἀνεπτύξμεν ἀλλαχοῦ § 1344.

1329. Ἐννοία τοῦ ἀρθ. 920 § 3 Πολ. Δικ. Πρόδλεψις. Διὰ τὴν ἐφαρμοτῇ τὸ ἀρθ. 920 § 3 Πολ. Δικ. πρέπει νὰ πρόκει- ται περὶ χρέους, ἥτοι ὀφειλῆς ἐκ συναλλαγματικῆς. Τοιοῦτον ὁμως δὲν εἶνε οὔτε τὸ ποσὸν τὸ κατατεθὲν εἰς τὸν Ταμίαν πρὸς πληρωμὴν αὐτῆς (2) οὔτε ἡ πρόδλεψις ἢ εὐρισκομένη εἰς χεῖρας τοῦ πληρω-

(1) Ἰβ. Ἀγ. 2297 (94) Θ. 6. 186 Εἰς. κ. Βασιλείου. Ὑπὸ τὴν αὐτὴν ἐννοιαν Ἰβ. Ἀθ. 1634 (98) Θ. 10. 187 Εἰς. κ. Ὁθωνάου.

(2) ΔΠ. 356 (95) Θ. 6 580. «Κατὰ τὴν σαφῇ διάταξιν τοῦ Ν. 19 Κ,

του.⁽¹⁾ Ἄλλ' ἔνεκα τῆς θεωρίας τῆς κυριότητος τῆς προβλέψεως ἦν ἀνεπτυχόμενον ἀλλαγῶν § 1396 καὶ τῶν συνπειῶν αὐτίνες ἀποδίδονται εἰς αὐτὴν § 1397. κατὰσχεσις τῆς προβλέψεως διὰ χρέος τοῦ ἐκδότη τοῦ δὲν εἶνε δυνατὴ διότι μετὰ τὴν ἐκδοσιν τῆς συναλλαγματικῆς κύριος αὐτῆς ἦτοι ἐκδοχεὺς *erga omnes* εἶνε ὁ κομιστής.⁽²⁾ Ἡ κατὰσχεσις ἐπομένως διὰ χρέος τοῦ ἐκδότη προέπει νὰ γίνῃ πρὸς τῆς ἐκδόσεως διότι τότε, μὴ ὑπαρχούσης συνάλλαγματικῆς, δὲν πρόκειται περὶ προβλέψεως ἀλλ' ἀπλῶς περὶ ὀφειλῆς τοῦ πληρωτοῦ πρὸς τὸν ἐκδότην.⁽³⁾ Ἄν ἡ πρόβλεψις ἐγένετο κατὰ τὴν ὑποπτον ἐποχὴν, ἀνήκει εἰς τὸν ἐκδότην ἦτοι εἰς τὴν ὁμάδα.⁽⁴⁾

1830. Ἄλλαι περιπτώσεις ἀντιστάσεως. Ἡ κατὰσχεσις ἢ ἡ ἀντίστασις ἐπιτρέπεται μόνον ἐπὶ ἀπωλείας τοῦ τίτλου ἢ ἐπὶ πτωχεύσεως τοῦ κομιστοῦ. Ἄλλ' ἐπιτρέπεται καὶ εἰς ἄλλας περιπτώσεις; Κατ' ἀρχὴν ὄχι, διότι ματαιοῦται ὁ σκοπὸς τοῦ νό-

(4. 32) τὰ πρὸς ἐξόφλησιν κατατεθέντα ἐκ παρακαταθήκης ἀπαιτοῦνται ὅθεν εἰάν ὁ ὀφειλέτης καταθέσῃ παρὰ τρίτῳ (ταμίᾳ) χρηματικὴν ποσὴν πρὸς ἐξόφλησιν συναλλαγματικῆς αὐτοῦ πρὸς τὸν πιστωτὴν του τὸ ποσὸν τοῦτο ὀφείλεται ὑπὸ τοῦ τρίτου (ταμίου) ἐκ παρακαταθήκης καὶ οὐχὶ ἐκ συναλλαγματικῆς. »

(1) *LyC Tr.* 4. 319.

(2) Τὰ ἐν § 1394. 1398 καὶ *Λκ.* 20 Μαΐου 85 *D.* 86. 1. 82 *S.* 88. 1. 262 καὶ ἦν ἡ εἰς χεῖρας τοῦ πληρωτοῦ κατὰσχεσις παρὰ θανειστοῦ τοῦ ἐκδότη τοῦ δὲν εἶνε κώλυμα πρὸς ἀποδοχὴν καὶ πληρωμὴν ἐὰν ἐγένετο μετὰ τὴν ἐκδοσιν ἢ τὴν ὀπισθογράφησιν τῆς συναλλαγματικῆς.

(3) Ἀφ' οὗ κομιστής εἶνε κύριος τῆς προβλέψεως ἢ ἐκδοχεὺς ἐπιτρέπεται κατὰσχεσις αὐτῆς διὰ χρέος αὐτοῦ; Τὸ ἄρθρ. 920 § 3 *Πολ. Δικ.* προφανῶς δὲν εἶνε κώλυμα οὔτε τὸ ἄρθρ. 149 *Ἐμ. Ν.* ἂν θεωρηθῇ ἐπανάληψις ἐκείνου μάλιστα ὅταν ὑπάρχῃ ἀποδοχὴ. Ἄλλ' ἡ τοιαύτη κατὰσχεσις ματαιοῦται διὰ τῆς ὀπισθογραφῆσεως, βεβαίως δὲ εἶνε ἀντίστασις εἰς τὴν πληρωμὴν ὑπαγομένη εἰς τοὺς γενικοὺς ὅρους τοῦ ἄρθρ. 149 ἰδίως ἐὰν δὲν ὑπάρχῃ ἀποδοχὴ ἐπὶ πλέον ἢ πρόβλεψις εἴτε εἰς ὀφειλὴν συνίσταται εἴτε εἰς ἐμπορεύματα δὲν ἀνήκει κυριολεκτικῶς εἰς τὸν κομιστὴν ὡς κύριον ἀλλ' ὡς ἔχοντα δικαίωμα νὰ πληρωθῇ δι' αὐτῆς § 1394, τῆς κυριότητος διαμενουσῆς παρὰ τῷ ἐκδότη, ὥστε ἡ τοιαύτη κατὰσχεσις θὰ ᾔνε μᾶλλον εἰς χεῖρας τετάρτου.

(4) Τὰ ἐν § 1396 καὶ *Λκ.* 1 *Φεβρ.* 88. *D.* 88. 1. 213 *S.* 90. 1. 594. ἐμπορεύματα σταλέντα κατὰ τὴν ὑποπτον ἐποχὴν καὶ φθάσαντα εἰς τὸν πληρωτὴν τὴν ἐπομένην τῆς πτωχεύσεως τοῦ ἐκδότη. Ἡ ἐκδοσις φαίνεται σύγχρονος ἴδε σελ. 718 σημ. 2.

μου. Δέχονται ἐν τούτοις ὅτι εἶνε δυνατὴ ἡ ἀντίστασις ἢ κατάσχεσις καὶ ἐπὶ ἀπαγορεύσεως τοῦ κομιστοῦ διότι ὑπάρχει ὁ αὐτὸς ὡς ἐπὶ πτωχεύσεως λόγος. Κυρίως ἡ λόγῳ ἀπαγορεύσεως ἀντίστασις δὲν εἶνε ἀντίστασις ἀλλ' εἶνε προστασία τοῦ κομιστοῦ καὶ εἰδοποίησις τοῦ πληρωτοῦ, ὅστις θὰ θεωρηθῇ δόλιος ἢ ἀμελής ἂν ἀνεξετάστως παρίδῃ ταύτην § 1494. ⁽¹⁾

1531. Διατυπώσεις. Ἀποτελέσματα. Τοῦ Ἐμ. Ν. μὴ ὁμιλοῦντος πῶς γίνεται ἡ ἀντίστασις ἢ ἐναντίωσις δέχονται ταύτην δυνατὴν κατὰ πάντα τρόπον συνήθως δι' εἰδοποίησεως κοινοποιουμένης, πρὸς ἀποφυγὴν ἀμφισβητήσεων. ⁽²⁾ Δὲν εἶνε ὁμῶς ἀνάγκη ἐπὶ ἀπωλείας νὰ κοινοποιηθῇ οὔτε δικαστικὸν διάταγμα οὔτε ἡ ἐγγύησις περὶ ὧν τὸ ἄρθρ. 151 διότι ταῦτα ἀπαιτοῦνται διὰ τὴν πληρωμὴν, ⁽³⁾ Ἀπὸ τῆς ἀντιστάσεως ὁ πληρωτὴς καθίσταται ὑπεύθυνος διὰ τὸ κῦρος τῆς πληρωμῆς μὴ ἐφαρμοζομένης πλέον τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 145. Ἀλλ' ὑπεύθυνος εἶνε ἐπίσης καὶ ἂν ἀνευ ἀντιστάσεως γνωρίζῃ εἴτε τὴν πτώχευσιν τοῦ κομιστοῦ εἴτε τὴν ἀπώλειαν τοῦ τίτλου· διότι τότε εἶνε δόλιος § 1494.

β'.) Πληρωμὴ ἐν περιπτώσει ἀπωλείας ⁽⁴⁾.

1532. Ὁ κομιστὴς ὁ ἀπολέσας ὅπως δὴποτε καὶ καθ' ὅποιον δὴποτε τρόπον τὸν τίτλον αὐτοῦ, ὀφείλει νὰ κοινοποιήσῃ ἀμέσως πρὸς τὸν πληρωτὴν ἀντίστασιν (ἄρθρ. 149) § 1525 ⁽⁵⁾, ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἀρκεῖ.

(1) LyC Tr. 4. 317. Bravard 3. 350.

(2) LyC.Tr 4.318. Alauzet 1422. Bravard 3.366. Πάλ. 560. Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τοῦ ἄρθρ. 920 § 3 Πολ.Δικ. πρὸς τὸ ἄρθρ. 149 Ἐμ.Ν. ἡδυνάτο τις νὰ συμπεράνῃ ὅτι ἡ ἀντίστασις γίνεται διὰ κατασχέσεως μόνον Οἰκ. Ἐγγ. § 268 σημ. 3' ἀλλὰ τοῦτο δὲν θὰ ᾔνε ἀκριβές, διότι σκοπὸς τοῦ ἄρθρ. 920 § 3 Πολ. Δικ. ἦτο νὰ κηρύξῃ ἀκατάσχετα τὰ ἐκ συναλ. χρήτῃ οὐχὶ δὲ καὶ νὰ κηρονίσῃ πῶς γίνεται ἐν γένει ἡ ἀντίστασις εἰς τὴν πληρωμὴν τοῦ ἄρθρ. 149 Ἐμ. Ν.

(3) LyC Tr. 4. 318. Ἐφ. Toulouse 2 Ἀπρ. 90 D. 91. 2. 296.

(4) Ἰδε Μελέτην P. V. Beauregard ἐν τῇ Revue Critique de Legislation et de Jurisprudence Τομ. 7 σελ. 439—464.

(5) Ἀπώλεια εἶνε πᾶσα ἐξ οἰασδὴποτε αἰτίας ἀδυναμία τοῦ κομιστοῦ νὰ παρουσιάσῃ τὸν τίτλον αὐτοῦ καὶ αὕτη ἡ καταστροφὴ. Dalloz ef de Com.

Θέλει νὰ ζητήσῃ τὴν πληρωμὴν, τὴν ἀποδοχὴν ἢ νὰ διαπραγματευθῇ τὸν τίτλον.

Ἐπὶ πλέον ἐνδέχεται νὰ εὐρεθῇ ἀπέναντι ἄλλου κομιστοῦ καὶ μάλιστα καλῆς πίστεως, διότι καθ' ὑπόθεσιν ὁ κλέπτης ὁ εὐρέτης ἢ ὁ ὑπεξαίρετης μετεβίβασεν τὸν τίτλον, διὰ πλαστογραφίας πάντοτε, ἀμέσως ἢ δι' ἄλλου πρὸς ἀγνοοῦντα.

Ἀλλὰ καὶ πάλιν ὁ κομιστὴς ὁ ἰσχυριζόμενος ἀπώλειαν ἐνδέχεται νὰ ψεύδεται, διότι πράγματι δὲν ἀπώλεσεν, ἀλλὰ μετεβίβασεν τὸν τίτλον αὐτοῦ.

Περὶ ὧν τούτων ὁ Ἑμ. Ν. δὲν ὠμίλησεν, ἀλλὰ μόνον πῶς γίνεται ἡ πληρωμὴ ἐν περιπτώσει ἀπωλείας τοῦ τίτλου καὶ πῶς ὁ κύριος τῆς παραπεσούσης συναλλαγματικῆς δύναται νὰ προμηθευθῇ νέον ἀντίτυπον (ἄρθ. 154). Ὁμιλοῦμεν περὶ ὧν.

1533. Ἀπέναντι ἄλλου κομιστοῦ. Ὁ κομιστὴς ὁ ἰσχυριζόμενος ἀπώλειαν εὐρίσκεται ἀπέναντι ἄλλου κομιστοῦ καλῆς πίστεως καὶ ἐρωτᾶται τίς θὰ ἐπικρατήσῃ.

Διὰ νὰ τεθῇ τὸ ζήτημα πρέπει ἀναγκαιῶς νὰ συνετελέσθῃ πλαστογραφία, διότι πλαστογραφία εἶνε παρ' ἡμῖν καὶ ἡ ἄνευ δικαιώματος συμπλήρωσις τῆς ὀπισθογραφῆσεως ἐν λευκῷ ⁽¹⁾.

Sup. 227 ΑΠ. 232 (58) Πειρ. 5. 3686. Αἴτιος τῆς ἀπωλείας δύναται νὰ ᾔη καὶ ὁ πληρωτὴς π. χ. ἐξηφανίσθῃ μετὰ τοῦ τίτλου τοῦ σταλέντος αὐτῷ πρὸς ἀποδοχὴν Ἐφ. Paris 19 Νῆρ. 66 S. 67, 2. 223, D. 67. 2. 47, ἢ ὁ παρ' αὐτοῦ ἀποδεχθεὶς καὶ ἐπιστρεφόμενος τίτλος παρέπεσεν. Ἐφ. Paris 29 Δῆρ. 68 S. 69, 2. 163. Αἱ περὶ ἀπωλείας διατάξεις (ἄρθρ. 150—155) δὲν ἐφαρμόζονται ἐπὶ Τραπεζικῶν Γραμματίων ΑΠ. 240 (94) Θ. 5. 514. — Ἐπὶ ἀπωλείας ἄνωνόμων τίτλων; Ὁχι. Ἐφ. Ἀθ. 908 (99) Θ. 11. 121. Νσί. Ἐφ. Ἀθ. 1665 (98) Θ. 10. 200 καὶ τὰ ἐν § 494 σημ. 2.

(1) Ἐν Γαλλίᾳ ἡ ἄνευ δικαιώματος συμπλήρωσις τῆς ἐν λευκῷ ὀπισθογραφῆσεως εἶνε κατὰ τοὺς μὲν πάντοτε κατὰχρησις ἐμπιστοσύνης (abus de confiance) (ἄρθρ. 407 Γαλ. Π. Ν.) καὶ οὐχὶ πλαστογραφία Boistel 763. LyC Tr. 4. 149. Alauzet 1360· κατ' ἄλλους ὁρρότερον ἢ ἄνευ δικαιώματος συμπλήρωσις ἂν μὲν γίνεται παρὰ τοῦ εἰς ὃν ἐνεπιστεύθη ὁ τίτλος εἶνε κατὰχρησις ἐμπιστοσύνης, ἂν δὲ παρὰ τοῦ εὐρέτου ἢ κλέπτου πλαστογραφία. Blanche 5 § 527 καὶ 6 § 200. Παρ' ἡμῖν μὴ ὑπάρχοντος τοῦ ἄρθρ. 407 τοῦ Γαλ. Ποιν. Ν. ὁρθῶς κρίνεται ὅτι ἡ ἄνευ δικαιώματος συμπλήρωσις εἶνε πάντοτε πλαστογραφία. ΑΠ. 129 (91) Θ. 2. 362. ΑΠ. 173. (94) Θ. 6. 102. ΑΠ. 132 (900) Θ. 11. 402 καὶ σημ. 2 τῆς σελ. 805 i. f.

Ἄρα δεχθῶμεν, ὅτι ἡ συναλλαγματικὴ δὲν εἶνε τίτλος εἰς τὸν κομιστήν, ἀλλὰ τίτλος εἰς διαταγὴν πάντοτε καὶ ὅταν ἀκόμη ἡ τελευταία αὐτῆς ὀπισθογράφῃς ἦνε ἐν λευκῷ, πρέπει νὰ δεχθῶμεν ἀναγκαιῶς, ὅτι δὲν ἐφαρμόζονται ἐπ' αὐτῆς αἱ διατάξεις περὶ ἐκείνων καὶ νὰ φθάσωμεν εἰς τὰ συμπεράσματα ἃ ὑπεδείξαμεν μελετώντες τὸ ζήτημα ἐν § 1360, ἐπὶ ὀπισθογραφήσεως ἐν λευκῷ ἐπιβαλλόμενα κατὰ μερίζονα λόγον καὶ ἐπὶ πάσης ἄλλης (1).

1334. Ἐκδόσις νέου ἀντιτύπου. Τὸ ἀρθ. 154 ὑποτίθησιν, ὅτι ἡ συναλλαγματικὴ ἐξεδόθη εἰς ἓν μόνον ἀντίτυπον καὶ ζητεῖται δευτέρον, διότι παρέπεσε τὸ ἐκδοθέν. Ἀλλὰ προφανῶς ἐφαρμόζεται καὶ ὅταν πάντα τὰ ἀντίτυπα συναλλαγματικῆς ἐκδόσεως εἰς πλείονα § 1303 ἀπωλέσθωσαν.

Ἰδοὺ ἡ ταξίς, ἣν ὁ κομιστὴς ὀφείλει νὰ ἀκολουθήσῃ, κατὰ τὸ ἀρθρον 154.

«Ὁ κύριος τῆς παραπεσούσης συναλλαγματικῆς χρεωστεῖ διὰ νὰ λάβῃ δευτέραν ν' ἀποταθῇ πρὸς τὸν ἄμεσον αὐτοῦ ὀπισθογράφων, ὁ ὁποῖος ὀφείλει νὰ χορηγήσῃ, πρὸς αὐτὸν τὴν ἀναγκαιάν συνδρομήν διὰ νὰ ἐνεργήσῃ πρὸς τὸν τούτου ὀπισθογράφων καὶ οὕτως ἐφεξῆς ἀπὸ ὀπισθογράφου πρὸς ὀπισθογράφων μέχρι τοῦ ἐκδότου τῆς συναλλαγματικῆς. Τὰ δὲ ἐξόδα εἶνε εἰς βάρος τοῦ κυρίου τῆς συναλλαγματικῆς».

Τοῦ ἀρθρου μὴ ὀρίζοντος τί γίνεται, ἀφ' οὗ ὁ κομιστὴς ἀπὸ ὀπισθογράφου εἰς ὀπισθογράφων φθάσει μέχρι τοῦ ἐκδότου δέχονται ὁ-

(1) Τὰ ἐν § 1360 καὶ σημ. καὶ ΑΠ. 232 (58) Πειρ. 5 3686 ἢ Συλλ. Γκίνη σελ. 264 «Ἐπειδὴ κατὰ τὰ ἀρθρ. 150—154 Ἐμ. Ν. ὁ ἰδιοκτήτης ἀπολέσας καθ' οἰοδότητε τρόπον τὴν συναλλαγματικὴν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἀπαιτήσῃ δικαστικῶς παρὰ τοῦ ἀποδέκτου, πρὸ τῆς ἐξωφλήσεως αὐτῆς, τὴν πληρωμὴν καὶ ἐὰν ἐντεῦθεν προέλθῃ ζημία εἰς ἄλλο τῆς συναλλαγματικῆς μετέχον πρόσωπον καὶ ἀποκτῆσθαι ἢ καὶ κατέχον αὐτὴν καλῇ εἴῃ πίστει, ἀρκεῖ νὰ ἀποδειχθῇ διὰ τῶν νομίμων μέσων ὅτι ὁ διεκδικῶν εἶνε κύριος τῆς συναλλαγματικῆς καὶ ὅτι δὲν ἐξωφλήθη εἰσέτι παρὰ τοῦ ἀποδέκτου». Ἐπρόκειτο περὶ συναλλ. κλαπείσων—ἐν τούτοις ἂν ὁ ὑπερὰ ρέτης συνεπλήρωσε τὸν ἐν λευκῷ τίτλον ὑπὲρ τινος καλῆς πίστεως, πρέπει νὰ δεχθῶμεν ὅτι ἡ τοιαύτη ὀπισθογράφῃς προτείνεται νικηφόρως κατὰ τοῦ ἀληθοῦς κυρίου λόγῳ τῆς εὐθύνης ἣν ὁ κύριος ἔχει παραδοῦς τὸν τίτλον αὐτοῦ εἰς τὸν ὑπεξαίρετην· ἴδε σελ. 702 σημ. 1.

ὥς ὅτι ὁ ἐκδότης ὀφείλει νὰ ἐκδώσῃ ἀντίτυπον ὁμοιον καθ' ὅλα μετὰ σημειώσεως, ὅτι εἶνε δεύτερον § 1303, τὸ ὅποιον περιβάλλεται διὰ τῶν ὀπισθογραφῆσεων ἐπίσης ὁμοίων καθ' ὅλα, καὶ καθ' ἣν τάξιν ὑπῆρχον ἐπὶ τοῦ ἀπολεσθέντος ⁽¹⁾. Φανερόν ὅτι μὴ ὑπαρχόντων ὀπισθογράφων ὁ κομιστὴς ἀπευθύνεται πρὸς τὸν ἐκδότην μόνον.

Εἰδικώτερον σημειώτεον ταῦτα.

1) Τὸ ἀντίτυπον ζητεῖται συνήθως πρὸ τῆς λήξεως, δύναται ὅμως νὰ ζητηθῇ καὶ μετ' αὐτὴν διὰ νὰ χρησιμεύσῃ ἴσως ὡς τίτλος κατ' ἐκείνων, οἵτινες δὲν δύνανται νὰ ἐπικαλεσθῶσι τὰς ἐκπτώσεις ἢ τὰ ἀπαράδεκτα τῶν ἄρθρων 168—170. ⁽²⁾

2) Ὁ ὑπόχρεως εἰς παροχὴν ἀντιτύπου δὲν δύναται νὰ προτείνῃ κατὰ τοῦ αἰτοῦντος τὰ ἐκ τῶν ἄρθρ. 168—170 ἀπαράδεκτα, εὐθύνεται δὲ εἰς ἀποζημίωσιν ἀρνούμενος ἢ βραδύνων τὴν παροχὴν ἢ τὴν ἀνγκυρίαν πρὸς τοῦτο συνδρομὴν ⁽³⁾ Ἀλλ' ἡ εὐθύνη αὐτοῦ δὲν εἶνε ἐκ συναλλαγματικῆς, ἐξ ἄλλου δὲ παρέχων τὸ ἀντίτυπον ἢ συντελῶν εἰς τοῦτο δὲν λογιζέται παραιτηθεὶς τῶν ἐνστάσεων τὰς ὁποίας ἔχει κατὰ τοῦ κομιστοῦ εἴτε λόγῳ ἀμελείας ἄρθρ. 168—170 εἴτε ἐξ ἄλλης αἰτίας. ⁽⁴⁾

1535. Χαρακτὴρ καὶ χρησιμότης τοῦ ἀντιτύπου. Κατ' ἀρχὴν τὸ ἀντίτυπον τὸ ἐπιτυγχανόμενον κατὰ τὴν διαδικασίαν καὶ ὑπὸ τὰς προϋποθέσεις τοῦ ἄρθρ. 154, εἶνε ἀντίτυπον συναλλαγματικῆς § 1303. Δὲν εἶνε ὅμως ἐντελῶς ὁμοιον καὶ τῆς αὐτῆς σημερινῆς πρὸς ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ἐκδίδονται ταυτόχροτως κατὰ τὴν ἐκδοσιν, ὅταν ἡ συναλλαγματικὴ ἐκδίδωται εἰς πλείονα.

Εἰς τὸ ἀντίτυπον τοῦ ἄρθρ. 154 ὑπάρχει ἐλάττωμα ριζικόν μὴ ἐμπνέον ἐμπιστοσύνην ἐπιβάλλον δὲ τουναντίον τὴν δυσπιστίαν. Τὸ ἐλάττωμα εἶνε ὅτι εἰς τὸ ἀπολεσθὲν δὲν ὑπάρχει καμμία σημείωσις

(1) Bravard 3. 372. LyC Tr. 4 325. Boistel 807. Πάλ. 505. Ἡ αἴτησις γίνεται καὶ δι' ἐπιστολῆς, δικαστικῶς δὲ εἰς τὴν κατοικίαν τοῦ ἐναγομένου. Pard. 1386.

(2) Alauzet 1432. LyC Tr. 4. 327. Dalloz ef. de Com. 556.

(3) Alauzet αὐτ. LyC αὐτ. Κατὰ τὸν Bravard 3. 374 ἡ συνδρομὴ τοῦ ὀπισθογράφου συνίσταται καὶ εἰς τὸ νὰ ἐπιτρέψῃ εἰς τὸν κομιστὴν νὰ ἐνᾶξῃ ἐν ἀνάγκῃ ὑπὸ τὸ ὄνομά του τὸν δυστροποῦντα προηγούμενον Dalloz ef. de Com. 556.

(4) Alauzet αὐτ. LyC αὐτ.

ὅτι ἡ συναλλαγματικὴ ἐξεδόθη εἰς πλείονα ἀντίτυπα ἴσως μάλιστα ὑπάρχει σημείωσις ἐναντία ὅτι ἡ συναλλαγματικὴ ἐξεδόθη μόνη.

ὑποθέσατε τώρα ὅτι ὁ κομιστὴς ὅστις ἰσχυρίζεται ἀπώλειαν τῆς πρώτης ψεύδεται, διότι δὲν ἀπώλεσε τὸν τίτλον ἀλλὰ μετεβίβασεν αὐτὸν εἰς ἄλλον ὅστις βλέπων ὅτι ἡ συναλλαγματικὴ ἐξεδόθη εἰς ἓν ἀντίτυπον δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ἐν πταίσματι μὴ ζητήσας καὶ τὸ ἄλλο ἀντίτυπον.

ὑποθέσατε ἀκόμη ὅτι ὁ κομιστὴς ὁ ψευδῶς ἰσχυριζόμενος ἀπώλειαν ἐπιτυχάνων τὸ ἀντίτυπον τοῦ ἄρθρ. 154 ὀπισθογραφεῖ τοῦτο εἰς ἄλλον. Καὶ ἰδοὺ δύο κομίσται ἀνύποπτοι καὶ καλῆς πίστεως τοῦ αὐτοῦ τίτλου. Αὕτῃ ἰδίως ἡ παρατήρησις ἐπείσε πολλοὺς νὰ μὴ ἀποδίδωσιν εἰς τὸ ἀντίτυπον τοῦ ἄρθ. 154 τὴν σημασίαν ἣν ἔχει τὸ ἐξ ἀρχῆς καὶ ἅμα τῇ ἐκδόσει ἐκδοθὲν ἀντίτυπον, καὶ τὴν ὁποῖαν ἀνεπιφυλάκτως ἀποδίδουσιν εἰς αὐτὸ ἄλλοι.

Τὸ ζήτημα ἐξητάσθη ἐπὶ ἀποδοχῆς καὶ ἐπὶ πληρωμῆς. Ἡρωτήθη δηλαδὴ ἂν ὁ κομιστὴς ὁ ἔχων ἀντίτυπον τοῦ ἄρθρ. 154 δύναται νὰ ζητήσῃ τὴν ἀποδοχὴν ἢ τὴν πληρωμὴν καὶ πῶς.

Ἐπὶ ἀποδοχῆς.

Δέχονται ὅλοι ὅτι ὁ κομιστὴς τοῦ ἀντιτύπου τοῦ ἄρθρ. 154 δύναται νὰ ζητήσῃ τὴν ἀποδοχὴν ἅμα ἐπὶ τοῦ ἀπολεσθέντος δὲν ὑπάρχει τοιαύτη. Ἐὰν ὅμως ὑπάρχῃ ἀποδοχὴ ἐπὶ τοῦ ἀπολεσθέντος τότε κατὰ τινὰς ζητεῖται πάλιν ἡ ἀποδοχὴ ἐπὶ ἐγγυήσει κατ' ἀνάλογον ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 151.⁽¹⁾ Ἀλλ' ἡ γνώμη αὕτη ἀποκρούεται ὡς ἐπιβήλλουσα εἰς τὸν πληρωτὴν ὑποχρέωσιν ἣν δὲν ἔχει ἐκ τοῦ Νόμου καὶ ὡς ἐκθέτουσα αὐτὸν νὰ πληρώσῃ δις (ἄρθρ. 148) ἐπὶ κινδύνῳ τοῦ νὰ στραφῇ κατ' ἀφερεγγύου ἴσως⁽²⁾.

Ἐπὶ πληρωμῆς.

Ὅλοι δέχονται ὅτι ἡ πληρωμὴ ἅμα ὁ ἀπολεσθεὶς τίτλος εἶχε ἀποδοχὴν πρέπει νὰ γίνῃ κατὰ τὸ ἄρθρ. 151 δηλ. διὰ δικαστικοῦ διατάγματος καὶ ὑπὸ ἐγγυήσιν.

Ἄν ὅμως ὁ ἀπολεσθεὶς τίτλος δὲν εἶχε ἀποδοχὴν δέχονται τινες ὅτι ἡ πληρωμὴ δύναται νὰ γίνῃ διὰ τοῦ ἀντιτύπου τοῦ ἄρθρ. 154 ἐφαρμόζοντες τὰ ἄρθρ. 147 καὶ 150 καὶ ἐξομοιοῦντες ἐντελῶς τὸ

(1) Bravard 3. 375.

(2) Beauregard σελ. 447. Lyc Tr. 4. 326. Παλ. 569 B.

ἀντίτυπον τοῦ ἄρθρ. 154 πρὸς τὰ ἐξ ἀρχῆς ἐκδιδόμενα (1).

Κατ' ἄλλους ἡ πληρωμὴ εἰς τὸν κομιστὴν τοῦ τοιοῦτου ἀντιτύπου θὰ γίνῃ κατὰ τὸ ἄρθρον 152 δηλ. διὰ δικαστικοῦ διατάγματος καὶ ὑπὸ ἐγγύησιν, διότι τὸ ἀντίτυπον ἀποδείκνυσι ὅτι ὁ κομιστὴς ὑπῆρξε τοιοῦτος, οὐχὶ ὅμως καὶ ὅτι τὸν τίτλον, ὃν ἰσχυρίζεται ἤδη ἀπωλεσθέντα δὲν μετεβίβασεν εἰς ἄλλον, ὅστις ἀναμφιβόλως δύναται νὰ στραφῇ κατὰ τῶν ὀπισθογράφων καὶ τοῦ ἐκδότου ἐν περιπτώσει μὴ πληρωμῆς καὶ ὅστις δὲν εἶνε βεβαίως ἐν πταίσματι μὴ ζητήσας τὸ ἀντίτυπον τῆς συναλλαγματικῆς, ἀφ' οὗ ἡ συναλλαγματικὴ ἦν κατέχει φαίνεται ἐκδοθεῖσα εἰς ἓν μὲν ὃν ἀντίτυπον (2).

Ἀλλὰ καὶ ὅταν ἐγένετο ἀποδοχὴ ἐπὶ τοῦ ἀντιτύπου, πάλιν ἡ πληρωμὴ πρέπει νὰ γίνῃ κατὰ τὸ ἄρθρ. 152, ἥτοι διὰ δικαστικοῦ διατάγματος καὶ ὑπὸ ἐγγύησιν, διότι ὁ αὐτὸς λόγος ὑπάρχει ἥτοι ἡ ὑπονοία, ὅτι ὁ τίτλος δὲν ἀπωλέσθη, ἀλλὰ μετεβιβάσθη εἰς ἄλλον(3).

1536. Πληρωμὴ ἐν περιπτώσει ἀπωλείας. Ὁ Ν. ἀνέγραψε διατάξεις ὀριζούσας κατὰ ποίας διατυπώσεις ἐπιδιώκεται ἡ πληρωμὴ ἐν περιπτώσει ἀπωλείας τοῦ τίτλου. Ἀλλ' ἐκπλήρωσις τῶν διατυπώσεων τούτων εἶνε ἐπὶ ποινῇ ἀπαρδεύτου τῆς περὶ πληρωμῆς ἀγωγῆς ;

Τὸ ζήτημα δὲν ἐγείρεται διὰ τοὺς ὀπισθογράφους καὶ τὸν ἔχοντα πρόβλεψιν ἐκδότην, διότι δι' αὐτοὺς ἡ ἐκπλήρωσις τῶν διατυπώσεων εἶνε ἀπαραιτήτος λόγῳ τοῦ ἄρθρ. 153, ἐγείρεται ὅμως διὰ τὸν ἀποδεχθέντα πληρωτὴν καὶ τὸν μὴ ἔχοντα πρόβλεψιν ἐκδότην, τίθεται δὲ οὕτω : ὁ ἐνάγων δύναται διὰ τῆς ἀγωγῆς αὐτοῦ νὰ ἰσχυρισθῇ ὅτι ἦτο καὶ εἶνε κύριος τοῦ ἀπολεσθέντος τίτλου καὶ νὰ ζητήσῃ τὴν πληρωμὴν αὐτοῦ παρὰ τοῦ ἀποδεχθέντος πληρωτοῦ ἢ τοῦ μὴ ἔχοντος πρόβλεψιν ἐκδότου προσφερόμενος εἰς ἀπόδειξιν τῆς κυριότητός του καὶ εἰς παροχὴν ἐγγυήσεως ἐκν. ζητηθῇ ἢ ὀφείλει προηγουμένως νὰ προκαλέσῃ δικαστικὸν διάταγμα καὶ νὰ δώσῃ ἐγγύησιν κατὰ τὰ ἄρθρα 151 καὶ 152 ἐπὶ ποινῇ ἀπαρδεύτου τῆς ἀγωγῆς αὐτοῦ ;

(1) Demangeat ὑπὸ τὸν Bravard 3 377 σημ. Boistel 807. στηριζόμενος ἐπὶ τοῦ ἄρθρ. 152 ὅπερ ἀδιακρίτως τότε μόνον ἀπαιτεῖ δικ. διάταγμα καὶ ἐγγύησιν ὅταν ὁ κομιστὴς δὲν δύναται νὰ ἐμφανίσῃ δευτέραν.

(2—3) Bravard 3. 377. LyC Tr. 4. 328. Beauregard σελ. 453.

Ἡ ἑλληνικὴ Νομολογία δὲν φαίνεται ἀκριβολογοῦσα καὶ δέχεται ὅτι ὁ κομιστὴς δύναται νὰ μὲνᾶξῃ τὸν ἀποδεχθέντα πληρωτὴν χωρὶς προηγουμένως νὰ ἐκπληρώσῃ τὰ ὑπὸ τῶν ἄρθ. 151 καὶ 152 ἐπιβαλλόμενα. Νομίζω δὲ τὴν τακτικὴν ταύτην ὀρθήν, διότι καὶ οὕτω πληροῦνται οἱ ὅροι τῶν σημειωθέντων ἄρθρων ⁽¹⁾.

1537. Σύστημα τοῦ Νόμου. Δύο περιπτώσεις ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν ὁ Ν. Τὴν περίπτωσιν καθ' ἣν ἡ συναλλαγματικὴ ἐξεδόθη εἰς πλείονα ἀντίτυπα καὶ ὑφίσταται ἓν, καὶ τὴν περίπτωσιν καθ' ἣν ἐξεδόθη εἰς ἓν μόνον ἀντίτυπον ἀπολεσθὲν (ἥ εἰς πλείονα ἐπίσης ἀπολεσθέντα).

1538. Α'. Ἡ συναλλαγματικὴ ἐξεδόθη εἰς πλείονα ἀντίτυπα καὶ ὑφίσταται ἓν. Καὶ ἐνταῦθα διακρίνει, ἐὰν ἐπὶ τοῦ ἀπολεσθέντος δὲν ὑπῆρχε ἀποδοχὴ ἢ ἂν ὑπῆρχε τοιαύτη.

I. Ἐὰν δὲν ὑπῆρχε ἀποδοχὴ ὁ κομιστὴς δύναται νὰ ἐπιδιώξῃ τὴν πληρωμὴν διὰ τοῦ εἰς χεῖράς του ἀντιτύπου καὶ ἂν τοῦτο δὲν φέρῃ τὴν ῥήτηραν, ὅτι ἡ πληρωμὴ αὐτοῦ ἀκυροῖ τὰ λοιπὰ ἄρθρ. 147 καὶ 150 ⁽²⁾.

Διὰ τῆς πληρωμῆς ταύτης γινομένης ἐννοεῖται κατὰ τὴν λῆξιν

(1) ΑΠ. 87 (93) Θ. 4. 167. Μπ. 12. 615. «ἀφ' οὗ ὁ ἀναιρεσιδελτος ἰσχυρίσθη ὅτι ἀπώλεσε τὸ ἐφ' οὗ ἡ ἀγωγή γραμ. εἰς διαταγὴν, ὁ δὲ ἀναιρεσιδελτος ἡμφισβήτησε τὸν ἰσχυρισμὸν τοῦτον τὸ Ἐφετεῖον δεχθὲν τὴν ἀγωγὴν χωρὶς νὰ διατάξῃ ἀπόδειξιν τοῦ ἡμφισβητηθέντος ἰσχυρισμοῦ τῆς ἀπώλειας καὶ χωρὶς νὰ ὑποχρεώσῃ τὸν ἐνάγοντα εἰς ἐγγύησιν παρεβίασε τὰ ἄρθρ. 152 187. Ἐμ. Ν. καὶ τὰ ἄρθρ. 248 καὶ 390 τῆς Πολ. Δικ. Κατὰ τὴν Ἐφ. Ἀθ. 1075 (93) Θ. 4. 427. ἐπιτρέπεται ἡ δι' ὅρκου ἀπόδειξις περὶ τῆς κατὰ Ν. ἐκδόσεως τοῦ γραμματίου καὶ τῆς εἰς τὴν διαταγὴν τοῦ κομιστοῦ ὀπισθογραφῆσεως αὐτοῦ, εἰ καὶ ἡδυνάτο τις εἰπεῖν ὅτι κατὰ τὸ ἄρθρ. 148—155 Ε. Ν. καὶ κατὰ τὴν ἐν γένει θεωρίαν τῶν εἰς διαταγὴν τίτλων ἡ νομιμοποίησις τοῦ ἐπὶ τῇ βάσει συναλλαγματικῆς ἢ ἐμπορικῆς (;) γραμ. εἰς διαταγὴν ἐνάγοντος πρέπει πάντοτε καὶ ἀπαρατήτως νὰ γίνεται διὰ τῆς προσαγωγῆς τῆς συναλλαγματικῆς ἢ τοῦ γραμματίου ἐκτός ἂν ὁ ἐνάγων ἀξιοῖ ἀπώλειαν τοῦ τίτλου ὅτε δέον νὰ τηρηθῇ ἡ εἰδικὴ διαδικασία τῶν εἰρημένων ἄρθρων—Ἐφ. Π. 323 (99) Θ. 11. 218. «ἀφ' οὗ ὁ ἐνάγων ἰσχυρίσθη ἀπώλειαν τοῦ γραμ. τὸ Πρωτ. ὥφειλε νὰ διατάξῃ ἀπόδειξιν». Ὑπὸ τὸ αὐτὸ πνεῦμα ΑΠ. 232 (58) Πειρ. 5 3686. Ἐν Γαλλίᾳ δέχονται τὸ αὐτὸ βητῶς διὰ τὴν ἀπώλειαν μετὰ τὴν λῆξιν. Ἰδε κατ. § 1548.

(2) LyC. Tr. 4. 322. Bravard 3. 377. Παλ. 569.

καὶ ἄνευ ἀντιστάσεως § 1494 ὁ πληρωτὴς καὶ οἱ διάφοροι ὑπόχρεοι ἀπαλλάσσονται, ὁ δὲ ἐπερχόμενος κομιστής, ὅστις δύναται νὰ ᾔνε καὶ ὁ ἀληθὴς κύριος ⁽¹⁾ μόνον ἀγωγὴν ἔχει κατὰ τοῦ δράστου τῆς ἀπάτης ἢ τῆς πλαστογραφίας οὐχὶ δὲ πάντοτε καὶ κατὰ τοῦ λαβόντος ⁽²⁾.

Τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο ἐκλαμβάνεται οὐχὶ ὡς συνέπεια ἀμελείας τοῦ ἐπερχομένου κομιστοῦ—διότι πιθανὸν νὰ μὴ ᾔνε διόλου ἀμελὴς καὶ νὰ παρουσιάσθῃ κατὰ τὴν λῆξιν ἀλλὰ μετὰ τὴν πληρωμὴν ἢ νὰ πρόκειται περὶ συναλλαγματικῆς πληρωτέας ἐν ὧσιν ἢ ἀπὸ τῆς ὀψέως, — ἀλλ' ὡς συνέπεια πταίσματος αὐτοῦ ἢ τῶν ὑπ' αὐτόν. Τὸ πταῖσμα συνίσταται ἐν τῇ ἀπωλείᾳ, ἐν τῇ ἐλλείψει ἀντιστάσεως § 1525 ἐν τῇ παραλείψει νὰ ζητήσῃ καὶ τὰ ἄλλα ἀντίτυπα τῆς συναλλαγματικῆς ἀρ' οὗ ἦτο γνωστὸν ὅτι ἐξεδόθη εἰς πλείονα ⁽³⁾.

II. 'Εὰν ὑπῆρχε ἀποδοχή. "Αν ἐπὶ τοῦ ἀπολεσθέντος ἀντί-τύπου ὑπῆρχε ἀποδοχή ἢ πληρωμὴ δὲν δύναται νὰ ἐπιδιωχθῇ εἰμὴ διὰ δικαστικοῦ διατάγματος καὶ ὑπὸ ἐγγύησιν (ἄρθρ. 151)

1539. B. 'Η συναλλαγματικὴ ἐξεδόθη εἰς ἓν μόνον ἀντίτυπον ἀπολεσθὲν (ἢ εἰς πλείονα ἀπολεσθέντα). 'Εν ταιαύτῃ

(1) Ὁ ἐπερχόμενος δύναται νὰ ᾔνε ὁ ἀληθὴς κύριος ἂν ὑποτεθῇ ὅτι αὐτὸς ἀπώλεσε τὸ ἀντίτυπον διὰ τοῦ ὁποίου ἔγενεν ἢ πληρωμὴ ἢ παρέλειπε νὰ λάβῃ παρὰ τοῦ ὀπισθογράφου καὶ τὸ ἄλλο ἀντίτυπον τὸ ὁποῖον οὕτως ὀπισθογράφησεν εἰς ἄλλον.

(2) Οἱ LyC Tr. 4.322 δέχονται ὅτι ὁ ἐπερχόμενος δὲν ἔχει ἀγωγὴν κατὰ τοῦ πληρωτοῦ ὁρθῶς διότι οὗτος πληρώσας κατὰ τὴν λῆξιν ἀδόλως καὶ ὑπὸ τὰς συνήθεις προφυλάξεις § 1519 ἀτηλλάγῃ καθὼς καὶ μετ' αὐτοῦ πάντες οἱ ὑπόχρεοι. Δέχονται ὅμως ὅτι ἔχει ἀγωγὴν κατὰ τοῦ λαβόντος τὸ ὁποῖον δὲν εἶνε ἀκριβὲς ἢ τοῦλάχιστον πάντοτε, μάλιστα δι' αὐτοὺς οἵτινες δέχονται ὅτι ὁ καλῆς πίστεως εἶνε κύριος καὶ ἀπέναντι τοῦ ἀληθοῦς κυρίου LyC Tr. 4.321. Νομίζω ὅτι τὸ ζήτημα ἂν ὁ ἐπερχόμενος ἀληθὴς κύριος ἔχῃ ἀγωγὴν κατὰ τοῦ λαβόντος ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ἄλλου ζητήματος ἂν ὁ καλῆς πίστεως κομιστής ᾔνε κύριος καὶ ἀπέναντι τοῦ ἀληθοῦς κυρίου § 1533. 'Εὰν ὁ τέως κομιστής ὀπισθογράφησεν τὰ δύο ἀντίτυπα τῆς συναλλαγματικῆς εἰς δύο διαφόρους καλῆς πίστεως κομιστάς, ὁ πληρωθεὶς καλῶς ἐπληρώθη ὁ δὲ ἐπερχόμενος ὁ ἀστραφῇ κατὰ τοῦ ὀπισθογράφου. 'Εὰν δὲν ἐγένετο ἀκόμη ἢ πληρωμὴ, νομίζω ὅτι ὁ ἔχων προγενεστέραν ὀπισθογραφῆσιν προτιμᾶται § 1335 ἐπὶ συγχρόνῳ ὀπισθογραφῆσεως;

(3) LyC Tr. 4.322, Παλ. 569, Beauregard σελ. 451.

περιπτώσει ή πληρωμή γίνεται μόνον και πάντοτε διά δικαστικού διατάγματος και υπό εγγύησιν μετά προηγουμένην απόδειξιν τής κυριότητος, αδιακρίτως αν υπάρχει ή μη επί του άπολεσθέντος άποδοχή, αν εξεδόθη νέον αντίτυπον ή αν επί του εκδοθέντος νέου αντιτύπου έγένετο άποδοχή § 1535.

Ίδου πώς έχει τὸ ἄρθρ. 152.

Εαν ὁ άπολέσας συναλλαγματικήν, άποδεδεγμένην ή μή, δέν δύναται νά εμφανίσῃ δευτέραν, τρίτην, τετάρτην κλπ. εἴμπορεῖ νά ζητήσῃ και νά λάβῃ τήν πληρωμήν τής άπολεσθείσας συναλλαγματικής διά δικαστικού διατάγματος άφ' οὗ προηγουμένως άποδείξῃ διά τῶν βιβλίων του (1) τήν επί ταύτης κυριότητά του και δώσῃ εγγυητήν.

Ἡ διάταξις αὕτη ἐπικρινομένη παρά τινων (2) λόγον έχει τήν ὑπόνοιαν ὅτι ὁ κομιστής ἐνδέχεται νά ψεύδεται και νά μή άπώλεσε ἀλλά νά μετεβίβασεν εἰς ἄλλον τὸν τίτλον αὐτοῦ (3).

1540. Δικαστικὸν διάταγμα, εἶνε κατὰ τινας απόφασις

(1) Ἐκ τοῦ ὅτι κατὰ τήν σύνταξιν τοῦ Ἐμ. Ν. ἀπεκόπη ή φράσις δι' ἀλλογραφίας (Loi de 1840, 18 σελ. 127) ὑποστηρίζουσι τινες ἐν Γαλλίᾳ ὅτι ὁ ἔμπορος ὀφείλει νά άποδείξῃ τήν κυριότητά του διά τῶν βιβλίων του και οὐχί ἄλλως Alauzet 1426 Boistel 808. ὁ δὲ μή ἔμπορος δι' ὅλων τῶν μέσων ἐκτός μαρτύρων. Οἱ αὐτοὶ και Ἄκ. 22 Ἄκ. 48 D. 49. 1. 158. Μαί. 24 Ἰουν. 63. D. 63. 1. 404, S. 63. 1. 341. R. de Clouder V Lettre de Change 621—625. Κατὰ τοὺς LyC Tr. 4. 329. και Bravard 3. 369. 384 σημ. πᾶν μέσον άποδείξεως ἐπιτρέπεται και εἰς τὸν ἔμπορον. Κατὰ τήν Απ. 18 (44) Πειρ. 5. 3686 ή Συλλ. Γκίνη 264. τὰ ἄρθ. 152 ἐπιτρέπον τήν διά τῶν βιβλίων άποδείξιν δὲν ἀποκλείει και πᾶν ἄλλο μέσον ἐπιτρεπόμενον ὑπὸ τοῦ ἄρθ. 390 τής Πολ. Δικ. διότι ὑπάρχουσι και ἄλλαι άποδείξεις ἰσχυρότεραι τῶν βιβλίων ὡς ή εἰδοποιητικὴ ἐπιστολή τοῦ εκδότου τής συναλλαγματικής. "Οτι και δι' ὅρκου Ἐφ. Α0. 1075 (93)Θ. 4. 427.—Ἡ προσαχθεῖσα άπόδειξις διά τῶν βιβλίων ἐκτιμᾶται κυριαρχικῶς ὑπὸ τοῦ δικαστοῦ δυναμένου και ἐκ τής παρελεύσεως ἄρκετοῦ χρόνου (3 1/2 ἔτη) νά μή θεωρήσῃ τὸν αἰτοῦντα κύριον LyC αὐτ. Ἐφ. Paris 16 Μαί. 43. S. 43. 2. 307. Ἀλλ' αὕτη καθ' ἑαυτήν ή πάροδος χρόνου δέν εἶνε κατ' ἀρχήν λόγος ἀπαραδέκτου. Ἄκ. 19 Μαρ. 45 S. 45. 1. 573. D. 45. 1. 214. Alauzet 1427.

(2) Bravard 3. 382. Boistel 809.

(3) LyC Tr. 4. 330 Beauregard σελ. 450.

τοῦ δικαστηρίου μετὰ προηγουμένην κλήτευσιν τοῦ πληρωτοῦ (1). κατ' ἄλλους δὲ καὶ ὀρθώτερον ἕνεκα τῆς ἀπαιτουμένης ταχύτητος ἀποφάσεις τοῦ Προέδρου, ὅστις σταθμίζων τὰς περιστάσεις, λαμβάνων ὑπ' ὅψιν τὴν θέσιν καὶ κατὰστασιν τοῦ αἰτούντος, τὸν μεσολαβήσαντα ἀπὸ τῆς ἀπωλείας χρόνον ἐπιτρέπει εἰς τὸν αἰτούντα νὰ ζητήσῃ τὴν πληρωμὴν τῆς ἐν τῇ αἰτήσει του περιγραφομένης συναλλαγματικῆς (2).

§ 1541. Ἐγγύησις. Ἐνταῦθα δὲν πρόκειται περὶ ἐγγυήσεως ἀλλὰ περὶ ἐγγυητοῦ ὡς προκύπτει καὶ ἐκ τοῦ ἄρθρ. 152 καὶ ἐκ τοῦ ἄρθρ. 155, ἐφαρμοζομένων ἀναλόγως τῶν ἄρθρ. 840 καὶ 843 τῆς Πολ. Δικ. (3). Ἀλλὰ καὶ ἐγγύησιν ἂν θέλῃ νὰ δώσῃ ὁ αἰτῶν κατὰ τὸ ἄρθρ. 840 Πολ. Δικ. νομίζω ὅτι δὲν εἶνε ἀπαράδεκτος διότι εἶνε τι μείζον τῆς προσωπικῆς.

(1) Alauzet 1425. Bedarride 2. § 415. 418. Nouguiet § 959. Dalloz ef. de Com. 542 Pardes. 408.

(2) Bravard 3. 380 σημ. Boistel 808. Lyc Tr. 4. 323. Παλ. 569. Ἐφ. Paris 19 Νῆρ. 66. S 67. 2: 223. D. 67. 2. 47. Ἐφ. Ἀθ. 608 (90). Εἰς κ Λουκούδη « ἡ διαδικασία τοῦ ἄρθρ. 152 Ἐμ. Ν. δὲν ἀφορᾷ αὐτὴν ταύτην τὴν ἀγωγὴν καὶ τὴν ἐκ ταύτης ἀπαίτησιν, ἀλλ' εἶνε διαδικασία παρασκευαστικὴ τῆς κυρίας ἀγωγῆς καθ' ἣν σκοπεῖται ἡ ἀπόδειξις περὶ τῆς ὑπάρξεως τῆς συναλλαγματικῆς παρὰ τῷ αἰτούντι καὶ τῆς ἀπωλείας αὐτῆς· οὕτω δὲ τὸ δικαστ. διάταγμα τὸ δεχόμενον τὴν τοιαύτην αἴτησιν προσπορίζει τῷ αἰτούντι τὸν τίτλον ἐφ' οὗ στηριχθήσεται ἡ ἐκ τῆς συναλ. ἀγωγὴ ἀντικαθιστῶν αὐτὴν τὴν συναλλαγματικὴν. Δὲν ἀπαιτεῖται λοιπὸν κοινοποιήσις τῆς αἰτήσεως τῷ ἀποδέκτῃ τῆς συναλ. ἀφ' οὗ ὡς εἴρηται δὲν πρόκειται περὶ ἀποδοχῆς ἢ ἀπορρίψεως τῆς περὶ συναλ. ἀγωγῆς ἀλλὰ περὶ δικαστικοῦ διατάγματος ἐπιτρέποντος τὴν ἔγερσιν ἐκείνης δυναμένου καὶ ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῶν Πρωτοδικῶν νὰ ἐκδοθῇ » Καὶ μειοψηφία ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ἡ προκειμένη δὲν ἀναφέρεται ὑπὸ τῆς Πολ. Δικ. εἰς τὰς περιπτώσεις τῆς ἐπ' ἀναφορᾷ διαδικασίας καὶ ἐπομένως τηρητέα ἢ κατ' ἀντιδικίαν πρὸς τὸν ἀποδέκτην διότι πρόκειται περὶ ἀποφάσεως ἐκδιδομένης μετ' ἀπόδειξιν τῶν κατὰ Ν. ἀπαιτουμένων στοιχείων καὶ παροχῆς ἐγγυήσεως, οὕτω δὲ ὁ ἀποδέκτης δύναται καὶ ἀνταπόδειξιν νὰ φέρῃ καὶ τὴν ἐγγύησιν νὰ ἀμφισβητήσῃ ».

(3) Ἐφ. Ἀθ. 1415 (73) ἐν Β' Παραρτ. Πείρας 4. 7895 ὅτι ἡ ἐγγύησις προσωπικὴ καὶ οὐχὶ κατὰ τὸ ἄρθρ. 840 Πολ. Δικ. Διτάσσεται ἐν Γαλλίᾳ ὅτι ἡ ἐγγύησις διατάσσεται οὐχὶ ἐξ ἐπαγγέλματος ἀλλὰ τῇ αἰτήσει τοῦ πληρωτοῦ Dalloz ef. de Com. 549 ἐνθ' α καὶ ἀπορ. Bravard 3. 380. Τοῦτο εἶνε ἀκριβὲς διὰ τοὺς δεχομένους ὅτι ἀπαιτεῖται ἀπόφασις τοῦ δικαστηρίου.

1842. Διάρκεια τῆς ἐγγυήσεως. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 155 «ὡς ὑποχρέωσις τοῦ εἰς τὰ ἄρθρα 151 καὶ 152 ἀναφερομένου ἐγγυητοῦ σβύνει μετὰ τρία ἔτη ἂν εἰς τὸ διάστημα τοῦτο δὲν ἔγεινεν ἐπὶ δικαστηρίου καμμία αἰτήσεις ἢ καταδίωξεις»⁽¹⁾.

1843. Συνέπειαι τῆς πληρωμῆς. Σκοπὸς τῆς ἐγγυήσεως. Ἡρωτήθη ποῖαι εἶνε αἱ συνέπειαι τῆς διὰ δικαστικοῦ διατάγματος καὶ ὑπὸ ἐγγύησιν πληρωμῆς καὶ ὑπὲρ τίνος λογίζεται δοθεῖσα ἡ ἐγγύησις.

Ἰδοὺ πῶς τίθεται τὸ ζήτημα.

Ὁ πληρωτὴς ἐπλήρωσε διὰ δικαστικοῦ διατάγματος, καὶ ὑπὸ ἐγγύησιν, ἀλλὰ μετ' ὀλίγον παρουσιάζεται ἄλλος κομιστής, ὁ νόμιμος φέρων τὸ ἀπωλεσθὲν δῆθεν ἀντίτυπον ἐφ' οὗ ἡ ἀποδοχή. Ἐρωτᾶται, κατὰ τοῦ κομιστοῦ τούτου δύναται ὁ ἀποδέκτης νὰ ἀντιτάξῃ τὴν γενομένην ἤδη πληρωμὴν καὶ νὰ παραπέμψῃ αὐτὸν εἰς τὸν λαβόντα καὶ τὸν ἐγγυητὴν αὐτοῦ ἢ ὀφείλει νὰ πληρώσῃ πάλιν καὶ νὰ στραφῇ κατὰ τοῦ λαβόντος καὶ τοῦ ἐγγυητοῦ φέρων αὐτὸς τὸν κίνδυνον τῆς ἀφερεγγυότητος αὐτῶν ἀφ' ἑνὸς καὶ τὸν κίνδυνον τῆς ἀποσβέσεως τῆς ἐγγυήσεως ἀφ' ἑτέρου ἐὰν ὑποτεθῇ ὅτι ἡ πληρωμὴ ζητεῖται μετὰ τὴν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 155 ὀριζομένην τριετίαν ;

1844. 1η Γνώμη. Γενικῶς ὑποστηρίζεται ὅτι ἡ ἐγγύησις λογίζεται δοθεῖσα ὑπὲρ τοῦ πληρωτοῦ καὶ οὐχὶ ὑπὲρ τοῦ κομιστοῦ καὶ ὅτι ἐπομένως ὁ πληρωτὴς δὲν ἀπαλλάσσεται διὰ τῆς γενομένης πληρωμῆς ἀλλ' ὀφείλει νὰ πληρώσῃ πάλιν τὸν κομιστὴν τῆς ἀποδοχῆς του καὶ νὰ στραφῇ αὐτὸς κατὰ τοῦ λαβόντος καὶ τοῦ ἐγγυητοῦ, φέρων τοὺς κινδύνους τοὺς ὁποίους ἐσημειώσαμεν.

Ἡ γνώμη αὕτη στηρίζεται ἰδίως ἐπὶ τοῦ ἄρθρ. 148, καὶ εἰς τὰ πρὸ τοῦ Ἐμπ. Κώδικος κρατοῦντα ἐφ' ὧν νομίζει ὅτι οὗτος δὲν ἐκαινοτόμησε καὶ ἐξηγεῖ μὲν τὰ ἄρθρα 150 καὶ 151 ἀλλὰ δὲν ἐξηγεῖ οὔτε τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 152 ἣν μόνον ἐπικρίνει οὔτε τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 154 ⁽²⁾.

(1) Ἐκρίθη ὅτι τὸ ἄρθρ. 155 δὲν ἐπικαλεῖται ὁ θεματοφύλαξ γραμ. εἰς διαταγὴν ἐκ πταίσματος αὐτοῦ ἀπολεσθέντος. Ἡ κατ' αὐτοῦ ἀγωγὴ εἶνε ἐκ παρακαταθήκης καὶ διαρκεῖ ἐπὶ 30 ἔτη. Ἀκ. 3 Μαΐου 54. D. 54. 1. 370.

(2) LyO Tr. 4. 324. Alauzet 1425, 1433. Boistel 809. Bravard 3. 383. Bedarride 2. § 433. Τὸ ἄρθ. 19 τοῦ τίτλου 5 τοῦ Διατάγμ. τοῦ 1673 ἤρ-

1848. Ἐλαττώματα. Ἀφ' οὗ ἡ ἐγγύησις παρέχεται ὑπὲρ τοῦ ἀποδέκτου, διατί ἀπαιτεῖται καὶ ὅταν δὲν ὑπάρχῃ ἀποδοχή (ἄρθρ. 152) § 1538; καὶ διατί ἡ εὐθύνη τοῦ ἐγγυητοῦ διαρκεῖ μόνον τρία ἔτη (ἄρθρ. 155) καὶ οὐχὶ μέχρι παραγραφῆς ἥτοι ἐφ' ὅσον κατὰ τὴν γνώμην ταύτην εὐθύνεται ὁ ἀποδέκτης;

Ἀλλὰ καὶ ἄδικον καὶ θεωρητικῶς σόλοικον εἶνε νὰ ἐπιρρίπτωνται εἰς τὸν ἀποδέκτην εὐθύναι πράξεων καὶ γεγονότων ἄλλοτρίων αὐτοῦ. Κατὰ τί ἔπταισεν οὗτος πληρώσας διὰ δικαστικοῦ διατάγματος καὶ ὑπὸ ἐγγύησιν ἀφ' οὗ δὲν ἠδύνατο νὰ πράξῃ καὶ ἄλλως;

1846. 2α Γνώμη. Ἐνεκα ἀκριβῶς τῶν ἐλαττωμάτων τούτων τὰ ὁποῖα ἀναγνωρίζουσι καὶ αὐτοὶ οἱ ὁπαδοὶ τῆς 1ης γνώμης ὑπεστηρίχθη μετὰ δυνάμεως ὅτι ἡ ἐγγύησις περὶ ἧς τὰ ἄρθρα 151 καὶ 152 εἶνε οὐχὶ ὑπὲρ τοῦ ἀποδέκτου ἀλλ' ὑπὲρ τοῦ κομιστοῦ τοῦ ἐπελευσομένου. Ὁ ἀποδέκτης πληρώσας διὰ δικαστικοῦ διατάγματος καὶ ὑπὸ ἐγγύησιν εἶνε ἀπηλλαγμένος πάσης εὐθύνης πρὸς τὸν ἐπερχόμενον κομιστὴν τῆς ἀποδοχῆς του, ὅστις μόνον κατὰ τοῦ λαβόντος καὶ τοῦ ἐγγυητοῦ ἔχει ἀγωγὴν οὐχὶ δὲ καὶ κατὰ τοῦ ἀποδέκτου. Οὕτε λέγει τὸ ἐναντίον τὸ ἄρθρ. 148, διότι ἔχει ὑπ' ὧφιν πληρωμὴν ἐκουσίαν καὶ οὐχὶ διὰ δικαστικοῦ διατάγματος ἀμφίβολα δὲ εἶνε καὶ τὰ πρὸ τοῦ Κώδικος⁽¹⁾.

Κατὰ τὴν γνώμην ταύτην, τῆς ὁποίας τὸ θεωρητικῶς ἀμεμπτον ὁμολογεῖται παρ' ὅλων, ἐξηγεῖται διὰ τί τὸ ἄρθρ. 152 ἀπαιτεῖ ἐγγύησιν καὶ ὅταν δὲν ὑπάρχῃ ἀποδοχή, διότι ἡ ἐγγύησις εἶνε ὑπὲρ τοῦ ἐπελευσομένου τυχὸν κομιστοῦ. Ἐξηγεῖται ἐπίσης τὸ ἄρθρ. 155 διότι ὁ ἐπὶ τριετίαν μὴ ἐμφανιζόμενος κομιστὴς εἶνε προφανῶς ἀμελής. Ἀλλὰ καὶ τὸ ἄρθρ. 151 εἶνε εὐεξηγητον διότι καθιερῶν τὸν κανόνα ὅτι ἡ πληρωμὴ γίνεται ἐπὶ ἐγγυήσει ὑπὲρ τοῦ κομιστοῦ, δὲν ἐξηγεῖ ὁμῶς ἐπαρκῶς ἡ γνώμη αὕτη τὸ ἄρθρ. 150 καὶ τοῦτο εἶνε ἡ μόνη ἑλλειψὶς αὐτῆς. Ἀλλ' ἀπέναντι τῶν χασμάτων τὰ ὁποῖα παρουσιάζει ἡ ἄλλη εἴτε ὑπὸ ἔποψιν θεωρητικὴν εἴτε ὑπὸ ἔποψιν ἐργ-

μηνεύετο παρὰ τοῦ Pothier Contrat de Change 131 καὶ Jousse ὡς σημαῖνον ὅτι ἡ ἐγγύησις εἶνε ὑπὲρ τοῦ πληρωτοῦ, ὑπὸ δὲ τοῦ Savary (Parfait Negociant 1, σελ. 194.) ὑπὲρ τοῦ κομιστοῦ.

(1) Beauregard σελ. 455. Nouguiet 969. Pardessus 411.

νείας καὶ ἐξηγήσεως τῶν κειμένων εἶνε μᾶλλον ὑποστηρίξιμος ἰδίως παρ' ἡμῖν ἐνθα οὔτε τὸ ἐπιχείρημα τῶν προηγουμένων τοῦ Ἐμ. Κώδικος ἔχει ἀξίαν τινα⁽¹⁾.

1547. Ἀρνησις πληρωμῆς. Πρᾶξις διαμαρτυρίας. Ἰδοὺ πῶς ἔχει τὸ ἄρθρ. 153 : Ὁ κύριος τῆς ἀπολεσθείσης συναλλαγματικῆς ἐὰν ἀφ' οὗ ζητήσῃ τὴν πληρωμὴν κατὰ τὰ προηγουμένα δύο ἄρθρα δὲν εἰσακουσθῇ, δύναται νὰ διατηρήσῃ ὅλα τὰ δικαιώματά του δι' ἐγγράφου διαμαρτυρίας. Ἡ διαμαρτυρία αὕτη πρέπει νὰ γενῇ τὴν ἐπαύριον τῆς προθεσμίας (λήξεως) τῆς ἀπολεσθείσης συναλλαγματικῆς καὶ νὰ κοινοποιηθῇ εἰς τὸν ἐκδότην καὶ τοὺς ὀπισθογράφους κατὰ τὰς κατωτέρω διατυπώσεις καὶ προθεσμίας τῆς περὶ κοινοποιήσεως τοῦ διαμαρτυρικοῦ.

Ἐπὶ τούτου σημειωτέα ταῦτα·

1) Ἐγγραφος διαμαρτυρία ἐνταῦθα καλεῖται τὸ διαμαρτυρικὸν ἐπὶ μὴ πληρωμῇ, συντασσομένη κατὰ τὰς αὐτὰς διατυπώσεις (ἄρθρ. 173, 174) καὶ προθεσμίας (ἄρθρ. 162) μὲ τὴν διαφορὰν ὅτι δὲν ἀντιγράφεται ἡ συναλλαγματικὴ ἐκτός ἂν ὁ κομιστὴς ἔχῃ ἀντίτυπον (ἄρθρ. 151) ἢ ἐπρομηθεύθῃ τοιοῦτον (ἄρθρ. 154). Ὁ Ν. ὑπόπτευσε μήπως ὁ ἀμελής κομιστὴς ἰσχυρισθῇ ἀπώλειαν πρὸς κάλυψιν τῆς ἀμελείας του καὶ διὰ τοῦτο ἐπέβαλεν εἰς αὐτὸν τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν αὐτῶν διατυπώσεων τὰς ὁποίας ὀφείλει καὶ ὁ ἔχων τὸν τίτλον αὐτοῦ⁽²⁾.

2) Κατὰ τὸ ἄρθρον διὰ νὰ συνταχθῇ ἐγκύρως ἔγγραφος διαμαρτυρία ἥτοι διαμαρτυρικὸν ἐπὶ μὴ πληρωμῇ πρέπει προηγουμένως νὰ ζητηθῇ καὶ νὰ ἐπιτευχθῇ τὸ δικαστικὸν διάταγμα καὶ νὰ δοθῇ καὶ ἐγγύσεις κατὰ τὰ ἄρθρα 151 καὶ 152.

Ἐὰν ὁμως δὲν ὑπάρχῃ πρὸς τοῦτο ὑλικὸς καιρὸς διότι καθ' ὑπόθεσιν ἡ ἀπώλεια συνέβη κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς λήξεως ἢ τῆς διαμαρτυρίας ἢ, ὅπερ τὸ αὐτό, τότε ἐνόησεν αὐτὴν ὁ κομιστὴς, δέχονται ὅλοι ὅτι ἡ διαμαρτυρία δύναται νὰ προηγηθῇ τοῦ δικαστικοῦ διατάγματος καὶ τῆς ἐγγυήσεως⁽³⁾. Διαμαρτυρία δὲν εἶνε ἀναγ-

(1) Πλήρη ἀνάλυσιν ἐν Beauregard.

(2) Bravard 3. 384. LyC Tr. 4. 331. Alauzet 1429. Boistel 809. Παλ. 570.

(3) LyC Tr. 4. 332. Bravard 3. 386 σημ. Παλ. 570. Alauzet 1430.

καία ἂν ὑπάρχῃ ἡ ῥήτρα ἀνεξόδου ἐπιστροφῆς § 1307. 1310.

1348. Ἀπώλεια μετὰ τὴν λήξιν. Ἐὰν ἡ ἀπώλεια συμβῇ μετὰ τὸ διαμαρτυρικὸν ἐπὶ μὴ πληρωμῇ ὁ κομιστὴς δὲν εἶνε ἀνάγκη προηγουμένως νὰ ζητήσῃ δικαστικὸν διάταγμα καὶ νὰ δώσῃ ἐγγύησιν ἀλλ' ἐπιδιώκει τὴν πληρωμὴν ἀποδεικνύων τὴν κυριότητα αὐτοῦ ἀμφισβητουμένην καὶ παρέχων ἐγγύησιν ἐὰν ζητηθῇ § 1538⁽¹⁾.

γ') Πληρωμὴ κατὰ παρέμβασιν.

1349. Ἰδιάζοντα. Ἡ κατὰ παρέμβασιν πληρωμὴ παρ-
ρουσιάζει τὸ ἰδιάζον ὅτι ὁ κατὰ παρέμβασιν πληρῶνων ὑποκαθί-
σταται εἰς τὰ δικαιώματα καὶ καθήκοντα τοῦ κομιστοῦ αὐτοδικαίως
καὶ δυνάμει τοῦ Νόμου (ἄρθ. 159).

Τοῦτο εἶνε ἐξαίρεσις.

Κατὰ τὸ κοινὸν δίκαιον πᾶς τις δύναται νὰ πληρώσῃ τὸ χρέος
ἄλλου καὶ ἄκοντος τοῦ δανειστοῦ ⁽²⁾, δὲν ἔχει ὅμως δικαίωμα νὰ
ζητήσῃ τὴν ἐκχώρησιν τῶν ἀγωγῶν τοῦ δανειστοῦ εἰμὴ ἐξαιρετικῶς,
οὔτε ὑποκαθίσταται διὰ τῆς πληρωμῆς καὶ μόνος εἰς τὰ δικαιώ-
ματα αὐτοῦ, εἰμὴ πάλιν ἐξαιρετικῶς, καὶ εἰς ὠρισμένας περιπτώ-

Τὸ αὐτὸ καὶ ὅταν ἐζητηθῇ μὲν τὸ δικαστ. διάταγμα ἀλλὰ δὲν ἐδόθῃ ἀκόμη
ἢ ἀπερρίφθῃ ἢ αἰτησις Alauzet 1431. Ἡ σύνταξις τῆς διαμαρτυρίας ἔχει
οἶαν καὶ τὸ διαμαρτυρικὸν ἔννοιαν ἥτοι τὴν διαφύλαξιν τῶν δικαιωμάτων τοῦ
κομιστοῦ κατὰ τῶν ὀπισθογραφῶν καὶ ἐκδότου ἄρα ὁ μὴ συντάξας ἢ συν-
τάξας ἄκυρον εἶνε ἀμελής. Ἡ Γαλ. Νομολ. δέχεται ὅτι τῆς διαμαρ-
τυρίας ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος πρέπει νὰ προηγεῖται δικαστικὸν διάταγμα
ἐκτὸς ἀνωτέρας βίας. Καὶ ἀνωτέρα βία εἶνε ἡ ἀπώλεια κατὰ τὴν ἐπο-
μένην τῆς λήξεως ἥτοι κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ διαμαρτυρικοῦ. Ἀκ. 17 Δεβρ.
44. D. 45. 1. 6. S. 45. 1. 5. οὐχὶ ὅμως καὶ τὸ γεγονός ὅτι ὁ κομιστὴς
ἀπουσίαζεν ἐκ τῆς κατοικίας του κατὰ τὰς δύο ἡμέρας τὰς πρὸ τῆς λήξεως,
ὅτε συνέβη ἡ ἀπώλεια. (Τὸ γραμ. ἔλγηε τὴν 15, ὁ δὲ ἐνάγων ἰσχυρίζετο ὅτι
τὴν 14 καὶ 15 ἦτο ἀπών.) Ακ. 11 Ἰουλ. 57. S. 57. 1. 743. D. 57. 1.
307. οὔτε τὸ γεγονός ὅτι ὁ πληρωτὴς εἰς θν εἶχε σταλῆ ὁ τίτλος πρὸς ἀπο-
δοχὴν ἀφ' οὗ τὸν κατεκράτησε δολίως ἐξηφανίσθη. Ἐφ. Paris 19 Νεβρ. 66.
S. 67. 2. 223. D. 67. 2. 47.

(1) Lyc Tr. 4. 331. Ἐφ. Paris 20 Αὐγ. 66. S. 67. 2. 40. Ἐφ.
Grenoble 9 Αὐγ. 64. D. 64. 2. 206.

(2) Καλλιγὰ Γ. § 616.

σεις⁽¹⁾. Καὶ ἔχει μὲν ὁ πληρώων ἀλλότριον χρέος ἀγωγὴν κατὰ τοῦ ὀφειλέτου καὶ ὅταν ἐπλήρωσεν ἄνευ ἐντολῆς, ἡ ἀγωγή ὅμως αὐτοῦ αὕτη δὲν εἶνε ἡ τοῦ πληρωθέντος δανειστοῦ, ἀλλ' εἶνε ἀγωγή ἰδία καὶ ἐντελῶς ἐκείνης διάφορος.⁽²⁾

Ἡ ἐπιθυμία τοῦ Ν. νὰ εὐκολύνῃ καὶ νὰ ἐνθαρρύνῃ τὴν πληρωμὴν τῆς συναλλαγματικῆς νὰ ἐξαλείψῃ δὲ κατὰ τὸ δυνατόν τὴν ἐκ τῆς μὴ πληρωμῆς ἐντύπωσιν δικαιολογεῖ τὴν ἐξαίρεσιν.

1550. Ὁρισμός. Ἄρθρ. 158. Ἄλλ' ἵνα ἐπέλθῃ τὸ ἄνω ἀποτέλεσμα πρέπει νὰ ὑπάρχῃ πληρωμὴ κατὰ παρέμβασιν. Καὶ ἰδοὺ τότε ὑπάρχει κατὰ τὸ ἄρθ. 158.

«Ἡ συναλλαγματικὴ κατὰ τῆς ὁποίας ἔγεινε διαμαρτυρία δύναται νὰ ἐξοφληθῇ παρὰ παντός παρεμβαίνοντος ὑπὲρ τοῦ ἐκδότου ἢ ὑπὲρ ἑνὸς τῶν ὀπισθογράφων. Ἡ παρέμβασις καὶ ἡ πληρωμὴ πρέπει νὰ σημειώνωνται εἰς τὸ διαμαρτυρικὸν ἢ ὑπ' αὐτό».

Κατὰ τὸ ἄρθρ. τοῦτο διὰ νὰ ὑπάρξῃ πληρωμὴ κατὰ παρέμβασιν ἀπαιτεῖται·

- 1) Διαμαρτυρικὸν ἐπὶ μὴ πληρωμῇ.
- 2) Πληρωμὴ κατὰ τὴν σύνταξιν αὐτοῦ.
- 3) Μνεία τῆς παρεμβάσεως καὶ τῆς πληρωμῆς ἐν αὐτῷ τῷ διαμαρτυρικῷ ἢ ὑπ' αὐτό, καὶ

- 4) Ὑπὸ τινος ἐπιφυλάξεις πληρωμὴ παρὰ μὴ ὑποχρέου § 1552.

Ὁ Ν. ἀπήτησεν διαμαρτυρικὸν ἐπὶ μὴ πληρωμῇ ἐπιθυμῶν νὰ βεβαιωθῇ ἐπισήμως ὅτι ὁ πληρωτὴς ἦτοι ὁ ἐντεταλμένος τὴν πληρωμὴν δὲν ἐπλήρωσε. Ἄν ἡ πληρωμὴ γίνῃ ἄνευ διαμαρτυρικοῦ ἔστω καὶ κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς λήξεως δὲν εἶνε πληρωμὴ κατὰ παρέμβασιν, ἀλλὰ κοινὴ πληρωμὴ ἀλλοτρίου χρέους.⁽³⁾

Δὲν ἀρκεῖ ἡ σύνταξις διαμαρτυρικοῦ, ἀλλὰ πρέπει πρὸς τούτοις

(1) Καλλιγᾶ Β. § 537.

(2) Ν. 43 Π. (3. 5). Βασιλ. Ν. 43. (17. 1). Ἐὰν χωρὶς ἐντολῆς καταβάλῃς ὑπὲρ ἐμοῦ χρέος, ἐλευθεροῦμαι, καὶ ἔχεις κατ' ἐμοῦ τὴν περὶ διοικήσεως ἀγωγὴν ταῦτα εἰμὶ διέφερε με μὴ καταβληθῆναι — Ἄρα ἡ τοιαύτη ἀγωγή δὲν εἶνε ἐκ συναλλαγματικῆς οὔτε πάντοτε ἐμπορικῇ. Dalloz ef. de Gom. Sup. 274. καὶ κατωτ. σελ. 859 σημ. 3.

(3) LyC. Tr. 4.337. Bravard 3.392. Διαμαρτυρικὸν ἀπαιτεῖται καὶ ὅταν αὐτὸς ὁ πληρωτὴς πληρώσῃ κατὰ παρέμβασιν ἴδε ἐν τούτοις § 1432 σημ. 3.

ἡ πληρωμὴ νὰ γίνη κατὰ τὴν σύνταξιν αὐτοῦ, ἵνα θεωρηθῇ κατὰ παρέμβασιν, διότι τότε μετριάζεται κατὰ τὸν Ν. ἡ ἐκ τῆς μὴ πληρωμῆς ἐντύπωσις. Ἄρχ. πληρωμὴ γινομένη πρὸ τοῦ διαμαρτυρικοῦ ἢ μετὰ τοῦτο εἶνε κοινὴ πληρωμὴ ἀλλοτρίου χρέους. Ἐν τῇ πράξει ὁμως, ὡς πρὸς τοῦτο, δὲν ἀκριβολογοῦσι καὶ δέχονται, ὅτι ἡ πληρωμὴ δύναται νὰ γίνη καὶ κατόπιν, ἀρκεῖ νὰ ὑπάρχῃ προσφορὰ πληρωμῆς κατὰ τὴν σύνταξιν τοῦ διαμαρτυρικοῦ ἐκ μέρους τοῦ παρεμβαινόντος. (1)

Τέλος ἡ πληρωμὴ καὶ ἡ παρέμβασις ἢ ἡ προσφορὰ πληρωμῆς νὰ ἀναφέρεται ἐν τῷ διαμαρτυρικῷ, ἢ ὑπ' αὐτὸ διὰ νὰ βεβαιωται ἅφ' ἑνὸς μὲν ὅτι ἡ πληρωμὴ δὲν ἐγένετο πρὸ τοῦ διαμαρτυρικοῦ, ἅφ' ἑτέρου δὲ ὑπὲρ τίνος παρεμβαίνει ὁ πληρώνων χωρὶς νὰ δύναται νὰ ἰσχυρισθῇ κατόπιν ὅτι ὑπὲρ ἄλλου παρενέβη. (2)

1331. Κατ' ἀνάγκην πληρωτῆς. Κατὰ παρέμβασιν ἀποδέκτης. Ὁ κανὼν ὅτι πληρωμὴ κατὰ παρέμβασιν ὑπάρχει τότε μόνον ὅταν συνταχθῇ διαμαρτυρικὸν ἐπὶ μὴ πλήρωμῃ καὶ ἡ πληρωμὴ ἢ τοῦλάχιστον ἡ προσφορὰ περὶ πληρωμῆς γίνη κατὰ τὴν σύνταξιν αὐτοῦ καὶ οὐχὶ πρὸ ἢ κατόπιν, εἶνε ἀπόλυτος, ἐφαρμόζεται ἐπομένως καὶ εἰς τὸν κατ' ἀνάγκην πληρωτὴν § 1302, ὅστις διὰ νὰ θεωρηθῇ ὡς κατὰ παρέμβασιν πληρώνων καὶ νὰ ὑποκατασταθῇ εἰς τὰ δικαίωματα τοῦ κομιστοῦ πρέπει νὰ πληρώσῃ κατὰ τὴν σύνταξιν τοῦ διαμαρτυρικοῦ ἐπὶ μὴ πληρωμῇ καὶ οὐχὶ πρὸ, ἄνευ ἢ κατόπιν τούτου, καθ' ὅσον ἡ ἰδιότης τοῦ κατ' ἀνάγκην πληρωτοῦ αὐτῇ καθ' ἑαυτὴν δὲν πρέχει αὐτῷ ἰδιαιτέρον δικαίωμα(3).

Ἄλλ' ἐφαρμόζεται ὁ κανὼν καὶ εἰς τὸν κατὰ παρέμβασιν ἀποδέκτην ;

Κατὰ παρέμβασιν ἀποδέκτης δύναται νὰ ᾔνῃ καὶ αὐτὸς ὁ κατ' ἀνάγκην πληρωτῆς, ἐὰν ὑποθέσωμεν ὅτι οὗτος ἀπεδέχθη ἤδη κατὰ παρέμβασιν. § 1436.

Ὁ κατὰ παρέμβασιν ἀποδέκτης εἶνε ἐγγυητῆς ἐκείνου, ὑπὲρ οὗ παρενέβη καὶ εὐθύνεται ὅπως καὶ αὐτὸς § 1434. Κατὰ ρητὴν θέλησιν

(1) LyC αὐτ. Bravard αὐτ. σημ. Dalloz ef. de Com. 590.

(2) Bravard 3 392. σημ. καὶ Ἐφ. Πακ. 14 Φεβρ. 87. D. 87. 2. 192.

(3) Ἰδε § 1436 σημ. 4.

τοῦ Ν. τὸ διαμαρτυρικὸν ἐπὶ μὴ πληρωμῇ πρέπει νὰ γίνη καὶ παρ' αὐτῷ (ἄρθρ. 173) ἐπὶ ποινῇ ἐκπτώσεως (ἄρθρ. 168). Ἄν λοιπὸν πληρώσῃ κατὰ τὴν σύνταξιν αὐτοῦ ἐνεργεῖ προφανῶς πληρωμὴν κατὰ παρέμβασιν καὶ ὑποκαθίσταται εἰς τὰ δικαιώματα τοῦ κομιστοῦ, διότι ὁ Ν. δὲν διακρίνει ἂν τῆς κατὰ παρέμβασιν πληρωμῆς προηγήθῃ ὑπόσχεσις δηλ. ἀποδοχὴ.

Ἄλλ' ἂν ὁ κατὰ παρέμβασιν ἀποδέκτης πληρώσῃ μετὰ τὸ διαμαρτυρικὸν εἴτε εἰρηνικῶς εἴτε μετὰ δικαστικὴν ἀπόφασιν ὑποκαθίσταται καὶ τότε εἰς τὰ δικαιώματα τοῦ κομιστοῦ; Ἐν ἄλλαις λέξεσιν ἡ τοιαύτη παρ' αὐτοῦ πληρωμὴ εἶνε κατὰ παρέμβασιν, ἀφ' οὗ δὲν ἐγένετο κατὰ τὴν σύνταξιν τοῦ διαμαρτυρικοῦ ;

Μᾶλλον σύμφωνος πρὸς τὸ πνεῦμα τοῦ Ν. φαίνεται ἡ καταφατικὴ λύσις, διότι καὶ ὁ συνεπείχῃ δικαστικῆς ἀποφάσεως πληρώων κατὰ παρέμβασιν ἀποδέκτης εἶνε ἐπὶ τέλους πληρωτὴς κατὰ παρέμβασιν. Ἀλλὰ καὶ ἡ λύσις καθ' ἣν ὁ τοιοῦτος ἔχει τὰ δικαιώματα τοῦ πληρώνοντος ἐγγυητοῦ μόνον τὰ ὑπὸ τοῦ Ἀστ. Δικαίου παντὶ ἐγγυητῇ ἀναγνωρίζόμενα δὲν εἶνε παρ' ἡμῖν ἐντελῶς ἀποκρουστέα. ⁽¹⁾

1852. Τίς δύναται νὰ παρεμβῇ. Ἐνεκα τῆς φράσεως τοῦ Ν. «παρὰ παντὸς παρεμβαίνοντος» (ἄρθρ. 158) ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἄρθρ. 126, ὅπερ ρητῶς ἀπαιτεῖ, ὥστε ἡ κατὰ παρέμβασιν ἀποδοχὴ νὰ γίνηται παρὰ τρίτου, δέχονται ἐν γένει ὅτι ὁ παρεμβαίνων πρέπει νὰ ᾔνῃ τρίτος, ἥτοι μὴ ἐνεχόμενος ἤδη διὰ τὴν πληρωμὴν τῆς συναλλαγματικῆς, διότι ὁ ἐνεχόμενος οὐχὶ ἄλλότριον,

(1) Ἐν Γαλλίᾳ τὸ ζήτημα δὲν ἐγείρεται καὶ δέχονται ὅτι ὁ κατὰ παρέμβασιν ἀποδέκτης πληρώνων ἔστω καὶ μετὰ δικαστικὴν ἀπόφασιν ὑποκαθίσταται διὰ τῆς πληρωμῆς εἰς τὰ δικαιώματα τοῦ κομιστοῦ. Alauzet 1436 i. f. Ἡ λύσις αὕτη ἐπιβάλλεται ἐκεῖ λόγῳ τοῦ ἄρθ. 1251 § 3 τοῦ Ἀστ. Κώδ. καθ' ὃ ὁ μετ' ἄλλου ἢ δι' ἄλλον ἐνεχόμενος, πληρώνων ὑποκαθίσταται εἰς τὰ δικαιώματα τοῦ δανειστοῦ (κομιστοῦ), προφανῶς δὲ ὁ κατὰ παρέμβασιν ἀποδέκτης ἐνέχεται δι' ἄλλον καὶ μετ' ἄλλου. Παρ' ἡμῖν διάταξις ὁμοία πρὸς τὸ ἄρθρ. 1251 § 3 τοῦ Γαλλ. Ἀστ. Κώδ. δὲν ὑπάρχει, ἐπειδὴ δὲ ὁ κατὰ παρέμβασιν δέκτης εἶνε ἐγγυητῆς § 1433 εὐθυνόμενος ὅταν καὶ ὅπως ὁ ὑπὲρ οὗ παρενέβη καὶ ὑπὸ τὸν ὅρον συντάξεως διαμαρτυρικοῦ καὶ παρ' αὐτῷ (ἄρθρ. 173) § 1434 δύναται νὰ ὑποστηριχθῇ εὐλόγως ὅτι αὐτός πληρώνων μετὰ τὸ διαμαρτυρικὸν ἐν γένει ἔχει μόνον τὰ δικαιώματα τοῦ ἐγγυητοῦ.

ἀλλ' ἴδιον πληρώνει χρέος (1). Συνεπῶς ὁ μὴ ἀποδεχθεὶς πληρω-
τῆς εἶνε τρίτος § 1432 καὶ δύναται νὰ πληρώσῃ κατὰ παρέμβα-
σιν. Ὁ κατ' ἀνάγκην πληρωτῆς εἶνε ἐπίσης τρίτος. Ὁ κατὰ παρ-
έμβασιν ἀποδέκτης κατ' ἀκριβολογίαν δὲν εἶνε τρίτος, μεθ' ὅσα
ὁμῶς εἴπομεν οὗτος πληρῶνων θεωρεῖται κατὰ παρέμβασιν § 1551.

Ἄλλ' ὁ ἐκδότης, οἱ ὀπισθογράφοι, οἱ ἐγγυηταὶ αὐτῶν, οἱ ὑπό-
χρεοὶ ἤδη διὰ τὴν πληρωμὴν τῆς συναλλαγματικῆς δὲν δύνανται νὰ
πληρώσωσι κατὰ παρέμβασιν ;

Ἀναμφιβόλως ναί.

Ἄν βάσις τῆς κατὰ παρέμβασιν πληρωμῆς ᾗνε ἡ ματαίωσις
τῆς ἐκ τῆς μὴ πληρωμῆς κακῆς ἐντυπώσεως, τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο
ἐπέρχεται εἴτε ἡ κατὰ παρέμβασιν πληρωμὴ γίνεται παρὰ τρίτου,
εἴτε γίνεται παρ' ὑποχρέου ἤδη (ἐκδότης — ὀπισθογράφος — ἐγγυη-
τοῦ) καὶ κατὰ μείζονα μάλιστα λόγον. Οὕτε ὑπάρχει λόγος νὰ δε-
χθῶμεν ὅτι πᾶς τρίτος βλέπων διαμαρτυρουμένην συναλλαγματικὴν
δύναται νὰ πληρώσῃ κατὰ παρέμβασιν καὶ νὰ ὑποκατασταθῇ εἰς τὰ
δικαιώματα τοῦ κομιστοῦ, ἀλλὰ δὲν δύναται νὰ πράξῃ τὸ αὐτὸ ὁ
διὰ τὴν πληρωμὴν αὐτῆς ἤδη ὑπόχρεως ἐκδότης, ὀπισθογράφος ἢ
ἐγγυητῆς αὐτῶν.

Ἀλλὰ τότε διατί ὁ Ἑμ. Ν. φαίνεται ὁμιλῶν περὶ τρίτου ;

Διότι ἔχων ὑπ' ὄψει τὸ ἐν Γαλλίᾳ Ἀστ. Δίκαιον τὸ κανονίζον
τὰς συνεπειὰς τῆς πληρωμῆς παρὰ συνυποχρέου ἔκρινε περιττόν
νὰ ἐπαναλάβῃ τὰς διατάξεις αὐτοῦ καὶ ὠμίλησε περὶ τῆς πληρω-
μῆς παρὰ τρίτου, καθόσον περὶ ταύτης μόνον ἐκαινοτόμησε ἀναγνω-
ρίσας τὴν ὑποκατάστασιν καὶ εἰς αὐτὸν διὰ τὴν πληρωμὴν, ὅταν
αὕτη γίνεται ὑπὸ τινος ὅρους ἦτοι κατὰ τὴν σύνταξιν τοῦ διαμαρ-
τυρικοῦ ἐπὶ μὴ πληρωμῇ § 1550.

Ἰδοὺ τί συμβαίνει ἐν Γαλλίᾳ.

Κατὰ τὸ ἀρθ. 1251 § 3 τοῦ Γαλλ. Ἀστ. Κωδ. ἀό δι' ἄλλον
ἢ μετ' ἄλλου ἐνεχόμενος, πληρῶνων ὑποκαθίσταται εἰς τὰ δικαιώ-
ματα τοῦ δανειστοῦ αὐτοδικαίως.

Ἐκεῖ λοιπὸν ὁ ἐκδότης, οἱ ὀπισθογράφοι, ὁ κατὰ παρέμβασιν
ἀποδέκτης καὶ οἱ ἐγγυηταὶ αὐτῶν πληρόνοντες ὅποτεδῆποτε ὑποκα-

(1) LyO Tr. 4. 335. Alauzet 1437. Bravard 3. 393.

θίστανται εἰς τὰ δικαιώματα τοῦ κομιστοῦ (δανειστοῦ) δυνάμει τῆς ἄνω διατάξεως ὡς ἐνεχόμενοι δι' ἄλλον ἢ μετ' ἄλλου. Ἦτο λοιπὸν περιττὸν ὁ Ἐμ. Ν. νὰ ὁμιλήσῃ περὶ τῆς κατὰ παρέμβασιν πληρωμῆς ἐκ μέρους τούτων, διότι ἀφ' οὗ οὗτοι ὑποκαθίστανται εἰς τὰ δικαιώματα τοῦ κομιστοῦ (δανειστοῦ) ὅποτεδῆποτε πληρώνοντες, κατὰ μείζονα λόγον ὑποκαθίστανται πληρώνοντες κατὰ παρέμβασιν ἤτοι κατὰ τὴν σύνταξιν τοῦ διαμαρτυρικοῦ ἐπὶ μὴ πληρωμῇ.

Ἀλλὰ προκειμένου περὶ πληρωμῆς ὑπὸ τρίτου ἦτοι παρὰ μὴ ὑποχρέου ὁ Ἐμ. Ν. εἶχεν ἀνάγκην νὰ ὁμιλήσῃ καὶ ὠμίλησε. Ἄν δὲν ὠμίλει, ὁ τρίτος πληρώνων ἔστω καὶ κατὰ τὴν σύνταξιν τοῦ διαμαρτυρικοῦ δὲν θὰ ὑποκαθίστατο εἰς τὰ δικαιώματα τοῦ δανειστοῦ. Θὰ εἶχε βεβαίως ἀγωγὴν. Ἀλλ' ἡ ἀγωγὴ αὐτοῦ θὰ ἦτο ἡ ἐκ τῆς διοικήσεως ἀλλοτρίων, καὶ οὐχὶ ἡ ἀγωγὴ τοῦ πληρωθέντος κομιστοῦ. Θὰ ἦτο ἐν ἄλλαις λέξεσιν ἡ ἀγωγὴ ἣν ἔχει πᾶς τις πληρώνων ἀλλότριον χρέος ⁽¹⁾. Ἐκ τούτων ἐξηγεῖται διατί ὁ Ἐμ. Ν. ὠμίλησε μόνον περὶ τρίτου καὶ δὲν ὠμίλησε περὶ τῶν συνυποχρέων (ἐκδότου—ὀπισθογράφων—ἐγγυητῶν).

Ἐν Γαλλίᾳ δὲν συζητεῖται ἂν ὁ ὑπόχρεως (ἐκδότης—ὀπισθογράφος—ἐγγυητής) δύναται νὰ πληρώσῃ κατὰ παρέμβασιν ἤτοι κατὰ τὴν σύνταξιν τοῦ διαμαρτυρικοῦ. Ὅλοι δέχονται τοῦτο. Ἰσχυρίζονται μόνον τινὲς ὅτι τότε ὁ συνυπόχρεως πληρώνων ὑποκαθίσταται εἰς τὰ δικαιώματα τοῦ κομιστοῦ ὅταν πληρώσῃ κατὰ παρέμβασιν ἤτοι συντασσομένου τοῦ ἐπὶ μὴ πληρωμῇ διαμαρτυρικοῦ καὶ οὐχὶ κατόπιν ⁽²⁾. Ἀλλ' ἡ γνώμη αὕτη δὲν ἐπικρατεῖ καὶ ὅλοι σχεδὸν δέχονται ὅτι ὁ συνυπόχρεως ὅποτεδῆποτε πληρώνων ὑποκαθίσταται εἰς τὰ δικαιώματα τοῦ κομιστοῦ δυνάμει τοῦ ἄνω σημειωθέντος ἄρθρου 1251 § 3 τοῦ Ἀσ. Γαλ. Κώδ. ⁽³⁾ Παρ' ἡμῖν διατάξεις ὁμοίαι πρὸς τὸ ἄρθρ. 1251 τοῦ Γαλ. Ἀσ. Κώδ. δὲν ὑπάρχει ἀλλὰ τοῦτο ὡς εἵπομεν δὲν εἶνε λόγος ν' ἀρνηθῶμεν εἰς τὸν συνυπόχρεων ὅ,τι ὁ Ν. ἐπιτρέπει εἰς πάντα τρίτον ἀφ' οὗ εἶνε γνωστὸν διὰ τί περὶ τῶν συνυποχρέων ἐσιώ-

(1) Ἴδε τὴν σημ. 2 τῆς σελ. 853.

(2) Lyc Tr. 4. 341.

(3) Alauzet 1437. Ἐφ. Poitiers 24 86ρίου 88. S. 88. 2. 163. Dalloz ef. de Com. 599.

πησε· καὶ ἄφ' οὗ κατ' ἀκριβολογίαν οἱ διάφοροι συνυπόχρεοι δὲν εὐ-
θύνονται εἰς τὴν πληρωμὴν ἀλλὰ διὰ τὴν πληρωμὴν.

Ἐὰν θελήσωμεν νὰ περιορισθῶμεν εἰς τὰ κείμενα χωρὶς νὰ λά-
βωμεν ὑπ' ὄψιν ὑπὸ ποίας προϋποθέσεις ταῦτα ἐγράφησαν θὰ φθά-
σωμεν ἀδικαιολογήτως εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι ὁ τρίτος πληρώων
κατὰ παρέμβασιν ὑποκαθίσταται εἰς τὰ δικαιώματα τοῦ κομιστοῦ
ἐν ᾧ ὁ συνυπόχρεος πληρώων ἐπίσης κατὰ παρέμβασιν δὲν ὑποκαθί-
σταται, ἀλλ' ἔχει τὴν ἀγωγὴν ἣν ἀναγνωρίζει ὁ Ν. εἰς τὴν ιδιότητα
αὐτοῦ εἴτε ὡς ἐκδότης, εἴτε ὡς ὀπισθογράφος εἴτε ὡς ἐγγυητοῦ καὶ
ἥτις προφανῶς δὲν εἶνε ἡ τοῦ κομιστοῦ.

Ἐκ τῆς ἐλλείψεως διατάξεως ὁμοίας πρὸς τὸ ἄρθρ. 1251 § 3
Γαλ. Κωδ. παρ' ἡμῖν παραμένουσιν ἐν τούτοις διαφοραὶ τὰς ὁποίας
καὶ ἀνωτέρω ὑπεδείξαμεν.

Βεβαίως ὁ συνυπόχρεος (ἐκδότης—ὀπισθογράφος—ἐγγυητής)
πληρώων κατὰ παρέμβασιν ἦτοι συντασσομένου τοῦ ἐπὶ πληρωμῇ
δικαμρτυρικοῦ ὑποκαθίσταται εἰς τὰ δικαιώματα τοῦ κομιστοῦ καὶ
ἐνασκει τὰς ἀγωγὰς αὐτοῦ, ἀλλὰ δὲν συμβαίνει τὸ αὐτὸ ὅταν πλη-
ρῶσῃ κατόπιν. Πληρώων κατόπιν ὁ συνυπόχρεος δὲν ὑποκαθίστα-
ται ἀλλ' ἔχει κατ' ἀρχὴν τὴν ἀγωγὴν καὶ τὰ δικαιώματα τὰ ὅποια
ἀναγνωρίζει αὐτῷ ὁ Ἐμπ. ἢ ὁ Ἀστ. Ν. ἦτοι τὴν ἀγωγὴν καὶ τὰ
δικαιώματα τοῦ ἐκδότης, ἂν ᾖ ἐκδότης, τὴν ἀγωγὴν καὶ τὰ δι-
καιώματα τοῦ ὀπισθογράφου, ἂν ᾖ ὀπισθογράφος, τὴν ἀγωγὴν καὶ
τὰ δικαιώματα τοῦ ἐγγυητοῦ, ἂν ᾖ ἐγγυητής, ἐκτὸς ἂν γίνῃ ἐκ-
χώρησις ἢ ἂν ὁ Ν. ἀναγνωρίξῃ αὐτῷ ἀγωγὴν quasi ex jure cesso.
Τούναντίον ἐν Γαλλίᾳ ὁ συνυπόχρεος λόγῳ τοῦ ἄρθρ. 1251 § 3
πληρώων εἴτε συντασσομένου τοῦ δικαμρτυρικοῦ εἴτε κατόπιν ὑπο-
καθίσταται πάντοτε εἰς τὰ δικαιώματα τοῦ κομιστοῦ. Ἐπὶ πλέον
ἡ ἀγωγὴ τοῦ πληρώοντος συνυποχρέου ἐν Γαλλίᾳ κατὰ τῶν λοιπῶν
εἶνε ἡ τοῦ κομιστοῦ ἦτοι πάντοτε ἐκ συναλλαγματικῆς, ἐν ᾧ παρ'
ἡμῖν δὲν εἶνε πάντοτε, ὡς θέλομεν ἰδεῖ μελετῶντες τὰ περὶ ἀναγωγῶν
μεταξὺ τῶν διαφορῶν συνυποχρέων.

1553. Ὑπὲρ τίνος. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 158 ἀναγράφον τὸ
συνήθες ἢ κατὰ παρέμβασιν πληρωμὴ γίνεται ὑπὲρ τοῦ ἐκδότης ἢ
ὑπὲρ τίνος τῶν ὀπισθογράφων ἀλλ' ὅλοι δέχονται ὅτι αὕτη εἶνε δυ-
νατὴ ἂν καὶ μὴ συνήθης ὑπὲρ παντὸς ἐκ συναλλαγματικῆς ὑπο-

χρέου καὶ δὴ καὶ ὑπὲρ τοῦ ἀποδέκτου ἢ ὑπὲρ τριτεγγνητοῦ⁽¹⁾.

Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τοῦ ἄρθρου τούτου πρὸς τὸ κατωτέρω καὶ τὰ ἄρθρα 126 καὶ 127 φαίνεται ὅτι ὁ παρεμβαίνων ὀφείλει νὰ δηλώσῃ ὑπὲρ τίνος ἐνεργεῖ τὴν πληρωμὴν. Τοῦτο ὅμως δὲν εἶνε ἀπαραιτήτον καὶ ἐν σιωπῇ ἐκλαμβάνεται παρεμβῶς καὶ πληρώσας ὑπὲρ ὧλων⁽²⁾.

1854. Διατυπώσεις. Κατὰ ποίας διατυπώσεις πρέπει νὰ γίνῃ ἡ πληρωμὴ ὅπως θεωρηθῇ κατὰ παρέμβασιν ὑπεδείξαμεν ἤδη § 1550. Ἄν δὲν τηρηθῶσιν αἱ διατυπώσεις ἡ πληρωμὴ δὲν εἶνε κατὰ παρέμβασιν ἀλλ' εἶνε κοινὴ μὲν πληρωμὴ ἀλλοτρίου χρέους ὅταν γίνεται παρὰ τρίτου (μὴ ἐνεχομένου) παρέχουσα αὐτῷ ἀγωγὴν ἐκ τῆς διοικήσεως ἥτις δὲν εἶνε ἐκ συναλλαγματικῆς οὔτε πάντοτε ἐμπορικῇ⁽³⁾ πληρωμὴ δὲ παρὰ συνυποχρέου ὅταν γίνεται παρὰ τοιούτου, παρέχουσα αὐτῷ τὴν ἀγωγὴν ἣν ἀναγνωρίζει ὁ Ν. εἰς τὴν ιδιότητά αὐτοῦ, διότι μὴ ὑπάρχοντος παρ' ἡμῖν τοῦ ἄρθρ. 1251 Γαλ. Κωδ. ὑποκατάστασις αὐτοδικαίως ὑπὲρ τοῦ συνυποχρέου διὰ μόνης τῆς πληρωμῆς δὲν χωρεῖ § 1552.

1855. Ἀποτελέσματα τῆς κατὰ παρέμβασιν πληρωμῆς. Διὰ τῆς πληρωμῆς κατὰ παρέμβασιν

1) ὁ πληρώσας ὑποκαθίσταται εἰς τὰ δικαιώματα καὶ καθήκοντα τοῦ κομιστοῦ ἀπέναντι ἐκείνου ὑπὲρ οὗ παρενέβη καὶ ἀπέναντι ἐκείνων οἵτινες εὐθύνονται πρὸς τὸν ὑπὲρ οὗ ἡ παρέμβασις⁽⁴⁾.

(1) Dalloz ef. de Com. 596 Alauzet 1438. Bravard 3. 395 σημ. 3. LyC Tr. 4. 336 Παλ. 575

(2) Παλ. 575 ἰ. f. LyC Tr. 4. 337. Boistel 824.

(3) Ἴδε σημ. 2 τῆς σελ. 853. Κατὰ τὸ Ἄκ. 8 Ἰουλ. 63 D. 63. 4. 304. ἢ S. 63. 4. 480 ὁ πληρώνων συναλλαγματικὴν ἀποδεδεγμένην τρίτος ἔχει ἀγωγὴν κατὰ τοῦ ἀποδέκτου ἐκ τῆς διοικήσεως ὑποκειμένην εἰς τὴν τριακοστὰς παραγραφῇ. Κατὰ τὸ Ἐφ. Pau 15 Φεβρ. 87 D. 87. 2. 192 ἡ κατὰ παρέμβασιν πληρωμὴ πρέπει νὰ μνημονεύεται ἐν τῇ διαμαρτυρικῇ ἢ ὑπ' αὐτῇ, ἄλλως ὁ πληρώσας δὲν θεωρεῖται κατὰ παρέμβασιν ἀλλὰ διοικητῆς ἀλλοτρίων ἔχων ἀγωγὴν κατὰ τοῦ ἐλευθερωθέντος μὴ ὑποκειμένην εἰς τὴν ἐμπορικὴν δικαιοδοσίαν.

(4) LyC Tr. 4. 339. Bravard 3. 401. Boistel 824. Ἄν ὁ κατὰ παρέμβασιν πληρώνων ᾔνε ἐκ τῶν ὑποχρέων (ἐκδότης—ὀπισθογράφος—ἐγγυητής) ὡς ἐδέχθημεν § 1552 οὗτος ὑποκαθίσταται εἰς τὰ δικαιώματα τοῦ κομιστοῦ μόνον ἀπέναντι ἐκείνων πρὸς οὓς δὲν εὐθύνεται καὶ οὐχὶ καὶ ἀπέναντι ἐκείνων

"Αρα ὁ κατὰ παρέμβασιν πληρώσας·δὲν εἶνε κομιστὴς ἀλλ' ἐκδο-
χεὺς τοῦ κομιστοῦ, ἐπομένως προτείνονται κατ' αὐτοῦ παρὰ τῶν
ὕποχρέων αἱ κατὰ τοῦ τέως κομιστοῦ ἐνστάσεις, οὗτος δ' εὐθύνεται
πρὸς αὐτὸν οὐχὶ ὡς ὀπισθογράφος ἀλλ' ὡς πᾶς ἐκχωρητὴς ⁽¹⁾.

2) Ἀπαλλάσσονται ὅλοι ἐκεῖνοι πρὸς οὓς εὐθύνεται ὁ ὑπὲρ οὗ ἡ
παρέμβασις. Οὕτω διὰ τῆς ὑπὲρ τοῦ ἐκδότου ἀπαλλάσσονται πάν-
τες οἱ ὀπισθογράφοι, διὰ τῆς ὑπὲρ τινος τῶν ὀπισθογράφων πάντες οἱ
μετ' αὐτὸν (ἄρθρ. 159), διὰ τῆς ὑπὲρ τοῦ ἀποδέκτου πάντες οἱ
ὕποχρεοι (ἐκδότης, ὀπισθογράφοι, ἐγγυηταί). Οὐδεὶς ὅμως ἀπαλλάσ-
σεται ἂν ἡ παρέμβασις ἐγένετο ὑπὲρ ὧν § 1553.

3) Παύει ἡ κυκλοφορία τοῦ τίτλου, ὑπὸ τὴν ἐννοίαν ὅτι ὁ κατὰ
παρέμβασιν πληρώσας δύνχεται μόνον νὰ ἐκχωρήσῃ τὰ δικαιώματά
του, οὐχὶ δὲ καὶ νὰ ὀπισθογραφῇ τὸν τίτλον ⁽²⁾.

1556. Πλείονες παρεμβαίνοντες. Περί τούτου τὸ ἄρθρ.
159 ἀναγράφει δύο κανόνας· 1) ἂν ὑπάρχῃ συνδρομὴ πολλῶν εἰς
τὴν πληρωμὴν συναλλαγματικῆς τινος προτιμᾶται ὅστις ἀπαλλάττει
περισσότερους. 2) Μεταξὺ πολλῶν παρεμβαίνόντων ὑπὲρ τοῦ αὐ-
τοῦ προσώπου προτιμᾶται ὁ πληρωτὴς, ἢ ὁ κατ' ἀνάγκην πληρω-
τὴς, ἄλλως ὁ prior tempore ⁽³⁾.

πρὸς οὓς εὐθύνεται, Bravard 3. 403 i. f. Οὕτω ὁ ἐκδότης πληρῶνων κατὰ
παρέμβασιν ὑποκαθίσταται εἰς τὰ δικαιώματα τοῦ κομιστοῦ ἀπέναντι τοῦ ἀπο-
δέκτου καὶ ἐγγυητοῦ αὐτοῦ, ἀλλὰ δὲν ὑποκαθίσταται εἰς τὰ δικαιώματα τοῦ
κομιστοῦ ἀπέναντι τῶν ὀπισθογράφων καὶ ἐγγυητῶν αὐτῶν, διότι πρὸς τού-
τους εὐθύνεται· ἐπίσης ὁ ὀπισθογράφος πληρῶνων κατὰ παρέμβασιν ὑποκα-
θίσταται εἰς τὰ δικαιώματα τοῦ κομιστοῦ ἀπέναντι τῶν πρὸ αὐτοῦ ὀπισθογρά-
φων, τοῦ ἐκδότου, τοῦ ἀποδέκτου καὶ τῶν ἐγγυητῶν αὐτῶν οὐχὶ δὲ καὶ ἀπέ-
ναντι τῶν μετ' αὐτὸν—ὁ τριτεγγυητὴς πάλιν πληρῶνων κατὰ παρέμβασιν
ὑποκαθίσταται εἰς τὰ δικαιώματα τοῦ κομιστοῦ ἀπέναντι τοῦ ὑπὲρ οὗ ἡ ἐγ-
γύησις καὶ πάντων τῶν πρὸς αὐτὸν εὐθυνομένων.

(1) Ραλ. 576, Pardessus 407, Aubry et Rau 4 § 321 σημ. 74 καὶ 88.

(2) Τοῦτο διδάσκεται παρ' ὧν καὶ ἐσημειώθη καὶ παρ' ἡμῶν § 1344.
Dalloz ef. de Com. 598. LyC Tr. 4. 339 bis. Bravard 3. 406. Alauzet
1351. Ἄλλ' ὁ ἀναφερόμενος λόγος εἶναι ἡ ὑποκατάστασις σκοπεῖ νὰ προστα-
τεύσῃ τὸν πληρῶνον κατὰ πάσης ζημίας, οὐχὶ δὲ καὶ νὰ ἐπιτρέψῃ αὐτῷ
πραγματοποιῆσιν κερδῶν δὲν μοῖ φαίνεται πειστικός. Ἡ ὑποκατάστασις εἶνε
ἐκχωρησις ἐκ τοῦ Ν. κατ' οὐδὲν διαφέρουσα τῆς συμβατικῆς § 1365.

(3) LyC Tr. 4. 342. Bravard 3. 399. Dalloz ef. de Com. 595.

Κύρωσις τῆς διατάξεως ταύτης δὲν ὑπάρχει ἐν τῷ Ν. δέχονται ὁμως κατὰ μίμησιν ἄλλων νομοθεσιῶν ὅτι ἡ παραβίασις αὐτῆς πα-
ρέχει τὸ δικαίωμα εἰς ἐκείνους, οἵτινες θ' ἀπηλλάσσοντο διὰ τῆς μὴ
πραγματοποιηθείσης παρεμβάσεως ν' ἀποκρούσωσι τὸν παρεμβάντα
ἐνάγοντα διὰ τῆς ἀποδείξεως ὅτι ἐμχαίωσε τὴν ἀπαλλάττουσαν καὶ
αὐτοὺς παρέμβασιν (1).

1887. Ἀρνησις κομιστοῦ. Κατάθεσις. Ἐξ ὅλων τῶν
διατάξεων τοῦ Ν. προκύπτει ὅτι ἡ κατὰ παρέμβασιν πληρωμὴ εἶνε
ὕποχρεωτικὴ διὰ τὸν κομιστὴν ἐπὶ ποινῇ καταθέσεως § 1523.
Τοῦτο δὲν εἶνε τι ἐξαιρετικόν ἀλλ' ὁ γενικὸς τοῦ κοινοῦ δικαίου κα-
νὼν καθ' ὃν πᾶς τις δύναται νὰ πληρώσῃ ἄλλοτρίαν ὀφειλὴν καὶ
ἄκοντος τοῦ δανειστοῦ. Τὸ ἐξαιρετικὸν ἐνταῦθα εἶνε ὡς εἵπομεν ἤδη
§ 1549 ἡ διὰ τῆς πληρωμῆς ὑποκατάστασις εἰς τὰ δικαιώματα καὶ
καθήκοντα τοῦ κομιστοῦ αὐτοδικαίως καὶ δυνάμει τοῦ Ν. (2).

5) Μὴ πληρωμὴ καὶ συνέπειαι.

1888. Ὅταν ἡ συναλλαγματικὴ δὲν πληρωθῇ παρὰ τοῦ
πληρωτοῦ κατὰ τὴν λήξιν δύο ἐρωτήματα προβάλλονται.

Αον. Ποῖα δικαιώματα ἔχει ὁ κομιστής.

Βον. Ποῖα δικαιώματα ἔχουσι κατ' ἀλλήλων οἱ διάφοροι ὑπό-
χρεοὶ καταδικώμενοι ἢ πληρώνοντες.

Α' Δικαιώματα τοῦ κομιστοῦ.

Ἐν τῷ Ν. εὐρίσκομεν ὅτι ὁ κομιστής ἐὰν δὲν πληρωθῇ κατὰ
τὴν λήξιν ἔχει δικαίωμα :

1) Νὰ συντάξῃ διαμαρτυρικὸν ἐντὸς ὠρισμένης ἡμέρας (ἄρ-
θρον 162).

2) Νὰ κοινοποιήσῃ τὸ διαμαρτυρικὸν καὶ τὴν ἀγωγὴν του κατὰ

(1) LyC Tr. 4. 342. Γερμ. Ν. ἄρθ. 64.

(2) Bravard 3. 406. LyC Tr. 4. 338. κατὰ τοὺς Alauzet 1441 καὶ
Pardessus 407 ὁ κομιστής δὲν εἶνε ὑπόχρεος νὰ δεχθῇ πληρωμὴν κατὰ παρ-
έμβασιν, ἐκτὸς ἂν ὁ παρεμβαίνων ἐνεργῇ ἐν ὀνόματι καὶ κατ' ἐντολὴν τοῦ
ὀφειλέτου ἢ ἐπ' ὀνόματί του μὲν ἀλλ' ἄνευ ὑποκαταστάσεως.

τῶν διαφορῶν πλὴν τοῦ ἀποδέκτου, ὑποχρέων, ἐντὸς ὠρισμένης προθεσμίας (ἄρθρ. 164. 167. 168).

3) Νὰ ἐνεργήσῃ κατ' αὐτῶν συντηρητικὴν κατάσχεσιν (ἄρθρ. 172).

4) Νὰ ἐκδώσῃ ἐπ' αὐτῶν ἐπισυναλλαγματικὴν (ἄρθρ. 178).

Ἐκ τῶν δικαιωμάτων τούτων τὰ δύο τελευταῖα εἶνε πραγματικῶς δικαιώματα ἐνῶ τὰ δύο πρῶτα τούναντίον εἶνε καὶ καθήκοντα ὑπὸ τὴν ἐννοιαν ὅτι ὁ κομιστὴς ὀφείλει νὰ ἐκπληρώσῃ ταῦτα ἐὰν θελῇ νὰ διατηρήσῃ ἀκέραια τὰ δικαιώματα αὐτοῦ.

Μὴ συντάσσω ἐμπροθέσμως διαμαρτυρικόν, μὴ κοινοποιῶν αὐτὸ ἢ μὴ κινούμενος δικαστικῶς κατὰ τῶν διαφορῶν (πλὴν τοῦ ἀποδέκτου) ὑποχρέων ἐντὸς τῆς ὑπὸ τοῦ Ν. ὀριζομένης προθεσμίας, ὁ κομιστὴς λογίζεται ἀμελὴς καὶ ἔχει μόνον τὰ δικαιώματα τοῦ ἀμελοῦς κομιστοῦ, περὶ ὧν ὁμιλοῦμεν εἰς τὸν ἀμέσως ἐπόμενον τίτλον.

1) Σύνταξις διαμαρτυρικοῦ.

1859. Τὸ πρῶτον δικαίωμα, ἀλλὰ καὶ τὸ πρῶτον καθήκον τοῦ μὴ πληρωθέντος κομιστοῦ, ὅστις θέλει νὰ μὴ ἐκληφθῇ ἀμελὴς εἶνε νὰ συντάξῃ διαμαρτυρικόν ἐπὶ μὴ πληρωμῇ (ἄρθρ. 162).

1860. Αἰτησις πληρωμῆς. Ἀλλὰ πρὸ τούτου δὲν ἔχει καμμίαν ἄλλην ὑποχρέωσιν ;

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 161 ὁ κομιστὴς ὀφείλει νὰ ζητήσῃ τὴν πληρωμὴν κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς προθεσμίας ἥτοι τῆς λήξεως.

Παράλείπων τὸ καθήκον τοῦτο ὁ κομιστὴς δὲν καθίσταται ἔκπτωτος τῶν δικαιωμάτων αὐτοῦ, διότι τὸ ἄρθρ. 168 ἀπαριθμοῦν τοὺς λόγους τῆς ἐκπτώσεως δὲν ἀναφέρει καὶ τὴν παράλειψιν ταύτην ⁽¹⁾ ὑφίσταται ὅμως τὰς δαπάνας τοῦ διαμαρτυρικοῦ ἂν κατ' αὐτὸ πληρώσῃ ὁ πληρωτὴς ⁽²⁾ καὶ εὐθύνεται εἰς ἀποζημίωσιν κατὰ τὰς

(1) LvC Tr. 4. 345 Dalloz ef. de Com. 706. Alauzet 1446. Boistel 813. Παλ. 578.

(2) Ἄν ὅμως ἐζητήθῃ ἡ πληρωμὴ, ὁ πληρωτὴς πληρώνων κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ διαμαρτυρικοῦ ὀφείλει καὶ τὰ ἐπισυμβάντα μέχρι τῆς πληρωμῆς ἔξοδα πορείας, μαρτύρων, καὶ χαρτοσήμου ἂν παρεσκευάσθῃ ἤδη ἡ πράξις. Ἄκ. 24 Αὐγ. 60. D. 60. 1. 450. S. 60. 1. 948. Pardessus 419. Boistel 816. Παλ. 591. LzC αὐτ. Dalloz ef. de Com. 744. Alauzet 1448. Ἡ πληρωμὴ ζητεῖται καὶ ὁ οἰκνῶν ποτε κατὰλληλον ὥραν τῆς ἡμέρας τῆς λήξεως. Alauzet 1447.

γενικάς περί ἀποζημιώσεως ἀρχὰς ἀπέναντι τοῦ ἐκδότου καὶ τῶν ὀπισθογράφων, ἐὰν ἐκ τῆς συντάξεως διαμαρτυρικοῦ, ἀνευ προηγουμένης αἰτήσεως πληρωμῆς, οὗτοι ἐζημιώθησαν. (1)

1561. Διαμαρτυρικὸν ἐπὶ μὴ πληρωμῇ, Διαμαρτυρικὰ ἐπὶ συναλλαγματικῶν γνωρίζει ὁ Ν. δύο, τὸ ἐπὶ μὴ ἀποδοχῇ καὶ τὸ μὴ ἐπὶ πληρωμῇ. Ἡ ἐγγραφὸς διαμαρτυρία περὶ τῆς τῷ ἄρθρ. 153 § 1547 εἶνε καὶ αὕτη διαμαρτυρικὸν ἐπὶ μὴ πληρωμῇ.

Ἀμφοτέρα συντάσσονται παρὰ τῶν αὐτῶν δημοσίων ὑπαλλήλων καὶ κατὰ τὰς αὐτὰς διατυπώσεις (ἄρθρ. 178)· ἀμφοτέρα ἐπομένως εἶνε δημόσια ἐγγράφα βεβαιούμενα τὸ μὲν τὴν ἄρνησιν τῆς ἀποδοχῆς τὸ δὲ τὴν ἄρνησιν τῆς πληρωμῆς. (2)

Ἀλλὰ καὶ διαφέρουσιν :

Τὸ ἐπὶ μὴ ἀποδοχῇ διαμαρτυρικὸν εἶνε προαιρετικὸν καὶ γίνεται ἐφ' ὅσον εἶνε δυνατὴ ἡ ἀποδοχὴ ἥτοι πρὸ τῆς λήξεως, οὐδὲ μίαν δὲ κατ' ἀρχὴν ἡ παράλειψις αὐτοῦ ἔχει συνέπειαν διὰ τὸν κομιστὴν § 1404. 1405.

Τοῦναντίον τὸ ἐπὶ μὴ πληρωμῇ διαμαρτυρικὸν εἶνε ὑποχρεωτικὸν διὰ τὸν θέλοντα νὰ διατηρήσῃ ἀκέραια τὰ δικαιώματά αὐτοῦ κομιστὴν καὶ πρέπει νὰ γίνῃ εἰς ὠρισμένην ἡμέραν (ἄρθρ. 168).

1562. Αἰτήσῃ τίνος, παρὰ τίνος, καὶ πότε γίνεται. Κατὰ τὰ ἄρθρα 162 καὶ 173 ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰ ἄρθρ. 168 καὶ 170 τὸ διαμαρτυρικὸν ἐπὶ μὴ πληρωμῇ πρέπει ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος.

1) Νὰ γίνῃ τῇ αἰτήσῃ τοῦ κομιστοῦ ἔστω καὶ συνεπείᾳ ἀτάκτου ὀπισθογραφήσεως, διότι εἰς τὸν τοιοῦτον κομιστὴν ἀναγνωρίζεται τὸ δικαίωμα τῆς τοιαύτης ἐνεργείας καὶ μάλιστα ἐν ἰδίῳ ὀνόματι § 1350. (3) Ἀλλὰ καὶ εἰς πάντα κάτοχον τοῦ τίτλου ἀναγνωρίζεται τὸ δικαίωμα νὰ ζητήσῃ τὴν σύνταξιν διαμαρτυρικοῦ ἐπὶ μὴ πλη-

(1) LyG αὐτ. Dalloz ef. de Com. 706.

(2) Κατ' ἀκριβολογίαν τὸ ἐπὶ μὴ ἀποδοχῇ ἢ ἐπὶ μὴ πληρωμῇ διαμαρτυρικὸν δὲν βεβαιοῖ τὴν ἄρνησιν, ἀλλ' ὅτι ἐζητήθη ἡ ἀποδοχὴ ἢ ἡ πληρωμὴ καὶ δὲν ἐγένετο.

(3) LyC Tr. 4. 349. Bravard 3. 429. Pál. 590.

ρωμῇ ἐπ' ὀνόματι ὁμῶς τοῦ τελευταίου κομιστοῦ, οὗ ὑποτίθεται ἐν-
τολοδόχος ἢ διαχειριστής (1).

2) Νὰ συνταχθῇ παρὰ δύο συμβολαιογράφων ἢ παρ' ἑνὸς συμ-
βολαιογράφου καὶ δύο μαρτύρων ἢ παρ' ἑνὸς κλητῆρος καὶ δύο μαρ-
τύρων (ἄρθ. 173 καὶ 24 § γ' τοῦ Ν. περὶ χαρτ.) (2).

3) Νὰ γίνῃ τὴν ἐπομένην τῆς λήξεως, ἂν δὲ ἡ ἡμέρα αὕτη ᾔνε
κατὰ νόμον ἑορτάσιμος § 1478 τὴν ἐπιοῦσαν (ἄρθ. 162),

4) 'Επὶ συναλλαγματικῶν πληρωτέων ἐν ὧσιν φρονοῦσι τινες,
ὅτι τὸ ἐπὶ μὴ πληρωμῇ διαμαρτυρικὸν δύνανται νὰ συνταχθῇ ἐντὸς
τῶν προθεσμιῶν τοῦ ἄρθρου 160 καὶ ἂν ἤδη ἡ συναλλαγματικὴ ἐνε-
φχνίσθῃ εἰς τὸν πληρωτὴν πρὸ ἡμερῶν. (3) Ἄλλοι ὁμῶς ἀκολο-
θοῦσι καὶ ἐνταῦθα τὸν γενικὸν κανόνα, ἥτοι ὅτι πρέπει νὰ συνταχθῇ
τὴν ἐπομένην τῆς λήξεως, ἥτις εἶνε ἡ ἐπομένη τῆς ἐμφχνί-
σεως (4).

1863. Ποῦ γίνεται. Κατὰ τὸ ἄρθ. 173 § 2 τὸ διαμαρ-
τυρικὸν ἐπὶ μὴ πληρωμῇ πρέπει νὰ γενῇ·

1) Εἰς τὸν τόπον τῆς κατοικίας ἐκείνου, ὅστις ὤφειλε νὰ πλη-
ρώσῃ τὴν συναλλαγματικὴν ἢ εἰς τὸν τόπον τῆς τελευταίας γνωστῆς
κατοικίας του.

2) Εἰς τὸν τόπον τῆς κατοικίας ἐκείνων, εἴτινες σημειοῦνται εἰς
τὴν συναλλαγματικὴν διὰ νὰ πληρώσουν χρείας καλούσης (κατ' ἀ-
νάγκην πληρωταὶ § 1302).

3) Εἰς τὸν τόπον τῆς κατοικίας ἐκείνου, ὅστις ἀνεδέχθη τὴν

(1) LYC αὐτ. Bravard αὐτ. Pάλ. αὐτ. Dalloz ef. de Com. 739.

(2) Οἱ μάρτυρες δὲν ἀπαιτοῦνται ἐν Γαλλίᾳ δυνάμει Διατ. τῆς προσ-
ωρινῆς Κυβερνήσεως τῆς 23 Μαρτ. 1848. Παρ' ἡμῖν πρέπει καὶ νὰ ὁπο-
γράφωσι· ἄρθ. 185 'Οργ. Dalloz ef. de Com. 741 — 'Ὡς πρὸς τοὺς δύο
συμβολαιογράφους· κατὰ τὰ ἄρθ. 172 'Εμ. Ν. καὶ 178 'Οργ. οὗτοι δὲν
ἀπαιτεῖται νὰ συντάσσωσι συνάμα ἢ καὶ ἰδιαιτέρως ἕκαστος τὸ αὐτὸ ἔγγρα-
φον οὔτε ἀπαιτεῖται ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος νὰ παραγγέλλωνται καὶ οἱ δύο εἰς
τὴν σύνταξιν τοῦ ἔγγράφου ἀρκεῖ νὰ ἀποδεικνύεται ἐκ τοῦ διαμαρτυρικοῦ ὅτι
ἐγένετο ἐνώπιον καὶ τοῦ ἑτέρου συμβολαιογράφου, προσληφθέντος ἐπὶ τούτῳ
καὶ ὅτι οὗτος ὑπέγραψεν αὐτό. ΑΠ. 184 (48) Περ. 5. 3718 ἢ Συλλογὴ
Γκίνη 56.

(3) Dalloz ef. de Com. 707. Alauzet 1444.

(4) LyG Tr. 4. 348. Boistel 816.

πληρωμὴν διὰ παρεμβάσεως § 1432.

Τὸ ἄρθρον ἐξακολουθεῖ· "Ὅλα δὲ ταῦτα δι' ἐνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ ἐγγράφου.

Καὶ πάλιν· "Ὅταν ἡ δῆλωσις τῆς κατοικίας ᾗνε πλαστὴ γίνεται πρὸ τοῦ διαμαρτυρικοῦ ἐρευνητικὸν ἐγγράφον.

Ἐκ τοῦ ἁρθρου τούτου προκύπτει·

1) "Ὅτι κατ' ἀρχὴν τὸ διαμαρτυρικὸν γίνεται εἰς τὴν κατοικίαν τοῦ πληρωτοῦ καὶ ὅταν οὗτος διατελῇ ἐν πτωχεύσει· διότι τὸ διαμαρτυρικὸν δὲν εἶνε ἀγωγή (ἄρθρ. 446), ἀλλὰ πρᾶξις συντηρητικὴ βεβαιούσα ἐπισήμως τὴν ἀρνήσιν τῆς πληρωμῆς⁽¹⁾.

2) "Ὅτι ἅμα ὑπάρχει κατ' ἀνάγκην πληρωτῆς § 1302 ἢ κατὰ παρέμβασιν δέκτης § 1432 τὸ διαμαρτυρικὸν πρέπει νὰ γίνῃ ὄχι μόνον εἰς τὴν κατοικίαν τοῦ πληρωτοῦ ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν κατοικίαν αὐτῶν. Τοῦ Ν. μὴ διακρίνοντος, εἶνε ἀδιάφορον ἂν ὁ κατ' ἀνάγκην πληρωτῆς ἐσημειώθῃ παρὰ τοῦ ἐκδότου ἢ παρὰ τινος-τινῶν ὀπισθογράφων⁽²⁾.

3) "Ὅτι ἂν ὁ πληρωτῆς μετέβαλε κατοικίαν καὶ δὲν ᾗνε ἡ νέα γνωστὴ τὸ διαμαρτυρικὸν γίνεται εἰς τὴν τελευταίαν γνωστὴν κατοικίαν του⁽³⁾. Τέλος·

(1) LyC Tr. 4 354. Bravard 3. 436 σημ. Ακ. 6 Φεβρ. 49. D. 49. 1. 46. S. 49. 1. 273. Dalloz ef. de Com. 748. Πάλ. 590. — Κατοικία ἐνταῦθα εἶνε ὁ τόπος ἐνθα ὁ πληρωτῆς ἔχει τὸ κατάστημά του καὶ πληρῶναι συνήθως καὶ οὐχὶ ἡ οἰκία ἐνθα διαμένει· ἐπομένως τὸ διαμαρτυρικὸν πρέπει νὰ γίνῃ εἰς τὸ κατάστημα καὶ ἂν τοῦτο συνεπέξ πτωχεύσεως ᾗνε κλειστόν. Dalloz ef. de Com. 750. Alauzet 1506. LyC Tr. 4. 353. Πάλ. 590. — Ὁ ΑΠ. 184 (48) Πειρ. 5 3178 ἐδέχθη ὅτι κατοικία εἶνε ἡ χώρα ἐνθα ὁ ὀφειλέτης κατοικεῖ καὶ ὅτι τὸ διαμαρτυρικὸν εἶνε ἐγκυρον γινόμενον εἰς τὴν κατοικίαν καὶ οὐχὶ εἰς τὸ κατάστημα τοῦ πληρωτοῦ ὅταν ἀμφοτέρω καίενται εἰς τὸν αὐτὸν τόπον καὶ δὲν προῆλθε ζημία εἰς τὸν καθ' οὔ.

(2) LyC Tr. 4. 354. Dalloz ef. de Com. 760. Nougner 1317. Bravard 3. 437. Πάλ. 590. Κατὰ τινος καὶ τὴν Γαλ. Νομολ. τότε ἐπιβάλλεται ἡ σύνταξις διαμαρτυρικοῦ καὶ εἰς τὴν κατοικίαν τοῦ κατ' ἀνάγκην πληρωτοῦ ὅταν οὗτος ἐσημειώθῃ παρὰ τοῦ ἐκδότου. Boistel 816. Alauzet 1507. Ακ. 29 Ἰουλ. 50. D. 50. 1. 127. S. 50. 1. 663 καὶ Ακ. 17 Απρ. 72. D. 72. 1. 250. S. 72. 1. 165. — Ὁ ἐριτεγγνητὴς τοῦ ἀποδέκτου εἶνε συναποδέκτης καὶ ἐπομένως καὶ παρ' αὐτῷ πρέπει νὰ γίνῃ τὸ διαμαρτυρικὸν § 1456.

(3) Ἡ μεταβολὴ τῆς κατοικίας τοῦ πληρωτοῦ παρουσιάζει δυσκολίας ὅταν

4) "Οτι όταν ὁ πληρωτὴς ὑπέδειξε ψευδῇ (πλαστὴν) κατοικίαν ἣ ὅπερ τὸ αὐτό, ἡ κατοικία του δὲν ἦνε γνωστὴ ἐν τῷ τόπῳ τῆς πληρωμῆς, τὸ διαμαρτυρικὸν γίνεται ἀφ' οὗ προηγουμένως συνταχθῇ ἐρευνητικὸν ἐγγράφον ἥτοι ἐκθεσις τοῦ αὐτοῦ συμβολαιογράφου ἡ κλητῆρος βεβαιούσα ὅτι ματαίως ἐζήτησε πληροφορίας περὶ τῆς κατοικίας τοῦ πληρωτοῦ παρὰ τῶν δυναμένων νὰ γνωρίζωσι ταύτην. Συνήθως αἱ πληροφορίες ζητοῦνται εἰς τὸ ταχυδρομεῖον εἰς τὸ χρηματιστήριον, παρὰ συναδέλφων ἢ παρὰ τῆς ἀστυνομίας. (2)

Ταῦτα εἶνε ἀρκούντως σαφῆ.

1864. Ὡρισμένη κατοικία πληρωμῆς. Ἀλλὰ τὸ ἄρθ.

δὲν ὀρίζεται ῥητῶς ἐν τῇ συναλλαγματικῇ τόπος πληρωμῆς Ἰδοὺ μία συναλλαγματικὴ : ἐν Πάτραις τήν... Πληρώσατε εἰς τὴν διαταγὴν τοῦ Β. δρ. 1000 ἀντίτιμον ἔλαβον παρ' αὐτοῦ εἰς μετρητά. Πρὸς τὸν κ. Γ. εἰς Ἀθήνας. Ἡ συναλλαγματικὴ αὕτη δὲν ὀρίζει τόπον πληρωμῆς καὶ ἐπομένως θεωρεῖται τοιοῦτος ἡ κατοικία τοῦ πληρωτοῦ ἥτοι αἱ Ἀθῆναι § 1288. — "Αν ὁ Γ. κατοικῶν ἢ ἔχων τὸ κατάστημά του ἐν ὁδῷ Ἑρμοῦ ἀριθ. 10 μετέβαλε κατοικίαν ἥτις δὲν εἶνε γνωστὴ τὸ διαμαρτυρικὸν μετὰ ἐρευνᾶν θὰ γίνῃ εἰς τὴν τελευταίαν γνωστὴν κατοικίαν ἥτοι ἐν ὁδῷ Ἑρμοῦ ἀριθ. 10. "Αν ἦνε γνωστὸν ὅτι κατοικεῖ ἡδὴ ἢ ἔχει τὸ κατάστημά του ἐν ὁδῷ Σταδίου ἀριθ. 20, τὸ διαμαρτυρικὸν θὰ γίνῃ ἐν ὁδῷ Σταδίου. "Αν ὅμως ἦνε γνωστὸν ὅτι κατοικεῖ ἡδὴ ἢ ἔχει τὸ κατάστημά του ἐν Πειραιεῖ ; Νομίζω ὅτι τὸ διαμαρτυρικὸν πρέπει νὰ γίνῃ ἐν Ἀθήναις εἰς τὴν τελευταίαν γνωστὴν κατοικίαν του, μετὰ προηγουμένην ἐρευνᾶν, διότι όταν δὲν ὀρίζεται ἄλλος τόπος πληρωμῆς θεωρεῖται τοιοῦτος ἢ κατὰ τὴν ἐκδοσιν ἢ τὴν ἀποδοχὴν κατοικία τοῦ πληρωτοῦ. § 1288 Pardessus 421. Ἐν Γαλλίᾳ τὸ ζήτημα ἐλύθη ἀντιστρόφως ἡ συναλλαγματικὴ εἶχεν ἐκδοθῇ οὐχὶ ὡς ἀνωτέρω πρὸς τὸν κ. Γ. εἰς Ἀθήνας ἀλλὰ : πρὸς τὸν κ. Γ. κατοικοῦντα ἢ διαμένοντα ἐν Ἀθήναις. Κατὰ τὴν λήξιν ὁ Γ. κατοικεῖ ἐν Πειραιεῖ καὶ τὸ Ἀκυρωτικὸν εἶπεν ὅτι τὸ διαμαρτυρικὸν πρέπει νὰ γίνῃ ἐν Πειραιεῖ εἰς τὴν κατοικίαν του, διότι ἐθεώρησεν ὅτι ὁ ἐν τῇ συναλλαγματικῇ ὁρισμὸς τῆς κατοικίας τοῦ πληρωτοῦ δὲν εἶνε ὁρισμὸς τόπου πληρωμῆς καὶ ἐπομένως ἡ συναλλαγμ. εἶνε πληρωτέα εἰς τὴν κατὰ τὴν λήξιν κατοικίαν του. Dalloz ef. de Com. 749 ἐνθα καὶ ἡ ἀπ. τοῦ Ἀκ. — Alauzet 1506. Nouguiet 1315.

(2) LyC Tr. 4. 352, Bravard 3. 435. Τὸ ἐρευνητικὸν δὲν ἀναπληροῖ τὸ διαμαρτυρικόν. LyC αὐτ. Alauzet 1509. Ἐρευνητικὸν ἀπαιτεῖται κατὰ τὸ ἄρθρ. 173 μόνον όταν ἡ δῆλωσις τῆς κατοικίας ἦνε πλαστὴ. Ἐν τοῦτοις εἶνε ἀπαραίτητον καὶ εἰς ἄλλας περιπτώσεις π. χ. όταν ἡ κατοικία δὲν εἶνε γνωστὴ.

173, δὲν ὀρίζει ποῦ γίνεται τὸ διαμαρτυρικὸν ὅταν ἐν τῇ συναλλαγματικῇ σημειοῦται κατοικία πληρωμῆς διάφορος ἐκείνης τοῦ πληρωτοῦ.

Συναλλαγματικὴ τις ἐξεδόθη ἐν Πάτραις πληρωτέα ἐν Ἀθήναις εἰς τὸ κατάστημα τοῦ δεῖνα ἐπὶ τοῦ Α. κατοικοῦ Ἀθηνῶν. Κατὰ τὸ γράμμα τοῦ ἄρθρ. 173 τὸ διαμαρτυρικὸν πρέπει νὰ γίνη εἰς τὴν κατοικίαν τοῦ Α. διότι οὗτος εἶνε ὁ ὀφείλων νὰ πληρώσῃ. Ἀλλ' ὅλοι δέχονται ὅτι ἐπὶ τοῦ προκειμένου τὸ διαμαρτυρικὸν πρέπει νὰ γίνη εἰς τὸ κατάστημα τοῦ δεῖνα ἥτοι εἰς τὴν ὀρισμένην διὰ τὴν πληρωμὴν κατοικίαν καὶ οὐχὶ εἰς τὴν τοῦ πληρωτοῦ ἔστω καὶ διαμένοντος ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ, διότι ὁ ὀρισμὸς κατοικίας πρὸς πληρωμὴν ἐκλαμβάνεται ἔχων τὴν ἔννοιαν ὅτι ἐκεῖ πρέπει νὰ ζητηθῇ ἡ πληρωμὴ καὶ ἐκεῖ νὰ γίνη τὸ ἐπὶ μὴ πληρωμῇ διαμαρτυρικόν⁽¹⁾.

1868. Τόπος πληρωμῆς διάφορος τῆς κατοικίας τοῦ πληρωτοῦ. Καὶ ἄλλην ἑλλειψιν παρουσιάζει τὸ ἄρθρ. 173 διότι δὲν ὀρίζει ποῦ καὶ πῶς γίνεται τὸ διαμαρτυρικὸν ὅταν ὁ πληρωτὴς δὲν κατοικῇ ἐν τῷ τόπῳ τῆς πληρωμῆς, δὲν ὀρίζεται κατοικία πληρωμῆς καὶ δὲν ὑπάρχει ἀποδοχὴ ὀρίζουσα τοιαύτην κατοικίαν.

Συναλλαγματικὴ τις ἐξεδόθη ἐν Ἀθήναις ἐπὶ τοῦ Α κατοικοῦ Πύργου πληρωτέα ἐν Πάτραις ἀπλῶς, μὴ ὀρίζουσα κατοικίαν πληρωμῆς.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 123 ἐπὶ τῶν τοιούτων συναλλαγματικῶν πρέπει νὰ ζητηθῇ ἀποδοχὴ καὶ ὁ ἀποδέκτης νὰ σημειώσῃ κατοικίαν πληρωμῆς § 1404. Ἀλλ' ἂν ὁ ἀποδέκτης δὲν ἐσημειώσῃ κατοικίαν πληρωμῆς ἢ ἂν δὲν ἐζητήθῃ ἢ δὲν ἐγένετο ἀποδοχὴ ;

Κατὰ τοὺς μὲν τὸ διαμαρτυρικὸν τότε πρέπει νὰ γίνη εἰς τὴν

(1) Bravard 3. 434. LyC Tr. 4. 354. Pál. 590. Alauzet 1506. Pardessus 421. ΑΠ. 324 (95). Θ. 6. 515 «Κατὰ τὰ ἄρθρα 173 καὶ 174 Ἐμ. Ν. τὸ ἐπὶ μὴ πληρωμῇ διαμαρτυρικὸν πρέπει νὰ γενῇ εἰς τὴν κατοικίαν τοῦ πληρωτοῦ ἢ ἐν ἡ περιπτώσει σημειωθῇ ἕτερος τόπος πληρωμῆς εἰς τοῦτον». Ὁμοίᾳ ΑΠ. 100 (96) Θ. 7. 294 καὶ Ἐφ. Ἀθ. 1638 (900) Θ. 11. 341. «Ὅταν ὀρίζεται τόπος πληρωμῆς ἡ κατοικία τινος πρέπει νὰ ὀρίζεται καὶ ὁ τόπος ἐνθα αὕτη κεῖται ἐκτὸς ἂν προκύπτῃ. Ἀκ. 31 Μαρτ. 41. Dalloz ef. de Com. 759. Alauzet 1509. Ἡ ἀνυπόγραφος, ἄχρονολόγητος καὶ διὰ μολυβδοκονδύλου σημειώσις καφφενείου τινος διὰ τὴν πληρωμὴν δὲν ἐθεωρήθη κατοικία πληρωμῆς. Dalloz ef. de Com. Sup. 320.

κατοικίαν τοῦ πληρωτοῦ δηλ. ἐν Πύργῳ ⁽¹⁾, κατ' ἄλλους εἰς τὸν τόπον τῆς πληρωμῆς δηλ. ἐν Πάτραις μετὰ προηγούμενον ἔρευνητικὸν καὶ τοῦτο φαίνεται ὀρθώτερον ⁽²⁾.

1566. Ποῦ συντάσσεται. Ἐκ τῆς ὅλης οἰκονομίας τοῦ Ν. καὶ ἰδίως ἐκ τῶν ἄρθρ. 174 καὶ 176 προκύπτει ὅτι τὸ διαμαρτυρικὸν πρέπει νὰ συντάσσεται ὅπου γίνεται καὶ παραχρῆμα, ἐκτὸς ἂν προηγήται ἔρευνητικὸν ὅτε δύναται νὰ συνταχθῇ ὅπουδῆποτε. Ἐν τῇ πράξει ὁμῶς ἀκολουθεῖται ἄλλῃ τακτικῇ καὶ παρ' ἡμῖν καὶ ἐν Γαλλίᾳ. Ὁ συμβολαιογράφος ἢ ὁ κλητὴρ ἔχων τὴν συναλλαγμυτικὴν καὶ συνοδευόμενος ὑπὸ δύο μαρτύρων μεταβαίνει εἰς τὴν κατοικίαν τοῦ πληρωτοῦ ἢ εἰς τὴν ὠρισμένην διὰ τὴν πληρωμὴν, ἐπιστρέφων δὲ εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ συντάσσει τὸ διαμαρτυρικόν, ἐπὶ παρουσίᾳ τῶν αὐτῶν μαρτύρων προσυπογραφόντων ἀναφέρων ὅτι μετέβη εἰς τὴν κατοικίαν τοῦ πληρωτοῦ ἢ εἰς τὴν κατοικίαν τῆς πληρωμῆς καθὼς εἰς τὴν κατοικίαν τοῦ κατ' ἀνάγκην πληρωτοῦ καὶ τοῦ κατὰ παρέμβασιν δέκτου, ἂν τοιοῦτοι ὑπάρχουσι, ὅτι ἐζήτησε τὴν πληρωμὴν καὶ ὅτι αὕτη δὲν ἐγένετο, διότι οὗτοι ἠρνήθησαν ἢ ἐσιώπησαν, ἢ ἦσαν ἀπόντες, ἢ ἐδήλωσαν διὰ τοῦ ὑπηρετοῦ ὅτι δὲν δέχονται ἢ εὑρέθη ἡ κατοικία αὐτῶν ἢ ἡ τῆς πληρωμῆς κλειστή. Ἡ τακτικὴ αὕτη εἶνε βεβαίως ἄτακτος καὶ ἴσως δικαιολογεῖται ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 173 ὅπερ δεχόμενον ὅτι τὰ διαμαρτυρικά γίνονται δι' ἐνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ ἐγγράφου ὑποδείκνυσιν ὅτι δὲν εἶνε ἀνάγκη νὰ συνταχθῶσι παραχρῆμα καὶ ἐπιτοπίως⁽³⁾.

1567. Διατυπώσεις. Τὸ διαμαρτυρικὸν συντασσόμενον ὅτε μὲν ὑπὸ συμβολαιογράφου, ὅτε δὲ ὑπὸ κλητῆρος, πρέπει νὰ ἔχῃ

(1) Pardessus 421.

(2) Dalloz ef. de Com. 755. Alauzet 1510. LyC Tr. 4. 354. Bravard 3. 436. Πάλλ. 590.

(3) Τὰ ἐν Γαλλίᾳ ἰδίως παρὰ Thaller ἐκδ. 6^η § 1543. Παρ' ἡμῖν ὁ ΑΠ. 217 καὶ 311 (93) Θ. 4. 373 καὶ 514, ΑΠ. 324 (95) Θ. 6. 515. ΑΠ. 100 (96) Θ. 7. 294. ἀρκεῖται εἰς τὴν μετάβασιν τοῦ συμβολαιογράφου καὶ τὴν ἐξ ἰδίας ἀντιλήψεως βεβαίωσιν τῶν ὑπ' αὐτοῦ ἀναφερομένων. Εἰς ὅλας τὰς ἄνω ἀποφάσεις ἀναγινώσκωμεν : «Τὸ ἐπικαλούμενον διαμαρτυρικὸν ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ συμβολαιογράφου συνταχθέν, μὴ γενόμενον εἰς τὴν κατοικίαν τοῦ πληρωτοῦ ἢ εἰς τὸν ὑπ' αὐτοῦ ὑποδειχθέντα τόπον πληρωμῆς οὐδὲ βεβαιούν ὅτι ὁ συμβολαιογράφος μετέβη εἰς τὴν κατοικίαν τοῦ πληρωτοῦ ἢ εἰς

ἐν γένει τὰ προσόντα τοῦ συμβολαιογραφικοῦ ἐγγράφου (ἄρθρ. 177 καὶ ἐπ. τοῦ 'Οργ. τῶν Δικ.) ἢ τὰ προσόντα τῆς ἐκθέσεως (ἄρθρ. 133 Πολ. Δικ.)⁽¹⁾, ἀλλ' ἐκτὸς τούτου κατ' ἀπαίτησιν τοῦ ἄρθρ. 174 τὸ διαμαρτυρικὸν πρέπει :

1) Νὰ περιέχῃ κατὰ λέξιν ἀντιγεγραμμένην τὴν συναλλαγμα-
τικὴν, τὴν ἀποδοχὴν, τὰς ὀπισθογραφῆσεις καὶ τὰς ἐκεῖ σημειωμέ-
νας συστάσεις (ἦτοι τοὺς κατ' ἀνάγκην πληρωτῆς).⁽²⁾

2) Νὰ ἀναφέρῃ τὴν περὶ πληρωμῆς τῆς συναλλαγματικῆς κλη-
σιν ἦτοι ὅτι ἐζητήθη ἡ πληρωμὴ.⁽³⁾

3) Νὰ φανερῶνῃ ἂν ἦνε παρὼν ἢ ἀπών⁽⁴⁾ ὁ ὀφείλων νὰ πληρώσῃ

τὸν ὑποδειχθέντα τόπον πληρωμῆς πρὸς ἀναζήτησίν του καὶ ὅτι ἐξ ἰδίας ἀν-
τιλήψεως ἐπεισθῇ ὅτι ὁ πληρωτὴς ἦτο ἀπών, ὅτε ἀνέφικτος ἢ πρὸς πληρω-
μὴν πρόσκλησις κλπ., ἀλλ' ἐρείδόμενον ἐπὶ μόνῃς τῆς πληροφορίας τοῦ
τελευταίου κομιστοῦ γενομένης ἐν τῷ συμβολαιογραφίῳ ὑπὸ τοῦ ἐντολοδό-
χου αὐτοῦ κλητῆρος ἄκυρον ἐστὶν ὡς στερούμενον τῶν μνημονευθεισῶν
διατυπώσεων αἵτινες κατὰ τὴν τοῦ δικαστηρίου κρίσιν εἰσὶν οὐσιώδεις διὰ
τὴν κατάρτισιν ἐγκύρου ἐπὶ μὴ πληρωμῇ διαμαρτυρικοῦ. Τὰ αὐτὰ ΑΠ.
340 (900) Θ. 12. 178.

(1) Ὡς πρὸς τὸ ζήτημα πότε ἄρχεται καὶ λήγει ἡ ἡμέρα τοῦ διαμαρ-
τυρικοῦ τὸ 'Εφ. 'Αθ. 1638 (99) Θ. 11. 341 Εἰς. κ. Δουζίνα εἶπεν· Μὴ
ὑπάρχοντος παρ' ἡμῖν νόμου προσδιορίζοντος τὸ τελευταῖον χρονικὸν ὅριον
τῆς ἡμέρας τῆς διὰ τὴν σύνταξιν τοῦ διαμαρτυρικοῦ ὀρισμένης, μὴδὲ ἄλ-
λου ὑπάρχοντος νόμου προσδιορίζοντος τὸ ὅριον τὸ διαχωρίζον τὴν ἡμέραν
ἀπὸ τῆς νυκτός, δεόν ὁ προσδιορισμὸς αὐτῆς νὰ γίνῃ φυσικῶς. Ἐν Γαλλίᾳ
ἐφαρμόζουσι τὸ μὴ ὑπάρχον παρ' ἡμῖν ἄρθ. 1037 Πολ. Δικ. περὶ ἐπιδόσεων
διότι τὸ διαμαρτυρικὸν θεωροῦσι σχεδὸν καθ' ὅλα ἐπίδοσιν (exploit).

(2) Καὶ τὰς ἐριτεγγυήσεις εἰς ὑπάρχουσι ἐπὶ τοῦ τίτλου Lyc Tr. 4. 355.
Οἱ δεχόμενοι ὅτι τὸ διαμαρτυρικὸν γίνεται μόνον εἰς τοὺς κατ' ἀνάγκην
πληρωτὰς τοὺς παρὰ τοῦ ἐκδότης σημειουμένους σελ. 865 σημ. 2. δέχονται
συνεπῶς ὅτι δὲν ἀντιγράφονται οἱ σημειούμενοι ὑπὸ τῶν ὀπισθογράφων. Ἡ
ἐλλειψὶς ἀντιγραφῆς θεωρήθη ἐλλειψὶς οὐσιώδης. Dalloz ef de Com. 767.
Id. κατ. § 1568.

(3) Καὶ τοῦτο θεωρεῖται οὐσιώδες Lyc Tr. 4. 357. Κατὰ τὴν ΑΠ. 184
(48) Πειρ. 5. 3720 εἰς τὸ 'Εφετεῖον δέχεται ὅτι ἡ περὶ πληρωμῆς κλησίς,
ἐγένετο διὰ τῆς ἀναγνώσεως τοῦ διαμαρτυρικοῦ, τοῦτο διαφεύγει τὸν ἔλεγ-
χον τοῦ 'Αρ. Π.

(4) Καὶ ἡ παρουσία ἢ ἀπουσία ἀρκεῖ νὰ προκύπτῃ χωρὶς νὰ ἦνε
ρητῶς ἐκπεφρασμένη Dalloz ef de Com. 769. Κατὰ τὸ 'Εφετεῖον 'Α-

τὰ αἷτια τῆς ἀρνήσεως τῆς πληρωμῆς ⁽¹⁾ καὶ ἂν δὲν ἡδύνατο ἢ δὲν ἠθέλησε νὰ ὑπογράψῃ τὴν ἀποδοχὴν. ⁽²⁾

Ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω κατὰ τὸ ἄρθρ. 176 οἱ συμβολαιογράφοι καὶ οἱ κλητῆρες ὀφείλουν νὰ δίδουν ⁽³⁾ ἀντίγραφον ἀκριβὲς τῶν διαμαρτυρικῶν καὶ νὰ τὰ καταχωρίζουν ὁλόκληρα καθ' ἡμέραν καὶ κατὰ χρονολογικὴν τάξιν εἰς ἐπὶ τούτῳ βιβλίον ἡριθμημένον, μονογραφημένον κατὰ τοὺς ὠρισμένους περὶ τῶν εὐρετηρίων τύπους· ἄλλως καθαιροῦνται καὶ εἶνε ὑπεύθυνοι περὶ τῶν ἐξόδων ζημιῶν καὶ τόκων τῶν ἐχόντων δικαίωμα. ⁽⁴⁾

1868. Κύρωσις τοῦ ἄρθρου 174. Συζητουμένου τοῦ ἄρθρου 174 ἐν τῷ συμβουλίῳ τῆς Ἐπικρατείας ἐν Γαλλίᾳ διετυπώθη ἀλλὰ δὲν ἐλύθη τὸ ζήτημα, ἂν τὸ διαμαρτυρικὸν ᾖνε ἄκυρον ὅταν δὲν περιέχῃ τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου τούτου ἀπαιτούμενα. Διὰ

θηνῶν 1638 (99) Θ. 11. 341 ἀπόντος τοῦ πληρωτοῦ ἡ μνεία τῆς ἀπουσίας αὐτοῦ ἀρκεῖ διὰ νὰ ᾖνε πλήρες καὶ ἔγκυρον τὸ διαμαρτυρικόν. Τῇ ἀπουσίᾳ δὲ τοῦ πληρωτοῦ ἰσοδυναμεῖ καὶ τὸ περιστατικὸν ὅτι ἡ οἰκία ἢ τὸ κατὰστημα τὸ ὁρισθὲν ὡς τόπος πληρωμῆς εὐρέθῃ *καταλειπόμενον* καὶ συνεπῶς ἡ μνεία τούτου μόνον τοῦ περιστατικοῦ ἀρκεῖ, εἶνε ἀδιάφορον, ἂν τὸ κατὰστημα δὲν μένῃ ἀνοικτὸν δι' ὅλης τῆς ἡμέρας, ἀλλὰ μόνον εἰς ὠρισμένας ὥρας R. de Couder Vo Protet 279 Alauzet 1519. Κατὰ τὴν ΑΠ, 184 (48) Πειρ. 5, 3720 «ὅταν ὁ ἀναζητούμενος διὰ τὴν πληρωμὴν ὀφειλέτης ᾖνε ἄπὼν τὸ ἄρθρ. 174 δὲν ἀπαιτεῖ νὰ σημειοῦται τὸ ὄνομα ἐκείνου, ὃν ὁ συμβολαιογράφος εὕρισκει εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ», οὔτε τὸ φύλον τοῦ ὑπρέτου ἢ θυρωροῦ Dalloz ef de Com. 752.—Ὡς ἄπὼν θεωρεῖται καὶ ἐκεῖνος τοῦ οἰκίου ὁ ὑπρέτης ἐδήλωσεν εἰς τὸν προσελθόντα κλητῆρα ἢ συμβολαιογράφον ὅτι *οὐ δὲν δέχεται*» Alauzet 1517. Dalloz 754.

(1) Τοῦτο δὲν θεωρεῖται οὐσιῶδες. Dalloz ef de Com. 769.

(2) Ἡ λέξις ἀποδοχὴ δὲν εὕσκεται ἐν τῷ Γαλλ. κειμένῳ. Καὶ τοῦτο δὲν θεωρεῖται οὐσιῶδες, ἐθεωρήθη δὲ ἔγκυρον διαμαρτυρικὸν ἀνυπόγραφον, ἐνῷ ὁ κλητῆρ ἐθεβαίου ὅτι προσυπέγραψεν ὁ πληρωτής. Dalloz ef de Com. 769.

(3) Δηλ. νὰ ἀφίνουν ἢ νὰ ἐπιδίδουν. Τοῦτο εἶνε ἀπῆχῃσις τῆς θεωρίας τῶν Γάλλων, καθ' οὓς τὸ διαμαρτυρικὸν εἶνε exploit. Alauzet 1519.

(4) Τὸ ἄρθρ. 176 παρ' ἡμῖν νομίζω ὅτι ἔχει ἐφαρμογὴν μόνον εἰς τοὺς κλητῆρας, διότι οἱ συμβολαιογράφοι φυλάττουσι τὰ πρωτότυπα τῶν πράξεων τῶν (ἄρθρ. 192 Ὁργ.).

τοῦτο διδάσκεται ἐκεῖ παρ' ὅλων ὅτι τὸ ζήτημα ἔχει ἀφεθῆ εἰς τὴν δικαστικὴν κρίσιν καὶ ὅτι ἡ παράλειψις τινος τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ τούτῳ ἀναφερομένων διατυπώσεων τότε μόνον ἐπάγεται ἀκυρότητα, ὅταν τὸ δικαστήριον τῆς οὐσίας θεωρήσῃ τούτην οὐσιώδη. ⁽¹⁾

Ἀκριβῶς τὰ αὐτὰ σταθερῶς δέχεται παρ' ἡμῖν ὁ "Ἀρειος Πάγος" ⁽²⁾. Ἀλλὰ κατ' αὐτὸν δὲν ἀρκεῖ ὁ δικαστὴς τῆς οὐσίας ν' ἀκυρώσῃ τὸ διαμαρτυρικὸν διὰ παράλειψιν τινα, ἀλλ' ὀφείλει, ἐπὶ ποινῇ ἀναιρέσεως νὰ βεβαιώσῃ ἐν ταύτῃ ὅτι ἡ παράλειψις ἐν τῇ συγκεκριμένῃ περιπτώσει εἶνε οὐσιώδης. ⁽³⁾

1869. Ἀπαραίτητον διαμαρτυρικοῦ. Κατὰ τὸ ἄρθρον 175 «κανὲν ἄλλο ἔγγραφο τοῦ κομιστοῦ τῆς συναλλαγματικῆς δὲν δύναται νὰ ἀναπληρώσῃ τὴν ἑλλειψιν τοῦ διαμαρτυρικοῦ».

Κατὰ δὲ τὸ ἄρθρ. 163 «οὔτε τὸ μὴ ἀποδοχὴ διαμαρτυρικόν, οὔτε ὁ θάνατος ἢ ἡ πτώχευσις ἐκείνου πρὸς τὸν ὅποιον ἡ συναλλαγματικὴ εἶνε ἐκδεδομένη δύναται νὰ ἐλευθερώσῃ τὸν κομιστὴν ἀπὸ τὴν υποχρέωσιν τοῦ νὰ κάμῃ τὸ ἐπὶ μὴ πληρωμῇ διαμαρτυρικόν». Ὁ Ν. ἠθέλησεν, ὥστε ἡ ἄρνησις τῆς πληρωμῆς νὰ βεβαιώται πάντοτε καὶ εἰς πᾶσαν περίπτωσιν κατὰ τρόπον ἀναμφισβήτητον, ὁμοιόμορφον καὶ ὅσον οἶόν τε ἀπλοῦν διὰ τοῦτο ὥρισε ἄφ' ἑνὸς μὲν ὅτι τὸ διαμαρτυρικόν δὲν δύναται ἀναπληρωθῆ δι' ἄλλου ἔγγραφου καὶ ἐξ ἄλλου ὅτι οὐδὲν γεγονὸς καθίσταται τὴν σύνταξιν αὐτοῦ περιττήν.

(1) Lyc Tr. 4. 357. Alauzet 1520. Boistel 815. Bravaard 3. 422 Dalloz ef de Com. 769.

(2) ΑΠ. 217 καὶ 311 (93) Θ. 4. 373 καὶ 514 καὶ ΑΠ. 340 (900) Θ. 12. 178. «Τοῦ ἄρθ. 174 μὴ ἀπαγγέλλοντος ἀκυρότητα τοῦ διαμαρτυρικοῦ ἐν περιπτώσει παραλείψεως τινὸς τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ τούτῳ ἀναφερομένων διατυπώσεων ἔπεται ὅτι ἐν περιπτώσει τοιαύτῃ δὲν καθίσταται ἀπολύτως ἄκυρον τὸ διαμαρτυρικόν, ἀλλ' ἀπόκειται ἐκάστοτε εἰς τὸ δικαστήριον τῆς οὐσίας νὰ κρίνῃ ἂν ἡ παραλειφθεῖσα διατύπωσις ἦνε οὐσιώδης ἢ μὴ. Ἐν ἄλλαις λέξεσι τὸ ζήτημα τῆς ἀκυρότητος ἢ μὴ τοῦ διαμαρτυρικοῦ ἔνεκα παραλείψεως τινὸς τῶν εἰρημένων διατυπώσεων εἶνε κυρίως πραγματικὸν ἀνῆκον εἰς τὴν κυριαρχικὴν ἐκτίμησιν τοῦ τῆς οὐσίας δικαστηρίου».

(3) Αἱ ἀνωτέρω σημειωθείσαι ΑΠ. 217 καὶ 311 (93) Θ. 4. 373 καὶ 514 ΑΠ. 340 (900) Θ. 12. 178. Οὐσιώδη θεωροῦνται ἡ κλήσις πρὸς πληρωμὴν καὶ ἡ βεβαίωσις τῆς ἀρνήσεως τῆς πληρωμῆς ἢ γεγονότων ἰσοδυναμῶν ταύτῃ· ἴδε σημ. τῶν σελ. 869, 870.

Ἐπὶ ἀπωλείας εἰδομεν πῶς συντάσσεται τὸ διαμαρτυρικὸν § 1547.

1870. Ἀνωτέρα βία. — Ἀνέξοδος ἐπιστροφῇ. — Καταδίκη λόγῳ μὴ ἀποδοχῆς. Εἰς τὸν ἀνωτέρω κανόνα δέχονται τὰς ἐξῆς τρεῖς ἐξαιρέσεις·

1) Ἐὰν ἐξ ἀνωτέρας βίας ἡ σύνταξις τοῦ διαμαρτυρικοῦ δὲν ἦνε δυνατή. Ἀλλ' ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὁ κομιστὴς ὀφείλει νὰ εἰδοποιήσῃ τοὺς ὑποχρέους ⁽¹⁾ καὶ νὰ συντάξῃ τοιοῦτον ἄμα τῇ ἀρ-
σει τοῦ κωλύματος. ⁽²⁾ Πότε ὑπάρχει ἀνωτέρα βία εἶνε ζήτημα ἀνα-
γόμενον ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν ἐκτίμησιν τοῦ δικαστοῦ τῆς οὐ-
σίας ⁽³⁾. Γενικῶς δέχονται ὅτι πρέπει τὸ κώλυμα νὰ ἦνε ἀνυπέρ-
βλητον καὶ ὁ κομιστὴς νὰ μὴ ἦνε ἐν πταίσματι. ⁽⁴⁾

2) Ἐὰν ἔχῃ συνομολογηθῇ ἡ ρῆτρα περὶ ἀνεξόδου ἐπιστρο-
φῆς § 1307, διότι τότε ἡ σύνταξις διαμαρτυρικοῦ δὲν ἐπιβάλλε-
ται, ἢ ἐὰν ἡ ὀπισθογράφησις ἐγένετο ἐν ἀνεπαρκεῖ πρὸ τῆς λήξεως
χρόνῳ ἢ μετὰ τὴν λήξιν. ⁽⁵⁾

3) Ἐὰν ὁ κομιστὴς, συνεπιέξῃ μὴ ἀποδοχῆς, ἐζήτησε καὶ ἐπέ-
τυχε τὴν καταδίκην τῶν ὑποχρέων ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι οὗτοι δὲν πα-
ρέσχον τὴν ἐγγύησιν ἣν ὤφειλον § 1428 δέχονται ὅλοι ὅτι ἡ σύν-
ταξις διαμαρτυρικοῦ ἐπὶ μὴ πληρωμῇ καθὼς καὶ πᾶσα ἄλλη κα-

(1) Dalloz ef de Com. Sup. 268.

(2) Bravard 3. 426. Lyc Tr. 4. 561.

(3) Bravard 3. 426. Lyc αὐτ. Alauzet 1454.

(4) Dalloz ef de Com. 628. Boistel 816 R. de Coudet Vo Protet 62. Καὶ ὁ αἰφνίδιος θάνατος ἢ ὀξεία ἀσθένεια τοῦ κομιστοῦ ἢ τοῦ ἐντολο-
δόχου αὐτοῦ εἶνε ἀνωτέρα βία. Pothier Contrat de Change 114 ἢ Bra-
vard 3. 326. Ἡ νόσος ἐξ ἧς ἀπώλεσε τὴν μνήμην ὁ ἐνάγων ἐθεωρήθη λόγος
ἀναστολῆς τῆς παραγραφῆς Ἐφ. Ἀθ. 454 (94) Θ. 6. 58. Ἡ ἐξ ὑγειονομι-
κῶν μέτρων καθυστέρησις τοῦ ἀτμοπλοίου τοῦ κομίζοντος τὴν συναλλαγματι-
κὴν δὲν ἐθεωρήθη ἀδυναμία ἀναίτιος, διότι ὁ κομιστὴς ὤφειλε νὰ προῖδῃ
τοιαύτας καθυστερήσεις. Ἀκ. 7 Ἰουλ. 62. D. 63 1, 80. S. 7, 63, 1, 208.

(5) Ὡς περιέχουσα σιωπηρῶς τὴν ρῆτραν ἀνεξόδου ἐπιστροφῆς θεωρεῖται
ἡ ὀπισθογράφησις ἐν χρόνῳ τοσοῦτον ἐγγὺς τῆς λήξεως, ὥστε ἦτο ἀνθρωπί-
νος ἀδύνατον εἰς τὸν κομιστὴν νὰ συντάξῃ διαμαρτυρικόν. Ἀλλ' ὁ τοιοῦτος
κομιστὴς μόνον ἀπέναντι τοῦ πρὸς αὐτὸν ὀπισθογράφου διατηρεῖ τὰ δικαιω-
ματα αὐτοῦ μὴ συντάξας ἐμπροθέσμως διαμαρτυρικόν, διὰ τοὺς λοιποὺς καὶ
τὸν ἐχδότην εἶνε ἀμελής. Bravard 3. 427. Dalloz ef de Com. 635.

ταδίωξις εἶνε περιττή, ἀλλὰ μόνον διὰ τοὺς ὀριστικῶς καὶ τελεσιδικίως καταδικασθέντας. ⁽¹⁾

1571. Ἀποδεικτικὴ δύναμις. Τὸ διαμαρτυρικὸν εἶνε δημόσιον ἔγγραφον ἐφαρμόζονται ἐπομένως ἐπ' αὐτοῦ αἱ διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 400 καὶ 401 τῆς Πολ. Δικ. καὶ ἐν γένει πᾶσαι αἱ περὶ δημοσίων ἐγγράφων. ⁽²⁾

1572. Συνέπειαι τῆς παραλείψεως τοῦ διαμαρτυρικοῦ. Ὁ μὴ συντάξας ἢ συντάξας ἄκυρον διαμαρτυρικὸν κομιστῆς εἶνε ἀμελῆς καὶ θὰ κριθῇ ὡς τοιοῦτος. Δὲν δύναται ἐπομένως νὰ καταδιώξῃ τοὺς ὀπισθογράφους.

Ἄν ὁμῶς ὀπισθογράφος τις ἐν ἀγνοίᾳ τῆς ἀκυρότητος, ἀλλ' ἄνευ δόλου τοῦ κομιστοῦ, ἐπλήρωσε εἴτε τὸν κομιστὴν εἴτε ἄλλον ὀπισθογράφον, δέχονται ὅτι δὲν ἔχει ἀγωγὴν ἐπὶ ἀναλήψει κατὰ τοῦ λαβόντος, ἔστω καὶ ὑπαίτιου τῆς ἀκυρότητος⁽³⁾ ἐκτὸς ἂν ἐπεφυλάχθῃ ἢ ἂν ἐπλήρωσε χωρὶς νὰ λάβῃ γνῶσιν τοῦ διαμαρτυρικοῦ, διότι τότε πρόκειται περὶ ἀγνοίας πράγματος καὶ οὐχὶ νομοῦ⁽⁴⁾.

1573. Εὐθύνη Συμβολαιογράφου καὶ Κλητῆρος. Ἐκτὸς τῆς εὐθύνης ἣν ἀναγράφει τὸ ἀρθρ. 176 Ἐμ. Ν. καὶ τῆς δι' ἄρνησιν ἢ βραδύτητα (ἀρθρ. 172 καὶ 279 Ὀργ.), οἱ συμβολαιογράφοι καὶ κλητῆρες ὑπέχουσι καὶ ἄλλην λόγῳ ἀκυρότητος τοῦ ὑπ' αὐτῶν συνταχθέντος διαμαρτυρικοῦ. Ἄλλ' ἡ εὐθύνη αὐτῶν αὕτη πηγάζει ἐκ τῆς ἐντολῆς ἐπομένως.

1) Εὐθύνονται μόνον πρὸς τὸν κομιστὴν τὸν ἐντειλάμενον τὴν σύνταξιν τοῦ διαμαρτυρικοῦ οὐχὶ δὲ καὶ πρὸς τὸν ὀπισθογράφον, ὅστις τυχὸν ἐν ἀγνοίᾳ τῆς ἀκυρότητος ἐπλήρωσε § 1572 διότι διὰ

(1) Lyc Tr. 4. 360. Dalloz ef de Gom. 350.

(2) Ἐκ τοῦ ὅτι τὸ διαμαρτυρικὸν συντάσσεται κυρίως καὶ μόνον πρὸς βεβαιῶσιν ὅτι ἐξηγήθη ἡ πληρωμὴ ἀλλὰ δὲν ἐγένετο, δέχονται ὅτι δὲν ἀποτελεῖ ἀπόδειξιν καὶ τῶν ἐν αὐτῷ ἀναφερομένων ἀπαντήσεων ἢ δηλώσεων περὶ ἀναγνωρίσεως τοῦ χρέους, ἢ περὶ ὑποχρεώσεων ἄλλων ἢ ἐκτενεστέρων ἐκείνων, αἵτινες πηγάζουσι ἐκ τῆς διαμαρτυρουμένης συναλλαγματικῆς ἐκτὸς ἂν ᾔνε βεβαιωμένον καὶ ὑπογεγραμμένον καὶ ὑπὸ τοῦ ὁμολογοῦντος Ἀκ. 17 Νοέμ. 56. S. 58. 1. 733. D. 57. 1. 57. Alauzet 1520. Lyc Tr. 4. 355 Παλ. 591. R. de Couder Vo Protet 270. 271.

(3—4) Dalloz ef de Gom. 716 ἐνθα καὶ ἀπορ. R. de Gouder Vo Protet 287. Alauzet 1521, Pardes 434.

τῆς πληρωμῆς ὁ ὀπισθογράφος δὲν ὑποκατέστη εἰς τὰ δικαίωματα τοῦ κομιστοῦ. ⁽¹⁾

2) Εὐθύνονται οὐχί εἰς τὴν πληρωμὴν τῆς συναλλαγματικῆς ἀλλ' εἰς τὴν ἀνόρθωσιν τῆς προκυψάσης, ἐκ τῆς ἀκυρότητος ἢ ἐλλείψεως τοῦ διαμαρτυρικοῦ, ζημίας κατὰ τὰς γενικὰς περὶ ἀποζημιώσεως ἀρχάς. Τοῦτο σημαίνει ὅτι ἡ ἐνοχὴ αὐτῶν εἶνε πολιτικὴ καὶ οὐχί ἐμπορικὴ ⁽²⁾ καὶ ὅτι ὁ συμβολαιογράφος ἢ ὁ κλητὴρ δύνανται νὰ προτείνωσι καὶ νὰ ἀποδείξωσι ὅτι οὐδὲν ἐζημιώθη ὁ ἐνάγων ἐκ τῆς ἐλλείψεως ἢ ἀκυρότητος τοῦ διαμαρτυρικοῦ, καθ' ὅσον ὁ ὀφειλέτης αὐτοῦ εἶνε ἀφερέγγυος. ⁽³⁾

3) Δὲν εὐθύνονται ἂν συνέταξαν δικμαρτυρικὸν ἄκυρον ἐπὶ τῇ βάσει σχεδίου ἐπιβληθέντος αὐτοῖς ὑπὸ τοῦ κομιστοῦ ἢ τοῦ ἀντιπροσώπου αὐτοῦ. ⁽⁴⁾

Ἡ ἀνακρίβεια ἢ παραμόρφωσις τῶν γεγονότων ἢ ἀπαντήσεων ἢ ἡ μὴ πιστὴ ἀντιγραφὴ τοῦ τίτλου ἐὰν γίνεται ἐν γνώσει εἶνε πλαστογραφία (ἄρθρ. 255 Ποιν. Ν.) ἐὰν ὅμως ὀφείλεται εἰς παραδρομὴν ἀποτελεῖ κατὰ τὰς περιστάσεις λόγον ἀκυροτήτος τοῦ διαμαρτυρικοῦ § 1568 ⁽⁵⁾.

2) Κοινοποιήσις τοῦ διαμαρτυρικοῦ καὶ τῆς ἀγωγῆς ἐντὸς ὁρισμένης οροθεσμίας.

1574. Τὸ δεύτερον δικαίωμα, ἀλλὰ καὶ τὸ δεύτερον καθήκον τοῦ κομιστοῦ, ὅστις θέλει νὰ διατηρήσῃ ἀκέραια τὰ δικαίωματα αὐτοῦ κατὰ τῶν λοιπῶν, πλὴν τοῦ ἀποδεχθέντος πληρωτοῦ, ὑποχρέων, καὶ νὰ μὴ θεωρηθῇ ἀμελής, εἶνε νὰ κοινοποιήσῃ πρὸς

(1) Dalloz ef de Com. 777. Bravard 3, 433. Alauzet 1524 Lyc Tr. 4. 358. Παλ. 591.

(2) Lyc Tr. 4. 358. Alauzet 1521 Dalloz ef de Com. 776. Παλ. 591. R. de Couder Vo Protet 296.

(3) R. de Gouder Vo Protet 295 ἐνθα καὶ ἀποφ. Ἐφετ. Nancy 29 Ἰαν. 1831 S. 31. 2. 270. Nougier 1323.

(4) Ἀκ. 14 Ἰουλ. 57. S. 58. 1. 204. Bravard 3. 433. σημ. Lyc αὐτ. 358. R. de Couder Pretet 299.

(5) Alauzet 1520. R. de Couder Vo Protet 273.

αὐτοὺς τὸ διαμαρτυρικὸν ἐντὸς ὠρισμένης προθεσμίας καὶ ἐντὸς τῆς αὐτῆς προθεσμίας τὴν κατ' αὐτῶν ἀγωγὴν του.

1875. Σύστημα τοῦ Νόμου. Ὁ κομιστὴς ὁ μὴ πληρωθεὶς κατὰ τὴν λήξιν ἔχει κατ' ἀρχὴν δικαίωμα νὰ καταδιώξῃ διὰ τὴν πληρωμὴν τῆς συναλλαγματικῆς πάντας τοὺς ἐκ ταύτης ὑποχρέους, ἥτοι τὸν ἐκδότην, τοὺς ὀπισθογράφους, τοὺς τριτεγγυητάς αὐτῶν, τὸν πληρωτὴν ἂν ἀπεδέχθῃ, τὸν τριτεγγυητὴν αὐτοῦ καὶ τὸν κατὰ παρέμβασιν δέκτην, οἵτινες πάντες εὐθύνονται πρὸς αὐτὸν ὡς εἵπομεν ἀλληλεγγύως (ἄρθ. 140) § 1462.

Καὶ τὸν μὲν ἀποδεχθέντα πληρωτὴν καὶ τὸν τριτεγγυητὴν αὐτοῦ, ὁ κομιστὴς δύναται νὰ καταδιώξῃ ἐν παντὶ χρόνῳ μέχρι συμπληρώσεως τῆς πενταετοῦς παράγραφης τοῦ ἄρθ. 189 χωρὶς νὰ ἐκπληρώσῃ εὐδεμίαν διατύπωσιν (ἄρθ. 121).

Διὰ νὰ καταδιώξῃ ὅμως τοὺς λοιποὺς ὑποχρέους (ἐκδότην — ὀπισθογράφους — ἐγγυητάς αὐτῶν — κατὰ παρέμβασιν ἀποδέκτην) διατηρῶν ἀπέναντι αὐτῶν ἀκέραια τὰ δικαιώματα αὐτοῦ ὁ κομιστὴς ὀφείλει :

- 1) νὰ συντάξῃ διαμαρτυρικὸν ἔγκυρον καὶ ἐμπρόθεσμον
- 2) νὰ κοινοποιήσῃ αὐτὸ πρὸς αὐτοὺς ἐντὸς ὠρισμένης προθεσμίας καὶ ἐντὸς τῆς αὐτῆς προθεσμίας τὴν κατ' αὐτῶν ἀγωγὴν του.

Μὴ συντάσσων διαμαρτυρικὸν ἔγκυρον καὶ ἐμπρόθεσμον ἢ μὴ κοινοποιῶν τοῦτο ἐντὸς τῆς ὠρισμένης προθεσμίας καὶ ἐντὸς τῆς αὐτῆς προθεσμίας τὴν κατ' αὐτῶν ἀγωγὴν του εἶνε ἀμελῆς καὶ θὰ κριθῇ ὡς τοιοῦτος εἴτε ἀπέναντι πάντων εἴτε ἀπέναντι μόνων ἐκείνων, πρὸς οὓς δὲν ἐπετέλεσε τὰς ἄνω ἐπιταγὰς τοῦ Ν.

1876. Ἄρθρον 164 καὶ 140. Ὅταν λέγωμεν λοιπὸν ὅτι ὁ κομιστὴς ὀφείλει νὰ συντάξῃ διαμαρτυρικὸν, νὰ κοινοποιήσῃ αὐτὸ ἐντὸς ὠρισμένης προθεσμίας καθὼς καὶ τὴν ἀγωγὴν αὐτοῦ ἐννοούμεν ὅτι ταῦτα ὀφείλει νὰ πράξῃ ἀπέναντι τῶν λοιπῶν εὐθυνομένων διὰ τὴν πληρωμὴν τῆς συναλλαγματικῆς καὶ οὐχὶ ἀπέναντι τοῦ ἀποδεχθέντος πληρωτοῦ καὶ τοῦ ἐγγυητοῦ αὐτοῦ.

Ἴδου πῶς διατυπώνει τὰ περὶ τῆς εὐθύνης τούτων τὸ ἄρθ. 164. Ὁ κομιστὴς συναλλαγματικῆς τινος κατὰ τῆς ὁποίας ἔγεινε διαμαρτυρία ἐπὶ μὴ πληρωμῇ δύναται νὰ κινήσῃ ἀγωγὴν περὶ ἐξα-

σφαλίσεως ⁽¹⁾ ἢ ἀτομικῶς κατὰ τοῦ ἐκδότου καὶ ἐκάστου τῶν ὀπισθογράφων ἢ συνάμα κατὰ τῶν ὀπισθογράφων καὶ τοῦ ἐκδότου. Τὸ αὐτὸ δικαίωμα ἔχει καὶ ἕκαστος τῶν ὀπισθογράφων κατὰ τῶν πρὸ αὐτοῦ ὀπισθογράφων καὶ κατὰ τοῦ ἐκδότου».

Τὸ ἄρθρον ὁμιλεῖ περὶ τοῦ ἐκδότου καὶ τῶν ὀπισθογράφων, ἀλλ' οὐδεμία ἀμφιβολία ὅτι περιλαμβάνει καὶ τοὺς τριτεγγυητας § 1455 καὶ τοὺς κατὰ παρέμβασιν δέκτας, οἵτινες εἶνε ἐπίσης ἐγγυηται § 1436. ⁽²⁾

1877. Προθεσμία. Περὶ τῆς προθεσμίας ἐντὸς τῆς ὁποίας ὁ ὁποῖος ὁ κομιστής ὀφείλει νὰ κοινοποιήσῃ τὸ διαμαρτυρικὸν καὶ τὴν ἀγωγὴν αὐτοῦ ὁμιλοῦσι τὰ ἄρθρ. 165 καὶ 166.

Ἐκ τούτων τὸ ἄρθρ. 165 ἔχει ὑπ' ὄψιν συναλλαγματικὰς, αἵτινες ἐκδίδονται ἐν Ἑλλάδι καὶ εἶνε πληρωτέαι ἐπίσης ἐν Ἑλλάδι.

Τὸ ἄρθρ. 166 ἔχει ὑπ' ὄψει συναλλαγματικὰς ἐκδιδόμενας ἐν Ἑλλάδι καὶ πληρωτέας ἐκτὸς τῆς Ἑλλάδος.

Περὶ συναλλαγματικῶν, αἵτινες ἐκδίδονται ἢ ὀπισθογραφοῦνται ἐκτὸς τῆς Ἑλλάδος καὶ εἶνε πληρωτέαι ἐν Ἑλλάδι ὁ Ν, δὲν ὁμιλεῖ.

1878. Συναλλαγματικὰ ἐκδοθεῖσαι καὶ πληρωτέαι ἐν Ἑλλάδι. Ἰδοὺ πῶς ἔχει τὸ ἄρθρ. 164. Ἐὰν ὁ κομιστής κάμῃ τὰς ἀπαιτήσεις του κατὰ μόνου τοῦ παραχωρητοῦ (ὀπισθογράφου) αὐτοῦ χρεωστεῖ νὰ κοινοποιήσῃ πρὸς αὐτὸν τὸ διαμαρτυρικὸν καὶ μὴ πληρωθεὶς νὰ τὸν καλέσῃ εἰς τὸ δικαστήριον ἐντὸς δέκα πέντε ἡμερῶν ἀπὸ τῆς χρονολογίας τοῦ διαμαρτυρικοῦ (συμπεριλαμβανομένης) ⁽³⁾, ἂν ὁ τόπος τῆς διατριβῆς του δὲν ἀπέχει πλέον

(1) Ἡ ἀγωγή τοῦ κομιστοῦ κατὰ τῶν ὀπισθογράφων καὶ τοῦ ἐκδότου δὲν εἶνε περὶ ἐξασφαλίσεως ἀλλὰ περὶ πληρωμῆς, καλεῖται δ' οὕτω λόγῳ τῆς εὐθύνης ἣν οἱ ὑπόχρεοι ὑπέχουσιν ἀπέναντι τοῦ κομιστοῦ. Μόνον ὅταν ὑπόχρεός τις καταδικασθῇ στρέφεται κατὰ τῶν πρὸ αὐτοῦ καὶ πρὸς αὐτὸν εὐθυνομένων, ἡ ἀγωγή παρουσιάζεται ὡς ἀγωγή περὶ ἐξασφαλίσεως ἢ ὑπὸ ὅρον πληρωμῆς (ἄρθρ. 73 Πολ. Δικ. Alauzet 1482).

(2) LyC Tr. 4. 364,

(3) Κατὰ τοὺς Γάλλους ἡ ἡμέρα τοῦ διαμαρτυρικοῦ δὲν ὑπολογίζεται. Thaller ἐκδ. 6' § 1545 καὶ διότι τὸ κείμενον τοῦ ἄρθρ. 165 διαφέρει (dans les quinze jours qui suivent la date du protêt) καὶ διότι ἐκεῖ ἰσχύει ὁ κανὼν ὅτι ἡ ἡμέρα ἡ ἀφ' ἧς (dies à quo) δὲν ὑπολογίζεται, ἐνῶ παρ' ἡμῶν ἰσχύει ὁ ἐναντίας κανὼν ἴδε § 1475.

των 5 μυριαμέτρων. (1) Ἄν ἡ κατοικία τοῦ παραχωρητοῦ (ἐναγομένου) (2) ἀπέχῃ ἀπὸ τὸν τόπον ὅπου ἡ συναλλαγματική ἐπρεπε νὰ πληρωθῇ (3) πλέον τοῦ 5 μυριαμέτρων, διὰ τὸ περισσεῦον τοῦτο προστίθεται εἰς τὴν ἀνωτέρω προθεσμίαν μίᾳ ἡμέρᾳ καθ' ἐκάστην ἀπόστασιν δύο ἡμισυ μυριαμέτρων» (ἢ καὶ διὰ κλάσμα αὐτῆς (4)).

Ἄλλ' ὁ κομιστής ἔχει δικαίωμα κατὰ τὸ ἄρθρ. 164 νὰ στραφῇ συνάμα κατὰ τῶν ὀπισθογράφων καὶ τοῦ ἐκδότου, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει τὸ ἄρθρ. 167 ὀρίζει·

(1) Γνωστὸν ὅτι τὸ μυριάμετρον εἶνε 10 χιλιόμετρα ἢ 10,000 μέτρα.

(2) Τὸ ἄρθρ. ἔχει ὑπ' ὅψιν ἀγωγὴν κατὰ τοῦ ἀμέσου ὀπισθογράφου (παραχωρητοῦ), ἀλλὰ τὸ αὐτὸ εἶνε καὶ ἂν ἐνάγεται ὁ ἐκδότης ἢ ἂν ἐνάγεται οὐχὶ ὁ ἄμεσος ὀπισθογράφος ἀλλ' ἄλλος. Alauzet 1472.

(3) Πρὸς ὑπολογισμὸν τῆς προθεσμίας (καὶ τῆς ἐπεκτάσεως αὐτῆς) λαμβάνεται ὑπ' ὅψιν ἡ ἀπόστασις τοῦ τόπου τῆς πληρωμῆς μέχρι τῆς κατοικίας τοῦ ἐναγομένου (ἐκδότου ἢ ὀπισθογράφου). Ἡ κατοικία τοῦ κομιστοῦ εἶνε ἀδιάφορος· διὰ τοῦτο ἐκρίθη ὅτι ὁ κομιστής συναλλαγματικῆς ἐκδοθείσης καὶ πληρωτέας ἐν Ἑλλάδι, ἔχει τὴν προθεσμίαν τοῦ ἄρθρου 165 μόνον, πρὸς καταδίωξιν τῶν ἐν Ἑλλάδι ὑποχρέων καὶ ἂν κατοικῇ ἐν τῇ ἄλλοδαπῇ καὶ ἂν ἡ ὑπὲρ αὐτοῦ ὀπισθογράφῃσις ἐγένετο ἐκεῖ. Ἐφ. Chambery 25 Νόρ. 64 S. 66. 2. 96. Dalloz ef. de Com. Sup. 295. Alauzet 1476. R. de Couder Vo Protet. 138. Ἐὰν ὁ ἐκδότης καὶ οἱ ὀπισθογράφοι διαμνοῦσιν ἐν τῷ ἐξωτερικῷ ἢ ᾗνε ἀγνώστου διαμονῆς, πρόκειται δὲ περὶ συναλλαγματικῆς ἐκδοθείσης, ὀπισθογραφηθείσης καὶ πληρωτέας ἐν Ἑλλάδι; Τὸ Ἐφ. Γενούσης 13 Αὐγ. 1812 ἐν Dalloz ef. de Com. 687 εἶπεν ὅτι ἡ προθεσμία δὲν ὑπολογίζεται ἐκ τῆς ἀποστάσεως τοῦ τόπου τῆς πληρωμῆς μέχρι τῆς κατοικίας τοῦ Εἰσαγγελέως πρὸς ὃν θὰ γίνη ἡ ἐπίδοσις, ἀλλ' ὑπολογίζεται κατὰ τὸ ἄρθρ. 165 δηλ. κατὰ τὴν πραγματικὴν ἀπόστασιν τῆς κατοικίας τοῦ ἐκδότου καὶ τῶν ὀπισθογράφων ἀπὸ τοῦ τόπου τῆς πληρωμῆς ἢ κατὰ τὸ ἄρθρ. 166. Νομίζω ὅτι ἡ κατοικία τοῦ Εἰσαγγελέως πρέπει νὰ λαμβάνεται ὑπ' ὅψιν ὅταν ὁ ἐναγόμενος δὲν ἔχῃ κατοικίαν ἐν Ἑλλάδι.

(4) Alauzet 1475. LyO.Tr. 4. 369. Bravard 3. 442. Contra Dalloz ef. de Com. 681 καὶ Ἐφ. Rouen 31 Δεσ. 58. S. 59. 2. 67. ὁ ἐνάγων ὀφείλει νὰ ἀποδείξῃ ὅτι ὑπάρχει περίπτωσις ἐπεκτάσεως.— Κατὰ τὴν ΑΠ. 34 (42) Πειρ. 5 3702 ἢ Συλλ. Γκίνη 146. τὸ ἄρθρ. 165 προσδιορίζει ῥητῶς τὴν προθεσμίαν ἐντὸς τῆς ὁποίας ὁ ὀπισθογράφος δύναται νὰ κινήσῃ τὴν ἀγωγὴν του κατὰ τοῦ παραχωρητοῦ τῆς συναλλαγματικῆς, ἡ δὲ διάταξις αὕτη οὕσα εἰδικὴ διὰ τὰς συναλλαγματικὰς προτιμᾶται τῶν γενικῶν περὶ προθεσμιῶν διατάξεων τῆς Πολ. Δικ. καίτοι μεταγενεστέρας κατὰ τὸν κανόνα· τὰ εἰδικὰ τῶν γενικῶν ἐπικρατέστερα.

«Ἐὰν ὁ κομιστὴς ἐνάγῃ συνάμα τοὺς τε ὀπισθογράφους καὶ τὸν ἐκδότην ἔχει ὡς πρὸς ἓνα ἕκαστον αὐτῶν τὰς εἰς τὰ ἀνωτέρω ⁽¹⁾ ἄρθρα διαληφθεῖσας προθεσμίας».

1579. Συναλλαγματικαὶ ἐκδοθεῖσαι ἐν Ἑλλάδι καὶ πληρωτέαι ἐκτὸς τῆς Ἑλλάδος. Ἰδοὺ περὶ τούτων πῶς ἔχει τὸ ἄρθρ. 166.

Ἐὰν κατὰ συναλλαγματικῶν αἱ ὁποῖαι ἐκδίδονται εἰς τὴν Γαλίαν (Ἑλλάδα) διὰ νὰ πληρωθοῦν εἰς τὴν ἐκτὸς τῆς Γαλλικῆς (Ἑλληνικῆς) Ἡπείρου Εὐρώπην, γενῇ διαμαρτυρικόν, οἱ ἐκδότης καὶ οἱ ὀπισθογράφοι οἱ κατοικοῦντες εἰς τὴν Γαλίαν (Ἑλλάδα) κατὰδιδόνονται ⁽²⁾ ἐντὸς τῶν ἐξῆς προθεσμιῶν :

Ἐντὸς δύο μηνῶν ὡς πρὸς τὰς πληρωτέας εἰς τὴν Κόρσικαν, τὴν Ἑλβαν, τὴν Καπραΐαν, τὴν Ἀγγλίαν καὶ τὰς ὁμόρους μὲ τὴν Γαλίαν (Ἑλλάδα) ἐπικρατείας ⁽³⁾.

Ἐντὸς τεσσάρων μηνῶν ὡς πρὸς τὰς εἰς τὰ λοιπὰ μέρη τῆς Εὐρώπης πληρωτέας.

Ἐντὸς ἑξ μηνῶν ὡς πρὸς τὰς πληρωτέας ⁽⁴⁾ εἰς τοὺς λιμένας τῆς

(1) Ἦτοι δι' ἕκαστον ὑπόχρεον ἔχει ἰδίαν προθεσμίαν ἀναλόγως τῆς ἀποστάσεως τῆς κατοικίας αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ τόπου τῆς πληρωμῆς. Οὕτω διὰ τὸν ἐκδότην κατοικοῦντα εἰς ἀπόστασιν 4 μυριαμέτρων ἀπὸ τοῦ τόπου τῆς πληρωμῆς ἔχει 15 ἡμέρας, διὰ τὸν Α ὀπισθογράφον κατοικοῦντα εἰς ἀπόστασιν 7 μυριαμέτρων ἔχει 16 ἡμέρας, διὰ τὸν Β ὀπισθογράφον κατοικοῦντα εἰς ἀπόστασιν 14 μυριαμέτρων ἔχει 19 ἡμέρας.

(2) Δι.λ. κοινοποιεῖται αὐτοῖς τὸ διαμαρτυρικὸν καὶ ἡ ἀγωγή.

(3) Ὁμορος ἐπικράτεια εἶνε ἡ Τουρκία ἄρθρ. 166 § 1, ἡ δὲ Ἀγγλία εἶνε μέρος τῆς Εὐρώπης καθὼς καὶ ἡ Γαλλία, ἄρθρ. 166 § 2. Ἐπομένως ὁ κομιστὴς συναλλαγματικῆς ἐκδοθείσης ἐν Ἑλλάδι καὶ πληρωτέας ἐν Τουρκίᾳ ἔχει προθεσμίαν δύο μηνῶν καὶ οὐχὶ τεσσάρων πρὸς καταδίωξιν τῶν ἐν Ἑλλάδι ὀπισθογράφων καὶ ἐκδότου. ΑΠ. 68 (68) Πειρ 5 3712 ἢ Σουλ. Γκίνη 55. Ἐπίσης ὁ κομιστὴς συναλλαγματικῆς ἐκδοθείσης ἐν Πάτραις ἢ ἐν Σύρῳ πληρωτέας ἐν Λονδίῳ ἢ ἐν Γαλίᾳ ἔχει προθεσμίαν τεσσάρων μηνῶν καὶ οὐχὶ δύο ἢ αὐτὴ ἀπόφ. καὶ Ἐφ. Ἀθ. 1183 (93) Θ. 4. 505 Ἐφ Πατρῶν 942 (95) Θ. 7. 155

(4) Τὸ τμήμα τοῦτο τοῦ ἄρθρ. θεωρεῖται ὡς μὴ γεγραμμένον παρ' ἡμῖν, διότι διὰ τοὺς λιμένας τῆς Ἀνατολῆς ἐφαρμόζεται ἡ § 1 τοῦ ἄρθρ. 166 περὶ ὁμόρου ἐπικρατείας. ΑΠ. 68 (68) Πειρ 5 3712.

Ἀνατολῆς καὶ εἰς τὰ βόρεια παράλια τῆς Ἀφρικῆς.

Ἐντὸς ἐνὸς ἔτους ὡς πρὸς τὰς πληρωτέας εἰς τὰ δυτικὰ παράλια τῆς Ἀφρικῆς μέχρι τοῦ ἀκρωτηρίου τῆς Καλῆς Ἑλπίδος συμπεριλαμβανομένου καὶ αὐτοῦ καὶ εἰς τὰς δυτικὰς Ἰνδίας.

Ἐντὸς δύο ἐτῶν ὡς πρὸς τὰς πληρωτέας εἰς τὰς ἀνατολικὰς Ἰνδίας.

Αἱ προθεσμίαι αὗται θέλουσι φυλάττεσθαι κατὰ τὴν αὐτὴν ἀναλογίαν ὡς πρὸς τὰς ἐνδεχομένας ἀγωγὰς κατὰ τῶν ἐκδοτῶν καὶ ἐπισθογράφων τῶν κατοικούντων εἰς τὰς ἐκτὸς τῆς Εὐρώπης κειμένας Γαλλικὰς (Ἑλληνικὰς;) ἐπαρχίας.

Αἱ ἀνωτέρω ἐξαμηνιαῖαι, ἐνιαύσιοι καὶ διετείς προθεσμίαι (ἄρα οὐχὶ αἱ λοιπαὶ) διπλασιάζονται ἐν καιρῷ θαλασσοῦ πολέμου».

Ἐὰν ὁ κομιστὴς ἐνάγῃ συνάμα τὸν ἐκδότην καὶ τοὺς ὀπισθογράφους ἐφαρμόζεται ἐπίσης ἡ σημειωθείσα διάταξις τοῦ ἄρθρ. 167, καθ' ἣν ἔχει δι' ἕκαστον αὐτῶν ἰδίαν προθεσμίαν.

1580. Συναλλαγματικαὶ μὴ ἐκδοθεῖσαι ἀλλὰ πληρωτέαι ἐν Ἑλλάδι. Περί τῶν συναλλαγματικῶν αἰτινες ἐξεδόθησαν ἢ ὀπισθογραφήθησαν ἐκτὸς τῆς Ἑλλάδος καὶ εἶνε πληρωταὶ ἐν Ἑλλάδι ὁ Νόμος δὲν ὁμίλει. Ἐνῷ δὲ τὸ ἄρθρ. 160 προκειμένου περὶ συναλλαγματικῶν πληρωτέων ἐν ᾧ ἢ ἀπὸ τῆς ὀψεως ἐφαρμόζεται ἐπὶ πάσης συναλλαγματικῆς εἴτε ἐκδοθείσης εἴτε πληρωτέας ἐν Ἑλλάδι (1), τουναντίον τὸ ἄρθρ. 166 ἐφαρμόζεται μόνον ἐπὶ συναλλαγματικῶν ἐκδοθεισῶν ἐν Ἑλλάδι καὶ πληρωτέων ἐν τῇ ἄλλοδαπῇ, οὐχὶ δὲ καὶ ἐπὶ συναλλαγματικῶν ἐκδοθεισῶν ἢ ὀπισθογραφηθεισῶν ἐν ἄλλοδαπῇ καὶ πληρωτέων ἐν Ἑλλάδι. (2)

Ἐπὶ τούτων συνεπῶς θὰ ἐφαρμοσθῇ ὁ Ν. τοῦ τόπου τῆς ἐκδόσεως ἢ ὀπισθογραφήσεως εἴτε ὅσον ἀφορᾷ τὴν εὐθύνην τοῦ ἐκδότου ἢ ὀπισθογράφου καὶ τὰς προϋποθέσεις αὐτῆς, εἴτε ὅσον ἀφορᾷ τὰς προθεσμίας ἐντὸς τῶν ὁποίων πρέπει οὗτοι νὰ καταδιωχθῶσι. (3)

1581. Ἀντικείμενον τῆς ἀγωγῆς. Ἡ ἀγωγή καλεῖται

(1) Ἴδε σημ. 1 τῆς σελ. 796.

(2) LyC Tr. 4. 654. Alauzet 1477.

(3) LyC Tr. 4. 654. Alauzet 1477. Τὸ αὐτὸ καὶ διὰ τὴν ἐκτὸς τῆς Ἑλλάδος ὀπισθογράφητην συναλλαμ. ἐκδοθείσης καὶ πληρωτέας ἐν Ἑλλάδι.

ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 164 περὶ ἐξασφαλίσεως, ἐνῶ εἶνε περὶ πληρωμῆς. Δι' αὐτῆς ὁ κομιστὴς δικαιούται νὰ ζητήσῃ παρὰ τοῦ ἐναγομένου (ἐκ-
δότου — ὀπισθογράφου — ἐγγυητοῦ —, κατὰ παρέμβασιν δέκτου).

1) Τὸ κεφάλαιον τῆς συναλλαγματικῆς,

2) τοὺς τόκους ἀπὸ τοῦ διαμαρτυρικῶ (ἄρθρ. 184) καὶ ἂν τοῦτο
ᾔνε ἐκπρόθεσμον, ⁽¹⁾

3) τὰ ἐξόδα τοῦ διαμαρτυρικῶ καὶ ἄλλα νόμιμα, π. χ. ἀλλη-
λογραφίας (ἄρθρ. 181 § 1),

4) τοὺς τόκους τῶν ἐξόδων ἀπὸ τῆς ἀγωγῆς (ἄρθρ. 185).

5) τὴν ἐπισυναλλαγὴν μεταξὺ τοῦ τόπου τῆς πληρωμῆς τῆς
συναλλαγματικῆς καὶ τοῦ τόπου ἐνθα ζητεῖται ἡ καταδίκη (ἄρθρ.
120). ⁽²⁾

Ἀλλὰ πλὴν τῶν ἀνωτέρω οὐδεμίαν ἄλλην ἀποζημίωσιν, διὰ δα-

(1) Τόκοι ὑπερμερίας ἐπὶ συναλλαγματικῶν ἢ γραμματίων εἰς διαταγὴν
ὀφείλονται ἢ ἀπὸ τοῦ διαμαρτυρικῶ, ἢ ἀπὸ τῆς ἀγωγῆς (ἢ ἀπὸ τῆς ὀχλή-
σεως), οὐχὶ δὲ ἀπὸ τῆς παρελεύσεως ἀπλῶς τῆς προθεσμίας, μὴ ἰσχύοντος
παρ' ἡμῖν τοῦ κανόνος *dies interpellat pro homine*, καὶ ἂν ἐξεδόθησαν διὰ
τίμημα ἐμπορευμάτων. ΑΠ. 32 (48) 287 (56) 83 (59) 185 (69) ἐν Πείρ.
5. 3751 ἢ Συλλογ. Γκίνη. ΑΠ. 126 (98) Θ. 9. 338. Αἱ ἀνωτέρω ἀποφά-
σεις φαίνονται ἐπηρεαζόμεναι ἀπὸ τοὺς Γάλλους καὶ παραλείπουσι τὴν
ὀχλήσιν ἀφ' ἧς παρ' ἡμῖν τρέχουσιν ἐπίσης τόκοι. Παρὰ Γάλλοις ἔνεκα τοῦ
ἄρθρ. 1153 Γαλ. Κ. διδάσκεται ὅτι οἱ τῆς ὑπερμερίας τόκοι ἄρχονται ἀπὸ
τῆς ἀγωγῆς. Aubry et Rau 4 § 308 σημ. 12^ο ἢ Ἐφ. Λαρ. 256 (900) Θ.
12. 286. ἐδέχθη ὅτι ἐπὶ γραμματίου εἰς διαταγὴν ἢ ὀχλήσιν γίνεται μόνον
διὰ διαμαρτυρικῶ προφανῶς παρασυρθεῖσα ὑπὸ τῶν Γάλλων. Ἐὰν τὸ δια-
μαρτυρικὸν ᾔνε ἐκπρόθεσμον; δέχονται ἐν Γαλλίᾳ ὅτι ἄρχονται καὶ τότε
τόκοι διότι τὸ διαμαρτυρικὸν ἔστω καὶ ἐκπροθέσμως συντασσόμενον ἐπάγε-
ται πάντα τὰ ἀποτελέσματα αὐτοῦ πλὴν ἐκείνων περὶ ὧν ὁ Ν. ὀρίζει ἄλλως
(ἄρθρ. 168. 170.) *LyC rT.* 4. 372. *Alauzet* 1533. *Contra Ax.* 13 Ἰουν.
53 *Nouguier* 1226. Παρ' ἡμῖν εἶνε ὀχλήσιν, ἀρκοῦσα πρὸς ἑναρξιν τόκων.
Ἐσημειώσαμεν ἤδη ὅτι ὑπαρχούσης ῥήτηρας ἀνεξόδου ἐπιστροφῆς ἄρχονται
τόκοι ἀπὸ τῆς ἡμέρας καθ' ἣν ἔπρεπε νὰ συνταχθῇ τὸ διαμαρτυρικὸν καὶ
ὅτι οἱ τόκοι οὗτοι εἶνε συμβατικοὶ ἴδε § 1310 σημ. 5. Οἱ συμβατικοὶ τόκοι
καὶ ἐπὶ γραμματίων εἰς διαταγὴν καὶ συναλλαγματικῶν παύσονται διὰ καταθέ-
σεως ἄνευ προσφορᾶς ΑΠ. 73 (92) Θ. 3. 312.

(2) *Bravard* 3. 510 σημ. 2. *LyC. Tr.* 4. 374, κατὰ τὴν ΑΠ. 440
(52) Πείρ. 5. 3722 τότε μόνον ὀφείλεται ἐπισυναλλαγὴ ὅταν ἐκδοθῇ ἐπισυν-
αλλαγματικῇ.

πάνην ἢ ζημίαν ἢν ὑπέστη ἐκ τῆς μὴ πληρωμῆς, δύναται νὰ ζητήσῃ, διότι τὰ ἐν τῷ ἐμπορικῷ Ν. ὠρισμένα, περὶ ὧν ὁμιλεῖ τὸ ἄρθρ. 2 τοῦ Ν. **ΣΕΕ'** τῆς 22 Μαΐου 1882 εἶνε μόνον ταῦτα. ⁽¹⁾

1882. Κοινοποιήσις. Ἡ κοινοποιήσις γίνεται κατὰ τοὺς γενικοὺς περὶ ἐπιδόσεων κανόνας. Ἰσχυρίζονται μόνον τινές, ὅτι ἅμα ὑπάρχει ὠρισμένη κατοικία πληρωμῆς, π. χ. τὸ κατάστημα τοῦ δεινὰ § 1564, ἢ ἐπιδόσις δύναται νὰ γίνῃ πρὸς τὸν δεινὰ, ὅστις θεωρεῖται πρὸς τοῦτο ἀντίκλητος. ⁽²⁾ Προφανῶς ὅμως ὁ ὅρισμός κατοικίας πληρωμῆς δὲν ἔχει τοιαύτην ἔννοιαν. ⁽³⁾

1883. Ἀρμόδιον Δικαστήριον. Ἡ ἀγωγὴ εἰσάγεται εἴτε εἰς τὸ δικαστήριον τοῦ τόπου τῆς πληρωμῆς εἴτε εἰς τὸ δικαστήριον τῆς κατοικίας τοῦ ἐναγομένου ἢ τινος ἐκ τῶν πολλῶν (ἄρθρ. 22 § 7 Πολ. Δικ.). ⁽⁴⁾

1884. Ἐκδίκασις τῆς ἀγωγῆς. Ἀνατροπή. Ὁ Ν. ἀπή-
τησε μόνον τὴν κοινοποίησιν τοῦ διαμαρτυρικοῦ καὶ τῆς ἀγωγῆς
ἐντὸς ὠρισμένης προθεσμίας, οὐδὲν ὀρίσας περὶ τοῦ χρόνου τῆς ἐκδι-
κάσεως αὐτῆς, διότι οὐδεὶς πρὸς τοῦτο συνέτρεχε λόγος, ἀφοῦ οἱ ὑπό-
χρεοὶ ἔλαβον διὰ τῆς κοινοποιήσεως γνῶσιν τῆς μὴ πληρωμῆς. Ἡ
ἀνατροπὴ ὅμως ἐπερχομένη ἔχει ἐνταῦθα οὐσιαστικὰ ἀποτελέσματα,
διότι, ματαιοῦσα τὴν κοινοποίησιν τῆς ἀγωγῆς, μεταβάλλει τὸν κο-
μιστὴν ἐνάγοντα εἰς ἀμελῆ.

(1) Ἰδὲ § 788 σημ. 5. Dalloz ef. de Com. 788. Pardes. 437. Bra-
vard 3. 505 σημ. 1. LyC. Tr. 4. 374. ἡ τιμὴ τοῦ ὠρισμένου νομίσματος
κανονίζεται κατὰ τὰ ἐν § 1502. Ὅμως κατὰ τὴν Ἐφ. Ἀθ. 1642 (900) Θ.
12. 391 σκοπεῖται ὁ χρόνος τῆς ὑπερήμερίας ἢ τῆς καταδίκης οὐχὶ δὲ καὶ
ὁ μεταξὺ χρόνος.

(2) Alauzet 1475. R. de Couder Vo. Assignment 35.

(3) LyC Tr. 4. 370.

(4) Καὶ τὸ δικαστήριον τοῦ τόπου τῆς ὀπισθογραφήσεως εἶνε ἀρμόδιον
παρ' ἡμῖν διὰ τὸν ὀπισθογράφον καὶ τοὺς συναγομένους αὐτῷ. Οἱ κ. Ἐγγ.
§ 39 σημ. 6. Καὶ ἐν Γαλλίᾳ ἀποπειρῶνται νὰ ὑποστηρίξωσι τοῦτο μολοντί
τὸ ἄρθρ. 420 Γ. Πολ. Δικ. ἀπαιτεῖ καὶ παράδοσιν τοῦ ἐμπορεύματος (et la
marchandise livrée) Thaller ἐκδ. 6' § 1547 σημ. 1 Ἀκ. 26 Ἰαν. 98.—
Ἐν Γαλλίᾳ λόγῳ τοῦ ἄρθρ. 2246 καθ' ὃ καὶ ἡ ἐνώπιον ἀναρμόδιου δικα-
στηρίου ἀγωγὴ διακόπτεται τὴν παραγραφὴν δέχονται ὅτι ὁ κομιστὴς ἐνάγων
ἐνώπιον ἀναρμόδιου δικαστηρίου διατηρεῖ οὐχ ἥττον τὰ δικαιώματά του καὶ
δὲν θεωρεῖται ἀμελής. Alauzet 1484. Dalloz ef. de Com. 694. 721.

Ἄλλὰ τὸ διαμαρτυρικὸν δὲν εἶνε πρᾶξις τῆς διαδικασίας, ἐπομένως ὑφίσταται μετὰ τῶν ἀποτελεσμάτων αὐτοῦ ὡς πρὸς τοὺς τόκους (ἄρθρ. 184) καὶ μετὰ τὴν ἀνατροπὴν. ⁽¹⁾

1885. Χαρακτὴρ τῶν ἄρθρ. 165 καὶ 166. Ἀνωτέρα βία—ἀνέξοδος ἐπιστροφῇ. Ἡ ὑποχρέωσις τῆς κοινοποιήσεως τοῦ διαμαρτυρικοῦ καὶ τῆς ἀγωγῆς ἐντὸς τῆς προθεσμίας τῆς τασσομένης ὑπὸ τῶν ἄρθρ. 165 καὶ 166 εἶνε ἀπόλυτος, ὅπως καὶ ἡ τῆς συντάξεως διαμαρτυρικοῦ (ἄρθρ. 162 καὶ 163). Ὅφείλει ἐπομένως ὁ κομιστὴς νὰ ἐκπληρώσῃ ταύτην πάντοτε καὶ κατὰ πάσαν περίπτωσιν καὶ δὲν ἀπαλλάσσεται ἂν ὁ ὑπόχρεως (ἐναγόμενος) ᾔνε ἐν πτωχεύσει ἢ ἀπεβίωσε (ἄρθρ. 163). ⁽²⁾

Παραβιάζων ἢ παραμελῶν τὸ καθήκον τοῦτο ὁ κομιστὴς καθίσταται ἀμελής, ἐκτὸς ἂν εὐρίσκεται ἐν ἀδυναμίᾳ § 1570, ἢ ἂν ἔχῃ συνομολογηθῇ ἡ ρήτρα περὶ ἀνεξόδου ἐπιστροφῆς § 1307. ⁽³⁾

3) Συντηρητικὴ κατάσχεσις.

1886. Τὸ τρίτον δικαίωμα τοῦ κομιστοῦ, τὸ ὁποῖον ὁμως δὲν εἶνε καὶ καθήκον, ἀναγράφεται εἰς τὸ ἄρθρ. 172. Κατ' αὐτό: «Ἐκτὸς τῶν ὁρισθεῶν διατυπώσεων περὶ τῆς πρὸς ἐγγύησιν ἀγωγῆς, ὁ κομιστὴς συναλλαγματικῆς τινος κατὰ τῆς ὁποίας ἔγεινε διαμαρτυρικὸν ἐπὶ μὴ πληρωμῇ, δύναται δι' ἀδείας τοῦ δικαστοῦ νὰ μετεγγυήσῃ ⁽⁴⁾ λόγῳ ἐξασφαλίσεως τὰ κινητὰ πράγματα τοῦ ἐκδότου, τῶν ἀποδεκτῶν καὶ τῶν ὀπισθογράφων».

Τὸ ἄρθρον τοῦτο, ἐπανάληψις τοῦ ἄρθρ. 723 τῆς Πολ. Δικον., εἶχε χρησιμότητα πρὸ τῆς καταργήσεως τῶν Ἐμποροδικειῶν (Ν. 28 Μαΐου 1887), διότι ἐν τῇ εἰδικῇ περιπτώσει ἀνεγνώριζεν εἰς τὸν

(1) LyC Tr. 4. 371.

(2) LyC Tr. 4. 366. Dalloz et de Com. 693 καὶ Sup. 297. καὶ Ἐφ. Ἀθ. 2038 (41) ἐν Πείρᾳ 5. 3716.—Ἡ ἐξ ἀνωτέρας βίας ἀδυναμία συντάξεως διαμαρτυρικοῦ δὲν ἀπαλλάσσει τὸν κομιστὴν τῆς ἐμπροθέσμου ἐκπληρώσεως τῶν ἄλλων διατυπώσεων πρὸς διατήρησιν τῶν δικαιωμάτων αὐτοῦ. Ἐφ. Paris 26 Νῆρ. 50, S. 50. 2. 666. D. 51. 2. 43. Alauzet 1474.

(3) Alauzet αὐτ. LyC Tr. 4. 376. Ἐφ. Ἀθ. 1076 (91) Θ. 2. 598.—Περὶ τῆς ρήτρας: ἄνευ διαμαρτυρίας σελ. 648 σημ. 2.

(4) Δὲν πρόκειται περὶ μεσεγγυήσεως (ἄρθρ. 1039 Πολ. Δικ.) ἀλλὰ περὶ συντηρητικῆς κατασχέσεως (ἄρθρ. 1034 Πολ. Δικ.).

πρόεδρον τῶν ἐμποροδικῶν δικαίωμα ἀδείας συντηρητικῆς κατασχέσεως ἐπὶ κινητῶν καὶ μάλιστα ἄνευ ἐγγυήσεως (1). Σήμερον τὸ δικαίωμα τοῦτο ἀσχετὸν ὁ πρόεδρος τῶν Πρωτοδικῶν. Ἀλλὰ τοῦτου ἔχοντος εὐρύτερα δικαιώματα ἀναγραφόμενα ἐν τοῖς ἄρθρ. 1034 καὶ 1035 τῆς Πολ. Δικ., δικαιώματα, ὧν βεβαίως δὲν στερεῖται ἐν τῇ εἰδικῇ περιπτώσει, τὸ ἄρθρ. 172 φαίνεται ἄνευ χρησιμότητος καὶ ἄνευ ἐννοίας.

Ὁ κομιστὴς ὅμως εἶνε δανειστής, τὸ δὲ ἄρθρ. 172 ἐγγράφη ὡς εἰδικὴ προστασία καὶ οὐχὶ ὡς μείωσις τῶν δικαιωμάτων αὐτοῦ. Ἐχει ἄρα τὰ δικαιώματα τὰ ἀναγνωρίζόμενα εἰς πάντα δανειστήν καὶ δύναται συνεπῶς νὰ ἐνεργήσῃ συντηρητικὴν κατάσχεσιν ἐπὶ ἀκινήτων ἀδεία τοῦ προέδρου (ἄρθρ. 1034 Πολ. Δικ.) ἢ κατάσχεσιν εἰς χεῖρας τρίτου ἐπὶ κινητῶν ἄνευ ἀδείας αὐτοῦ ὡς ἔχων ἐγγράφον (ἄρθρ. 921 Πολ. Δικ.).

Παρ' ὅλων διδάσκεται καὶ μάλιστα ἐκρίθη, ὅτι ἡ συντηρητικὴ κατάσχεσις τοῦ ἄρθρ. 172 ἐπιτρέπεται κατὰ τῶν ἐκ συναλλαγματικῆς ἤδη ἐνεχομένων, ἤτοι ἐκδότου, ὀπισθογράφων, ἐγγυητῶν, οὐχὶ δὲ καὶ κατὰ τοῦ πληρωτοῦ, ὅστις δὲν ἀπεδέχθη (2). Τοῦτο εἶνε ἀκριβὲς κατ' ἀρχήν, διότι ὁ μὴ ἀποδεχθεὶς πληρωτὴς δὲν εἶνε ὀφειλέτης τοῦ κομιστοῦ, ἔχει δ' ἐννοίαν ἐν Γαλλίᾳ, ἐνθα ὕφισταμένων τῶν Ἐμποροδικίων τὸ ἄρθρ. 172 Ἐμπ. Ν. καὶ τὸ ἄρθρ. 417 τῆς Γαλ. Πολ. Δικ. (ἄρθρ. 723 Ἐλλ.) θεωροῦνται ὡς ἐξαιρέσεις. Παρ' ἡμῖν ἤδη, καταργηθέντων τῶν Ἐμποροδικίων, οὔτε τὸ ἄρθρ. 172 Ἐμπ. Ν. οὔτε τὸ ἄρθρ. 723 Πολ. Δικ. παρουσιάζουσι τι τὸ ἐξαιρετικόν, διότι ἀναγράφουσι δικαίωμα τοῦ Προέδρου ὑφιστάμενον ἤδη (ἄρθρ. 1034 καὶ 1035 Πολ. Δικ.). Δὲν εἶνε δὲ ἐξ ἄλλου ἀκριβὲς πάντοτε, ὅτι ὁ μὴ ἀποδεχθεὶς πληρωτὴς δὲν εἶνε ὀφειλέτης τοῦ κο-

(1) Lyc Tr. 4. 380. Ραλ. 583. Τὸ ἄρθρ. 417 Γαλ. Πολ. Δικ. ἐπιτρέπει εἰς τὸν πρόεδρον τῶν Ἐμποροδικίων παρέχοντα ἄδειαν κατασχέσεως νὰ ζητήσῃ ἐγγυήσιν, ἐν ᾗ τὸ ἄρθρ. 172 Ἐμπ. Ν. σιωπᾷ, διὰ τοῦτο συμπεραίνουσιν ἐκεῖ ὅτι διὰ τὴν κατάσχεσιν τοῦ ἄρθρ. 172 δὲν δύναται νὰ ζητηθῇ ἐγγυήσις. Παρ' ἡμῖν τὸ ἄρθρ. 723 Πολ. Δικ. δὲν ὁμιλεῖ περὶ ἐγγυήσεως ἐν ᾗ ὁμιλεῖ τὸ ἄρθρ. 1030 ὥστε ἐκ τῆς σιωπῆς μόνον τοῦ 172 Ἐμπ. Ν. δυνάμεθα νὰ δεχθῶμεν τὰ ἐν Γαλλίᾳ.

(2) Ἐφ. Bordeaux 29 Ἰουλ. 58 D. 58, 2. 81. Lyc Tr. 4. 382. Ραλ. 583.

μιστοῦ, διότι εἶνε ἂν ἔχῃ πρὸς βλεψίν καὶ ἐνάγεται παρ' αὐτοῦ (ἄρθρ. 170 § 2). Ἄρα ὁ πρὸς δὲ δύναιται νὰ δώσῃ ἄδειαν κατασχέσεως καὶ κατὰ τοῦ μὴ ἀποδεχθέντος πληρωτοῦ ἐὰν ἔχῃ λόγους νὰ πιστεύῃ τοῦτον ὀφειλέτην τοῦ αἰτοῦτος.

4) Ἑκδόσις ἐπισυναλλαγματικῆς. (Περὶ ἐπισυναλλαγῆς). (1)

1587. Τὸ τέταρτον δικαίωμα τοῦ κομιστοῦ εἶνε ἡ ἐκδοσις ἐπισυναλλαγματικῆς, ἥτοι συναλλαγματικῆς ἐπὶ τοῦ ἐκδότου ἢ ἐπὶ τινος τῶν ὀπισθογράφων τῆς μὴ πληρωθείσης καὶ διαμαρτυρηθείσης.

1588. Χρησιμότης. Ὁ κομιστής ὁ μὴ πληρωθείς κατὰ τὴν λήξιν ἔχει δικαίωμα νὰ συντάξῃ διαμαρτυρικὸν ἐπὶ μὴ πληρωμῇ τὴν ἐπομένην τῆς λήξεως, νὰ κοινοποιήσῃ τοῦτο καὶ νὰ κινηθῇ δικαστικῶς ἐντὸς τῆς προθεσμίας τῶν ἄρθρ. 165 καὶ 166 κατὰ τῶν διαφορῶν ὑποχρέων. Ὁφείλει μάλιστα νὰ πράξῃ ταῦτα ἂν θελῇ νὰ διατηρήσῃ τὰ δικαιώματα αὐτοῦ ἀκέραια καὶ νὰ μὴ θεωρηθῇ ἀμελής (§ 1574).

Δύναιται ἐπίσης ἂν θελῇ νὰ ἐνεργήσῃ συντηρητικὴν κατάσχεσιν κατὰ τῶν διαφορῶν ὑποχρέων § 1586. Ἀλλὰ ταῦτα δὲν ἀρκοῦσι πάντοτε, διότι πιθανὸν ὁ κομιστής νὰ ἔχῃ ἀνάγκην τῶν χρημάτων αὐτοῦ ἐν τῇ τόπῳ τῆς πληρωμῆς. Διὰ νὰ εὐκολύνῃ καὶ τὴν ἀνάγκην ταύτην ὁ Ν. ἐπέτρεψεν εἰς τὸν κομιστὴν τῆς μὴ πληρωθείσης καὶ διαμαρτυρηθείσης συναλλαγματικῆς νὰ ἐκδώσῃ καὶ συναλλαγματικὴν ἐπὶ τοῦ ἐκδότου ἢ ἐπὶ τινος τῶν ὀπισθογράφων εἰς διαταγὴν τινος ὅστις πρέχει τὸ ἀντίτιμον καὶ ὅστις συνήθως εἶνε τραπεζίτης ἢ περὶ τὰ τοιαῦτα ἀσχολούμενος. Ἐννοεῖται ὅτι ἡ παρέμβασις τοῦ τραπεζίτου, ὅστις γίνεται λήπτης ἢ κομιστής, δὲν εἶνε βεβαίως ἀφιλοκερδῆς καὶ συντελεῖται σχεδὸν πάντοτε ἐπὶ ἀμοιβῇ, ἥτις συνίσταται εἰς

(1) Ἰδίως Bravard 3. 503 — 534. Dalloz ef. de Com. 778 — 805. Riviere σελ. 446—451 ἐκδ. 7. Ὁμιλοῦμεν ἐνταῦθα περὶ ἐπισυναλλαγματικῆς ἐν γένει εἴτε αὕτη ἐκδίδεται ὑπὸ τοῦ κομιστοῦ, περὶ τῶν δικαιωμάτων τοῦ ὁποίου πραγματευόμεθα, εἴτε ἐκδίδεται ὑπὸ τοῦ ὀπισθογράφου. Τοῦτο πρὸς ἀποφυγὴν ἐπαναλήψεων καὶ πρὸς εὐχερεστέραν καὶ ἐν συνόλῳ κατανόησιν τοῦ δυσκλίου μὲν ἥκιστα ὅμως πρακτικοῦ τούτου θέματος.

ἐκπτώσιν τόσοις τοῖς % ἐπὶ τοῦ ποσοῦ τὸ ὅποιον δικαιοῦται λαμβάνειν ὁ κομιστὴς τῆς μὴ πληρωθείσης συναλλαγματικῆς, ἥτοι ὁ ἐκδότης τῆς νέας.

1889. Ἐπισυναλλαγή — Ἐπισυναλλαγματική. Τὸ συνάλλαγμα τὸ μεταξὺ τοῦ κομιστοῦ τῆς μὴ πληρωθείσης συναλλαγματικῆς καὶ τοῦ τραπεζίτου καλεῖται ἐπισυναλλαγή (ἄρθρ. 177) καὶ διέπεται ὑπὸ τῶν αὐτῶν κανόνων ὡς ὧν καὶ ἡ συναλλαγή. § 1251. Ἐπισυναλλαγή καλεῖται ἐπίσης καὶ ἡ ἀμοιβὴ ἣν λαμβάνει ὁ τραπεζίτης, ἥτοι ἡ ὑπὲρ αὐτοῦ ἐκπτώσις (ἄρθρ. 179). Ἡ δὲ συναλλαγματικὴ ἦν πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ συναλλάγματος τῆς ἐπισυναλλαγῆς ἐκδίδει ὁ κομιστὴς τῆς μὴ πληρωθείσης συναλλαγματικῆς ἐπὶ τοῦ ἐκδότου ἢ ἐπὶ τινος τῶν ὀπισθογράφων αὐτῆς καὶ εἰς διαταγήν τοῦ τραπεζίτου καλεῖται ἐπισυναλλαγματική.

Εἰς τὰ δέκα ἄρθρα τὰ ὅποια ἔγραψεν ὁ Ν. ἐν τῷ τίτλῳ περὶ ἐπισυναλλαγῆς (ἄρθρ. 177—186) δὲν ἐξαντλεῖ πάντα τὰ ἐπὶ τῆς ὕλης ταύτης ζητήματα, ἀλλὰ μόνον ἀναγνωρίζων τὸ δικαίωμα ἐκδόσεως ἐπισυναλλαγματικῆς, κανονίζει κατὰ τρόπον οὐχὶ ἀρκούντως σαφεῖ τὸ ποσὸν δι' ὃ αὕτη δύναται νὰ ἐκδοθῇ καὶ ἐπιβάλλει τὴν τήρησιν ὠρισμένων διατυπώσεων.

1890. Τί ἐστὶ. Κατὰ τὰ μέχρι τοῦδε ἡ ἐπισυναλλαγματικὴ εἶνε συναλλαγματικὴ, ὅπως πάντα ἄλλη, ἐκδιδομένη ἀπὸ τόπου εἰς τόπον ὑπὸ τὰς αὐτὰς διατυπώσεις § 1280—1294, πληρωτὴς δὲ συνήθως ἐν βραχυτάτῃ προθεσμίᾳ. Ἐκδότης ἐν αὐτῇ εἶνε ὁ κομιστὴς (ἢ ὁ ὀπισθογράφος) τῆς μὴ πληρωθείσης, πληρωτὴς ὁ ἐκδότης, ἢ τις τῶν ὀπισθογράφων αὐτῆς, καὶ κομιστὴς ἢ λήπτης ὁ τραπεζίτης ὁ παρσχὼν τὸ ἀντίτιμον.

Ἴδου πῶς ἔχει τὸ ἄρθρ. 178.

Ἡ ἐπισυναλλαγματικὴ εἶνε νέα συναλλαγματικὴ δυνάμει τῆς ὁποίας ὁ κομιστὴς λαμβάνει παρὰ τοῦ ἐκδότου ἢ περ' ἐνὸς τῶν ὀπισθογράφων τὸ κεφάλαιον τῆς συναλλαγματικῆς κατὰ τῆς ὁποίας ἔγεινε διαμαρτυρία, τὰ ἔξοδα τοῦ καὶ τὴν ὀπίσιν πληρώνει τιμὴν τῆς νέας συναλλαγῆς.

1891. Ἀναγκαῖαι προϋποθέσεις. Ἐκ τοῦ ἀνωτέρω ἄρθρ. 178 προκύπτει ὅτι διὰ νὰ ἐκδοθῇ ἐπισυναλλαγματικὴ πρέπει νὰ ὑπάρξῃ διαμαρτυρικὸν ἐπὶ μὴ πληρωμῇ καὶ συνεπῶς λήξις. Τὸ

διαμαρτυρικὸν ἐπὶ μὴ ἀποδοχῇ δὲν ἀρκεῖ (1).

Ἐὰν δὲ ἡ ἐπισυναλλαγματικὴ ἐκδίδεται, ὡς εἶνε δυνατόν, πολὺ μετὰ τὴν λῆξιν, πρέπει πρὸς τοῦτοις ὁ ἐκδότης νὰ μὴ ᾔνε ἀμελὴς ἦται νὰ διεφύλαξε τὰ δικαιώματα αὐτοῦ ἀπέναντι ἐκείνου ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐκδίδει διὰ τῆς ἐντὸς τῶν προθεσμιῶν τῶν ἀρθρ. 165 καὶ 166 κοινοποιήσεως τοῦ διαμαρτυρικοῦ καὶ τῆς ἀγωγῆς. (2)

Ἀναγκαῖα ἄρα προϋπόθεσις τῆς ἐκδόσεως ἐπισυναλλαγματικῆς εἶνε ἡ ὑπαρξίς ἐνοχῆς ἐκ συναλλαγματικῆς μεταξὺ τοῦ ἐκδότου καὶ τοῦ πληρωτοῦ αὐτῆς, τουτέστιν ὁφειλὴ ἐκ συναλλαγματικῆς τοῦ πληρωτοῦ πρὸς τὸν ἐκδότην.

Ἀλλὰ καὶ πάλιν ὁ κομιστὴς στερεῖται τοῦ δικαιώματος ἐκδόσεως ἐπισυναλλαγματικῆς ἂν ἐν τῇ συναλλαγματικῇ τῇ μὴ πληρωθείσῃ ὑπάρχῃ ἡ ρήτρα ἄνευ λογαριασμοῦ ἐπιστροφῆς. (3)

1892. Χαρακτὴρ καὶ ἀποτελέσματα τῆς ἐκδόσεως. Ὁ κομιστὴς τῆς μὴ πληρωθείσης καὶ διαμαρτυρηθείσης συναλλαγματικῆς ἐκδίδων ἐπισυναλλαγματικὴν ἐνασκει δικαίωμα ἀναγνωρίζομενον αὐτῷ ὑπὸ τοῦ Ν. ἐπομένως οὔτε στερεῖται τῶν λοιπῶν δικαιωμάτων αὐτοῦ τὰ ὅποια μάλιστα καὶ ταυτοχρόνως δύναται νὰ ἀσκήσῃ (4) μῆτε ἀπαλλάσσεται τῶν ὑποχρεώσεων τὰς ὁποίας ὡς κομιστὴς εἶχε τουτέστι νὰ κοινοποιήσῃ τὸ διαμαρτυρικὸν καὶ τὴν ἀγωγὴν ἐντὸς τῆς προθεσμίας τῶν ἀρθρ. 165 καὶ 166 (5). Τὸ τελευ-

(1) LyG Tr. 4. 384. Παλ. 592. Alauzet 1525.

(2) Bravard 3. 507 σημ. 'Ἀλλ' ἀπέναντι τοῦ μὴ ἔχοντος πρόβλεψιν ἐκδότου τῆς μὴ πληρωθείσης (ἀρθρ. 170) ἡ τήρησις τῶν ἀρθρ. 165 καὶ 166 δὲν εἶνε ἀναγκαῖα.

(3) LyC. Tr. 4. 383. Ἐρ. Douai 4 Αὐγ. 47. D. 48. 2. 43. S. 48 2. 725, Dalloz ef. de Com. 786.

(4) LyC Tr. 4. 385. Bravard 3. 507 σημ. καὶ ἐκ τοῦ ἀρθρ. 185 κατὰ τινὰς προκύπτει Redarride 2. 581. 617 κατωτ. § 1608. Ἐπικρίνεται ἀποφασίς τοῦ Ἀκυρωτικοῦ δεχθεῖσα ὅτι ὁ ἐκδότης ἐπισυναλλαγματικὴν δὲν δύναται νὰ παραιτηθῇ καὶ νὰ καταδιώξῃ δικαστικῶς τοὺς ὑποχρέους. Alauzet 1527. Dalloz ef de Com. 786. Ἐὰν μετὰ τὴν ἀγωγὴν ὁ ὑπόχρεος προσφερθῇ νὰ πληρώσῃ, δὲν εὐθύνεται διὰ τὰ ἔξοδα τῆς ἐπισυναλλαγματικῆς τῆς ἐκδοθείσης ἐπ' αὐτοῦ μετὰ τῆς ἀγωγῆς. Bravard 3. 507 σημ. Alauzet 1528. Dalloz ef. de Com. 787.

(5) Alauzet 1526. Dalloz ef. de Com. 785. LyC Tr. 4. 385. Παλ. 594.

ταῖον μάλιστα τοῦτο εἶνε ἀπαραίτητον πρὸς διατήρησιν τῶν δικαιωμάτων αὐτοῦ τὰ ὅποια εἶπομεν § 1591 εἶνε ἀναγκασία προϋπόθεσις ἐκδόσεως ἐπισυναλλαγματικῆς.

Ἰδοὺ ὅμως καὶ τινες ἐμπειρικά: λύσεις ἐπὶ ζητημάτων τὰ ὅποια ἐγέννησεν ἡ σιωπὴ τοῦ Ν.

Ἐκ τοῦ ὅτι τὴν ἐπισυναλλαγματικὴν συνοδεύει καὶ ἡ μὴ πληρωθεῖσα καὶ διαμαρτυρηθεῖσα συναλλαγματικὴ (ἄρθρ. 181 § 4) δέχονται ὅλοι ὅτι ὁ κομιστὴς τῆς ἐπισυναλλαγματικῆς ἂν δὲν πληρωθῇ ἔχει δικαίωμα μετὰ τὴν διαμαρτύρησιν νὰ καταδιώξῃ ἐντὸς τῶν προθεσμιῶν τῶν ἄρθρ. 165 καὶ 166 ὅχι μόνον πάντας τοὺς ὑποχρέους ἐκ τῆς ἐπισυναλλαγματικῆς ἀλλὰ καὶ τοὺς ὑποχρέους τῆς συναλλαγματικῆς διὰ τὴν πληρωμὴν τῆς ὁποίας ἐξεδόθη ἡ ἐπισυναλλαγματικὴ, διότι ὁ κομιστὴς τῆς ἐπισυναλλαγματικῆς ὑποκαθίσταται εἰς τὰ δικαιώματα τοῦ ἐκδότου αὐτῆς⁽¹⁾. Ἄρα ὁ κομιστὴς εἶνε ἐκδοχεὺς.

Ἀλλ' ἂν ὁ κομιστὴς ᾖ ἐκδοχεὺς τοῦ ἐκδότου, ἔπεται 1) ὅτι ὁ ἐκδότης δὲν εἶνε πλέον δανειστής, τουλάχιστον μέχρι τῆς λήξεως, οὔτε δύναται μετὰ τὴν ἐκδοσιν τῆς ἐπισυναλλαγματικῆς νὰ κοινοποιήσῃ τὸ διαμαρτυρικὸν καὶ τὴν ἀγωγὴν κατὰ τὰ ἄρθρ. 165 καὶ 166 ἢ νὰ ἐξακολουθήσῃ τὴν δίκην ἂν ἡ ἐπισυναλλαγματικὴ ἐξεδόθη μετὰ τὴν κοινοποίησιν τούτων καὶ 2) ὅτι τὰ δικαιώματα ταῦτα ἔχει μόνον ὁ κομιστὴς τῆς ἐπισυναλλαγματικῆς οὐδόλως εὐθυνόμενος διὰ τὴν παράλειψιν αὐτῶν.

(1) *Lyc Tr.* 4. 385. *Alauzet* 1526 i. f. *Dalloz et de Com.* 785. *Ράλλ.* 594. *ΑΠ.* 355 (53). *Πειρ.* 5. 3723 ἢ *Συλλ.* Γκίνη 265. «Κατὰ τὰ ἄρθρ. 180 καὶ 181 Ἑμ. Ν. ὁ ἐκδότης τῆς ἐπισυναλλαγματικῆς συνοδεύων αὐτὴν μετὰ λογαριασμοῦ ἐπιστροφῆς εἰς ὃν ἐπισυνάπτεται πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ ἡ πρώτη μὴ πληρωθεῖσα συναλλαγματικὴ ὑποκαθιστῇ ἀναγκασίως εἰς ὅλα αὐτοῦ τὰ δικαιώματα τὸν ὑπὲρ οὗ αὕτη ἐκδίδεται· ἐπομένως καθὼς ὁ κομιστὴς τῆς πρώτης συναλλαγματικῆς δύναται νὰ ἐνάξῃ πάντας τοὺς ὑπογράφαντας αὐτήν, ὡς ὑποχρέους εἰς τὴν πληρωμὴν, ὅταν δὲν πληρωθῇ παρὰ τοῦ πρὸς ὃν αὕτη ἀπηυθύνθη, οὕτω καὶ ὁ κομιστὴς τῆς ἐπισυναλλαγματικῆς, ἂν αὕτη δὲν πληρωθῇ παρὰ τοῦ πρὸς ὃν αὕτη ἀπευθύνεται ἐκδότου ἢ ὀπισθογράφου τῆς πρώτης συναλλαγματικῆς, ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἐνάξῃ σὺν αὐτῇ καὶ πάντα ἄλλον ὑπογράψαντα τὴν πρώτην συναλλαγματικὴν καὶ ὄντα πόχρεον εἰς τὴν πληρωμὴν αὐτῆς».

Ἐν τούτοις ὅλοι δέχονται

1) ὅτι καὶ ὁ ἐκδότης τῆς ἐπισυναλλαγματικῆς ἔχει δικαίωμα νὰ κοινοποιήσῃ τὸ διαμαρτυρικὸν καὶ τὴν ἀγωγὴν ἐπὶ δὲ νὰ ἐξακολουθήσῃ καὶ ἐπ' ὀνόματι αὐτοῦ τὴν δίκην, διότι ἔχει συμφέρον νὰ ὑφίσταται ἡ ἀπαίτησις αὐτοῦ ἢς προσωρινῶς στερεῖται.⁽¹⁾

2) Ὁ κομιστὴς τῆς ἐπισυναλλαγματικῆς δὲν εἶνε κατὰ τοῦτο ἐκδοχεὺς ἀλλ' ἐντολοδόχος τοῦ ἐκδότου αὐτῆς καὶ ὑποτίθεται ἀναλαβὼν τὴν ὑποχρέωσιν νὰ διατηρήσῃ τὰ δικαιώματα αὐτοῦ. Ἐπομένως μὴ κοινοποιῶν τὸ διαμαρτυρικὸν καὶ τὴν ἀγωγὴν τῆς πρώτης συναλλαγματικῆς ἐντὸς τῶν προθεσμιῶν τῶν ἀρθρ. 165 καὶ 166, ὅταν ἡ ἐπισυναλλαγματικὴ ἐξεδόθῃ πρὸ τῆς κοινοποιήσεως τούτων, δὲν καθίσταται μὲν ἑκπτώτος τῶν δικαιωμάτων αὐτοῦ, ἐκτὸς ἂν ᾔνε ἀμελὲς κομιστὴς § 1595, εὐθύνεται ὅμως εἰς ἀποζημιώσεις ἀπέναντι τοῦ ἐκδότου κατὰ τὰς γενικὰς περὶ ἀποζημιώσεως ἀρχὰς ἐὰν ἐκ τῆς παραβιάσεως τῆς ὑποτιθεμένης ἐντολῆς οὗτος ἐζημιώθῃ.⁽²⁾

1593. Χρόνος ἐκδόσεως. Συνήθως ἡ ἐπισυναλλαγματικὴ ἐκδίδεται εὐθὺς μετὰ τὸ διαμαρτυρικὸν ἢ μετὰ τὴν κοινοποίησιν αὐτοῦ καὶ τῆς ἀγωγῆς. Τοῦ Ν. σιωπῶντος ἐκδόσις ἐπισυναλλαγματικῆς εἶνε δυνατὴ ἐφ' ὅσον ὑφίσταται ἐνοχλὴ ἐκ συναλλαγματικῆς μεταξὺ τοῦ ἐκδότου καὶ τοῦ πληρωτοῦ αὐτῆς.⁽³⁾

1594 Ἐκδότης τῆς ἐπισυναλλαγματικῆς. Ἐπειδὴ τὸ ἀρθρ. 178 ὁμιλεῖ περὶ τοῦ κομιστοῦ τῆς μὴ πληρωθείσης καὶ διαμαρτυρηθείσης συναλλαγματικῆς εἶπον τινες ὅτι μόνον οὗτος ἔχει δικαίωμα νὰ ἐκδῶσιν ἐπισυναλλαγματικὴν διότι μόνον οὗτος ἔχει συμφέρον νὰ λάβῃ τὸ ἀντίτιμον τῆς συναλλαγματικῆς ἐν τῷ τόπῳ τῆς πληρωμῆς.⁽⁴⁾

Ἐπικρατεῖ ἐν τούτοις ἡ γνώμη καθ' ἣν καὶ ὁ ὀπισθογράφος ἔχει

(1) Dalloz ef. de Com. 785. Παλ. 594.

(2) Alauzet 1526 i. f. Dalloz ef. de Com. 785. Παλ. 594.

(3) Κατὰ τὸ Ἐφ. Paris ἡ ἐπισυναλλαγὴ κανονίζεται πάντοτε ἐκ τοῦ χρόνου τῆς λήξεως τῆς συναλλαγματικῆς Dalloz ef. de Com. 786 ἐνθα καὶ Ἐφ. Paris 12 Ἰουλ. 16. Εἶνε ὁρθόν; Ἀμφιβάλλω ἴδε § 1502. Κατὰ τὸ Ἐφ. Παριῶν 766 (900) Θ. 12 524 ἡ τιμὴ τῆς Ἀγγλικῆς λίρας κανονίζεται ἐκ τοῦ χρόνου τῆς πληρωμῆς.

(4) Boistel 823.

δικαίωμα νὰ ἐκδώσῃ τοιαύτην ἐπὶ τινος τῶν πρὸς αὐτὸν ὑποχρέων ἅμα πληρώσει τὸν κομιστὴν ἢ τὸν πρὸς ὃν εὐθύνεται ὀπισθογράφον εἰρηνικῶς ἢ δικαστικῶς ἢ ἅμα πληρώσει τὴν ἐπ' αὐτοῦ παρὰ τινος τούτων ἐκδοθεῖσαν ἐπισυναλλαγματικὴν, ἄρθρ. 179 § 2. ⁽¹⁾.

Ὁ ἐκδότης ἐπισυναλλαγματικῆς εἶνε ἐκδότης συναλλαγματικῆς καὶ εὐθύνεται κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον, πρέπει δὲ ἐπὶ πλέον νὰ ᾔνε δανειστῆς ἐκ συναλλαγματικῆς τοῦ πληρωτοῦ, διότι εἴπομεν ἤδη ὅτι ἀναγκασία προϋπὸθεσις ἐκδόσεως ἐπισυναλλαγματικῆς εἶνε ἐνοχὴ ἐκ συναλλαγματικῆς μεταξύ ἐκδότου καὶ πληρωτοῦ § 1591.

1598 Κομιστής. Ὁ κομιστὴς τῆς ἐπισυναλλαγματικῆς ἥτοι ὁ τραπεζίτης ὁ παρασχὼν τὸ ἀντίτιμον εἶνε κομιστὴς συναλλαγματικῆς. Ἐχει ἐπομένως ὅλα τὰ δικαίωμα καὶ ὅλα τὰ καθήκοντα τοῦ κομιστοῦ ἥτοι δύναται νὰ ὀπισθογραφήσῃ τὸν τίτλον, νὰ ζητήσῃ τὴν ἀποδοχὴν, ὀφείλει νὰ ζητήσῃ τὴν πληρωμὴν κατὰ τὴν λήξιν, νὰ συντάξῃ διαμαρτυρικὸν ἐπὶ μὴ πληρωμῇ, νὰ κοινοποιήσῃ τοῦτο καὶ τὴν ἀγωγὴν του ἐντὸς τῆς προθεσμίας τῶν ἄρθρ. 185 καὶ 166, δύναται νὰ ἐνεργήσῃ συντηρητικὴν κατάσχεσιν § 1586 καὶ νὰ ἐκδώσῃ καὶ αὐτὸς ἐπισυναλλαγματικὴν ἐὰν δὲν πληρωθῇ ἐκείνη ἧς εἶνε κομιστής.

Ἐχει ὅμως καὶ τινὰ ἰδιόζοντα δικαίωμα καὶ καθήκοντα·

1) Δύναται νὰ καταδιώξῃ ὅχι μόνον τὸν ἐκδότην καὶ τοὺς ὀπισθογράφους τῆς ἐπισυναλλαγματικῆς ἀλλὰ καὶ πάντας τοὺς ὑποχρέους τῆς μὴ πληρωθείσης συναλλαγματικῆς πρὸς πληρωμὴν τῆς ὁποίας ἐξεδόθη ἢ ἐπισυναλλαγματικῇ, διότι εἴπομεν ἀναγνωρίζεται παρ' ὅλων ὅτι ὁ κομιστὴς τῆς ἐπισυναλλαγματικῆς ὑποκαθίσταται εἰς τὰ δικαίωμα τοῦ ἐκδοτοῦ αὐτῆς. ⁽²⁾

2) Ὅφειλει νὰ κοινοποιήσῃ τὸ διαμαρτυρικὸν καὶ τὴν ἀγωγὴν πρὸς τοὺς διαφόρους ὑποχρέους τῆς μὴ πληρωθείσης συναλλαγματι-

(1) LyC Tr. 4. 400. Pal. 592. Dalloz ef de Com. 779. Bravard 2. 521. καὶ ἄρθρ. 179 § 2. Ὁ κατὰ παρέμβασιν πληρωτῆς ἔχει τὰ δικαίωμα τοῦ κομιστοῦ § 1555 ἄρα καὶ τὸ δικαίωμα ἐκδόσεως ἐπισυναλλαγματικῆς. Διὰ τοὺς Γάλλους καὶ ὁ τριτεγγνητῆς ἔχει τὸ δικαίωμα τοῦτο διότι πληρώωνται ὑποκαθίσταται εἰς τὰ δικαίωμα τοῦ κομιστοῦ ἄρθρ. 1251 § 3 Pal. Κωδ. Παρ' ἡμῖν τοιαύτη ὑποκατάστασις δὲν ὑφίσταται, ἄρα δὲν ἔχει.

(2) Ἰδὲ § 1592, σημ. καὶ τὴν ἐκεῖ Δπ. 355 (53).

κῆς ἐντὸς τῶν προθεσμιῶν τῶν ἄρθρ. 165 καὶ 166 ἐὰν ἡ ἐπισυναλλαγματικὴ ἐξεδῶθῃ πρὸ τῆς κοινοποιήσεως τούτων, διότι ὑποτίθεται ἀναλαβὼν τὴν ὑποχρέωσιν ταύτην ἀπέναντι τοῦ ἐκδότης ἄλλως εὐθύνεται εἰς ἀποζημιώσιν § 1592.

3) Ἐὰν ᾖνε ἀμελῆς ἤτοι ἐὰν δὲν συντάξῃ διαμαρτυρικὸν τὴν ἐπομένῃ τῆς λήξεως τῆς ἐπισυναλλαγματικῆς ἢ ἂν δὲν κοινοποιήσῃ τοῦτο καὶ τὴν ἀγωγὴν αὐτοῦ ἐντὸς τῶν προθεσμιῶν τῶν ἄρθρ. 165 καὶ 166, χάνει πᾶν δικαίωμα κατὰ τῶν ὀπισθογράφων καὶ τοῦ ἐκδότης, διότι ὑπάρχει πρόβλεψις (ἄρθρ. 170) καθ' ὅσον προφανῶς ἐνταῖθα ὁ πληρωτὴς τῆς ἐπισυναλλαγματικῆς (ὅστις εἶνε ὁ ἐκδότης ἢ τις τῶν ὀπισθογράφων τῆς μὴ πληρωθείσης) εἶνε ὀφειλέτης τοῦ ἐκδότης αὐτῆς (ἄρθρ. 116 § 1378).

Μόνῃ ἐπομένῃς ἀγωγὴν θὰ ἔχῃ κατὰ τοῦ πληρωτοῦ ἐκ τοῦ ἄρθρ. 170 § 2 ἥτις ὅμως ἐνταῦθα εἶνε ἐκ συναλλαγματικῆς § 1596.

1596. Πληρωτής. Πληρωτὴς τῆς ἐπισυναλλαγματικῆς δύναται νὰ ᾖνε ὁ ἐκδότης ἢ τις ὀπισθογράφος τῆς μὴ πληρωθείσης συναλλαγματικῆς (ἄρθρ. 178), ἔτι δὲ καὶ ὁ τριτεγγυητής ἢ κατὰ παρέμβασιν δέκτης τινος ἐξ αὐτῶν § 1455. 1434.

Ἐπειδὴ ὅμως ὁ κομιστὴς τῆς ἐπισυναλλαγματικῆς ὑποκαθίσταται εἰς τὰ δικαιώματα τοῦ ἐκδότης αὐτῆς § 1592 ἔπεται ὅτι ὁ πληρωτὴς καὶ μὴ ἀποδεχθεὶς εὐθύνεται πάντοτε ἐκ συναλλαγματικῆς πρὸς τὸν κομιστὴν ἔστω καὶ ἀμελῆ (ἄρθρ. 170 § 2). (1)

1597. Διατυπώσεις. Ἡ ἐπισυναλλαγματικὴ συντάσσεται κατὰ τοὺς τύπους τῆς συναλλαγματικῆς ἀπαρallάκτως, ἀναφέρεται δ' ἐν αὐτῇ ἢ μὴ πληρωθεῖσα συναλλαγματικῇ. (2)

(1) IyC Tr. 4. 384.

(2) Ἰδοὺ ὁ τύπος : ἐν Ἀθήναις τὴν . διὰ ὁρ... Ἀμα ἐφανερώθῃ ἡ παροῦσά μου (ἢ τὴν... ἢ μεθ' ἡμέρας, μῆνας συνηθείας ἀπὸ τῆς ὕψεως ἢ ἀπὸ σήμερον) πληρώσατε εἰς τὸν κ. Κ. Α. κάτοικον Σύρου ἢ εἰς τὴν διαταγὴν τοῦ ὁρ... τὰς ὁποίας ἔλαβον παρ' αὐτοῦ εἰς μετρητὰ (εἰς ἐμπορεύματα, διὰ λογαριασμοῦ) ἀν' ὅτων μοι ὀφείλονται διὰ τῆς ἐπὶ τοῦ Α ἐξ Ἀθηνῶν συναλλαγματικῆς Σας μὴ πληρωθείσης καὶ δυνάμει τοῦ ἐπισυνημμένου λογαριασμοῦ ἐπιστροφῆς. Τὰ ἔγγραφα ταῦτα θέλουν Σας παραδοθῇ μετὰ τὴν ἐξ-ὀφλησιν τῆς παρούσης πρὸς τὸν κ. Γ. Τραπεζίτην εἰς Σύρον. Ὁ μακαρίτης καθηγητὴς μου Ράλλης παρ' οὗ ἐδανείσθην τὸν ἄνω τύπον παραλείπει τὰ διὰ πлагίου γραμμάτων σημειούμενα· ἀλλ' οὕτω λείπει τὸ δοθὲν ἀντίτιμον § 1292.

Κατὰ ῥητὴν ἀπαίτησιν τοῦ Ν. ἐπισυναλλαγματικὴ πρέπει νὰ συνοδεύεται

1) μὲ λογαριασμὸν ἐπιστροφῆς (ἄρθρ. 180).

2) μὲ τὴν συναλλαγματικὴν (τὴν μὴ πληρωθεῖσαν) ἢ (1) τὸ κατ' αὐτῆς διαμαρτυρικὸν ἢ ἐπίσημον ἀντίγραφον αὐτοῦ (ἄρθρ. 181 § 4).

Ἐὰν δὲ ἐκδίδεται πρὸς τινὰ τῶν ὀπισθογράφων πρέπει πρὸς τοῦτοις

3) νὰ συνοδεύεται μὲ πιστοποιητικὸν ἀποδεικνύον τὴν τιμὴν τῆς συναλλαγῆς τοῦ τόπου ἔνθα ἡ συναλλαγματικὴ (ἡ μὴ πληρωθεῖσα) ἦτο πληρωτέα πρὸς τὸν τόπον ὅθεν ἐξεδόθη (ἄρθρ. 181 § 5).

1898. Λογαριασμὸς ἐπιστροφῆς. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 181 ὁ ἐπιστροφῆς λογαριασμὸς πρέπει :

1) νὰ περιέχῃ τὸ κεφάλαιον τῆς συναλλαγματικῆς καθ' ἧς ἔγεινε διαμαρτυρία.

2) νὰ περιέχῃ τὰ ἔξοδα τοῦ διαμαρτυρικοῦ καὶ ἄλλα νόμιμα ἔξοδα, οἷον τὰ τραπεζιτικὰ δικκιώματα, τὰ μεσιτικά, τὰ τῆς σήμερας καὶ τὰ τῶν ἐπιστολῶν κόμιστρα.

3) νὰ φανερώνῃ τὸ ὄνομα ἐκείνου πρὸς τὸν ὁποῖον ἡ ἐπισυναλλαγματικὴ ἐξεδόθη καὶ τὴν τιμὴν τῆς συμφωνηθείσης συναλλαγῆς.

4) νὰ ᾔνῃ ἐπικυρωμένος παρ' ἐνὸς κολλυβιστοῦ, ὅπου δὲ δὲν ὑπάρχει κολλυβιστὴς παρὰ δύο ἐμπόρων.

Τὸ ἄρθρ. 181 1) δὲν ὁμιλεῖ περὶ τόκων ἀλλ' οὐδεμίᾳ ἀμφιβολίᾳ ὅτι καὶ οὗτοι περιλαμβάνονται ἀπὸ τῆς ἡμέρας τοῦ διαμαρτυρικοῦ (ἄρθρ. 184). § 1581. 1608.

2) φαίνεται θέλον ἐπικύρωσιν ὅλου τοῦ λ)σμοῦ παρὰ κολλυβιστοῦ ἢ δύο ἐμπόρων, ἐνῷ ἐκ τοῦ ἄρθρ. 186 προκύπτει ὅτι ὁ κολλυβιστὴς ἢ οἱ ἔμποροι βεβαιούσι διὰ πιστοποιητικοῦ μόνον τὴν τιμὴν τῆς συναλλαγῆς εἰς τρόπον ὥστε ὁ λογαριασμὸς συνοδεύεται δι' ἐνὸς μὲν πιστοποιητικοῦ ὅταν ἡ ἐπισυναλλαγματικὴ ἐκδίδεται ἐπὶ τοῦ ἐκδότη, διὰ δύο δὲ ὅταν ἐκδίδεται ἐπὶ τινος ὀπισθογράφου. (2)

(1) Τὸ ἡ τοῦτο δὲν ὑπάρχει ἐν τῷ Γαλλικῷ κειμένῳ συνεπῶς οἱ Γάλλοι διδάσκουσιν ὅτι ἡ ἐπισυναλλαγματικὴ πρέπει νὰ συνοδεύεται μὲ τὴν συναλλαγματικὴν. Bravard 3. 507. Τοῦτο δέχεται κατὰ παραδρομὴν βεβαίως καὶ ὁ Pél. 592 i. f. καὶ ὁ All. 355 (53) Πειρ. 5. 3. 723. ἡ ἄνωτ. σελ. 887.

(2) Ραλ. 593. Bravard 3. 518 i. f.

Κύρωσις τῶν ἄνω διατάξεων φαίνεται τὸ ἄρθρον 186, καθ' ὃ «δὲν χρεωστεῖται πληρωμὴ ἐπισυναλλαγῆς ἔαν ὁ ἐπιστροφῆς λογαριασμὸς δὲν συνοδεύεται μὲ τὰ εἰς τὸ ἄρθρ. 181 ἀναφερόμενα πιστοποιητικά». Τοῦτο σημαίνει νομίζω, ὅτι δύναται νὰ ἐκδοθῇ ἐπισυναλλαγματικὴ διὰ τὸ κεφάλαιον (καὶ τοὺς τόκους) ἄνευ λογαριαμοῦ ἐπιστροφῆς.

1599. Ποσὸν ἐπισυναλλαγματικῆς. Διὰ ποῖον ποσὸν ἐκδίδεται ἡ ἐπισυναλλαγματικὴ, ἥτοι τί δύναται νὰ ζητήσῃ ὁ ἐκδότης καὶ τί ὑποχρεοῦται νὰ πληρώσῃ ὁ πληρωτὴς αὐτῆς ;

Τὴν ἀπάντησιν γενικῶς εὐρίσκομεν ἐν τῷ ἄρθρῳ 178, καθ' ὃ «ἡ ἐπισυναλλαγματικὴ εἶνε νέα συναλλαγματικὴ, δυνάμει τῆς ὁποίας ὁ κομιστὴς λαμβάνει παρὰ τοῦ ἐκδότου ἢ παρ' ἐνὸς τῶν ὀπισθογράφων :

1) τὸ κεφάλαιον τῆς συναλλαγματικῆς κατὰ τῆς ὁποίας ἔγεινε διαμαρτυρία (καὶ τοὺς τόκους ἄρθρ. 184).

2) τὰ ἐξοδά του (ἥτοι : διαμαρτυρικοῦ, τραπεζικά, μεσιτικά, σημάνσεως, ταχυδρομικά (ἄρθρ. 181 § 1).

3) τὴν ὁποίαν πληρώνει τιμὴν τῆς συναλλαγῆς».

Ἄρα ἡ ἐπισυναλλαγματικὴ ἐκδίδεται διὰ τὸ ποσὸν τὸ ἀναφερόμενον εἰς τὸν λογαριασμὸν ἐπιστροφῆς § 1598.

Τοῦτο εἶνε σαφές καὶ εὐνόητον ὅταν ἡ ἐπισυναλλαγματικὴ ἐκδίδεται παρὰ τοῦ κομιστοῦ τῆς μὴ πληρωθείσης ἐπὶ τοῦ ἐκδότου αὐτῆς.

Ἄλλ' ὅταν αὕτη ἐκδίδεται ἐπὶ ὀπισθογράφου ; Ὅταν ὁ ὀπισθογράφος πληρώσας ἐκδίδει ἐπὶ ἄλλου, ὅστις πάλιν ἐκδίδει ἐπὶ τοῦ πρὸ αὐτοῦ καὶ καθεξῆς μέχρι τοῦ ἐκδότου, ἐρωτᾶται αἱ ἐπισυναλλαγματικαὶ αὗται αἱ ἀπὸ ὀπισθογράφου εἰς ὀπισθογράφον ἐκδιδόμεναι διὰ ποῖον ποσὸν ἐκδίδονται καὶ τί ἐπὶ τέλους θὰ πληρώσῃ ὁ ἐκδότης ;

1600. Σύστημα τοῦ Νόμου. Τὸ λογικὸν ἦτο νὰ δεχθώμεν, ὅτι ἐκάστη ἐπισυναλλαγματικὴ ἔπρεπε νὰ συνοδεύεται μὲ λογαριασμὸν ἐπιστροφῆς περιλαμβάνοντα καὶ τὸν πρὸ αὐτοῦ, ὡς πρὸς τὰ ἐξοδα καὶ τὴν ἐπισυναλλαγὴν, εἰς τρόπον ὥστε ὁ ἐκδότης νὰ πληρώσῃ ἐπὶ τέλους, πλὴν τοῦ κεφαλαίου καὶ τῶν τόκων, καὶ τὸ σύνολον τῶν ἐξόδων καὶ τῶν ἐπισυναλλαγῶν ὅλων τῶν διαδοχικῶν λογαριασμῶν ἐπιστροφῆς.

Τοῦτο ἐφάνη εἰς τὸν Ν. ἄδικον καὶ δυνάμενον νὰ δώσῃ χώραν εἰς καταχρήσεις, ἠνάγκασε δὲ αὐτόν νὰ γράψῃ τοὺς ἐξῆς δύο κανόνας.

1) Δὲν συγχωρεῖται νὰ γενοῦν πολλοὶ ἐπιστροφῆς λογαριασμοὶ ἕνεκα μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς συναλλαγματικῆς· ὁ ἐπιστροφῆς λογαριασμός οὗτος διέρχεται ἐξοφλούμενος ἀπὸ ὀπισθογράφου εἰς ὀπισθογράφον διαδοχικῶς καὶ ἐξοφλεῖται ὀριστικῶς παρὰ τοῦ ἐκδότου (ἄρθ. 182).

2) Δὲν εἰμποροῦν νὰ συσσωρευθοῦν πολλοὶ ἐπισυναλλαγαί. Καθὼς τῶν ὀπισθογράφων δὲν ὑπόκειται εἰμὴ εἰς τὴν πληρωμὴν μιᾶς μόνης, καθὼς καὶ ὁ ἐκδότης (ἄρθ. 183).

Ὁ Ν. δὲν ἤρκεσθαι εἰς ταῦτα· ἠθέλησε νὰ κανονίσῃ καὶ τὸ ζήτημα τῆς ἐπισυναλλαγῆς διὰ τοῦ ἄρθ. 179. Κατὰ τοῦτο αὕτη κανονίζεται :

Ὡς πρὸς μὲν τὸν ἐκδότην ἐκ τῆς τιμῆς τῆς συναλλαγῆς τῆς ἐκ τοῦ τόπου ἔνθα ἡ συναλλαγματικὴ ἔπρεπε νὰ πληρωθῇ πρὸς τὸν τόπον ὅθεν ἐξεδόθη.

Ὡς πρὸς τοὺς ὀπισθογράφους δέ, ἐκ τῆς τιμῆς τῆς συναλλαγῆς τῆς ἐκ τοῦ τόπου ἔνθα ἡ συναλλαγματικὴ ἀπεστάλη ἢ ἐπραγματούθη παρ' αὐτῶν πρὸς τὸν τόπον ὅπου ἡ πληρωμὴ ἐκτελεῖται.

1601. Δυσκολίαι. Ἡ ἀσάφεια τοῦ τελευταίου τούτου ἄρθρου 179, ὅπερ ἠδύνατο νὰ λείψῃ, ἔδωκεν ἐφορμὴν νὰ διατυπωθῶσιν αἱ ποικιλώτεροι τῶν γνώμων, ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐν συνδυασμῷ ἐφαρμογὴν τῶν ἄνω διατάξεων. Μεγάλως ἡμφισβητήθη ἰδίως τὸ ζήτημα ποίαν ἐπισυναλλαγὴν ὀφείλει νὰ πληρώσῃ ἐκεῖνος ἐφ' οὗ ἐκδίδεται ἐπισυναλλαγματικὴ.

Πρὸς κατανόησιν τῶν δυσκολιῶν μᾶλλον τοῦ ἄλλως τε ἥκιστα πρακτικοῦ τούτου θέματος ἐξετάζομεν πάσας τὰς ἐνδεχομένας περιπτώσεις.

1602. Ἐνδεχόμεναι περιπτώσεις. Ἡ ἐπισυναλλαγματικὴ δύναται νὰ ἐκδοθῇ

1) παρὰ τοῦ κομιστοῦ τῆς μὴ πληρωθείσης, ἐπὶ τοῦ ἐκδότου ἢ ἐπὶ τινος ὀπισθογράφου αὐτῆς.

2) παρὰ τοῦ ὀπισθογράφου τῆς μὴ πληρωθείσης, ἐπὶ τοῦ ἐκδότου ἢ ἐπὶ τινος ἄλλου ὀπισθογράφου.

Καθ' ὅλας ταύτας τὰς περιπτώσεις διὰ ποῖον ποσὸν ἐκδίδεται, γνωστοῦ ὄντος ὅτι δὲν συγχωρεῖται νὰ γίνουν πολλοὶ ἐπιστροφῆς λο-

γαριασμοί (άρθρ. 182),—ὅτι δὲν εἰμποροῦν νὰ συσσωρευθοῦν πολλὰ ἐπισυναλλαγαὶ (άρθρ. 183),—ὅτι ἡ ἐπισυναλλαγὴ κανονίζεται κατὰ τὸ ἀρθρ. 179,—καὶ ὅτι ὅταν ἡ ἐπισυναλλαγματικὴ ἐκδίδεται ἐπὶ ὀπισθογράφου πρέπει νὰ συνοδεύεται μὲ δύο πιστοποιητικά ;

1603. Ὁ κομιστὴς ἐπὶ τοῦ ἐκδότου. Οὐδεμία δυσκολία παρουσιάζεται ὅταν ὁ κομιστὴς μὴ πληρωθείσης συναλλαγματικῆς ἐκδίδωσιν ἐπισυναλλαγματικὴν ἐπὶ τοῦ ἐκδότου αὐτῆς, διότι θὰ ἐκδώσῃ ταύτην διὰ τὸ ποσὸν τὸ ἀναφερόμενον εἰς τὸν λογαριασμὸν ἐπιστροφῆς, ἥτοι διὰ τὸ κεφάλαιον, διὰ τοὺς τόκους, διὰ τὰ ἐξόδα καὶ διὰ τὴν ἐπισυναλλαγὴν ἣν ἐπλήρωσεν, ἡ ὑπέστη βεβαιουμένην, ὡς εἵπομεν, διὰ πιστοποιητικοῦ ὑπογεγραμμένου ὑπὸ κολλυβιστοῦ ἢ δύο ἐμπόρων. § 1597.

Τοῦτο ἐπιτάσσει καὶ τὸ ἀρθρ. 178.

1604. Ὁ κομιστὴς ἐπὶ ὀπισθογράφου. Ὅταν ὁ κομιστὴς τῆς μὴ πληρωθείσης συναλλαγματικῆς ἐκδίδωσιν ἐπισυναλλαγματικὴν ἐπὶ τινος ὀπισθογράφου αὐτῆς ὀφείλει νὰ συνοδεύσῃ ταύτην μὲ δύο πιστοποιητικά, ἐκ τῶν ὁποίων τὸ μὲν πρῶτον βεβαιοῖ τὴν ἐπισυναλλαγὴν ἣν ἐπλήρωσε, τὸ δὲ ἄλλο τὴν τιμὴν τῆς ἐπισυναλλαγῆς ἣτις ὑφίσταται μεταξὺ τοῦ τόπου τῆς πληρωμῆς καὶ τοῦ τόπου τῆς ἐκδόσεως τῆς συναλλαγματικῆς, ἣτις δὲν ἐπληρώθη, καὶ διὰ τὴν πληρωμὴν τῆς ὁποίας ἐξεδόθη ἡ ἐπισυναλλαγματικὴ.

Καὶ βεβαίως ἡ ἐπισυναλλαγματικὴ θὰ ἐκδοθῇ διὰ τὸ κεφάλαιον, διὰ τοὺς τόκους, διὰ τὰ ἐξόδα καὶ διὰ τὴν ἐπισυναλλαγὴν § 1599. Ἀλλὰ διὰ ποίαν ἐπισυναλλαγὴν ;

Τινὲς φρονοῦσιν ὅτι θὰ ἀναγράψῃ τὴν ἐπισυναλλαγὴν, ἣν ἐπλήρωσεν εἴτε αὕτη εἶνε μεγαλειτέρα εἴτε εἶνε μικροτέρα ἐκείνης, ἣτις ὑφίσταται μεταξὺ τοῦ τόπου τῆς πληρωμῆς καὶ τοῦ τόπου τῆς ἐκδόσεως τῆς μὴ πληρωθείσης συναλλαγματικῆς, καὶ ἣτις ἀναφέρεται εἰς τὸ δεύτερον πιστοποιητικόν. Ἡ γνώμη αὕτη ἄλλως ἐξηγοῦσα τὸ ἀρθρ. 179 § 2 στηρίζεται ἐπὶ τοῦ ἀρθρ. 178 καὶ ἐπὶ τῆς παρατηρήσεως ὅτι διὰ τὸν κομιστὴν λαμβάνοντα ὅ,τι δικαιοῦται, εἶνε ἀδιάφορος ἡ τυχὸν ζημία τοῦ ὀπισθογράφου (1)

(1) LyC Tr. 4. 386. Demangeat. sur Bravard 3. 516. σημ. Boistel 821. Alauzet 1530. Dalloz et de Com. 792.

"Αλλοι όμως αναχωρούντες εκ τῆς ἀρχῆς ὅτι, τοῦ ὀπισθογράφου εὐθυνομένου ὅπως ὁ ἐκδότης, ἡ κατ' ἀνώτατον ὅρον ὀφειλομένη παρὰ τούτου ἐπισυναλλαγή εἶνε ἡ βαρύνουσα τὸν ἐκδότην, ἥτοι ἡ ἀναφερομένη εἰς τὸ δεύτερον πιστοποιητικόν, καὶ ἰσχυριζόμενοι ὅτι ταύτην τὴν ἔννοιαν ἔχει ἡ ἀξίωσις τοῦ Ν. περὶ δευτέρου πιστοποιητικοῦ, ὅπερ δὲν θὰ εἶχεν ἄλλως ἔννοιαν, φρονοῦσιν ὅτι ὁ κομιστὴς θὰ ἀναγράψῃ ἐπισυναλλαγὴν τὴν πληρωθεῖσαν μὲν ἂν αὕτη ἦνε μικροτέρα ἢ ἴση τῆς ἀναφερομένης εἰς τὸ δεύτερον πιστοποιητικόν, τὴν ἀναφερομένην δὲ εἰς τοῦτο ἂν ἡ πληρωθεῖσα εἶνε μεγαλειτέρα ⁽¹⁾. Τὴν διαφορὰν ἐπομένως κατὰ τὴν γνώμην ταύτην θὰ ὑποστῇ ὁ κομιστὴς—ἐκδότης, ἐνῷ κατὰ τὴν ἄλλην ὁ ὀπισθογράφος—πληρωτὴς.

1603. Ὁ ὀπισθογράφος ἐπὶ ἄλλου ὀπισθογράφου ἢ ἐπὶ τοῦ ἐκδότου. Ὁ ὀπισθογράφος ἔχει δικαίωμα νὰ ἐκδώσῃ ἐπισυναλλαγματικὴν εἴτε ἐπὶ τινος τῶν πρὸ αὐτοῦ ὀπισθογράφων· εἴτε ἐπὶ τοῦ ἐκδότου. Τὸ δικαίωμα δὲ τοῦτο ἔχει εἴτε πληρώσει τὸν κομιστὴν εἰρηνικῶς ἢ δικαστικῶς εἴτε πληρώσει συνεπεῖα ἐπισυναλλαγματικῆς ἐκδοθείσης ἐπ' αὐτοῦ. ⁽²⁾

Ἄλλὰ διὰ ποῖον ποσὸν καὶ ἰδίᾳ διὰ ποῖαν ἐπισυναλλαγὴν ;

Περὶ τούτου δυνάμεθα νὰ διατυπώσωμεν τοὺς ἐξῆς δύο κανόνας.

1) Ὁ ὀπισθογράφος ἐκδίδων ἐπὶ ἄλλου ὀπισθογράφου ἀναγράφει ἐν τῇ ἐπισυναλλαγματικῇ μόνον τὸ ποσὸν ὅπερ ἐπλήρωσε εἰς τὸν κομιστὴν συνεπεῖα τῆς ἐπ' αὐτοῦ ἐπισυναλλαγματικῆς διὰ κεφάλαιον, τόκους, ἐξοδα καὶ ἐπισυναλλαγὴν καὶ οὐδὲν πλεόν. ⁽³⁾
Ἐὰν δ' ἐπλήρωσεν ἄνευ ἐπισυναλλαγματικῆς ἐφαρμόζονται τὰ ἐν τοῖς § 1604. ⁽⁴⁾

(1) Bravard 3. 515. Pal. 593.

(2) Lyc Tr. 4. 401. Dalloz ef ee Com. 780.

(3) Demangeat sur Bravard 3. 526 σημ. Κατ' ἄλλους οὗτος θὰ ζητήσῃ τὴν ἐπισυναλλαγὴν, ἣν ὑπέστη διὰ νὰ ἐκδώσῃ αὐτὸς ἐπισυναλλαγματικὴν καὶ οὐχὶ ἐκείνην ἣν ἐπλήρωσε συνεπεῖα ἐπισυναλλαγματικῆς ἐκδοθείσης ἐπ' αὐτοῦ· ἐκείνη ἣν ἐπλήρωσε εἶνε εἰς βίρος του. Alauzet 1530. Lyc Tr. 4. 402. ἴδε κατωτ. § 1607.

(4) Κατὰ τὸν Alauzet 1531 ὁ ἄνευ ἐπισυναλλαγματικῆς πληρώσας ὀπισθογράφος ἐκδίδων δὲν δικαιούται νὰ ἀναγράψῃ ἐπισυναλλαγὴν, διότι κατὰ τὸ ἀρθρ. 182 ὀφείλει μίαν· οἱ Lyc Tr. 4 397 σημ. 2 δέχονται τὴν λύσιν ἐπικρίνοντες τὴν ἐκφρασιν.

2) Ὁ ὀπισθογράφος ἐκδίδων ἐπὶ τοῦ ἐκδότου ἀναγράφει μόνον πᾶν ὃ, τι ἐπλήρωσεν συνεπεῖχ τῆς ἐπ' αὐτοῦ ἐπισυναλλαγματικῆς διὰ κεφάλαιον, τόκους, ἔξοδα καὶ ἐπισυναλλαγὴν καὶ οὐδὲν πλεόν. ⁽¹⁾
'Εὰν ὅμως ἡ παρ' αὐτοῦ πληρωθεῖσα ἐπισυναλλαγὴ εἶνε ἀνωτέρα ἐκείνης, ἥτις ὑφίσταται μεταξύ τοῦ τόπου τῆς πληρωμῆς καὶ τοῦ τόπου τῆς ἐκδόσεως τῆς μὴ πληρωθείσης συναλλαγματικῆς καὶ ἥτις ναάφερεται εἰς τὸ δεύτερον πιστοποιητικόν, δὲν ἀναγράφει ταύτην, ἀλλὰ μόνον ἐκείνην, ὑφιστάμενος αὐτὸς τὴν διαφορὰν. ⁽²⁾

'Εὰν πάλιν ὁ ὀπισθογράφος ἐπλήρωσεν ἄνευ ἐπισυναλλαγματικῆς ἐφαρμοζονται τὰ τῆς § 1603 ὑπὸ τὸν περιορισμὸν ὅτι ἡ ἐπισυναλλαγὴ δὲν δύναται νὰ εἶνε ἀνωτέρα τῆς ὑφισταμένης μεταξύ τοῦ τόπου τῆς πληρωμῆς καὶ τοῦ τόπου ἐκδόσεως τῆς μὴ πληρωθείσης συναλλαγματικῆς. ⁽³⁾

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω προκύπτει

1) Ὅτι ὁ ὀπισθογράφος ἐπὶ ὀπισθογράφου ἐκδίδων ἀναγράφει καὶ λαμβάνει μόνον ὃ, τι ἐπλήρωσε διὰ κεφάλαιον τόκους ἔξοδα καὶ ἐπισυναλλαγὴν, συνεπεῖχ τῆς ἐπ' αὐτοῦ ἐκδοθείσης ἐπισυναλλαγματικῆς, οὐχὶ δὲ καὶ τὰ ἔξοδα καὶ τὴν ἐπισυναλλαγὴν ἃ ὑπέστη ἵνα νὰ ἐκδώσῃ αὐτὸς τὴν ἐπισυναλλαγματικὴν ἐπὶ τοῦ ὀπισθογράφου. Τὸ αὐτὸ καὶ ὅταν ἐκδίδῃ ἐπὶ τοῦ ἐκδότου μὲ τὴν διαφορὰν, ὅτι δὲν δύναται νὰ λάβῃ παρ' αὐτοῦ ἐπισυναλλαγὴν μεγαλειτέραν τῆς ἀναφερομένης εἰς τὸ β'. πιστοποιητικόν καὶ ἂν ἐπλήρωσε μεγαλειτέραν.

2) Ὅτι ὁ ὀπισθογράφος πληρώσας ἄνευ ἐπισυναλλαγματικῆς ἐξομοιοῦται πρὸς κομιστὴν ἐκδίδοντα § 1603. 1604.

1606. Ἐφαρμογί. Καὶ ἤδη ἰδοὺ αἱ ἐφαρμογαὶ τῶν ἀνωτέρω ἐκτεθέντων κανόνων.

Ὑποθέσωμεν συναλλαγματικὴν ἐκδοθεῖσαν ἐν Ζακύνθῳ, ὀπισθογραφηθεῖσαν ἐν Πύργῳ καὶ ἐν Πάτραις καὶ πληρωτέαν ἐν Ἀθήναις διὰ δρ. 1070.

Ὁ κομιστὴς ἐν Ἀθήναις μὴ πληρωθεὶς ἐκδίδει ἐπισυναλλαγμα-

(1) Ἡ ἀνωτ. παρατήρησις.

(2) Demangeat sur Bravard 3. 526 σημ. LyC Tr. 4. 402. Boistel 823. 3 σύστημα.

(3) Ἰδε ἀνωτ. σελ. 895.

τικὴν ἐπὶ τοῦ ἐν Πάτραις ὀπισθογράφου διὰ δρ. 1122 ὡς ἐξῆς·

κεφάλαιον δραχ.	1070	α' πιστοποιητικόν. 'Ε-
τόκοι »	10	πισυναλλαγὴ ἀπ' Ἀθη-
ἐξοδα διαμαρτυρικοῦ,		νῶν εἰς Πάτρας 2 %.
χαρτοσήμου, ταχυ-		β' πιστοποιητικόν. 'Επι-
δρομικὰ τέλη κλπ. »	20	συναλλαγὴ ἀπ' Ἀθη-
»	1100	νῶν εἰς Ζάκυνθον 1 %.
ἐπισυναλλαγὴ πληρω-		
θεῖσα καὶ βεβαιουμένη		
2 % , δραχ.	22	
Τὸ ὅλον »	1122	

Ὁ ὀπισθογράφος τῶν Πατρῶν πληρώσας θέλει νὰ ἐκδώσῃ ὁμοίαν ἐπὶ τοῦ ὀπισθογράφου ἐν Πύργῳ διὰ ποῖον ὅμως ποσὸν θὰ ἐκδώσῃ ταύτην; διὰ δραχμὰς μόνον 1122. Ἐπομένως θὰ ζημιωθῇ τὰ ἐξοδα, χαρτόσημα, ταχυδρομικὰ καὶ τὴν ἐπισυναλλαγὴν ἀπὸ Πατρῶν μέχρι Πύργου οἰαδήποτε καὶ ἂν ᾖ αὕτη. ⁽¹⁾

Ἄλλ' ἂν ὁ ὀπισθογράφος Πατρῶν θέλῃ νὰ ἐκδώσῃ ἐπισυναλλαγματικὴν ἐπὶ τοῦ ἐκδότου ἐν Ζακύνθῳ ἢ ἂν ὁ ὀπισθογράφος Πύργου πληρώσας θέλῃ νὰ ἐκδώσῃ καὶ οὗτος ὁμοίαν ἐπὶ τοῦ ἐκδότου, διὰ ποῖον ποσὸν θὰ ἐκδώσῃ ταύτην; διὰ δρ. 1111, διότι ἡ ἐπισυναλλαγὴ μεταξὺ Ἀθηνῶν καὶ Ζανθύνθου εἶνε 1]00 ὡς δείκνυσι τὸ δεύτερον πιστοποιητικὸν καὶ ταύτην ὀφείλει ὁ ἐκδότης.

Ἐὰν ὅμως ἡ ἐπισυναλλαγὴ μεταξὺ Ἀθηνῶν Ζακύνθου ἡ ἀναφερομένη εἰς τὸ β' πιστοποιητικὸν ᾗνε 3]00 ὁ ἐκδότης θὰ πληρώσῃ μόνον δραχ. 1122 ἥτοι 2]00 διότι τόσαι ἐπληρώθησαν.

Διὰ τί ταῦτα ;

Διότι ὁ Ν. θέλει ἓνα λογαριασμὸν ἐπιστροφῆς ἀρθρ. 182, μίαν τὸ πολὺ ἐπισυναλλαγὴν δι' ἕκαστον ὀπισθογράφον καὶ διὰ τὸν ἐκδότην ἀρθρ. 183 καὶ τὸ β' πιστοποιητικὸν ἀρθρ. 181 § 5, τὸ ὅποῖον δὲν θὰ εἶχεν ἔννοίαν ἂν ὁ ἐκδότης ὤφειλε νὰ πληρώσῃ ἀνωτέραν ἐπισυναλλαγὴν τῆς ἐν αὐτῷ ἀναφερομένης.

(1) Κατὰ τὴν γνώμην ἣν ἐσημειώσαμεν ἥδη σελ. 895. ὁ ὀπισθογράφος δὲν θὰ ζητήσῃ τὴν πληρωθεῖσαν συναλλαγὴν ἥτοι τὰς δρ. 22 ἀλλὰ θὰ ζητήσῃ τὴν συναλλαγὴν ἣν ὀφείσῃ ἀπὸ Πατρῶν μέχρι Πύργου.

1607. Τὸ ἄρθρ. 179, Τὸ σύστημα ὅπερ ἀνωτέρω διὰ μακρῶν ἐξεθέσαμεν ὑπεστηρίχθη ἀρχικῶς ὑπὸ τοῦ Bravard καὶ ἀνεπύχθη κατόπιν ὑπὸ τοῦ Demangeat μετ' ἐλαφρῶν τροποποιήσεων. Εἶνε δὲ τὸ μόνον, ὅπερ ἐξηγεῖ καὶ συμβιβάζει τὰς διαφόρους διατάξεις τοῦ Ν. ἤτοι τὸ ἄρθρ. 182 περὶ λ[σμοῦ] ἐπιστροφῆς, τὸ ἄρθρ. 183 περὶ μιᾶς ἐπισυναλλαγῆς καὶ τὸ ἄρθρ. 181 § 5 περὶ δευτέρου πιστοποιητικοῦ. Κατὰ τὸ σύστημα τοῦτο ἐξηγεῖται λογικῶς καὶ τὸ ἄρθρ. 179· διότι ἡ μὲν πρώτη παράγραφος αὐτοῦ εἶνε ἐν ἁρμονίᾳ πρὸς τὸ ἄρθρον 181 § 5, ὀρίζουσα ποίαν ἐπισυναλλαγὴν ὑφίσταται ὁ ἐκδότης· ἡ δὲ δευτέρα δὲν ἀναφέρεται εἰς τὸν κομιστὴν ἐκδίδοντα ἐπὶ ὀπισθογράφου (διότι περὶ τούτου ὁμιλεῖ τὸ 178) οὔτε κανονίζει ποίαν ἐπισυναλλαγὴν θὰ ζητήσῃ ὁ ὀπισθογράφος ἐκδίδων ἐπὶ ὀπισθογράφου ἀλλ' ὀρίζει ὅπως ἡ § 1 ποίαν ἐπισυναλλαγὴν ὑφίσταται ὁ ὀπισθογράφος ἐκδίδων ἐπὶ ὀπισθογράφου. ⁽¹⁾

Ἀλλὰ τὸ ἄρθρ. 179 ἄλλως ἐξηγεῖται παρ' ἄλλων. Κατὰ τοὺς ἡ § 1 κανονίζει ποίαν ἐπισυναλλαγὴν θὰ ζητήσῃ ὁ κομιστὴς ἐκδίδων ἐπὶ τοῦ ἐκδότη· ἡ δὲ § 2 κανονίζει ποίαν ἐπισυναλλαγὴν θὰ ζητήσῃ ὁ κομιστὴς ἐκδίδων ἐπὶ ὀπισθογράφου ἢ ὁ ὀπισθογράφος ἐκδίδων ἐπὶ ἄλλου ὀπισθογράφου. Ἐπομένως κατ' αὐτοὺς ὁ ὀπισθογράφος ἐκδίδων ἐπὶ ὀπισθογράφου θὰ ζητήσῃ ὅχι τὴν ἐπισυναλλαγὴν ἣν ἤδη ἐπλήρωσεν, διότι αὕτη μένει εἰς βάρος του, ἀλλὰ τὴν ἐπισυναλλαγὴν ἣν ὑφίσταται διὰ νὰ ἐκδώσῃ αὐτὸς τὴν ἐπισυναλλαγματικὴν. ⁽²⁾ Τὸ σύστημα τοῦτο σύμφωνον ἄλλως πρὸς τὸ γράμμα τοῦ ἄρθρ. 179 § 2 ἀντίκειται προφανῶς πρὸς τὸ ἄρθρ. 182.

1608. Ἄρθρα 184 καὶ 185. Ἄλλας δυσκολίας παρουσιάζουσι τὰ ἄρθρα 184 καὶ 185. Ἐκ τούτων τὸ μὲν 184 ὀρίζει ὅτι οἱ τόκοι τοῦ κεφαλαίου ἀρχονται ἀπὸ τοῦ διαμαρτυρικοῦ, τὸ δὲ 185 ὅτι οἱ τόκοι τῆς ἐπισυναλλαγῆς καὶ τῶν ἄλλων νομίμων ἐξόδων ἀρχονται ἀπὸ τῆς ἀγωγῆς. Ἄν τὰ ἄρθρα ταῦτα καθιεροῦσι γενικοὺς κανόνας εἶνε εὐνόητα καὶ μόνον ἀνάρμοστος εἶνε ἡ θέσις ἐν ἣ ταῦτα εὐρίσκονται. Ἀλλὰ δυσκόλως δύναται τις νὰ κατανοήσῃ τὴν χρη-

(1) Ὅτε Demangeat sur Bravard 3. 526 σημ. καὶ Boistel 823. 3 σύστημα.

(2) Alauzet 1530. LyC Tr. 4. 402.

σιμότητα αὐτῶν ἐν τῷ τίτλῳ περὶ ἐπισυναλλαγῆς. Καὶ διὰ μὲν τὸ 184 εἶπον ὅτι ἔχει ὑπ' ὄψιν ἐπισυναλλαγματικὴν ἐκδιδομένην μετὰ χρόνον ἀπὸ τοῦ διαμαρτυρικοῦ. (1) Ἀλλὰ τὸ 185 ; κατὰ τοὺς μὲν ἄφορξ εἰς κομιστὴν ὅστις ἐκδίδωσι ἐπὶ τινος ἐπισυναλλαγματικὴν καὶ ὅστις ἐνάγει αὐτὸν κατόπιν ἢ συγχρόνως, (2) κατὰ τοὺς δὲ ἀναφέρεται εἰς τὸν πληρώσαντα τὴν ἐπισυναλλαγματικὴν ὅστις ἐνάγει διὰ τὴν πληρωθῆ. (3)

Β' Δικαιώματα τῶν διαφόρων ὑποχρέων πρὸς ἀλλήλους.

1609. Ὅταν ἡ συναλλαγματικὴ ἐπληρώθῃ παρὰ τοῦ πληρωτοῦ ἢ παρὰ τινος τῶν ἐξ αὐτῆς ὑποχρέων (ἐκδότου—ὀπισθογράφου, τριτεγγυητοῦ—κατὰ παρέμβασιν δέκτου) ἢ ὅταν δὲ ἐπληρώθῃ μὲν, ἐπιδιώκεται ὅμως δικαστικῶς ἡ πληρωμὴ αὐτῆς, ἐρωτᾶται ὁ πληρῶσας ἢ διὰ τὴν πληρωμὴν καταδιωκόμενος, θὰ ὑποστῇ μόνος τὰς συνεπείας τῆς πληρωμῆς ἢ τῆς καταδιώξεως, ἢ ἔχει δικαίωμα νὰ στραφῇ καὶ αὐτὸς κατὰ τῶν λοιπῶν ; Ἐν τοιαύτῃ δὲ περιπτώσει κατὰ τίνων ἔχει δικαίωμα νὰ στραφῇ ; Τί δύναται παρ' αὐτῶν νὰ ζητήσῃ ; καὶ ὑπὸ ποίους ὅρους ἐνασκεῖ τὸ δικαίωμα αὐτοῦ τοῦτο ;

Ἀλλὰ τὴν συναλλαγματικὴν δύναται νὰ πληρώσῃ καὶ τρίτος, ὅτε ἐρωτᾶται ποῖα δικαίωματα τότε ἀποκτᾷ ἢ ἔχει οὗτος κατὰ τῶν ἐξ αὐτῆς ἐνεχομένων ;

1610. Γενικαὶ παρατηρήσεις. Ἀτέλειαι τοῦ Ἐμπ. Ν. — Τὸ ἄρθρ. 1251 τοῦ Γαλ. Ἀστ. Κώδ. Ἡδυνάτο τις νὰ νομίσῃ ὅτι ἄφ' οὗ οἱ ἐκ συναλλαγματικῆς ὑπόχρεοι εἶνε ἀλληλέγγυοι συνοφειλεῖται (ἄρθρ. 140) καὶ ἡ ἀλληλεγγύη αὐτῶν χαρακτηρίζεται ὅτε μὲν συνενοχῇ, ὅτε δὲ εἰς ὁλόκληρον ἐνοχῇ § 1465. τὸ ζήτημα τῆς πρὸς ἀλλήλους εὐθύνης κανονίζεται κατὰ τὸ κοινὸν δίκαιον, ἥτοι συμφῶνως πρὸς τὰς ἀρχὰς τῆς συνενοχῆς ἢ τῆς εἰς ὁλόκληρον ἐνοχῆς (4). Τοῦτο δὲν εἶνε ἀκριβὲς ἢ τουλάχιστον πάντοτε. Οἱ

(1) LyC Tr. 4. 388. Bravard 3, 508 σημ.

(2) Bedarride 2. § 581. 617.

(3) Dalloz ef. de Com. 785.

(4) Αἱ ΑΠ. 143 (99) Θ. 10. 420. Μπ. 19. 67, καὶ ΑΠ. 456 (95) Θ. 7. 101.

ἐκ συναλλαγματικῆς ὑπόχρεοι εἶνε ἀλληλέγγυοι συνοφειλέται ἀληθῶς, ἀλλὰ μόνον ἀπέναντι τοῦ κομιστοῦ (ἄρθρ. 140), οὐχὶ δὲ καὶ πρὸς ἀλλήλους ἐκτὸς ἂν ἐνέχωνται ὑπὸ τὴν αὐτὴν ιδιότητα. § 1465. "Ἀρα τὸ ζήτημα τῆς πρὸς ἀλλήλους εὐθύνης τῶν ἐκ συναλλαγματικῆς ἐνεχομένων κανονίζεται κατ' ἀρχὴν ὑπὸ τοῦ 'Εμ. Ν. καὶ ἐν σιωπῇ τούτου ὑπὸ τοῦ κοινοῦ δικαίου.

Διατάξεις σαφεῖς ἂν οὐχὶ καὶ πλήρεις εὐρίσκομεν ἐν τῷ 'Εμ. Ν. περὶ ὀπισθογράφων (ἄρθρ. 164 § 2, 167, 169), περὶ τοῦ ἐκδότου (ἄρθρ. 115), ὥςως δὲ καὶ περὶ τοῦ ἀποδεχθέντος πληρωτοῦ (ἄρθ. 121). διότι περὶ τούτων ὁ 'Εμ. Ν. ἠθέλησε νὰ καινοτομήσῃ εἴτε ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τῆς εὐθύνης εἴτε ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τῶν ὄρων αὐτῆς. Δὲν εὐρίσκομεν ὁμῶς περὶ τοῦ τριτεγγυητοῦ, περὶ τοῦ κατὰ παρέμβασιν δέκτου οὔτε περὶ τῶν ἐνεχομένων ὑπὸ τὴν αὐτὴν ιδιότητα, ἥτοι συνεκδοτῶν, συνεγγυητῶν, συναποδεκτῶν καὶ συνοπισθογράφων, διότι ὁ 'Εμ. Ν. ἐνόμισεν ὅτι αἱ διατάξεις τοῦ κοινοῦ δικαίου ἤρκουν.

'Ἀλλ' ὁ 'Εμ. Ν. συνετάχθη ἔχων ὑπ' ὄψιν κοινὸν δίκαιον, τὸ Γαλλικόν, διάφορον τοῦ παρ' ἡμῖν καὶ ἰδίᾳ τὸ ἄρθρ. 1251 § 3 τοῦ Γαλ. 'Αστ. Κώδ.

Κατὰ τὸ ἄρθρον τοῦτο «ὁ δι' ἄλλον ἢ μετ' ἄλλου ἐνεχόμενος πληρώνων ὑποκαθίσταται αὐτοδικαίως εἰς τὰ δικαιώματα τοῦ δανειστοῦ.»

"Ἐνεκὰ τῆς διατάξεως ταύτης ἐφαρμοζομένης εἰς πάντα συνυπόχρεων ὁ 'Εμ. Ν. δὲν εἶχε λόγον ν' ἀσχοληθῇ περὶ τῶν δικαιωμάτων τὰ ὅποια ἔχει πληρώνων ὁ ἐκδότης—ὁ ἀποδέκτης—ὁ τριτεγγυητής—ὁ κατὰ παρέμβασιν δέκτης—ὁ συνεκδέκτης—ὁ συνοπισθογράφος—ἢ ὁ συνεγγυητής. "Ἐκαστος τούτων ὡς ἐνεχόμενος δι' ἄλλον ἢ μετ' ἄλλου πληρώνων ὑποκαθίσταται εἰς τὰ δικαιώματα τοῦ δανειστοῦ ἥτοι τοῦ κομιστοῦ καὶ ἔχει τὰ δικαιώματα αὐτοῦ ὡς ἐκδοχὺς τηρουμένων τῶν περὶ εὐθύνης κανόνων τοῦ 'Εμ. Ν. ἢ τοῦ κοινοῦ δικαίου (ἄρθρ. 1214—1216 καὶ 2029 Γαλ. 'Αστ. Κώδ.)

Παρ' ἡμῖν διατάξεις ὁμοίαι πρὸς τὸ ἄρθρ. 1251 § 3 δὲν ὑπάρχει παρὰ τὴν ἀξιέπαινον προσπάθειαν τινων περὶ τοῦ ἐναντίου. Θὰ ἐφαρμοσθῇ ἐπομένως κατ' ἀνάγκην τὸ κοινὸν δίκαιον ἥτοι αἱ διατάξεις περὶ συνενοχῆς καὶ εἰς ὁλόκληρον ἐνοχῆς τὰς ὁποίας βεβαίως δὲν εἶχον ὑπ' ὄψει οἱ συντάκται τοῦ 'Εμ. Ν. Εὐνόητα δὲ εἶνε τὰ ἐκ ἐκ τούτου ἄτοπα.

1611. Ἐπλήρωσεν ἢ καταδιώκεται ὁ πληρωτής. Διατάξεις περὶ τῶν δικαιωμάτων τοῦ πληρωτοῦ καταδιωκομένου ἢ πληρώνοντος ἐν τῷ Ἑμ. Ν. δὲν ἔχομεν. Ὅ,τι δὲ κεῖται ἐν αὐτῷ μῶλις ἀρκεῖ πρὸς ὑποστήριξιν ὅτι ἐφαρμόζονται αἱ γενικαὶ ἀρχαί.

Ἐὰν ὁ πληρωτής ἐπλήρωσεν ἔχων πρόβλεψιν (ἀρθ. 116 § 1378) οὐδεμίαν ἔχει ἀγωγὴν διότι ἴδιον ἐπλήρωσε χρέος.

Ἐὰν ὅμως ἐπλήρωσεν ἄνευ προβλέψεως ;

Κατὰ τὸν Ἑμ. Ν., ὁ πληρωτής εἶνε ἐντολοδόχος τοῦ ὀφειλον-
τος τὴν πρόβλεψιν ἐκδότου (ἀρθ. 115) ἢ τοῦ διατάκτου § 1299 ἄρα
κατὰ τοῦ ἐκδότου ἢ κατὰ τοῦ διατάκτου μόνον ἔχει ἀγωγὴν, οὐχὶ
δὲ καὶ κατὰ τῶν ὀπισθογράφων, διότι τούτων, μὴ ὀφειλόντων τὴν
πρόβλεψιν § 1383, δὲν θεωρεῖται ἐντολοδόχος. ⁽¹⁾

(1) Ὁ κ. Β. Κουτσομητόπουλος ἐν ἀξιολόγῳ διατριβῇ ὑπὸ τὸν τίτλον
« Ἀγωγαὶ ἐκδότου καὶ βεβαρημένου συναλλαγματικῆς κατ' ἀλλήλων » Θεμ.
12 642 ὑποστηρίζει ὅτι μεταξὺ ἐκδότου καὶ πληρωτοῦ δὲν ὑφίσταται ἀναγ-
καίως καὶ σχέσις ἐντολῆς ἀλλὰ μόνον μία ἥτοι ἐκείνη δι' ἣν ἐξεδόθη ἢ
συναλλαγματικὴ καὶ ἣτις δύναται νὰ ᾔνη καὶ ἐντολή, ἐπομένως ὁ ἐκδότης καὶ
πληρωτής ἔχουσι κατ' ἀλλήλων μόνον τὰς ἀγωγὰς τὰς πηγάζουσας ἐκ τοῦ
συναλλάγματος τοῦ ὑφισταμένου μεταξὺ αὐτῶν, οὐχὶ δὲ καὶ τὰς ἐκ τῆς ἐν-
τολῆς, ἐκτὸς ἂν τὸ μεταξὺ αὐτῶν συναλλάγμα ᾔνη ἐντολή, ταῦτα δὲ 1) διότι
δὲν ὑπάρχει κείμενον χαρακτηρίζον τὴν μεταξὺ ἐκδότου καὶ πληρωτοῦ σχέσιν
ὡς ἐντολὴν 2) διότι ἐκ τῆς χρήσεως προστακτικῶν λέξεων δὲν δύναται νὰ
συναχθῇ ἡ πρόθεσις συστάσεως τῆς ἐννόμου σχέσεως τῆς ἐντολῆς. Ὅτι ὁ
ἐκδότης καὶ πληρωτής ἔχουσι κατ' ἀλλήλων τὰς ἐκ τοῦ μεταξὺ αὐτῶν ὑφι-
σταμένου συναλλάγματος ἀγωγὰς εἶνε ἀναμφισβήτητον, διότι κατ' ἀρχὴν ἡ
ἐκδοσις συναλλαγματικῆς δὲν ἀποτελεῖ ἀνανέωσιν § 1294 καὶ μόνον δύναται
νὰ ἐρωτηθῇ μέχρι ποίας ἐποχῆς ἡρεμοῦσιν αὐταὶ λόγῳ τῆς ἐκδόσεως τῆς συν-
αλλαγματικῆς (περὶ τούτου ἰδίως Ges. Vivante Trattato teorico-pratico
di Diritto commerciale Vol IV § 72 ἀριθ. 1611—1615). Ἄλλ' εἶνε ἐπι-
σης βέβαιον ὅτι μεταξὺ ἐκδότου καὶ πληρωτοῦ ὑφίσταται καὶ σχέσις ἐντολῆς,
διότι ἂν μὲν ὁ ἐκδότης δὲν ᾔνη δανειστής τοῦ πληρωτοῦ προφανῶς ἐντίλλεται,
ἂν δέ, λόγῳ προϋπαρχούσης σχέσεως, ᾔνη τοιοῦτος ἐπιτάσσει (delegat).
Εἶνε δὲ γνωστὸν ὅτι ἡ ἐπίταξις (delegatio) περιέχει καὶ ἐντολὴν κατὰ τινὰς
μάλιστα δύο. Dernburg Ἑνοχ. § 149 μεταφρ. Δουβ. — Wan-Wetter
Oblig. § 234. Καλ. Γ § 529 καὶ ἐπ. Μομφερράτου Ἑνοχ. § 227. Οἱ Γάλ-
λοι καίτοι ἀποδεχόμενοι ὅτι μεταξὺ ἐκδότου καὶ πληρωτοῦ ὑφίσταται σχέ-
σις ἐντολῆς δὲν ἀκριβολογοῦσιν ἐνεκα τοῦ ἀρθρου 1251 § 3 Γαλ. Ἀστ. Κωδ.
Boistel 835. Lyc Tr. 4. 26. 392, Bravard 3. 485, Alauzet 1291 ἔδε

Ἐσημειώσαμεν ἤδη μελετῶντες τὰ περὶ προβλέψεως ὅτι ὁ πληρωτὴς ἀποδεχόμενος ἢ πληρώων τεκμαίρεται λαβὼν πρόβλεψιν § 1385 καὶ ἐπομένως ἐνάγων τὸν ἐκδότην ἢ τὸν διατάκτην, ὀφείλει αὐτὸς νὰ ἀποδείξῃ ὅτι ἐπλήρωσεν ἄνευ προβλέψεως. Εἶνε ἡ μόνη ὡς εἶπομεν λογικὴ ἐρμηνεία τοῦ ἄρθρου 117. (1)

Ἡρωτήθη ὁμως ἂν ἡ ἀγωγή τοῦ πληρωτοῦ κατὰ τοῦ ἐκδότη τοῦ κατὰ τοῦ διατάκτου ἦνε ἐκ συναλλαγματικῆς. Τὸ ζήτημα ἐτέθη καὶ τίθεται ἰδίως διὰ τὴν παρχγραφὴν τοῦ ἄρθρ. 189. — διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρ. 729 τῆς Πολ. Δικ. — καὶ διὰ τὴν ἀρμοδιότητα ἥτις μετὰ τὴν κατάργησιν τῶν Ἐμποροδικείων (Ν. 28 Μαΐου 87) περιορίζεται εἰς ζήτημα πινακίου.

Ἐν Γαλλίᾳ ἕνεκα τοῦ ἄρθρ. 1251 § 3 τοῦ Γ. Κωδ. δέχονται ὅτι ἡ ἀγωγή τοῦ πληρωτοῦ ὅστις ἐπλήρωσε μετὰ προηγουμένην ἀποδοχὴν εἶνε ἐκ συναλλαγματικῆς, διότι διὰ τῆς ἀποδοχῆς ὁ πληρωτὴς ἐγένετο συνυπόχρεως, πληρώσας δὲ ὑποκατέστη εἰς τὰ δικαιώματα τοῦ κομιστοῦ. Κατὰ τινὰς μάλιστα ἀκριβέστερον ὁ πληρωτὴς ἔχει ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει δύο ἀγωγὰς τὴν μὲν ἐκ συναλλαγματικῆς, τὴν δὲ ἐκ τῆς ἐντολῆς. (2)

Ἐὰν ὁμως ὁ πληρωτὴς ἐπλήρωσεν ἄνευ προηγουμένης ἀποδοχῆς, τοῦ ἄρθρ. 1251 § 3 Γαλ. Κωδ. μὴ ἔχοντος ἐφαρμογὴν, δέχονται τινὲς μὲν ὅτι ἡ ἀγωγή δὲν εἶνε ἐκ συναλλαγματικῆς ἀλλ' ἐκ τῆς ἐντολῆς, (3) ἄλλοι δὲ στηριζόμενοι εἰς τὴν φράσιν τοῦ ἄρθρ. 189 δέχονται τούναντίον ὅτι καὶ ἡ ἀγωγή αὕτη ἂν καὶ ἐκ τῆς ἐντολῆς ἀφορᾷ ἐν τούτοις τὰς συναλλαγματικὰς καὶ ἐπομένως ὑπόκειται εἰς τὴν παρχγραφὴν τοῦ ἄρθρ. 189, οὔσα ὑπὸ τοιαύτην ἔννοian ἀγωγή ἐκ συναλλαγματικῆς. (4) Παρ' ἡμῖν διάταξις ὁμοία πρὸς τὸ ἄρθρ. 1251 § 3 Γαλ. Κωδ. ὡς

καὶ Thol 2 § 18. Edemann V § 53 σημ.

(1) Ἴδε τὴν σημ. 2 τῆς σελ. 726 ἢ ΛΠ. 143 (99) Θ, 10. 420. Μπ. 19. 67. φαίνεται τουναντίον δεχομένη ὅτι ἡ ἀποδοχὴ δὲν ἀποδεικνύει τὴν πρόβλεψιν εἰς τὰς σχέσεις μεταξὺ ἐκδότη καὶ ἀποδέκτου.

(2) LyC Tr. 4.391.430, Bravard 3.482.561. Thaller ἐκδ. 6' § 1558.

(3) LyC Tr. 4. 430. Bravard 3. 561. Boistel 834. Alauzet 1552. Ἐφ. Riom 3 Μαρτ. 54. D. 55. 2. 250. S. 54. 2. 669.

(4) Garçonnet de l'influence de l'abolition de la contrainte par corps σελ. 7. Ἐφ. Montpellier 21 Ἰαν. 39. ἐν Dalloz ef. de Com, 810.

ἐσημειώσαμεν ἤδη δὲν ὑπάρχει. Ὅλον δὲ τὸ ζήτημα ὡς πρὸς τὴν παραγραφὴν τοῦ ἄρθρ. 189 καὶ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρ. 729 τῆς Πολ. Δικ. ἤρτηται νομίζω ἐκ τῆς ἐννοίας ἣτις πρέπει ν' ἀποδοθῇ εἰς τὴν ἐν τοῖς ἄρθροις τούτοις ἀναφερομένην λέξιν «ἀφορῶσα». Θεωρητικῶς βεβαίως ἡ ἀγωγὴ τοῦ πληρωτοῦ κατὰ τοῦ ἐκδότου ἢ κατὰ τοῦ διατάκτου δὲν εἶνε ἐκ συναλλαγματικῆς, διότι δὲν ἔχει ἀντικείμενον τὴν πληρωμὴν τῆς συναλλαγματικῆς. Ἀλλὰ δυσκόλως νομίζω δύναται νὰ ὑποστηριχθῇ ὅτι αὕτη δὲν ἀφορᾷ τὴν συναλλαγματικὴν καὶ ὅτι αἰτία ταύτης δὲν εἶνε ἐκείνη. Ὡς πρὸς τὴν ἀρμοδιότητα ἐσημειώσαμεν ἤδη § 1385 ὅτι ἡ ἐντολὴ πρὸς πληρωμὴν συναλλαγματικῆς εἶνε ἐμπορικὴ. ⁽¹⁾

Ἐὰν ὁ πληρωτὴς ἐπλήρωσε κατὰ παρέμβασιν ἔχει τὰ δικαιώματα τοῦ κομιστοῦ § 1555. Τὸ αὐτὸ καὶ ἂν μὴ ἀποδεχθεῖς ἐπλήρωσε μετὰ προηγουμένην ἐκχώρησιν ἄλλ' ἢ ἐκχώρησις εἶνε ματαία ἂν ὁ πληρωτὴς εἶχεν ἤδη ἀποδεχθῇ, διότι διὰ τῆς ἀποδοχῆς κατέστη ὀφειλέτης τῆς συναλλαγματικῆς καὶ μάλιστα κύριος ἄρθρ. 121 § 1418. πληρῶνων δὲ ταύτην ἴδιον καὶ οὐχὶ ἀλλότριον ἐξοφλεῖ χρέος ⁽²⁾

Καὶ ταῦτα μὲν ἂν ὁ πληρωτὴς ἐπλήρωσε.

* Ἄν ὅμως μὴ λαβὼν πρόβλεψιν καταδιώκεται διὰ τὴν πληρωμὴν λόγῳ τῆς ἀποδοχῆς του (ἄρθρ. 121) ; Κατὰ τὸ κοινὸν δίκαιον ὁ διὰ χρέος καταδικωμένος ἦτοι ὁ ἐναγόμενος δύναται ἂν θέλῃ νὰ καταδιώξῃ καὶ αὐτὸς διὰ παρεμπιπτούσης ἀγωγῆς ἐκείνους κατὰ τῶν ὁποίων ἔχει ἀπαιτήσεις ἐγγυήσεως ἢ ἀποζημιώσεως (ἄρθρ. 73 Πολ. Δικ.) ἔχει μάλιστα καὶ ἐνστασιν ἀναβλητικὴν τὴν καλουμένην τῆς ἐγγυήσεως (ἄρθρ. 553, 561 Πολ. Δικ.).

Οὐδεμία ἀμφιβολία ὅτι ὁ ἀποδεχθεὶς πληρωτὴς ὁ μὴ λαβὼν πρόβλεψιν ἐναγόμενος δύναται νὰ καταδιώξῃ διὰ παρεμπιπτούσης

(1) Boistel 834 σημ. 2.

(2) Ἡ ΑΠ. 143 (99) Θ. 10. 420 ἢ Μπ. 19. 67. ἐφαρμόζουσα τὰ περὶ συνοφειλετῶν εἰς ἐλόκληρον ἐδέχθη ὅτι ὁ ἀποδέκτης ὡς συνοφειλέτης δύναται νὰ γίνῃ ἐκδοχὴς τῶν δικαιωμάτων τοῦ κομιστοῦ καὶ νὰ ζητήσῃ παρὰ τοῦ ἐκδότου τὴν πληρωμὴν τοῦ ἐπικειμένου εἰς αὐτὸν μέρους τοῦ κοινοῦ χρέους ὅπερ κατέβαλε, διότι μὴ ὑπαρχούσης προβλέψεως ἔχει ἀναγωγὴν κατὰ τοῦ ἐκδότου.

ἀγωγῆς τὸν ἐκδότην ἢ τὸν διατάκτην κατὰ τὸ ἄρθρ. 73 Πολ. Δικ. Δὲν ἀναγνωρίζεται ὅμως εἰς αὐτὸν ὡς καὶ εἰς πάντα ἐκ συναλλαγματικῆς ἐναγόμενον τὸ δικαίωμα νὰ προτείνῃ τὴν ἀναβολητικὴν ἐνστασιν τῆς ἐγγυήσεως (ἄρθρ. 553. 561 Πολ. Δικ.) ἕνεκα τοῦ ἄρθρ. 157 ὅπερ δὲν ἐπιτρέπει τὴν ἀναβολὴν τῆς πληρωμῆς τῆς συναλλαγματικῆς ⁽¹⁾

1612. Ἐπλήρωσεν ὁ ἐκδότης. Καὶ ἐνταῦθα αἱ διατά- τοῦ Ἐμ. Ν. εἶνε πενιχραί. Ὁ ἐκδότης ὀφείλει τὴν πρόβλεψιν (ἄρθρ. 115), εὐθύνεται δὲ ἀπέναντι τῶν ὀπισθογράφων (ἄρθρ. 164) ἄρα κατὰ τούτων δὲν ἔχει ἀγωγὴν. Ἀγωγὴν ἔχει κατὰ τοῦ ἐντολοδόχου αὐτοῦ πληρωτοῦ ἐὰν οὗτος ἔχων ἢ λαβὼν πρόβλεψιν δὲν ἐπλήρωσεν.

Ἄλλ' ἡ ἀγωγὴ αὕτη τοῦ ἐκδότου εἶνε ἐκ συναλλαγματικῆς καὶ πότε; Τὸ ζήτημα ἔχει ἔννοιαν ἰδίως διὰ τὴν παραγραφὴν (ἄρθρ. 189) διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρ. 729 Πολ. Δικ. καὶ διὰ τὴν ἀρ- μοδιότητα ὅπως ἐσημειώσαμεν ἤδη § 1611.

Εἶνε προφανές ὅτι ἂν ὁ πληρωτὴς δὲν ἀπεδέχθῃ τὴν συναλλαγματικὴν ἢ κατ' αὐτοῦ ἀγωγὴν τοῦ ἐκδότου δὲν εἶνε ἐκ συναλλαγμα- τικῆς καὶ ἂν ὑπεσχέθῃ τὴν ἀποδοχὴν ἢ τὴν πληρωμὴν ἄνευ ἀπο- δοχῆς, ἀλλ' εἶνε ἀγωγὴ πολιτικὴ ἢ ἐμπορικὴ πηγάζουσα ἐκ τῆς ἐνοχικῆς σχέσεως τῆς ὑφισταμένης μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ πληρωτοῦ. ⁽²⁾ Ἄλλ' ἂν ὁ πληρωτὴς ἀπεδέχθῃ;

Τὸ ζήτημα κυρίως εἶνε ποῖαι αἱ συνέπειαι τῆς ἀποδοχῆς ὡς πρὸς τὸν ἐκδότην.

1613. Ἐν Γαλλίᾳ ἕνεκα τοῦ ἄρθρ. 1251 § 3 τοῦ Γαλ. Ἀστικ. Κωδ. ⁽³⁾ δέχονται πάντες ὅτι ὁ ἐκδότης ἔχει κατὰ τοῦ ἀποδεχθέντος πληρωτοῦ ἀγωγὴν ἐκ συναλλαγματικῆς ἢ ἀκριβέστε- ρον τὴν ἀγωγὴν τοῦ κομιστοῦ διότι ἐνεχόμενος μετ' ἄλλου (ἐπὶ τοῦ προκειμένου μετὰ τοῦ ἀποδεχθέντος πληρωτοῦ) ὑποκατέστη πληρω- σας εἰς τὰ δικαίωματα τοῦ κομιστοῦ. ⁽⁴⁾ Ἄλλ' ὁ ἐκδότης ἔχει κατὰ

(1) Ἴδε σημ. 1 σελ. 800.

(2) LyC Tr. 4. 392. Bravard 3. 485. Boistel 835. Alauzet 1552.

(3) Ἡ § αὕτη τοῦ ἄρθρ. 1251 φέρει ὅτι ὁ μετ' ἄλλου ἢ δι' ἄλλον ἐνε- χόμενος πληρώων ὑποκαθίσταται εἰς τὰ δικαίωματα τοῦ κομιστοῦ.

(4) LyC Tr. 4. 392. Bravard 3. 485. 561. Boistel 835.

τοῦ πληρωτοῦ καὶ ἄλλην ἀγωγὴν, τὴν πηγάζουσιν ἐκ τῆς ἐνοχικῆς σχέσεως τῆς ὑφισταμένης μεταξὺ αὐτοῦ καὶ ἐκείνου καὶ ἥτις διὰ τῆς ἀποδοχῆς τῆς συναλλαγματικῆς δὲν ἀπεσβέσθη καθ' ὅσον κατ' ἀρχὴν ἡ ἐκδοσις, ἡ ὀπισθογράφησις ἢ ἡ ἀποδοχὴ συναλλαγματικῆς δὲν ἐπάγεται ἀνανέωσιν τῆς προϋφισταμένης σχέσεως. ⁽¹⁾

Ἐν Γαλλίᾳ λοιπὸν ὁ ἐκδότης ὅστις, καθ' ὑπόθεσιν διὰ τὸ τίμημα ἐμπορευμάτων τὰ ὅποια ἐπώλησεν εἰς τὸν πληρωτὴν, ἐξέδοτο ἐπ' αὐτοῦ συναλλαγματικὴν, ἣν οὗτος ἀπέδεχθη ἀλλὰ δὲν ἐπλήρωσε, ἔχει πληρώων ταύτην δύο ἀγωγὰς κατ' αὐτοῦ· τὴν ἀγωγὴν τοῦ κομιστοῦ εἰς τὰ δικαιώματα τοῦ ὁποίου πληρώσας ὑποκατέστη δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 1251 § 3 τοῦ Γαλ. Ἀστ. Κωδ. καὶ ἥτις προφανῶς εἶνε ἐκ συναλλαγματικῆς καὶ τὴν ἀγωγὴν ἐκ τῆς ἀγοραπωλησίας ἥτις οὐδεμίαν σχέσιν ἔχουσα πρὸς τὴν συναλλαγματικὴν διέπεται ὑπὸ τῶν κανόνων τοῦ κοινοῦ δικαίου. ⁽²⁾

Καὶ τρίτην ὅμως ἀγωγὴν ἔχει προφανῶς ὁ ἐκδότης κατὰ τοῦ ἀποδεχθέντος πληρωτοῦ, τὴν ἐκ τῆς ἐντολῆς. Περὶ τῆς ἀγωγῆς ταύτης δὲν φαίνονται ἀσχολούμενοι οἱ Γάλλοι εἰδικῶς ἀν καὶ ὅλοι προνοοῦσιν ὅτι ἡ σχέσις μεταξὺ ἐκδότης καὶ ἀποδέκτου εἶνε ἐντολή. ⁽³⁾ Κατὰ τὰ ἐκεῖ διδασκόμενα πρέπει νὰ δεχθῶμεν ὅτι ἡ ἀγωγή ἡ βᾶσιν ἔχουσα τὴν ἐντολὴν (*directa*) δὲν εἶνε ἐκ συναλλαγματικῆς, διὰ τοὺς δεχομένους ὅτι τὸ ἄρθρ. 189 ἐφαρμόζεται μόνον εἰς τὰς ἀγωγὰς δι' ὧν ἐπιδιώκεται ἡ πληρωμὴ τῆς συναλλαγματικῆς, ἐνῶ εἶνε διὰ τοὺς πρεσβεύοντας ὅτι καὶ αὕτη οὕτω πως διατυπωμένη, ἀφορᾷ τὴν συναλλαγματικὴν καὶ ἐπομένως ὑποπίπτει εἰς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 189. ⁽⁴⁾

1614 Ἐν Γερμανίᾳ ἄλλως συνεζητήθη τὸ ζήτημα πρὸ τοῦ Ν. τῆς 24 Νοβρίου 1848.

(1) Ἰδε § 797 καὶ 1294 σημ. 4. Κατὰ τὸν Cesare Vivante *Trattato teorico-pratico di diritto commerciale* vol. V § 72 ἀριθ. 1612 ἡ ἐκδοσις συναλλαγματικῆς ἀποτελεῖ ἀνανέωσιν, ὅταν παρέχεται πρὸς ὀριστικὴν ἐξόφλησιν, ὅταν διάφοροι πιστώσεις πηγάζουσαι ἐκ διαφόρων αἰτιῶν ἐνοῦνται ἐν μιᾷ συναλλαγματικῇ ἥ ὅταν σημειοῦται ἄλλη αἰτία. Ἰδε καὶ Delam et Lepoit τομ. 5 § 225.

(2) *LyC Tr.* 4. 392. *Bravard* 3. 485.

(3) Ἰδε τὴν σημ. 1 τῆς σελ. 901.

(4) Ἰδε τὴν σημ. 4 τῆς σελ. 902.

Ἐδέχοντο ἐκεῖ σχεδὸν πάντες ὅτι ὁ ἀποδεχθεὶς πληρωτὴς ἐνέ-
χεται ἐκ συναλλαγματικῆς ἀπέναντι τοῦ ἐκδότου.

1) ὅταν ἡ συναλλαγματικὴ ἔχει ἐκδοθῇ εἰς τὴν διαταγὴν τοῦ
ἐκδότου § 1296 διότι ὁ τοιαύτην συναλλαγματικὴν ἀποδεχόμενος λο-
γίζεται ἀναλαμβάνων ἐνοχὴν ἐκ συναλλαγματικῆς καὶ ἀπέναντι τοῦ
ἐκδότου, καθ' ὅσον ἄλλως ἢ ἀποδοχὴ γενομένη πρὸ πάσης ὀπισθο-
γραφήσεως δὲν θὰ εἶχεν ἔννοιαν. ⁽¹⁾

2) ὅταν ἡ συναλλαγματικὴ ὀπισθογραφῇ εἰς τὴν διαταγὴν τοῦ
ἐκδότου § 1346 ἢ ὅταν ὁ κομιστὴς μετεβίβασεν εἰς τὸν ἐκδότην τὰ
δικαιώματα αὐτοῦ δι' ἐκχωρήσεως. ⁽²⁾

3) ὅταν ἡ ἀποδοχὴ ἀποτελῇ ἀνανέωσιν τῆς ἐνοχικῆς σχέσεως
τῆς ὑφισταμένης μεταξὺ ἐκδότου καὶ πληρωτοῦ. ⁽³⁾

Καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν συναλλαγματικῶν ὅμως ἐδέχοντο τινες πάλιν
ὅτι ὁ ἀποδεχθεὶς πληρωτὴς εὐθύνεται ἐκ συναλλαγματικῆς καὶ ἀπέ-
ναντι τοῦ ἐκδότου διότι ἀναλαβὼν διὰ τῆς ἀποδοχῆς τὴν ὑποχρέωσιν
νὰ πληρώσῃ τὴν συναλλαγματικὴν (άρθρ. 121) κατέστη ὀφειλέτης
ἐκ συναλλαγματικῆς ἀπέναντι πάντων ἀδιακρίτως, ἐπομένως καὶ
ἀπέναντι τοῦ ἐκδότου καὶ διότι θὰ ἦτο ἀκατανόητον ὁ ἀποδεχθεὶς
πληρωτὴς νὰ εὐθύνεται ἐκ συναλλαγματικῆς ἀπέναντι πάντων τῶν
λοιπῶν δικαιούχων νὰ μὴ εὐθύνεται ὅμως ἀπέναντι τοῦ ἐκδότου
ὅστις εἶνε ὁ δικαιοπάροχος αὐτῶν. ⁽⁴⁾

Ἀλλὰ κατὰ τῆς γνώμης ταύτης ἀντέτασσαν ἄλλοι :

1) ὅτι ὁ ἀποδεχόμενος συναλλαγματικὴν ἀποδέχεται τὴν ἐντο-
λὴν, τὴν περιεχομένην ἐν αὐτῇ, ὅπως διατυπύεται. Ἡ ἐν τῇ συν-
αλλαγματικῇ ὅμως διατυπουμενὴ ἐντολὴ εἶνε νὰ πληρώσῃ ὁ πληρω-
τὴς ὅχι εἰς τὸν ἐκδότην ἀλλ' εἰς τὸν κομιστὴν ἢ τὴν διαταγὴν αὐτοῦ.
Ἄρα ὁ πληρωτὴς ἀποδεχόμενος δὲν ὑπόσχεται νὰ πληρώσῃ εἰς τὸν
ἐκδότην διότι τοιαύτη ἐντολὴ δὲν ὑφίσταται ἀλλ' ὑπόσχεται νὰ πλη-
ρώσῃ εἰς τὸν κομιστὴν ἢ τὴν διαταγὴν αὐτοῦ. Δὲν δύναται ἐπο-
μένως ὁ ἐκδότης νὰ ἐπικαλεσθῇ ὑπὲρ ἑαυτοῦ ὑπόσχεσιν δοθεῖσαν πρὸς
ἄλλον, ἔστω καὶ κατ' ἐντολὴν του, ὅπως ὁ ἐπιτάξας ἐπὶ τῆς dele-

(1—3) Thöl § 73 ἢ 219. Ἰδε τὴν σημ. 1 τῆς σελ. 905.

(4) Ὁ ὑπὸ τοῦ Thöl παρατιθέμενος Haïse καὶ Crotte. Abhandlungen
tom, 2 σελ. 1. 47. καὶ Crotte Gutachten σελ. 116. 117.

gatio δὲν δύναται νὰ ἐπικαλεσθῇ τὴν ὑπόσχεσιν τοῦ ἐπιταχθέντος πρὸς τὸν ὑπὲρ οὗ ἡ ἐπίταξις.

2) ἡ ἀποδοχὴ δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ἔχουσα τὴν ἔννοιαν ὅτι δι' αὐτῆς ὁ πληρωτὴς ὑπόσχεται νὰ πληρώσῃ *jure cambiali* τὸ χρέος ὅπερ ἔχει πρὸς τὸν ἐκδότην, διότι κατ' ἀκριβολογίαν ὁ ἀποδεχόμενος συναλλαγματικὴν ὑπόσχεται νὰ πληρώσῃ χρηματικὸν ποσὸν καὶ οὐχὶ τὴν ὀφειλὴν του καὶ διότι ἂν δεχθῶμεν τὴν ἀποδοχὴν ἔχουσαν τοιαύτην ἔννοιαν πρέπει νὰ δεχθῶμεν ἀναγκαίως ὅτι αὕτη πάντοτε ἐπάγεται ἀνανέωσιν μεταξὺ τοῦ ἐκδότη καὶ πληρωτοῦ ἐπὶ ἀποσβέσει τῆς ἐνοχῆς τῆς προϋφισταμένης μεταξὺ αὐτῶν, ὅπερ δὲν εἶνε ἀκριβές, διότι ἡ ἀνανέωσις δὲν εἰκάζεται.

Ἄρα εἰς τὴν ἀποδοχὴν πρέπει ν' ἀποδοθῇ ἡ ἔννοια ἡ προκύπτουσα ἐκ τῆς ἐν τῇ συναλλαγματικῇ περιεχομένης ἐντολῆς ἥτοι ὅτι ὁ ἀποδεχθεὶς πληρωτὴς ἠθέλησε νὰ ὑποχρεωθῇ ἐκ συναλλαγματικῆς εἰς τὴν πληρωμὴν, συμφῶνως τῇ ἐν αὐτῇ περιεχομένῃ ἐντολῇ, οὐχὶ δὲ καὶ ὅτι ἠθέλησε νὰ ὑποχρεωθῇ ἐκ συναλλαγματικῆς καὶ ἀπέναντι τοῦ ἐκδότη ἐπὶ ἀποσβέσει τῆς μεταξὺ αὐτοῦ καὶ ἐκείνου ὑφισταμένης ἐνοχῆς. Ὁ ἐκδότης ἐκδίδων συναλλαγματικὴν ἐπὶ τοῦ ὀφειλέτου αὐτοῦ λογίζεται σκοπῶν νὰ εἰσπράξῃ τὸ χρέος διὰ τῆς παρ' αὐτοῦ πληρωμῆς αὐτῆς καὶ οὐχὶ νὰ ἀποκτήσῃ ἀγωγὴν ἐκ συναλλαγματικῆς κατ' αὐτοῦ ἀποδεχθέντος μὲν μὴ πληρώσαντος ὅμως. Διὰ τὸ δεχθῶμεν τοιοῦτον ἀποτέλεσμα πρέπει νὰ ἔχωμεν ἀνανέωσιν ἥτοι ἡ ἀποδοχὴ νὰ ἀποτελῇ τοιαύτην. Ἄν ἡ ἀποδοχὴ ἔχῃ τὴν ἄνω ἔννοιαν ἐξηγεῖται καὶ δὲν εἶνε ἀκατανόητον διὰ τί οἱ ἐκδοχεῖς ἔχουσιν ἀγωγὴν ἐκ συναλλαγματικῆς ἐνῶ δὲν ἔχει ὁ δικαιοπάροχος αὐτῶν ἐκδότης. (1)

Μετά τὸν Ν. τῆς 24 Νεβρίου 1848 τὸ ζήτημα δὲν συζητεῖται πλέον ἐν Γερμανίᾳ διότι ὁ Ν. οὗτος ἐν ἀρθρῷ 23 ὥρισε ρητῶς ὅτι ὁ ἀποδέκτης εὐθύνεται ἐκ συναλλαγματικῆς καὶ ἀπέναντι τοῦ ἐκδότη.

Ὁμοίαν διάταξιν ἔχει καὶ ὁ Ἰταλ. Ν. ἀρθρ. 268.

1613. Παρ' ἡμῖν διάταξις ὁμοία πρὸς τὸ ἀρθρ. 1251 § 3 τοῦ Γαλ. Ἀστ. Κωδ. δὲν ὑπάρχει, ἐπομένως λόγος περὶ ὑποκατά-

(1) Thol § 73 ἢ 219.

στάσεως τοῦ ἐκδότου εἰς τὰ δικαιώματα τοῦ κομιστοῦ δυνάμει διατάξεως τοῦ Ἀστ. Δικαίου δὲν δύναται νὰ γίνη § 1613.

Υπεστηρίχθη ὁμως ὅτι ὁ ἐκδότης πληρώνων ὑποκαθίσταται εἰς τὰ δικαιώματα τοῦ κομιστοῦ οὐχὶ δυνάμει διατάξεως τοῦ Ἀστ. Δικαίου ἀλλὰ δυνάμει τῶν ἄρθρ. 140. 159. 165 καὶ 167 τοῦ Ἐμ. Ν. ⁽¹⁾ Καὶ ὅτι μὲν ὁ Ἐμ. Ν. εἶχεν ὑπ' ὄψιν του τὸ ἄρθρ. 1251 § 3 τοῦ Γαλ. Κωδ. καὶ ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ἰσχύος τῆς διατάξεως ταύτης ἐγγράφη εἶνε βέβαιον, ἀποδείξεις δὲ τὸ ἄρθρ. 159 § 1552, ἀλλ' εἶνε ἐπίσης βέβαιον ὅτι τὰ ἄρθρα ταῦτα οὐδεμίαν σχέσιν ἔχουσι πρὸς τὴν λόγῳ πληρωμῆς ὑποκατάστασιν τοῦ συνυποχρέου (ἐκδότου) εἰς τὰ δικαιώματα τοῦ κομιστοῦ. ⁽²⁾

Μένουσιν ἐπομένως αἱ δύο ἄλλαι ἀγωγαὶ τὰς ὁποίας προφανῶς ἔχει ὁ ἐκδότης κατὰ τοῦ ἀποδέκτου ἥτοι ἡ ἀγωγή ἢ ἐκ τῆς προϋπαρχούσης ἐνοχικῆς σχέσεως μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ ἀποδέκτου καὶ ἡ ἐκ τῆς ἐντολῆς ἢ ἀποδοχῆς.

Καὶ ἐφ' ὅσον μὲν ὁ ἐκδότης στηρίζει τὴν ἀγωγήν αὐτοῦ ἐπὶ τῆς προϋπαρχούσης ἐνοχικῆς σχέσεως μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ ἀποδέκτου π. χ. ἐπὶ ἀγοραπωλησίας ἐμπορευμάτων καὶ ἰσχυρίζομενος ὅτι ὁ ἀντίδικος ἀποδέκτης δὲν ἐπλήρωσε τὴν συναλλαγματικὴν ζητεῖ τὸ ἀντίτιμον τῶν ἐμπορευμάτων, εἶνε προφανές ὅτι δὲν πρόκειται περὶ ἀγωγῆς ἐκ συναλλαγματικῆς ἀλλὰ περὶ ἀγωγῆς ἐκ τῆς ἀγοραπωλησίας ἣτις εἶνε πολιτικὴ ἢ ἐμπορικὴ κατὰ τὰς περιστάσεις. Τὴν ἀγωγήν μάλιστα ταύτην ἔχει πάντοτε ὁ ἐκδότης, διότι κατ' ἀρχὴν ἡ ἀποδοχὴ συναλλαγματικῆς δὲν ἀποτελεῖ ἀνανέωσιν.

Ἐὰν ὁμως ὁ ἐκδότης στηρίζων τὴν ἀγωγήν αὐτοῦ ἐπὶ τῆς ἐντολῆς ἢ ἀκριβέστερον ἐπὶ τῆς ἀποδοχῆς ἰσχυρίζεται ὅτι μὴ πληρώσαντος τοῦ ἀποδέκτου τὴν ἐπ' αὐτοῦ ἐκδοθεῖσαν καὶ παρ' αὐτοῦ δεκτὴν γενομένην συναλλαγματικὴν ἠναγκάσθη νὰ πληρώσῃ αὐτός

(1) ΑΠ. 181 (55) Πειρ. 3709. Σουλ. Γκίνη 274. Ἐφ. Ἀθ. 1568 (90) Θεμ. 1. 630. Ἐφ. Ἀθ. 2800 (94) Θεμ. 6. 148. ΑΠ. 87 (99) Θεμ. 10. 386. Εἰς ὅλας τὰς ἄνω ἀποφάσεις πρόκειται περὶ τριτεγγυητοῦ πληρώσαντος ἀλλὰ τὸ ζήτημα εἶνε τὸ αὐτό.

(2) Ἐφ. Ἀθ. 1266 (900) Θ. 12. 280. Ἐφ. Ἀθ. 1040 (99) Θ. 11. 183. Ἐφ. Ἀθ. 1765 (99) Θ. 11. 403.

ταύτην; Ἡ ἀγωγή εἶνε βεβαίως ἐκ τῆς ἐντολῆς (mandati directa) ἀποδεικνυομένης ἐξ αὐτῆς τῆς συναλλαγματικῆς ἀλλ' εἶνε καὶ ἐκ συναλλαγματικῆς;

Νομίζω ὅτι τὰ ἐν Γερμανίᾳ διδασθέντα πρὸ τοῦ Ν. τῆς 24 Νοβρίου 1848 § 1614 δύνανται νὰ ὑποστηριχθῶσι καὶ παρ' ἡμῖν, διότι πάντα ἀνάγονται οὐχὶ εἰς κείμενα ἀλλ' εἰς τὴν ἐννοιαν ἣν πρέπει νὰ θεωρηθῇ ἔχουσα ἡ ἀποδοχή.

Νομίζω ἐπίσης ὅτι καὶ τὸ ἄρθρ. 189 τοῦ Ἐμ. Ν. καὶ τὸ ἄρθρ. 729 τῆς Πολ. Δικ. δύνανται νὰ χρησιμεύσωσι πρὸς ὑποστήριξιν ὅτι ἡ ἀγωγή τοῦ ἐκδότου κατὰ τοῦ ἀποδέκτου εἶνε ἐκ συναλλαγματικῆς ἢ τοῦλάχιστον ὑπόκειται εἰς τὴν παρὰγραφὴν τοῦ ἄρθρ. 189 καὶ εἰς τὸ ἄρθρ. 729 τῆς Πολ. Δικ. ὅταν βᾶσιν ἔχῃ τὴν ἐντολὴν ἢ τὴν ἀποδοχὴν.

Εἶνε δύσκολον νομίζω νὰ ὑποστηριχθῇ παρ' ἡμῖν ὅτι δὲν ἀφορᾷ τὴν συναλλαγματικὴν ἢ ἀγωγήν τοῦ πληρώσαντος ἐκδότου ἰσχυριζομένου ὅτι ἐξέδοτο ἐπὶ τοῦ ἐναγομένου πληρωτοῦ συναλλαγματικὴν ἣν οὗτος ἀπεδέχθη ἀλλὰ δὲν ἐπλήρωσε.

Ἡ κατωτέρω καταχωριζομένη ἀπόφασις τοῦ Ἐφετερίου Ἀθηνῶν προσεπάθησε νὰ παρακάμψῃ τὸ ἐπιχείρημα, δεχομένη ὅτι ἀγωγή ἢ δίκη ἐκ συναλλαγματικῆς δὲν εἶνε πᾶσα ἔχουσα σχέσιν μὲ τὰς συναλλαγματικὰς, ἀλλ' ἡ πηγάζουσα ἀμέσως ἐκ τῆς συναλλαγματικῆς καὶ τὴν πληρωμὴν αὐτῆς σκοποῦσα.

Καὶ θεωρητικῶς ἡ ἐκδοχὴ αὕτη εἶνε ἄμεμπτος· πλὴν δὲν πρόκειται περὶ τοῦ θεωρητικῶς ὀρθοῦ ἀλλὰ περὶ τοῦ τί κεῖται. Πρέπει δὲ νὰ σημειωθῇ ὅτι τὸ ἄρθρ. 189 ἐγγράφη ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ὅτι ὁ ἐκδότης ἔχει ἀγωγήν ἐκ συναλλαγματικῆς κατὰ τοῦ ἀποδεχθέντος πληρωτοῦ. (1)

1616. Ἡ Νομολογία παρ' ἡμῖν οὔτε πλουσία οὔτε σταθερὰ δύναται νὰ θεωρηθῇ. Ὁ Ἀρειος Πάγος, καθ' ὅσον γνωρίζω, δὲν φαίνεται ἐπιληφθεὶς τοῦ ζητήματος ad hoc. Εἰς παλαιότεραν ἐποχὴν ἐπὶ τριτεγγυητοῦ (ἥτοι συνοφειλέτου) πληρώσαντος εἶχε δεχθῇ ὅτι οὗτος ὑποκαθίσταται διὰ τῆς πληρωμῆς εἰς τὰ δικαιώματα τοῦ

(1) Ὁ κ. Τσακμάκης ἐν διατριβῇ Ν. Ἐπιθ. 1. 136 ἐπικαλεῖται τὸ ἄρθρον 167, καθὼς καὶ ὁ κ. Ἀγγελόπουλος Ἀθάνιος εἰς διαφόρους σημειώσεις ὑπὸ τὰς κατωτέρω ἀποφάσεις ἐν Θέμειδι.

κομιστοῦ· ⁽¹⁾ εἶτα δὲ ὅτι οὗτος δυνάμει τῶν ἄρθρ. 140. 142. 164. 167 καὶ 159 τοῦ 'Εμ. Ν. ἐξασκεῖ ὠφελίμως τὴν ἀγωγὴν τοῦ δανειστοῦ κατὰ παντός ὑποχρέου ⁽²⁾ καὶ τέλος ὅτι δύναται νὰ ζητήσῃ τὴν ἐκχώρησιν τῶν ἀγωγῶν τοῦ κομιστοῦ καὶ μετὰ τὴν καταβολήν. ⁽³⁾

Εἰς τὸ 'Εφετεῖον 'Αθηνῶν τούναντίον τὸ ζήτημα παρουσιάσθη πολλάκις. 'Επὶ συναλλαγματικῆς μὴ πληρωθείσης καὶ ἐπισθογραφηθείσης εἰς τὴν διαταγὴν τοῦ πληρώσαντος αὐτὴν ἐκδότου § 1346 ἐδέχθη ὅτι οὗτος ἔχει ἀγωγὴν ἐκ συναλλαγματικῆς κατὰ τοῦ ἀποδεχθέντος καὶ μὴ πληρώσαντος πληρωτοῦ κατὰ τὰ ἐν Γερμανίᾳ διαχθέντα § 1614. ⁽⁴⁾

"Αλλὰς διακρίσεις ἐκ τῶν ἐν Γερμανίᾳ οὔτε ἀπεδέχθη οὔτε ἐξήτασε.

'Εδέχθη ἐπίσης ὅτι ὁ ἐκδότης ἔχει ἀγωγὴν ἐκ συναλλαγματικῆς κατὰ τοῦ ἀποδέκτου ⁽⁵⁾. Φαίνεται ὅμως μᾶλλον ἀποκλίνον εἰς τὴν γνώμην ὅτι ἡ κατὰ τοῦ ἀποδεχθέντος πληρωτοῦ ἀγωγή τοῦ πληρώσαντος ἐκδότου δὲν εἶνε ἐκ συναλλαγματικῆς ἀλλὰ μόνον ἐμπορικὴ ἐκ τῆς ἐντολῆς.

Ἰδοὺ ἡ τελευταία αὐτοῦ ἀπόφασις.

α' Ἐπειδὴ τὸ ἄρθρ. 729 τῆς Πολ. Δικ. κατὰ τὴν ὁρθὴν ἔννοιαν αὐτοῦ ἐφαρμόζεται οὐχὶ ἐπὶ πασῶν τῶν δικῶν τῶν ἐχουσῶν σχέσιν μὲ τὰς συναλλαγματικὰς, ἀλλ' ἐπ' ἐκείνων μόνον αἰτίνες ἀμέσως ἐκ τῆς συναλλαγματικῆς πηγάζουσι καὶ τὴν πληρωμὴν τῆς συναλλαγματικῆς ἔχουσιν ἀντικείμενον. Διότι χάριν τῆς ταχείας πληρωμῆς τῆς συναλλαγματικῆς ἀνεγράφη ἐν τῷ Ν. καὶ ἡ ἐξαιρετικὴ διάταξις τοῦ ἁρθρου τούτου. Εἰς τὴν κατηγορίαν ὅμως τούτων δὲν ὑπάγεται καὶ ἡ δίκη ἡ ἐγειρομένη συνεπείᾳ ἀγωγῆς τοῦ ἐκδότου τῆς συναλλαγματικῆς κατὰ τοῦ ἀποδέκτου αὐτῆς ἡ στηριζομένη εἰς τὸ περιστατικὸν ὅτι μὴ πληρώσαντος, καίτοι λαβόντος πρόβλεψιν, τοῦ ἀποδέ-

(1) ΑΠ 181 (55) Περ. 3709. Σουλ. Γκίνη 274.

(2) ΑΠ 101 (92) Θ. 3. 357 ἢ Σουλ. Γκίνη 54. ἀναιρουσα τὴν ὑπ' ἀριθ. 386 (91) Απ. 'Εφ. 'Αθ. ἐν Θ. 2. 329.

(3) ΑΠ 87 (99) Θ. 10. 386. Μπ. 18 579. ΑΠ. 143 (99) Μπ. 19. 67. Θ. 10. 420. ἐνθα καὶ σημειώσεις κ. 'Αγγελοπούλου 'Αθανάτου.

(4) 'Εφ. 'Αθ. 334 (99) Θ. 10 551 ἢ 'Εφ. Πατρῶν 673 (900) Θ. 12. 477 ἔχει ὑπ' ὄψιν ἐκχώρησιν.

(5) 'Εφ. 'Αθ. 714 (900) Θ. 12. 71. Εἰσηγ. κ. Παπαμιχαλοπούλου.

του τὴν συναλλαγματικὴν ἐπλήρωσεν αὐτὴν ὁ ἐκδότης. Διότι ἡ τοιαύτη ἀγωγή καίτοι ἔχουσα σχέσιν μὲ τὴν συναλλαγματικὴν δὲν πηγάζει ἀμέσως ἐξ αὐτῆς ἀλλ' ἐκ τῆς μεταξύ τοῦ ἐκδότη καὶ τοῦ ἀποδέκτου ὑφισταμένης σχέσεως τῆς ἐντολῆς καὶ ἀντικείμενον ἔχει οὐχὶ τὴν πληρωμὴν τῆς συναλλαγματικῆς, διότι ὡς εἴρηται αὕτη ἐπληρώθη ὑπὸ τοῦ ἐκδότη, ἀλλ' ἐν γένει τὸ διὰ τὴν μὴ ἐκτέλεσιν παρὰ τοῦ ἐντολοδόχου ἀποδέκτου τῆς ἐνταλθείσης πράξεως (ἦτοι τῆς πληρωμῆς τῆς συναλλαγματικῆς) διαφέρουν. Οὕτε ὑπάρχει διάταξις ἐν τῷ Ν. ὑποκαθιστώσα τὸν τοιοῦτον ἐκδότην εἰς τὴν ἀγωγήν τοῦ πληρωθέντος κομιστοῦ κατὰ τοῦ ἐκδότη, τὰ δὲ ἄρθρ. 140, 159, 165 καὶ 167 τοῦ 'Εμ. Ν. ἅπερ ἀστόχως τινες ἐν οἷς καὶ ὁ ἐφεσβλητος πρὸς ὑποστήριξιν τῆς ὑποκαταστάσεως ἐπικυλοῦνται δὲν ὁμιλοῦσι τὸ παράπαν περὶ τῶν σχέσεων τοῦ ἐκδότη κατὰ τοῦ ἀποδέκτου. Διὰ τοῦτο καὶ οἱ Γάλλοι συγγραφεῖς καὶ τοι ἐν ὁμοφωνίᾳ παραδεχόμενοι χωροῦσαν σὺν τῇ ἀγωγῇ τῆς ἐντολῆς καὶ τὴν δι' ὑποκαταστάσεως ἀγωγήν τοῦ κομιστοῦ, τὴν ὑποκατάστασιν ταύτην στηρίζουσιν οὐχὶ ἐπὶ τῶν διατάξεων τοῦ 'Εμπ. Ν., ἀλλ' ἐπὶ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθ. 1251 τοῦ Γαλλ. 'Αστ. Κώδ. 'Ομοίᾳ ὁμως διάταξις δὲν ἀπαντᾷ ἐν τῷ ἡμετέρῳ 'Αστ. Ν., εἴθ' ἐπὶ τοῦ προκειμένου τῆς ὑπὸ συζήτησιν ἀγωγῆς ἐγερθείσης παρὰ τοῦ ἐκδότη τῆς συναλλαγματικῆς κατὰ τοῦ ἀποδέκτου λαβόντος πρόβλεψιν καὶ στηριζομένης εἰς τὸ περιστατικὸν ὅτι μὴ πληρώσαντος τοῦ ἐναγομένου ἀποδέκτου τὴν συναλλαγματικὴν κατὰ τὴν λήξιν τῆς ἐπλήρωσε ταύτην ὁ ἐνάγων, τὸ ἄρθ. 729 τῆς Πολ. Δικ. δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν καὶ συνεπῶς ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις δεχθεῖσα τὴν ἀγωγήν καὶ παραπέμψασα εἰς ἰδιαιτέραν συζήτησιν ὡς ἀνεκκαθάριστον τὴν ἐπὶ τοῦ ἀλλήλοχρέου λογαριασμοῦ στηριζομένην ἔνστασιν τοῦ ἐναγομένου εἶνε μεταρρυθμιστέα. (1)

(1) 'Εφ. 'Αθ. 1266 (900) Θ. 12. 280. Εἰσηγ. κ. Σπιθίκη. 'Ομοίᾳ 'Εφ. 'Αθ. 1040 (99) Θ. 11. 183. Εἰσηγ. κ. Δεληγεώργη ἀναγνωρίζουσα τῷ ἐκδότη τὴν ἐκ τῆς ἐντολῆς. 'Ομοίᾳ 'Εφ. 'Αθ. 1765 (99) Θ. 11. 403. Εἰσηγ. τοῦ αὐτοῦ 'Η 'Εφ. 'Αθ. 1393 (99) Θ. 11. 279 εἶπεν ὅτι ὁ ἀρχικὸς κομιστὴς γραμματίου εἰς διαταγὴν πληρώσας τὸν τελευταῖον ὀπισθογράφον ἔχει τὴν ἐκ τῆς ἐντολῆς καὶ οὐχὶ τὴν ἐκ τοῦ γραμματίου κατὰ τοῦ ἐκδότη. Νομίζω ὅτι διὰ τῆς πληρωμῆς δὲν μετέβαλεν ὁ ἀρχικὸς κομιστὴς ἰδιότητα ἀλλὰ μόνον ἐματαιώθησαν αἱ ὀπισθογραφήσεις.

Κατὰ τὸ Ἐφετεῖον Ἀθηνῶν ἄρα ἡ ἀγωγή τοῦ ἐκδότου κατὰ τοῦ ἀποδέκτου, ἡ ἐκ τῆς ἐντολῆς, δὲν εἶνε ἐκ συναλλαγματικῆς οὔτε ἀφορᾷ ταύτην, ὥστε νὰ ἐφαρμοσθῶσιν ἐπ' αὐτῆς τὰ ἄρθρ. 189 Ἐμ. Ν. καὶ 729 τῆς Πολ. Δικ.

Ἄλλ' ἡ ἐκ τῆς ἐντολῆς ἀγωγή αὕτη τοῦ ἐκδότου ἀνεξαρτήτως τῆς ιδιότητος τῶν συναλλαξαμένων εἶνε ἐμπορικὴ ; Τὸ ζήτημα τίθεται δι' ἐκείνους, οἵτινες φρονοῦσιν, ὅτι δὲν εἶνε ἐκ συναλλαγματικῆς. Τὸ Ἐφετεῖον Ἀθηνῶν φαίνεται ἀποδεχόμενον τὴν καταφατικὴν γνώμην καὶ ὅταν ὁ ἀποδέκτης ᾖ ἐμπορος ἀδυναμεῖ τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ Ν. περὶ Ἀρμ. τοῦ Ἐμποροδ. ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἄρθρ. 8 καὶ ὅταν δὲν ᾖ ἐμπορος, ἀδυναμεῖ τοῦ τελευταίου ἐδ. τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ Ν. περὶ Ἀρμ. τοῦ Ἐμπορ. καθ'ὃ πᾶσα ἀγωγή κατὰ τῶν ὑπογραψάντων τὴν συναλλαγματικὴν εἶνε ἐμπορικὴ». ⁽¹⁾

Νομίζω, ὅτι τὸ τελευταῖον τοῦτο εὐρίσκεται εἰς ἀντίφασιν πρὸς τὴν θεωρίαν, ἣν τὸ αὐτὸ Ἐφετεῖον δέχεται καὶ κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ ἐκ τῆς ἐντολῆς ἀγωγή δὲν εἶνε ἐκ συναλλαγματικῆς οὔτε ἀφορᾷ τὴν συναλλαγματικὴν. Ἄν ἡ ἐκ τῆς ἐντολῆς ἀγωγή ᾖ ἐμπορικὴ δυνάμει τοῦ τελευταίου ἐδ. τοῦ ἄρθρ. 2, καθ'ὃ πᾶσα ἀγωγή κατὰ τῶν ὑπογραφάντων τὴν συναλλαγματικὴν εἶνε ἐμπορικὴ, ἔπεται ὅτι εἶνε ἐκ συναλλαγματικῆς ἢ ἀφορᾷ ταύτην. Δὲν εἶνε δυνατόν νὰ δεχθῇ τις, ὅτι ἡ ἀγωγή εἶνε μόνον ἐκ συναλλαγματικῆς ὡς πρὸς τὴν ἀρμοδιότητα δὲν εἶνε ὁμῶς τοιαύτη ὡς πρὸς τὰς λοιπὰς συνεπείας. Συνεπέστερον νομίζω ὅα ἦτο τὸ Ἐφ. Ἀθηνῶν, ἂν ἐδέχετο ὅτι ἡ ἐκ τῆς ἐντολῆς ἀγωγή τοῦ ἐκδότου εἶνε πολιτικὴ ἢ ἐμπορικὴ κατὰ τὰς περιστάσεις.

Διὰ τοὺς δεχομένους ὅτι ἡ ἐκ τῆς ἐντολῆς ἀγωγή εἶνε ἐκ συναλλαγματικῆς ἢ ἀφορᾷ τὴν συναλλαγματικὴν ζήτημα ἀρμοδιότητος δὲν ὑφίσταται.

1617. Ὁ ἐκδότης καταδιωκόμενος ἔχει δικαίωμα νὰ καταδιώξῃ καὶ αὐτὸς διὰ παρεμπιπτούσης ἀγωγῆς (ἄρθρ. 73 Πολ. Δικ.), ἂν ἡ ἀρμοδιότης δὲν ᾖ κώλυμα, ἐκείνους κατὰ τῶν ὁποίων ἔχει ἀπαιτήσεις ἐγγυήσεως ἢ ἀποζημιώσεως (ἀποδέκτην — διατάκτην),

(1) Ἐφ. Ἀθ. 277 (901) Θ. 12. 633, Ὁμοία ἡ Ἐφ. Ἀθ. 1040 (99) καὶ 1393 (99) Θ. 11 183 καὶ 279.

ἀλλὰ στερεῖται ὡς ἐσημειώσαμεν ἤδη § 1611 τῆς ἀναβλητικῆς ἐνστάσεως τῆς ἐγγυήσεως (ἄρθ. 533. 561 Πολ. Δικ.).

1618. Ἐκδότης ἐπὶ συναλλαγματικῆς κατὰ διαταγὴν. Γνωρίζομεν ὅτι ἐπὶ συναλλαγματικῶν ἐκδιδομένων κατὰ διαταγὴν ὁ ἐκδότης εὐθύνεται μόνον πρὸς τοὺς ὀπισθογράφους καὶ τὸν κομιστὴν (ἄρθρ. 115) οὐχὶ δὲ καὶ πρὸς τὸν πληρωτὴν, διότι δὲν ὀφείλει αὐτός, ἀλλ' ὁ διατάκτης τὴν πρόβλεψιν § 1299. Ἐὰν ὁ ἐκδότης οὗτος καταδιωκόμενος πληρώσῃ ἔχει βεβαίως ἀγωγὴν κατὰ τοῦ διατάκτου ἐκ τῆς ἐντολῆς. Ἀλλ' ἔχει καὶ κατὰ τοῦ ἀποδέκτου; ὡς ἐνασκῶν τὰ δικαιώματα τοῦ διατάκτου βεβαίως. Ἀλλ' ἐξ ἰδίου δικαίου οὐδεμίαν νομίζω ἔχει ἀγωγὴν ἐλλείψει ἐνοχικοῦ δεσμοῦ, ἐκτὸς ἂν ἐπλήρωσε κατὰ παρέμβασιν ἢ συνεπέξῃ ὑπὲρ αὐτοῦ ὀπισθογραφήσεως ἢ ἐκχωρήσεως. Ἐν Γαλλίᾳ ἕνεκα τοῦ ἄρθρου 1251 § 3 Ἀστ. Κωδ. δέχονται ὅτι ὁ τοιοῦτος ἐκδότης πληρῶνων ὑποκαθίσταται εἰς τὰ δικαιώματα τοῦ κομιστοῦ. ⁽¹⁾

1619. Ὁπισθογράφος καταδιωκόμενος. Ὁμαλῶτερα εἶνε τὰ περὶ ὀπισθογράφων, διότι ὁ Ν. ἀνέγραψε ἐπαρκεῖς σχεδὸν περὶ αὐτῶν διατάξεις ἀναγομένας εἰς τὴν εὐθύνην καὶ τοὺς ὅρους αὐτῆς. Ὁ ὀπισθογράφος ἔχει ὑπευθύνους πρὸς αὐτὸν πάντας τοὺς πρὸ αὐτοῦ καὶ τὸν ἐκδότην (ἄρθρ. 164. 170) καὶ εὐθύνεται πρὸς πάντας τοὺς μετ' αὐτὸν (ἄρθ. 159). Ὁ Ν. δὲν ὁμιλεῖ περὶ τῆς εὐθύνης τοῦ ἀποδέκτου (ἄρθ. 121) ἀπέναντι τῶν ὀπισθογράφων καὶ θὰ ἐξηγήσωμεν διατί. § 1623.

Τὸ ἐξαιρετικὸν ἐνταῦθα εἶνε τοῦτο. Κατὰ τὸ κοινὸν δίκαιον ὁ διὰ χρέος καταδιωκόμενος, ἥτοι ὁ ἐναγόμενος, δύναται ἂν θέλῃ, νὰ καταδιώξῃ καὶ αὐτὸς εἴτε διὰ κυρίας, εἴτε διὰ παρεμπιπτούσης ἀγωγῆς ἐκείνους κατὰ τῶν ὁποίων ἔχει ἀπαιτήσεις ἐγγυήσεως ἢ ἀποζημιώσεως (ἄρθρ. 73 Πολ. Δικ.).

Αὐτὸ τὸ δικαίωμα εἶνε ἐνταῦθα ὑποχρέωσις. Ὁ ὀπισθογράφος καταδιωκόμενος παρὰ τοῦ κομιστοῦ ἢ παρ' ἄλλου ὀπισθογράφου ὀφείλει νὰ καταδιώξῃ καὶ αὐτὸς ἐντὸς ὠρισμένης προθεσμίας τοὺς πρὸ αὐτοῦ ὀπισθογράφους καὶ τὸν ἐκδότην, εἴτε ὁμοῦ εἴτε χωριστὰ (ἄρθ. 167), ἄλλως θεωρεῖται ἀμελὴς ἥτοι χάνει τὰ δικαιώματα αὐτοῦ κατὰ

(1) LyC Tr. 4. 392. Bravard 3. 485.

τῶν πρὸς αὐτὸν εὐθυνομένων ὀπισθογράφων καὶ κατὰ τοῦ ἐκδότου αὐτοῦ, ὃν οὗτος ἀποδείξει ὅτι κατὰ τὴν προθεσμίαν (λῆξιν) τῆς συναλλαγματοικῆς ὑπῆρχε πρόβλεψις (ἄρθ. 170).

Τὸ ἐξαιρετικὸν ἄρα ἐνταῦθα εἶνε ὅτι ἡ ἀναγωγή δὲν εἶνε δικαίωμα ἀλλ' ὑποχρέωσις, γεννᾶται δὲ ἀπὸ τῆς καταδιώξεως (ἄρθρ. 167 § 3) καὶ πρέπει νὰ ἐνασκηθῇ ἐντὸς ὠρισμένης προθεσμίας. "Ὅπως ὁ κομιστὴς ὀφείλει ἐντὸς ὠρισμένης προθεσμίας νὰ κοινοποιήσῃ τὸ διαμαρτυρικὸν καὶ τὴν ἀγωγὴν αὐτοῦ κατὰ τῶν ὀπισθογράφων καὶ τοῦ ἐκδότου § 1574, οὕτω καὶ ὁ ὀπισθογράφος ἐντὸς ὠρισμένης προθεσμίας ὀφείλει νὰ πράξῃ τὸ αὐτό, διὰ τοὺς πρὸ αὐτοῦ καὶ τὸν ἐκδότην.

Εἰδικώτερον σημειωτέα ταῦτα·

1) Ἡ προθεσμία ἐντὸς τῆς ὁποίας ὁ ὀπισθογράφος καταδιωκόμενος εἴτε παρὰ τοῦ κομιστοῦ εἴτε παρ' ἄλλου ὀπισθογράφου ὀφείλει νὰ κοινοποιήσῃ τὸ διαμαρτυρικὸν ⁽¹⁾ καὶ τὴν ἀγωγὴν αὐτοῦ κατὰ τῶν πρὸς αὐτὸν εὐθυνομένων ὀπισθογράφων καὶ τοῦ ἐκδότου εἴτε ὁμοῦ εἴτε χωριστὰ (ἄρθ. 167) εἶνε ἡ τῶν ἄρθ. 165 καὶ 166 § 1577. καὶ ἄρχεται τὴν ἐπιούσαν τῆς πρὸς αὐτὸν κοινοποιήσεως τοῦ διαμαρτυρικοῦ καὶ τῆς ἀγωγῆς τοῦ καταδιώκοντος κομιστοῦ ἢ ὀπισθογράφου (ἄρθ. 167).

2) Καὶ ἐνταῦθα ἡ προθεσμία ἐπεκτείνεται ἐὰν ἡ κατοικία τοῦ ἐναγομένου ἀπέχῃ πλέον τῶν 5 μυριαμέτρων, ἀλλ' ὅχι ἀπὸ τοῦ τόπου τῆς πληρωμῆς (ἄρθρ. 164 § 1578), ἀλλ' ἀπὸ τῆς κατοικίας τοῦ ἐνάγοντος ὀπισθογράφου. ⁽²⁾

3) Ἐὰν ὁ καταδιωκόμενος ὀπισθογράφος ἐνάγῃ, ὡς ἔχει δικαίωμα, συνάμῃ τοὺς πρὸ αὐτοῦ ὀπισθογράφους καὶ τὸν ἐκδότην ἢ τινὰς ἐξ αὐτῶν, ἔχει ὡς πρὸς ἕνα ἕκαστον αὐτῶν ἰδίαν προθεσμίαν ἀρχομένην ὁμως πάντοτε ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ σημείου (ἄρθρ. 167).

4) Ὁ ὀπισθογράφος καταδιωκόμενος μόνος ἢ μετ' ἄλλων ἢ πληρῶνων ὀφείλει πάντοτε νὰ κοινοποιήσῃ καὶ αὐτὸς τὸ διαμαρτυρικὸν καὶ τὴν ἀγωγὴν αὐτοῦ ἐμπροθέσμῳ κατὰ τῶν πρὸ αὐτοῦ καὶ

(1) Τὸ ἄρθρ. 167 δὲν ὁμιλεῖ περὶ κοινοποιήσεως διαμαρτυρικοῦ, ἀλλ' ὅλοι δέχονται ὅτι ἡ κοινοποίησις τούτου ἐπιβάλλεται. Alauzet 1381.

(2) LyO Tr. 4. 393. Bravard 3. 495. Alauzet 1479. Ἐφ. Rouen 31 Δεβρίου 58. S. 59. 2. 670.

τοῦ ἐκδότου ἐὰν θέλῃ νὰ διατηρήσῃ κατ'αὐτῶν τὰ δικαιώματα αὐτοῦ. δὲν ἀπαλλάσσεται δὲ τῆς ὑποχρέωσης ταύτης ἐκ τοῦ περιστατικοῦ ὅτι ὁ κομιστὴς ἢ ἄλλος ὀπισθογράφος ἐνάγων αὐτοὺς συνάμα (ἄρθρ. 167) ἐκοινοποίησεν ἤδη αὐτοῖς διαμαρτυρικὸν καὶ ἀγωγὴν. Ὁ Ν. ἀπαιτεῖ ἐν ἰδίῳ ὀνόματι καταδίωξιν, ὑποκατάστασις δὲ λόγῳ πληρωμῆς δὲν δύναται νὰ ὑποστηριχθῇ ἰδίᾳ παρ' ἡμῖν ⁽¹⁾

1620. Ὁπισθογράφος πληρῶνων. Ὁ Νόμος ὠμίλησε περὶ τῶν δικαιωμάτων καὶ τῶν καθηκόντων τοῦ ὀπισθογράφου καταδιωκομένου, οὐδεμία ὁμῶς ἀμφιβολία ὅτι τὰ αὐτὰ δικαιώματα καὶ καθήκοντα ἔχει ὁ ὀπισθογράφος ὁ ἐκουσίως πληρῶνων τὸν κομιστὴν ἢ ἄλλον ὀπισθογράφον. Ἀλλ' ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἡ προθεσμία τῶν ἀρθ. 165 καὶ 166 ἦτοι ἡ προθεσμία ἐντὸς τῆς ὁποίας ὀφείλει νὰ κοινοποιήσῃ τὸ διαμαρτυρικὸν καὶ τὴν ἀγωγὴν αὐτοῦ κατὰ τῶν πρὸς αὐτὸν εὐθυνομένων ὀπισθογράφων καὶ ἐκδότου ἄρχεται ἀπὸ τῆς ἐπιούσης τῆς πληρωμῆς ⁽²⁾, ὁ χρόνος τῆς ὁποίας ἀποδεικνύεται εἴτε διὰ τῆς ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως, εἴτε διὰ παντὸς νομίμου μέσου ⁽³⁾.

Ἀλλ' ἡ πληρωμὴ δὲν δύναται νὰ γίνῃ ὅποτεδῆποτε. Πρέπει νὰ συντελεσθῇ ἐντὸς τῆς προθεσμίας τῶν ἀρθ. 165 καὶ 166, ἄλλως ὁ πληρῶνων ὀπισθογράφος θεωρεῖται ἀμελὴς καὶ ἔχει μόνον τὰ δικαιώματα τοῦ ἀμελοῦς κομιστοῦ ἢτοι στερεῖται παντὸς δικαιώματος κατὰ τῶν ὀπισθογράφων (ἄρθ. 169) καὶ κατὰ τοῦ ἐκδότου αὐ-

(1) LyC. Tr. 4. 396. Alauzet 1482. Ἐνεκα τοῦ ἀρθ. 1251 § 3 Γαλ. Κώδ. ὑπάρχουσιν ἐν Γαλλίᾳ οἱ φρονούντες ὅτι ὅταν ὁ κομιστὴς ἐκοινοποιήσῃ κατὰ πάντων τῶν ὀπισθογράφων καὶ τοῦ ἐκδότου τὸ διαμαρτυρικὸν καὶ τὴν ἀγωγὴν, εἶνε περιττὸν ἕκαστος ὀπισθογράφος νὰ κοινοποιήσῃ καὶ αὐτὸς τὸ διαμαρτυρικὸν καὶ τὴν ἀγωγὴν κατὰ τῶν πρὸ αὐτοῦ καὶ τοῦ ἐκδότου πρὸς διαφύλαξιν τῶν δικαιωμάτων του, διότι πληρῶνων ὑποκαθίσταται δυνάμει τοῦ αὐτοῦ ἀρθροῦ εἰς τὰ δικαιώματα τοῦ κομιστοῦ. Bravard 3. 495. Boistel 836 Ἐφ. Paris 11 Φεβρ. 80. S. 81. 2. 241. Ἀλλ' ἡ γνώμη αὕτη δὲν ἐπικρατεῖ Ἀχ. 24 Μαρτίου 74. S. 74. 1. 377. D. 74. 1. 238. Παρ' ἡμῖν δὲν εἶνε καὶ συζητήσιμος μὴ ὑπάρχοντος τοῦ ἀρθ. 1251 Γ. Κ.

(2—3) LyC. Tr. 4 394. Bravard 3 495. Dalloz et de Com. 701—703. ΑΠ. 182 (97) Θ. 8. 628. ἀναιροῦσα τὴν Ἐφ. Ἀθ. 1183 (93) Θ. 4. 505 ἥτις ὑπελόγιζε ἀπὸ τοῦ διαμαρτυρικοῦ Ἐφ. Ἀθ. 110 (900) Θ. 11. 459. Ἐφ. Π. 942 (95) Θ. 7. 155.

τοῦ ἂν ὑπῆρχε πρόβλεψις (ἄρθ. 170). ⁽¹⁾

Ἄμελῆς θεωρεῖται ἐπίσης ὁ ὀπισθογράφος, ἔχων μόνον τὰ δικαιώματα τοῦ ἀμελοῦς κομιστοῦ, ἐὰν πληρώσῃ ἀμελῇ κομιστὴν ἢ ἀμελῇ ὀπισθογράφον ἥτοι ὀπισθογράφον ἢ κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἀμελῇ ἢ μὴ κινήθεντα ἐντὸς τῶν προθεσμιῶν τῶν ἄρθρ. 165 καὶ 166, διότι ἡ πληρωμὴ δὲν δύναται νὰ καταστρέψῃ τὸ κεκτημένον ἀνεύθυνον τῶν ὀπισθογράφων καὶ τοῦ ἐκδότου ⁽²⁾.

Ἐὰν ὁ ὀπισθογράφος εἶχεν ἀναγράψῃ τὴν ρήτραν περὶ ἀνεξόδου ἐπιστροφῆς πληρώων τὸν κομιστὴν ἢ ὀπισθογράφον μετὰ τὴν προθεσμίαν τῶν ἄρθ. 165 καὶ 166 εἶνε καὶ πάλιν ἀμελῆς ἀπέναντι ἐκείνων, καθ' ὧν δὲν ἀντιτάσσεται ἡ ρήτρα § 1307 ⁽³⁾.

Ἄλλ' ἂν ἡ πληρωμὴ γίνεται μετὰ δικαστικὴν καταδίωξιν ἢ προθεσμία ἐντὸς τῆς ὁποίας ὀφείλει νὰ κινήθῃ ὁ πληρώσας ὀπισθογράφος δὲν ἄρχεται ἀπὸ τῆς ἐπομένης τῆς πληρωμῆς, ἀλλ' ἀπὸ τῆς καταδιώξεως (ἄρθ. 167) § 1619.

1621. Ὁπισθογράφος ἐκδοχεύς. Ὁ ὀπισθογράφος λέγεται ἀμελῆς ἰδίως ὅταν δὲν κοινοποιήσῃ τὸ διαμαρτυρικὸν καὶ τὴν ἀγωγὴν αὐτοῦ ἐντὸς τῶν προθεσμιῶν τῶν ἄρθρων 165 καὶ 166. Ἄλλ' ἀμελῆς θεωρεῖται εἴπομεν καὶ ὅταν πληρώσῃ μετὰ τὴν προθεσμίαν τῶν ἄρθρων 165 καὶ 166 ἢ ὅταν πληρώσῃ ἀμελῇ κομιστὴν ἢ ἀμελῇ ὀπισθογράφον. Ὁ τοιοῦτος ἀμελῆς ὀπισθογράφος δύναται νὰ ὑποκατασταθῇ εἰς τὰ δικαιώματα τοῦ κομιστοῦ ἢ ἄλλου ὀπισθογράφου δι' ἐκχωρήσεως ἐπὶ τῇ ὑποθέσει ὅτι ὁ ἐκχωρητὴς (κομιστὴς ἢ ὀπισθογράφος) διεφύλαξε τὰ δικαιώματα αὐτοῦ ἀκέραια κατὰ πάντων τῶν ὀπισθογράφων καὶ τοῦ ἐκδότου ;

Ἐν Γαλλίᾳ ἐρωτῶσιν ἐπίσης ἂν διὰ τῆς πληρωμῆς ὑποκαθίσταται οὗτος εἰς τὰ δικαιώματα τοῦ κομιστοῦ αὐτοδικαίως δυνάμει τοῦ γνωστοῦ ἄρθρου 1251 § 3 Γαλ. Κωδ. καὶ ὅλοι σχεδὸν δέχονται ὅτι ὁ ἀμελῆς ὀπισθογράφος οὔτε διὰ τῆς πληρωμῆς ὑποκαθίσταται εἰς τὰ δικαιώματα τοῦ κομιστοῦ οὔτε δι' ἐκχωρήσεως, διότι τὸ δικαίωμα τοῦ ὀπισθογράφου κατὰ τῶν λοιπῶν καὶ τοῦ ἐκδότου

(1) Ἴδε τὰς ἀποφάσεις τῆς ἀνωτέρω σημειώσεως.

(2) Boistel 836. LyC Tr. 4 397. Ἀκ. 12 Ἰουλ. 52. D 53. 1, 202. Ἐχει ἀγωγὴν ἐπὶ ἀναλήψει ; § 1572.

(3) LyC Tr. 4. 397.

εξήρτησεν ὁ Ἐμ. Ν. ἀπὸ διατυπώσεων τὰς ὁποίας ὀφείλει νὰ τηρήσῃ αὐτὸς οὗτος ὁ δικαιοῦχος ὀπισθογράφος ἐπὶ ποινῇ ἐκπτώσεως.⁽¹⁾

Νομίζω τὴν γνώμην ταύτην ὑπερβολικὴν, ἀφ' οὗ πᾶς τις δύναται νὰ γίνῃ ἐκδοχὺς τῶν δικαιωμάτων τοῦ κομιστοῦ.⁽²⁾ Ἄλλ' ἡ ἐκχώρησις δὲν δύναται νὰ ἐκβιασθῇ ἢ νὰ γίνῃ μετὰ τὴν πληρωμὴν διότι ὁ ὀπισθογράφος δὲν εἶνε ἐγγυητὴς τῶν πρὸ αὐτοῦ καὶ τοῦ ἐκδότου οὔτε καὶ κατ' ἀκριβολογίαν συνοφειλέτης αὐτῶν, εἰμὴ μόνον ἀπέναντι τοῦ κομιστοῦ (ἄρθρ. 140).

1622. Φύσις τῆς ἀγωγῆς τοῦ ὀπισθογράφου. Ὅτι ἡ ἀγωγή τοῦ ὀπισθογράφου κατὰ τῶν πρὸ αὐτοῦ καὶ τοῦ ἐκδότου εἶνε ἐκ συναλλαγματικῆς δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία. Ἄλλ' εἶνε ἡ ἀγωγή τοῦ κομιστοῦ ; Ἀμφιβάλλω, ἂν καὶ τὸ ἄρθρ. 167 ἀναφέρῃ ὅτι ὁ ὀπισθογράφος κινεῖ τὴν αὐτὴν ἀγωγήν⁽³⁾. Καμμία ἀμφιβολία ὅτι τὴν ἀγωγήν αὐτοῦ ὁ ὀπισθογράφος δύναται νὰ διατυπώσῃ εἴτε ὡς κυρίαν εἴτε ὡς παρεμπύπτουσαν ἀρκεῖ νὰ κοινοποιήσῃ ταύτην καὶ τὸ διαμαρτυρικὸν ἐντὸς τῆς ὠρισμένης προθεσμίας καὶ νὰ ἀπευθύνῃ αὐτὴν ἐνώπιον τοῦ ἀρμοδίου δικαστηρίου § 1583.

1623. Ἀγωγή τοῦ ὀπισθογράφου κατὰ τοῦ ἀποδέκτου. Ὁ ὀπισθογράφος πληρῶν ἔχει βεβαίως ἀγωγήν κατὰ τοῦ ἀποδέκτου, ὅστις ἀποδεχθεὶς τὴν συναλλαγματικὴν ἀνέλαβε τὴν ὑποχρέωσιν νὰ πληρώσῃ ταύτην εἰς πάντα δικαιοῦχον (ἄρθρ. 121). Διὰ τῆς πληρωμῆς ὁ ὀπισθογράφος καθίσταται ἐκ νέου κομιστὴς ματαιουμένων οὕτω πασῶν τῶν κατόπιν αὐτοῦ ὑπὲρ ἄλλων ὀπισθογραφῆσεων.⁽⁴⁾

(1) Lyc Tr. 4. 395. Dalloz ef. de Com. 725 Ἐφ. Lyon 27 Μαΐου 69. D. 71. 159 S. 71. 1. 196.

(2) ΑΠ. 106 (86) Σουλ. Γκίνη 262 Ἰσως καὶ ΑΠ. 108 (87) Σουλ. Γκίνη αὐτόθι.

(3) Διὰ τοὺς Γαλλοὺς ὁ πληρώσας ὀπισθογράφος ἔχει τὴν ἀγωγήν τοῦ κομιστοῦ δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 1251 § 3 Γαλ. Κωδ. Ἐν τῇ ΑΠ. 182 (99) Θ. 8. 628 φέρεται ὅτι ἐκπὸ τῆς πληρωμῆς ὁ πληρώσας ὀπισθογράφος ἀποκαθίσταται εἰς τὰ δικαιώματα τοῦ κομιστοῦ.

(4) Ἡ ΑΠ. 182 (97) Θ. 8. 628 δὲν δέχεται ὅτι μεταιοῦνται αἱ κατόπιν ὀπισθογραφῆσεις, ἀλλ' ὅτι ὁ ὀπισθογράφος ὑποκαθίσταται εἰς τὰ δικαιώματα τοῦ κομιστοῦ τούναντίον ἢ Ἐφ. Ἀθ. 1393 (99) Θ. 11. 279 ἐπὶ ὀπισθογράφου γραμματίου εἰς διαταγὴν ἐδέχθη ὅτι διὰ τῆς ὑπὸ τοῦ πρώτου

Ἡ ἀγωγή αὕτη τοῦ ὀπισθογράφου, ὅπως καὶ ἡ τοῦ κομιστοῦ, ὑπ' οὐδεμιᾶς προθεσμίας ἄλλης, πλὴν τῆς παραγραφῆς, περιορίζεται καὶ εἰς οὐδεμίαν διατύπωσιν ὑπόκειται. Διὰ τοῦτο ὁ Ἑμ. Ν. μὴ καινοτομήσας, ἔχων δ' ὑπ' ὅψιν ἀφ' ἐτέρου τὸ ἄρθρον 1251 § 3 τοῦ Γαλλ. Ἀστ. Κώδ. καθ' ὃ ὁ ὀπισθογράφος (συνυπόχρεως) πληρώων ὑποκαθίσταται εἰς τὰ δικαιώματα τοῦ κομιστοῦ (δανειστοῦ) δὲν ἔκρινε ἀναγκαῖον νὰ ὁμιλήσῃ περὶ αὐτῆς.

Ἄλλ' ἡ ἀγωγή αὕτη τοῦ ὀπισθογράφου εἶνε ἡ τοῦ τελευταίου κομιστοῦ ἢ τῶν μετ' αὐτῶν ὀπισθογράφων ἢ εἶνε ἡ ἀγωγή ἣν εἶχεν ὁ ὀπισθογράφος ὅταν ἦτο κομιστής; Τὸ ζήτημα δὲν τίθεται διὰ τὴν ἀποδοχὴν τὴν γενομένην τυχὸν μετὰ τὴν ὀπισθογράφησιν, διότι ταύτην ἐπικαλεῖται καὶ ὁ ὀπισθογράφος, ἀφ' οὗ ἤδη εἶνε δικαιοῦχος. Τὸ ζήτημα δύναται νὰ ἔχῃ ἔννοιαν ἐὰν ὑποθέσωμεν ὅτι οἱ κατόπιν ὀπισθογράφοι ἢ ὁ τελευταῖος κομιστής εἶχον συνωμολογήσει ἰδιαιτέρας ἀσφαλείας (ἐνέχυρον—ὑποθήκην) μετὰ τοῦ ἀποδέκτου.

Ἐν Γαλλίᾳ λόγῳ τον γνωστοῦ ἄρθ. 1251 § 3 τοῦ Ἀστ. Κώδ. ὁ ὀπισθογράφος πληρώων ὑποκαθίσταται αὐτοδικαίως εἰς τὰ δικαιώματα τοῦ δανειστοῦ. Παρ' ἡμῖν μὴ ὑπάρχοντος τοῦ ἀνωτέρω ἄρθ. 1251 § 3 ἀμφιβάλλω ἂν ὁ πληρώων ὀπισθογράφος δύναται νὰ ἐπικαλεσθῇ ἄνευ εἰδικῆς ἐκχωρήσεως τὰς ἀσφαλείας τὰς ὁποίας μετὰ τοῦ ἀποδέκτου συνωμολόγησεν ὁ κομιστής ἢ οἱ κατόπιν ὀπισθογράφοι.

Ἄλλ' ἂν ὁ ὀπισθογράφος καταδιώκεται μόνον; Κατὰ ρητὴν διάταξιν τοῦ Ν. εἰδομεν δύναται καὶ ὀφείλει νὰ καταδιώξῃ ἐντὸς ὠρισμένης προθεσμίας τοὺς πρὸ αὐτοῦ καὶ τὸν ἐκδότην (ἄρθρ. 164), ἀλλὰ δύναται νὰ καταδιώξῃ καὶ τὸν ἀποδέκτην; Βεβαίως κατὰ τὰς γενικὰς ἀρχὰς (ἄρθρ. 73 Πολ. Δικ.). Ἡ ἀγωγή μάλιστα αὕτη εἶπομεν οὔτε περιορίζεται ὑπὸ προθεσμίας ἄλλης, πλὴν τῆς παραγραφῆς, οὔτε ὑπόκειται εἰς διατύπωσιν τινά. Ἄλλ' ὁ ὀπισθογράφος ὁ καταδιωκόμενος καὶ μὴ εἰσέτι πληρώσας ἐνάγων εἴτε τοὺς πρὸ αὐτοῦ ὀπισθογράφους καὶ τὸν ἐκδότην, εἴτε τὸν ἀποδέκτην δὲν

ὀπισθογράφου πληρωμῆς δὲν ματαιοῦνται αἱ ὀπισθογραφῆσεις, ἀλλὰ μόνον ὁ πληρώων ἔχει τὴν ἐκ τῆς ἐντολῆς κατὰ τοῦ ἐκδότη. Ἡ Ἑφ. Ἀθ. 1579 (901) ἐν Νομ. Ἐπιθ. 1. 157 δέχεται ὑπεισέλουσιν εἰς τὰ δικαιώματα τοῦ κομιστοῦ.

δύνανται νὰ ζητήσῃ παρ' αὐτῶν τὴν πληρωμὴν, ἀλλὰ μόνον τὴν καταδικὴν εἰς ὅ,τι τυχὸν οὗτος ἤθελε καταδικασθῇ νὰ πληρώσῃ ⁽¹⁾.

1624. Ἀλλὰ δικαιώματα τοῦ ὀπισθογράφου. Ὅπως ὁ κομιστὴς οὕτω καὶ ὁ ὀπισθογράφος δύνανται νὰ ἐκδώσῃ ἐπισυναλλαγματικὴν εἴτε ἐπὶ τινος ἄλλου ὀπισθογράφου ἐκ τῶν πρὸ αὐτοῦ εἴτε ἐπὶ τοῦ ἐκδότη. Εἶδομεν δὲ μελετῶντες τὰ περὶ ἐπισυναλλαγματικῆς τᾶς ἐπὶ τούτου ἀναφαινομένης δυσκολίας § 1605. Οὐδεμία ἀμφιβολία ὅτι ὁ ὀπισθογράφος δύνανται νὰ ἐνεργήσῃ συντηρητικὴν κατὰ σχεσίαν κατὰ τῶν πρὸς αὐτὸν ὑπευθύνων δυνάμει τῶν ἄρθρ., 1034 καὶ 1035 Πολ. Δ.κ.

1625. Τριτεγγυητὴς πληρώνων. Αἱ διατάξεις τοῦ Ἐμ. Ν. περὶ τριτεγγυήσεως (ἄρθρ. 142) ἀφορῶσι μόνον εἰς τὴν εὐθύνην ἣν ὁ τριτεγγυητής, παρέχων τὴν ἐγγύησιν αὐτοῦ, ἀναλαμβάνει ἀπέναντι τοῦ κομιστοῦ. Ἄρα τὸ ζήτημα τῶν δικαιωμάτων τοῦ τριτεγγυητοῦ καταδιωκομένου ἢ πληρώνοντος διέπεται ὑπὸ τοῦ κοινοῦ δικαίου. ⁽²⁾

Κατὰ τὸ κοινὸν δίκαιον ὁ ἐγγυητὴς πληρώνων ἔχει κατὰ τοῦ ὑπὲρ αὐτοῦ ἢ ἐγγύησις τὴν ἐκ τῆς ἐντολῆς ἀγωγὴν ἐὰν συνεπέξῃ ἐντολῆς τούτου παρέσχῃ τὴν ἐγγύησιν, ⁽³⁾ ἔχει ἐπίσης τὴν ἐκ τῆς διοικήσεως ἀλλοτρίων ἣν ἀσκεῖ πᾶς τις πληρώνων ἀλλότριον χρέος. ⁽⁴⁾ Ἐπὶ πλέον ἀναγνωρίζεται εἰς αὐτὸν τὸ δικαίωμα νὰ ζητήσῃ παρὰ τοῦ δανειστοῦ (κομιστοῦ) τὴν ἐκχώρησιν τῶν ἀγωγῶν αὐτοῦ ⁽⁵⁾ ἥτις

(1) Alauzet 1482.

(2) ΑΠ. 266 (92) Θ. 3. 658. Εἰσηγ. κ. Μανδραπήλια. αΔιὰ τῶν διατάξεων τοῦ Ἐμ. Ν. δὲν κανονίζονται αἱ σχέσεις τοῦ τριτεγγυητοῦ εἰ μὴ ἀπέναντι τοῦ κομιστοῦ μόνον, ἀπέναντι ἄρα τοῦ πρωτοφειλέτου καὶ τῶν τυχόν συνεγγυητῶν ρυθμίζονται ἀπὸ τῶς διατάξεις τοῦ κοινοῦ δικαίου καὶ ΑΠ. 316 (96) Θ. 8. 34. Ἐφ. Ἀθ. 640 (900) Θ. 12. 38.

(3) Νόμος 6 § 2. Π (17. 1) Βασιλ. Ν. 6 § 2 (14. 1) «Ἐὰν ἀνάσχωμαί σε ὑπὲρ ἐμοῦ ἐγγυήσασθαι ἢ ἄλλως παρεμβαλεῖν ἐνέχομαι τῇ περὶ ἐντολῆς ἀγωγῇ.» Καλ. Γ' 372. Wan—Wetter oblig. § 34.

(4) Ν. 43 Π (3. 5) Βασιλ. Ν. 43 (17. 1) «Ἐὰν χωρὶς ἐντολῆς καταβάλῃς ὑπὲρ ἐμοῦ χρέος, ἐλευθεροῦμαι καὶ ἔχεις κατ' ἐμοῦ τὴν περὶ διοικήσεως ἀγωγὴν, ταῦτα εἰ μὴ διέφερέ με μὴ καταβληθῆναι.» Wan—Wetter oblig. § 34. Καλ. Γ' § 373.

(5) Ν. 27 § 5 Π (17. 1) Βασιλ. Ν. 27 § 5 (14. 1) «Ὁ ἐντειλόμενός

δύναται νὰ γείνη κατὰ τοὺς μὲν πρὸ τῆς καταβολῆς ⁽¹⁾ κατ' ἄλλους δὲ καὶ μετὰ τὴν καταβολὴν ⁽²⁾ εἴτε προηγῆθῃ ὑπόσχεσις ἐκχωρήσεως ⁽³⁾ εἴτε μὴ, διότι ὁ ἐγγυητὴς λογιζέται καταβάλλον ἐπὶ ἀγορᾶς. ⁽⁴⁾ Αὐτὰ τὰ δικαιώματα ἔχει προφανῶς καὶ ὁ τριτεγγυητὴς ⁽⁵⁾ 'Αλλ' ἡ ἐκ τῆς ἐντολῆς ἢ ἡ ἐκ τῆς διοικήσεως ἀλλοτρίων ἀγωγὴ τοῦ ἐγγυητοῦ εἶνε ἐκ συναλλαγματικῆς ;

Παρὰ Γάλλοις τὸ ζήτημα δὲν ἐγείρεται διότι ἐκεῖ ἔνεκα τοῦ ἄρθρου 1251 § 3 τοῦ 'Αστ. Κωδ. ὁ τριτεγγυητὴς πληρώωνων ὑποκαθίσταται εἰς τὰ δικαιώματα τοῦ κομιστοῦ. Παρ' ἡμῖν τὸ ζήτημα ἐξαρθρᾶται νομίζω ἐκ τῆς ἐννοίας ἣτις πρέπει νὰ ἀποδοθῇ εἰς τὴν λέξιν «ἀφορῶσα» τῶν ἄρθρ. 189 τοῦ 'Εμ. Ν. καὶ 729 τῆς Πολ. Δικ.

Θεωρητικῶς οὔτε ἡ μία οὔτε ἡ ἄλλη ἀγωγὴ εἶνε ἐκ συναλλαγματικῆς διότι δὲν ἐπιδιώκεται δι' αὐτῶν ἡ πληρωμὴ αὐτῆς. Δύσκολον ὅμως εἶνε νὰ ὑποστηριχθῇ ὡς εἶπομεν ἀλλαχοῦ ὅτι αἱ ἀγωγαὶ αὐταὶ δὲν ἀφορῶσι τὴν συναλλαγματικὴν καὶ ὅτι δὲν ὑποπίπτουσιν εἰς τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρ. 189 'Εμ. Ν. καὶ 729 Πολ. Δικ.

1626 Τριτεγγύησις ὑπὲρ ἀποδέκτου. 'Όσα ἀνωτέρω εἶπομεν ἐφαρμόζονται ἄνευ δυσκολιῶν ὅταν ἡ τριτεγγύησις ἐδόθῃ ὑπὲρ τοῦ ἀποδέκτου διότι οὗτος εὐθύνεται ἄνευ ὄρων καὶ πάντοτε, ἄνευ ὄρων δ' ἔχει ὑπεύθυνον τὸν μὴ ἔχοντα πρόβλεψιν ἐκδότην.

μοι δανεῖσαι σοι, οὐ καταδικάζεται μοι. εἰ μὴ ἐκχωρηθῇ τὰς κατὰ σοῦ ἀγωγάς». Ν. 95 § 11 Π (46. 3) Βασιλ. Ν. 95 § 11 (26. 5) «'Εὰν ὁ δανειστὴς ἐξ ιδίας βραθυμίας ἐκπέσῃ τοῦ χρεώστου οὐδὲ κατὰ τοῦ μανδατιφόρου ἔχει, ὡς μὴ δυνάμενος αὐτῷ τὴν κατὰ τοῦ χρεώστου ἀγωγὴν ἐκχωρήσαι». Καλ. Γ' 359. Wan—Wetter oblig. § 34.

(1) Wan—Wetter oblig. § 33. 'Εφ. 'Αθ. 1304 (94) Θ. 5. 364. ΑΠ 108 (87) Σουλ. Γκίνη 263 ἐπὶ ἐκχωρήσεως εἰς ὀπισθογράφους. 'Εφ. 'Αθ. 386 (91) Θ. 2, 329 ἀναιρεθεῖσα διὰ τῆς ἀποφ. 101 (92) Θ. 3. 357.

(2) ΑΠ. 456 (95) Θ. 7. 101. ΑΠ. 138 (88) Θ. 1. 566. ΑΠ. 266 (92) Θ. 3. 658. ΑΠ. 143 (99) Θ. 10. 420 ΑΠ. 319 (96) Θ. 8. 34. ἀναιρουσα τὴν 'Εφ. 'Αθ. 1007 (95) Θ. 6. 635. 'Εφ. 'Αθ. 1458 (92) Θ. 3. 521. 'Εφ. Π. 1329 (95) Θ. 7. 431. Καλ. Γ' 360. Dernburg 'Ενοχ. § 80.

(3) 'Εφ. 'Αθ. 1060 (93) Θ. 4. 408.

(4) 'Ιδε σημ. 2. Κατὰ τὴν 'Εφ. 'Αθ. 640 (900) Θ. 12. 38. ἐκχώρησιν πλάσματικὴν ἢ αὐτοδικαίως χωροῦσαν ὁ νόμος δὲν ἀναγνωρίζει.

(5) 'Ιδε τὰς σημ. τῆς προηγ. σελ. 3. 4. 5. καὶ ΑΠ. 37 (83) Μπ. 2. 23 Σουλ. Γκίνη 275.

1627. Τριτεγγύησις ὑπὲρ ὀπισθογράφου. Ἄλλ' ὅταν ἡ τριτεγγύησις ἐδόθη ὑπὲρ τινος ὀπισθογράφου τὸ θέμα εἶνε δυσκολώτερον. Ὡς γνωστὸν ὁ ὀπισθογράφος εὐθύνεται πρὸς τὸν κομιστὴν ὑπὸ δρους, ἐξ ἄλλου δ' ἔχει καὶ αὐτὸς ὑπευθύνους πάλιν ὑπὸ δρους τοὺς πρὸ αὐτοῦ ὀπισθογράφους καὶ τὸν ἐκδότην. Ἐνεκα τούτου ἐρωτᾶται : ἔχει πάντοτε ἀγωγὴν ὁ τριτεγγυητὴς κατὰ τοῦ ὀπισθογράφου ὑπὲρ οὗ ἐγγυήθη ; ἔχει ἀγωγὴν κατὰ τῶν εὐθυνομένων (ὀπισθογράφων καὶ ἐκδότου) πρὸς τὸν ὀπισθογράφον ὑπὲρ οὗ ἐγγυήθη ;

Ἐσημειώσαμεν ἤδη ὅτι ὁ τριτεγγυητὴς ὀπισθογράφου ἀποκρούει τὸν ἀμελῆ δι' αὐτὸν κομιστὴν ἀδιαφόρως ἂν οὗτος δὲν ἦνε ἀμελὴς καὶ διὰ τὸν ὀπισθογράφον ἔσημειώσαμεν ἐπίσης ὅτι ὁ τριτεγγυητὴς προτείνει κατὰ τοῦ κομιστοῦ ἐκ τοῦ προσώπου τοῦ ὑπὲρ οὗ ἡ ἐγγύησις τὰ ἀπαράδεκτα ἢ ἐκπτώσεις τῶν ἀρθρ. 168—170 ἥτοι δὲν εὐθύνεται πρὸς τὸν κομιστὴν τὸν ἀμελῆ διὰ τὸν ὀπισθογράφον § 1456.

Ἐκ τούτου ἐπεταί 1) ὅτι ὁ τριτεγγυητὴς πληρώων κομιστὴν ἀμελῆ μόνον δι' αὐτὸν καὶ οὐχὶ καὶ διὰ τὸν ὀπισθογράφον ἔχει ἀγωγὴν κατὰ τοῦ ὀπισθογράφου ὅπως ἔχει πᾶς πληρώων ἀλλοτρίον χρέος ⁽¹⁾ 2) ὅτι ὁ τριτεγγυητὴς πληρώων κομιστὴν ἀμελῆ διὰ τὸν ὀπισθογράφον δὲν ἔχει ἀγωγὴν κατ' αὐτοῦ ὡς πληρώσας χρέος ἀνύπαρκτον. ⁽²⁾

Τεθέντος ὅτι ὁ τριτεγγυητὴς ἐπλήρωσε κομιστὴν (ἢ ὀπισθογράφον) ἐπιμελῆ δι' αὐτὸν καὶ διὰ τὸν ὑπὲρ οὗ ἐγγυήθη ὀπισθογράφον ἐρωτᾶται ποῖα δικαιώματα ἔχει κατὰ τῶν ὀπισθογράφων καὶ τοῦ ἐκδότου τῶν εὐθυνομένων πρὸς τὸν ὑπὲρ οὗ ἐγγυήθη ;

Διὰ τοὺς Γάλλους ἔχοντας τὴν τοσάκις ἐνταῦθα ἐπαναληφθεῖσαν διάταξιν τοῦ ἀρθ. 1251 § 3 τοῦ Ἀστ. Κωδ. τὸ ζήτημα εἶνε ἀπλοῦν. Διὰ τῆς πληρωμῆς ὁ τριτεγγυητὴς ὑποκαθίσταται εἰς τὰ δικαιώματα τοῦ κομιστοῦ ἄρα ἔχει τὰ δικαιώματα τοῦ κομιστοῦ καὶ ἀπέναντι τοῦ ὑπὲρ οὗ ἐγγυήθη καὶ ἀπέναντι τῶν ὀπισθογράφων καὶ ἐκδότου τῶν εὐθυνομένων πρὸς αὐτόν.

Παρ' ἡμῖν μὴ ὑπάρχουσας τοιαύτης διατάξεως εἶνε ἀνάγκη νὰ καταφύγωμεν εἰς τὰς γενικὰς ἀρχάς.

(1) Δηλ. τὴν ἐκ τῆς διοικήσεως ἀλλοτρίων κατὰ τὸν Ν. 43 II. (3. 5) Βασιλ. Ν. 43 (17. 1).

(2) Wan—Wetter oblig § 34. Καλ. Γ' 372—373.

Κατὰ ταύτας : ὁ ἐγγυητής πληρώνων 1) ἔχει δικαίωμα νὰ ζητήσῃ τὴν ἐκχώρησιν τῶν ἀγωγῶν τοῦ δανειστοῦ 2) ἔχει τὴν ἐκ τῆς διαχειρίσεως ἀλλοτρίων ἀγωγὴν κατὰ παντὸς ὅστις διὰ τῆς πληρωμῆς ἠλευθερώθῃ 3) τέλος ἔχει δικαίωμα νὰ ἐνασκήσῃ τὰς ἀγωγὰς τοῦ ὀφειλέτου αὐτοῦ κατὰ τὸ ἄρθ. 1025 Πολ. Δικ.

Κατὰ τὰς ἀρχὰς ταύτας νομίζω θὰ κανονισθῶσι τὰ δικαιώματα τοῦ τριτεγγυητοῦ ἀπέναντι τῶν προηγουμένων ὀπισθογράφων καὶ τοῦ ἐκδότου.

Ἴδου αἱ ἐφαρμογαί :

1) Ἐὰν ὁ τριτεγγυητής πληρώνων ἐζήτησεν ὡς ἔχει δικαίωμα τὴν ἐκχώρησιν τῶν ἀγωγῶν τοῦ δανειστοῦ (κομιστοῦ ἢ ὀπισθογράφου) εἶνε ἐκδοχεὺς καὶ ἔχει τὰ δικαιώματα τοῦ ἐκχωρητοῦ.

Καὶ δύναται βεβαίως ἡ ἐκχώρησις νὰ γίνῃ καὶ μετὰ τὴν καταβολὴν, ἀλλὰ τῶν ὀπισθογράφων καὶ τοῦ ἐκδότου εὐθυνομένων ὑπὸ ὁρους, πρέπει ἀναγκαίως αὕτη νὰ συντελεσθῇ ἐντὸς χρόνου ἐπιτρέποντος εἰς τὸν τριτεγγυητὴν νὰ συμμορφωθῇ, ὡς ἔχει καθήκον, πρὸς τὰς διατάξεις τῶν ἄρθ. 165 καὶ 166 ἐκτὸς ἂν ὁ ἐκχωρητής (κομιστὴς ἢ ὀπισθογράφος) ἔχῃ ἤδη συμμορφωθῇ πρὸς τὰ ἄρθρα ταῦτα.

2) Ἐὰν ὁ τριτεγγυητής, χωρὶς νὰ ζητήσῃ ἐκχώρησιν, ἐπλήρωσε κομιστήν, ὅστις κατεδίωξε πάντας τοὺς ὑποχρέους ἥτοι ἐκδότην καὶ ὀπισθογράφους, νομίζω ὅτι ἔχει κατὰ πάντων τὴν ἐκ τῆς διοικήσεως ἀλλοτρίων, ἥτις παρέχεται εἰς τὸν πληρώνοντα ἀλλότριον χρεός, διότι διὰ τῆς καταδιώξεως ὁ ἐκδότης καὶ οἱ ὀπισθογράφοι κατέστησαν ὀφειλέται τοῦ κομιστοῦ, ἀπηλλάγησαν δὲ διὰ τῆς πληρωμῆς τοῦ τριτεγγυητοῦ (1).

Σημειωτέον ὅτι ἡ ἐκ τῆς διοικήσεως ἀλλοτρίων ἀγωγὴ αὕτη τοῦ τριτεγγυητοῦ εἶνε ἐκ συναλλαγματικῆς, ἐὰν δεχθῶμεν ὅτι ἀφορᾷ τὴν συναλλαγματικὴν κατὰ τὰ διδασκόμενα περὶ τῆς ἐννοίας τοῦ ἄρθρου 189 § 1611, πάντως ὅμως δὲν εἶνε ἡ ἀγωγὴ τοῦ κομιστοῦ, ἀλλ' ἰδίᾳ καὶ ἐπομένως ὁ τριτεγγυητής ἐγείρει ταύτην μέχρι παραγραφῆς καὶ οὐχὶ μόνον ἐντὸς τῶν προθεσμιῶν τῶν ἄρθ. 165 καὶ 166 τα ὅποια δὲν ἔχουσιν ὑπ' ὄψιν τὴν ἀγωγὴν ταύτην, ἀλλὰ τὴν τοῦ κομιστοῦ καὶ τὴν τοῦ ὀπισθογράφου.

(1) Κατὰ τὸν Ν. 43 Π (3. 5) Βασιλ. Ν. 43 (17. 1).

3) 'Εαν ὁ τριτεγγυητὴς ἐπλήρωσε ἄνευ ἐκχωρήσεως κομιστὴν (ἢ ὀπισθογράφον), ὅστις κατεδίωξε μόνον αὐτὸν καὶ τὸν ὑπὲρ αὐτοῦ ἢ ἐγγυήσεις ὀπισθογράφον, ἔχει δικαίωμα νὰ καταδιώξῃ καὶ αὐτὸς τοὺς πρὸ αὐτοῦ ὀπισθογράφους καὶ τὸν ἐκδότην δυνάμει τοῦ ἄρθρου 1025 τῆς Πολ. Δικ. ὡς ἐνασχῶν τὰ δικαιώματα τοῦ ὀφειλέτου αὐτοῦ ὀπισθογράφου. 'Εν τοιαύτῃ ὁμῶς περιπτώσει ὀφείλει, ὅπως καὶ ὁ ὀφειλέτης αὐτοῦ ὀπισθογράφος νὰ καταδιώξῃ αὐτοὺς ἐντὸς τῶν προθεσμιῶν τῶν ἄρθ. 165 καὶ 166.

1628. Τριτεγγυητὴς ἐκδότου. 'Ο τριτεγγυητὴς τοῦ ἐκδότου ἔχει τὰ δικαιώματα τοῦ τριτεγγυητοῦ § 1625. 'Επειδὴ ὁμῶς εὐθύνεται ὅπως καὶ ὁ ἐκδότης (ἄρθ. 142) ἔπεται ὅτι εὐθύνεται καὶ ἀπέναντι τοῦ ἀμελοῦς κομιστοῦ, ὅταν δὲν ὑπάρχῃ πρόβλεψις § 1456. Κατὰ ταῦτα ὑπαρχούσης προβλέψεως δὲν ἔχει ἀγωγὴν κατὰ τοῦ ἐκδότου πληρώων κομιστὴν ἀμελῆ διὰ τὸν ἐκδότην, διότι οὗτος δὲν εἶνε πλέον ὀφειλέτης ἄρθ. 170 (1).

Τοῦναντίον μὴ ὑπαρχούσης προβλέψεως ἔχει ἀγωγὴν κατὰ τοῦ ἐκδότου πληρώων κομιστὴν ἀμελῆ. Καὶ πάλιν ἔχει ἀγωγὴν κατὰ τοῦ ἐκδότου πληρώων κομιστὴν ἐπιμελῆ μὲν διὰ τὸν ἐκδότην, ἀμελῆ δὲ δι' αὐτόν, καὶ τοῦτο ἀνεξαρτήτως τῆς ὑπάρξεως προβλέψεως (2).

'Η ἀγωγή αὕτη δὲν εἶνε βεβαίως ἡ τοῦ κομιστοῦ, ἐκτὸς ἂν ἐγένετο ἐκχώρησις ὅτε θὰ ἐφαρμοσθῶσι τὰ ἄρθρα 165, 166, 169 καὶ 170. 'Αλλ' εἶνε ἡ τῆς διαχειρίσεως ἀλλοτρίων (3), ἐμπορικὴ μὴ ὑποκειμένη εἰς διατύπωσιν τινα ἢ προθεσμίαν ἄλλην πλὴν τῆς παραγραφῆς· εἶνε ὁμῶς καὶ ἐκ συναλλαγματικῆς ;

Τὸ ζήτημα εἶπομεν ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς ἐννοίας, ἥτις πρέπει νὰ ἀποδοθῇ εἰς τὸ ἄρθρ. 189 'Εμ. Ν. καὶ 729 Πολ. Δικ. Θεωρητικῶς ἡ ἀγωγή αὕτη μὴ σκοποῦσα τὴν πληρωμὴν τῆς συναλλαγματικῆς δὲν εἶνε βεβαίως ἐκ συναλλαγματικῆς, πλὴν δύσκολον εἶνε, ἐπαναλαμβάνομεν, νὰ ὑποστηριχθῇ ὅτι αὕτη δὲν ἀφορᾷ τὴν συναλ-

(1) Κατ' ἐφαρμογὴν τῶν περὶ ἐγγυήσεως κανόνων. Καλ. Γ' 372—373. Wan—Wetter oblig. § 34.

(2) Κατὰ τὸν Ν. 43 Π (3. 5) Βασ. 43 (17. 1) καὶ τῶν περὶ ἐγγυήσεως.

(3) Νομίζω ὅτι δὲν ἐφαρμόζεται ὁ κατωτέρω παρατιθέμενος Ν. 10 Κ (4. 35) Βασ. Ν. 72 § 2 (14. 1) ἀλλ' ὁ νόμος 43 Π (3. 5) Βασ. 43 (17. 1.)

λαγματικὴν καὶ δὲν ὑπόκειται εἰς τὰ ἀρθ. 189 Ἐμ. Ν. καὶ 729 Πολ. Δικ.

Ἄλλ' ὁ τριτεγγυητὴς τοῦ ἐκδότου πληρώων ἔχει ἀγωγὴν κατὰ τοῦ ἀποδέκτου; Διὰ τοὺς Γάλλους ἔχοντας τὸ ἀρθ. 1251 § 3, ὁ τριτεγγυητὴς πληρώων ὑποκαθίσταται εἰς τὰ δικαιώματα τοῦ κομιστοῦ. Παρ' ἡμῖν ἐνισχυεῖ τὴν ἀγωγὴν τοῦ ὀφειλέτου αὐτοῦ ἐκδότου δυνάμει τοῦ ἀρθ. 1025 τῆς Πολ. Δικ.

1629. Τριτεγγυητὴς καταδικώμενος. Κατὰ τὸ Ρωμ. Δικ. ὁ ἐγγυητὴς ἔχει ἀγωγὴν κατὰ τοῦ ὑπὲρ οὗ ἡγγυήθη ὀφειλέτου μόνον ἂν ἐπλήρωσε διὰ καταβολῆς ἢ συμψηφισμοῦ τὸν δανειστην οὐχὶ δὲ καὶ ὅταν καταδικῶνται. Ἐξαιρετικῶς ἐπὶ ἐγγυήσεως δοθείσης συνεπείᾳ ἐντολῆς τοῦ ὀφειλέτου ἥτις εἰκάζεται ἅμα ἡ ἐγγυήσις ἐδόθη ἐπὶ παρουσίᾳ αὐτοῦ μὴ ἀντιλέγοντος (1), ὁ ἐγγυητὴς δύναται νὰ καταδιώξῃ τοῦτον καὶ μὴ καταβαλὼν, ὅταν κατεδικάσθῃ ἢ ὅταν ὁ ὀφειλέτης βραδύνη καταβλεῖν ἢ σκορπίζῃ τὰ ἴδια, ἢ ὅταν ὑπάρχῃ συμφωνία· ἀλλὰ καὶ κατὰ τὰς περιστάσεις ταύτας οὐκ ἐπὶ τῷ λαθεῖν κινεῖ, ἀλλ' ἐπὶ τῷ ἐλευθερωθῆναι (2).

Μὴ ὑπαρχούσης ἐν τῷ Ἐμ. Ν. ἄλλης περὶ τούτου διατάξεως ὁ Ἄρειος Πάγος ἐφῆρμωσε τὰ ἀνωτέρω καὶ ἐπὶ τριτεγγυητοῦ (3).

Ἡ λύσις αὕτη ἂν καὶ πῶς ἀντικειμένη εἰς τὸν γενικὸν κανόνα τοῦ ἀρθ. 73 τῆς Πολ. Δικ. δὲν παρουσιάζει δυσκολίας διὰ τὸν τριτεγγυητὴν τοῦ ἐκδότου ἢ τοῦ ἀποδέκτου ἢ καὶ διὰ τὸν τριτεγγυητὴν τοῦ ὀπισθογράφου ὡς πρὸς τὰ δικαιώματα αὐτοῦ κατὰ τοῦ ὑπὲρ οὗ.

(1) Καλ. Γ' 359 καὶ τὰ παρ' αὐτῷ κείμενα.

(2) Καλ. Γ' 372 Wan - Wetter oblig § 34. Ν. 38, § 1. Π (17, 1) Βασ. Ν. 38 § 1 (14, 1) «Ἐστὶν ὅτε γὰρ καὶ ὁ ἐγγυητὴς πρὶν ἢ καταβάλλῃ ἢ καταδικασθῇ κινεῖ τὴν περὶ ἐντολῆς ἀγωγὴν ἐπὶ τῷ ἐλευθερωθῆναι ἐνθα βραδύνει καταβαλεῖν ὁ ἐναγόμενος ἢ σκορπίζει τὰ ἴδια καὶ μάλιστα εἰ μὴ χρήματα ἔχει ὁ ἐγγυητὴς οἴκοι ὥστε καὶ καταβλεῖν καὶ κινήσει τὴν περὶ ἐντολῆς ἀγωγὴν». Καὶ Ν. 10 Κ (4, 35) Βασ. Ν. 72 (14, 1) Ὁ ἐγγυητὴς ἢ πρὸ καταβολῆς ἢ καταδίκης μὴ ἔχων εὐλογον αἰτίαν μὴδὲ προσυμφωνήσας οὐ δύναται τὴν περὶ ἐντολῆς ἀγωγὴν κινεῖν. Ἐὰν δὲ ὠχυρωμένος παραγραφῇ καὶ ἐναχθεῖς καὶ ἀδίκως καταδικασθεῖς ἐκκλήτῳ μὴ χρήσεται, οὐ δύναται τὴν περὶ ἐντολῆς ἀγωγὴν κινεῖν.

(3) ΑΠ 37 (83) Μ. 2. 23 ἡ Σουλ. Γ' κίνη 274.

Ἄλλ' ἔχει δικαιώματα ὁ καταδιωκόμενος τριτεγγυητῆς τοῦ ὀπισθογράφου κατὰ τῶν πρὸ αὐτοῦ ὀπισθογράφων καὶ τοῦ ἐκδότου ἥτοι κατὰ τῶν εὐθυνομένων πρὸς τὸν ὑπὲρ οὗ ;

Ἴδου πῶς τίθεται τὸ ζήτημα.

Ὁ κομιστὴς καταδιώκει τὸν ὀπισθογράφον καὶ τὸν τριτεγγυητὴν αὐτοῦ, δὲν καταδιώκει ὅμως οὔτε τοὺς προηγουμένους ὀπισθογράφους οὔτε τὸν ἐκδότην. Ὁ καταδιωκόμενος ὀπισθογράφος ἔχει βεβαίως δικαίωμα νὰ κινηθῇ κατὰ τῶν προηγουμένων καὶ κατὰ τοῦ ἐκδότου ἐντὸς τῆς προθεσμίας τῶν ἀρθρ. 165 καὶ 166. Ἄλλ' ἔχει τὸ αὐτὸ δικαίωμα καὶ ὁ καταδιωκόμενος τριτεγγυητῆς αὐτοῦ, ἰδίᾳ ὅταν ὁ ὀπισθογράφος δὲν θέλῃ νὰ κινηθῇ ; Ἐν Γαλλίᾳ δέχονται ὅτι ὁ τριτεγγυητῆς ἔχει τὰ δικαιώματα καὶ καθήκοντα τοῦ ὑπὲρ οὗ ἐπικαλούμενοι τὰ ἀρθρ. 142 καὶ 159 (1)

Ἐπὶ πλέον ἐν Γαλλίᾳ δυνάμει τοῦ ἀρθρ. 2032 § 1 καὶ 4 Γαλ. Κωδ. ὁ ἐγγυητὴς ἔχει δικαίωμα νὰ καταδιώξῃ τὸν ὑπὲρ οὗ, ὅταν καταδιωχθῇ δικαστικῶς ἢ ὅταν τὸ χρέος κατέστη ληξιπρόθεσμον, ἐπομένως ἀφ' οὗ ἔχει ἀγωγὴν κατὰ τοῦ ὀφειλέτου, δύναται νὰ ἐνασκήσῃ καὶ τὰ δικαιώματα αὐτοῦ.

Παρ' ἡμῖν ὁ καταδιωκόμενος ἐγγυητῆς δὲν ἔχει εἰμὴ ἐξαίρετικῶς ἀγωγὴν κατὰ τοῦ ὑπὲρ οὗ, καὶ ἀφ' οὗ δὲν ἔχει ἀγωγὴν ἀμφίβολον εἶνε ἂν δύναται νὰ καταφύγῃ εἰς τὸ ἀρθρ. 1025 Πολ. Δικ. ἐκτὸς ἂν δεχθῶμεν τὴν καταδίωξιν τοῦ κομιστοῦ ὡς βραδύτητα περὶ τὸ καταβλεῖν χορηγοῦσαν τῷ τριτεγγυητῇ δικαίωμα ἀγωγῆς. (2).

1630. Ἐπλήρωσεν ὁ κατὰ παρέμβασιν δέκτης. Ὑπεστηρίξαμεν ἄλλαχού ὅτι ὁ κατὰ παρέμβασιν ἀποδέκτης εἶνε ἐγγυητῆς ἐκείνου ὑπὲρ οὗ παρενέβη § 1433 ἔχει ἐπομένως καταδιωκόμενος τὰ δικαιώματα τοῦ ἐγγυητοῦ § 1629 πληρώωνων ὅμως ἔχει τὰ δικαιώματα τοῦ κατὰ παρέμβασιν πληρωτοῦ, ἥτοι τοῦ κομιστοῦ ἀπέναντι ἐκείνου ὑπὲρ οὗ παρενέβη καὶ τῶν πρὸς τοῦτον εὐθυνομένων § 1551.

(1) LyC Tr. 4. 398.

(2) Καλ, Γ' 372.

1631. Πλείονες ἐνεχόμενοι ὑπὸ τὴν αὐτὴν ιδιότητα. Μέχρι τοῦδε ἐζητάσθησαν τὰ δικαιώματα τὰ ὅποια ἔχει ὁ πληρώνων ἢ καταδικωκόμενος συνοπόμενος κατὰ τῶν λοιπῶν, τῶν ἐνεχομένων ὑπὸ διάφορον ιδιότητα. Ἄλλ' εἶνε δυνατόν πλείονες νὰ ἐνέχωνται ὑπὸ τὴν αὐτὴν ιδιότητα, διότι π. χ. ὑπέγραψαν ὡς συνεκδόται, ὡς συνοπισθογράφοι, ὡς συναποδέκται ἢ ὡς συνεγγυηταί. Ἐν ταύτῃ περιπτώσει ἐρωτᾶται ἔχει δικαίωμα ἀναγωγῆς ὁ ἐκ τούτων πληρώσας (ἢ καταδικωκόμενος) κατὰ τῶν λοιπῶν τῶν ἐνεχομένων ὑπὸ τὴν αὐτὴν ιδιότητα ;

Περὶ τοῦ ζητήματος ὁ Ἐμ. Ν. σιωπᾷ καὶ τὸ μόνον ἐξ αὐτοῦ προκύπτει, ὡς ἐσημειώσαμεν ἤδη, εἶνε ὅτι καὶ οἱ ὑπὸ τὴν αὐτὴν ιδιότητα ἐνεχόμενοι εὐθύνονται ἀλληλεγγύως ἀπέναντι τοῦ κομιστοῦ ἄρθ. 140 § 1462 καὶ ὅτι ἐπομένως πρόκειται περὶ ἀλληλεγγύων συνοφειλετῶν τῶν ὁποίων ἡ σχέσις εἶνε συνενοχή. § 1465. Τοῦτο διδάσκεται καὶ ἐν Γαλλίᾳ. ⁽¹⁾

Ἄλλ' ἐκεῖ τὰ περὶ ἀλληλεγγύων συνοφειλετῶν καὶ συνεγγυητῶν ἔχουσι κληρονομήσῃ διὰ ρητῶν καὶ δὴ σαφῶν διατάξεων τοῦ Ἀστ. Δικαίου. ⁽²⁾

Παρ' ἡμῖν ἐλλείψει ἄλλης διατάξεως θὰ ἐφαρμόσωμεν ἀναγκαιῶς τὰς περὶ συνενοχῆς ἀρχάς, ἐπὶ δὲ συνεγγυητῶν καὶ ὅ, τι εὐρίσκομεν περὶ τούτων. Ἀλλὰ τὰ περὶ συνενοχῆς παρ' ἡμῖν δὲν εἶνε σαφῆ οὔτε ἀναμφισβήτητα.

Ἰδοὺ αἱ σπουδαιότεραι τῶν διαφοριῶν:

I. Ως πρὸς τὴν ἀναγωγὴν:

Κατὰ τινὰς στηριζομένους εἰς ρητὰ κείμενα ⁽³⁾ ὁ συνοφειλέτης

(1) LyC Tr. 4. 445. Ἀκ. 19 Μάϊου 84 S. 85. 1. 123. D. 84. 1. 286 Bravard 3. 221. Ἐρ. Ἀθ. 1374 (95, Θ. 7. 73.

(2) Οὕτω κατὰ τὸ ἄρθρ. 1251 § 3 Γαλ. Κωδ. ὁ μετ' ἄλλου ἢ δι' ἄλλον ἐνεχόμενος πληρώνων υποκλιτταται αὐτοδικαίως εἰς τὰ δικαιώματα τοῦ δανειστοῦ. Κατὰ τὸ ἄρθ. 1213 ἡ συνομολογηθεῖσα ἀλληλεγγύη ὑφίσταται μόνον ἀπέναντι τοῦ δανειστοῦ καὶ οὐχὶ μεταξὺ τῶν συνοφειλετῶν. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 1214 ὁ πληρώσας τὸ ὅλον ἀλληλέγγυος συνοφειλέτης ἔχει ἀναγωγὴν καθ' ἑκάστου τῶν λοιπῶν διὰ τὸ μέρος του. Κατὰ τὸ ἄρθ. 1216 εἰάν τὸ χρέος δι' ὃ ἡ ἀλληλεγγύη ἀφορᾷ τὸ συμπέραν ἐνός οὗτος εὐθύνεται ἀπέναντι τῶν λοιπῶν θεωρουμένων πρὸς αὐτὸν ὡς ἐγγυητῶν. Τέλος κατὰ τὸ ἄρθ. 2033b συνεγγυητῆς πληρώνων ἔχει ἀναγωγὴν καθ' ἑκάστου τῶν συνεγγυητῶν διὰ τὸ μέρος του.

(3) Ν. 62. II. (35 2) ἢ Βασιλ. 61 (41, 1). « Ἐπὶ τῶν δύο ἐναγομέ-

πληρώων δὲν ἔχει, λόγῳ τῆς συνενοχῆς καὶ μόνης, ἀναγωγὴν κατὰ τῶν λοιπῶν, ἐκτὸς ἂν διατελῇ πρὸς αὐτοὺς ἐν ἐταιρίᾳ ἢ ἂν τὸ συναλλαγμὰ κατηρτίσθῃ πρὸς κοινὸν συμφέρον καὶ ἐν γένει ἂν ὑπάρχῃ σχέσις ἄλλη (π. χ. ἐντολὴ ἢ διοικήσις ἀλλοτρίων) δυναμένη νὰ χρησιμεύσῃ ὡς βάσις. ⁽¹⁾ Κατ' ἄλλους στηριζομένους ἐπίσης εἰς ρητὰ κείμενα ὁ πληρώσας συνοφειλέτης ἔχει ἀγωγὴν κατὰ τῶν συνοφειλετῶν αὐτοῦ διὰ τὸ ἀναλογοῦν αὐτοῖς. ⁽²⁾ Πρὸς τὴν γνώμην ταύτην φαίνεται μᾶλλον ἀπόντίνουσα ἡ Ἑλληνικὴ Νομολογία. ⁽³⁾

II. Ὡς πρὸς τὸ δικαίωμα τῆς ἐκχωρήσεως:

Εἶνε κανὼν ὅτι ὁ συνοφειλέτης πληρώων ἔχει δικαίωμα νὰ ζητήσῃ παρὰ τοῦ δανειστοῦ τὴν ἐκχώρησιν τῶν ἀγωγῶν αὐτοῦ. Ἀλλὰ κατὰ τινὰς τὸ δικαίωμα τοῦτο ἔχει πᾶς συνοφειλέτης, ⁽⁴⁾ ἐνῶ κατ' ἄλλους μόνον ὁ συνοφειλέτης ὁ ἔχων ἀναγωγὴν. ⁽⁵⁾ Ἐξαίρεσις δὲ τῶν ἐπερωτῶντων ἢ ἐπερωτωμένων οὕτω σκοπεῖται ἡ οὐσία ἵνα εἰ μὲν εἰς κοινωνοὶ οὕτω νοῶνται ὡς ἂν εἰ ἕκαστος αὐτῶν εἰς μέρος ἐπηρώτησεν ἢ ἐπηρωτήθῃ, εἰ δὲ μὴ εἰσὶ κοινωνοὶ τῷ ἀποτελέσματι προσέχονεν καὶ τὴν οὐσίαν λέγομεν αὖξιν τοῦ λαβόντος καὶ μειοῦσθαι τοῦ καταβάλλοντος. Ἐπικαλοῦνται ἐπίσης καὶ τὰ κείμενα περὶ συνεγγυητῶν ἧτοι Ν. 39 Π. (46. 1) ἢ Βασ. 39 (26. 1) καὶ Ν. 11. Κωδ. (8. 40). Βασ. 81 (26. 1). Περὶ δὲ κατατέρω σελ. 928, σημ. 5.

(1) Wan-Weter Oblig. § 53. Windscheid § 294. Molitor II 1171—1174.

(2) Ν. 1. (2). Κωδ. (8. 39 ἢ 40). Βασ. 4. (26. 3). «Ὁ δανειστής ἀδειαν ἔχει κατὰ τοῦ ἐνός τῶν δύο ἐναγομένων καὶ ἐπερωτῶντων κινεῖν καὶ λοιπὸν εἰ τὸ πᾶν χρεὸς λάβῃ βοθηεῖται ὁ χρεώστης περὶ τοῦ ἡμίσεως μέρους ἕνεκα τοῦ συνοπυθύνου.» Savigny Oblig. I. § 23. Dernburg Ἐνοχ. § 73. 5. Μομφερράτου Ἐνοχ. § 28.

(3) ΑΠ. 166. 167. 168 (49) 51 (66). Γκίνη Νομολ. τοῦ Ἀρ. Πάγου Α. Συνενοχ. § 7. Εἰς τὰς ἀποφάσεις ταύτας πρόκειται περὶ ἐγγυητοῦ. Ἡ Ἐφ. Π. 808 Θ. 8. 379 εἰσηγ. κ. Σπιθάκη ἔχει ὑπ' ὄψιν συνεκδότας γραμματίου καὶ δέχεται ὅτι ὁ πληρώσας ἔχει ἀγωγὴν ὠφέλιμον κατὰ τοῦ ἀπαλλαγέντος διὰ τῆς πληρωμῆς συνεκδότου πρὸς πληρωμὴν τοῦ ἀναλογοῦντος. Εἰς τὰς ὑπὸ τὴν ἀπ. ταύτην παρατηρήσεις τοῦ κ. Ἀγγελοπούλου Ἀθανάτου ἀπῆντησεν ὁ κ. Ν. Δημαρᾶς ἐν Θεμ. 8 445.—Ἡ αὐτὴ ἀρχὴ ἀνευρίσκεται καὶ εἰς τὴν ΑΠ. 143 (99) Θ. 10 420 ἢ Μπ. 19. 67 ἴδε καὶ σημ. 2 τῆς σελ. 784. Περὶ συνεγγυητοῦ κατωτέρω.

(4) Arndts μετὰφρ. Κυριακοῦ § 213 σημ. 1. Savigny Oblig. § 53.

(5) Wan-Weter Oblig. § 53. Windscheid § 294. Μομφερράτου Ἐνοχ. § 82 i. f.

εἶνε κατ' αὐτοὺς τὰ περὶ συνεγγυητοῦ, ὅστις, καίτοι μὴ ἔχων ἀναγωγὴν κατὰ τοῦ συνεγγυητοῦ αὐτοῦ, ἔχει ἐν τούτοις δικαίωμα νὰ ζητήσῃ τὴν ἐκχώρησιν τῶν ἀγωγῶν τοῦ δανειστοῦ. ⁽¹⁾

Ἐσημειώσαμεν ἤδη ὅτι ἡ ἐκχώρησις κατὰ τοὺς μὲν πρέπει νὰ γίνῃ πρὸ τῆς καταβολῆς, κατ' ἄλλους δὲ δύναται νὰ γίνῃ καὶ μετὰ τὴν καταβολὴν εἴτε προηγήθῃ ὑπόσχεσις ἐκχωρήσεως εἴτε μὴ. ⁽²⁾

Τέλος ὑπεστηρίχθη πάλιν δυνάμει ρητοῦ κειμένου ὅτι ὁ ἔχων δικαίωμα νὰ ζητήσῃ τὴν ἐκχώρησιν τῶν ἀγωγῶν τοῦ δανειστοῦ ἔχει δικαίωμα νὰ ἐνασκήσῃ ταύτας ὠφελίμως ἄνευ ἐκχωρήσεως ἐπὶ εἰκαζομένη ἐκχωρήσει. ⁽³⁾ Ἀλλὰ καὶ τοῦτο φιλονικεῖται. ⁽⁴⁾

III. Ὡς πρὸς τοὺς συνεγγυητάς:

Περὶ συνεγγυητῶν, οἵτινες εἶνε συνοφειλέται, ἔχομεν ρητὰ κείμενα κατὰ τὰ ὅποια ὁ συνεγγυητὴς πληρῶνων δὲν ἔχει δικαίωμα ἀναγωγῆς κατὰ τῶν συνεγγυητῶν αὐτοῦ ἐκτός ἂν ὑπάρχῃ σχέσις ἐγγυητίας, ἐντολῆς ἢ διοικήσεως ἀλλοτρίων. ⁽⁵⁾

(1) Windscheid § 294 i' f.

(2) Ἴδε τὰς σημ. τῆς § 1626.

(3) Savigny Oblig. § 23—25 Demangeat des obligations solidaires en droit Romain σελ. 225—267 καὶ 428—433. Μομφερράτου Ἐνοχ. § 28 στηρίζονται ἐπὶ τοῦ N 1 § 13 II. (27. 3) Βασ. 1 § 13 (38. 3) καὶ ἰδίᾳ ἐπὶ τῆς φράσεως «ἂν μὴ ἐκχωρηθῇ τὴν κατ' αὐτοῦ ἀγωγὴν ἔχει κατ' αὐτοῦ οὐτιλίαν». Ὑπὸ τὸ αὐτὸ πνεῦμα Ἐφ. Ἀθ. 1458 (92) Θεμ. 3. 521 εἰσηγ. κ. Λυκούδη στηριζομένη ἐπὶ N. 17 II (44. 1) καὶ Ἐφ. Πατρῶν 1239 (95) Θεμ. 7. 431 εἰσηγ. κ. Δ. Ποταμιάνου.

(4) Ἐφ. Ἀθ. 640 (900) Θ. 12. 38 εἰσηγ. κ. Σπιθίκη. Ἐκχώρησιν πλάσματικὴν ἢ αὐτοδικαίως χωροῦσαν ὁ Νόμος δὲν ἀναγνώριζει Καλ. Γ. 360 καὶ 430.

(5) N. 39 II. (46. 1) καὶ Βασ. 30 (26. 1) Ἐὰν εἰς τῶν ἐγγυητῶν καταβῇ καὶ μὴ ἐκχωρηθῇ τὰς ἀγωγάς, ὁ ἄλλος οὔτε ἐξ αὐτοῦ οὔτε παρὰ τοῦ δανειστοῦ ἐνάγεται καὶ N. 11 Κωδ. (8. 40) Βασ. 81 (26. 1). Ἐὰν εἰς τῶν ἐγγυητῶν εἰς δόλοκληρον τὸ χρέος ἐπλήρωσεν οὐκ ἔχει κατὰ τοῦ συνεγγυητοῦ αὐτοῦ ἀγωγὴν. Ἐφ. Ἀθ. 640 (900) Θεμ. 12. 38. «Κατὰ τὸν Ἀστ. Ν. ὅστις κανονίζει τὰς μεταξὺ τῶν συνεγγυητῶν σχέσεις ἐν συναλλαγματικαῖς ἢ γραμματίαις εἰς διαταγὴν ἅτε τοῦ Ἐμ. Νόμου σιωπῶντος ὡς πρὸς τὸ ἀντικείμενον τοῦτο, ὁ ἐγγυητὴς πληρῶνων τὸ χρέος οὐδεμίαν ἀγωγὴν ἔχει κατὰ τοῦ συνεγγυητοῦ. Εἰσηγ. § 4 (3. 20) N. 39 II. (46. 1) καὶ N. 11 Κωδ. (8. 40) ἢ 41) ἐκτός ἂν μεταξὺ τῶν συνεγγυητῶν ὑπῆρχεν

Οἱ ὑποστηρίζοντες ὅτι ὁ συνοφειλέτης πληρώνων δὲν ἔχει ἀναγωγὴν κατὰ τῶν λοιπῶν ἐπικλοῦνται καὶ τὰ κείμενα ταῦτα, διότι προφανῶς οἱ συνεγγυηταὶ εἶνε συνοφειλέται.

Ρητῶς ὁμως ἀναγνωρίζεται εἰς τὸν συνεγγυητὴν τὸ δικαίωμα νὰ ζητήσῃ τὴν ἐκχώρησιν τῶν ἀγωγῶν τοῦ δανειστοῦ καὶ ἡ ἐκχώρησις δύναται νὰ γίνῃ ὡς εἵπομεν εἴτε πρὸ τῆς καταβολῆς εἴτε μετὰ ταύτην.⁽¹⁾

Οἱ φρονούντες ὅτι ὁ ἔχων δικαίωμα νὰ ζητήσῃ τὴν ἐκχώρησιν τῶν ἀγωγῶν ἐξασκεῖ ταύτας ὠφελίμως ἄνευ ἐκχωρήσεως ἐπὶ εἰκαζομένη ἐκχωρήσει ἀναγνωρίζουσι καὶ εἰς τὸν συνεγγυητὴν τὸ δικαίωμα τοῦτο.⁽²⁾

Περὶ τῶν δικαιωμάτων τοῦ τριτεγγυητοῦ ἀπέναντι τοῦ πρωτοφειλέτου § 1625. 1629.

Μένει τὸ ἐρώτημα ἂν ἡ ἀναγωγή αὕτη ᾗ ἐκ συναλλαγματικῆς. Θεωρητικῶς βεβαίως δὲν εἶνε, διότι δι' αὐτῆς δὲν σκοπεῖται ἡ πληρωμὴ τῆς συναλλαγματικῆς· ἀλλ' ὡς πολλάκις κατ' ἐπανάληψιν εἵπομεν δύναται νὰ ὑποστηριχθῇ ὅτι αὕτη ἀφορᾷ τὴν συναλλαγματικὴν πρὸς ἐφαρμογὴν τῶν ἀρθρ. 189 Ἐμ. Ν. καὶ 729 Πολ. Δικ. § 1615. 1625.

§ 1632. Τὴν συναλλαγματικὴν ἐπλήρωσε τρίτος. Ἐὰν ὁ τρίτος ἐπλήρωσε κατὰ τὴν σύνταξιν τοῦ διαμαρτυρικοῦ ἐπὶ μὴ πληρωμῇ καὶ ὑπὸ τὰς διατυπώσεις ὡς ἐμελετήσαμεν § 1550 εἶνε ἄλλη τις ἐνοχικὴ σχέσις (ἐντολῆς, ἐταιρίας, διαχειρίσεως ἄλλοτρίων), ὅτε τίκεται ἡ ἐκ τῆς σχέσεως ταύτης παραγομένη ἀγωγή ἢ τέλος ὅταν ὁ πληρωτὴς δανειστὴς ἐξεχώρησε τὰς ἀγωγὰς του κατὰ τοὺς Ν. 17 καὶ 36 Π. (46. 1).*

(1) Ἰδε Ν. 39 Π. (46. 1) ἢ Βασ. 39 (26. 1) καὶ Ν. 11 Κ. (8.40 ἢ 41) ἢ Βασιλ. 81 (26. 1). «δύναται μέντοι ὅτε καταβάλλει τὸ χρέος αἰτεῖν τὸ δίκαιον τῶν ἐνεχύρων καὶ τυχὼν τούτου κινεῖν τὰς ἀγωγὰς.» Ἰδε καὶ τὰς σημ. τῆς § 1625. Κατὰ τὴν ΑΠ. 94 (87) ὁ καταβαλὼν τὸ ὅλον δὲν ἔχει κατὰ τῶν ἀλληλεγγύων ἐγγυητῶν ἀγωγὴν περὶ ἀναλήψεως ὅλου τοῦ πληρωθέντος ποσοῦ, ἀλλὰ μόνον περὶ τοῦ μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῆς εἰς αὐτὸν ἐπιβαλλούσης κεφαλικῆς μερίδος ὑπολειπομένου, διότι τούτου ἡ πληρωμὴ ἐγένετο πρὸς τὸ συμφέρον τῶν συνεγγυητῶν. Κατὰ τὴν ΑΠ. 266 (92) Θ. 3. 658 ὁ συνεγγυητὴς ἐναγόμενος ἀποκρούει διὰ τῆς ἐνστάσεως τοῦ δόλου [Ν. 17 § 2. Π. (50. 17)] τὸν ἐνάγοντα συνεγγυητὴν διὰ τὸ ὅλον. Ὑπὸ τὸ αὐτὸ πνεῦμα ΑΠ. 143 (99) Θ. 10. 420. Μπαλ 19.67.

(2) Ἰδε ἄνωτ. σελ. 928.

πληρωτής κατὰ παρέμβασιν καὶ ἔχει τὰ δικαιώματα τοῦ κομιστοῦ § 1555.

Ἄλλ' ἂν ἐπλήρωσε κατόπιν ;

Κατὰ τὸν Ν. 43 Π. (3. 5) ἡ Βασιλ. 43 (17. 1). « Ἐὰν χωρὶς ἐντολῆς καταβάλλης ὑπὲρ ἐμοῦ χρέος, ἐλευθεροῦμαι, καὶ ἔχεις κατ' ἐμοῦ τὴν περὶ διοικήσεως ἀγωγὴν. Ταῦτα εἰμὴ διέφερέ με μὴ καταβληθῆναι. »

Ἐκ τοῦ ἀνωτέρω Ν. ἐφαρμοζομένου προφανῶς καὶ ἐπὶ συναλλαγματικῶν, προκύπτει ὅτι ὁ τρίτος πληρῶνων ἔχει ἀγωγὴν κατὰ πάντων οἵτινες διὰ τῆς πληρωμῆς ἠλευθερώθησαν. Σημειωτέον ὅτι ἡ ἀγωγὴ αὕτη δὲν εἶνε βεβαίως ἡ ἀγωγή τοῦ κομιστοῦ, ἀλλ' ἰδίᾳ ὑφισταμένη μέχρι παραγραφῆς καὶ μὴ ὑποκειμένη εἰς οὐδεμίαν διατύπωσιν, διότι ὁ Νόμος (ἄρθρ. 165, 166, 167) μόνον τὰς ἀγωγὰς τοῦ κομιστοῦ καὶ τῶν ὀπισθογράφων ὑπέβαλεν εἰς διατυπώσεις. Δύναται ἐπομένως νὰ ἐγερθῇ κατὰ πάντων τῶν διὰ τῆς πληρωμῆς ἐλευθερωθέντων ὅχι μόνον ἐντὸς τῶν προθεσμιῶν τῶν ἄρθρ. 165 καὶ 166 τὰ ὁποῖα δὲν ἔχουσιν ὑπ' ὄψιν τὴν ἀγωγὴν ταύτην, ἀλλὰ μέχρι παραγραφῆς.

Ἄλλ' εἶνε ἐκ συναλλαγματικῆς; Διὰ τοὺς δεχομένους ὅτι αὕτη ἀφορᾷ τὴν συναλλαγματικὴν κατὰ τὰ διδασκόμενα περὶ τῆς ἐννοίας τοῦ ἄρθρ. 189. Ναί. Ἐπικρατεῖ ὁμῶς ὡς προεσημειώσαμεν ἤδη ἡ ἀποφατικὴ γνώμη. (1)

6) Ἐκπτώσεις τοῦ ἀμελοῦς κομιστοῦ

(ἄρθ. 160, 163, 168—171)

1633. Ἀμελῆς κομιστής. Εἵπομεν ὅτι ὁ κομιστής ἔχει δικαιῶμα καὶ καθήκον 1) νὰ συντάξῃ διαμαρτυρικὸν ἐπὶ μὴ πληρωμῇ τὴν ἐπομένην τῆς λήξεως § 1562 καὶ 2) νὰ κοινοποιήσῃ τὸ διαμαρτυρικὸν καὶ τὴν ἀγωγὴν αὐτοῦ κατὰ τῶν ὀπισθογράφων καὶ τοῦ ἐκδότη ἐντὸς ὁρισμένης προθεσμίας § 1574.

Παραλείπων τὰ δικαιώματα ἀλλὰ καὶ καθήκοντα ταῦτα ὁ κομιστής, εἶνε καὶ καλεῖται ἀμελῆς εἴτε ἀπέναντι πάντων εἴτε ἀπέ-

(1) Ἰδὲ σημ. 2 σελ. 853. σημ. 3 σελ. 859.

ναντι μόνον ἐκείνων πρὸς οὓς δὲν ἐκοινοποίησε τὸ διαμαρτυρικὸν καὶ τὴν ἀγωγὴν ἐντὸς τῆς προθεσμίας.

Ἀλλὰ καὶ ὁ ὀπισθογράφος καταδικωκόμενος ἢ πληρώων § 1619 1620 ἔχει δικαίωμα καὶ καθῆκον νὰ κοινοποιήσῃ τὸ διαμαρτυρικὸν καὶ τὴν ἀγωγὴν αὐτοῦ κατὰ τῶν πρὸ αὐτοῦ ὀπισθογράφων καὶ τοῦ ἐκδότου ἐντὸς ὠρισμένης προθεσμίας, εἴνε δὲ καὶ αὐτὸς ἀμελὴς μὴ συμμορφούμενος πρὸς τὴν ἐπιταγὴν ταύτην τοῦ Νόμου.

1634. Δικαιώματα τοῦ ἀμελοῦς κομιστοῦ. Τεθέντος ὅτι ὁ κομιστὴς (ἢ ὁ ὀπισθογράφος) εἶνε ἀμελὴς, ἐρωτᾶται, ποῖαι εἶνε αἱ συνέπειαι τῆς ἀμελείας αὐτοῦ ἤτοι ποῖα δικαιώματα ἔχει κατὰ τῶν διαφόρων ὑποχρέων καὶ κατὰ πόσον λόγῳ τῆς ἀμελείας ἀλλοιοῦται ἢ μεταβάλλεται ἡ ἀρχὴ τῆς ἀλληλεγγύου εὐθύνης ἢ ἀνγκυρομένη εἰς τὰ ἄρθρ. 140 καὶ 118.

Εἰς τὸ ἐρώτημα ὁ Ἐμ. Ν. ἀπαντᾷ ὁμίλῳ περὶ τοῦ ἐκδότου καὶ τῶν ὀπισθογράφων μόνον (ἄρθρ. 168 — 170)· διότι περὶ τούτων ἀληθῶς καινοτομεῖ. Δὲν ὁμιλεῖ ὁμῶς περὶ τῶν λοιπῶν ὑποχρέων, εἴτε διότι ἡ εὐθύνη αὐτῶν συμπίπτει πρὸς τὴν τοῦ ἐκδότου καὶ τῶν ὀπισθογράφων (τριτεγγυηταί, κατὰ παρέμβασιν δέκται), εἴτε διότι ἡ εὐθύνη αὐτῶν οὐδόλως ἐκ τῆς ἀμελείας μεταβάλλεται (ἀποδέκται — ἐγγυηταί αὐτῶν).

Ἡ γενικὴ ὁμῶς ἀρχὴ ἡ διήκουσα διὰ τῶν διατάξεων τοῦ Ν. εἶνε αὕτη. Ὁ ὑπόχρεως ὁ θέσιν ἐγγυητοῦ τῆς πληρωμῆς ἐπέχων μόνον (ὀπισθογράφος) ἀπαλλάσσεται πάντοτε ἀπέναντι τοῦ ἀμελοῦς κομιστοῦ, ἐνῷ δὲν ἀπαλλάσσεται ὁ ἐπέχων θέσιν ὀφειλέτου (ἀποδέκτης — ἐκδότης μὴ ἔχων πρόβλεψιν).

Ἐχαντες ὑπ' ὅψιν τὴν ἀρχὴν ταύτην ἐξετάζομεν τὰ δικαιώματα τοῦ ἀμελοῦς κομιστοῦ ἀπέναντι ἐκάστου τῶν ἐκ τῆς συναλλαγματοῦς ὑποχρέων.

1635. Ἀπέναντι τοῦ ἐκδότου. Ὁ ἐκδότης εἶνε ὁ δημιουργὸς τοῦ τίτλου, ὁ εὐθυνόμενος διὰ τὴν πληρωμὴν (ἄρθρ. 118), ὁ λαβὼν τὸ ἀντίτιμον καὶ ὀφείλων συνεπῶς τὴν πρόβλεψιν (ἄρθρ. 116). Εἶνε ἐπομένως ἐγγυητὴς τῆς πληρωμῆς καὶ ὀφειλέτης τῆς προβλέψεως.

Ὡς ἐγγυητὴς τῆς πληρωμῆς εὐθύνεται μόνον ἀπέναντι τοῦ ἐπιμελοῦς κομιστοῦ. Ὡς ὀφειλέτης δὲ τῆς προβλέψεως εὐθύνεται

ἀπέναντι καὶ τοῦ ἀμελοῦς, διότι εἶνε ὀφειλέτης, καὶ ἀπαλλάσσεται ἀποδεικνύων ὅτι δὲν εἶνε ὀφειλέτης ἤτοι ὅτι εἶχε τὴν πρόβλεψιν.

Ἐνῶσα ὁ κομιστὴς εἶνε ἐπιμελής, ἡ πρὸς αὐτὸν εὐθύνη τοῦ ἐκδότου εἶνε τελεία, διότι ὁ ἐκδότης εἶνε ἐγγυητὴς τῆς πληρωμῆς (ἄρθ. 118). Οὐτε ἐνδιαφέρει καὶ τὸ ζήτημα ἂν ὑπάρχῃ πρόβλεψις ἢ μὴ ἢ ἂν τὴν συναλλαγματικὴν ἀπεδέχθῃ ἢ μὴ ὁ πληρωτής. Πάντα ταῦτα εἶνε ἐντελῶς ἀδιάφορα. Ἀρκεῖ ὅτι ἡ συναλλαγματικὴ δὲν ἐπληρώθῃ καὶ ὅτι ὁ κομιστὴς εἶνε ἐπιμελής.

Ἄν ὅμως ὁ κομιστὴς ἦν ἀμελής. ἂν δὲν συνέταξεν ἔγκυρον καὶ ἐμπρόθεσμον διαμαρτυρικὸν ἢ ἂν δὲν ἐκοινοποίησε τοῦτο καὶ τὴν ἀγωγὴν αὐτοῦ ἐντὸς τῆς ὀρισμένης προθεσμίας, ἡ ἐξῆς διάκρισις ἐπιβάλλεται: Ὑπῆρχε πρόβλεψις κατὰ τὴν λῆξιν; Ἐὰν Ναί, οὐδεμίαν πλέον εὐθύνην φέρει ὁ ἐκδότης, διότι ὡς ἐγγυητὴς μὲν ἀπηλλάγη, ὀφειλέτης δὲ τῆς προβλέψεως δὲν εἶνε. Ἐὰν Ὁχι. Ὁ ἐκδότης ἀπηλλάγη μὲν ὡς ἐγγυητὴς, δὲν ἀπηλλάγη ὅμως ὡς ὀφειλέτης τῆς προβλέψεως, ἣν δὲν παρέσχε, ἐπομένως εὐθύνεται καὶ ἀπέναντι τοῦ ἀμελοῦς κομιστοῦ.

Ὁ ἐκδότης ὅστις ἔχει πρόβλεψιν κατὰ τὴν λῆξιν δὲν εἶνε πραγματικὸς ὀφειλέτης, ἀλλ' ἐγγυητὴς, διότι ἔδωκεν ἤδη ὅ,τι ἔλαβε κατὰ τὴν ἐκδοσιν καὶ δὲν πλουτίζει ἀδίκως. Ἀφ' οὗ δὲ ὁ κομιστὴς εἶνε ἐν πταίσματι ἤτοι ἄμελής, εὐλογον καὶ δίκαιον εἶνε νὰ ὑποστῇ αὐτὸς μᾶλλον τὰς συνεπείας τῆς τυχόν ἀφερεγγυότητος τοῦ πληρωτοῦ.

Τοῦναντίον ὁ ἐκδότης, ὅστις δὲν ἔχει πρόβλεψιν κατὰ τὴν λῆξιν, ἐν ᾧ ἔλαβε τὸ ἀντίτιμον τῆς συναλλαγματικῆς, δὲν εἶνε μόνον ἐγγυητὴς τῆς πληρωμῆς ἀλλὰ καὶ ὀφειλέτης τῆς προβλέψεως, πλουτίζει δὲ ἀδίκως μὴ εὐθυνόμενος πρὸς τὸν κομιστὴν τοῦ ὁποίου ἄλλως ἢ ἀμέλεια εἶνε ἐντελῶς ἀβλαβὴς δι' αὐτὸν μὴδὲν δόντα.

Ἐπὶ τῇ βάσει περίπου τῶν σκέψεων τούτων, αἵτινες εἶνε σχεδὸν κοιναὶ εἰς πάσας τὰς νομοθεσίας, ὁ Ν. ἡμῶν ἔγραψε τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 170 καθ' ὃ :

«Χάνουν ὡσαύτως ὁ (ἀμελής) κομιστὴς καὶ οἱ (ἀμελεῖς) ὀπισθογράφοι πᾶν δικαίωμα κατὰ τοῦ ἐκδότου, ἂν οὗτος ἀποδείξῃ ὅτι ὑπῆρχε πρόβλεψις κατὰ τὴν προθεσμίαν (λῆξιν) τῆς συναλλαγματικῆς. Εἰς ταύτην τὴν περίπτωσιν ὁ κομιστὴς δὲν δύναται νὰ ἐνάξῃ εἰμὴ ἐκεῖνον, πρὸς τὸν ὁποῖον ἡ συναλλαγματικὴ εἶχεν ἐκδοθῇ (πληρωτὴν).

Ἐκ τῆς ἀνωτέω διατάξεως προκύπτει ὅτι ὁ ἐκδότης εὐθύνεται καὶ ἀπέναντι τοῦ ἀμελοῦς κομιστοῦ. ἀπαλλάσσεται δὲ μόνον ἰσχυριζόμενος καὶ ἀποδεικνύων ὅτι κατὰ τὴν λήξιν τῆς συναλλαγματικῆς ὑπῆρχε πρόβλεψις (1).

Εἰδικώτερον σημειωτέα ταῦτα:

1). Ἡ ἀπόδειξις τῆς ὑπάρξεως προβλέψεως γίνεται ὑπὸ τοῦ ἐκδότης δι' ὅλων τῶν μέσων τὰ ὅποια ἐπιτρέπει αὐτῷ ἡ σχέσις ἣν ἐπικαλεῖται ὡς αἰτίαν τῆς πρὸς αὐτὸν ὀφειλῆς τοῦ πληρωτοῦ (2). Ἐσημειώσαμεν ἤδη ὅτι τὸ ἐκ τῆς ἀποδοχῆς τεκμήριον δὲν ἀντίτασσεται κατὰ τοῦ κομιστοῦ (ἄρθρ. 117) § 1386.

2) Καὶ τὴν ὑπὸ τοῦ διατάκτου γενομένην πρόβλεψιν ἐπικαλεῖται ὁ ἐκδότης § 1383.

3) Ὅταν ἡ πρόβλεψις συνίσταται εἰς ἐμπορεύματα ἐφαρμοζονται τὰ ρηθέντα ἐν § 1379. (3)

4) Ἐπὶ συναλλαγματικῆς πληρωτέας εἰς κατοικίαν ἄλλου § 1301 ὁ ἐκδότης πρὸς ἀπαλλαγὴν τοῦ ἀρκεῖ ν' ἀποδείξῃ ὅτι ὑπῆρχε πρόβλεψις παρὰ τῷ πληρωτῇ, δὲν εἶνε δὲ ἀνάγκη ν' ἀποδείξῃ ὅτι αὐτὴ ὑπῆρχε καὶ εἰς τὴν κατοικίαν τῆς πληρωμῆς. (4)

(1) LyC. Tr. 4 408. Boistel 826. Pάλ. 585. Alauzet 1492. Ἀκ. 27 Ἰαν. 63. D. 63. 1. 15. S. 63. 192. ΑΠ. 32 καὶ 199 (47). Σολλ. Γκίνη 194. 197. Πειρ. 3702 καὶ ἐπ. Κατὰ τὸ Ἐφ. Bordeaux 16 Μαΐου 49 S. 49. 2.705 D. 52. 2.101 ὁ ἐκδότης εὐθύνεται καὶ ἂν ἡ συναλλαγματικὴ δὲν ἀναφέρῃ τὸ ληφθὲν ἀντίτιμον, ἀρκεῖ ὁ κομιστὴς ν' ἀποδείξῃ ὅτι ἔδωκε τοιαῦτον. Dalloz ef. de Com. Sup. 41. Contra Bravard 3 55. Ἰδε § 1292.

(2) Ἰδε § 1386. Κατὰ τοὺς LyC. Tr. 4 408 ἐπικαλουμένους τὸν Alauzet 1499 καὶ Boistel 826 ἡ ἀπόδειξις γίνεται διὰ παντὸς μέσου ἰδίως διὰ τῶν βιβλίων ἢ δι' ἄλληλογραφίας. Ἀκριβεστέραν νομίζω τὴν ἐν τῷ κειμένῳ διατύπωσιν. Περὶ τοῦ ἂν ἡ πρόβλεψις ἀποδεικνύεται καὶ ἐκ τῆς συναλλαγματικῆς § 1387 καὶ ΑΠ. 16 (902). Νομ. Ἐπιθ. 1. 366

(3) Ὁ ἐκδότης εἶνε ὑπεύθυνος καὶ ἂν ἡ πρόβλεψις σταλεῖσα ἐγκαίρως ἐβράδυνεν ἢ ἀπωλέσθῃ ἐκ τύχης LyC. Tr. 4. 409. Alauzet 1496. Dalloz ef. de Com. 730.

(4) LyC. Tr. 4. 410. Dalloz ef. de Com. 214. Nouguiet 1. 372. 459. Κατὰ τὸν Bedarride 1. 155 ἡ πρόβλεψις πρέπει νὰ εὐρίσκεται ἐν τῇ κατοικίᾳ τῆς πληρωμῆς ὅταν αὕτη ἐσημειώθῃ ὑπὸ τοῦ ἐκδότης.

1636. Πτώχευσις τοῦ πληρωτοῦ. Ἰπρωτήθη ἂν ὁ ἐκδότης ἀποκρούῃ τὸν ἀμελῆ κομιστὴν, ὅταν ὁ λαβὼν τὴν πρόβλεψιν πληρωτῆς διατελῇ κατὰ τὴν λῆξιν ἐν πτωχεύσει.

Πολλοὶ δέχονται ὅτι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει δὲν ὑπάρχει πρόβλεψις, διότι ἡ πρόβλεψις πρέπει νὰ ᾔνη πραγματικὴ, ἀπαιτητὴ καὶ διαθέσιμος κατὰ τὴν λῆξιν. Προφανῶς δὲ ἐνταῦθα δὲν εἶνε τοιαύτη ἀφ' οὗ ὁ πληρωτῆς διατελὼν ἐν πτωχεύσει δὲν δύναται νὰ πληρώσῃ. Ὁ Ν. θέλει νὰ ὑπάρχῃ πρόβλεψις κατὰ τὴν λῆξιν (ἄρθρ. 117 καὶ 170)· πρόβλεψις δὲ κατὰ τὴν λῆξιν δὲν ὑπάρχει, ἅμα ὁ πληρωτῆς διατελῇ ἐν πτωχεύσει. Ἄλλως τε οὐδὲν ἐζημιώθη ὁ ἐκδότης ἐκ τῆς ἀμελείας τοῦ κομιστοῦ. ⁽¹⁾

Εἰς ταῦτα ἀντιτάσσουσιν ἄλλοι :

1) Τὸ ἄρθρ. 116, ὅπερ ὀρίζει ὅτι ὑπάρχει πρόβλεψις ἅμα κατὰ τὴν λῆξιν ὁ πληρωτῆς εἶνε ὀφειλέτης τοῦ ἐκδότης χωρὶς ν' ἀπαιτῇ ὥστε ὁ οὗτος νὰ ᾔνη καὶ φερέγγυος.

2) Τὸ ἄρθρον 160 § 1 ὅπερ ἀπαλλάσσει τὸν ἐκδότην «ἂν εἶχε κάμῃ πρόβλεψιν» χωρὶς νὰ ἀναφέρῃ τὴν φράσιν «κατὰ τὴν λῆξιν» τοῦθ' ὅπερ σημαίνει ὅτι ἡ φράσις «κατὰ τὴν λῆξιν» τῶν ἄρθρ. 117 καὶ 170 δὲν ἐγράφη μετὰ σκοποῦ.

3) Τὸ ἄρθρ. 163. Κατὰ τὴν ἄλλην γνώμην τὸ διαμαρτυρικόν εἶνε ἀναγκαιὸν διὰ τοὺς ὀπισθογράφους, ἐνῷ δὲν εἶνε διὰ τὸν ἐκδότην. Ἀλλὰ τοῦτο ἀντίκειται πρὸς τὸ ἄρθρ. 163 ὅπερ ἄνευ διακρίσεως καὶ ἀπολύτως ὀρίζει ὅτι ἡ πτώχευσις τοῦ πληρωτοῦ δὲν ἀπαλλάσσει τὸν κομιστὴν τῆς ὑποχρεώσεως τοῦ νὰ κάμῃ τὸ ἐπὶ μὴ πληρωμῇ διαμαρτυρικόν.

Οὕτε εἶνε ἐπιτυχέστερον τὸ ἐπιχείρημα ὅτι ὁ ἐκδότης οὐδὲν ἐζημιώθη ἐκ τῆς ἀμελείας τοῦ κομιστοῦ, διότι αἱ ἐκπτώσεις τῶν ἄρθρ. 168 — 170 δὲν στηρίζονται ἐπὶ τεκμηρίου ζημίας, ἀλλ' ἐπὶ τεκμηρίου πληρωμῆς ἐπιβαλλομένου ὑπὸ τῆς ταχύτητος τῶν ἐμπορ. συναλλαγῶν.

(1) Bravard 3. 453 σημ. Alauzet 1493. Dalloz ef. de Com. 210. Ἄκ. 30 Μαρτ. 41. D. 41. 1. 201 Ἄκ. 10 Δεσ. 51. S. 51. 1. 5 ἐνθα καὶ σημ. τοῦ Massé. Ἄκ. 30 Ἀπρ. 60. S. 60. 1. 881 D. 60. 1. 259. Ἄκ. 27 Ἰαν. 63. D. 63. 1. 15. ΑΠ. 42 (63) καὶ 49 (65) ἐν Σουλλ. Γκίνη 60 ἢ Πειρ. 3747.

Ὁ συμμορφωθείς πρὸς τὸν Ν. ὑπόχρεως καὶ μὴ καταδιωχθείς ἐφ' ὠρισμένον χρόνον δικαιούται νὰ πιστεύῃ ὅτι ἡ συναλλαγματικὴ ἐπληρώθη καὶ ὅτι δύναται νὰ ἐπιδοθῇ ἀφρότως εἰς ἄλλας ἐργασίας. Τοῦτο ἀπαιτεῖ ἡ ταχύτης τῶν ἐμπ. συναλλαγῶν.

Ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τεκμηρίου ζημίας ἂν στηρίζωνται αἱ ἐκπτώσεις τῶν ἄνω ἄρθρων πάλιν ἡ ἄλλη γνώμη εἶνε ἀνακόλουθος καὶ αὐθαίρετος, διότι δέχεται ὅτι ἡ πτώχευσις τοῦ πληρωτοῦ κατὰ τὴν λήξιν ἀναιρεῖ τὸ τεκμήριον τῆς ζημίας ἀπέναντι τοῦ ἐκδότου μόνον οὐχὶ δὲ καὶ ἀπέναντι τῶν ὀπισθογράφων. Ἀφ' οὗ ἡ πτώχευσις τοῦ πληρωτοῦ ἀναιρεῖ τὸ τεκμήριον τῆς ζημίας, ἐφ' οὗ κατὰ τὴν γνώμην ταύτην στηρίζονται αἱ ἐκπτώσεις τοῦ κομιστοῦ, ἔπρεπε νὰ ἀναιρῇ τοῦτο καθ' ὅλων, διότι ὅλων ἡ ἀπαλλαγὴ ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ τεκμηρίου βασίζεται. Διὰ τὰ τάχα διατελοῦντος ἐν πτωχεύσει τοῦ πληρωτοῦ κατὰ τὴν λήξιν δεχόμεθα ὅτι ὁ ἐκδότης οὐδὲν ἐζημιώθη ἐκ τῆς ἀμελείας τοῦ κομιστοῦ καὶ κηρύσσομεν τοῦτον ὑπεύθυνον, καὶ δὲν δεχόμεθα τὸ αὐτὸ καὶ ὡς πρὸς τοὺς ὀπισθογράφους, ἀφ' οὗ ἡ βάσις τῆς ἐκπτώσεως ἢ τῆς ἀπαλλαγῆς δι' ὅλους εἶνε ἡ αὐτή. ⁽¹⁾

Διὰ τοῦτο ἐσημειώσαμεν ἤδη ὡς ὀρθότερον τὴν γνώμην ταύτην ἂν καὶ δὲν ἐπικρατῇ § 1398.

Κατὰ μείζονα λόγον ὁ ἀμελής κομιστὴς χάνει τὰ δικαιώματα αὐτοῦ κατὰ τοῦ ἔχοντος πρόβλεψιν ἐκδότου, ἐὰν ὁ πληρωτὴς κατὰ τὴν λήξιν δὲν εἶχε κηρυχθῇ εἰς κατὰστασιν πτωχεύσεως, καὶ ἐπὶ τῇ ὑποθέσει ὅτι ἡ λήξις συνέπιπτε πρὸς τὴν ἐποχὴν τῆς παύσεως τῶν πληρωμῶν. ⁽²⁾

1637. Ἀνάληψις τῆς προβλέψεως. Κατὰ τὸ ἀρθρ. 171 «Αἱ κατὰ τοῦ κομιστοῦ συνέπειαι τῆς εἰς τὰ προηγούμενα τρία ἄρθρα ὀριζομένης ἐκπτώσεως παύουν ἂν ὁ ἐκδότης ἢ τις τῶν ὀπισθογράφων μετὰ τὴν παρέλευσιν τῶν περὶ τοῦ διαμαρτυρικοῦ, τῆς γνωστοποιήσεως τοῦ διαμαρτυρικοῦ ἢ τῆς εἰς τὸ δικαστήριον κλήσεως ὠρισμένων προθεσμιῶν, ἔλαβε διὰ λογαριασμοῦ, συμψηφισμοῦ ἢ ὅπωςδήποτε ἄλλως τὰ πρὸς πληρωμὴν τῆς συναλλαγματικῆς προσδιωρι-

(1) Boistel 827. LyC. Tr. 4. 410 bis. Ἐφ. Αθ. 725 (94) ©. 5. 233.

(2) Ἀκ. 30 Ἀπρ. 60. S. 60 1. 881. D. 60. 1 259. Alauzet 1493. LyC. Tr. 4. 410 bis.

σμένα χρήματα, ὁ δὲ κομιστὴς ἀναλαμβάνει τὰ κατὰ τῶν εἰρημένων δικαιώματα του».

Καί τὸ ἄρθρον τοῦτο στηρίζεται ἐπὶ τῆς θεωρίας τοῦ ἀδίκου πλουτισμοῦ, εἶνε δὲ λογικὸν νὰ θεωρῇται ὡς μὴ ἔχων πρόβλεψιν ἐκεῖνος ὅστις ἀνέλαβε ταύτην μετὰ τὴν παρέλευσιν τῶν προθεσμιῶν.

Ἡ ἀνάληψις τῆς προβλέψεως νοεῖται ἰδίως ὅταν ὁ πληρωτὴς δὲν ἀπεδέχθη διότι τότε ἀκινδύνως δύναται νὰ ἐπιστρέψῃ τὴν πρόβλεψιν 1397.

Εἰδικώτερον σημειωτέα ταῦτα:

1) Τὸ ἄρθρον ἐφαρμόζεται καὶ ὅταν ἡ ἀνάληψις γίνεται διὰ δι-εκδικήσεως ἢ πρόβλεψις συνίσταται εἰς ἐμπορεύματα. 1379 ⁽¹⁾.

2) Δὲν ἐθεωρήθη ὡς ἀναλαβὴν τὴν πρόβλεψιν ὁ ἐκδότης ὅστις, διότι ὁ κομιστὴς ἦτο ἄγνωστος, παρουσιάσθη ὡς δανειστὴς εἰς τὴν πτώχευσιν τοῦ πληρωτοῦ καὶ ἔλαβε μέρος, ἀλλ' ἐθεωρήθη μόνον ὑπόχρεως νὰ πληρωθῇ εἰς τὸν ἐπελθόντα κομιστὴν τὸ ληφθὲν μέρος ⁽²⁾.

3) Τὸ ἄρθρον ὁμιλεῖ καὶ περὶ ἀναλήψεως τῆς προβλέψεως παρ' ὀπισθογράφου· ἀλλὰ τοῦτο ὀφείλεται εἰς ἀβλεψίαν τοῦ Ν. καὶ ἐξηγεῖται ἱστορικῶς § 1638.

1638 Ἀπέναντι τῶν ὀπισθογράφων. Ὁ ὀπισθογράφος εὐθύνεται διὰ τὴν πληρωμὴν (ἄρθρ. 118) δὲν ὀφείλει ὁμῶς τὴν πρόβλεψιν (ἄρθρ. 115). Ἄρα εἶνε μόνον ἐγγυητὴς ⁽³⁾ οὐχὶ δὲ καὶ ὀφειλέτης. Ὡς ἐγγυητὴς εὐθύνεται μόνον ἀπέναντι τοῦ ἐπιμελοῦς κομιστοῦ οὐχὶ δὲ καὶ ἀπέναντι τοῦ ἀμελοῦς κατὰ τὸν κανόνα ὃν διετυπώσαμεν § 1634.

Τοῦτο ἐθεωρήθη δίκαιον, διότι ἐπὶ τέλους ὁ ὀπισθογράφος ἔλαβεν ὅ,τι ἤδη ἔδωκε καὶ δὲν πλουτίζει ἀδίκως· ἄς αἰτιᾶται δὲ ἑαυτὸν ὁ

(1) Alauzet 1502.

(2) Ἀκ. 3 Ἀπρ. 54. D. 54. 1. 245. S. 54. 1. 326. Alauzet 1502. Boistel 827 i. f. LyC. Tr. 4. 410 bis

(3) Ὁ ὀπισθογράφος κατὰ τοὺς μὲν εἶνε ἐγγυητὴς ἐπομένως ἐπικαλεῖται τὸ ἄρθρον 2037 Γαλ. Κωδ. ἐὰν ὁ κομιστὴς ἀπαλλάξῃ τὸν ἀποδέκτην ἢ παραιτηθῇ ἀσφαλεῶς (Καλλιγᾶ Γ. 365. 366.) LyC Tr. 4. 412 Nougier 1. 4101. Alauzet 1489. Κατ' ἄλλους ὅχι. Bravard 3. 492 σημ. Ἐφ. Limoges 12 Φεβρ. 62 D. 62. 2. 90. S. 62. 2. 292.

ἀμελῆς κομιστής. Ὁ ὀπισθογράφος, ὁ μὴ ὀχληθεὶς ἐφ' ὠρισμένον χρόνον, δικαιούται νὰ πιστεύῃ ὅτι ἡ συναλλαγματικὴ ἐπληρώθη καὶ νὰ ἐπιδοθῇ εἰς ἄλλας ἐργασίας. Τοῦτο ἀπῆται ἡ ταχύτης τῶν ἐμπορικῶν συναλλαγῶν καὶ τοῦτο ἀπεδέχθη ὁ Ν. ὀρίσας ἐν ἀρθρῷ 168 ὅτι ὁ ἀμελῆς κομιστής χάνει πᾶν δικαίωμα κατὰ τῶν ὀπισθογράφων.

Κατὰ τὸ ἀρθρον τοῦτο ὁ κομιστής ὁ μὴ συμμορφωθείς πρὸς τὰς ἐπιταγὰς τοῦ Ν· ἤτοι ὁ ἀμελής, χάνει πᾶν δικαίωμα κατὰ τῶν ὀπισθογράφων,⁽¹⁾ εἶνε δὲ ἀδιάφορον ἂν ἐγένετο ἡ μὴ ἀποδοχὴ ἢ ἂν ὑπάρχῃ πρόβλεψις ἢ ὄχι, Ἡ ἐκπτώσις εἶνε ἀπόλυτος καὶ ἐντελῶς ἀνεξάρτητος τούτων, ἄμεσος δὲ συνέπεια τῆς ἀμελείας.

1639. Ἐξαιρέσεις. Τοῦ ἀνωτέρω γενικοῦ καὶ ἀπολύτου κανόνος ἀνευρίσκομεν τὰς ἐξῆς ἐξαιρέσεις.

1) Κατὰ τὸ ἀρθρ. 171 ἐὰν ὁ ὀπισθογράφος ἀναλάβῃ τὴν πρόβλεψιν εὐθύνεται πρὸς τὸν ἀμελῆ κομιστήν, ὅπως εὐθύνεται ὁ ἀναλαβὼν ταύτην ἐκδότης. § 1637. Τῆς διατάξεως τοῦ ἀρθρου τούτου ἐφαρμογὴ δὲν εἶνε δυνατὴ, διότι ὡς γνωστὸν τὴν πρόβλεψιν ὀφείλει μόνον ὁ ἐκδότης, οὐχὶ δὲ καὶ οἱ ὀπισθογράφοι, οἵτινες ἀπαλλάσσονται ἀπέναντι τοῦ ἀμελοῦς κομιστοῦ εἴτε ὑπάρχει εἴτε δὲν ὑπάρχει πρόβλεψις. Ὡς ἐσημειώσαμεν ἤδη τὰ ἐν τῷ ἀρθρῷ τούτῳ καὶ ἐν τῷ ἀρθρ. 117 περὶ ὀπισθογράφων λεγόμενα ὀφείλονται εἰς ἀβλεψίαν καὶ ἐξ-ηγοῦνται ἱστορικῶς ⁽²⁾

2) Ἐὰν ἡ ἀμέλεια τοῦ κομιστοῦ ἦνε συνέπεια πράξεως τοῦ ὀπισθογράφου ἢ ἀνωτέρως βίας, ὅλοι δέχονται ὅτι δὲν ἀπαλλάσσεται ὁ ὀπισθογράφος. ⁽³⁾

(1) Ὁ πρῶτος ὀπισθογράφος συναλλαγματικῆς ἐκδοθείσης εἰς διαταγὴν § 1296 δὲν εἶνε ὀπισθογράφος ἀλλ' ἐκδότης. Alauzet 1501.

(2) Ἰδε σημ. 1 τῆς σελ. 727. Bravard 3. 479-480 σημ. LyC. Tr. 4. 414. Ἀρα ὁ ὀπισθογράφος ὁ ὑποπεύων ἀρνητικὴν πληρωμὴν καὶ ἀποστείλας τὰ πρὸς πληρωμὴν δὲν εὐθύνεται ἀναλαμβάνων ταῦτα, διότι δὲν πρόκειται περὶ προβλέψεως, ἣτις εἶνε ὀφειλὴ πρὸς τὸν ἐκδότην ἀρθρ. 117. Bravard αὐτ. LyC. Tr. αὐτ. Oἱ Boistel 828 καὶ Alauzet 1502. Bedarride 2. 528 θεωροῦσιν ἐφαρμοσίμον τὴν διατάξιν. Κατὰ τὸν Alauzet αὐτ. μόνος ὁ ἀναλαβὼν ὀπισθογράφος εὐθύνεται ἀπέναντι τοῦ ἀμελοῦς κομιστοῦ οὐχὶ δὲ καὶ οἱ λοιποί.

(3) Ἰδε τὰς σημ. τῆς § 1570. Εὐθύνεται ὁ ὀπισθογράφος ἂν ὀπισθογράφησε μετὰ τὴν λήξιν Ἰδε σελ. 686 σημ. 1. LyC. Tr. 4. 413. Ἡ ἀπώλεια

3) 'Εάν ὑπάρχη ἡ ρήτρα περὶ ἀνεξόδου ἐπιστροφῆς § 1307 ἢ ἂν ὁ ὀπισθογράφος παρητήθη τῆς ἐκπτώσεως § 1642.

4) Κατὰ τινὰς ὁ μετὰ τὴν πτώχευσιν τοῦ ἐκδότου ὀπισθογραφήσας τὴν συναλλαγματικὴν, ἐνῶ δὲν ὑπῆρχε πρόβλεψις, εὐθύνεται καὶ πρὸς τὸν ἀμελῆ κομιστὴν ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι δῆθεν ὁ ὀπισθογράφος (ἐκχωρητής) ἐγγυᾶται διὰ τὴν ὑπαρξίν τῆς ἀπαιτήσεως⁽¹⁾ ἄλλ' ἡ γνώμη αὕτη ἐγκατελείφθη. ⁽²⁾

1640. Ἀπέναντι τοῦ πληρωτοῦ. 'Εάν ὁ πληρωτὴς δὲν ἀπεδέχθῃ καὶ δὲν ἔχη πρόβλεψιν, δὲν εὐθύνεται οὔτε ἀπέναντι τοῦ ἐπιμελοῦς οὔτε ἀπέναντι τοῦ ἀμελοῦς κομιστοῦ. 'Εάν δὲν ἀπεδέχθῃ ἔχη ὅμως πρόβλεψιν, εὐθύνεται ἀπέναντι παντὸς κομιστοῦ ὅστις ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἐξασκεῖ τὰ δικαιώματα τοῦ ἐκδότου ὡς ἐκδοχεὺς αὐτοῦ (ἄρθρ. 170). ⁽³⁾ 'Αλλ' ἐάν ὁ πληρωτὴς ἀπεδέχθῃ, κατέστη ἄμεσος, προσωπικός καὶ κύριος ὀφειλέτης τοῦ κομιστοῦ (ἄρθρ. 121 § 1418), δὲν δύναται ἐπομένως νὰ ἀντιτάξῃ κατ' αὐτοῦ εἰμὴ τὴν πάραρχον (ἄρθ. 189). ⁽⁴⁾ 'Ο ἐκδότης ὁ ἔχων πρόβλεψιν καὶ οἱ ὀπισθογράφοι, εὐθυνόμενοι διὰ τὴν πληρωμὴν, δικαιοῦνται νὰ πιστεύωσιν ὅτι μετὰ παρέλευτον ὠρισμένου χρόνου ἡ συναλλαγματικὴ ἐπληρώθη. Καὶ ἀκριβῶς ἐπὶ τοῦ τεκμηρίου τούτου στηρίζονται αἱ ἀπέναντι αὐτῶν ἐκπτώσεις τοῦ ἀμελοῦς κομιστοῦ. ⁽⁵⁾ 'Αλλὰ τοιοῦτον τεκμήριον δὲν ἦτο δυνατόν νὰ καθιερωθῇ διὰ τὸν πληρωτὴν, διότι αὐτὸς εἶνε ὁ ἐντεταλμένος τὴν πληρωμὴν καὶ διὰ τῆς ἀποδοχῆς ὑποσχεθεὶς

τῆς συναλλαγματικῆς καὶ τοῦ διαμνηστικοῦ ἐν τῷ ταχυδρομείῳ ἐθεωρήθη ἄνωγερὰ βίβλ. 'Εφ. Grenoble 9 Αὐγ. 64. D. 64. 2. 205. 'Ο ὀπισθογράφος ἐκπύχθη ὑπεύθυνος πρὸς τὸν μὴ συντάξαντα διαμνηστικὸν (ἀμελῆ) κομιστὴν διότι δὲν συνήνεσε νὰ παραδοθῇ αὐτῷ τὸ εἰς χεῖρας τρίτου εὐρισκόμενον γράμματιον πρὸς σύνταξιν τοῦ διαμνηστικοῦ. 'Ακ. 5 Αὐγ. 58. S. 60. 1. 136. Alauzet 1491. Dalloz cf. de Com. 723. 724.

(1) Πάλλ. 587. Alauzet 1486. 'Ακ. 20 Δεσ. 21 ἐν Dalloz cf. de Com. 414. 'Ακ. 31 Μαρτ. 64. D. 64. 1. 285. S. 64. 1. 249.

(2) Bravard 3. 463 σημ. 'Ακ. 23 Φεβρ. 58. S. 58. 1. 595. D. 58. 1. 195. Κατὰ τὸ 'Εφ. Colmar 16 'Απρ. 44. D. 45. 4. 183. ἡ ἐκπτώσις περὶ λαμβάνει καὶ τὴν εὐθύναν διὰ τὴν βλάβην τῆς ἀπαιτήσεως.

(3) 'Ιδε τὴν § 1397 καὶ All. 167 (78) Σουλλ. Γκίνη 128.

(4) LyC. Tr. 4. 415.

(5) Boistel 327. 828. 'Ιδε ἄνωγ. § 1636.

ταύτην. Περὶ τῆς εὐθύνης τοῦ πληρωτοῦ ἀπέναντι τοῦ ἀμελοῦς κομιστοῦ ὁ Ν. δὲν ὠμίλησε διότι δὲν ἠθέλησε νὰ καينوνομήσῃ οὐδὲ ὑπῆρχε λόγος.

1641. Ἀπέναντι τοῦ τριτεγγυητοῦ ἢ τοῦ κατὰ παρέμβασιν δέκτου. Ὁ τριτεγγυητὴς εὐθύνεται ὅπως ἐκεῖνος ὑπὲρ οὗ παρενέβη § 1455, ὁ δὲ κατὰ παρέμβασιν δέκτης εἶνε εἶδος τριτεγγυητοῦ § 1433. Ἀρα ὁ τριτεγγυητὴς τοῦ ἀποδέκτου ἢ τοῦ μὴ ἔχοντος πρόβλεψιν ἐκδότου δὲν ἀποκρούει τὸν ἀμελῆ κομιστὴν ⁽¹⁾ ἐνῷ ἀποκρούει τοῦτον ὁ τριτεγγυητὴς τοῦ ὀπισθογράφου § 1627 ἢ τοῦ ἔχοντος πρόβλεψιν ἐκδότου § 1628.

Ἐσημειώσαμεν ἤδη ὅτι ὁ κομιστὴς ὀφείλει νὰ ἐκπληρώσῃ ἀπέναντι τοῦ τριτεγγυητοῦ ἢ τοῦ κατὰ παρέμβασιν δέκτου, τὰς αὐτὰς διατυπώσεις τὰς ὁποίας ὀφείλει πρὸς τὸν ὑπὲρ οὗ, διότι κατὰ τὸ ἄρθρ. 142 ὁ τριτεγγυητὴς ὑπόκειται εἰς τὰς αὐτὰς ὑποχρεώσεις καὶ ἐπομένως καὶ εἰς τοὺς ὅρους ὑφ' οὓς αἱ ὑποχρεώσεις αὗται ὑφίστανται, ἄλλως εἶνε ἀμελὴς πρὸς αὐτὸν § 1456. Ἀλλ' ὁ τριτεγγυητὴς εἶνε ἐγγυητὴς καὶ ἐπομένως ἐπικαλεῖται τὴν ἀπέναντι τοῦ ὑπὲρ οὗ ἀμελειαν τοῦ κομιστοῦ. ⁽²⁾

Περὶ τῶν δικαιωμάτων τοῦ τριτεγγυητοῦ πληρῶνοντος ἐπιμελῆ ἢ ἀμελῆ κομιστὴν ὠμίλησαμεν ἤδη § 1626—1628. Ὡς τριτεγγυητὴς θεωρεῖται καὶ ὁ ἐγγυητὴς ὁ παρεχόμενος ἐν περιπτώσει ἀρνήσεως ἀποδοχῆς (ἄρθρ. 120) § 1427. ⁽³⁾

1641. Ἀμελὴς ὀπισθογράφος. Ὅπως ὁ κομιστὴς οὕτω καὶ ὁ ὀπισθογράφος, καταδιωκόμενος ἢ πληρῶνων, ὀφείλει νὰ κοῖνοποιήσῃ τὸ δικαματυρικὸν καὶ τὴν ἀγωγὴν αὐτοῦ κατὰ τῶν πρὸ αὐτοῦ ὀπισθογράφων καὶ τοῦ ἐκδότου ἐντὸς ὠρισμένης προθεσμίας § 1619 ἄλλως εἶνε ἀμελὴς.

Ὁ ἀμελὴς ὀπισθογράφος ἔχει ἀκριβῶς τὰ δικαιώματα τοῦ ἀμελοῦς κομιστοῦ ἥτοι κατὰ μὲν τῶν πρὸ αὐτοῦ ὀπισθογράφων χάνει πᾶν δικαίωμα (ἄρθρ. 169 § 1638), κατὰ τοῦ ἐκδότου δὲ ἂν εὖτος

(1) Ἴδε τὰς § 1626 καὶ 1628. LyC. Tr. 4. 416. Ἀκ. 16 Ἰαν. 82. D. 82. 1. 287. Ἀκ. 16 Ἰαν. 88. D. 88. 1. 69. ΑΠ. 52 (80) Σολλ. Γαίνη 272.

(2) Ἴδε § 1456. 3. Ἀκ. Γερμ. 10 Νῆρ. 97 ἐν Θ. 9. 367. Ἐφ. Π. 79 (99) Θ. 10. 510. εἰσηγ. κ. Νίδερ.

(3) LyC. Tr. 416. Boistel 830.

ἀποδείξει ὅτι ὑπῆρχε πρόβλεψις (ἄρθρ. 170 § 1635). Οὐδεμίαν ὁμως ἐκπτώσιν ὑφίσταται ἀπέναντι τοῦ ἀποδέκτου § 1640.

Ὁ ὀπισθογράφος εἶνε ἀμελὴς καὶ ἔχει ἐπομένως μόνον τὰ δικαιώματα τοῦ ἀμελοῦς κομιστοῦ ἂν πληρώσῃ ἀμελῇ κομιστὴν ἢ ἀμελῇ ὀπισθογράφον. ⁽¹⁾

Περὶ τοῦ ζητήματος ἂν ὁ ὀπισθογράφος πληρῶνων ἀμελῇ κομιστὴν ἢ ἀμελῇ ὀπισθογράφον ἔχῃ ἀγωγὴν (ἄχρεωσθήτου) πρὸς ἀνάληψιν τοῦ πληρωθέντος § 1572.

Ἄλλ' ὁ ὀπισθογράφος ὁ ἀμελής, ὁ πληρώσας ἐπιμελῇ κομιστὴν ἢ ἐπιμελῇ ὀπισθογράφον μόνον τὰ δικαιώματα τοῦ ἀμελοῦς κομιστοῦ ἔχει ; Τὸ ζήτημα τίθεται διότι κατὰ τὸ Ἀστ. Δικ ⁽²⁾ ὁ πληρῶνων ἀλλότριον χρέος ἔχει ἀγωγὴν, τὴν ἐκ τῆς διοικήσεως, κατὰ παντός ὅστις διὰ τῆς πληρωμῆς ἠλευθερώθῃ. Ἐὰν τρίτος πληρώσῃ, τὸν ἐπιμελῇ κομιστὴν ἔχει ἀγωγὴν κατὰ τῶν ὀπισθογράφων καὶ τοῦ ἐκδότου, ἐφ' ὅσον οὗτοι διὰ τῆς πληρωμῆς ἠλευθερώθησαν, καὶ τὴν ἀγωγὴν αὐτὴν δύναται νὰ ἐνασκήσῃ μέχρι παραγραφῆς καὶ οὐχὶ μόνον ἐντὸς τῶν προθεσμιῶν τῶν ἄρθρ. 165 καὶ 166, διότι ὡς ἐσημειώσαμεν ἡ ἀγωγή αὕτη δὲν εἶνε ἡ τοῦ κομιστοῦ § 1632. Τὴν ἀγωγὴν αὐτήν, ἣν ἔχει πᾶς τρίτος πληρῶνων κατὰ παντός διὰ τῆς πληρωμῆς ἐλευθερωθέντος, ἔχει καὶ ὁ ἀμελής ὀπισθογράφος κατὰ τῶν διὰ τῆς πληρωμῆς αὐτοῦ ἐλευθερωθέντων;

Νομίζω ὅτι ἀφ' οὗ ὁ Ν. ὥρισεν ὑπὸ ποίους ὁρους παρέχει εἰς τὸν ὀπισθογράφον ἀγωγὴν κατὰ τῶν πρὸ αὐτοῦ καὶ τοῦ ἐκδότου ὀρθότερον εἶνε νὰ δεχθῶμεν τὴν ἀποφατικὴν λύσιν. Τὸ τυχὸν ἐπιχείρημα ὅτι ὁ Ἐμ. Ν. (ἄρθρ. 164) ὁμιλεῖ περὶ καταδιωκομένου ὀπισθογράφου οὐχὶ δὲ περὶ πληρῶνοντος § 1620, διότι περὶ τούτου ἰσχύει τὸ κοινὸν δίκαιον, καταπίπτει πρὸ τῆς παρατηρήσεως ὅτι κατὰ

(1) Κατ' ἀκριβολογίαν ὁ τοιοῦτος ὀπισθογράφος δὲν ἔχει τὰ δικαιώματα τοῦ ἀμελοῦς κομιστοῦ διότι τὸ ἄρθρ. 170 δὲν ὁμιλεῖ περὶ αὐτοῦ, ἀλλ' ἔχει ἀγωγὴν κατὰ παντός ὅστις διὰ τῆς πληρωμῆς αὐτοῦ ἠλευθερώθῃ ἤτοι τὴν τῆς διοικήσεως τοῦ Ν. 43 Π. (3.5) ἢ Βασ. 43 (17.4).

(2) Ν. 43 Π. (3.5) Βασ. 43 (17.4) «ἐὰν χωρὶς ἐντολῆς καταβάλλῃς ὑπὲρ ἐμοῦ χρέος, ἐλευθεροῦμαι, καὶ ἔχεις κατ' ἐμοῦ τὴν περὶ διοικήσεως ἀγωγὴν. Ταῦτα εἰ μὴ διέφερέ με μὴ καταβληθῆναι».

μειζονα λόγον αἱ διατάξεις τοῦ Ἑμ. Ν. ἐφαρμόζονται εἰς τὸν πληρώνοντα. ⁽¹⁾

1642. Φύσις καὶ χαρακτὴρ τῆς ἐκπτώσεως. Περί τούτου δυνάμεθα νὰ σημειώσωμεν :

1) Ἡ ἐκπτώσις στηρίζεται ἐπὶ τεκμηρίου πληρωμῆς καθ' οὗ οὐδεμία ἐπιτρέπεται ἀνταποδείξεις. Ὁ ἐφ' ὠρισμένον χρόνον μὴ καταδιωχθεὶς δικαιούται νὰ πιστεύῃ ὅτι ἡ συναλλαγματικὴ ἐπληρώθη. Τοῦτο ἀπῆτει ἡ ταχύτης τῶν ἐμπ. συναλλαγῶν. Εἶνε δὲ ἀδιάφορον ἂν ἐκ τῆς ἀμελείας τοῦ κομιστοῦ οὐδεμία προῆλθε ζημία. ⁽²⁾

2) Μὴ θίγουσα τὴν δημοσίαν τάξιν, δὲν προβάλλεται ἐξ ἐπαγγέλματος, ἀλλ' ἐξετάζεται κατὰ πρότασιν. Ἐπιτρέπεται δ' ἀπ' αὐτῆς παραίτησις ρητὴ ἢ σιωπηρὰ, καὶ μάλιστα ἐκ τῶν προτέρων. Παράιτησις ἐκ τῶν προτέρων εἶνε ἡ ρήτρα περὶ ἀνεξόδου ἐπιστροφῆς § 1307. Πότε ὑπάρχει παραίτησις ἀποφαίνεται κυριαρχικῶς ὁ δικαστὴς τῆς οὐσίας. ⁽³⁾ Ἀλλ' ἡ παραίτησις τινὸς δὲν ἐπηρεάζει τὰ δικαιώματα τῶν ἄλλων δυναμένων νὰ προτείνωσι τὴν ἐκπτώσιν. ⁽⁴⁾

3) Κατ' οὐσίαν ἡ ἐκπτώσις εἶνε ἔνστασις ἀνατρεπτικὴ διεπομένη ἀπὸ τοὺς περὶ τούτων κανόνας. ⁽⁵⁾

(1) Ἡ Ἑφ. Ἀθ. 740 (901) Θ. 13 119. Εἰσηγ. κ. Καψάλη ἐδέχθη ὅτι ὁ ὀπισθογράφος πληρώνων μετ' ἀπόρασιν καθ' ὅλων τὸν κομιστὴν, ἔχει δικαίωμα νὰ καταδιώξῃ τοὺς συγκαταδικασθέντας ὀπισθογράφους καὶ τὸν ἐκδότην πρὸς πληρωμὴν τοῦ ἀναλογούντος αὐτοῖς κοινοῦ χρέους, μετὰ τὰς προθεσμίας καὶ ἄνευ τῶν διατυπώσεων τῶν ἀρθρ. 165 καὶ 166 δυνάμει τῶν περὶ ἀλληλεγγύων συνοφειλετῶν ἀρχῶν. Ἡ θεωρία τῆς ἀποφ. εἶνε ἐναντία τῆς ἐν τῇ κειμένῳ γνώμῃ. Νομίζω ὅμως ὅτι θὰ ἦτο συνεπεστέρα ἂν ἐστηρίζετο ἐπὶ τοῦ σημειωθέντος Ν. 43. Π. (3. 5) Βασ. 43 (17. 1).

(2) Boistel 827. 828. LyC. Tr. 4. 418.

(3) LyC. Tr. 4. 419. Σιωπηρὰ παραίτησις θεωρεῖται ἡ πληρωμὴ, ἄνευ δόλου τοῦ κομιστοῦ—ἡ αἰτησις προθεσμίας ἢ ἡ μερικὴ πληρωμὴ. Dalloz ef. de Com. 722. Alauzet 1485. Boistel 829. Pardes. 434 Ἑφ. Lyon 28 Ἰαν. 81. S. 83. 2. 15. D. 82. 1. 195 Μετὰ τὴν ὑπὸ τοῦ ὀπισθογράφου (ἢ τῶν κληρονόμων) ἀναγνώρισιν τοῦ χρέους, ἥτις παραίτησις, οἱ δανεισταὶ αὐτοῦ δὲν δύνανται νὰ ἐπικαλεσθῶσι τὴν ἐκπτώσιν. Ἑφ. Bordeaux 15 Μαΐ. 71. D. 71. 2. 237.

(4) LyC. Tr. 4. 419 Ἀκ. 12 Ἰουλ. 52. D. 52. 1. 202.

(5) Ὅλοι δέχονται ἐν Γαλλίᾳ ὅτι ἡ ἔνστασις εἶνε ἀνατρεπτικὴ. Dalloz ef. de Com. 721. Alauzet 1484. LyC. Tr. 4. 420. Pard. 434, ἐπειδὴ

7) Είδικὴ παραγραφὴ

(Ἄρθρ. 189)

1643. Ἴδου πῶς ἔχει τὸ ἄρθρον 189 :

«Πᾶσα ἀγωγὴ, ἀφορώσα συναλλαγματικὰς, ἢ εἰς διαταγὴν γραμμάτια ὑπογεγραμμένα ἀπὸ ἐμπόρους ἢ τραπεζίτας ἢ ἀναγόμενα εἰς ἐμπορικὰς ὑποθέσεις, παραγράφεται μετὰ πέντε ἔτη ἀπὸ τῆς ἡμέρας τοῦ διαμαρτυρικοῦ ἢ ἀπὸ τῆς τελευταίας δικαστικῆς καταδιώξεως. ἂν δὲν ἐξεδόθῃ καταδικαστικὴ ἀπόφασις ἢ ἂν τὸ χρέος δὲν ἀνεγνωρίσθῃ δι' ἰδιαιτέρου ἐγγράφου. Μολαταῦτα χρεωστοῦν οἱ μὲν νομιζόμενοι ὀφειλέται νὰ βεβαιώσουν. ἂν γενῇ περὶ τούτου αἵτησις. ἐνόρκως, ὅτι δὲν ὀφείλουν πλέον τίποτε, αἱ δὲ χῆραι, οἱ κληρονόμοι καὶ οἱ δικαιοδόχοι, ὅτι ἀδόλως νομίζουν ὅτι δὲν χρεωστεῖται πλέον τίποτε.»

Ἐστημεν ἤδη § 800 ὅτι ἡ παραγραφὴ ἡ ἀποσβεστικὴ καὶ ἐπὶ ἐμπορικῶν συναλλαγμάτων εἶνε 30ετῆς ἐκτὸς εἰδικῆς διατάξεως καὶ ὅτι εἰδικὴν διάταξιν καθιεροῦσαν πενταετῇ παραγραφὴν ἔχομεν ἐν ἄρθρ. 189 διὰ τῆς ἀγωγᾶς ἐκ συναλλαγματικῶν ἢ ἐκ γραμματίων εἰς διαταγὴν ἐμπορικῶν.

Ἡ πενταετὴς παραγραφὴ τοῦ ἄρθρ. 189, ὅπως σχεδὸν ὅλοι αἱ τοῦ Ἐμ. Ν. βραχυπροθεσμοί, στηρίζεται ἐπὶ τεκμηρίου πληρωμῆς. Ὁ ἐφ' ὠρισμένον χρόνον ἐφησυχάσας δανειστὴς τεκμαίρεται πληρωθεὶς ἢ ὁπωσδήποτε ικανοποιηθεὶς.

Εἰς τὴν καθιέρωσιν τοῦ τεκμηρίου τούτου, ὅπερ καὶ βάσις τῶν ἐκπτώσεων τοῦ ἡμετέρου κομιστοῦ εἶνε § 1642, προέβη ὁ Ν. ἐν τῇ ἐπιθυμίᾳ, ὅπως πρὸς τὸ συμφέρον τῶν συναλλακσομένων καὶ τοῦ ἐμπορίου, ζῶντος διὰ τῆς ἐπαναλήψεως τῶν ἐμπορικῶν πράξεων, κανο-ίζωνται συντόμως καὶ ἐντὸς ὠρισμένης προθεσμίας αἱ τοιαῦται σχέσεις διότι ὁ ἐπὶ μακρὸν χρόνον διατελὼν ὑπεύθυνος διὰ πράξιν τινα καὶ ἠναγκασμένος νὰ διατηρῇ τὰ στοιχεῖα τῆς ἀπαλλαγῆς αὐτοῦ ἢ δυσκόλως ἐπιχειρεῖ τὴν πράξιν ἢ δυσκόλως ἐπιχειρεῖ ἄλλην.

ὅμως ἐκεῖ δὲν ὑπάρχει τὸ ἄρθρ. 160 τῆς Πολ. Δικ. δέχονται ἐπίσης ὅτι προτείνεται καὶ κατ' ἔφεσιν τὸ πρῶτον, ὅπερ παρ' ἡμῖν εἶνε ἀκριβὲς μόνον διὰ τὸν ἐναγόμενον ἐφετίδλητον Οἶκ. Ἐγγ. § 232 σὺν 5. Κατὰ τοῦ Bravard J. 466 ἡ ἐκπτώσις πρέπει νὰ προταθῇ in limite litis

1644. Ἀγωγαὶ ὑποκείμεναι. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 189 εἰς τὴν πενταετῇ παραγραφῇ ὑπόκειται «πᾶσα ἀγωγή ἀφορῶσα συναλλαγματικῆς». Φιλονικεῖται ὅμως ἡ ἔννοια τῆς φράσεως ταύτης. Ὅλοι εἶνε σύμφωνοι ὅτι ἡ πενταετὴς παραγραφὴ ἐφαρμόζεται ἐπὶ πάσης συναλλαγματικῆς, ἀδιαφόρως τῆς αἰτίας δι' ἣν αὕτη ἐξεδόθη καὶ ἥτις δύναται νὰ ᾔη καὶ καθαρῶς πολιτικὴ § 1202,⁽¹⁾ δὲν εἶνε ὅμως ὡς πρὸς τὰς ἀγωγὰς αἰτινὲς ὑπόκεινται. Ὅλοι δέχονται καὶ εἶνε φανερόν ὅτι εἰς τὴν παραγραφῇ τοῦ ἄρθρ. 189 ὑπόκειται :

1) ἡ ἀγωγή τοῦ κομιστοῦ κατὰ παντὸς ἐκ τῆς συναλλαγματικῆς ὑποχρέου (ἀποδέκτου, ὀπισθογράφου, ἐκδότου, τριτεγγυητῶν) πρὸς πληρωμὴν αὐτῆς § 1574.

2) ἡ ἀγωγή τοῦ ὀπισθογράφου κατὰ τῶν πρὸ αὐτοῦ ὀπισθογράφων, τοῦ ἐκδότου, τοῦ ἀποδέκτου καὶ τῶν ἐγγυητῶν § 1619, 1620.

3) ἡ ἀγωγή τοῦ κατὰ παρέμβασιν πληρωτοῦ § 1555 ἢ τοῦ κατὰ παρέμβασιν δέκτου ὅστις ἐπλήρωσε § 1551.

1648 Ἀγωγαὶ μὴ ὑποκείμεναι. Δὲν φιλονικεῖται ἐπὶ σης ὅτι δὲν ὑπόκεινται εἰς τὴν πενταετῇ παραγραφῇ :

1) ἡ ἀγωγή τοῦ κομιστοῦ κατ' ἐκείνου εἰς ὃν παρέδωκε τὴν συναλλαγματικὴν διὰ νὰ ἐνεργήσῃ τὴν εἰσπραξίν αὐτῆς ⁽²⁾

2) ἡ κατὰ τοῦ πληρωτοῦ ἀγωγή ἐκείνου, ὅστις ἐδάνεισεν αὐτὸν τὰ πρὸς πληρωμὴν τῆς συναλλαγματικῆς ἀναγκαῖα χρήματα. ⁽³⁾

3) ἡ ἀγωγή πρὸς ἀνάληψιν τῶν διὰ τὴν πληρωμὴν κατατεθέντων ἐν τῷ Ταμείῳ § 1520.

4) ἡ ἀγωγή τοῦ ἀμελοῦς κομιστοῦ ἢ στηριζομένη εἰς τὸ ἄρθρ. 170 § 2 πρὸς ἀνάληψιν τῆς προβλέψεως § 1640. 1397.

5) ἐπίσης ὅλοι δέχονται ὅτι ἡ συναλλαγματικὴ ἀναγραφομένη εἰς ἀλληλόχρεων λογαριασμὸν ἀπόλλυσι τὴν ἀτομικότητα αὐτῆς μεταβαλλομένη εἰς ἄρθρον αὐτοῦ καὶ ὅτι ἐπομένως ἡ ἀγωγή πρὸς πλη-

(1) LyC Tr. 4. 431. Alauzet 1552. Bedar. 724. Ἀκ. 4 Δθρ. 78. D. 79. 1. 14. S. 79. 1. 103. Ἐκρίθη ἐν τούτοις ὅτι ἡ παραγραφὴ τοῦ ἄρθρ. 189 δὲν ἐφαρμόζεται ἐπὶ συναλλ. ἐκδοθεισῶν διὰ πολ. αἰτίαν. Ἐφ. Bordeaux 18 Μαρ. 90. D. 91. 1. 231.

(2) Dalloz ef. de Com. 814. LyC. Tr. 4. 427. Alauzet 1552. Boistel 846. ΑΠ. 64 (46) Σουλ. Γκίνη 27.

(3) Ἀκ. 8 Ἰουλ. 63. D. 63. 1. 304. S. 63. 1. 480. LyC Tr. 4. 427.

ρωμὴν τοῦ ὑπολοίπου (Solde) ἀλληλοχρέου περιέχοντος ἄρθρα ἐκ συναλλαγματικῶν δὲν ὑπόκειται εἰς τὴν πενταετῇ παραγραφῇ. ⁽¹⁾

1646. Ἀγωγαὶ ἀμφισβητούμεναι. Φιλονικεῖται ὁμῶς ἂν ὑπόκνηται εἰς τὴν πενταετῇ παραγραφῇ τοῦ ἄρθρου 189 αἱ ἀγωγαὶ ἐκ τῆς ἐντολῆς ἢ ἐκ τῆς διοικήσεως ἀλλοτριῶν αἱ βάσιν, αἰτίαν καὶ ἀντικείμενον ἔχουσαι τὴν πληρωμὴν τῆς συναλλαγματικῆς, ἥτοι:

1) ἡ ἀγωγή τοῦ πληρώσαντος πληρωτοῦ κατὰ τοῦ μὴ ἔχοντος πρόβλεψιν ἐκδότου § 1611.

2) ἡ ἀγωγή τοῦ ἐκδότου κατὰ τοῦ ὀποδεχθέντος, ἀλλὰ μὴ πληρώσαντος πληρωτοῦ § 1612 καὶ ἐπ.

3) ἡ ἀγωγή τοῦ τρίτου, ὅστις ἄνευ ἐντολῆς ἐπλήρωσε, κατὰ τῶν ὑποχρέων, οἵτινες διὰ τῆς πληρωμῆς ἡλευθερώθησαν, ἡ σπηριζομένη εἰς τὸν τοσάκις σημειωθέντα N 43 Π. (3.5) ἢ Βα. 43 (17.1) § 1632.

4) ἡ ἀγωγή τοῦ πληρώσαντος συνυποχρέου κατὰ τῶν λοιπῶν τῶν ἐνεχομένων ὑπὸ τὴν αὐτὴν ιδιότητα § 1631, καθὼς καὶ ἡ ἀγωγή τοῦ τριτεγγυητοῦ κατὰ τοῦ ὑπὲρ οὗ § 1625. ⁽²⁾

Περὶ ὅλων τῶν ἀγωγῶν τούτων ἐλάβομεν ἀφορμὴν νὰ ἐξηγηθῶμεν. Ἐσημειώσαμεν δὲ ὅτι κατὰ τὴν κρατοῦσαν γνώμην αὗται δὲν ὑπόκεινται εἰς τὴν πενταετῇ παραγραφῇ τοῦ ἄρθρ. 189 διότι δὲν εἶνε ἐκ συναλλαγματικῆς ἀλλ' ἀγωγαὶ σχέσιν ἔχουσαι πρὸς ταύτην. Ἀγωγή ἐκ συναλλαγματικῆς κατὰ τὴν κρατοῦσαν γνώμην εἶνε ἡ ἐξ αὐτῆς ἀμέσως πηγάζουσα καὶ τὴν πληρωμὴν αὐτῆς σκοποῦσα, ἥτοι ἡ ἀγωγή τοῦ κομιστοῦ καὶ ἡ ἀγωγή τοῦ ὀπισθογράφου κατὰ τῶν διαφόρων ὑποχρέων. Πᾶσα ἄλλη ἀγωγή δὲν εἶνε ἐκ συναλλαγματικῆς ἀλλ' ἔχει σχέσιν μόνον πρὸς ταύτην § 1616.

Θεωρητικῶς ἡ γνώμη αὕτη εἶνε ἄμεμπτος, διότι πραγματικῶς ἀγωγή ἐκ συναλλαγματικῆς εἶνε ἐκείνη δι' ἧς ἐπιδιώκεται ἡ πληρω-

(1) LyC.Tr. 4. 440 καὶ 825. Alauzet 1552. Boistel 885. ἴδε καὶ σημ. 1 σελ. 338 καὶ ΑΠ. 60 (90) Θ. 11. 147. Ἐφ. Κερκ. 294 (94) Θ. 6. 317. Ἐφ. 11. 392 (95) Θ. 6. 445. Ἐφ. Ἀδ. 1770 (91) Θ. 3. 71. Contra ΑΠ. 321 (93) Θ. 4. 515.

(2) Καὶ ὁ ἐκδότης κατὰ διαταγὴν πληρῶνων ἔχει τὴν ἐκ τῆς διοικήσεως τοῦ N. 43 Π. (3.5) κατὰ τοῦ ἀποδέκτου, ἐκ παραδρομῆς δὲ παρελήφθη νὰ καὶ σημειωθῇ τοῦτο ἐν § 1618.

μή αὐτῆς ἦτοι ἡ ἀγωγή τοῦ κομιστοῦ ἢ τοῦ ὀπισθογράφου ἢ παντὸς ἄλλου ἔχοντος τὰ δικαιώματα αὐτῶν. Ἀλλά, ὡς ἐσημειώσαμεν ἤδη, δὲν πρόκειται περὶ τοῦ θεωρητικῶς ὀρθοῦ, ἀλλὰ περὶ τοῦ τί κεῖται. Τὸ ἄρθρ. 189 δὲν ὑποβάλλει εἰς τὴν πενταετῇ παραγραφὴν τὰς ἐκ τῆς συναλλαγματικῆς ἀγωγᾶς, ἀλλὰ πᾶσαν ἀγωγήν ἀφορῶσαν συναλλαγματικᾶς.

Εἶνε δὲςκολον νὰ ὑποστηριχθῇ ὅτι αἱ ἄνω σημειωθείσαι ἀγωγαὶ καὶ ἰδίᾳ αἱ τρεῖς πρῶται δὲν ἀφορῶσι τὴν συναλλαγματικὴν, ἀλλ' ἔχουσι μόνον σχέσιν πρὸς ταύτην, σχέσιν, ἥτις δὲν ἀρκεῖ πρὸς ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρ. 189. Οὔτε δύναται νὰ ὑποθέσῃ τις ὅτι ἡ γενικὴ ἐκφρασις δὲν ἐγράφη σκοπίμως, ἀφ' οὗ εἶνε σύμφωνος πρὸς τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ Ν. ὅπως αἱ τοιαῦται σχέσεις κανονίζονται ὅσον τὸ δυνατόν συντόμως.

Ποτὲ ὁ Ν. δὲν εἶχεν ὑπ' ὄψιν γράφων τὸ ἄρθρ. 189 ὅτι ὁ ἀποδέκτης, μὴ πληρώσας καὶ εὐθυνόμενος συνεπῶς ἐπὶ 5 ἔτη πρὸς τὸν κομιστήν, θὰ ἐνέχεται ἐν τούτοις ἐπὶ 30 ἔτη ἀπέναντι τοῦ ἐκδότη τοῦ ἀπέναντι τοῦ τρίτου, ὅστις ἐπλήρωσε τὸν κομιστήν, διότι ἡ μὲν ἀγωγή τοῦ πρώτου εἶνε ἐκ τῆς ἐντολῆς, ἡ δὲ τοῦ δευτέρου ἐκ τῆς διοικήσεως ἄλλοτρίων. Οὔτε ἔχει σημασίαν τὸ ὄνομα τῆς ἀγωγῆς ἀπέναντι τοῦ σαφοῦς καὶ καταδήλου ἐκ τῆς φράσεως σκοποῦ τοῦ Ν. Κατὰ τὸν Ν. ἀγωγή ἐκ συναλλαγματικῆς εἶνε ἡ τὴν πληρωμὴν αὐτῆς σκοποῦσα ἢ ἐκ τῆς πληρωμῆς αὐτῆς πηγάζουσα.

1647. Ἡ ἀγωγή ἐκ τῆς διοικήσεως ἰδίως. Σαφέστερον καταφαίνονται τὰ ἄτοπα τῆς κρατούσης γνώμης ἐν τῇ ἀγωγῇ περὶ διοικήσεως § 1632.

Ἴδου ἡ ἀπλουστερά περίπτωσις :

Ὁ κομιστὴς εἶνε ἐπιμελής· συνέταξε τὸ διαμαρτυρικὸν ἐμπροθέσμως καὶ ἐγκύρως καὶ ἐκοινοποίησεν αὐτὸ καὶ τὴν ἀγωγήν αὐτοῦ κατὰ πάντων ἦτοι κατὰ τῶν ὀπισθογράφων καὶ κατὰ τοῦ ἐκδότη ἐν τῇ προθεσμίας τῶν ἄρθρ. 165 καὶ 167 καὶ κατὰ τοῦ ἀποδέκτου. Ἀλλὰ τρίτος προσφέρεται νὰ πληρῶσῃ τὴν συναλλαγματικὴν καὶ, τοῦ κομιστοῦ μὴ δυναμένου νὰ ἀρνηθῇ, γίνεται ἡ ἐξόφλησις αὐτῆς ἄνευ ἐκχωρήσεως.

Ὁ τρίτος οὗτος ὁ πληρώσας ἔχει βεβαίως ἀγωγήν κατὰ πάντων, οἵτινες διὰ τῆς πληρωμῆς ἠλευθερώθησαν. Ἡλευθερώθησαν δὲ

ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὁ ἐκδότης, οἱ ὀπισθογράφοι καὶ ὁ ἀποδέκτης, κατὰ τῶν ὁποίων προφανῶς ἔχει ἀγωγὴν. Ἡ ἀγωγὴ τοῦ τρίτου βεβαίως δὲν εἶνε ἐκ συναλλαγματικῆς, ἀλλ' ἐκ τῆς διοικήσεως, στριζομένη εἰς τὸν τοσάκις ἐπαναληφθέντα Ν. 43. Π. (3. 5) ἢ Βασ. 43. (17. 1). Μὴ οὖσα δὲ ἡ τοῦ κομιστοῦ ἀλλ' ἰδίᾳ, δὲν ὑπόκειται εἰς τὰς προθεσμίας καὶ τὰς διατυπώσεις τῶν ἀρθρ. 165 καὶ 166 καὶ δύναται ἐπομένως νὰ ἐγερθῇ μέχρι παραγραφῆς § 1632.

Ἀλλὰ ποίας παραγραφῆς;

Τῆς 30ετοῦς διότι, κατὰ τὴν κρατοῦσαν γνώμην, δὲν ἀφορᾷ τὴν συναλλαγματικὴν, ἀλλὰ μόνον σχέσιν ἔχει πρὸς ταύτην. Ὅτι ἡ λύσις εἶνε κατὰ τὴν κρατοῦσαν γνώμην ἀκριβής, εἶνε βέβαιον. (1) Ἀλλ' εἶνε ἐπίσης βέβαιον ὅτι οὕτω μεταβάλλεται καὶ ἡ αἵρεσις καὶ ἡ φύσις τῆς ὀφειλῆς. Ὁ ἐκδότης, οἱ ὀπισθογράφοι καὶ ὁ ἀποδέκτης οἵτινες τὸ πολὺ ἐπὶ πέντε ἔτη γυθύνοντο πρὸς τὸν κομιστὴν καὶ μάλιστα ὑπὸ ὅρους καὶ διατυπώσεις, εὐθύνονται ἤδη πρὸς τὸν τρίτον ἄνευ ὅρων καὶ διατυπώσεων ἐπὶ 30 ἔτη, διότι ἡ ἀγωγὴ αὐτοῦ εἶνε ἐκ τῆς διοικήσεως καὶ δὲν ἀφορᾷ τὴν συναλλαγματικὴν. Ἀλλ' ἂν δὲν ἀφορᾷ τὴν συναλλαγματικὴν καὶ μάλιστα τὴν πληρωμὴν αὐτῆς, εἴμπορεῖ ἐπὶ τέλους νὰ ἐρωτήσῃ τις τί ἀφορᾷ ἡ ἀγωγὴ αὕτη.

Ἀνεξήγητον ἄλλως εἶνε, διὰ τί ὁ τρίτος εἶνε μᾶλλον προστατεύσιμος τοῦ κομιστοῦ ἢ τοῦ κατὰ παρέμβασιν πληρωτοῦ § 1549 καὶ ἐν τίνι δικικῷ μεταβάλλει τὴν αἵρεσιν καὶ τὴν φύσιν τῆς ὀφειλῆς τοῦ ὀφειλέτου;

Ἐν τούτοις ὁ Ν. 43. Π. (3. 5) ἢ Βασ. 43. (17. 1) παρέχων ἀγωγὴν εἰς τὸν πληρώνοντα τρίτον ρητῶς ποιεῖται τὴν ἐπιφύλαξιν λέγων: «Ταῦτα εἰ μὴ διέφερε με μὴ καταβληθῆναι». Ἐχει συμφέρον ὁ ὀφειλέτης νὰ αὐξήσῃ ὁ χρόνος τῆς παραγραφῆς καὶ νὰ μεταβάλῃ φύσιν καὶ αἵρεσιν ἡ ὀφειλὴ αὐτοῦ;

Ἡ λοιπὸν πρέπει νὰ δεχθῶμεν ἐναντίον ρητῶν κειμένων ὅτι ὁ τρίτος πληρώνων δὲν ἔχει ἀγωγὴν ἢ πρέπει νὰ δεχθῶμεν ὅτι ἔχει τοιαύτην διαρκοῦσαν ὅσον καὶ ἡ διὰ τῆς πληρωμῆς ἀποσβεσθεῖσα, διότι τότε ὁ ὀφειλέτης ἔχει συμφέρον καὶ τότε πραγματικῶς ὑπάρχει διοίκησις. (2)

(1) Ἴδε σημ. 3 τῆς σελ. 859.

(2) Ὑπὸ τοιοῦτον πνεῦμα Alauzet 1552.

1648. Έναρξιν τῆς παραγραφῆς. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 189 ἡ παραγραφὴ ἀρχεταὶ ἀπὸ τῆς ἡμέρας τοῦ διαμαρτυρικοῦ ἢ ἀπὸ τῆς τελευταίας δικαστικῆς καταδιώξεως. Ἐὰν ὅμως δὲν συνετάχθῃ διαμαρτυρικὸν ἢ συνετάχθῃ βραδέως ;

Κατὰ τὴν γνώμην πάντων ἡ παραγραφὴ τότε ἀρχεταὶ ἀπὸ τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν τοῦτο ἔπρεπε νὰ συνετάχθῃ, ἤτοι ἀπὸ τῆς ἐπομένης τῆς λήξεως ἢ τῆς κατόπιν, ἂν αὕτη ᾖ ἐορτάσιμος (ἄρθ. 162). Ὁ δανειστὴς δὲν δύναται νὰ ὠφεληθῇ ἐκ τῆς ἀμελείας αὐτοῦ, τὸ δὲ διαμαρτυρικὸν δὲν εἶνε προφανῶς δικαστικὴ καταδιώξις. ⁽¹⁾

1649. Συναλλαγματικαὶ πληρωτέαι ἐν ὧσιν ἢ ἀπὸ τῆς ὧσεως. Δυσκολίας παρουσίασε τὸ ζήτημα : Πότε ἀρχεταὶ ἡ παραγραφὴ ἐπὶ συναλλαγματικῶν πληρωτέων ἐν ὧσιν § 1479 ἢ ἀπὸ τῆς ὧσεως § 1480, ὅταν δὲν συνετάχθῃ διαμαρτυρικόν.

Κατὰ τινες ἡ παραγραφὴ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἀρχεταὶ τὴν ἐπομένην τῆς προθεσμίας τῆς παρεχομένης ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 160 εἰς τὸν κομιστὴν ὅπως ζητήσῃ τὴν πληρωμὴν § 1479 ἢ τὴν ἀποδοχὴν § 1480, διότι τότε αἱ συναλλαγματικαὶ αὗται θεωροῦνται ἔχουσαι ὠρισμένην λήξιν ⁽²⁾.

Ἄλλ' ἡ γνώμη αὕτη ἐπικρίνεται, διότι κατ' αὐτὴν ὁ συμμορφωθείς πρὸς τὸ ἄρθρ. 160 ἤτοι ὁ ζητήσας τὴν πληρωμὴν ἢ τὴν ἀποδοχὴν καὶ συντάξας διαμαρτυρικὸν εὐρίσκεται εἰς ἥσσαν μοῖραν, ἐκείνου, ὅστις ποσῶς δὲν συνεμμορφώθῃ πρὸς τὸ ἄρθρ. 160. Διὰ τοῦτο ἄλλοι ὑποστηρίζουσιν ὅτι ἐπὶ τῶν τοιούτων συναλλαγματικῶν ἡ παραγραφὴ ἀρχεταὶ ἀπὸ τῆς ἡμέρας καθ' ἣν τὸ διαμαρτυρικὸν ἠδύνατο νὰ συνετάχθῃ. Οὕτω, ἐπὶ συναλλαγματικῶν πληρωτέων ἐν ὧσιν ἀπὸ τῆς ἐπομένης καθ' ἣν ὁ κομιστὴς ἠδύνατο νὰ παρουσιάσῃ πρὸς πληρωμὴν τὸν τίτλον. Ἐπὶ συναλλαγματικῶν πληρωτέων ἀπὸ τῆς ὧσεως ἀπὸ τῆς ἐπομένης καθ' ἣν ὁ κομιστὴς ἠδύνατο νὰ παρουσιάσῃ πρὸς ἀποδοχὴν τὸν τίτλον, ἀφαιρέσει τοῦ ἐν τῇ συναλλαγματικῇ ἀναγεγραφομένου χρόνου ὧσεως. Ἄρα συναλλαγματικὴ πληρωτέα μετὰ ἓνα μῆνα ἀπὸ τῆς ὧσεως, ἀρχεταὶ

(1) Παλ. 605. LyC Tr. 4. 432. Alauzet 1553. Boistel 847. Bravard 3. 566. Ἀκ. 16 Νῆρ. 53. D. 54. 1. 326. S. 54. 1. 771

(2) Alauzet 1553. Παλ. 605 i. f. Ἀκ. 1 Τουλ. 45. D. 45. 1. 287. S. 45. 1. 561.

παραγραφόμενη μετὰ ἓνα μῆνα ἀπὸ τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν ἡδύνατο νὰ παρουσιασθῇ πρὸς ἀποδοχὴν. ⁽¹⁾

Σημειωτέον ὅτι ἐπὶ συναλλαγματικῶν πληρωτέων ἀπὸ τῆς ὤψεως διὰ νὰ ἐγερθῇ τὸ ζήτημα πρέπει νὰ ὑποτεθῇ, ὅτι ὁ κομιστὴς δὲν συνεμμορφώθη ποσῶς πρὸς τὸ ἄρθρ. 160, διότι ἂν ἐγένετο ἀποδοχὴ, διαμαρτυρικὸν ἐπὶ μὴ ἀποδοχῇ ἢ κατὰ τινὰς ἐμφάνις § 1414, 1480, 1481, ἢ ἂν ἡ ἀποδοχὴ δὲν ἦνε χρονολογημένη § 1482, ὁ χρόνος τῆς λήξεως εἶνε ὠρισμένος καὶ ἐπομένως καὶ ἡ ἡμέρα τοῦ διαμαρτυρικοῦ.

1630. Διακοπὴ τῆς παραγραφῆς. Κατὰ τὸ κοινὸν δίκαιον ἡ ἀποσβεστικὴ παραγραφὴ διακόπτεται ἐν γένει.

1) Διὰ τῆς ἐπιδόσεως ἀγωγῆς ἀπευθυνομένης ἐνώπιον ἀρμοδίου δικαστοῦ ἢ διαιτητοῦ (ἢ δι' ἄλλης πράξεως ἰσοδυνάμου).

2) Διὰ τῆς ὑπὸ τοῦ ὀφειλέτου ῥητῆς ἢ σιωπηρᾶς (τῷ δανειστῇ κατέναντι) ἀναγνώρισεως τῆς ἀξιώσεως ἐγγράφως ἢ προφορικῶς γενομένης ⁽²⁾.

Ἐκ πρώτης ὄψεως τὸ ἄρθρ. 189 φαίνεται ἀναγράφον τρόπους διακοπῆς τῆς παραγραφῆς· τὴν δικαστικὴν καταδίωξιν, τὴν καταδικαστικὴν ἀπόφασιν καὶ τὴν ἀναγνώρισιν διὰ χωριστοῦ ἐγγράφου, καὶ ὅτι ἐπομένως καινοτομεῖ.

Ἀκριβεστέρα ὅμως ἐξέταξις αὐτοῦ πείθει ὅτι σκοπὸς τοῦ Ν. δὲν ἦτο νὰ καινοτομήσῃ ὡς πρὸς τοὺς τρόπους τῆς διακοπῆς, ἀφ' οὗ καὶ περὶ ἀναγνώρισεως καὶ περὶ ἀγωγῆς, ἥτις εἶνε προφανῶς δικαστικὴ καταδίωξις, ὁμιλεῖ, ἀλλὰ σκοπὸς ἦτο νὰ ὑποδείξῃ δύο τινὰς ⁽³⁾.

1) ὅτι ὑπάρχουσι περιστάσεις κατὰ τὰς ὁποίας ἡ διακοπὴ παραγραφῆς δὲν ἄρχεται ἐκ νέου ἢ αὐτὴ ἀλλ' ἄλλη 30ετής, καὶ τοῦτο

(1) Bravard 3. 567. Boistel 847. LyC. Tr. 4. 433.

(2) Κρασσᾶ Α. § 209. Καλλ. 1. 294. 296.

(3) Boistel 848. Bravard 3. 571. LyC. Tr. 4. 434. Alauzet 1555. Παλ. 607. ΑΠ. 325 (84) Σουλ. Γκίνη 159. Ἐφ. Ἀθ. 1281 (93) Θ. 4. 523. Ἐφ. Π. 1166 (94) Θ. 6. 281. Ἐφ. Ἀθ. 62 (95) Θ. 6. 326. Ἐφ. Ἀθ. 768 (95) Θ. 6. 585. Ἐφ. Ἀθ. 1142 (96) Θ. 7. 536. Ἐφ. Ἀθ. 1149 (98) Θ. 10. 122. Ἐφ. Ν. 121 (901) ἐν Ἐφημ. τῶν Δικαστ. Β. σελ. 90. Ὅλαι αἱ ἄνω ἀποφάσεις δέχονται ὅτι σκοπὸς τοῦ Ν. δὲν ἦτο ν' ἀποκλείσῃ πάντα ἄλλον κατὰ τὸ κοινὸν δίκαιον τρόπον διακοπῆς, ἀλλὰ νὰ ὀρίσῃ πότε μετὰ τὴν διακοπὴν ἄρχεται 30ετής.

γίνεται όταν εκδοθῇ καταδικαστικὴ ἀπόφασις ἢ όταν τὸ χρέος ἀναγνωρισθῇ δι' ἰδιαιτέρου ἐγγράφου, ἀποτελοῦντος νέον τίτλον καὶ ἐν γένει όταν ἐπέλθῃ ἀνανέωσις § 1658.

2) ὅτι ἐνταῦθα εἶνε δυνατὴ ἡ παραγραφὴ ἐν ἐπιδικίᾳ, παρὰ τὸν κανόνα τοῦ κοινοῦ δικαίου καθ' ὃν «αἱ χρόνῃ ἢ θανάτῳ ἀπολύμεναι ἀγωγαὶ μένουσι προκαταρχθεῖσαι» (N. 139 II. (50. 17) ἢ Βασ. 139 (2. 3) § 1654.

1651. Δικαστικὴ καταδίωξις. Τοιαύτη εἶνε προφανὴς ἡ ἀγωγή καὶ ὅλαι αἱ πράξεις αἱ προκαλοῦσαι ἢ συνεχίζουσαι τὸν δικαστικὸν ἀγῶνα, ἥτοι αἱ δικαστικαί.⁽¹⁾ Ἡ ἐπιταγὴ ἂν ἐπακολουθῇσιν κατὰσχέσεις ἢ κράτησις, κατὰ τὸ ἄρθρ. 864 τῆς Πολ. Δικ. διακόπτει τὴν παραγραφὴν. Ἀλλ' ἡ διάταξις εἶνε ἀνεφάρμοτος ἐπὶ συναλλαγματικῶν, διότι καὶ όταν διὰ συμβολαιογραφικοῦ ἐγγράφου συντάσσωνται αὗται δὲν ἀποτελοῦσι τίτλον ἐκτελεστόν⁽²⁾. Ἡ ἐγγραφὴ ὑποθήκης ἢ προσημειώσεως διακόπτει ἐπίσης τὴν παραγραφὴν κατὰ τὸν Ν. περὶ ὑποθηκῶν (ἄρθρ. 21 : 25)⁽³⁾. Ἡ μετὰ τὴν πτώχευσιν παρὰδοσις τῶν δικαιογράφων ἐν τῷ δικαστικῷ γραφείῳ πρὸς ἐξέλεγχιν (ἄρθρ. 494 Ἐμ. Ν.) ἂν ἐπακολουθῇσιν αὕτη⁽⁴⁾.

Ὡς δικαστικὴ καταδίωξις διακόπτουσα τὴν παραγραφὴν ἐθεωρήθη καὶ ἡ αἵτησις τοῦ δανειστοῦ ὅπως ὁ ὀφειλέτης αὐτοῦ κηρυχθῇ

(1) Οὕτω ὀρίζει τὰς δικ. πράξεις ἡ ΑΠ. 364 (901) Μπ. 21. 409. δεχομένη ὅτι ἡ ἐπιταγὴ δὲν εἶνε δικαστ. πράξις. Ἀρα ἡ ἐγγραφὴ εἰς τὸ πινάκιον εἶνε. Ἐφ. Π. 510 (99) Θ. 11. 395.

(2) LyC. Tr. 4. 439. Τὸ ἀναγγεληρίον εἶνε νομίζω δικαστ. καταδίωξις, διότι κατὰ τὸ ἄρθρ. 908 Πολ. Δικ. ἰσοδυναμεῖ πρὸς κατάσχεσιν. Ἐφ. Rouen 3 Μαρτ. 56. S. 57. 2. 742. Aubry et Rau 1 § 215 σημ. 5. Ἀλλὰ τὸ Ἐφ. Π. 408 (901) Θ. 13. 188 εἶπεν ὅτι δὲν εἶνε δικαστικὴ πράξις. Ἡ συτηρητικὴ κατάσχεσις ἢ κράτησις; Ἐν Γαλλίᾳ διδάσκεται ἡ καταφατικὴ γνώμη, ἔνεκα τοῦ ἄρθρ. 2244 Γαλ. Κωδ. LyC. Tr. 4. 439. Boistel 850. Aubry et Rau 1. § 215 d. καὶ παρ' ἡμῖν νομίζω τὸ αὐτὸ ἐκτὸς ἂν ἡ περὶ κύρους ἀπορριψθῇ. Contra Ἐφ. Bordeaux 21 Μαρ. 28. S. 28. 2. 284.

(3) Κρασσῆ 1. § 209, 6. Καλλιγᾶ 1. 303.

(4) Aubry et Rau 1 § 215 σημ. 6. Troplong Prescription II. 719. Ἀκ. 23 Φεβρ. 32. S. 32. 1. 537. D. 32. 1. 178. Ἐκρίθη ὅτι ὁ κατέχων τὸν τίτλον σύνδικος δὲν προτείνει τὴν παραγραφὴν. Ἐφ. Paris 12 Νῆρ. 44 ἐν R. de Couder Lettre de Change 767.

εις κατάστασιν πτωχεύσεως ἐὰν ἐγένετο δεκτὴ καὶ δὲν ἀπερρίφθη (ἄρθρ. 157 Πολ. Δικ.) ⁽¹⁾.

Δὲν ἐθεωρήθη ὁμως

1) ἡ σύνταξις διαμαρτυρικοῦ ἐκπροθέσμου ⁽²⁾.

2) ἡ ἀγωγή παρὰ μὴ δικαιοῦχου ⁽³⁾.

3) ἡ ἀγωγή τοῦ ὀφειλέτου περὶ ἀκυρώσεως τῆς ἀποδοχῆς αὐτοῦ ἢ περὶ παραγραφῆς τοῦ τίτλου, ἐκτὸς ἂν διευπώθη ἀνταγωγῇ πρὸ τῆς συμπληρώσεως τῆς παραγραφῆς ⁽⁴⁾.

1652. Ἀπόρριψις τῆς ἀγωγῆς. Παραίτησις. Ἀνατροπή. Ἡ διακοπὴ θεωρεῖται ματαιωθείσα καὶ ὡς μηδέποτε λαβοῦσα χώραν, ἂν ἡ ἀγωγή ἀπορριφθῇ ὡς ἀπαράδεκτος ἢ ἀνυποστήρικτος ἢ ἂν ὁ ἐνάγων παραιτηθῇ αὐτῆς. Τὸ αὐτὸ καὶ ὅταν ἀνατραπῇ ἢ κηρυχθῇ ἀνατετραμμένη ἢ συνεπιεῖα αὐτῆς δίκη (ἄρθρ. 157 Πολ. Δικ.). Κατὰ πάσας τὰς περιπτώσεις ταύτας ὁ κομιστής, ἐὰν ὑπολείπεται εἰσέτι χρόνος, ἔχει τὰ δικαιώματα τοῦ ἀμελοῦς κομιστοῦ § 1633. Ἐσημειώσαμεν ἤδη ὅτι τὸ διαμαρτυρικὸν μετὰ τῶν συνεπειῶν αὐτοῦ ὑφίσταται καὶ μετὰ τὴν ἀνατροπὴν § 1584.

1653. Καταδικαστικὴ ἀπόφασις. Ἐὰν ἐκδοθῇ καταδικαστικὴ ἀπόφασις ἥτοι ὀριστικὴ καὶ τελεσίδικος, κατὰ τὸ ἄρθρ. 189 ἀποκλείεται ρητῶς ἡ δετῆς παραγραφὴ, ἀρχεται ἐπομένως ἀπὸ τῆς τελεσιδικίας ἢ κοινῇ ἥτοι ἡ 30ετής. Τοῦτο εἶνε κανὼν τοῦ κοινοῦ δικαίου καθ' ὃ τὸ δεδικασμένον ὑπόκειται εἰς ἰδίαν παραγραφὴν ⁽⁵⁾. Ἐὰν ἡ ἀπόφασις ᾗνε μόνον ὀριστικὴ, νομίζω ὅτι ἰσοδυναμεῖ πρὸς δικαστικὴν καταδίωξιν καὶ ἐπομένως ἡ ἀπὸ ταύτης ἀρχομένη παραγραφὴ εἶνε 5ετής.

1654. Παραγραφὴ ἐν ἐπιδικίᾳ. Ἰδοὺ πῶς τίθεται τὸ ζήτημα. Ἀπὸ τῆς τελευταίας δικαστικῆς καταδιώξεως παρῆλθον 5 ἔτη

(1) Ἀκ. 13 Ἰαν. 79. D. 79. 1. 145. S. 79. 1. 411 ἐνθα καὶ σημ. τοῦ Labbé καὶ ἂν δὲν ἐκοινοποιήθη πρὸς τὸν ὀφειλέτην.

(2) LyC.Tr 4.432. Boistel 849. Dalloz ef.de Com 831. Alauzet 1555. Ἀκ. 28 Ἀπρ. καὶ 4 Νῆρ. 46. D. 46. 1. 217. 350. S. 46. 1. 427 καὶ 835 Ἀκ. 16 Νῆρ. 53. D. 54. 1. 326. S. 54. 1. 771.

(3) Ἀκ. 5 Ἰαν. 81. D. 81. 1. 73. S. 81. 1. 266.

(4) Ἀκ. 13 Ἰαν. 79. D. 79. 1. 145. S. 79. 1. 441.

(5) Περὶ τῆς ἐκ τοῦ δεδικασμένου ἀνανεώσεως ἴδε σελ. 836 καὶ 837.

δὲν ἐζητήθη δὲ οὐτε ἐπῆλθεν ἀνατροπὴ τῆς δίκης. Τῆς δίκης οὕσης οὕτω ἐκκρεμοὺς δύναται ὁ ἐναγόμενος νὰ προτείνῃ τὴν παραγραφὴν; Κατὰ τὸ κοινὸν δίκαιον ὄχι, ἐκτὸς ἂν κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ 'Ιουστινιανοῦ παρῆλθον 40 ἔτη ἀπὸ τῆς τελευταίας δίκας. πράξεως· διότι αἱ χρόνῳ ἢ θανάτῳ ἀπολλύμεναι ἀγωγαὶ μένουσι προκαταρχθεῖσαι (1) Κατὰ τινὰς μάλιστα ἡ διάταξις τοῦ 'Ιουστινιανοῦ περὶ 40ετίας δὲν ἰσχύει σήμερον παρ' ἡμῖν καταργηθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἀρθροῦ 476 τῆς Πολ. Δικ. καὶ ἐπομένως ἡ ἄπαξ εἰσχυθεῖσα δίκη εἰς τὸ διηνηκὲς παρατείνεται. (2)

Τοῦτο ὑπεστήριξαν τινὲς καὶ ἐνταῦθα εἰπόντες ὅτι ἐν ὅσῳ ὑφίσταται ἡ δίκη παραγραφὴ δὲν χωρεῖ· ἐκ τούτου μάλιστα συνεπέρανον καὶ ἄλλο ὅτι ἡ δετῆς παραγραφὴ δὲν προτείνεται κατὰ τοῦ ἐπιμελοῦς κομιστοῦ, διότι ὑφισταμένης μὲν τῆς δίκης παραγραφὴ δὲν χωρεῖ, ἀνατραπείσης δὲ ὁ κομιστὴς μεταβάλλεται εἰς ἀμελῆ. (3)

Ἡ γνώμη αὕτη δὲν ἐπικρατεῖ καὶ σήμερον ὅλοι δέχονται ὅτι ἡ δετῆς παραγραφὴ δύναται νὰ συμπληρωθῇ ἐν ἐπιδικίᾳ, χωρὶς νὰ ζητηθῇ ἀνατροπὴ, ἅμα ἀπὸ τῆς τελευταίας δικαστικῆς πράξεως παρῆλθον 5 ἔτη. Εἰς τὸ συμπέρασμα τοῦτο ἐφθασαν, διότι τὸ ἄρθρον 189 ἐνῷ ἀφ' ἐνός ὀρίζει ὅτι ἡ δετῆς παραγραφὴ ἀρχεται ἀπὸ τῆς τελευταίας δικαστικῆς καταδικώσεως, ἀφ' ἐτέρου ἀποκλείει τὴν δετῇ παραγραφὴν μόνον ἂν ἐπέλθῃ καταδικαστικὴ ἀπόφασις. Πρὸς τί ἡ ἀπαίτησις ἐκδόσεως καταδικαστικῆς ἀποφάσεως, ἂν ἡ ἐπιδικία αὕτη καθ' ἑαυτὴν ἦνε κώλυμα πρὸς συμπλήρωσιν τῆς δετοῦς παραγραφῆς καὶ ποῖαν ἄλλην περίπτωσιν ἡδύνατο νὰ ἔχῃ ὑπ' ὄψει ὁ Ν. πλὴν τῆς προκειμένης, ἀφ' οὗ ἡ ἐκδοσις τῆς καταδικαστικῆς ἀποφάσεως μεταβάλλει ἐντελῶς τὴν φύσιν τῆς παραγραφῆς (4) ;

(1) Ν. 139 Π. (50. 17) ἢ Βασ. 139 (2. 3) Οἰκ. 'Εγγ. § 174 σημ. 1 καὶ στοίχ. § 66 σημ. 3.

(2) Καλ. 1 302.

(3) Bravard 3. 568. 'Εφ. Π. 1054 (98) Θ. 10. 414 εἰσηγ. κ. Γ. Μητσοπούλου.

(4) LyC Tr. 4. 437. Boistel 850. Alauzet 1556. Bedarride 733. Dalloz ef. de Com 832. Aubry et Rau 2 § 215 σημ. 76. 'Ακ. 24 Δερ. 60. D. 61. 1. 27 S. 61. 1. 364. ΑΠ 7 (97) Θ. 8. 212. ΑΠ. 141 (900) Θ. 11. 437. 'Εφ. Π. 494 (99) Θ. 11. 365. 'Εφ. Π. 510 (900) Θ. 11. 395. 'Εφ. Αθ. 627 (901) Θ. 13. 86.

1685. Ἐρήμην ἀπόφασις. Ἡ ἐρήμην ἀπόφασις δὲν εἶνε ἀπόφασις καταδικαστική, ἀλλὰ μόνον δικαστικὴ καταδίωξις, μεθ' ἣν ἄρχεται δετὴς παραγραφὴ. Δύναται ἐπομένως ὁ ἐναγόμενος μετὰ τὴν παρέλευσιν τῆς δετίας ν' ἀνακόψῃ ταύτην καὶ νὰ προτείνῃ τὴν παραγραφὴν (1). Διαφέρει ἂν ἡ ἐρήμην κατέστη τελεσίδικος, διότι τότε εἶνε ἀπόφασις καταδικαστική.

1686. Ἀναγνώρισις (διὰ χωριστοῦ ἐγγράφου). Ἰδιαιτέρως προσοχῆς χρήζουσι τὰ περὶ ἀναγνώρισεως.

Κατὰ τὸ κοινὸν δίκαιον ἡ ἀποσβεστικὴ παραγραφὴ διακόπτεται διὰ τῆς ὑπὸ τοῦ ὀφειλέτου ρητῆς ἢ σιωπηρᾶς (τῷ δανειστῇ κατέναντι) (2) ἀναγνώρισεως τῆς ἀξιώσεως, ἐγγράφως ἢ προφορικῶς γενομένης. Τοιαύτην δ' ἀναγνώρισιν ἐμφαίνουσι : ἡ ἐκδοσις νέου δικαιογράφου, ἡ μερικὴ καταβολὴ τοῦ χρέους (ὅσῳκις συνομολογεῖται τὸ ὑπόλοιπον), τὸ πρὸς ἀσφάλειαν τῆς ἀπαιτήσεως διδόμενον ἐνέχυρον ἢ ὑποθήκη, ἡ παροχὴ ἐγγυητοῦ, ἡ τοῦ χρέους ἀντιφώνησις καὶ ἡ καταβολὴ δεδουλευμένων τόκων (3).

Ὅλοι δέχονται ὅτι πάντα τὰ ἀνωτέρω γεγονότα ἀποτελοῦσι καὶ ἐνταῦθα ἀναγνώρισιν. Δέχονται πρὸς τοῦτοις ὅτι ἀναγνώρισις εἶνε : ἡ ἀναγραφὴ τοῦ χρέους ἐν τῷ ἰσολογισμῷ ὑπὸ τοῦ πτωχεύσαντος ἄρθρ. 439 E. N. (4), ἡ μετὰ ἐξέλεγχιν ἀποδοχὴ αὐτοῦ ἐν τῷ παθητικῷ ἄρθρ. 500 E. N. (5), ὁ δικαστικὸς συμβιβασμὸς (ἄρθρ.

(1) Ἐφ. Ἀθ. 334 (96) Θ. 7. 364. εἰσηγ. κ. Παππαμιχαλοπούλου. Τὸ αὐτὸ νομίζω καὶ ἂν ὁ ἐνάγων ἐδικάσθῃ ἐρήμην.

(2) Κρασσᾶ Α § 209 α'. Κατὰ τὸ Ἐφ. Π. 335 (901) Θ. 13 157 εἰσ. κ. Μελετοπούλου ἵνα ἐπέλθῃ ἡ ἐκ τῆς ἀναγνώρισεως διακοπὴ δὲν ἀπαιτεῖται καὶ ἡ σύμπραξις τοῦ δανειστοῦ ἀλλὰ καὶ μονομερῶς δύναται νὰ πράξῃ τοῦτο ὁ ὀφειλέτης, καθ' ὅσον ἡ διὰ τοῦ ἄρθρ. 189 E. N. τασσομένη βραχεῖα παραγραφὴ στηρίζεται κυρίως εἰς τὴν νομικὴν πρόληψιν τῆς ἐξοφλήσεως τοῦ χρέους ἣτις ἀνυπόστατος ἀποδεικνύεται διὰ τῆς ἐναντίας ὁμολογίας ὅπως-δήποτε γινομένης ὅταν γίνῃται ἀποδεκτὴ παρὰ τοῦ δανειστοῦ καὶ εἰς μεταγενέστερον χρόνον.

(3) Κρασσᾶ Α, § 209 α'. Καλλιγᾶ 1, 294.

(4) Alauzet 1555. Boistel 851. Ἐφ. Bordeaux 2 Φεβρ. 43. S. 43.2.288

(5) LyC. Tr. 4. 442. Boistel 851. Alauzet 1555. Bravard 3 565 σημ. Ἀκ. 5 Ἰουν. 64. D. 64. 1. 61. Ἐφ. Aix 29 Μαΐου 72. D. 74.2.121 S. 74. 2. 273 ἐνθα καὶ σημ. Ὑπεστηρίχθη ὅτι ἡ τοιαύτη ἀποδοχὴ ἀποτελεῖ νέον τίτλον ἥτοι ἀνανέωσιν καὶ ὅτι ἐπομένως ἀπὸ ταύτης ἄρχεται 30ετής

524) ⁽¹⁾, ἡ αἰτησις προθεσμίας πρὸς πληρωμὴν ⁽²⁾, ἡ ἀναγνωρίσις ὀφειλῆς τόκων ⁽³⁾ ἢ ἡ πληρωμὴ αὐτῶν ⁽⁴⁾, ἡ ἀναγραφὴ τῆς συναλλαγματικῆς ἐν ἀλληλοχρέῳ ⁽⁵⁾, ἡ ὀπισθεν τοῦ τίτλου ἰδιόχειρος βεβαίωσις τοῦ ὀφειλέτου περὶ μερικῆς καταβολῆς ⁽⁶⁾ καὶ εἴ τι ἄλλο ⁽⁷⁾. Φιλονικοῦσιν ὁμῶς ὡς πρὸς τὴν ἀπόδειξιν.

παραγραφῇ. 'Εφ. Colmar 29 Δεβ. 59. S. 60. 2. 390. 'Αλλ' ἡ γνώμη αὕτη δὲν ἐπεκράτησε καὶ ὅλοι δέχονται ὅτι ἡ ἀποδοχὴ ἐν τῷ παθητικῷ τῆς πτωχεύσεως ἀποτελεῖ ἀπλῶς ἀναγνώρισιν μὴ μεταβάλλουσαν τὴν φύσιν καὶ τὸν χαρακτήρα τοῦ χρέους, ὅπερ ὑπόκειται εἰς τὴν δετὴ παραγραφῇ, ἀρχομένην ὅχι ἀπὸ τῆς ἀποδοχῆς ἀλλ' ἀπὸ τῆς παύσεως τῆς πτωχεύσεως εἴτε διὰ τοῦ συμβιβασμοῦ εἴτε διὰ τῆς ἐνώσεως (ἄρθρ. 546) εἴτε διὰ τῆς παύσεως τῶν ἐργασιῶν τῆς πτωχεύσεως δι' ἔλλειψιν ἐνεργητικοῦ (ἄρθρ. 549). 'Εφ. 'Αθ. 628 (99) Θ. 11. 39. εἰσηγ. κ. Σπιθᾶκη. Boistel 851. LyC. Tr. 4. 442. Alauzet 1560. Bravard 3. 565. 'Ακ. 5 'Ιαν. 64. D. 64. 1. 41. S. 64. 1. 85. 'Εφ. Paris 9 Φεβρ. 92 Θ. 4. 316.

(1) Δὲν ἀμφισβητεῖται ὅτι ὁ μετὰ πτώχευσιν συμβιβασμὸς (ἄρθρ. 512) ἀποτελεῖ ἀναγνώρισιν διακόπτουσαν τὴν παραγραφῇ, ἀλλὰ τινὲς δέχονται ὅτι ἀποτελεῖ καὶ ἀνανέωσιν ἥτοι νέον τίτλον καὶ ἐπομένως ἄρχεται ἀπὸ τοῦτου 30ετῆς παραγραφῇ Alauzet 1560. 'Εφ. Paris 20 'Ιουν. 70. D. 71. 2. 3. 'Η γνώμη ὁμῶς αὕτη δὲν ἐπικρατεῖ Boistel 851 καὶ 1047. LyC. Tr. 4. 442 καὶ 7. 626. 'Ακ. 5 'Απρ. 92. S. 92 1. 365. D. 92. 1. 246. Πρ. 'Αθ. 3319 (95) Θ. 6. 670. Εἰς κ. Σάββα.

(2) LyC. Tr. 4. 440. Boistel 851. Alauzet 1555. 'Εφ. Π. 1106 (94) Θ. 6. 281. 'Εφ. 'Αθ. 1634 (98) Θ. 10. 187. 'Η ἐγγράφως (δι' ἐπιστολῆς) αἰτησις προθεσμίας δὲν εἶνε ἀνανέωσις. Αἱ ἄνω ἀποφ. καὶ 'Εφ. Paris 26 'Ιαν. 59. S. 59. 3. 357. 'Αλλ' ἐπειδὴ τῆς ἐπιστολῆς δύναται ἐπὶ δικαστηρίου νὰ κάμῃ χρητὴν μόνος ὁ εἰς ὃν ἀπευθύνεται, ἐκρίθη ὅτι δὲν ἀποτελεῖ ἀναγνώρισιν καὶ ἐπομένως δὲν διακόπτει τὴν παραγραφῇ ἢ ἐπιστολὴ τοῦ ὀφειλέτου πρὸς τρίτον, δι' ἧς οὗτος ἐπιφορτίζει τοῦτον νὰ πείσῃ τὸν δανειστήν νὰ ἄρκεσθῇ εἰς προσφερομένην ἐγγύητην (ὁῖως ὅταν δὲν ὀρίζεται τὸ χρέος 'Ακ. 5 'Απρ. 53. S. 53. 1. 649. D. 53. 1. 113 καὶ 'Εφ. Αἰξ 5 'Ιουν. 52. S. 53. 2. 153. Alauzet 1555 i. f.

(3) 'Ακ. 12 Μαρ. 83. D. 84. 1. 111. S. 84. 1. 382 ἐν ἐπιστολῇ πρὸς τὸν δανειστήν ἀναγνώρισις ὀφειλῆς τόκων. LyC. Tr. 4. 441.

(4) LyC. Tr. 4. 440. 'Εφ. 'Αθ. 1281 (93) Θ. 4. 523. 'Εφ. 'Αθ. 62 (95) Θ. 6. 326. 'Εφ. 'Αθ. 768 (95) Θ. 6. 585. 'Εφ. 'Αθ. 1142 (96) Θ. 7. 536. 'Εφ. 'Αθ. 1148 (98) Θ. 10. 122. 'Εφ. 'Αθ. 1773 (900) Θ. 12. 471.

(5) 'Ιδε τὴν σημ. 1 τῆς σελ. 944.

(6) ΑΠ. 325 (84) Συλλ. Γκίνη 159. καὶ ΑΠ. 182 (900) Θ. 11. 498.

(7) 'Η ἐν διαμαρτυρικῇ ἀνυπόγραφος ὁμολογία δὲν ἀποτελεῖ ἀναγνώρι-

1687. Ἀπόδειξις. Κατὰ τὸ κοινὸν δίκαιον ὁ δανειστής, πρὸς διακοπὴν τῆς παραγραφῆς, δύναται ν' ἀποδείξῃ διὰ παντὸς μέσου ἐπιτρεπομένου ὑπὸ τῶν γενικῶν περὶ ἀποδείξεως κανόνων, τὸ παρ' αὐτοῦ ἐπικαλούμενον γεγονός, τὸ ἀποτελοῦν τὴν ἀναγνώρισιν. Ἰσχύει ὁ κανὼν οὗτος καὶ ἐνταῦθα ;

Εἶπον τινες ὅτι οὐχὶ πᾶσα ἀναγνώρισις διακόπτει τὴν παραγραφὴν τοῦ ἄρθρ. 189, ἀλλὰ μόνον ἐκείνη, ἥτις γίνεται, ἥτοι ἀποδεικνύεται, διὰ χωριστοῦ ἐγγράφου. Ἄρα ἡ ἀναγνώρισις πρὸς διακοπὴν τῆς παραγραφῆς τοῦ ἄρθρ. 189 πρέπει νὰ ᾔνε ἐγγραφὸς. Ματαίως, κατὰ τὴν γνώμην ταύτην, ὁ δανειστής πρὸς διακοπὴν τῆς παραγραφῆς τοῦ ἄρθρ. 189 ἐπικαλεῖται ὁμολογίαν καὶ ἐν γένει γεγονός ἀποτελοῦν ἀναγνώρισιν, ἂν τὸ γεγονός τοῦτο δὲν ἀποδεικνύεται καὶ δὲν προκύπτει ἐξ ἐγγράφου. Βεβαίως ἡ καταβολὴ τόκων, ἡ αἰτήσις προθεσμίας κλπ. εἶνε καὶ κατὰ τὴν γνώμην ταύτην ἀναγνώρισις, ἀλλὰ δὲν διακόπτει τὴν παραγραφὴν τοῦ ἄρθρ. 189 ἂν ἡ καταβολὴ ἢ ἡ αἰτήσις προθεσμίας δὲν προκύπτει καὶ δὲν ἀποδεικνύεται ἐξ ἐγγράφου.

Ἡ ἀναγνώρισις λέγουσιν εἶνε ἀναίρεσις τοῦ τεκμηρίου τῆς πληρωμῆς τοῦ καθιερουμένου ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 189, θὰ ᾔτο δὲ ἐπικίνδυνον ἂν ἡ ἀναίρεσις αὕτη ἡδύνατο ν' ἀποδειχθῇ διὰ παντὸς μέσου καὶ ἰδίᾳ διὰ μαρτύρων, οἵτινες εἶνε τὸ σύνηθες μέσον ἐπὶ ἐμπορικῶν διαφορῶν. ⁽¹⁾

Ἡ ἀνωτέρω διατυπωθεῖσα γνώμη, ἥτις δὲν εἶνε νέα, διότι ἐδιδάχθη ἤδη καὶ ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ Ρωμ. Δικ. ⁽²⁾ δὲν ἐπεκράτησε, καὶ σήμερον ὅλοι δέχονται ὅτι ἡ παραγραφὴ τοῦ ἄρθρ. 189, ὅπως καὶ ἡ τοῦ κοινοῦ δικαίου, διακόπτεται διὰ πάσης ἀναγνώρισεως, καὶ ὅτι τὸ γεγονός τὸ ἀποτελοῦν τὴν ἀναγνώρισιν δύναται νὰ ἀποδειχθῇ, ἂφ' οὗ πρόκειται περὶ ἐμπορ. διαφορᾶς, διὰ παντὸς μέσου καὶ δὴ καὶ μαρτύρων. ⁽³⁾

σιν § 1571 σημ. 2. ἀποτελεῖ ὅμως ἡ ἐν ἀπογραφῇ δήλωσις τοῦ χρέους παρόντος τοῦ δανειστοῦ Ἐφ. Paris 13 Φεβρ. 53. D. 53. 2. 88. S. 53. 2. 143.

(1) Ἰδίως Bedarride 2. 742. Ἀκ. 9 Μαρ. 68. D. 68. 1. 164. S. 68. 1. 164. Ἐφ. II. 674 (900) Θ. 12. 471.

(2) Ἰδε Dernburg μεταφ. Δουβουνιώτου 1 § 148, καθ' ὃν ἡ ἐγγραφὸς ἢ ἐπὶ facta concludentia στηριζομένη ἀναγνώρισις οὐχὶ δὲ καὶ ἡ προφορικὴ ἐπάγεται διακοπὴν.

(3) LyC. Tr. 4. 410. Bravard 3. 572. Boistel 851. Ἀκ. 15 Ἰουλ.

Κατὰ τὴν γνώμην ταύτην, ἥτις δύναται νὰ θεωρηθῇ κρατοῦσα, τὸ ἄρθρ. 189 ὁμιλοῦν περὶ ἀναγνώρισεως διὰ χωριστοῦ ἐγγράφου, δὲν εἶχε σκοπὸν νὰ ἀποκλείσῃ πᾶσαν ἄλλην ἀναγνώρισιν, οὔτε νὰ κανονίσῃ ζήτημα ἀποδείξεως, ἢ ζήτημα διακοπῆς ⁽¹⁾, ἀλλὰ νὰ υποδείξῃ μόνον ὅτι ὑπάρχουσι περιπτώσεις κατὰ τὰς ὁποίας ἡ διακοπείσα παραγραφὴ δὲν ἄρχεται ἐκ νέου ἢ αὐτῇ, ἀλλ' ἄλλῃ ἢ τριακονταετῇ, καὶ τοῦτο γίνεται ἅμῃ ἐκδοθῇ καταδικαστικὴ ἀπόφασις ἢ ἅμα ἡ ἀπαίτησις ἀναγνωρισθῇ διὰ χωριστοῦ ἐγγράφου ἀποτελοῦντος νέον τίτλον.

Ὅτι τὸ πνεῦμα τοῦ Ν. εἶνε τοῦτο προκύπτει σαφῶς ἐκ τῆς ἀναγνώσεως τοῦ ἄρθρ. 189, ὅπερ καὶ ἀποκλείει τὴν δετῇ παραγραφὴν εἰς τὰς δύο περιπτώσεις καὶ ἐξομοιοὶ ἀμφοτέρως ὡς πρὸς τὰ ἀποτελέσματα,

Δὲν εἶνε δυνατόν νὰ υποθέσῃ τις ὅτι ὁ Ν. τὴν μὲν διάταξιν περὶ καταδικαστικῆς ἀποφάσεως ἔγραψε διὰ νὰ υποδείξῃ ὅτι ἡ διακοπείσα δετῆς παραγραφὴ ἐξακολουθεῖ πλέον 30ετῆς. τὴν δὲ περὶ ἀναγνώρισεως διὰ χωριστοῦ ἐγγράφου ἀπλῶς καὶ μόνον διὰ τὴν διακοπὴν τῆς παραγραφῆς καὶ ὅτι τὰς δύο ταύτας ἀνομοίας περιπτώσεις καὶ ἐννοίας, χωρίσας ἐκ τῶν ἄνω, ἐξωμοίωσε διὰ διαζευκτικοῦ. ⁽²⁾

1688. Παραγραφὴ μετὰ τὴν ἀναγνώρισιν. Τὸ ζήτημα εἶνε ποία παραγραφὴ ἄρχεται μετὰ τὴν ἀναγνώρισιν. Κατὰ τὸ γράμμα τοῦ Ν. ἔπρεπε νὰ δεχθῶμεν ὅτι ἡ μετὰ πᾶσαν ἀναγνώρισιν δι' ἰδιαιτέρου ἐγγράφου ἀρχομένη παραγραφὴ εἶνε πάντοτε 30ετῆς εἴτε τὸ ἐγγράφον ἀποτελεῖ νέον τίτλον δηλ. ἀνανέωσιν εἴτε μή. Ἀλλὰ τοιοῦτον τι παρ' οὐδενὸς ὑπεστηρίχθη οὔτε εἶνε ὀρθόν.

Πλὴν τῆς διαφορᾶς τῆς ἀναγομένης εἰς τὴν ἀπόδειξιν § 1657 ὅλοι δέχονται ὅτι ἡ μετὰ τὴν ἀναγνώρισιν εἴτε ἐγγράφον εἴτε ἄγρα-

75. S. 77. 1. 351. 1). 77. 1. 323. 'Εφ. 'Αθ. 1281 (93) Θ. 4. 523. ἀπὸ δεῖξιν καὶ διὰ μαρτύρων πληρωμὴ τόκων ἢ μέρους κεφαλαίου. Ὁμοίᾳ 'Εφ. 'Αθ. 62 (95) Θ. 6. 326 καὶ 'Εφ. 'Αθ. 1449 (98) Θ. 10. 122. ἢ 'Εφ. 'Αθ. 1773 (900) Θ. 12. 471 δὲν ἐπέτρεψε μάρτυρας πρὸς ἀπόδειξιν πληρωμῆς μέρους κεφαλαίου καὶ ὑποσχέσεως τόκων λόγῳ τοῦ ποσού.

(1) Ἴδε τὴν σημ. 3 τῆς σελ. 948 καὶ 'Εφ. 'Αθ. 1773 (900) Θ. 12. 471.

(2) Boistel 848.

φον ἀρχομένη παραγραφὴ εἶνε κατὰ κανόνα ἢ τοῦ ἀρθρ. 189 5ετῆς, ἐκτὸς ἂν ἡ ἀναγνώρισις ἀποτελῇ ἀνανέωσιν ὅτε ἄρχεται 30ετῆς καὶ ἐν γένει ἢ τοῦ νέου τίτλου ⁽¹⁾. Οὕτω ἀπὸ τῆς πληρωμῆς τῶν τόκων ἢ ἀπὸ τῆς μερικῆς πληρωμῆς ⁽²⁾, ἀπὸ τῆς αἰτήσεως προθεσμίας ⁽³⁾, ἀπὸ τῆς παροχῆς ὑποθήκης, ἐγγυητοῦ ἢ ἐνεχύρου ⁽⁴⁾, ἀπὸ τῆς παύσεως τῆς πτωχεύσεως ⁽⁵⁾ ἄρχεται νέα 5ετῆς παραγραφὴ, διότι ἡ διὰ τῶν ἔνω πράξεων ἀναγνώρισις δὲν μεταβάλλει τὴν ἀρχικὴν φύσιν τοῦ χρέους.

Τοῦνκντίον ἡ ἐγγραφὴ τῆς ὀφειλῆς εἰς ἀλληλόχρεων ⁽⁶⁾, ἡ ἐκδοσις ἐγγράφου ἀποτελοῦντος νέον τίτλον ⁽⁷⁾, κατὰ τινας δὲ καὶ ὁ δικαστικὸς συμβιβασμὸς ἀποτελοῦσιν ἀνανέωσιν ⁽⁸⁾.

(1) Boistel 851. LyC. Tr. 4. 440. Bravard 3. 564. ΑΠ. 330 (55) Πειρ. 3732. καὶ ΑΠ. 325 (84). Σὺλλ. Γκίνη 159.

(2) Boistel 851. LyC. Tr. 4. 440. 'Ακ. 15 'Ιουλ. 75. D. 77. 1. 323. S. 77. 1. 351. ΑΠ. 325 (84) Σὺλλ. Γκίνη 159. 'Εφ. 'Αθ. 1281 (93) Θ. 4. 523. 'Εφ. 'Αθ. 62 (95) Θ. 6. 326. 'Εφ. 'Αθ. 768 (95) Θ. 6. 585. 'Εφ. 'Αθ. 1142 (96) Θ. 7. 536. 'Εφ. 'Αθ. 1149 (98) Θ. 10. 122.

(3) 'Ιδε τὴν σημ. 2 τῆς σελ. 953.

(4) 'Εφ. Montpellier 31 Αὐγ. 50. S. 50. 2. 584 D. 51. 2. 180. Bedarride 748.

(5) 'Ιδε σημ. 5 τῆς σελ. 952.

(6) 'Ιδε σημ. 4 τῆς σελ. 944.

(7) Ὁ τκοπὸς τῆς ἀνανέωσεως εἰκάζεται ὅταν διὰ τὸ χρέος συνετάχθῃ ἐγγραφον δημόσιον ἢ ἰδιωτικὸν ἐνῶ δὲν εἰκάζεται ὅταν ἡ ἀναγνώρισις εὐρίσκεται ἐν ἐπιστολῇ πρὸς τὸν δανειστήν. 'Εφ. Aix 25 Μαρ. 58. S. 59. 2. 302. 'Εφ. Paris 26 'Ιαν. 59. S. 59. 2. 358. Bravard 3. 565. Bedarride 2. 749. Τοιαύτην θεωρίαν φαίνεται ἀποδεχομένη καὶ ἡ ΑΠ. 330 (55) Πειρ. 3732 ἢ Σὺλλ. Γκίνη 159. «Ἡ κατὰ τὸ ἀρθρ. 189 Ε Ν. ἀγωγή δὲν παραγράφεται μετὰ πενταετίαν, ἂν τὸ χρέος ἀνεγνωρίσθῃ δι' ἰδιαίτερον ἐγγράφον, διότι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἡ προτέρα ἐνοχὴ ἐξαλείφεται μεθ' ὅλων τῶν παρεπομένων δικαιωμάτων καὶ γεννᾶται ἄλλη ἀντ' αὐτῆς ἥτις δὲν ὑπόκειται πλέον εἰς τὴν τοῦ 'Εμ. Ν. πενταετῆ παραγραφὴν ἀλλ' εἰς τὴν συνήθη τοῦ 'Αστ. Δικαίου, ἐκτὸς ἂν οἱ συμβαλλόμενοι διὰ τῆς νέας ἀναγνώρισεως ἤθελον νὰ διατηρήσωσιν ἀμετάβλητον τὴν πρώτην ἐνοχὴν καὶ τὰς συνεπείας αὐτῆς, ὅπερ ἀνήκει εἰς τὸ τῆς οὐσίας δικαστήριον νὰ ἐκτιμήσῃ. 'Εὰν ὁ νέος τίτλος ᾖ πάλιν συναλλαγματικὴ § 1292 i. f. αὕτη ὑπόκειται πάλιν εἰς τὴν 5ετῆ παραγραφὴν τοῦ ἀρθρ. 189. Ruben de Couder V^o L. de Change 800. — (8) Περὶ συμβιβασμοῦ ἴδε σημ. 4 σελ. 953.

Τὸ ζήτημα ὅμως ἂν γεγονός τι ἢ ἔγγραφον ἀποτελῇ ἀναγνώρισιν καὶ ἂν ἡ ἀναγνώρισις αὕτη ἐγένετο ἐπὶ ἀνανεώσει ἢ μὴ, ἀνήκει εἰς τὴν κυριαρχικὴν ἐκτίμησιν τοῦ δικαστοῦ τῆς οὐσίας. ⁽¹⁾

1859. Διακοπὴ ὡς πρὸς τοὺς συνυποχρέους. Ἡ κατὰ τινος ἐκ συναλλαγματικῆς ὑποχρέου διακοπὴ τῆς παραγραφῆς διακόπτει ταύτην καὶ ὡς πρὸς τοὺς λοιπούς ;

1η Γνώμη. Μέχρι τινὸς ὑπεστηρίζετο, ἀπολύτως καὶ ἀδιακρίτως, ἡ καταφατικὴ λύσις, διότι οἱ ἐκ συναλλαγματικῆς ἐνεχόμενοι εἶνε συνοφειλέται καὶ ἡ καθ' ἑνὸς τῶν συνοφειλετῶν διακοπὴ τῆς παραγραφῆς διακόπτει ταύτην καὶ ὡς πρὸς τοὺς λοιπούς, κατὰ τὸν Ν. 5 Κωδ. (8, 40) ἢ Β. 26. 3. § 7. ⁽²⁾

Ἄλλ' ἡ γνώμη αὕτη φαίνεται ἐγκυκταλαιομένη, ἅλλαι δὲ δύο διεμορφώθησαν εἰς τὸ αὐτὸ περίπου ἁμφοτέραι ἀποτέλεσμα διὰ διαφορῶν ὅμως ὁδῶν.

1860. 2α Γνώμη. Κκτ' αὐτήν, ἡ ἀλληλεγγύη τοῦ ἄρθρ. 140 εἶνε ὅτε μὲν συνενοχῇ ὅτε δὲ εἰς ὁλόκληρον ἐνοχῇ. Καὶ εἰς ὁλόκληρον μὲν ἐνοχῇ εἶνε μεταξύ πάντων τῶν ὑποχρέων τῶν ἐνεχομένων ὑπὸ διάφορον ιδιότητα. Συνενοχῇ δὲ μεταξύ πάντων τῶν ἐνεχομένων ὑπὸ τὴν αὐτὴν ιδιότητα. Οὕτω ἡ μεταξύ ἐκδότου, ὀπισθογράφου, ἀποδέκτου καὶ τῶν ἐγγυητῶν αὐτῶν ἀλληλεγγύη εἶνε εἰς ὁλόκληρον ἐνοχῇ, διότι οὗτοι εὐθύνονται ἕκαστος ὑπὸ διάφορον ιδιότητα. Τοῦναντίον ἡ μεταξύ συνεκδοτῶν, συναποδεκτῶν, ἐτι δὲ ἡ μεταξύ ὀφειλέτου καὶ τριτεγγυητοῦ ἀλληλεγγύη εἶνε συνενοχῇ, διότι οὗτοι, πλὴν τῶν τελευταίων, εὐθύνονται ὑπὸ τὴν αὐτὴν ιδιότητα.

Ἐφαρμόζουσα τὰς ἀρχὰς περὶ συνενοχῆς καὶ εἰς ὁλόκληρον ἐνοχῆς ἡ γνώμη αὕτη φθάνει εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι ἡ διακοπὴ διακόπτει κατὰ πάντων τῶν ἐν συνενοχῇ συνοφειλετῶν μόνον, οὐχὶ δὲ καὶ κατὰ τῶν συνοφειλετῶν τῶν ὁπαίων ἢ ἀλληλεγγύη, εἶνε εἰς ὁλόκληρον. Οὕτω, κατὰ τὴν γνώμην ταύτην, ἡ διακοπὴ κατὰ τοῦ

(1) Ἡ ἀνωτ. ΑΠ. 330 (55) Περ. 3732 ἢ Συλλ. Γκίνη 159. Alauzet 1560. Dalloz ef. de Com. 842. 844. ἐνθα καὶ Νμλ.

(2) Dalloz ef. de Com. 835. Ἐφ. Paris 11 Δέρ. 83. S. 84. 2. 105 ἐνθα καὶ σημ. τοῦ Lyon-Caen. ἴδε τὴν σημ. 2 τῆς § 1465.

ἀποδέκτου δὲν διακόπτει τὴν παραγραφὴν διὰ τὸν ἐκδότην ἢ τὸν ὀπισθογράφον καὶ τάνάπαλιν. Τούναντίον ἡ διακοπὴ κατὰ τοῦ ἀποδέκτου διακόπτει διὰ τὸν συναποδέκτην ἢ τὸν ἐγγυητὴν αὐτοῦ, ἡ διακοπὴ κατὰ τοῦ ἐκδότης διακόπτει διὰ τὸν συνεκδότην ἢ τὸν ἐγγυητὴν, ἡ διακοπὴ κατὰ τοῦ ὀπισθογράφου διακόπτει κατὰ τοῦ ὑπογράφαντος τὴν αὐτὴν ὀπισθογράφησιν ὡς ὀπισθογράφου ἢ ὡς ἐγγυητοῦ. ⁽¹⁾

1661. 3η Γνώμη. Ἀκριβέστερον διατυπώνει τὰς σκέψεις τῆς ἡ γνώμης αὐτῆς. Κατ' αὐτὴν ἡ ἀλληλεγγύη εἶνε μία καὶ ἡ ἀκριβὴς εἰς συνενοχὴν καὶ εἰς ὁλόκληρον ἐνοχὴν δὲν ὑποστηρίζεται. Ἄν δὲν ὑπῆρχον εἰδικαὶ διατάξεις ἐν τῷ Ἑμ. Ν. ἤτοι τὰ ἀρθρ. 164—170 ἔπρεπε νὰ δεχθῶμεν ὅτι ἡ διακοπὴ τῆς παραγραφῆς καθ' ἑνὸς τῶν ἀλληλεγγύων διακόπτει ταύτην καὶ ὡς πρὸς τοὺς λοιπούς. Ἀλλὰ κατὰ τὰ σημειωθέντα ἀρθρα διὰ νὰ διατηρήσῃ τὰ δικαιώματα αὐτοῦ ὁ κομιστής κατὰ τῶν ὀπισθογράφων καὶ κατὰ τοῦ ἐκδότης πρέπει καθ' ὅλων νὰ κινηθῇ, καὶ δὲν ἀρκεῖ, πρὸς διατήρησιν τῶν δικαιωμάτων αὐτοῦ κατὰ τῶν λοιπῶν, νὰ ἦνε ἐπιμελής ὡς πρὸς τινὰς ἐξ αὐτῶν μόνον. Τοῦτο σημαίνει ὅτι ἡ ἐνοχὴ τοῦ ἐκδότης καὶ ἐκάστου τῶν ὀπισθογράφων εἶνε αὐτοτελὴς καὶ ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς ἐκπληρώσεως δικτυώσεων καὶ ὁρων ἀπέναντι ἐκάστου ἐξ αὐτῶν. Ὁ κομιστής, ὅστις δὲν ἐκοινοποίησε τὸ διαμαρτυρικὸν καὶ τὴν ἀγωγὴν αὐτοῦ κατὰ τινος ὀπισθογράφου, εἶνε ἔκπτωτος ἀπέναντι αὐτοῦ καὶ ἂν ἐκοινοποίησε πρὸς τοὺς λοιπούς καὶ τὸν ἐκδότην. Ἄν τοῦτο ἦνε ἀκριβὲς διὰ τὴν ἔκπτωσιν εἶνε ἐπίσης ἀκριβὲς καὶ διὰ τὴν παραγραφὴν. Δὲν εἶνε δυνατόν νὰ ὑποθέσῃ τις ὅτι ἡ ἀγωγὴ τοῦ κομιστοῦ κατὰ τινος διακόπτει μὲν τὴν παραγραφὴν διὰ τοὺς λοιπούς, δὲν

(1) Bravard 3 548. σημ. LyC ἐν Precis § 1297 σημ. 3. Pernburg Ἐνοχ. § 70. σημ. 12. μεταφρ. Γ Δουβουινώτου Μομφερράτου Ἐνοχ. § 23 i. Γ. Ἐφ. Ἀθ. 1574 (95) Θ. 7. 73. Εἰσηγ. κ. Πεταλᾶ Ἐφ. Λαρίσ. 279 (99) Θ. 10. 544. Εἰσηγ. κ. Κοκῶνη. Εἰς ἀμοφτέρας τὰς ἀποφάσεις φέρεται ὅτι ἡ διακοπὴ τῆς παραγραφῆς εἶνε ἐντελὴς ἀτομικὴ διὰ τὰ διάφορα συνυπόχρεα πρόσωπα ἐκτὸς ἂν ἐνέχωνται ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου ὡς ὅταν τὴν συναλλαγματικὴν συνυπέγραψαν ὡς ἐκδότης, συνοπισθογράφοι κλπ. Ἴδε καὶ § 1465 σημ. 2. Ἡ Ἐφ. Ἀθ. 366 (98) Θ. 9. 344 δέχεται ὅτι ἡ διακοπὴ ὡς πρὸς τινὰς κληρονόμους δὲν διακόπτει ὡς πρὸς τοὺς λοιπούς.

προφυλάσσει ὅμως αὐτὸν τῆς ἐκπτώσεως εἰμὴ μόνον ἀπέναντι ἐκείνου πρὸς ὃν ἐκοινοποιήθη.

Κατὰ τὴν γνώμην ταύτην ὅπου ἐφαρμόζονται τὰ ἄρθρα 164—170, ἡ κατὰ τινος διακοπὴ δὲν διακόπτεται καὶ διὰ τοῦ λοιποῦς ἔστω καὶ ἐνεχομένους ὑπὸ τὴν αὐτὴν ιδιότητα καὶ τοῦ ἀντίον διακόπτεται ὅπου δὲν ἐφαρμόζονται.

Οὕτω ἡ διακοπὴ τῆς παραγραφῆς κατὰ τοῦ ἀποδέκτου διακόπτεται καὶ διὰ τὸν συναποδέκτην ἢ τὸν ἐγγυητὴν καὶ τὰνάπαλιν. Δὲν διακόπτεται ὅμως διὰ τὸν ἐκδότην, τοὺς ὀπισθογράφους ἢ ἐγγυητὰς αὐτῶν. Οὔτε ἡ καθ' ἑνὸς τούτων διακόπτεται διὰ τοὺς ἄλλους.

Καὶ πάλιν : ἡ διακοπὴ κατὰ τοῦ συνεκδότου, κατὰ τοῦ συνοπισθογράφου ἢ κατὰ τοῦ ἐγγυητοῦ ἢ συνεγγυητοῦ, δὲν διακόπτεται διὰ τὸν συνεκδότην, συνοπισθογράφον, τὸν ὀφειλέτην ἢ συνεγγυητὴν, διότι εἰς ἕκαστον ἐξ αὐτῶν ἐφαρμόζονται τὰ ἄρθρα 164—170 καὶ ἀπέναντι ἐκάστου ἐξ αὐτῶν ὀφείλει ὁ κομιστὴς νὰ κινηθῇ ἐπὶ ποινῇ ἐκπτώσεως.

Εἰς τὸ τελευταῖον τοῦτο ἔγκειται ἡ διαφορὰ τῆς γνώμης ταύτης ἀπὸ τῆς προηγουμένης καθ' ἣν ἀδιακρίτως ἡ διακοπὴ διακόπτεται διὰ πάντας τοὺς ἐνεχόμενους ὑπὸ τὴν αὐτὴν ιδιότητα. (1)

1662. Συμπέρασμα. Τὸ συμπέρασμα εἶναι ὅτι κατ' ἀρχὴν ἡ κατὰ τινος συνυποχρέου ἐκ συναλλαγματικῆς διακοπῆς τῆς παραγραφῆς δὲν διακόπτεται ταύτην καὶ διὰ τοὺς λοιπούς, ἐκτὸς ἂν οὗτοι ἐνέχωνται ὑπὸ τὴν αὐτὴν ιδιότητα καὶ δὲν ὑπόκειται ἡ καταδίωξις αὐτῶν εἰς τὰ ἄρθρα 164—170. Εἶνε ὅμως ἀδιάφορον πῶς γίνεται ἡ διακοπὴ, ἂν δι' ἀγωγῆς ἢ δι' ἀναγνωρίσεως. Τὸ ἀποτέλεσμα εἶναι τὸ αὐτό. (2)

Ἀλλ' ὅταν ἡ διακοπὴ ἔχῃ ἀποτελέσματα καὶ διὰ τοὺς λοιπούς καὶ

(1) Αὕτῃ ἡ θεωρία φαίνεται προκύπτουσα ἐκ τῆς ἀπ. Ἀκ. 49 Μαΐ, 84. D 84. 1. 286 ἢ S. 85. 1. 113 ἐνθα καὶ σημ. τοῦ Lacointa. Ἡ ἀπόφασις αὕτη ἐδέχθη ὅτι ἡ κατὰ τοῦ ἐκδότης γραμμ. εἰς διαταγὴν διακοπὴ διακόπτεται καὶ διὰ τὸν συνεκδότην. Οἱ LyC. ἐν *Précis* § 1297 δέχονται τὴν 2αν γνώμην, ἐν Tr. 4. 445 ἐκφράζονται κατὰ τρόπον ὑποδεικνύοντες ὅτι ἀσπάζονται τὴν 3ην γνώμην, ἀλλ' ἐν Tr. 4. 520 σαφῶς κηρύσσονται ὑπὲρ τῆς 2ας γνώμης χωρὶς νὰ μνημονεύσωσι καὶ τῆς 3ης.

(2) LyC. Tr. 4. 444. Ἡ γνώμη τινῶν ὅτι μόνον ἡ δι' ἀγωγῆς διακοπὴ εἶναι ἀτομικὴ διότι ὑπάρχει κείμενον (ἄρθρ. 164—170) οὐχὶ δὲ καὶ ἡ δι' ἀ

γίνεται δι' ἐγγράφου πρέπει τοῦτο νὰ ἔχῃ βεβαίαν χρονολογίαν. ⁽¹⁾

1663. Ἀποτελέσματα τῆς ἄνω θεωρίας. Ἐκ τῆς ἀρχῆς ὅτι ἡ κατὰ τινος ὑποχρέου διακοπὴ τῆς παραγραφῆς δὲν διακόπτει ταύτην καὶ διὰ τοὺς λοιποὺς ἔπονται τὰ ἑξῆς :

1) ὅτι ἡ παραγραφὴ ἐξακολουθεῖ τρέχουσα ὑπὲρ ἐκείνων καθ' ὧν δὲν διεκόπη. ⁽²⁾

2) ἂν ἐκδοθῇ κατὰ τινος καταδικαστικὴ ἀπόφασις κατὰ τούτου μόνον ἄρχεται 30ετής. ⁽³⁾

Ἄλλ' ἐν ἡ διακοπὴ γίνῃ δι' ἀναγνωρίσεως ἐπὶ ἀνανεώσει, ἡ ἐκ συναλλαγματικῆς ἐνοχῆ ἀποσβέννεται καὶ τὴν ἀπόσβεσιν κατὰ τὰς περὶ συνοφειλετῶν ἀρχὰς ἐπικαλοῦνται καὶ οἱ συνοφειλέται. ⁽⁴⁾

1664. Ἀναστολὴ τῆς παραγραφῆς. Ἐν Γαλλίᾳ λόγῳ τῆς φράσεως τοῦ ἄρθρ. 189 «πᾶσα ἀγωγή» καὶ τῆς ἀρχῆς τῆς διατυπωμένης ἐν ἄρθρ. 2278 Γαλ. Ἀστ. Κωδ. καθ' ἣν αἱ βραχυπρόθεσμοι παραγραφαὶ τρέχουσι κατὰ τῶν ἀνηλίκων καὶ τῶν ἀπηγορευμένων, δέχονται τὸ αὐτὸ καὶ διὰ τὴν παραγραφὴν τοῦ ἄρθρ. 189. ⁽⁵⁾ Τοιοῦτόν τι ὑπεστηρίχθη καὶ παρ' ἡμῖν. ⁽⁶⁾ Ἀλλὰ καὶ τοῦναντίον, συμφώνως πρὸς τὴν ἰσχύουσαν ἀρχὴν τοῦ Ρωμ. Δικ. καθ' ἣν κατὰ τῶν ἀνηλίκων δὲν τρέχει παραγραφὴ, κατὰ δὲ τῶν ἀφελίκων χωρεῖ μόνον ἡ τριακονταετής. ⁽⁷⁾

Ἐπίσης ἐν Γαλλίᾳ ἔνεκα τοῦ ἄρθρ. 2251 Γαλ. Ἀστ. Κωδ., ἀποκλείοντος τὸν γνωστὸν κανόνα ὅτι «κατὰ τοῦ ἀδυνατοῦντος νὰ ἐνάξῃ δὲν χωρεῖ παραγραφὴ» πολλοὶ ὑποστηρίζουσιν ὅτι ἡ παραγρα-

αγνωρίσεως, ἥτις ἀπόλυτος Dutruc V^o Lettre de change 572 δὲν ἐπιδοκιμάζεται Alauzet 1558 καὶ LyC. αὐτ

(1) ΑΠ. 253 (69) Πειρ. 3732. Συλλ. Γκίνη 159. Ἐφ. Ἀθ. 476 (96) Θ. 9. 426. Dalloz ef. de Com. 838. Bedarride 746.

(2) LyC. Tr. 4. 446 καὶ τὴν σημ. 1 τῆς σελ. 958.

(3) LyC. Tr. 4. 446. Ἐφ. Ἀθ. 2024 (92) Θ. 4. 43.

(4) LyC. Tr. 4. 446. Ἐφ. II. 269 (99) Θ. 14. 172 καὶ τὴν σημ. 1 τῆς σελ. 785.

(5) LyC. Tr. 4. 447. Boistel 847. Alauzet 1554.

(6) Ραλ. 606 i.f. Ἐφ. Ἀθ. 1957 (95) Θ. 7. 166. Εἰσηγ. κ. Παππαμι-Χαλοπούλου.

(7) ΑΠ. 151 (62) Πειρ. 3727. Συλλ. Γκίνη 163 καὶ Ἐφ. Ἀθ. 366 (98) Θ. 9. 344 i. f.

φή τοῦ ἄρθρ. 189 τρέχει καὶ κατὰ τοῦ ἀδυνατοῦντος δανειστοῦ καὶ ὑφισταμένης ἀνωτέρας βίας. ⁽¹⁾ Ἀλλὰ καὶ ἐκεῖ ἄλλοι δέχονται τὸν κανόνα ἰδίως ὅταν ἡ ἀδυναμία συμπίπτῃ περὶ τὸ τέλος τῆς παραγραφῆς. ⁽²⁾ Τοῦτο καὶ παρ' ἡμῖν μᾶλλον ὑποστηρίζεται. ⁽³⁾

Ἔνεκα τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου ὑποστηρίζεται ἐν Γαλλίᾳ ὅτι ἡ πτώχευσις τοῦ ὀφειλέτου δὲν εἶνε λόγος ἀναστολῆς, ἀφ' οὗ ἄλλως ὁ δανειστής δύναται νὰ ἐπιδιώξῃ τὰ δίκαια αὐτοῦ ⁽⁴⁾. Ἡ γνώμη τινῶν ὅτι διὰ τῆς πτωχεύσεως τοῦ ὀφειλέτου, καὶ συνεπῶς τῆς ἀδυναμίας εἰς ἣν οὗτος εὐρίσκεται νὰ πληρώσῃ, αἶρεται τὸ τεκμήριον τῆς πληρωμῆς ἐφ' οὗ στηρίζεται ἡ παραγραφή τοῦ ἄρθρ. 189, δὲν ἐπικρατεῖ, διότι ἡ πτώχευσις δὲν εἶνε τι ἐντελὼς ἀσυμβίβαστον πρὸς τὴν πληρωμὴν καὶ ἐν γένει τὴν ἱκανοποίησιν τοῦ δανειστοῦ, ἥτις πιθανὸν νὰ ἐγένετο πρὶν ἢ παρ' ἄλλου, καὶ ἥτις μᾶλλον τεκμαίρεται ἐκ τῆς ἀδρανείας αὐτοῦ καὶ τῆς ἀποχῆς ἀπὸ τῶν ἐργασιῶν τῆς πτωχεύσεως.

Κατὰ μείζονα λόγον δὲν εἶνε λόγος ἀναστολῆς ἡ πτώχευσις τοῦ δανειστοῦ. ⁽⁵⁾

1668. Χαρακτὴρ τῆς παραγραφῆς. Ἀνταπόδειξις. — Ἡ παραγραφή τοῦ ἄρθρ. 189 εἶνε τεκμήριον πληρωμῆς, κατὰ τοῦ ὁποίου μία μόνον ἀνταπόδειξις ἐπιτρέπεται, ὁ ὅρκος τοῦ ὀφειλέτου. Ὁ δανειστής κατὰ τοῦ ὁποίου προτείνεται ἡ παραγραφή δὲν δύναται πρὸς ἀναίρεσιν τοῦ τεκμηρίου νὰ ἀποδείξῃ ὅτι ἡ συναλλαγματικὴ δὲν ἐπληρώθη ἢ νὰ ἐπικαλεσθῇ γεγονὸς ἀποκλείον τὴν πληρωμὴν. Τὸ μόνον δικαίωμα, ὅπερ ἔχει ὁ δανειστής, εἶνε νὰ ἐπιβάλλῃ ὅρκον εἰς

(1) LyC. Tr. 4.448 Bedarride 738. ΑΠ. 319 (93) Θ. 4. 515 «ἡ ἐκ τῆς καταλήψεως τῆς χώρας παρ' ἐχθρικοῦ στρατοῦ ἀδυναμία περὶ τὸ ἐνάγειν δὲν εἶνε λόγος ἀναστολῆς» ΚρασσάΑ. § 210 i. f.

(2) Alauzet 1554. Dalloz 824. 825.

(3) Παλ. 607. Κατὰ τὸ Ἐφ. Ν. 454 (94) Θ. 6. 28. Εἰς κ. Βουδούρη ἡ παραγραφή τοῦ ἄρθρ. 189 ἀναστέλλεται διότι ὁ δανειστής ἀπώλεσε τὴν χρῆσιν τῆς μνήμης ἐκ νόσου καταλαβούσης αὐτὸν αἰφνης κατὰ τὴν προσέγγισιν τοῦ τῆς παραγραφῆς χρόνου.

(4) LyC. Tr. 4. 449. Alauzet 1554. Παλ. 607. Ἐφ. Π. 494 (99) Θ. 11. 365 Dalloz cf. de Com. 829. Ἐφ. Lyon 1 Φεβρ. 49. D. 51. 5. 198.

(5) Bedarride 2. 737.

τὸν ὀφειλέτην ὅτι δὲν ὀφείλει πλέον τίποτε ⁽¹⁾. Ὁ ὅρκος αὐτός εἶνε ἐπαρκτός, ἐπομένως δὲν δύναται νὰ ἐπιβληθῇ ἐξ ἐπαγγέλματος ὑπὸ τοῦ δικαστοῦ, ὅστις ἐξ ἄλλου ὀφείλει νὰ ἐπιβάλλῃ αὐτὸν ἐπαγόμενον καὶ ἂν ἦνε πεπεισμένος ὅτι ἡ συναλλαγματικὴ δὲν ἐπληρώθη ⁽²⁾.

Ὁ ὅρκος ἐπιβάλλεται κατὰ πᾶσαν στάσιν τῆς δίκης ⁽³⁾ εἰς τὸν ὀφειλέτην ἢ εἰς τὴν χήραν ⁽⁴⁾, τοὺς κληρονόμους καὶ τοὺς δικαιოდόχους αὐτοῦ, καὶ ὁ μὲν ὀφειλέτης ὀφείλει νὰ ὀρκισθῇ ὅτι δὲν ὀφείλει πλέον τίποτε, οἱ δὲ λοιποὶ ὅτι ἀδόλως νομίζουν ὅτι δὲν χρεωστεῖται πλέον τίποτε ⁽⁵⁾.

Εἰς τὸν ἀνωτέρω διατυπωθέντα κανόνα ὡς ἐπιβαλλομένην ἐξαίρεσιν ἐδέχθησαν τὴν ὁμολογίαν τοῦ ὀφειλέτου. Ὁ ὀφειλέτης, ὅστις ὁμολογεῖ ἀμέσως ἢ ἐμμέσως ὅτι ἡ συναλλαγματικὴ δὲν ἐπληρώθη, δηλοῖ διὰ τούτου ἢ ὅτι παραιτεῖται τῆς παραγραφῆς ἢ ὅτι ἀρνεῖται νὰ δεχθῇ καὶ δώσῃ τὸν ἐπαχθησόμενον ὑπὸ τοῦ δανειστοῦ ὅρκον.

Ἐκ τούτου προέβησαν περαιτέρω καὶ ἐδέχθησαν ὅτι ὁ ὀφειλέτης δὲν δύναται νὰ προτείνῃ τὴν παραγραφὴν τοῦ ἀρθρ. 189, ὅταν ἐκ τῶν παρ' αὐτοῦ κατὰ τῆς ἀγωγῆς ἀντιτασσομένων προκύπτῃ ἡ ὑπαρξὶς τοῦ χρέους, ἢ ἀκριβέστερον ἢ μὴ πληρωμῇ. ⁽⁶⁾

(1) Κατὰ τὴν ΑΠ. 172 (75) Πειρ. Παραρ. Β. 7495 ἢ Συλλ. Γκίνη 151 ὁ ἐπαχθεὶς ὅρκος ἂν ἐπλήρωσεν ὁ ἐναγόμενος τὸ ἐν τῷ γραμ. ποσὸν δὲν διαφέρει οὐτιῶς τοῦ ἐν τῷ ἀρθρ. 189 διατυπουμένου: ὅτι δὲν ὀφείλει πλέον τίποτε. Ὁμοίως κατὰ τὴν Ἐφ. Ἀθ. 335 (96) Θ. 7. 365 ὁ ὁμώσας ὅτι ἐξωφλήθη ἢ συναλλαγματικὴ καὶ προσθέσας: διὰ τρίτου προσώπου, λογίζεται ὁμώσας τὸν ὅρκον τοῦ ἀρθρ. 189 ἥτις ὅτι δὲν ὀφείλει πλέον τίποτε.

(2) Lyc. Tr. 4. 454. Alauzet 1561. 1562, Bedar. 750. Ἐφ. Chambery 3 Μαρ. 94. D. 92. 2. 334.

(3) ΑΠ. 181 (54) Πειρ. 3730. Συλλ. Γκίνη 151.

(4) Πρὸς τὴν χήραν ἐπιβάλλεται ὅρκος ἂν αὕτη ἦνε κληρονόμος.

(5) Ἴδε τὴν ἄνω σημ. 1.

(6) Lyc. Tr. 4. 455. Alauzet 1561. Dalloz ef de Com. 845. Boistel 852. Bedar. 744. Οὕτω ἐκρίθη ὅτι λογίζεται παραιτηθεὶς τῆς παραγραφῆς ἢ ὁμολογῶν τὸ χρέος 1) ὁ ἰσχυριζόμενος ἀνανέωσιν Ἀκ. 7 Μαρ. 66. D. 66. 1. 298, S. 66. 1. 288. Ἄλλοτε τὸ Ἀκ. 5 Ἀπρ. 53. S. 53. 1. 649 ἢ D. 53. 1. 113 εἶπεν ὅτι ὁ ἰσχυριζόμενος ἀνανέωσιν δὲν λογίζεται παραιτηθεὶς τῆς παραγραφῆς. 2) ὁ προσφερόμενος νὰ πληρώσῃ τὸ κεφάλαιον Ἀκ. 2 Ἰαν. 55. D. 55. 1. 13. S. 55. 1. 308. 3) ὁ προσβάλλων τὸν τίτλον ὡς ἄκυρον Ἐφ. Paris 5 Μαΐ. 75. ἐν R. de Couder L. de Change 808. Ἀλλὰ δὲν

Ἀλλὰ τὸ τελευταῖον τοῦτο δὲν δέχονται ἄλλοι. ⁽¹⁾

1666. Παρὰ τίνος προτείνεται. Τὴν παραγραφὴν προτείνει ὁ ὀφειλέτης καὶ οἱ κληρονόμοι ἢ δικαιოდόχοι αὐτοῦ ἄρθρ. 189. Ἐτι δὲ καὶ ὁ ἐγγυητὴς ἢ ὁ τριτεγγυητὴς τοῦ ὀφειλέτου ⁽²⁾ τὴν ὑπὲρ τίνος ὅμως ἀποφασισθεῖσαν δὲν ἐπικαλεῖται ὁ συνοφειλέτης αὐτοῦ, διότι τὸ ἐκ τῆς παραγραφῆς πηγάζον τεκμήριον ἀφορᾷ μόνον τὸν ὀφειλέτην ὑπὲρ οὗ ἀπεφασίσθη. ⁽³⁾

Ἀλλὰ προτείνουνσι ταύτην οἱ δανεισταί; Ἐπικρατεῖ ἡ γνώμη ὅτι τὴν παραγραφὴν τοῦ ἄρθρ. 189 δὲν προτείνουνσιν οἱ δανεισταί ἢ οἱ σύνδικοι τοῦ ὀφειλέτου, διότι οὗτοι δὲν δύνανται νὰ δώσωσι τὸν ὅρκον τοῦ ἄρθρου τούτου, ὅστις εἶνε οὐσιωδῶς προσωπικὸς καὶ ὅστις εἰς ὠρισμένα πρόσωπα ἐπιτρέπεται νὰ ἐπαχθῇ. ⁽⁴⁾

Σημειοῦμεν ἀπλῶς, ἂν καὶ δὲν ἀνήκει ἐνταῦθα, ὅτι ἐγένετο δε-
ξιοφωρήθη ὁμολογῶν τὸ χρέος ὁ ἰσχυριζόμενος ὅτι ἐπλήρωσε ψευδῇ κομιστήν
Ἀκ. 23 Ἰουλ. 78. D. 79. 5. 148 οὔτε ὁ ἰσχυριζόμενος ἀπλῶς ὅτι δὲν ὀφεί-
λει τίποτε Alauzet 1561 i. f. Παρ' ἡμῶν λόγῳ τῆς ἀνωτέρω ἀρχῆς ἐκρίθη
ὅτι δὲν δύναται νὰ προτείνῃ τὴν παραγραφὴν 1) ὁ ἰσχυρισθεὶς ὅτι οὐδέποτε
ἐξέδοτο τὴν συναλλαγματικὴν τῆς ὁποίας ζητεῖται ἡ πληρωμὴ ΑΠ. 18 (44)
Πειρ. 3727. Συλλ. Γκίνη 150, 2) ὁ ὁμολογῶν ὅτι οἱ ἀντίδικοι τοῦ δικαιουμένου
νὰ λάβωσι μόνον μέρος τοῦ χρέους Α 7. 71 (46) Πειρ. 3730. Συλλ. Γκίνη 151.

(1) Ἐφ. N. 121 (901) Εἰσηγ. κ. Γκέκα. ἐν Ἐφ. μ. τῶν Δικαστ. Β. σελ. 90. «Ἐπειδὴ ἀφ' οὗ κατὰ τὸ ἄρθρ. 552 § 4 τῆς Πολ. Δικ. αἱ εἰς τὴν ἀγωγὴν ἐνστάσεις καὶ ἀπαντήσεις ἀποτελοῦσιν αὐτοτελεῖς καὶ ἀπ' ἀλλήλων ἀνεξαρτήτους ἐκθέσεις καὶ αὐταὶ αἱ περὶ τὴν ἀπάντησιν ἀντιφάσκουσαι ἐνστάσεις εἶνε παραδεκταί, ἔπεται ὅτι καὶ ἂν οἱ ἐναγόμενοι ἡρνήσαντο ὅτι ἐξέδωκαν τὰ ἐπίδικα γραμματῖα καὶ τὴν γνησιότητα τῆς φαινομένης ἐπ' αὐτῶν ὑπογραφῆς των, ἔνεκα τούτου δὲν εἶνε ἀπαράδεκτος ἡ ἐνστάσις τῆς ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 189 Ε. Ν. ὀριζομένης παραγραφῆς διότι ἐκ τῆς τοιαύτης ἀπαντήσεως δὲν πηγάζει ὁμολογία τοῦ ὀφειλέτου περὶ μὴ πληρωμῆς τοῦ χρέους».

(2) Ἰδε σημ. 3 τῆς σελ. 779. Alauzet 1563. καὶ ὁ διὰ χωριστοῦ ἐγγράφου τριτεγγυητῆς ΑΠ. 83 (70) Πειρ. 3728. καὶ οἱ συνοφειλέται τοῦ πτωχεύσαντος ἔστω καὶ συμβιβασθέντος Ἀκ. 7 Μαρ. 66. S. 66. 1. 288. D. 66. 1. 298. R. de Couder Vo L. de change 813.

(3) ΑΠ. 118 (50) ἐν Πείρ. 3731 σημ.

(4) ΑΠ. 147 (90) Μπ. 10. 268. Θ. 1. 277. Συλλ. Γκίνη 152. Alauzet 1563. Boistel 852. Ἐφ. Rouen 1 Δεβ. 54. D. 55. 2. 122. S. 56. 2. 692. Aubry et Rau 3 § 260 σημ. 36. Contra Dalloz ef. de Com. 856. Lyc. Tr. 4. 451. 452. ἐπὶ τοῦ ζητήματος ἐν γένει Ἀκ. 12 Ἰουλ. 80. S. 81. 1. 421. D. 81. 1. 436.

κτὸν καὶ παρ' ἡμῖν ὅτι τὸ ὑποβολιμαῖον τῆς συναλλαγματικῆς προτείνει καὶ αὐτὸς ὁ κομιστὴς πρὸς ἀπέκρουσιν τῆς παραγραφῆς τοῦ ἄρθρου 189. ⁽¹⁾

1667. Παραίτησις ἀπὸ τῆς παραγραφῆς. Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι ἀπὸ τῆς συντελεσθείσης παραγραφῆς ἐπιτρέπεται ῥητὴ ἢ σιωπηρὰ παραίτησις ⁽²⁾. Κατὰ τινὰς μάλιστα εἶνε ἰσχυρὰ καὶ ἔγκυρος καὶ ἡ ἐκ τῶν προτέρων παράιτησις τῆς παραγραφῆς τοῦ ἄρθρου 189 ἅτε μὴ ὁρώσης τὴν δημοσίαν τάξιν. ⁽³⁾

Ὡς σιωπηρὰ παραίτησις εἴπομεν ἐκλαμβάνεται παρὰ τινων ἡ πρότασις ἐνστάσεων ἐμφαινουσῶν μὴ πληρωμὴν. § 1665 i. f.

Σιωπηρὰ παραίτησις εἶνε ἐπίσης ἡ μὴ πρότασις τῆς παραγκυῆς κατὰ τὴν πρώτην συζήτησιν ἢ ἂν συνετελέσθῃ ἐν ἐπιδικίᾳ κατὰ τὴν πρώτην μετὰ τὴν συμπλήρωσιν αὐτῆς.

Ἴδου πῶς διευτυπώθησαν τὰ περὶ τούτου :

« Ἐπειδὴ ἡ παραγραφὴ εἶνε ἐνστάσις ἀνατρεπτικὴ ἀκολουθοῦσα κατὰ τὴν διαδικασίαν τὰς περὶ τούτων διατάξεις τῆς Πολ. Δικ., ἄρθρ. 160, μὴ ἐξεταζομένη δὲ ἐξ ἐπαγγέλματος προτείνεται κατὰ τὴν πρώτην συζήτησιν καὶ ναὶ μὲν διαρκούσης τῆς δίκης δύναται νὰ συμπληρωθῇ ἡ δευτέρη παραγραφὴ, ἂν δὲν συμβῇ πρᾶξις διακόπτουσα ταύτην, ἀλλὰ συμπληρωθεῖσα αὕτη δέον νὰ προταθῇ κατὰ τὴν πρώτην συζήτησιν μετὰ τὴν συμπλήρωσιν αὐτῆς· ὅθεν μὴ προταθεῖσα τότε ἀπαράδεκτος ἀποβαίνει. Τὸ παρὰ Γάλλοις δὲ ἐπικρατοῦν, ἥτοι νὰ ἐπιτρέπεται κατὰ πᾶσαν στάσιν τῆς δίκης ἡ ἐνστάσις τῆς παραγραφῆς, δὲν δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ καὶ παρ' ἡμῖν, διότι ἐκεῖ ὑπάρχει διάταξις ἐρίζουσα τοῦτο κατ' ἐξαιρέσιν, ἡ τοῦ ἄρθρου 2224 Γ' αλ. Κώδ., ἐνῶ παρ' ἡμῖν τοιαύτη διάταξις ἐξαίρουσα τὴν ἐνστάσιν τῆς παραγραφῆς τοῦ γενικοῦ κανόνος τοῦ ἄρθρου 160 τῆς Πολ. Δικ. δὲν ὑπάρχει. » ⁽⁴⁾

(1) Ἐφ. Ἀθ. 993 (99) Θ. 11. 170 Dalloz ef. de Com. 146. Contra LyC. Tr. 4. 480. Alauzet 1264.

(2) Ἐφ. Ἀθ. 1776 (900) Θ. 12. 471.

(3) Ἐφ. Ἀθ. 398 (96) Θ. 7. 372 καὶ μειοψ. Κατὰ τὴν ΑΠ. 240 (64) Πειρ. 3729 ἢ Συλλ. Γκίνη 162 δὲν ἐπιτρέπεται παραίτησις ἐκ τῶν προτέρων.

(4) Ἐφ. Ἀθ. 1452 (900) Θ. 12. 328. Εἰσηγ. κ. Κ. Ἀντωνοπούλου Νμλ. τοῦ ΑΠ. σύμφωνος. Ἰδε Πειρ. 2941 καὶ 3729 καὶ ΑΠ. 308 (83) καὶ

1668. Ἀποτελέσματα τῆς παραγραφῆς. Διὰ τῆς παραγραφῆς ἀποσβέννυται ἡ ἐκ τῆς συναλλαγματικῆς ἐνοχὴ, ἥτοι ἡ ἀγωγὴ ἡ ἐκ τῆς συναλλαγματικῆς πηγάζουσα. Ἐπειδὴ δὲ κατ' ἀρχὴν ἡ ἐκδοσις, ἡ ὀπισθογράφησις ἢ ἡ ἀποδοχὴ συναλλαγματικῆς δὲν ἀποτελεῖ ἀνανέωσιν τῆς προϋφισταμένης σχέσεως ⁽¹⁾, ἔπεται ὅτι ὁ δανειστὴς διατηρεῖ τὰ ἐκ τῆς σχέσεως ταύτης δικαίωματα αὐτοῦ ⁽²⁾. Διαφέρει ἂν ἡ συναλλαγματικὴ ἀποτελῇ ἀνανέωσιν. Καὶ εἶδομεν πότε τοῦτο συμβαίνει. ⁽³⁾

8) Συναλλαγματικαὶ ἀτελεῖς ἢ ἐλλειπεῖς, ὑποβοηθαῖται καὶ πλασταί.

1) Συναλλαγματικαὶ ἀτελεῖς ἢ ἐλλειπεῖς.

1669. Μελετῶντες τὰ τοῦ ἀρθροῦ 110, ἀνεξαρτήτως τῶν διατάξεων τοῦ Ν. περὶ χαρτοσήμου καὶ τῆς ἱκνότητος, περὶ ὧν μετ' ὀλίγον. εἶδομεν τί κατὰ τὸ ἀρθρον τοῦτο πρέπει νὰ περιέχῃ ἡ συναλλαγματικὴ § 1280.

Ἐὰν ὁ τίτλος δὲν περιέχῃ πάντα τὰ ὑπὸ τοῦ ἀρθρ. 110 ἀπαιτούμενα, εἶνε ἀτελής ἢ ἐλλειπής ἥτοι δὲν εἶνε συναλλαγματικὴ καὶ ἐπομένως δὲν ἐφαρμόζονται ἐπὶ τούτου αἱ περὶ συναλλαγματικῆς διατάξεις.

Τὸ συμπέρασμα τοῦτο μὴ καθιερούμενον ῥητῶς ἐν τῷ Ν., εἶνε οὐχ ἥττον βέβαιον καὶ ἀναγκαῖον, ἀρ' οὐ τὸ ἀρθρ. 110 ὀρίζει τί πρέπει νὰ περιέχῃ ἡ συναλλαγματικὴ καὶ ὑπὸ ποίους ὁρους κηρύσσῃ ἐγγραφόν τι ὡς τοιαύτην ⁽⁴⁾.

Ἐπειδὴ δὲ ἡ ἀτέλεια εἶνε ἐλάττωμα καταφανές, ὅλοι δέχονται

72 (88) Οἶκ. Ἐγγ. § 110 σημ. 6. Ἀλλὰ τὴν ἔνστασιν τῆς παραγραφῆς προτείνει τὸ πρῶτον ἐνώπιον τῶν Ἐφετῶν ὁ ἐναγόμενος ἐφεσίβλητος Οἶκ. Ἐγγ. § 232 σημ. 5.

(1) "Id. § 797. 1294 καὶ All 299 (904) Θ. 13. 179.

(2) LyC. Tr. 4 458.

(3) "Id. τὴν σημ. 1 τῆς σελ. 905 καὶ Ἐφ. Ἀθ. 1513 (91) Θ. 2. 665.

(4) Ραλ. 502 α'. Boistel 727. Bravard 3. 112. LyC. Tr 4. 467.

ὅτι προτείνεται κατὰ παντός κομιστοῦ, διότι οὐδεὶς ὑποτίθεται ἀγνοῶν τὸν Νόμον (1).

1670. Συμπλήρωσις τῆς ἀτελείας. Ἠρωτήθη ὅμως ἂν ἡ ἀτέλεια δύναται νὰ διορθωθῇ εἴτε διὰ τῆς ἀποδείξεως ὅτι ἐτηρήθησαν οἱ ὅροι τοῦ Ν., εἴτε διὰ τῆς συμπληρώσεως τοῦ τίτλου.

Ὡς πρὸς τὸ πρῶτον, ὅλοι σχεδὸν δέχονται ὅτι ἡ δι' ἀποδείξεως διόρθωσις δὲν εἶνε δυνατή, διότι ὁ τίτλος, προσωρισμένος νὰ κυκλοφορήσῃ, πρέπει νὰ ἐξέρχεται ἐκ τῶν χειρῶν τοῦ ἐκδότου τέλειος καὶ οὕτως εἰπεῖν αὐτάρκης, νὰ μὴ ἐξαρτᾶται δὲ τὸ κύρος αὐτοῦ ἐκ πράξεων ἢ γεγονότων ἀγνώστων εἰς ἐκείνους μεταξὺ τῶν ὁποίων κυκλοφορεῖ καὶ οἵτινες δικαιοῦνται νὰ ἐκλαμβάνωσι τὸν τίτλον ὅπως πραγματικῶς φαίνεται καὶ οὐχὶ ὅπως πραγματικῶς εἶνε (2). Οὕτω ὁ κομιστὴς πρὸς σωτηρίαν τοῦ κύρους τοῦ τίτλου ματαίως προσφέρεται νὰ ἀποδείξῃ:

1) ὅτι ὁ τίτλος καίτοι μὴ ἀναφέρων τὸπον ἐκδόσεως οὐχ ἦττον ἐξεδόθη ἐν τόπῳ ἄλλῳ ἐκείνου τῆς πληρωμῆς (3).

2) ὅτι ἔδωκε τὸ ἀντίτιμον ἂν καὶ τοιοῦτόν τι δὲν ἀναφέρεται ἐν τῇ συναλλαγματικῇ (4).

3) ὅτι, μὴ ὑπάρχοντος κομιστοῦ ἢ τοῦ ὀνόματος τοῦ κομιστοῦ ὄντος ἐν λευκῷ, αὐτὸς εἶνε ὁ κομιστὴς (5).

4) ὅτι πληρωτὴς εἶνε ὁ δεῖνα καίτοι μὴ ἀναφερόμενος ἢ μὴ ἀποδεχθεὶς (6) ἢ ὅτι ἡ συναλλαγματικὴ καίτοι μὴ ἀναφερούσα ποσὸν ἐξεδόθη οὐχ ἦττον δι' ὀρισμένον τοιοῦτον (7).

5) ὅτι ἐκδότης εἶνε ὁ δεῖνα καίτοι μὴ ἀναφερόμενος ἐν τῷ τίτλῳ (8).

(1) LyC. Tr. 4. 472. Boistel 727. Παλ. 502 α'.

(2) LyC. Tr. 4. 468. Παλ. 502 α'. Pardessus 463 ἴδε καὶ § 1273.

(3) LyC. αὐτ. ἴδε § 1281.

(4) LyC. αὐτ. ἴδε ἐν § 1292 σημ. 3. Ἐφ. Ν. 764 (98) Θ. 9. 574. Ἡ Ἐφ. Bordeaux 16 Μαΐου 49. D. 52 101 ἐδέχθη ὅτι τῆς ἐλλείψεως ἀντιτίμου μὴ ἀναγραφομένης ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος ἐπιτρέπεται εἰς τὸν κομιστὴν ἢ ἀποδείξει ὅτι τοιοῦτον κατέβαλε διὰ νὰ ἀσκήσῃ τὰ δικαιώματα αὐτοῦ ἐπὶ τῆς προβλέψεως § 1394.

(5) ἴδε § 1273 καὶ τὴν σημ. 3 τῆς σελ. 631.

(6) ἴδε § 1285 καὶ Dalloz ef. de Com. 70 καὶ ἐπ. καὶ LyC. Tr. 4. 470.

(7) ἴδε § 1290. LyC. Tr. 4. 470. Ἀξ. 5 Φεβρ. 68. D. 68. 1. 386. S. 68. 1. 440. — (8) ἴδε § 1274. 1282.

β) ὅτι ἡ συναλλαγματικὴ καίτοι μὴ ἔχουσα χρονολογίαν οὐχ ἥτιον ἐξεδόθη τὴν δεῖνα ἐποχὴν⁽¹⁾.

Τὴν ἀπόδειξιν ὧν τούτων τῶν ἐλλείψεων ἢ καὶ ἄλλων, ὁ κομιστής, καὶ ἐν γένει ὁ ἐνδιαφερόμενος, δύναται νὰ προσκομίσῃ ἐν συγκεκριμένη περιπτώσει πρὸς προστασίαν τῶν δικαιωμάτων αὐτοῦ. Ἄλλ' ἡ ἀπόδειξις αὕτη, ὅπως δὴ ποτε γινομένη, δὲν ἀρκεῖ ὅπως συμπληρώσῃ τὴν ἀτέλειαν τοῦ τίτλου, ὅστις διαμένει πάντοτε ἀτελής καὶ δὲν μεταβάλλεται διὰ τῆς ἀποδείξεως εἰς συναλλαγματικὴν.

Ὡς πρὸς τὸ δεύτερον, τουναντίον, μᾶλλον κρατοῦσα φαίνεται ἡ γνώμη ὅτι ἡ διόρθωσις τῆς ἐλλείψεως δύναται νὰ γίνῃ διὰ συμπληρώσεως ἐπὶ τοῦ τίτλου. Ἄλλ' ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὁ τίτλος διαμένει ἀτελής διὰ πάντας τοὺς συναλλαχθέντας πρὸ τῆς συμπληρώσεως, ἔχει δὲ συνεπειὰς συναλλαγματικῆς μόνον διὰ τοὺς μετὰ τὴν συμπλήρωσιν καὶ τὴν διόρθωσιν.⁽²⁾

1671. Ἀποτελέσματα τῆς ἀτελείας. Ἡ ἀτελής ἢ ἐλλειπὴς συναλλαγματικὴ δὲν εἶνε συναλλαγματικὴ καὶ ἐπομένως λόγος περὶ ἐφαρμογῆς τῶν περὶ τούτων διατάξεων τοῦ Ἐμπ. Ν. δὲν δύναται νὰ γίνῃ.

Ἡρωτήθη ὁμως τί εἶνε ὁ τίτλος ;

Εἰς τὸ ἐρώτημα δὲν εἶνε δυνατόν νὰ δοθῇ ὠρίσμένη ἀπάντησις

(1) Ἴδε § 1289. LyC. Tr. 4. 440. Alauzet 1234. Ἴδε ἐν τούτοις Dalloz ef. de Com. 62. Ἡ ΑΠ. 101 (75) Περ. 7892 ὀφείλει ὅτι ἡ ἀχρονολόγητος συναλλαγματικὴ εἶνε ἄκυρος, ἀλλ' ἡ μεταβολὴ τῆς χρονολογίας δὲν βλάπτει: ἐὰν δὲν ἐπιδρῷ ἐπὶ τῆς παραγραφῆς καὶ δὲν ἀμφισβητῆται ἡ ταυτότης τοῦ τίτλου.

(2) LyC. Tr. 4. 469. Ἀκ. 31 Ἰαν. 70. D. 70. 1. 148. S. 70. 1. 255. Ὁ Α εἶχεν ἐκδώσει συναλλαγματικὴν ἐπὶ τοῦ Β. εἰς διαταγὴν τοῦ Γ' μὲ ἀξίαν: ἀντίτιμον παρ' ἐμοὶ (ἴδε σημ. 4 τῆς σελ. 636). Ὁ Γ. μετεδίβασε τὴν συναλλαγματικὴν διὰ τακτικῆς ὀπισθογραφῆσεως εἰς τὸν Δ. καὶ ὁ Δ. εἰς τὸν Ε. Ἐπελθούσης πτωχεύσεως τοῦ Δ ἐζητήθη ἡ συναλλαγματικὴ παρὰ τοῦ Α. ἐκδότου ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ὁ Γ. κομιστής, μὴ ὑπαρχούσης συναλλαγματικῆς, λόγῳ ἐλλείψεως ἀντιτίμου, δικαίωμα εἶχε νὰ ζητήσῃ τὴν πληρωμὴν μόνον καὶ οὐχὶ νὰ συμπληρώσῃ τὸν ἀτελεῖ τίτλον διὰ τακτικῆς ὀπισθογραφῆσεως. Τὸ Ἀκ. διὰ τῆς ἀντιμ. ἀποφ. ἐδέχθη ὅτι ὁ τοιοῦτος κομιστής δύναται (ὅπως ὁ ἐκδότης συναλλαγματικῆς εἰς διαταγὴν αὐτοῦ) νὰ συμπληρώσῃ τὸν τίτλον διὰ τακτικῆς ὀπισθογραφῆσεως (ἴδε καὶ σημ. 1 τῆς σελ. 691). Ὡς πρὸς τὰς συναλλαγματικὰς εἰς τὴν διαταγὴν τοῦ ἐκδότου καὶ τὴν συμπλήρωσιν αὐτῶν § 1297.

καὶ ἰδίως μία. Κατὰ τὴν φύσιν τῆς ἐλλείψεως ὁ τίτλος εἶνε ὅτε μὲν γραμματίον εἰς διαταγὴν, ἂν περιλαμβανῇ τοὺς ὅρους τούτου. ⁽¹⁾ ἄλλοτε ἄπλοὺς τίτλος εἰς διαταγὴν. ⁽²⁾ ἄλλοτε ἄπλοὺν ἐγγράφον ἂν δὲν περιέχῃ τὴν ρῆτραν εἰς διαταγὴν § 1284 καὶ ἄλλοτε ἐγγράφον ἄνευ οὐδεμιᾶς ἀξίας ἢ ἀποδεικτικῆς δυνάμεως. ⁽³⁾

(1) Ραλ. 502 α'. LyC. Tr. 4. 470, 471. Συναλλαγματικὴ ἐκδοθεῖσα ἐν Ἀθήναις εἰς τὴν διαταγὴν τοῦ ἐκδότη ἀποδεχθεῖσα ἐν Κουκουβάουνες καὶ πληρωτέα ἐν Πειραιεὶ, μὴ τελειοποιηθεῖσα δὲ δι' ὀπισθογραφῆσεως § 1297 εἶνε γραμματίον εἰς κατοικίαν ἤτοι εἰς διαταγὴν § 1254. 'Εφ. 'Αθ. 910 (99) Θ. 11. 122. Εἰς. κ. Τσαλδάρη Συναλλαγματικὴ εἰς τὴν διαταγὴν τοῦ ἐκδότη ὀπισθογραφηθεῖσα λόγω τελειοποιήσεως § 1297 ἐν τῷ τόπῳ τῆς ἀποδοχῆς (γρ. πληρωμῆς) εἶνε γραμματίον εἰς διαταγὴν. 'Εφ. 'Αθ. 354 (98) Θ. 9. 331. Εἰς. κ. Λόντου. Ὁ ἐκδότης ἐπομένως εἶνε ἐγγυητὴς τῆς πληρωμῆς καὶ ἂν ἡ ὀπισθογράφῃς ἐγένετο μετὰ τὴν λῆξιν (ΑΠ. 406 (78) Σουλ. Γκίνη 253, ἴδε § 1344). Συναλλαγματικὴ εἰς τὴν διαταγὴν τοῦ ἐκδότη ἔχουσα μόνον τὴν ὑπογραφὴν τοῦ ἐκδότη καὶ ἀποδοχὴν ἔοικε γραμματίῳ εἰς διαταγὴν ΑΠ. 406 (78) Σουλ. Γκίνη 253. Ἡ τοιαύτη συναλλαγματικὴ μὴ μεταβιβάσθεισα τρίτῳ δὲν εἶνε συναλλαγματικὴ ἀλλ' ἄπλοὺν γραμματίον μὴ συνεπάγουσα αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν ἐμπ. διαδικασίαν 'Εφ. 'Αθ. 126 (90) Θ. 1. 73. Ὁπισθογραφηθεῖσα δὲ ἐν τῷ τόπῳ τῆς πληρωμῆς δὲν εἶνε συναλλαγματικὴ 'Εφ. Π. 635 (91) Θ. 6. 28. Αἱ δύο τελευταῖαι ἀποφάσεις περιορίζονται εἰς τὴν βεβαίωσιν ὅτι ὁ τίτλος δὲν εἶνε συναλλαγματικὴ. Ἡ 'Εφ. 'Αθ. 2257 (94) χαρακτηρίζει τὴν ἀτελῆ, λόγω μὴ μεταφορᾶς χρημάτων ἀπὸ τόπου εἰς τόπον, συναλλαγματικὴν ὡς ἐντελὴν. Ὡς γραμματίον εἰς διαταγὴν πρέπει νὰ θεωρηθῇ ἡ συναλλαγματικὴ ἢ εἰς τὴν διαταγὴν τρίτου ἐκδοθεῖσα καὶ πληρωτέα ἐν τῷ αὐτῷ τῆς ἐκδόσεως τόπῳ. LyC. Tr. 4. 471. Alauzet 1230. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὁ ἐκδότης εἶνε ἐγγυητὴς τῆς πληρωμῆς Pard. 467. Boistel 730. Alauzet 1263 ΑΠ. 164 (53) Σουλ. Γκίνη 251. Πειρ. 3. 688.

(2) ἴδε § 1366. ΑΠ. 41 (82) Μπ. 2. 49 ἢ Σουλ. Γκίνη 257. Ἀπλοὺς τίτλος εἰς διαταγὴν εἶνε ἡ ἀτελὴς συναλλαγματικὴ ἂν λείπῃ π. χ. ἡ χρονολογία § 1289, ἂν ᾖν ἐπὶ ὅρον, ἄνευ ὀρισμένης λήξεως ἢ διαδοχικῶν λήξεων § 1291, ἂν δὲν ἀναγράφεται τὸ δοθὲν ἀντίτιμον ἢ ἀναγράφεται ἀτελῶς § 1292, ἂν τὸ ἀντικείμενον δὲν ᾖν χρήματα ἢ κατὰ ποσὸν ὀρισμένα § 1290 κλπ.

(3) Συναλλαγματικὴ εἰς διαταγὴν τοῦ ἐκδότη μὴ φέρουσα τὴν ὑπογραφὴν αὐτοῦ ἢ τινὰ ὀπισθογράφῃσιν, ἀλλὰ μόνον τὴν ὑπογραφὴν τοῦ πληρωτοῦ

2) Συναλλαγματικαὶ ὑποβολιμαῖαι.

1672. Δὲν ἀρκεῖ ἡ συναλλαγματικὴ νὰ περιέχῃ πάντα τὰ ὑπὸ τοῦ ἀρθρ. 110 ἀπαιτούμενα § 1280, πρέπει πρὸς τούτοις ταῦτα νὰ ἀνταποκρίνονται πρὸς τὴν ἀλήθειαν § 1273, ἄλλως ἡ συναλλαγματικὴ εἶνε ὑποβολιμαία ἥτοι νόθος καὶ ἐπομένως ἄκυρος ὡς τοιαύτη. Ἡ ὑποβολὴ ἐνταῦθα λέγεται ἡ εἰκονικότης, τὸ ψεῦδος, ἡ ἀνακρίβεια καὶ ἐν γένει ἡ νόθευσις.

Ἴδου πῶς ἔχει τὸ ἀρθρ. 112.

«Λογίζεται ἀπλὴ ὑπόσχεσις πᾶσα συναλλαγματικὴ περιέχουσα ὑποβολὴν ὀνόματος, ιδιότητος, κατοικίας ἢ τοῦ τόπου ὅθεν ἐξεδόθη ἢ ἐνθα πρέπει νὰ πληρωθῇ».

Ἐκ τοῦ ἀρθρου τούτου προκύπτει :

1) ὅτι οὐχὶ πᾶσα ὑποβολὴ ἀλλὰ μόνον ὠρισμένα, καθιστῶσι τὴν συναλλαγματικὴν ἀπλὴν ὑπόσχεσιν ἥτοι ἄκυρον

2) ὅτι ὁ σκοπὸς τῆς ὑποβολῆς εἶνε ἀδιάφορος, ἀρκεῖ ὅτι αὕτη ὑπάρχει· ὁ Ν. τεκμαίρεται ἐκ τῆς ὑποβολῆς δόλον ἀπαγγέλλει δὲ τὴν ἄκυρότητα καὶ ὅταν ἡ ὑποβολὴ συνετελέσθῃ ἀδόλως¹⁾

δὲν εἶνε συναλλαγματικὴ οὔτε ὡς ἀρχὴ ἐγγράφου ἀποδείξεως χρησιμεύει Ἐφ. Ἀθ. 800 (97) Θ. 9. 27. — Ὡς πρὸς τὴν ἔλλειψιν τῆς ὑπογραφῆς τοῦ ἐκδότη § 1274 καὶ 1282, τοῦ πληρωτοῦ § 1285, τῆς πληρωτέας ποσότητος § 1290. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω λύεται τὸ ζήτημα τῶν ἐφαρμοστέων κανόνων. Ὅταν ἡ ἀτελής συναλλαγματικὴ ἦνε γραμμάτιον εἰς διαταγὴν ἐφαρμόζονταί πάντες οἱ περὶ τούτου κανόνες ἐν γένει καὶ ἰδίως ὡς πρὸς τὴν ἀρμοδιότητα (ἀρθρ. 6 καὶ 7 τοῦ Ν. περὶ Ἀρμ.) ΛΠ. 386 (78) Συλλ. Γκίνη 253 ἢ Πειρ. 7. 906 καὶ τὴν παραγραφὴν (ἀρθρ. 189). Ὅταν ὅμως ἡ ἀτελής συναλλαγματικὴ ἦνε τίτλος εἰς διαταγὴν ἐφαρμόζονται μόνον τὰ περὶ τούτου § 1366—67. τὸ δὲ ζήτημα τῆς ἀρμοδιότητος καὶ τῆς παραγραφῆς λύεται κατὰ τοὺς γενικοὺς κανόνας, διότι τὰ μὲν ἀρθρα 6 καὶ 7 τοῦ Ν. περὶ Ἀρμ. ἀφορῶσιν εἰς συναλλαγματικὰς λογιζομένας κατὰ τὸν Ἐμ. Ν. (ἀρθρ. 112. 113) ἀπλᾶς ὑποσχέσεις, τὸ δὲ ἀρθρ. 189 ὁμιλεῖ περὶ γι. αμ. εἰς διαταγὴν. Παλ. 502 α'. ΛγC. Tr. 4. 474. Ἴδε καὶ ΑΠ. 314 (39) Συλλ. Γκίνη 11.

(1) Boistel 728. Bravard 3. 123 σημ. ΛγC. Tr. 4. 477. Dalloz ef. de Com. 130. Bedarride 123. Alauzet 1261.

Ἡ συναλλαγματική ἐξασφαλίζει εἰς τὸν κομιστὴν πλεονεκτήματα § 1257. Ἰδίως πρὸ τῆς καταργήσεως τῆς προσωπικῆς κρατήσεως ἡδύνατο νὰ χρησιμεύσῃ καὶ ἐχρησίμευσε πρὸς κάλυψιν ἀπλῶν δανείων καὶ δὴ τοκογλυφικῶν. Σκοπὸς ἐπομένως τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου ἦτο ἡ κατὰ τὸ δυνατόν ματαίωσις τῆς καταχρήσεως καὶ ὁ περιορισμὸς τῆς χρήσεως τῆς συναλλαγματικῆς ἐντὸς τοῦ σκοποῦ δι' ὃν ἐδημιουργήθη⁽¹⁾.

1673. Ὑποβολαὶ ἐπάγουσαι ἀκυρότητα. Εἵπομεν ὅτι οὐχὶ πᾶσα ὑποβολὴ ἀλλὰ μόνον αἱ ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 112 ὀριζόμεναι ἐπάγονται ἀκυρότητα τῆς συναλλαγματικῆς.

Ἰδοὺ αὐταί :

1) Ὑποβολὴ ὀνόματος. Τοιαύτη ὑπάρχει, ὅταν ἡ συναλλαγματικὴ ἐκδίδεται ὑπὸ ὄνομα (ὑπογραφὴν) ἀνυπάρκτου προσώπου⁽²⁾ ἢ ἐπὶ ἀνυπάρκτου πληρωτοῦ⁽³⁾ ἢ εἰς διαταγὴν ἀνυπάρκτου κομιστοῦ⁽⁴⁾ ἢ τέλος ὅταν ἡ ὑπογραφὴ τοῦ ἐκδότη, ὑπάρχοντος, ᾗνε πλαστή⁽⁵⁾.

(1) Bedarride 124. Σήμερον καταργηθείσης παρ' ἡμῶν (N. BXO⁵ τῆς 9 Μαρ. 900) τῆς προσωπικῆς κρατήσεως διὰ τοὺς μὴ ἐμπόρους ἡ τοῦ ἄρθρ. 112 χρησιμότης εἶνε περιορισμένη. Ἐσημειώσαμεν ἤδη ὅτι ἐν Γαλλίᾳ ἡ § 1 τοῦ ἄρθρ. 110 καταργήθη (N. τῆς 9 Ἰουν. 94). Διὰ τοῦ αὐτοῦ N. ἐτροποποιήθη καὶ τὸ ἄρθρ. 112 καὶ μόνον λόγῳ ὑποβολῆς ὀνόματος ἡ ἰδιότητος κηρύσσεται ἡ συναλλαγματικὴ ἀπλὴ ὑπόσχεσις (ἴδε σημ. 1 σελ. 621).

(2) Παλ. 512. LyC. Tr. 4. 474. Dalloz cf. de Com. 124. Bedar. 119. ὁ γράψας τὴν τοιαύτην ὑπογραφὴν δὲν εὐθύνεται ἐκ συναλλαγματικῆς Thaller ἐκδ. 6' § 1389.

(3) Bedarride 119. Boistel 828. Alauzet 1257. Παλ. 512. LyC. Tr. 4. 474.

(4) Ἡ ἀνωτ. σημ. Τὸ ὑπὲρ ἀκύρου (μὴ δημοσιευθείσης) εταιρίας γραμμὴς διαταγὴν εἶνε ἄκυρον, ἰσχύει ὅμως ὡς ὑποσχετικὸν πρὸς τὰ μέλη Ἄκ. 7 Λύγ. 93. S. 94. 1. 260, ἐνθα καὶ σημ.

(5) LyC. Tr. 4. 474. Παλ. 512. Alauzet 1257. Ἐφ. Ἀθ. 170 (98) Θ. 9. 228. Εἰς. κ. Μ. Μαρούδη. Κατὰ τὸν Boistel 728 καὶ 810 ἡ τοιαύτη συναλλαγματικὴ δὲν εἶνε οὔτε ἀπλὴ ὑπόσχεσις Ἐφ. Ἀθ. 295 (95) Θ. 6. 396. Εἰς. κ. Πρωτοπαπᾶ, ἀνακληθεῖσθαι ὑπὸ τῆς ἀνωτέρω ἴδε κατωτέρω Περί πλαστῶν συναλλαγματικῶν.

2) Ὑποβολὴ ιδιότητος. Δυσκολώτερα εἶνε τὰ περὶ τούτου. Ὅλοι δέχονται ὅτι ὑπάρχει ὑποβολὴ ιδιότητος, ὅταν ὁ ἐκδότης ἀναγράψῃ ψευδῶς δι' ἑαυτὸν ἢ διὰ τὸν πληρωτὴν ιδιότητα, ἣν δὲν ἔχει (π. χ. ἐμπορίου, τραπεζίτου, ἐργοστασιάρχου), εἴτε διὰ νὰ διευκολύνῃ τὴν ἀποδοχὴν ἢ τὴν διαπραγματεύσιν ἢ ἐν γένει νὰ ἐπωφεληθῇ τῆς τυχόν συνεπιωνυμίας (1). Ἄν καὶ ὁ Ν. δὲν διακρίνῃ, νομίζω ὀρθοτέραν τὴν γνώμην, καθ' ἣν, ἡ ἀναγραφὴ ιδιότητος ψευδοῦς αὐτῇ καθ' ἑαυτήν, ἂν δὲν χρησιμεύῃ ὡς μέσον πίστεως, δὲν βλάπτει (2). Καὶ ἄλλη ἐξήγησις ὅμως ἐδόθη, ἣτις φαίνεται μᾶλλον δόκιμος Ὑποβολὴ ιδιότητος σημαίνει ἢ ἐν τῇ συναλλαγματικῇ ἀπόδοσις εἰς τινὰ ιδιότητος, ἣν δὲν ἔχει. Π. χ. ἐκδίδω συναλλαγματικὴν ἐπὶ τοῦ Α. ἀλλὰ τὸν Α. οὔτε γνωρίζω οὔτε εἰς σχέσεις μετ' αὐτοῦ εὐρίσκομαι. Ὑπάρχει ὑποβολὴ ιδιότητος, διότι ἀπέδωκα εἰς τὸν Α. τὴν ιδιότητα τοῦ πληρωτοῦ, ἣν πραγματικῶς δὲν ἔχει (3).

3) Ὑποβολὴ κατοικίας. Τόπου ἐκδόσεως ἢ τόπου πληρωμῆς. Εἶνε ἡ ἀπλουστέρα ὑποβολὴ καὶ ἡ συνηθεστέρα, διότι δὲν ἀποτελεῖ ἀδίκημα. Ἡ συναλλαγματικὴ ἐξεδόθη πράγματι ἐν Ἀθήναις καὶ εἶνε πληρωτέα ἐν Ἀθήναις, ἀλλὰ φαίνεται ὅτι ἐξεδόθη ἐν Πειραιεὶ ἢ ἀναγράφεται κατοικία τοῦ πληρωτοῦ διάφορος τῆς ἀληθοῦς διὰ νὰ ἐπιτευχθῇ ἡ διαφορὰ τόπου (4). Δὲν ὑπάρχει ὅμως ὑπο-

(1) Ραλ. 513. Boistel 728. LyC. Tr. 4 474.

(2) Alauzet 1258.

(3) LyC. αὐτ. Thaller ἐκδ. 6' § 1389. Bravard 3. 117. Ἐφ. Agen 1 Φεβρ. 60. D. 60. 2 43 ἢ S. 60. 2. 77. τὴν 29 Ἀπρ. 58 ὁ Α. ἔμπορος ἐν Agen εἶχεν ἐκδώσει εἰς τὴν διαταγὴν τοῦ Β. 250 συναλλαγματικὰς διὰ φρ. 300 χιλ. καὶ μετὰ τινὰς μῆνας, ἄλλας δι' 100 χιλ. πᾶσας ληγουσας τὴν αὐτὴν ἡμέραν 1 Ἰαν. 60 καὶ πληρωτέας παρὰ τοῦ Γ. βεφέως ἐν Port Sainte-Marie, τὸν ὁποῖον οὔτε κἄν ἐγνώριζε καὶ πρὸς τὸν ὁποῖον δὲν εὐρίσκειτο εἰς σχέσεις. Τὸ Ἐφετεῖον ἐθεώρησε τὰς συναλλαγματικὰς ταύτας ἀπλὰς ὑποσχέσεις ὡς περιεχούσας ὑποβολὴν ιδιότητος καὶ τόπου πληρωμῆς. Ἐκ τοῦ ἱστορικοῦ φαίνεται ὅτι αἱ συναλλ. αὗται κατηρτίσθησαν ὑπὸ τοῦ δανισταῦ εἰς ὃν ὁ ὀφειλέτης εἶχε παραδώσει ὑπογραφὰς ἐν λευκῷ.

(4) Ραλ. 514. LyC. Tr. 4. 474. Alauzet 1259. Δὲν ὑπάρχει μεταφορὰ χρημάτων ἀπὸ τόπου εἰς τόπον ὅταν ἐκ τῶν περιστάσεων προκύπτῃ ὅτι κατὰ τὴν πρόθεσιν τῶν συμβαλλομένων ἢ πληρωμὴ δὲν ἐπρόκειτο νὰ γίνῃ ἐν τῷ τόπῳ τῆς πληρωμῆς. Ἐφ. Aix 7 Ἰουλ. 71. D. 73. 1. 238. Ἀκ. 4 Ἰουν. 78. D. 79. 1. 136.

βολή ἂν ὁ πληρωτὴς δέχεται νὰ πληρώσῃ ἐν τόπῳ διαφόρῳ τῆς κοιτικίας του⁽¹⁾. Ἡ ὑποβολὴ τόπου συνδυάζεται ἐνίοτε μετὰ τῆς ὑποβολῆς ιδιότητος. Π.Χ. ἐκδίδω συναλλαγματικὴν ἐν Ἀθήναις ἐπὶ τοῦ Α. ἐν Πειραιεὶ πληρωτέαν ἐν Πειραιεὶ. Ἀλλὰ τὸν Α. δὲν γνωρίζω διόλου οὔτε εὐρίσκομαι εἰς σχέσεις μετ' αὐτοῦ. Ὑπάρχει προφανῶς ὑποβολὴ τόπου καὶ ὑποβολὴ ιδιότητος, διότι ἡ συναλλαγματικὴ δὲν εἶνε πληρωτέα πράγματι ἐν Πειραιεὶ ἀλλ' ἐν Ἀθήναις ⁽²⁾.

1674. Ἀποδείξεις. Ὅλοι δέχονται ὅτι ἡ ὑποβολὴ ἀποδεικνύεται διὰ παντός μέσου καὶ μαρτύρων ἐπομένως καὶ τεκμηρίων καὶ διότι πρόκειται περὶ πράξεως κατ' ἐπίφασιν ἐμπορικῆς καὶ διότι πρόκειται περὶ καταδολιεύσεως τοῦ Ν. καὶ καταστρατηγήσεως τῶν περὶ προσωπικῆς κρατήσεως ἀπαγορευτικῶν διατάξεων (ἄρθρ. 1001 Πολ. Δικ.) ⁽³⁾.

1675. Ἀποτελέσματα τῆς ὑποβολῆς. Ἡ συναλλαγματικὴ, ἡ περιέχουσα ὑποβολὴν ἐκ τῶν ἐν ἄρθρ. 112 κατονομαζομένων, εἶνε ἀπλῆ ὑπόσχεσις· ἄρξ δὲν εἶνε συναλλαγματικὴ, καὶ ἐπομένως δὲν ἐφαρμόζονται ἐπ' αὐτῆς αἱ περὶ συναλλαγματικῆς διατάξεις. Ὁ Ν. δὲν ἠδύνατο νὰ εἴπῃ τι πλέον ἢ νὰ χαρακτηρίσῃ τὸ ἔγγραφον, διότι τοῦτο ἐξαρθᾶται ἐκ τῆς φύσεως τῆς ὑποβολῆς. Ὁρθῶς δὲ ἐκρίθη παρ' ἡμῖν ὅτι εἰς μόνα τὰ δικαστήρια τῆς οὐσίας ἀνήκει, ἐκτιμῶντα τὰ διάφορα τῆς υποθέσεως γεγονότα, νὰ ἀντικαταστήσωσι εἰς τὸ ἔγγραφον τὸν ἀληθῆ αὐτοῦ χαρακτηῖρα⁽⁴⁾. Οὕτω ἔαν μετὰ τὴν ἀποδείξιν τῆς ὑποβολῆς ὁ τίτλος περιέχῃ τὰ τοῦ γραμματίου εἰς διαταγὴν θὰ χαρακτηρισθῇ ὡς τοιοῦτον καὶ θὰ ἐφαρμοσθῶσι ἐπ' αὐτοῦ πᾶσαι αἱ περὶ ἐκείνων διατάξεις τοῦ Ἑμ. Ν.⁽⁵⁾. Τοῦναντίον θὰ ἐφαρμοσθῶσι οἱ περὶ τίτλων εἰς διαταγὴν κανόνες μό-

(1) Ραλ. 514. Alauzet 1259. Dalloz ef. de Com. 124.

(2) Ἰδε τὴν σημ. 3 τῆς σελ. 971.

(3) Ἑφ. Ἀθ. 2362 (94) Θ. 6. 55. Ραλ. 519 Alauzet 1264. LyC.Tr. 4. 475. Bedar. 126. Aubry et Rau 8 § 765 σημ. 28 καὶ 29 Καὶ δι' ἄρξου καὶ ὅταν ἡ ὑποβολὴ ἀποτελῇ ἀδίκημα ΑΠ. 66 (97) Θ. 8. 454. Ἑφ. Ἀθ. 1277 (99) Θ. 11. 246. Ἀλλ' ἡ ἔνστασις τῆς ὑποβολῆς ὑπόκειται εἰς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 729 τῆς Πολ. Δικ. Ἰδε ἐν Πείρξ 3734—36.

(4) ΑΠ. 77 (60) Πείρ. 3742. Συλλ. Γκίνη 13.

(5) Alauzet 1263. LyC. Tr. 4. 476. Ραλ. 516. Boistel 730.

νον, ἂν μετὰ τὴν ἀπόδειξιν τῆς ὑποβολῆς παρὰ μὲν οὐχ ἦττον τίτλος εἰς διαταγὴν⁽¹⁾.

1676. Χαρακτὴρ τῆς ὑποβολῆς. Ἐσημειώσαμεν ἤδη ὅτι τὸ ἄρθρ. 112 στηριζόμενον ἐπὶ εἰκαζόμενου δόλου ἔχει χαρακτῆρα ἀπόλυτον καὶ ἐφαρμόζεται ἐὰν ὑπάρξῃ περίπτωσης ὑποβολῆς ἐκ τῶν ὑπὸ τούτου ὀριζομένων. Εἶνε δὲ ἀδιάφορον ἂν ἡ ὑποβολὴ συντελεσθῇ ἀδόλως ἢ ἂν, ὑπαρχούσης ὑποβολῆς, ἐκπληροῦνται, οὐχ ἦττον οἱ ὅροι τοῦ Ν. Ὁ Ν. διαβλέπει ἐν τῇ ὑποβολῇ δόλον καὶ τιμωρεῖ τοῦτον ἀπαγγέλλων ἀδιακρίτως ἀκυρότητα τῆς συναλλαγματικῆς. Οὕτω ἐὰν ἐκδώσῃ συναλλαγματικὴν ἐν Ἀθήναις πληρωτέαν ἐν Πάτραις γράψῃ δὲ ὅτι ἐξεδόθη ἐν Πειραιεῖ, μολονότι κατ' ἀμφοτέρας τὰς περιπτώσεις ὑπάρχει τόπος ἐκδόσεως διαφοράς ἐκείνου τῆς πληρωμῆς καὶ ἐπομένως μεταφορὰ χρημάτων ἀπὸ τόπου εἰς τόπον, ἡ συναλλαγματικὴ οὐχ ἦττον εἶνε ὑποβολιμαία καὶ συνεπῶς ἀκυρὸς ὡς τοιαύτη. Ἡ γνώμη τινων⁽²⁾ ὅτι τὸ ἄρθρ. 112 ἔχει ὑπ' ὧν ἔλλειψιν εἰκονικῶς συμπληρουμένην, ἥτις ἐν τῷ ἄνω παραδείγματι δὲν ὑπάρχει, δὲν ἐπικρατεῖ, διότι τὸ ἄρθρον δὲν διακρίνει ἀλλ' ἀπολύτως ἀπαγγέλλει τὴν ἀκυρότητα ἅμα τῇ ὑπάρξει ὑποβολῆς ἐκ τῶν ὑπ' αὐτοῦ ὀριζομένων⁽³⁾.

1677. Κατὰ τίνας προτείνεται. Ἐνεκα τῆς γενικότητος τοῦ ἄρθρου 112 εἶχεν ὑποστηριχθῇ ὅτι ἡ ἐνστάσις τῆς ὑποβολῆς δύναται ν' ἀντιταχθῇ κατὰ παντός κομιστοῦ ἔστω καὶ καλῆς πίστεως⁽⁴⁾. Ἀλλ' ἡ γνώμη αὕτη, ἀναίρουσα τὴν κυκλοφορίαν τοῦ τίτλου καὶ

(1) Περὶ τῶν τίτλων εἰς διαταγὴν ἴδε § 1366, 1367, διὰ τὴν ἀρμοδιότητα ἐπὶ ὑποβολῆς κατωτέρω § 1679 διὰ τὴν ἀλληλεγγύην καὶ τὴν εὐθύνην λόγῳ ὀπισθογραφῆσεως § 1468 καὶ 1367 σημ. 2, διὰ τὰ ἀποτελέσματα τῆς ὀπισθογραφῆσεως τίτλου εἰς διαταγὴν § 1367 σημ. 4, διὰ τὴν πρόβλεψιν ἐκρίθη ὅτι ὁ κομιστὴς συναλλαγματικῆς ὑποβολιμαίας δὲν ἔχει ἐπ' αὐτῆς δικαιώματα ἀπέναντι τῶν τρίτων ἴδε τὴν σημ. 2 τῆς σελ. 735.

(2) Nougier § 284. Ruben de Couder Vo L. de change 157.158. Garçonnet de l'influence de l'abolition de la Contrainte par corps sur la législation commerciale σελ. 15.

(3) Lyc. Tr. 4. 477. Alauzet 1261. Bedarride 123. Bravard 3. 123 σημ. Boistel 728. Dalloz ef. de Com. 130.

(4) Ἰδε δύο ἀποφ. τοῦ Ἐφ. τῶν Βρυξελλῶν ἐν Dalloz ef. de Com. 141. ὑπὸ τὸ αὐτὸ πνεῦμα Ἐφ. Ἀθ. 295 (95) Θ. σ. 396.

μεταβάλλουσα τοῦτον εἰς παγίδα, ἐγκατελείφθη ἐνωρίς. Σήμερον ὅλοι δέχονται ὅτι ἡ ὑποβολή δὲν προτείνεται κατὰ τοῦ καλῆς πίστεως κομιστοῦ. Διὰ τοῦτον ἡ ὑποβολιμαία συναλλαγματικὴ εἶνε συναλλαγματικὴ ἐγκυρὸς ἐπάγουσα ὅλα τὰ ἀποτελέσματα ἐγκύρου τοιαύτης.

Τοῦναντίον κατὰ τοῦ κακῆς πίστεως κομιστοῦ ἦτοι τοῦ συντελέσαντος εἰς τὴν ὑποβολὴν ἢ γνωρίζοντος ταύτην, πρὶν ἢ γίνῃ κύριος τοῦ τίτλου, προτείνεται ἡ ὑποβολή, διότι ἐν τῇ συγκεκριμένῃ περιπτώσει οὔτε ἡ καλὴ πίστις τινὸς οὔτε ἡ κυκλοφορία τοῦ τίτλου κινδυνεύει (1). Ἀλλ' ὁ κομιστὴς ὁ μαθὼν τὴν ὑποβολὴν κατόπιν, ἦτοι ἀπρὸς ἐγένετο ἤδη κύριος, διαμένει ἐν τούτοις καλῆς πίστεως, διότι κατὰ κανόνα ἡ ἐπιγινομένη κακὴ πίστις δὲν βλάπτει (2).

1678. Παρὰ τίνος προτείνεται. Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι τὴν ἐνστάσιν τῆς ὑποβολῆς δύναται νὰ προτείνει πᾶς ἔχων συμφέρον. Οὔτε εἶνε κώλυμα ἡ γνώσις τῆς ὑποβολῆς ἢ ἡ συμμετοχὴ εἰς τὴν συντέλεσιν ταύτης καὶ ἐν γένει ἡ κακὴ πίστις τοῦ προτείνοντος (3). Συνήθως τὴν ὑποβολὴν προτείνουν κατ' ἀλλήλων ὁ ἐκδότης, ὁ πληρωτὴς καὶ ὁ πρῶτος κομιστὴς.

Ἡρωτήθη ὅμως ἂν τὴν ὑποβολὴν δύναται νὰ ἐπικαλεσθῇ καὶ ὁ καλῆς πίστεως κομιστὴς, καθ' οὗ αὕτη δὲν ἀντιτάσσεται, πρὸς ἀποκρυσιν εἴτε τῆς δετοῦς παραγραφῆς τοῦ ἀρθροῦ 189 εἴτε τῶν ἐκπτώσεων τῶν ἀρθρῶν 168—170.

Οἱ καταφατικῶς λύοντες τὸ ζήτημα ἰσχυρίζονται ὅτι ἄλλως οἱ

(1) Παλ. 517. Bravard 3. 115. Alauzet 1262. Boistel 729. LyC. Tr. 4. 478. ΑΠ. 50 (43) Συλλ. Γαίνη 251. Ἐφ. Αθ. 874 (91) Θ. 2. 505. Εἰς. κ. Λόντου. Ἐν τῇ Ἐφ. Αθ. 170 (98) Θ. 9. 228. Εἰς. κ. Μ. Μαρούδη διατυπῶνται μετ' ἀκριβείας ὅλη ἡ θεωρία. Κατὰ τὴν ΑΠ. 278 (83) Συλλ. Γαίνη 252 ἐπὶ συναλλαγματικῆς εἰς διαταγὴν τοῦ ἐκδότης τελειοποιήσεως διὰ τῆς ὁπισθογραφήσεως ὁ κομιστὴς ἐνάγων δὲν εἶνε τρίτος δικαιολογούμενος ἄγνωστον τῆς ὑποβολῆς ἀλλὰ λήπτης συντελέσας εἰς τὴν παράβασιν τοῦ Ν. καὶ συναυτουργὸς τῆς ὑποβολῆς.

(2) Alauzet 1262. LyC. Tr. 4. 478. Ἐὰν ἐπανεῖλθῃ εἰς τοῦτον πάλιν ὁ τίτλος δι' ὁπισθογραφήσεως § 1346 εἶνε τότε καλῆς ἢ κακῆς πίστεως; Νομίζω τὸ δεύτερον ἂν καὶ ἡ τοιαύτη ὁπισθογράφησις ᾖ μᾶλλον ματαίωσις τῶν κατόπιν.

(3) Παλ. 517. Alauzet 1261. Boistel 729. Ἐφ. Agen 1/3 Φεβρ. 60. D. 60. 2. 43. S. 60. 2. 77.

υπόχρεοι θὰ ὠφελοῦντο ἐκ τοῦ ἰδίου δόλου (1).

Ἀκριβεστέραν νομίζω τὴν ἄλλην γνώμην. Κατ' αὐτὴν τὸ ἄρθρ. 112 ἐγγράφη διὰ τὸν ὀφειλέτην καὶ οὐχὶ διὰ τὸν δανειστήν. Ἀφ' οὗ δὲ ὁ δανειστής ἐνταῦθα ἔχει ὅ,τι προσεδόκα, ἤτοι συναλλαγματικὴν μεθ' ὅλων τῶν ἀποτελεσμάτων αὐτῆς, δὲν ὑπάρχει λόγος νὰ ἀναγνωρίσωμεν εἰς αὐτὸν δικαιώματα ἄλλα καὶ διάφορα ἐκείνων, τὰ ὅποια ἀναγνωρίζονται εἰς πάντα κομιστὴν ἐγκύρου συναλλαγματικῆς. Ἢ ὁ τίτλος εἶνε συναλλαγματικὴ δι' αὐτὸν καὶ τότε οὗτος ἔχει τὰ δικαιώματα καὶ τὰ καθήκοντα παντὸς κομιστοῦ, ἢ δὲν εἶνε καὶ τότε οὐδὲν δικαίωμα καὶ οὐδὲν καθήκον ἐκ τῆς συναλλαγματικῆς ἔχει. Δὲν εἶνε δυνατόν ὁ αὐτὸς τίτλος διὰ τὸ αὐτὸ πρόσωπον νὰ ᾖ καὶ νὰ μὴ ᾖ συναλλαγματικὴ. Ὅπως δὲ ὁ ὀφειλέτης δὲν δύναται νὰ ἐπικαλεσθῇ τὴν 5ετῇ παραγραφὴν τοῦ ἄρθρου 189 ὅταν ἐπικαλῆται τὴν ἀκυρότητα τοῦ ἄρθρ. 112, κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον ὁ δανειστής δὲν δύναται νὰ ἐκλαμβάνῃ τὸν τίτλον ὡς συναλλαγματικὴν μὲν διὰ τὰ πλεονεκτήματα § 1257, ὡς μὴ συναλλαγματικὴν δὲ διὰ τὰ μειονεκτήματα ἤτοι τὴν παραγραφὴν (ἄρθρ. 189) καὶ τὴν ἐκπτώσιν (ἄρθρ. 168—170) (2).

1679. Ἀρμοδιότης. Τὸ ζήτημα τῆς ἀρμοδιότητος, μετὰ τὴν κατάργησιν τῶν ἐμποροδικείων, δὲν ἔχει πλέον μεγάλην σπουδαιότητα, παρουσιάζει ὅμως ἐνδιαφέρον.

Ἡ ὑποβολὴ εἶνε ἐνστασις ἐπομένως ἐκδικάζεται ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου τῆς ἀγωγῆς, τὸ ὅποιον εἶνε ἐπίσης ἀρμόδιον καὶ ὅταν ἡ ἐνστασις τῆς ὑποβολῆς εἰσάγεται ὡς ἀγωγή κυρία.

Ἰδοὺ πῶς διετύπωσε ταῦτα ὁ Ἄρ. Πάγος (3).

« Ἡ ἐξέτασις τῆς προτεινομένης ὑποβολῆς, καὶ τῶν λοιπῶν ἐλαττωμάτων, ἐφ' ὧν στηρίζεται ἡ προκειμένη ἀγωγή, ὑπάγεται οὐχὶ εἰς τὰ πολιτικὰ δικαστήρια ἀλλ' εἰς τὴν ἀρμοδιότητα τῶν ἐμποροδικείων, διότι ταῦτα, ἀρμόδια ὄντα νὰ δικάσωσι περὶ τῆς ἐκ τῶν ἐγγράφων αὐτῶν πηγαζούσης ἀπαιτήσεως, ἔχουσι τὴν ἐξουσίαν νὰ ἀπο-

(1) Dalloz ef. de Com. 146. Ἐφ. Ἀθ. 993 (99) Θ. 11. 170. Εἰσ. κ. Λόντου. R. de Couder Vo L. de Change 178.

(2) Alauzet 1264. LyC. Tr. 4. 480. Παλ. 516 α'.

(3) ΑΠ. 77 (60) ἐν Συλλ. Γέννη 12 ἢ Πείρ. 3742 καὶ ΑΠ. 109 (55) αὐτοῦ.

φασίσωσι καὶ περὶ τῆς προτεινομένης εἰκονικότητος καὶ ὑποβολῆς, αἵτινες ἀποτελοῦσι παρεμπύπτον τῆς κυρίας διαφορᾶς ζήτημα καὶ ἔνστασιν μὴ ρητῶς ἐξηρημένην ἀπὸ τὴν ἀρμοδιότητα τῶν ἐμποροδικῶν, ὡς τὴν τῆς πλαστογραφίας, περὶ ἧς διαλαμβάνει τὸ ἄρθρ. 730 τῆς Πολ. Δικ. ἀδιαφόρως ἂν ἡ τοιαύτη ἔνστασις περιέχῃ ὑποβολὴν χρόνου ἢ ἄλλην ἐκ τῶν ἐν τῷ ἄρθρ. 112 τοῦ Ἐμ. Ν. ἀναφερομένων ἢ ἂν παρεμπιπτόντως ἢ δι' ἀγωγῆς κυρίας προτείνεται πρὸς ἀκύρωσιν τῶν τοιούτου εἶδους ἐγγράφων».

Ἐὰν ἡ συναλλαγματικὴ κηρυχθῇ ὑποβολιμαία τὰ ἄρθρα 6 καὶ 7 τοῦ Ν. περὶ ἀρμ.δ. τῶν ἐμ.π. ἀναγράφουσι τοὺς ἐξῆς ἰδιάζοντας κανόνας:

1) Τὸ ἐμποροδικεῖον δὲν καθίσταται διὰ τοῦτο ἀπολύτως ἀναρμόδιον, ἀλλ' ὀφείλει νὰ παραπέμψῃ τὴν δίκην εἰς τὸ Πολ. Δικαστήριον μόνον, ἐὰν ὁ ἐναγόμενος τὸ ζητήσῃ⁽¹⁾, ἐκτὸς ἂν καὶ μετὰ τὴν ὑποβολὴν ὑφίσταται σχέσις ἐμπορικῇ⁽²⁾. Ἐκρίθη δὲ ὅτι ἐν τῇ ἐνστάσει τῆς ἀναρμοδιότητος ἐμπεριέχεται καὶ συνυπακούεται ἡ τῆς παραπομπῆς αἵτησις⁽³⁾.

2) Ἐὰν ἐν τῇ συναλλαγματικῇ τῇ κηρυχθείσῃ ὑποβολιμαίᾳ ὑπάρχουσι καὶ ὑπογραφαὶ ἐμπόρων τὸ ἐμποροδικεῖον εἶνε ἀρμόδιον πάντοτε καὶ ὅταν δὲν συνενάγωνται οἱ ἐμποροὶ⁽⁴⁾. Ἐὰν ἡ σχέσις δὲν ᾖ ἐμπορικὴ δι' οὐδένα, καίτοι μὴ διακρίνοντος τοῦ ἄρθρ. 7, δέχονται ἐν τοῦτοις στηριζόμενοι εἰς τὴν § 2 τοῦ ἄρθρ. 8 τοῦ Ν. περὶ ἀρμ.δ. ὅτι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἐφαρμόζεται τὸ ἄρθρ. 6⁽⁵⁾. Ἀρκεῖ ὁμῶς νὰ ᾖ ἐμπορικὴ διὰ τινὰ ἔστω καὶ διὰ τὸν μὴ ἐμπορον⁽⁶⁾.

1680. Δικονομικὴ ἔποψις τῆς ὑποβολῆς. Ἡ ὑπο-

(1) Ραλ. 518. σχετικὴ ἐπὶ γραμ. εἰς διαταγὴν ΑΠ. 367. (84) Σουλ. Γκίνη 14.

(2) LyC. Tr. 1. 362 καὶ Tr. 4. 476. Alauzet 1267 ἰδίως Bravard 6. 431 i. f.

(3) ΑΠ. 367 (84) Σουλ. Γκίνη 14.

(4) Ραλ. 518. ΑΠ. 353 (40) ΑΠ. 153 (49) ΑΠ. 216 (86) ἐν Σουλ. Γκίνη 11 καὶ 15. LyC. Tr. 1. 362 i. f. Boistel 843, Contra Bedarride de la juridiction com. 374.

(5) LyC. Tr. 1. 362 i. f. ΑΠ. 69 (64) καὶ ΑΠ. 367 (84) Σουλ. Γκίνη 14.

(6) LyC. Tr. 1. 362 i. f.

βολή θεωρείται λόγω τοῦ ἄρθρ. 6 τοῦ Ν. περί ἀρμοδ. τῶν ἐμπ. ὡς ἐνστασις ἀναρμοδιότητος προσωπικῆς (rat. personae) καὶ οὐχὶ λόγω ὕλης (rat. materiae). Καλύπτεται ἐπομένως μὴ προταθεῖσα κατὰ τὴν πρώτην συζήτησιν ἄρθρ. 160 Πολ. Δικ. (1). Κρίπερ δ' ἀφωρῶσα εἰς τὸ κύρος τοῦ τίτλου ὑπάγεται εἰς τὸν γενικὸν κανόνα τοῦ ἄρθρ. 729 τῆς Πολ. Δικ. (2).

1681. Ὑποβολὴ ἀντιτίμου. Τοιαύτη ὑπάρχει ἢ ὅταν δὲν ἐδόθη διόλου ἀντίτιμον καὶ ψευδῶς ἀναγράφεται ὡς δοθὲν ἢ ὅταν ἀναγράφεται διάφορον τοῦ ἀληθῶς δοθέντος.

Περὶ ὑποβολῆς ἀντιτίμου τὸ ἄρθρ. 112 δὲν ὁμιλεῖ καὶ εὐλόγως. Τὸ ζήτημα τοῦ ἀντιτίμου ἐνδιαφέρει ὡς ἐσημειώσαμεν ἤδη § 1293 τὸν ἐκδότην. Οὗτος μόνον ἐναγόμενος ἔχει δικαίωμα νὰ προτείνει πρὸς ἀπαλλαγὴν αὐτοῦ τὴν ἔλλειψιν αἰτίας ἢ τὸ ἀθέμιτον αὐτῆς. Ἀφ' οὗ δὲ ἡ ἔλλειψις τῆς αἰτίας εἶνε λόγος ἀκυρότητος κατὰ τὰς γενικὰς ἀρχάς, τὸ ἄρθρ. 112 ἔκρινε περιττόν νὰ ἐπαναλάβῃ ἀκυρότητα ὑπάρχουσιν ἤδη. Ἀλλ' ἡ ἔλλειψις τῆς αἰτίας ἢ τὸ ἀθέμιτον δὲν προτείνεται ὡς εἴπομεν κατὰ τοῦ καλῆς πίστεως κομιστοῦ δυνάμει τῶν ἀρχῶν περὶ ὀπισθογραφήσεως § 1336.

Ἐὰν τούνυντιον ὑπάρχῃ αἰτία, ἀλλ' ἀνεγράφῃ ἄλλη, πάλιν ὁ Ν. δὲν ἐνόμισεν ὅτι ἔπρεπε διὰ τοῦτο νὰ ἀκυρώσῃ τὸν τίτλον, κηρύσσων

(1) Dalloz ef. de Com. 952. Ruben de Couder Vo L. de Change 830 διαφόρους ἀποφάσεις. LyC. Tr. 1. 381. Οἶκον. Ἐγγειρ. § 14 σημ. 9 καὶ § 104 σημ. 2. Ραλ. 518. ΑΠ. 214 (85) Συλλ. Γρίνη 14.

(2) Ἴδε ἐν Πειρ. 3734. Ὁ πρὸς ἀπόδειξιν τῆς ὑποβολῆς ἐπαγόμενος ἄρκος εἶνε ἀπράδεκτος (ἄρθρ. 729 Πολ. Δικ.) ἐὰν ὁ εἰς τὸν ἐπίγεται δὲν ἦνε πρῶν ἐπ' ἀκροατηρίου (ἄρθρ. 376) ὅπως δηλώσῃ καὶ δώσῃ τοῦτον. ΑΠ. 199 (47) καὶ ΑΠ. 84 (56) Πειρ. 3736. Ἐφ. Ν. 153 (96) Θ. 7. 628. Εἰς. κ. Δουζίνα καὶ μειοψ. — Ἐπαγομένου ὅρκου πρὸς ἀπόδειξιν τῆς ὑποβολῆς τὸ δικαστήριον ὀφείλει ἢ νὰ παραπέμψῃ τὴν ἐνστασιν (ἐν τοῦτο ζητῆται) ἢ νὰ δικάσῃ τυχὴν αὐτῶ, μὴ δυνάμενον ἀφ' ἐνὸς μὲν νὰ ἀπορρίψῃ ὡς ἀπράδεκτον τὴν περὶ ὅρκου πρότασιν, νὰ ἀπορρίψῃ δὲ κατ' οὐτίαν π. χ. τὴν ἔφεσιν. ΑΠ. 273 (68) Πειρ. 3736. — Κατὰ τὴν Ἐφ. Ἀθ. 1277 (99) Θ. 11. 246. Εἰς. κ. Δεληγεώργη. «Αἱ εἰς ἰδιαιτέραν συζήτησιν παραπεμπόμεναι ἐπὶ συναλλαγμ. καὶ ἐμπορικῶν γραμματίων εἰς διαταγὴν (Ν. ΑΥΝΖ' τῆς 28 Μαΐου 87) ἀνεκαθάριστοι ἐντάσεις ἐκδικάζονται ἐκ τοῦ πινακίου τῶν ἐμπορικῶν ὑποθέσεων καὶ κατὰ τὴν ἐπὶ τῶν ἐμπορικῶν δικῶν τηρητέαν διαδικασίαν».

δολίαν τὴν τοιαύτην ὑποβολήν. Εἶνε συνήθης καὶ συμφέρουσα ἐν τῷ ἐμπορίῳ ἢ ἀποκρύψει τῶν συναλλαγῶν καὶ δὲν θεωρεῖται δόλος. Ὁ λαβῶν ἐμπορεύματα καὶ γράφων ἀξίαν εἰς μετρητὰ ἢ ὁ ὀφείλων ἐκ προηγουμένων συναλλαγματικῶν καὶ γράφων ὅτι ἔλαβεν εἰς λ/σμὸν ἢ εἰς ἐμπορεύματα ἢ εἰς μετρητὰ, ἔχει ἴσως συμφέρον νὰ ἀποκρύψῃ τὴν ἀληθῆ τῶν συναλλαγῶν αὐτοῦ φύσιν καὶ οὐδένα διαπράττει δόλον, ἀφ' οὗ πρὸς οὐδένα ὀφείλει τῶν πράξεων αὐτοῦ λόγον.

Συμφώνως πρὸς ταῦτα ἐκρίθη ὅτι ἡ ἐν τῇ συναλλαγματικῇ ἀναφερομένη ψευδὴς αἰτία δὲν βλάπτει ἕνα ὑπάρχει ἄλλη πραγματικὴ⁽¹⁾.

1682. Ἀθέμιτος αἰτία. Χρέος ἐκ παιγνίου. Οὐδεμία ἀμφιβολία ὅτι ὁ ἐκδούς, ὀπισθογραφήσας ἢ ἀποδεχθεὶς συναλλαγματικὴν δι' αἰτίαν ἀθέμιτον, δύναται ἐναγόμενος μὲν διὰ τὴν πληρωμὴν αὐτῆς νὰ προτείνῃ, πρὸς ἀπαλλαγὴν αὐτοῦ, τὸ ἀθέμιτον τῆς αἰτίας, πρὸ πάσης δὲ καταδιώξεως νὰ ἀναζητήσῃ τὸν τίτλον ἢ τὴν ἀκύρωσιν αὐτοῦ⁽²⁾. Ἀλλὰ δυνάμει τῶν ἀρχῶν τῆς ὀπισθογραφῆσεως τὸ ἀθέμιτον τῆς αἰτίας δὲν προτείνεται κατὰ καλῆς πίστεως κομιστοῦ⁽³⁾.

Ἡρωτήθη ὁμοως ἂν, ὁ τοιοῦτος ὀφειλέτης, πληρώνων τὸν καλῆς πίστεως κομιστήν, ἔχῃ ἀγωγὴν, πρὸς ἀνάληψιν τῶν δοθέντων ἢ πρὸς ἀποζημιώσιν, εἴτε κατὰ τοῦ ἀρχικῶς λαβόντος τὸν τίτλον εἴτε κατὰ τοῦ παρὰ τούτου λαβόντος κακῆς πίστεως κομιστοῦ, τοῦ μεταβιβάσαντος εἰς τὸν πληρωθέντα καλῆς πίστεως τοιοῦτον. Ὑπεστηρίχθη ἡ ἀποφατικὴ γνώμη⁽⁴⁾. Ἀλλ' ὀρθοτέραν φρονῶ τὴν καταφατικὴν,

(1) Ἰδε § 1293 σημ. καὶ Παλ. 515. Dalloz cf. de Com. 131.

(2) Ἡ ΑΠ. 237 (900) Θ. 11. 551 ἔχει ὑπ' ὅψει ἀγωγὴν περὶ ἐπιστροφῆς γραμ. εἰς διαταγὴν (ἢ συναλλαγματικῆς) ἐκδοθέντος ὑπὲρ δανειστοῦ πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς ψήφου αὐτοῦ ἐν τῷ συμβιβασμῷ (ἄρθρ. 603 καὶ 604 Ἑμ. Ν.) παρὰ τρίτου κατ' ἐντολὴν τοῦ πτωχεύσαντος καὶ δέχεται ὅτι ὁ πτωχεύσας ἔχει ἀγωγὴν μόνον περὶ ἐπιστροφῆς τοῦ τοιοῦτου τίτλου οὐχὶ δὲ καὶ τῆς ἀξίας αὐτοῦ ἀφ' οὗ δὲν ἐπληρώθη.

(3) Ἰδε § 1336 i. f. LyC. Tr. 4, 482 bis.

(4) Ἐφ. Ἀθ. 955 (99) Θ. 11. 153 (δολία ἀπομάκρυνσις ἀγοραστιῶν (ἄρθρ. 436 Ποιν. Ν.)). Ἡ ἀπόφασις αὕτη δέχεται ὅτι ἀφ' οὗ ἡ συναλλαγματικὴ ἐδόθη δι' ἀθέμιτον ἐκατέρωθεν αἰτίαν δὲν ἀναζητεῖται οὔτε παράγεται ὑπὲρ τοῦ δόντος δικαίωμα ἀποζημιώσεως κατὰ τοῦ λαβόντος δυνάμει τοῦ κανόνος καθ' ὃν «ἐν ἴσῃ αἰτίᾳ κρείσσων ἐστὶν ὁ νεμόμενος».

διότι ἡ ἐκδοσις, ἡ ὑπισθογράφησις ἢ ἡ ἀποδοχὴ συναλλαγματικῆς δὲν ἀποτελεῖ καταβολὴν ἀλλ' ὑπόσχεσιν περὶ καταβολῆς. Οὐτε μεταβάλλεται ἡ φύσις αὐτῆς ἐκ τοῦ γεγονότος τῆς πληρωμῆς πρὸς τὸν καλῆς πίστεως κομιστὴν, διότι ἡ πληρωμὴ αὕτη εἶνε συνέπεια τῆς ρήτηρας εἰς διαταγὴν καὶ τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς ὑπισθογραφῆσεως ὑπὲρ μόνου τοῦ καλῆς πίστεως κομιστοῦ ⁽¹⁾.

Τὸ ἐκ παιγνίου χρέος εἶνε εἶδος ἀθέμιτου αἰτίας, δὲν προτείνεται δὲ κατὰ τοῦ καλῆς πίστεως κομιστοῦ ⁽²⁾. Ἀλλὰ κατὰ ρητὴν θέλησιν τοῦ Ν. ἐπιτρέπεται ἡ ἀναλήψις τῶν δοθέντων παρὰ τὸν κανόνα ὅτι ἐν ἴσῃ (αἰσχροῦ) αἰτίᾳ κρείσσων ἐστὶν ὁ νεμόμενος ⁽³⁾. Ἐπομένως καὶ ἂν ὑποθεθῇ ὅτι ἡ ἐκδοσις, ἡ ὑπισθογράφησις ἢ ἡ ἀποδοχὴ συναλλαγματικῆς ἀποτελεῖ καταβολὴν, ἐπιτρεπομένης ἐνταῦθα ἐξαιρετικῶς τῆς ἀναλήψεως, πρέπει νὰ δεχθῶμεν ὅτι ὁ πληρώτας τὸν καλῆς πίστεως κομιστὴν συναλλαγματικῆς ἐκ παιγνίου ἔχει ἀγωγὴν περὶ ἀναλήψεως ἢ ἀποζημιώσεως κατὰ τοῦ ἀρχικοῦ λήπτου καὶ κατὰ παντὸς μετ' αὐτὸν κακῆς πίστεως κομιστοῦ ⁽⁴⁾.

Τὰ περὶ παιγνίου παρὰ Γάλλοις εἶνε ἐντελῶς διάφορα καὶ ἐν τούτοις φθάνουσιν εἰς τὰ αὐτὰ συμπεράσματα. Ἐκεῖ δυνάμει ρητῆς τοῦ Ἀστ. Κώδ. διατάξεως (ἄρθρ. 1697) ὁ ἐκουσίως καταβλῶν χρέος ἐκ παιγνίου δὲν ἔχει ἀγωγὴν περὶ ἀναλήψεως. Ἡ διάταξις αὕτη εἶνε προφανῶς ἐκ διαμέτρου ἀντιθετος πρὸς τὴν ἀνω σημειωθείσαν καὶ παρ' ἡμῖν ισχύουσιν τοῦ Ρωμ. Δικαίου. Ὅλοι ὁμως δέχονται ὅτι ἡ ἐκδοσις, ἡ ὑπισθογράφησις ἢ ἡ ἀποδοχὴ συναλλαγμα-

(1) Aubry et Rau 4. § 359 bis. σημ. 57. Pont. 8. 641. Κατὰ τὸ Ἀκ. 2 Φεβρ. 53 D. 53. 1. 57 ἢ S. 53. 1. 428. ἡ ἐκδοσις ἢ ἡ ὑπισθογράφησις συναλλαγματικῆς ἢ γραμματίου εἰς διαταγὴν δι' αἰτίαν ἀθέμιτον (ὑπὲρ πηλ. λακῆς ἵνα αὕτη δεχθῇ καὶ ἐξακολουθήσῃ τὰς σχέσεις τῆς) δὲν ἰσοδυναμεῖ πρὸς καταβολὴν καὶ ἐπομένως ὁ ἐκδότης ἢ ὑπισθογραφῆσας τοιοῦτον τίτλον δύναται καὶ νὰ ἀναζητήσῃ αὐτὸν καὶ νὰ ἀντιτάξῃ κατὰ τοῦ κακῆς πίστεως κομιστοῦ τὸ ἀθέμιτον τῆς αἰτίας. Ὡς πρὸς τὴν ἀποζημιώσιν λόγῳ τῆς πληρωμῆς πρὸς τὸν καλῆς πίστεως κομιστὴν κατωτ. σημ.

(2) LyC. Tr. 4. 482 bis. Ἐφ. Paris 27 Νεβρ. 58. S. 59. 2. 88 καὶ 8 Δεβρ. 68. S. 69. 2. 182. Aubry et Rau 4 § 386 σημ. 12.

(3) Καλλιγᾶ Ἐνοχ. § 273 ἐνθα καὶ τὰ κείμενα. Wan-Wetter Oblig. II. § 91. 5. e. σημ. 121.

(4) Ἡ Ἐφ. Ν. 323 (95) Θ. 6. 653 ἢ Δικ. Ἐφ. 5. σελ. 149 ἔχει ὅπ'

τικῆς ἢ γραμματίου εἰς διαταγὴν διὰ χρέος ἐκ παιγνίου δὲν ἀποτελεῖ καταβολήν, τοῦ ὀφειλέτου δυναμένου νὰ ἀναζητήσῃ τὸν τίτλον καὶ ὅτι ἂν οὗτος ὑποχρεωθῇ νὰ πληρώσῃ τὸν καλῆς πίστεως κομιστὴν ἔχει ἀγωγὴν περὶ ἀποζημιώσεως κατὰ τοῦ ἀρχικοῦ λήπτου καὶ κατὰ παντὸς μετ' αὐτὸν κακῆς πίστεως κομιστοῦ, διότι ἡ τοιαύτη πληρωμὴ δὲν θεωρεῖται ἐκουσία ⁽¹⁾.

1683. Ὑποβολὴ Χροναλογίας. Οὕτε περὶ ταύτης ὁ Ν. ὁμιλεῖ. Ἐσημειώσαμεν δὲ ἤδη ὅτι ἡ προχρονολόγησις τῆς συναλλαγματικῆς αὐτῇ καθ' ἑαυτὴν οὐτε πρᾶξις κολάσιμος εἶνε οὐτε ἐπάγεται ἀκυρότητα αὐτῆς κατ' ἀρχὴν § 1289, 1327. Διαφέρει ἂν ἡ προχρονολόγησις ἐγένετο ἐπὶ σκοπῷ ἀποκρύψεως ἀνικανότητος. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὁ τίτλος εἶνε ἄκυρος διὰ τὸν ἀνίκανον, ὅστις τὴν ἀνικανότητα αὐτοῦ δύναται νὰ προτείνῃ κατὰ παντὸς κομιστοῦ ἔστω καὶ καλῆς πίστεως § 1340. Ὁ Ἄρειος Πάγος καὶ τὴν μετατροπὴν τῆς χρονολογίας, μονομερῶς ὑπὸ τοῦ κομιστοῦ, δὲν ἐθεώρησε λόγον ἀκυρότητος τῆς συναλλαγματικῆς ἐὰν ἡ μεταβολὴ δὲν ἐπιδρᾷ ἐπὶ τῆς παραγραφῆς, τὸ δὲ δικαστήριον τῆς οὐσίας πείθεται ὅτι περὶ μιᾶς καὶ μόνης συναλλαγματικῆς πρόκειται εἴτε ἡ συναλλαγματικὴ φέρει τὴν μίαν εἴτε τὴν ἐτέραν χρονολογίαν ⁽²⁾.

ἢφει συναλλαγματικὴν διὰ χρέος ἐκ χαρτοπαιγνίου, καὶ δέχεται μετὰ μειονοψ. μέρους πρὸς ἀπόδειξιν· ἴδε τὰς ἐκεῖ περὶ τούτου σημ. τοῦ κ. Σπ. Γιαννοπούλου, ὅστις ἦτο καὶ εἰσηγητὴς τῆς ἀποφάσεως.

(1) Aubry et Rau 4 § 386 σημ. 11. Pont 8. 642. Ὡς πρὸς τὸ δικαίωμα τῆς ἀναλήψεως τοῦ τίτλου Ἐφ. Rouen 14 Ἰουλ. 54. S. 54. 2. 170. Ἐφ. Lyon 11 Μαρ. 56. S. 57. 2. 525. Ὡς πρὸς τὸ δικαίωμα τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ὀφειλέτου διὰ τὴν πρὸς τὸν καλῆς πίστεως κομιστὴν πληρωμὴν Ἀκ. 12 Ἀπρ. 54. S. 54. 1. 113. D. 54 1. 140 καὶ Ἀκ. 6 Δεβ. 54. S. 54. 1. 763. D. 54. 1. 413. Ἐφ. Paris 27 Νῆρ. 58. S. 59. 2. 88. Αἱ ἄνω ἀποφάσεις ἐσφαλμένως παρατίθενται ὑπὸ τοῦ μακαρίτου καθηγητοῦ μου Ράλλη 515 σημ. α'. 2 i. f. ὡς ἀπιφανικῶς λύουσαι τὸ ζήτημα, ἐνῶ λύουσι τοῦτο καταφατικῶς. Κατὰ τὸ Ἀκ. 2 Φεβρ. 53. S. 53. 1. 428. D. 53. 1. 57 ὁ κακῆς πίστεως κομιστὴς ὁ μεταβιβάσας εἰς τὸν πληρωθέντα καλῆς πίστεως εὐθύνεται ἀπέναντι τοῦ ὀφειλέτου ἀλληλεγγύως μετὰ τοῦ ἀρχικοῦ λήπτου. Ἡ ἀλληλεγγύη ἐνταῦθα εἶνε συνέπεια οὐκ ἀδικήματος Ἀκ. 9 Δεβ. 72. D. 73. 1. 238.

(2) ΑΠ. 101 (75) Πειρ. Παρ. Β'. 4. 7892. Συλλ. Γκίνη 252. Ἐν τούτοις ἡ μετατροπὴ τῆς χρονολογίας εἶνε πλαστογραφία ἄρθρ. 247. 256 Ποιν.

1684. Ὑπογραφή ἐν λευκῷ. Ὁ τελειότερος τύπος τῆς υποβολιμαίας συναλλαγματικῆς εἶνε ἡ ἐν λευκῷ ὑπογραφή. Συνήθως ὁ ὀφειλέτης, δανειζόμενος, παραδίδει εἰς τὸν δανειστὴν χαρτόσημον μετὰ τῆς ὑπογραφῆς αὐτοῦ μόνον, καὶ παρέχει εἰς αὐτὸν τὴν ἀδειαν νὰ συντάξῃ κατὰ τὸ δοκοῦν καὶ πρὸς ἴδιον ὄφελος, ὠρισμένου ποσοῦ γραμματίων εἰς διαταγὴν ἢ συναλλαγματικὴν. Ἄν καὶ ὑπεστηρίχθῃ ὅτι ἡ τοιαύτη συναλλαγματικὴ εἶνε ἐγκυρος, ὡς ἐκτέλεσις συμφωνίας κανονικῶς συσταθείσης καὶ στηριζομένης εἰς πολυχρόνιον συνήθειαν⁽¹⁾, οὐχ ἦττον ἐπικρατεῖ ἡ γνώμη ὅτι εἶνε υποβολιμαία καὶ ἀκυρος, διότι πρὸς δημιουργίαν συναλλαγματικῆς δὲν ἀρκεῖ παρ' ἡμῖν ἡ συναίνεσις τοῦ ὀφειλέτου μόνον, ἀλλ' ἀπαιτοῦνται καὶ ἄλλοι ὅροι, οἵτινες ἐπὶ τοῦ προκειμένου προφανῶς ἐλλείπουσι ⁽²⁾. Ἀλλὰ καὶ ἡ ὑποβολὴ αὕτη δὲν προτείνεται κατὰ τοῦ καλῆς πίστεως κομίστου ⁽³⁾.

3) Συναλλαγματικαὶ πλαστοὶ ⁽⁴⁾

1685. Χρονολογία συναλλαγματικῆς καὶ ὀπισθο-

N. οὔτε ἀπαιτεῖται σκοπὸς ἢ πιθανότης βλάβης ἰδε Γνωμ. κ. Τσιδανοπούλου ἐν Θ. 11. 246 ἐνθα καὶ ἡ ΑΠ. 64 (900) § 1685.

(1) Ἐφ. Agen 16 Μαΐου 53. D. 54. 2. 182. S. 53. 2. 274. Ἐφ. Bastia 15 Δεβ. 58. D. 59. 2. 43. S. 59. 2. 29.

(2) LyC. Tr. 4. 479. Παλ. 511 Bravard 3. 118 σημ. Alauzet 1230—1. Ἐφ. Montpellier 3 Ἰαν. 57. D. 57. 2. 123 S. 58. 2. 165. Ἐφ. Agen 1 Φεβρ. 60. S. 60. 2. 77. D. 60. 2. 4. Ἀκ. 9 Δεβ. 72. S. 73. 1. 11.

(3) Η ἀνωτ. σημ. καὶ § 1677. Ἡ κατάχρησις τῆς ἐν λευκῷ ὑπογραφῆς ἦτοί ἡ ἄνευ δικαιοῦματος συμπλήρωσις αὐτῆς εἶνε παρ' ἡμῖν πάντοτε πλαστογραφία. ΑΠ. 129 (91) Θ. 2. 362 καὶ ΑΠ. ποιν. 132 (900) Θ. 11. 418 ἐνθα καὶ Γνωμ. τοῦ κ. Τσιδανοπούλου, ἐπὶ ὑπογραφῆς ἐν λευκῷ, ὀπισθεν τοῦ γραμματίου, ἀντὶ ἐξαφλήσεως, ἐγράφη ὀπισθογράφησι. ΑΠ. ποιν. 173 (94) Θ. 6. 102. ἐπὶ ὑπογραφῆς ἐν λευκῷ ὀπισθεν τίτλου, περιελθόντος δι' ὑπεξαίρεσεως, ἐγράφη ὀπισθογράφησι. ΑΠ. ποιν. 162 (95) Θ. 6. 596. ἐπὶ ὑπογραφῆς ἐν λευκῷ ἀγορασθείσης παρὰ βολίως ὑπαρκτάσαντος αὐτήν, ἐγράφη ὑπὸ τοῦ ἀγοραστοῦ ἐξαφλητικῇ ἀπόδειξι. Ἐφ. Ἀθ. 792 (98) Θ. 9. 585. ἐπὶ ὑπογραφῆς ἐν λευκῷ συντεταχθῇ ἄκοντος τοῦ ὀφειλέτου γραμματίων. Contra. ΑΠ. 9 (93) Μπ. 13 536, ἰδε καὶ σημ. 5 σελ. 698.

(4) Παλ. 571. Dalloz ef. de Com. 860—875 καὶ Supplément 376—388. Pardessus 2 § 446—456. Alauzet 3. § 1400 καὶ ἐπ. Boistel § 756. 786. 803. 810. 811. Nouguiet I. § 320 καὶ ἐπ. Bedarride L. de Change

γραφίσεως. Εἶδομεν ὅτι ἡ προχρονολόγησις τῆς συναλλαγματικῆς δὲν εἶνε πλαστογραφία οὔτε ἐπηρεάζει κατ' ἀρχὴν τὸ κύρος τοῦ τίτλου, ἐκτὸς ἂν γίνεταί πρὸς ἀπόκρυψιν ἀνικανότητος ⁽¹⁾. Ἡ μετατροπὴ τῆς χρονολογίας, αὐθαριέτως ὑπὸ τοῦ κομιστοῦ, εἶνε πλαστογραφία, ἀλλ' ἡ συναλλαγματικὴ δὲν θεωρεῖται διὰ τοῦτο ἀχρονολόγητος καὶ ἐπομένως ἄκυρος ⁽²⁾.

Εἶδομεν ἐπίσης ὅτι κατὰ ῥητὴν θέλησιν τοῦ Ν. καὶ δι' εἰδικούς λόγους ἡ προχρονολόγησις τῆς ὀπισθογραφήσεως εἶνε πλαστογραφία ὅταν ὑπάρχῃ δολία προαίρεσις ἥτοι σκοπὸς δημιουργίας ἀνυπάρκτων δικαίων. Ἀλλ' ἡ προχρονολόγησις, καὶ ὅταν ἀποτελῇ πλαστογραφίαν, δὲν εἶνε ἑλλειψίς χρονολογίας μεταβάλλουσα τὴν ὀπισθογραφῆσιν εἰς ἄτακτον ⁽³⁾ οὔτε εἶνε λόγος ἀκυρότητος τῆς ὀπισθογραφήσεως ἐὰν δὲν ὑποκρύπτεται ἄλλη ἀκυρότητος αἰτία. Τὸ κύρος τῆς ὀπισθογραφήσεως θὰ κριθῇ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὑποκαθισταμένης τῆς ἀληθοῦς χρονολογίας εἰς τὴν ψευδῇ ⁽⁴⁾.

1686. Πλασταὶ ὑπογραφαί. Εἶνε ὅμως δυνατόν ἐν τινὶ συναλλαγματικῇ ὑπογραφῇ τις ἐκ τῶν ἐν αὐτῇ νὰ ᾔνε πλαστὴ ἢ νὰ ἡλλαιωθῇ τὸ ποσὸν δι' ὃ ἀρχικῶς ἐξεδόθη ὁ τίτλος ἢ τέλος νὰ ἐγένετο κατὰ χρεῖς ὑπογραφῆς ἐν λευκῷ. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἐρωτᾶται : Ποῖαι εἶνε αἱ συνέπειαι ὡς πρὸς τὰ δικαιώματα καὶ τὰς ὑποχρεώσεις εἴτε τοῦ κομιστοῦ εἴτε τῶν λοιπῶν ὑποχρέων, καὶ τῶν τριτεγγυητῶν ἢ κατὰ πρέμβασιν πληρωτῶν, ἐὰν τοιοῦτοι ὑπάρχωσι.

Δύο λέξεις περὶ ὧν τούτων.

1687. Πλαστὴ ὑπογραφή ἐκδότου. Πλαστὴ εἶνε ἡ ὑπογραφή τοῦ ἐκδότου ἢ ἔταν ὑπάρχῃ μίμησις τῆς ὑπογραφῆς προσώπου ὑπάρχοντος ἢ ὅταν ἡ φαινομένη ὑπογραφή ἀνήκῃ εἰς πρόσωπον ἀνυπαρκτον ⁽⁵⁾.

2. § 377—382. 534. Thaller ἐκδ. 6'. § 1461. 1466. 1522. Lyc. Tr. 4. 201 bis. 321. παραδόξως οἱ συγγραφεῖς οὗτοι δὲν ποιοῦνται ἐκτενὴ λόγον περὶ τοῦ θέματος. Vidari la Cambiale § 41 καὶ ἐπ. 267 καὶ ἐπ. Cesare Vivante IV 4595 καὶ ἐπ.

(1) Ἰδε § 1289. 1327. καὶ 1683.

(2) ΑΠ. 101 (75) Πειρ. 7892. Σουλ. Γ' κίνη 252. καὶ § 1683.

(3) Ἰδε § 1328 σημ.

(4) Ἰδὼς Boistel 750 καὶ Ἀχ. 21 Δερ. 64. S. 65. 145 ἢ D. 65. 130.

(5) Blanche études pratiques sur le Code Penal Τομ. 3 § 206 ἐνθ' α καὶ Νυλ. F. Helie Τομ. 2 § 693, διότι εἶνε μίμησις ὑπογραφῆς ἄλλου, Alauzet 1410. Pardessus 448.

Διὰ τὴν προκύψῃ δὲ ζήτημα δικαιωμάτων καὶ υποχρεώσεων πρέπει νὰ ὑποτεθῇ ὅτι ἡ συναλλαγματικὴ αὕτη ὠπισθογραφήθη καὶ δὲν ἔμεινεν εἰς χεῖρας τοῦ ἀρχικοῦ λήπτου.

1688. 1η Γνώμη. Εἶπον τινὲς ὅτι, ὅταν ἡ ὑπογραφή τοῦ ἐκδότου ᾖ πλαστή, ὁ τίτλος εἶνε τελεία συναλλαγματικὴ, διὰ τὸν καλῆς πίστεως κομιστήν, τὸ μὲν, διότι ἡ ὠπισθογράφῃς ἀναπληροῖ τὴν ἔλλειψιν τοῦ ἐκδότου, τὸ δέ, διότι ἡ πλαστότης τῆς ὑπογραφῆς τοῦ ἐκδότου εἶνε ὑπεβολὴ ὀνόματος § 1673. Ἄλλ' ἡ ὑπεβολὴ δὲν προτείνεται κατὰ τοῦ καλῆς πίστεως κομιστοῦ § 1677.

Ἐπομένως :

Ἐὰν ὁ πληρωτὴς ἐπλήρωσε, τὸν καλῆς πίστεως κομιστήν, δὲν ἔχει δικαίωμα ν' ἀναλάβῃ παρ' αὐτοῦ τὰ πληρωθέντα, διότι οὗτος ἔλαβε τὸ ἴδιον, ἐπιτρεπομένης δὲ τῆς ἀναλήψεως, θὰ ἐστερεῖτο ὡς ἀμελὲς παντὸς δικαιώματος κατὰ τὸν ὠπισθογράφον § 1638 (1).

Ἐὰν δὲ (ὁ πληρωτὴς) μόνον ἀπεδέχθῃ, δὲν ἔχει ἐπίσης δικαίωμα νὰ ἀκυρώσῃ τὴν ἀποδοχὴν αὐτοῦ, λόγῳ οὐσιώδους πλάνης, διότι τὸ ἄρθρ. 121 Ἐμ. Ν. ῥητῶς ἀποκλείει πᾶσαν ἀνάκλησιν τῆς ἀποδοχῆς καὶ ἐν γένει ἀποκατάστασιν λόγῳ πλάνης § 1418 (2).

Συνεπῆς πρὸς ἐκὺτὴν ἡ γνώμη αὕτη συμπεραίνει :

1) ὅτι ὁ κομιστὴς ἔχει τὰ δικαιώματα καὶ τὰ καθήκοντα παντὸς κομιστοῦ, ὀφείλει ἐπομένως, ἐπὶ ποινῇ ἐκπτώσεως, νὰ κινηθῇ κατὰ τὸν ὠπισθογράφον ἐντὸς τῆς προθεσμίας τῆς ὀριζομένης ὑπὸ τῶν ἄρθρ. 165, 166 § 1577. Ἐὰν δὲ ᾖ ἀμελὲς ἔχει μόνον τὰ δικαιώματα τοῦ πληρώσαντος πληρωτοῦ (3).

2) ὅτι ὁ πληρωτὴς πληρωτὴς δικαίωμα νὰ στραφῇ κατὰ τοῦ ἐκδότου εὐ ἔπλαστογραφήθη ἡ ὑπογραφή βεβαίως δὲν ἔχει, ἐκτὸς ἂν δύναται νὰ ὑποστηριχθῇ εὐθύνη κατὰ τοὺς ὁρους τοῦ Πολ. Δικ. λόγῳ πταίσματος (4).

(1) Pardessus 450. Bedarride 377. Dalloz ef. de Com. 863.

(2) Pardessus 448. Alauzet 1408. Dalloz ef. de Com. 862. LyC. Tr. 4. 201 bis. Ὑπεστηρίχθη καὶ ἡ γνώμη ὅτι ἐν τῇ αὐτῇ περιπτώσει ὁ ἀποδέκτης εὐθύνεται μόνον πρὸς τοὺς μετὰ τὴν ἀποδοχὴν κομιστὰς οὐχὶ δὲ καὶ πρὸς τοὺς πρὸ ταύτης. Dalloz αὐτ.

(3) Pardessus 456. Bedarride 377. 534.

(4) Pardessus 450. Περὶ τοῦ ζητήματος ἐν γένει Alauzet 1402—6, Bedarride 381. Dalloz ef. de Com. 868 καὶ κατωτέρω.

3) τὸ μόνον δικαίωμα, ὅπερ ἔχει ὁ πληρώσας, εἶνε νὰ στραφῇ κατὰ τοῦ δράστου τῆς πλαστογραφίας. Δράστης δὲ τῆς πλαστογραφίας ἐνταῦθα εἶνε καὶ θεωρεῖται ὁ μὴ δυνάμενος νὰ δείξῃ ὅτι ἡ ὑπογραφή ἐκείνου παρ' οὗ φαίνεται ἀμέσως λαβὼν τὸν τίτλον εἶνε γνησία ἢ τοι ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὁ πρῶτος κομιστής (λήπτης) ὅστις εἶνε καὶ ὁ πρῶτος ὀπισθογράφος, διότι οὗτος ἐξέκεται ἐν τοιαύτῃ ἀδυναμίᾳ. ⁽¹⁾

1689. Ἐπιχειρήματα. Εἶδομεν τὰ ἐπιχειρήματα τῆς γνώμης ταύτης. Διὰ τὴν μὴ ἀνάκλησιν τῆς ἀποδοχῆς ἐπικλεῖται ἰδίως τὸ ἔθρον 121, διὰ δὲ τὴν τῆς πληρωμῆς τὴν παρατήρησιν ὅτι, ἀνακαλουμένης ταύτης, ὁ κομιστής θὰ εὗρεθῇ ἐστερημένος πάσης ἀγωγῆς κατὰ τῶν ὀπισθογράφων ὡς ἀμελῆς.

Εἰς ταῦτα προστίθουσιν :

Ἐὰν δεχθῶμεν ὅτι ὁ κομιστής εἶνε ὑπόχρεως νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸν πληρωτὴν τὰ ληφθέντα, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ἡ ἀπαίτησις αὐτοῦ ἦτο ἀνύπαρκτος, πρέπει ἀναγκαστικῶς νὰ δεχθῶμεν ὅτι ὁ κομιστής ὀφείλει νὰ γνωρίζῃ πάσας τὰς ὑπογραφὰς τὰς ὑπαρχούσας ἐν τῷ τίτλῳ καὶ ἰδίως τὴν τοῦ ἐκδότου καὶ ὅτι ἐγγυᾶται διὰ τὴν γνησιότητα αὐτῶν. Ἀλλὰ τοῦτο καὶ ἀδύνατον εἶνε, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, καὶ εἰς τὴν φύσιν τῶν πραγμάτων ἀντίκειται.

Ὁ κομιστής ἢ ὁ ὀπισθογράφος λοιπὸν δὲν ὀφείλει νὰ γνωρίζῃ πάσας τὰς ὑπογραφὰς τοῦ τίτλου ἀλλὰ μόνον τὴν ὑπογραφήν ἐκείνου μεθ' οὗ συνηλλάχθη καὶ παρ' αὗ ἐλαβε τὸν τίτλον, εὐθύνεται δὲ ὡς ἀσυγγνώστως ἀμελῆς ἂν ἡ ὑπογραφή τοῦτου ἀποδειχθῇ μὴ γνησία. Οὕτω ὁ πρῶτος κομιστής (λήπτης) ὀφείλει νὰ γνωρίζῃ τὴν ὑπογραφήν τοῦ ἐκδότου, ἕκαστος δὲ τῶν ὀπισθογράφων καὶ ὁ τελευταῖος κομιστής τὴν ὑπογραφήν τοῦ πρὸ αὐτοῦ ὀπισθογράφου.

Βεβαίως κατὰ τοὺς κανόνες περὶ ἐκχωρήσεως ὁ ἐκχωρητὴς εὐθύνεται ἀπολύτως διὰ τὴν ὑπαρξίν τῆς ἀπαίτησεως. Καὶ ὁ ἐκδοχεύς, ὡς πᾶς δανειστής, εὐθύνεται ἐπίσης διὰ τὴν ὑπαρξίν τοῦ χρέους ὑπὸ τὴν ἐννοίαν ὅτι ὀφείλει νὰ ἐπιστρέψῃ τὰ ληφθέντα ὡς ἀχρεώσητα ἂν χρέος δὲν ὑπάρχῃ.

Αὗτοί οἱ κανόνες ἐφαρμόζονται ἀναμφισβότως καὶ ἐνταῦθα, ἀλλ' ἡ εὐθύνη τοῦ κομιστοῦ (δανειστοῦ) καὶ ἡ εὐθύνη τοῦ ὀπισθογράφου

(1) Pardessus 452.

(ἐκχωρητοῦ) εἶνε περιωρισμένη. Ἐκαστος αὐτῶν δὲν ἐγγυᾶται ἀπολύτως τὴν ὑπαρξίν τοῦ χρέους ἢ τῆς ἀπαιτήσεως, ἀλλ' ἐγγυᾶται μόνον ὅτι τὸ χρέος ἢ ἡ ἀπαιτήσις ὑφίσταται μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ παρ' οὗ ἔλαβε τὸν τίτλον. Ἀμα οὗτος δείξῃ ὅτι ἡ ὑπογραφή ἐκείνου εἶνε γνησία, ἡ εὐθύνη διὰ τὴν ὑπαρξίν τῆς ἀπαιτήσεως ἢ τοῦ χρέους παύει, διότι ἕως ἐκεῖ περιορίζεται ἡ ἐγγύησις.

Κατὰ ταῦτα ὁ πληρωτὴς πληρώσας τὸν κομιστὴν συναλλαγματικῆς πλαστῆς καὶ ἐνάγων αὐτὸν πρὸς ἐπιστροφὴν τῶν πληρωθέντων ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι δὲν ὑπῆρχεν ἀπαιτήσις θὰ ἀποκρουσθῇ παρ' αὐτοῦ διὰ τῆς ἀποδείξεως ὅτι ἡ ὑπογραφή τοῦ μεθ' οὗ συνηλλάχθη ἦτο γνησία καὶ συνεπῶς ὑπῆρχεν ἀπαιτήσις. Διὰ τῆς αὐτῆς ἀποδείξεως θ' ἀποκρουσθῇ ἐνάγων τὸν ὀπισθογράφον, μέχρις οὗ φθάσῃ εἰς τὸν μὴ δυνάμενον νὰ προσκομίσῃ τὴν ταιαύτην ἀπόδειξιν. Οὗτος δὲ εἶνε ὁ πρὸς αὐτὸν ὑπεύθυνος, διότι οὗτος θεωρεῖται ὡς δράστης τῆς πλαστογραφίας συνευθυνόμενος μετὰ τοῦ ἀληθοῦς δράστου.

Ὁ πληρωτὴς λοιπὸν ὁ πληρώσας συναλλαγματικὴν πλαστὴν μόνον δικαίωμα ἔχει νὰ ζητήσῃ παρὰ τοῦ κομιστοῦ καὶ ἐκάστου τῶν ὀπισθογράφων τὴν ἀπόδειξιν τῆς ὑπάρξεως τῆς ἀπαιτήσεως, ὅπερ ἐπὶ τοῦ προκειμένου σημαίνει, τὴν ἀπόδειξιν ὅτι ἡ ὑπογραφή ἐκείνου μεθ' οὗ ἕκαστος ἐξ αὐτῶν συνηλλάχθη εἶνε γνησία. Καὶ πάλιν ὁ κομιστὴς καὶ ἕκαστος τῶν ὀπισθογράφων μόνον τὴν ἀπόδειξιν ταύτην ὀφείλουσι νὰ προσκομίσωσι ζητούμενοι παρὰ τοῦ πληρωτοῦ, ἄλλως ὑπόκεινται εἰς τὴν περὶ ἀχρεωσότητος. Ἡ ὑπόχρέωσις διαρκεῖ ὅσον καὶ ἡ περὶ ἀχρεωσότητος ⁽¹⁾.

1690. Συμπέρασμα. Αὕτη εἶνε ἐν γενικαῖς γραμμαῖς ἡ πρώτη γνώμη. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω προκύπτει ὅτι αὕτη στηρίζεται ἐπὶ τῶν ἐξῆς ἀρχῶν·

1) ὅτι ἡ πλαστογραφία τῆς ὑπογραφῆς τοῦ ἐκδότου δὲν ἐπηρεάζει τὴν φύσιν τοῦ τίτλου, ὅστις διαμένει συναλλαγματικὴ ὡς πρὸς τὰ δικαιώματα καὶ καθήκοντα τοῦ κομιστοῦ καὶ τῶν λοιπῶν ὑποχρέων καὶ διέπεται ἐν γένει ὑπὸ τῶν περὶ συναλλαγματικῆς διατάξεων τοῦ Ἐμπ. Ν.

2) ὅτι ὁ κομιστὴς καὶ ἕκαστος ὀπισθογράφος ἐγγυᾶται μόνον

(1) Pardessus 452, Dalloz ef. de Com. 862.

διὰ τὴν ὑπαρξίν καὶ τὴν γνησιότητα τῆς ὑπογραφῆς ἐκείνου μεθ' οὗ συναλλάχθη καὶ παρ' οὗ φαίνεται λαβὼν τὸν τίτλον, ὀφείλει δὲ νὰ ἀποδείξῃ ταῦτα καλούμενος εἴτε παρὰ τοῦ πληρωτοῦ, εἴτε παρὰ τοῦ κομιστοῦ εἴτε παρὰ τινος ἄλλου ὀπισθογράφου μετ' αὐτόν, ὑποκείμενος ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει εἰς τὴν περὶ ἀχρεωσότητος.

1691. 2α Γνώμη. Ἡ ἀνωτέρω διατυπωθεῖσα γνώμη, συμφωνοῦς ἄλλως πρὸς τὰς θεωρίας καὶ τὰς διατάξεις τοῦ Γερμανικοῦ, τοῦ Ἰταλικοῦ καὶ ὅλων τῶν νεωτέρων κωδίκων ⁽¹⁾ δὲν ἐπικρατεῖ. Σήμερον μᾶλλον δέχονται ὅτι ἡ συναλλαγματική, ἐν ἣ ἡ ὑπογραφή τοῦ ἐκδότου εἶνε πλαστή, δὲν εἶνε συναλλαγματική, ὅπως τὸ κίβδηλον νόμισμα δὲν εἶνε νόμισμα. Δὲν εἶνε δυνατόν νὰ ὑποθέσῃ τις ὅτι ὑπάρχει συναλλαγματική, ἀφ' οὗ τοιαύτη δὲν ἐξεδόθη ὑπὸ τοῦ ἐκδότου, ὅστις εἶνε ὁ δημιουργὸς τοῦ τίτλου. Καὶ ἀφ' οὗ δὲν ὑπάρχει συναλλαγματική ἔπεται ὅτι δὲν ἔχουσιν ἐφαρμογὴν αἱ περὶ ταύτης διατάξεις τοῦ Ἑμ. Ν. ἀλλὰ τὸ κοινὸν δίκαιον ⁽²⁾.

Κατὰ τὸ κοινὸν δίκαιον καὶ τὰς περὶ ἀχρεωσότητος ἀρχὰς «τὸ καταβαλλόμενον ἐξ αἰτίας ἢ μὴ ἐρρωμένης ἢ μὴ ἐχούσης ἀποτελεσμα ἀναλαμβάνεται». Καταβολὴ δὲ εἶνε καὶ ἡ περὶ καταβολῆς ὑπόσχεσις ⁽³⁾. Κατὰ τὸ κοινὸν δίκαιον ἐπίσης ὁ ἐκχωρητὴς εὐθύνεται διὰ τὴν ὑπαρξίν τῆς μεταβιβαζομένης ἀπαιτήσεως καὶ ἡ εὐθύνη αὐτοῦ ὑφίσταται μέχρι παραγραφῆς.

1692. συμπεράσματα τῆς 1ης Γνώμης. Ἐκ τούτων συμπεραίνει ἡ γνώμη αὕτη :

(1) Ἀρθρ. 327 § 2 Ἰταλ. Κωδ. Ἡ συναλλαγματική ἡ περιέχουσα πλαστὰς καὶ γνητὰς ὑπογράφας εἶνε ἔγκυρος διὰ τοὺς ὑπογράφαντας. Ἀρθρ. 328 Ἰταλ. Κωδ. Οἱ ὀπισθογραφήσαντες, τριτεγγυηθέντες ἢ ἀποδεχθέντες συναλλαγματικὴν πλαστὴν εὐθύνονται ἀπέναντι τοῦ κομιστοῦ ὡς ἂν ὀπισθογράφησαν. τριτεγγυήθησαν ἢ ἀπεδέχθησαν γνησίαν». Ἀρθρ. 75 Γερμ. «Καὶ ὅταν ἡ ὑπογραφή τοῦ ἐκδότου συναλλαγματικῆς ἦνε πλαστή, ἡ γνήσια ἀποδοχὴ καὶ αἱ γνήσιαι ὀπισθογραφήσεις διατηροῦσι τὴν ἰσχύν των» Ἀρθρ. 76 Γερμ. «Ἐκ τῆς συναλλαγματικῆς τῆς περιεχούσης ἀποδοχὴν ἢ ὀπισθογραφήσεις πλαστὰς διαμένουσιν ὑπόχρεοι ὁ ἐκδότης καὶ οἱ ὀπισθογράφοι τῶν ὁποίων αἱ ὑπογραφαὶ εἶνε γνήσιαι». Ὅμοιαι αἱ διατάξεις τῶν Ἀρθρ. 81, 82, 83 τοῦ Οὐγγρικοῦ Κωδ. καὶ τῶν Ἀρθρ. 801, 802 τοῦ Ἑλβετικοῦ. Vidari la Cambiale § 43.

(2) Boistel 810. Alauzet 1407. Nouguiet 1. 322.

(3) Καλ. Γ. 156. 159.

1) ὅτι ὁ πληρωτής, ἀποδεχόμενος, ἔχει δικαίωμα ν' ἀνακαλέσῃ τὴν ἀποδοχὴν αὐτοῦ, ὡς συνέπειαν οὐσιώδους πλάνης περὶ τὸ πρᾶγμα, ἥτις ὡς γνωστὸν μᾶλλον τεκμαίρεται (1) μὴ ἀντιτασσομένου αὐτῷ τοῦ ἄρθρ. 121 Ἐμ. Ν. ὅπερ ἐγγράφη διὰ τὰς συναλλαγματικὰς καὶ ἀφορᾷ εἰς ταύτας (2).

2) ὅτι ὁ πληρωτής πληρῶνών τὸν κομιστήν, ἔστω καὶ καλῆς πίστεως, ἀναζητεῖ, παρ' αὐτοῦ καὶ μόνου, τὰ πληρωθέντα διὰ τῆς περὶ ἀχρεωστικότητος, τοῦ κομιστοῦ μὴ δυναμένου νὰ ἀντιτάξῃ ὅτι ἔλαβε τὸ ἴδιον, διότι χρέος δὲν ὑπάρχει (3).

3) ὅτι ὁ κομιστής, ὁ ἐπιστρέψας τὰ ληφθέντα, καὶ ἐν γένει ὁ μὴ πληρωθεὶς, ἔχει δικαίωμα νὰ στραφῇ κατ' ἐκείνου μόνον, ὅστις ὠπισθογράφησε πρὸς αὐτὸν τὸν τίτλον, καὶ νὰ ζητήσῃ ἀποζημίωσιν διότι ἦτο ἀνύπαρκτος ἢ παρὰ τοῦτου ἐκχωρηθεῖσα αὐτῷ ἀπαίτησις. Κατὰ τῶν λοιπῶν ὠπισθογράφων δὲν ἔχει δικαίωμα νὰ στραφῇ, διότι, μὴ ὑπαρχούσης συναλλαγματικῆς, ἡ ἀλληλεγγύη τοῦ ἄρθρ. 140 δὲν ὑφίσταται, ἐκτός ἂν ὑπάρχῃ περίπτωσης ἄλλῃ δικαιολογοῦσα τὴν ἀλληλεγγύην. Τὴν ἀγωγὴν ὁμῶς ταύτην δύναται νὰ ἐγείρῃ μέχρι παραγραφῆς καὶ οὐχὶ μόνον ἐντὸς τῶν προθεσμιῶν καὶ ὑπὸ τὰς διατυπώσεις τῶν ἄρθρ. 164—170, διότι τὰ ἄρθρα ταῦτα ἀφορῶντα εἰς συναλλαγματικὰς δὲν ἔχουσιν ἐφαρμογὴν ἄλλ' αἱ γενικαὶ περὶ ἐκχωρήσεως ἀρχαί (4).

4) ὅτι ὁ ὠπισθογράφος, καθ' οὗ ἐστράφη ἢ δύναται νὰ στραφῇ ὁ κομιστής, ἔχει καὶ αὐτὸς τὰ αὐτὰ δικαιώματα καὶ ἐνασκει ταῦτα ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ὅρους κατὰ μόνου τοῦ πρὸ αὐτοῦ ὠπισθογράφου. Οὗτος δὲ πάλιν κατὰ τοῦ ἰδιοῦ του καὶ καθ' ἐξῆς (5).

(1) Ὑπὲρ τοῦ τεκμηρίου Καλλ. Γ. 458. Molitor II. 860 i. f. AII. 258 (96) Θ. 7. 533 καὶ AII. 101 (94) Θ. 5. 294 καὶ τὰς ἐκεῖ παρατηρήσεις τοῦ κ. Ἀγγελόπουλου Ἀθανάτου. Contra Wan-Wetter Oblig 3. § 198 σημ. 60. Ἰδε Windscheid § 426. 5 i. f.

(2) Boistel 810. Bedarride 378. Nougier 1. 322. Contra Alauzet 1408.

(3) Boistel 810. Alauzet 1407. Nougier 1. 324. Contra Bedarride 377 καὶ διάφοροι ἀποφ. ἐν Dalloz ef. de Com. 863.

(4) Boistel 810. Alauzet 1407 καὶ τὰς ἀποφ. ἐν Dalloz ef. de Com. 863, ἐνθα καὶ μία ἀπαίτουσα τὴν τήρησιν τῶν διατυπώσεων.

(5) Boistel 810. Alauzet 1405. 1407.

1693. Βάσις τῆς 2ας Γνώμης. Κατὰ τὸ σύστημα τοῦτο τὴν ζημίαν ὑφίσταται ἐπὶ τέλους ἐκεῖνος, ὅστις συνηλλάχθη μετὰ τοῦ πλαστογράφου καὶ ὅστις ἔχει μὲν βεβαίως κατὰ τοῦτου ἀγωγὴν ἀμφιβόλου ὁμῶς, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, χρησιμότητος.

Βάσις καὶ κεντρικὴ ιδέα τῆς γνώμης ταύτης, ἥτις ὑπὸ τὸ κράτος τῶν διατάξεων τοῦ εἰσέτι διέποντος ἡμᾶς 'Εμ. Ν. δύναται νὰ θεωρηθῇ ἡ ὀρθότερα, εἶνε ὅτι ἡ συναλλαγματικὴ ἐν ἧ ἡ ὑπογραφή τοῦ ἐκδότου εἶνε πλαστή δὲν εἶνε συναλλαγματικὴ ἀλλ' εἶνε διαδοχικὴ ἐκχώρησις ἀπαιτήσεως ἀνυπάρκτου, 'Επομένως δὲν ἐφαρμόζονται ἐπ' αὐτῆς αἱ περὶ συναλλαγματικῆς διατάξεις τοῦ 'Εμ. Ν. ἀλλ' αἱ διατάξεις τοῦ κοινοῦ δικαίου περὶ ἐκχώρησεως καὶ περὶ ἀχρεωστήτου (1).

1694. Δικαιώματα τοῦ κομιστοῦ. Ὁ κομιστὴς κατὰ τὴν γνώμην ταύτην δὲν ἔχει ὑποχρέωσιν νὰ συντάξῃ διαμαρτυρικὸν οὔτε ὀφείλει νὰ κινηθῇ κατὰ τῶν ὀπισθογράφων ἐντὸς τῶν προθεσμιῶν τῶν ἄρθρ. 164—170. 'Αλλ' οὔτε δικαίωμα ἔχει νὰ στραφῇ καθ' ὧν (ἄρθρ. 140). Πᾶσαι αἱ διατάξεις αὗται ἀφορῶσιν εἰς συναλλαγματικὰς καὶ ἐνταῦθα δὲν πρόκειται περὶ τούτου. Ὁ κομιστὴς, ὁ μὴ πληρωθεὶς ἢ ἐπιστρέψας τὰ πληρωθέντα, μόνον δικαίωμα ἔχει, κατὰ τὰς περὶ ἐκχώρησεως ἀρχὰς, νὰ στραφῇ κατὰ τοῦ ὀπισθογράφου, ὅστις παρεχώρησεν αὐτῷ τὸν τίτλον, καὶ νὰ ζητήσῃ ἀποζημίωσιν ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ἐξεχωρήθη αὐτῷ παρ' αὐτοῦ ἀπαίτησις ἀνυπάρκτος καὶ τὸ δικαίωμα τοῦτο ἔχει μέχρι παραγραφῆς. Τὸ αὐτὸ ἀπαρχλάκτως δικαίωμα ἔχει καὶ ὁ ὀπισθογράφος καθ' οὗ ἐστράφη ἢ δύναται νὰ στραφῇ ὁ κομιστὴς ἀπέναντι τοῦ πρὸ αὐτοῦ ὀπισθογράφου, ὅστις πάλιν ἔχει τὰ αὐτὰ δικαιώματα κατὰ τοῦ πρὸ αὐτοῦ (2).

1695. Ἀναίρεσις τῆς 1ης Γνώμης. Οἱ φόβοι λοιπὸν τῆς 1ης γνώμης ὅτι, ἀνακαλουμένης τῆς πληρωμῆς, ὁ κομιστὴς θὰ εὐρεθῇ ἐστερημένος πάσης ἀγωγῆς κατὰ τῶν ὀπισθογράφων δὲν εἶνε βάσιμος κατὰ τὰ ἐν τῇ ἀνωτέρῳ § ἀναπτυχθέντα. 'Αλλ' οὔτε εἶνε βάσιμον τὸ ὑπὸ τῆς αὐτῆς γνώμης ὑποστηριζόμενον ὅτι, διὰ τῆς ὀπισθογραφῆσεως, συμπληροῦται ἡ ἔλλειψις τοῦ ἐκδότου, διότι ὁ ὀπισθογράφος συναλλαγματικὴν δὲν εἶνε ἐκδότης οὔτε ἔννοεῖ νὰ ἀναλάβῃ τὰ καθή-

(1) Alauzet 1405. 1407. Boistel 810.

(2) Alauzet 1405. 1407. Boistel 810.

κοντα καὶ τὰς εὐθύνας αὐτοῦ. Ἡ παρατήρησις ὅτι οἱ ὀπισθογράφοι δὲν ὀφείλουσι νὰ γνωρίζωσι τὴν ὑπογραφὴν τοῦ ἐκδότου οὕτε ἐγγωνῶνται διὰ τὴν γνησιότητα αὐτῆς § 1689, δὲν ἔχει σημασίαν, διότι οὕτε ὁ πληρωτὴς εἶνε ἐγγυητὴς τῆς ὑπογραφῆς τοῦ ἐκδότου (1).

1696. 3η Γνώμη. Μεταξὺ τῶν ἀνωτέρω ἐκτεθεισῶν δύο κυρίων γνώμῶν διετυπώθησαν καὶ ἄλλαι, μετέχουσαι ἀμφοτέρων, καὶ τὰς ὁποίας σημειῶ ὑπὸ τὸν τίτλον τρίτης γνώμης, ἐνῶ πραγματικῶς δὲν εἶνε.

Οὕτω τινες ἐνῶ ὑποστηρίζουσι τὴν δευτέραν γνώμην καθ' ὅλα, διαφωνοῦσιν ὡς πρὸς τὴν ἀποδοχὴν καὶ φρονοῦσιν ὅτι ἐπιτρέπεται μὲν ἀνάκλησις τῆς πληρωμῆς (2α γνώμη), δὲν ἐπιτρέπεται ὁμως ἀνάκλησις τῆς ἀποδοχῆς (1η γνώμη) (2).

Ἀντιστρόφως ἄλλοι, καίτοι ἀποδεχόμενοι τὴν πρώτην γνώμην, διαφωνοῦσι πάλιν ὡς πρὸς τὴν ἀποδοχὴν καὶ ἰσχυρίζονται, συμφώνως πρὸς τὴν δευτέραν γνώμην, ὅτι ὁ πληρωτὴς δύναται νὰ ἀνακαλέσῃ τὴν ἀποδοχὴν του, ἐκτὸς ἂν ἡ ὑπογραφὴ τοῦ ἐκδότου ἀνήκῃ εἰς πρόσωπον ἀνύπαρκτον, ὅτε ὁ πληρωτὴς, μὴ δυνάμενος νὰ ὑποστηρίξῃ πλάνην, ὀφείλει νὰ πληρώσῃ (3).

1697. Ἑλληνικὴ Νομολογία. Ὁ ΑΠ. ἐπιληφθεὶς, καθ' ὅσον γνωρίζω, ἀπαξ τοῦ ζητήματος, ἐδέχθη, συμφώνως πρὸς τὴν 2ην γνώμην, ὅτι ὁ πληρωτὴς συναλλαγματικὴν, ἐν ἣ ἡ ὑπογραφὴ τοῦ ἐκδότου εἶνε πλάστῃ, ἔχει τὴν περὶ ἀχρεωτητήτου κατὰ τοῦ λαθόντος καλῆς πίστεως κομιστοῦ (4). Τὸ Ἐφ. Ἀθηνῶν τουναντίον φαίνεται δεχόμενον τὴν πρώτην γνώμην ἥτοι ὅτι ἡ τοιαύτη συναλλαγματικὴ εἶνε ὑποβολιμαία καὶ ἐπάγεται πάντα τὰ ἀποτελέσματα αὐτῆς διὰ τὸν καλῆς πίστεως κομιστήν (5). Ἀσύμφωνος δὲ εἶνε καὶ ὡς

(1) Alauzet 1407. Boistel 810.

(2) Τοῦτο δέχεται ὁ Alauzet 1408, ἐνῶ εἶνε ὁπαδὸς τῆς 2ας γνώμης.

(3) Bedarride 378. 379.

(4) 18ε ΑΠ. 31 (96) Θ. 7. 211 ἐνθα καὶ ἀναλυτικὴ ἐκθεσις τοῦ κ. Τσιανοπούλου περὶ τῶν διαφόρων συστημάτων. ΑΠ. 258 (96) Θ. 7. 533. Εἰς κ. Ραντήρη, ἐπελοθεῖται μετὰ τὴν ἀνωτέρω.

(5) Ἰδοὺ τί ἀναγινώσκω εἰς τὴν Ἐφ. Ἀθ. 170 (98) Θ. 9. 228. Εἰς κ. Μ. Μαρούδη: «Καίτοι ἡ ἐπίδικος συναλλαγματικὴ περιέχει ὑποβολὴν τοῦ ἐκδότου Ι. Ν. καὶ τοῦ λήπτου Σ. Ν. (πρώτου ὀπισθογράφου) ὦν αἱ ὑπογρα-

πρὸς τὴν πλαστὴν ὀπισθογράφειν περὶ τῆς ἀμέσως.

1698. Πλαστὴ ὑπογραφή ὀπισθογράφου. Διὰ τὴν ὑπάρξιν πλαστῆς ὀπισθογράφου, πρέπει ἀναγκαστικῶς νὰ ὑποτεθῇ, κλοπή, ὑπεξαίρεσις ἢ ἀπώλεια τοῦ τίτλου, διότι μόνον ὁ κλέπτης, ὁ ὑπεξαίρετης ἢ ὁ εὐρέτης εἶνε ἀναγκασμένος νὰ καταφύγῃ εἰς πλαστογραφίαν πρὸς ἰδιοποίησιν τοῦ τίτλου. Τοῦτο δὲ εἶνε ἀκριβές, παρ' ἡμῖν, καὶ ὅταν πράκνῃται περὶ συμπληρώσεως ὀπισθογραφήσεως ἐν λευκῷ (1).

Ὅταν ἡ ὑπογραφή ὀπισθογράφου τινος ἦνε πλαστή, ζήτημα κύρους τῆς συναλλαγματικῆς δὲν ἐγείρεται, ἐγείρονται ὅμως ζητήματα κυριότητος καὶ πὼς ζητήματα εὐθύνης.

Ἴδου ταῦτα.

Τεθέντος ὅτι ἡ συναλλαγματικὴ διὰ πλαστῆς ὀπισθογραφήσεως περιῆλθεν εἰς χεῖρας ἄλλου, ἐρωτᾶται ποῖα δικαιώματα ἔχει οὗτος, ἢ, ὅπερ τὸ αὐτό, ποῖα δικαιώματα ἔχει ὁ ἀληθὴς κύριος, εἴτε ἡ συναλλαγματικὴ ἐπληρώθη, εἴτε γενομένης ἀντιστάσεως § 1525, δὲν ἐπληρώθη αὕτη.

1699. Κακῆς πίστεως κομιστής. Ἐὰν ἡ συναλλαγματικὴ, διὰ πλαστῆς ὀπισθογραφήσεως, περιῆλθεν εἰς χεῖρας κακῆς πίστεως κομιστοῦ, εἶνε ἀναμφισβήτητον ὅτι ὁ ἀληθὴς κύριος οὐδενὸς δικαιώματος αὐτοῦ στερεῖται. Δύναται ποιούμενος ἀντίστασιν νὰ διεκδικήσῃ τὸν τίτλον ἐὰν δὲν ἐπληρώθη, δύναται νὰ ζητήσῃ τὰ πληρωθέντα καὶ ἐν γένει ἀποζημιώσιν παρὰ τοῦ λαβοντος, καθὼς καὶ παρὰ παντὸς κακῆς πίστεως κομιστοῦ. Καὶ κατὰ τοῦ πληρωτοῦ ἔχει ἀγωγὴν ὁ ἀληθὴς κύριος, ἐὰν οὗτος ἐπλήρωσεν ἤδη τὴν συναλλαγματικὴν εἴτε ὑπαρχούσης ἀντιστάσεως, εἴτε πρὸ τῆς λήξεως, εἴτε δολίως, εἴτε ἀμελῶς § 1496.

Κακῆς πίστεως κομιστής εἶνε ἰδίως ὁ κλέπτης, ὁ ὑπεξαίρετης ἢ ὁ εὐρέτης καὶ ἐν γένει ὁ ἐν γνώσει τοῦ ἑλαττώματος διατελῶν, ἀλλὰ πρὸς τοῦτον ἐξομοιοῦται καὶ ὁ παρὰ τοῦ κλέπτου τοῦ εὐρέτου ἢ τοῦ ὑπε-

φαί ἀπεδείχθησαν μὴ γνήσιαι, οὐχ' ἤττον αὕτη, φέρουσα ἀπαντας τοὺς ἐξωτερικοὺς τύπους τῆς συναλλαγματικῆς, συνεπάγεται τὰ ἐννομα ἀποτελέσματα αὐτῆς ἀπέναντι τῆς ἐφεσιβλήτου, κομιστοῦ καλῆς πίστεως».

(1) Ἴδε τὴν σημ. 3 τῆς σελ. 981.

ζαιρέτου ἐν ἀγνοίᾳ λαβών, διότι ὤφειλε νὰ γνωρίζῃ τὴν ὑπογραφὴν ἐκείνου μεθ' οὗ συναλλάσσεται καὶ ἐγγυᾶται περὶ τῆς γνησιότητος αὐτῆς (1). Ἐξαίρεσιν δέχονται τινες, ὡς ἐσημειώσαμεν ἤδη, διὰ τὴν ἐν λευκῷ ὀπισθογράφῃσιν § 1360.

1700. Κομιστὴς καλῆς πίστεως. Ἐὰν ὁμοῦς ὁ κομιστὴς ἦν καλῆς πίστεως :

1^η Γνώμη. Εἶπον τινες ὅτι ὁ καλῆς πίστεως κομιστὴς, ὁ ἔχων ὑπὲρ ἑαυτοῦ τακτικὴν ὀπισθογράφῃσιν, εἶνε κύριος τοῦ τίτλου *erga omnes* καὶ ἀπέναντι τοῦ ἀληθοῦς κυρίου, τὸ μὲν, διότι διαβλέπουσιν ἐν τῇ ἀπωλείᾳ ἢ ἐν τῇ κλοπῇ πταίσμα ἢ ὑπαιτιότητα αὐτοῦ, ἐπὶ βλάβῃ τοῦ καλῆς πίστεως κομιστοῦ, τὸ δέ, διότι κατὰ τοῦ τοιοῦτου κομιστοῦ οὐδεμία ἐκ τοῦ προσώπου τοῦ ὀπισθογράφου ἐνστασις προτείνεται § 1360 (2).

Κατὰ τὴν γνώμην ταύτην :

Ὁ καλῆς πίστεως κομιστὴς ἔχει τὰ δικαιώματα καὶ τὰ καθήκοντα παντὸς κομιστοῦ. Ἐὰν μὲν ἐπληρώθῃ δὲν ὀφείλει νὰ ἐπιστρέψῃ τὰ ληφθέντα (3). Ἐὰν δὲ δὲν ἐπληρώθῃ ἔχει δικαίωμα, συντάσσων διαμαρτυρικόν, νὰ καταδιώξῃ ἐντὸς τῶν προθεσμιῶν τῶν ἀρθρων 165 καὶ ἐπ. ὅχι μόνον τοὺς ὀπισθογράφους τοὺς πρὸ αὐτοῦ μέχρι τῆς πλαστογραφίας, ἀλλὰ καὶ τοὺς πρὸ τῆς πλαστογραφίας καὶ τὸν ἐκδότην (4). Δὲν δύναται ὁμοῦς νὰ κατὰδιώξῃ τὸν ὀπισθογράφον, οὗ ἐπλαστογραφήθῃ ἢ ὑπογραφῇ ἥτοι τὸν ἀληθῆ κύριον, διότι οὗτος, μὴ ὑπογράφας, δὲν εὐθύνεται ἐκτὸς ἂν πρόκειται περὶ ὑπογραφῆς ἐν λευκῷ,

(1) Alauzet 1401. Boistel 756. 803. Dalloz ef. de Com. 871.

(2) LyC. Tr. 4. 321. Ἀκ 30 Ἰαν. 50. S. 50. 1. 189. D. 50. 1. 75. ἢ ἐν Dalloz ef. de Com. 871. Ἐφ. Πιτρῶν 703 (900) Θ. 12. 510. Εἰς κ. Γριμάνη. « Ὁ ἀποκτῶν (καλῇ τῇ πίστει) δι' ὀπισθογραφῆσεως συναλλαγματικὴν νομιμοποιεῖται ἀπέναντι τοῦ ἀποδέκτου ἥτοι πληρωτοῦ, δυνάμενος νὰ ζητήσῃ τὴν πληρωμὴν αὐτῆς καὶ μὴ εὐθυνόμενος ἀπέναντι τοῦ ἀληθοῦς κυρίου διὰ τὴν πληρωμὴν ταύτην καὶ τὴν εἰς τοῦτον ἀπόδοσιν τοῦ ληφθέντος ἀντιτίμου αὐτῆς, ἐνεκα εὐχρὸν πλαστεῖς ὀπισθογραφῆσεως δι' ἧς εἶχε γίνῃ κομιστὴς ταύτης ὁ εἰς αὐτὸν μεταβιβάσας τὴν συναλλαγματικὴν δι' ὀπισθογραφῆσεως τακτικῆς ».

(3) Pardessus 453 i. l.

(4) Ἀκ. 30 Ἰαν. 50. S. 50. 1. 189. D. 50. 1. 75 ἢ Dalloz ef. de Com. 871.

ὅτε βεβαίως εὐθύνεται ⁽¹⁾. Ἐὰν ὑπάρξῃ ἀντίστασις εἰς τὴν πληρωμὴν καὶ ἐγερθῇ μετὰ τοῦ ἀληθοῦς κυρίου δίκη περὶ κυριότητος τοῦ τίτλου, αὐτὸς πρέπει νὰ ἐπικρατήσῃ ⁽²⁾. Εἰς αὐτὸν δὲ πρέπει νὰ πληρώσῃ ὁ πληρωτὴς εἴτε ἀπεδέχθῃ εἴτε μὴ ⁽³⁾. Ἐὰν ᾖνε ἀμελής ἔχει τὰ δικαιώματα παντὸς ἀμελοῦς κομιστοῦ § 1633.

1701. Δικαιώματα τοῦ ἀληθοῦς κυρίου. Ὁ ἀληθὴς κύριος, κατὰ τὴν γνώμην ταύτην, δικαιούται μόνον νὰ στραφῇ κατὰ τοῦ κλέπτου ἢ τοῦ εὐρέτου, καθὼς καὶ κατὰ τοῦ παρὰ τούτου λαβόντος ⁽⁴⁾ καὶ ἐν γένει κατὰ παντὸς κακῆς πίστεως κομιστοῦ, διότι, ἐν τῇ εἰδικῇ περιπτώσει, πάντες οὗτοι εἶνε ἐνοχοὶ ἀδικήματος (ἄρθρ. 258 Ποιν. Ν.)

1702. 2^a Γνώμη. Ἡ ἀνωτέρω γνώμη, σύμφωνος ἄλλως πρὸς ὅ,τι αἱ νεώτεραι νομοθεσίαι ρητῶς ἐδέχθησαν ⁽⁵⁾, δὲν εἶνε παρ' ἡμῖν ἡ ὀρθή· ἐξεθέσαμεν δὲ τοὺς λόγους δι' οὓς νομιζομεν ἀκρίβεστεραν τὴν δεχομένην ὅτι τὰ δικαιώματα τοῦ ἀληθοῦς κυρίου ὑφίστανται ἀπέναντι παντὸς κομιστοῦ καὶ αὐτοῦ τοῦ καλῆς πίστεως § 1360. Δὲν εἶνε δυνατόν νὰ ὑποστηριχθῇ, ὅτι ἀρκεῖ ἡ καλὴ πίστις πρὸς ἀπόσβεσιν τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀληθοῦς κυρίου, ἄνευ ρητῆς τοῦ Ν. διατάξεως, ἥτις, παρ' ἡμῖν, δὲν ὑπάρχει. Οὔτε εἶνε ἐπαρμόσιμα τὰ περὶ τίτλων εἰς τὸν κομιστὴν, διότι ἡ συναλλαγματικὴ

(1) Dalloz ef. de Com. 872. Alauzet 1401. Pardessus 455.

(2) Lyc. Tr. 4. 321.

(3) Ἰδε τὴν σημ. 2 τῆς σελ. 991

(4) Ὁ παρὰ τοῦ κλέπτου λαβὼν θεωρεῖται πάντοτε ὑπεύθυνος καὶ ἐπομένως κακῆς πίστεως, διότι ὀφείλει νὰ γνωρίζῃ τὴν ὑπογραφὴν ἐκείνου μετ' οὗ συναλλάσσεται. Εἶνε δὲ ὑπεύθυνος καὶ ὅταν ἡ κατ' αὐτοῦ κατηγορία ἐπὶ πλαστογραφίᾳ ἔπαυσε διὰ βουλεύματος πρὸς καιρόν. Dalloz ef. de Com. 871. Ἐπὶ ὁπισθογραφίᾳ εἶνε δυνατόν ὁ παρὰ τοῦ κλέπτου κλπ. λαβὼν νὰ ᾖ καλῆς πίστεως.

(5) Γερμ. Ν. ἄρθρ. 74. Οὐγγρικός ἄρθρ. 80. Ἰταλ. ἄρθρ. 332. Ρουμανίας ἄρθρ. 357. Ἑλβετ. ἄρθρ. 790. Εἰς ὅλους τοὺς κωδ. τούτους διατυπύεται ἡ ἀρχὴ ὅτι κατὰ τοῦ κομιστοῦ ἐπιτρέπεται διεκδίκησις τοῦ τίτλου μόνον ἂν κατὰ τὴν ἀπόκρηφιν ὑπῆρξεν οὗτος ἢ κακῆς πίστεως ἢ ἐνοχος βαρέως πταίσματος. Κατὰ τοὺς ἐρμηνευτὰς ἐνοχος βαρέως πταίσματος εἶνε ἐκεῖνος, ὅστις ἐκ τῶν εἰδικῶν περιστάσεων τοῦ προσώπου, τοῦ χρόνου ἢ τοῦ τόπου ὤφειλε νὰ ὑποπτευθῇ περὶ τοῦ νομίμου τῆς προελεύσεως τοῦ τίτλου. Vidari la Cambiale § 303.

εἶνε τίτλος εἰς διαταγὴν καὶ ὅταν ἀκόμη περιβάλλεται διὰ λευκῆς ὀπισθογραφήσεως § 1360. Ἐν τούτοις, ὡς ἐσημειώσαμεν ἤδη, ἐπὶ ὀπισθογραφήσεως ἐν λευκῷ, συμπληρωθείσης παρὰ τοῦ κλέπτου, τοῦ εὑρέτου ἢ τοῦ ὑπεξαιρέτου, ἐπικρατεῖ ἡ γνώμη ὅτι ὁ καλῆς πίστεως κομιστὴς εἶνε κύριος καὶ ἀπέναντι τοῦ ἀληθοῦς κυρίου· ἡ λύσις δ' αὕτη, ὁμολογητέον, δὲν εἶνε ἐντελῶς ἀδικοιολόγητος § 1360.

1703. Συμπεράσματα τῆς 2ας Γνώμης. I. Δικαιώματα τοῦ κυρίου. Κατὰ τὴν γνώμην ταύτην : ὁ κομιστὴς. οὐ ἐπλαστογραφῆθη ἡ ὑπογραφή, διαμένει κύριος τοῦ τίτλου ἀπέναντι παντός κομιστοῦ καὶ αὐτοῦ τοῦ καλῆς πίστεως (1).

Ἐὰν δὲν ἐγένετο ἡ πληρωμὴ ἔχει δικαίωμα νὰ κοινοποιήσῃ ἀντίστασιν καὶ νὰ διεκδικήσῃ τὸν τίτλον. Ἐὰν ὁ τίτλος ἐπληρώθῃ δύναται νὰ ζητήσῃ τὰ ληφθέντα καὶ ἐν γένει ἀποζημιώσιν παρὰ τοῦ λαβόντος καλῆς πίστεως κομιστοῦ (2), ἔτι δὲ παρὰ τοῦ κλέπτου, παρὰ τοῦ εὑρέτου ἢ τοῦ ὑπεξαιρέτου, καθὼς καὶ παρὰ παντός κομιστοῦ κακῆς πίστεως (3).

Κακῆς πίστεως κομιστὴς διὰ τὴν εὐθύνην θεωρεῖται, εἴπομεν, § 1699, καὶ ὁ παρὰ τοῦ κλέπτου, τοῦ εὑρέτου ἢ τοῦ ὑπεξαιρέτου λαβὼν. Ἐκτὸς ἂν πρόκηται περὶ ὀπισθογραφήσεως ἐν λευκῷ, ὅτε εἶνε δυνατόν ὁ λαβὼν, ἐν συγκεκριμένῃ περιπτώσει, νὰ θεωρηθῇ καλῆς πίστεως (4).

(1) Alauzet 1401. Boistel 756 803. Dalloz ef. de Com. 871. 872. Thaller ἐκδ. 6^η. 1466. Ἀκ. 30 Μαρ. 53. D. 53. 1. 92. S. 53. 1. 470. ΑΠ. 232 (58) ἦν ἴδε ἐν σελ. 841. Ἡ ἀπόφασις αὕτη μᾶλλον ἀκολουθεῖ τὴν γνώμην τοῦ Pardessus, ὅστις ἐν § 455 φαίνεται δεχόμενος τὴν διεκδικήσιν ἂν ἡ συναλλαγματικὴ δὲν ἐπληρώθῃ. ἴδε Contra σημ. 2, σελ. 991.

(2) Boistel 803 Μετὰ τοῦ λαβόντος ὁ ἀληθὴς κύριος δὲν εὐρίσκεται ἐν ἐνοχικῷ δεσμῷ. Τὴν περὶ ἀχρεωτικότητος ἐπομένως ἔπρεπε νὰ ἔχῃ κατὰ τοῦ λαβόντος ὁ πληρώσας. Ἀλλ' ὁ πληρώσας ἔστω καὶ μὴ κύριος κατὰ ρητὴν θέλησιν τοῦ Νόμου (ἄρθρ. 145 § 1494) ἐλευθεροῦται καὶ ἀπέναντι τοῦ ἀληθοῦς κυρίου καὶ ἀπέναντι τοῦ ἐκδότου ἔρχ. δὲν ἔχει ἀγωγὴν. Ἐν τούτοις εἶνε ὑποστηρίξιμον ὅτι ὁ λαβὼν ὀφείλει ἀποζημιώσιν εἰς τὸν ἀληθὴ κύριον, διότι διὰ τῆς πράξεώς του (πληρωμῆς) ἡλευθέρωσε τὸν ὀφειλῆτην τούτου (πληρωτὴν) καὶ ἐστέρησεν οὕτω αὐτὸν τῆς κατ' ἐκεῖνον ἀγωγῆς του.

(3) Ἐφ. Lyon 13 Αὐγ. 51. D. 53. 2 30. S. 53. 2. 59. Ἐφ. Bordeaux 20 Αὐγ. 72. D. 73. 5. 183. S. 73 2. 48. Ἐφ. Nancy 20 Ἰαν. 70. D. 72. 2. 89. — (4) Boistel 756. 803. Alauzet 1401.

Καὶ κατὰ τοῦ πληρώσαντος ἀποδέλτου ἔχει ἀγωγὴν, ἐὰν οὗτος ἐπλήρωσεν, εἴτε ὑπαρχούσης ἀντιστάσεως, εἴτε πρὸ τῆς λήξεως, εἴτε δολίως, εἴτε ἀμελῶς § 1494.

Ἐν περιπτώσει ἀρνήσεως πληρωμῆς, ἔχει δικαίωμα καὶ καθήκον νὰ συντάξῃ διαμαρτυρικόν, ὅπερ ἐνταῦθα καλεῖται πρᾶξις διαμαρτυρίας § 1547 καὶ νὰ κινηθῇ ἐντὸς τῶν νομίμων προθεσμιῶν κατὰ τῶν πρὸ αὐτοῦ ὀπισθογράφων καὶ κατὰ τοῦ ἐκδότη.

Ἐν γένει δ' ἔχει ὅλα τὰ δικαιώματα καὶ ὅλα τὰ καθήκοντα τοῦ κομιστοῦ ὥστανε! ἡ πλαστογραφία δὲν συνέβη.

1704. II. Δικαιώματα τοῦ καλῆς πίστεως κομιστοῦ. Τουναντίον ὁ συνεπείᾳ πλαστῆς ὀπισθογραφῆσεως καλῆς πίστεως κομιστής, κατὰ τὴν γνώμην ταύτην, δὲν εἶνε κομιστής, οὔτε δικαιώματα καὶ καθήκοντα κομιστοῦ ἔχει. Μόνον δικαίωμα ἔχει νὰ στραφῇ κατ' ἐκείνου, ὅστις μετεβίβασεν αὐτῷ τὸν τίτλον, καὶ νὰ ζητήσῃ ἀποζημίωσιν ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι μετεβίβασεν αὐτῷ ἀπαίτησιν, ἧς δὲν ἦτο κύριος. Κατὰ τῶν λοιπῶν ὀπισθογράφων δὲν δύναται νὰ στραφῇ, διότι, ἀφ' οὗ αἱ ὀπισθογραφῆσεις εἶνε ἄκυροι, τὸ ἄρθρ. 140 δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν, ἐκτὸς ἂν ἐξ ἄλλου λόγου π. χ. ἀδικήματος ἢ οἷον ἐξ ἀδικήματος δύναται νὰ ὑποστηρίχθῃ ἡ ἀλληλεγγύη⁽¹⁾. Τὴν ἀγωγὴν ὅμως ταύτην, μὴ οὖσαν προφανῶς ἐκ συναλλαγματικῆς, δύναται νὰ ἐγείρῃ ὅχι μόνον ἐντὸς τῶν προθεσμιῶν τῶν ἀρθρ. 164—170, τὰ ὅποια μὴ ὑπαρχούσης ἐγκύρου ὀπισθογραφῆσεως, βεβαίως δὲν ἐφαρμόζονται, ἀλλὰ μέχρι παραγραφῆς⁽²⁾.

Τὸ αὐτὸ δικαίωμα ἔχει, καὶ ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ἔρους ἐνασκει, καὶ ὁ ὀπισθογράφος, καθ' οὗ ἐστράφη ἢ δύναται νὰ στραφῇ ὁ τοιοῦτος κομιστής, ἀπέναντι τοῦ πρὸ αὐτοῦ ὀπισθογράφου ἧτοι ἐκείνου μεθ' οὗ συνηλλάχθη καὶ οὗτος πάλιν κατὰ τοῦ πρὸ αὐτοῦ μέχρι τοῦ δράστου τῆς πλαστογραφίας⁽³⁾.

Πρὸς τὴν δευτέραν ταύτην γνώμην φαίνεται ἀποκλίνουσα ἡ Γαλλικὴ Νομολογία καὶ ἡ Ἑλληνικὴ⁽⁴⁾.

(1) Ἴδε ἐφαρμογὴν τῆς ἀρχῆς Ἄκ. 9 Δεσ. 72, D. 73.4.228. S. 73.4.11.

(2) Boistel 756. 803. Alauzet 1401.

(3) ἸΙ ἀνωτ. σημ.

(4) Dalloz cf. de Com. 871. Ἄκ. 30 Μαρ. 53, D. 53. 4. 92. S. 53.

1705. Πλαστὴ ἀποδοχή. Καὶ ἐνταῦθα ζήτημα κύρους τοῦ τίτλου δὲν ἐγείρεται, διότι ἡ ἀποδοχὴ δὲν εἶνε τι ἀπαραίτητον πρὸς ὑπαρξίν συναλλαγματικῆς. Ἀπαραίτητον εἶνε νὰ σημειοῦται ἐν αὐτῇ τὸ ὄνομα τοῦ πληρωτοῦ § 1285.

Προφανῶς ὁ πληρωτὴς τοῦ ὁποίου ἐπλαστογραφήθη ἡ ὑπογραφὴ οὐδεμίαν εὐθύνην ἔχει. Ἐὰν ὁμῶς πληρώσῃ, δὲν δύναται νὰ ἀναζητήσῃ τὰ πληρωθέντα, λόγῳ πλάνης, ἥτοι ἀκυρότητος τῆς ἀποδοχῆς, τὸ μὲν, διότι ἡ πληρωμὴ συναλλαγματικῆς δὲν ἀνακαλεῖται καὶ ὅταν γίνεται ἄνευ ἀποδοχῆς, τὸ δέ, διότι ἀνακαλουμένης τῆς πληρωμῆς θὰ ἔστερειτο ὁ κομιστὴς, ὡς ἀμελής, τῶν δικαιωμάτων αὐτοῦ κατὰ τῶν ὀπισθογράφων § 1638, ἐξ ὑπαιτιότητος τοῦ πληρωτοῦ, ὅστις βεβαίως δὲν εἶνε ἀκουστός, ἰσχυρίζομενος ὅτι δὲν ἐγνώρισε τὴν ὑπογραφὴν του (1).

Ἐὰν τὸ πρόσωπον τοῦ ἀποδέκτου ᾔνε ἀνύπερκτον ἢ συναλλαγματικὴ εἶνε ὑποβολιμαία § 1673. Ἀλλ' ἡ τοιαύτη ὑποβολὴ δὲν προτείνεται κατὰ τοῦ καλῆς πίστεως τρίτου, ὅστις ὀφείλει ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει νὰ συντάξῃ ἐν καιρῷ τὸ διαμαρτυρικόν καὶ νὰ κινηθῇ ἐντός τῶν νομίμων προθεσμιῶν κατὰ τῶν ὀπισθογράφων καὶ τοῦ ἐκδότου.

1706. Ἀλλοιώσις τοῦ ποσοῦ. Καὶ ἐνταῦθα ὑπάρχει ἡ αὐτὴ διφωνία ἣν ἐμελετήσαμεν προκειμένου περὶ τῆς πλαστότητος τῆς ὑπογραφῆς τοῦ ἐκδότου § 1677. Τῶν μὲν ἰσχυρίζομένων ὅτι ὁ τίτλος εἶνε τελεία συναλλαγματικὴ διὰ τὸν καλῆς πίστεως κομιστήν, τῶν δὲ ὅτι εἶνε μόνον διὰ τὸ πρῶτον δι' ὃ ἄρχικῶς ἐξεδόθη, οὐχὶ δὲ καὶ διὰ τὸ ὑπερβάλλον.

1. 470 καὶ Ἐμ. Angers δικάζαν κατὰ παρρηγοπήν 20 Ἰουν. 53. S. 53. 2. 562 ἐνθα καὶ σημειώσις τοῦ Carotte Alauzet 1401. ΑΠ. 232 (58) ἣν ἴδε ἐν σελ. 841 σημ. ΑΠ. 261 (70) ἐν Σουλ. Γαίην 133. ἣ ΑΠ. 312 (94) Θ. 5. 646 ἔχει ὑπ' ὄψει πληρωμὴν ἐπιταγῆς (chèque) συνεπεῖς πλαστῆς ὀπισθογραφῆσεως καὶ ἀναίρει, διότι ἐπ' αὐτῇ ἐπρωτάθη ὅτι κατ' ἐθίμον ὁ καλῆς πίστεως κομιστὴς συνεπεῖς πλαστῆς ὀπισθογραφῆσεως εἶνε κύριος *erga omnes* δὲν διετάχθη ἀπόδειξις περὶ τοιοῦτου ἐθίμου, ὅπερ δὲν ἀντίκειται εἰς τὴν δὴμ. τάξιν. Ἐναντίον ἡ σημειωθεῖσα Ἐρ. Πατρῶν 703 (900) Θ. 12. 510. ἴδε τὴν σημ. 2 τῆς σελ. 991.

(1) Dalloz ef. de Com. 874. Alauzet 1409. Pardessus 453. Bedaride 380. Boistel 810 σημ. 2.

Ἰδοὺ αἱ ἐνδεχόμεναι περιπτώσεις, μετ' ἐφαρμογῆς ἀμφοτέρων τῶν συστημάτων.

1) Τὸ ποσὸν ἡλλοιώθη πρὸ τῆς ἐπελθούσης ἀποδοχῆς. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει οἱ ὁπαδοὶ τῆς 1ης γνώμης § 1688, καθὼς καὶ οἱ περὶ τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἀποδοχῆς διαφωνοῦντες τῆς 3ης § 1696, δέχονται ὅτι ὁ ἀποδέκτης εἶνε ὑπεύθυνος ἀπέναντι τοῦ κομιστοῦ καλῆς πίστεως λόγῳ τῆς ἀποδοχῆς, μὴ ὑποκειμένης εἰς ἀνάκλησιν κατὰ τὸ ἀρθρ. 121 (1). Τουναντίον κατὰ τοὺς ὁπαδοὺς τῆς 2ης δευτέρας γνώμης συναλλαγματικὴ ὑπάρχει μόνον διὰ τὸ ποσὸν δι' ὃ ἀρχικῶς ἐξεδόθη ὁ τίτλος, οὐχὶ δὲ καὶ διὰ τὸ ὑπερβάλλον. Ἐπομένως ὁ ἀποδεχθεὶς διὰ ποσὸν ἀνώτερον δύναται ν' ἀνακαλέσῃ τὴν ἀποδοχὴν αὐτοῦ ὡς πρὸς τὸ ὑπερβάλλον, ὅπως δύναται ν' ἀνακαλέσῃ ταύτην διὰ τὸ ὅλον, ὅταν ἡ ὑπογραφή τοῦ ἐκδότου εἶνε πλαστή (2).

2) Τὸ ποσὸν ἡλλοιώθη μετὰ τὴν ἀποδοχὴν. Ὑπεστήριξαν τινες ὅτι καὶ τότε εὐθύνεται ὁ πληρωτής, ἐν δὲν ἐφρόντισε νὰ καταστήσῃ πᾶσαν ἁλλοίωσιν ἀδύνατον γράφων διὰ γραμμάτων, πρὸ τῆς ἀποδοχῆς, τὸ ποσὸν δι' ὃ ἀπεδέχθη (3). ἐπικρατεῖ ὅμως ἡ γνώμη ὅτι, τοῦ Ν. μὴ ἀναγράφοντας τοιαύτην ὑποχρέωσιν, ὁ ἀποδέκτης οὐδεμίαν εὐθύνην ἔχει διὰ τὴν ἐπελθοῦσαν ἁλλοίωσιν, ὀφείλων μόνον τὸ ποσὸν δι' ὃ ἀπεδέχθη (4) καὶ ἐπομένως ὁ κομιστὴς ὡς πρὸς τὸ ὑπερβάλλον ἔχει τὰ δικαιώματα, τὰ ὅποια ἀναγνωρίζονται εἰς τὸν

(1) Παλ. 571. Pardessus 449. Alauzet 1408. Bedarride 381. Dalloz cf. de Com. 866. Vidari la Cambiale § 43. Κατὰ τοῦτον ἐὰν ὁ χρόνος τῆς ἁλλοιώσεως ᾔνε ἀμφίβολος ὑποτίθεται αὕτη γενομένη μετὰ τὴν ἀποδοχήν, διότι τὸ ᾗττον ἐπαχθὲς πάντοτε τεκμαίρεται.

(2) Boistel 811.

(3) Pardessus 449. Bedarride 381.

(4) Παλ. 571. Alauzet 1408. Boistel 786. Ἰδίως Ἐφ. Nimes 19 Ἀπρ. 75. D. 76. 2. 210 καὶ Ἀκ. 17 Δεβ. S. 87. 1. 309 ἢ D. 85. 1. 102. Ὁ πληρωτής εἶχεν ἀποδεχθῆ συναλλαγματικὴν διὰ φρ. 319 τὰ ὅποια ὁ ἐκδότης μετὰ τὴν ἀποδοχὴν μετέβαλεν εἰς 1319. Ὁ ἀποδέκτης ἐκηρύχθη ὑπεύθυνος μόνον διὰ τὰ 319 καὶ ἀπέναντι τοῦ καλῆς πίστεως κομιστοῦ, τοῦ Ἀκ. δεχθέντος ὅτι ὁ ἀποδέκτης δὲν εἶνε ὑπόχρεως ἐν τῇ ἀποδοχῇ ἀναφέρει τὸ ποσὸν δι' ὃ ἀποδέχεται § 1414 οὔτε εἶνε ὑπεύθυνος ὡς ἀμελής διὰ τὸν ὅλον τοῦ ἐκδότου ἔστιν καὶ ἂν ἡ συναλλαγμ. παρουσιάξῃ κενὰ διαστήματα.

κομιστήν συναλλαγματικῆς, ἐν ᾗ ὑπογραφή τοῦ ἐκδότη εἶνε πλαστή, εἴτε κατὰ τὴν 1ην γνώμην § 1688 εἴτε κατὰ τὴν 2αν § 1691 (1).

3) Ἡ συναλλαγματικὴ ἐπληρώθη ἄνευ ἀποδοχῆς. Καὶ ἐνταῦθα τινες φρονεῦσιν ὅτι οὐδὲν δικαίωμα ἔχει ὁ πληρωτὴς κατὰ τοῦ λαβόντος καλῆς πίστεως κομιστοῦ, διότι εἶνε ἐν πταίσματι πληρώσας ἄνευ εἰδοποιήσεως, ἀλλὰ δὲν εἶνε καλῆς πίστεως ὁ παρὰ τοῦ πλαστογράφου λαβὼν (2). Ἄλλοι τουναντίον συμφώνως πρὸς τὰ περὶ πλαστῆς ὑπογραφῆς τοῦ ἐκδότη διδασκόμενα (2α Γνώμη § 1691) ὑποστηρίζουσιν ὅτι συναλλαγματικὴ δὲν ὑπάρχει διὰ τὸ υπερβάλλον, ἐπομένως ὁ πληρωτὴς δύναται νὰ ἀναζητήσῃ τοῦτο παρὰ τοῦ κομιστοῦ, ἔχοντος τὸ αὐτὸ δικαίωμα κατὰ τοῦ πρὸ αὐτοῦ ὀπισθογράφου, καὶ τοῦτου πάλιν κατὰ τοῦ πρὸ αὐτοῦ μέχρι τοῦ δράστου τῆς πλαστογραφίας. Τὴν ἀγωγὴν δὲ ταύτην ἐγείρει οὐχὶ μόνον ἐντὸς τῶν προθεσμιῶν τῶν ἀρθρ. 164—170, τὰ ὅποια, μὴ ὑπαρχούσης ὡς πρὸς τὸ υπερβάλλον συναλλαγματικῆς, δὲν ἐφαρμόζονται, ἀλλὰ μέχρι παρχαγῆς (3).

1707. Εὐθύνη τοῦ ἐκδότη. Ἐζητήθη ἂν ὁ πληρώσας πληρωτὴς ἔχῃ ἀγωγὴν διὰ τὸ υπερβάλλον κατὰ τοῦ ἐκδότη. Διὰ νὰ ἐγερθῇ τὸ ζήτημα πρέπει ἀναγκαστικῶς νὰ ὑποτεθῇ ὅτι ὁ πληρώσας δὲν εἶνε ἐν πταίσματι.

Οἱ καταφατικῶς λύοντες τὸ ζήτημα ἐπικαλοῦνται τὰς ἀρχὰς περὶ ἐντολῆς, κατὰ τὰς ὁποίας ὁ ἐντολεὺς εὐθύνεται διὰ τὰς ἐνεκα τῆς ἐντολῆς ζημίας (4). Ἀκριβεστὲς, ὅμως εἶνε ἡ γνώμη ὅτι τότε ὁ ἐκδότης εὐθύνεται ὅταν ᾔνε ἐν πταίσματι (5). Τοῦτο δὲ εἶνε ἀκριβὲς καὶ ἐπὶ ἐντολῆς διὰ τὸν ἐντολέα (6).

1708. Ἀποδείξεις τῆς ἀλλοιώσεως. Ἡ τοιαύτη ἀποδείξις εἶνε περίπου εὐχερὴς, ὅταν αἱ ὀπισθογραφῆσεις καὶ ἡ ἀποδοχὴ ἐγένοντο παρ' ἐμπόρων, διότι ὀφείλουσι νὰ ἀναγράψωσιν ἐν ταῖς βι-

(1) Ἴδε σημ. 4 τῆς προηγουμένης σελίδος.

(2) Nougier 1. 325. 328. Bedarride 377. Pardessus 450.

(3) Boistel 811. Alauzet 1403. 1406.

(4) Bedarride 381. Nougier 1. 326. Dalloz ef. de Com. 868 ἰδίως Pothier Contrat de change 99 καὶ ἐπ.

(5) Alauzet 1406.

(6) Ἴδε § 1023 ἐνθα καὶ τὰ κείμενα.

βίλοις αὐτῶν πάσας τὰς πράξεις § 205. Πάντοτε ὁμοῦς, ὁ ἰσχυριζόμενος ἀλλοιώσιν φέρει τὸ βάρος τῆς ἀποδείξεως, ἥτις δύναται νὰ γίνη διὰ παντὸς μέσου⁽¹⁾.

1709. Ἀλλαι ἀλλοιώσεις. Τὰ ρηθέντα περὶ ἀλλοιώσεως τοῦ ποσοῦ ἐφαρμόζονται ἀναλόγως ἐπὶ πάσης ἀλλοιώσεως, π. χ. χρόνου πληρωμῆς, πληρωτέου νομίσματος κλπ. ⁽²⁾.

1710. Τριτεγγύσεις. Ὁ τριτεγγυητὴς τοῦ ὁποίου ἡ ὑπογραφή εἶνε πλαττὴ προφανῶς οὐδεμίαν ἔχει εὐθύνην.

Ἐσημειώσαμεν ἤδη ὅτι ἡ τριτεγγύσις εἶνε σύμβασις παρεπομένη καὶ συνεπῶς δὲν ὑρίσκειται ὅταν ἡ ὑπογραφή τοῦ ὑπὲρ οὗ ἐδόθη ᾗνε πλαττὴ § 1442. Τοῦτο δὲ ἐκρίθη καὶ ἐπὶ τριτεγγύσεως ἐν λευκῷ ὑπὲρ ὠρισμένου προσώπου ⁽³⁾.

1711. Κατὰ παρέμβασιν ἀποδοχὴ ἢ πληρωμὴ. Ὑπεστηρίχθη ὅτι ὁ κατὰ παρέμβασιν ἀποδεχόμενος ἢ πληρώνων ὑπὲρ τινος ὑποχρέου, τοῦ ὁποίου ἡ ὑπογραφή ἀποδεικνύεται κατόπιν πλαττῆ, δὲν δύναται νὰ ἀνακαλέσῃ τὴν ἀποδοχὴν ἢ τὴν πληρωμὴν ἀπέναντι τοῦ καλῆς πίστεως κομιστοῦ συμφώνως πρὸς τὰ ἐκτεθέντα ἐν § 1688 ⁽⁴⁾. Ἐπικρατεῖ ὁμοῦς ἡ γνώμη ὅτι ἡ τοιαύτη ἀποδοχὴ ἢ πληρωμὴ εἶνε ἄκυρος ἀνακαλουμένη καὶ κατὰ τοῦ καλῆς πίστεως κομιστοῦ ⁽⁵⁾.

1712. Κατάχρησις τῆς ἐν λευκῷ ὑπογραφῆς. Ὅτι ἡ

(1) Bedarride 381. Ἰδε τὴν σημ. 1 τῆς σελ. 996.

(2) Vidari la Cambiale § 48. Cesare Vivante Trattato Teorico — pratico di Diritto Commerciale Vol. IV. § 70 N° 1596.

(3) Ἀκ. 20 Μαρ. 82. D. 82 1. 245 S 82 1. 160. ὁ Α. εἶχει δώσει τὴν ὑπογραφὴν τοῦ ἐν λευκῷ εἰς τὸν Β. ὁ δὲ Γ. τὴν ἰδικήν του πάλιν ἐν λευκῷ ὡς τριτεγγυητὴς τοῦ Α. Ἀντὶ ὁ Β. νὰ συντάξῃ γράμ. ἐν τῷ ὁποίῳ ὁ Α. νὰ φαίνεται ὀφειλέτης καὶ ὁ Γ. τριτεγγυητὴς, ἀπέπλυνε τὴν ὑπογραφὴν τοῦ Α. καὶ ἔγραψε τὴν ἰδικήν του συντάξας δὲ γράμματιον ἐν τῷ ὁποίῳ ἐφαίνετο ὅτι αὐτὸς (ὁ Β.) εἶνε ὀφειλέτης, τριτεγγυητὴς δὲ αὐτοῦ ὁ Γ. Περιελθόντος δὲ τοῦ γράμματιος εἰς χεῖρας κομιστοῦ καλῆς πίστεως καὶ γενομένης ἀγωγῆς τὸ Ἀκ. διὰ τῆς ἡνω ἀποφ. ἐκδοθείσης εἰσηγγήσει τοῦ Riviere εἶπεν ὅτι ἡ τριτεγγύσις τοῦ Γ. εἶνε ἄκυρος διότι διὰ πλαστογραφίας μετεβλήθη ἡ ὑπογραφή τοῦ ὑπὲρ οὗ ἡ ἐγγύσις (τοῦ Α.).

(4) Pardessus 451. Dalloz ef. de Com. 865.

(5) Ἐφ. Douai 21 Ἰουν. 44 ἐν Dalloz ef. de Com. 865. Ἐφ. Paris 25 Νοβ. 57. ἐν S 58. 2 122.

κατάχρησις τῆς ἐν λευκῷ ὑπογραφῆς πρὸς σύνταξιν συναλλαγματικῆς, γραμματίου εἰς διαταγὴν, ὀπισθογραφήσεως, τριτεγγυήσεως καὶ ἐν γένει ἐγγράφου ἀποδεικτικού δικαιωμάτων, εἶνε παρ' ἡμῖν πάντοτε πλαστογραφία δὲν ἀμφισβητεῖται. Οὐτε ἀπαίτεται καὶ βλάβη, ἀρκεῖ ἡ δολία προαίρεσις (ἄρθρ. 247 Ποιν. Ν.) (1).

Κατ' ἀκριβολογίαν τὰ τοιαῦτα ἐγγράφα εἶνε ἄκυρα, διότι ἐλλείπει ἡ συναίνεσις τοῦ ὀφειλέτου. Ἄν δὲ ὑπάρχῃ διὰ τοῦτον εὐθύνη, προφανῶς αὕτη δὲν εἶνε ἐκ συμβάσεως, ἣν οὐδέποτε συνωμολόγησεν, ἀλλ' ἐξ οἰονεῖ ἀδικήματος ἥτοι ἐκ πταίσματος, ὅπερ ἐνυπάρχει εἴτε ἐν τῇ ἀπωλείᾳ εἴτε ἐν τῇ κλοπῇ εἴτε ἐν τῇ παραδόσει τῆς λευκῆς ὑπογραφῆς εἰς χεῖρας ἀπίστους (2). Τοιαύτη θεωρία ὁμῶς καὶ εἰς τὸ ἄρθρ. 412 τῆς Πολ. Δικ. ἀντίκειται καὶ τελεία ἀναίρεσις τῶν τῆς κυκλοφορίας τίτλων εἶνε. Ὁ κομιστὴς ὁ ἠναγκασμένος νὰ προβαῖνῃ εἰς τοιαύτας ἐρεῦνας ἢ σπανίως ἢ οὐδέποτε θὰ συναίνεσθαι νὰ γίνῃ κομιστὴς.

Διὰ τοῦτο ὅλοι δέχονται ὅτι ἡ κατάχρησις τῆς ἐν λευκῷ ὑπογραφῆς εἶνε μὲν πλαστογραφία, ἀλλὰ τὸ ἐγγράφον τὸ ἐπ' αὐτῆς συνταχθὲν ἐπάγεται πλήρη τὰ ἀποτελέσματα αὐτοῦ διὰ τὸν καλῆς πίστεως κομιστήν, διότι ἐπὶ τέλους μάλλον ὁ ὀφειλέτης εἶνε ἐν πταίσματι καὶ ὅταν πραγματικῶς δὲν ᾔνε (3). Ἡ τοιαύτη λύσις εἶνε ὀρθὴ καὶ ἂν ὑποτεθῇ ὅτι ἡ εὐθύνη τοῦ ὀφειλέτου πηγάζει ἐξ οἰονεῖ ἀδικήματος οὕτως εἰπεῖν τεκμαιρομένου. Ἀφ' οὗ ὀφείλει ἀποζημιώσιν, τότε μόνον αὕτη εἶνε τελεία διὰ τὸν δανειστήν, ὅταν τὸ ἐγγράφον ἔχῃ τὰ ἀποτελέσματα ἐκεῖνα, τὰ ὅποια οὗτος προσεδόκῃ καθ' ὃν χρόνον ἐλάμβανεν αὐτό (4).

Ἐξαίρεσιν πρέπει νὰ δεχθῶμεν ἐπὶ βίας. Ἐὰν ἡ λευκὴ ὑπο-

(1) Ἰδε τὴν σημ. 3 τῆς σελ. 984.

(2) Ἐκρίθη ἐν τούτοις ὅτι ὁ κύριος τῆς κλαπείσης συναλλαγματικῆς δὲν εὐθύνεται πρὸς τὸν καλῆς πίστεως κομιστήν καὶ ἂν ἡ κλοπὴ ἐγένετο ἐξ ἀμελείας ἢ ἀπερσιςφίας αὐτοῦ. Ἐφ. Αἰχ 19 Ἰουλ. 71. S. 72. 2. 135.

(3) Dalloz ef. de Com. 872. Alauzet 1410 Pardessus 455. Boistel 757. Ἰδ. ὡς Ἀχ. 20 Μαρ. 82 D. 82. 1. 245. S. 82. 1. 169 καὶ Ἀχ. 13 Φεβρ. 83. S. 84. 1. 107, ἀμφότεραι εἰσηγήσει Riviere, Ἰδε καὶ σημ. 1 σελ. 702. Κατὰ τὸ Ἀχ. 5 Ἰαν. 83. S. 85. 1. 405 ἡ ἀπόδειξις τῆς παραδόσεως τῆς ἐν λευκῷ ὑπογραφῆς γίνεται κατὰ τὰ ἄρθρ. 300 καὶ 304 τῆς Πολ. Δικ. Ἰδε καὶ § 1702.

(4) Thaller ἐκδ. 6'. § 1387. 1461.

γραφὴ ἐλήφθη ἢ ἀφηρεθῇ διὰ τῆς βίας, ἡ περὶ ταύτης ἐνστάσις, οὐσα πραγματική, προτείνεται κατὰ παντὸς κομιστοῦ ἐπομένως καὶ κατὰ τοῦ καλῆς πίστεως. Τοῦτο εἶνε τὸ κοινὸν δίκαιον ἐφαρμοζόμενον ἀναγκαιῶς καὶ ἐνταῦθα ἀφ' οὗ διάταξις ἐναντία ἐν τῷ 'Εμ. Ν. δὲν ὑπάρχει (1).

Ἐσθμειώσαμεν ἀνωτέρω ἐφαρμογὴν τινὰ ὑπογραφῆς ἐν λευκῷ λόγῳ τριτεγγυήσεως ὑπὲρ ὠρισμένου προσώπου § 1710.

9) Ἰκανότης ἐπὶ συναλλαγματικῆς καὶ συναίνεσις

Α') Περὶ δυναινέσεως

1713 Γενικά. Ἡ συναλλαγματικὴ εἶνε σύμβασις. Ἡ ἐκ συναλλαγματικῆς ἐνοχὴ εἶνε προφανῶς ἐνοχὴ ἐκ συμβάσεως. Ἄρα ἡ συναλλαγματικὴ εἶνε σύμβασις, διότι σύμβασις εἶνε ἡ ἐκδοσις, ἡ ἀποδοχή, ἡ ὀπισθογράφησις καὶ ἡ τριτεγγυήσις, ἐξ ὧν αὕτη συνήθως ἀπαρτίζεται καὶ ἐξ ὧν καὶ μόνον τίκεται ἐνοχὴ ἐκ συναλλαγματικῆς. Καὶ εἶνε μὲν ἀληθές ὅτι αἱ συμβάσεις αὗται εἶναι ἐξόχως τυπικαὶ ἤτοι δὲν ὑφίστανται καὶ δὲν νοοῦνται, διὰ τὸν ὀφειλίστην, ἀνευ γραφῆς καὶ ὠρισμένων διατυπώσεων, ἀλλ' εἶνε ἐπίσης ἀληθές ὅτι εἶνε συμβάσεις καὶ ἐπομένως ἀπαιτεῖται πρὸς συντέλειαν αὐτῶν συναίνεσις καὶ ἰκανότης τοῦ ὑποχρέου.

1714 Κανόνες ἐφαρμοστέοι. Περὶ συναίνεσεως ὁ 'Εμ. Ν. δὲν ὁμιλεῖ, ἐφαρμοζόντι ἄρξ καὶ ἐνταῦθα κατ' ἄρχὴν οἱ κανόνες τοῦ κοινοῦ δικαίου ὑπὸ τοὺς ἐξῆς περιορισμούς :

1) Τοῦ 'Εμ. Ν. ἀπαιτοῦντος γραφὴν καὶ διατυπώσεις, σιωπηρὰ συναίνεσις τοῦ ὑποχρέου δὲν εἶνε δυνατὴ, οὔτε τίκεται ἐνοχὴ ἐκ συναλλαγματικῆς.

4) Ἐνεκα τῶν ἀποτελεσμάτων τὰ ὁποῖα ἀναγνωρίζονται εἰς τὴν ὀπισθογράφησιν § 1336, τὰ ἐλαττώματα τῆς συναίνεσεως δὲν προτείνονται κατὰ τοῦ καλῆς πίστεως κομιστοῦ, πλὴν τῆς βίας. Οὕτω ὁ ἐκδούς, ἀποδεχθεὶς, ὀπισθογραφήσας ἢ τριτεγγυησάμενος, συναλλαγματικὴν, δύναται νὰ προτείνῃ τὴν ἐνστάσιν τῆς βίας, τῆς πλάνης,

(1) Ἴδε § 1341. 1418 i. f.

τοῦ δόλου ἢ τῆς εἰκονικότητος, οὐχὶ ὁμῶς κατὰ τοῦ καλῆς πίστεως κομιστοῦ. Ἐξαίρεσιν ἐδέχθημεν πάντοτε διὰ τὴν ἔνστασιν τῆς βίας, προτεινομένην κατὰ παντός κομιστοῦ § 1341.

3) Ἡ συναίνεσις ἐκδηλοῦται μόνον διὰ τῆς ὑπογραφῆς καὶ μάλιστα ἐπὶ τοῦ τίτλου, ἐκτὸς ἐπὶ τριτεγγυήσεως § 1452. Ἡ ὑπογραφή εἶνε ἀπαραίτητος, δὲ ἀναπληροῦται δὲ οὔτε διὰ μονογραφῆς οὔτε διὰ σφραγίδος ἢ ἄλλου σημείου (1).

Ἡρωτήθη ὁμῶς ἂν ἡ ὑπογραφή ἀρκῇ καὶ ἂν ἀπὸ ταύτης καὶ μόνης τίκεται ἐνοχὴ ἐκ συναλλαγματικῆς ἢ, ὅπερ τὸ αὐτὸ, ἂν ἡ σύμβασις ᾖ τελεία. Μελετῶντες τὰ περὶ ὀπισθογραφήσεως § 1333 καὶ τὰ περὶ ἀποδοχῆς § 1421 ἐδέχθημεν ὅτι ἡ σύμβασις εἶνε τελεία οὐχὶ ἀπὸ τῆς ὑπογραφῆς ἀλλ' ἀπὸ τῆς ἐκουσίας παράδοσεως τοῦ τίτλου ὑπογεγραμμένου εἰς τὸν κομιστήν. Παράδοσις δὲ εἶνε καὶ ἡ κοινὴ συναίνεσις κατὰθεσις τοῦ τίτλου παρὰ τρίτῳ (2). Τοῦτο δὲ νομίζω ὀρθὸν καὶ ἐπὶ ἐκδόσεως ἢ τριτεγγυήσεως (3). Οἱ ὑποστηρίζοντες ὅτι ἐνοχὴ ἐκ συναλλαγματικῆς ὑφίσταται ἀπὸ τῆς ὑπογραφῆς ἐπικαλοῦνται καὶ κείμενα ἄτινα παρ' ἡμῖν ἐντέλῳς ἠλλείπουσι (4).

Ἄλλ' εἰς τὸν κανόνα τοῦτον ἐπιβάλλονται οἱ ἐξῆς περιορισμοί :

1) Ἡ παράδοσις τεκμαίρεται ὑπὲρ τοῦ κατόχου τοῦ τίτλου καὶ εἰς τὸν ἐνιστάμενον ἐπικεῖται ἡ ἀπόδειξις ὅτι ἡ κατοχὴ δὲν εἶνε συ-

(1) Διὰ τὴν ἔκδοσιν § 1274, διὰ τὴν ὀπισθογράφησιν § 1326, διὰ τὴν ἀποδοχὴν § 1414, διὰ τὴν κατὰ παρέμβασιν ἀποδοχὴν § 1432, διὰ τὴν τριτεγγυήσιν § 1449.

(2) Τὸ Ἀρ. 5 Αὐγ. 58. S. 60. 1. 136 εἶπεν ὅτι τὸ γραμ. εἰς διαταγὴν τὸ κατατεθὲν εἰς χεῖρας τρίτου, διὰ νὰ παραδοθῇ εἰς τὸν δανειστήν, μετὰ τὴν ὑπ' αὐτοῦ ἐκτέλεσιν ὅρων τινῶν ὑπὲρ τοῦ ἐκδότου, καθίσταται ἰδιοκτησία τοῦ δανειστοῦ ὅμα τῇ ἐκτελέσει τῶν ὅρων καὶ δὲν ἀπαιτεῖται πραγματικὴ παράδοσις (ἄρθρ. 136 καὶ 188 Ἐμ. Ν.). Ἡ λύσις αὕτη δύναται νὰ ὑποστηριχθῇ δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 136 Ἐμ. Ν. καὶ τῶν περὶ παρακαταθήκης ἀρχῶν (Καλ. Γ. § 176) Σημειοῦμεν ὅτι κατὰ τὸν Ν. 17 § 5 Π. 19. 5 ὁ δεχθεὶς εἰς παρακαταθήκην τὸ συντεθὲν ἐνέχεται διὰ τῆς περὶ προγεγραμμένων συμφώνων Καλ. Γ. § 273.

(3) Ἰδε § 1333 καὶ 1421 Thol μεταφρ. Ἰταλ. § 45.

(4) Ἰδίως Endemann V. § 14 διὰ τὴν ἔκδοσιν § 42. 2, διὰ τὴν ὀπισθογράφησιν § 53. 2, διὰ τὴν ἀποδοχὴν καὶ ἄρθρ. 21 Γερ. Ν. Ἐν Ἰταλίᾳ λόγῳ τοῦ ἄρθρ. 265 δέχονται διὰ τὴν ἀποδοχὴν τὰ ἐν τῇ κειμένῳ. Cesare Vi-

νέπεια έκουσίας παραδόσεως. Ἡ κακὴ πίστις δὲν τεκμαίρεται. Τὰ δὲ ἔγγραφα εἴτε δημόσια εἴτε ἀνεγνωρισμένα ιδιωτικὰ ἀποτελοῦσιν ἐντελὴ ἀπόδειξιν τοῦ ἐν αὐτοῖς περιεχομένου (ἄρθρ. 40¹), 412, 438 Πολ. Δικ.) (1).

2) Ἡ ἐνστάσις ὅτι ἡ κατοχὴ δὲν εἶνε συνέπεια έκουσίας παραδόσεως, δὲν προτείνεται κατὰ τοῦ καλῆς πίστεως κομιστοῦ, ἐκτὸς ἂν πρόκηται περὶ βίας § 1341.

Β') Περὶ Ἰκανότητος

1715 Κατ' ἀκριβολογίαν οὔτε περὶ ἰκανότητος ὠμίλησεν ὁ Ἐμ.Ν. Ἐγράψεν ἐν ἄρθρῳ περὶ ἀνηλίκων, ἵνα ἐπαναλάβῃ ἀνικανότητα ὑπάρχουσιν ἤδη, καὶ ἐν ἄλλῳ ἄρθρῳ περὶ γυναικῶν, αἵτινες εἶνε ἱκαναί, διὰ τὴν κηρύξιν ταύτας ἀνικάνους πρὸς ὑπογραφὴν συναλλαγματικῆς, ἐκτὸς ἂν ἐμπορεύονται δημοσίᾳ.

Περὶ τῶν λοιπῶν ἀνικάνων οὐδὲ λέξιν.

Ὁμιλοῦμεν περὶ πάντων.

1) Περὶ ἀνηλίκων

1716 Ἰδοὺ πῶς ἔχει τὸ ἄρθρ. 114 : «Αἱ παρ' ἀνηλίκων, μὴ ἐμπορῶν, ὑπογεγραμμέναι συναλλαγματικαὶ εἶνε ἄκυροι ὡς πρὸς αὐτοὺς, φυλαττομένων τῶν δικαιομάτων τῶν συναλλαττομένων κατὰ τὸ ἄρθρ. 1312 τοῦ πολιτικοῦ κώδικος».

Ἐκ τοῦ ἄρθρου τούτου προκύπτει ὅτι ὁ ἀνήλικος ὑπογράφων συναλλαγματικὴν εἶνε ὡς ἐκδότης εἴτε ὡς ἀποδέκτης εἴτε ὡς ὀπισθογράφος εἴτε ὡς τριτεγγυητής (2) δὲν ὑποχρεοῦται ἐκ ταύτης, ἥτις εἶνε ἄκυρος ὡς πρὸς αὐτόν.

1717 Σκοπός. Ἡρωτήθη ὁμως διὰ τί ἐγράφη τὸ ἄρθρον. τὸ ἐρώτημα ἐτέθη, διότι ἡ συναλλαγματικὴ εἶνε πρᾶξις ἐμπορικὴ καὶ ὁ

vante Trattato Teorico-pratico di diritto Com. IV § 74 No 1644. Vidari la Cambiale § 187.

(1) Thöl μεταφ. Ἰταλ. § 45.

(2) LyC. Tr. 4. 483 bis.

ἀνήλικος δὲν δύναται νὰ ἐπιχειρήσῃ πράξεις ἐμπορικὰς ἐκτὸς ἂν συμμορφωθῇ πρὸς τὰ ἄρθρα 2 καὶ 3 τοῦ 'Εμ. Ν. 'Αφ' οὗ δὲ ὁ ἀνήλικος εἶνε ἀνέκικος νὰ ἐνεργήσῃ πράξεις ἐμπορικὰς, προφανῶς δὲν δύναται νὰ ὑπογράψῃ ἐγκύρως συναλλαγματικὴν, ἥτις εἶνε κατ' ἐξοχὴν καὶ πάντοτε πράξις ἐμπορικὴ.

Τινὲς δέχονται, καὶ ἡ ἐξήγησις αὐτῶν, ἐλλείψει ἄλλης, εἶνε περὶ τοῦ εὐλογος, ὅτι τὸ ἄρθρον ἔχει σκοπὸν νὰ δείξῃ :

1) "Ὅτι ἡ συναλλαγματικὴ δὲν εἶνε ἄκυρος ὡς πρὸς τοὺς λοιποὺς ὑποχρεοῦς οὔτε διὰ τὸν ἀνήλικον αὐτόν, ὅταν οὗτος ἔχῃ συμφέρον καὶ ὅτι ἡ ἀκυρότης ἐγγράφῃ ὑπὲρ τοῦ ἀνηλίκου μόνον (1)

2) "Ὅτι ὁ ἀνήλικος δὲν δύναται νὰ ὑποχρεωθῇ διὰ συναλλαγματικῆς καὶ ὅταν δύναται νὰ ὑποχρεωθῇ κατ' ἄλλον τρόπον. Οὕτω ὁ ἐπίτροπος δὲν δύναται νὰ ὑπογράψῃ ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἀνηλίκου συναλλαγματικὴν ἔστω καὶ διὰ πράξεις ἐγκύρους καὶ ὑποχρεωτικὰς διὰ τὸν ἀνήλικον (2). 'Επίσης αὐτὸς ὁ ἀνήλικος, ἂν ᾖ χειράφετος, δὲν δύναται νὰ ὑπογράψῃ συναλλαγματικὴν οὔτε δι' ἐκείνας τὰς πράξεις τὰς ὁποίας, ὡς χειράφετος, ἔχει δικαίωμα νὰ ἐνεργήσῃ (ἄρθ. 104 Ν. 'Επιτρ.) (3).

1718. Ἀνήλικος ἔμπορος, Κατὰ τὸ γράμμα τοῦ ἄρθρ. 114 ὁ ἀνήλικος ἔμπορος δύναται νὰ ὑπογράψῃ συναλλαγματικὴν. Τοῦτο δὲν εἶνε ἀκριβὲς καὶ τὸ ἄρθρον πρέπει νὰ συνδυασθῇ πρὸς τὸ ἄρθρ. 2 τοῦ 'Εμ. Ν. καὶ τὸ ἄρθρ. 109 τοῦ Ν. περὶ 'Επιτρ. καθ' ὃ ὁ ἀνήλικος ἔμπορος λογίζεται ἐνήλικος, μόνον διὰ τὰς πράξεις τὰς ἀναγομένας εἰς τὴν ἐμπορίαν αὐτοῦ (4). 'Αλλ' ὡς ἐσημειώσαμεν ἤδη τὸ τεκμήριον τοῦ ἄρθρ. 8 § 2 τοῦ Ν. περὶ 'Αρμ. τῶν 'Εμπ. ἐφαρμόζεται καὶ ἐπὶ ἀνηλίκων ἐμπόρων § 171.

1719 Εἰδικὴ ἄδεια. Μοναδικὴ ἐμπορικὴ πράξις. 'Εάν ὁ ἀνήλικος δὲν ᾖ ἔμπορος, πρὸς ὑπογραφὴν συναλλαγματικῆς, εἶνε ἀνάγκη νὰ συμμορφωθῇ πρὸς τὸ ἄρθρ. 3 τοῦ 'Εμ. Ν. Δέχονται ἐν τούτοις ὅτι ὁ ἀνήλικος, ὁ μὴ ἔμπορος, ὁ κατὰ τὸ ἄρθρ. 3 τοῦ 'Εμ.

(1) Bravard 3. 126.

(2) Bravard 3. 126 LyC. Tr. 4. 487. 'Εφ. II 197 (901) Θ. 13. 91.

(3) Bravard 3. 126. Contra Boistel 740.

(4) LyC. Tr. 4. 485. Alauzet 1269.

Ν. ἔχων τὴν ἀδειαν νὰ συνάψῃ μίαν ἐμπορικὴν προῆξιν, δύναται νὰ ἐνεργήσῃ πάσας τὰς σχετικὰς πρὸς πραγματοποίησιν αὐτῆς, καὶ ἐπομένως νὰ ὑπογράψῃ καὶ συναλλαγματικὴν ἀνευ εἰδικῆς ἐπὶ τοῦτω ἀδείας § 173 ⁽¹⁾

1720 Ἐννοία καὶ ἐκτάσις τῆς ἀκυρότητος. Αἱ παρ' ἀνηλίκων, μὴ ἐμπόρων, ὑπογεγραμμέναι συναλλαγματικαὶ εἶνε ἄκυροι ὡς πρὸς αὐτοὺς (ἄρθ. 114). Τοῦτο σημαίνει :

1) ὅτι ἡ συναλλαγματικὴ διατηρεῖ τὴν ἰσχὺν αὐτῆς καὶ εἶνε τοιαύτη διὰ πάντας τοὺς λοιπούς ⁽²⁾.

2) ὅτι τὴν ἀκυρότητα προτείνει μόνον ὁ ἀνηλικος, ὑπὲρ οὗ ἐγράφη, καὶ οὐδεὶς ἄλλος ⁽³⁾.

3) ὅτι συναλλαγματικὴ ὑπὲρ ἀνηλίκου δὲν εἶνε ἄκυρος.

Ἰδοὺ αἱ ἐφαρμογαί.

1721. Ὁ ἀνήλικος ἀποδέκτης ἢ τριτεγγυητής. Καλούμενος διὰ τὴν πληρωμὴν ἔχει δικαίωμα νὰ προτείνῃ τὴν ἀκυρότητα ἢ πρὸ τούτου νὰ ζητήσῃ τὴν ἀκύρωσιν τῆς ἀποδοχῆς του. Ἡ συναλλαγματικὴ διὰ τοὺς λοιπούς ὑποχρέους (ἐκδόστην, ὀπισθογράφους) εἶνε ἔγκυρος, διότι ὡς γνωστὸν ἡ ἀποδοχὴ δὲν εἶνε τι ἀπαραίτητον διὰ τὴν ὑπαρξίν συναλλαγματικῆς, ἀπαραίτητον εἶνε νὰ σημειοῦται ἐν αὐτῇ ὁ πληρωτής § 1285. Τὰ αὐτὰ ἂν ᾖνε τριτεγγυητής ⁽⁴⁾.

1722. Ἐὰν ὁ ἀνήλικος ἐπλήρωσε; Ἡ πληρωμὴ εἶνε ἄκυρος § 1489. Ἐκτὸς ἂν πρόκηται περὶ πληρωμῆς ἢν ὡς χειράφετος εἶχε δικαίωμα νὰ ἐνεργήσῃ (ἄρθ. 104 Ν. Ἐπιτρ.). Ἐπιτρέπεται ἄρα ἀνάληψις καὶ κατὰ τοῦ καλῆς πίστεως κομιστοῦ ⁽⁵⁾,

(1) LyC. Tr. 4. 485.

(2) 3) Bravard 3. 126. LyC. Tr. 4. 491. Boistel 742. Εἰς τὰ αὐτὰ συμπεράσματα φθάνουσιν ἐν Γερμανίᾳ (ἄρθ. 2) καὶ ἐν Ἰταλίᾳ (ἄρθ. 327). 16e Brauer ἐν Bravard 3. 1:6 σημ. 1. Ces. Vivante IV § 2 No 1530. Vidari la Cambiale § 44. 267.

(4) Bedarride 1. 439. ΑΠ. 239 (59) Σουλ. Γκίνη 255. Πειρ. 3739. ΑΠ. 182 (87) Σουλ. Γκίνη αὐτ. ἢ Μπ. 7. 164. Αἱ ΑΠ. 260 (92) Θ. 3. 645 καὶ 276 (99) Θ. 10 579 ἔχουσιν ὑπ' ὄψιν συναλλαγματικὴν ἐν ἣ ὁ ἀνήλικος ᾗτο ἐκδόστης.

(5) Ὅτι ἡ ἀκυρότης προτείνεται καὶ κατὰ τοῦ καλῆς πίστεως κομι-

ὅστις ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει θὰ θεωρηθῇ ἀμελής, ἐστερημένος πάσης ἀγωγῆς κατὰ τῶν ὀπισθογράφων § 1638.

Ἐὰν ὅμως ὁ ἀνήλικος ἐπλήρωσεν ἔχων πρόβλεψιν ἥτοι ὀφειλὴν ἔγκυρον πρὸς τὸν ἐκδότην, νομίζω ὅτι ὁ κομιστής, ὅστις ἄλλως ἔχει δικαιώματα ἐπ' αὐτῆς, δύναται νὰ ἀποκρούσῃ νικηφόρως τὴν ἀγωγὴν τοῦ ἀνηλίκου ἀντιτάσσων αὐτῷ τὴν ἐκ τοῦ ἀρθρ. 3 τοῦ Ν. περὶ Ἐπιτρ. παρεχομένην. Ὁ ἀνήλικος διὰ τῆς πληρωμῆς κατέστη προφανῶς πλουσιώτερος, διότι ἐπλήρωσε τὸ χρέος αὐτοῦ πρὸς τὸν ἐκδότην, τοῦ ὁποίου κατὰ τὰ περὶ προβλέψεως διδασκόμενα εἶνε ἐκδοχέως ὁ κομιστής.

Ἄλλ' ὅταν ἡ ὀφειλὴ τοῦ ἀνηλίκου πρὸς τὸν ἐκδότην ᾖ ἀκυρος δὲν ὑπάρχει πρόβλεψις, ἐπομένως ὁ ἀμελής κομιστής δύναται νὰ στραφῇ κατὰ τοῦ ἐκδότου.

1723. Ὁ ἀνήλικος εἶνε ἐκδότης. Καὶ ἐνταῦθα ὁ ἀνήλικος, καταδιωκόμενος ὑπὸ τοῦ κομιστοῦ ἢ τινος ὀπισθογράφου, δύναται νὰ ἀντιτάξῃ τὴν ἀκυρότητα ἢ νὰ ἐπιδιώξῃ ταύτην πρὸ πάσης καταδιώξεως κατὰ παντὸς κομιστοῦ. Ἡ γνώμη τινῶν ὅτι κηρύσσουμένης ἀκύρου τῆς συναλλαγματικῆς διὰ τὸν ἀνήλικον ἐκδότην, δὲν ὑφίσταται πλέον συναλλαγματικὴ καὶ ὅτι τὸ Ἐμπ. δικαστήριον πρέπει νὰ κηρυχθῇ ἀναρμόδιον, ἐκτὸς ἂν οἱ ἀνήλικοι ᾖ ἐμποροὶ ἢ πρόκειται περὶ πράξεως ἐμπορικῆς⁽¹⁾ μοί φαίνεται ὑπερβολικὴ καὶ ἀντικειμένη εἰς τὴν φράσιν τοῦ Ν., ὅστις κηρύσσει τὴν συναλλαγματικὴν ἀκυρον μόνον ὡς πρὸς τὸν ἀνήλικον⁽²⁾. Καὶ κατὰ τοῦ πληρωτοῦ ἔχει ἀγωγὴν, ἂν ὑπάρχῃ πρόβλεψις, διότι ὁ πληρωτὴς πληρώνων εἴτε μετ' ἀποδοχὴν εἴτε ἄνευ ἀποδοχῆς πληρώνει ὑπ' εὐθύνην του.

1724. Ὁ ἀνήλικος εἶνε ὀπισθογράφος. Ἐνταῦθα δὲν πρόκειται περὶ εὐθύνης μόνον ἀλλὰ καὶ περὶ τοῦ κύρους τῆς μεταβιβάσεως τοῦ τίτλου. Ἡ ὀπισθογράφησις εἴτε ὡς ἀπαλλοτριώσεις εἴτε

στοῦ. ΑΠ. 239 (59) Σουλ. Γκίνη 255 Πειρ. 3739. Ἀκ. 49 Φεβρ. 56. D. 56. 1. 86. S. 56. 1. 301. LyC. Tr. 4. 488. Alauzet 1271.

(1) Bedarride 1. 439.

(2) Ἰδίως τὸν Brauer ἐν Bravard 3. 136. Τὰ αὐτὰ καὶ ἐν Ἰταλίᾳ Vidari la Cambiale § 42. LyC. Tr. 4. 491. Αἱ ΑΠ. 260 (92) Θ. 3. 645 καὶ 276 (99) Θ. 10. 579 ἔχουσιν ὑπ' ὄψιν ἐκδοσιν παρ' ἀνηλίκου, ἀλλὰ δὲν θίγουσι τὸ ζήτημα τοῦ κύρους τῆς συναλλαγματικῆς διὰ τοὺς λοιπούς.

ὡς εἰσπραξίς ἀπαιτήσεως ⁽¹⁾ εἶνε ἄκυρος ἐκτὸς ἂν γίνεται παρὰ χειραφέτου συναίνεσι τοῦ κηδεμόνος ἢ ἐν γένει ἔχοντος δικαίωμα, ὅτε ἰσχύει ὡς ἐκχώρησις. Καὶ βεβαίως ὁ ἀνήλικος εὐθύνῃ ἐκ τῆς ὀπισθογραφώσεως δὲν ἔχει· ὅταν δ' αὕτη ἰσχύῃ ὡς ἐκχώρησις, εὐθύνεται οὐχὶ ὡς ὀπισθογράφος, ἀλλ' ὡς πᾶς ἐκχωρητής.

Ὅταν ἡ ὀπισθογράφησις ᾗνε ἄκυρος καὶ ὡς ἐκχώρησις, ὁ ἀνήλικος δύναται νὰ διεκδικήσῃ τὸν τίτλον κατὰ παντὸς κομιστοῦ, δύναται νὰ εἰδοποιήσῃ τὸν πληρωτὴν νὰ μὴ πληρώσῃ, οὗτος δὲ ὀφείλει εἰδοποιηθεὶς νὰ ἀρνηθῇ § 1530, δύναται ἐπίσης νὰ ζητήσῃ ἀποζημίωσιν παρ' ἐκείνου πρὸς ὃν μετεβίβασε τὸν τίτλον.

Ἄλλ' ἐὰν ἐφησυχάσῃ ;

Δύναται ὁ ἀποδέκτης νὰ ἀποκρούσῃ τὸν κομιστὴν ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι οὗτος κατέχει συνεπείᾳ ὀπισθογραφώσεως παρ' ἀνηλίκου ; Καὶ πάλιν δύναται ὁ ἐκδότης καὶ οἱ πρὸ τοῦ ἀνηλίκου ὀπισθογράφοι νὰ ἀποκρούσωσι τὸν αὐτὸν κομιστὴν διὰ τὸν αὐτὸν λόγον ;

Κατὰ τὰς γενικὰς ἀρχάς, βεβαίως ναί ⁽²⁾. Ἀφ' οὗ ὅμως ἐδέχθημεν τὸ ἄρθρ. 114 ἔχον τὴν ἔννοιαν ὅτι ἡ ἀκυρότης ἐγράφῃ ὑπὲρ τοῦ ἀνηλίκου καὶ ὅτι παρὰ τούτου μόνον αὕτη προτείνεται § 1720 ἐπιβάλλεται ἡ ἀποφατικὴ λύσις ⁽³⁾.

1725. Εὐθύνῃ τοῦ ἀνηλίκου. Ἡ συναλλαγματικὴ εἶνε διὰ τὸν ἀνήλικον ἄκυρος, ἄρα εὐθύνῃ ἐκ συναλλαγματικῆς δὲν ἔχει· ἀλλὰ δύναται νὰ ἔχῃ ἄλλην εὐθύνῃν ;

Ὁ Ν. τὴν συναλλαγματικὴν μόνον κηρύσσει ἄκυρον καὶ ἀπαγο-

(1) Κατὰ τὴν ΑΠ. 283 (66) Πειρ. 3757 καὶ Ἐφ. Ἀθ. 398 (97) Θ. 8. 458 ἡ ὀπισθογράφησις εἶνε εἰσπραξίς ἀπαιτήσεως καὶ ἐπομένως γίνεται παρὰ τοῦ ἐπιτρόπου ἄνευ διατυπώσεων, τοῦ ἄρθρ. 61 τοῦ Ν. περὶ Ἐπιτρ. μὴ ἔχοντος ἐφαρμογὴν.

(2) Κατὰ τὴν ΑΠ. 261 (70) Σολ. Γκλίνη 153. « Ἐὰν ἡ ὀπισθογράφησις δυνάμει τῆς ὁποίας μετεβιβάσθη γραμ. εἰς διαταγὴν δὲν ᾗνε ἰσχυρὰ καὶ νόμιμος ὁ ὀφειλέτης τοῦ γραμματίου, κινδυνεύων νὰ πληρώσῃ καὶ ἐκ δευτέρου, δικαιούται νὰ προτείνῃ τὴν σχετικὴν ἔνστασιν νομιμοποιήσεως ».

(3) Αὐτὴν τὴν λύσιν δέχονται ἐν Ἰταλίᾳ Vidari la Cambiale § 267 bis Ces. Vivante IV. § 68 Νο 1529 καὶ § 77 Νο 1725 καὶ ἐν Γερμανίᾳ Thöl μεταφρ. Ἰταλ. § 16. Brauer ἐν Bravard 3. 136 σημ. Endemann V § 64. Ὁ Vidari la Cambiale 267 bis δέχεται μόνον ὅτι ἀποκρούεται ὁ κομιστής ὁ ἀμίσως λαβὼν παρὰ τοῦ ἀνικάνου.

ρεύει, οὕτως εἶπεῖν, τὴν παραγωγὴν ἐνοχῆς ἐκ συναλλαγματικῆς, δὲν ἀπαγορεύει ὁμως τὴν ὑπαρξίν ἐνοχῆς τοῦ ἀνήλικου ἐξ ἄλλης αἰτίας καὶ κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ πολ. δικαίου. Τοῦτο ὑποδείκνυσιν ἀτελῶς, παραπέμπων εἰς ὠρισμένον ἄρθρον τοῦ Ἀστ. Ν. (1) οὕτω :

1) Ἐὰν ἡ συναλλαγματικὴ ἐξεδόθη, ἀπεδέχθη ἢ ὠπισθογραφήθη δι' αἰτίαν ἔγκυρον καὶ ὑποχρεωτικὴν διὰ τὸν ἀνήλικον ἢ διὰ πρᾶξιν, ἣν εἶχε ἱκανότητα νὰ ἐνεργήσῃ, εἴτε ὡς χειράφετος (ἄρθρ. 104 Ν. Ἐπιτρ.) εἴτε ὡς συμπληρώσας τὸ 14ον ἔτος τῆς ἡλικίας του (ἄρθρ. 5 Ν. Ἐπιτρ.), οὗτος, μετὰ τὴν ἀκύρωσιν τῆς συναλλαγματικῆς, διαμένει οὐχ ἥττον ὑπόχρεως ἐκ τῆς ἀρχικῆς ἐνοχῆς, καὶ ἂν ἡ συναλλαγματικὴ ἐξεδόθη ἐπὶ σκοπῷ ἀνανεώσεως (2).

2) Ἐὰν ὁ ἀνήλικος, ἐκδότης ἢ ὠπισθογράφος, ἐκ τῆς πρὸς αὐτὸν καταβολῆς ᾗνε πλουσιώτερος κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐπιδόσεως τῆς ἀγωγῆς, εὐθύνεται κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ Ν. περὶ Ἐπιτρ. (3).

3) Ἐὰν ὁ ἀνήλικος ᾗνε ἐνοχος ἀθεμίτου πρᾶξεως, ἀδικήματος ἢ οἰονεὶ ἀδικήματος, εὐθύνεται κατὰ τὸ ἄρθρ. 2 τοῦ Ν. περὶ Ἐπιτροπείας (4).

4) Ἐὰν διὰ δόλου ἐπεισε τὸν μεθ' οὗ συνηλλάχθη ὅτι-εἶνε ἐνήλικος, εὐθύνεται κατὰ τὸ ἄρθρ. 8 (5).

Ἀλλὰ πᾶσαι αἱ εὐθύναι αὗται, οὗται ἀστικῆς φύσεως, ἐκδικάζονται ὑπὸ τοῦ Πολ. δικαστηρίου (6).

(1) Τὸ ἄρθρ. 1312 τοῦ Γαλ. Ἀστ. Κώδ. εἶνε περίπου τὸ ἄρθρ. 3 τοῦ Ν. περὶ ἐπιτρ.

(2) LyC. Tr. 4.490. Bravard 3.126. Κατὰ τὸν Boistel 740 ἡ τοιαύτη συναλλαγματικὴ εἶνε ἔγκυρος, διότι ἡ παραπομπή τοῦ ἄρθρ. 114 εἰς τὸ κοινὸν δίκαιον σηκνίει ὅτι ὁ Ν. δὲν ἐνόει νὰ δημιουργήσῃ ἀνικανότητος ἄλλας πλὴν ἐκεῖνων αἰτίας κατὰ τὸ κοινὸν δίκαιον ὑφίστανται.

(3) LyC. Tr. 4. 490. Boistel 740. Bravard 3. 126. Alauzet 1269. Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς: ΑΠ. 182 (87) Συλλ. Γκίνη 255 ἢ Μπ. 7. 164. ΑΠ. 260 (92) Θ. 3 645. ΑΠ. 276 (99) Θ. 10. 579.

(4) Ὁ ἀνήλικος ὑπογράφων γραμμῆτιον εἰς δικταγὴν περιέχον ψευδῇ αἰτίαν δὲν διαπράττει οἰονεὶ ἀδικήμα. Ἀκ. 19 Φεβρ. 56. S. 56. 1. 301. Aubry et Rau 4 § 335 σημ. 22. Παλ. 521.

(5) Ἰδε Ἐφ. Ἀθ. 522 (97) Θ. 8. 535 καὶ κατωτ. § 1727.

(6) LyC. Tr. 4. 490. Παλ. 521 ἴδε κατωτέρω § 1727 διὰ τὸ ἄρθρ. 8 Ν. ἐπιτροπείας.

Ἐπειδὴ δὲ ἡ συναλλαγματικὴ εἶνε ἄκυρος, ἔπεται ὅτι δὲν χρησιμεύει οὔτε πρὸς ἀπόδειξιν τῆς καταβολῆς οὔτε πρὸς ἀπόδειξιν τῆς ὀφειλείας (1).

1726. Τὸ ἀρθρ. 8 τοῦ Ν. περὶ ἐπιτροπείας. Μεταχρονολόγησις. Δυσκολίαις παρουσιάζει τὸ ἀρθρ. 8 τοῦ Ν. περὶ ἐπιτροπείας. Κατὰ τὸ ἀρθρον τοῦτο αὐτὸ συμπληρώσας τὸ 18 ἔτος ἀνήλικος, δὲν δύναται νὰ ἐπικαλεσθῇ ὑπὲρ ἐκυτοῦ τὴν διάταξιν τοῦ ἀρθρου 3, ἐὰν ἀποδειχθῇ ὅτι κατὰ τὴν ἐπιχείρησιν τῆς νομικῆς πράξεως, ἔπεισε διὰ δόλου τὸν μετ' αὐτοῦ ἐπιχειρήσαντα τὴν πράξιν ὅτι εἶνε ἐνήλικος».

Ἐφαρμόζεται τὸ ἀρθρον ἐπὶ συναλλαγματικῶν;

Ποία ἡ ἔννοια τῆς φράσεως «ἔπεισε διὰ δόλου»;

Ἡ μεταχρονολόγησις εἶνε πειθῶ διὰ δόλου;

1727. Ἐφαρμογὴ τοῦ ἀρθρου 8 τοῦ Ν. περὶ ἐπιτροπείας ἐπὶ συναλλαγματικῶν. Τὸ ζήτημα εἶνε ἂν ὁ κομιστὴς δύναται νὰ ἀποκρούσῃ τὸν ἀνήλικον, ἐπικαλούμενον τὴν ἀκυρότητα τῆς συναλλαγματικῆς, ἀντιτάσσων αὐτῷ τὸ ἀρθρ. 8. Τὸ Ἐφετεῖον Ἀθηνῶν ἐδέχθη τὴν ἀποφατικὴν γνώμην ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι τὸ ἀρθρ. 8 εἶνε ἐξαίρεσις τοῦ ἀρθρ. 3 τοῦ Ν. περὶ ἐπιτροπείας, ἡ δὲ ἐξαίρεσις αὕτη οὐδόλως ἀνάγεται οὐδὲ ἔχει ἐφαρμογὴν προκειμένου περὶ τοῦ κύρους τῆς συναλλαγματικῆς, ἣν ὁ Ἐμπ. Ν. κηρύττει ἀπολύτως ἄκυρον (2). Ἀρα, κατὰ τὸ πνεῦμα τοῦ Ἐφετείου, ἡ συναλλαγματικὴ εἶνε ἄκυρος, ὁ δὲ κομιστὴς ἔχει δικαίωμα ἀποζημιώσεως κατὰ τοῦ

(1) Ἀκ. 25 Νῆρ. 61 D. 61. 1. 490. S. 62. 1. 177. Ἀκ. 1 Ἰουν. 70. D. 70. 1. 432. S. 70. 1. 387. LyC. Tr. 4. 490. Alauzet 4269 i. f. Boistel 740. ΑΠ. 182 (87). Σουλ. Γκίνη 255 ἢ Μπ. 7. 164 ΑΠ. 260 (92) Θ. 3. 645. ΑΠ. 276 (99) Θ. 10. 579 Ἐὰν ἡ συναλλαγματικὴ ἐξεδόθη ἢ ὠπισθογραφῆθῃ διὰ πράξιν ἣν ὁ ἀνήλικος (ὡς χειράφετος ἢ συμπληρώσας τὸ 14 ἔτος τῆς ἡλικίας του) εἶχε δικαίωμα νὰ ἐνεργήσῃ, νομίζω ὅτι καίτοι ἄκυρος χρησιμεύει πρὸς ἀπόδειξιν τῆς καταβολῆς Κατὰ τὴν ΑΠ. 289 (83) εἰς τὸν ὅρον καταβολῆ τοῦ ἀρθρ. 3 Ν. ἐπιτρ. δὲν περιλαμβάνεται μόνῃ ἡ περίπτωσις καθ' ἣν κατεβλήθησαν τῷ ἀνήλικῳ χρήματα ἄλλ' ἐν γένει πᾶν κέρδος καὶ ὀφείλεια προκύπτουσα ἐκ τῆς συνομολογηθείσης παρ' αὐτοῦ μετὰ τοῦ τρίτου συμβάσεως ἢ ὑποχρεώσεως.

(2) Ἐφ. Ἀθ. 522 (97) Θ. 8. 535. Εἰς. κ. Παπαγιαννοπούλου.

ἀνηλίκου δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 2, διότι προφανῶς ὁ διὰ δόλου πείθων διαπράττει πρᾶξιν ἀθέμιτον·

Εἰς τὸ αὐτὸ συμπέρασμα φθάνουσι καὶ ἐν Γαλλίᾳ· ἀλλ' ἐκεῖ δὲν ὑπάρχει διάταξις ὁμοία πρὸς τὸ ἄρθρ. 8. Ὑπάρχει μόνον ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 1310 Γαλ. Κ. καθ' ἣν ὁ ἀνήλικος, ἀδιακρίτως ἡλικίας, δὲν ἀποκαθίσταται διὰ τὰς ἐνοχὰς αὐτοῦ τὰς προκυπτούσας ἐξ ἀδικήματος ἢ οἰονεὶ ἀδικήματος⁽¹⁾.

Ἡ γνώμη καθ' ἣν τὸ ἄρθρ. 8 ἀναγράφει γενικὸν κανόνα, ἐφ' ἑπομένον ἐπὶ πάσης νομικῆς πράξεως τοῦ συμπληρώσαντος τὸ 18 ἔτος ἀνηλίκου, ἂν καὶ δὲν ὑπεστηρίχθῃ παρ' ἡμῖν, μοι φαίνεται ἡ ὀρθότερα. Θὰ ἔδεχόμην ἐπομένως ὅτι συναλλαγματική, ὑπογραφείσα παρ' ἀνηλίκου, συμπληρώσαντος τὸ 18 ἔτος, καὶ πείσαντος διὰ δόλου, ὅτι εἶνε ἐνήλικος, εἶνε συναλλαγματικὴ ἔγκυρος διὰ τὸν τοιοῦτον ἀνήλικον⁽²⁾.

1728 Ἐννοία τῆς φράσεως «ἐπείσει διὰ δόλου». Κατὰ τὸ Ρ. Δικ. ὁ ἀνήλικος, ὁ κατὰ πλάνην βεβαιώσας ὅτι εἶνε ἐνήλικος ἀποκαθίσταται, ἐν ᾧ δὲν ἀποκαθίσταται, ὁ ἐν γνώσει βεβαιώσας ὅτι εἶνε ἐνήλικος ἢ ὁ μεταχειρισθεὶς δόλια μέσα (π. χ. ψευδῆ πιστοποιητικὰ γεννήσεως, βαπτίσεως κλπ.) διὰ νὰ πιστευθῇ τοιοῦτος⁽³⁾. Ταῦτα ἴσχυον καὶ ἐν Γαλλίᾳ πρὸ τοῦ Γαλ. Κώδικος.

Παρατηρήθη ὅμως ἐκεῖ, ὅτι εἰς πᾶσαν πρᾶξιν μετ' ἀνηλίκου ὑπῆρχε ἡ βεβαιώσις τοῦ ἀνηλίκου ὅτι εἶνε ἐνήλικος ἢ προσαγωγὴ ἐγγράφων πλαστῶν πιστοποιούντων τὴν ἐνηλικίότητα. Διὰ τοῦτο ἐνωρὶς ἡ Νομολογία, πρὸς προστασίαν τῶν ἀνηλίκων, βοηθουμένη καὶ ὑπὸ τῆς ἐρμηνείας τῶν κειμένων, ἔφθασε νὰ δεχθῇ, προφανῶς ἐναντίον τῶν διατάξεων τοῦ Ρωμ. Δικαίου, ὅτι δὲν εἶνε κώλυμα πρὸς

(1) LyC.Tr. 4.490 i. f. Τὸ Ἄκ. 15 Νῆρ. 98 καὶ 21 Μαρτ. 99. S. 99.1. 225 ἔφθασε σχεδὸν νὰ ἀναγνωρίσῃ μόνον δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 1310 Γ. Κωδ. (διότι τὸ ἄρθρ. 8 τοῦ Ν. περὶ ἐπιτρ. ἐκεῖ δὲν ὑπάρχει) ὅτι ἡ συναλλαγματικὴ ἢ ὑπογεγραμμένη παρ' ἀνηλίκου, ὅστις, μεταχρονολογήσας αὐτήν, κατέστη ἐνοχὸς οἰονεὶ ἀδικήματος, εἶνε τελεία συναλλαγματικὴ διὰ τὸν καλῆς πίστεως κομιστὴν καὶ ἐπάγεται πάντα τὰ ἀποτελέσματα αὐτῆς καὶ ἀπέναντι τοῦ ἀνηλίκου.

(2) Ἴδε τὴν ἀνωτέρω σημείωσιν καὶ Κρασσᾶ Οἴκογ. § 298.

(3) Ἴδε τοὺς Ν. 1, 2 καὶ 3 Κωδ. 2. 43.

ἀποκατάστασιν τοῦ ἀνηλίκου οὔτε ἡ ψευδὴς ὁμολογία αὐτοῦ ὅτι εἶνε ἐνήλικος οὔτε ἡ χρῆσις δολίων καὶ ψευδῶν μέσων (πιστοποιητικῶν κλπ.) διὰ τὸ πιστευθῆ τοιοῦτος.

Οὕτως εἶχον τὰ ἐν Γαλλίᾳ ὅταν ἔγραφεν ὁ Pothier. 'Αλλ' ὁ Pothier ἐγνώριζε μὲν τὴν νομολογίαν, ὅσον ἀφορᾷ τὴν ὁμολογίαν τοῦ ἀνηλίκου, δὲν ἐγνώριζε ὁμως ταύτην, ὅσον ἀφορᾷ τὴν χρῆσιν δολίων καὶ ψευδῶν μέσων, διὰ τοῦτο ἐρμηνεύων τὰ ἄνω κείμενα τοῦ Ρωμ. Δικαίου, δέχεται ῥητῶς ὅτι ἡ παρὰ τοῦ ἀνηλίκου ψευδὴς δήλωσις, ὅτι εἶνε ἐνήλικος, δὲν εἶνε κώλυμα πρὸς ἀποκατάστασιν, ἐνῶ εἶνε κώλυμα ἡ παρ' αὐτοῦ χρῆσις ψευδῶν καὶ δολίων μέσων, πιστοποιητικῶν κλπ. ἵνα πιστευθῇ ἐνήλικος⁽¹⁾.

Ἀντιγράφοντες καὶ κατὰ τοῦτο τὸν Pothier οἱ συντάκται τοῦ Γαλ. Κώδικος ἔγραψαν τὸ ἀρθρ. 1307 καθ' ὃ ἡ ἀπλὴ δήλωσις τοῦ ἀνηλίκου, ὅτι εἶνε ἐνήλικος, δὲν εἶνε κώλυμα πρὸς ἀποκατάστασιν.

Ἐνεκ τούτου ἐν Γαλλίᾳ σήμερον δέχονται :

1) ὅτι ὁ ἀνήλικος ὁ δηλῶν ἐν γνώσει ὅτι εἶνε ἐνήλικος δὲν θεωρεῖται ἐν δόλῳ⁽²⁾. Τοῦτο εἶνε ἐναντίον τοῦ Ρωμ. Δικ. (N. 2 Κωδ. 2. 43.).

2) ὅτι ὁ ἀνήλικος ὁ ποιούμενος χρῆσιν δολίων μέσων, πιστοποιητικῶν κλπ. ἵνα πιστευθῇ ἐνήλικος εἶνε ἐν δόλῳ, συμφῶνως πρὸς τὸ Ρωμ. Δικ. (N. 3 Κωδ. 2. 43) ⁽³⁾.

Καὶ τότε τί ἐδέχθη τὸ ἀρθρ. 8 τοῦ N. περὶ ἐπιτροπείας :

Τὴν θεωρίαν τοῦ Γαλ. Κώδικος, οἷς ἀνωτέρω ἐξετέθη, ἢ τὴν θεωρίαν τοῦ Ρωμ. Δικαίου :

Ἐκ τοῦ ὀρισμοῦ τῆς ἡλικίας δύναται νὰ ὑποστηριχθῇ ὅτι τὸ ἀρθρον ἐπαναλαμβάνει ἀπλῶς τὰ τοῦ Ρωμ. Δικαίου. Ἐκ τῆς φράσεως ὁμως «ἐπείσει διὰ δόλου» δύναται ἐπίσης νὰ ὑποστηριχθῇ ὅτι ἀποδέχεται τὴν θεωρίαν τοῦ Γαλ. Κώδικος⁽⁴⁾.

(1) Pothier Procedure Civile Μέρους 5 Κεφάλ. 4 ἀρθρ. 2 § 1. ἴδε Albert Wahl ἐν S. 99 1. 225.

(2) LyC. Tr. 4. 490. i. f. Aubry et Rau 4 § 335 σημ. 18.

(3) Aubry et Rau 4 § 335 σημ. 18. Marcadé 4 § 894. Τελείαν μελέτην ἐπὶ τοῦ θέματος ὑπὸ πᾶσαν ἐποψίν ἔγραψεν ὁ Albert Wahl ὑπὸ τὰς ἀποφ. Ἀκ. 15 Νῆρ. 98 καὶ 21 Μαρ. 99 ἐν S. 99. 1. 225.

(4) Ὁ κ. Κρασσᾶς Οἰκογ. § 298 διδάσκει ὅτι τὸ ἀρθρ. 8 εἶνε ἐπανάληψις ἀρχῆς τοῦ Ρ. Δικ. παραπέμπει ὁμως μόνον εἰς τὸν N. 3 Κωδ. 2. 43.

1729. Ἡ μεταχρονολόγησις εἶνε πειθὼ διὰ δόλου ; Ὁ ἀνήλικος, εἰς τὰς παραμονὰς τῆς ἐνηλικιότητος αὐτοῦ, ἐκδίδων, ὁπισθογραφῶν ἢ ἀποδεχόμενος συναλλαγματικὴν, γράφει χρονολογίαν μέλλουσαν καὶ συμπίπτουσαν κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐνηλικιώσεώς του.

Ἡ τοιαύτη μεταχρονολόγησις εἶνε οἷον εἰς ἀδίκημα ἥτοι δόλος ;

Τὸ Ἐφετεῖον τῶν Παρισίων εἶχε δεχθῆ ὅτι ἡ μεταχρονολόγησις, εἶνε ψευδὴς δῆλωσις τοῦ ἀνηλίκου, ὅτι εἶνε ἐνήλικος, ὑποπίπτουσα εἰς τὴν διάταξιν τοῦ ἀρθρ. 1307 καθ' ὃ ἡ τοιαύτη δῆλωσις δὲν εἶνε δόλος. Ἐπομένως ὁ ἀνήλικος προτείνει τὴν ἀκυρότητα κατὰ παντὸς κομιστοῦ⁽¹⁾.

Ἐπανελθὼν ὁμοῦς ἐπὶ τοῦ ζητήματος τὸ αὐτὸ δικαστήριον ἐδέχθη ὅτι ἡ μεταχρονολόγησις δὲν εἶνε ψευδὴς δῆλωσις τοῦ ἀνηλίκου, ὅτι εἶνε ἐνήλικος ἀλλ' εἶνε χρήσις δολίων μέσων ἵνα πιστευθῇ ἐνήλικος, ἰδίως ὅταν γίνεται ἐκ συμφώνου μετὰ τοῦ ἀρχικοῦ λήπτου ὅπως προσπορισθῶσι χρήματα. Εἰναι συνεπῶς οἷον εἰς ἀδίκημα ἥτοι δόλος παρακωλύων τὸν ἀνήλικον νὰ προτείνῃ τὴν ἀκυρότητα κατὰ τοῦ καλῆς πίστεως κομιστοῦ. Καὶ τὴν τελευταίαν ταύτην γνώμην ἐδέχθη τὸ ἀκυρωτικόν⁽²⁾.

Παρ' ἡμῖν ἂν δεχθῶμεν ὅτι τὸ ἀρθρ. 8 τοῦ Ν. περί ἐπιτροπείας εἶνε ἐπανάληψις τοῦ Ρ. Δικ. ἡ δευτέρα λύσις ἐπιβάλλεται πάντοτε.

1730 Παρὰ τίνος καὶ κατὰ τίνος προτείνεται ἡ ἀκυρότης. Ἀρμοδιότης. Ἐσημειώσαμεν ἤδη ὅτι τὴν ἀκυρότητα ἐπικαλεῖται μόνος ὁ ἀνήλικος ὑπὲρ αὐτοῦ ἐγράφη καὶ οὐδεὶς ἄλλος § 1720. Ἐσημειώσαμεν ἐπίσης ὅτι αὕτη ἀντιτάσσεται καὶ κατὰ τοῦ καλῆς πίστεως κομιστοῦ, διότι ἄλλως ἡ προστασία τῶν ἀνικάνων θὰ ἦτο ἀνεπαρκής § 1340⁽³⁾.

ὅστις ἔχει ὑπ' ὄψιν χρῆσιν δολίων μέσων.

(1) Ἐφ. Paris 17 Ἰουλ. 94 ἐν Dalloz 94. 2. 25 ἐνθ' αὐτῇ καὶ σημ. ἐκτενέως τοῦ Thaller ἢ S. 99. 1. 225.

(2) Ἀκ. 15 Νόρ. 98 καὶ 21 Μαρ. 99 ἐν S. 99. 1. 225 ἐνθ' αὐτῇ καὶ σημ. τοῦ Albert Wahl. Ὡς ἐσημειώσαμεν ἤδη (ἴδε σημ. 1 τῆς σελ. 1009) διὰ τῶν ἄνω ἀποφ. δὲν ἀναγνωρίζεται μόνον εὐδύνη τοῦ ἀνηλίκου ἐνεκα δόλου, ἀλλὰ περίπου ἡ ἀρχὴ ὅτι ὁ δολιευόμενος ἀνήλικος δὲν προτείνει τὴν ἀκυρότητα τῆς συναλ. ἥτοι κατὰ τι ἀνέλογον πρὸς τὸ ἀρθρ. 8 τοῦ Ν. περί ἐπιτροπείας, ὅπερ δὲν ὑπάρχει ἐν Γαλλίᾳ.

(3) Ραλ. 521. ΔΠ. 239 (59) Πειρ. 3739. Σουλ. Γκίνη 255. LyC. Τρ.

Ἡ ἀκυρότης διατυπωμένη ὡς ἔνστασις, ἐκδικάζεται παρὰ τοῦ δικαστηρίου τῆς ἀγωγῆς, ὡς ἀγωγή δέ, παρὰ τῶν κοινῶν δικαστηρίων ⁽¹⁾.

Ὅταν ὁμοῦ τὸ ἐμπ. δικαστήριον ἀποφανθῇ ἄκυρον τὴν συναλλαγματικὴν, ἐνεκα ἀνηλικιότητος, δὲν ἔχει πλέον ἀρμοδιότητα νὰ δικάσῃ τὴν ἐπιβοηθητικὴν αἴτησιν τοῦ ἐνάγοντος περὶ καταδίκης τοῦ ἀνηλίκου λόγῳ εὐθύνης ἐξ ἄλλης αἰτίας § 1725 ⁽²⁾.

1731. Τὸ ἄρθρ. 729 Πολ. Δικ. Ἠρωτήθη ἂν ἡ περὶ ἀνηλικιότητος ἔνστασις ὑπόκειται εἰς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 729 τῆς Πολ. Δικ. Ὁρθότερα δὲ μοι φαίνεται ἡ καταφατικὴ γνώμη. Οἱ ὑποστηρίζοντες τὸ ἐναντίον, ἰσχυρίζονται, ὅτι τὸ ἄρθρ. 729 ὅρξ ἐνστάσεις ἀντιτασσομένης κατὰ τῆς συναλλαγματικῆς, ὕφισταμένης ὡς τοιαύτης, ματαιοῦσας δὲ τὴν ἐκ ταύτης ὑποχρέωσιν τοῦ ἐναγομένου, ἐὰν ἀληθεύωσι, καὶ οὐχὶ ἐνστάσεις κατὰ τοῦ κύρους καὶ τῆς ὑποστάσεως αὐτῆς τῆς συναλλαγματικῆς, οἷα εἶνε ἡ τῆς ἀνηλικιότητος, διότι ταύτης ἀληθοῦς ὑπολαμβανομένης, αἴρεται αὐτὴ τῆς συναλλαγματικῆς ἢ ὑπόστασις, διὰ τὴν ἀνικανότητα τοῦ προσώπου, ὅπως ὑποχρεωθῇ ἐκ συναλλαγματικῆς ⁽³⁾.

Ἡ διάκρισις εἶνε ἴσως εὐλογος καὶ πρακτικὴ, ἀλλ' ὡς παρατηρήθη, θὰ περιελάμβανε, ἐπὶ βλάβῃ τῆς γενικότητος τοῦ ἄρθρου, καὶ τὰς ἐνστάσεις τῆς ὑποβολῆς, διότι καὶ αὗται ἀφορῶσιν εἰς τὸ κύρος τοῦ τίτλου § 1680.

1732. Ἐγκρίσις. Οὐδεμία ἀμφιβολία ὅτι ὁ ἀνήλικος, ἐνηλικιούμενος, δύναται νὰ κυρώσῃ, δι' ἐγκρίσεως, τὴν παρ' αὐτοῦ κατὰ τὴν ἀνηλικιότητα ὑπογραφεῖσαν, καὶ συνεπῶς ἄκυρον, συναλλαγμα-

4. 488. Boistel 742. Alauzet 1271. Bravard 3. 127. Ἀκ. 49 Φεβρ. 56. D. 56. 1. 86. S. 56. 1. 301.

(1) Παλ. 521. LyC. Tr. 4. 489. Bravard 3. 127 σημ. Ἀκ. 23 Μαρ. 57. S. 58. 1. 300. D. 57. 1. 126.

(2) LyC. Tr. 4. 490. Ἐφ. Toulouse 9 Αὐγ. 60. D. 61. 5. 96. S. 61. 2. 23. Ἐφ. Ἀθ. 522 (97) Θ. 8. 535. ἡ ΑΠ. 260 (92) Θ. 3. 645 ἔχει ὑπ' ὅψιν ἀγωγὴν ἐκ τοῦ ἄρθρ. 3 καὶ 8 τοῦ Ν. περὶ ἐπιτροπείας.

(3) Ἐφ. Ἀθ. 1531 (91) Θ. 3. 8. καὶ Ἐφ. Ἀθ. 391 (92) Θ. 3. 172 ἀμφότεραι εἰς. τοῦ κ. Λυκούδη. Κατὰ τὴν Ἐφ. Ἀθ. 522 (96) Θ. 7. 393 ἡ τῆς ἀνηλικιότητος ἔνστασις ἱστᾷ τὴν συζήτησιν τῶν ἀνεκαθαρίστων.

τικήν, ἥτις τότε, κατὰ τὰς γενικὰς περὶ ἐγκρίσεως ἀρχάς, θεωρεῖται ἐγκυρος ex tunc ⁽¹⁾.

2) Περὶ γυναικῶν

1733. Ἰκανότης καὶ περιορισμοί. Αἱ γυναῖκες παρ' ἡμῖν, εἴτε ὕπανδροι, εἴτε ἄγαμοι, εἴτε χῆραι, ἔχουσιν, ἐὰν ὧσιν ἐνήλικοι, πλήρη τὴν ἱκανότητα τοῦ συναλλάττεσθαι, ὑπὸ τὸν περιορισμόν, ὅτι δὲν δύνανται ν' ἀναλάβωσιν ἀλλοτρίας ἐνοχάς § 176.

Δύνανται ἐπομένως νὰ ἐπιχειρῶσιν ἐμπορικὰς πράξεις αἰτίνες εἶνε συναλλάγματα § 150. Ἀλλὰ

1) ἐὰν ὧσιν ἔγγαμοι, δὲν ἀποκτῶσι τὴν ιδιότητα τοῦ ἐμπορίου ἄνευ τῆς συναινέσεως τοῦ συζύγου § 179 καὶ χωριστῆς ἐμπορίας § 183.

2) δὲν ὑπόκεινται εἰς προσωπικὴν κράτησιν καὶ ὅταν ᾔνε ἐμποροί⁽²⁾.

3) δὲν δύνανται νὰ ὑπογράψωσιν ἐγκύρως συναλλαγματικὰς, ἐκτὸς ἂν ᾔνε ἐμποροὶ (ἀρθρ. 113).

Ἴδου πῶς ἔχει τὸ ἀρθρ. 113.

«Αἱ συναλλαγματικαί, αἱ ὑπογεγραμμέναι παρὰ γυναικῶν ὑπάνδρων ἢ ἀγάμων, μὴ ἐμπορευομένων δημοσίως, δὲν ἰσχύουν, ὡς πρὸς αὐτάς, εἰμὴ ὡς ἀπλῇ ὑπόσχεσις».

1734. Σκοπὸς τῆς διατάξεως. Τίνα σκοπὸν ἔχει τὸ ἀρθρ. 113 δὲν εἶνε εὐκόλον νὰ ῥηθῇ. Εἶπον τινὲς ὅτι σκοπεῖ τὴν προστασίαν τῆς γυναικὸς κατὰ τῶν ἀτασθαλιῶν ἢ πείσεων τοῦ συζύγου ἢ τῶν οἰκείων⁽³⁾, ἀλλὰ τὸ ἀρθρ. ἀφορᾷ καὶ εἰς τὰς ἀγάμους καὶ εἶνε γενικόν. Ἄλλοι ὅτι ἠθέλησε ν' ἀπαλλάξῃ τὴν γυναῖκα ἀπὸ τῆς προ-

(1) Ραλ. 521. LyC Tr. 4. 491. Τὸ Ἀκ. 8 Νῆρ. 59. S. 60. 1. 164. ὅμως εἶπεν ὅτι ὁ ἐγκρίνων, δὲν ὑπόκειται εἰς προσωπ. κράτησιν, ἐκτὸς ἂν ῥητῶς δηλώσῃ τοῦτο, διότι διὰ τοῦ προηγουμένου τίτλου, τοῦ ἐγκριθέντος, δὲν ὑπέκειτο εἰς τοιοῦτον ἐκτελέσεως μέσον. καὶ ἡ ἀπόφασις ἐπικρίνεται Bravard 3. 127 σημ. Κατὰ τὸ Ἀκ. 19 Φεβρ. 56. S. 56. 1. 301. ὁ ἐνηλικιωθεὶς, συναινῶν νὰ λήβῃ, σὺν τῇ ἐπιστροφῇ τοῦ γραμματείου του, καὶ ποσόν τι. λόγῳ ἀποζημιώσεως, παρὰ τοῦ δανειστοῦ, δὲν λογίζεται ἐγκρίνων.

(2) Ἴδε ἀρθρ. 3 τοῦ Ν. ΒΧΟΣ' τῆς 9 Μαρ. 1900.

(3) Nonguier 1. 62. Bedarride 1. 129.

σωπικῆς κρατήσεως ⁽¹⁾, ἀλλὰ καὶ περὶ τοῦτου ὑπῆρχε τὸ ἄρθρ. 1003 Πολ. Δικ., ἣτις εἶνε ἀρχαιοτέρα τοῦ Ἑμπ. Ν. ⁽²⁾. Τέλος ἄλλοι, ὅτι προϋτίθετο νὰ διαγράψῃ τὴν μεταξὺ τῶν συναλλαγματικῶν τῶν ἀνηλίκων καὶ τῶν γυναικῶν ἀντίθεσιν ⁽³⁾.

Ὅπως δὴποτε τὸ ἄρθρον, κείμενον, ἔχει ἀνάγκην ἐρμηνείας.

1738. Ἑρμηνεία τοῦ ἄρθρ. 113. Πολὺ φιλονικεῖται τὸ ζήτημα : πῶς ἐννοίαν ἔχει ἡ ἐν αὐτῷ φράσις «ἀπλὴ ὑπόσχεσις».

1η Γνώμη. Πολλοὶ δέχονται ὅτι ἔχει τὴν αὐτὴν ἐννοίαν, ἣν καὶ ἐν τῷ ἄρθρ. 112, ἥτοι ὅτι ἡ συναλλαγματικὴ εἶνε ἄκυρος ὡς τοιαύτη διὰ τὴν γυναῖκα, ὅτι δὲν ὑπάρχει ἐνοχὴ ἐκ συναλλαγματικῆς δι' αὐτὴν καὶ ὅτι ἐπομένως οὐδεμία τῶν περὶ συναλλαγματικῆς διατάξεων τοῦ Ἑμπ. Ν. ἐφαρμόζεται.

Δὲν εἶνε δυνατόν, ἐπάγεται ἡ γνώμη αὕτη, ἡ αὐτὴ φράσις εἰς δύο διαδοχικὰ ἄρθρα εὐρίσκομένη, νὰ μὴ ἔχῃ τὴν αὐτὴν ἐννοίαν. Ἡ μόνη διαφορὰ μεταξὺ τῶν δύο ἄρθρων εἶνε ὅτι ἡ μὲν ἀκυρότης τοῦ ἄρθρ. 112 εἶνε ἀπόλυτος § 1676, ἡ δὲ τοῦ 113 σχετικὴ, ἥτοι διὰ μόνον τὴν γυναῖκα, οὐχὶ δὲ καὶ διὰ τοὺς λοιπούς. ⁽⁴⁾

1736. Συμπεράσματα τῆς 1ης Γνώμης. Τὰ συμπεράσματα τῆς γνώμης ταύτης εἶνε σαφῆ.

1) Ἀλληλεγγύη δὲν ὑφίσταται, διότι τὸ ἄρθρ. 140, ἐφαρμόζεται ἐπὶ συναλλαγματικῶν καὶ γραμματίων εἰς διαταγὴν ἐμπορικῶν Ἀλλ' ἡ γυνή, ἡ μὴ ἐμπορευομένη, εἶνε ἀνέικνος δι' ἑαυτὴν. Ἀρα ἂν αὕτη ᾔνε μετ' ἄλλου, ἐκδότης, ὁπισθογράφος ἢ ἀποδέκτης, δὲν εὐθύνεται ἀλληλεγγύως. ⁽⁵⁾

2) Ἡ γυνή δὲν ἐπικαλεῖται τὴν ἑστῇ παραγραφὴν τοῦ ἄρθρ. 189, διότι καὶ αὕτη ἐφαρμόζεται ἐπὶ συναλλαγματικῶν καὶ γραμ-

(1) Boistel 739. Ἀκ. 30 Ἰαν. 49. D. 49. 1. 58. S. 49. 1. 225.

(2) Ὅτι ἡ Πολ. Δικ. ἀρχαιοτέρα τοῦ Ἑμπ. Ν. § 737 σημ. 2. καὶ ΑΠ. 7 (97) Θ. 8. 212.

(3) Παλ. 522.

(4) Alauzet 1268. Bravard 3. 130 σημ. Bedarride 131. Lyc. Tr. 4. 498. Παλ. 522. Ἀκ. 20 Φεβρ. καὶ 6 Μαΐου 78. D. 78. 1. 215. S. 79. 1. 145 ἐνθα καὶ σημ. τοῦ Labbé.

(5) ΑΠ. 217 (73) Πειρ. Παρ. Β' σελ. 7894 ἢ Σουλ. Γκίνη 254 Ἰδε τὴν § 1468. Alauzet 1381. 1382, Bedarride 344.

ματίων εἰς διαταγὴν ἐμπορικῶν διὰ τὰ ὅποια ἡ μὴ ἔμπορος γυνὴ εἶνε πάλιν ἀνίκανος. ⁽¹⁾.

3) Ἡ τριτεγγύησις τῆς γυναικὸς εἶνε ἀπλῆ ἐγγύησις. ⁽²⁾

4) Ἐὰν ἡ γυνὴ ᾖ ἐκδότης ἢ ὀπισθογράφος α') εὐθύνεται ὡς κοινὸς ἐκχωρητής, ἥτοι διὰ τὴν ὑπαρξίν τῆς ἀπαιτήσεως μόνον ⁽³⁾.

6') δὲν προτείνει τὰ ἀπαράδεκτα τῶν ἄρθρ. 168—170, ἥτοι τὴν ἔλλειψιν διαμαρτυρικοῦ καὶ τὴν μὴ ἐμπρόθεσμον καταδίωξιν § 1577⁽⁴⁾.

γ') δὲν εὐθύνεται διὰ τὴν ἀποδοχὴν, καὶ ἐπομένως δὲν ὀφείλει ἐγγύησιν, ἐν περιπτώσει μὴ ἀποδοχῆς, κατὰ τὸ ἄρθρ. 120. ⁽⁵⁾

5) Ὁ κομιστής δὲν δύναται νὰ ποιήσῃται χρῆσιν κατ' αὐτῆς τοῦ ἄρθρ. 172. ⁽⁶⁾

6) Ἡ τῆς γυναικὸς ἐνοχὴ δὲν εἶνε πάντως ἐμπορικὴ, ἀλλὰ πολιτικὴ ἢ ἐμπορικὴ κατὰ τὰς περιστάσεις. Ἐφαρμόζονται ὁμοῦ ὡς πρὸς τὴν ἀρμοδιότητα τὰ ἄρθρ. 6 καὶ 7 τοῦ Ν. περὶ ἀρμ. τῶν ἐμπ. ⁽⁷⁾.

7) Τέλος ἐναγομένη δὲν ὑπόκειται εἰς τὸ ἄρθρ. 729 τῆς Πολ. Δικ. καὶ δύναται νὰ προτείνῃ καὶ ἀνεκκαθαρίστους ἐνστάσεις. ⁽⁸⁾

(1) Ἐφ. Chambéry 20 Μαρ. 68. D. 68. 2. 192. Ὅτι ἡ μὴ ἔμπορος γυνὴ εἶνε ἀνίκανος νὰ ὑπογράψῃ γραμμ. εἰς διαταγὴν Ἐφ. Pau 13 Μαρ. 88 D. 89. 2. 135. S. 90. 2 66. Nougier 2, 1451.

(2) Alauzet 1386. Bravard 3. 309 καὶ σημ. 4. Bedarride 353.

(3) Alauzet 1312.

(4) Alauzet 1488 Contra Ἀκ. 29 Δεβρ. 68. S. 69 1.167 ἢ D. 78. 1. 217.

(5) Alauzet 1304. Contra Ἀκ. 30 Ἰαν. 49. D. 49. 1. 58. S. 49. 1. 225. Ἰδε τὰ ἐν § 1430. 4 καὶ Bravard 3. 288.

(6) Ἀκ. 20 Φεβρ. 78. D. 78. 1. 215. S. 79. 1. 145 ἔνθα καὶ σημ. τοῦ Labbé. Τὸ ζήτημα δὲν ἔχει ἔννοιαν περ' ἡμῖν ἔνεκα τῶν ἄρθρ. 1034 καὶ 1035 τῆς Πολ. Δικ. ὡς ἐσημειώσαμεν ἤδη § 1586.

(7) Ἐπειδὴ τὸ ἄρθρ. 636 Γαλ. Ἐμ. Ν. φέρει ὅταν αἱ συναλλαγματικαὶ δὲν λογίζονται εἰμὴ ἀπλᾶ ὑποσχετικά, κατὰ τὸ ἄρθρ. 112 διαφωνοῦσιν ἐν Γαλλίᾳ, τῶν μὲν ὑποστηρίζοντων ὅτι τὸ ἄρθρ. 636 ἐφαρμόζεται καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ ἄρθρ. 113, τῶν δὲ ὅτι δὲν ἐφαρμόζεται. Ἰδε Alauzet 3014. Bravard 6. 431. Boistel 739. Παρ' ἡμῖν τοιοῦτον ζήτημα δὲν ἐγείρεται, διότι τὸ ἄρθρ. 6 τοῦ Ν. περὶ Ἀρμ. φέρει ὅταν κατὰ τοὺς ὁρισμοὺς τοῦ ἐν ἰσχύει Ἐμ. Ν. αἱ συναλλαγματικαὶ δὲν λογίζονται εἰμὴ ἀπλᾶ ὑποσχετικά» περιλαμβάνει καὶ τὴν περίπτωσιν τοῦ ἄρθρ. 113, ΑΠ. 217 (73) Πειρ. Παρ. Β' σελ. 7894 ἢ Σουλ. Γκίνη 254.

(8) ΑΠ. 217 (73) ἐν τῇ ἄνωτ. σημ.

1737. 2α Γνώμη. Ἐλαττώματα τῆς 1ης. Ἡ ἄνω διατυπωθεῖσα γνώμη, τῆς ὁποίας ἡ κατανόησις ὑπῆρξε διὰ πολλοὺς δυσκολος, στηρίζεται καὶ ἐπὶ δύο ἀρχῶν.

Πρῶτον, ὅτι ἡ γυνή, ἡ μὴ ἔμπορος, εἶνε ἀνίκανος οὐ μόνον νὰ υπογράψῃ ἐγκύριως συναλλαγματικὴν ἀλλὰ καὶ γραμματίον εἰς διαταγὴν ἐμπορικόν, καὶ ὅτι ἐπομένως ἀμφοτέρω εἶνε δι' αὐτὴν ἀπλᾶ ὑποσχέσεις. ⁽¹⁾

Δεύτερον, ὅτι αἱ διατάξεις τοῦ Ἑμ. Ν. περὶ γραμματίων εἰς διαταγὴν (ἄρθρ. 187, 188) δὲν ἐφαρμόζονται πᾶσαι ἐπὶ πάντων τῶν γραμματίων εἰς διαταγὴν, ἀλλὰ μόνον ἐπὶ τῶν ἐμπορικῶν ⁽²⁾.

Ἀμφοτέρω ταῦτα εἶνε ἐσφαλμένα.

Μελετῶντες τὰ περὶ γραμματίων εἰς διαταγὴν, θὰ ἴδωμεν ὅτι ἡ γυνή, ἡ μὴ ἔμπορος, εἶνε ἰκανὴ νὰ υπογράψῃ ἐγκύριως γραμματίον εἰς διαταγὴν ἐμπορικόν, ὅπερ ἐπάγεται δι' αὐτὴν πάντα τὰ ἀποτελέσματα καὶ δὲν θεωρεῖται ἀπλῆ ὑπόσχεσις. Τοῦτο προκύπτει ἐκ τοῦ ἄρθρ. 187, τὸ ὁποῖον μὴ παραπέμπον εἰς τὸ ἄρθρ. 113, ὑποδηλοῖ σαφῶς, ὅτι τὸ τελευταῖον τοῦτο δὲν ἐφαρμόζεται ἐπὶ γραμματίων εἰς διαταγὴν. ⁽³⁾

Ἀλλὰ καὶ ἡ ἄλλη ἀρχὴ εἶνε ἐσφαλμένη. Τὰ ἄρθρ. 187 καὶ 188, πραγματευόμενα περὶ γραμματίων εἰς διαταγὴν, καὶ τῶν ἐφαρμοστέων ἐπ' αὐτῶν κανόνων, δὲν ποιοῦνται διάκρισιν μεταξὺ γραμματίων εἰς διαταγὴν ἐμπορικῶν καὶ μὴ τοιούτων. Ἀποδείξις τὸ ἄρθρ. 189, ὅπερ προκειμένου περὶ παραγραφῆς, ῥητῶς διακρίνει καὶ ἐφαρμόζει τὴν πενταετὴ μόνον ἐπὶ τῶν ἐμπορικῶν. ⁽⁴⁾

1738. Διατύπωσις τῆς 2ας Γνώμης καὶ ἐπιχειρήματα. Ἀκριβῶς τὰ ἐλαττώματα ταῦτα ἔδωκαν ἀφορμὴν εἰς τὴν διατύπωσιν τῆς 2ας γνώμης.

Κατ' αὐτὴν ἡ συναλλαγματικὴ ἡ ὑπογεγραμμένη παρὰ γυναικός, μὴ ἐμποροῦ, εἶνε συναλλαγματικὴ τελεία, παράγουσα πάντα τὰ ἀποτελέσματα αὐτῆς καὶ διὰ τὴν γυναῖκα. ⁽⁵⁾

(1) Ἴδε τὴν σημ. 1 τῆς σελ. 1015.

(2) Ἴδε τὸ Κεφ. Η' περὶ Γραμ. εἰς διαταγὴν.

(3) LyC. Tr. 4. 535.

(4) LyC. Tr. 4. 517 καὶ τὸ ἄρθρ. 729 Πολ. Δικ..

(5) Ἀκ. 30 Ἰαν. 49. D. 49. 1. 58. S 49. 1. 225 διὰ τὴν ἐφαρμογὴν

Ἰδοὺ πῶς περίπου σκέπτεται·

Σκοπὸς τοῦ ἄρθρ. 113 ἦτο ν' ἀπαλλάξῃ τὴν γυναῖκα ἀπὸ τῆς προσωπικῆς κρατήσεως μόνον, οὐχὶ δὲ καὶ νὰ ματαιώσῃ τὰς λοιπὰς συνεπειὰς τῆς συναλλαγματικῆς. Σήμερον συνεπῶς, μὴ ὑφισταμένης τῆς προσωπικῆς κρατήσεως, τὸ ἄρθρ. 113 δὲν ἔχει πλέον σκοπὸν καὶ δὲν πρέπει νὰ λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν. Δὲν εἶνε δυνατόν εἰς τὴν φράσιν «ἀπλῇ ὑπόσχεσις» τοῦ ἄρθρ. 113 ν' ἀποδοθῇ ἡ αὐτὴ ἔννοια, ἣν ἡ ἰδίᾳ φράσις ἔχει ἐν ἄρθρ. 112, διότι ἐκεῖ ἐλλείπει οὐσιώδους ὅρος τῆς συναλλαγματικῆς, ἐν ᾧ ἐνταῦθα οἱ ὅροι ὑφίστανται πάντες καὶ αὐτὴ ἡ συναίνεσις τῆς γυναικὸς, ἥτις, μὴ οὕσα ἀνίκανος, δύναται νὰ ἀναλάβῃ οἰανδῆποτε ὑποχρέωσιν. ⁽¹⁾

1739. Νέα ἐπιχειρήματα. 'Αλλ' ἐνωρὶς κατενόησεν ἡ γνώμη αὕτη ὅτι τὰ ἄνω ἐπιχειρήματα δὲν εἶνε βεβαίως νομικὰ καὶ ὅτι δὲν εἶνε δυνατόν νὰ ὑποστηριχθῇ, ἐκ τοῦ σκοποῦ δῆθεν, ὅτι ἡ αὐτὴ φράσις «ἀπλῇ ὑπόσχεσις» ἄλλην μὲν ἔννοιαν ἔχει ἐν ἄρθρῳ 112, ἄλλην δὲ ἐν ἄρθρῳ 113. Διὰ τοῦτο ἐζήτησε νὰ δικαιολογήσῃ τὰ συμπεράσματα αὐτῆς δι' ἄλλων ἐπιχειρημάτων. Νομίζω δὲ ὅτι κατὰ τὸ πλεῖστον ἐπέτυχε.

Ἰδοὺ οἱ νεώτεροι αὐτῆς συλλογισμοί. ⁽²⁾

Ἡ συναλλαγματικὴ, ἡ λογιζομένη ἀπλῇ ὑπόσχεσις, δύναται νὰ ἔχῃ ἰσχὺν καὶ ἀποτελέσματα γραμματίου εἰς διαταγὴν, ἂν περιλαμβάνῃ τοὺς ὅρους τούτου. Προφανῶς δ' ἐνταῦθα ὑπάρχουσιν οἱ ὅροι τοῦ γραμματίου εἰς διαταγὴν. 'Αλλ' ἡ γυνὴ ἡ μὴ ἔμπορος δὲν εἶνε ἀνίκανος νὰ υπογράψῃ γραμμάτιον εἰς διαταγὴν, διότι τὸ ἄρθρ. 187 δὲν παραπέμπει εἰς τὸ ἄρθρ. 113. 'Εξ ἄλλου οἱ κανόνες περὶ γραμματίων εἰς διαταγὴν, πλὴν τῶν περὶ ἀρμοδιότητος, προσ. κρατήσεως, παραγραφῆς καὶ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρ. 729 τῆς Πολ. Δικ. εἶνε οἱ αὐτοὶ εἴτε πρόκειται περὶ πολιτικοῦ εἴτε πρόκειται περὶ ἐμπορικοῦ γραμματίου, διότι τὸ ἄρθρ. 187 παραπέμπον εἰς τὰς περὶ συναλ-

τοῦ ἄρθρ. 120. — 'Ακ. 21 'Απρ 69. D. 69. 1. 407. S. 69. 1. 350 «ἡ τριτεγγύησις γυναικὸς μὴ ἔμπορου ἐπὶ συναλλαγματικῇ, ἡ γραμ. εἰς διαταγὴν καίτοι ἀπλῇ ὑπόσχεσις εἶνε ἐμπορικὴ. 'Εφ. Paris 4 'Ιουλ. 70. D. 71. 2. 2. διὰ τὴν ἀλληλεγγύην τοῦ ἄρθρ. 140.

(1) Ἡ ἄνωτ. στήμ.

(2) Ἰδε Boistel 739.

λαγματικῆς διατάξεις οὐδεμίαν ποιεῖται διάκρισιν.

1740. Συμπεράσματα τῆς 2^{ας} γνώμης. Κατὰ τὰ ἀνωτέρω.

1) ἡ ἀλληλέγγυος εὐθύνη τῆς γυναικὸς δύναται νὰ ὑποστηριχθῇ δυνάμει τῶν ἀρχῶν περὶ γραμματίου εἰς διαταγὴν, διότι, ὡς θὰ ἴδωμεν, ἡ ἀλληλεγγύη ὑφίσταται ἐπὶ γραμ. εἰς διαταγὴν ἐν γένει· εἴτε ἐμπορικῶν εἴτε μὴ ⁽¹⁾.

2) δυνάμει τῶν αὐτῶν ἀρχῶν ἡ τριτεγγύησις τῆς γυναικὸς δὲν εἶνε ἐγγύησις, διότι ἡ γυνὴ δὲν εἶνε ἀνίκανος νὰ υπογράψῃ τριτεγγύησιν ἐπὶ γραμματίου εἰς διαταγὴν ⁽²⁾. Διαφέρει ἀν ὑπόκειται εἰς τὸ Βελλεϊάνειον Δόγμα ἢ τὴν Νεαράν 138 κερ. 8, διότι τότε ἔχομεν ἀκυρότητα ἐκ τοῦ Πολιτ. Δικαίου ⁽³⁾. Τεθέντος ὁμῶς ὅτι τὸ Δόγμα ἢ ἡ Νεαρά δὲν ἔχουσιν ἐφαρμογὴν ἡ τριτεγγύησις εἶνε τοιαύτη καὶ οὐχὶ ἐγγύησις ⁽⁴⁾.

3) ἐὰν ἡ γυνὴ ᾖ ἐκδότης ἢ ὀπισθογράφος εὐθύνεται ὅπως οὗτοι καὶ ὑφ' οὓς ὄρους καὶ οὗτοι καὶ οὐχὶ ὡς κοινὸς ἐκχωρητής, διότι κατὰ τὸ ἄρθρ. 187 τὰ περὶ ὀπισθογραφήσεως, τὰ περὶ διαμαρτυρικοῦ, τὰ περὶ δικαιωμάτων καὶ καθηκόντων τοῦ κομιστοῦ ἐφαρμόζονται καὶ εἰς τὰ γραμμάτια εἰς διαταγὴν καὶ τὰ μὴ ἐμπορικὰ. Ἄρα εὐθύνεται διὰ τὴν πληρωμὴν, ἀποκρούει δὲ τὸν ἀμελῆ κομιστὴν προτείνουσα τὴν ἔλλειψιν τοῦ διαμαρτυρικοῦ ἢ τὴν μὴ ἐμπρόθεσμον καταδίωξιν (ἄρθρ. 168—170) ἢ τὴν ὑπαρξιν προβλέψεως (ἄρθρ. 170) ⁽⁵⁾. Οὕσα ἐκδότης εὐθύνεται καὶ διὰ τὴν ἀποδοχὴν καὶ ἐπομένως ὑπόκειται εἰς τὸ ἄρθρ. 120, διότι τὸ ἄρθρον τοῦτο δὲν θεωρεῖται, καὶ κατὰ τινὰς τῶν ὁπαδῶν τῆς 1^{ης} γνώμης, ὡς συνέπεια τῆς ἐνοχῆς ἐκ συναλλαγματικῆς, ἀλλ' ὡς συνέπεια συμφωνίας ⁽⁶⁾.

(1) Boistel 739. Ἐφ. Paris 1 Ἰουλ. 70. D. 74 2. 2 διὰ τὴν ἀλληλεγγύην ἐπὶ γραμ. εἰς διαταγὴν. Alauzet 1342. Bravard 3.548. LyC. Tr. 4.520.

(2) Ἰδε τὴν σημ. 5 τῆς σελ. 1016.

(3) Ἰδε Ἐφ. Ἀθ. 252 (99) Θ. 10. 537.

(4) Τὸ Ἀκ. 21 Ἀπρ. 69. D. 69. 1. 407. S. 69. 1. 350 ὡς ἐσημειώσαμεν ἤδη ἐδέχθη ὅτι ἡ τριτεγγύησις γυναικὸς μὴ ἐμπορίου συναλλαγμ. ἢ γραμμ. εἰς διαταγὴν ἐμπορικοῦ ἀν καὶ ἀπλῇ ἐπόσχεσις δηλ. ἐγγύησις, εἶνε ὁμῶς ἐμπορικὴ.

(5) Boistel 739. Ἀκ. 29 Δεφ. 68. S. 69. 1. 167. D. 78. 1. 217.

(6) Ἀκ. 30 Ἰαν. 49. D. 49. 1. 58. S. 49. 1. 226. Ἰδε § 1430. 4 καὶ

4) ὁ κομιστὴς δύναται νὰ ποιήσῃται χρῆσιν τοῦ ἄρθρου 172 κατὰ τῆς γυναικός, δότι καὶ τοῦτο ἐφαρμόζεται ἐπὶ γραμματίων εἰς διαταγὴν (1).

5) τὸ ἄρθρ. 729 τῆς Πολ. Δικ. ἐπικαλεῖται ὁ κομιστὴς καὶ κατὰ τῆς γυναικός, ἐὰν δι' αὐτὴν ἡ συναλλαγματικὴ ᾔνε γραμματίον εἰς διαταγὴν ἐμπορικόν, διότι τὸ ἄρθρ. ἐφαρμόζεται καὶ ἐπὶ τούτων (2).

1741. Συμπεράσματα τῆς 2ας Γνώμης ὡς πρὸς τὴν ἀρμοδιότητα, τὴν παραγραφὴν καὶ τὸ ἄρθρ. 729 τῆς Πολ. Δικον. Τὰ ἀνωτέρω συμπεράσματα τῆς 2ας γνώμης εἶνε λογικὰ καὶ ἀναγκαῖα ἅμα δεχθῇ τις τὰς ἀρχὰς ἐφ' ὧν αὕτη στηρίζεται, ἥτοι ὅτι ἡ συναλλαγματικὴ ἢ λογιζομένη ἀπλὴ ὑπόσχεσις εἶνε γραμματίον εἰς διαταγὴν ἐὰν περιέχῃ τοὺς ὅρους τούτου — ὅτι ἡ γυνή, ἡ μὴ ἔμπορος, δὲν εἶνε ἀνίκανος νὰ ὑπογράψῃ γραμματίον εἰς διαταγὴν ἐμπορικόν καὶ τέλος ὅτι οἱ κανόνες περὶ γραμμ. εἰς διαταγὴν οἱ ἀναγραφόμενοι εἰς τὰ ἄρθρ. 187 καὶ 188 εἶνε κοινοὶ καὶ ἐφαρμόζονται ἐπὶ πάντων τῶν γραμματίων εἰς διαταγὴν, ἐμπορικῶν καὶ μὴ.

Μένει ὅμως τὸ ζήτημα τῆς ἀρμοδιότητος καὶ τῆς παραγραφῆς καὶ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρ. 729 τῆς Πολ. Δικ.

Ἰδοὺ πῶς τίθεται:

Ἡ συναλλαγματικὴ, ἡ ὑπογεγραμμένη παρὰ γυναικός, μὴ ἔμπορου, ἢ κατὰ τὸ ἄρθρ. 113 λογιζομένη ἀπλὴ ὑπόσχεσις, εἶνε γραμματίον εἰς διαταγὴν, διότι προφανῶς περιέχει τοὺς ὅρους τούτου.

Ἄλλ' εἶνε καὶ ἐμπορικόν ;

Τὸ ζήτημα ἐνδιαφέρει διὰ τὴν ἀρμοδιότητα, τὴν παραγραφὴν καὶ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρ. 729 τῆς Πολ. Δικ. διότι ἡ διάκρισις τῶν γραμματίων εἰς διαταγὴν, εἰς ἐμπορικὰ καὶ μὴ, ἔχει ἐννοίαν διὰ τὴν ἀρμοδιότητα, τὴν παραγραφὴν (ἄρθρ. 189), τὴν προσωπι-

Bravard 3. 288. Ὅταν ἡ γυνή ᾔνε ἐκδότης ὑποτίθεται ὅτι διὰ συμφωνίας ἀντλαμβίνει τὰς ὑποχρεώσεις τοῦ ἐκδότου καὶ εὐθύνεται ὅπως καὶ ὅταν καὶ αὐτός.

(1) Lyc. Tr. 4. 526. ὅσ. ἴδε σημ. 6 τῆς σελ. 1015.

(2) Το ἄρθρ. 729 τῆς Πολ. Δικ. ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ Ν. ΑΥΝΖ' τῆς 28 Μαΐου 87 ἐφαρμόζεται καὶ εἰς τὰ εἰς διαταγὴν ἐμπορικὰ γραμμάτια.

κὴν κράτησιν (ἄρθρ. 7 καὶ 8 Ν. Ἀρμ.) καὶ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ
ἄρθρ. 729 τῆς Πολ. Δικ.

Σκεπτόμενοι κατὰ τὰς γενικὰς ἀρχὰς τὰς προκυπούσας ἐκ τῶν
ἄρθρ. 6 καὶ 7 τοῦ Ν. περὶ Ἀρμ. καὶ ἀποδεχόμενοι ὅτι, ἡ ὡς ἀπλὴ
ὑπόσχεσις λογιζομένη συναλλαγματική, κατὰ τὸ ἄρθρ. 113, εἶνε
γραμμάτιον εἰς διαταγὴν, πρέπει νὰ φθάσωμεν εἰς τὸ συμπέρασμα
ὅτι τὸ γραμμάτιον τοῦτο εἶνε ἐμπορικόν, διὰ τὴν γυναῖκα, τότε
μόνον ὅταν ὑπεγράφη παρ' αὐτῆς λόγῳ ἐμπορικῆς πράξεως, ἣν ἐνῆρ-
γησεν (ἄρθρ. 6 καὶ 7 Ν. Ἀρμ.)

Εἰς τὸ συμπέρασμα τοῦτο δὲν φθάνει ἐν τούτοις ἡ δευτέρα γνώμη,
ἀλλὰ τοῦναντίον ἰσχυρίζεται ὅτι ἡ ἐνοχὴ τῆς μὴ ἐμπορίου γυναικός,
ὑπογραφούσης συναλλαγματικὴν, εἶνε πάντοτε ἐμπορικὴ, ἐπομένως ἡ
συναλλαγματικὴ δι' αὐτὴν εἶνε γραμμάτιον εἰς διαταγὴν ἐμπορι-
κὸν καὶ ὡς πρὸς τὴν ἀρμοδιότητα καὶ ὡς πρὸς τὴν παραγραφὴν τοῦ
ἄρθρ. 189 Ε.Ν. καὶ συνεπῶς ὡς πρὸς τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 729
τῆς Πολ. Δικ.

Τοῦτο προκύπτει, λέγει, ἐκ τοῦ ἄρθρ. 636 τοῦ Γαλ. Ἐμπορικοῦ
Κώδ. ὅπερ μόνον ὅταν ἡ συναλλαγματικὴ λογιζέται ἀπλὴ ὑπόσχε-
σις δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 112 κηρύσσει ἀναρμόδιον τὸ Ἐμ. δικαστή-
ριον, ἂν ὁ ἐνχόμενος τὸ ζητήσῃ, οὐχὶ δὲ καὶ ὅταν αὕτη λογιζέται
ἀπλὴ ὑπόσχεσις δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 113. Τοῦτο σημαίνει, ἐξακολου-
θεῖ, ὅτι ἡ ἐνοχὴ τῆς γυναικός εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ ἄρθρ. 113 εἶνε
ἐμπορικὴ διὰ τὴν ἀρμοδιότητα. Ἄν δὲ ἦνε ἐμπορικὴ διὰ τὴν ἀρμο-
διότητα, εἶνε βεβαίως καὶ διὰ τὴν παραγραφὴν τοῦ ἄρθρ. 189, ὅπερ
συνεπῶς ἐφαρμόζεται καὶ διὰ τὸ ἄρθρ. 729 τῆς Πολ. Δικ. (1). Τὸ
ἐπιχείρημα δὲν φαίνεται πείθον, διότι καὶ ἐν Γαλλίᾳ πλείστοι δέ-
χονται ὅτι τὸ ἄρθρ. 636 ἀφορᾷ καὶ εἰς τὸ ἄρθρ. 113. (2)

Παρ' ἡμῖν δὲ οὐδεμίαν ἔχει ἀξίαν, καθ' ὅσον τὸ ἄρθρ. 6 τοῦ Ν.
περὶ Ἀρμ., διαφέρειν κατὰ τοῦτο τοῦ ἄρθρ. 636 Γαλ. Ἐμ. Κώδ.,
περιλαμβάνει καὶ τὴν περίπτωσιν τοῦ ἄρθρ. 113. (3)

(1) Boistel 739. ἐσημειώσαμεν ἤδη ὅτι τὸ Ἀκ. 21 Ἀπρ. 69. D. 69.
1. 407. S. 69. 1. 350 θεωρεῖ τὴν τριτεγγύησιν γυναικός μὴ ἐμπορίου ἐπὶ
συναλλαγμ. ἢ γραμ. εἰς διαταγὴν ἐμπορικοῦ ἀπλὴν μὲν ὑπόσχεσιν δηλ. ἐγ-
γύησιν ἀλλ' ἐμπορικὴν.

(2) Alauzet 3014. Bravard 6. 431.

(3) Ἴδε σημ. 7 τῆς σελ. 1015.

1742. Διατύπωσις τῆς 2ας Γνώμης παρ' ἡμῖν. Περ' ἡμῖν ἐπομένως ἡ δευτέρα γνώμη πρέπει νὰ διατυπωθῇ ὡς ἐξῆς :

Ἡ συναλλαγματική, ἡ ὑπογεγραμμένη παρὰ γυναικός, μὴ ἐμπο-
ρου, εἶνε δι' αὐτὴν γραμμάτιον εἰς διαταγὴν, τότε δὲ μόνον καὶ
ἐμπορικόν, ὅταν αὕτη ὑπέγραψε λόγῳ ἐμπορικῆς πράξεως, ἣν
συνῆψε.

Ἄρα πάντοτε μὲν ἐφαρμόζονται ἐπὶ τῶν τοιούτων τίτλων αἱ
διατάξεις τῶν ἄρθρ. 187 καὶ 188 Ἑμ. Ν., διότι αὗται εἶνε κοιναὶ
διὰ πᾶν γραμμάτιον εἰς διαταγὴν. Ἡ δὲ εἰδικὴ παραγραφή τοῦ
ἄρθρ. 189 Ἑμ. Ν. καὶ τὸ ἄρθρ. 729 Πολ. Δικ. ὅταν ἡ γυνὴ ὑπέ-
γραψε λόγῳ ἐμπορικῆς πράξεως παρ' αὐτῆς συναρθείστης. ⁽¹⁾

Ὡς πρὸς τὴν ἀρμοδιότητα ἐφαρμόζονται ἐπίσης τὰ ἄρθρ. 6
καὶ 7 τοῦ Ν. περὶ ἀρμ., διότι καὶ ταῦτα ἀφορῶσιν εἰς πᾶν γραμμ.
εἰς διαταγὴν ⁽²⁾. Ἐὰν ὅμως ἡ γυνὴ ὑπέγραψε λόγῳ ἐμπ. πράξεως,
ἣν συνῆψε, τότε ἔχει ἐφαρμογὴν τὸ ἄρθρ. 2 Ν. Ἀρμ.

1743. 3η Γνώμη. Ἐκτός τῶν ἀνωτέρω δύο γνώμῶν διε-
τυπώθη καὶ τρίτη. Κατ' αὐτὴν ἡ συναλλαγματικὴ εἶνε ἀπλὴ ὑπό-
σχισις, ἥτοι ἄκυρος ὡς τοιαύτη, διὰ τὴν γυναῖκα, ἀλλὰ τὴν ἀκυρό-
τητα μόνον ἡ γυνὴ δύναται νὰ ἐπικαλεσθῇ καὶ οὐδεὶς ἄλλος ⁽³⁾. Εἶνε
περίπου ὅ, τι ἐδέχθημεν ἐπὶ ἀνηλίκων § 1720.

(1) Τοῦτο δὲν εἶνε πάντοτε ἀκριβές. Μελετῶντες τὰ περὶ Γραμ. εἰς δια-
ταγὴν (Κεφ. Η') θὰ ἴδωμεν ὅτι ἡ παραγραφή ἐπὶ τούτων κανονίζεται ἐκ τῆς
ἐνοχῆς τοῦ ἐκδότου, ἐπὶ τριτεγγυήσεως δὲ ἐκ τῆς ἐνοχῆς τοῦ ὑπὲρ οὗ. Οὕτω
ὁ ὀπισθογραφήσας, δι' ἐμπορικὴν αἰτίαν, γραμμάτιον εἰς διαταγὴν πολιτικὸν
διὰ τὸν ἐκδότην, ὑπόκειται εἰς τὴν τριακονταετῇ παραγραφῇ. Ἐν ᾧ ὁ ὀπι-
σθογραφήσας, διὰ πολ. αἰτίαν, γραμμ. εἰς διαταγὴν ἐμπορικὴν διὰ τὸν ἐκδό-
την, ἐπικαλεῖται τὴν παραγραφὴν τοῦ ἄρθρ. 189. LyC. Tr. 4, 532. Ἐπί-
σης ὁ τριτεγγυητὴς προτείνει τὴν δετὴ τοῦ ὑπὲρ οὗ καὶ ἂν αὐτὸς ὑπόκη-
ται εἰς τὴν 30ετῇ, ἴδε σημ. 3 σελ. 779. Ὅταν ἐκ τῶν συνυπογραψάντων
ὑπὸ τὴν αὐτὴν ἰδιότητα ὁ εἰς ἐνέχεται ἐμπορικῶς μόνον, ἴδε τὰ περὶ παρα-
γραφῆς τῶν γραμ. εἰς διαταγὴν Κεφ. Η'.

(2) Ἰδε τὴν σημ. 7 τῆς σελ. 4045.

(3) Ἡ γνώμη αὕτη διευτυπώθη ἀρχικῶς ὑπὸ τοῦ Bravard 3, 130 i. f.
ἀνεπτύχθη δὲ ὑπὸ τοῦ Labbé ἐν Sirey 79. 4. 145 ὑπὸ τὰς ἀπ. Ἀκ. 20
Φεβρ. καὶ 6 Μαΐου 78, καὶ ὁ Alauzet 1268 δέχεται ὅτι τὴν ἀκυρότητα μόνον
ἡ γυνὴ ἐπικαλεῖται.

Κατὰ τὴν γνώμην ταύτην ἡ γυνή, οὕσα ἐκδότης ἢ ὀπισθογράφος, ἀποκρούει τὸν ἀμελῆ κομιστὴν ἀντιτάσσουσα αὐτῷ τὴν μὴ σύνταξιν διαμαρτυρικοῦ ἢ τὴν μὴ ἐμπρόθεσμον καταδίωξιν § 1633 καὶ ἐπικαλεῖται τὴν δετῇ παραγραφὴν τοῦ ἄρθρ. 189. Συμπεράσματα τὰ ὅποια ἡ 1η Γνώμη δὲν δέχεται.

Ἐπίσης, ἂν θέλῃ, προτείνει τὴν ἀκυρότητα τοῦ ἄρθρ. 113, διὰ τὴν ἀποφύγι τὴν ἀλληλεγγύην τοῦ ἄρθρ. 140 ἢ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρ. 729 τῆς Πολ. Δικ., παρὰ τὴν 2αν γνώμην § 1740.

Ἡ 3η Γνώμη, στηριζομένη εἰς τὸ γράμμα τοῦ ἄρθρ. 113 καὶ εἰς τὴν διαφοράν, ἥτις παρατηρεῖται μεταξὺ τούτου καὶ τοῦ ἄρθρ. 112, δὲν εἶνε ἀπορριπτέα. Οὕτε ἀποδίδει, ὥς ἐδίδεξαν τινές (1), ἄλλην ἔννοιαν εἰς τὴν αὐτὴν φράσιν «ἀπλῇ ὑπόσχεσις» τὴν εὐρισκομένην εἰς δύο διαδοχικὰ ἄρθρα. Περιορίζει μόνον τὰ ἀποτελέσματα καὶ δημιουργεῖ ἀνισότητα· ἀλλ' ὁ μὲν περιορισμὸς ὑποδεικνύεται ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 113, ἡ δὲ ἀνισότης δὲν εἶνε ἀσυνήθης, οὔτε ἀνεξήγητος, προκειμένου περὶ προστασίας εἴτε ἀνικάνων εἴτε καὶ ἱκανῶν.

Θὰ ἰδεχόμεν ἐπομένως ὡς ὀρθοτέραν τὴν 3ην Γνώμην, ἐὰν δὲν ᾔτο ὑποστηρίξιμος παρ' ἡμῖν ἡ 2α, καθ' ὅσον ἡ 1η ἐν πολλοῖς δὲν εἶνε προστασία τῆς γυναικός. (2)

1744. Παρὰ τίνος, κατὰ τίνος, καὶ πότε προτείνεται ἡ ἀκυρότης. Ἡ ἀκυρότης τοῦ ἄρθρ. 113 εἶνε προστασία, καί, οὕτως εἰπεῖν, ἑλλειψὶς καταφανής, προτείνεται ἐπομένως παρὰ τῆς γυναικός κατὰ παντὸς κομιστοῦ, ἔστω καὶ καλλῆς πίστεως.

Ἀλλὰ κατὰ μὲν τὴν 1ην Γνώμην ἡ ἀκυρότης προτείνεται καὶ κατὰ τῆς γυναικός, οὐχὶ δὲ καὶ κατὰ τῶν ἄλλων ὑποχρέων, τῶν ὁποίων ἡ ἐνοχὴ οὐδόλως ἐπηρεάζεται, ἐκτὸς ἂν ᾔνε τριτεγγυηταὶ τῆς γυναικός § 1456.

Κατὰ δὲ τὴν 2αν καὶ 3ην Γνώμην ἡ ἀκυρότης προτείνεται μόνον παρὰ τῆς γυναικός, οὐχὶ δὲ παρ' ἄλλου ἢ κατ' αὐτῆς. (3)

(1) LyC. Tr. 4. 499. Boistel 739

(2) Τὸ ἄρθρ. 113 διεγράφη ἐκ τοῦ Βελγ. Ν. κατὰ τὴν ἀναθεώρησιν τοῦ 1872.

(3) Ὁ Alauzet 1268 καίτοι ἀκολουθῶν τὴν πρώτην γνώμην δέχεται ὅτι μόνον ἡ γυνή προτείνει τὴν ἀκυρότητα.

Ἐκ τοῦ ἄρθρ. 6 τοῦ Ν. περὶ Ἀρμ. τοῦ Ἐμπ. δύναται νὰ ὑποστηρίχθῃ ὅτι ἡ ἐνστασις τοῦ ἄρθρ. 113 ὑπόκειται εἰς τὸν κανόνα τοῦ ἄρθρ. 160 τῆς Πολ. Δικ. § 1680, ἀλλὰ βεβαίως τὸ ἄρθρ. 729 τῆς Πολ. Δικ. δὲν ἐφαρμόζεται, εἰς τὸν ἐνάγοντα δὲ ἐπίκειται ἡ ἀποδείξις ὅτι ἡ γυνὴ εἶνε ἔμπορος.

1743. Ἀρμοδιότης. Περὶ ταύτης ὠμιλήσαμεν ἐν § 1741, ἰσχύουσι δ' ἀπαράλλaktως τὰ ρηθέντα ἐν § 1679 καὶ 1680. ⁽¹⁾

1746. Γυνὴ ἔμπορος. Τὸ ἄρθρ. 113 δὲν ἐφαρμόζεται ὅταν ἡ γυνὴ εἴτε ἑγγαμος εἴτε ἄγαμος εἴτε χήρα ἐμπορεύεται δημοσίως, ἥτοι ὅταν ᾗνε ἔμπορος ⁽²⁾

Ὑπεστηρίχθη ὁμως καὶ ἐκρίθη ὅτι ἡ ἔμπορος γυνὴ δύναται νὰ ἐπικαλεσθῇ τὸ ἄρθρ. 113, ἐὰν ᾗνε ἀποδεδειγμένον, ὅτι τὴν συναλλαγματικὴν, ἧς ζητεῖται ἡ πληρωμὴ, ὑπέγραψε δι' αἰτίαν ξένην πρὸς τὸ ἐμπόριον αὐτῆς ⁽³⁾. Τὴν λύσιν ταύτην δὲν νομίζω ὀρθήν, διότι οὔτε ἡ γυνὴ εἶνε, ὡς ὁ ἀνήλικος, πρόσωπον ἀνίκανον, εἰς ὃ ἀποδίδεται ὠρισμένη καὶ δι' ὠρισμένας πράξεις ἱκανότης, οὔτε τὸ ἄρθρ. 113 ποιεῖται τοιαύτην τινα διάκρισιν ἢ ὑπαινιγμὸν περὶ σχετικῆς καὶ οὐχὶ ἀπολύτου ἱκανότητος. Ἦτο δὲ τοῦτο φυσικόν, διότι ἡ ἔμπορος γυνὴ δὲν ἔχει ἀνάγκην προστασίας ἢ προφυλάξεως καὶ ὑποτίθεται γνωρίζουσα τὰς συνεπειὰς τοῦ τίτλου, ὃν ὑπογράφει. Καὶ ὡς παγίς ὁμως κατὰ τὴν ἄνω γνώμην θὰ ἐχρησίμευε πολλάκις ὁ τίτλος διὰ τὸν κομιστὴν, ἠναγκασμένον ἄλλως νὰ ἐρευνᾷ, ἂν ἡ αἰτία ἀφορᾷ τὸ ἐμπόριον τῆς γυναίκος καὶ ἂν ᾗνε ἀληθής, διότι ὡς γνωστὸν τὸ ἄρθρ. 113 ὡς προστασία προτείνεται καὶ κατὰ τοῦ καλῆς πίστεως κομιστοῦ.

(1) Ἴδε κάτωτ. σημ.

(2) Κατὰ τὴν Ἐφ. Ν. 530 (95) Θ. 7. 400. Εἰσηγ. κ. Ξ. Διγενεοπούλου «τὸ ἄρθρ. 6 τοῦ Ν. περὶ Ἀρμ. δὲν εἶνε ὑποχρεωτικὸν διὰ τὸν ἐνάγοντα, δυνάμενον εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς νὰ εἰσάγῃ τὴν ἀγωγὴν του εἰς τὸ Πολ. δικαστήριον». Alauzet 3016, 3029. Ἡ ΑΠ. 118 (88) Θ. 1. 549 καὶ Ἐφ. Λαρ. 98 (90) Θ. 1. 635 φαίνονται δεχόμεναι τοῦναντίον, ἥτοι ὁ ἐνάγων δεῖλει πρῶτον νὰ καταρῶγῃ εἰς τὸ ἐμπ. δικαστήριον.

(3) Alauzet 1268. Ἐφ. Montpellier 30 Ἰουλ. 30. S. 31. 2. 70. Ἡ κ. Blanc ἔμπορος εἶχεν ὀπισθογραφῆσαι συναλλαγματικὴν ὑπογεγραμμένην παρὰ τοῦ συζύγου της διὰ χρῆσιν αὐτοῦ ἥτοι ἀνανέωσιν προηγουμένων αὐτοῦ συναλλαγματικῶν.

'Αλλ' ἡ γυνὴ πρέπει νὰ ᾔηνε ἔμπορος, ἥτοι νὰ ἔχη κεκτημένην τὴν ἐμπορικὴν ιδιότητα § 130 καὶ δὲν ἀρκεῖ. ἂν ᾔηνε ἔγγαμος, ἡ συναίνεσις τοῦ συζύγου § 179 καὶ ἡ χωριστὴ ἐμπορία § 183, διότι ταῦτα δὲν καθιστῶσι τὴν ὑπανδρὸν γυναῖκα ἔμπορον, ἀλλ' ἱκανὴν νὰ γίνῃ.

4) Περὶ ἀπηγορευμένων κλπ.

1747. Περί τῶν ἀπηγορευμένων δικαστικῶς ἢ νομίμως, καθῶς καὶ περὶ τῶν διατελούντων ὑπὸ ἀντιλήπτορα λόγῳ διαφορουμένων φρενῶν ἢ λόγῳ ἀσωτείας, ὁ 'Εμ. Ν. δὲν ὁμιλεῖ· ἐφαρμόζονται ἐπομένως αἱ γενικαὶ ἀρχαί.

1748. Δικαστικῶς ἀπηγορευμένοι. "Ἦτοι λόγῳ μανίας, βλακειᾶς ἢ παραφροσύνης (ἄρθρ. 115 Ν. ἐπιτρ.). Οὗτοι· ἐξομοιοῦνται πρὸς τοὺς ἀνηλίκους, ἐπομένως δὲν δύνανται νὰ ὑπογράψωσιν ἐγκύρως συναλλαγματικὴν, οὔτε ὁ ἐπίτροπος αὐτῶν διὰ τούτους, διότι εἶνε ἀρχὴ ὅτι ὁ ἐπίτροπος δὲν ἐπιχειρεῖ ἐμπορικὰς πράξεις ἐπ' ὀνόματι καὶ διὰ λογαριασμὸν ἐκείνου, ὃν ἐπιτροπεύει § 193. 'Ἡ συναλλαγματικὴ, ἣν θὰ ὑπογράψῃ ὁ ἐπίτροπος ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἀπηγορευμένου, εἶνε ἄκυρος ὡς τοιαύτη, καὶ ἂν ἀφορᾷ εἰς πράξιν ἣν οὗτος εἶχε δικαίωμα νὰ ἐνεργήσῃ. ⁽¹⁾

'Ἡ ἀκυρότης προτείνεται μόνον παρὰ τοῦ ἀπηγορευμένου ἢ τοῦ ἐπιτρόπου αὐτοῦ καὶ οὐχὶ παρ' ἄλλου ⁽²⁾, κατὰ παντὸς δὲ κομίστου ἔστω καὶ καλῆς πίστεως.

Τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἀπαγορεύσεως ἀρχονται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς ἀποφάσεως καὶ πρὶν ἢ αὕτη καταστῇ τελεσίδικος (ἄρθρ. 124 Ν. ἐπιτρ.). 'Επειδὴ ὁμως ἡ χρονολογία τῆς συναλλαγματικῆς λογίζεται βεβαία μέχρις ἀποδείξεως τοῦ ἐνκντήου § 1289, ἔπεται ὅτι εἰς τὸν ἐνιστάμενον ἐπίκειται ἡ ἀπόδειξις τῆς προχρονολογήσεως. ⁽³⁾

(1) LyC. Tr. 4. 492. Bravard 3. 130 σημ. 3. Ραλ. 521 α'. Alauzet 1270. Boistel 741.

(2) Κρασσαὶ Οἴκοι. § 336.

(3) Alauzet 1270, Κρασσαὶ Οἴκ. § 336 i. f. "Ἄλλα διδάσκει ὁ Massé 2. 1097. Τὰ ἄρθρ. 125 καὶ 126 τοῦ Ν. περὶ ἐπιτρ. ἐφαρμόζονται ἐπὶ συναλλαγματικῶν; Νομίζω Ναι. Περί τῆς ἐρμ. τῶν ἄρθρων τούτων Κρασσαὶ Οἴκοι. § 337 καὶ 338.

1749. Νομίμως ἀπηγορευμένοι. Ἦτοι, λόγῳ ποινῆς (ἄρθρ. 25 Ποιν. Ν.). Καί, εἰς τούτους ἐφαρμόζουσι πολλοί τὰ τῶν δικαστικῶς ἀπηγορευμένων (1). Ἄλλοι, ὅμως φρονοῦσιν, ὅτι ἡ ἀπαγόρευσις τοῦ ἄρθρ. 25 τοῦ Ποιν. Ν. δὲν εἶνε προστασία ἀλλὰ ποινή, καὶ ὅτι ἐπομένως ὁ ἐν τοιούτῃ καταστάσει διατελῶν, μὴ ὢν πραγματικῶς ἀνίκανος, δὲν δύναται νὰ ἐπικαλεσθῇ τὴν νόμιμον ἀπαγόρευσιν, ὥς λόγον ἀκυρότητος τῶν πράξεων αὐτοῦ (2). Τὰ ἀποτελέσματα τῆς νομίμου ἀπαγορεύσεως ἄρχονται οὐχὶ ἀπὸ τῆς ἀποφάσεως ἀλλ' ἀπὸ τῆς τελεσιδικίας. (3)

1780. Ὑπὸ δικαστικὸν ἀντιλήπτορα. Ὑπὸ τοιοῦτον διατελοῦσιν οἱ ἔχοντες διφορουμένας τὰς φρένας καὶ οἱ ἄσωτοι. Οὗτοι εἶνε ἱκανοὶ νὰ ἐνεργήσωσι πᾶσαν πρᾶξιν συναινέσει τοῦ ἀντιλήπτορος αὐτῶν (ἄρθρ. 121 καὶ 135 Ν. ἐπιτρ.), ἐπομένως καὶ νὰ ὑπογράψωσι συναλλαγματικὴν. (4)

Ἡρωτήθη ὅμως ποία ἡ τύχη συναλλαγματικῆς, ὑπογεγραμμένης παρ' ἄσωτου ἢ ἔχοντος διφορουμένας τὰς φρένας, ἄνευ τῆς συναινεσεως τοῦ ἀντιλήπτορος αὐτοῦ. Ἐπειδὴ ἡ ἐκδοσις, ἡ ὀπισθογράφησις, ἡ ἀποδοχὴ ἢ ἡ τριτεγγύησις συναλλαγματικῆς δὲν ἀναφέρονται εἰς τὰ ἄρθρ. 121 καὶ 135 Ν. Ἐπιτρ., ἡδύνατο νὰ ὑποστηριχθῇ ὅτι ἡ τοιαύτη συναλλαγματικὴ εἶνε ἐγκυρος. Ἐπικρατεῖ ὅμως καὶ ὁρθῶς ἡ ἐναντία γνώμη, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι καὶ ἡ ὑπογραφή συναλλαγματικῆς περιλαμβάνεται εἰς τὰς γενικὰς ἐκφράσεις τῆς ἀπαλλοτριώσεως, τοῦ δανείου ἢ τῆς ἐξοφλήσεως τῶν ἄρθρ. 121 καὶ 135, τὰ ὅποια ἔχουσι τὴν ἐννοίαν ὅτι ὁ ὑπὸ ἀντιλήπτορα, μόνον πράξεις διοικήσεως δύναται νὰ ἐνεργῇ, οὐχὶ δὲ καὶ νὰ ἀναλκμυδάνῃ ὑποχρεώσεις καὶ μάλιστα ἐμπορικῆς φύσεως. (5)

(1) Κρασσᾶ Οἶκογ. § 341. Aubry et Rau I. § 85 Massé 2. 1003. Τὴν ἀκυρότητα προτείνει καὶ ὁ συναλλαχθεὶς μετὰ τοῦ κατάδικου. Aubry et Rau αὐτ. Massé αὐτ. Ἀλλὰ δὲν προτείνει ὁ κατάδικος ὁ ὑποκρῦψας τὴν ιδιότητα αὐτοῦ Aubry et Rau αὐτ. σημ. 7.

(2) Delamarre et Lepoitvin I. § 55. Ὑπὸ τὸ αὐτὸ πνεῦμα Blanche ἐπὶ τοῦ ἄρθρ. 29 τοῦ Γαλ. Ποιν. Ν. Τόμ. I. § 146. Ἴδε καὶ F. Helie 1. § 105 i. f.

(3) Κρασσᾶ Οἶκογ. § 341.

(4) Bravard 3. 131 σημ. i. f. LyC. Tr. 4. 494. Boistel 741.

(5) Ἀκ. 1 Αὐγ. 60. D. 60, 1. 316 S. 60, 1. 929 ἐνθα καὶ σημ.

Ἐὰν ἡ πράξις, δι' ἣν ὑπεγράφη ἡ συναλλαγματική, ᾗνε ἔγκυρος καὶ ὑποχρεωτική διὰ τὸν ὑπὸ ἀντιλήπτορα, ἐφαρμόζονται τὰ ἐν § 1725. (1)

1751. Ἀπαγόρευσις ἐμπορίας. Εἶδομεν ὅτι εἰς τινὰς ἀπαγορεύεται τὸ ἐμπόριον ἢ ἡ ἐπιχειρήσις ἐμπορικῶν πράξεων § 145 καὶ ἀρθρ. 85 Ἐμ. Ν. Ἡ τοιαύτη ἀπαγόρευσις δὲν εἶνε ἀνικανότης, ἢ δὲ παρὰ τὴν ἀπαγόρευσιν ὑπογραφεῖσα συναλλαγματική εἶνε ἔγκυρος ἐπιφέρουσα πάντα τὰ ἀποτελέσματα αὐτῆς καὶ διὰ τὸν ὑπογράψαντα, ὅστις ὑπόκειται μόνον, διὰ τὴν παράβασιν, εἰς πειθαρχικὴν ποινὴν. (2)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'.

Περὶ τοῦ γραμματίου εἰς διαταγὴν.

1752. Ὅρισμός. Τὸ γραμμάτιον εἰς διαταγὴν εἶνε ἔγγραφον χρεωστικόν, διὰ τοῦ ὁποῖου ὁ ὀφειλέτης, ὅστις καλεῖται ἐνταῦθα ἐκδότης, ὑπόσχεται νὰ πληρώσῃ εἰς τινὰ ἢ τὴν διαταγὴν τούτου, ὠρισμένον χρηματικὸν ποσὸν ἐν ὠρισμένῳ χρόνῳ.

Ἴδου ὁ τύπος (ἐν Ἀθήναις) τὴν . . .

Τὴν 15 Αὐγούστου 1902 θέλω πληρώσει πρὸς τὸν κ. Σ. ἢ εἰς τὴν διαταγὴν αὐτοῦ, δραχμὰς χιλιάς, ἀντίτιμον ἔλαβον παρ' αὐτοῦ εἰς μετρητά, (ἐμπορεύματα, διὰ λ/σμοῦ).

(ὑπογρ.) Παῦλος

Ἐν τῷ γραμματίῳ εἰς διαταγὴν, ὁ ἐκδότης δὲν διατάσσει ἄλλον νὰ ἐνεργήσῃ τὴν πληρωμὴν, ἀλλ' αὐτὸς ὁ ἴδιος ὑπόσχεται νὰ πραγματοποιήσῃ ταύτην (3).

(1) Τὸ Ἀκ. 3 Ἀπρ. 55 S. 55. 1. 641. ἐκήρυξεν ἔγκυρον γραμ. εἰς διαταγὴν ὑπογραφὴν ὑπὸ ἀσώτου, ἄνευ τῆς συναινέσεως τοῦ ἀντιλήπτορος, δι' εἶδη κατανάλωσις ἀγορασθέντα ὑπὸ τοῦ ἀσώτου διὰ τὰς εὐλόγους ἀνάγκας καὶ χρεῖας αὐτοῦ καὶ τῆς οἰκογενείας του.

(2) LyC. Tr. 4. 502.

(3) Αἱ συναλλαγματικαὶ αἰ εἰς τὴν διαταγὴν τοῦ ἐκδότου ἐκδιδόμεναι καὶ τελειοποιούμεναι δι' ὀπισθογραφίσεως § 1296, εἶνε γραμ. εἰς διαταγὴν ἂν δὲν ὀπισθογραφήθησαν διόλου ἢ ἂν ὀπισθογραφήθησαν ἐν τῷ αὐτῷ τῆς πλη-

1783. Χρησιμότης. Τὸ γραμματίον εἰς διαταγὴν, ἐνεκα τῆς ρήτρας εἰς διαταγὴν. μεταβιβάζεται δι' ὀπισθογραφῆσεως, ἐπομένως χρησιμεύει ὅπως καὶ ἡ συναλλαγματικὴ ὡς ὄργανον πληρωμῆς καὶ μέσον πίστεως § 1263. Συνήθως εἶνε πληρωτέον ἐν τῷ αὐτῷ τῆς ἐκδόσεως αὐτοῦ τόπῳ· ἀλλὰ δύναται νὰ ᾔη καὶ ἐν ἄλλῳ. Ἐν τοιαύτῃ δὲ περιπτώσει καλεῖται γραμματίον εἰς κατοικίαν καὶ χρησιμεύει καὶ ὡς ὄργανον μεταφορᾶς § 1261⁽¹⁾.

1784. Ἀνανέωσις. Ἐσημειώσαμεν ἤδη κατ' ἐπανάληψιν ὅτι ἡ ἐκδοσις ἢ ἡ ὀπισθογράφησις γραμματίου εἰς διαταγὴν, καθὼς καὶ ἡ ἐκδοσις, ἡ ὀπισθογράφησις ἢ ἡ ἀποδοχὴ συναλλαγματικῆς, δὲν ἀποτελεῖ κατ' ἀρχὴν ἀνανέωσιν τῆς ὑφισταμένης ἐνοχικῆς σχέσεως μεταξὺ τῶν συμβαλλομένων.⁽²⁾

1788. Εἶδη γραμματίων εἰς διαταγὴν. Πολιτικά, ἐμπορικά. Ἐνεκα τῶν ἀρθρ. 6 καὶ 7 καὶ τοῦ Ν. περὶ Ἀρμ. τῶν Ἐμπ. καὶ τοῦ ἀρθρ. 189. Εμπ. Ν. ὅλοι δέχονται ὅτι τὰ γραμματία εἰς διαταγὴν εἶνε, ἢ πολιτικά ἢ ἐμπορικά. Ῥητῶς δὲ καὶ τὸ ἀρθρ. 729 τοῦ Πολ. Δικ. ὅπως μετερρυθμίσθῃ διὰ τοῦ Ν. ΑΥΝΖ' τῆς 28 Μαΐου 1887.

Ἡ διάκρισις εἶνε ὑποστηρίξιμος ἀρκεῖ νὰ ἐξηγηθῇ τί αὕτη σημαίνει.

1786. Ἐννοια τῆς διακρίσεως. Ἡ ἐκ τοῦ γραμ. εἰς διαταγὴν ἐνοχή. Ἐκ τοῦ ἀρθρ. 7 τοῦ Ν. περὶ ἀρμ. προκύπτει σαφῶς ὅτι εἶνε δυνατόν, οἱ ὑπογράψαντες, ἔστω καὶ ὑπὸ τὴν αὐτὴν ιδιότητα τὸ αὐτὸ γραμματίον εἰς διαταγὴν, νὰ μὴ ἐνέχωνται κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον, ἀλλ' οἱ μὲν νὰ εὐθύνωνται ἐμπορικῶς ἄλλοι δὲ πολιτικῶς. Τοῦτο σημαίνει ὅτι ἡ ἐνοχὴ ἢ πηγάζουσα ἐκ τοῦ γραμματίου εἰς διαταγὴν, δὲν εἶνε, ὅπως ἐπὶ συναλλαγματικῆς, πάντοτε ἡ αὐτὴ διὰ πάντας τοὺς ὑπογράψαντας, ἀλλὰ δύναται νὰ ᾔη καὶ διάφορος· ἥτοι πολιτικὴ διὰ τοὺς μὲν, ἐμπορικὴ δὲ διὰ τοὺς ἄλλους.

Βεβαίως ἡ ἐνοχὴ ἢ πηγάζουσα ἐκ τοῦ γραμματίου εἰς διαταγὴν,

ρωμῆς τόπῳ. Ἐν αὐταῖς ὁ ἀποδέκτης θεωρεῖται ἐκδόστης ὁ δὲ ἐκδότης εἶνε ἡ κομιστὴς ἢ ὀπισθογράφος· ἴδε σημ. 1 σελ. 968.

(1) Lyc. Tr. 4. 505.

(2) Lyc. Tr. 4. 505 bis ἴδε σημ. 1 τῆς σελ. 906.

ὅπως ἡ τῆς συναλλαγματικῆς, εἶνε ἰδία § 1266, ἀλλὰ δὲν εἶνε ὅπως ἐκείνης, πάντοτε ἡ αὐτὴ καὶ τῶν αὐτῶν ἀποτελεσμάτων διὰ πάντας τοὺς ὑπογράψαντας· ὁ τίτλος παράγει ἰδίαν ἐνοχὴν ἀλλ' οὐχὶ πάντοτε ὁμοιόμορφον. Τοῦτο δὲ εἶνε ἡ οὐσιωδεστέρα διαφορὰ μεταξύ συναλλαγματικῆς καὶ γραμ. εἰς διαταγὴν.

Ἐνῷ ἐπὶ συναλλαγματικῆς ἡ ἐξ αὐτῆς παραγομένη ἐνοχὴ εἶνε πάντως καὶ πάντοτε ἐμπορικὴ διὰ πάντας, ἐπὶ γραμματίου εἰς διαταγὴν δύναται καὶ νὰ μὴ ᾔη(1).

Ὅταν λέγωμεν λοιπόν, ὅτι γραμματίον τι, εἶνε πολιτικόν ἢ ἐμπορικόν, ἐννοοῦμεν ὅτι ἡ ἐνοχὴ, ἡ ἐκ τούτου πηγάζουσα εἶνε πολιτικὴ ἢ ἐμπορικὴ διὰ τὸν ὑπογράψαντα. Καὶ βεβαίως δύναται ἡ ἐνοχὴ, ἡ ἐκ τοῦ γραμματίου, νὰ ᾔη πολιτικὴ ἢ ἐμπορικὴ διὰ πάντας τοὺς ὑπογράψαντας, δύναται ὅμως καὶ νὰ μὴ ᾔη διὰ πάντας. Ἄρα ἐν ἐκάστῳ γραμματίῳ εἰς διαταγὴν ὑπάρχουσι τόσαι οὕτως εἰπεῖν ἐνοχαί, ὅσαι αἱ ὑπογραφαί, ἐκάστη δ' αὐτῶν δύναται νὰ ᾔη ὁμοίᾳ πρὸς τὰς ἄλλας, ἀλλὰ δύναται νὰ ᾔη καὶ διάφορος. Ὑπὸ τοιαύτην ἔννοιαν τὸ γραμματίον εἰς διαταγὴν παρουσιάζεται ὡς δέσμη ἐνοχῶν εἴτε ὁμογενῶν εἴτε ἐτερογενῶν.

1757. Ἐνδιαφέρων τῆς διακρίσεως. Τὸ ζήτημα ἂν γραμματίον τι εἰς διαταγὴν ᾔη πολιτικόν ἢ ἐμπορικόν, ἥτοι ἂν ἡ ἐνοχὴ τοῦ ὑπογράψαντος ᾔη πολιτικὴ ἢ ἐμπορικὴ, ἔχει σημασίαν, διὰ τὴν ἀρμοδιότητα, διὰ τὴν παραγραφὴν, διὰ τὴν προσωπικὴν κράτησιν, διὰ τοὺς τόκους τῆς υπερημερίας, καὶ διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἀρθροῦ 729 τῆς Πολ. Δικ., διότι, ὡς θὰ ἴδωμεν εὐθὺς μετ' ὀλίγον, πάντα τὰ γραμμάτια εἰς διαταγὴν διέπονται ὑπὸ τῶν αὐτῶν κανόνων, τὰ δὲ ἐμπορικὰ καὶ ὑπὸ ἰδιαζόντων, ὅσον ἀφορᾷ τὰ ἀνωτέρω θέματα.

1758. Γραμματίον εἰς διαταγὴν ἐμπορικόν. Πότε τὸ γραμματίον εἰς διαταγὴν εἶνε ἐμπορικόν ἥτοι πότε ἡ ἐνοχὴ ἡ ἐκ τούτου πηγάζουσα εἶνε ἐμπορικὴ διὰ τὸν ὑπογράψαντα;

Θεωρητικῶς τὸ γραμματίον εἰς διαταγὴν εἶνε ἐμπορικόν, διὰ τὸν ὑπογράψαντα, ὅταν ὑπεγράφη δι' ἐμπορικὴν πρᾶξιν, ἣν οὗτος συν-

(1) Lyc. Tr. 4. 528.

νῆψεν. Ἐξαίρεσιν δὲ πρέπει νὰ δεχθῶμεν, ἕνεκα τοῦ ἄρθρου 142, ἐπὶ τριτεγγυήσεως, καθ' ἣν ἡ ἐνοχὴ τοῦ τριτεγγυτοῦ εἶνε ἐμπορικὴ, ἐκ μόνου τοῦ λόγου ὅτι τοιαύτη εἶναι καὶ ἐκείνου ὑπὲρ οὗ ἡ τριτεγγύησις § 1456.

Ταῦτα προκύπτουσι καὶ ἐκ τῶν ἄρθρ. 6 καὶ 7 τοῦ Ν. περὶ ἄρμ. καὶ ἐκ τοῦ ἄρθρ. 189 Ἑμπ. Ν. (1).

Ἀλλὰ τ' ἄρθρα ταῦτα φαίνονται δεχόμενα ὅτι ἡ ἐνοχὴ τοῦ ὑπογράφαντος εἶνε ἐπίσης ἐμπορικὴ καὶ ἐπομένως τὸ γραμματίον εἶνε ἐμπορικὸν δι' αὐτόν, ὅταν οὗτος ᾖ ἐμπορος ἀνεξαρτήτως τῆς αἰτίας, δι' ἣν ὑπέγραψεν.

Ἡ ἐρμηνεία αὕτη ὑποστηρηχθεῖσα παρὰ τινων(2) ἐγκατελείφθη. Σήμερον δ' ὅλοι δέχονται ὅτι ἡ ἐνοχὴ τοῦ ὑπογράφαντος γραμμ. εἰς διαταγὴν ἐμπορίου, ὅπως καὶ παντὸς ἄλλου, εἶνε ἐμπορικὴ, ὅταν ὑπέγραψε λόγῳ ἐμπορικῆς πράξεως, ἣν ἐνήργησε, καὶ ὅτι ἡ ἰδιότης αὐτοῦ, μόνον τεκμήριον ἐμπορικότητος καθιεροῖ, ἐν ᾗ περιπτώσει ἐκ τοῦ γραμματίου δὲν προκύπτει ρητῶς ὅτι τοῦτο ὑπεγράφη δι' αἰτίαν πολιτικὴν. ἄρθρ. 8 § 7 Ν. Ἀρμ. (3).

Κατὰ τὴν γνώμην ταύτην, ἥτις δύναται νὰ θεωρηθῇ κρατοῦσα, τὸ παρ' ἐμπορίου ὑπογράφεν γραμματίον εἰς διαταγὴν, διὰ τίμημα ἀκινήτου, ὅπερ ἡγόρασεν, ἢ διὰ προῖκα ἣν ὀρεῖται, ἢ δι' ἐνοίκιον γῆς οἰκίας, ἐν ᾗ κατοικεῖ, εἶνε γραμματίον εἰς διαταγὴν πολιτικόν. Ἐνῶ τὸ γραμματίον μὲ αἰτίαν εἰς μετρητὰ, εἰς δάνειον (ἀνευ τῆς προσθήκης πρὸς μεταπώλησιν) διὰ λογαριασμὸν ἢ ἄλλην μὴ ἐμφαίνουσαν σαφῶς ὅτι εἶνε πολιτικὴ, τεκμαίρεται δι' αὐτόν ἐμπορικόν. Ἄλλο τὸ ζήτημα τῆς ἀποδείξεως ἢ ἀνταποδείξεως περὶ οὗ ἀμέσως.

1789. Ἀπόδειξις τῆς ἐμπορικότητος. — Ἀνταπόδειξις. Προχειμένου περὶ ἀποδείξεως τῆς ἐμπορικότητος γραμματίου τίνος εἰς διαταγὴν ἐγείρονται τὰ ἐξῆς κεφαλαιώδη ζητήματα:

Α'. Ἡ ἐμπορικότης, ἥτοι τὸ ὅτι τὸ γραμματίον ὑπεγράφη διὰ

(1) LyC. Tr. 4. 515.

(2) Dalloz eff. de Com 813.956. Bedarride 2.722. ΑΠ. 131 (60) καὶ ΑΠ. 7 (84) ἐν Συλλ. Γαίνη 150.

(3) Alauzet 1551. Bravard 3. 556. ΑΠ. 406 (97) Θ. 8. 549. LyC. Tr. 4. 531.

πράξιν ἐμπορικὴν, διὰ τὸν ὑπογράψαντα, πρέπει νὰ προκύπτῃ ἐκ τοῦ τίτλου ἢ δύναται νὰ ἀποδειχθῇ καὶ ἄλλοθεν ;

Β'.) Τεθέντος ὅτι τὸ γραμματίον ἀναφέρει αἰτίαν, ἐμπορικὴν ἢ πολιτικὴν, ἐπιτρέπεται ἀνταπόδειξις ;

Γ'.) Ἐπὶ γραμματίων εἰς διαταγὴν τεκμαιρομένων ἐμπορικῶν λόγῳ τῆς ιδιότητος τοῦ ὑπογράψαντος (ἄρθ. 8 § 2 Ν. Ἀρμ.) ἐπιτρέπεται ἀνταπόδειξις τοῦ τεκμηρίου ;

Δ'.) Ποία ἡ ἐννοια τῆς ἀπαντήσεως φράσεως «δι' ἐμπορικὴν χρῆσιν».

1760. Ἡ ἐμπορικότης πρέπει νὰ προκύπτῃ ἐκ τοῦ τίτλου ἢ δύναται νὰ ἀποδειχθῇ καὶ ἄλλοθεν ; — Τὸ ζήτημα ἐγείρεται δι' ἐκείνο γραμματίον, τὸ ὁποῖον ἀναγράφει μὲν τὴν αἰτίαν, συμφώνως πρὸς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 188, ἀλλ' ἄνευ ἄλλης ἐξηγήσεως ἢ προσθήκης ἐμφαινούσης τὸ ἐμπορικὸν ἢ μὴ αὐτοῦ. καὶ τὸ ὁποῖον δὲν ὑπεγράφη παρ' ἐμπορίου.

Οὕτω τὸ γραμματίον φέρει αἰτίαν ἢ ἀντίτιμον εἰς ἐμπορεύματα, δὲν εἶνε δὲ ὑπογεγραμμένον παρ' ἐμπορίου. Τὸ γραμματίον τοῦτο εἶνε βεβαίως ἔγκυρον, ὡς γραμ. εἰς διαταγὴν, ἀλλὰ δὲν προκύπτει, ὅτι εἶνε καὶ ἐμπορικόν, διότι τὰ ἐμπορεύματα πιθανὸν νὰ ἡγοράσθησαν πρὸς μεταπώλησιν, ἀλλὰ πιθανὸν καὶ νὰ ἡγοράσθησαν πρὸς ἰδίαν τοῦ ὑπογράψαντος χρῆσιν. Ἐπειδὴ δὲ ἐμπορικαὶ πράξεις, διὰ τοὺς μὴ ἐμπόρους, δὲν τεκμαίρονται, ἔπεται ὅτι τὸ ἀνωτέρω γραμματίον εἶνε πολιτικόν.

Δύναται ὅμως ὁ κομιστὴς, ἢ καὶ αὐτὸς ὁ ὀφειλέτης, νὰ ἀποδείξῃ ὅτι τὸ ἄνω γραμματίον εἶνε ἐμπορικόν, διότι τὰ ἐμπορεύματα ἡγοράσθησαν πρὸς μεταπώλησιν ;

Τινὲς δέχονται τὴν καταρατικὴν λύσιν ⁽¹⁾. Κατὰ τὸ ἄρθρον 6 τοῦ Ν. περὶ Ἀρμ. καὶ ἄρθρ. 189 τοῦ Ἐμπ. Ν. τὸ γραμματίον εἶνε ἐμπορικόν. ὅταν ἀφορᾷ ἢ ἀνάγεται εἰς ἐμπορικὴν πράξιν. Ἀφ' οὗ δὲ διὰ τὸ κύρος τοῦ γραμματίου ἀρκεῖ ἡ τήρησις τοῦ ἄρθρ. 188, ἔπεται ὅτι ἡ ἐμπορικότης δὲν εἶνε ἀνάγκη νὰ προκύπτῃ ἐκ τοῦ τίτλου. Ἀποδείξεις ἄλλως τὸ ἄρθρον 8 § 2 Ν. Ἀρμ. ὅπερ τεκμαίρεται ἐμπορικόν τὸ γραμματίον, τὸ παρ' ἐμπορίου ὑπογεγραμμένον, χωρὶς νὰ

(1) Alauzet 7. 3015, Τοῦτο φαίνονται δεχόμενοι καὶ οἱ LyC. Tr. 4. 528.

ἀπαιτῇ τὴν ἀναγραφὴν τῆς ιδιότητος αὐτοῦ ἐν τῷ τίτλῳ.

Τὴν γνώμην ταύτην, δὲν νομίζω ὀρθήν.

Τὸ γραμματίον εἰς διαταγὴν εἶνε τίτλος κυκλοφορίας. Οἱ τοιοῦτοι δὲ τίτλοι πρέπει νὰ ὦσιν αὐτάρκεις ἥτοι νὰ φέρωσιν ἐν ἑαυτοῖς ὅχι μόνον τὰ στοιχεῖα τοῦ κύρους, ἀλλὰ καὶ τὴν ἀπόδειξιν τῆς φύσεως αὐτῶν, ὅταν καὶ αὕτη ἦνε ἀναγκαία. Ὁ τρίτος κομιστὴς δικαιούται νὰ ἐκλαμβάνῃ τὸν τίτλον ὅς φαίνεται, καὶ νὰ ἦνε ἀσφαλὴς περὶ τῶν ἀποτελεσμάτων, τὰ ὅποια προσεδόκα λαμβάνων αὐτόν. Χωρὶς νὰ δύνανται ταῦτα ν' ἀναιρεθῶσι ἐκ τῶν ὑστέρων καὶ οὕτως εἰπεῖν ἀπροσδοκῆτως.

Τοιαύτως τινὰς ἰδέας φαίνεται διατυποῦν τὸ ἀρθ. 8 § 2 τοῦ Ν. περὶ Ἀρμ. ὅταν πρὸς ἀναίρεσιν τοῦ τεκμηρίου ἀπαιτῇ ρητῶς ἐκπεφρασμένην εἰς αὐτὰ ἄλλην αἰτίαν. Καὶ τοιαῦται εἶνε αἱ σήμερον κρατούσαι περὶ τῶν τίτλων τῆς κυκλοφορίας.

Οὐδεὶς δύναται νὰ ὑποστηρίξῃ ὅτι ὁ ὀφειλέτης τοιοῦτου γραμματίου ἀντιτάσσει τὴν δετὴ παραγραφὴν τοῦ ἀρθ. 189 κατὰ τοῦ ἀνυπόπτου κομιστοῦ, ἀποδεικνύων ὅτι ἡ αἰτία, δι' ἣν ὑπέγραψε, ἦτο ἐμπορικὴ. Ἀλλ' οὐδεὶς πάλιν δύναται νὰ ὑποστηρίξῃ ὅτι ὁ κομιστὴς ἔχει δικαίωμα κατὰ τὰς ἀνάγκας καὶ ἐπιθυμίας αὐτοῦ νὰ ἐκλαμβάνῃ τὸν τίτλον, ὅτε μὲν ἐμπορικόν, διὰ τὰ πλεονεκτήματα, ὅτε δὲ πολιτικόν, διὰ τὰ μειονεκτήματα § 1678.

Καὶ ἐν τούτοις εἰς τὰ συμπεράσματα ταῦτα πρέπει νὰ φθάσωμεν ἂν δεχθῶμεν δυνατὴν τὴν ἀπόδειξιν ἅρα εἰς τὰς σχέσεις τοῦ ὀφειλέτου καὶ τοῦ τρίτου κομιστοῦ τοιαύτη ἀπόδειξις δὲν εἶνε δυνατὴ καὶ ὁ τίτλος πρέπει νὰ θεωρηθῇ πολιτικὸς.

Ἀλλ' εἶνε δυνατὴ εἰς τὰς σχέσεις τοῦ ὀφειλέτου καὶ ἀρχικοῦ λήπτου ἢ τοῦ ἐν γνώσει διατελοῦντος κομιστοῦ;

Νομίζω καὶ πάλιν ὅχι, διότι οἱ συμβαλλόμενοι ἀναγράψαντες ἀτελῶς τὴν αἰτίαν καὶ κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ ἀρθρου 188, ἔδειξαν ὅτι σκοπὸν εἶχον νὰ κατάρτισωσι γραμματίον εἰς διαταγὴν μόνον, καὶ ὅτι τούτου τὰ ἀποτελέσματα εἶχον ὑπ' ὄψιν οὐχὶ δὲ καὶ τοῦ ἐμπορικοῦ. Οὕτε εἶνε πειστικώτερον τὸ ἐπιχείρημα ἐκ τοῦ ἀρθρου 8 § 2 Ν. Ἀρμ. Ἐκεῖ πρόκειται περὶ ὅλως ἐξαιρετικῆς περιστάσεως βασιζομένης εἰς ιδιότητα, ἥτις ὑποτίθεται γνωστὴ.

Ἐννοεῖται ἄφ' ἑαυτοῦ ὅτι, τοῦ γραμματίου εἰς διαταγὴν μὴ ἀ-

ποτελοῦντος κατ' ἀρχὴν ἀνανέωσιν, ὁ ἐνάγων λήπτῃς δύναται νὰ καταφύγῃ εἰς τὴν ἀρχικὴν σύμβασιν.

1761. Ἀνταπόδειξις τῆς ἀναφερομένης αἰτίας. Τὸ γραμματίον ὑπογραφὲν πράγματι δι' αἰτίαν πολιτικὴν, π. χ. διὰ τίμημα ἀκινήτου, ἀναγράφει αἰτίαν ἐμπορικὴν, π. χ. ἀγορὰν ἐμπορευμάτων πρὸς μεταπώλησιν. Ἡ τοῦναντίον ὑπογραφὲν πράγματι διὰ πρᾶξιν ἐμπορικὴν, ἀναγράφει αἰτίαν πολιτικὴν.

Δύναται ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὁ ὀφειλέτης, ἢ καὶ αὐτὸς ὁ δανειστής, λόγῳ τῆς ἀρμοδιότητος, τῆς προσωπικῆς κρατήσεως, τοῦ τόκου τῆς ὑπερμερίας, τῆς παραγραφῆς τοῦ ἀρθρ. 189 Ἐμ. Ν. ἢ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ἀρθρ. 729 τῆς Πολ. Δικ., νὰ ἀποδείξωσιν ὅτι ἡ ἀναγεγραμμένη ἐν τῷ γραμματίῳ εἰς διαταγὴν πολιτικὴ αἰτία εἶνε ἐμπορικὴ ἢ τοῦναντίον;

Δέχονται ἐν γένει τὴν καταφατικὴν λύσιν. ⁽¹⁾

Νομίζω ὅτι ἡ ἀντίληψις τοῦ ζητήματος, τοῦλάχιστον σήμερον, εἶνε ἐσφαλμένη, καὶ θὰ ἐδεχόμην τὴν ἀποφατικὴν.

Ἡ ἀναγραφὴ αἰτίας διαφόρου τῆς ἀληθοῦς, ἂν δὲν σημαίῃ ὡς ὑπεστήριξαν τινες ἀνανέωσιν ⁽²⁾, σημαίνει βεβίαιως συμφωνίαν περὶ ὠρισμένων ἀποτελεσμάτων καὶ συνεπειῶν. Ἐφ' ὅσον δὲ ταῦτα δύνανται νὰ κανονισθῶσι διὰ συμφωνίας, αὕτη εἶνε ἰσχυρὰ καὶ δὲν προσβάλλεται ἐκ τῶν ὑστέρων.

Ὁ δι' ἐμπορικὴν πρᾶξιν, ἣν ἐνήργησεν, ὑπογράφων γραμματίον εἰς διαταγὴν μὲ αἰτίαν πολιτικὴν, ἐκ συμφώνου μετὰ τοῦ δανειστοῦ, συνομολογεῖ ὅτι δὲν ἐννοεῖ νὰ ὑποβληθῇ οὔτε εἰς τὴν ἐμπορικὴν ἀρμοδιότητα, οὔτε εἰς τὴν προσωπικὴν κράτησιν, οὔτε εἰς τὸν ὑπερμερίαν ἀνώτερον τοῦ 8 %, οὔτε εἰς τὴν παραγραφὴν τοῦ ἀρθρ. 189 Ἐμ. Ν., μῆτε εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἀρθρ. 729 τῆς Πολ. Δικ. Ὅλα δὲ ταῦτα δύνανται νὰ κανονισθῶσι διὰ συμφωνίας, ἥτις οὐδὲν ἔχει τὸ ἀθέμιτον. ⁽³⁾

Ἀντιστρόφως, ὁ διὰ πρᾶξιν πολιτικὴν ὑπογράφων γραμματίον εἰς

(1) Ἐφ. Ἀθ. 1758 (94) Θ. 5, 568.

(2) Ces. Vivante Trattato Teorico pratico di Diritto Com. Vol. IV § 72 n° 1612. Ἴδε τὴν σημ. 1 τῆς σελ. 905.

(3) Ἴδε Alauzet 7. 3028.

διαταγήν, φέρον αίτίαν έμπορικήν, συνομολογεί πάντα τὰ άνωτέρω⁽¹⁾, και ή συμφωνία είνε βεβαίως ισχυρά δια τόν τόκον τής ύπερημερίας, δια τήν παραγραφήν του άρθρ. 189 Έμ Ν. ήτις στηρίζεται επί τεκμηρίου πληρωμής § 1665 και δια τήν έφαρμογήν του άρθρ. 729 τής Πολ. Δικονομίας § 1273 σημ. 3.

Άμφιβολίας ήδύνατο νά γενήση τό ζήτημα τής προσωπ. κρατήσεως, ένεκα του άρθρ. 1001 τής Πολ. Δικ., καθ' ό ούδεις ήμεδαπός δύναται νά υποβάλη έαυτόν εις προσωπ. κράτησιν. Άλλ' ή προσωπική κράτησις σήμεραν κατηργήθη και άπαγγέλλεται μόνον κατὰ τών έμπόρων. Δια τούτους δέ δύναται νά υποστηριχθῃ ότι ή συμφωνία είνε άκυρος κατὰ τουτο μόνον, και έπομένως ό έμπορος πρὸς άποφυγήν τής προσωπικής κρατήσεως δικαιοῦται νά άποδείξη ότι ή αίτία του γραμματίου είνε πολιτική και ότι δέν υπήρχε σκοπὸς άνανεώσεως. Δέν δύναται όμως νά άποδείξη τό αὐτό και πρὸς άποφυγήν τών άλλων συνεπειῶν, διότι αὐται είνε δεκτικαί κανονισμού δια συμβάσεως.

Δυσκολίας επίσης δύναται νά παρουσιάση τό ζήτημα τής άρμοδιότητος. Άλλά κατὰ τό άρθρ. 6 του Ν. περί Άρμ. και ό εκ πολιτικού γραμματίου εις διαταγήν ένεχόμενος υπάγεται εις τό έμποροδικεϊον, όπερ χρεωστεϊ νά πρσπέμψη τήν δίκην εις τό πολιτικόν δικαστήριον, μόνον έάν ό ένεχόμενος τό ζήτηση, και ούχι αὐτεπαγγέλτως. Τουτο σημαίνει ότι ή άρμοδιότης επί γραμματίου εις διαταγήν είνε προσωπική ή σχετική (rat personae)⁽²⁾ και συνεπώς δεκτική κανονισμού δια συμφωνίας. Άρα ό ισχυριζόμενος ότι τό γραμματίον, όπερ υπέγραψεν, άφείρωα πολιτικήν πράξιν και ζητῶν νά παραπεμφθῇ ή δίκη εις τό πολ. Δικ., ήτοι νά διαγραφῇ εκ του έμπορ. Πινακίου, θα άποκρουσθῇ επί τῷ λόγῳ ότι, συνομολογήσας έμπ. αίτίαν, δια συμφωνίας παρητήθη εκ τών προτέρων του δικαιώματος όπερ παρέχει αὐτῷ τό άρθρ. 6 του Ν. περί Άρμ. Καί ή συμφωνία αὐτή είνε ισχυρά, άφ' ου πρόκειται περί προσωπικής ή σχετικής άρμοδιότητος.

Δια τουτο ειπον έν άρχῇ ότι σήμεραν ή αντίληψις του θέμα-

(1) "Ιδε Alauzet αὐτ.

(2) "Ιδε § 1679—1680.

τος εἶνε διάφορος. Οὐτε μεταβάλλεται τὸ ζήτημα διὰ τὸν τρίτον κομιστήν. Καὶ διὰ τοῦτον ὁ τίτλος εἶνε ὅ,τι φαίνεται καὶ οἷος παρ' αὐτοῦ προσηγορευτοῦ § 1336.

1762. Ἀνταπόδειξις τῆς τεκμαιρομένης ἐμπορικότητος. Λεπτότερον εἶνε τὸ ζήτημα τῆς τεκμαιρομένης ἐμπορικότητος τοῦ γραμματίου εἰς διαταγὴν τοῦ ὑπογεγραμμένου παρ' ἐμπόρου μὲ αἰτίαν οὕτως εἰπεῖν ἀσχυρῇ, ἥτοι μῆτε πολιτικὴν μῆτε ἐμπορικὴν.

Ὁ ἔμπορος ὑπογράφει γραμμάτιον εἰς διαταγὴν μὲ αἰτίαν εἰς μετρητά, εἰς δάνειον, εἰς ἐμπορεύματα (ἄνευ τῆς προσθήκης πρὸς μεταπώλησιν).

Τὸ γραμμάτιον τοῦτο τεκμεύεται ἐμπορικὸν ἄρθρ 8 § 2 N. Ἀρμ. Ἄλλ' ἐπιτρέπεται ἀπόδειξις τοῦ ἐναντίου;

Πολλοὶ δέχονται ὅτι τὸ τεκμήριον εἶνε *juris* μόνον καὶ οὐχὶ *et de jure* καὶ ἐπιτρέπουσι τὴν ἀνταπόδειξιν καὶ εἰς τὸν ὑπογράψαντα καὶ εἰς τὸν κομιστήν, πρὸς μχταίωσιν τῶν συνεπειῶν, αἵτινες ἀναγνωρίζονται εἰς τὰ γραμμ. εἰς διαταγὴν τὰ ἐμπορικά. ⁽¹⁾

Νομίζω, ὅτι ἡ γνώμη αὕτη παραγνωρίζει τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 8 § 2 N. περὶ Ἀρμ. κατὰ τὴν ὁποίαν αὐτὰ γραμμάτια (καὶ ἐπομένως καὶ τὰ εἰς διαταγὴν) τὰ παρ' ἐμπόρων ὑπογεγραμμένα, θεωροῦνται ὡς ἕνεκα τοῦ ἐμπορίου αὐτῶν γενόμενα (ἥτοι ἐμπορικὰ) ἐὰν ἄλλη τις αἰτία δὲν ὑπάρχῃ ρητῶς ἐκπεφρασμένη εἰς αὐτά. Τοῦτο σημαίνει ὅτι ἀνταπόδειξιν τοῦ τεκμηρίου δέχεται ὁ N. μόνον προκύπτουσιν ρητῶς καὶ ἐκ τοῦ τίτλου, καὶ οὐδεμίαν ἄλλην. Ὁ ἔμπορος ὁ ὑπογράφων γραμμ. εἰς διαταγὴν μὲ αἰτίαν ἀσαφῆ λογίζεται συνομολογῶν τὸ τεκμήριον τοῦ ἄρθρου 8 § 2 τοῦ N. περὶ Ἀρμ. ἢ συνομολογῶν ἐμπορικὴν αἰτίαν § 1761,

Ἐὰν δεχθῶμεν δυνατὴν τὴν ἀνταπόδειξιν πρέπει ν' ἀναγνωρίσωμεν αὐτὴν καὶ εἰς τὸν κομιστήν καὶ εἰς τὸν ὀφειλέτην, διότι ἄλλως κινδυνεύομεν ἢ νὰ δημιουργήσωμεν ἀνισότητά ὑπὲρ τοῦ κομιστοῦ,

(1) Bravard 6. 406. Alauzet 7. 3028. Lyc. Tr. 1. 531. Ἐφ. Ἀθ. 1758 (94) Θ. 5 568. ΑΠ. 69 (64) Σολλ. Γκίνη 14. ΑΠ. 179 (50) Σολλ. Γκίνη 50. Οἱ Lyc. Tr. 1. 169 φαίνονται δεχόμενοι ὅτι κατὰ τοῦ καλῆς πίστεως κομιστοῦ ὁ ὑπογράφας ἔμπορος δὲν δύναται νὰ ἀποδείξῃ τὸ πολιτικὴν τῆς αἰτίας.

ἢ νὰ στήσωμεν παγίδα κατ' αὐτοῦ ἐπὶ πλέον πρέπει νὰ περιορίσωμεν τὴν ἀνταπόδειξιν μεταξὺ τοῦ ὀφειλέτου, τοῦ ἀρχικοῦ λήπτου καὶ παντὸς κομιστοῦ διατελοῦντος ἐν γνώσει τῆς αἰτίας. ⁽¹⁾ Ἀλλὰ τοιαῦται διακρίσεις προκειμένου περὶ ἐφαρμογῆς τεκμηρίου οὔτε θεωρητικῶς εἶνε ὑποστηρίξιμοι.

Νομίζω ἐπομένως ὅτι τὸ παρ' ἐμπορίου ὑπογεγραμμένον γραμματίον εἰς διαταγὴν μὲ αἰτίαν ἀσαφῆ, ἥτοι μὴ ρητῶς πολιτικὴν εἶνε πάντοτε ἐμπορικόν, μὴ ἐπιτρεπομένης ἀνταποδείξεως. ⁽²⁾

1763. Ρήτρα δι' ἐμπορικὴν χρῆσιν. Συνήθως ἐν τοῖς γραμματίοις εἰς διαταγὴν πρὸς ἐκδῆλωσιν τοῦ δοθέντος ἀντιτίμου, ὅπερ εἶνε ἀπαραίτητον κατὰ τὸ ἀρθ. 188, ἀπαντᾷ ἡ φράσις «τὰς ὁποίας ἔλαβον εἰς μετρητὰ δι' ἐμπορικὴν (μου) χρῆσιν».

Ἡρωτήθη ποίαν ἔννοιαν ἔχει ἡ φράσις.

Ἐάν αὕτη ἐτέθη παρ' ἐμπορίου, εἶνε προφανές, ὅτι ἀποτελεῖ ὁμολογίαν τοῦ τεκμηρίου ⁽³⁾ τοῦ ἀρθρου 8 § 2 τοῦ Ν. περὶ Ἀρμ. καθ' ἧς, παρὰ τινας διαφωνοῦντας, ἐδέχθημεν ὅτι δὲν ἐπιτρέπεται ἀνταποδείξις § 1762.

Ἀλλ' ἂν ἐτέθη παρὰ μὴ ἐμπορίου, ἀρκεῖ νὰ προσδῶσθαι εἰς τὸ γραμματίον ἐμπορικὸν χαρακτῆρα, ἐπιτρεπομένης ἀνταποδείξεως κατὰ τοὺς μὲν ἢ μὴ ἐπιτρεπομένης καθ' ἃ ἐδέχθημεν ἡμεῖς; § 1761.

Εἰπὸν τινες ὅτι διὰ νὰ ἔχωμεν γραμματίον εἰς διαταγὴν ἐμπορικόν παρὰ μὴ ἐμπορίου πρέπει τοῦτο νὰ ὑπογραφῇ διὰ πρᾶξιν, ἣν ὁ Ν. χαρακτηρίζει ρητῶς ἐμπορικὴν. Ἀλλὰ τὸ δάνειον καθ' ἑαυτὸ δὲν εἶνε ἐμπορικὴ πρᾶξις οὔτε δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς τοιαύτη ἐκ τῆς σκοπούμενης ἀπλῶς καὶ μελλούσης χρησιμοποίησεως τῶν δι' αὐτοῦ ληφθέντων χρημάτων εἰς ἐμπορικὰς τοῦ δανεισθέντος ἐργασίας, ἐκτὸς ἂν οὗτος μετέρχεται τὸν ἔμπορον. ⁽⁴⁾

Ὅλα ταῦτα εἶνε ἀκριβῆ. Καὶ θὰ δεχθῶ ὅτι ὁ δανειζόμενος διὰ

(1) Ἰδε τοὺς LyC. Tr. 1. 169.

(2) Ἰδε σημ. 2 σελ. 1029.

(3) Ἐφ. Π. 810 (95) Θ. 7. 46. Εἰς. κ. Ν. Μομφερράτου.

(4) Delloz ef. de Com. 187. Ἐφ. Κερκ. 236 (92) Θ. 5. 557. Ἐφ. Π. 304 (95) Θ. 7. 268. ΑΠ. 106 (97) Θ. 8. 549. Ἐφ. Ν. 46 (901) Θ. 13. 367. Διατριβὴ Ἀλ. Δ. Πονηροπούλου δικηγόρου ἐν Κυπριασίᾳ ἐν Ἐφ. Δ. Γ. σελ. 119.

νὰ ἀγοράσῃ ἀμνούς πρὸς μεταπώλησιν, δὲν ἐπιχειρεῖ πρᾶξιν ἐμπορικὴν, διότι δὲν κερδοσκοπεῖ ἐπὶ τῶν χρημάτων ἀμέσως, ἀλλ' ἐπὶ τῶν ἀμνῶν. Τὸ γραμματίον ἐπομένως περὶ τοῦ δανείου, δὲν θὰ ᾔηνε ἐμπορικόν, ἐνῷ θὰ ᾔηνε τὸ διὰ τὸ τίμημα τῶν ἀμνῶν, ἂν καὶ τὸ ἄρθρον 6 τοῦ Ν. περὶ Ἀρμ. ἀλλοίαν ὑποδείκνυσι λύσιν, διότι κατ' αὐτό, δὲν ἀπαιτεῖται τὸ γραμματίον νὰ ὑπογραφῇ διὰ τὴν ἐμπορικὴν πρᾶξιν, ἀλλὰ «νὰ ἀφορᾷ» εἰς ἐμπορικὴν πρᾶξιν. Προφανῶς δὲ τὸ γραμματίον τοῦ δανείου ἀφορᾷ εἰς πρᾶξιν ἐμπορικὴν.

Ἀλλὰ τὸ ζήτημα δὲν εἶνε τοῦτο. Τὸ ζήτημα εἶνε ἂν, τὰ χρήματα ἢ τὰ μετρητὰ, δύνανται ν' ἀποτελέσωσι ἀντικείμενον πράξεως ἐμπορικῆς. Καὶ περὶ τούτου δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία. Ὅλοι αἱ κολλυθιστικά καὶ τραπεζίτικαὶ ἐργασίαι εἶνε κερδοσκοπία ἐπὶ τοῦ χρήματος. Ἀναμφιβόλως δὲ ὁ δανειζόμενος διὰ νὰ δανείσῃ ἐπὶ ἀνωτέρω τόκῳ ἐνεργεῖ πρᾶξιν ἐμπορικὴν (τραπεζιτικὴν) § 9.

Τὸ ἐπιχείρημα ὅτι τὸ δάνειον δὲν εἶνε καθ' ἑαυτὸ ἐμπορικὴ πρᾶξις, δὲν ἔχει θέσιν, διότι οὔτε ἡ ἀγοραπωλησία, οὔτε ἡ μίσθωσις, οὔτε ἡ ἐντολὴ εἶνε καθ' ἑαυτὰς πράξεις ἐμπορικαί. Τὸ ζήτημα δ' ἐνταχῶς δὲν εἶνε ἂν τὸ δάνειον ᾔηνε ἐμπορικὴ πρᾶξις, ἀλλ' ἂν δύναται νὰ γείνη, ὅπερ ἀναμφιβόλως. Θὰ ἐννόουν τὸ ἐπιχείρημα ἂν τὸ δάνειον ᾔητο ἐκ τῶν πράξεων ἐκείνων, αἵτινες ποτὲ δὲν δύνανται νὰ ᾔηνε ἐμπορικαί. π. χ. ἀγορὰ ἀκινήτου. Ἀλλὰ τοῦ δανείου ἡ φύσις δὲν εἶνε προφανῶς ἀσυμβίβαστος πρὸς τὴν ἐμπορικότητα.

Ἄν λοιπὸν τὸ δάνειον, τὰ μετρητὰ καὶ ἐν γένει τὰ χρήματα, δύνανται ν' ἀποτελέσωσιν ἀντικείμενον ἐμπορικῆς πράξεως, δὲν βλέπω διὰ τί θὰ ἀρνηθῶμεν ἐννοίαν εἰς τὴν φράσιν «δι' ἐμπορικὴν χρῆσιν», ἀφ' οὗ μάλιστα ἐδέχθημεν ὅτι ἡ ἐμπορικότης ἐπὶ γραμματίων εἰς διαταγὴν δύναται καὶ νὰ συνομολογηθῇ § 1761.

Ἐὰν ἀντὶ τῆς λέξεως «μετρητὰ» ὑπῆρχεν ἡ λέξις «ἐμπορεύματα» καὶ παρὰ ταύτην ἡ φράσις «δι' ἐμπορικὴν χρῆσιν», βεβαίως θὰ ἐδεχόμεθα ὅτι τὸ γραμματίον εἶνε ἐμπορικόν. Ἀλλὰ τὰ χρήματα αἰ μὲν, μάλιστα δὲ νῦν, εἶνε ἐμπόρευμα καὶ δὴ κατ' ἐξοχὴν⁽¹⁾ ἄλλο τὸ ζήτημα ἂν ἐπιτρέπεται ἀνταπόδειξις. Περὶ τούτου ἐξηγήθημεν ἤδη § 1761.

(1) Ἴδε Ἐφ. Λαρ. 1 (83) Μπ. 3. 81.

1764. Ὁμοιότητες καὶ διαφοραὶ πρὸς τὴν συναλλαγματικήν. Τὸ γραμ. εἰς διαταγὴν ἔχει περίπου τὴν αὐτὴν χρησιμότητα τῆς συναλλαγματικῆς καὶ πληροὶ σχεδὸν τὰς αὐτὰς ἀνάγκας § 1753. Διὰ τοῦτο πλείσται δικτάξεις περὶ αὐτῆς ἐφαρμόζονται καὶ ἐπὶ τούτου.

Ἰδού αἱ οὐσιωδέστεραι διαφοραί.

1) Ἡ συναλλαγματική, ὡς κατ' ἐξοχὴν ὄργανον μεταφορᾶς, εἶνε πάντοτε πληρωτέα ἐν τόπῳ διαφόρῳ ἐκείνου ἐνθα ἐξεδόθη, ἐνῶ τὸ γραμματίον εἰς διαταγὴν δύναται νὰ ᾔνη καὶ ἐν τῷ αὐτῷ τῆς ἐκδόσεως αὐτοῦ τόπῳ, ὅπερ σύνηθες, καὶ ἐν διαφόρῳ, ὅτε καλεῖται γραμ. εἰς κατοικίαν § 1254.

2) Ἐν τῇ συναλλαγματικῇ ὁ ἐκδότης διατάσσει ἄλλον, τὸν πληρωτὴν, νὰ ἐνεργήσῃ τὴν πληρωμὴν πρὸς τὸν κομιστήν. Τουναντίον, ἐν τῷ γραμματίῳ εἰς διαταγὴν, ὁ ἐκδότης δὲν διατάσσει ἄλλον, ἀλλ' αὐτὸς οὗτος ὑπόσχεται νὰ πληρώσῃ (1). Ἀρα οὔτε τρία πρόσωπα (ἐκδότης—κομιστής—πληρωτής) ὅπως ἐπὶ συναλλαγματικῆς ἀπαιτοῦνται, οὔτε τὰ περὶ ἀποδοχῆς § 1399 ἢ τὰ περὶ προβλέψεως § 1370 ἐφαρμόζονται. Τοῦτο δὲ εἶνε ἀκριβὲς καὶ ὅταν τὸ γραμ. εἰς διαταγὴν ᾔνη πληρωτέον ἐν ἄλλῳ τόπῳ ἢ παρὰ τινι ἔχοντι ἢ λαβόντι τὰ πρὸς πληρωμὴν, διότι καὶ τότε ὁ ἐκδότης τοῦ γραμ. δὲν ἐξομοιοῦται πρὸς ἐκδότην συναλλαγματικῆς ἀλλὰ πρὸς ἀποδέκτην (2).

3). Ἡ ἐκ συναλλαγματικῆς ἐνοχὴ εἶνε ἐνοχὴ ἰδίᾳ, πάντοτε δὲ καὶ διὰ πάντας τοὺς ἐγκύρους ὑπογράψαντας ἐμπορικὴ, διότι ὁ τίτλος, οὕτως εἰπεῖν, τίκεται τοιαύτην ἐνοχὴν. Τουναντίον ἡ ἐκ τοῦ γραμματίου εἰς διαταγὴν εἶνε μὲν καὶ αὕτη ἰδίᾳ, ἥτοι ἐνοχὴ ἐκ γραμ. εἰς διαταγὴν, ἀλλὰ δὲν εἶνε οὔτε πάντοτε, οὔτε διὰ πάντας τοὺς ὑπογράψαντας ἐμπορικὴ. Ἡ φύσις τῆς ἐνοχῆς ἐκάστου, ὑπογράφοντος γραμ. εἰς διαταγὴν ἡρτηται ἢ ἐκ τῆς ιδιότητος αὐτοῦ ἢ ἐκ τῆς φύσεως τῆς πράξεως δι' ἣν ὑπέγραψε (ἄρθρ. 6. 7. 8 Ν. Ἀρμ.) § 1756. 1758) (3).

(1) Ἰδε τὴν σημ. 1 τῆς σελ. 968.

(2) Ἰδε κατωτέρω § περὶ γραμ. εἰς κατοικίαν.

(3) LyC Tr. 1. 515. Bravard 3. 536. Παλ. 597.

1763. Διατυπώσεις: Κατὰ τὸν Ν. περὶ χαρτοσήμου (ἄρθρ. 49) τὰ γραμ. εἰς διαταγὴν πρέπει νὰ γράφωνται ἐπὶ ἀναλόγου ἐνσήμου χάρτου⁽¹⁾. Κατὰ δὲ τὸ ἄρθρ. 188, τὸ εἰς διαταγὴν γραμμάτιον: Πρέπει νὰ ᾔνε χρονολογημένον⁽²⁾.

καὶ νὰ φανερώνη:

τὴν πληρωτέαν ποσότητα⁽³⁾

τὸ ὄνομα ἐκείνου εἰς τὴν διαταγὴν τοῦ ὁποίου ἐκδίδεται⁽⁴⁾.

τὴν ἐποχὴν καθ' ἣν ἡ πληρωμὴ πρέπει νὰ γενῇ⁽⁵⁾ καὶ

τὸ εἰς χρήματα,πραγματείας, διὰ λογαριασμοῦ ἢ καθ' ὅποιον-δήποτε ἄλλον τρόπον δοθὲν ἀντίτιμον αὐτοῦ⁽⁶⁾.

(1) Ἴδε τὸ Κεφ. I.

(2) Ἴδε § 1289. 1683. ἢ ἐφ. 'Αθ. 647 (93) Θ 4 299 ἔχει ὑπ' ὄψιν προχρονολόγησιν γραμ. εἰς διαταγὴν.

(3) Ἴδε § 1290.

(4) Ἴδε § 1283. 1284. Τὸ ὑπὲρ ἐταιρίας μὴ δημοσιευθείσης γραμ. εἶνε ἄκυρον, ἰσχύει ὅμως ὡς ἀπλοῦν ὑποσχετικὸν πρὸς τὰ μέλη. 'Ακ. 7 Αὐγ. 93. S. 94. 1. 260 ἐνθα καὶ σημ.

(5) Ἴδε § 1291. Γραμ. εἰς διαταγὴν πληρωτέον τὸ πρῶτον ἔτος, μετὰ τὴν περαιοῦσιν ἔργου τινος ἐθεωρήθη ἀπλὴ ὑπόχρεσις ὡς μὴ περιέχον ὀρισμένον χρόνον πληρωμῆς 'Εφ. Caen 14 'Ιουν. 76 S. 76. 2 200. D. 78. 2. 133. 'Ο ἐν τῷ γραμ. εἰς διαταγὴν ὅρος «ὅτι τοῦτο θεωρεῖται ἄκυρον ἂν ὁ κομιστὴς πρὸ τῆς λήξεως πληρωθῇ» ἢ «ὅτι τὸ γραμ. δὲν ἀποτελεῖ ἀνανέωσιν ἢ κατάργησιν τῶν συντεθειμένων» δὲν βλάπτει. 'Ακ. 11 Αὐγ. 73. S. 75. 4. 169 ἐνθα καὶ σημ. τοῦ E. Dubois

(6) Ἴδε § 1292 καὶ ἐφ. Ν. 637 (90) ἐφ. Δ. 2. 89. Κατὰ τὴν ΑΠ. 353 (55) Πειρ. 3685 ἢ Συλλ. Γκίνη 47 «γραμμάτιον εἰς διαταγὴν διαλαμβάνον ὅτι ὑποσχόμεθα νὰ πληρώσωμεν τὰς ἀνωτέρω ὁρ. 1000 .. δι' αἱτίας τόρας σήμερον ἐλάβομεν χωρὶς νὰ διαλαμβάνη ρητῶς ὅτι αἱ δραχμαὶ αὗται ἐδόθησαν εἰς χρήματα δὲν ἐκπληροῖ τοὺς ὅρους τοῦ ἄρθρ. 188» Ἴδε σημ. 4 τῆς σελ. 636.—«Ἢ ἀντικατάστασις τῆς ἐν τῷ γραμ. αἰτίας δι' ἄλλης νομίμου δὲν καταργεῖ τὴν ἐν αὐτῷ ὑποχρέωσιν» ΑΠ. 303 (91) Μπ. 11. 411. Θ. 3. 35. Ἢ μὴ ἀληθὴς αἰτία δὲν βλάπτει ἅμα ἡ ἀληθὴς εἶνε θεμιτὴ 'Εφ. 11. 223 (95) Θ. 7. 76.—Περὶ ἀνταποδείξεως τῆς ἀναφερομένης αἰτίας § 1761. 'Οτι ὑπόκειται εἰς τὸ ἄρθρ. 729 Πολ. Δικ. ὅταν ἀνεκαθάριστοι, αἱ ἐνστάσεις περὶ εἰκονικότητος, μὴ ἐμπορικότητος, μὴ ἀληθοῦς ἢ ἀθεμίτου αἰτίας 'Εφ. 11. 585 (94) Θ. 6. 41. 'Εφ. 11. 820 (95) Θ. 7. 46.—'Ο ὅρκος ἐπάγεται καὶ περὶ πράγματος τοῦ ὁποίου ἡ ἀπόδειξις ἡδύνατο νὰ δώσῃ ἀφορμὴν εἰς ποινικὴν κατὰ τοῦ ὁμοσπόντος καταδίωξιν» ΑΠ. 60 (97) Θ. 8. 454. 'Εφ. 'Αθ. 1277 (99) Θ. 11. 246.

Ἐκ τοῦ ἄρθρου τούτου προκύπτει ὅτι τὸ γραμ. εἰς διαταγὴν ὅπως καὶ ἡ συναλλαγματικὴ ὑφίσταται μόνον ἐγγράφως § 1273 (1). Τὸ ἐγγράφον εἶνε συνήθως ἰδιωτικὸν ὅτε ἐφαρμόζονται τὰ ρηθέντα ἐν § 1274, δύναται ὁμως νὰ ᾔηνε καὶ δημόσιον (2). Ἄν καὶ τὸ ἄρθρ. 188 σιωπᾷ ὅπως καὶ τὸ ἄρθρ. 110, εἶνε βέβαιον ὅτι δὲν ὑφίσταται γραμ. εἰς διαταγὴν, ὅταν τοῦτο ᾔηνε ἰδιωτικὸν ἐγγράφον, ἄνευ τῆς ὑπογραφῆς τοῦ ἐκδότου (ἄρθρ. 409 Πολ. Δικ.) (3).

1766. Τόπος ἐκδόσεως καὶ τόπος πληρωμῆς. Ἡ ση-

(1) Ὁ ΑΠ. 284 (62) Συλλ. Γκίνη 47 ἐπὶ γραμ. εἰς διαταγὴν ἀνυπογράφον, εἶπεν ὅτι αἱ συναλλαγματικαὶ καὶ τὰ εἰς διαταγὴν γραμμάτια, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἐμπ. Ν. καὶ κατὰ τὴν φύσιν καὶ τὸν προορισμὸν αὐτῶν, δὲν ὑφίστανται εἰμὴ ἐγγράφως συντεταγμένα, ἐκήρυξε δὲ τὸν ὅρκον, ὃν ἐπέβαλεν ὁ ἐνάγων (κομιστῆς) περὶ τοῦ ἂν ὁ ἐναγόμενος (ἐκδότης) δὲν ἀνεγνώρισεν τὸ γραμματίον καὶ δὲν ἐπλήρωσε τόκους αὐτοῦ, ὡς ἄνευ ἐπιρροῆς. — Ἐσημειώσαμεν ἤδη ἐν σελ. 322 σημ. τὴν Ἐφ. Ἀθ. 1075 (93) Θ. 4. 427 δεχθεῖσαν κατὰ πλειονοψηφίαν ὅτι ἐπιτρέπεται ἡ δι' ὅρκου ἀπόδειξις ὑπάρξεως γραμ. εἰς διαταγὴν, ἄνευ ἰσχυρισμοῦ ἀπωλείας καὶ δὲν εἶνε ἀναγκαῖα ἡ διαδικασία τῶν ἄρθρ. 148—155 Ἐμπ. Ν.—Contra ἡ ΑΠ. 87 (93) Θ. 4. 167. Μπ. 12 165 ἡ Συλλ. Γκίνη 55.—Κατὰ τὴν Ἐφ. Ἀθ. 3007 (94) Θ. 6. 154 «εἶνε ἀλυσιτελεῖς ὁ ὅρκος ὁ ἐπαγόμενος πρὸς ἀπόδειξιν ὑπάρξεως γραμ. εἰς διαταγὴν, μὴ γεγραμμένου ἐπὶ χαρτοσήμου».

(2) «Οὔτε ἡ κατὰ τύπον ἐπισήμου συμβολαίου σύνταξις γραμ. εἰς διαταγὴν οὔτε ἡ παροχὴ ὑποθήκης πρὸς ἀσφάλειαν τοῦ χρέους μεταβάλλουσι τὸν νόμιμον τοῦ εἰς διαταγὴν γραμ. χαρακτῆρα, ἂν οὐ ἐν αὐτῇ ὑπάρχουσι τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 188 Ε. Ν. ὀριζόμενα, διότι ὁ Ν. δὲν ὀρίζει τὸν τύπον τοῦ εἰς διαταγὴν γραμματίου, ὁ δὲ ὑπὸ τῆς συνηθείας καθιερωθεὶς δὲν δύναται νὰ κατισχύσῃ ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τοῦ γραμματίου ὡς τοιούτου» ΑΠ. 9 (79) ἐν Συλλ. Γκίνη 48 Ὅμοιαι αἱ Ἐφ. Ἀθ. 1758 (94) Θ. 5 568. Ἐφ. Π. 810 (95) Θ. 7. 46. Ἐφ. Ἀθ. 657 (97) Θ. 8 615. — Περὶ ὑπογραφῆσεως γραμ. διὰ συμβολαίου συνταχθέντος ἴδε σημ. 2 τῆς σελ. 673.

(3) Ἰδε § 1274. 1282. Κατὰ τὴν ΑΠ. 284 (62) Πειρ. 3685 ἡ Συλλ. Γκίνη 47 «Κατὰ τὸ ἄρθρ. 409 τῆς Πολ. Δικ. ἵνα ἔχῃ κύρος ἰδιωτικὸν ἐγγράφον ἀπαιτεῖται ἡ ὑπογραφή ὅλων ἐκείνων οἵτινες ὑποχρεοῦνται δι' αὐτοῦ, ἂν δὲ εἰς τὴν ὑπογραφὴν τὸ ὄνομα δὲν εἶνε ὀλόκληρον γεγραμμένον δι' ἀλφαριθμητικῶν στοιχείων, τὸ ἐγγράφον δὲν ἰσχύει οὐδὲ κἂν ὡς ἀρχὴ ἐγγράφου ἀπαδείξεως. Ὑπὸ τῆς αὐτῆς δὲ διατάξεως διέπονται ἀναγκαιῶς καὶ αἱ ὑπὸ τοῦ Ἐμπ. Ν. ὀριζόμεναι συναλλαγματικαὶ καὶ τὰ εἰς διαταγὴν γραμμάτια, καθὼς ἰδιωτικὰ ἐγγράφα».

μείωσις τοῦ τόπου τῆς ἐκδόσεως καὶ τοῦ τόπου τῆς πληρωμῆς εἶνε ἀπαραίτητα ἐπὶ συναλλαγματικῆς § 1287. διὰ τὴν φαίνεται ὅτι εἶνε διάφοροι καὶ ὅτι ἐπομένως ὑπάρχει μεταφορὰ χρημάτων ἀπὸ τόπου εἰς τόπον. Τοιαύτη συμείωσις ἐπὶ τοῦ γραμ. εἰς διαταγὴν δὲν ἀπαιτεῖται ἂν καὶ συνήθως γίνεται, διότι τὸ γραμ. εἰς διαταγὴν δὲν εἶνε φύσει ὄργανον μεταφορᾶς ἀλλὰ κατὰ συμβεβηκὸς ἦτοι ὅταν ᾖ πληρωτέον ἐν ἄλλῳ τῆς ἐκδόσεως αὐτοῦ τόπῳ, διὰ τοῦτο καὶ τὸ ἄρθρ. 188 σιωπᾷ (1).

Ἐὰν ἐν τῷ γραμ. εἰς διαταγὴν δὲν ὀρίζεται τόπος ἄλλος πληρωμῆς, τοιοῦτος ἐκλαμβάνεται, κατὰ τὸ κοινὸν δίκαιον, ἡ κατοικία τοῦ ὀφειλέτου (2).

1767. Διαφόροι Ὑῆτραι. Εἶνε ἀναμφισβήτητον ὅτι καὶ ἐν τῷ γραμ. εἰς διαταγὴν δύναται νὰ ἀναγραφῶσιν ὑπὸ τῶν συμβαλλομένων ὅλοι οἱ δυνατικοὶ ὅροι ἢ ῥήτραι, οἱ σκοποῦντες τὴν τροποποίησιν ἢ τὸν περιορισμὸν τῶν ἀποτελεσμάτων αὐτοῦ § 1305. II. γ. ἡ ῥήτρα περὶ ἀνεξόδου ἐπιστροφῆς § 1307, ἡ ῥήτρα ἄνευ εὐθύνης § 1313, ἡ ῥήτρα ἡ ἀποκλείουσα τὴν ἀλληλεγγύην § 1469 κλπ. (3).

1768. Κανόνες διέποντες τὰ γραμμάρια εἰς διαταγὴν. Τὰ γραμ. εἰς διαταγὴν πάντα, ἦτοι τὰ ἐμπορικὰ καὶ τὰ μὴ τοιαῦτα, διέπονται ὑπὸ γενικῶν ἢ κοινῶν κανόνων, τὰ δὲ ἐμπορικὰ καὶ ὑπὸ τινῶν ἰδιαζόντων.

Γενικοὺς ἢ κοινούς κανόνες ἔχομεν ὡς πρὸς τὰς διατυπώσεις § 1765 καὶ ὡς πρὸς τὰς διατάξεις περὶ συναλλαγματικῆς, αἵτινες ἐφαρμόζονται ἐπὶ τῶν γραμ. εἰς διαταγὴν (ἄρθρ. 187 καὶ 188). Ἰδιαζοντας δὲ καὶ τὰ ἐμπορικὰ μόνον γραμ. εἰς διαταγὴν διέποντας, ἀνευρίσκομεν ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀρμοδιότητα (ἄρθρ. 6 καὶ 7 N. Ἀρμ.) τὴν προσωπ. κριτικὴν (ἄρθρ. 7 N. ἀρμ.) τὴν παραγραφὴν (ἄρθρ. 189) τοὺς τόκους τῆς ὑπερμερείας (ἄρθρ. 1 τοῦ N. τῆς 22 Μαΐου 1882), τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρ. 729 τῆς Πολ. Δικ. κατὰ τινὰς δὲ καὶ ὡς πρὸς τὸ χρετόσημον.

(1) LyC. Tr. 4. 508. Bravard 3. 539. Boistel 839.

(2) LyC. Tr. 4. 508. Bravard 3. 539. All. 31 (45) 118. (50) Σουλ. Γκ. 157.

(3) LyC. Tr. 4. 510 bis.

1769. Διατάξεις περὶ συναλλαγματικῆς ἐφαρμοζόμεναι ἐπὶ τῶν γραμματίων εἰς διαταγὴν. Ἴδου πῶς ἔχει τὸ ἄρθρ. 187.

«Ὅλα· αἱ περὶ συναλλαγματικῶν διατάξεις αἱ ἀφορῶσι—τὴν προθεσίαν—τὴν ὀπισθογράφειν—τὸ ἀλληλέγγυον—τὴν τριτεγγύησιν—τὴν πληρωμὴν—τὴν κατὰ παρέμβασιν πληρωμὴν—τὴν διαμαρτυρίαν—τὰ καθήκοντα καὶ δικαιώματα τοῦ κομιστοῦ—τὴν ἐπισυναλλογὴν ἢ τοὺς τόκους—ἐφαρμόζονται εἰς τὰ εἰς διαταγὴν γραγμμάτια, φυλκτομένων ἀκεραίων τῶν εἰς τὰς περιπτώσεις τῶν ἄρθρ. 636, 637 καὶ 638 (ἄρθρ. 6, 7 καὶ 8 Ν. Ἀρμ.) ἀναφερομένων διατάξεων».

Ἡ γνώμη τινῶν ὅτι τὸ ἄρθρον τοῦτο ἀφορᾷ εἰς τὰ γραμμάτια εἰς διαταγὴν τὰ ἐμπορικὰ μόνον ἀποκρούεται, διότι τὸ ἄρθρον δὲν διακρίνει. Ὅπου δὲ ὁ Ν. ἠθέλησε ν' ἀναγράψῃ διάταξιν ἐπὶ τῶν ἐμπορικῶν μόνον γραμμ. εἰς διαταγὴν ἐφαρμοζομένην, εἶπε τοῦτο ῥητῶς, (ἴδε ἄρθρ. 189, ἄρθρ. 729 Πολ. Δικ. ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ Ν. ΑΥΝΖ' τῆς 28 Μαΐου 1887).

Ἄρα τὸ ἄρθρ. 188, ὅπως καὶ τὸ ἄρθρ. 187, διέπει καὶ τὰ γραμμ. εἰς διαταγὴν τὰ ἐμπορικὰ καὶ τὰ μὴ τοιοῦτα ⁽¹⁾.

1770. Περὶ τῆς προθεσμίας ἥτοι περὶ τοῦ χρόνου τῆς πληρωμῆς ἐφαρμόζονται τὰ ρηθέντα ἐν § 1241, 1470 καὶ 1765. Οὐδεμία ἀμφιβολία ὅτι τὰ γραμμάτιον εἰς διαταγὴν δύναται νὰ ᾔνη πληρωτέον ἐν ὧσι ἢ ὑπὸ τῆς ὥψεως. Ἐν τοιοῦτῃ δὲ περιπτώσει ἐφαρμόζεται τὸ ἄρθρ. 160 § 1479, 1480. Ἐπειδὴ ὁμως ἀποδοχὴ δὲν εἶνε δυνατὴ, ὅπως διατάσσει τὸ ἄρθρ. 131 ἐπὶ τῶν μετὰ χρόνον ὑπὸ τῆς ὥψεως πληρωτέων, ἔπεται ὅτι πρέπει καὶ ἀρκεῖ ἐντὸς τῆς προθεσμίας τοῦ ἄρθρ. 160 ⁽²⁾ νὰ γίνῃ ἐμφάνισις καὶ θεώρησις. § 1480, 1481.

(1) Lyc. Tr. 4. 517. Alauzet 1543. ΑΠ. 215 (78) Συλλ. Γαλῆς 52. «Κατὰ τὸ ἄρθρ. 187 Ἡμπ. Ν. τὰ εἰς διαταγὴν γραμμ. ἔχουσι κοινὰ μετὰ τῆς συναλλαγματικῆς, τὴν ὀπισθογράφειν καὶ τὸ ἀλληλέγγυον, ἀδιέφορον δὲ εἶνε ἂν ᾔνη ἐμπορικὰ ἢ μὴ διότι οὐδεμία διάκρισις μεταξὺ ἐμπορικῶν καὶ πολιτικῶν γραμμ. γίνεται ἐν ἄρθρ. 187». Ὁμοία Ἐφ. Ἀθ. 254 (98) Θ. 9. 264.

(2) Lyc. Tr. 4. 518. Bravard 3. 547.

Ἐσημειώσαμεν ἤδη ὅτι ἡ ἔλλειψις τοῦ χρόνου τῆς πληρωμῆς δὲν καθίσταται τὴν συναλλαγματικὴν πληρωτέαν ἐν ὄψει, ἀλλ' ἄκυρον ὡς τοιαύτην. § 1291. Τοῦτο ἰσχύει καὶ ἐπὶ γραμματίων εἰς διαταγὴν· ἀφ' οὗ τὸ ἄρθρ. 188 ἀπαιτεῖ, ἐπὶ ποινῇ βεβαίως ἀνυρότητας, νὰ φανερώσῃ τοῦτο τὴν ἐποχὴν καθ' ἣν ἡ πληρωμὴ πρέπει νὰ γενῇ. ⁽¹⁾

1771. Περὶ τῆς ὀπισθογραφήσεως. Καὶ περὶ ταύτης ἐφαρμόζονται τὰ ρηθέντα ἐν § 1321—1368, εἴτε ὅσον ἀφορᾷ τὰς διατυπώσεις, εἴτε ὅσον ἀφορᾷ τὰς συνεπείας. ⁽²⁾

Οὐδεμία ἀμφιβολία ὅτι ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 139 ἔχει ἐφαρμογὴν καὶ ἐνταῦθα § 1329.

1772. Περὶ τῆς ἀλληλεγγύης. Αὕτη ὑφίσταται κατὰ πάντων τῶν ὑπογραψάντων γραμματίων εἰς διαταγὴν εἴτε ὑπὸ τὴν αὐτὴν ιδιότητα (συνεκδόται—συνοπισθογράφοι—συνεγγυηταί) εἴτε ὑπὸ διάφορον, ἄρθρ. 140. ἔτι δὲ καὶ κατὰ τῶν διὰ χωριστοῦ ἐγγράφου τριτεγγυητῶν ἄρθρ. 142.

Ἡ ιδιότης τῶν ὑπογραψάντων εἶνε ἀδιάφορος καθὼς καὶ ἡ αἰτία δι' ἣν ὑπέγραψαν, ἥτις δύναται νὰ ᾔηκε καὶ πολιτικὴ. Ἡ γνώμη τινῶν ὅτι δὲν ὑφίσταται ἀλληλεγγύη ἐπὶ πολιτικῶν γραμματίων εἰς διαταγὴν ἢ κατ' ἐκείνων δι' οὓς ἡ αἰτία τοῦ χρέους εἶνε πολιτικὴ ⁽³⁾, δὲν στηρίζεται ἐπὶ τοῦ ἄρθρ. 187, ὅπερ, ἐφαρμοζόμενον ἐπὶ παντός γραμματίου εἰς διαταγὴν, παραπέμπει ἄνευ τινος διακρίσεως εἰς τὸ ἄρθρ. 140 ⁽⁴⁾. Περὶ τῆς φύσεως τῆς ἀλληλεγγύης καὶ ἄλλων § 1462 καὶ ἐπ.

1773. Περὶ τῆς τριτεγγυήσεως. Καὶ ἐπ' αὐτῆς ἐφαρμόζονται τὰ ἄρθρ. 141 καὶ 142 καὶ ὅσα ἤδη εἶπομεν ἐν § 1439 καὶ ἐπ. Παρέχεται ὑπὲρ τοῦ ἐκδότου ἢ ὀπισθογράφου § 1439 ὑπὸ

(1) Ἰδε § 1291 καὶ σημ. 5 σελ. 1038.

(2) Περὶ ὀπισθογραφῆσεως γραμ. εἰς διαταγὴν συντεταγμένου συμβολαιογραφικῶς ἰδε σημ. 1 τῆς σελ. 673. Κατὰ τὸ Ἐφ. Ν. 86 (91) ἐν Διχ. 2. 130 κδὲν εἶνε ἄκυρος ἡ μεταβίβασις γραμ. ὑπὸ ὁμορρυθμοῦ ἐταίρου, διαλυθείσης ἔνεκα θανάτου ἐταιρίας, ὅταν ὁ πρὸς ὃν μεταβιβάσθῃ διετέλει ἐν καλῇ πίστει.

(3) Πρωτ. Nantes 23 Ἰουλ. 73. S. 74. 2. 217. D. 74. 5. 181.

(4) LyC. Tr. 4. 520. Alauzet 1543. Bravard 3. 548 ἰδε τὴν σημ. 1 τῆς σελ. 1041.

τάς αὐτάς διχτυώσεις § 1449 — 1453 καὶ ἔχει τὰ αὐτὰ ἀπο-
τελέσματα § 1455 — 1456.

1774. Περὶ τῆς πληρωμῆς. Καὶ ἐνταῦθα ἐφαρμόζονται
λόγῳ τῆς παραπομπῆς τοῦ ἄρθρ. 187 τὰ ἄρθρ. 143 — 157 καὶ ὅσα
εἶπομεν ἐν § 1484 καὶ ἐπ. 'Ω; πρὸς δὲ τὴν πληρωμὴν ἐν περιπτώ-
σει ἀπωλείας μόνον τὰ ἄρθρ. 151 καὶ 152 καθ' ὃ ἡ πληρωμὴ γίνε-
ται διὰ δικαστ. διατάγματος καὶ ὑπὸ ἐγγυήτην § 1538, διότι τὸ
γραμμάτιον εἰς διαταγὴν περιέχον ὑπόσχεσιν πληρωμῆς, ἰσοδυναμεῖ
πρὸς ἀποδεδεγμένην συναλλαγματικὴν. ⁽¹⁾

Ἐπὶ πτωχεύσεως τοῦ ἐκδότου ἐφαρμόζεται τὸ ἄρθρ. 447 § 1438.

Ὅπως ὁ ἀποδέκτης συναλλαγματικῆς δὲν ὀφείλει νέαν ἀποδο-
χὴν, διότι κινδυνεύει νὰ πληρώσῃ δις § 1535, οὕτω καὶ ὁ κομιστὴς
γραμματίου εἰς διαταγὴν δὲν δύναται νὰ ῥητήσῃ νέον ἀντίτυπον
(ἄρθρ. 154) καθ' ὅσον ἡ ἐκδοσις τοιοῦτου ἰσοδυναμεῖ πρὸς νέαν
ἀποδοχὴν. ⁽²⁾

Περὶ τῆς ἐγγυήσεως ἐφαρμόζεται τὸ ἄρθρ. 155 καὶ τὰ ρηθέντα
§ 1541. Κατὰ τινὰς τὸ ἄρθρ. 155 ἔχει ἐφαρμογὴν μόνον ἐπὶ ἐμ-
πορικῶν γραμματίων εἰς διαταγὴν ἥτοι ὑπογεγραμμένων παρ' ἐμπο-
ρῶν ἢ δι' αἰτίαν ἐμπορικὴν. Ἄλλ' ἡ γνώμη αὕτη κρίνεται ἀδόκιμος,
διότι τὸ ἄρθρ. 187 παραπέμπει ἀδικοκρίτως εἰς τὰς περὶ πληρωμῆς
διατάξεις μεταξὺ τῶν ὑποίων καὶ τὸ ἄρθρ. 155. ⁽³⁾

1775. Πληρωμὴ κατὰ παρέμβασιν. Καὶ ἐπὶ ταύτης

(1) LyC. Tr. 4. 522.

(2) LyC. Tr. 4. 522. 'Ο Bravard 3. 550 δέχεται τὴν ἐκδοσιν νέου
ἐπὶ ἐγγυήσει. Ἰδε § 1535.

(3) LyC. Tr. 4. 522. Bravard 3. 550. 'Εφ. Paris 1 'Ιουλ. 63. S.
64. 2. 242. Περὶ ἀποδείξεως τῆς πληρωμῆς ἰδε § 1520 καὶ τὰς σημ. Τὸ
'Εφ. 'Αθ. 1776 (900) Θ. 12. 472 καὶ 1041 (904) Θ. 13. 166 δὲν ἐπέ-
τρεψε μάρτυρας εἰς τὸν ἀποδέκτην πρὸς ἀπόδειξιν τῆς πληρωμῆς παρὰ τοῦ
ἐκδότου, ἐπικαλούμενον τὰς ἀρχὰς περὶ συνενοχῆς. Νομίζω ὅτι τὴν λύσιν
ὤφειλε νὰ ἀναζητήσῃ εἰς τὸ ἄρθρ. 304 τῆς Πολ. Δικ. καθ' ὃ εἰς ὑποθέσεις
ἀφορώσας τὸ ἐμπόριον καὶ τὰς συναλλαγματικὰς τὸ παραδεκτὸν τῆς διὰ μαρ-
τύρων ἀποδείξεως ἐξήρτηται συνήθως ἐκ τῆς κρίσεως τοῦ δικαστοῦ. Περὶ
τοῦ τεκμηρίου πληρωμῆς ἐκ τῆς κατοχῆς τοῦ τίτλου § 1521 καὶ 'Εφ. 'Αθ.
1579 (901) Θ. 13. 363 (ἐπιστροφή εἰς τὸν ἐκδότην) καὶ 'Εφ. 'Αθ. 1843
(901) Θ. 13. 440 (βάρος ἀποδείξεως).

ἐρραυμόζονται τὰ ἄρθρα 158 καὶ 159 καὶ ὅ,τι εἴπομεν ἐν § 1549 καὶ ἐπ. ⁽¹⁾

1776. Δικαιώματα καὶ καθήκοντα τοῦ κομιστοῦ. Ταῦτα εἶνε τὰ τοῦ κομιστοῦ τῆς συναλλαγματικῆς (ἄρθρ. 160 καὶ ἐπ.) § 1558 πλὴν τῶν διατάξεων περὶ προβλέψεως (ἄρθρ. 115 καὶ ἐπ.) καὶ περὶ ἀποδοχῆς (ἄρθρ. 118 καὶ ἐπ.). Ἐπομένως ὁ κομιστής:

1) Ὅφείλει νὰ ζητήσῃ τὴν πληρωμὴν κατὰ τὴν λήξιν (ἄρθρ. 161) § 1560.

2) Ἐὰν τὸ γραμματίον εἰς διαταγὴν ᾗνε πληρωτέον «ἐν ὧρει» ὁφείλει νὰ ζητήσῃ τὴν πληρωμὴν ἐντὸς τῶν προθεσμιῶν τοῦ ἄρθρ. 160 § 1479.

3) Ἐὰν ᾗνε πληρωτέον «ἀπὸ τῆς ὧρει» ὁφείλει νὰ ἐμφανίσῃ τοῦτο πρὸς θεώρησιν § 1770 ἐντὸς πάλιν τῶν προθεσμιῶν τοῦ ἄρθρ. 160 § 1480,

4) Ἄν ὑπάρξῃ ἄρνησις πληρωμῆς ὁφείλει νὰ συντάξῃ διαμαρτυρικὸν τὴν ἐπομένην τῆς λήξεως ἢ τὴν μεθεπομένην, ἂν αὕτη ἐορτάσιμος (ἄρθρ. 162) § 1562. Ἐν περιπτώσει δ' ἀπωλείας τοῦ γραμματίου, πρᾶξιν διαμαρτυρίας (ἄρθρ. 153) § 1547.

5) Τέλος ὁφείλει νὰ κινήθῃ κοινοποιῶν τὸ διαμαρτυρικὸν καὶ τὴν ἀγωγὴν αὐτοῦ ἐντὸς τῶν προθεσμιῶν τῶν ἄρθρ. 165 καὶ 166 § 1576 καὶ ἐπ.

Παραβαίνων τὰ ἄνω καθήκοντα ὁ κομιστής εἶνε ἀμελὴς καὶ καθίσταται ἔκπτωτος τῶν δικαιωμάτων αὐτοῦ κατὰ πάντων τῶν ὀπισθογράφων καὶ τῶν ἐγγυητῶν αὐτῶν, διατηρεῖ ὅμως ὅλα τὰ δικαιώματα αὐτοῦ μέχρι παραγραφῆς κατὰ τοῦ ἐκδότου καὶ τοῦ τριτεγγυητοῦ αὐτοῦ, διότι ἐπὶ γραμματίου εἰς διαταγὴν ὁ ἐκδότης εὐθύνεται ὅπως ἐπὶ συναλλαγματικῆς ὁ ἀποδεχθεὶς πληρωτῆς § 1640.

Ἄρα ὁ κομιστής γραμματίου εἰς διαταγὴν διὰ τὰ δικαιώματα αὐτοῦ ἀπέναντι τοῦ ἐκδότου καὶ τοῦ τριτεγγυητοῦ τούτου δὲν ἔχει ἀνάγκην οὔτε τὴν πληρωμὴν ἢ τὴν θεώρησιν τοῦ γραμματίου νὰ ζητήσῃ ἐντὸς τῶν προθεσμιῶν τοῦ ἄρθρ. 160, ἐὰν τοῦτο εἶνε πληρω-

(1) Περὶ τοῦ ὅτι διὰ τὴν κατὰ παρέμβασιν πληρωμὴν ἀπαιτεῖται διαμαρτυρικὸν καὶ μνηεὶα ταύτης ἐν τούτῳ § 1550 καὶ Ἐφ. Ἀθ. 1373 (95) Θ., 7, 73 καὶ Ἐφ. Ἀθ. 1824 (900) Θ., 12, 509.

τέον ἐν ὧσιν ἢ ἀπὸ τῆς ὄψεως, οὔτε εἰς τὴν σύνταξιν διαμαρτυρικοῦ ἐπὶ μὴ πληρωμῇ νὰ προβῇ, οὔτε νὰ κινηθῇ κατ' αὐτοῦ ἐντὸς τῶν προθεσμιῶν τῶν ἄρθρ. 165 καὶ 166. Τὸ διαμαρτυρικὸν συντασσόμενον ἔχει χρησιμότητα διὰ τοὺς τόκους (ἄρθρ. 184) 'Ἄλλ' ἐπιναλαμβάνομεν ὀφείλει νὰ ἐνεργήσῃ πάντα τὰ ἀνωτέρω μόνον ἂν θέλῃ νὰ διατηρήσῃ τὰ δικαιώματα αὐτοῦ ἀπέναντι τῶν ὀπισθογράφων καὶ τῶν τριτεγγυητῶν αὐτῶν. ⁽¹⁾

Οὐδεμία ἀμφιβολία ὅτι ὁ κομιστὴς δύναται νὰ ἐνεργήσῃ καὶ συντηρητικὴν κατάσχεσιν (ἄρθρ. 172) § 1586.

Ἠρωτήθη ἂν ὁ κομιστὴς δύναται νὰ ἐκδώσῃ ἐπισυναλλαγματικὴν, διότι τὸ ἄρθρ. 187 ρητῶς ὁμιλεῖ καὶ περὶ αὐτῆς. Ἐὰν τὸ γραμματίον εἰς διαταγὴν ᾔνε πληρωτέον ἐν τῷ αὐτῷ τῆς ἐκδόσεως αὐτοῦ τόπῳ ἢ δὲν ὑπάρχῃ ὀπισθογράφῃς ἐν τόπῳ διαφόρῳ τῆς πληρωμῆς, βεβαίως ἐκδόσις ἐπισυναλλαγματικῆς δὲν εἶνε δυνατή, διότι δὲν ὑπάρχει διαφορὰ τόπου § 1590. Δύναται ὅμως ὁ κομιστὴς νὰ ἐκδώσῃ ἐπισυναλλαγματικὴν ἐπὶ τοῦ ἐκδότου ἂν τὸ γραμ. ᾔνε εἰς κατοικίαν ἥτοι πληρωτέον ἐν ἄλλῳ τῆς ἐκδόσεως αὐτοῦ τόπῳ, ἢ ἐπὶ ὀπισθογράφου ὀπισθογραφῆσεως, συντελεσθείσης ἐπίσης ἐν διαφόρῳ τῆς πληρωμῆς τόπῳ, διότι κατ' ἀμφοτέρως τὰς περιπτώσεις ταύτας ὑπάρχει τόπος ἐκδόσεως τῆς ἐπισυναλλαγματικῆς διαφοράς ἐκείνου τῆς πληρωμῆς αὐτῆς. ⁽²⁾

1777. Ἰδιάζοντες κανόνες ἐπὶ ἐμπ. Γραμ. εἰς διαταγὴν. Οἱ κανόνες τοὺς ὁποίους ἐμελετήσαμεν ἐφαρμόζονται ἐπὶ πάντων τῶν γραμματίων εἰς διαταγὴν εἴτε ἐμπορικῶν εἴτε μὴ τοιούτων. 'Ἄλλ' ἐπὶ τῶν ἐμπορικῶν εὐρίσκομεν καὶ τινὰς ἰδιάζοντας ἀνυγομένους δ' ὡς εἶπομεν εἰς τὴν ἀρμοδιότητα, εἰς τὴν προσωπικὴν κράτησιν, εἰς τὴν παραγραφὴν, εἰς τὸν τόκον τῆς ὑπερημερίας, εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρ. 729 τῆς Πολ. Δικ. καὶ κατὰ τινὰς καὶ εἰς τὸ χαρτόσημον.

(1) *LyC. Tr.* 4. 526. *Pal* 597. *ΑΠ.* 170 (82) Σουλ. Γκίνη 53 ἀπὸ ἐκδότης τοῦ εἰς διαταγὴν γραμματίου εἶνε ὑπεύθυνος καὶ ἂν ὅν συνετάχθῃ διαμαρτυρικόν. Ἡ Ἐφ. Π. 146 (94) Θ. 5. 491 ποιουμένη διάκρισιν μεταξὺ γραμ. εἰς διαταγὴν ἐμπορικοῦ καὶ μὴ τοιούτου εἶνε βεβαίως ἐσφαλμένη.

(2) *Pardessus* 1. 567. *LyC. Tr.* 4. 526. *Bravard* 3. 553.

Δύο λέξεις περί ὧν τούτων.

1778. Ἀρμοδιότης. Περί τυχύτης τὰ ἄρθρ. 6 καὶ 7 τοῦ Ν. περί Ἀρμ. ἀναγράφουσι δύο κανόνες.

1) Ἐάν ἐν τῷ γραμ. εἰς διαταγὴν δὲν ὑπάρχη ὑπογραφή ἐμπορίου καὶ οὐδεὶς ὑπέγραψεν δι' ἐμπορικὴν αἰτίαν, τὸ ἐμποροδικεῖον ὀφείλει νὰ πρὸς ἀπέμψη τὴν δίκην εἰς τὸ Πολ. Δικαστήριον ἂν ὁ ἐναγόμενος τὸ ζητήσῃ. Ἄρα ἡ ἀρμοδιότης ἐνταῦθα, νομοθετηθεῖσα διότι τὰ ἐμπ. δικαστήρια, λόγῳ τῆς συνθέσεως αὐτῶν, εἶνε ἐπιτηδαιότερα πρὸς λύσιν ζητημάτων ἀναγομένων εἰς γραμ. εἰς διαταγὴν εἶνε προσωπικὴ ἢ σχετικὴ (rat. personae) καὶ οὐχὶ λόγῳ ὕλης (rat. materiae) συνεπῶς, ἡ περὶ ταύτης ἐνστάσις, δὲν προβάλλεται οὔτε ἐξετάζεται ἐξ ἐπαγγέλματος, ὑπόκειται δὲ εἰς τὴν διατάξιν τοῦ ἄρθρ. 160 τῆς Πολ. Δικ. ἥτοι καλύπτεται μὴ προταθεῖσα κατὰ τὴν πρώτην συζήτησιν ⁽¹⁾.

2) Ἐάν, τουναντίον, ἐν τῷ γραμματίῳ εἰς διαταγὴν, ὑπάρχη ὑπογραφή ἐμπορίου ἢ ἂν ὑπάρχη ὑπογραφή τινος ὑπογράφαντος δι' ἐμπορικὴν αἰτίαν, τότε τὸ ἐμποροδικεῖον εἶνε πάντοτε δι' ὅλους ἀρμόδιον, ἡ δὲ ἀρμοδιότης λόγῳ ὕλης. Εἶνε ἀδιάφορον ἂν οἱ ἐμπορικῶς ἐνεχόμενοι συνενάγωνται ⁽²⁾. Ἀρκεῖ ὅτι ὑπάρχει ὑπογραφή ἐμπορίου ἢ ἄλλου ὑπογράφαντος δι' ἐμπορικὴν αἰτίαν.

Δυσκολίας παρούσασεν ἡ φράσις «ὑπογραφή ἐμπορίου» διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρ. 7 τοῦ Ν. περί Ἀρμ.

Κατὰ τοὺς μὲν ἀρκεῖ ὅτι ὑπάρχει ἐν τῷ γραμματίῳ εἰς διαταγὴν ὑπογραφή ἐμπορίου, ἀνεξαρτήτως τῆς αἰτίας, ἵνα ἐφαρμοσθῇ τὸ ἄρθρ. 7 ⁽³⁾.

Κατ' ἄλλους ὁ ἔμπορος πρέπει νὰ ὑπέγραψῃ διὰ πρᾶξιν ἐμπο-

(1) Ἰδε τὴν σημ. 1 τῆς σελ. 977. σχετικὴ Ἐφ. Ἀθ. 910 (99) Θ. 11. 122

(2) Ἰδε τὴν σημ. 4 τῆς σελ. 976. Περί τοῦ ζητήματος ἂν τὸ ἄρθρ. 6 τοῦ Ν. περί Ἀρμ. ἦνε ὑποχρεωτικὸν διὰ τὸν ἐνάγοντα ἴδε σημ. 2 τῆς σελ. 1023.

(3) Dalloz ef. de Com. 956. Ἄρα ἂν ἔμπορος ὑπογράψῃ ἐν καθαρῶς πολιτικῷ δι' ὅλους γραμ. εἰς διαταγὴν ὡς ἐπιτεγγυητῆς τινος, ἀρμόδιον εἶνε τὸ ἐμποροδικεῖον οὐχὶ κατὰ τὸ ἄρθρ. 6 ἀλλὰ κατὰ τὸ ἄρθρ. 7 τοῦ Ν. περί Ἀρμ. Dalloz αὐτ. 958.

ρικὴν ἢ τεκμαιρομένην δι' αὐτὸν τοιαύτην κατὰ τὸ ἄρθρ. 8 § 2 τοῦ Ν. περὶ Ἀρμ. Ἄρα ἂν ὑπέγραψε διὰ πολιτικὴν αἰτίαν φαινομένην ἐκ τοῦ τίτλου, δὲν ἐφαρμόζεται τὸ ἄρθρ. 7, ἀλλὰ τὸ ἄρθρ. 6 τοῦ Ν. περὶ Ἀρμ. ⁽¹⁾.

Κατ' ἀμφοτέρας τὰς γνώμας διὰ τὴν ἐφαρμοσθῆ τὸ ἄρθρ. 7 τοῦ Ν. περὶ Ἀρμ. πρέπει ἡ ὑπογραφή τοῦ ἐμπόρου νὰ ἐτίθῃ πρὸς ἀνάληψιν ὑποχρεώσεων ἢ κτήσιν δικαιωμάτων προσωπικῶν. Οὕτω ἂν γραμμάτιον εἰς διαταγὴν πολιτικόν, ὀπισθογραφηθῇ πρὸς ἔμπορον, δι' ἀτάκτου ἢ λευκῆς ὀπισθογραφήσεως καὶ παρὰ τούτου πάλιν δι' ὁμοίας πρὸς ἄλλον, τὸ ἄρθρ. 7 δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ⁽²⁾.

Ἄλλ' ἔχει ἐφαρμογὴν τὸ ἄρθρ. 7 τοῦ Ν. περὶ Ἀρμ. ὅταν τὸ γραμ. εἰς διαταγὴν ἐκδοθῇ διὰ πολιτικὴν αἰτίαν ὀπισθογραφηθῇ δι' ἐμπορικὴν, μὴ πληρωθῇ δὲ παρὰ τοῦ ἐκδότου, ἐπληρώθῃ παρὰ τοῦ μόνου ὀπισθογράφου, ἐνάγοντος ἤδη ;

Ἐν Γαλλίᾳ δέχονται τὴν καταφατικὴν λύσιν, διότι ὁ ὀπισθογράφος πληρῶνων ὑποκαθίσταται εἰς τὰ δικαιώματα τοῦ κομιστοῦ κατὰ τὸ ἄρθρ. 1251 § 3 τοῦ Γαλ. Κώδ. ⁽³⁾.

Τὴν λύσιν ταύτην ἐδέχθησαν καὶ παρ' ἡμῖν ἐκ παραδρομῆς βεβαίως ⁽⁴⁾.

1779. Προσωπικὴ κράτησις. Ἄλλοτε δυνάμει τῶν ἄρθρ. 732 καὶ 999 τῆς Πολ. Δικ. ἀπηγγέλλετο προσ. κράτησις κατὰ παντὸς ἐνεργήσαντος ἐμπορικὴν πράξιν καὶ ἐπομένως ὑπογράφαντος γραμ. εἰς διαταγὴν δι' ἐμπορικὴν αἰτίαν (ἄρθρ. 7 Ν. Ἀρμ.). Σή-

(1) LyC. Tr. 1. 362 i. f. ΑΠ. 69 (64) Συλλ. Γκίνη 14. «Τὰ ἔμπορ. δικάζουσι περὶ γραμ. εἰς διαταγὴν ὅταν ταῦτα φέρωσιν ὑπογραφὰς ἐμπόρων (ἄρθρ. 7 Ν. Ἀρμ.) ἀλλὰ τοῦτο διότι ἡ ιδιότης τοῦ ὑπογράφαντος ἐμπόρου περιέχει τὸ τεκμήριον ὅτι τὸ εἰς διαταγὴν γραμ. ἐγένετο ἕνεκα τοῦ ἐμπορίου του (ἄρθρ. 8 § 2), ἅμα ὅμως ὑπάρχει ἀποβεδειγμένη ἄλλη αἰτία μὴ ἐμπορικὴ τὸ ἐμποροδικεῖον εἶνε ἀναρμόδιον (ἂν ὁ ἐναγόμενος τὸ ζητήσῃ) ἐπομένως ἐν ἀμφισβήτησει δέον νὰ διατάσσεται ἀπόδειξις ἵνα ἀποδειχθῇ ἰδὼν τὸ γραμ. ἐξεδόθῃ ἕνεκα ἐμπορικῆς ἢ ἕνεκα ἄλλης μὴ τοιαύτης ντίας». Ἴδε καὶ ΑΠ. 367 (84) Συλλ. Γκίνη αὐτ.

(2) Dalloz ef. de Com. 957. Bravard 6. 434. LyC. Tr. 4. 528 Ἐφ. Paris 17 Ἰουλ. 85. D. 86. 2. 104.

(3) LyC. Tr. 4. 529.

(4) Ἐφ. Ἀθ. 1584. (93) Θ. 4. 567.

μερον διὰ τοῦ Ν. ΒΧΟΣ' τῆς 9 Μαρτίου 1900 ἡ προσωπικὴ κρα-
τησις κατηγορήθη καὶ ἀπαγγέλλεται μόνον κατὰ τῶν ἐμπόρων, ἀλλὰ
καὶ κατ' αὐτῶν ἐννοεῖται τότε ὅτι ἀπαγγέλθῃ ἐπὶ γραμματίου εἰς
διαταγὴν, ὅταν τοῦτο ᾔνε ἐμπορικὸν δι' αὐτοὺς § 1758 (1).

1780. Παραγραφή: Κατὰ τὸ ἄρθρ. 189 πᾶσα ἀγωγὴ
ἠρρώσα γραμ. εἰς διαταγὴν ὑπογεγραμμένον παρ' ἐμποροῦ ἢ ἀνα-
γόμενον εἰς ἐμπορικὰς ὑποθέσεις παραγράφεται μετὰ πέντε ἔτη ἀπὸ
τῆς ἡμέρας τοῦ διαμαρτυρικοῦ.

Περὶ τῆς ἐρμηνείας τοῦ ἄρθρου τούτου ἴδε § 1643 καὶ ἐπ.

Ὁ ὑπογράφας λοιπὸν γραμ. εἰς διαταγὴν δι' ἐμπορικὴν αἰτίαν
ἐπικαλεῖται τὴν δετῇ παραγραφὴν τοῦ ἄρθρ. 189.

Δυσκολίας προερίσασεν ἡ ἐννοία τῆς φράσεως «ὑπογεγραμμένον
παρ' ἐμποροῦ».

Ἰδοὺ αἱ ἐνδεχόμεναι περιπτώσεις.

Ἐὰν ὁ ἔμπορος ὑπέγραψεν ὡς ἐκδότης ἢ ὡς ὀπισθογράφος γραμ.
εἰς διαταγὴν δι' αἰτίαν, ἣτις φαίνεται ἐκ τοῦ τίτλου ὅτι εἶνε δι'
αὐτὸν πολιτικὴ π. χ. διὰ πληρωμὴν τιμῆματος ἀκινήτου, ὅπερ ἡγό-
ρασε ἢ μισθώματος τῆς οἰκίας ἐν ᾗ κατοικεῖ ἢ ξυλείας διὰ τὰς οἰκο-
δομὰς του, τὸ γραμμάτιον εἶνε προφανῶς πολιτικὸν διὰ τὸν ἔμπορον
καὶ δὲν δύναται οὗτος νὰ ἐπικαλεσθῇ τὴν δετῇ παραγραφὴν τοῦ
ἄρθρ. 189 ἀλλὰ τὴν κοινὴν (2).

Τουναντίον ἐὰν ὁ ἔμπορος ὑπέγραψεν ὡς ἐκδότης ἢ ὀπισθογράφος
δι' αἰτίαν ἣτις φαίνεται ἐκ τοῦ τίτλου ὅτι εἶνε ἐμπορικὴ δι' αὐτόν,
π. χ. ἀγορὰ ἐμπορευμάτων πρὸς μεταπώλησιν. τὸ γραμμάτιον εἶνε
ἐμπορικὸν διὰ τὸν ἔμπορον, καὶ δύναται οὗτος νὰ ἐπικαλεσθῇ τὴν
δετῇ παραγραφὴν τοῦ ἄρθρ. 189, ὅπως δύναται νὰ ἐπικαλεσθῇ ταύ-
την ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει καὶ ὁ μὴ ἔμπορος (3).

Ἐὰν ὅμως ἡ αἰτία τῆς παρ' ἐμποροῦ ἐκδόσεως ἢ ὀπισθογραφῆ-

(1) Ἰδε περὶ τινῶν τῆς προτ. κρατήσεως ζητημάτων σημ. 3 τῆς σελ. 777.

(2) LyC. Tr 4. 531. Bravard 3. 557—558. Alauzet 1551. Boistel
845. Καὶ ἐνταῦθα τινες φρονοῦσι ὅτι ἀρκεῖ μόνη ἡ ἰδιότης τοῦ ἐμποροῦ ἀνε-
ξαρκτῆτως τῆς αἰτίας ἣτις δύναται νὰ ᾔνε καὶ πολιτικὴ. Dalloz ef. de Com.
813. Bedarride 2. 722. Thaller 1565. AII. 131 (60) AII. 7 (84) Συλλ.
Γρίνη 150

(3) Ὡς πρὸς τὴν ἀνταποδείξιν τῆς ἀναφερομένης αἰτίας § 1761.

σεως γραμματίου εἰς διαταγὴν δὲν εἶνε σαφής· π.χ. ἀναφέρεται αἰτία εἰς μετρητὰ ἢ εἰς ἐμπορεύματα (ἀνευ τῆς προσθήκης πρὸς μεταπώλησιν). Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει εἶπον τινὲς τὸ γραμματίον τεκμαίρεται ἐμπορικὸν διὰ τὸν ἔμπορον (ἄρθρ. 8 § 2 Ν. Ἀρμ.) δυνάμενον νὰ ἐπικαλεσθῇ τὴν δετὴ παραγραφὴν τοῦ ἄρθρ. 189, ἐπιτρέπεται ὅμως εἰς τὸν κομιστὴν ἢ ἀπόδειξις τοῦ ἐναντίου ἥτοι ὅτι τὸ γραμματίον ἐξεδόθη ἢ ὠπισθογραφήθη δι' αἰτίαν πολιτικὴν πρὸς ἀπόκρουσιν τῆς δετοῦς παραγραφῆς ⁽¹⁾.

Συμφώνως πρὸς ὅσα ὑπεστήριξα ἐν § 1762 ὀρθωτέραν νομίζω τὴν γνώμην, καθ' ἣν τοιαύτη ἀνταπόδειξις δὲν ἐπιτρέπεται, καὶ ὅτι πάντοτε ἐπὶ τοιούτου ὑπὸ ἀσφαῖ αἰτίαν γραμματίου εἰς διαταγὴν παρ' ἐμποροῦ ὠπογεγραμμένου, ἐφρχμόζεται διὰ τοῦτον ἡ δετὴς παραγραφὴ τοῦ ἄρθρ. 189. ⁽²⁾

Ἐὰν τέλος ὁ ἔμπορος ὑπέγραψεν ὡς τριτεγγυητής; Ὁρθῶς ἐκρίθη ὅτι τὸ γραμματίον εἰς διαταγὴν δὲν καθίσταται ἐμπορικὸν ἐκ τοῦ ὅτι ὁ ἔμπορος ὑπέγραψεν ὡς ἐγγυητής ⁽³⁾, διότι ἡ ἐνοχὴ τοῦ τριτεγγυητοῦ εἶνε τῆς αὐτῆς φύσεως καὶ τῶν αὐτῶν συνεπειῶν πρὸς ἐκείνην τοῦ ὑπὲρ οὗ ἡ τριτεγγυήσις ἐδόθη § 1455.

1781. Ἡ παραγραφὴ ἐπὶ γραμ. εἰς διαταγὴν εἶνε ὁμοιόμορφος. Εἶνε δυνατόν γραμματίον τι εἰς διαταγὴν νὰ ἐκδοθῇ διὰ πολιτικὴν αἰτίαν καὶ νὰ ὠπισθογραφηθῇ δι' ἐμπορικὴν ⁽⁴⁾ ἢ τευναντίον νὰ ἐκδοθῇ δι' ἐμπορικὴν αἰτίαν καὶ νὰ ὠπισθογραφηθῇ διὰ πολιτικὴν ⁽⁵⁾.

(1) Ἐφ. Ἀθ. 1758. (94) Θ. 5. 568. LyC Tr. 4. 531. ἴδε σημ. 1 τῆς σελ. 1034.

(2) Σημίτου Σύστημα § 80 β'.

(3) Ἀπ. 131 (60). Συλλ. Γκίνη 150. Κατὰ τὴν Ἀπ. 9 (79) Συλλ. Γκίνη αὐτὴ «ἡ ὑπόθεξις παρακολούθημα οὗσα τοῦ δανείου, ὅπερ ἐξασφαλίζει, ἀκολουθεῖ τὴν τύχην αὐτοῦ, συμπαραγραφομένη τῇ διὰ γραμ. εἰς διαταγὴν δανείῳ κατὰ τὸ ἄρθρ. 189 τοῦ Ἐμ. Ν.».

(4) 11. χ. ὑπέγραψα γραμ. ὑπὲρ τοῦ ἐμποροῦ παρ' οὗ ἡγόρασα ἐμπορεύματα πρὸς χρῆσιν μου, οὗτος δὲ ὠπισθογράφησε τοῦτο πρὸς τὸν τραπέζι-την του ἢ πρὸς ἐκείνον παρ' οὗ ἡγόρασε ἐμπορεύματα πρὸς μεταπώλησιν.

(5) 11. χ. ὁ ἀγοράτας τὸν σταφιδουκαρπὸν μου ἔμπορος μοὶ ἐξέδωκε διὰ τὸ τίμημα γραμ. εἰς διαταγὴν, τὸ ὅποιον ἐγὼ ὠπισθογράφησα πρὸς τὸν ἰδιοκτήτην μου λόγῳ ἐνοικίῳ τῆς οἰκίας ἐν ᾗ κατοικῶ.

Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ποία παραγραφή ἐφαρμόζεται ;

Κατ' ἀκριβολογίαν ὁ πολιτικῶς ἐνεχόμενος ἐπικαλεῖται τὴν κοινὴν παραγραφήν, ὁ δὲ ἐμπορικῶς τὴν δετῇ τοῦ ἄρθρ. 189 καὶ τοῦτο δέχονται τινες ⁽¹⁾.

Μᾶλλον ὅμως κρατοῦσα φαίνεται ἡ γνώμη καθ' ἣν τὸ ζήτημα τῆς παραγραφῆς ἐπὶ γραμ. εἰς διαταγὴν κανονίζεται ἐκ τῆς φύσεως τῆς ἐνοχῆς τοῦ ἐκδότου. Οὕτω ἂν ἡ ἐνοχὴ τοῦ ἐκδότου ἦνε ἐμπορικὴ ἐπικαλοῦνται τὴν δετῇ παραγραφήν καὶ οἱ διὰ πολιτικὴν αἰτίαν ὀπισθογραφῆσαντες, καὶ τούναντίον ἐὰν ἡ ἐνοχὴ τοῦ ἐκδότου ἦνε πολιτικὴ, μόνον τὴν κοινὴν παραγραφήν ἐπικαλοῦνται οἱ ὀπισθογραφῆσαντες δι' ἐμπορικὴν αἰτίαν. ⁽²⁾

Ἡρωτήθη ὅμως τί γίνεται ἐπὶ συνεκδοτῶν γραμ. εἰς διαταγὴν ἐκ τῶν ὁποίων ὁ εἰς ὑπέγραψε δι' ἐμπορικὴν αἰτίαν ὁ δὲ ἄλλος διὰ πολιτικὴν ; Δύναται καὶ ὁ διὰ πολιτικὴν αἰτίαν ὑπογράφας νὰ ἐπικαλεσθῇ τὴν δετῇ παραγραφήν ;

Πολλοὶ ἐν Γαλλίᾳ δέχονται τὴν καταφατικὴν γνώμην· στήριζονται δὲ εἰς τὰς περὶ συνοφειλετῶν ἀρχὰς καὶ δὴ εἰς τὸ ἄρθρ. 1208 Γ. Κ. ⁽³⁾ Ἄλλοι ὅμως ὑποστηρίζουσι ὅτι ἡ ἔνστασις τῆς δετοῦς παραγραφῆς τοῦ ἄρθρ. 189 εἶνε καθαρῶς προσωπικὴ ⁽⁴⁾.

1782. Τόκος ὑπερνημερίας. Ἐλλείψει συμφωνίας ὁ τόκος τῆς ὑπερνημερίας ὀρίζεται ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ Ν. 23Ε' τῆς 22 Μαΐου 1882 εἰς ὅκτῳ μὲν τοῖς ἐκατὸν ἐτησίως ἐπὶ παντὸς πολιτικοῦ χρέους, εἰς ἑννέα δὲ ἐπὶ ἐμπορικῶν.

Ἄλλ' ἐὰν ἐν γραμματίῳ τινι εἰς διαταγὴν, τινὲς μὲν ἐνέχωνται ἐμπορικῶς, ἄλλοι δὲ πολιτικῶς ; Κατ' ἀκριβείαν οἱ πολιτικῶς ἐνεχόμενοι ὀφείλουσι τόκον ὑπερνημερίας 8 ο/ο, οἱ δὲ ἐμπορικῶς 9 ο/ο. Δὲν ἐφαρμόζουσιν ὅμως τὸν κανόνα τοῦτον· ἀλλ' ὅ,τι καὶ ἐπὶ παραγραφῆς § 1781 ἦτοι ὁ τόκος τῆς ὑπερνημερίας κανονίζεται ἐκ τῆς φύσεως τῆς ἐνοχῆς τοῦ ἐκδότου, θεωρουμένων τῶν ὀπισθογράφων τρόπων

(1) Thaller 1565. Roistef 845.

(2) LyC. Tr. 4. 532. Bedarride 723. D. 53. 3. 24.

(3) Ἀκ. 8 Δεσ. 52. D. 52. 1. 80. Ἀκ. 28 Μαΐου 66. S. 66. 1. 335. D. 66. 1. 323. Bravard 3. Alauzet. 1564.

(4) LyC. Tr. 4. 533. Dalloz ef. de Com. 812.

τινα ὡς ἐγγυητῶν. Οὕτω ἐάν ἡ ἐνοχὴ τοῦ ἐκδότης ᾔηνε ἐμπορικὴ ὀφείλεται τόκος ὑπερμερίας παρ' ὧν 9 ο)ο, τὸν ἀντίον ὀφείλεται ἐπίσης παρ' ὧν 8 ο)ο ἂν ἡ ἐνοχὴ τοῦ ἐκδότης ᾔηνε πολιτικὴ (1)

1783. Τὸ ἀρθρ. 729 τῆς Πολ. Δικ. Τὸ ἀρθρον τοῦτο μὴ περιλαμβάνον ἐκ παραδρομῆς τὰ γραμμάτια εἰς διαταγὴν μετερρυθμίσθη διὰ τοῦ Ν. ΑΥΝΖ' τῆς 28 Μαΐου 1887 καὶ ἔχει σήμερον ὡς ἐξῆς : «Εἰς ὑποθέσεις ἀφορώρας τὰς συναλλαγματικὰς ἢ τὰ εἰς διαταγὴν ἐμπορικὰ γραμμάτια, ἂν δὲν συναίνουν οἱ διαδικοί, συγχωροῦνται τοιαῦται μόνον ἐνστάσεις, ἀντεστάσεις, ἐπαντεστάσεις κτλ. αἰτινες δύνανται ἢ νὰ ἀναπληρωθῶσιν ἐξ ἐπαγγέλματος ἢ νὰ ἀποδειχθῶσι παρὰ τῶν διαδίκων ἐν τῇ αὐτῇ ἐπ' ἀκροατηρίου συνεδριάσει. "Οἱ αἱ λοιπαὶ παραπέμπονται εἰς ἰδιαίτεραν συζήτησιν· ἀλλὰ συγχρόνως, ἐάν ᾔηνε πιθανόν ὅτι ὁ νικῶν διάδικος θέλει ἡττηθῇ ἐν τῇ τακτικῇ διαδικασίᾳ ἢ ὅτι ἐν τοσούτῳ ᾔηλε κατασταθῇ μὴ ἀξιόχρεως, διατάσσεται ἐγγύησις κατ' αἰτησιν ἐνὸς τῶν διαδίκων καὶ δίδεται κατὰ τὰ ἐν τῷ ἀρθρ. 734 διατεταγμένα».

Ἐάν ἐκ τῶν ὑπογραφάντων τὸ γραμμάτιον εἰς διαταγὴν τινὲς μὲν ἐνέχονται ἐμπορικῶς, ἄλλοι δὲ πολιτικῶς : Νομίζω ὅτι ἐπὶ τῶν πρώτων ἐφαρμόζεται τὸ ἀρθρ. 729 καὶ ὅτι συνεπῶς οἱ πολιτικῶς ἐνέχοντες δύνανται νὰ προτείνωσι καὶ ἀνεκκλησίστους ἐνστάσεις. Ἡ λύσις αὕτη, ἥκιστα βεβιαῶς πρακτικὴ, ἐπιβάλλεται, μεθ' ὅσα εἶπομεν περὶ παραγραφῆς καὶ περὶ τόκου ὑπερμερίας, διότι τὸ γραμ. εἰς διαταγὴν δὲν εἶνε. ὅπως ἡ συναλλαγματικὴ, τίτλος ἔχων ἓνα καὶ μόνον χαρακτηρὰ § 1756. Ἡ φύσις δ' αὕτη τοῦ γραμ. εἰς διαταγὴν φαίνεται διαφανεύσα καὶ τὸν Ἐμ. Ν. ὅστις ἐδημιούργησε ταύτην καὶ τὸν Νομοθέτην τοῦ 1882 (2).

1784. Χαρτόσημον (3). Τινὲς στηριζόμενοι εἰς τὸ ἀρθρ. 14 τοῦ Ν. περὶ χρυσοσήμου καὶ ἰδίως εἰς τὴν ἐν αὐτῷ φράσιν «ἐμ-

(1) LyC. Tr. 4. 527.

(2) Ἀπ. 213 (73) Πειρ. Παραρτ. Β', σελ. 7894 ἢ Σουλ. Γκίνη 254, εἶπεν ὅτι εἰς τὴν γυναῖκα δι' ἣν ἡ συναλλαγμ. λογίζεται ἀπλὴ ὑπόσχεσις δὲν ἐφαρμόζεται τὸ ἀρθρ. 729 τῆς Πολ. Δικ. καὶ δικαιούται νὰ προτείνῃ καὶ ἀνακλησίστους ἐνστάσεις.

(3) "Ιδ. Κεφ. I.

πορικῶν ἐγγράφων» ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἄρθρ. 15 § γ' τοῦ αὐτοῦ Ν. ὑπεστήριζαν ὅτι εἰς τὸ τέλος τὸ ὀριζόμενον ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 14 ὑποβάλλονται μόνον τὰ γραμματικά εἰς διαταγὴν τὰ ἐμπορικὰ οὐχὶ δὲ καὶ τὰ πολιτικά τὰ ὁποῖα ὑπόκεινται εἰς τὸν γενικὸν κανόνα ἥτοι εἰς τὸ τέλος τοῦ ἄρθρ. 12 (1).

Ἡ γνώμη αὕτη δὲν φαίνεται κρατοῦσα, πήμερον δὲ περίπου ὅλοι δέχονται ὅτι τὸ γραμματικὸν εἰς διαταγὴν εἴτε πολιτικὸν εἴτε ἐμπορικὸν κατὰ τὴν ἐκδοσιν ὑπόκειται πάντοτε εἰς τὸ ὀριζόμενον ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 14 τοῦ Ν. περὶ Χαρτοσήμου τέλος(2). Τὸ ἄρθρ. 15 § γ' ὁμιλοῦν περὶ γραμ. εἰς διαταγὴν δὲν πρὶν διακρίσιν μεταξὺ γραμματικῶν εἰς διαταγὴν ἐμπορικῶν καὶ μὴ τοιούτων, εἶνε δὲ βέβαιον ὅτι ὅπου ὁ Ν. ἠθέλησε νὰ γίνῃ διάκρισις εἶπε τοῦτο ῥητῶς (ἴδε ἄρθρ. 189 Ε. Ν. καὶ ἄρθρ. 729 τῆς Πολ. Δικ. ὡς ἐτροποποιήθη). Ἡ φράσις τοῦ ἄρθρ. 14 «ἐμπορικῶν ἐγγράφων» δὲν σημαίνει ὅτι τὰ ἐγγράφα τοῦ ἄρθρ. 15 πρέπει νὰ ᾖνε ἐμπορικὰ, ἀλλὰ σημαίνει «συνειθιζόμενα ὑπὸ τοῦ ἐμπορίου» καὶ ἔχει τὴν ἔννοιαν ἣν καὶ ἐν Γαλλίᾳ ἡ φράσις *effets de commerce*, ἡ ἀνευρισκομένη ἐπίσης ἐκεῖ ἐν τῷ ἄρθρ. 1 τοῦ Ν. περὶ Χαρτ. τῆς 5 Ἰουν. 1850(3). Ὅτι δὲ κατὰ τὰς ιδέας τοῦ Ν. τὸ γραμ. εἰς διαταγὴν εἶνε τίτλος κατ' ἐξοχὴν ἐμπορικὸς καὶ ἐν τῷ ἐμπορίῳ συνειθιζόμενος, προκύπτει καὶ ἐκ τοῦ ἄρθρ. 187 Ἐμ. Ν. καὶ ἐκ τοῦ ἄρθρ. 6 τοῦ Ν. περὶ Ἀρμ. Τὸ ἄρθρ. 187 Ἐμ. Ν. ἐφαρμόζει ἐπὶ πάντων τῶν γραμ. εἰς διαταγὴν ἀδιακρίτως πάσαις σχεδὸν τὰς διατάξεις περὶ συναλλαγματικῆς, τὸ δὲ ἄρθρ. 6 τοῦ Ν. περὶ Ἀρμ. κηρύσσει ἀρμόδιον τὸ ἐμποροδικεῖον καὶ διὰ τὰ γραμ. εἰς διαταγὴν τὰ ὁποῖα οὐδὲν ἔχουσι τὸ ἐμπορικόν (4).

(1) Ἐφ. Ἀθ. 2 (96) Θ. 7. 264. — Ἐφ. Π. 69 (99). Θ. 11. 28 καὶ μειοψ. — Ἐφ. Ἀθ. 1722 (99) Θ. 11. 361.

(2) Ἐφ. Π. 494 (96) Θ. 8. 127 Ἐφ. Π. 703 (96) Θ. 8. 302. — Ἐφ. Π. 1188 (96) — Θ. 8. 508. — Ἐφ. Π. 1219 (96) Θ. 7. 398. Ἐφ. Π. 283 (97) Θ. 9. 91. — Ἐφ. Π. 406 (97) Θ. 9. 107. — Ἐφ. Π. 749 (99) Θ. 11. 539. — Ἐφ. Π. 276 (900) Θ. 12. 233. Ἐφ. Π. 634 (900) Θ. 12. 442. Ἐφ. Π. 761 (900) Θ. 12. 522. — Ἐφ. Ἀθ. 312 (900) Θ. 11. 539. — Ἰδίως Ἐφ. Ν. 562 (900) Θ. 12. 604.

(3) Ἰδε τὴν σημ. 1 τῆς σελ. 605.

(4) Ὡνεκα τούτου καὶ ἐν Γαλλίᾳ τὰ τέλη ἐπὶ γραμ. εἰς διαταγὴν εἶνε τὰ αὐτὰ ἀδιακρίτως. Bravard 3. 541. Lyc. Tr. 4. 606. 618.

1785. Γραμμάτια εἰς διαταγὴν ἀτελῇ ἢ ἐλλιπῇ. Τὸ γραμ. εἰς διαταγὴν τὸ μὴ περιέχον πάντα τὰ ὑπὸ τοῦ ἀρθρ. 188 ἀπαιτούμενα § 1765 εἶνε ἀτελές ἢ ἐλλιπές, ἥτοι ἄκυρον ὡς τοιοῦτον, δὲν ἐφαρμόζονται ἐπομένως ἐπ' αὐτοῦ αἱ περὶ γραμ. εἰς διαταγὴν διατάξεις καὶ ἰδίως αἱ περὶ ἀρμοδιότητος (ἀρθρ. 6 καὶ 7 Ν. Ἀρμ.), § 1778 αἱ περὶ παραγραφῆς (ἀρθρ. 189), § 1780 αἱ περὶ δικαιωμάτων καὶ καθηκόντων τοῦ κομιστοῦ § 1776 καὶ τὸ ἀρθρ. 729 τῆς Πολ. Δικ.

Ἄλλ' ὁ τοιοῦτος τίτλος δὲν εἶνε ἐστερημένος πάσης ἀξίας καὶ χρησιμότητος καὶ δύναται κατὰ τὰς περιστάσεις, ὡς ἐγγραφον, νὰ χρησιμεύσῃ πρὸς ἀπόδειξιν τῆς ὀφειλῆς τοῦ ὀφειλέτου ἢ τῶν δικαιωμάτων τοῦ δανειστοῦ. Ὑπαρχούσης δ' ἐν αὐτῷ ρήτρας εἰς διαταγὴν, εἶνε τίτλος δεκτικὸς ὀπισθογραφήσεως § 1366. 1367. ⁽¹⁾

1786. Συναίνεσις καὶ ἱκανότης. Τὰ περὶ συναινέσεως καὶ ἱκανότητος ἐπὶ συνχρηματικῆς λεχθέντα ἐφαρμόζονται ἐν γένει καὶ ἐπὶ γραμματίου εἰς διαταγὴν § 1713. 1715. 1733. 1747.

Κατ' ἀρχὴν ὁ ἔχων τὴν ἱκανότητα τοῦ συναλλάττεσθαι, πλήρη ἢ περιωρισμένην, δύναται, ἐντὸς τοῦ κύκλου τῆς ἱκανότητος αὐτοῦ, νὰ ὑπογράψῃ γραμματίον εἰς διαταγὴν, ἐμπορικὸν δὲ ὁ ἐμπορικῆς πράξεις δυνάμενος νὰ ἐνεργήσῃ.

Ἡρωτήθη ὅμως ἂν ἡ μὴ ἐμπορος γυνὴ δύναται νὰ ὑπογράψῃ ἐγκύριος γραμματίον εἰς διαταγὴν, ἢ, ὅπερ τὸ αὐτό, ἂν τὸ ἀρθρ. 113 ἐφαρμόζεται καὶ ἐπὶ γραμματίων εἰς διαταγὴν.

Οἱ τὴν καταφατικὴν λύσιν ὑποστηρίζοντες, ἰσχυρίζονται ὅτι ὑπάρχει ὁ αὐτὸς λόγος καὶ ὅτι ἄλλως ματαιοῦται ἡ διάταξις τοῦ ἀρθρου 113. ⁽²⁾

Ἀκριβεστέραν ἐρμηνευτικῶς θεωρῶ τὴν ἄλλην γνώμην, διότι ἀφ' οὗ τὸ ἀρθρ. 187 δὲν πρὸςπέμπει εἰς τὸ ἀρθρ. 113 σαφῶς διὰ τοῦτου ὑποδηλοῖ ὅτι τὸ τελευταῖον τοῦτο ἀρθρον δὲν ἐφαρμόζεται ἐπὶ γραμματίων εἰς διαταγὴν. ⁽³⁾

(1) LyC. Tr. 4. 534.

(2) Ἐφ. Pau 13 Μαρ. 1888 D. 89. 2. 135. S. 90. 2. 66. Nougier 1507 — Dutruc Vo billet à ordre 39 Ruben de Couder Vo billet à ordre 94.

(3) LyC. Tr. 4. 535.

1787. Γραμμάτια καλλιεργείας ὑπὲρ τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζίς (1). Ἴδου τύπος τῶν γραμματίων τούτων :

Ἐν Κορίνθῳ τὴν διὰ δρ.

Τὴν θέλω πληρώσει εἰς τὴν διαταγὴν τοῦ ἐν Κορίνθῳ Ὑποκαταστήματος τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζίς τῆς Ἑλλάδος καὶ ἐντὸς τοῦ γραφείου αὐτοῦ δρ. τὰς ὁποίας ἔλαβον παρ' αὐτοῦ σήμερον εἰς μετρητὰς πρὸς καλλιέργειαν τῶν κτημάτων μου.

Ὁ ἐκδότης

Οἱ τριτεγγυηταὶ καὶ πληρωταὶ

Π. Ρ.

A. B.

Γ. Δ.

Τὸ ἀνωτέρω γραμμάτιον ἂν περιέχῃ τὴν ρήτραν εἰς διαταγὴν εἶνε γραμμάτιον εἰς διαταγὴν πολιτικόν, ἂν δὲ δὲν ὑπῆρχεν εἰδικὸς Νόμος θὰ ἐφηρμόζοντο ἐπ' αὐτοῦ αἱ διατάξεις περὶ πολιτικῶν γραμματίων εἰς διαταγὴν, ἥτοι ὡς πρὸς τὴν ἀρμοδιότητα τὸ ἄρθρ. 6 τοῦ Ν. περὶ ἀρμ., ὡς πρὸς δὲ τὴν προσ. κράτησιν τὸ ἄρθρ. 7 τοῦ αὐτοῦ Ν.

Δυνάμει ὁμοῦς εἰδικοῦ Ν. καὶ ὁ ἐκδότης καὶ οἱ τριτεγγυηταὶ ὑπάγονται εἰς τὴν ἀρμοδιότητα τῶν ἐμποροδικῶν καὶ ὑπόκεινται εἰς προσωπικὴν κράτησιν.

Ἴδου πῶς ἔχει τὸ ἄρθρον 5 τοῦ Ν. ΨΓ' τῆς 16 Δεκεμβρίου 1861 :

«Εἰς τὰς ἐργασίας τῆς Τραπεζίς προστίθεται καὶ ἡ ἐπὶ προσωπικῇ ἐγγυήσει εἰς μὴ ἐμπόρους, ἰδίως ἐκ τῆς γεωργικῆς τάξεως, χρηματικὴ χορήγησις ἐπὶ γραμματίοις (2) τριτεγγυημένοις ἢ ἐπὶ προεξοφλήσει συναλλαγματικῶν καὶ γραμματίων εἰς διαταγὴν. Πᾶς δὲ ἀπ' εὐθείας μετὰ τῆς Τραπεζίς εἴτε ὡς ὀφειλέτης εἴτε ὡς ἐγγυητὴς ἢ ὀπισθογράφος, διὰ προσωπικῆς ἐγγυήσεως συναλλαττόμενος, ὑπάγεται εἰς τὴν ἀρμοδιότητα τῶν ἐμποροδικῶν καὶ ὑπόκειται εἰς προσωπικὴν κράτησιν κατὰ τὰ ἄρθρ. 999 ἐδαφ. α' καὶ 1003 τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας». (3)

(1) Περὶ τῶν διὰ συμβολαίου συνομολογουμένων δανείων καλλιεργείας πρὸς τὴν Ἐθν. Τράπεζαν ἴδε Ν. ΒΥΞΑ τῆς 8 Ἰαν. 1897 κυροῦντα τὴν ἀπὸ 2 Δεβρίου 1896 σύμβασιν.

(2) Ἀρα καὶ μὴ εἰς διαταγὴν.

(3) Περὶ τινων ζητημάτων ἐπὶ προσωπ. κρατήσεως ἴδε σημ. 4 τῆς σελ. 675 καὶ σημ. 3 τῆς σελ. 777.

Ἐκ τοῦ ἄρθρου τούτου προκύπτει ὅτι μόνον ὡς πρὸς τὴν ἀρμοδιότητα καὶ τὴν προσωπικὴν κράτησιν τὰ γραμμάτια ταῦτα ἐξωμοιώθησαν πρὸς τὰ ἐμπορικὰ. Κατὰ τὰ λοιπὰ ἔμειναν καὶ εἶνε γραμμάτια εἰς διαταγὴν πολιτικά.

Ἄρα οὔτε ἡ δευτὴ παραγραφὴ τοῦ ἄρθρ. 189 Ε.μ. Ν. οὔτε τὸ ἄρθρ. 729 τῆς Πολ. Δικ. ἐπ' αὐτῶν ἐφαρμόζονται, μῆτε ὁ τόκος ὑπερμερείας δύναται νὰ εἶνε ἀνώτερος τοῦ 8 ο)ο (1).

Ἐκ τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου ἐπίσης προκύπτει ὅτι τὰ γραμμάτια ταῦτα ὑπάγονται εἰς τὴν ἀρμοδιότητα τῶν ἐμποροδικῶν (2) καὶ συνεπάγονται προσωπικὴν κράτησιν καὶ ὅταν δὲν ᾔνη εἰς διαταγὴν, ἀλλὰ τότε δὲν θὰ ὑφίσταται ἡ ἀλληλεγγύη μεταξὺ τῶν διαφόρων ὑποχρέων, διότι αὕτη ὑπάρχει μόνον ἐπὶ γραμματίων εἰς διαταγὴν § 1772, ἐκτὸς ἂν δεχθῶμεν ὅτι τὸ ἀέγγυητὴς καὶ πληρωτὴς σημαίνει παραίτησιν ἀπὸ τοῦ εὐεργετήματος τῆς διζήσεως καὶ διαιρέσεως· ἀλλὰ καὶ πάλιν, μεταξὺ συνεκδοτῶν, δὲν θὰ ὑπάρχῃ ἀλληλεγγύη ἐὰν μὴ συνομολογηθῇ ρητῶς.

1788. Γραμμάτια εἰς κατοικίαν. Τὸ γραμματίον εἰς κατοικίαν εἶνε γραμματίον εἰς διαταγὴν πληρωτέον ἐν ἄλλῃ τῆς ἐκδόσεως αὐτοῦ τόπῳ. Περὶ τοῦ ζητήματος ἂν τοῦτο ᾔνη γραμματίον εἰς διαταγὴν ἐμπορικόν, διὰ τὸν ἐκδότην, ὡς περιέχον ἀποστολὴν χρημάτων ἀπὸ τόπου εἰς τόπον, ἐπικρατεῖ ὡς ἐσημειώσαμεν ἀλλὰ χου ἡ καταπρατικὴ γνώμη § 1254. (3)

Ἡρωτήθη ὅμως ἂν ἐπὶ τοῦ ἐκδότου τοιοῦτου γραμματίου δύ-

(1) Ἡ Ἐφ. Π. 146 (94) Θ. 5. 491. ὀρθῶς κρίνει ὅτι τὰ τοιαῦτα γραμ. εἶνε πολιτικά, ἐπίσης ὀρθῶς ἀποφαίνεται ὡς πρὸς τὴν εὐθύνην τοῦ ἐκδότη καὶ τῶν ἐγγυητῶν αὐτοῦ, ἀναγνωρίζοντα ὅτι τὰ ἄρθρ. 165—169 δὲν ἐφαρμόζονται. Σφάλλει ὅμως ὑποδεικνύουσα ὅτι ἄλλα ισχύουσιν ἐπὶ ἐμπορικῶν γραμματίων εἰς διαταγὴν.

(2) Δύναται νὰ ὑποστηριχθῇ ὅτι διὰ τοῦ ἄρθρ. 5 τοῦ Ν. ΨΓ' τῆς 16 Δεβ. 1861 καθηργήθη ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 490 § 1 τῆς Πολ. Δικ. καὶ ὅτι ἐπομένως καὶ διὰ ποσὸν μικρότερον τῶν δρ. 300 εἶνε ἀρμοδιον τὸ ἐμποροδικεῖον; Νομίζω μᾶλλον ὅχι, διότι τὰ εἰρηνοδικεῖα μέχρι τοῦ ποσοῦ τῶν δρ. 300 εἶνε ἐμποροδικεῖα.

(3) Ἐφ. Ἀθ. 910 (99) Μπ. 19. 135 ἢ Θ. 11. 122 εἰσηγ. κ. Τσαλδάρη.

νανται νὰ ἐφαρμοσθῶσι τὰ περὶ ἐκδότου τῆς συναλλαγματικῆς·

Ἰδοὺ τὸ θέμα.

Ὁ ἐκδότης τοῦ γραμματίου εἰς κατοικίαν ἔστειλεν ἢ ἔχει πρό-
βλεψιν ἐν τῇ κατοικίᾳ τῆς πληρωμῆς ἥτοι παρ' ἐκείνῳ παρ' ᾧ αὕτη
ἔπρεπε νὰ γίνῃ. Ἀλλ' ὁ κομιστής δὲν ζητεῖ τὴν πληρωμὴν κατὰ τὴν
λῆξιν οὔτε προβαίνει εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ διαμαρτυρικοῦ καὶ ἐν
γένει εἶνε ἀμελής. Εὐθύνεται ἐν ταιαύτῃ περιπτώσει ὁ ἐκδότης;

Ἐπὶ συναλλαγματικῆς ὁ ἐκδότης, εἰδομεν, δὲν εὐθύνεται καὶ ὁ
κομιστής μόνον δικαιώματα ἔχει ἐπὶ τῆς προβλέψεως § 1635.

Τοῦτο ὑπεστήριζάν τινες ⁽¹⁾ ὡς δυνάμενον νὰ ἐφαρμοσθῇ καὶ ἐν-
ταῦθα. ἔδεχθησαν δὲ ρητῶς νεώτεραι νομοθεσίαι ⁽²⁾. Ἀλλὰ ταιαύτη
ἐξομοίωσις, τὸ γε νῦν ἔχον, εἶνε ἀδύνατος ἐλλείψει κειμένου ἐμιλοῦν-
τος περὶ προβλέψεως ἐπὶ γραμματίων εἰς διαταγὴν. Ἀρα ὁ ἐκδότης
καὶ ἐπὶ γραμματίου εἰς κατοικίαν εἶνε κύριος ὀφειλέτης, ὅπως εἶνε
ἐπὶ συναλλαγματικῆς ὁ ἀποδεχθεὶς πληρωτής. ⁽³⁾

1789. Γραμμάτια εἰς τὸν κομιστήν (billets au por-
teur). Οὕτω καλοῦνται τὰ πληρωτέα οὐχὶ πρὸς ὠρισμένον πρόσω-
πον ἢ τὴν διαταγὴν αὐτοῦ, ἀλλὰ πρὸς τὸν κατὰ τὴν λῆξιν φέροντα
ἢ τὸν κάτοχον.

Ἡ δῆλωσις τοῦ πληρωτοῦ ἢ ἐκδότου ὅτι θὰ πληρώσῃ πρὸς τὸν
κομιστήν εἶνε συνήθως ρητὴ καὶ ἐν τῷ τίτλῳ, ἀλλὰ τοῦτο δὲν εἶνε
ἀπαραίτητον. ⁽⁴⁾

(1) Pardessus 481. ἰδίως Ruben de Couder V^o billet à domicile 15.

(2) Γερμ. Κωδ. ἄρθρ. 99 Οὐγγαρίας ἄρθρ. 113.

(3) LyC. Tr. 4. 537. Alauzat 1500. Thaller 1565.

(4) Οὕτω ἐθεωρήθησαν γραμ. εἰς τὸν κομιστήν 1) τὰ ἐν λευκῷ καλού-
μενα (billets en blanc) ἥτοι ἐκεῖνα ἐν οἷς τὸ ὄνομα τοῦ κομιστοῦ (δανει-
στοῦ) εἶνε ἐν λευκῷ Ἀκ. 4 Ἰουν. 78. D. 79 11. 136. S. 78. 1.404. LyC.
Tr 4. 781. Boistel 853. ἴδε κατωτ. § 1800. 2) τὸ γραμ. ἐν ᾧ δὲν ἀνα-
φέρεται τὸ ὄνομα ἐκείνου ὑπὲρ οὗ ὑπεγράφη Ἐφ. Agen 22 Ἰουλ. 79. D. 80.
2. 136 καὶ Ἐφ. Pau 6 Ἀπρ. 86. D. 86. 2. 230. S. 88. 2. 14. 3) τὸ
ἔγγραφον ἄνευ χρονολογίας, ἀναγραφῆς αἰτίας, ἢ χρόνου πληρωμῆς ἐνῷ φέ-
ρεται μόνον ἡ φράσις: καλὸν διὰ ὁρ. τόσας καὶ ἡ ὑπογραφή τοῦ ἐκδότου.
Ἐφ. Riom 17 Δέκρ. 44. S. 45. 2. 219. ἴδε καὶ Ἀκ. 2 Ἀπρ. 78. S. 79.
1. 16. 4) κατ' ἐμπορικὴν συνήθειαν ἢ (ἐξοφλητικὴ) ἀπόδειξις, ἣν παραδί-
δει ὁ ἐκδότης εἰς τινα ἵνα δι' αὐτῆς λάβῃ χρηματικὸν ποσὸν παρ' ἄλλου
(θεματοφύλακος ἢ ὀφειλέτου τοῦ ἐκδότου). Ἐφ. Paris 2 Δέκρ. 67. D. 68.

Ἐν Γαλλίᾳ τὸ κύρος τῶν γραμματίων εἰς τὸν κομιστὴν δὲν ἀμφισβητεῖται (1). Ἐξετάζεται μόνον κατὰ τί διαφέρει τῶν τραπεζο-
γραμματίων, τὰ ὅποια ἐκδίδουσιν αἱ ἔχουσαι προνόμιον ἐκδόσεως
τοιούτων τράπεζαι, καὶ ἐπικρατεῖ ἡ γνώμη ὅτι τὰ τραπεζογραμμα-
τια διακρίνονται τῶν λοιπῶν, καθ' ὅσον εἶνε πληρωτέα εἰς τὸν κοι-
στὴν καὶ ἐν ὄψει (au porteur et à vue). (2)

Παρ' ἡμῖν ἡγέρθησαν καὶ ἐγείρονται ἀμφιβολίαι περὶ τοῦ κύρους
τῶν γραμματίων εἰς τὸν κομιστὴν (3). Ὑπάρχουσιν δὲ καὶ οἱ
φρονούντες ὅτι καὶ παρ' ἡμῖν εἶνε δυνατὴ ἡ ἐκδοσις τοιούτων τί-
τλων (4).

Τεθέντος ὅτι ἐπιτρέπεται ἡ ἐκδοσις γραμματίων εἰς τὸν κοι-
στὴν, εἶνε βέβαιον ὅτι δὲν ἐφαρμόζονται ἐπ' αὐτῶν αἱ διατάξεις
περὶ γραμματίων εἰς διαταγὴν, ἀλλὰ τὸ κοινὸν δίκαιον (5).

Ἴδου ἐν ὀλίγοις τὰ περὶ τούτων.

1790. Διατυπώσεις. Τὸ γραμματίον εἰς τὸν κομιστὴν 1)

5. 161 S. 68. 2. 148 Ἐσφαλμένως νομίζω δὲν ἐθεωρήθη γραμ. εἰς τὸν
κομιστὴν 1) τὸ ἔγγραφον ἐν ᾧ ὑπάρχει μόνον ἡ φράσις : «δεκτὸν πρὸς πλη-
ρωμὴν δρ. 8000 τὴν 1 Ὀκτωβρ. 1818» μετὰ τῆς υπογραφῆς τοῦ ἐκδότη.
Ἀκ. 20 Μαρ. 32. ἐν Dalloz ef. de Com. 314. 2) ἡ συναλλαγματικὴ εἰς
διαταγὴν τοῦ ἐκδότη μὴ φέρουσα τὴν υπογραφὴν τοῦ ἐκδότη οὔτε τινὰ
ὁπισθογράφειν, ἀλλὰ μόνον τὴν υπογραφὴν τοῦ πληρωτοῦ. Ἐφ. Ἀθ. 800
(96) Θ. 9. 27.

(1) LyC. Tr. 3. 98 καὶ 4. 771. Boistel 853. Alauzet 1538. Dalloz
ef. de Com. 924.

(2) Ἴδε τὴν σημ. 1 τῆς σελ. 196. Boistel 853. LyC. Tr. 4. 769 bis.
Κατὰ τὸν Ν τῆς 7 Ἰουλ. 1843 ἄρθρ. 1 καὶ τὸ Καταστ. τῆς Ἐθν. Τραπε-
ζης ἄρθρ. 9 «Τὰ τραπεζικὰ γραμμάτια εἶνε ἀνώνυμα (δηλ. εἰς τὸν κοι-
στὴν), πληρωτέα εἰς τὴν ἐμφάνισιν (ἐν ὄψει) ἢ μεθ' ἡμέρας ἀπὸ τῆς ἐμφα-
νίσεως (ἀπὸ τῆς ὀψεως). Ἐκ τοῦ ἄρθρ. 6 τοῦ Ν. ΨΙ' τῆς 16 Δεβρ. 61 προ-
κύπτει ὅτι τὰ πληρωτέα εἰς τὴν ἐμφάνισιν ἀνώνυμα γραμ. χαρακτηρίζονται
τραπεζικὰ καὶ ἀποτελοῦσι τὸ προνόμιον τῆς Ἐθν. Τραπεζῆς»

(3) Ἴδε § 530—533. Ραλ. 602.

(4) Ἴδε σημ. 2 τῆς σελ. 195 καὶ Μομφερ. Ἐνοχ. § 63. Ἴδε καὶ Γνωμ.
τοῦ Νομικοῦ συμβουλίου 51 τοῦ 1889 καθ' ἣν τὰ εἰς τὸν κομιστὴν γραμ.
ὑπόκεινται εἰς τὸ τέλος τοῦ ἄρθρ. 14 τοῦ Ν. περὶ Χαρτ. (Ἴδε Παππαευστρα-
τίου Ἐρμ. τοῦ Ν. περὶ Χαρτ.).

(5) LyC. Tr. 4. 722. Boistel 853. Pardessus 483.

δὲν εἶνε ἀνάγκη νὰ ᾔνε χρονολογημένον, διότι ἡ χρονολογία, διὰ τὸ κῦρος τῶν ιδιωτικῶν ἐγγράφων, δὲν εἶνε ἀπαραίτητος (ἄρθρ. 409 Πολ. Δικ.), εἰμὴ ὅπου ὁ Ν. ἀπαιτεῖ ρητῶς ταύτην (ἄρθρ. 110 137. 188. 332 Ἐμ. Ν.). (1) 2) δὲν δύναται νὰ ᾔνε πληρωτέον ἐν ὄψει, καθόσον τότε συμπίπτει πρὸς τὸ τραπεζογραμματίον ἐπὶ βλάβῃ τῶν ἔχουσῶν προνόμιον ἐκδόσεως Τραπεζῶν (2). 3) κατὰ τινας οὔτε ἡ ληφθεῖσα ἀξία ἢ ἡ αἰτία τῆς ἐκδόσεως εἶνε ἀναγκαῖον νὰ ἀναφέρεται (3). Τὸ αὐτὸ καὶ διὰ τὸν χρόνον καὶ τὸν τόπον τῆς πληρωμῆς ἂν καὶ τινες ἀπαιτοῦσι καὶ τοῦτο. (4)

1791. Χαρακτῆρ. Ἡ ἐκδοσις γραμματίου εἰς τὸν κομιστὴν δὲν εἶνε πρᾶξις ἐμπορικῇ, ἐκτὸς ἂν τοῦτο ὑπεγράφη διὰ πρᾶξιν τοιαύτην ἢ ἂν ᾔνε πληρωτέον ἐν ἄλλῳ τῆς ἐκδόσεως αὐτοῦ τόπῳ, διότι τότε ὑπάρχει ἀποστολὴ χρημάτων ἀπὸ τόπου εἰς τόπον (ἄρθρ. 2 § 7 Ν. Ἀρμ.) (5). Ἐφαρμόζεται ὅμως ἐνταῦθα τὸ τεκμήριον τοῦ ἄρθ. 8 § 2 τοῦ Ν. περὶ Ἀρμ. διότι τοῦτο ἀφορᾷ εἰς πᾶν γραμματίον καὶ τὸ μὴ εἰς διαταγὴν. (6)

(1) LyC. Tr. 4. 773. Τὸ Ἐφ. Pau 6 Ἀπρ. 86. D. 86. 2. 230. S. 88. 2. 14 ἀπαιτεῖ καὶ τὴν χρονολογίαν, διότι τότε τὸ γραμ. εἰς τὸν κομιστὴν εἶνε δεκτικὸν παραγραφῆς, διότι κατὰ τοῦτο τὸ ἀπαράγραπτον εἶνε γνώρισμα τοῦ τραπεζογραμματίου. Ἄρα κατὰ τὸ Ἐφετεῖον τὸ γραμ. εἰς τὸν κομιστὴν δύναται νὰ ᾔνε πληρωτέον ἐν ὄψει, ὅμα ἔχει χρονολογίαν καὶ δὲν ἀποτελεῖ παραβίασιν τοῦ προνομίου τῆς Τραπεζῆς. Ἰδε LyC. Tr. 4. 769 bis.

(2) Boistel 853. Ἰδε τὴν ἀνωτ. σημ. Παρ' ἡμῖν καὶ ἀπὸ τῆς ὀφείας πληρωτέον γραμ. εἰς τὸν κομιστὴν προεβάλλει τὸ προνόμιον τῆς Ἐθν. Τραπεζῆς. Ἰδε σημ. 2 τῆς σελ. 1057.

(3) LyC. Tr. 4. 773. Alauzet 1538. Boistel 854. Contra: Bedarride 645. Μομφερράτου Ἐνοχ. § 66. Τὸ Ἀκ. 2 Ἀπρ. 78. S. 79. 1. 16 ἡκούρῳσεν ἐνεχυρίασιν γραμ. εἰς τὸν κομιστὴν, διότι ἦτο ἀποδεδειγμένον ὅτι ἐξεδόθη ἄνευ αἰτίας καὶ οὐχὶ διότι δὲν ἀνεφέρετο ἐν τῷ τίτλῳ τοιαύτη.

(4) Dalloz ef. de Com. 926. Τὸ γραμ. εἰς τὸν κομιστὴν δύναται νὰ γίνῃ 1) καὶ διὰ συμβολαιογραφικοῦ ἐγγράφου, ὅπερ εἶνε ἐκτελέσιμον. Ἐφ. Bordeaux 22 Ἰαν. 39 ἐν Dalloz ef. de Com. 922. 2) πρὸς ὀρισμένον πρόσωπον ἢ εἰς τὸν κομιστὴν π. χ. ἀπόσχομαι νὰ πληρώσω εἰς τὸν Α. ἢ εἰς τὸν κομιστὴν δρ. Χ.» Boistel 854.

(5) LyC. Tr. 4. 774. Alauzet 1538. Boistel 854. Dalloz ef. de Com. 923. Παλ. 602.

(6) LyC. αὐτ. Boistel αὐτ.

1792. Μεταβίβασις καὶ Εὐθύνη. Ἡ μεταβίβασις γίνεται ἄνευ διατυπώσεων ἀπὸ χειρὸς εἰς χεῖρα διὰ παραδόσεως. Ἐπομένως ὁ μεταβιβάζων εὐθύνεται οὐχὶ ὡς ὀπισθογράφος διὰ τὴν πληρωμὴν, ἀλλ' ὡς ἐκχωρητὴς διὰ τὴν ὑπαρξίν τοῦ χρέους μόνον ⁽¹⁾. Ἐὰν ὑπάρξῃ ὀπισθογράφησις ἢ ὑπογραφή ἐπὶ τοῦ τίτλου, αὕτη δύναται κατὰ τὰς περιστάσεις νὰ ἔχῃ ἔννοιαν καὶ σημασίαν ἐγγυήσεως ⁽²⁾.

1793. Καθήκοντα τοῦ κομιστοῦ. Ὁ κομιστὴς πρὸς διατηρησιν τῶν δικαιωμάτων αὐτοῦ εἶτε ἀπέναντι τοῦ ἐκδότης εἶτε ἀπέναντι τοῦ μεταβιβάσαντος αὐτῷ τὸν τίτλον, ἢ τῶν ἐγγυητῶν αὐτῶν, δὲν ὀφείλει νὰ βεβαιώσῃ διὰ διαμαρτυρικοῦ τὴν ἄρνησιν τῆς πληρωμῆς ἢ νὰ κινηθῇ ἐντὸς προθεσμίας. Ταῦτα ἐφαρμόζονται ἐπὶ συναλλαγματικῶν καὶ γραμματίων εἰς διαταγὴν. Ἡ μόνη προθεσμία ὑφ' ἧς δεσμεύεται ὁ κομιστὴς εἶνε ἡ τῆς παραγραφῆς ⁽³⁾.

1794. Ἐνστάσεις. Ὅπως ὁ κομιστὴς συναλλαγματικῆς συνεπιείχ τακτικῆς ὀπισθογραφήσεως, ἕνεκα τῆς ρήτηρας εἰς διαταγὴν, θεωρεῖται ὡς ἐξ ὑπαρχῆς κύριος τοῦ τίτλου καὶ ἄμεσος τοῦ ὀφειλέτου δανειστής, οὕτω καὶ ὁ κομιστὴς γραμματίου εἰς τὸν κομιστήν, διότι ἡ ρήτηρα «εἰς τὸν κομιστήν» ἐθεωρήθη ἔχουσα τὴν ἐννοιαν, ὅτι ὁ ὀφειλέτης ὑπόσχεται νὰ ἀναγνωρίσῃ ἄμεσον αὐτοῦ δανειστήν τὸν κάτοχον τοῦ τίτλου. Προτείνονται ἐπομένως κατὰ τοῦ τοιοῦτου κομιστοῦ αἱ ἐνστάσεις ὅσαι καὶ κατὰ τοῦ κομιστοῦ συναλλαγματικῆς, συνεπιείχ τακτικῆς ὀπισθογραφήσεως, δύνανται νὰ προβῶσι καὶ ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς πάντοτε ὅρους § 1335—1342 ⁽⁴⁾. Εἶνε προφανές ὅτι τὸ ἀρθ. 729 τῆς Πολ. Δικ. ἀφορῶν εἰς τὰς συναλλαγματικὰς καὶ εἰς τὰ γραμμὰτι εἰς διαταγὴν τὰ ἐμπορικά, δὲν ἔχει ἐνταῦθα ἐφαρμογὴν.

(1) Ἴδε § 1359 καὶ LyC. Tr. 3. 114 bis καὶ 4. 776. Boistel 854.

(2) LyC. Tr. 4. 776. Ἐφ. Grenoble 8 Δεσ. 83. D. 85. 2. 23. Κατὰ τὸν Boistel 854 οὔτε ἡ ὀπισθογράφησις οὔτε ἡ ὑπογραφή ἐπάγονται εὐθύνην διὰ τὴν πληρωμὴν, διότι ἡ ὀπισθογράφησις, ἂν οὐ ὁ τίτλος δὲν εἶνε εἰς διαταγὴν ἰσχύει ὡς ἐκχώρησις § 1368, ἡ δὲ ὑπογραφή ἐλλείπει κειμένου δὲν δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ ἐγγύησις. — Τουναντίον οἱ Badarride 548. Alauzet 1538 καὶ Pardessus 483 διαβλέπουσιν ἐν τῇ ὑπογραφῇ ἐπὶ τοῦ τίτλου ἐγγυήσιν.

(3) LyC. Tr. 4. 777. Boistel 854. Dalloz ef. de Com. 928.

(4) LyC. Tr. 4. 778. Boistel 854.

1795 Παραγραφή. Εἴτε πολιτικὸν εἶνε εἴτε ἐμπορικόν, τὸ γραμματίον εἰς τὸν κομιστὴν ὑπόκειται εἰς τὴν κοινὴν παραγραφὴν, διότι τὸ ἄρθρ. 189 ἄφορξ εἰς τὰς συναλλαγματικὰς καὶ εἰς τὰ γραμματία εἰς διαταγὴν τὰ ἐμπορικὰ μόνον ⁽¹⁾.

Ἡ παραγραφή ἄρχεται ἀπὸ τῆς λήξεως.

1796. Διεκδίκησις. Οὐδεμία ἀμφιβολία ὅτι ὁ ἀληθὴς κύριος διεκδικεῖ τὸ γραμματίον εἰς τὸν κομιστὴν ἀπέναντι παντὸς κατόχου καὶ αὐτοῦ τοῦ καλῆς πίστεως κατὰ τὰς ἀρχὰς περὶ διεκδικήσεως κινητῶν τοῦ Ρωμ. Δικ. § 477. 'Ο Ν. ΑΣΜΔ' τῆς 26 'Ιουλ. 1885 ἄφορξ μόνον εἰς ἀνώνυμα δημόσια χρεώγραφα καὶ ἀνωνύμους μετοχὰς ἐταιριῶν, δὲν εἶνε δὲ δεκτικὸς ἐπεκτάσεως.

Ὁ αὐτὸς Ν. ὡς γνωστόν, ἐν ἄρθρ. 4, ἐξαιρεῖ τὰ τραπεζογραμματία, ἀφίνων ταῦτα ἐπὶ τὸ κράτος τοῦ κοινοῦ δικαίου. Διὰ τοῦτο ἐκρίθη ὅτι καὶ τῶν τραπεζογραμματίων ἐπιτρέπεται διεκδίκησις καὶ κατὰ τοῦ καλῆς πίστεως κατόχου ⁽²⁾.

Ἐν Γαλλίᾳ ἕνεκα τοῦ ἄρθρου 2279 τοῦ Γαλ. Κωδ. τοῦ καθιεροῦντος τὸν γνωστὸν κανόνα ὅτι «ἐπὶ κινητῶν ἡ κατοχὴ ἐπέχει τόπον τίτλου κτλ.», δέχονται ὅτι ἡ διεκδίκησις ἀνωνύμων ἐν γένει τίτλων κατὰ τοῦ καλῆς πίστεως κατόχου δὲν εἶνε δυνατὴ εἰμὴ ἐν περιπτώσει ἀπωλείας καὶ κλοπῆς. Τοιοῦτόν τι ὑπεστηρίχθη καὶ παρ' ἡμῶν § 477.

1797. Ἀπώλεια. Ἐπὶ ἀπωλείας γραμματίου εἰς τὸν κομιστὴν δὲν ἔχουσι βεβαίως ἐφαρμογὴν τὰ ἄρθρ. 150 καὶ ἐπ. § 1532. Ὑποστηρίζεται μόνον ὅτι ἡ πληρωμὴ, ἐν περιπτώσει ἀπωλείας, δύναται νὰ γίνῃ ἐπὶ ἐγγυήσει § 462—466 ⁽³⁾.

(1) Dalloz ef. de Com. 929. LyC. Tr. 4. 779. Pardessus 483.

(2) 'Ιδ. § 496 καὶ 'Εφ. Ν. 605 (94) 'Εφ. Δ. 5. 8 ἢ Θ. 6. 126. — Ἐν Γαλλίᾳ δὲν ἐπιτρέπεται διεκδίκησις τῶν Τραπεζογραμ. κατὰ τοῦ καλῆς πίστεως κατόχου οὔτε ἐπὶ ἀπωλείας οὔτε ἐπὶ κλοπῆς LyC. Tr. 4. 764.

(3) Dalloz ef. de Com. 925. 'Εφ. 'Αθ. 1651 (901) Θ. 13. 393. — 'Εφ. 'Αθ. 2080 (901) Θ. 13. 421. Contra 'Εφ. 'Αθ. 908 (99) Θ. 11. 421. Ἡ ΑΠ. 240 (94) Θ. 5. 514 ἐπὶ καταστροφῆς τραπεζικῶν γραμ. εἶπεν ὅτι ἡ ἐμφάνισις τοῦ τίτλου εἶνε ὅρος καὶ ὅτι ὁ λαμβάνων ἀνώνυμον τίτλον ἀναδέχεται προδήλως τοὺς κινδύνους τῆς καταστροφῆς καὶ συναινεῖ εἰς τὴν μὴ ἐπιστροφὴν τοῦ δοθέντος ἀνταλλάγματος.

1798. Πληρωμή. Ἡ πληρωμὴ γίνεται ἐπὶ τῇ προσαγωγῇ τοῦ τίτλου, ἥτις, ὡς εἶπομεν, κατὰ τινὰς εἶνε ὁρος ⁽¹⁾. Θεωρητικῶς οὔτε τὰ ἄρθρ. 143—146 τοῦ Ἑμ. Ν. περὶ πληρωμῆς τῆς συναλλαγματικῆς ἐφαρμόζονται ἐνταῦθα, ἀλλὰ τὸ κοινὸν δίκαιον, καθ' ὃ ὁ δεχόμενος τὴν πληρωμὴν πρέπει νὰ εἶνε ἱκανὸς καὶ δικαιοῦχος § 1488.

Τοιαύτη ὅμως λύσις ἰσοδυναμεῖ πρὸς ἀναίρεσιν τῆς ἐν τῷ τίτλῳ δεδηλωμένης θελήσεως τοῦ ὀφειλέτου, ἥτις, κατὰ τοῦτο βεβαίως, ἀποτελεῖ ὄρον. Ὁ ὑπογράφων γραμματίον εἰς τὸν κομιστὴν ὑπόσχεται νὰ θεωρήσῃ δανειστὴν του πάντα κάτοχον ἄνευ ἄλλης ἐρεῦνης. Διὰ τοῦτο νομίζω ὅτι ἡ ἀνάλογος ἐφαρμογὴ τῶν περὶ πληρωμῆς τῆς συναλλαγματικῆς διατάξεων τοῦ Ἑμ. Ν. ἐπιβάλλεται καὶ ὅτι ὁ ἐκδότης πληρώων ἄνευ δόλου καὶ ἄνευ ἀμελείας κομιστὴν ἀνίκανον ἢ μὴ δικαιοῦχον ἐλευθεροῦται § 1494 ⁽²⁾.

1799. Ἐνεχυρίασις. Κατάσχεσις. Περὶ ἐνεχυρίασεως ἐφαρμόζονται τὰ ρηθέντα ἐν § 942. Ὡς πρὸς τὴν κατάσχεσιν νομίζω ἐφαρμοστέα τὰ ἐν § 519 Βεβαίως τὸ ἄρθρ. 920 τῆς Πολ. Δικ. εἶνε ξένον, ἀλλ' ἂν οὐ εἰς τὴν ρήτραν εἰς διατκὴν ἀνγκνωρίζομεν τὸ ἀκατάσχετον, δὲν ὑπάρχει λόγος νὰ ἀρνηθῶμεν τὸ αὐτὸ καὶ εἰς τὴν ρήτραν εἰς τὸν κομιστὴν ἥτις ἔχει τὰ αὐτὰ ἀποτελέσματα. Καὶ ἐνταῦθα δὲν ὑπάρχει σχέσις ὀφειλέτου πρὸς ὠρισμένον δανειστὴν καὶ ἐνταῦθα ὁ κάτοχος λογίζεται κύριος τοῦ τίτλου ἐξ ἀρχῆς καὶ οὐχὶ ἐκδοχεὺς τῶν πρὸ αὐτοῦ.

Τοῦτο ἐδέχθησαν καὶ ἐν Γαλλίᾳ ⁽³⁾.

1800. Γραμμάτια ἐν λευκῷ (billets en blanc). Κελοῦνται ἐκεῖνα ἐν οἷς τὸ ὄνομα τοῦ δικαιοῦχου εἶνε ἐν λευκῷ. Τὰ γραμμάτια ταῦτα, μέχρι τῆς συμπληρώσεως αὐτῶν ἥτις, ὡς συνέπεια συμφωνίας, δύναται νὰ γίνῃ παρ' οἰουδήποτε δικαιοῦχου ⁽⁴⁾ καὶ ὅποτεδήποτε, εἶνε εἶδος γραμματίου εἰς τὸν κομιστὴν, ἀπὸ τῆς συμ-

(1) *Ἴδε ἀνωτ. σημείωσιν.

(2) Μομφερ. Ἐνοχ. § 65.

(3) Boistel 854. Ἀκ. 15 Ἰαν. 55, D. 55. 1. 5, S. 55, 1. 257. ἴδε σημ. † τῆς σελ. 684 καὶ § 1527.

(4) ἴδε τὴν σημ. 3 τῆς σελ. 631 καὶ § 1684 καὶ Ἀκ. 14 Φεβρ. 83, S. 86. 1. 67.

πληρώσεως δὲ καθίσταται ἡ γραμματίων εἰς διαταγὴν ὑπαρχούσης τῆς ρήτρας ἡ γραμματίων ἀπλοῦν ⁽¹⁾.

Ἐπειδὴ τῶν γραμματίων τούτων εἶχε γίνεαι κατάχρησις, διότι συνήθως ἐξεδίδοντο δι' ἀθεμίτους αἰτίας, ἡ χρῆσις αὐτῶν εἶχεν ἀπαγορευθῆ ἐν Γαλλίᾳ ⁽²⁾. Σήμερον δὲν φιλονικεῖται τὸ κύρος αὐτῶν ἐκεῖ παρὰ τῶν πολλῶν ⁽³⁾.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'.

Περὶ τῆς ἐπιταγῆς (chèque)

1801. Κείμενα. Ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. Ἀντώνιος Πεταλᾶς ἐν αἰτιολογικῇ ἐκθέσει, συνοδευούσῃ νομοσχέδιον, περὶ ἐπιταγῶν, ὑπ' αὐτοῦ κατὰ τὸ ἔτος 1887 συνταχθέν, ἔγραφε τὰ ἐξῆς ⁽⁴⁾ :

« Ἀφ' οὗτοι αἱ μὲν τραπεζικαὶ ἐργασίαι ἔλαβον παρ' ἡμῖν εὐρείαν ἀνάπτυξιν, αἱ δὲ μετὰ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορικαὶ σχέσεις ἐπολλαπλασιάσθησαν, εἰσήχθη νέον ὄργανον πληρωμῆς, ἡ ἐπιταγὴ (chèque), ἣτις μετὰ τῆς συναλλαγματικῆς εἰσὶ τὰ ἰσχυρότερα μέσα, ἅτινα ἡ ἐμπορικὴ εὐφυΐα ἐφεῦρεν ὅπως ἀπαλλαγῇ τῆς χρήσεως τοῦ μεταλλικοῦ νομίσματος.

« Ἀλλ' ἐνῷ εἰς τὰς συναλλαγὰς ἡ ἐπιταγὴ χρησιμεύει ὡς ὄργανον πληρωμῆς, καὶ ἐκ τούτου πλείσται ἐννομοὶ σχέσεις παράγονται, ἡ ἡμετέρα νομοθεσία σιγᾷ ἐντελῶς ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου· τὰ δὲ δικαστήρια εἰσὶν ἠναγκασμένα νὰ ἐφαρμόζωσιν ἐξ ἀναλογίας διατάξεις τοῦ Ἐμπορικοῦ Νόμου περὶ συναλλαγματικῶν καὶ εἰς διαταγὴν γραμματίων ἢ νὰ ἀνατρέχωσι διὰ τὴν λύσιν τῶν ἐκάστοτε ἀναφυσμένων ζητημάτων εἰς τὰς γενικὰς ἀρχὰς τοῦ Ἀστυνομικοῦ Δικαίου περὶ ἐντολῆς.

« Ἀλλὰ διὰ τῶν βοηθημάτων τούτων, οὐδόλως ἡ νομολογία δύναται νὰ δημιουργήσῃ σύστημα πλήρες ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου,

(1) LyC. Tr. 4. 781 καὶ σημ. 4 τῆς σελ. 1056.

(2) Ἰδὲ σημ. 1 τῆς σελ. 196.

(3) LyC. Tr. 4. 782. Bedarride 644 Boistel 854. Pardessus 483. Contra Alauzet 1539.

(4) Ἰδὲ τὸ Νομοσχ. καὶ τὴν αἰτιολογ. ἐκθεσιν ἐν Θ. 8. 346.

διότι ὁρος οὐσιώδης πρὸς ὑπαρξιν τῆς ἐπιταγῆς, καθιερωθεὶς ὑπὸ τῶν ἐμπορικῶν ἐθίμων καὶ δεκτὸς γενόμενος ὑπὸ τῶν ἀλλοδαπῶν νομοθεσιῶν, εἶνε ἡ ὑπαρξὶς πραγματικῆς καὶ διαθεσίμου προβλέψεως καὶ ἡ ἐν βραχυτάτῳ χρόνῳ ἐξόφλησις αὐτῆς.»

Τὰ ἀνωτέρω δύνανται νὰ γραφῶσι καὶ σήμερον, διότι τὸ ἄρθρ. 15 § γ' καὶ τὸ ἄρθρ. 18 τοῦ Ν. περὶ Χαρτοσήμου μετὰ τινων διατάξεων ἀφορωσῶν εἰς τὴν Ἑθνικὴν Τράπεζαν ⁽¹⁾ εἶνε τὰ μόνα παρ' ἡμῖν ἀκόμη περὶ ἐπιταγῆς νομοθετικὰ κείμενα.

1802. Κανόνες. Ὑπὸ ποίων κανόνων διέπονται παρ' ἡμῖν αἱ ἐπιταγαί, εἶνε δύσκολον νὰ ὀρίσθῃ. Αἱ διατάξεις περὶ συναλλαγματικῶν καὶ γραμματίων εἰς διαταγὴν ἢ οἱ κανόνες περὶ τῶν τίτλων εἰς διαταγὴν § 1366 ἢ εἰς τὸν κομιστὴν § 1789 ἐφαρμόζονται βεβαίως, ἐὰν ἐν τῷ τίτλῳ ἀνευρίσκωνται τὰ στοιχεῖα. Συνηθέστατα ὅμως τὰ περὶ ἐντολῆς καὶ ἐπιτάξεως κείμενα, μετὰ τῶν ἐθίμων, ἀποτελοῦσι τὴν μόνην νομικὴν πηγὴν, εἰς ἣν ὀφείλει τις νὰ καταφύγῃ πρὸς ἐπίλυσιν τῶν ἀναφρομένων ζητημάτων.

1803. Ὅρισμός. Ἡ ἐπιταγὴ εἶνε ἔγγραφος ἐντολὴ πληρωμῆς. Ἴδου πῶς ὀρίζει ταύτην ὁ Ἰταλ. Ἑμ. Ν. ἐν ἄρθ 339 ⁽²⁾ :

«Ὅστις ἔχει χρηματικὰ ποσὰ διαθέσιμα παρὰ πιστωτικῷ τινι ἰδρύματι ἢ παρ' ἐμπόρῳ τινί, δύναται νὰ διαθέσῃ αὐτά, πρὸς ἴδιον ὄφελος ἢ τρίτου, διὰ τραπεζικῆς ἐπιταγῆς (chèque)».

Χαρακτηριστικώτερον εἶνε τὸ ἄρθρ. 1 τοῦ Γαλλ. Νόμου τῆς 14 Ἰουνίου 1865· κατ' αὐτό : «Ἡ ἐπιταγὴ εἶνε ἔγγραφον, ὑπὸ τὸν τύπον ἐντάλλματος πληρωμῆς, χρησιμεῦον εἰς τὸν ἐκδότην νὰ ἀποσύρῃ, πρὸς ἴδιον ὄφελος ἢ πρὸς ὄφελος τρίτου, τὸ ὅλον ἢ μέρος τῶν

(1) Ἐν ἄρθρ. 9 § ε' καὶ ζ' τοῦ καταστατικοῦ τῆς Ἑθνικῆς Τραπεζῆς (1843) ἀναγινώσκομεν ὅτι μεταξὺ τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς εἶνε § ε' τὸ νὰ δέχεται παρακαταθέσεις χρημάτων δι' ἀνοικτῶν λογαριασμῶν ἀτόκως ἢ μὲ τόκον καὶ νὰ πληρώνῃ ἀνεξόδως πᾶν ἔνταλμα ἢ ἐπιταγὴν (assignation) πρὸς αὐτὴν μέχρις ἐξοφλήσεως τῶν εἰς πίστωσιν τοῦ ἐκδότης κατατεθέντων ποσῶν». § ζ' αὐτὸ νὰ ἐκδίδῃ καὶ γραμμάτια εἰς διαταγὴν πληρωτέα εἰς τὴν ἐμφάνισιν ἢ μεθ' ἡμέρας ἀπὸ τῆς ἐμφανίσεως ἴδε καὶ ἄρθρ. 34 καὶ 35. Ἴδε ἐπίσης καὶ ἄρθρ. 12 ἀπαλειφθέν τῆς συμβάσεως 8 Δεβ. 1880 καὶ τὸ Διάταγ. 9 Μαρτ. 97.

(2) Κατὰ τὴν ἐν τῷ ὑπουργείῳ τῆς Δικαιοσύνης εὑρισκομένην μετάφρασιν τοῦ κ. Φρεῖδ. Ἀλμπάνα.

εἰς τὸ ἐνεργητικὸν τοῦ λογαριασμοῦ του διαθεσίμων κεφαλαίων».

1804. Ἡ ἐπιταγὴ καὶ ἡ συναλλαγματική. Ἀλλὰ καὶ ἡ συναλλαγματική εἶνε ἐντολὴ πρὸς πληρωμὴν. Καὶ ἐρωτᾶται ποία ἡ ἀνάγκη νέου τίτλου καὶ πρὸς τί ἡ ἀμίλλα τῶν διαφορῶν νομοθετῶν ὅπως περιβάλλωσιν αὐτόν καὶ δι' εὐνοίας;

Εἶπον ὅτι ἡ ἐπιταγὴ εἶνε πληρωτέα καὶ ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ—ὅτι εἶνε πληρωτέα ἐντὸς βραχυτάτης προθεσμίας—ὅτι ὑποτίθῃσι τὴν ὑπαρξίν προβλέψεως πραγματικῆς καὶ διαθεσίμου κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐκδόσεως καὶ οὐχὶ μόνον κατὰ τὸν χρόνον τῆς πληρωμῆς—ὅτι χρησιμεύει διὰ νὰ ἀποσύρῃ τις τὰ κεφάλαια αὐτοῦ τὰ ὅποια ἔχει καταθέσει—ὅτι δύναται νὰ ᾔνε εἰς τὸν κομιστήν—ὅτι εἶνε ὄργανον πληρωμῆς κτλ.

Ὅλα ταῦτα εἶνε ἀληθῆ, ἀλλ' ὡς ὀρθῶς παρετηρήθη ⁽¹⁾ εἶνε διαφοραὶ δημιουργηθεῖσαι, μὴ ἐγκείμεναι ἐν τῇ φύσει τῶν τίτλων· διαφοραὶ αἰτίνες ἐν δεδομένη συναλλαγματικῇ δύνανται νὰ μὴ εὐρίσκωνται.

Ἡ συναλλαγματική εἶνε βεβαίως πληρωτέα ἐν ἄλλῳ τόπῳ, ἀλλὰ δύναται νὰ γίνη καὶ ἐν τῷ αὐτῷ, καὶ τοῦτο ἐγένετο πανταχοῦ πλὴν τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Τουρκίας ⁽²⁾. Ἡ ἐπιταγὴ εἶνε ὄντως πληρωτέα ἐντὸς βραχυτάτης προθεσμίας, ἀλλὰ μήπως ἡ συναλλαγματική δὲν δύναται νὰ ᾔνε τὸ αὐτό; Ἡ ἐπιταγὴ ὑποτίθῃσιν ἀναγκαίως ὑπαρξίν προβλέψεως πραγματικῆς καὶ διαθεσίμου κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐκδόσεως, καὶ χρησιμεύει διὰ νὰ ἀποσύρῃ τις τὰ κεφάλαια αὐτοῦ ἀλλὰ καὶ τῆς συναλλαγματικῆς ἡ φύσις δὲν ἀντίκειται εἰς ταῦτα. Ἡ ἐπιταγὴ εἶνε πληρωτέα εἰς τὸν κομιστήν, ἀλλὰ καὶ ἡ συναλλαγματική δύναται νὰ γίνη ἄμικθελήσῃ ὁ νομοθέτης. Ἡ ἐπιταγὴ εἶνε ὄργανον πληρωμῆς καὶ οὐχὶ ὄργανον μεταφορᾶς· ἀλλὰ καὶ ἡ συναλλαγματική εἶνε ὄργανον πληρωμῆς § 1263 καὶ ἡ ἐπιταγὴ (ὅταν ᾔνε πληρωτέα ἐν ἄλλῳ τόπῳ) εἶνε ὄργανον μεταφορᾶς.

Οὐδεὶς λοιπὸν θεωρητικὸς ὑπῆρχε λόγος πρὸς δημιουργίαν τῆς ἐπιταγῆς. Ὑπῆρχεν ὅμως πρακτικὸς.

Οἱ διάφοροι νομοθέται ἀνεχώρησαν ἐκ τῆς ἀρχῆς ὅτι συμφέρει ὑπὸ πᾶσαν ἔποψιν ἡ ἰδρυσις ἐν τῇ χώρᾳ τραπεζῶν καταθέσεως

(1) Laurin Cours § 738.

(2) Ἴδε τὴν σημ. τῆς σελ. 621.

(Banques de depot). Διὰ τῆς ἰδρύσεως αὐτῶν ὠφελοῦνται οὐ μόνον οἱ καταθέται, ἀπαλλασσόμενοι τῶν μεριμνῶν καὶ κινδύνων τῆς φυλάξεως καὶ ἀπολαμβάνοντες τόκον, ἀλλὰ καὶ τὸ κοινόν, διότι κεφάλαια ἀδρανῆ καὶ μὴ παραγωγά, κεκρυμμένα ἴσως, τίθενται εἰς τὴν διάθεσιν αὐτοῦ. Ἡ ἰδρυσις καὶ ὁ πολλαπλασιασμός τραπεζῶν καταθέσεως σημαίνει πρῶτον λογαριασμοὺς ἀλληλοχρέους, εἴτα γύρους ἢ μεταφοράς (virements) καὶ τέλος συμψηφισμούς. Ὅλα δὲ ταῦτα εἶνε κίνησις κεφαλαίων ἀνευ ἀνάγκης μετακινήσεως νομίσματος.

Τί θὰ συνετέλει περισσότερον εἰς τὴν ἰδρυσιν τοιούτων τραπεζῶν; Τί θὰ ἐπειθε πάντα νὰ καταθέτη, ἀντὶ νὰ φυλάττη ἐπὶ ἰδίῳ κινδύνῳ καὶ ἄγονα, τὰ χρηματικὰ αὐτοῦ κεφάλαια; Ἡ εὐκολία τῆς ἀναλήψεως. Ὅσον εὐκόλως δύναται τις νὰ ἀποσύρῃ τὰ χρήματα τὰ ὅποια κατατίθῃσιν ἐπὶ τοσοῦτον εὐκόλως ἀποφασίζει νὰ καταθέσῃ. Τὸ μέσον δι' οὗ ἀποσύρει τις τὰ κατατεθέντα κεφάλαια αὐτοῦ εἶνε ἡ ἐπιταγή. Ἀς εὐνοήσωμεν λοιπὸν τὴν ἐπιταγὴν διὰ νὰ ἐνθαρρύνωμεν τὰς καταθέσεις καὶ τὴν ἰδρυσιν τραπεζῶν καταθέσεως.

Αὐταὶ ὑπῆρξαν αἱ σκέψεις τῶν διαφόρων νομοθετῶν καὶ εἰς ταύτας ὀφείλομεν καὶ τὰς διατάξεις περὶ ἐπιταγῶν καὶ τινος ἀτελείας δι' ὧν πάντες σχεδὸν περιέβηκον αὐτάς (1). Ἄλλο τὸ ζήτημα ἂν αἱ σκέψεις αὗται ἦνε ὀρθαὶ ἢ ἂν ἐπέφερον τὰ προσδοκώμενα ἀποτελέ-

(1) Ἐν Βελγίῳ κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 τοῦ Ν. τῆς 30 Ἰουνίου 1873 αἱ ἐπιταγαὶ (chèques) εἰς οὐδὲν ὑπόκεινται τέλος. Ἐν Γαλλίᾳ κατὰ τὸ ἄρθρ. 7 Ν. τῆς 14 Ἰουνίου 1865 ἐξηροῦντο παντὸς τέλους ἐπὶ 10 ἔτη, ἀλλὰ διὰ τοῦ Ν. τῆς 23 Αὐγ. 1871 ἐπεβλήθη τέλος χαρτ. 10 λεπτῶν, διὰ δὲ τοῦ Ν. τῆς 19 Φεβρ. 1874 τὸ τέλος ἐδιπλασιάσθη (20 λεπτά) διὰ τὰς πληρωτέας εἰς ἄλλον τόπον. Ἐν Ἰταλίᾳ διὰ τοῦ Ν. τῆς 5 Ἰουλ. 1882 καὶ τοῦ Β. Δ. τῆς 19 Αὐγ. 1882 ἐπεβλήθη χαρτίστημον λεπτῶν πέντε. Ἐν Ἀγγλίᾳ ἐπὶ τινὰ χρόνον ἦτο ἀτελής, ἤδη τὸ τέλος διὰ τὸς ἐπιταγὰς καὶ τὰς ἐν ὄφει πληρωτέας συναλλαγματικὰς εἶνε μία πέννα (10 λεπτά). Παρ' ἡμῶν αἱ μὲν ἐπιταγαὶ ἐπὶ τοῦ ἑξωτερικοῦ παρ' οἰκοδόμοις ἐκδιδόμεναι ἐξομοιοῦνται πρὸς τὰς συναλλαγματικὰς (ἄρθρ. 15 γ' τοῦ Ν. περὶ Χαρτ.). Αἱ ἐπιταγαὶ ἐπὶ τῇ ἐμφανίσει (chèques) τῶν ἀνωνύμων ἐταιριῶν αἱ πληρωτέαι ἐν Ἑλλάδι ὑπόκεινται εἰς τέλος λεπτῶν 10 (ἄρθρ. 18 Ν. Χαρτ.). Αἱ παρ' ἄλλων ἔστω καὶ τραπεζιτῶν ἐκδιδόμεναι ἐξομοιοῦνται πρὸς συναλλαγματικὰς, διότι εἶνε ἔγγραφα περιέχοντα διαταγὰς πληρωμῆς (ἄρθρ. 15 γ' Ν. Χαρτ.). Τὸ τέλος τῶν ἐπιταγῶν ἐπὶ τῆς Ἑθν. Τραπεζῆς πρὸς ἀνάληψιν ἀτόκων παρ' αὐτῇ καταθέσεων εἶνε λεπτά 10 (Ν. ΒΥΕΑ' τῆς 8 Ἰαν. 97 ἄρθρ. 1)

σματα. Τὸ βέβαιον εἶνε ὅτι ἡ ἐπιταγὴ διὰ πάντας τοὺς νομοθέτας θεωρεῖται ὡς μέσον δι' οὗ τις ἀποσύρει τὰ κατατεθειμένα χρηματικά κεφάλαια αὐτοῦ, ὁ πολλαπλασιασμός δ' αὐτῶν ἐνδείξεις ἀσφαλῆς ὑπάρξεως τραπεζῶν καταθέσεως.

Ἄλλ' ἡ ἐπιταγὴ χρησιμεύουσα πρὸς ἀνάληψιν τῶν κατατεθειμένων κεφαλαίων ταχέως μετεβλήθη εἰς ὄργανον πληρωμῆς ἤτοι νόμισμα. Ὁ δυνάμενος νὰ ἀποσύρῃ δι' ἐπιταγῆς χρήματα, ὅπως πληρώσῃ τὸν δανειστήν αὐτοῦ, ἦτο φυσικὸν νὰ σκεφθῇ νὰ παραδῶσῃ εἰς τοῦτον συναινοῦντα τὴν ἐπιταγὴν ἀντὶ μετρητῶν· οὗτος δὲ λαμβάνων ταύτην νὰ τὴν παραδῶσῃ πάλιν ἀντὶ μετρητῶν εἰς τὸν ἰδικόν του δανειστήν καὶ καθεξῆς. Ὅταν δὲ ἡ ἐπιταγὴ κατέστη πληρωτέα καὶ ἐν ἄλλῳ τόπῳ, μετεβλήθη καὶ εἰς ὄργανον μεταφορᾶς, ἀντικαταστήσασα οὕτω τὴν συναλλαγματικὴν.

Εἰς τὰς ἄνω σκέψεις περὶ ἐπιταγῆς, οἱ νομοθέται τῶν διαφόρων ἐθνῶν, δὲν προέβησαν ἐκ θεωρίας ἢ ἐκ σκέψεως, ἀλλὰ κατὰ μίμνησιν. Ἐγαργάλισεν αὐτοὺς τὸ παράδειγμα τῆς Ἀγγλίας· διότι ἐκεῖ, ἂν δὲν ἐγεννήθη ἡ ἐπιταγὴ, ἔλαβεν ὁμοῦς τόσῃ ἀνάπτυσιν, ὥστε δύναται τις ἄνευ ὑπερβολῆς νὰ βεβαιώσῃ, ὅτι τελείως ἀντεκατέστησε τὸ νόμισμα. (1)

1808. Τὰ ἐν Ἀγγλίᾳ. Ἐν Ἀγγλίᾳ οἱ ἔμποροι, καὶ αὐτοὶ οἱ ἰδιῶται, ἔχουσι τὴν συνήθειαν νὰ μὴ κρατῶσι παρ' ἑαυτοῖς εἰμὴ τὰ ἀπολύτως ἀναγκαῖα χρήματα, τὰ δὲ λοιπὰ νὰ καταθέτωσιν εἰς τράπεζαν. Ἡ συνήθεια αὕτη εἶνε ἀρχαία· τόσον δὲ ἐρριζωμένη ὥστε θεωρεῖται καὶ ἴδιον καλῆς ἀνατροφῆς. Ὁ Ἀγγλὸς ὁ εὐλαβοῦμενος ἑαυτὸν πρέπει νὰ ἔχῃ τραπεζίτην καὶ συνεπῶς μετ' αὐτοῦ ἄλληλόχρεων. Διὰ τοῦ τραπεζίτου ἐνεργεῖ τὰς πληρωμὰς του, διὰ τοῦ ἰδίου δὲ καὶ τὰς εἰσπράξεις του. Ἄν θέλῃ νὰ πληρώσῃ, ποσὸν ὅπωςδήποτε σημαντικόν, ἐκδίδει ἐπὶ τοῦ τραπεζίτου αὐτοῦ ἐπιταγὴν. Ἄν θέλῃ νὰ πληρωθῇ, ἀποστέλλει πρὸς τὸν ἴδιον τὰς ἐπιταγὰς ἢ γραμμάτια τὰ ὅποια παρ' ἄλλων ἔλαβεν ἀντὶ μετρητῶν, ἵνα ὁ τραπεζίτης ἐνεργήσῃ τὴν εἰσπραξίν.

Συνέπεια τῆς συνήθειας ταύτης, ἥτις δύναται νὰ κληθῇ ἐθνική, εἶνε ἡ ὑπαρξίς ἐν Ἀγγλίᾳ πολλῶν τραπεζῶν καταθέσεως, ἡ λειτουρ-

(1) Ἱστορικὰ περὶ ἐπιταγῆς ἴδε ἐν Vidari la Cambiale § 499 καὶ ἐπ.

γία ἀπείρων φυσικὰ ἀλληλοχρέων λογαριασμῶν, ἡ ἔκδοσις καὶ ἡ κυκλοφορία ἀναριθμήτων ἐπιταγῶν καὶ ἡ συγκέντρωσις τοῦ ὅλου σχεδὸν τῶν πληρωμῶν καὶ τῶν εἰσπράξεων εἰς χεῖρας τῶν τραπεζίτων ⁽¹⁾.

Ἐκαστος τραπεζίτης καθ' ἐκάστην ἔχει ἐπιταγὰς νὰ πληρώσῃ καὶ ἐπιταγὰς νὰ εἰσπράξῃ.

1806. Ἡ συμψηφιστικὴ λέσχῃ (Clearing houses). Ἡ φυσικὴ ὁδὸς τῆς κατὰ μέρος πραγματικῆς εἰσπράξεως καὶ κατὰ μέρος πραγματικῆς πληρωμῆς ἀπεδείχθη ἔνworis ματαία, διότι καὶ χρόνον καὶ κόπον ἀπῆτει πολύν. Διὰ τοῦτο ἕκαστος τραπεζίτης ἐφρόντιζε νὰ εὐρίσκηται ἐν σχέσει ἀλληλοχρέου μεθ' ὅσον τὸ δυνατόν μεγαλύνει τὸ ἀριθμὸν ἐκ τῶν συναδέλφων του, ἵνα τὰς εἰσπράξεις καὶ τὰς πληρωμὰς αὐτοῦ πρὸς ἕκαστον ἐξ αὐτῶν ἐνεργῇ διὰ πιστοχρεώσεως τοῦ μεταξὺ τῶν ἀλληλοχρέου. Πολλοὶ ἔχουσιν ἀλληλόχρεων μετὰ τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἀγγλίας, ἣτις πληρῶνεται διὰ χρεώσεως αὐτῶν τὰς ἐπ' αὐτῶν ἐπιταγὰς, ὧν αὕτη εἶνε κομιστής, καὶ πληρῶνει διὰ πιστώσεως τὰς ἐπιταγὰς τὰς ἐπ' αὐτῆς ἐκδοθείσας καὶ ὧν ἐκεῖνοι εἶνε κομισταί. Ἐὰν δὲ πρόκηται περὶ ἐπιταγῶν πληρωτέων ἢ εἰσπρακτέων παρὰ διαφόρων πελατῶν αὐτῆς, ἐχόντων πρὸς αὐτὴν ἀλληλόχρεων, ἡ πληρωμὴ ἢ ἡ εἰσπράξις γίνεται διὰ μεταφορᾶς (virement) ἥτοι χρεουμένης τῆς μερίδος τοῦ πληρῶνοντος καὶ πιστουμένης τῆς μερίδος τοῦ εἰσπράττοντος.

Ἄλλ' ὅλοι δὲν εἶνε εὐκόλουν νὰ ἔχωσιν ἀλληλόχρεων σπουδαίων ποσῶν μετὰ τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἀγγλίας, οὔτε ἕκαστος εἶνε δυνατόν νὰ εὐρίσκηται ἐν σχέσει ἀλληλοχρέου πρὸς ὅλους τοὺς συναδέλφους του. Ἀλλὰ καὶ ἂν ἦσαν ταῦτα δυνατὰ ἀπῆτουν χρόνον.

Ἐπρεπε λοιπὸν, τεθείσης τῆς ἀρχῆς τῆς διὰ συμψηφισμοῦ πληρωμῆς, νὰ ἐξευρεθῇ τρόπος, ὥστε οἱ τραπεζίται πάντες, οἱ ἐπιβεβαρυνμένοι λόγῳ τῆς Ἀγγλικῆς συνθηκῆς, μὲ τόσας πληρωμὰς καὶ τόσας εἰσπράξεις νὰ εὐρίσκωνται κατὰ πλάσμα καὶ ἐπὶ στιγμὴν καθ' ἐκάστην ἐν σχέσει ἀλληλοχρέου πρὸς ἀλλήλους καὶ πρὸς

(1) Ἐν Ἀγγλίᾳ ἐκ τοῦ χαρτοσήμου τῶν ἐπιταγῶν ὅπερ εἶνε μία πέννα ἦτοι 10 λεπτὰ εἰσπράχθησαν κατὰ τὸ ἔτος 1887 λίραι 450,000 ἢ φρ. 11,250,000, ὅπερ σημαίνει ὅτι ἐξεδόθησαν 108 ἑκατομμύρια ἐπιταγῶν (ἴδε Lyc. Tr. 4. 540 σημ. 4).

τρίτον τι πρόσωπον. Τοῦτο πραγματικῶς ἐπενοήθη ἤδη ἐν Λονδίῳ ἀπὸ τοῦ 18 αἰῶνος (1775) διὰ τῆς καλουμένης συμψηφιστικῆς λέσχης ἢ καταστήματος (Clearing houses), ἐνθα συνερχόμενοι οἱ συνδρομηταὶ τραπεζίται καθ' ἑκάστην, εἰς ὠρισμένας ὥρας, καὶ εὐρισκόμενοι κατὰ πλάσμα ἐν σχέσει ἀλληλοχρέου πρὸς ἀλλήλους καὶ τὸ ἴδρυμα, δι' ἀπλουσιότητος καὶ εὐφρεστάτης λογιστικῆς μεθόδου συμψηφίζουσιν ἐν συνόλῳ ὅ,τι ἔχουσι νὰ πληρώσωσι πρὸς ὅ,τι ἔχουσι νὰ εἰσπράξωσι, κανονίζοντες τὸ πρὸς ἐξίσωσιν εἴτε τοῖς μετρητοῖς εἴτε δι' ἐκδόσεως ἐπιταγῆς ἐπὶ τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἀγγλίας, εἰς τὴν ὁποίαν ἀπαραιτήτως ἕκαστον μέλος τοῦ Clearing houses πρέπει νὰ ἔχη ἀλληλόχρεον (1).

(1) Τὸ Clearing houses τοῦ Λονδίνου εἶνε Λέσχη ἰδιωτικὴ ἐντὸς τοῦ παλαιοῦ Ταχυδρομείου κατὰ τὴν ὁδὸν Lombard συστήτα κατὰ τὸ 1775 καὶ συντηρουμένη ὑπὸ τῶν συνδρομητῶν αὐτῆς. Ἰδρυθεῖσα ὑπὸ παλαιῶν τραπεζιτῶν δὲν ἐδέχετο ὡς μέλη αὐτῆς τὰς διὰ μετοχῶν Τραπεζὰς μέχρι τοῦ 1854, τὴν Τράπεζαν δὲ τῆς Ἀγγλίας μόλις ἐδέχθη κατὰ τὸ 1864. Ἐν τῇ λέσχῃ ἥτις ἀποτελεῖται ἀπὸ εὐρείαν αἰθουσάν ἕκαστος τραπεζίτης συνδρομητῆς ἔχει γραφεῖον, ἴδιον ὑπάλληλον καὶ ἴδιον βιβλίον. Περὶ τὴν 10 1/2 π. μ. καὶ ἑκάστην προσέρχεται ὁ ὑπάλληλος ἑκάστου τραπεζίτου φέρων τὰς ἐπιταγὰς, συναλλαγματικὰς κλπ. τὰς πληρωτέας παρὰ τῶν λοιπῶν συνδρομητῶν τῆς λέσχης, τὰς ὁποίας μετ' ἐξοφλήσεως καὶ σημειώσεως τοῦ ὀνόματος τοῦ κομιστοῦ κατατίθουσιν εἰς τὸ γραφεῖον ἑκάστου πληρωτοῦ χρεώων προχείρον λογαριασμὸν ὃν κρατεῖ ἐπὶ φύλλου χωριστοῦ, εἴτα λαμβάνων σημειώσεις ἐκείνων αἵτινες ἔχουσι κατατεθῆ εἰς τὸ ἰδικόν του γραφεῖον καὶ πιστώνων τὸν προχείρον λογαριασμὸν ἀπέρχεται τὴν μεσημβρίαν. Οὕτω ἕκαστος ὑπάλληλος ἔχει εἰς χεῖρας του τόσους προχείρους λογαριασμοὺς κατὰ δοῦναι καὶ λαβεῖν ὅσοι εἶνε οἱ τραπεζίται πρὸς οὓς ἔχει νὰ πληρώσῃ καὶ παρ' ὧν ἔχει νὰ λάβῃ. Ἄν ἔχῃ νὰ λάβῃ παρὰ 5 καὶ ἔχῃ νὰ πληρώσῃ πρὸς τρεῖς θὰ συντάξῃ 8 προχείρους λογαριασμοὺς. Εἰς τὰς 3 μ. μ. ἕκαστος ὑπάλληλος ἐπανερχεται φέρων νέους τίτλους τοὺς ὁποίους διανέμει ἐπίσης εἰς τὰ γραφεῖα τῶν διαφόρων πληρωτῶν καὶ λαμβάνει γνῶσιν τῶν εἰς τὸ γραφεῖον του τυχόν ὑπαρχόντων, πιστοχρεῶνων πάλιν τοὺς προχείρους λογαριασμοὺς. Ἀπὸ τῆς τρίτης μέχρι τῆς τετάρτης ὥρας δύναται νὰ ἐξακολουθῇ διανέμων καὶ λαμβάνων σημειώσεις. Εἰς τὰς 4 πύει ἡ διανομή, ὅσοι δὲ τίτλοι δὲν ἐπιστραφῶσι μέχρι τῆς 4 3/4 ἐκλαμβάνονται ὅτι θὰ πληρωθῶσι. Τότε ἕκαστος ὑπάλληλος ἀφροίζει τὸ δοῦναι καὶ τὸ λαβεῖν ἑκάστου εἰδικοῦ λογαριασμοῦ ἀναγράφων καὶ τὸ πρὸς ἐξίσωσιν. Εἴτα ἐπὶ ἰδίου φύλλου χάρτου ἐνθα εἶνε γεγραμμένα πάντα τὰ ὀνόματα τῶν συνδρομητῶν τῆς λέσχης μετὰ στηλῶν

Οὕτω ἄνευ μετακινήσεως νομίσματος ἢ ἐλαχίστου, ἄνευ κόπου καὶ ἀπωλείας χρόνου, συντελοῦνται καθ' ἐκάστην ἐκεῖ εἰσπράξεις καὶ πληρωμαὶ κολοσσίων ποσῶν⁽¹⁾. Ἡ ἐπιταγὴ ἀνεπλήρωσε τὸ νόμισμα καὶ δύναται πραγματικῶς νὰ ἀναπληρώσῃ αὐτὸ ἂν παρουσιάξῃ τὰς ιδιότητας τοῦ τραπεζογραμματίου ἥτοι νὰ ᾔνε μεταβλητὴ εἰς χρήματα ἐν πάσῃ στιγμῇ καὶ νὰ μὴ μεταβάλλεται. Ἐπιταγὴ, ἣν σπεύδει ὁ κομιστὴς νὰ ἐξαργυρώσῃ, δὲν εἶνε νόμισμα, ἀλλ' ἀπλὴ ἀπόδειξις, ὅπως δὲν εἶνε τὸ τραπεζογραμματίον, τὸ ὅποιον ὁ κάτοχος σπεύδει νὰ μεταβάλῃ εἰς μεταλλικόν.

Αὐτὰς τὰς ιδέας, αὐτὰ τὰ ὄνειρα, τὴν σύστασιν τραπεζῶν καταθέσεως, τὴν λειτουργίαν πολλῶν ἀλληλογρέων, τὴν ἐκδοσιν καὶ κυκλοφορίαν πολυαρίθμων ἐπιταγῶν, τὴν εἰσπραξίν καὶ τὴν πληρωμὴν διὰ συμψηφισμῶν, τὴν ἰδρυσιν τέλους Clearing houses ἐν ταῖς χώραις αὐτῶν, εἶχον ὑπ' ὄψει οἱ νομοθέται τῶν διαφόρων ἐπικρατειῶν οἱ ἀσχοληθέντες περὶ ἐπιταγῶν. Ὅνειρα ἀληθῶς χρυσὰ καὶ προσπάθειαι ἀξίαι πάσης ἐκτιμήσεως, ἀλλὰ πάντοτε ὄνειρα, διότι δυστυχῶς δὲν μεταφυτεύονται οἱ θεσμοὶ οἱ ἐδράζοντες ἐπὶ ἐθνικῶν συνηθειῶν καὶ ἐκ τούτων προελθόντες, οὔτε διὰ τῶν τοιούτων θεσμῶν μεταπλάττονται τῶν ἄλλων τὰ ἥθη.

Καὶ τὸ ἀποτελέσμα; παρὰ τὴν συναλλεγματικὴν ἔχομεν καὶ πιστώσεως καὶ χρεώσεως ἀναγράφει τὸ πρὸς ἐξίσωσιν ἐκίστου εἰδικοῦ λογαριασμοῦ ἀπέναντι τοῦ ὀνόματος ἐκίστου τραπεζίτου εἰς πίστωσιν μὲν, ἂν οὗτος ἔχῃ λαμβάνειν, εἰς χρέωσιν δέ, ἂν ἔχῃ δοῦναι. Μετὰ πρᾶξιν γίνεταί ἡ ἄθροισις τοῦ δοῦναι καὶ τοῦ λαβεῖν τοῦ τελευταίου τούτου λογαριασμοῦ καὶ ὁ μὲν προκύπτων ὀφειλέτης καταβάλλει εἰς τὸν ἐπόπτην τῆς λέσχης τὸ πρὸς ἐξίσωσιν εἰς μετρητὰ, ὁ δὲ προκύπτων δανειστὴς λαμβάνει πάλιν εἰς μετρητὰ τὸ πρὸς ἐξίσωσιν παρὰ τοῦ ἐπόπτου. Ἀπὸ τοῦ 1855 τὰ πρὸς ἐξίσωσιν καταβάλλονται εἰς ἐπιταγὴν ἐπὶ τῆς Γραπείας τῆς Ἀγγλίας. *Περὶ τῶν Clearing houses* ἴδε *Gustave Francois Clearing houses et chambres de Compensation—Courcelle—Seneuille des opérations de Banque* Βελ. 4 κεφ. 3 § 3.—*Vidari la Cambiale* § 508. *Boistel* § 856. Γ. Κατσελίδου *Τὸ νόμισμα* σελ. 90.

(1) Ὑπολογίζεται ὅτι αἱ πληρωμαὶ ἐν Ἀγγλίᾳ γίνονται 71 ο]ο δι' ἐπιταγῶν. Ἰδε Κατσελίδου *Τὸ νόμισμα* σελ. 90.—Συμψηφιστικὰ καταστήματα ἢ λέσχαι ἰδρύθησαν ἐν Μαγχεστέρᾳ (1872), ἐν Λιβερπούλῃ, ἐν Νιουκίστελ, ἐν Ν. Ὑόρκῃ (1854), ἐν Βοστώνῃ (1856), ἐν Παρίσι (1872), ἐν Ἰταλίᾳ διὰ Ν. 7 Ἀπριλ. 1881, ἐν Αὐστρίᾳ καὶ ἐν Γερμανίᾳ. *Vidari* § 508.

ἄλλον τίτλον, ὅμοιον σχεδὸν καθ' ὅλα, ἀναπληροῦντα ἐν πολλοῖς ἐκείνην καὶ ἔχοντα πρὸς αὐτὴν τὰς διαφορὰς μόνον ὅσας ἕκαστος νομοθέτης ἠθέλησε νὰ δημιουργήσῃ.

Διὰ τῶν ἀνωτέρω δὲν ὑποστηρίζω ὅτι δὲν πρέπει νὰ κανονισθῇ ἡ ἐπιταγή, ἀρ' οὐ λειτουργεῖ ὡς πωσδήποτε ἐν τῇ πράξει. Τοῦτο ἔχει καθῆκον ὁ νομοθέτης νὰ πράξῃ τὸ ταχύτερον. Ἀπλῶς ἠθέλησα νὰ σημειώσω διὰ τούτων, τὰ ὁποῖα εἶνε βεβαίως παρέκθασις, ὅτι ἡ λειτουργία τῶν ἐπιταγῶν ἱκανοποιεῖ ἀνομοιόπως ἄλλαν πελιτισμὸν κα βεβαίως ἄλλα ἥθη.

1807. Διατυπώσεις ἐν Ἰταλίᾳ καὶ ἐν Γαλλίᾳ. Κατὰ τὸ ἀρθρ. 340 τοῦ Ἰταλικοῦ ἐμπορ. Κώδικος. «Ἡ τραπεζικὴ ἐπιταγὴ πρέπει νὰ διαλαμβάνῃ τὸ πληρωτέον πρὸν, νὰ χρονολογῆται καὶ ὑπογράφεται παρὰ τοῦ ἐκδίδοντος. Δύναται νὰ ᾔνε εἰς τὸν κομιστήν. Δύναται νὰ ᾔνε πληρωτέα ἐν ὧσιν ἢ ἐντὸς προθεσμίας μὴ ὑπερβαίνουσας τὰς 10 ἡμέρας ἀπὸ τῆς προσαγωγῆς».

Κατὰ δὲ τὸ ἀρθρ. 1 τοῦ γαλλικοῦ νόμου τῆς 14 Ἰουνίου 1865 Ἡ ἐπιταγὴ «ὑπογράφεται παρὰ τοῦ ἐκδότου καὶ φέρει τὴν χρονολογίαν τῆς ἡμέρας καθ' ἣν ἐξεδόθη. Ἐκδίδεται μόνον ἐν ὧσιν. Δύναται νὰ ἐκδοθῇ εἰς τὸν κομιστήν ἢ ὑπὲρ ὠρισμένου προσώπου. «Δύναται νὰ ἐκδοθῇ εἰς διαταγὴν καὶ νὰ μεταβιβασθῇ δι' ὀπισθογραφήσεως ἐν λευκῷ».

Εἰς ταῦτα ὁ νόμος τῆς 19 Φεβρ. 1874 προσέθηκεν ὅτι ἀνὰ ἐπιταγὴν πρέπει νὰ φανερώνη τὸν τόπον ἐνθα ἐξεδόθη καὶ ὅτι ἡ χρονολογία τῆς ἐκδόσεως (ὅταν ἡ ἐπιταγὴ ᾔνε πληρωτέα εἰς ἄλλον τόπον) πρέπει νὰ γράφεται ὁλογράφως διὰ τῆς χειρὸς ἐκείνου, ὅστις ἔγραψε τὴν ἐπιταγὴν.

1808. Οἱ τύποι τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς. Παρ' ἡμῖν ἡ ἐθνικὴ Τράπεζα μεταχειρίζεται τὸν τύπον τῆς συναλλαγματικῆς, δι' ὅσας ἐκδίδει ἐπὶ τῶν ὑποκαταστημάτων αὐτῆς ἢ δι' ὅσας ταῦτα ἐκδίδουσι πρὸς ἄλληλα ἢ ἐπ' ἐκείνης ⁽¹⁾. Διὰ τὰς ἐπὶ τοῦ ἑξῶτε-

(1) Ἐθνικὴ Τράπεζα, Ἀθῆναι τὴν . . . Ἐπιταγὴ δρ. . .
 . . . τῇ ἐμφανίσει . . . πληρωθῆτωσαν διὰ τῆς παρούσης πρώτης (τῆς δευτέρας μὴ οὐτῆς) ἐπιταγῆς εἰς τὸν κ. . . ἢ εἰς τὴν ἰδαταγὴν αὐτοῦ δραχμαὶ . . . καταβληθεῖσαι ἐνταῦθα εἰς μετρητὰ παρὰ τοῦ κ. . .

ρικοῦ προτιμᾶ τὸν τύπον τοῦ τόπου τῆς πληρωμῆς. Οὕτω διὰ τὰς ἐν Γαλλίᾳ πληρωτέας ἀκολουθεῖ τοὺς τύπους τοῦ γαλλ. Νόμου.⁽¹⁾ Αἱ ἐπιταγαὶ τῶν ἐχόντων ἀτόκους πρὸς αὐτῇ καταθέσεις εἶνε δύο εἰδῶν καὶ ἔχουσι ἰδίον ἐκάστη τύπον ⁽²⁾.

1809. Εἰς τὸν κομιστὴν. Τὸ ζήτημα ἂν παρ' ἡμῖν αἱ ἐπιταγαὶ δύνανται νὰ ἐκδοθῶσι «εἰς τὸν κομιστὴν» ἥρτηται ἐκ τοῦ ἄλλου, ἂν ἐπιτρέπεται ἡ ἐκδοσις τοιούτων τίτλων § 1789.

Ἐν τῇ πράξει ὁ θέλων νὰ ἐκδῶσιν ἐπιταγὴν εἰς τὸν κομιστὴν ἐκδίδει ταύτην εἰς τὴν ἰδίαν του διαταγὴν καὶ τὴν ὀπισθογραφεῖ ἐν λευκῷ. Οὐδεμία ἀμφιβολία ὅτι ἡ ἐπιταγὴ δύναται νὰ ἐκδοθῇ ὑπὲρ ὠρισμένου προσώπου ἢ εἰς διαταγὴν τινος § 1366.

1810. Χρόνος πληρωμῆς. Κατὰ τὸ ἀρθρ. 340 § 3 τοῦ Ἰταλικοῦ ἐμπορ. Κώδικος ἡ ἐπιταγὴ «δύναται νὰ ἦναι πληρωτέα ἐν ὧσιν ἡ ἐντὸς προθεσμίας μὴ ὑπερβαίνουσας τὰς δέκα ἡμέρας ἀπὸ τῆς ἐμφανίσεως».

Κατὰ τὸ ἀρθρ. 1 § 3 τοῦ γαλλ. Ν. τῆς 14 Ἰουνίου 1865 «ἡ ἐπιταγὴ ἐκδίδεται μόνον ἐν ὧσιν». Κατὰ δὲ τὸ ἀρθρ. 5 § 3 τοῦ Ν. τῆς 19 Φεβρ. 1874 «πᾶσα συμφωνία μεταξὺ ἐκδότη, κομιστοῦ ἢ πληρωτοῦ τείνουσα νὰ καταστήσῃ τὴν ἐπιταγὴν πληρωτέαν ἄλλως ἢ ἐν ὧσιν καὶ εἰς πρώτην ζήτησιν, εἶνε αὐτοδικαίως ἀκυρὸς».

Αἱ ἄνω διατάξεις ὀφείλονται εἰς τὴν σκέψιν ὅτι ἡ ἐπιταγὴ εἶνε ὄργανον πληρωμῆς καὶ τότε μόνον ἀναπληροῖ τὸ νόμισμα, ὅταν ὁ κομιστὴς δύναται νὰ περυσιάσῃ τυχόν εὐθὺς πρὸς πληρωμὴν.

(Ἡ Τράπεζα οὐδεμίαν φέρει εὐθύνην ἐν περιπτώσει πληρωμῆς ἐπὶ πλαστογῇ ὑπογραφῇ τοῦ κομιστοῦ ἢ τινος τῶν ὀπισθογράφων).

Ὁ Διοικητὴς

Πρὸς τὸ ὑ/στημα αὐτῆς

Ὁ Τραπεζίτης

Εἰς Κόρινθον

(1) Κατὰ τὸ ἀρθρ. 9 τοῦ Γαλλ. Ν. τῆς 19 Φεβρ. 74 αἱ διατάξεις περὶ ἐπιταγῶν ἐφαρμόζονται καὶ εἰς τὰς ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ πληρωτέας ἐν Γαλλίᾳ.

(2) Αἱ χρώματος φαίου ἀνοικτοῦ χρησιμεύουσι δι' ἀνάληψιν. Πληρώσατε εἰς τὴν διαταγὴν ἐμοῦ τοῦ ἰδίου ἢ τοῦ δεῖνα δρ. τότας εἰς χρέωσιν τοῦ ἀνοικτοῦ μου λ/σμοῦ ἀτόκου καταθέσεως. Αἱ χρώματος κυανοῦ ἀνοικτοῦ χρησιμεύουσι διὰ μεταφορὰν (virement): Πιστώσατε τὸν λ/σμὸν τοῦ κ. δεῖνα με δρ. τότας εἰς χρέωσιν τοῦ ἀνοικτοῦ μου λογαριασμοῦ ἀτόκου καταθέσεως. Ἐννοεῖται χρονολογία καὶ ὑπογραφή.

Παρ' ἡμῖν ἐλλείψει διατάξεως ἢ ἐθίμου ἐναντίου, νομίζω ὅτι ἡ προθεσμία τῆς ἐπιταγῆς δύναται νὰ ὀρισθῇ ὅπως καὶ ἡ τῆς συναλλαγματικῆς § 1471. Ἄρα κατὰ τὰς περιστάσεις ἡ ἐπιταγὴ εἶνε δεκτικὴ ἀποδοχῆς § 1877· οὔτε ἀντίκειται κἂν εἰς ταῦτα τὸ καταστατικὸν τῆς Ἑθνικῆς Τραπεζῆς ἢ τὸ ἄρθρ. 18 § 2 τοῦ Ν. περὶ χαρτοσήμου ⁽¹⁾.

1811. Τύπος τῆς ἐπιταγῆς. Ἰδοὺ ὁ συνήθης τῆς ἐπιταγῆς τύπος.

Ἐν τῇ διὰ δραχ.
Πληρώσατε εἰς τὴν διαταγὴν τοῦ κ. δεῖνα δραχ. τόσας (εἰς χρέω-
σιν τοῦ μεταξύ μας λ[σμοῦ]. Ν. Ν.
Πρὸς τὸν κ. δεῖνα, εἰς.....

Τὸ ἀνωτέρω ἐγγραφον δὲν εἶνε βεβαίως συναλλαγματικὴ καὶ ἂν ᾔνε πληρωτέον εἰς ἄλλον τόπον, διότι ἐλλείπει ὁ χρόνος τῆς πληρωμῆς § 1291 καὶ ἡ ληφθεῖσα ἀξία § 1292. Διὰ τοὺς αὐτοὺς λόγους δὲν εἶνε γραμμάτιον· εἰς διαταγὴν· εἶνε μόνον τίτλος εἰς διαταγὴν. Ἄν ὑποθέσωμεν ὅμως ὅτι μνημονεύει ὠρισμένον χρόνον πληρωμῆς π.χ. «ἐν ὧρει» καὶ τὴν ληφθεῖσαν ἀξίαν π.χ. ἀξία ληφθεῖσα εἰς μετρητὰν θὰ ᾔνε συναλλαγματικὴ ἂν ᾔνε πληρωτέα ἐν ἄλλῃ τῆς ἐκδόσεως τόπῳ, τότε δὲ πρέπει νὰ ἐφαρμόσωμεν πάντας τοὺς περὶ συναλλαγματικῆς κανόνας καὶ ἀδιάφορον ἂν ὀνομάζεται ἐπιταγὴ καὶ οὐχὶ συναλλαγματικὴ § 1273.

Ἄλλ' ἐὰν μνημονεύῃ μὲν ὠρισμένον χρόνον πληρωμῆς καὶ λη-

(1) Ἰδοὺ: Κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 § 5' τοῦ κατ.στ. τῆς Ἑθνικῆς Τραπεζῆς αὕτη ἐκδίδει γραμ. εἰς διαταγὴν πληρωτέα εἰς τὴν ἐμφάνισιν ἢ μεθ' ἡμέρας ἀπὸ τῆς ἐμφανίσεως· κατὰ δὲ τὸ ἄρθρ. 34 § γ' τοῦ αὐτοῦ καταστατικοῦ ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ἀπὸ 9 Μαρτίου 1897 Β. Δ. «εἰς διαταγὴν γραμμάτια ἐκδίδονται πληρωτέα εἰς τὸν τόπον ὅπου ἐξεδόθησαν ἢ εἰς πᾶν ἄλλο Ταμεῖον τῆς Τραπεζῆς» (ἴδε καὶ ἄρθρ. 1 § 5' τοῦ Ν. 7 Ἰουλ. 1843). Τὰ ἐνταῦθα καλούμενα εἰς διαταγὴν γραμμάτια εἶνε αἱ ἐπιταγαί, καὶ διὰ τοῦτο αἱ παρ' αὐτῆς ἐκδιδόμεναι εἶνε πληρωτέαι ἐπὶ τῇ ἐμφάνισιν ἢ ἀπὸ τῆς ἐμφανίσεως. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 18 § 2 τοῦ Ν. περὶ Χαρτ. chèques καλοῦνται αἱ ἐπιταγαί ἐπὶ τῇ ἐμφάνισιν. Ἄρα δύναται τις νὰ ἰσχυρισθῇ ὅτι παρ' ἡμῖν αἱ ἐπιταγαί μόνον ἐν ὧρει ἢ ἀπὸ τῆς ὧρας πληρωτέαι δύνανται νὰ ἐκδοθῶσι. Νομίζω ὅτι τὰ ἀνωτέρω κείμενα πάντα ἄλλον σκοπὸν εἶχον ἢ νὰ ὀρίσωσι τὰς ἐπιταγὰς παρ' ἡμῖν.

φθείσαν αξίαν, ἦνε ὁμως πληρωτέον ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ, δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς γραμμάτιον εἰς διαταγὴν;

Βεβαίως ἐὰν ὑπάρχῃ ἀποδοχή, διότι ἀνευρίσκονται ὅλα τὰ στοιχεῖα τοῦ γραμ. εἰς διαταγὴν. Ἄλλ' ἂν δὲν ὑπάρχῃ νομίζω μᾶλλον ὄχι, διότι ἐλλείπει ἡ ὑπόσχεσις πληρωμῆς καὶ δὲν ἰσοδυναμεῖ πρὸς ταύτην ἡ εὐθύνη τοῦ ἐκδότης § 1764. Ὑπάρχουσιν ἐν τούτοις οἱ δεχόμενοι ὅτι τὸ τοιοῦτον ἔγγραφον εἶνε γραμμ. εἰς διαταγὴν τούτῳ λόγῳ ὡς πρὸς τὰ ἀποτελέσματα ⁽¹⁾.

1812. Χαρακτὴρ πολιτικὸς ἢ ἐμπορικὸς. Κατὰ τὸ ἀρθρον 6 § 2 τοῦ Ἰταλ. Ἐμπορ. Κώδ. ἀπὸ ἀλληλόχρεως καὶ ἡ τραπεζικὴ ἐπιταγὴ δὲν εἶνε πράξεις ἐμπορικαὶ διὰ τοὺς μὴ ἐμπόρους, ἐὰν δὲν ἔχωσιν αἰτίαν ἐμπορικὴν».

Κατὰ δὲ τὸ ἀρθρ. 4 § 1 τοῦ Γαλλ. τοῦ 1865 «ἡ ἐκδοσις ἐπιταγῆς, ἔστω καὶ πληρωτέας ἐν ἄλλῳ τόπῳ, δὲν ἀποτελεῖ φῦσει ἐμπορικὴν πράξιν».

Κατὰ ταῦτα δέχονται, ὅπως καὶ ἐπὶ γραμμ. εἰς διαταγὴν, ὅτι ἡ ἐκδοσις ἢ ἡ ὑποσημασίαν ἐπιταγῆς εἶνε πράξις ἐμπορικὴ, διὰ τὸν ὑπογράψοντα, ἂν ἐγένετο διὰ πράξιν ἐμπορικὴν δι' αὐτόν. Συνεπῶς ἡ ἐπιταγὴ, ὅπως καὶ τὸ γραμμ. εἰς διαταγὴν, δύναται νὰ ᾖ ἐμπορικὴ πράξις διὰ τινὰ ὑπογράψοντα, πολιτικὴ δὲ δι' ἄλλον.

Δέχονται ἐπίσης ὅτι ἐπὶ ὑπογραφῆς ἐμπορίου ἐφαρμόζεται τὸ τεκμήριον τοῦ ἀρθρου 8 § 2 τοῦ Ν. Ἀρμ. διότι τοῦτο ἀφορᾷ εἰς πᾶν γραμμάτιον. Ἐπίσης ἐν Γαλλίᾳ ἐφαρμόζουσι ὡς πρὸς τὴν ἀρμοδιότητα τὰ ἀρθρα

(1) Dalloz ef. de Com. 911. Τὸ κατὰ τῆς Ἑθν. Τραπεζῆς (ἀρθρ. 9 § 5 καὶ ἀρθρ. 34 § γ' Ν. 7 Ἰουλ. 43 ἀρθρ. 1 § 5 Διάτ. 9 Μαρτίου 97) τὰς ἐπιταγὰς αὐτῆς καλεῖ γραμ. εἰς διαταγὴν, τὰς δὲ τῶν ἄλλων ἐπ' αὐτῆς ἐπιταγὰς (ἴδε ἀρθρ. 9 § ε' καὶ Ν. 7 Ἰουλ. 43 ἀρθρ. 1 § ε'). Πρέπει ἐκ τούτου νὰ συμπεριλάβωμεν ὅτι πρὸς ἡμῖν γραμ. εἰς διαταγὴν εἶνε καὶ αἱ ἐπιταγαὶ οἱ ἀναφέρονται (λόγῳ τοῦ ἀρθρ. 188 Ἐμ. Ν.) ὠρισμένον χρόνον πληρωμῆς καὶ τὸ ληφθὲν ἀντίτιμον; Ἀμφιβάλλω ὡς εἶπον ἂν καὶ τὸ ἀρθρ. 188 Ἐμ. Ν. ἀνεῦ προκαταλήψεως ἀνγκινωσκόμενον δὲν ἀντίκειται. Νομίζω δὲ ὅτι ἐνταῦθα ἡ φράσις γραμ. εἰς διαταγὴν ἔχει τὴν ἐννοίαν ἣν ἔχει ἐν Γαλλίᾳ ἡ φράσις effets à ordre καὶ ὅτι αἱ ἐπιταγαὶ τῆς Ἑθν. Τραπεζῆς καλοῦνται γραμ. εἰς διαταγὴν διότι, ἐκδιδόμεναι ἐπὶ τῶν ὑποκαταστημάτων αὐτῆς, εἶνε πράγματι, λόγῳ τῆς ταυτότητος τοῦ ἐκδότης καὶ πληρωτοῦ, γραμ. εἰς διαταγὴν.

6 καὶ 7 τοῦ Ν. περί Ἀρμ., ὅταν ἡ ἐπιταγὴ ᾔνε εἰς τὴν διαταγὴν τοῦ κομιστοῦ (1).

Ταῦτα εἶνε ὑποστηρίξιμα καὶ παρ' ἡμῖν.

Ἀλλ' ὅταν ἡ ἐπιταγὴ ᾔνε πληρωτέα ἐν ἄλλῃ τῆς ἐκδόσεως αὐτῆς τόπῳ ἀποτελεῖ, διὰ τὸν ἐκδότην τοῦλάχιστον, πρᾶξιν ἐμπορικὴν, διότι, ὅπως καὶ τὸ γραμμ. εἰς κατοικίαν § 1788 εἶνε ἀποστολὴ χρημάτων ἀπὸ τόπου εἰς τόπον (ἄρθρ. 2 § 7 Ν. Ἀρμ.). (2)

1813. Μεταβίβασις καὶ εὐθύνη. Ἡ μεταβίβασις γίνεται δι' ἐκχωρήσεως, ἂν ἡ ἐπιταγὴ ᾔνε πρὸς ὠρισμένον πρόσωπον, δι' ὀπισθογραφήσεως, ἂν ἐξεδόθῃ εἰς διαταγὴν, καθ' ἓνα δὲ τῶν ἐν § 1357 τρόπων, ἂν ᾔνε μετὰ λευκῆς ὀπισθογραφήσεως, ἥτις παρ' ἡμῖν οὔτε ἐπὶ ἐπιταγῶν εἶνε μεταβιβαστικὴ κυριότητος, ἐκτὸς ἐθίμου ἐναντίου § 1353, τέλος διὰ παραδόσεως, ἂν δεχθῶμεν τὰς ἐπιταγὰς εἰς τὸν κομιστὴν δυνατὰς παρ' ἡμῖν § 1872.

Ὁ μεταβιβάζων δι' ἐκχωρήσεως εὐθύνεται ὡς ἐκχωρητὴς § 1365 ὁ δι' ὀπισθογραφήσεως ὡς ὀπισθογράφος § 1367 ὁ δὲ διὰ παραδόσεως κατὰ τὰ ἐν § 1359.

1814. Περὶ προβλέψεως. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 339 τοῦ Ἰταλ. Ἐμπορ. Κώδ. «ὅστις ἔχει χρηματικὰ ποσὰ διαθέσιμα παρὰ πιστωτικῷ τινι ἰδρύματι ἢ παρ' ἐμπόρῳ, δύναται νὰ διαθέσῃ αὐτὰ πρὸς ἴδιον ὄφελος ἢ τρίτου διὰ τραπεζικῆς ἐπιταγῆς (chèque)».

Κατὰ δὲ τὸ ἄρθρ. 344 τοῦ αὐτοῦ Κώδ. «ὁ ἐκδίδων τραπεζικὴν ἐπιταγὴν ἀχρονολόγητον ἢ ἔχουσαν ψευδῇ χρονολογίαν ἢ χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ παρὰ τῷ πληρωτῇ τὸ διαθέσιμον ποσόν, τιμωρεῖται μὲ χρηματικὴν ποινὴν. Ἰσὺν πρὸς τὸ δέκατον τοῦ ποσοῦ τοῦ ἐμφαινομένου ἐν τῇ ἐπιταγῇ, ἐπιφυλαττομένων τῶν βαρυτέρων ποινῶν τῶν καθοριζομένων ἐν τῷ ποιν. κώδικι».

Ἐπίσης κατὰ τὸ ἄρθρον 2 τοῦ Γαλλ. Ν. 14 Ἰουνίου 1865 ἡ ἐπιταγὴ ἐκδίδεται μόνον ἐπὶ τρίτου ἔχοντος προηγουμένην πρόβλεψιν, ἥτις κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 πρέπει νὰ ᾔνε διαθέσιμος.

Κατὰ δὲ τὸ ἄρθ. 6 τοῦ Ν. τοῦ 1865 ὡς ἀντικατεστάθη ὑπὸ τοῦ

(1) LyC Tr. 4. 553. Boistel 867. Alauzet 1592. Dalloz ef de Com. 916. Pardes 464. Κατὰ τὴν Boistel αὐτ. μόνον τὸ ἄρθρ. 7 τοῦ Ν. Ἀρμ. ἐφαρμόζεται, οὐχὶ δὲ καὶ τὸ ἄρθρ. 6.

(2) Dalloz ef. de Com. 916.

ἄρθρ. 6 τοῦ Ν. τοῦ 1874 ὁ ἐκδίδων ἐπιταγήν, ἄνευ προηγουμένης καὶ διαθεσίμου προβλέψεως, τιμωρεῖται μὲ πρόστιμον 600 ἐπὶ τοῦ ποσοῦ, δι' ὃ ἐξεδόθη ἡ ἐπιταγή χωρὶς τὸ πρόστιμον τοῦτο νὰ ᾔηνε ἑλασσον τῶν φρ. 100.

Κατὰ τὰς διατάξεις ταύτας, ἡ πρόβλεψις πρέπει νὰ ὑπάρχῃ κατὰ τὴν ἐκδόσιν καὶ νὰ ᾔηνε διαθέσιμος. Δὲν ἀρκεῖ ὁ πληρωτὴς νὰ ᾔηνε ὀφειλέτης τοῦ ἐκδότου μόνον, ἀλλὰ πρέπει νὰ ὑπάρχῃ καὶ συμφωνία ὅπως ἡ ὀφειλὴ πληρωθῇ δι' ἐπιταγῆς. Τότε ἡ πρόβλεψις εἶνε διαθέσιμος. Ἐννοεῖται ὅτι πρέπει νὰ ᾔηνε καὶ ἀπαιτητή. Εἶνε ὁμως ἀδιάφορος ἡ προέλευσις τῆς ὀφειλῆς ⁽¹⁾.

Εἰς τοῦτο ἐγκτεῖται λέγουσιν ἡ διαφορὰ μεταξὺ συναλλαγματικῆς καὶ ἐπιταγῆς. Ἐπὶ συναλλαγματικῆς, ἡ πρόβλεψις δὲν εἶνε ἀνάγκη νὰ ὑφίσταται κατὰ τὴν ἐκδόσιν, ἀρκεῖ νὰ ὑπάρχῃ κατὰ τὴν λήξιν (ἄρθρ. 116) οὔτε εἶνε ἀνάγκη νὰ ᾔηνε διαθέσιμος ⁽²⁾.

Παρ' ἡμῖν ὅλα ταῦτα δύνανται νὰ ὑποστηριχθῶσιν, ἐὰν ὑπάρχῃ ἔθιμον ἢ συμφωνία. Ἀμφιβάλλω ὁμως ἂν πρέπη νὰ ἐκληρωθῇ ὡς συμφωνία σιωπηρά, ἡ χρῆσις ἐπιταγῆς ⁽³⁾ καὶ ἂν δύνανται νὰ ὑποστηριχθῇ ὅτι εἶνε ἔνοχος ἀπάτης ὁ ἐκδίδων ἐπιταγήν, ἄνευ προηγουμένης διαθεσίμου προβλέψεως.

Ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τῆς κυριότητος τῆς προβλέψεως οὔτε ὁ Ἰταλικὸς οὔτε ὁ Γαλλικὸς Νόμος ὁμιλεῖ, ἐγείρεται ἐπομένως καὶ ἐκεῖ τὸ ἐρώτημα, ἂν διὰ τῆς ἐκδόσεως ὁ κομιστὴς καθίσταται κύριος τῆς προβλέψεως, μὴ τρέχων συνεπῶς κίνδυνον ἐν περιπτώσει πτωχεύσεως τοῦ ἐκδότου ἢ καὶ τοῦ πληρωτοῦ.

Οἱ Γάλλοι ἀποκλίνουν πρὸς τὴν καταπρακτικὴν γνώμην ὑποστηρίζοντες, ὅπως καὶ ἐπὶ συναλλαγματικῆς, ὅτι διὰ τῆς ἐκδόσεως τῆς

(1) Alauzet 1588 Boistel 861. LyC Tr. 4. 567.

(2) Ἰδὲ § 1378. 1398. 1636. Ἐκ τοῦ ὅτι ἡ ἐπιταγὴ ἐκδίδεται, ὑπαρχούσης διαθεσίμου προβλέψεως, ἐφαρμόζονται τινὲς καὶ ἐνταῦθα τὸ τεκμήριον τοῦ ἄρθρ. 117 Ἐμ. Ν. § 1385 ἥτοι ἡ παρὰ τοῦ πληρωτοῦ πληρωμὴ τῆς ἐπιταγῆς ὑποθέτει τὴν πρόβλεψιν καὶ εἰς αὐτὸν μένει νὰ δεῖξῃ ὅτι ἐπλήρωσεν ἄνευ προβλέψεως Ἀκ. 27 Μαΐου 91. S. 92. 1. 369 ἐνθα καὶ σημ. τοῦ G. Appert. Ἀλλὰ τὸ τεκμήριον τοῦτο ἀνεγράφη διὰ τὴν συναλλαγματικὴν μόνον. LyC. Tr. 4. 577.

(3) Ἰδὲ Pardessus 467 καὶ Dalloz ef. de Com. 911. 918.

ἐπιταγῆς ὁ κομιστὴς καθίσταται κύριος τῆς προβλέψεως, ὡς ἐκδοχεὺς τοῦ ἐκδότου· ἐφαρμόζουσι δὲ ἐν ἀνεπαρκείᾳ τῆς προβλέψεως τὰ ἐν § 1397 (1).

Τούαντιον οἱ Ἱταλοὶ ἀποδέχονται μᾶλλον ὅτι ὁ κομιστὴς δὲν ἔχει δικαιώματα ἐπὶ τῆς προβλέψεως, οὔτε εἶνε κύριος αὐτῆς, ἀλλὰ μόνον ὡς δανειστὴς δύναται νὰ ἐνασκήσῃ, ὡς πᾶς τοιοῦτος, τὰ δικαιώματα τοῦ ὀφειλέτου αὐτοῦ ἐκδότου (2).

Παρ' ἡμῖν, νομίζω ὅτι, ἅπαξ γενομένης δεκτῆς τῆς ἀρχῆς τῆς κυριότητος τῆς προβλέψεως ἐπὶ συναλλαγματικῆς, δὲν ὑπάρχει λόγος νὰ ἀρνηθῶμεν τὴν ἐφαρμογὴν τῆς αὐτῆς ἀρχῆς καὶ ἐπὶ ἐπιταγῆς. Τοῦτο θὰ ἦτο συνεπέστερον πρὸς τὴν διάνοιαν καὶ τὴν πρόθεσιν τῶν συμβαλλομένων. Ἀλλὰ δὲν ὑπάρχει παρ' ἡμῖν κείμενον δυνάμενον νὰ δικαιολογήσῃ ὅπωςδῆποτε τὴν ἐφαρμογὴν τοιαύτης ἀρχῆς. Διαφέρει ἂν ὑπάρχῃ συμφωνία ἢ συνθήκη.

1815. Ἀποδοχή. Ἡ ἐπιταγὴ ἢ μὴ πληρωτέα ἐν ὅψει εἶνε βεβαίως δεκτικὴ ἀποδοχῆς (3), ἀλλ' ἐλλείψει συμφωνίας ἢ συνθήκης, ὁ κομιστὴς δὲν δύναται ἐν ἀρνήσει νὰ ζητήσῃ ἐγγύησιν κατὰ τὸ ἄρθρον 120 Ἐμπ. Ν. § 1428, διότι τοῦτο ἀφορᾷ εἰς τὰς συναλλαγματικὰς μόνον (4). Διαφέρει ἂν ὁ τίτλος ἀποτελῇ συναλλαγματικὴν. Κατὰ τινὰς ἐφαρμόζεται καὶ τὸ ἄρθρ. 447 Ἐμπ. Ν. (5).

1816. Τριτεγγύησις. Καὶ ἡ τριτεγγύησις εἶνε δυνατὴ (1). Ἀλλ' ἂν ὁ τίτλος δὲν ἀποτελῇ συναλλαγματικὴν ἢ γραμματίον εἰς

(1) LyC. Tr. 4. 576, Boistel 861. Ἐφ. Dijon 6 Μαρτίου 87. S. 88. 2. 5. Contra Alauzet 1606, διότι ἡ ἐπιταγὴ πρέπει νὰ ἐξομοιωθῇ πρὸς συναλλαγματικὴν μετὰ τῆς ρήτρας : *à vue àποδοχῆς* § 1397 i. f.

(2) Vidari la Cambiale § 548—549.

(3) Vidari la Cambiale 518. 535. Ἐν Γαλλίᾳ οὔσα πάντοτε ἐν ὅψει εἶνε ἀνεπίδεκτος ἀποδοχῆς § 1404. Ἡ δὲ τυχὸν θεωρήσις (visa) δὲν θεωρεῖται ἀποδοχή (ἴδε τὴν σημ. 2 τῆς σελ. 746 καὶ LyC. Tr. 4. 561). Πρὸ τοῦ Ν. τοῦ 1865 συνειθίζετο ἡ ἀποδοχή, ἴδε Dalloz 64. 3. 102. Ἐθεωρήθη ἀποδοχή ἢ κατὰ τὸ διαμαρτυρικὸν δῆλωσις τοῦ πληρωτοῦ ὅτι ἔλαβε χρήματα καὶ ἐλπίζει νὰ πληρώσῃ Ἐφ. Aix 9 Αὐγ. 39 ἐν Dalloz ef. de Com. 918.

(4-5) Vidari la Cambiale § 518 535.

διαταγήν, τὰ ἀρθρ. 141 καὶ 142 Ἑμπ. Ν. δὲν ἔχουσιν ἐφαρμογήν, ἐκτὸς ἐναντίας συνηθείας.

1817. Διάρθοροι ρῆτραι. — Περιορισμέναι ἐπιταγαί. (Crossed checks). Εἰς τὴν φύσιν τῆς ἐπιταγῆς δὲν ἀντίκειται ἡ ἀναγραφὴ τῶν ρητρῶν, αἵτινες ἀναγράφονται ἐν τῇ συναλλαγματικῇ. Οὕτω ἡ σημείωσις κατ' ἀνάγκην πληρωτοῦ § 1302 ἡ ρήτρα περὶ ἀνεξόδου ἐπιστροφῆς § 1307 ἡ ρήτρα ἀνευ εὐθύνης § 1313, εἶνε δυναταὶ καὶ ἐπὶ ἐπιταγῶν ⁽²⁾. Ὡς περιέχουσιν ρήτραν πρέπει νὰ θεωρηθῶσιν αἱ ἐν Ἀγγλίᾳ συνειθιζόμεναι περιορισμέναι ἐπιταγαί (crossed checks). ⁽³⁾

1818. Καθήκοντα καὶ δικαιώματα τοῦ κομιστοῦ. Ἰδοὺ πῶς ἐκانونίσθησαν ταῦτα ὑπὸ τοῦ Ἰταλ. καὶ Γαλλ. Νόμου. Αἵτησις πληρωμῆς. Κατὰ τὸ ἀρθρον 342 τοῦ Ἰταλικοῦ Ἑμπ. Κώδ. «ὁ κομιστὴς τῆς τραπεζικῆς ἐπιταγῆς πρέπει νὰ παρυσιάσῃ ταύτην εἰς τὸν πληρωτὴν ἐντὸς ὀκτῶ ἡμερῶν ἀπὸ τῆς χρονολογίας αὐτῆς, ἐὰν ἐξεδόθῃ εἰς ὃν τόπον εἶνε πληρωτέα, καὶ ἐντὸς δεκαπέντε ἡμερῶν, ἐὰν εἰς τόπον ἄλλον».

» Ἡ ἡμέρα τῆς χρονολογίας δὲν περιέχεται ἐν τῇ προθεσμίᾳ».

«Ἡ προσχωγῇ τῆς ἐπὶ προθεσμίᾳ ἐπιταγῆς βεβαιούται διὰ τοῦ «ἰθὲωρήθη» χρονολογημένη καὶ ὑπογεγραμμένη ὑπὸ τοῦ πληρωτοῦ ἢ διὰ τῶν τρόπων τῶν ὀριζομένων ἐν τῇ τμήματι (sezione) Η' τοῦ πρώτου κεφαλαίου».

Κατὰ δὲ τὸ ἀρθρ. 343 τοῦ αὐτοῦ Κώδ. «ὁ κομιστὴς τῆς τραπεζικῆς ἐπιταγῆς, ὁ μὴ παρυσιάζων αὐτὴν ἐντὸς τῶν προθεσμιῶν τοῦ προηγουμένου ἀρθρου, καὶ μὴ ζητῶν τὴν πληρωμὴν κατὰ τὴν

(5) Vidari la Cambiale § 537. LyC. Tr. 4. 587. Alauzet 1577.

(2) LyC. Tr. 4. 587 Alauzet 1577. Boistel 865 σημ.

(3) Ἡ περιορισμένη ἐπιταγὴ (crossed checks) ἐπενοήθη πρὸς ἀποφυγὴν τῶν καταχρήσεων καὶ τῶν κλοπῶν καὶ εἶνε ἐπιταγὴ ἔχουσα δύο παραλλήλους γραμμὰς καθέτους, ἐντὸς δ' αὐτῶν τὸ ὄνομα τραπεζίτου ἢ τὴν φράσιν and comp. ἢ οὐδέν. Κατὰ τὴν πρώτην περίπτωσιν πρέπει νὰ πληρωθῇ εἰς τὸν τραπεζίτην, οὗ τὸ ὄνομα εἶνε γεγραμμένον· κατὰ τὴν δευτέραν καὶ τρίτην πρέπει νὰ παρυσιασθῇ πρὸς πληρωμὴν μόνον παρὰ τραπεζίτου. 156 Κατσελίδου Τὸ νόμισμα καὶ LyC. Tr. 4. 566 bis.

λῆξιν αὐτῆς, ἀπόλλυσι τὴν ἀγωγὴν αὐτοῦ καὶ κατὰ τοῦ ἐκδότου, ἐὰν μετὰ τὴν παρέλευσιν τῶν προειρημένων προθεσμιῶν ἡ διαθεσιμότης τοῦ ποσοῦ ἔλειψε πταίσματι τοῦ πληρωτοῦ».

Τὰ αὐτὰ ἐπαναλαμβάνει καὶ τὸ ἄρθρ. 5 τοῦ Γαλ. Ν. τοῦ 1865.

Κατὰ τοῦτο αὐτὸ κομιστὴς ἐπιταγῆς ὀφείλει νὰ ζητήσῃ τὴν πληρωμὴν ἐντὸς πέντε ἡμερῶν ἀπὸ τῆς χρονολογίας συμπεριλαμβανομένης, ἐὰν ἡ ἐπιταγὴ ᾔνε πληρωτέα ἐν ᾧ τόπῳ ἐξεδόθη, καὶ ἐντὸς ὀκτῶ ἡμερῶν ἀπὸ τῆς χρονολογίας, συμπεριλαμβανομένης, ἐὰν ἐξεδόθη ἐν ἄλλῳ τόπῳ. Ὁ κομιστὴς ἐπιταγῆς ὁ μὴ ζητήσας τὴν πληρωμὴν ἐντὸς τῶν ἄνω προθεσμιῶν ἀπόλλυσι τὴν ἀγωγὴν αὐτοῦ κατὰ τῶν ὀπισθογράφων. Ἀπόλλυσιν ἐπίσης τὴν ἀγωγὴν τοῦ κατὰ τοῦ ἐκδότου, ἐὰν ἡ πρόβλεψις ἀπωλέσθῃ, μετὰ τὰς ἄνω προθεσμίας, ἐκ πταίσματος τοῦ πληρωτοῦ».

Αἱ ἄνω διατάξεις ὀφείλονται εἰς τὴν σκέψιν ὅτι ὁ ἐκδότης, ὅστις διὰ τῆς ἐπιταγῆς ἐννοεῖ νὰ ἐνεργήσῃ πληρωμὴν, δὲν πρέπει νὰ μείνῃ ἐπὶ πολὺ ὑπεύθυνος καὶ εἰς τὴν ἄλλην ὅτι αἱ τράπεζαι καταθέσεως δύνανται νὰ κινδυνεύσωσι, ἐὰν, ἐν στιγμῇ κρίσεως, εὑρεθῶσι βεβαρυσμένοι δι' ἐπιταγῶν πρὸ πολλοῦ ἐκδοθεισῶν.

Παρ' ἡμῖν ὑποχρέωσις τοῦ κομιστοῦ νὰ ζητήσῃ τὴν πληρωμὴν ἐντὸς ὀρισμένης προθεσμίας δύναται νὰ ὑποστηριχθῇ δυνάμει συμφωνίας ἢ ἐθίμου. Διαφέρει ἂν ἡ ἐπιταγὴ ἀποτελῇ συναλλαγματικὴν ἢ γραμμάτιον εἰς διαταγὴν, διότι τότε ἐφαρμόζονται τὰ περὶ τούτων.

Ἄλλο τὸ ζήτημα ἐπίσης ἂν δύναται νὰ ὑποστηριχθῇ εὐθύνῃ τοῦ κομιστοῦ λόγῳ ἀμελείας.

1819. Ἀρνησις πληρωμῆς. Διαμαρτυρικόν. Ἀγωγὰ τοῦ κομιστοῦ. Εὐθύνῃ αὐτοῦ. Περὶ τούτων καὶ ὁ Ἰταλ. καὶ ὁ Γαλλ. Ν. ἐφαρμόζουσι τὰ περὶ συναλλαγματικῆς. Οὕτω·

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 341 Ἰταλ. Κώδ. ἐφαρμόζονται εἰς τὴν τραπεζικὴν ἐπιταγὴν αἱ διατάξεις πᾶσι, αἱ ἀφορῶσι τὴν ὀπισθογράφησιν, τὴν τριτεγγύησιν, τὰς ὑπογραφὰς ἀνικάνων προσώπων, τὰς ψευδεῖς ἢ ἐπιπλάστους ὑπογραφὰς, τὴν λῆξιν καὶ τὴν πληρωμὴν τῆς συναλλαγματικῆς, τὸ διαμαρτυρικόν, τὴν κατὰ τοῦ ἐκδότου καὶ τῶν ὀπισθογράφων ἀγωγὴν καὶ τὰς παραπεσούσας συναλλαγματικὰς».

Κατὰ δὲ τὸ ἄρθρ. 4 § 2 τοῦ Γαλλ. Ν. τοῦ 1865 αἱ διατάξεις τοῦ Ἐμπορ. Κώδ. περὶ τῆς ἀλληλεγγύης τοῦ ἐκδότου καὶ τῶν

όπισθογράφων, περί δικαρτυρικοῦ, περί ἐξασκήσεως τῆς περί ἐγ-
γυήσεως ἀγωγῆς ἐπὶ συναλλαγματικῆς, ἐφαρμόζονται καὶ εἰς τὰς
ἐπιτάγας».

Παρ' ἡμῖν αἱ περί συναλλαγματικῆς διατάξεις ἐφαρμόζονται
βεβαίως ὅταν ἡ ἐπιταγὴ ἀποτελῇ συναλλαγματικὴν ἢ γραμμ. εἰς
δικταγὴν.

Ἐὰν ὁμως δὲν ἀποτελῇ;

Νομίζω ὅτι ὁκομιστὴς ὀφείλει, ἀκολουθῶν τὴν συνήθειαν, νὰ ζη-
τήσῃ τὴν πληρωμὴν καὶ νὰ βεβαιώτῃ τὴν ἀρνητικὴν, διότι ταῦτα
εἶνε ὅροι τῆς εὐθύνης τοῦ ἐκδότου καὶ τῶν ὀπισθογράφων, ἂν ὁ κο-
μιστὴς ᾔνε κύριος τοῦ τίτλου, ἀντικείμενον δὲ τῆς ἐντολῆς ἂν ᾔνε
ἐντολοδόχος. Ἐλλείψει συνηθείας ὀριζούσης τὸν χρόνον τῆς ἐνεργείας
ὀφείλει τὴν ἐπιμέλειαν ἐπιμελοῦς ⁽¹⁾.

Ἄλλ' ἡ βεβαίωσις τῆς ἀρνήσεως τῆς πληρωμῆς, δὲν εἶνε ἀπα-
ραίτητον νὰ γίνῃ διὰ δικαρτυρικοῦ καί, ἐκτὸς ἐθίμου ἢ συμφωνίας
ἐναντίων, ἀρκεῖ διὰ τὴν εὐθύνην τοῦ ἐκδότου καὶ τῶν ὀπισθογράφων,
πᾶσα βεβαίωσις ἀρνήσεως π. γ. ὁ πληρωτὴς ἦτο ἐν πτωχεύσει ἢ
ἔγραψε ἐπὶ τοῦ τίτλου ἀπαράδεκτον ἢ ἀρνοῦμαι τὴν πληρωμὴν.»

Ἐπίσης νομίζω ὅτι αἱ διατάξεις τῶν ἀρθρ. 165—168 Ἐμπ.
Ν. δὲν ἔχουσιν ἐνταῦθα ἐφαρμογὴν καὶ ὅτι ὁ κομιστὴς κατ' ἀρχὴν
ἔχει: ὑπευθύνους τὸν ἐκδότην καὶ τοὺς ὀπισθογράφους μέχρι παρα-
γραφῆς, μὴ ὀφείλων νὰ κινηθῇ κατ' αὐτῶν ἐντὸς ὠρισμένης προθε-
σμίας ⁽²⁾ καὶ τοῦτο ἀδιαφόρως ἂν ὑπάρχῃ πρόβλεψις.

Ἄλλὰ βεβαίως, ὑπαρχούσης προβλέψεως, δύναται νὰ ὑποστηρι-
χθῇ εὐθύνη τοῦ κομιστοῦ λόγῳ ἀμελείας περὶ τὴν εἴσπραξιν, περὶ

(1) Ἴδε Dernburg Ἐνοχ. § 119 μεταφρ. Δουβουινιώτου καὶ Pardes-
sus 467 ἐν ἀρχῇ.

(2) Ἐφ. Bordeaux 4 Ἰουλ. 32 ἐν Dalloz ef. de Com. 911 καὶ 913.
Ὑπάρχουσιν ὁμως οἱ φρονούντες, ἰδίως ὅταν ἡ ἐπιταγὴ ᾔνε εἰς δικταγὴν, ὅτι
ὁ κομιστὴς καὶ δικαρτυρικὸν ὀφείλει νὰ συντάξῃ καὶ ἐντὸς τῶν προθεσμιῶν
τῶν ἀρθρ. 165 καὶ ἐπ. Ἐμπ. Ν. νὰ κινηθῇ, διότι ἡ ἐκλογὴ τοῦ τύπου τοῦ-
του ὑποδηλοῖ ταιαύτην τινὰ τῶν συμβαλλομένων πρόθεσιν Pardessus 467
i. f. Dalloz ef. de Com. 911 ἐνθ' αὐτῇ καὶ ἀπ. Ἐφ. Aix 9 Αὐγ. 39. Ὁ αὐ-
τὸς Dalloz 913 δὲν δέχεται ἐφαρμοζόμενα τὰ ἀρθρ. 165 καὶ ἐπ. ἐπὶ ἐπιτα-
γῶν ἐν αἷς δὲν ἀναφέρεται ἢ δοθεῖσα ἀξία,

τὴν εἰδοποίησιν τῆς ἀρνήσεως τῆς πληρωμῆς ἢ περὶ τὴν καταδίω-
ξιν, ἐὰν ἡ ἀμέλεια ᾖ ἡ αἰτία τῆς ζημίας τοῦ ἐκδότου ἢ τῶν ὀπι-
σθογράφων. Καὶ ὁ κομιστὴς εἶνε ἐνταῦθα ἐντολοδόχος κατὰ τὰ περὶ
ἐπιτάξεως κρατοῦντα ⁽¹⁾.

Κατὰ τινὰς ὁ κομιστὴς ἐπιταγῆς εἰς διαταγὴν, ἐν περιπτώσει ἀρ-
νήσεως πληρωμῆς, δὲν δύναται νὰ κινηθῇ κατὰ πάντων τῶν ὑπο-
γραφάντων (ἐκδότου καὶ ὀπισθογράφων), ἀλλὰ μόνον κατ' ἐκείνου
παρ' οὗ ἔλαβε τὸν τίτλον, ἥτοι κατὰ τοῦ τελευταίου ὀπισθογράφου
ἢ, ἐλλείψει ὀπισθογραφῆσεως, κατὰ τοῦ ἐκδότου, διότι μὴ ἐφαρμο-
ζομένου ἐνταῦθα τοῦ ἄρθρ. 140 Ἐμπ. Ν. ἀλληλεγγύη δὲν ὑφίστα-
ται. ⁽²⁾ Ἐπιτρατεῖ ἐν τούτοις μᾶλλον ἡ γνώμη ὅτι ἐνταῦθα ἡ ἀλ-
ληλεγγύη εἶνε συνέπεια τῆς ὀπισθογραφῆσεως, καθ' ἣν ἕκαστος ὀπι-
σθογράφος εἶνε ἐγγυητὴς τῆς πληρωμῆς καὶ εἰς ὁλόκληρον ὀφειλέτης
μετὰ τῶν λοιπῶν καὶ τοῦ ἐκδότου § 1367. 1468 σημ.

1820. Πληρωμὴ. Ἐξόφλησις. Οἱ κανόνες περὶ πληρωμῆς
τῆς συναλλαγματικῆς ἢ τοῦ γραμματίου εἰς διαταγὴν καὶ ἰδίως ἡ
διάταξις τοῦ ἄρθρ. 145 Ἐμπ. Ν. § 1493 ἔχει ἐνταῦθα ἐφαρμογὴν;

Ἐν Ἰταλίᾳ τὸ ἄρθρ. 341 Ἐμπ. Κώδ. δέχεται ρητῶς τὴν κα-
ταφακτικὴν λύσιν ⁽³⁾. Ἐν Γαλλίᾳ μὴ ὑπαρχούσης εἰδικῆς διατάξεως
δέχονται ἐν τούτοις τὸ αὐτό, διότι ὑπάρχει ὁ αὐτὸς λόγος § 1493. ⁽⁴⁾
Νομίζω ὅτι, ἐλλείψει κειμένου ἢ ἐθίμου, δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ ὑπο-
στηριχθῇ παρ' ἡμῶν ἡ κατ' ἀρχὴν ἐφαρμογὴ τοῦ ἄρθρ. 145 Ἐμπ.
Ν. καὶ συνεπῶς τὸ κύρος τῆς πληρωμῆς πρέπει νὰ κριθῇ κατὰ τὸ
κοινὸν δίκαιον § 1488.

Ἐπὶ λευκῆς ὁμως ὀπισθογραφῆσεως εἴτε συμπληρωθείσης, ὑπὸ τοῦ
κλέπτου, εὑρέτου ἢ ὑπεξαίρετου, εἴτε μὴ, καθὼς καὶ ἐπὶ ἐπιταγῆς πλη-
ρωτέας εἰς τὸν κομιστὴν, ἀναγκαιῶς ἐφαρμόζεται τὸ ἄρθρ. 145. Ὁ
πληρωτὴς ὁ ἄνευ δόλου καὶ ἄνευ ἀμελείας πληρώνων τοιοῦτον κο-
μιστὴν ἐλευθεροῦται μὴ εὐθυνόμενος οὔτε ἀπέναντι τοῦ ἀληθοῦς κυ-
ρίου § 1702. 1712.

(1) Pardessus 467. Dalloz ef. de Com. 941. Dernburg Ἐνοχ. §
119 μεταφρ. Δυσδοκίμου.

(2) Dalloz ef. de Com. 912 ἐνθα καὶ ἀποφ. ἐναντία.

(3) Vidari la Cambiale § 539.

(4) LyC. Tr. 4. 588.

Κατὰ τὸ ἀρθρ. 5 τοῦ Γαλλ. Νόμ. τοῦ 1874 «ἡ ἐπιταγὴ καὶ ὅταν ᾖ εἰς τὸν κομιστὴν, ἐξοφλεῖται παρὰ τοῦ κομιστοῦ, ἡ δὲ ἐξοφλήσις χρονολογεῖται. Κατὰ δὲ τὸ ἀρθρ. 7 τοῦ αὐτοῦ Νόμου ἀπὸ πληρώρων ἐπιταγὴν χωρὶς νὰ ζητήσῃ ἐξοφλήσιν, τιμωρεῖται προσωπικῶς καὶ ἄνευ ἀναγωγῆς μὲ πρόστιμον φρ. πεντήκοντα »

Τοιοῦτόν τι παρ' ἡμῖν δὲν δύναται νὰ ὑποστηριχθῇ ἐκ μόνου τοῦ ἀρθρου 18 § 2 τοῦ νόμου περὶ χαρτοσ. Ἄλλ' ὁ ἄνευ ἐξοφλήσεως πληρώρων εἶνε βεβαίως ἀμελὴς καὶ ὑπεύθυνος διὰ τὸ κύρος τῆς πληρωμῆς (1).

1821. Συμψηφισμός. Ἐζητήθη ἂν ὁ πληρωτὴς ἐπιταγῆς δύναται νὰ ἀντιτάξῃ συμψηφισμόν κατὰ τοῦ κομιστοῦ, ἰδίως ὅταν αὕτη ᾖ εἰς τὸν κομιστὴν. Τινὲς δέχονται ὅτι δὲν δύναται εἴτε διότι εἶνε θεματοφύλαξ κατὰ τὰ περὶ παρακαταθήκης κραινόμενα (2) καὶ ὁ κομιστὴς ἐντολοδόχος τοῦ ἐκδότου, εἴτε διότι, συναίνεσας νὰ πληρώσῃ δι' ἐπιταγῆς, λογίζεται παραιτηθεὶς τοῦ δικαιώματος ν' ἀντιτάξῃ συμψηφισμόν (3). Ἐπικρατεῖ ἐν τούτοις ἡ ἐναντία γνώμη ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι τὰ περὶ παρακαταθήκης δὲν ἐφαρμόζονται ἐπὶ τῆς ἀνωμάλου καλουμένης, καὶ ὁ κομιστὴς δὲν εἶνε ἐντολοδόχος τοῦ ἐκδότου, ἀλλὰ δανειστὴς τοῦ πληρωτοῦ. (4)

1822. Πλαστὴ ἐπιταγὴ. Ὅταν ἡ ὑπογραφή τοῦ ἐκδότου ᾖ πλαστὴ ἐφαρμόζονται τὰ ρηθέντα ἐν § 1691, 1692, 1697 ὅταν ἡ τοῦ ὀπισθογράφου τὰ ἐν § 1698, 1704 ὡς πρὸς τὴν εὐθύ-

(1) Ἴδε § 1519. Ὑπάρχει συνηθεῖα ὅπως αἱ ἐπιταγαὶ ἐξοφλοῦνται ἵνα χρησιμεύσιν ὡς ἀπόδειξις καὶ εἰς τὸν ἐκδότην καὶ εἰς τὸν πληρωτὴν. Ἐὰν ὁ πληρωτὴς πληρώσῃ, ἄνευ εἰδοποιήσεως, ἐνῶ ὑπάρχει ἐναντία συνηθεῖα, εἶνε ἐπίσης ἀμελὴς Ἐφ. Lyon 8 Δεβρ. 71 D. 74. 5. 82.

(2) Καλ. Γ. § 175. N. 11 Κωδ. (4. 34) ἢ Βασ. 44 (13. 2) καὶ N. 14 § 1 Κωδ. (4. 31) ἢ Βασ. N. 38 (24. 10) Οἱ ἀντέλλογοι ἰδίῳ δικαίῳ γίνονται καὶ ἐπὶ τῶν ἐπὶ πράγμασι καὶ ἐπὶ τῶν ἐπὶ προσώποις ἀγωγῶν, ἐὰν μόνον φανερόν ἐστί τὸ χρέος, ὑπεξηρημένης τῆς περὶ παρακαταθήκης ἀγωγῆς κατὰ τὴν ἡμετέραν διάταξιν, ἐν ᾗ ἀντέλλογον μὴ γίνεσθαι διευτυώσαμεν.

(3) Ἐν Annales de Droit Commerciale Τομ. 3 σελ. 39—41 ἀρθρον τοῦ μακκρίτου καθηγητοῦ μου Mouchet. — Ἴδε καὶ Aubry et Rau 4 § 327 i. f.

(4) LyC. Tr. 4. 592. Ἐφ. Dijon 6 Μαΐου 87. S. 88. 2. 5.

νην τοῦ ἐκδότου § 1707 ⁽¹⁾ διὰ τὴν ἐν λευκῷ ὀπισθογράφειν § 1702 διὰ τὴν κατὰ τὴν τῆς ἐν λευκῷ ὑπογραφῆς § 1712

Συνήθως οἱ τραπεζίται συνομολογοῦσιν ὅτι δὲν εὐθύνονται ἐν περιπτώσει πληρωμῆς τῆς ἐπιταγῆς ἐπὶ πλαστικῆς ὑπογραφῆς τοῦ ἐκδότου, τοῦ κομιστοῦ, ἢ τινος τῶν ὀπισθογράφων. Τοιαύτη ρήτρα ἀναγινώσκεται καὶ εἰς τὰς ἐπιταγὰς τῆς Ἑθν. Τραπεζῆς, εἶνε δὲ ἔγκυρος, ἀλλὰ διὰ ταύτης ἀποκλείεται μόνον ἡ εὐθύνη δι' ἐλαφρὸν πταίσμα, οὐχὶ δὲ καὶ διὰ βρὺν ἢ διὰ δόλον § 1142 — 1145. ⁽²⁾

1823 Ἀπώλεια. Ρητῶς τὸ ἄρθρ. 341 τοῦ Ἰταλ. Ἑμπ. Κωδ. ἐφραμοῖται ἐπὶ ἐπιταγῶν τὰς περὶ ἀπωλείας τῶν συναλλαγματικῶν διατάξεις. Ἐν Γαλλίᾳ ἐλλείπει ἐιδικῆς διατάξεως δέχονται τὸ αὐτό, ἐφαρμόζοντες τὸ ἄρθρ. 152 Ἑμπ. Ν. § 1539. ⁽³⁾

Ταῦτα εἶνε ὑποστηρίξιμα καὶ παρ' ἡμῖν.

1824 Παραγραφή. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 919 τοῦ Ἰταλ. Ἑμπ. Κωδ. ἡ ἐκ τῆς ἐπιταγῆς ἀγωγή ὑπόκειται εἰς τὴν πενταετῇ παραγραφῇ.

Ὅμοία διάταξις δὲν ὑπάρχει ἐν Γαλλίᾳ, διὰ τοῦτο δέχονται ἐκεῖ ὅτι κατὰ κανόνα ἡ παραγραφή εἶνε τρικονταετής. Ἐπὶ ἐπιταγῶν ὅμως εἰς διαταγὴν ὑποστηρίζουσιν ὅτι ὁ ἔμπορικῶς ἐνεχόμε-

(1) Ὁ καταθέτης ἐκηρύχθη ὑπεύθυνος διὰ τὴν πληρωμὴν ἐπιταγῆς, φερούσης τὴν ὑπογραφὴν τοῦ πλαστογεγραμμένην, διότι ἀπεδείχθη ὅτι τὸ βιβλιάριον τοῦ τῶν ἐπιταγῶν (carnet de chèques) εἶχεν ἀφίσει εἰς τὴν διάθεσιν τῶν ὑπαλλήλων του. Ἑμπ. Σηκουάνα 7 Ἰουν. 1864 D. 64 3. 93. καὶ Πρωτ. Σηκουάνα 21 Δεβρίου 95 D. 96. 2 40 ἐνθα καὶ σημειώσεις τοῦ Thaller.

(2) LyC Tr. 4 589 Thaller 1588 ἐκδ. 6'. Συνειθίζουσι οἱ τραπεζίται παραδίδοντες τὸ βιβλιάριον τῶν ἐπιταγῶν (carnet de chèques) εἰς τὸν πελάτην τὸν νὰ λαμβάνωσι παρ' αὐτοῦ ἀπόδειξιν δι' ἧς οὗτος ὁμολογεῖ ὅτι εὐθύνεται αὐτὸς διὰ πάσας τὰς ἐπιζημίους συνεπειὰς τῆς ἀπωλείας ἢ τῆς ἀφαιρέσεως τοῦ βιβλιαρίου. Συνεπῶς, ὑπαρχούσης τῆς ρήτρας ταύτης, ἐκρίθη ὅτι ὁ τραπεζίτης δὲν εὐθύνεται, ἐὰν ἐπλήρωσεν ἐπιταγὴν φέρουσαν τὴν ὑπογραφὴν τοῦ καταθέτου πλαστογραφημένην ἢ ἡ μίμησις ἥτο τοιαύτη ὥστε νὰ ἀπατήσῃ πάντα ἀγνοοῦντα. Πρωτ. Σηκουάνα 11 Ἰαν. 1870 D. 70. 3. 64. S. 70. 2. 190 καὶ Ἑφ. Παρισίων 1 Ἰουλ. 70. S. 70. 2. 188. D. 71. 2. 42. Εὐθύνεται ὅμως ἐὰν ἡ μίμησις μετὰ προσοχῆς ἐξεταζομένη ἦνε καταφανής. Ἀκ. 26 86p. 98, S. 99. 1. 274.

(3) LyC Tr. 4. 589 (589).

νος δύναται νὰ προτείνῃ τὴν δευτέρᾳ παραγραφῇ τοῦ ἀρθρ. 189 τοῦ Ἑμ. Ν. (1)

Τὸ τελευταῖον τοῦτο θὰ ᾔτο ἀκριβὲς καὶ παρ' ἡμῖν, ἐὰν ἡ ἐπιταγὴ φέρῃ τὰ προσόντα συναλλαγματικῆς ἢ γραμματίου εἰς διαταγὴν, ἢ ἂν ἡδύνατο νὰ ὑποστηριχθῇ ὅτι ἡ ἐπιταγὴ ὑπὸ τὸν συνήθη αὐτῆς τύπον § 1874 εἶνε γραμματίον εἰς διαταγὴν.

1825. Ἰκανότης. Ἡ ἔκδοσις ἢ ἡ ὀπισθογράφησις ἐπιταγῆς εἶνε ἀπαλλοτριώσις ἢ εἰσπραξις ἀπαιτήσεως, ἀπαιτεῖται ἐπομένως ἰκανότης πρὸς τοῦτο. Διὰ νὰ θεωρηθῇ δὲ ἐμπορικὴ διὰ τὸν ὑπογράψαντα, ὅταν γίνεται δι' ἐμπορικὴν αἰτίαν, πρέπει οὗτος νὰ ἔχῃ καὶ τὴν ἰκανότητα τοῦ ἐπιχειρεῖν πράξεις ἐμπορικᾶς. (2)

1826. Ἀνανέωσις. Ἡ ἔκδοσις ἢ ἡ ὀπισθογράφησις ἐπιταγῆς δὲν ἀποτελεῖ κατ' ἀρχὴν ἀνανέωσιν § 1754 τότε δὲ θεωρεῖται πληρωμὴ ὅταν ἡ ἐπιταγὴ ἐξοφληθῇ (3). Δύναται ὅμως νὰ θεωρηθῇ ἐξοφληθεῖσα διὰ τὸν κομιστὴν, ἐὰν ἐξ ἀμελείας αὐτοῦ αὕτη δὲν ἐπληρώθη (4).

(1) LAC Tr. 4. 586, Thaller 1580 ἐκδ. 6'. Contra Pardessus 467 i. f. Dalloz ef. de Com. 919.

(2) LyC Tr. 4. 597.

(3) Pardessus 466. LyC Tr. 4. 585.

(4) Pardessus 467. Dalloz ef. de Com. 911 LyC αὐτ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι'.

Περὶ χαρτοσήμου ἐπὶ συναλλαγματικῶν, γραμ.
εἰς διαταγὴν καὶ ἐπιταγῶν (chèques) (1)

1827. Συναλλαγματικὴ καὶ γραμ. εἰς διαταγὴν. Κατὰ τὸν Ν. περὶ χαρτοσήμου διὰ τὰ ἔχει ἡ συναλλαγματικὴ, ἢ τὸ γραμμ. εἰς διαταγὴν, πάσας τὰς συνεπείας καὶ πάντα τὰ ἀποτελέσματα, τὰ ἀναγνωρίζόμενα εἰς τοὺς τίτλους τούτους, δὲν ἀρκεῖ τὸ ἔγγραφον νὰ περιέχῃ τοὺς ὅρους τοὺς ἀπαιτούμενους ὑπὸ τοῦ Ἐμπ. Ν. ἀλλὰ πρέπει πρὸς τούτοις νὰ συνταχθῇ, ἥτοι νὰ γραφῇ ἐξ ἀρχῆς, ἐπὶ τοῦ ἀναλόγου ἐνσήμου χάρτου καθ' ὃν τρόπον ὁ Νόμος ὁρίζει § 1829.

1828. Τέλος καὶ Τρόπος καταβολῆς αὐτοῦ. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 15 ἐδ. γ' τοῦ Ν. περὶ Χαρτοσ., αἱ συναλλαγματικαὶ καὶ τὰ γραμματικὰ εἰς διαταγὴν ὑπόκεινται εἰς τὸ τέλος τὸ ὀριζόμενον ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 14 ἥτοι τὸ καλούμενον τῶν ἐμπορικῶν ἐγγράφων.

Κατὰ τὸ αὐτὸ ἐδάφιον τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰ ἄρθρ. 2 καὶ 42 τὸ τέλος εἰσπράττεται, ἡ γραφομένης τῆς συναλλαγματικῆς ἢ τοῦ γραμ. εἰς διαταγὴν, ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἀναλόγου χαρτοσήμου ἢ δι' ἐιδικῆς ἐπισφραγίσεως. Ἡ ἐπίθεσις κινητοῦ ἐπισήματος δὲν ἐπιτρέπετο εἰμὴ ἐξαιρετικῶς ἐπὶ συναλλαγματικῶν καὶ γραμματικῶν εἰς διαταγὴν τῶν προνομιούχων τραπεζῶν καὶ ἀνωνύμων ἐταιριῶν (ἄρθρ. 15 τοῦ Β. Δ. τῆς 23 Αὐγ. 1888).

Ἡδὲ, διὰ τοῦ ἄρθρ. 17 τοῦ Ν. ΒΦΙΘ' τῆς 26 Φεβρ 1898 περὶ ἐλέγχου, καταργηθείσης τῆς ἐιδικῆς ἐπισφραγίσεως ἐπιτρέπεται ἐν γένει ἡ ἐπίθεσις κινητοῦ ἐπισήματος ἐπὶ τῶν ἐγγράφων τοῦ ἄρθρ. 15 τοῦ Ν. περὶ Χαρτοσήμου.

Σήμερον ἐπομένως τὸ τέλος πληρῶνεται ἡ γραφομένης τῆς συναλλαγματικῆς ἢ τοῦ γραμ. εἰς διαταγὴν ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἀναλόγου ἐνσήμου χάρτου, ἢ δι' ἐπικολλήσεως κινητοῦ ἐπισήματος πρὸ πάσης χρήσεως.

Ἡ διαγραφὴ ὁμῶς τοῦ ἐπισήματος, πρὸ πάσης χρήσεως, γίνε-

(1) Ἰδε Δ. Παπχευστρατίου «Ἑρμηνεία τοῦ Ν. περὶ τελῶν Χαρτοσήμου» ἔκδοσις 6' 1902. Ἀπαραίτητον ἐφόδιον παντὸς νομικοῦ.

ται ὑπὸ τοῦ ταμίου, διὰ τῆς σφραγίδος αὐτοῦ (ἄρθρ. 18 τοῦ Β.Δ. τῆς 23 Αὐγ. 1888. ⁽¹⁾)

Ἐξαιρετικῶς, αἱ ἀνώνυμοι ἐταιρίαι καὶ αἱ προνομιοῦχοι τράπεζαι, ἔχουσι δικαίωμα διαγραφῆς τοῦ κινητοῦ ἐπισήματος (ἄρθρ. 4 τοῦ Β. Δ. τῆς 28 Σεπτεμβρ. 1888).

Ἡ διαγραφὴ παρὰ τῶν ἀνωνύμων ἐταιριῶν ἢ προνομιοῦχων τραπεζῶν γίνεται κατὰ τὸ ἄρθρ. 16 τοῦ Β. Δ. τῆς 23 Αὐγ. 1888 ἥτοι διὰ τῆς ἰδιοχείρου ὑπογραφῆς τοῦ ἀντιπροσώπου τῆς ἀνωνύμου ἐπὶ τοῦ ἐπισήματος, ἀρχομένης ἀπὸ τοῦ ἐγγράφου, καὶ διὰ τῆς χρονολογίας ἐπ' αὐτοῦ. ⁽²⁾

Τὴν διαγραφὴν δύναται νὰ ἐνεργήσῃ ἡ ἀνώνυμος ἐταιρία καὶ διὰ σφραγίδος, φερούσης τὸ ὄνομα καὶ τὸν σκοπὸν τῆς ἐταιρίας. τὸν τόπον ἐν ᾧ γίνεται ἡ διαγραφὴ καὶ τὴν χρονολογίαν τῆς διαγραφῆς, ἀλλ' ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἡ σφραγὶς πρέπει νὰ ᾔῃ ἐγκεκριμένη ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν (ἄρθρ. 17 τοῦ Β. Δ. τῆς 23 Αὐγ. 1888).

Πᾶσα κατ' ἄλλον τρόπον διαγραφὴ τοῦ ἐπισήματος, ὑπόκειται εἰς τὸ ἄρθρον 41, καθ' ὃ ἡ σήμανσις θεωρεῖται μὴ γενομένη.

Ὑπεστηρίχθη, ἐκ τοῦ ἄρθρου 17 τοῦ ἀνω διατάγματος, ὅτι ἡ παρὰ τῶν ἀνωνύμων ἐταιριῶν διαγραφὴ τοῦ ἐπισήματος μόνον διὰ σφραγίδος ἐγκεκριμένης δύναται νὰ γίνῃ καὶ οὐχὶ ἄλλως. ⁽³⁾

Νομίζω τὴν γνώμην ταύτην ὑπερβολικὴν. Κατὰ τὸ ἄρθρον 17

(1) Περί ἐπιθέσεως παρ' ἰδιωτῶν κινητοῦ ἐπισήματος, ὁμιλεῖ τὸ ἄρθρ. 38 τοῦ Ν. περὶ χαρτ. καθ' ὃ διὰ Β. Δ. ἐπιτρέπεται νὰ ὀρίσῃσι καὶ ἄλλαι περιπτώσεις ἐπιθέσεως, νὰ περιορισθῶσι δὲ ἢ τροποποιηθῶσιν αἱ περὶ ἐπιθέσεως κινητοῦ ἐπισήματος διατάξεις. Τοιαῦτα Β. Δ. ἐξεδόθησαν πολλά. Ἰδε Παππαευστρατίου ἄρθρ. 38—41.

(2) Β.Δ. 23 Αὐγ. 88 ἄρθρ. 16. «Τὸ κινητὸν ἐπίσημον κολλᾶται ἐπὶ τοῦ ἐγγράφου πρὸς τὰ δεξιὰ ἢ ἀριστερὰ τοῦ κειμένου κατὰ τὰ ἐν τῷ ἄρθρ. 49 τοῦ Ν. ὀριζόμενα, ἀμα τῇ συντάξει του, διαγράφεται δ' αὐτοστιγμὴ διὰ τῆς ἰδιοχείρου ὑπογραφῆς τοῦ ἐκδότης γραφομένης κατὰ μῆκος—τοῦ κινητοῦ ἐπισήματος καὶ ἀρχομένης ἀπὸ τοῦ ἐγγράφου αὐτοῦ, κήτῳ δέ, καὶ ἐντὸς τοῦ χώρου τοῦ κινητοῦ ἐπισήματος, τίθεται πλήρης ἡ χρονολογία, ἀκριβῶς ἀνταποκρινομένη πρὸς τὴν ἐπὶ τοῦ κειμένου τοῦ ἐγγράφου σσημειωμένην».

(3) Παππαευστρατίου ὑπὸ τὸ ἄρθρ. 15 καὶ σελ. 74.

του Β. Δ. τῆς 23 Αὐγ. 1888, αἱ ἀνώνυμοι ἐταιρίαι δύνανται νὰ διαγράψωσι τὸ κινητὸν ἐπίσημα διὰ σφραγίδος, ἣτις τότε πρέπει νὰ ᾔνε ἐγκειμένη, δὲν ὀφείλουσιν. Ἄρα αἱ ἀνώνυμοι ἐταιρίαι διαγράφουσι καὶ κατὰ τὸν γενικὸν κανόνα τοῦ ἄρθρου 16 τοῦ αὐτοῦ διατάγματος. (1) Τὸ μόνον προκύπτον ἐκ τοῦ ἄρθρ. 17 εἶνε, ὅτι αἱ ἀνώνυμοι ἐταιρίαι, ὅταν διαγράψωσι διὰ σφραγίδος, πρέπει αὕτη νὰ ᾔνε ἐγκειμένη ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν. Εἶχε δὲ λόγον πρακτικὸν ἢ ἀπόδοσις τοιοῦτου δικαιώματος εἰς τὰς ἀνωνύμους ἐταιρίας.

1829. Τρόπος γραφῆς. Δὲν ἀρκεῖ ἐν τούτοις ἡ συναλλαγματικὴ ἢ τὸ γραμματίον εἰς διαταγὴν νὰ γραφῶσι ἐπὶ τοῦ ἀναλόγου χαρτοσήμου, πρέπει πρὸς τούτοις νὰ γραφῶσι κατὰ τοιοῦτον τρόπον, ὥσται αἱ δύο σφραγίδες τοῦ χαρτοσήμου νὰ ᾔνε ἀριστερᾷ ἢ δεξιᾷ τοῦ σώματος αὐτῶν, κατὰ τὴν ἀρχὴν ἢ τὸ τέλος τῶν γεγραμμένων στίχων (ἄρθρ. 49). Τὸ αὐτὸ καὶ ὅταν ἐπετέθη κινητὸν ἐπίσημα. (2)

1830. Δημόσια ἔγγραφα. Ὅταν ἡ συναλλαγματικὴ ἢ τὸ γραμματίον εἰς διαταγὴν γίνωνται διὰ συμβολαιογραφικοῦ ἔγγραφου τὸ τέλος τοῦ χαρτοσήμου εἶνε τὸ αὐτό, ἥτοι ὑπολογίζεται κατὰ τὴν κλίμακα τοῦ ἄρθρ. 14. (3)

1831. Γραμμάτια εἰς διαταγὴν πολιτικά. Ἡρωτήθη, ἂν τὸ γραμματίον εἰς διαταγὴν τὸ ἐκδιδόμενον διὰ πολιτικὴν αἰτίαν ὑπόκειται εἰς τὸ χαρτόσημον τῶν ἐμπορικῶν ἐγγράφων τοῦ ἄρθρου 14, ἐσημειώσαμεν δὲ ἤδη ὅτι ἐπικρατεῖ καὶ ὀρθῶς ἡ καταφατικὴ γνώμη ἀφ' οὗ τὸ ἐδάφ. γ' τοῦ ἄρθρ. 15 δὲν διακρίνει, καὶ ἀφ' οὗ ἐκ τοῦ συνόλου αὐτοῦ προκύπτει ὅτι οὐχὶ περὶ ἐγγράφων ἀποτελούντων πρᾶξιν ἐμπορικὴν ὁμιλεῖ, ἀλλὰ περὶ ἐγγράφων εἰς διαταγὴν § 1784. Αὐτὸ τοῦτο τὸ ἐδάφιον ὑποβάλλει εἰς τὸ τέλος τῶν ἐμπορικῶν ἐγγράφων πᾶν ἔγγραφο, ἀνεξαρτήτως τῆς ιδιότητος αὐτοῦ, περιέχον ὑπόσχεσιν ἢ διαταγὴν πληρωμῆς ὠρισμένης (χρηματικῆς)

(1) Ἴδε τὸ ἄρθρ. 16 σημ. 2 σελ. 1085.

(2) Ἴδε ἄρθρ. 16 τοῦ Β. Δ. τῆς 23 Αὐγ. 88

(3) Ἴδε Γνωμ. Δικ. Συμβ. 11.185 (99) καὶ Ἐγκ. Ὑπ. Οἰκ. 102.666 (91) ἐν Παππαευστρατίου σελ. 71. Σπ. Γιαννοπούλου ἐν τῇ Δικ. Ἐφημ. Τομ. Α'. φυλ. 47. σελ 3 Bravard 3. 542. Lyc Tr. 4. 617

ποσότητος καὶ κυκλοφοροῦν ἐν τῇ βασιλείῳ, θελήσῃ νὰ περιλάβῃ οὕτω καὶ ἐκεῖνα τὰ ἔγγραφα, τὰ ὁποῖα καίτοι εἰς διαταγὴν, δὲν εἶνε κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ Ἐμπ. Ν. γραμμᾶτια εἰς διαταγὴν.

Εἶνε δυνατόν νὰ ὑποθέσῃ τις ὅτι δὲν περιλαμβάνεται εἰς τὸ ἰδῶ-
φρον, τὸ γραμμᾶτιον εἰς διαταγὴν τὸ πολιτικόν, ἀφ' οὗ καὶ ὑπόσχεσιν
πληρωμῆς ὀρισμένου χρηματικοῦ ποσοῦ περιέχει καὶ κυκλοφορεῖ ἐν
τῇ βασιλείῳ λόγῳ τῆς ρήτρας; ⁽¹⁾

1832. Παράβασις τοῦ Ν. περὶ χαρτοσήμου. Ποιναί.
Ἰδοὺ πῶς ἔχει τὸ ἀρθρ. 49. «Γραμμᾶτια εἰς διαταγὴν ἢ συναλλαγ-
ματικά, γεγραμμένα ἐπὶ ἀσήμου ἢ ἐπὶ μὴ ἀνχλόγου ἐπισήμου (ἢ
εἰδικῶς ἐπισφραγισμένου) χάρτου ἢ μὴ ἔχουσαι τὰς δύο σφραγι-
δας τοῦ σφραγιστοῦ χάρτου ἀριστερᾷ ἢ δεξιᾷ τοῦ σώματος αὐτῶν
κατὰ τὴν ἀρχὴν ἢ κατὰ τὸ τέλος τῶν γεγραμμένων στίχων, θεω-
ροῦνται ὡς κατὰ παράβασιν τοῦ νόμου ἐφ' ἀπλοῦ χάρτου γεγραμ-
μένα καὶ ἐκτὸς τοῦ κατωτέρω ὀριζομένου προστίμου, ὅπερ ἐπιβάλ-
λεται ἀλληλεγγύως εἰς τε τοὺς ἐκδότας, τοὺς ὀπισθογράφους, τοὺς
ἀποδέκτας καὶ τοὺς κομιστὰς ἀποβάλλουσι τὰ εἰς τὰς συναλλαγμα-
τικὰς καὶ τὰ γραμμ. εἰς διαταγὴν ὡς ἐμπορικὰ ἔγγραφα παρεχό-
μενα πλεοσσημύματα τῶν ἀρθρ. 729, 732 καὶ 866 § 1 τῆς Πολ.
Δικ. πᾶς δὲ περὶ αὐτῶν ὅρος ἢ συμφωνία περὶ ἀνεξόδου ἐπιστρο-
φῆς θεωρεῖται ἀπολύτως ἀκυρος».

Ἡ διάταξις αὕτη τοῦ ἤδη ἰσχύοντος Ν. ΑΧΚΕ'. τῆς 30 Δε-
κεμβρίου 1887 γραφεῖσα εἰς ἀντικατάστασιν παρεμπερούς προγενε-
στέρων νόμων εἶνε σαφὴς καὶ ἐπιεικεστάτη. ⁽²⁾

Κατ' αὐτὴν, ἡ παράβασις τοῦ Ν. περὶ χαρτοσήμου ἐπὶ γραμμ.

(1) Ἰδε § 1842 καὶ Contra Παπαευστρατίου σελ. 72. Σημείου Σύ-
στημ. Β § 80 6, σελ. 81.

(2) Ὁ Ν. Περὶ Χαρτ. τῆς 14 Αὐγ. 36. ἐτιμώρει μόνον κατὰ τὴν χαρ-
τοσήμωσιν διὰ προστίμου ἴσου πρὸς τὸ δεκαπλάσιον τοῦ τέλους τὴν παρὰ-
βάσιν αὐτοῦ (ἀρθρ. 43) ὁ Ν. ΡΙΣ' τῆς 18 Δεβρ. 65 ἀρθρ. 5' ἐθεώρησεν
ὡς κατὰ παράβασιν τοῦ Ν. γεγραμμένα τὰς συναλ. καὶ γραμ. ἐάν αἱ δύο
σφραγίδες τοῦ χαρτοσήμου δὲν ᾔσταν ἀριστερᾷ τοῦ σώματος κατὰ μῆκος ὁ
Ν. Σ' τῆς 5 Ἀπρ. 67 ἐν ἀρθρ. 3 πρῶτος εἶπεν ὅτι ἡ συναλλαγματικὴ ἢ
τὸ γραμ. εἰς διαταγὴν ἐπὶ ἀσήμου ἢ ἐπὶ μὴ ἀρμοδίου ἐνσήμου χάρτου ἢ
παρὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἀρθρ. 5 τοῦ ΡΙΣ' Ν. ἀπόλλοι τὴν ιδιότητα τοῦ ἐμ-
πορικοῦ ἔγγραφου ὑποκείμενον καὶ εἰς τὰς λοιπὰς κατὰ τοὺς Ν. περὶ χαρτ.

εἰς διαταγὴν καὶ συναλλαγματικῶν τιμωρεῖται διὰ προστίμου καὶ διὰ στερήσεως ὠρισμένων πλεονεκτημάτων τοῦ τίτλου.⁽¹⁾

1833. Πρόστιμον. Ποῖον πρόστιμον ἐπιβάλλεται εἰς τοὺς ἐκδότας, ὀπισθογράφους, ἀποδέκτας καὶ κομιστὰς συναλλαγματικῶν ἢ γραμ. εἰς διαταγὴν ἐπὶ μόνῳ τῷ λόγῳ ὅτι δὲν ἔγραψαν ταῦτα ἐπὶ τοῦ ἀναλόγου ἐνσήμου χάρτου ἐξ ἀρχῆς, ἀνεξαρτήτως τῆς μετὰ ταῦτα χαρτοσημάσεως, ὁ Ν. δὲν ὥρισε. Ἐπομένως, ἀργούσης τῆς διατάξεως, τὸ μόνον ἐπιβαλλόμενον πρόστιμον εἶνε τὸ κατὰ τὴν χρυτοσήμανσιν, ἂν καὶ ὅταν αὕτη ζητηθῇ⁽²⁾. Τὸ πρόστιμον τοῦτο ὀρίζεται ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 53, εἰς τὸ δεκαπλάσιον τοῦ ἐλλείποντος τέλους, ἀλλ' ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει εἶνε ἑλαττον τῶν 25 δραχ.

1834. Στέρησις ὠρισμένων πλεονεκτημάτων. Τὰ πλεονεκτήματα ὧν στερεῖται ἡ συναλλαγματικὴ ἢ τὸ γραμ. εἰς δια-

συνεπείας τῆς παραβάσεως. Ὁ Ν. ΩΙΣ' τῆς 18 Ἀπρ. 80 ὑπῆρξεν αὐστηρότερος, διότι ἐτιμώρησε καὶ διὰ προστίμου δρ. 25 τὴν παράδοσιν ἀνεξαρτήτως τῆς χαρτοσημάσεως. Ἄρθρ. 4. «Εἰς παρόμοιον πρόστιμον (δρ. 25) ὑποβάλλονται οἱ ἐκδότης, ὀπισθογράφοι καὶ κάτοχοι συναλλαγματικῶν γραμ. εἰς διαταγὴν καὶ ἐπιταγῶν ἢ ἐντολῶν πρὸς πληρωμὴν (τραθηκτικῶν) μὴ ὑποβληθεισῶν εἰς τὸ νόμιμον τοῦ χρυτοσήμου τέλος, συνεπάγεται δ' ἐν ταυτὶ καὶ ἡ ἀπώλεια τῆς ιδιότητος τοῦ ἐμπορικοῦ ἐγγράφου κατὰ τὸ ἄρθρ. 3 τοῦ ἀπὸ 5 Ἀπρ. 67 Σ' Νόμου». Ὁ Ν. ΑΣΖ' τῆς 20 Νόρ. 85 ἄρθρ. 1 διὰ τὰς συναλλ. καὶ γραμ. εἰς διαταγὴν διατηρεῖ τὸ καθεστῶς ἐνῷ τὰ ἄλλα ἔγγραφα τιμωρεῖ δι' ἀκρότητος. Εἶνε ὁ πατήρ τοῦ ἥδη ἄρθρ. 47. Μετὰ τὰ ἀνωτέρω ἐπῆλθεν ὁ ἥδη ἰσχύων Ν. ΑΧΚΕ, ὅστις βεβαίως δὲν διέπει τὰ πρὸ αὐτοῦ ἐκδοθέντα ἔγγραφα ΔΠ. 126 (96) Θ. 7. 327. Παπαευστρατ. σελ. 204.

(1) Εἰς τὴν Αἰτιολογικὴν Ἐκθεσιν τοῦ ἥδη ἰσχύοντος Ν. ΑΧΚΕ ἀναγινώσκονται τὰ ἑξῆς : «Ἐν δὲ τῷ ἄρθρῳ 49 ἀνεγράφη ἀκριβέστερον ἢ ὑπὲρ τῶν γραμμικῶν εἰς διαταγὴν καὶ τῶν συναλλαγματικῶν ἀναγεγραμμένη ἐν τῷ ἄρθρ. 1 τοῦ εἰρημένου ΑΣΖ' νόμου ἐξαίρεσις, διατυπωθεισῶν ὅμα ἐν αὐτῷ τῶν ἐπιζημιῶν συνεπειῶν τῶν διὰ τὴν ἐν αὐτῷ προβλεπομένην παράδοσιν ὠρισμένων ἐν τῇ νῦν κειμένη νομοθεσίᾳ. Τὸ ἄρθρον μάλιστα τοῦ νομοσχεδίου ἐπεφέτεινε κατὰ τι αὐτὰς καὶ ἐπληρώθησε τὸ πολλάκις ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων καταδειχθέν ἐλάττωμα τοῦ παλαιοῦ νόμου, καθ' ὃ, ἀσκόπως μάλιστα, ἡλλοιοῦτο ὁ χαρακτήρ τῶν κατὰ παράδοσιν τῶν περὶ τέλους διατάξεων διεξαγομένων ἐμπορικῶν πράξεων».

(2) Παπαευστρατίου σελ. 215.

ταγὴν τὰ μὴ γεγραμμένα ἐξ ἀρχῆς ἐπὶ τοῦ ἀναλόγου ἐνσήμου χάρτου εἶνε δύο.

1) Τὸ πλεονέκτημα τοῦ ἀρθ. 729 τῆς Πολ. Δικ. κατὰ τὸ ὅποιον εἰς δίκας ἀφορώσας συναλλαγματικὰς ἢ γραμ. εἰς διαταγὴν ἐμπορικὰ, δὲν ἐπιτρέπονται εἰμὴ ἐνστάσεις, αἰτίνες δύνανται νὰ ἀναπληρωθῶσι ἐξ ἐπαγγέλματος ἢ νὰ ἀποδειχθῶσι παρὰ τῶν διαδίκων ἐν τῇ αὐτῇ ἐπὶ ἀκροατηρίου συνεδριάσει καὶ

2) Τὸ πλεονέκτημα τοῦ ἀρθ. 732 τῆς Πολ. Δικ. καθ' ὃ ἐν πάσῃ παρὰ δικαστηρίου ἐμποροδικῶν ἐκδιδομένη ἀποφάσει ἀπαγγέλλεται κατὰ τοῦ ἡττηθέντος διαδίκου προσωπ. κράτησις, καὶ τὸ τοῦ ἀρθ. 866 § 1 τῆς αὐτῆς Δικ. καθ' ὃ εἰς δίκας ἀφορώσας τὰς συναλλαγματικὰς, ἢ ἐκτέλεσις γίνεται ἀμέσως μετὰ τὴν ἐπίδοσιν τῆς ἀποφάσεως.

Μετὰ τὸν Ν. ΒΧΟΣ' τῆς 9 Μαρτίου 1900, τὸν καταργήσαντα τὴν προσωπικὴν κράτησιν διὰ τοὺς μὴ ἐμπόρους, ἡ χρησιμότης τοῦ δευτέρου πλεονεκτήματος περιωρίσθη.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἔπεται :

1) Ὅτι ἡ συναλλαγματικὴ, ἢ μὴ γραφεῖσα ἐξ ἀρχῆς ἐπὶ τοῦ ἀναλόγου ἐνσήμου χάρτου, μόνον τῶν ἀνω σημειωθέντων δύο πλεονεκτημάτων στερεῖται καὶ οὐδενὸς ἄλλου. Κατὰ τὰ λοιπὰ διαμένει συναλλαγματικὴ μεθ' ὧν τῶν πλεονεκτημάτων αὐτῆς μὴ ἄλλοιούμενη. Ἐπομένως καὶ φύσει ἐμπορικὴ πρᾶξις εἶνε καὶ πᾶσαι αἱ περὶ συναλλαγματικῶν διατάξεις τοῦ Ἐμπρ. Νόμ. ἐπ' αὐτῆς ἐφαρμοζονται. (1)

(1) Ὅτι αἱ διατάξεις περὶ : προβλέψεως—ἀποδοχῆς—προθεσμίας—ὀπισθογραφήσεως—ἀλληλεγγύης—πληρωμῆς—περὶ τῶν δικαιωμάτων καὶ καθυκόντων τοῦ κομιστοῦ—περὶ τοῦ διαμαρτυρικοῦ—τῆς ἐπισυναλλαγῆς περὶ παραγραφῆς κλπ. Ἡ Ἐφ. Ἀθ. 237 (99) Θ. 10 536 κατὰ τὰ ἄλλα ὀρθῇ ὀνομάζει πεπλανημένως τὴν ἀχαρτοσήμαντον συναλλαγματικὴν ἀπλὴν ὑπόσχεσιν. Ἐπίσης αἱ Ἐφ. Ἀθ. 116 (901) Θ. 11. 460 καὶ Ἐφ. Ἀθ. 1211 (901) Θ. 13. 247 «ὅτι ἀπέβαλεν τὴν ιδιότητα τοῦ ἐμπορικοῦ ἐγγράφου». Ὅλα ταῦτα εἶναι ἀναμνήσεις τοῦ παρελθόντος. Ἡ συναλλαγματικὴ διαμένει συναλλαγματικὴ, αἱ στερεήσεις δ' ὡς αὕτη ὑφίσταται εἶνε ὠρισμέναι. Ἐφ. Ἀθ. 1141 (901) Θ. 13 234 καὶ τὴν σημ. 1 σελ. 1088.

2) "Οτι τὸ γραμματίον εἰς διαταγὴν τὸ ἐμπορικόν, τὸ μὴ γραφέν ἐξ ἀρχῆς ἐπὶ τοῦ ἀναλόγου ἐνσήμου χάρτου, στερεῖται ἐπίσης μόνον τῶν ἄνω σημειωθέντων δύο πλεονεκτημάτων καὶ οὐδενὸς ἄλλου, διαμένον κατὰ τὰ λοιπὰ γραμματίον εἰς διαταγὴν ἐμπορικόν, διεπόμενον καθ' ὅλα ὑπὸ τῶν περὶ τοῦτου διατάξεων τοῦ Ἐμπορ. Ν. ἢ ἄλλων εἰδικῶν.

3) "Οτι τὸ γραμματίον εἰς διαταγὴν τὸ πολιτικόν, οὐδενὸς τῶν πλεονεκτημάτων αὐτοῦ στερεῖται, διότι ὡς γνωστὸν δὲν ἐφαρμόζονται ἐπ' αὐτοῦ τὰ ἄρθρα 729, 732 καὶ 866 § 1 τῆς Πολιτικῆς Δικ. (1)

Ἡ ἐρμηνεία αὕτη στηριζομένη ἐπὶ τοῦ κειμένου καὶ τῆς ἰστορίας τοῦ ἄρθρου 49 εἶνε ἡ ὀρθωτέρα. (2)

1835. Χαρτοσήμανσις. Αἱ συναλλαγματικαὶ καὶ τὰ γραμματία εἰς διαταγὴν μὴ γραφέντα ἐξ ἀρχῆς ἐπὶ τοῦ ἀναλόγου ἐνσήμου χάρτου ἀπώλεσαν τὰ πλεονεκτήματα τῶν ἄρθρ. 729, 732 καὶ 866 § 1 τῆς Πολ. Δικ. Διὰ τὰ προσαχθῶσιν ὅμως εἰς τὸ δικαστήριον πρέπει νὰ χαρτοσημανθῶσι κατὰ τὸ ἄρθρον 53. Μέχρι ποίας ἐποχῆς δύναται νὰ γίνῃ τοῦτο ;

Τὸ ἐρώτημα τίθεται, διότι κατὰ τὸ ἄρθρ. 47 τὰ ἰδιωτικὰ ἐγ-

(1) Ἡ Ἀπ. 41 (82), Μπ. 2, 49, Γκίνη 257, εἶχε δεχθῇ ἤδη ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ Σ' Ν. τῆς 5 Ἀπρ. 65 ὅτι ἡ ἀχαρτοσήμαντος συναλλαγματικὴ καὶ τὸ γραμ. εἰς διαταγὴν καίτοι ἐπιβάλλουσι τὴν ἐμπ. ἰδιότητά των οὐδὲν ἤττον ἐξακολουθοῦσι διεπόμενα ὑπὸ τοῦ Ἐμπ. Ν. ὡς πρὸς τὴν ὀπισθογράφησιν, τὰς προθεσμίας πρὸς ἔγερσιν τῆς ἀγωγῆς καὶ τὴν ἀλληλεγγύην. Τὸ αὐτὸ καὶ ἡ Ἐφ. Ἀθ. 548 (91) Θ. 2.312. Ἡ Ἐφ. Ἀθ. 2289 (99) Θ. 5. 43. δὲν ἐφήρμοσε τὴν παραγραφὴν τοῦ ἄρθρ. 189 ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ Ν. Σ'.

(2) Ἐφ. Ἀθ. 1141 (901) Θ. 13, 231. Εἰς, κ. Ρακτιβάν. «Καὶ εἶνε μὲν ἀναμφισβήτητον ὅτι ἡ συναλλαγματικὴ αὕτη ἐγράφη ἐπὶ ἀνεπαρκοῦς χαρτοσήμου, περιφθεῖσα βραδύτερον τὸ ἀνῆκον τέλος καὶ τὸ νόμιμον πρόστιμον, συνεπεία διατάξεως τοῦ δικαστηρίου, πλὴν ἡ περίστασις αὕτη συνεπαγομένη μόνον, κατὰ τὸ ἄρθρ. 49 τοῦ περὶ χαρτ. Ν. τὴν ἀπώλειαν τῶν πλεονεκτημάτων τῶν ἄρθρ. 729, 732 καὶ 866 § 1 τῆς Πολ. Δ. δὲν ἀποστερεῖ ἄλλως τὴν συναλλαγματικὴν τῆς ἐμπορικῆς αὐτῆς ιδιότητος (ἀρθείσης νομοθετικῶς τῆς ὑφισταμένης πρῶτον περὶ τοῦτου ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ Ν. Σ. τοῦ 1867 ἀμφιβολίας κατὰ τὴν ἐπιεικεστέραν ἐκδοχὴν) § 1832.

γραφα, τὰ ὑποκείμενα εἰς τέλος ἀναλογικόν, τὰ συνταχθέντα ἐν Ἑλλάδι ἐπὶ μὴ ἀναλόγου χαρτοσήμου κλπ. πρέπει νὰ προσαχθῶσιν πρὸς χαρτοσήμανσιν κατὰ τὸ ἄρθρον 53 ἐντὸς 3 μηνῶν ἀπὸ τῆς συντάξεώς των, ἤτοι ἀπὸ τῆς χρονολογίας, ἥτις φαίνεται ἐν αὐτοῖς, ἐπὶ ποιῇ ἀκυρότητος. (1)

Ἐνεκα τούτου ὑπεστήριξαν τινὲς ὅτι καὶ ἡ συναλλαγματικὴ καὶ τὸ γραμματίον εἰς διαταγὴν πρέπει νὰ προσαχθῶσιν, ἐπὶ ποιῇ ἀκυρότητός, ἐντὸς τῆς αὐτῆς προθεσμίας ἥτοι ὅτι τὸ ἄρθρ. 47 ἐφαρμόζεται καὶ ἐπὶ συναλλαγματικῶν καὶ γραμματίων εἰς διαταγὴν. (2)

Ἄλλ' ἡ γνώμη αὕτη, ἀντίκειται καταδύλως εἰς τὸ γράμμα τοῦ ἄρθρ. 47, ὅπερ ρητῶς ἀναγράφει, ὅτι δὲν ἐφαρμόζεται εἰς τὰ ἰδιωτικὰ ἔγγραφα τὰ ἀναφερόμενα εἰς τὸ ἐδ. γ' τοῦ ἄρθρ. 15, ἐν οἷς αἱ συναλλαγματικαὶ καὶ τὰ γραμμάτια εἰς διαταγὴν.

Διὰ τοῦτο ὀρθωτέραν νομίζω τὴν δεχομένην ὅτι τὸ ἄρθρ. 47 δὲν ἐφαρμόζεται καὶ ὅτι ἐπομένως ἡ χαρτοσήμανσις συναλλαγματικῆς ἢ γραμματίου εἰς διαταγὴν δύναται νὰ γίνῃ καὶ μετὰ τὴν παρέλευσιν τῆς προθεσμίας τῆς ὀριζομένης ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 47. (3) Ἡ παρατήρησις ὅτι ἡ τοιαύτη ἐρμηνεία ἀνοίγει εὐρείαν ὁδὸν εἰς τὴν καταστράτηγην τοῦ ἄρθρ. 47, ὅπερ περιέλαβε τοσοῦτον αὐστηρὰς διατάξεις κατὰ τῶν ἰδιωτικῶν ἐγγράφων, δὲν εἶνε ὀρθή, διότι λόγοι ἀκυρότητος δὲν δύναται νὰ καθιερωθῶσι δι' ἐπιχειρημάτων à fortiori, ἀφ' οὗ

(1) Γνωμ. Δικ. Συμ. 28.981 (98). Διὰ τὴν σήμανσιν ἢ χρονολογία, ἣν φέρουσι τὰ ἔγγραφα θεωρεῖται βεβαία. Παπαευστρατίου σελ. 204.

(2) Παπαευστρατίου σελ. 215. Ἡ Ἐφ. Ἀθ. 254 (98) Θ. 9.264, ἐφήρμοσε τὸ ἄρθρ. 47 ἐπὶ γραμ. εἰς διαταγὴν πολιτικοῦ ἔξωθεν εἰσελθόντος καὶ ἐκήρυξεν ἄκυρον τὴν ὑπὲρ τοῦ ἐνάγοντος ὀπισθογράφην. Ἡ Ἐφ. Ἀθ. 3007 (94) Θ. 6. 154 ἐφήρμοσε τὸ ἄρθρ. 47 καὶ ἐπὶ γραμ. ἐκδοθέντος κατὰ τὸ 1877 ἐνῷ ὁ ἥδη ἰσχύων ΑΧΚΕ. δὲν διέπει τὰ πρὸ αὐτοῦ ἐκδοθέντα ἔγγραφα Ἀπ. 126 (96) Θ. 7. 327.

(3) Ἐφ. Ἀθ. 237 (99) Θ. 10. 536 Εἰς. κ. Παπαμιχαλοπούλου, Ἐφ. Ἀθ. 116 (900) Θ. 11. 460. Εἰς. κ. Δεληγεώργη. Ἐφ. Ἀθ. 1141 (901) Θ. Β. 231 Εἰς. κ. Ρακτιβάν. Αἱ δύο πρῶται ἀποφ. ἐνῷ ἀποκρούουσι τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρ. 47 ἐπὶ τῶν ἐγγράφων τοῦ ἔδαφ. γ' τοῦ ἄρθρ. 15 Ν. χαρτ. δέχονται ἐν τούτοις ὅτι ὁ τίτλος ἀπόλλυσι τὴν ἐμπορικὴν αὐτοῦ ἰδιότητα καὶ οὕτως εἰπεῖν ἀλλοιοῦνται ἐνῷ ἐκ τοῦ ἄρθρ. 49 τοιοῦτον τι δὲν προκύπτει.

αὐτὸ δὴ τοῦ Ν. τὸ κείμενον ἀντίκειται Ἐκ τῆς αἰτιολογικῆς ἐκθέσεως τοῦναντίον μανθάνομεν ὅτι τὸ ἄρθρ. 49 σκοπῶς συνετάχθη ὡς ἔχει, διὰ νὰ καθορίσῃ μὲν ἀφ' ἐνὸς τὰς ἐπιζημίους συνεπίας τῆς παραβάσεως, νὰ ἐπανορθώσῃ δὲ τὸ «πολλάκις ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων καταδειχθὲν ἐλάττωμα τοῦ παλαιοῦ Ν. καθ' ὃ ἀσκοπῶς μάλιστα, ἡλλοιοῦτο ὁ χαρακτήρ τῶν κατὰ παράβασιν τῶν περὶ τέλους διατάξεων διεξαγομένων ἐμπορικῶν πράξεων». Εἶνε δυνατόν νὰ ὑποτεθῇ ὅτι διὰ μὲν τὴν ἁλλοίωσιν τοῦ χαρακτῆρος τοῦ τίτλου ἐλήφθη πρόνοια, ἡ δὲ ὑπαρξίς αὐτοῦ ἀφέθη εἰς τὴν τύχην;

Καὶ ὑπῆρχε λόγος νὰ μὴ ἀφεθῇ εἰς τὴν τύχην, διότι ἡ συναλλαγματικὴ καὶ τὸ γραμματίον εἰς διαταγὴν ὑφίστανται μόνον ἐγγράφως καὶ δὲν νοοῦνται καὶ ἄλλως. Τὸ περὶ αὐτῶν ἐγγράφον δὲν εἶνε ἀποδεικτικόν μόνον, ἀλλὰ καὶ συστατικόν. Μόνον ἐγγράφως εἶνε δυνατόν νὰ ἀποδειχθῇ ἡ συναλλαγματικὴ ἢ τὸ γραμματίον εἰς διαταγὴν καὶ δι' οὐδενὸς ἄλλου μέσου. Ἄν λοιπὸν ἡ συναλλαγματικὴ ἢ τὸ γραμματίον εἰς διαταγὴν ἐκηρύσσοντο ἄκυρα διὰ τὴν παράβασιν τοῦ Ν. περὶ χαρτοσήμου, ὁ κομιστὴς θὰ εὕρισκετο ἐστερημένος πάσης ἀγωγῆς καθ' οἰοῦδήποτε ἐκ τῶν ὑπογραψάντων, διότι καὶ ἡ τυχὸν ρήτρα περὶ ἀνεξόδου ἐπιστροφῆς κηρύσσεται ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 49 ἄκυρος. Ἀλλὰ τοῦτο δὲν εἶνε ποινὴ, εἶνε δήμευσις.

Διὰ τοῦτο ὁ Ν. Σ' τῆς 5 Ἀπριλίου 67, ὁ εἰσαγαγὼν μετὰ τὸν Ν. ΡΙΣ' τῆς 18 Δεβρίου 65 τὴν ἐκπτώσιν ὡς ποινὴν τῆς παραβάσεως, δὲν ἐκήρυξεν τὰς τοιαύτας συναλλαγματικὰς καὶ τὰ γραμμάτια εἰς διαταγὴν ἄκυρα καὶ ἐστερημένα πάσης ἀποδεικτικῆς ἰσχύος, ἀλλὰ μόνον ἐστέρησε ταῦτα τῆς ιδιότητος τοῦ ἐμπορικοῦ ἐγγράφου. Διὰ τοῦτο ἐπίσης ὁ Ν. ΑΣΖ' τῆς 20 Ν)βρίου 85 ὅστις πρῶτος εἰσήγαγεν διὰ τοῦ ἄρθρ. 1 τὴν ἀκυρότητα τῶν ιδιωτικῶν ἐγγράφων ὡς ποινὴν διὰ τὴν παράβασιν τοῦ Ν. περὶ χαρτοσήμου καὶ ὅστις εἶνε ὁ πατὴρ τοῦ ἄρθρ. 47, ρητῶς ἐξήρεσε τὰς συναλλαγματικὰς καὶ τὰ γραμμάτια εἰς διαταγὴν. Οἱ Γάλλοι, οἵτινες εἶνε αὐστηροὶ ἐξωμοίωσαν ἐν τούτοις τὸν κομιστὴν πρὸς ἀμελῆ § 1633, ἀλλὰ δὲν ἐφθασαν μέχρις ἀκυρότητας τοῦ τίτλου. (1)

(1) Κατὰ τὸν Γαλ. Ν. τῆς 5 Ἰουν. 50 ἄρθρ. 5 ὁ κομιστὴς ἀχαρτοσημάντου συναλλαγματικῆς ἔχει ἀγωγὴν κατὰ τοῦ ἐκδότου μόνον, ἂν δὲν ὑπάρ-

Αὐτὰ τὰ προηγούμενα ὑπῆρχον ὅταν συνετάσσετο τὸ ἄρθρ. 49. Ἐκ τῆς αἰτιολογικῆς δὲ ἐκθέσεως φαίνεται ὅτι ὁ νομοθέτης διετέλει ἐν πληρεστάτῃ τούτων γνώσει.

1836. Ἀρμοδιότης τοῦ ταμίου. Εὐθύνη. Φιλονικεῖται ἂν ἦνε ὑποχρεωτικὴ ἡ ἀπόφασις τοῦ ταμίου περὶ τοῦ τέλους εἰς ὃ ἔγγραφόν τι ὑπόκειται. Κατὰ τοὺς μὲν ἀποχρεωμένων τῶν δικαστηρίων ὑπὸ τοῦ Ν. νὰ μὴ λαμβάνωσιν ὑπ' ὄψιν τὰ μὴ ἐπὶ ἀναλόγου σφραγιστοῦ χάρτου ἔγγραφα, ἔχουσι ταῦτα ἀπόλυτον δικαίωμα πρὸς ἐξέτασιν τούτου, οὐδόλως δεσμευόμενα ἐκ τῆς τοῦ ταμίου γνώμης⁽¹⁾». Κατὰ τοὺς δὲ ἀπὸ τῶν εἰς τὸ τέλος τοῦ χαρτοσήμου ἀναγομένων παραβάσεων ἀποφαίνεται, πλὴν τῶν ἐν ἄρθρ. 44 καὶ 45 περιπτώσεων, ὁ ἀρμοδιος ταμίας καταλογίζων εἰς βάρος τοῦ παραβάτου τὸ νόμιμον τέλος καὶ τὸ πρόστιμον (ἄρθρ. 63)⁽²⁾».

Ἄλλ' ὁ Ταμίας ἢ τὸ Δημόσιον δὲν εὐθύνεται διὰ τὴν χαρτοσήμανσιν ἐγγράφου ἀκύρου ἢ παραγεγραμμένου προσαχθέντος αὐτῷ ἐπὶ τούτῳ, διότι οὔτε ἀρμοδιότητα νὰ βεβαιώσῃ τὸ κύρος τοῦ ἐγγράφου ἔχει οὔτε καθήκον, οὐδὲ δύναται νὰ ἀρνηθῇ τὴν χαρτοσήμανσιν, ἥτις δι' ἄγνωστον εἰς αὐτὸν λόγον δυνατὸν νὰ ἦνε χρήσιμος καὶ ὠφελίμος εἰς τὸν κομιστήν⁽³⁾.

1837. Ἀντίτυπα. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 15 ἐδ. γ' ὅταν αἱ συναλλαγματικαὶ καὶ τὰ ἄλλα εἰς διαταγὴν ἔγγραφα ἐκδίδωνται

Χῆ ἀποδοχῇ, ὑπαρχούσης δέ, κατὰ τοῦ ἀποδέκτου καὶ κατὰ τοῦ μὴ ἔχοντος πρόβλεψιν ἐκδότου. Πᾶς κομιστὴς γραμματίου ἀχαρτοσημάντου ὑποκειμένου εἰς τέλος ἔχει ἀγωγὴν μόνον κατὰ τοῦ ἐκδότου. Αἱ ἐναντίαι συμφωνίαι εἶνε ἄκυροι LyC. Tr.4. 611.

(1) Ἐφ. Ν. 100 (900) Θ. 11.651. — Ἐφ. Ν. 562 (900) Θ. 12.604. Κατὰ τὴν Ἐφ. Α6. 221 (901) Θ. 12.629 ἡ ἐπικόλλησις καὶ διαγραφή τοῦ χαρτοσήμου (ἐπὶ ἐπιστολῆς) δὲν εἶνε ἀπόφασις τοῦ ταμίου ἐπὶ παραβάσεως τοῦ Ν. περὶ Χαρτ. Ἐφ. Α6. 201 (902) Θ. 13.580.

(2) Ἐφ. Α6. 457 (99) Θ. 10.653.

(3) Γνωμ. Δικ. Συμβ. 65.783 (98), Παπαευστρατίου σελ. 205. Κατὰ τὴν Ἐφ. Π. 1035 (95) Θ. 7.283 τὸ σφάλμα τοῦ ταμίου (ἐπέθῃκε 1 δρ. ἀντὶ 8) δὲν βλάπτει τὸν ἐμπρόθεσμον αἰταῦντα, ὅστις ὀφείλει μόνον νὰ ἐπαναλάβῃ τὴν χαρτοσήμανσιν ἔστω καὶ ἐκπροθέσμως. Ἡ ἀποφ. ἔχει ἐννοίαν ὅπου ἐφαρμόζεται τὸ ἄρθρ. 47.

πολλαπλᾶ ἕκαστον ἀντίτυπον ὑπόκειται εἰς τὸ αὐτὸ τέλος, ἐκτὸς ἂν αἱ συναλλαγματικαὶ καὶ τὰ ἄλλα εἰς διαταγὴν ἐγγράφα τὰ ἐκδιδόμενα εἰς πολλαπλᾶ ὑπεβλήθησαν κατὰ τὴν ἐκδοσίν των εἰς ἐπισφράσιν, ὅτε, ἂν οὐ καταβληθῇ τὸ τέλος τοῦ χαρτοσήμου καὶ σφραγισθῇ τὸ ἐν τῶν ἀντύπων, τὰ λοιπὰ ἀντίτυπα ὑποβάλλονται εἰς τέλος μιᾶς δραχμῆς.»

Εἰδικὴ ἐπισφράγις ἐνταῦθα ἡρμηνεύθη ὡς εἰδικὴ ἐπισήμανσις ἐνεργουμένη κατὰ τὸ ἄρθρ. 42 τοῦ Β. Δ. τῆς 23 Αὐγ. 1888 ὑπὸ τοῦ ταμίου, ὅστις βεβαίῳ ὑπευθύνως ἐφ' ἑκάστου ἀντιτύπου ὅτι ἐπληρώθη τὸ δεῖνα τέλος διὰ τὸ πρῶτον, καταχωρισθὲν ὑπὸ τὸν ἀριθμὸν δεῖνα τοῦ βιβλίου τῶν σημάνσεων⁽¹⁾.

1838. Ἐπισυναλλαγματική. Αὕτη εἶνε συναλλαγματική § 1590 ἐπομένως ἐφαρμόζονται οἱ αὐτοὶ κανόνες⁽²⁾.

1839. Ὁπισθογράφησις καὶ ἀποδοχή. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 15 ἐδ. γ' «αἱ ὀπισθογραφῆσεις καὶ αἱ ἀποδοχαὶ εἰς οὐδὲν ὑπόκεινται τέλος σημανθεισῶν τῶν κυρίων ὁμολογιῶν.» Τοῦτο εἶνε ἀκριβές καὶ ὅταν ἡ ὀπισθογράφησις ἢ ἡ ἀποδοχὴ γίνεταί διὰ χωριστοῦ ἐγγράφου § 1334. 1417. Ἀλλ' ὅταν γίνεταί διὰ συμβολαιογραφικοῦ πάντως τοῦτο, ἀνεξαρτήτως τοῦ ποσοῦ, πρέπει νὰ συνταχθῇ ἐπὶ χαρτοσήμου δρ. 5 δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 24 ἐδ. γ' τοῦ Ν. περὶ χαρτοσήμου.

Ἡ ἐφ' ἀπλοῦ χάρτου ὀπισθογράφησις ἢ ἡ ἀποδοχή, προκειμένου νὰ προσαχθῇ ἐνώπιον δικαστικῆς ἢ ἄλλης δημοσίας ἀρχῆς, ὑπόκειται εἰς χαρτόσημον λεπτῶν 50 ἄνευ προστίμου τινος κατὰ τὸ ἄρθρ. 20 ἐδαφ. γ'.

1840. Τριτεγγύησις. Ἐπιμήκυνσις (Allonge). Περὶ τριτεγγυήσεως ὁ Ν. δὲν ὁμιλεῖ, ἀλλ' εἶνε βέβαιον ὅτι ὅταν αὕτη γίνεταί ἐπὶ τοῦ σώματος τῆς συναλλαγματικῆς ἢ τοῦ γραμ. εἰς διαταγὴν δὲν ὑπόκειται εἰς τέλος ὡς ἀποτελοῦσα μέρος αὐτῶν.

Ἀλλ' ὅταν γίνεταί διὰ χωριστοῦ ἐγγράφου π.χ. δι' ἐπιστολῆς ;

(1) Παπαευστρατίου σελ. 75. Ἡ Ἐφ. Π. 834 (98) Θ. 10. 214 εἶπεν ὅτι αἱ ἄνω διατάξεις ἔχουσι ἐφαρμογὴν ὅτῃς προσάγεται μόνον τὸ ἀντίτυπον οὐχὶ δὲ ὅταν προσάγεται καὶ τὸ πρῶτον.

(2) Παπαευστρατίου σελ. 73. LyC. Tr. 4.612.

Εἶπον τινες ὅτι καὶ τότε δὲν ἀπαιτεῖται νὰ γραφῇ ἐπὶ ἀναλόγου χαρτοσήμου, διότι τὸ τέλος ἐπληρώθη ἐν τῇ κυρίᾳ ἐνοχικῇ οὔσει⁽¹⁾.

Κατ' ἄλλους ἡ τριτεγγύησις διὰ χωριστοῦ ἐγγράφου ὑπόκειται εἰς τέλος ἀναλογικὸν καὶ μάλιστα κατὰ τὴν κλίμακα τοῦ ἄρθρ. 12 Ν. περὶ Χαρτ. ὡς μὴ συμπεριλαμβανομένη ἐν τοῖς ἀπαριθμουμένοις εἰς τὸ ἄρθρ. 15 ἐγγράφοις⁽²⁾.

Ἡ ἐπιμήκυνσις (allonge) εἶνε ἐπέκτασις τοῦ τίτλου καὶ ἐπομένως δὲν ὑπόκειται εἰς τέλος, ἂν καὶ ὑπεστηρίχθῃ ὅτι ὑποβάλλεται εἰς πάγιον λεπτῶν πεντήκοντα κατὰ τὸ ἐδ. 6' τοῦ ἄρθρ. 20⁽³⁾.

Τεθέντος ὅτι ὑπόκειται, δύναται νὰ χαρτοσημανθῇ ὅποτεδῆποτε κατὰ τὸ ἄρθρ. 53, μὴ ἐχόντων ἐφαρμογὴν τῶν ἄρθρ. 47 καὶ 49, διότι ταῦτα ἀφορῶσι εἰς ἐγγραφα ἰδιωτικὰ, ὑποκείμενα εἰς τέλος ἀναλογικὸν καὶ οὐχὶ πάγιον.

1841. Ἐξόφλησις. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 20 ἐδάφ. θ' τοῦ Ν. περὶ χαρτοσήμου «τὰ ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἢ ἰδιαιτέρου φύλλου διδόμενα ἀποδεικτικὰ πληρωμῆς ποσοῦ, δι' ὃ προεπληρώθη τέλος ἀναλογικόν, ὑπόκειται εἰς τέλος λεπτῶν πεντήκοντα». Ἐπεκράτησεν ὁμως ἡ ἐξόφλησις συνάλλαγματικῶν καὶ γραμματίων εἰς διαταγὴν νὰ γίνωνται πάντοτε ἀτελεῶς, διότι ταιαύτη ἐξήγησις ἐδόθη εἰς τὴν Βουλὴν καὶ τοιαύτην ἀπόφασιν διετύπωσεν αὕτη κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ Ν. περὶ χαρτοσήμου.⁽⁴⁾ Ἄλλ' ἐὰν ὑπάρχουσι τόκοι ὑπερμερείας ἢ συμβατικοί, ἡ ἐξόφλησις τούτων ὑπόκειται εἰς τέλος ἀναλογικὸν τοῦ ἄρθρου 14. Ἐὰν ἡ ἀπόφασις τῆς Βουλῆς δὲν θεωρηθῇ ἐπαρκής, ἡ χαρτοσήμανσις τῆς ἐξοφλήσεως δύναται νὰ γίνῃ ὅποτεδῆποτε κατὰ τὸ ἄρθρον 53, διότι προκειμένου περὶ παγίου τέλους τὸ ἄρθρ. 47 δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν.⁽⁵⁾

1842. Ἀπλαῖ ὑποσχέσεις. Ἀτελεῖς συναλλαγματικαὶ καὶ Γραμ. εἰς διαταγὴν. Τίτλοι εἰς διαταγὴν, καὶ εἰς

(1-2) Ἴδε τὴν σημ. 1 τῆς σελ. 774.

(3) Παπαευστρατίου 100 καὶ 206. Ἐφ. Ἀθ. 1804 (94) Θ. 5. 589 ἴδε σημ. 1 τῆς σελ. 669.

(4) Παπαευστρατίου σελ. 406. Περὶ ἐξοφλήσεως ἴδε τὰ ἐν § 1856.

(5) Ἡ Ἐφ. Ἀθ. 1698 (901) Θ. 13.395 ἐφήρμοσε τὴν ἀρχὴν ταύτην ἐπὶ ἐξοφλήσεως ἀποφάσεως στηριζομένης εἰς γραμ. Ἴδε ὑπὸ τὸ αὐτὸ πνεῦμα ἐν Θ. 10.15 γνώμην τοῦ συμβολαιογράφου Πατρῶν κ. Σωτηριάδου.

τὸν κομιστήν. Ἐπιταγαί. Γραμ. Ἀπλᾶ. Ἡ συναλλαγματικὴ εἶνε ἀπλῇ ὑπόσχεσις ἥτοι δὲν εἶνε συναλλαγματικὴ εἴτε λόγῳ ὑποβολῆς § 1675 εἴτε λόγῳ ἀτελείας § 1669, ἐπίσης ἡ συναλλαγματικὴ ἢ ὑπογεγραμμένη παρὰ γυναικὸς μὴ ἐμπορίου εἶνε δι' αὐτὴν ἀπλῇ ὑπόσχεσις § 1733. Τὸ γραμ. εἰς διαταγὴν εἶνε ἀπλῇ ὑπόσχεσις ἥτοι δὲν εἶνε γραμ. εἰς διαταγὴν ὅταν ᾔνε ἀτελὲς ἥτοι ὅταν δὲν περιέχῃ τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 188 ἀπαιτούμενα § 1785.

Εἰς ποῖον τέλος ὑπόκεινται οἱ τίτλοι οὗτοι ;

Ἐὰν ἡ ὡς ἀπλῇ ὑπόσχεσις λογιζομένη συναλλαγματικὴ, ἀποτελῇ γραμ. εἰς διαταγὴν, οὐδεμία ἀμφιβολία ὅτι θὰ ἐφαρμοσθῶσι τὰ περὶ τούτων. Εἶνε δὲ ἀδιάφορον ἂν τὸ γραμ. εἰς διαταγὴν ᾔνε πολιτικὸν ἢ ἐμπορικόν, διότι τὸ τέλος εἶνε τὸ αὐτὸ § 1831.

Ἐὰν ὅμως ἡ ὡς ἀπλῇ ὑπόσχεσις λογιζομένη συναλλαγματικὴ δὲν ἀποτελῇ γραμ. εἰς διαταγὴν ἢ ἂν τὸ γραμ. εἰς διαταγὴν ᾔνε ἀτελὲς ;

Τὰ ἐξῆς ἀναμφιλέκτως καὶ σαφῶς προκύπτουσι ἐκ τοῦ ἐδ. γ' τοῦ ἄρθρ. 15.

Α'.) Ἀν ὁ τίτλος περιέχῃ ὑπόσχεσιν ἢ διαταγὴν πληρωμῆς δι' ὠρισμένην (χρηματικὴν) ποσότητα καὶ δύναται νὰ κυκλοφορῇ, ὑπόκειται εἰς τὸ χαρτόσημον τῶν ἐμπορικῶν ἐγγράφων, τὸ ὀριζόμενον ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 14 τοῦ Ν. περὶ Χαρτοσ. ἀνεξαρτήτως τῆς ἐμπορικῆς ἢ μὴ ιδιότητος αὐτοῦ.

Β'.) Τουναντίον, ἂν ὁ τίτλος δὲν περιέχῃ ὑπόσχεσιν ἢ διαταγὴν πληρωμῆς δι' ὠρισμένην χρηματικὴν ποσότητα ἢ καὶ τοι περιέχων δὲν δύναται νὰ κυκλοφορῇ, ὑπόκειται κατ' ἀρχὴν εἰς τὸ χαρτόσημον τῶν κοινῶν ἐγγράφων τὸ ὀριζόμενον ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 12, καὶ ἂν ᾔνε ἐμπορικὸς, ἐκτὸς εἰδικῆς διατάξεως ἄλλως ὀριζούσης.

Γ'.) Ὡς κυκλοφοροῦντα ἐν τῷ βασιλείῳ ἥτοι δεκτικὰ κυκλοφορίας (effets negociables) θεωροῦνται τὰ ἐγγράφα τὰ περιέχοντα τὴν ῥήτραν εἰς διαταγὴν ἢ εἰς τὸν κομιστήν λόγῳ τῆς εὐχεροῦς μεταβιβάσεως.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἐπεταί·

1) ὅτι τὸ γινώρισμα ἂν τίτλος τις ᾔνε δεκτικὸς κυκλοφορίας ἢ ἀκριβέστερον ἐμπορικῆς κυκλοφορίας καὶ πραγματείας εἶνε ἡ ῥήτρα εἰς διαταγὴν ἢ εἰς τὸν κομιστήν, διότι αὗται εἶνε αἱ ὑπὸ τοῦ ἐμπορίου συνειθιζόμεναι.

2) ὅτι οὐχὶ πᾶς τίτλος εἰς διαταγὴν ἢ εἰς τὸν κομιστὴν περιλαμβάνεται εἰς τὴν διάταξιν τοῦ ἐδ. γ' τοῦ ἄρθρ. 15, ἀλλ' ἐκεῖνος μόνον ὅστις περιέχει ἢ διαταγὴν ἢ ὑπόσχεσιν πληρωμῆς ὠρισμένου χρηματικοῦ ποσοῦ.

3) ὅτι ἐκτὸς εἰδικῆς διατάξεως, ἄλλως ὀρίζουσας, δὲν περιλαμβάνεται εἰς τὸ ἐδάφ. γ τοῦ ἄρθρ. 15, ὁ τίτλος ὁ μὴ περιέχων διαταγὴν ἢ ὑπόσχεσιν πληρωμῆς ὠρισμένου χρηματικοῦ ποσοῦ ἀλλ' ἄλλων ἀντικειμένων οἶον σίτου ἢ ὁ περιέχων μὲν ὑπόσχεσιν ἢ διαταγὴν πληρωμῆς χρημάτων, ἀλλὰ μὴ ὧν εἰς διαταγὴν ἢ εἰς τὸν κομιστὴν ἢ ὠρισμένου ποσοῦ⁽¹⁾.

4) ὅτι ὁ χαρακτήρ τοῦ τίτλου εἶνε ἀδιάφορος καὶ δὲν εἶνε ἀνάγκη νὰ ἀποτελῇ οὗτος ἐμπορικὴν πράξιν.

Κατὰ ταῦτα περιλαμβάνεται εἰς τὸ ἐδ. γ' τοῦ ἄρθρ. 15.

1) Ἡ συναλλαγματικὴ εἰς τὴν διαταγὴν τοῦ ἐκδότου, ἢ μὴ τελειοποιηθεῖσα δι' ὀπισθογραφῆσεως, εἴτε ἀποτελεῖ γραμ. εἰς διαταγὴν, λόγῳ ἀποδοχῆς, εἴτε μὴ, ἐφ' ὅσον ἐν αὐτῇ ἀνευρίσκονται ἢ ῥήτρα εἰς διαταγὴν καὶ ἡ διαταγὴ ἢ ἡ ὑπόσχεσις πληρωμῆς ὠρισμένου ποσοῦ⁽²⁾.

2) ἡ συναλλαγματικὴ ἢ ἐκδοθεῖσα παρὰ γυναικὸς μὴ ἐμποροῦ, διότι, ἂν δὲν ἦνε γραμματίον εἰς διαταγὴν, εἶνε βεβίως διαταγὴ πληρωμῆς ὠρισμένου ποσοῦ.

3) αἱ ἐπιταγαὶ (cheques) ὡς διαταγαὶ πληρωμῆς ὠρισμένου ποσοῦ § 1812. 1843.

4) τὸ ἀτελὲς γραμ. εἰς διαταγὴν § 1785 ἐφ' ὅσον ἀνευρίσκονται ἐν αὐτῷ ἢ ῥήτρα εἰς διαταγὴν καὶ ἡ ὑπόσχεσις πληρωμῆς ὠρισμένου ποσοῦ.

(1) Πρέπει νὰ ᾔνε καὶ ὠρισμένης λήξεως κατὰ τὰ περὶ συναλλαγματικῶν κρατοῦντα; § 1291. Νομίζω μᾶλλον καὶ διότι σύνηθες εἶνε οἱ τίτλοι κυκλοφορίας νὰ ἔχωσι καὶ ὠρισμένην λῆξιν. Ἐν τούτοις ὁ Ν. δὲν ἀπαιτεῖ ἐν ταῦθα τοιοῦτόν τι.

(2) Ἡ Ἐφ. Ἀθ. 2257 (94) Θ. 6.24 ἐπὶ ἀτελοῦς συναλλαγμ. (ἴσως ἐπιταγῆς) ἐλλείπει διαφορᾶς τύπου ἐκδόσεως καὶ πληρωμῆς ἀπαιτεῖ χαρτόσημον κοινῶν ἐγγράφων (ἄρθρ. 12) ἐφαρμόζει δὲ τὸ ἄρθρ. 47, ἀναγνωρίζει ὅμως ὅτι εἶνε ἐντολὴ πληρωμῆς.

5) τὸ γραμ. εἰς τὸν κομιστὴν ἐφ' ὅσον περιέχει ὑπόσχεσιν πληρωμῆς ὠρισμένης χρηματικῆς ποσότητος ⁽¹⁾.

6) Πᾶν ἔγγραφον ἐν ᾧ ἀνευρίσκονται τὰ δύο ταῦτα : ἡ ρήτρα εἰς διαταγὴν ἢ εἰς τὸν κομιστὴν, καὶ ἡ διαταγὴ ἢ ἡ ὑπόσχεσις πληρωμῆς ὠρισμένου ποσοῦ χρηματικοῦ.

Τουναντίον, ἐκτὸς εἰδικῆς διατάξεως ἄλλα ὀριζούσης, δὲν περιλαμβάνεται εἰς τὸ ἐδ. γ' τοῦ ἄρθρ. 15.

1) τὰ ἀπλᾶ γραμμάτια, καίτοι περιέχοντα ὑπόσχεσιν πληρωμῆς ὠρισμένου χρηματικοῦ ποσοῦ, διότι ἐλλεῖπει ἡ ρήτρα εἰς διαταγὴν ἢ εἰς τὸν κομιστὴν, ἥτις εἶνε τὸ γινώσκμα τῆς κυκλοφορίας καὶπραγματείας⁽²⁾.

2) τὰ ἔγγραφα εἰς διαταγὴν, ἢ εἰς τὸν κομιστὴν τὰ περιέχοντα διαταγὴν ἢ ὑπόσχεσιν πληρωμῆς, οὐχὶ χρημάτων, ἀλλ' ἄλλων ἀντικειμένων οἷον αἵτου· ἢ χρημάτων μὲν ἀλλ' ἀορίστου ποσοῦ⁽³⁾.

3) πᾶν ἔγγραφον μὴ ὂν εἰς διαταγὴν ἢ εἰς τὸν κομιστὴν ἢ μὴ περιέχον διαταγὴν πληρωμῆς ἢ ὑπόσχεσιν πληρωμῆς ὠρισμένου χρηματικοῦ ποσοῦ.

4) Κατ' ἀκριβολογίαν αἱ ἐπιταγαὶ πρὸς ὠρισμένον πρόσωπον, ἐκτὸς εἰδικῶν περιπτώσεων, διότι ἐλλειπούσης τῆς ρήτρας εἰς διαταγὴν δὲν εἶνε δεκτικαὶ κυκλοφορίας § 1843.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω δύναται τις νὰ κρίνῃ πόσον ἀβάσιμος εἶνε ἡ γνώμη τῶν φρονούντων ὅτι εἰς τὸ χαρτόσημον τῶν ἐμπορ. ἐγγράφων ὑπόκεινται μόνον τὰ ἐμπορικὰ γραμ. εἰς διαταγὴν οὐχὶ δὲ καὶ τὰ πολιτικὰ· διότι τὸ γραμ. εἰς διαταγὴν τὰ πολιτικὸν εἶνε ὁ τύπος οὕτως εἰπεῖν τῶν ἐγγράφων τοῦ ἐδαφ. γ' τοῦ ἄρθρ. 15.

Πρέπει νὰ σημειωθῇ ὅτι ὅλοι οἱ ἀνω τίτλοι εἰς διαταγὴν ἢ εἰς τὸν κομιστὴν, οἱ περιέχοντες διαταγὴν ἢ ὑπόσχεσιν πληρωμῆς ὠρισμένου χρηματικοῦ ποσοῦ, δὲν ὑπόκεινται προφανῶς εἰς τὸ ἄρθρ.

(1) Γνωμοδ. Νομ. Συμβ. 51 (89) Παπκευτρατίου σελ. 72.

(2) Ὁ Γαλ. Ν. τῆς 19 Φεβρ. 74 ἄρθρ. 4 ὑπέβαλε εἰς τὸ χαρτόσημον τῆς συναλλαγματικῆς πάντα τὰ ἔγγραφα (γραμμάτια, ὁμολογίας, ἐπιταγὰς, ἐντάλματα) οἰουδήποτε τύπου καὶ ὀνόματος, τὰ μὴ δεκτικὰ διαπραγματεύσεως ἢ κυκλοφορίας (non negociables) ὅταν σκοπῇται δι' αὐτῶν μεταφορὰ χρημάτων ἀπὸ τόπου εἰς τόπον, Boistel 744.

(3) Π. χ. πληρώσατε εἰς τὴν διαταγὴν τοῦ x. Α ὅσα μοι ὀφείλετε § 1290 σημ. ἢ τὸ ποσὸν διὰ τὸ ὑποῖον ἐμείναμεν σύμφωνοι.

49 διότι τοῦτο ἀφορᾷ μόνον εἰς τὰς συναλλαγματικὰς καὶ τὰ γραμ. εἰς διαταγὴν δὲν ἔχει δὲ δι' αὐτὰ ἐννοίαν. Δὲν ὑπόκειται ἐπίσης, ὡς πρὸς τὴν χαρτοσήμανσιν, εἰς τὴν προθεσίαν τοῦ ἄρθρ. 47 διότι ῥητῶς τοῦτο ἐξαίρει τὰ ἐγγράφα τοῦ ἰδαφ. γ' τοῦ ἄρθρ. 15. Ἐπομένως ἡ χαρτοσήμανσις αὐτῶν δύναται νὰ γείνη ὅποτεδῆποτε κατὰ τὸ ἄρθρ. 53. (1).

1843. Ἐπιταγαὶ (chèques) ὑπὲρ ὠρισμένου προσώπου. Ἀμφιβολίαι δύνανται νὰ ἐγερθῶσι ἂν, αἱ ἐπιταγαὶ πρὸς ὠρισμένον πρόσωπον, ὑπόκηνται εἰς τὸ ἰδαφ. γ' τοῦ ἄρθρ. 15 διότι ἐν αὐταῖς μὴ ὑπαρχούσης τῆς ῥήτρας εἰς διαταγὴν, ἐλλείπει τὸ δυνατόν τῆς κυκλοφορίας καὶ πραγματείας.

Ὅμιλουμέν ἐνταῦθα περὶ αὐτῶν διὰ νὰ μὴ διασπασθῇ τὸ σύνολον τῆς ἐρμηνείας τοῦ ἰδ. γ' τοῦ ἄρθρ. 15.

Δὲν πρόκειται βεβαίως περὶ τῶν ἐπιταγῶν ἐπὶ τῇ ἐμφανίσει τῶν ἐν Ἑλλάδι ἀνωνύμων ἐταιριῶν, τῶν πληρωτέων ἐν Ἑλλάδι διότι αὗται ὑπόκεινται εἰς τέλος δεκάλεπτον, καὶ μὴ διακρίνοντος τοῦ Ν., δύνανται νὰ ἐκδοθῶσι καὶ πρὸς ὠρισμένον πρόσωπον (ἄρθρ. 18 § 2). Οὐτε περὶ τῶν ἐπιταγῶν, δι' ὧν ἐνεργεῖται ἀνάληψις ἀτόκων παρὰ τῇ Ἑθν. Τραπεζῇ καταθέσεων, διότι καὶ αὗται, μὴ διακρίνοντος τοῦ Ν., δύνανται νὰ ἐκδοθῶσι πρὸς ὠρισμένον πρόσωπον καὶ ὑπόκεινται εἰς τέλος ἐπίσης δεκάλεπτον (ἄρθρ. 1 τοῦ Ν. ΒΥΕΑ τῆς 8 Ἰαν. 97).

Πρόκειται περὶ τῶν λοιπῶν ἐπιταγῶν πρὸς ὠρισμένον πρόσωπον. Τὸ ζήτημα δὲ εἶνε τοσοῦτω μᾶλλον δύσκολον, καθόσον ἐν τῇ Ν. περὶ χαρτοσήμου δύο μόνον ἔχομεν διατάξεις εἰδικὰς περὶ ἐπιταγῶν. Τὸ ἰδαφ. γ' τοῦ ἄρθρ. 15 καὶ τὸ ἄρθρ. 18 § 2. Τὸ μὲν ὁμιλεῖ περὶ ἐπιταγῶν ἐπὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ καὶ ἀδιακρίτως ὑποβάλλει ταύτας εἰς τὸ χαρτοσήμον τῶν ἐμπορικῶν ἐγγράφων ἄρα καὶ ὅταν ᾖ πρὸς ὠρισμένον πρόσωπον, τὸ δὲ ἄρθρ. 18 § 2 ἀφορᾷ εἰς τὰς ἐπιταγὰς ἐπὶ τῇ ἐμφανίσει, τῶν ἀνωνύμων ἐταιριῶν καὶ ὑποβάλλει ταύτας, πάλιν ἄνευ διακρίσεως, εἰς τέλος δεκάλεπτον, ἄρα καὶ ὅταν ᾖ πρὸς ὠρισμένον πρόσωπον. Καὶ τὸ αὐτὸ ἐπαναλαμβάνει καὶ τὸ ἄρθρ. 1 τοῦ σημειωθέντος Ν. ΒΥΕΑ τῆς 8 Ἰαν. 97 διὰ τὰς ἐπιταγὰς δι' ὧν

(1) Ἴδε Contra τὴν σημ. 2 σελ. 1097.

ἐνεργεῖται ἀνάληψις ἀτόκων παρὰ τῇ Ἐθν. Τραπεζῇ καταθέσεων.

Ἀτομικὴν ὅλως ἐκφράζων γνώμην νομίζω ὅτι ἐκ τῶν ἀνω διατάξεων προκύπτει μᾶλλον ὅτι ὁ Ν. θεωρεῖ τὰς ἐπιταγὰς ὡς ἔγγραφα δεκτικὰ κυκλοφορίας (effets negociables) καὶ ὅταν ᾖ πρὸς ὀρισμένον πρόσωπον καὶ ὅτι ἐπομένως πρέπει νὰ ὑπαχθῶσιν καὶ αὐτὰ εἰς τὸ ἐδάφ. γ' τοῦ ἄρθρου 15.

1844. Συναλλαγματικά καὶ Γραμμάτια ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ. Κατὰ τὸ ἄρθρον 15 ἐδάφ. γ' καὶ ἐξῶθεν εἰσερχόμενα συναλλαγματικά ἢ γραμμάτια, τὰ πληρωτέα ὑπὸ κατοίκων τοῦ βασιλείου ὑπόκεινται εἰς τὸ τέλος τῶν ἐμπορικῶν ἐγγράφων τὸ ὀριζόμενον ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 14.

Κατὰ τὸ αὐτὸ ἐδάφριον τοῦ ἰδίου ἄρθρου καὶ ὀπισθογραφῆσεις καὶ αἱ ἀποδοχαὶ εἰς οὐδὲν ὑπόκεινται τέλος, σημανθειῶν τῶν κυρίων ὁμολογιῶν».

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 38 ἐδάφ. γ' ἐπὶ τῶν ἐξῶθεν εἰσερχομένων συναλλαγματικῶν ἢ γραμματίων (περὶ ὧν τὸ ἄρθρ. 15 ἐδ. γ') τὸ ἀνάλογον κινητὸν ἐπίσημα ἐπικολλᾶται πρὸ τῆς παρουσιάσεως πρὸς ἀποδοχὴν, πρὸ τῶν ὀπισθογραφῆσεων ἢ, ἂν ἡ συναλλαγματικὴ ἢ τὸ γραμματίον ἐκυκλοφόρησαν ἤδη ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ, μετὰ τὴν τελευταίαν ἐν αὐτῇ ὀπισθογράφησιν. Αἱ σφρεῖς αὗται διατάξεις ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς ἐτι σφρεστέρας τῶν ἄρθρων 47 καὶ 49 δὲν ἡρμηνεύθησαν πάντοτε σαφῶς. Ἀκολουθοῦμεν ἐν ὀλίγοις τὴν συζήτησιν.

1845. Τίτλοι ὑποκείμενοι. Πληρωμὴ ἐν Ἑλλάδι. Ὀπισθογράφησις. Ἀποδοχή. Ἐπιταγαί. Κατὰ τὸ ἐδ. γ' τοῦ ἄρθ. 15 ὑπόκεινται εἰς τὸ τέλος τῶν ἐμπορικῶν ἐγγράφων ἥτοι τοῦ ἄρθρ. 14, αἱ ἐξῶθεν εἰσερχόμενα συναλλαγματικά ἢ γραμμάτια, τὰ πληρωτέα ὑπὸ τῶν κατοίκων τοῦ βασιλείου, ἥτοι αἱ πληρωτέαι ἐν Ἑλλάδι, διότι τοῦτο ἐννοεῖ βεβαίως ἡ φράσις. ⁽¹⁾

(1) Ἐφ. Δαρ. 137 (95) Θ. 6.346 «δὲν ὑπόκεινται εἰς τέλος χαρτοσήμου τὰ ἐκ τῆς ἀλλοδαπῆς εἰσαγόμενα γραμ. καὶ συναλλαγματικά ἅτινα δὲν εἶνε πληρωτέα ἐν Ἑλλάδι . . ὁρθῶς κατὰ ταῦτα τὸ ἐπιδίκον γραμ. ὡς μὴ ὑποκείμενον εἰς τέλος ὑπεβλήθη διὰ μόνην τὴν ἐπὶ δικαστηρίου προσαγωγὴν εἰς 50 λεπτῶν κινητὸν ἐπίσημα ἄρθρ. 20 ἐδ. γ' τοῦ Ν. περὶ χαρτ.». Διὰ τὴν ἐν Ἑλλάδι ὀπισθογράφησιν ἢ ἀποδοχὴν τὴν κατωτέρω. Ἐφ. Π. 144 (96) Θ. 7.657 εἰσηγήσει τοῦ αὐτοῦ κ. Χατζάκου.

Ἀλλὰ κατὰ τὸ αὐτὸ ἐδάφιον τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου «αἱ ὀπισθογραφήσεις καὶ αἱ ἀποδοχαὶ εἰς οὐδὲν ὑπόκεινται τέλος, σημανθειῶν τῶν κυρίων ὁμολογιῶν». Ἄρα καὶ ἡ ἐν Ἑλλάδι συντελουμένη ὀπισθογραφῆσις ἢ ἡ ἀποδοχὴ τῶν ἐξωθεν εἰσιλθόντων, καὶ μὴ πληρωτέων ἐν Ἑλλάδι, ὑπόκειται εἰς τὸ αὐτὸ τέλος.

Συμφώνως πρὸς ταῦτα ἐκρίθη ὅτι, προκειμένου περὶ συναλλαγματικῆς ἐκδοθείσης ἐν Λονδίῳ καὶ αὐτόθι πληρωτέας, ἀπλῶς δὲ δι' ὀπισθογραφήσεως κυκλοφορησάτης ἐν Ἑλλάδι, ἐφαρμόζεται ἡ εἰδικὴ διατάξις τοῦ ἄρθ. 38 ἐδ. γ'. καθ' ἣν δέον νὰ χαρτοσημανθῇ πρὸ τῆς ὀπισθογραφήσεως καὶ οὐχὶ ἡ γενικὴ τοῦ ἄρθρ. 9 (1). Τὸ ζήτημα ἂν ἐγγραφόν τι ἀποτελῇ συναλλαγματικὴν ἢ γραμματίον κρίνεται κατὰ τὸν Ν. τοῦ τόπου τῆς ἐκδόσεως § 1849.

Ὁ Ν. ἐν ἄρθρ. 15 ἐδ. γ'. 38 ἐδ. γ'. καὶ 49 ἐδ. β'. ὁμιλεῖ περὶ «γραμμάτων» καὶ οὐχὶ περὶ γραμματίων εἰς διαταγὴν, ἐπομένως εἰς τὴν ἐνταῦθα λέξιν «γραμμάτια» (effets) πρέπει νὰ ἀποδοθῇ εὐρεῖα ἔννοια καὶ νὰ θεωρηθῇ αὕτη περιλαμβάνουσα, οὐ μόνον τὰ εἰς διαταγὴν (ἄρθρ. 49 ἐδ. β'), ἀλλὰ καὶ τὰ εἰς τὸν κομιστὴν καὶ τὰς ἐπιταγὰς καὶ ἐν γένει πάντα τὰ ἐγγραφὰ περὶ ὧν ὁμιλεῖ τὸ ἐδάφιον ἥτοι τὰ δεκτικὰ κυκλοφορίας καὶ περιέχοντα ὑποσχέσεις ἢ διαταγὰς πληρωμῆς § 1842.

Ἰσως μάλιστα δὲν περιλαμβάνει τὰ ἀπλὰ γραμμάτια ἥτοι τὰ ὑπὲρ ὠρισμένου προσώπου, ἄνευ τῆς ρήτηρος εἰς διαταγὴν. Δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ ὑποθέσῃ τις ὅτι ἀπλοῦν γραμματίον, ἐκδοθὲν ἐν ἄλλοδαπῇ, καὶ πληρωτέον ἐν Ἑλλάδι, ὑπόκειται εἰς τέλος ἀναλογικῶν τῶν ἐμπορικῶν ἐγγράφων ἥτοι τῆς κλίμακας τοῦ ἄρθρ. 14 ἐνῶ τὸ αὐτὸ γραμματίον ἐκδιδόμενον ἐν Ἑλλάδι φορολογεῖται κατὰ τὴν κλίμακα τοῦ ἄρθρ. 12.

Τὸ ζήτημα ἂν τὸ «γραμματίον» ἀποτελῇ ἢ μὴ ἐμπ. πράξιν εἶνε

(1) Ἐφ. Π. 144 (96) Θ. 7 658. Εἰς. κ. Χατζάκου. Κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ Ν. ἐπρόσθη ὑπὸ τοῦ βουλευτοῦ κ. Καλογεροπούλου, ὅπως αἱ τοιαῦται ὀπισθογραφῆσεις ὑποβάλλονται εἰς τὸ 1/4 τοῦ φόρου. Ἐν Γαλλίᾳ κατὰ τὸν Ν. τῆς 5ης Ἰουν. 1850 ἀπηλλάσσοντο τοῦ τέλους, ἀλλ' ὑπεβλήθησαν διὰ τοῦ Ν. τῆς 23ης Αὐγ. 1871 *LyC. Tr.* 4, 638. Ἰδε γνωμ. Δικ. Συμ. 44602 (902) Παπασυστρατίου σελ. 72.

έντελῶς ἀδιάφορον, καὶ μόνον ἐξεταστέον εἶνε ἂν ὁ τίτλος οὗτος κατὰ τὸν Ν. τοῦ τόπου τῆς ἐκδόσεως αὐτοῦ ἐκλαμβάνεται ὡς τίτλος κυκλοφορίας ἢ πραγματεύσιμος (effet negociable).

1846. Πῶς καταβάλλεται τὸ τέλος καὶ πότε. Ἰδοὺ πῶς ἔχει τὸ ἄρθρ. 38. Κινητοῦ ἐπισήματος ἐπίθεσις ἐπιτρέπεται εἰς τοὺς ιδιώτας, ἐπὶ τῆς περιπτώσεως τῶν κατὰ τὸ ἐδ. γ'. τοῦ ἄρθρ. 15 ἔξωθεν εἰσερχομένων συναλλαγματικῶν ἢ γραμματίων ὅτε ἐπικολλᾶται τὸ ἀνάλογον κινητὸν ἐπίσημα πρὸ τῆς παρουσιάσεως πρὸς ἀποδοχὴν, πρὸ τῶν ὀπισθογραφήσεων ἢ ἂν ἡ συναλλαγματικὴ ἢ τὸ γραμματίον ἐκυκλοφόρησαν ἤδη ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ μετὰ τὴν τελευταίαν ἐν αὐτῇ ὀπισθογράφησιν.»

Κατὰ τὸ ἄρθρ. τοῦτο τὸ τέλος εἰσπράττεται δι' ἐπικολλήσεως τοῦ ἀναλόγου κινητοῦ ἐπισήματος, ἥτις πρέπει νὰ γίνῃ καθ'ὃν χρόνον τὸ αὐτὸ ἄρθρον ὀρίζει.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἔπεται·

1) ὅτι ἡ ἄνευ ἐπιθέσεως τοῦ ἐπισήματος γενομένη ἐν Ἑλλάδι ὀπισθογράφησις, εἶνε κατὰ πρᾶξιν τοῦ Ν. περὶ Χαρτοσ. καὶ ἂν τὸ ἐπίσημα ἐπικολληθῇ κατὰ τὴν κατόπιν γενομένην ἀποδοχὴν, ἢ ἄλλην ὀπισθογράφησιν

2) ὅτι τοῦ Ν, μὴ ὀρίζοντος ἐντὸς πόσου χρόνου, ἀπὸ τῆς ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ ὀπισθογραφήσεως (ἄρθρ. 38 γ') ἐπικολλᾶται τὸ ἐπίσημα, τοῦ δὲ ἄρθρ. 47 μὴ ἔχοντος προφανῶς ἐφαρμογὴν, πρέπει νὰ δεχθῶμεν ὅτι ἡ ἐπικόλλησις τοῦ ἐπισήματος ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει δύναται νὰ γίνῃ ὅποτεδήποτε⁽¹⁾.

Τὴν ἐπικόλλησιν καὶ διαγραφὴν τοῦ ἐπισήματος ἐνεργεῖ κατὰ κανόνα ὁ Ταμίας συντάσσεων πρᾶξιν κατὰ τὸ ἄρθρ. 42 τοῦ Β. Δ. τῆς 23 Αὐγ. 1888, ἣν, ὑποκειμένην εἰς θεώρησιν ἐντὸς 24 ὥρων ὑπὸ τῆς διοικητικῆς ἀρχῆς ἢ τοῦ Εἰρηνοδίκου, ὤφειλε νὰ καταχωρίζῃ εἰς τὸ

(1) Ἡ Ἐφ. Ἀθ. 254 (98) Θ. 9 264 ἐφαρμόσασα τὸ ἄρθρ. 47 ἀπήτησιν ὑποκ., ἡ ἐπικόλλησις τοῦ ἐπισήματος, γίνῃ ἢ κατὰ τὴν τελευταίαν ὀπισθογράφησιν ἢ τὸ πολὺ, ἐντὸς 6 μηνῶν μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ τίτλου εἰς τὸ Κράτος, ἡκύρωσε δὲ ὀπισθογράφησιν συντελεσθεῖσαν ὑπὲρ τοῦ ἐνάγοντος ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ἡ χαρτοσήμανσις ἐγένετο μετὰ 6 ἀπὸ ταύτης μῆνας. Ἰδε κατωτ. σημ. 1 τῆς σελ. 1104.

βιβλίον τῶν σημάτων ἐγγράφων τὸ παρ' αὐτοῦ κατὰ τὸ αὐτὸ ἄρθρον τηρούμενον⁽¹⁾.

Ἡδὴ κατὰ τὸ Β. Δ. τῆς 16 Ἰουν. 1889 ἄρθρ. 1 «αἱ πράξεις περὶ σημάτων τῶν ἔξωθεν εἰσερχομένων καὶ εἰς τὸ ταμεῖον προσαγομένων συναλλαγματικῶν καὶ γραμ. εἰς διαταγὴν δὲν καταχωρίζονται εἰς τὸ βιβλίον τῶν σημάτων οὔτε ἐπιθεωροῦνται ὑπὸ τῆς διοικητικῆς ἀρχῆς ἢ τοῦ Εἰρηνοδίκου.»

Ἐξαιρετικῶς κατὰ τὸ ἄρθρ. 4 τοῦ Β. Δ. τῆς 19 Δεκεμβρίου 1888 «ἐπιτρέπεται ταῖς ἀνώνυμοις ἐταιρίαις νὰ ἐπιθέτωσι κινητὰ ἐπισήματα ἐπὶ τῶν ἔξωθεν εἰσερχομένων συναλλαγματικῶν ἢ γραμ. εἰς διαταγὴν ἐπὶ τῆς πράξεως τῆς ἀποδοχῆς ἢ ὀπισθογραφῆσεως πρὸ πάσης κυκλοφορίας.»

Τὴν διαγραφὴν τοῦ ἐπισήματος ἐνεργοῦσιν αἱ ἀνώνυμοι ἐταιρίαι ἢ κατὰ τὸ ἄρθρ. 16 τοῦ Β. Δ. τῆς 23 Αὐγ. 1888 δι' ὑπογραφῆς καὶ χρονολογίας ἐπὶ τούτου ἢ κατὰ τὸ ἄρθρ. 17 τοῦ ἰδίου Β. Δ. διὰ σφραγίδος ἐγκεκριμένης ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν. Ἐσημειώσαμεν ἤδη τὴν γνώμην καθ' ἣν αἱ ἀνώνυμοι ἐταιρίαι μόνον διὰ σφραγίδος ἐγκεκριμένης ἐπιτρέπεται νὰ ἐνεργῶσι τὴν διαγραφὴν τοῦ ἐπισήματος § 1828.

Ἐκ τοῦ ἄρθρ. 4 τοῦ Β. Δ. τῆς 19 Δεκεμβρίου 88 προκύπτει ὅτι αἱ ἀνώνυμοι ἐταιρίαι ἔχουσι δικαίωμα ἐπιθέσεως καὶ διαγραφῆς τοῦ ἐπισήματος ἐπὶ ὀπισθογραφῆσεως ἢ ἀποδοχῆς ἣν αὐταὶ ἐνεργοῦσι. Ἀρα ἡ ὑπὲρ αὐτῶν ὀπισθογραφῆσις ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ ἢ ἐν Ἑλλάδι ἢ ἡ παρ' ἄλλου ἀποδοχὴ ὑπόκειται εἰς τὸν γενικὸν κανόνα ἥτοι τὸ ἐπ' αὐτῶν ἐπίσημα πρέπει νὰ διαγραφῇ ὑπὸ τοῦ ταμείου.

1847. Παράδοσις τοῦ Ν. περὶ Χαρτ. Ποιναι. Ἐκπτώσεις. Ἡ § 2 τοῦ ἄρθρ. 49 ἔχει οὕτω : «Αἱ αὐταὶ ποιναι καὶ ἐκπτώ-

(1) Παπαευστρατίου σελ. 178. Τὸ ὑπ. τῶν Οἰκ. διὰ τὴν σήμανσιν τοῦ ἔξωθεν εἰσερχομένων συναλλαγμ. καὶ γραμ. ἀκολουθεῖ τὴν ἐν τῷ κειμένῳ γνώμην, ἥτις σήμερον μετὰ τὴν ἔκδοσιν τῶν σημειωθέντων Β. Δ. τῆς 16 Ἰουν. 89 καὶ 19 Δεβ. 88 εἶνε ὀρθή, διότι διὰ τῶν Διατ. τούτων ἐτροποποιήθη ἐμμέσως τὸ ἄρθρ. 38 γ'. ὅπερ πρὸ αὐτῶν δι' οὐδενὸς διατάγματος εἶχε τροποποιηθῇ. Πρὸ αὐτῶν ἐπομένως ἡδύνατο νὰ ὑποστηριχθῇ ὅτι ἡ διαγραφὴ τοῦ ἐπισήματος ἡδύνατο νὰ γίνῃ παρὰ παντὸς ἰδιώτου, τῶν ἄρθρ. 9 καὶ 40 μὴ ἔχόντων προφανῶς ἐφαρμογὴν.

σεις ἐπιβάλλονται καὶ ἐπὶ παραβάσεως τῆς διατάξεως τῶν ἐδ. γ' τοῦ ἄρθρ. 15 καὶ γ' τοῦ ἄρθρ. 38 περὶ σημάσεως τῶν ἐξωθεν εἰσαγομένων συναλλαγματικῶν ἢ γραμματίων, ἀλλ' ἡ ποινὴ τοῦ προστίμου ἐπιβάλλεται ἀλληλεγγύως εἰς μόνους τοὺς ἐν τῇ ἡμεδαπῇ ὀπισθογράφους, ἀποδέκτας καὶ κομιστάς.»

Ἀργούσης τῆς περὶ προστίμου διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 49, αἱ συνέπειαι τῆς παραβάσεως εἶνε ἡ ποινὴ τοῦ ἄρθρ. 53, ἐπιβαλλομένη ἐὰν καὶ ὅταν ζητηθῇ ἡ χαρτοσήμανσις, καὶ αἱ γνωσταὶ ἐκπτώσεις ἦτοι ἡ στέρησις τῶν πλεονεκτημάτων τῶν ἄρθρ. 729, 732 καὶ 866 § 1 τῆς Πολ. Δικ. Κατὰ τὰ λοιπὰ ὁ τίτλος μένει ἀναλλοίωτος διατηρῶν τὴν φύσιν, τὸν χαρακτῆρα καὶ πάντα τὰ πλεονεκτήματα αὐτοῦ § 1833. 1834.

1848. Χαρτοσήμανσις. Καὶ ἐνταῦθα ἠρωτήθη ἕως πότε δύνανται νὰ χαρτοσημανθῶσιν αἱ ἐξωθεν εἰσαγόμεναι συναλλαγματικαὶ ἢ γραμματίαι, αἱ μὴ σημανθεῖσαι κατὰ τὴν ἐν Ἑλλάδι ὀπισθογράφῃσιν ἢ ἀποδοχῇν αὐτῶν ἢ μετὰ τὴν τελευταίαν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ ὀπισθογράφῃσιν, καθ' ἃ διακελεύει τὸ ἄρθρ. 38 ἐδ. γ'. Ὑπεστηρίχθη δὲ ὅτι ἐφικτόν ἐστι καὶ ἐνταῦθα τὸ ἄρθρ. 47 § 2 ἥτοι ὅτι ἡ χαρτοσήμανσις πρέπει νὰ συντελεσθῇ ἐντὸς 6 μηνῶν ἀπὸ τῆς συντάξεως αὐτῶν. Ἀλλ' ἡ γνώμη αὕτη ἀποκρούεται ὑπ' αὐτοῦ τοῦ ἄρθρ. 47 ῥητῶς ἐξαιρουμένου τῆς ἐφικτοσύνης αὐτοῦ τὰ ἔγγραφα τοῦ ἐδ. γ' τοῦ ἄρθρ. 15 ἐν αἷς καὶ αἱ συναλλαγματικαὶ καὶ τὰ γραμματίαι τὰ ἐξωθεν εἰσερχόμενα, καὶ ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 38 ὅπερ εἶνε ἐντελῶς ἀσυμβίβαστον. Ἐπομένως ὀρθωτέρα εἶνε ἡ γνώμη καθ' ἣν ἡ χαρτοσήμανσις δύνανται νὰ γίνῃ καὶ μετὰ τὴν προθεσμίαν τοῦ ἄρθρ. 47 § 2 (1).

Ἄν ἡ συναλλαγματικὴ ἢ τὸ γραμματίον (εἰς διαταγὴν) συνετάχθησαν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ ὑπὸ τὸν τύπον δημοσίου ἐγγράφου παρὰ

(1) Ἐσημειώσαμεν ἤδη τὴν Ἐφ. ἈΟ. 254 (98) Θ. 9. 264 ἐφαρμώσαν τὸ ἄρθρ. 47 καὶ ὑπολόγισαν τὸ βῆμα αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ὀπισθογραφώσεως ἢ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ τίτλου εἰς τὸ Κράτος, ἐν ᾧ τὸ ἄρθρ. 47 ὁρίζει ἀπὸ τῆς συντάξεως αὐτῶν. Αἱ συνέπειαι τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρ. 47 ὅα ἦνε αὗται: 1) συναλλαγματικὴ πληρωτέα ἐν Ἑλλάδι μετὰ ἐν ἔτος πρέπει νὰ χαρτοσημανθῇ ἐντὸς τοῦ πρώτου βμήνου ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος 2) ἡ κατόπιν τυχὸν ἐν Ἑλλάδι ὀπισθογράφῃσι ἢ ἀποδοχῇ εἶνε ἄκυροι ὡς ἐπὶ ἄκυρου τίτλου καὶ ἂν χαρτοσημανθῇ. 3) Ἡ ὀπισθογράφῃσι ἢ ἀποδοχῇ ἐν

τῆς αρμοδίας ἀλλοδαπῆς ἀρχῆς, τὸ ἄρθρ. 47 οὔτε κατὰ τὴν ἄλλην γνώμην δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ, διότι ἀφορᾷ εἰς τὰ ἰδιωτικὰ ἔγγραφα καὶ οὐχὶ εἰς τὰ δημόσια. Τοιαῦτα δὲ εἶνε καὶ τὰ ὑπὸ ξένων πλὴν ἀρμοδίων ἀρχῶν συνασσύμενα⁽¹⁾. Τὸ αὐτὸ καὶ ἂν συνετάχθησαν ὑπὸ τὸν τύπον συμβολαίου ἐνώπιον Ἑλλ. προξενικῆς ἀρχῆς ἐπὶ μὴ ἀναλόγου χαρτοσήμου.

1849. Ἄλλα ἔγγραφα ἐξῶθεν εἰσερχόμενα. Ὅτι μέχρι τοῦδε ἐρρέθη ἀφορᾷ ἰδίως εἰς τὰς συναλλαγματικὰς καὶ εἰς τὰ γραμ. εἰς διαταγὴν, τὰ ἐξῶθεν εἰσερχόμενα καὶ πληρωτέα ἐν Ἑλλάδι, διότι περὶ τούτων ὁμιλεῖ κυρίως τὸ ἄρθρ. 49. Τὸ ζήτημα ἂν τίτλος τις ἀποτελῇ συναλλαγματικὴν ἢ γραμ. εἰς διαταγὴν κρίνεται κατὰ τὸν Ν. τοῦ τόπου τῆς ἐκδόσεως⁽²⁾.

Ἄλλὰ τὸ ἔδαφ. γ'. τοῦ ἄρθρ. 15 ἀφορᾷ καὶ εἰς τίτλους εἰς διαταγὴν καὶ εἰς τὸν κομιστὴν ἴσως δὲ καὶ εἰς ὀνομαστικούς, ἀφ' οὗ μεταχειρίζεται ἀπλῶς τὴν λέξιν γραμμᾶτια (effets), περιέχοντας ὑποσχέσεις ἢ διαταγὰς πληρωμῆς. Ὅλοι οὗτοι οἱ τίτλοι ὑπόκεινται βεβαίως εἰς τὰ ἄρθρα 38 καὶ 49, ἅπερ ἐπίσης μεταχειρίζονται τὴν λέξιν «γραμμᾶτια» μόνον. Ἄλλ' ἡ παραβίασις τῶν ἄρθρων τούτων ἔχει ἔννοιαν διὰ τὴν πρωτωπικὴν κράτησιν ἴσως, καθ' ὅσον τὸ ἄρθρ. 729 τῆς Πολ. Δικ. ἐφαρμόζεται μόνον ἐπὶ συναλλαγματικῶν καὶ γραμ. εἰς διαταγὴν ἐμπορικῶν. Διαφέρει ἂν ὁ τίτλος κατὰ τὸν Ν. τῆς ἐκδόσεως αὐτοῦ ἀποτελῇ συναλλαγματικὴν ἢ γραμ. εἰς διαταγὴν. Τότε θὰ ἐφαρμοσθῶσιν οἱ περὶ τούτων κανόνες τῆς Ἑλλ. Νομοθεσίας καὶ ἂν κατ' αὐτὴν ὁ τίτλος δὲν ᾖ συναλλαγματικὴ ἢ γραμ.

Ἑλλάδι πρέπει νὰ χαρτοσημανθῇ ἢ ἐντὸς τοῦ α' μηνίου ἢ ἐντὸς τριῶν μηνῶν διότι προφανῶς δὲν εἶνε ἔγγραφον συνταχθὲν ἐν ἀλλοδαπῇ (ἄρθρ. 47 § 2). 4) ἡ τελευταία ἐν ἀλλοδαπῇ ὁπισθογράφησις (ἄρθρ. 38 γ') πρέπει νὰ χαρτοσημανθῇ ἐντὸς 6 μηνῶν. 5) Ἡ ἐν Ἑλλάδι τυχὸν ὁπισθογράφησις ἢ ἀποδοχὴ συναλλαγματικῆς πληρωτέας ἀλλαγῆς πρέπει νὰ χαρτοσημανθῇ ἐντὸς τριῶν μηνῶν, διότι δὲν εἶνε ἔγγραφον συνταχθὲν ἐν ἀλλοδαπῇ (ἄρθρ. 47 § 2). Ὅλα ταῦτα παρὰ τὸ ἄρθρ. 38 γ' ὁρίζον ἀδιακρίτως ὅτε γίνεται ἡ χαρτοσημανσις. Αὐτὰ βεβαίως δὲν εἶνε ἐφαρμογὴ τοῦ ἄρθρ. 47 ἀλλ' ἀντικατάστασις τῶν διατάξεων αὐταῦ πρὸς δημιουργίαν ἀκυροτήτων.

(1) Παπαευστρατίου σελ. 27 ἐνθα καὶ Νμλ.

(2) LyC. Tr. 4 632 Ἐφ. Λαρ. 137 (95) Θ. 6. 346

εἰς διαταγὴν⁽¹⁾. Μὴ ἐφαρμοζομένου τοῦ ἄρθρου 47 ἐπὶ τῶν τίτλων τούτων, καθὼς καὶ ἐπὶ πάντων τῶν ἀναφερομένων εἰς τὸ ἄρθρ. 15 ἐδ. γ'. ἡ χρητοσήμανσις αὐτῶν δύναται νὰ γίνη ὁποτεδήποτε κατὰ τὸ ἄρθρ. 53 § 1835. 1848.

1880. Χαρτόσημον ἐπιταγῶν. Αἱ διατάξεις τὰς ὁποίας εὐρίσκομεν περὶ ἐπιταγῶν (chèques) εἶνε αἱ ἐξῆς·

1) τὸ ἐδαφ. γ' τοῦ ἄρθρ. 15 τοῦ Ν. περὶ Χαρτοσ., καθ' ὃ αἱ ἐπιταγαὶ ἐπὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ, ὑπόκεινται εἰς τὸ τέλος τῶν ἐμπορικῶν ἐγγράφων τοῦ ἄρθρ. 14.

2) τὸ ἄρθρ. 18 § 2 τοῦ Ν. περὶ Χαρτοσ. καθ' ὃ αἱ ἐπιταγαὶ ἐπὶ τῇ ἐμφανίσει τῶν ἐν Ἑλλάδι ἀνωνύμων ἐταιριῶν αἱ πληρωτέαι ἐν Ἑλλάδι, ὑπόκεινται εἰς τέλος λεπτῶν 10 κατὰ τε τὴν ἐκδοσιν καὶ τὴν ἐξόφλησιν αὐτῶν.

3) τὸ ἄρθρ. 1 τοῦ Ν. ΒΥΕ τῆς 8 'Ιαν. 1897, καθ' ὃ τὸ τέλος τῆς σηµάνσεως τῶν ἐπιταγῶν, δι' ὧν ἐνεργεῖται ἀνάληψις ἀτόκων παρὰ τῇ Ἑθν. Τραπεζῇ καταθέσεων ὀρίζεται εἰς δεκάλεπτον.

1881. Ἐπιταγαὶ ἐπὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ. Αὗται ὑπόκεινται εἰς τὸ τέλος τῶν ἐμπ. ἐγγράφων τοῦ ἄρθρ. 14, παρ' οἰουδήποτε καὶ ἂν ἐκδίδωνται, εἶνε δὲ ἀδιάφορον, ἂν ᾖ εἰς διαταγὴν, εἰς τὸν κομιστήν, ἢ πρὸς ὠρισμένον πρόσωπον, ἢ ἂν ᾖ πληρωτέα ἐν ὄψει, ἀπὸ τῆς ὄψεως ἢ εἰς ὠρισμένην προθεσμίαν. Ὁ Ν. διαβλέπει ἐν τῇ ἐπιταγῇ ταύτῃ λειτουργίαν τῆς συναλλαγματικῆς καὶ διὰ τοῦτο φορολογεῖ ἰσάκως.

1882. Ἐπιταγαὶ ἐκδοθεῖσαι καὶ πληρωτέαι ἐν Ἑλλάδι. Αὗται εἶνε διαταγαὶ πληρωμῆς ὠρισμένου ποσοῦ καὶ δεκτικαὶ κυκλοφορίας (ἄρθρ. 15 ἐδ. γ'.) § 1842 διότι συνήθως εἶνε εἰς διαταγὴν ἢ εἰς τὸν κομιστήν⁽²⁾. Ἀρξ. παρ' οἰουδήποτε ἐκδιδόμεναι καὶ ἐφ' οἰουδήποτε, ὑπόκεινται εἰς τὸ τέλος τῶν ἐμπ. ἐγγράφων τοῦ ἄρθ. 14. Εἶνε ἀδιάφορον ἂν ᾖ πληρωτέα ἐν αὐτῷ ἢ ἐν ἄλλῳ τῆς ἐκδόσεως τόπῳ. Εἶνε ἐπίσης ἀδιάφορον ἂν ᾖ πληρωτέα ἐν ὄψει,

(1) LyC. Tr. 4 632.

(2) Μεθ' ὅσα εἵπομεν ἐν § 1843 καὶ αἱ πρὸς ὠρισμένον πρόσωπον ἐπιταγαὶ (chèques) πρέπει νὰ θεωρηθῶσι ὡς τίτλοι κυκλοφορίας καὶ ἐμπορεύσιμοι.

ἀπὸ τῆς ὀψews ἢ εἰς ὠρισμένην προθεσμίαν.

Εἰς τὸν κανόνα τοῦτον εὐρίσκωμεν δύο ἐξαίρεσεις.

1) αἱ ἐπιταγαὶ ἀεὶ ἐπὶ τῇ ἐμφανίσει τῶν ἐν Ἑλλάδι ἀνωνύμων ἐταιριῶν, αἱ πληρωτέαι ἐν Ἑλλάδι, ὑπόκεινται εἰς τέλος λεπ. 10 ἄρθρ. 18 § 2. "Ἀρα πᾶσαι αἱ λοιπαὶ τῶν ἀνωνύμων ἐταιριῶν αἱ πληρωτέαι ἀπὸ τῆς ἐμφανίσεως ἢ εἰς ὠρισμένην προθεσμίαν, ὑπόκεινται εἰς τὸν κανόνα ἥτοι εἰς τὸ ἄρθρ. 14. Εἴνε ὅμως ἀδιάφορον ἂν αἱ ἄνω ἐπὶ τῇ ἐμφανίσει ἐπιταγαὶ ἦνε πληρωτέαι ἐν τῷ αὐτῷ ἢ ἐν ἄλλῃ τῆς ἐκδόσεως αὐτῶν τόπῳ ἢ ἂν ἦνε εἰς τὸν κομιστὴν ἢ εἰς διαταγὴν ἢ πρὸς ὠρισμένον πρόσωπον. Τὸ ἄρθρ. 18 § 2 δὲν ἀπαιτεῖ ὅπως αἱ τοιαῦται ἐπιταγαὶ ἦνε δεκτικαὶ κυκλοφορίας καὶ πραγματείας.

2) αἱ ἐπιταγαὶ εἰς διαταγὴν, πρὸς ὠρισμένον πρόσωπον ἢ εἰς τὸν κομιστὴν, παρ' οἰουδήποτε ἐκδιδόμεναι, δι' ὧν ἐνεργεῖται ἀνάληψις ἀτόκων παρὰ τῇ Ἑθν. Τραπεζῇ καταθέσεων, ὑπόκεινται εἰς τέλος λεπ. 10 (ἄρθρ. 1 τοῦ Ν. ΒΥΕΑ τῆς 8 'Ιαν. 97). "Ἀρα αἱ λοιπαὶ ἐπὶ τῆς Ἑθν. Τραπεζῆς ἐπιταγαὶ, ὑπόκεινται εἰς τὸν κανόνα, ὅπως ὑπόκεινται αἱ ἐπιταγαὶ ἐπὶ ἄλλων ἀνωνύμων ἐταιριῶν καὶ ἐπὶ τραπεζιτῶν ἐξ ἐπαγγέλματος, ἔστω καὶ ἐκδιδόμεναι πρὸς ἀνάληψιν ἀτόκων παρ' αὐτοῖς καταθέσεων⁽¹⁾.

1883. Ἐπιταγαὶ ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ. Αὗται περιλαμβάνονται εἰς τὴν λέξιν «γρχιμάτια» τοῦ ἐδ. γ' τοῦ ἄρθρ. 15 ὑπόκεινται ὑπομένως εἰς τὸ τέλος τῶν ἐμπ. ἐγγράφων τοῦ ἄρθρ. 14. Ἄλλ' αἱ ἐπιταγαὶ ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ δι' ὧν ἐνεργεῖται ἀνάληψις ἀτόκων παρὰ τῇ Ἑθν. Τραπεζῇ καταθέσεων νομίζω ὅτι ὑπόκεινται:

(1) Ἡ ἀνάληψις ἀτόκων καταθέσεως παρ' ἀνωνύμου ἐταιρίᾳ ἢ ἐξ ἐπαγγέλματος τραπεζίτῃ ὑπόκειται εἰς τέλος λεπτῶν 10 ἄρθρ. 18 § 2 ἢ δὲ ἐτόκου παρ' ἀνωνύμου ἐταιρίᾳ, ἄνευ προθεσμίας ἀποδόσεως εἰς τέλος λεπ. 50 ἄρθρ. 20 ἐδ. η'. Ἄλλ' ὅταν ἡ ἀνάληψις γίνεται δι' ἐπιταγῆς, ὑπόκειται εἰς τέλος τῶν ἐμπ. ἐγγράφων ἥτοι τοῦ ἐδ. γ' τοῦ ἄρθρ. 15. Μόνον αἱ ἀνάληψις ἀτόκων παρὰ τῇ Ἑθν. Τραπεζῇ καταθέσεων γινόμεναι δι' ἐπιταγῆς ὑπόκεινται εἰς τέλος λεπ. 10 (ἄρθρ. 1 τοῦ Ν. ΒΥΕΑ τῆς 8 (αυ. 97). Ἡ διαφορὰ αὕτη θὰ εἰσάξῃ καὶ παρ' ἡμῶν τὴν συνήθειαν ὅπως αἱ ἀποδείξεις (recepissés) ἀναλήψεως ἀτόκων καταθέσεων ἢ καὶ ἐντόκων ἐκπληροῦσι λειτουργίαν ἐπιταγῶν, μεταβιβαζόμεναι ἀπὸ χειρὸς εἰς χεῖρα. Περὶ τοῦ ἂν ἡ παράδοσις τούτων ἀποτελῇ ἐντολὴν ἢ ἐκχώρησιν ἴδε LyC. Tr. 4, 598 Boistel 873. Alauzet. 1570.

εἰς τέλος λεπτῶν 10 δυνάμει τοῦ ἄρθ. 1 τοῦ Ν. ΒΥΕΑ τῆς 8 'Ιαν. 97 μὴ διακρίνοντος.

Εἶνε ἀδιάφορον ἂν, αἱ ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐπιταγαί, ἦνε πληρωτέαι ἐν ὄψει ἀπὸ τῆς ὀψέως ἢ εἰς ὠρισμένην προθεσμίαν, καὶ ἐπίσης ἀδιάφορον ἂν ἦνε πληρωτέαι εἰς τὸν κομιστήν, εἰς διαταγὴν ἢ πρὸς ὠρισμένον πρόσωπον. Πάντα ταῦτα περιλαμβάνονται εἰς τὴν λέξιν «γραμμάτια» (effets) τοῦ ἔδαφ. γ' τοῦ ἄρθρ. 15. Ἄλλως τὸ ζήτημα ἂν τίτλος τις ἀποτελεῖ ἐπιταγὴν, συναλλαγματικὴν ἢ γραμματίον θὰ κριθῇ κατὰ τὸν Ν. τοῦ τόπου τῆς ἐκδόσεως αὐτοῦ⁽¹⁾.

1834. Τρόπος πληρωμῆς τοῦ τέλους καὶ χρόνος. Αἱ ἐπιταγαί ἦσαν ἐκ τῶν ἐγγράφων τῶν δεκτικῶν εἰδικῆς ἐπισφραγίσεως (ἄρθρ. 15 ἐδ. γ' § 2). Ἦδη διὰ τοῦ ἄρθρ. 17 τοῦ Ν. ΒΦΙΘ' τῆς 26 Φεβρ. 1898 περὶ διεθνoῦς ἐλέγχου, καταργηθείσης ταύτης ἐπὶ τῶν ἐγγράφων τοῦ ἄρθρ. 15 Ν. περὶ Χ' ἐπετράπη ἡ χρῆσις κινήτου ἐπισήματος, ἣτις μέχρι τούτου δὲν ἐπετρέπετο εἰμὴ ἐξαιρετικῶς εἰς τὰς ἀνωνύμους ἐταιρίας (ἄρθ. 15 ἐδ. β' τοῦ Β. Δ. τῆς 23 Αὐγούστου 1888).

Σήμερον ἐπομένως τὸ τέλος πληρώνεται ἡ γραφομένης τῆς ἐπιταγῆς ἐπὶ τοῦ ἀναλόγου ἐνσήμου χαρτοῦ ἢ δι' ἐπικολλήσεως κινήτου ἐπισήματος πρὸ πάσης χρήσεως.

Ἡ διαγραφὴ ὁμῶς τοῦ κινήτου ἐπισήματος πρὸ πάσης χρήσεως γίνεται κατὰ κανόνα ὑπὸ τοῦ ταμίου διὰ τῆς σφραγίδος αὐτοῦ (ἄρθ. 40).

Ἐξαιρετικῶς αἱ ἀνώνυμοι ἐταιρίαι ἔχουσι δικαίωμα διαγραφῆς καὶ τοῦ κινήτου ἐπισήματος τῶν ἐπιταγῶν αὐτῶν⁽²⁾.

Ἡ διαγραφὴ γίνεται κατὰ τὸ ἄρθρ. 16 τοῦ Β. Δ. τῆς 23 Αὐγ. 1888 διὰ τῆς ὑπογραφῆς τοῦ ἀντιπροσώπου τῆς ἀνωνύμου ἐπὶ τοῦ

(1) Ἐν Γαλλίᾳ ὁ χαρακτήρ τῶν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐπιταγῶν κρίνεται κατὰ τὸν Γαλλ. Νόμον καὶ συνεπῶς αἱ μὴ κατὰ τοῦτον συντεταγμέναι δὲν ὑπὸκεινται εἰς τὸ διὰ τὰς ἐπιταγὰς τέλος (20 λεπ.) ἀλλ' εἰς τὸ τῶν ἐμπορ. ἐγγράφων (ἄρθρ. 9 τοῦ Ν. 19 Φεβρ. 74 περὶ αὐξήσεως τῶν τελῶν τοῦ χαρτοσ.) *LyC. Tr.* 4. 640.

(2) Β. Δ. 23 Αὐγ. 88 ἄρθρ. 15 ἐδ. β' ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἄρθρ. 18 ἰδίου.

ἐπισήματος ἀρχομένης ἀπὸ τοῦ ἐγγράφου καὶ διὰ τῆς χρονολογίας ἐπ' αὐτοῦ.

Ἐσημειώσαμεν ἤδη τὴν γνώμην καθ' ἣν ἡ διαγραφὴ τοῦ ἐπισήματος ὑπὸ τῶν ἀνωνύμων ἐταιριῶν γίνεται· μόνον διὰ σφραγίδος ἐγκεκριμένης ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν (ἄρθρ. 17 Β. Δ. 23 Αὐγ. 88) καὶ οὐχὶ ἄλλως § 1828.

Ἐπιταγαὶ ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ. Ὡς πρὸς τὰς ἐπιταγὰς ἐκ τοῦ ἐκ ἐξωτερικοῦ τὰς πληρωτέας ἐν Ἑλλάδι· ἡ ἐφ' ᾧ συντελεῖται ὁπισθογράφησις ἢ ἀποδοχὴ ἐν Ἑλλάδι ἐφαρμόζεται τὸ ἄρθρ. 38 ἐδ. γ' ἥτοι ἐπικολλάται τὸ κινήτὸν ἐπίσημα πρὸ τῆς ἀποδοχῆς πρὸ τῆς ὁπισθογραφήσεως ἢ πρὸ τῆς ἐξοφλήσεως, τοῦ ἄρθρ. 47 μὴ ἔχοντος ἐφαρμογὴν § 1835. 1848.

Ἡ ἐπικολλήσις καὶ ἡ διαγραφὴ τοῦ ἐπισήματος γίνεται καὶ ἐν ταύτῃ κατὰ κανόνα ὑπὸ τοῦ ταμίου συντάσσοντος πρᾶξιν, ἣν ὁμως δὲν καταχωρεῖ εἰς τὸ βιβλίον τῶν σημάνσεων ἐγγράφων (ἄρθρ. 1 Β. Δ. 16 Ἰουν. 1889) § 1816. Ἐξαιρετικῶς ἐπιτρέπεται ταῖς ἀνωνύμοις ἐταιρίαις νὰ ἐπιθέτωσι κινήτῃ ἐπίσημα ἐπὶ τῶν ἐξωθεν εἰσερχομένων συναλλαγματικῶν ἢ γραμματίων εἰς διαταγὴν ἐπὶ τῆς πράξεως τῆς ἀποδοχῆς ἢ ὁπισθογραφήσεως πρὸ πάσης κυκλοφορίας (ἄρθρ. 4 Β. Δ. 19 Δεβ. 1888). Ἄν καὶ τὸ διάταγμα ὁμιλεῖ περὶ ἐπιθέσεως, οὐχ' ἥττον πρόκειται περὶ διαγραφῆς διότι δικαίωμα ἐπιθέσεως ἐπὶ τῶν ἐξωθεν εἰσερχομένων δὲν ἔχει ἔννοian καὶ ὑφίσταται ἄλλως δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 38 ἐδαφ. γ'.

Ἡ διαγραφὴ ὑπὸ τῆς ἀνωνύμου ἐταιρίας γίνεται ὡς ἐρρέθη δι' ὑπογραφῆς μετὰ χρονολογίας ἐπὶ τοῦ ἐπισήματος ἢ διὰ σφραγίδος ἐγκεκριμένης § 1828.

Τὸ ἄρθρ. 4 τοῦ Β. Δ. τῆς 19 Δεβ. 88 ἀναγνωρίζει εἰς τὰς ἀνωνύμους ἐταιρίας δικαίωμα διαγραφῆς τοῦ ἐπισήματος ἐπὶ τῶν ἐξωθεν εἰσερχομένων συναλλαγματικῶν καὶ γραμ. εἰς διαταγὴν ἄρα οὐχὶ ἐπιταγῶν, ἐνῷ τὰ ἄρθρ. 15 ἐδαφ. γ' 38 ἐδαφ. γ' καὶ 49 § 2 ὁμιλοῦσι περὶ ἀγραμμάτων ἐν γένει καὶ οὐχὶ περὶ γραμ. εἰς διαταγὴν μόνον, περιλαμβανόντα αὐτῶ καὶ τὰς ἐπιταγὰς. Ἐκ τῆς ἀπροσέκτου ὁμως συντάξεως τοῦ ἄρθρ. 4 τοῦ ἀνω σημειωθέντος Διατ. δὲν ἔπεται νομίζω ὅτι ἀποκλείονται αἱ ἐπιταγαί, διότι σκοπὸς τοῦ Διατάγματος ἦτο νὰ ἐπιτρέψῃ εἰς τὰς ἀνωνύμους ἐταιρίας τὴν ἐπὶ—

θεσιν κινητοῦ ἐπισήματος ἐπὶ πάντων τῶν ἐγγράφων τῶν ἀναφερομένων εἰς τὸ ἐδᾶφ. γ' τῶν ἄρθρ. 15 καὶ 38 καὶ οὐχὶ μόνον ἐπὶ συναλλαγματικῶν καὶ γραμ. εἰς διαταγὴν⁽¹⁾.

1855. Παράδοσις τοῦ Ν. περὶ Χαρτ. Ἐπιταγαὶ ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ Τὸ ἄρθρ. 49 ἀφορᾷ τὰς συναλλαγματικὰς καὶ τὰ γραμ. εἰς διαταγὴν, δὲν ἐφαρμόζεται ἐπομένως ἐπὶ τῶν ἐπιταγῶν, ἐκτὸς ἂν δεχθῶμεν ὅτι καὶ αὗται παρ' ἡμῖν ἀποτελοῦσι γραμ. εἰς διαταγὴν⁽²⁾. Ἡ μόνη ἄρα συνέπεια τῆς παραβάσεως τοῦ Ν. περὶ χαρτοσήμου εἶνε ἡ ποινὴ τοῦ ἄρθρ. 53 ἐπιβαλλομένη ἐὰν καὶ ὅταν ζητηθῇ ἡ χαρτοσήμανσις, ἥτις δύναται νὰ γίνη καὶ μετὰ τὴν προθεσμίαν τοῦ ἄρθρ. 47, μὴ ἐφαρμοζομένου, καθ' ὃ αὐτὸ τοῦτο ἀναφέρει, ἐπὶ τῶν ἐγγράφων τοῦ ἐδ. γ' τοῦ ἄρθρ. 15, ἐν οἷς καὶ ἡ ἐπιταγή.

Ἐπὶ τῶν ἐπιταγῶν ὅμως ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐφαρμόζεται τὸ ἄρθρ. 49 ἕνεκα τῆς λέξεως «γραμμᾶτια» τῆς ἀνευρισκομένης εἰς τὴν § 2, ἥτις προφανῶς περιλαμβάνει καὶ τὰς ἐπιταγὰς § 1845. Ἄλλ' ἡ τοῦ ἄρθρ. 49 § 2 ἐπὶ τῶν ἐπιταγῶν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐφαρμογή, ἔχει ἴσως ἔννοιν μόνον διὰ τὴν προσωπικὴν κράτησιν, καθ' ὅσον ὡς γνωστὸν τὸ ἄρθρ. 729 τῆς Πολ. Δικ. ἀφορᾷ τὰς συναλλαγματικὰς καὶ τὰ γραμ. εἰς διαταγὴν τὰ ἐμπορικὰ μόνον.

1856. Ἐξόφλησις. Ἡ ἐξόφλησις τῶν ἐπιταγῶν ὑπόκειται εἰς τέλος πάγιον λεπτῶν πεντήκοντα τοῦ ἄρθρ. 20 ἐδ. θ'. ὅταν προεπληρώθῃ δι' αὐτὰς τέλος ἀναλογικὸν ἥτοι ὅταν ἡ ἐγράφησαν ἐξ ἀρχῆς ἐπὶ τοῦ ἀναλόγου ἐνσήμου χάρτου ἢ ἐχαρτοσημάνθησαν κατόπιν κατὰ τὸ ἄρθρ. 53.

Κατ' ἐξίρρεσιν 1) αἱ ἐπιταγαὶ ἐπὶ τῇ ἐμφανίσει, τῶν ἐν Ἑλλάδι ἀνωνύμων ἐταιριῶν, αἱ πληρωταὶ ἐν Ἑλλάδι, ὑπόκεινται διὰ τὴν ἐξόφλησιν αὐτῶν εἰς τέλος λεπ. 10 πάγιον (ἄρθρ. 18 § 2).

2) Ἐπίσης κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 τοῦ Ν. ΒΥἘΑ τῆς 8 Ἰανουαρίου 1897 τὸ τέλος τῆς σημάσεως τῶν ἐπιταγῶν, δι' ὧν ἐνεργεῖται

(1) Περὶ τριτεγγυήσεως ἐπὶ τοῦ τίτλου τῶν ἔξωθεν εἰσερχομένων καὶ μὴ υποβληθέντων εἰς ἐπίθεσιν ὁ Ν. δὲν ὁμιλεῖ, κατ' ἀνάγκην ὅμως θὰ ἐφαρμοσθῇ τὸ ἄρθρ. 38 ἐδ. γ' καὶ τὰ περὶ διαγραφῆς τοῦ ἐπισήματος, διότι ἡ ἀνώνυμος ἐταιρία τριτεγγυωμένη ἀναλαμβάνει προσθέτως τὴν ιδιότητα τοῦ ὑπὲρ οὗ. Δι' ἰδιαίτερου ἐγγράφου § 1840.

(2) Ἦε § 1181 καὶ σημ.

ανάληψις ἀτόκων παρὰ τῇ Ἐθνικῇ Τραπεζῇ καταθέσεων ὀρίζεται εἰς λεπτὰ 10 πάγιον, τὸ ὁποῖον σημαίνει ὅτι τὸ μόνον τέλος εἰς ὃ ὑπόκεινται αἱ ἐπιταγαὶ αὗται εἴτε κατὰ τὴν ἐκδοσιν εἴτε κατὰ τὴν ἐξόφλησιν εἶνε λεπτῶν δέκα πάγιον. Εἶνε ἀδιάφορον ἂν ᾖ πληρωτέα ἐπὶ τῇ ἐμφανίσει, ἀπὸ τῆς ἐμφανίσεως ἢ εἰς ὠρισμένον χρόνον.

Τοῦ ἄρθρ. 47 μὴ ἔχοντος ἐφαρμογὴν ἐπὶ τῶν ἐγγράφων τῶν ὑποκειμένων εἰς τέλος πάγιον, ἡ χαρτοσήμανσις τῆς ἐξοφλήσεως δύναται νὰ γίνῃ κατὰ τὸ ἄρθρ. 53 καὶ μετὰ τὴν προθεσίαν τοῦ ἄρθρ. 47. Τὸ τέλος εἶνε τὸ αὐτὸ ἂν ἡ ἐξόφλησις γίνεταί διὰ συμβολαιογραφικοῦ ἐγγράφου.

Οἱ τυχόν τόκοι ὑπόκεινται εἰς τέλος ἀναλογικὸν τῆς κλίμακος τοῦ ἄρθρ. 14.

Ἐὰν ὅμως ἡ ἐπιταγὴ δὲν ἐγράφη ἐπὶ τοῦ ἀναλόγου ἐνσήμου χάρτου ἢ δὲν ἐχαρτοσημάνθη κατόπιν, ἡ ἐξόφλησις αὐτῆς ὑπόκειται τότε εἰς τέλος ἀναλογικὸν τῆς κλίμακος τοῦ ἄρθρ. 14 ⁽¹⁾ καὶ εἰς τὴν διατάξιν τοῦ ἄρθρ. 47, ἐὰν γραφῇ καὶ αὕτη ἐφ' ἀπλοῦ ἢ μὴ ἀναλόγου χάρτου.

Ἡ ἐξόφλησις εἴτε εἰς τέλος πάγιον ὑπόκειται εἴτε εἰς ἀναλογικὸν γράφεται κατὰ κανόνα ἐπὶ χαρτοσήμου. Ἐπίθεσις κινητοῦ ἐπισήματος ἐπιτρέπεται ἐξαιρετικῶς ⁽²⁾.

(1) Κατὰ τὸ ἐδ. δ' τοῦ ἄρθρ. 15 εἰς τὸ τέλος τῶν ἐμπ. ἐγγράφων τοῦ ἄρθρ. 14 ὑπόκεινται «αἱ ἐπιστολαὶ αἱ ἀποτελοῦσαι ἀποδείξεις ἐξοφλήσεως ἐμπορικῆς σχέσεως δι' ἧς τὴν κατάρτισιν οὐδὲν ἐπληρώθη ἀναλογικὸν τέλος». Ἀρα πᾶσα ἐξόφλησις ἐμπορικῆς σχέσεως δι' ἣν δὲν ἐπληρώθη ἀναλογικὸν τέλος ὑπόκειται εἰς τὸ τέλος τῆς κλίμακος τοῦ ἄρθρ. 14. Ἡ ἐπιταγὴ εἶνε σχεδὸν πάντοτε ἐμπορικῆς σχέσεως διὰ τὸν ἕνα. Ἡ συναλλαγματικὴ εἶνε ἐμπορικὴ ὀφειλὴ καὶ ὅταν δὲν ἐγράφη ἐπὶ χαρτοσήμου, διότι ὁ χαρακτήρ αὐτῆς δὲν ἀλλοιοῦται § 1834 ἀλλ' ἂν ᾖ ἡ ἀπλὴ ὑπόσχεσις καὶ δὲν ἀποτελῇ γραμ. εἰς διαταγὴν ἐμπορικὴν ἢ ἐξόφλησις θὰ ὑποβληθῇ εἰς τὴν κλίμακα τοῦ ἄρθρ. 12 (ἄρθρ. 13 ἐδ. ε'). Εἰς τὸ τέλος τοῦ ἄρθρ. 12 ὑπόκειται καὶ ἡ ἐξόφλησις γραμ. εἰς διαταγὴν πολιτικοῦ, δι' ὃ δὲν ἐπληρώθη ἀναλογικὸν τέλος.

(2) Εἰς τὰς ὁδηγίας τοῦ Ὑπ. τῶν Οἰκ. ἀριθ. 137.480 (ἐγκ. 225) τῆς 30 Δεβ. 88 ἐπὶ τῶν ἄρθρ. 38 καὶ 39, ἀναγινώσκουμεν ὅτι «ἐπιτρέπεται ἐπίθεσις κινητοῦ ἐπισήματος ἐπὶ τῶν ἐν τῷ ἐδαφ. θ' τοῦ ἄρθρ. 20 ἀποδεικτικῶν πληρωμῆς ποσοῦ, δι' ὃ προεπληρώθη τέλος ἀναλογικόν». Παπαιοστρα-

τίου σελ. 172. Τοῦτο ἐκ τοῦ ἄρθρ. 38 δὲν δύναται νὰ ὑποστηριχθῇ ἀλλὰ μόνον ἐκ τοῦ ἄρθρ. 39 § 4. Τὸ ἄρθρ. 15 ἐδ. ζ' τοῦ Β. Δ. τῆς 23 Αὐγ. 88 ἐπιτρέπει ἀληθῶς ἐπίθεσιν κινητοῦ ἐπισήματος ἐπὶ τῶν ἐπιστολῶν παντὸς εἶδους τῶν ὑποβαλλομένων εἰς τὰ κατὰ τὰ ἄρθρ. 12, 14 καὶ 20 τέλη καὶ ἐπομένως καὶ ἐπὶ τῆς ἐπιστολῆς τῆς περιεχούσης ἐξόφλησιν (ἄρθρ. 20 ἐδ. γ') ἀλλὰ κατὰ τὸ ἄρθρ. 18 τοῦ ἰδίου Β. Δ. ἡ διαγραφὴ γίνεται ὑπὸ τοῦ ταμίου. Ἀναμφισβήτητως ἐπιτρέπεται ἐπίθεσις ἐπισήματος 1) ἐπὶ ἐξοφλήσεων ἐπιταγῶν τῶν ἄνωνύμων ἐταιριῶν (ἄρθρ. 15 ἐδ. 6' τοῦ Β. Δ. 23 Αὐγ. 88). 2) ἐπὶ τῶν ἀποδείξεων τῶν ἄνωνύμων ἐταιριῶν διὰ τὰ παρ' αὐτῶν εἰσπραττόμενα χρημ. ποσὰ (ἄρα καὶ ἐξοφλήσεων ἐπιταγῶν) ἄρθρ. 1 ἐδ. τοῦ Β. Δ. τῆς 28 76ρ. 88.

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ ΕΝ ΤΩ ΠΡΩΤΩ ΤΕΥΧΕΙ

ΣΗΜ. Ὁ κατὰ τεῦχος καταρτισμὸς τῶν πινάκων ἐπιτρέπει καὶ τὴν χωριστὴν βιβλιοδετησὶν ἐκάστου τεύχους.

(Οἱ ἀριθμοὶ δηλοῦσι τὰς §)

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

I. Περὶ Ἐμπορίου καὶ Ἐμπορικοῦ Δικαίου

1. Ὅρισμός τοῦ ἔμπορίου κατὰ τοὺς οἰκονομολόγους. — 2. Κατὰ τοὺς νομικούς. — 3. Κατὰ τὸν ἔμπορ. νόμον. — 4. Διαίρεσις. — 5. Ἐμπορ. Δίκαιον. — 6. Ἀνάγκη Ἐμπορ. Δικαίου. — 7. Διαίρεσις αὐτοῦ.

II. Ἱστορία τοῦ Ἐμπορικοῦ Δικαίου

8. Ἀρχαιότης. — 9. Ἑλλάς. — 10-13. Ρώμη. — 14-18. Μέσος αἰὼν. — 19. Νεώτεροι χρόνοι. — 20. Διατάγματα 1673 καὶ 1681. — 21-22. Γαλλικὸς Ἐμπορικὸς Κώδιξ. — 23. Ἑλληνικός. — 24. Κατάστασις τῆς ἐμπορικῆς ἡμῶν Νομοθεσίας.

III. Πηγαὶ τοῦ ἰσχύοντος Ἐμπορικοῦ Δικαίου

25. Ὅρισμός. — 26. Ἐμπορικὸς Νόμος. — 27-29. Πολιτικὸν Δίκαιον. — 30-32. Ἔθιμα.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

Περὶ ἐμπορικῶν πράξεων καὶ περὶ ἐμπόρων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄.

Περὶ ἐμπορικῶν πράξεων

35-36. Σκοπὸς τῆς διακρίσεως. — 37. Ὅρισμός. — 38. Οὐσία. — 39. Χαρακτήρ καὶ διαίρεσις.

Α΄. Πράξεις ἐμπορικαὶ μεταξὺ οἰωνδήποτε προσώπων

40-41. Ἀπαρίθμησις. — 42. α΄.) Ἀγορὰ προϊόντων γῆς ἢ τέχνης πρὸς μεταπώλησιν ἢ μίσθωσιν. — 43. Προϊόντα γῆς ἢ τέχνης. — 44. Ἐνσώματα. — 45-46. Ἀσώματα. — 47. Ἀκίνητα. — 48. Νόμος ἀκίνητα. — 49. Σκοπὸς μεταπώλησεως. — 50-51. Ἐξαιρέσεις. — 52. Κατεργασία. — 53. Ἀγορὰ πρὸς μίσθωσιν. — 54. Μίσθωσις πρὸς ὑπομίσθωσιν. — 55. Ἐνοικίασις φόρων. — 56-57. Πώλησις. — 58-60. Ἀγορὰ καὶ πώλησις ἔμπορ. καθιδρύματος. — 61-63. β΄.) Ἐπιχειρητικὴ χειροτεχνίας. — 64-66. Χειροτεχνία ἐπὶ ἀκινήτων. —

67. γ'.) 'Επιχείρησις παραγγελίας.—68. δ'.) 'Επιχείρησις μετακομίσεως διὰ γῆς ἢ δι' ὕδατος.—69-72. ε'.) 'Επιχείρησις προμηθείας.—73-76. ς'.) 'Επιχείρησις πρακτορίας.—77-78. ζ'.) 'Επιχείρησις πλειστηριάσεως.—79-86. η'.) 'Επιχείρησις δημοσίων θεαμάτων. Θεατρώνης. 'Ηθοποιοί. Καλλιτέχναι.—87-89. θ'.) Κολλυβιστικά ἐργασίαι.—90-91. ι'.) Τραπεζιτικά ἐργασίαι.—92-93. ια'.) 'Εργασίαι δημοσίων Τραπεζῶν.—94-97. ιβ'.) Μεσιτικά ἐργασίαι.—98. ιγ'.) Συναλλαγματικά καὶ ἀπὸ τόπου εἰς τόπον ἀποστολαὶ χρημάτων.—99. Συναλλαγματικά.—100. 'Απὸ τόπου εἰς τόπον ἀποστολαὶ χρημάτων.—101. Γραμμάτια εἰς κατοικίαν.—102. ιδ'.) Ναυτικὸν ἐμπόριον. 103. 'Επιχείρησις κατασκευῆς. 'Αγορά. Πώλησις ἢ μεταπώλησις πλοίων.—104. Θαλάσσιαι ἀποστολαί.—105. 'Αγορὰ ἢ πώλησις ἀρμένων, ἐξαρτίων καὶ ζωοτροφῶν.—106. Ναύλωσις.—107. Ναυτικά δάνεια.—108-109. 'Ασφαλειῶν συναλλάγματα.—110. Συμφωνίαι καὶ συμβάσεις περὶ μισθώσεως τοῦ πληρώματος.—111. 'Ασφάλεια ἡρηρᾶς.

B'. Πράξεις ἐμπορικαὶ ἔνεκα τῆς ιδιότητος τοῦ ἐνεργοῦντος αὐτὰς

112-115. Πράξεις ὡς ἐπιχειρεῖ ὁ ἔμπορος.—116. Πράξεις ἔνεκα τοῦ ἐμπορίου.—117-120. Θεωρία τοῦ παρεπομένου.—121. 'Αστικαὶ πράξεις.—122. Μοναδικὴ πρᾶξις.—123. Οἰονεὶ συναλλάγματα. 'Αδικήματα. Οἰονεὶ ἀδικήματα.—124. 'Εγγύησις.—125. 'Ανανέωσις.—126. Τεκμήριον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Περὶ ἐμπορῶν καὶ τῶν ὑποχρεώσεων αὐτῶν.

I. Ποῖοι εἶνε ἔμποροι

129. 'Ορισμός.—130. Στοιχεῖα.—131-132. Σύνθεσις ἐπάγγελμα.—133-134. 'Αλλοὶ ὅροι.—135. Κολλυβισταί. Μεσίται.—136. Πλανόδιοι.—137. 'Εταίριαί.—138. 'Απόδειξις.

II. 'Ελευθερία τοῦ ἐμπορίου καὶ περιορισμοὶ

141. Περιορισμοὶ ἐκ συμβάσεως.—142. Περιορισμοὶ ἐκ τοῦ νόμου.—143. 'Ανικανότητες.—144. 'Απαγορεύσεις.—145. Γενικὴ ἀπαγορεύσις.—146. Συνέπεται.—147. 'Απαγορεύσεις ὀρισμένων εἰδῶν.—148. Συνέπεται.—149. Μονοπώλια.

III. 'Ικανότης πρὸς ἐμπορίαν

150. Γενικὴ ἀρχή.—151. 'Ανίκανοι.—152. 'Εμπορ. Νόμος.

1. Περὶ ἀηλίκων

153. 'Οροι.—154. Χειραφεία.—155. 'Ηλικία 18 ἐτῶν.—

156. Ῥητὴ ἀδεια πρὸς τὸ ἐμπορεύεσθαι. — 157. Ἀδεια γενικὴ ἢ εἰδική. — 158. Δημοσίευσις τῆς ἀδείας. — 159. Ἀνάκλησις. — 160. Περιστολή. — 161. Τρίτοι. — 162-163. Συνέπεται ἐκπληρώσεως τῶν διατυπώσεων. — 164. Σύστασις Ἑταιρίας. — 165. Ἑταιρία μετὰ πατρός. — 166-167. Ἐκτασις τῆς ἱκανότητος. — 168-172. Τεκμήριον τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ Ν. Ἀρμ. τῶν ἐμποδ. — 173. Μοναδικὴ πράξις. — 174-175. Πράξεις ἀνηλίκου ἀνευ διατυπώσεων.

2. Περὶ ἐπ' ἀνδρῶν γυναικῶν

176-177. Ἱκανότης καὶ ἀνικανότης. — 178. Ὅροι ἀπαιτούμενοι. — 179. Συναινέσις τοῦ συζύγου. — 180-181. Ἀνηλικιότης. Ἀδυναμία. Ἀρνήσις αὐτοῦ. — 182. Ἀνάκλησις. — 183. Χωριστὴ ἐμπορία. — 184-185. Συνέπεται. — 186. Συνέπεται ὡς πρὸς τὸν ἄνδρα. Κοινοκτημοσύνη. — 187. Χαρακτήρ εὐθύνης τοῦ συζύγου. — 188-189. Ἑταιρία. — 190. Βελλεϊάνειον δόγμα. — 191. Ἑταιρία μετὰ συζύγου. — 192. Πράξεις ἀνευ συναίνεσως.

3. Περὶ ἀπηγορευμένων.

193—194. Δικαστικῶς ἢ νομίμως ἀπηγορευμένοι ἢ ὑπὸ ἀντιλήπτορα.

IV. Ὑποχρεώσεις τῶν ἐμπόρων

1. Δημοσίευσις τοῦ γαμικοῦ συμφώνου.

196—199. Τὰ περὶ τῆς ὑποχρέσεως ταύτης.

2. Περὶ ἐμπορικῶν βιβλίων

200—201. Σκοπὸς τῆς διατάξεως. — 202. Ἐμπορικὸς νόμος. Δικονομία. — 203. Χαρακτήρ τῆς ὑποχρέσεως. — 204. Βιβλία ὑποχρεωτικά. — 205. Ἡμερολόγιον. — 206. Βιβλίον ἐπιστολῶν. — 207. Βιβλίον ἀπογραφῶν. — 208. Βιβλία βοηθητικά. — 209. Διατυπώσεις. — 210. Διατήρησις. — 211. Ἐνιαύσιος θεώρησις. Χαρτῶσημον. — 212. Κύρωσις τῶν διατάξεων. — 215-219. Μέθοδος τήρησεως. — 815. Ἀποδεικτικὴ δύναμις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Περὶ Ἐμπορικῶν Ἑταιριῶν.

220. Συνεταιρισμός. — 221. Ἱστορία. — 222. Ἐλαττώματα. — 223. Ῥωμαῖοι. — 225. Ἐμπορικὸς νόμος. — 225. Καινοτομίαι Ἐμπ. νόμου. — 226. Οὐσία τῶν καινοτομιῶν. — 227. Διαίρεσις.

I. Γενικαὶ περὶ Ἑταιριῶν γνώσεις.

228. Ὅρισμός. — 229. Στοιχεῖα. — 230. Ἐξοφολά. — 231. Ἐταιρικὸν κεφάλαιον. — 232. Σκοπὸς κοινῆς ὠφελείας χρηματικῆς.

—233. Χρηματικὸν κέρδος. 234. Κοινὸν κέρδος. — 235. Ἀναλογία κερδῶν καὶ ζημιῶν. — 236. Ὅρισμός ἀναλογίας κερδῶν καὶ ζημιῶν. — 237. Ὅρισμός κερδῶν παρὰ τρίτου. — 238. Κέρδη καὶ ζημιαί. — 239. Σκοπὸς ἐταιρίας. 240. Ὑπάλληλοι ἐπὶ μετοχῇ κερδῶν. — 241. Δάνειον. — 242. Ἀντικείμενον θεμιτόν — 243. Ἐταιρῖαι λαθρεμπορίου, χαρτοπαιγνίου. — 244 — 246. Συνέπειαι ἀθεμιτῶν ἐταιριῶν. — 247 — 248. Συναίνεσις. — Ἰκανότης. — 249 — 250. Κοινοπραξία.

II. Εἶδη Ἐταιριῶν.

351. Καθολικαί. Γενικαί. — 252. — Ἐμπορικαί. Πολιτικάι. — 253. — Εἰδικοὶ κανόνες τῶν ἐμπορικῶν ἐταιριῶν. 254. Διακριτικὸς χαρακτήρ. — 255. 1η γνώμη 256 — 257. 2α γνώμη. — 258. Ἐμπορικὴ ιδιότης. — 259. Πολιτικὴ Ἐταιρία ὑπὸ τύπον ἐμπορικόν. — 260. Ἀρφιστέτητες. — 261. Μεταλλευτικὴ Ἐταιρία. — 262. Εἶδη ἐμπορικῶν ἐταιριῶν. — 263. Προσωπικότης τῶν ἐμπορικῶν ἐταιριῶν. — 264. Συνέπειαι τῆς προσωπικότητος. — 265 — 268. Φύσις τοῦ ἐταιρικοῦ δικαιώματος.

III Εἶδη Ἐμπορικῶν Ἐταιριῶν.

A) Ὑπόρρυθος Ἐταιρία

1. Ὅρισμός καὶ χαρακτῆρες τῆς ὁμορρύθμου.

270. Ὅρισμός. — 271. Χαρακτῆρες. — 272 — 273. Ἐταιρικὴ ἐπωνυμία. — 274. Προσωπικὴ εὐθύνη. — 275 — 277. Ἀλληλεγγύη. — Ἐκτασις τῆς ἀλληλεγγύης καὶ συνέπειαι. — 279. Ἡ ἐταιρικὴ ἐπωνυμία δὲν εἶναι ἀποκλειστικὸν χαρακτηριστικόν.

2. Ὅροι συστάσεως τῆς ὁμορρύθμου.

280. Ρῶμ. Δίκαιον. — 281. 1) Σύνταξις ἐγγράφου. — 282. Ἀποδείξεις. — 283. Περιεχόμενον τοῦ ἐγγράφου. — 284. Τύποι. — 285. Προσθήκαι. Τροποποιήσεις. — 286. 2) Δημοσίευσις. — 287. Τί δημοσιεύεται, πότε, ποῦ. — 288. — Τίς δημοσιεύει. — 289 — 300. Ἐλλειψίς ἐγγράφου. Ἐλλειψίς δημοσίευσως. — 301 — 302. Ἀτελὴς δημοσίευσις. — 303. Βραδεῖα δημοσίευσις. — 304. Φύσις ἀκυρότητος. — 305. Παραγραφή. — 306. Παρὰ τίνος καὶ κατὰ τίνος προτείνεται ἡ ἀκυρότης. — 307. Δανεισταὶ τῆς ἐταιρίας. — 308. Ὅφειλέται τῆς ἐταιρίας. — 309. Δανειστὴς συνεταίρου. — 310 — 311. Κατὰ δανειστοῦ τῆς ἐταιρίας. — 312. Ὅφειλέτης συνεταίρου. — 313. Συνεταῖροι κατ' ἀλλήλων. — 314. Πότε καὶ πῶς προτείνεται. — 315. Λύσις τῆς ἐταιρίας ἢ πτώχευσις. — 316. Ἀποτελέσματα τῆς ἀκυρότητος. — 317. Δανεισταὶ τῆς ἐταιρίας. — 318. Γενικὴ παρατήρησις. — 319. Γνώσις. Ἀποδοχή. Δικαστικὴ ἀναγνώρισις.

—320. Δανεισται προσωπικοί. — 321. Συνεταίροι πρὸς ἀλλήλους.
— 322-323. Ἑταιρία λειτουργήσασα. — 324. Δανεισται προσωπι-
κοὶ κατὰ δανειστῶν τῆς ἑταιρίας. — 325. Ἀλληλεγγύη. — 326.
Πτώχευσις. — 327. Ποιναί. Ἀποζημιώσεις. Εὐθύναι. — 328. Ποι-
νικὴ ῥήτρα.

3. Διαχείρισις ἢ διοίκησις τῆς δημορρύθμου

339. Δι' ἀντιπροσώπου. — 330. Διορισμός διαχειριστοῦ. — 331.
'Εξουσία αὐτοῦ. — 332. Εἰς διαχειριστῆς. — 333. Πώλησις ἀκι-
νῆτων. Ὑποθήκη. — 334. Συμβιβασμός. Συνυποσχετικόν. Δά-
νειον. — 335. Περιορισμοί. Τοῖς μετρητοῖς. Σύμπραξις. — 336.
'Υποκατάστασις. — 337. Οὐδείς διαχειριστῆς. — 338. Πλείονες δια-
χειρισταί. — 339. Ἐλεγχος τῆς διαχειρίσεως. — 340. Ὅταν οὐδείς
διαχειριστῆς. — 341. Ὅταν εἰς διαχειριστῆς. — 342. Λύσις τῆς ἑ-
ταιρίας. — 343. Ὅταν πλείονες διαχειρισταί. — 344. Διαφωναί.
Ψηφοφοραί. 345. Εὐθύνη τοῦ διαχειριστοῦ.

4. Ἑταιρικαὶ ὑποχρεώσεις καὶ ἀποτελέσματα αὐτῶν.

346. Εὐθύνη τῆς ἑταιρίας. — 347. Εὐθύνη τῶν ἑταίρων. — 348.
'Αλληλέγγυος ἢ εἰς ὁλόκληρον εὐθύνῃ. — 349. Συνέπειαι. — 350. Κα-
τάχρησις ἐπωνυμίας. — 351. Πράξεις ἀτομικαί. — 352. Ἄνευ ἐπωνυ-
μίας. Ἀγράφως. — 353. Μὴ διαχειριστῆς ἑταῖρος. — 354. Ἀδική-
ματα. Δόλος. — 355. Μεταβίβασις τῆς ἑταιρικῆς μοίρας. — 356.
Μεταβίβασις τοῦ δικαιώματος. — 357. Δικαιώματα τῶν ἀτομικῶν
δανειστῶν.

Β'. Ἑτερορρυθμός Ἑταιρία.

358. Ἑλαττώματα τῆς ὁμορρύθμου. 359. — Εἶδη ἑτερορρυθμῶν.

1. Ὅρισμός καὶ χαρακτηριστῆρες τῆς ἑτερορρύθμου.

360. Ὅρισμός. — 361. Χαρακτῆρες. — 362. Ἑταιρικὴ ἐπω-
νυμία. — 363. Ἑτερορρυθμοί.

2. Σύστασις τῆς ἑτερορρύθμου.

364—366. Ἐγγραφον. — 367. Δημοσίευσις περιλήψεως τοῦ
καταστατικοῦ. — 368. Ἐλλειψις ἐγγράφου. Ἐλλειψις δημοσιεύσεως.

3. Δικαιώματα καὶ ὑποχρεώσεις τῶν ἑταίρων.

369. Μεταβίβασις τῆς ἑταιρικῆς μοίρας. — 370. Εἰσφοραί. —
371. Μὴ καταβολὴ εἰσφορᾶς. — 272—373. Ἀγωγή τῶν τρίτων. —
374. Φύσις τῆς ἐνοχῆς τοῦ ἑτερορρυθμοῦ 375. Ἐμπορικὴ ιδιότης.

4. Διοίκησις τῆς ἑτερορρύθμου.

376 Διὰ διαχειριστοῦ. — 377. Ἐξουσία. Διορισμός. — 378.

Σκοπὸς τῆς ἀπαγορεύσεως τοῦ ἄρθρου 27. — 379. Ἀποτελέσματα. — 380. Ἑρμηνεία τοῦ ἄρθρου 27. — 381. Πράξεις διαχειρίσεως. — 382. Ἀσκήσεις ἐταιρικῶν δικαιωμάτων. Συναλλαγὴ μετὰ ἐταιρίας. — 383—384. Ἐργασίαι εἰς ὑποθέσεις τῆς ἐταιρίας. Κατ' ἐπιτροπὴν. — 385. Παραγγελιοδόχος. — 386. Πράξεις ἐπιδρῶσαι εἰς τὴν διαχείρισιν. — 387—388. Θεωρία ἐσωτερικῶν καὶ ἐξωτερικῶν πράξεων. — 389. Ἀνάκλησις διαχειριστοῦ. — 390. Λύσις τῆς ἐταιρίας. — 391. Ἀπὸδείξεις. Χαρακτήρ. — 392—395. Συνέπειαι τῆς παραβάσεως τοῦ ἄρθρου 27. Ἀλληλεγγύη. Ἐμπορικὴ ιδιότης.

5. Ἐτερορρυθμὸς ἐταιρία κατὰ μετοχάς.

396—399. Τὰ περὶ ταύτης.

Γ'. Ἀνώνυμος Ἐταιρία.

400—404. Ἐλαττώματα τῆς ὁμορρυθμοῦ καὶ ἑτερορρυθμοῦ. — 405. Χαρακτήρ τῆς ἀνωνύμου.

1. Σύστασις τῆς ἀνωνύμου.

406. Ὅροι. — 407. Σύνταξις ἐγγράφου. — 408. Περιεχόμενον τοῦ ἐγγράφου. — 409. Βασιλικὴ ἀδεία καὶ ἐγκρίσις. — 410. Χαρακτήρ καὶ ἀποτελέσματα τῆς ἀδείας. — 411. Δημοσίευσις. — 412. Ἀντιγραφὴ. — 413. Ἐλλειψίς ἐγγράφου. Ἐλλειψίς ἀδείας. — 414. Ἐλλειψίς δημοσίευσως. — 415. Συνέπειαι τῆς ἀκυρότητος.

2. Διοίκησις τῆς ἀνωνύμου.

416—417. Διαχειριστής. Διορισμός. Διάρκεια. Ἀνακλητόν. — 418. Ἐλεγχος. — 419. Βασιλικὸς Ἐπίτροπος. — 420. Ἐταῖροι. — 421. Συμβούλιον. 422. Ἐξουσία τοῦ διαχειριστοῦ. — 423. Συνέπειαι τῶν πράξεως τοῦ διαχειριστοῦ. — 424. Εὐθύνη τῶν συνεταίρων. — 425—428. Μερίσματα εἰκονικά. Τόκοι. — 429. Πίστωσις μερισμάτων. Πτώχευσις.

3. Περὶ τοῦ ἐταιρικοῦ κεφαλαίου τῶν ἀνωνύμων.

430. Ἐταιρικὸν κεφάλαιον. — 431. Διαίσεις τοῦ κεφαλαίου. — 432. Χαρακτήρ τοῦ ἄρθρου 34. — 433—434. Διαφορὰ μετοχῆς καὶ μερίδος. — 435. Ἀποθεματικὸν κεφάλαιον. — 436. Χρεωλυτικὸν κεφάλαιον. — 437. Σημασία τῆς λέξεως μετοχὴ. — 438—439. Μόρφωσις τοῦ ἐταιρικοῦ κεφαλαίου. — 440. Αὐξήσις τοῦ ἐταιρικοῦ κεφαλαίου. Τρόποι. — 441. Τοποθέτησις μετοχῶν καὶ ὁμολογιῶν. — 442. Τιμὴ ἐκδόσεως. Τιμὴ ἰνομαστικῆς. — 443. Εἶδη μετοχῶν. — 444. Ἀξία μετοχῶν καὶ ὁμολογιῶν. — 445. Περιστολὴ ἐγγραφῶν. — 446. Τύποι μετοχῶν καὶ ὁμολογιῶν. — 447. Περιγραφὴ τῶν μετοχῶν καὶ ὁμολογιῶν. — 448. Ἐκλογὴ τύπου. —

449. Τροπή ἢ μετατροπή (conversion). — 450. Χαρακτήρ τῆς τροπῆς. — 451. Πλεονεκτήματα ἄνωνύμων καὶ ὀνομαστικῶν τίτλων. — 452. Μεταβίβασις ἄνωνύμων τίτλων. — 453. Συνέπειαι. — 454. Μεταβίβασις τίτλων ὀνομαστικῶν. Μεταφορά. — 455. Χαρακτήρ τῆς μεταφοράς. — 456. Μεταβίβασις τίτλων εἰς διαταγὴν. — 457. Εἶδη μεταφοράς. — 458. Πληρωμὴ μερισμάτων, τόκων καὶ κεφαλαίων. — 459. Ἀπώλεια, κλοπὴ καὶ φθορά. — 460. Ἀπώλεια, κλοπὴ ἢ καταστροφὴ ὀνομαστικῶν τίτλων. 461-466. Ἀπώλεια, κλοπὴ ἢ καταστροφὴ ἄνωνύμων τίτλων. Τὰ ἐν Γαλλίᾳ. — 467. Τὰ παρ' ἡμῖν. — 468-470. Διεκδίκησις. — 471. Ἀπέναντι τῆς ἐταιρίας. — 476. Ἀπέναντι ἄλλου κατόχου. — 477. Τὰ πρὸ τοῦ νόμου **ΑΣΜΔ**. — 478-479. Ὁ νόμος **ΑΣΜΔ**. Ἐννοια αὐτοῦ. — 481. Ἐννοια προσωπικῆς ἀγωγῆς. — 482. Ἐννοια καλῆς πίστεως. — 483. Ἀτοπα. — 484. Συμπέρασμα. — 485, 488. Τὰ ἐν Ἰταλίᾳ καὶ Γαλλίᾳ. — 489, 490. Πλάνη τοῦ ἡμετέρου νόμου. — 491. Ἀπάτη ὑπεξαίρεσις. — 492. Χαρακτήρ τῆς ἀγωγῆς. — 493. Συμπέρασμα. — 494. Ἐννοια τοῦ νόμου **ΑΣΜΔ** καθ' ἡμᾶς. — 495. Ἐνέχυρον, δανειστής. — 496. Ἐκτασις τοῦ νόμου **ΑΣΜΔ**. Ἀνδρομικὴ δύναμις. Τραπεζογραφμάτια. — 497. Φύσις νομικῆ τῶν μετοχῶν. — 498. Κτῆσις μετοχῶν. — 499. 1) Ἐγγραφὴ μετοχῶν. — 500. Χαρακτήρ καὶ φύσις τῆς ἐγγραφῆς. — 501. 2) Ἀγορὰ μετοχῶν. — 502. Ὅροι ἐγγραφῶν. Ἐκπτώσεις. — 503. Δικαιώματα τοῦ μετόχου. — 503. Ὑποχρεώσεις αὐτοῦ. — 505-509. Μεταβίβασις τῆς μετοχῆς. Εὐθύνη ἀποπληρωμῆς. Ἀγορὰ ὑπὸ τῆς ἐταιρίας τῶν μετοχῶν αὐτῆς. — 510. Φύσις ἀκυρότητος. — 511. Ἐνεχυρίσας τῶν ἰδίων μετοχῶν. — 512. 3) Εἶδη μετοχῶν. — 513. 4) Κατάσχεσις μετοχῶν. — 514. Ὀνομαστικαὶ μετοχαί. — 515-517. Κατάσχεσις συντηρητικῆ, ἀναγκαστικῆ. — 518. Μετοχαὶ εἰς διαταγὴν. — 519. Μετοχαὶ εἰς τὸν κομιστὴν. — 520, 521. 5) Ἐνεχυρίασις μετοχῶν καὶ εἰς Τραπεζας. — 522. 6) Ἀδιαίρετον τῶν μετοχῶν. — 523. Συνέπειαι τοῦ ἀδιαίρετου. — 524. 7) **Περὶ ὁμολογιῶν**. 525. Διαφορὰ μετοχῆς καὶ ὁμολογίας. — 526. Πλεονεκτήματα ἐκδόσεως ὁμολογιῶν. — 527. Διατυπώσεις. — 528. Σιωπὴ καταστατικοῦ. — 529. Τύποι ὁμολογιῶν. — 530, 533. Ἀνώνυμοι ἢ εἰς τὸν κομιστὴν τίτλοι. — 534. Εἶδη ὁμολογιῶν. — 535. Ποσὸν δανείου. — 536. Χρόνος πληρωμῆς, χρεωλύσια. Κληρώσεις. — 537. Χρεωλύσιον διὰ κληρώσεως. — 538. Τιμὴ ἐκδόσεως. Λαχεῖα. — 539. Λαχειοφόρον δάνειον Ἐθν. Τραπεζῆς. — 540. Λαχειοφόροι ὁμολογίαι. — 541. Ἀτοκαὶ ὁμολογίαι. — 542. Πώλησις λαχειοφόρων. — 543. Προθεσμία ἐπὶ ὁμολογιῶν. — 544. Πτώχευσις. — 545-546. Μεταβίβασις ὁμολογιῶν. — 547. Πώλησις κληρωθείσης ὁμολογίας. — 548, 549. Τόκοι κληρωθείσης ὁμολογίας

—550. Μείωσις τοῦ ἐταιρικοῦ κεφαλαίου. —551 Χαρτόσημον.

Δ'. Μετοχικὴ Ἑταιρία.

552 Δυσκολία. — 553 Σύστασις. Ἀπόδειξις. — 554 Συμφωνία. — 555 Χαρακτήρ — 556 Χαρακτηρισμός συνεταίρων. — 557 Γνώμαι καὶ συστήματα. — 558 α') Γνώμη. — 559. Ἀνασκευή. — 560 β') Γνώμη. — 561. Ἀρνήσις. — 562, 565 Χρησιμότης. Παραδείγματα. — 566 Ἀνακεφαλαίωσις. — 567. Ἐπικρίσις. Μέση γνώμη. 568 — 569 Κανόνες διέποντες τὴν μετοχικὴν. 570 Ἑταιρικὸν κεφάλαιον. — 571 Κυριότης ἀγορασθέντων. — 572 Κυριότης κεφαλαίου. — 573 Διοικήσις. Δικαιώματα τρίτων. — 574 Εὐθεία ἀγωγῇ. — 585 Ἀλληλεγγύη. — 576 Σχέσεις τῶν συνεταίρων. Διανομή.

IV. Λύσις τῶν ἐταιριῶν. Ἐκκαθάρισις καὶ διανομή. Παραγραφὴ. Διαφοραὶ μεταξὺ συνεταίρων.

1. Λύσις τῶν Ἑταιριῶν.

577, 578 Γενικά. — 579 Λόγοι λύσεως. — 580 Διαφωνία. — 581 α') Παρέλευσις προθεσμίας. — 582 Παράτασις. Πρόωρος λύσις. — 583 Σιωπηρὰ παράτασις. — 584 β') Ἀποπεράτωσις τῆς ἐπιχειρήσεως. 585 γ') Καταστροφὴ τοῦ ἐταιρικοῦ πράγματος. — 586 Ἀπώλεια κεφαλαίου. — 587 Ἀπώλεια εἰσφορᾶς ἐταίρου τινός. — 588 Μερικὴ καταστροφὴ — 589-590 δ') Θάνατος συνεταίρου. — 591 Ἑτερόρρυθμος καὶ μετοχικὴ ἐταιρία. — 592-593 Ἀπαγόρευσις. — 594 Ὑπὸ δικαστικὸν ἀντιλήπτορα. — 595 ε') Ἀπορία. Ἐκτασις ὑπαρχόντων. — 596 Πτώχευσις ἐταίρου. — 597. Πτώχευσις τῆς ἐταιρίας. — 598 ς') Κοινὴ τῶν συνεταίρων ἀπόφασις. — 599 ζ') Θέλησις ἑνὸς μόνου συνεταίρου. — 600 Ἑταιρία ὑπὸ προθεσμίαν. — 601 606 Ἀνώνυμοι ἐταιρίαί. Παράτησις. Ἐκτασις παραιτήσεως. Ἐπὶ εὐλόγων ἀφορμῶν. — 607 608 Ἐννοια προθεσμίας. Ἑταιρία εἰς ἀπέραντον. — 609 η') Δικαστικὴ ἀπόφασις. — 610 Ἀνώνυμοι ἐταιρίαί. — 611 Εὐλόγοι ἀφορμαί. — 612 θ') Συγκέντρωσις μετοχῶν εἰς χεῖρας ἑνός. — 613 ι') Ἀνακλησις βασιλικῆς ἐγκρίσεως. — 614 — 616 Συμφωνία περὶ μὴ λύσεως. — 617 Τίς ἐπικαλεῖται τὴν λύσιν. — 618 Τίς προτείνει τὴν λύσιν. Διενεργεῖται. — 619 Συγχώνευσις ἐταιριῶν. — 620 Ἑταιρία ἐταιριῶν. — 621 Ἀποτελέσματα τῆς λύσεως. — 622 Πότε ἀρχονται. — 623 Δημοσίευσις τῆς λύσεως. — 624 Περιττὴ δημοσίευσις. — 625 Ἀναγκαῖα δημοσίευσις. — 626 Ἄλλα περιπτώσεις λύσεως. — 627 Τύπος καὶ χρόνος δημοσιεύσεως. — 628 Ἀδημοσίευτοι ἐταιρίαί. — 629 Συνέπεται δημοσίευσέως. — 630 Ἑλλει-

ψις δημοσιεύσεως.—631 Λύσεις μὴ δημοσιευόμεναι.—632 Δημοσιεύσεις μὴ ἐπιβαλλόμεναι.

2. Ἐκκαθάρισις.

633 Ὅρισμός καὶ σκοπός.—634 Ἐκκαθαρισταί. Τρόποι.—635—636 Ἀνάγκη συμφωνίας ἢ ἀποφάσεως.—637 Ἀρχαὶ ἐπὶ ἔκκαθαρίσεως.—638, 639 Προσωπικότης τῆς ἐν ἔκκαθαρίσει ἑταιρίας.—640 Συνέπειαι.—641 Διορισμός ἔκκαθαριστοῦ.—642 Διαφωνίαι. Δικαστικὴ ἀπόφασις.—643 Δανεισταί.—644 Χαρακτῆρ ἔκκαθαριστοῦ.—645 Ἀνάκλησις.—646 Ἀναπλήρωσις.—647—650 Καθῆκοντα, ἐξουσίαι ἔκκαθαριστοῦ.—651—653 Ἀπαλλοτριώσεις. Ἐνέχυρον. Ὑποθήκη. Δάνειον.—654 Ἐκδοσις καὶ ὀπισθογραφίαις γραμματίων ἢ συναλλαγματικῶν.—655 Διανομή.—656 Παράστασις ἐπὶ δικαστηρίου. Συμβιβασμός. Συνυποσχετικόν.—657 Πολλοὶ ἔκκαθαρισταί.—658 Εὐθύνη.—659 Δικαιώματα.—660 Ἀποτελέσματα τῶν πράξεων τοῦ ἔκκαθαριστοῦ.—661 Τρόπος ἐνεργείας ἔκκαθαριστοῦ.—662 Εἶδη δανειστῶν.—663 Τέλος τῆς ἔκκαθαρίσεως.—664 Βιβλία καὶ ἔγγραφα.—665 Ἑταιρίαι δεκτικαὶ ἔκκαθαρίσεως.

3. Διανομή.

666. Σκοπός.—667. Ὅρισμός.—668—670. Ἡ ἔκκαθάρισις δύναται νὰ ᾖ ἀναγκαία προϋποθέσις τῆς διανομῆς.—671. Τὰ περὶ διανομῆς παρ' ἡμῖν.—672. Ἡ pro socio καὶ ἡ com. dividundo.—673—675. Λειτουργία τῆς pro socio καὶ τῆς com. dividundo.—676—682. Ἀτέλεια τοῦ ἀστικοῦ νόμου.—683. Ἀντικείμενον τῆς διανομῆς.—684. Τίς ζητεῖ τὴν διανομὴν καὶ κατὰ τίνας.—685. Πότε.—686. Εἶδη διανομῆς.—687. Ἐξώδικος διανομή.—688. Δικαστικὴ διανομή.—689. Μεριδές.—690. Ἀποτελέσματα τῆς διανομῆς.—691. Προαφαιρέσεις.—692. Προσθήκαι.—693. Τόκοι.—694. Σφραγίδες.—695—698. Χρέη. Ἀπαιτήσεις.—699. Χρέη συνεταίρου.—700. Ἐνωσις ἀγωγῶν διανομῆς καὶ pro socio.—701. Ἀρμοδιότης.—702. Δανεισταί.

4. Παραγραφή.

703—705. Γενικά.—706. Ὅροι παραγραφῆς.—707. Ἀγωγαὶ ὑποκείμεναι εἰς τὴν παραγραφὴν τοῦ ἀρθρου 64.—708. Ἀγωγαὶ γεννηθεῖσαι κατὰ τὴν ἔκκαθάρσιν.—709. Ἐννοια τῆς λέξεως ἀγωγῆς.—710. Ποῖοι ἐπικαλοῦνται τὴν παραγραφὴν.—711—712. Ποίων ἑταιριῶν ἑταῖροι.—713—714. Ποῖοι ἑταῖροι.—715. 1) Ἐκκαθαριστὴς εἶναι τρίτος καὶ οὐχὶ ἑταῖρος.—716—717. 2) Ἐκκαθαριστὴς

εἶναι εἰς ἣ πλείονες ἑταῖροι. — 718. Ἐξαίρεσις. — 719. 3) Ὅλοι οἱ ἑταῖροι εἶναι ἐκκαθαρισταί. — 720. 4-5) Διανομή ἀνεῦ ἐκκαθαρίσεως. Ἐλλείψεις ἐκκαθαρίσεως καὶ διανομῆς. — 721. Χαρακτήρ τῆς παραγραφῆς. — 722. Ἐναρξίς τῆς παραγραφῆς. — 723. Ἐπὶ λύσεως. — 724. Ἐπὶ ἀκυρότητος. — 725. Ἐπὶ ἀποχωρήσεως ἢ ἀποκλεισμοῦ συνεταίρου. — 726. Ἀγωγαὶ ἐκ τῆς ἐκκαθαρίσεως. — 727. Ἀγωγαὶ ἐνεκα προῶρου διανομῆς. — 728. Ἀπαιτήσεις ὑπὸ προθεσμίαν ἢ αἵρεσιν. — 729. Συμπέρασμα. — 730-733. Διακοπὴ τῆς παραγραφῆς. — 734. Ἀναστολή. — 735. Ἀποτελέσματα αὐτῆς.

5. Διαφοραὶ μεταξὺ συνεταίρων.

736. Διατάξεις τοῦ Ἐμπορικοῦ Νόμου καὶ τὰ ἐν Γαλλίᾳ. — 737. Τὰ παρ' ἡμῖν. — 738. Διαιτητικὴ ρήτρα.

V. Πολιτικά Ἐταιρίαι ὑπὸ τύπον ἐμπορικόν.

739. Ἐλλείψεις τῆς πολιτικῆς ἑταιρίας. — 740-741. Τὸ ζήτημα. Ἀντιρρήσεις. — 742. Ὁμόρρυθμος. — 743-744. Ἐτερόρρυθμος. — Ἀνώνυμος. — 745. Συνομολογία περιωρισμένης εὐθύνης. — 746. Ἀπόδειξις. Διατυπώσεις. — 747. Συνέπειαι. — 748. Εὐθύνη συνεταίρων. — 749. Προσωπικότης. — 750. Ἐκδοσις μετοχῶν. — 751. Λύσις. — 752. Παραγραφὴ τοῦ ἀρθρ. 64. — 753. Μετοχικὴ Ἐταιρία. — 754. Τὰ ἐν Γαλλίᾳ.

VI. Ἀλλοδαπαὶ Ἐταιρίαι.

755. Γενικά. — 756. Ποίων δικαιωμάτων ἀπολαμβάνουσιν. — 757. 758. Ἀντικείμενον τοῦ νόμου. — 759. Ἀποτελέσματα τῆς ἀναγνώρισεως. — 760. Νόμοι διέποντες τὰς ἀλλοδαπὰς ἑταιρίας. — 761. Ὡς πρὸς τὴν ἀπόδειξιν, τὴν σύστασιν, τὰς διατυπώσεις κλπ. 762. Ἐμπορικότης. Θεμιτὸν ἀντικείμενον. — 763. Ἐταιρίαι ἀνώνυμοι μὴ ἀνεγνώρισμένοι. — 764. Ἐγγραφὴ μετοχῶν. — 765-766. Ἐθνικότης τῶν ἑταιριῶν.

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ ΕΝ ΤΩ ΔΕΥΤΕΡΩ ΤΕΥΧΕΙ

ΣΗΜ. Ὁ κατὰ τεῦχος καταρτισμὸς τῶν πινάκων ἐπιτρέπει καὶ τὴν χωριστὴν βιβλιοδότησιν ἐκάστου τεύχους.

(Οἱ ἀριθμοὶ δηλοῦσι τὰς §)

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

Περὶ ἐμπορικῶν συναλλαγμάτων.

767. Ποῖα εἶναι. — 768. Κανόνες διέποντες αὐτά. — 769. Γενικοί. — 770. Εἰδικοί. — 771. Διαίρεσις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Γενικοὶ κανόνες τῶν ἐμπορικῶν συναλλαγμάτων.

772. Οἱ γενικοὶ κανόνες ἀναφέρονται εἰς τὴν οὐσίαν ἢ εἰς τὴν ἀπόδειξιν αὐτῶν.

1) Γενικοὶ κανόνες οὐσιαστικοί

773-775. Σύστασις τῶν ἐμπ. συναλλαγμάτων. — 776. Περὶ προτάσεως pollicitatio. — 777. Περὶ ἀποδοχῆς. — 778. Προτάσεις πρὸς τὸ κοινόν. — 779. Λάθη τηλεγραφικά. — 780. Χρόνος συστάσεως τῶν συναλλαγμάτων. — 781. Δι' ἀλληλογραφίας. — 782. Διαφοραὶ γνώμων. — 783. Μέση γνώμη. — 784. Τηλέφωνον, φωνογράφος. — 785. Συναλλάγματα διὰ μέτων προσώπων. — 986. Παρχηγελιοδόχοι, ὑπάλληλοι. — 787-788 Περὶ ἀποζημιώσεως. — 789. Περὶ τόκου. — 790. Περὶ ἀνατοκισμοῦ. — 791-992. Περὶ προθεσμίας. — 793. Περὶ ἄλλης ἐγγυή. — 794. Περὶ ἐγγυήσεως. — 795. Περὶ ἀποτρίψεως. — 796. Περὶ πληρωμῆς — 797-798. Περὶ ἀνανέωσως. — 799. Περὶ συμφητισμοῦ. — 800. Περὶ παρχηρχῆς.

2) Περὶ ἀποδείξεως

801-804. Γενικά. — 805. Δημόσια ἔγγραφα. — 805 bis. ἰδιωτικά ἔγγραφα. — 806. Διατύπωσις πλειόνων ἀντιτύπων. — 807-808. Βεβαία χρονολογία. — 809-810. Σημείωσις ἢ λογαριασμός κολλυοίστου ἢ μεσίτου ὑπογεγραμμένος. — 811. Τιμολόγιον ἀποδεδεγμένον. — 812. Χρητόσημον. — 813. Ἐπιστολαί. — 814. Χαρτόσημον ἐπιστολῶν. — 815. Ἐμπορικά βιβλία. — 816-817. Γενικά. — 818. Ἀποδεικτικὴ δύναμις κατὰ τοῦ κρητοῦντος αὐτά. — 819. Ἀποδεικτικὴ δύναμις ὑπὲρ τοῦ κρητοῦντος αὐτά. —

820. Κατὰ μὴ ἐμπόρου. Κατὰ ἐμπόρου.—821. Βοηθητικὰ βιβλία.—822. Ἀνακρίσεις Ἐμφάνις. 823. Χαρακτήρ ἀποδείξεως.—824. Συνέπειαι ἐπικλήσεως Ἀνταποδείξεις.—825. Τὸ ἄρθρ. 417 Πολ. Δικ.—826. Τε ἄρθρ. 17 Ἐμπ. Ν.—827. Τὸ ἄρθρον 379 Πολ. Δικ.—828. Τὸ ἄρθρ. 408 Πολ. Δικ.—829. Γραφή.—830. Ἀτακτα βιβλία.—831. Μάρτυρες. Γενικὸς κανὼν.—832-333. Ἐξαίρεσεις.—834. Ἐκμύρια. 835. Ὅρκος.—836. Ἐμπορικαὶ πράξεις μικταί. Ἀποδείξεις αὐτῶν.

ΚΚΦΑΛΛΑΙΟΝ Β'.

Περὶ ἀγοραπωλησίας.

837. Γενικαὶ παρατηρήσεις. Διαίρεσεις.

1) Γενικοὶ κανόνες τῆς ἀγοραπωλησίας.

838. Σύστασις.—839. Τελείωσις τῆς ἀγοραπωλησίας.—840. Μεταβιβάσις τῆς κυριότητος.—841. Πληρωμὴ τοῦ τιμήματος.—842. Τὰ ἄρθρ 582—584 Ἐμπ. Κ.—843. Παράδοσις. 1) Πολιτικοὶ τρόποι παραδόσεως. 844. Ἐγγεῖρις. 845. Κατάθεσις ἐν τῇ οἰκίᾳ.—846. Ἐγγεῖρις τῶν κλειδῶν.—847. Ἐγγεῖρις τίτλων κυριότητος.—848. Σήμανσις. Σφράγισις Φυλάξις.—849. Longa manu.—850. Συναινέσει μόνῃ (brevi manu).—851. Ἐπιφυλάξις ἐπικαρπίας. Μίσθωσις. Παράκλησις. Παρακαταθήκη.—852 2) Ἐμπορικοὶ τρόποι παραδόσεως.—853. Διευκρίνησις πρὸς παράδοσιν.—854. Αναγνώρισις ἐν τῷ τελωνείῳ.—855. Παράδοσις ἢ μεταβιβάσις τιμολογίου.—856. Φορτωτικὴ. Ἀγωγιστήριον.—857. Παράδοσις δι' ἀντιπροσώπου.—858. Τὸ ἄρθρ. 582 Ἐμπ. Ν.—859. Τὸ ἄρθρον 100 Ἐμπ. Ν.—860. Προϋποθέσεις παραδόσεως.—861. Παράδοσις πλοίου.—862. Πώλησις μὴ ὑπάρχοντος. Ἐλπίδος. Ἐλπιζομένου Ἀλλοτρίου. Ἀσωμάτων.—863. Κίνδυνοι τοῦ πωληθέντος.—864. Ἀναβλητικὴ αἵρεσις.—865. Διαλυτικὴ αἵρεσις.—866. Ἐπὶ δοκιμῇ ἢ γεύσει καὶ § 896.—867. Πώλησις ἀντικαταστατῶν κατὰ γένος καὶ εἶδος ἐπὶ μιᾷ τιμῇ ἢ κατὰ μέτρον, σταθμὸν ἢ ἀριθμὸν.—868. Διαζευκτικὴ ἀγορά.—869. Τὸ ἄρθρ. 100 ἐπὶ κινδύνων.—870. Συμφωνία περὶ κινδύνων.—871. Ὑποχρεώσεις τῶν μερῶν.—872. Ὑποχρεώσεις τοῦ πωλητοῦ.—873. Παράδοσις.—374. Τόπος καὶ χρόνος παραδόσεως.—875, 876. Τί περιλαμβάνει. Ποιότης. Ποσότης.—877. Μὴ παράδοσις ὑπερμερία πωλητοῦ.—878. Ἀναγκαστικὴ παράδοσις.—879. Λύσις τῆς ἀγοραπωλησίας.—880. Εὐθύνη ἕνεκα ἐλαττωμάτων.—881. Ὑποχρεώσεις τοῦ ἀγοραστοῦ.—882. Πληρωμὴ τοῦ τιμήματος.—883. Τόκοι.—884. Ἀσφάλεια πληρωμῆς τοῦ τιμήματος.—885. Παραλαβή

τοῦ πωληθέντος. — 886. Ἐγκατάλειψις, πώλησις. — 867. Πληρωμὴ δαπανῶν. — 888. Τ' ἄρθρα 105, 106 καὶ 108 Εμπ. Ν.

2) Εἶδη ἀγοραπωλησίας συνήθη ἐν τῷ ἐμπορίῳ.

889-891. Γενικά. — 892. Πώλησις κατὰ μέρος, σταθμὸν ἢ ἀριθμὸν. — 893-95. Πώλησις ἐπὶ δοκιμῇ. — 896. Ἀγοραπωλησία ἐπὶ γεύσει. — 897. Ἀγοραπωλησία κατὰ δείγμα. — 898. Πώλησις ἐπὶ ἐτοίμῳ παραδόσει — 899-901. Πώλησις ἐπὶ προθεσμίᾳ, ἢ ὑπὸ προθεσμίᾳ. — 902. Ἀντικείμενον. — 903. Εἶδη. — 904. Ἐπὶ ἀπλῷ ἄρραβῶνι (à prime simple). — 905. Ἐπὶ διπλῷ ἄρραβῶνι (à double prime). — 906. Προνομιοῦχος (vente avec faculté). — 607-910. Εἰκονικαὶ προπωλήσεις, ἢ προαγοραί. — 911. Ἀγοραπωλησία ἐπὶ πιστώσει. — 912. Πώλησις ἐν διαμετακομίσει. — 913. Πώλησις sob. πώλησις caf. ἢ cif. 914. Πώλησις ἐμπορικοῦ καθιδρύματος. — 915. Φύσις καὶ χαρακτὴρ. — 916. Τί περιλαμβάνει. 917. Σῆμα. Ἀπαιτήσεις. Χρέη. — 918. Κυριότης. — 919. Ὄνομα ἐπωνυμία. — 920. Ὑποχρεώσεις τοῦ πωλητοῦ. — 921. Ρῆτροι καὶ συμφωνίαι. — 922. Συμφωνία περὶ ἀποστάσεως. — 923. Ἐννοια ἀπαγορεύσεως ὁμοίου καταστήματος. — 924. Κληρονόμοι. — 925. Μεταπώλησις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Περὶ ἐνεχύρου.

926 — 927. Γενικά — 928. Σύστασις ἐνεχύρου. — 929. Ἐγγραφῶν. — 930 — 932. Κατοχή. — 933. Κατοχή ὑπὸ τρίτου. — 934. Κοινοποιήσις. — 935. Ἀντικείμενα ἐνεχύρου — 936. Ἐνσώματα. — 937. Ἀσώματα. — 938. Γενικὴ παρατήρησις. — 939. Ἀπαιτήσεις ὀνομαστικάι. — 940. Ομολογίαι ὀνομαστικάι — 941. Ἀπαιτήσεις εἰς διαταγὴν — 942. Ἀπαιτήσεις εἰς τὸν κομιστήν — 943. Ἄλλα ἀσώματα κινητά. — 944. Ἐνεχυρίσας μετοχῶν. — 945. Ἐνεχυρίσας ἐμπορ. καθιδρύματος. — 946. Ῥωμαϊκὸν Δίκαιον. — 947. Ἐνεχυρίσας δικαιώματος πνευματικῆς ιδιοκτησίας. — 948. Βιομηχανικὸν καὶ ἐμπορικὸν σῆμα. — 949. Κυριότης ἐνεχυριάζοντος. 950 — 951. Ἐνέχυρα εἰς Τραπεζας Νομ. ΩΚΘ' καὶ Νομ. ΑΟΥΓ'. — 952. Παρατηρήσεις Ν. ΒΡΝ. — 953. Ἐπιταγή συμφωνίαι. — 954. Ἐθνικὴ Τράπεζα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Περὶ παραγγελίας

955 — 956. Γενικά.

1) Φύσις, ἀντικείμενον καὶ χρησιμότης τῆς παραγγελίας.

957 — 958. Φύσις. Διαφορὰ ἀπὸ ἐντολῆς. — 959. 1η Γνώμη.

— 960. 2 αΓνώμη.— 961. 3η Γνώμη.— 962. Διαφοραὶ πρὸς ἄλλα συναλλάγματα.— 963. Ἀντικείμενον.— 964. Χρησιμότης τῆς παραγγελίας.— 965. Ἐνέργεια παραγγελιοδόχου.

2) Σύστασις καὶ ἀπόδειξις. Πρόσωπα.

966. Σύστασις.— 967. Ἀποδοχή.— 968. Ἀπόδειξις.— 969 Πρόσωπα. Ἰκανότης.— 970. Χαρακτήρ.

3) Ὑποχρεώσεις τοῦ παραγγελιοδόχου. Ἀσφαλιστήριος ῥήτρα.

971—972. Γενικά.— 973. 1) Ἐκτελέσεις ἐπιμελῆς.— 974. Ἐκτελέσεις κατὰ τὰς διαταγὰς τοῦ παραγγελέως.— 975. Περὶ διαταγῶν.— 976. Ὁρισμένη. Ἀόριστος.— 977. Ἀόριστος παραγγελία.— 978 Ὁρισμένη παραγγελία.— 979. Εἶδη διαταγῶν.— 980. Διαταγή ἢ ὅρος ποσότητος.— 981. Διαταγή ἢ ὅρος ποιότητος.— 982. Διαταγή ἢ ὅρος τιμῆς.— 983. Ὁρισμὸς τιμῆς πωλήσεως.— 984. Ὁρισμὸς τιμῆς ἀγορᾶς.— 985. Ὁρισμὸς τρόπου συναλλαγῆς. Τοῖς μετρητοῖς.— 986. Ὁρισμὸς χρόνου ἐνεργείας.— 987. Ὅροι σιωπηροί.— 988. Ἐγκρισίς.— 989. Παρεπόμεναι πράξεις.— 990. Ἐμπορεύματα. Ἀσφάλεια.— 991. Παραγγελιοδόχος ἐνεργῶν μετ' ἑαυτοῦ τὴν πρᾶξιν ἢν ἀνέλαβε Ἀντίθετα συμφέροντα.— 992. Ὑποχρεώσεις εἰδοποιήσεως.— 993 Ὑποκατάστασις.— 994. Ὅταν ἡ ὑποκατάστασις ἐπετράπη.— 995. Ὅταν ἡ ὑποκατάστασις ἀπηγορεύθη.— 996. Ὅταν οὔτε ἐπετράπη οὔτε ἀπηγορεύθη.— 997. Σχέσεις παραγγελέως. παραγγελιοδόχου καὶ ὑποκαταστάτου.— 998. Τρόπος ἐνεργείας Ἀπόρρητον.— 999. 2) Ὑποχρεώσεις πρὸς λογοδοσίαν.— 1000. Ἐνεργητικὸν τοῦ λογαριασμοῦ.— 1001. Τόκοι.— 1002. Ἀθέμιτα κέρδη.— 1003. Συμψηφισμὸς κερδῶν καὶ ζημιῶν.— 1004. Παθητικὸν τοῦ λογαριασμοῦ.— 1005. Ἀναθέρησις τοῦ λογαριασμοῦ.— 1006. Παρὰ γραφή.— 1007. Ἐκχώρησις ἀγωγῶν.— 1008-1014. Ἀσφαλιστήριος ῥήτρα (del credere).

4) Ὑποχρεώσεις τοῦ παραγγελέως.

1015. Γενικά.— 1016. Παροχή μέσων.— 1017. Πληρωμή δικαιοματος προμηθείας.— 1018. Εἰς τί συνίσταται.— 1019. Πῶς ὑπολογίζεται.— 1020. Πότε ὀφείλεται.— 1021. Ἀπόδοσις δανειῶν καὶ προκαταβολῶν.— 1022. Προκαταβολαί.— 1023. Ζημίαι.— 1024. Ἀπαλλαγὴ ἀπὸ ὑποχρεώσεων.

5) Ἀποτελέσματα ὡς πρὸς τοὺς τρίτους.

1025-127. Γενικά.— 1028. Ἐνέργεια ἐν ὀνόματι τοῦ παραγγελέως.— 1029-1030. Ἐνέργεια ἐν ἰδίῳ ὀνόματι.— 1031. Ρωμ. Δικ. Παρατηρήσεις.

6) *Εἰδικαὶ ἀσφάλειαι τῶν δικαιωμάτων τοῦ παραγγελέως καὶ τοῦ παραγγελιοδόχου.*

1032. Γενικά. — 1033. Περὶ τῆς ἀλληλεγγύης. — 1034. Περὶ διεκδικήσεως. — 1035. Περὶ τοῦ προνομίου. — 1036. Ἀντικείμενον τοῦ προνομίου. — 1037. Ποίαις ἀπαιτήσεις ἀσφαλίζει. — 1038. Ἐξοδα. — 1039. Προκαταβολαί. — 1040. Προκαταβολαὶ περὶ πραγμάτων. — 1041. Προκαταβολαὶ πρὸ ἢ μετὰ τὴν ἀποστολὴν. — 1042. Τόκοι. — 1043. Προμήθεια. — 1044. Ὑπὸ ποίους ὁρους ὀφίσταται τὸ προνόμιον. — 1045. Ἀπὸ πόλεως εἰς πόλιν. — 1046. Ἀποστελὴ πρὸς πώλησιν. — 1047. Εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ παραγγελιοδόχου. — 1048. Εξαιρέσεις. — 1049. Διαμονὴ τοῦ παραγγελέως καὶ τοῦ παραγγελιοδόχου διάφορος. — 1050. Πτωχευσις. — 1051. Ὑπὲρ τίνος ὀφίσταται τὸ προνόμιον. — 1052. Ὑποκατάσχεσις. — 1053. Περικτίσεις. — 1054. Ἀποτελέσματα τοῦ προνομίου. — 1055. Ἐξέτασις. — 1056. Περικατάσχεσις. — 1057. Πώλησις. — 1058. Τάξις τοῦ προνομίου. — 1059. Τίς δύναται νὰ ἐμπριθνήτῃ αὐτό. — 1060. Κατάσχεσις ἐκ μέρους τῶν δανειστῶν τοῦ παραγγελέως.

7) *Δύσις τῆς παραγγελίας.*

1061. Γενικά. — 1062. Περὶ τῆς ἀνκλήσεως. — 1063. Περὶ τῆς παραιτήσεως. — 1064. Περὶ τοῦ θανάτου. — 1065. Περὶ ἀπαγορεύσεως. — 1066. Περὶ πτωχεύσεως. — 1067. Ἀδυναμία ἐκτελέσεως. — 1068. Περὶ ἐλευσίαις τοῦ ὀρισθέντος χρόνου ἢ πλήρωσις τῆς διαλυτικῆς αἰρέσεως. — 1069. Ἐκτέλεισις. Κοινὴ συνκλίσεις. — 1070. Συνέπεται τῆς λύσεως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Περὶ ἐμπορ. ὑπαλλήλων (προεστώτων ἢ πρακτόρων)

1071—72. Γενικά.

1) *Φύσις τοῦ συναλλάγματος.*

1074. Φύσις. — 1085. Χρηκτὴρ. — 1077. Τὸ ἀριθρ. 4 τοῦ Ν. περὶ Ἀρμ. τῶν Ἐμπορ.

2) *Ἐξουσία καὶ ὑποχρεώσεις τοῦ προεστώτος.*

1077—78. Ἐξουσία. — 1079. Ὑποχρεώσεις.

3) *Ὑποχρεώσεις τοῦ κυρίου.*

1080. Περὶ μισθοῦ ἢ ἀμοιβῆς.

4) *Ἀποτελέσματα ὡς πρὸς τοὺς τρίτους.*

1081. Δικαιώματα τῶν τρίτων.

5) Λύσεις τοῦ συναλλάγματος.

1082. Ποιοὶ λόγοι ἐφαρμόζονται. — 1083. Αὐθαίρετος λύσις — 1084. Θάνατος. Πτώχευσις. — 1085. Μεταβίβασις καταστήματος. — 1086. Λύσις ὡς πρὸς τοὺς τρίτους. — 1087. Ὑποχρεώσεις καὶ δικαιώματα τοῦ ὑπαλλήλου μετὰ τὴν λύσιν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ'.

Περὶ μετακομιδῆς ἢ μετακομιδῆς.

1088. Γενικῶς. — 1089. Πρόσωπα. — 1090. Παραγγελιοδόχος μετακομίσεως. — 1091. Χρησιμότης παραγγελιοδόχου. — 1092. Ἐφρυστοί κανόνες. — 1093. Ἀγωγιάτης — 1094. Διαίρεσις.

I

Γενικῶς κανόνες διέποντες πᾶσαν μετακομιδὴν.

Α'. Περὶ μετακομιδῆς ἐμπορευμάτων.

1) Φύσις, οὐσίαισι καὶ ἀποδείξεις τοῦ συναλλάγματος.

1097. Φύσις. — 1098. Χαρακτήρ. — 1099. Ἀποδείξεις. — 1100. Καταγραφή ἐ. ἡμερολογίῳ. — 1101-1102. Περὶ ἀγωγιαστηρίου. — 1103. Πλείονα ἀντίτ. πα. — 1104. Χρησιμότης τοῦ ἀγωγιαστηρίου. — 1105. Ἀποδεικτικὴ δύναμις αὐτοῦ. — 1106. Σύνταξις εἰς διπλοῦν ἀρθρ. 410 Πολ. Δικ. — 1107. Ἑλλειπὲς ἀγωγιαστήριον. — 1108. Ἀνταποδείξεις. — 1109. Ὁδηγία ἀγωγιάτου. — 1110. Τὸ ἀγωγιαστήριον ὡς μέσον κατοχῆς τῶν ἐμπορευμάτων. — 1111. Τρόποι μεταβιβάσεως ἀγωγιαστηρίου. — 1112. Ἀποδείξεις (recepissé).

2) Ὑποχρεώσεις καὶ εὐθύναι τοῦ ἀγωγιάτου καὶ παραγγελιοδόχου.

1113. Γενικῶς. — 1114. Χρόνος μετακομιδῆς. Διεύθυνσις. Τάξις. — 1115. Ἐπιμέλεια. — 1116. Πράξεις. — 1117. Ἀνάκλησις. — 1118. Κατάσχεσις — 1119. Ἀρνήσις πράξεως. — 1120. Ἐνοιαὶ καὶ χαρακτήρ τοῦ ἀρθρου 106. — 1121. Εὐθύναι τοῦ ἀγωγιάτου καὶ τοῦ παραγγελιοδόχου μετακομίσεως. — 1122. Λόγοι εὐθύνης. — 1123. Παραγγελιοδόχος μετακομίσεως. — 1124—5. Ὑποδείξεις ἀγωγιάτου. — 1126. Ἐναρξίς τῆς εὐθύνης. — 1127. Λόγοι ἀποκλείοντες τὴν εὐθύνην. — 1128. Μὴ ἐγγραφή. Ἀποσκευαί. — 1129. Ἀποδείξεις ἀπαλλαγῆς λόγων. — 1130. Εὐθύναι καὶ κίνδυνος. — 1131. Συνέπειαι τῆς εὐθύνης. Ἀποζημιώσεις. — 1132. Ἀποζημιώσεις λόγῳ βραδύτητος. — 1133. Συνομολογία ἀποζημιώσεως διὰ βραδύτητα. — 1134. Ποσὸν ἀποζημιώσεως διὰ βραδύτητα. — 1135. Ἀποζημιώσεις λόγῳ ἀπωλείας. — 1136. Ἀποδείξεις. — 1137. Ἀποζημιώσεις δι' ἀβρίαν — 1138. Ἐξοδα, φόροι. — 1139. Ἐγκατάλειψις (laissé pour compte). — 1140. Περιστολή ἢ ἀποκλεισμός τῆς εὐθύνης διὰ συμβάσεως. — 1141. Περιστολή τῆς εὐ-

θύνης:—1142. Ἀποκλεισμός τῆς εὐθύνης.—1243 Τὰ ἐν Γαλλίᾳ.
 1144. Ἐντυπα.—1145. Βεβλῖωσις καταστάσεως.—1146. Εἰς
 τίνα ἀνήκει ἡ περὶ ἀποζημιώσεως ἀγωγή.—1147. Κατὰ τίνος κι-
 νεῖται. Πλείονες ἀγωγιάται.—1148. Πρῶτος ἀγωγιάτης.—1149.
 Μεσολαβούντες ἀγωγιάται. 1150. Τελευταῖος ἀγωγιάτης.—1151.
 Εὐθύνη τοῦ πρώτου δι' ἄβερῖαν.—1152. Εὐθύνη τῶν μεσολαβούν-
 των δι' ἄβερῖαν.—1153. Ἀποδείξεις.—1154. Εὐθύνη τελευταίου
 ἀγωγιάτου δι' ἄβερῖαν.—1155. Εὐθύνη πρώτου καὶ μεσολαβούν-
 των δι' ἀπώλειαν ἢ βραδύτητα.—1156. Ἀναγωγή.—1157. Ἀ-
 πόσβεσις ἀγωγῆς περὶ ἀποζημιώσεως. Ἀπαράδεκτον. Παρὰ γραφή.
 1158. Περὶ ἀπαράδεκτου.—1159. Ὅροι ἀπαράδεκτου.—1160.
 Ἀγωγή καθ' ὧν προτείνεται τὸ ἀπαράδεκτον.—1161. Κατὰ ποῶν
 ἀγωγῶν δὲν προτείνεται.—1162. Πρακτηρῆσεις.—1163. Περὶ πα-
 ραγραφῆς.—1164. Χρησιμότης τῆς παραγραφῆς.—1165. Ποῖαι
 ἀγωγαὶ ὑπόκεινται.—1166. Ἀπώλεια ἢ ἄβερῖα πρὸ τῆς ἀποστολῆς
 ἢ μετὰ τὸ πέρας αὐτῆς.—1167. Ἀπάτη καὶ ἀπιστία.—1168.
 Χρόνος παραγραφῆς.—1169. Πότε ἄρχεται.—1170. Δικροπή.—
 1171. Ἀγωγή περὶ πληρωμῆς τοῦ ἀγωγίου. Ἐνστάσεις. Παρὰ-
 γραφή.—1172. Πλείονες ἀγωγιάται. Ἀναγωγή. Ἐναρξίς καὶ δια-
 κοπὴ παραγραφῆς.—1173. Φύσις καὶ ἀποτελέσματα τῆς παραγραφῆς.

3) Ὑποχρεώσεις τοῦ ἀποστολέως καὶ παραλήπτου.

1174. Πληρωμὴ ἀγωγίου.—1175. Ἐξοδα. Φόροι.—1176.
 Εἰδικαὶ ἀσφάλειαι. Προνόμιον.

Β') Περὶ μετακομιδῆς προσώπων.

1177. Γενικά.—1178. Χαρακτήρ. Ἐμπειρικός. Πολιτικός.—
 1179. Ἀποδείξεις τοῦ συναλλάγματος.—1180 Ὑποχρεώσεις τῶν
 μερῶν.—1181. Εὐθύνη Βάρους ἀποδείξεως. Τραχύμτα. Θάνατος.
 —1182. Πλείονες ἀγωγιάται.—1183. Ὁρισμός ἀποζημιώσεως.
 —1184. Ἀποσκευαί.—1185. 1η Γνώμη.—1186. 2η Γνώμη.—
 1187. 3η Γνώμη.—1188. Κλοπή. Διαφέρον.—1189. Τραχύμτα.
 Θάνατος ἐπιβάτου.—1190. Ρῆτραι καὶ συμρῶναι περιορίζουσιν ἢ
 ἀποκλείουσιν τὴν εὐθύνην.—1191. Ἀποσκευαί.—1192. Πρόσωπα.
 Δυστυχήματα Βραδύτης.—1193. Ἀπαράδεκτον καὶ παρὰ γραφή.
 —1194. Προνόμιον.

II.

Ἰδιάζοντες κανόνες διέποντες τὴν μετακομιδὴν προσώπων
 ἢ πραγμάτων διὰ τοῦ σιδηροδρόμου.

Α') Μεταφορὰ ἐμπορευμάτων διὰ τοῦ σιδηροδρόμου.

1) Περὶ τιμολογίων.

1200. Γενικά.—1021. Κατάρτισμός τῶν τιμολογίων.—1202.

Δικαίωμα προτάσεως. Δικαίωμα ἐγκρίσεως τιμολογίων. — 1203. Δικαιώματα τοῦ ὑπουργοῦ. — 1204. Αὐξησις ἐλαττωθέντος τιμολογίου. — 1205. Ἐλάττωσις τοῦ τιμολογίου. — 1206. Τροποποίησις τιμολογίου. Τοιχοκόλλησις. Δημοσίεσις. — 1207. Κύρωσις τῆς διατάξεως περὶ ἐγκρίσεως. — 1208. Ἀρχὴ τῆς ἰσότητος. — 1209. Κύρωσις τῆς ἀρχῆς τῆς ἰσότητος. — 1210. Ἀπαγόρευσις ἰδιαιτέρων συμφωνιῶν. — 1211. Συνέπειαι τῆς ἐγκρίσεως. — 1212. Διαίρεσις τῶν τιμολογίων. — 1213. Τιμολόγιον νόμιμον. Τιμολόγιον ἐφαρμογῆς. — 1214. Τιμαὶ τοῦ τιμολογίου. — 1215. Πῶς ὀρίζονται τὰ τέλη. — 1216—1217. Γενικὸν τιμολόγιον. — 1218. Εἰδικὰ τιμολόγια. — 1219. Γενικοὶ κανόνες διέποντες τὰ εἰδικὰ τιμολόγια. — 1220. Τιμολόγια ἀναλογικὰ, ἢ χυλιομετρικὰ καὶ διαφορικὰ. — 1221. Τιμολόγια ἐξαιρετικὰ. — 1222. Ἀθροισμὸς (groupage). — 1223. Πρόσθετα ἐξόδα. — 1224. Κατ' οἶκον παράδοσις καὶ παραλαβή. — 1225. Ἐργολάβος.

2) Ὑποχρεώσεις κατὰ τὴν ἀποστολὴν.

α') Ὑποχρεώσεις τοῦ ἀποστολέως.

1226. Δήλωσις ἀποστολῆς. — 1227. Ψευδὴς δήλωσις.

β') Ὑποχρεώσεις τῆς ἐταιρίας.

1228. Ὑποχρεώσεις μεταφορᾶς. — 1229. Ἐξαιρέσεις. — 1230. Προθεσμία.

3) Ὑποχρεώσεις κατὰ τὴν ἄφιξιν.

α') Ὑποχρεώσεις τῆς ἐταιρίας.

1231. Ἐγγραφή. — 1232. Παράδοσις. — 1233. Εἰδοποίησις

β') Ὑποχρεώσεις τοῦ παραλήπτου.

1234—1235. Παραλαβή. Πληρωμὴ ἀγωγίου. Ἐξόδα ἀποθήκης.

Β') Μεταφορὰ προσώπων διὰ τοῦ σιδηροδρόμου.

1236—1237. Γενικά. — 1238. Τιμολόγια. — 1239. Αὐξησις ἢ μείωσις τιμολογίων. — 1240. Μεταφορὰ κατ' οἶκον. — 1241. Ἀγωγή. — 1242. Εἰσιτήρια. — 1243—1244. Μετ' ἐπιστροφῆς. — 1245. Ἀποσκευαί. — 1246. Ὅρισμός τῶν ἀποσκευῶν. — 1247. Εἰσιτήριο ἄλλου. — 1248. Ἀποσκευαὶ φερόμεναι. — 1249. Ἐργαλεία.

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ ΕΝ ΤΩ ΤΡΙΤΩ ΤΕΥΧΕΙ

ΣΗΜ. Ὁ κατὰ τεύχος καταρτισμὸς τῶν πινάκων ἐπιτρέπει καὶ τὴν χωριστὴν βιβλιοδέτησιν ἐκάστου τεύχους

(Οἱ ἀριθμοὶ δηλοῦσι τὰς §)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

Περὶ τῆς συναλλαγματικῆς

1250. Ἰδέαι τοῦ Ἐμπορικοῦ ἡμῶν νόμου. — 1251. Συνάλλαγμα συναλλαγῆς. — 1252. Σύστασις. Ἰκνότης. Ἀποδείξεις, Ὑποχρεώσεις τῶν μερῶν. — 1253 1255. Φύσις τοῦ συναλλάγματος τῆς συναλλαγῆς. Ἐμπορικότης. Ἐκτελέσεις. — 1256. Συναλλαγματική. — 1257. Ἰδιάζοντα τῆς συναλλαγματικῆς. — 1258. Συναλλάγματα ἐν τῇ συναλλαγματικῇ. — 1259. Συνάλλαγμα συναλλαγῆς καὶ συναλλαγματική. — 1260. Χρησιμότης τῆς συναλλαγματικῆς — 1261. Ὅργανον μεταφορᾶς. — 1262. Παρέμβασις τραπεζιτῶν. — 1263. Ὅργανον πληρωμῆς καὶ μέσον πίστεως. — 1264. Ἀλλαί χρησιμότητες τῆς συναλλαγματικῆς. — 1265. Ἱστορία. — 1266. Νομικὴ φύσις τῆς συναλλαγματικῆς. — 1267. Γερμανικὴ θεωρία. — 1268-1270. Συνέπεται τῆς Γερμαν. θεωρίας. Ἰταλ. Κώδης. — 1271. Τὰ ἐν Γαλλίᾳ. — 1272. Διαίρεσις.

1) Ἐκδοσίς καὶ τύποι τῆς συναλλαγματικῆς

1273-1276. Γενικά. Γραφή. — 1277. Ὅροι ἀπαραίτητοι. Ὅροι δυνητικοὶ τοῦ Νόμου. — 1278. Ὅροι δυνητικοὶ τῶν συμβαλλομένων. — 1279. Ἐσφαλισμέναι συναλλαγματικά.

α') Ἀναγκαῖοι ἢ ἀπαραίτητοι ὅροι τῆς συναλλαγματικῆς

1280. Ἀρθρ. 110. — 1281. Ἀπὸ τόπου εἰς τόπον. — 1282. Ὑπογραφή ἐκδότου. — 1283. Ὄνομα λήπτου ἢ κομιστοῦ. — 1284. Ρῆτρα εἰς διαταγὴν. — 1285 1286. Ὄνομα πληρωτοῦ. — 1287. Τόπος ἐκδόσεως. — 1288. Τόπος πληρωμῆς. — 1289. Χρονολογία. — 1290. Πληρωτέα ποσότης. — 1291. Χρόνος πληρωμῆς. — 1292-1293. Τὸ δεθὲν ἀντίτιμον. — 1294. Ἀνενώσεις.

β') Δυνητικοὶ ὅροι ὑπὸ τοῦ νόμου ὑποδεικνυόμενοι

1295. Γενικά. — 1296-1297. Συναλλαγματικὴ εἰς διαταγὴν τοῦ ἐκδότου. — 1298. Συναλλαγματικὴ κατὰ διαταγὴν καὶ διὰ λ/σμὸν ἄλλον. — 1299. Συνεπείαι. — 1300. Χρησιμότης. — 1301. Ἀναγραφὴ κατοικίας πρὸς πληρωμὴν. — 1302. Κατ' ἀνάγκην πληρωτῆς. — 1303. Πλείονα ἀντίτυπα — 1304. Ἀντίγραφον.

γ') Δυνητικοὶ ὅροι ἢ ρῆτραι ἀναγραφόμεναι παρὰ τῶν συμβαλλομένων.

1305. Σκοπός. — 1306. Μετὰ εἰδοποίησιν ἢ ἄνευ εἰδοποιήσεως. — 1307. Ἀνέξοδος ἐπιστροφή. — 1308. Κῦρος τῆς ρήτηρας. — 1309. Ἀναγραφὴ παρ' ἐκδότου ἢ ὀπισθογράφου. — 1310. Σκοπὸς τῆς ρήτηρας. — 1311. Εἰδοποιήσεις. — 1312. Πᾶς καὶ πῶς γράφεται. — 1313. Ῥήτηρα ἄνευ εὐθύνης ἢ κατ' ἀποκοπὴν. — 1314. Ἐννοια τῆς ρήτηρας. — 1315. Ῥήτηρα ἄνευ ἀποδοχῆς. — 1316. Ἄλλα ρήτραι.

δ') Συναλλαγματικαὶ ἠσφαλισμέναι δι' ἐνεχύρου, ὑποθήκης ἢ φορτωτικοῦ

1317. Γενικά. Δικαιώματα τοῦ κομιστοῦ. — 1318. Πτώχευσις ἐκδότου. — 1319-1320. Τὰ ἐν Γαλλίᾳ μετὰ τὸν Ν. τῆς 23 Μαΐου 1863 ἐν σχέσει πρὸς τὰ παρ' ἡμῖν.

2) Μεταβίβασις τῆς συναλλαγματικῆς. Περὶ ὀπισθογραφῆσεως (ἄρθρ. 136—139)

1321. Γενικά. — 1322. Ἱστορία. — 1323. Σύστημα τοῦ Νόμου. — 1324. Φύσις νομικὴ τῆς ὀπισθογραφῆσεως. — 1325. Ὀπισθογράφησις μεταβιβαστικὴ κυριότητος ἢ τακτικὴ. Ἰκανότης. — 1326. Διατυπώσεις. — 1327. Χρονολογία — 1328. Ἐννοια τοῦ ἄρθρ. 139. — 1329. Τύπος. — 1330. Δοθεῖσα ἀξία. — 1331. Ὄνομα καὶ διαταγὴ κομιστοῦ. — 1332. Διάφοροι ρήτραι. — 1333. Διαγραφὴ ὀπισθογραφῆσεως. — 1334. Ὀπισθογράφησις διὰ χωριστοῦ ἐγγράφου. — 1335. Ἀποτελέσματα τῆς τακτικῆς ὀπισθογραφῆσεως. — 1336. Πρακτικαὶ συνέπειαι. — 1337. Καλὴ πίστις. — 1338. Ἐνστάσεις προτεινόμεναι κατὰ παντὸς κομιστοῦ. — 1339. Τυπικαὶ ἐλλείψεις. 1340. Ἀικανότης. — 1341. Βία. — 1342. Πλαστογραφία. — 1343. Τὸ ἄρθρ. 729 τῆς Πολ. Δικ. — 1344. Ὀπισθογράφησις μετὰ τὴν λήξιν. — 1345. Ὀπισθογράφησις ὑπὲρ τινος τῶν ἐκ συναλλαγματικῆς ὑποχρέων. — 1346. Ὀπισθογράφησις ὑπὲρ τοῦ ἐκδότου ἢ τινος

όπισθογράφου. — 1347. Όπισθογράφησις ύπέρ του πληρωτου ή εκδότου. — 1348. Χαρακτήρ των άρθρ. 136 και 137. — 1349. Όπισθογράφησις λόγω έντολής ή άτακτος. — 1350. Δικαιώματα και καθήκοντα των συμβαλλομένων. — 1351. Εύθύνη λόγω όπισθογράφησης. — 1352. Χαρακτήρ του άρθρ. 138. — 1353. Όπισθογράφησις λευκή ή έν λευκώ. — 1354. Κανόνες διέποντες αυτήν. — 1355. Διαφοραί. — 1356. Δικαιώματα του κομιστου. — 1357-59. Τρόποι μεταβιβάσεως. — 1360. Κλοπή. Όπεξήρσεις. Εύρεις. — 1361. Δωρεά δι' όπισθογράφησης. — 1362. Τά έν Γαλλία. — 1363. Τά παρ' ήμιν. — 1364. Γνώμαι. — 1365. Μεταβιβάσις της συναλλαγματικής δι' έκχωρήσεως. — 1366. Ρήτρα και τίτλοι εις διαταγήν. — 1367. Συνέπειαι — 1368. Τίτλοι μή εις διαταγήν.

8) Έγγυήσεις ασφαλίζουσαι την πληρωμήν της συναλλαγματικής

1369. Γενικά.

α) Περί της προβλέψεως

1370. Γενικά. — 1371. Σχέσεις εκδότου και πληρωτου. — 1372. Δικαιώματα του άμελου κομιστου κατά του εκδότου. — 1373. Δικαιώματα του κομιστου επί της προβλέψεως. — 1374. Τι έστι πρόβλεψις και εις τί συνίσταται. — 1375. Πράξις. — 1376. Νομολογία. — 1377. Συμπέρασμα. — 1378. Πρόβλεψις συνισταμένη εις όφειλήν του πληρωτου. — 1378. Όφειλή δια συναλλαγματικής εισπράξιμος. — 1379. Πρόβλεψις εις έμπορεύματα — 1380. Πρόβλεψις εις έμπορικά γραμμάτια. — 1381. Πρόβλεψις εις πίστωσιν. — 1382. Άλληλόχροος. — 1383. Τίς όφείλει την πρόβλεψιν. — 1384. Άποδείξεις της προβλέψεως. — 1385. Μεταξύ εκδότου και πληρωτου. — 1386. Μεταξύ εκδότου και άμελου κομιστου. — 1387. Έννοια της φράσεως «δι' άλλας τόσας έλάβατε κλπ.». — 1388. Μεταξύ κομιστου και πληρωτου ή μεταξύ κομιστου και των δανειστων του εκδότου. — 1389. Δικαιώματα του κομιστου επί της προβλέψεως. Θεωρία της κυριότητος. — 1390. Πτώχευσις του εκδότου. — 1391. Άποδοχή. — 1392. Ειδικός προορισμός. — 1393. Μή άποδοχή. — 1394. Θεωρία της νομολογίας. — 1395. Έπιχειρήματα. — 1396. Συμπέρασμα. — 1397. Έφαρμογαί. 1398. - Πτώχευσις του πληρωτου.

β') Περὶ τῆς ἀποδοχῆς

1379-1401. Γενικά.—1402. Τί ἐστί.—1403. Ἐννοια.—1404. Δικαιώματα καὶ ὑποχρεώσεις τοῦ κομιστοῦ.—1405. Πότε καὶ πῶς ζητεῖται ἡ ἀποδοχή.—1406. Προσόντα τῆς ἀποδοχῆς.—1407. Ἰκανότης.—1408. Ἄνευ ὄρων.—1409. Μερικὴ ἀποδοχή.—1410. Ἀποτελέσματα ἀποδοχῆς ὑπὸ συνθήκην ἢ ὄρον.—1411. Ἀπέναντι τῶν ὑποχρέων.—1412. Ἀπέναντι τοῦ πληρωτοῦ.—1413. Διατυπώσεις.—1414. Ὑπογραφή. Δεκτὴ —1415. Γίνεται ἐγγράφως.—1414. Γραφή.—1417. Χωριστὴ πράξις.—1418. Ἀποτελέσματα τῆς ἀποδοχῆς.—1419. Πλαστὴ ὑπογραφή ἐκδότου.—1420. Ἄλλα ἀποτελέσματα.—1421. Πότε ἀρχοῦνται. Διαγραφὴ ἀποδοχῆς.—1422. Νομικὴ φύσις καὶ χαρακτὴρ τῆς ἀποδοχῆς.—1423. Ἀποδοχὴ δι' ἀνώτερον ποσόν.—1424. Ἀρνήσις ἀποδοχῆς.—1425. Συνέπειαι.—1426. Δικαιώματα τοῦ κομιστοῦ.—1427. Κατὰ τοῦ πληρωτοῦ.—1428. Κατὰ τῶν λοιπῶν.—1429. Εὐθύνη τοῦ ἐγγυητοῦ.—1430. Δικαιώματα καὶ ὑποχρεώσεις τῶν ὑποχρέων.—1431. Εὐθύνη τοῦ μὴ δεχθέντος πληρωτοῦ.—1432. Κατὰ παρεμβασιν ἀποδοχή.—1433. Ἀποτελέσματα τῆς κατὰ παρεμβασιν ἀποδοχῆς.—1434. Ὡς πρὸς τὸν παρεμβαίνοντα.—1435. Ὡς πρὸς τὸν ὑπὲρ οὗ ἡ παρέμβασις.—1436. Ὡς πρὸς τὸν κομιστήν.—1437. Πλείονες παρεμβαίνοντες.—1438. Πτώχευσις τοῦ πληρωτοῦ ἢ τῶν λοιπῶν ὑποχρέων.

γ') Περὶ τῆς τριτεγγυήσεως.

1439. Ὅρισμός.—1440. Διχοραί.—1441. Πареπομένη σύμβασις.—1442. Κυρία σύμβασις.—1443. Ἐπιχειρήματα.—1444. Ἀνασκευή.—1445. Τρόποι ἐγγυήσεως.—1446. Ὅροι τῆς τριτεγγυήσεως.—1447. Ἐνοχὴ ἐκ συναλλαγματικῆς ἢ γραμ. εἰς διαταγήν.—1448. Τρίτος.—1448 bis. Ἰκανότης.—1449. Διατυπώσεις.—1450. Ἐπὶ τοῦ τίτλου.—1451. Χρονολογία.—1452. Διὰ χωριστοῦ ἐγγράφου.—1453. Πῶς γίνεται.—1454. Μέλλοντες τίτλοι.—1455. Ἀποτελέσματα τῆς τριτεγγυήσεως.—1456. Συνέπειαι.—1457. Ἀμφιβολία.—1458. Διάφοροι συμφωνίαι.—1459. Μεταβιβάσις τῆς τριτεγγυήσεως.—1460. Δικαιώματα τοῦ τριτεγγυητοῦ.—1461. Ὁπισθογράφσις. Ἀποδοχὴ Τριτεγγυήσις.

δ') Περὶ τῆς ἀλληλεγγύης.

1462. Γενικά.—1463. Ἐννοια τῆς ἀλληλεγγύης.—1464. Ἰδιζόντα.—1465. Φύσις τῆς ἀλληλεγγύης.—1466. Ἐννοια τοῦ

ζητήματος. — 1467. Διάφοροι γινώμαι. — 1468. Ἀπλὰ ὑποσχέσεις.
— 1469. Ἀπολλεισμός τῆς ἀλληλεγγύης.

4) Περὶ τῆς προθεσμίας καὶ περὶ τῆς πληρωμῆς τῆς συναλλαγματικῆς.

Α') Περὶ τῆς προθεσμίας.

1470. Τί ἐστὶ. Γενικά. — 1471. Πῶς ὀρίζεται. — 1472. Εἰς
ρητὴν ἢ τακτικὴν ἡμέραν. — 1473. Εἰς Πανήγυριν. — 1474. Μετὰ
χρόνον (ἡμέρας-μηνῶν-συνθεσίας) ἀπὸ τῆς χρονολογίας. — 1475.
Μεθ' ἡμέρας ἀπὸ τῆς χρονολογίας. — 1476. Μετὰ μηνὸς ἀπὸ τῆς
χρονολογίας. Νομολογία. — 1477. Μετὰ συνθεσίας ἀπὸ τῆς χρονο-
λογίας. — 1478. Ἀπὸ τῆς ἐορτῆς. — 1479. Ἐν ὄψει. — 1480. Μετὰ
(ἡμέρας μηνῶν-συνθεσίας) ἀπὸ τῆς ὄψεως. — 1481. Αἰτησις ἀποδο-
χῆς. Ἐμφάνισις. — 1482. Χρονολογία τῆς ἀποδοχῆς. — 1483. Τὸ
ἄρθρ. 135.

Β') Περὶ τῆς πληρωμῆς.

1484. Γενικά.

α) Περὶ τῆς κυρίως πληρωμῆς.

1485. Γενικά. — 1486. Α') Χρόνος τῆς πληρωμῆς. — 1487. Ἐ-
ξαιρέσεις. — 1488. Β') Κῦρος τῆς πληρωμῆς. — 1489. Ἰκανότης τοῦ
πληρώνοντος. — 1490. Δαμβάνων ἰκανὸς καὶ δικαιοῦχος. — 1491. Προ-
τῆς λήξεως. — 1492. Ἐπερχομένη ἀνικανότης. — 1493. Πληρωμὴ
κατὰ τὴν λήξιν. — 1494. Ἐννοια τοῦ ἄρθρ. 145 — 1495. Κομιστὴς
ἀνίκανος. — 1496. Κομιστὴς μὴ δικαιοῦχος. — 1497. Πλαστὸς τί-
τλος. — 1498. Γ') Τρόπος πληρωμῆς. — 1499. Τὰ μεταλλικὰ νομί-
σματὰ παρ' ἡμῖν. — 1499. Ἐννοια καὶ συνέπειαι τοῦ ὀρίσμου τοῦ
νομίσματος. — 1500. Τὰ ἐν Γαλλίᾳ. — 1501. Τὰ παρ' ἡμῖν. — 1502.
Ἐπὶ ὀφειλῆς ἀντικαταστατῶν. 1503 — 1504. Ἐπὶ ὀφειλῆς νο-
μισμάτων. — 1505. Μὴ ὀρίσμος τοῦ νομίσματος. — 1506. Ἀναγκα-
στικὴ κυκλοφορία. — 1507. 1η γνώμη. — 1508. Ἐπιχειρήματα.
— 1509. 2α γνώμη. 1510. 3η γνώμη. — 1511. Κρίσεις — 1512.
Τὰ πρὸ τῆς ἀναγκαστικῆς. — 1513. Μετὰ τὴν ἀναγκαστικὴν. — 1514.
Ἀναίρεσις τῆς 1ης γνώμης. 1ον Ἐπιχείρημα. — 1515. 2ον Ἐπιχεί-
ρημα. — 1516. 3ον Ἐπιχείρημα. — 1517. Μερικὴ πληρωμὴ. —
1518. Τίς ζητεῖ τὴν πληρωμὴν. — 1519. Διατυπώσεις ἢ προφυλάξεις
τῆς πληρωμῆς. — 1520. Ἀποδείξεις τῆς πληρωμῆς. — 1521. Τεκμή-

ριον ἐκ τῆς κατοχῆς τοῦ τίτλου. — 1522. Ἀποτελέσματα τῆς πληρωμῆς. — 1523. Κατάθεσις. — 1524. Ἄλλοι τρόποι ἀποσβέσεως τῆς ἐκ τῆς συναλλαγματικῆς ἐνοχῆς. — 1525. Ἀντίστασις εἰς τὴν πληρωμὴν. — 1526. Συμπλήρωσις τοῦ ἄρθρ. 145. — 1527. Ἐπανάληψις καὶ συμπλήρωσις τοῦ ἄρθρ. 920 τῆς Πολ. Δικ. 1528. Χρέος ἐκ συναλλαγματικῆς. — 1529. Ἐννοια τοῦ ἄρθρ. 920 § 3. Πολ. Δικ. — 1530. Ἄλλαι περιπτώσεις ἀντιστάσεως. — 1531. Διατυπώσεις. — Ἀποτελέσματα.

6) Πληρωμὴ ἐν περιπτώσει ἀπώλειας.

1532. Γενικά. — 1533. Ἀπέναντι ἄλλου κομιστοῦ. — 1534. Ἐκδόσις νέου ἀντιτύπου. — 1535. Χαρακτήρ καὶ χρησιμότης. — 1536. — Πληρωμὴ ἐν περιπτώσει ἀπώλειας. — 1537. Σύστημα τοῦ Ν. — 1538. Α. Ἡ συναλλαγματικὴ ἐξεδόθη εἰς πλείονα ἀντίτυπα καὶ ὑφίσταται ἐν. — 1539. Β. Ἡ συναλλαγματὴ ἐξεδόθη εἰς ἓν μόνον ἀντίτυπον ἀπολεσθέν (ἢ εἰς πλείονα ἀπολεσθέντα). — 1540. Δικαστικὸν Διάταγμα. — 1541. Ἐγγύησις. — 1542. Διάρκεια τῆς ἐγγυήσεως. — 1543. Συνέπειαι τῆς πληρωμῆς. Σκοπὸς τῆς ἐγγυήσεως. — 1544. 1η Γνώμη. — 1545. Ἐλαττώματα. — 1546. 2α Γνώμη. — 1547. Ἀρνήσις πληρωμῆς. Πρᾶξις διαμαρτυρίας. — 1548. Ἀπώλεια μετὰ τὴν λήξιν.

γ) Πληρωμὴ κατὰ παρέμβασιν.

1549. Ἰδιάζοντα. 1558. Ὁρισμός. — 1551. Κατ' ἀνάγκην πληρωτῆς. Κατὰ παρέμβασιν δέκτης. — 1552. Τίς δύναται νὰ παρεμβῇ. — 1553. Ὑπὲρ τίνος. — 1554. Διατυπώσεις. — 1555. Ἀποτελέσματα τῆς κατὰ παρέμβασιν πληρωμῆς. — 1556. Πλείονες παρεμβαινόντες 1557. — Ἀρνήσις κομιστοῦ. Κατάθεσις.

5) Μὴ πληρωμὴ καὶ συνέπειαι.

1558. Γενικά.

Α) Δικαιώματα τοῦ κομιστοῦ.

Γενικά.

1) Σύνταξις διαμαρτυριοῦ.

1559. Γενικά. — 1560. Αἰτήσεις πληρωμῆς. — 1561. Διαμαρτυρικὸν ἐπὶ μὴ πληρωμῇ. — 1562. — Αἰτήσῃ τίνος. παρὰ τίνος.

καὶ πότε γίνεται.—1563. Ποῦ γίνεται.—1564. Ὁρισμένη κατοικία πληρωμῆς.—1565. Τόπος πληρωμῆς διάφορος τῆς κατοικίας τοῦ πληρωτοῦ.—1566. Ποῦ συντάσσεται.—1567. Διατυπώσεις.—1568.—Κύρωσις τοῦ ἄρθρ. 174.—1569 ἀπαραίτητον διαμαρτυρικοῦ.—1570. Ἀνωτέρα βία Ἀνέξοδος ἐπιστροφή. Καταδίκη λόγῳ μὴ ἀποδοχῆς.—1571. Ἀποδεικτικὴ δύναμις.—1572. Συνέπεται τῆς παραλείψεως τοῦ διαμαρτυρικοῦ.—1573. Εὐθύνη συμβολαιογράφου καὶ κλητῆρος.

2) Κοινοποιήσις τοῦ διαμαρτυρικοῦ καὶ τῆς ἀγωγῆς ἐντὸς ὁρισμένης προθεσμίας.

1574. Γενικά.—1575. Σύστημα τοῦ Ν.—1576. Ἄρθρ. 164 καὶ 140.—1577. Προθεσμία. Διακρίσεις.—1578. Συναλλαγμ. ἐκθεῖσαι καὶ πληρωταί ἐν Ἑλλάδι.—1519. Συναλλαγματικαὶ ἐκθεῖσαι ἐν Ἑλλάδι καὶ πληρωταί ἐκτὸς τῆς Ἑλλάδος.—1580. Συναλλαγματικαὶ μὴ ἐκθεῖσαι ἀλλὰ πληρωταί ἐν Ἑλλάδι.—1581. Ἀντικείμενον τῆς ἀγωγῆς.—1582. Κοινοποιήσις.—1583. Ἀρμόδιον δικαστήριον.—1584. Ἐκδικασίς τῆς ἀγωγῆς. Ἀνατροπὴ — 1585. Χαρακτῆρ τῶν ἄρθρ. 165 καὶ 166.

3) Συντηρητικὴ κατάσχεσις.

1586. Γενικά. Ἑρμηνεία τοῦ ἄρθρ. 172.

4) Ἐκδόσις ἐπισυναλλαγματικῆς.

(Περὶ ἐπισυναλλαγῆς)

1587. Γενικά — 1588. Χρησιμότης.— 1589. Ἐπισυναλλαγή. Ἐπισυναλλαγματικὴ.— 1590. Τί ἐστὶ.— 1591. Ἀναγκαίαι προϋποθέσεις.— 1592. Χαρακτῆρ καὶ ἀποτελέσματα τῆς ἐκδόσεως.— 1594. Ἐκδότης τῆς ἐπισυναλλαγματικῆς.— 1595. Κουιστής.— 1596. Πληρωτής — 1597. Διατυπώσεις.— 1598. Λογαριασμός ἐπιστροφῆς.— 1599. Πεσὼν ἐπισυναλλαγματικῆς.— 1600. Σύστημα τοῦ Ν.— 1601. Δυσκολίαι.— 1602. Ἐνδεόμεναι περιπτώσεις.— 1603. Ὁ κομιστής ἐπὶ τοῦ ἐκδότου.— 1604. Ὁ κομιστής ἐπὶ τοῦ ὀπισθογράφου.— 1605. Ὁ ὀπισθογράφος ἐπὶ ἄλλου ὀπισθογράφου ἢ ἐπὶ τοῦ ἐκδότου.— 1606. Ἐφαρμογή.— 1607. Τὸ ἄρθρ. 179.— 1608. Τὰ ἄρθρα 184 καὶ 185.

Β. Δικαιώματα τῶν διαφόρων ὑποχρέων πρὸς ἀλλήλους.

1609. Γενικά. — 1610 Παρατηρήσεις. 'Ατέλειαι τοῦ ἐμ. Ν. Τὸ ἄρθρ. 1251 Γαλ. Κώδ. — 1611. 'Επλήρωσεν ἡ καταδιώκεται ὁ πληρωτής. — 1612. 'Επλήρωσεν ὁ ἐκδότης. — 1613. Τὰ ἐν Γαλλίᾳ. — 1614. Τὰ ἐν Γερμανίᾳ. — 1615. Τὰ παρ' ἡμῖν. — 1616. 'Η Νομολογία. — 1617. 'Εκδότης καταδιωκόμενος. — 1618. 'Εκδότης ἐπὶ συναλλαγματικῆς κατὰ διαταγὴν. — 1619. 'Οπισθογράφος καταδιωκόμενος. — 1620. 'Οπισθογράφος πληρώνων. — 1621. 'Οπισθογράφος ἐκδοχεύς — 1622. Φύσις τῆς ἀγωγῆς τοῦ ὀπισθογράφου. — 1623. 'Αγωγή τοῦ ὀπισθογράφου κατὰ τοῦ ἀποδέκτου. — 1624. 'Αλλὰ δικαιώματα τοῦ ὀπισθογράφου. — 1625. Τριτεγγυητῆς πληρώνων. — 1626. Τριτεγγύης ὑπὲρ ἀποδέκτου. — 1627. Τριτεγγύης ὑπὲρ ὀπισθογράφου. — 1628. Τριτεγγυητῆς ἐκδότου. — 1629. Τριτεγγυητῆς καταδιωκόμενος. — 1630. 'Επλήρωσεν ὁ κατὰ παρέμβασιν δέκτης. — 1631. Πλείονες ἐνεχόμενοι ὑπὸ τὴν αὐτὴν ἰδιότητα. Διαφωνία. 'Ως πρὸς τὴν ἀναγωγὴν — ὡς πρὸς τὸ δικαίωμα τῆς ἐκχωρήσεως — ὡς πρὸς τοὺς συνεγγυητάς. — 1632. Τὴν συναλλαγματικὴν ἐπλήρωσε τρίτος.

6) 'Εκπτώσεις τοῦ ἀμελοῦς κομιστοῦ.

1633. 'Αμελῆς κομιστής. — 1634. Δικαιώματα τοῦ ἀμελοῦς. 1635. 'Απέναντι τοῦ ἐκδότου. — 1636. Πτώχευσις τοῦ πληρωτοῦ. — 1637. 'Ανάληψις τῆς προβλέψεως. — 1638. 'Απέναντι τῶν ὀπισθογράφων. — 1639. 'Εξαιρέσεις. — 1640. 'Απέναντι τοῦ πληρωτοῦ. — 1641. 'Απέναντι τοῦ τριτεγγυητοῦ. — 1641. 'Αμελῆς ὀπισθογράφος. — 1642. Φύσις καὶ χαρακτὴρ τῆς ἐκπτώσεως.

7) Εἰδικὴ παραγραφὴ.

1643. Τὸ ἄρθρ. 189. — 1644. 'Αγωγαὶ ὑποκείμεναι. — 1645. 'Αγωγαὶ μὴ ὑποκείμεναι. — 1646. 'Αγωγαὶ ἀμφοισθητούμεναι. — 1647. 'Η ἀγωγὴ ἐκ τῆς διοικήσεως. — 1648. 'Εναρξίς τῆς παραγραφῆς. — 1649. Συναλλαγματικαὶ πληρωταὶ ἐν ὧν. — 1650. Διακοπὴ τῆς παραγραφῆς. — 1651. Δικαστικὴ καταδίωξις. — 1652. 'Απόρριψις τῆς ἀγωγῆς. Παραίτησις. 'Ανατροπή. — 1653. Καταδικαστικὴ ἀπόφασις. — 1654. Παραγραφὴ ἐν ἐπιδίξι. — 1655. Ερμὴν ἀπόφασις. — 1656. Αναγνώρισις δι' ἀχωριστοῦ ἐγγράφου. — 1657.

Ἀποδείξεις. — 1658. Παρχγραφὴ μετὰ τὴν ἀνγνώρισιν. — 1659. Διακοπὴ ὡς πρὸς τοὺς συνυποχρέους. 1η γνώμη. — 1660. 2α Γνώμη. — 1661. 3η Γνώμη. — 1662. Συμπέρασμα. — 1663. Ἀποτελέσματα τῆς ἀνω θεωρίας. — 1664. Ἀναστολὴ τῆς παρχγραφῆς. — 1665. Χαρακτὴρ τῆς παρχγραφῆς. Ἀντιπόδειξις. — 1666. Παρὰ τίνος προτείνεται. — 1667. Παραιτήσις ἀπὸ τῆς παρχγραφῆς. — 1668. Ἀποτελέσματα τῆς παρχγραφῆς.

8) Συναλλαγματικαὶ ἀτελεῖς ἢ ἐλλειπεῖς, ὑποβολιμαῖαι καὶ πλασταί,

1) Συναλλαγματικαὶ ἀτελεῖς ἢ ἐλλειπεῖς.

1669. Γενικά. — 1670. Συμπλήρωσις τῆς ἀτελείας. — 1671. Ἀποτελέσματα τῆς ἀτελείας.

2) Συναλλαγματικαὶ ὑποβολιμαῖαι.

1672. Τί ἐστὶ ὑποβολή. — 1673. Ὑπεβολαὶ ἐπάγουσαι ἀκυρότητα. Ὑποβολὴ ὀνόματος — ἰδιοκτητος — κατοικίας — τόπου ἐκδόσεως ἢ τόπου πληρωμῆς. — 1674. Ἀποδείξεις. — 1675. Ἀποτελέσματα τῆς ὑποβολῆς. — 1676. Χαρακτὴρ τῆς ὑποβολῆς. — 1677. Κιτὰ τίνος προτείνεται. — 1678. Παρὰ τίνος προτείνεται. — 1679. Ἀρμοδιότης. — 1680. Δικονομικὴ ἐπεφίς τῆς ὑποβολῆς. — 1681. Ὑποβολὴ ἀντιτίμου. — 1682. Ἀθέμιτος αἰτία. Παίγιον. — 1683. Ὑποβολὴ χρονολογίας. — 1684. Ὑπογραφὴ ἐν λευκῷ.

3) Συναλλαγματικαὶ πλασταί.

1685. Χρονολογία συναλλαγματικῆς καὶ ὀπισθογραφῆσεως. — 1686. Πλασταὶ ὑπογραφαί. — 1687. Πλαστὴ ὑπογραφὴ ἐκδότου. — 1688. 1η Γνώμη. — 1689. Ἐπιχειρήματα. — 1690. Συμπέρασμα. — 1691. 2α Γνώμη. — 1692. Συμπέρασματα τῆς 2ης γνώμης. — 1693. Βάσις τῆς 2ης γνώμης. — 1694. Δικαιώματα τοῦ κομιστοῦ. — 1695. Ἀντίρρσις τῆς 1ης γνώμης. — 1696. 3η Γνώμη. — 1697. Ἑλληνικὴ Νομολογία. — 1698. Πλαστὴ ὑπογραφὴ δολιογράφου. — 1699. Κακῆς πίστεως κομιστής. — 1700. Κομιστής καλῆς πίστεως 1η Γνώμη. — 1701. Δικαιώματα τοῦ ἀληθοῦς κυρίου. — 1702. 2α Γνώμη. — 1703. Συμπέρασμα τῆς 2ης Γνώμης. I. Δικαιώματα τοῦ κυρίου. — 1704. II. Δικαιώματα τοῦ καλῆς πίστεως κομιστοῦ. — 1705. Πλαστὴ ἀποδοχή. — 1706. Ἀλλοιώσεις τοῦ ποσοῦ πρὸ τῆς ἀποδοχῆς μετὰ τὴν ἀποδοχὴν ἢ συναλ-

λαγματική ἐπληρώθη ἄνευ ἀποδοχῆς.—1707. Εὐθύνη τοῦ ἐκδότη.—
—1708. Ἀποδείξεις τῆς ἀλλοιώσεως.—1709. Ἄλλαι ἀλλοιώσεις.
—1710. Τριτεγγύσεις.—1711. Κατὰ παρέμειπεν ἀποδοχὴ ἢ πλη-
ρωμή.—1712. Κατάχρησις τῆς ἐν λευκῷ ὑπογραφῆς.

9) Ἱκανότης ἐπὶ συναλλαγματικῆς καὶ συναινέσεως.

·Α') Περὶ συναινέσεως.

1713. Γενικά.—1714. Κανόνες ἐφαρμοστέοι.

Β') Περὶ ἱκανότητος.

1715. Σύστημα τοῦ Νόμου.

1) Περὶ ἀνηλίκων.

1716. Τὸ ἄρθρ. 411.—1717. Σκοπός.—1718. ἀνήλικος ἔμ-
πορος.—1719. Εἰδικὴ ἄδεια. Μοναδικὴ ἐμπορικὴ πράξις.—1720.
Ἑννοια καὶ ἔκτασις τῆς ἀκυρότητος.—1721. Ὁ ἀνήλικος ἀποδέ-
κτης ἢ τριτεγγυητής.—1722. Ἐὰν ὁ ἀνήλικος ἐπλήρωσε ;—1723.
Ὁ ἀνήλικος εἶνε ἐκδότης.—1724. Ὁ ἀνήλικος εἶνε ὀπισθογράφος.
—1725. Εὐθύνη τοῦ ἀνηλίκου.—1726. Τὸ ἄρθρ. 8 τοῦ Ν. περὶ
ἐπιτροπείας.—1727. Ἐφαρμογὴ τοῦ ἄρθρ. 8 τοῦ Ν. περὶ ἐπιτρ.
ἐπὶ συναλλαγματικῶν.—1728. Ἑννοια τῆς φράσεως «ἐπείσε διὰ δό-
λου».—1729. Ἡ μεταχρονολόγησις εἶνε πειθῶ διὰ δόλου ;—1730.
Παρὰ τίνος προτείνεται ἡ ἀκυρότης. Ἀρμοδιότης.—1731. Τὸ ἄρθ.
729 τῆς Πολ. Δικ.—1732. Ἐγκρισις.

2) Περὶ γυναικῶν.

1733. Ἱκανότης καὶ περιορισμοί.—1734. Σκοπός τῆς διατά-
ξεως.—1735. Ἑρμηνεία τοῦ ἄρθρ. 413. 1η Γνώμη.—1736. Συμ-
περάσματα τῆς 1ης γνώμης.—1737. 2α Γνώμη. Ἐλαττώματα τῆς
1ης Γνώμης.—1738. Διατύπωσις τῆς 2ας Γνώμης καὶ ἐπιχειρή-
ματα.—1739. Νέα ἐπιχειρήματα.—1740. Συμπεράσματα τῆς 2ας
Γνώμης.—1741. Συμπεράσματα τῆς 2ας ὡς πρὸς τὴν ἀρμοδιό-
τητα, τὴν παραγραφὴν καὶ τὸ ἄρθρ. 729 τῆς Πολ. Δικ.—1742.
Διατύπωσις τῆς 2ας Γνώμης παρ' ἡμῖν.—1743. 3η Γνώμη.—
1744. Παρὰ τίνος κατὰ τίνος καὶ πότε προτείνεται ἡ ἀκυρότης.—
1745. Ἀρμοδιότης.—1746. Γυνὴ ἔμπορος.

3) Περί ἀπηγορευμένων κλπ.

1747. Γενικά. — 1748. Δικαστικῶς ἀπηγορευμένοι. — 1749. Νομίμως ἀπηγορευμένοι. — 1750. Ὑπὸ δικαστικὴν ἀντιλήπτωρα. — 1751. Ἀπαγορεύσεις ἐμπορίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'.

Περί τοῦ γραμματίου εἰς διαταγὴν.

1752. Ὅρισμός. — 1753. Χρησιμότης. — 1754. Ἀνανέωσις. — 1755. Εἶδη γραμματ. εἰς διαταγὴν. Πολιτικά. ἐμπορικά. — 9756. Ἐννοια τῆς διακρίσεως. — 9757. Ἐνδιαφέρον τῆς διακρίσεως. — 1758. Γραμμάτιον εἰς διαταγὴν ἐμπορικόν. — 1759. Ἀποδείξεις τῆς ἐμπορικότητος. Ἀνταποδείξεις. — 1760. Ἡ ἐμπορικότης πρέπει νὰ προκύπτῃ ἐκ τοῦ τίτλου ἢ δύναται νὰ ἀποδειχθῇ καὶ ἄλλοθεν; — 1761. Ἀνταποδείξεις τῆς ἀναφερομένης αἰτίας. — 1762. Ἀνταποδείξεις τῆς τεκμαιρομένης ἐμπορικότητος. — 1763. Ῥῆτρα δι' ἐμπορικὴν χρῆσιν. — 1764. Ὁμοιότητες καὶ διαφοραὶ πρὸς τὴν συναλλαγματικὴν. — 1765. Διατυπώσεις. — 1766. Τόπος ἐκδόσεως καὶ τόπος πληρωμῆς. — 1767. Διάφοροι ῥῆτραι. — 1768. Κανόνες διέποντες τὰ γραμμάτια εἰς διαταγὴν. — 1769. Διατάξεις περὶ συναλλαγματικῆς ἐφαρμοζόμεναι ἐπὶ γραμμ. εἰς διαταγὴν. — 1770. Περί τῆς προθεσμίας. — 1771. Περί τῆς ὀπισθογραφήσεως. — 1772. Περί τῆς ἀλληλεγγύης. — 1773. Περί τῆς τριτεγγυήσεως. — 1774. Περί τῆς πληρωμῆς. — 1775. Πληρωμὴ κατὰ παρέμβασιν. — 1776. Δικαιώματα καὶ καθήκοντα τοῦ κομιστοῦ. — 1777. Ἰδιαζοντες κανόνες ἐπὶ ἐμπ. γραμμ. εἰς διαταγὴν. — 1778. Ἀρμοδιότης. — 1779. Προσωπικὴ κράτησις. — 1780. Παραγραφή. — 1781. Ἡ παραγραφή ἐπὶ γραμμ. εἰς διαταγὴν εἶναι ὁμοιόμορφος. — 1782. Τόκος ὑπερμερίας. — 1783. Τὸ ἄρθρον 729 Πολ. Δικ. — 1784. Χαρτόσημον. — 1785. Γραμμάτια εἰς διαταγὴν ἀτελῇ ἢ ἐλλιπῇ. — 0786. Συναινεσις καὶ ἱκανότης. — 1787. Γραμμάτια καλλιιεργείας ὑπὲρ τῆς ἐθν. Τραπεζῆς. — 1788. Γραμμάτια εἰς κατοικίαν. — 1789. Γραμμάτια εἰς τὸν κομιστὴν (billets au porteur). — 1790. Διατυπώσεις. — 1791. Χαρακτήρ. — 1792. Μεταβίβασις καὶ εὐθύνῃ. — 1793. Καθήκοντα τοῦ κομιστοῦ. — 1794. Ἐνστάσεις. — 1795. Παραγραφή. — 1796. Διεκδίκησις. — 1797. Ἀπώλεια. — Πληρωμὴ. — 1799. Ἐνεχυρίασις. — 1800. Γραμμάτια ἐν λευκῷ (billets en blanc).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'.

Περί τῆς ἐπιταγῆς (Chèque).

1801. Κείμενα. — 1802. Κανόνες. — 1803. Ὅρισμός. — 1804.

Ἡ ἐπιταγὴ καὶ ἡ συναλλαγματική. — 1805. Τὰ ἐν Ἀγγλίᾳ. — 1806. Ἡ συμψηφιστικὴ λέσχη (Clearing houses). — 1807. Δια-
 τυπώσεις ἐν Ἰταλίᾳ καὶ ἐν Γαλλίᾳ. — 1808. Τύπος τῆς ἐθν. Τραπεζῆς.
 1809. Εἰς τὸν κομιστὴν. — 1810. Χρόνος πληρωμῆς. — 1811. Τύ-
 πος τῆς ἐπιταγῆς. — 1812. Χαρακτήρ πολιτικός ἢ ἐμπορικός. —
 1813. Μεταβιβάσεις καὶ εὐθύνη. — 1814. Πρόβλεψις. — 1815. Ἀ-
 ποδοχὴ. — 1816. Τριτεγγύησις. — 1817. Διάφοροι ρῆτραι. 1818.
 Καθήκοντα τοῦ κομιστοῦ. — 1819. Ἀρνήσις πληρωμῆς. διαμαρτυ-
 ρικὴν, ἀγωγὰν τοῦ κομιστοῦ, εὐθύνη αὐτοῦ. — 1820. Πληρωμὴ,
 ἐξόφλησις. — 1821. Συμψηφισμός. — 1822. Πλαττὴ ἐπιταγῇ. —
 1823. Ἀπώλεια. — 1824. Παραγραφὴ. — 1825. Ἰκνότης. — 1826
 Ἀνανέωσις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Περὶ χαρτοσήμων ἐπὶ συναλλαγματικῶν γραμματίων εἰς διαταγὴν καὶ ἐπιταγῶν (chèques).

1827. Συναλλαγματικαὶ καὶ γραμμ. εἰς διαταγὴν. — 1828.
 Τέλος καὶ τρόπος καταβολῆς αὐτοῦ. — 1829. Τρόπος γραφῆς. —
 1830. Δημόσια ἔγγραφα. — 1831. Γραμμάτια εἰς διαταγὴν πολι-
 τικά. — 1832. Παράβασις τοῦ Νόμ. περὶ χαρτοσήμου. Ποιναί. —
 1833. Πρόστιμον. — 1834. Στέρησις ὀρισμένων πλεονεκτημάτων. —
 1835. Χαρτοσήμανσις. — 1836. Ἀρμοδιότης τοῦ ταμίου. — 1837.
 Ἀντίτυπα. — 1838. Ἐπισυναλλαγματική. — 1738. Ὁπισθογράφη-
 σις καὶ Ἀποδοχὴ. — 1840. Τριτεγγύησις. Ἐπιμήκυνσις (allonge). —
 1841. Εξόφλησις. — 1842. Ἀπλαῖ ὑποσχέσεις. Ἀτελεῖς συναλ-
 λαγματικαὶ καὶ γραμμάτια εἰς διαταγὴν. Τίτλοι εἰς διαταγὴν καὶ
 εἰς τὸν κομιστὴν. Ἐπιταγαί. Γραμμάτια ἀπλαῖ. — 1843. Ἐπιτα-
 γαί (chèques) ὑπὲρ ὀρισμένου προσώπου. — 1844. Συναλλαγματι-
 καὶ καὶ γραμμάτια ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ. — 1845. Τίτλοι ὑποκεί-
 μενοι. Πληρωμὴ ἐν Ἑλλάδι. Ὁπισθογράφησις. Ἀποδοχὴ. Ἐπι-
 τογαί. — 18 6. Πῶς καταβάλλεται τὸ τέλος καὶ πότε. — 1847. Πα-
 ράβασις τοῦ Ν. περὶ χαρτοσήμου. Ποιναί. — 1848. Χαρτοσήμαν-
 σις. — 1849. Ἄλλα ἔγγραφα ἐξῶθεν εἰσερχόμενα. — 1850. Χαρτό-
 σημον ἐπιταγῶν. — 1851. Ἐπιταγαί ἐπὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ. —
 1852. Ἐπιταγαί ἐκδοθεῖσαι καὶ πληρωτέαι ἐν Ἑλλάδι. — 1853.
 Ἐπιταγαί ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ. — 1854. Τρόπος πληρωμῆς τοῦ τέ-
 λους καὶ χρόνος. — 1855. Παραβασις τοῦ Ν. περὶ χαρτοσ. Ἐπι-
 ταγαί ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ. — 1856. Εξόφλησις.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΕΠΙΣΤΡΟΦΗΣ

			No 3
--	--	--	------

No 3

300

ΕΜΒΟΡΙΚΟΝ ΔΙΚΑΙΟΝ

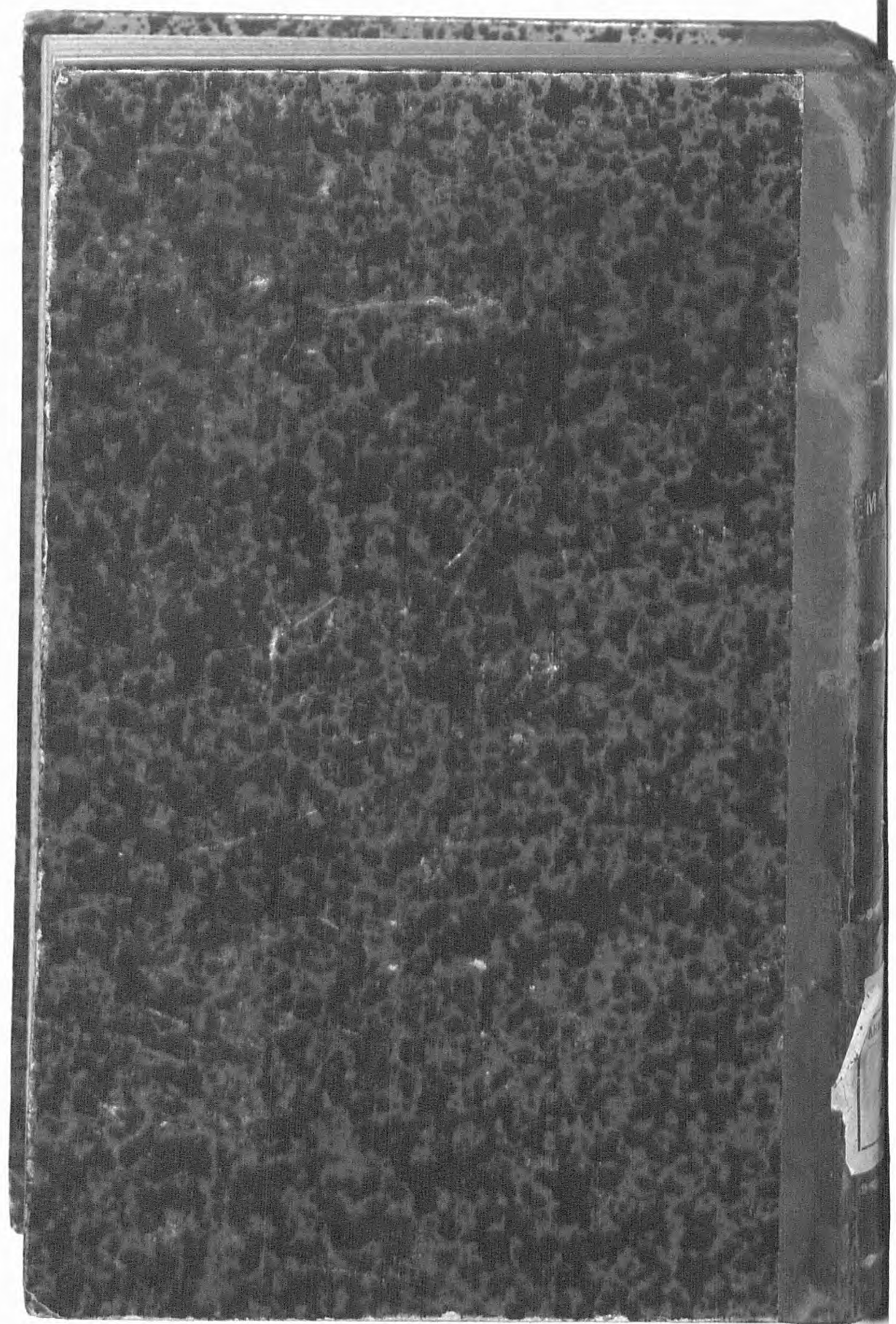
ἀριθ. χρ. 64

Ἡμερομηνία
ἐπιστροφῆς

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Θεσσαλονίκης

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας